ΠΕΔΑΚΙΟΥ ΔΙΟΣΚΟΡΙ-ΔΟΥ ΤΟΥ ΑΝΑ-ΖΑΡΒΕΩΣ ΤΑ ΣΩ-ΖΟ'ΜΕΝΑ Α'ΠΑΝΤΑ.

PEDACII DIOSCORI-DIS ANAZARBAEI OPERA QVÆ EXTANT OMNIA.

Ex noua interpretatione IANI-ANTONII SARACENI Lugdunæi, Medici.

Addita sunt ad calcem eiusdem Interpretis Scholia, in quibus variæ codicum variorum lectiones examinantur, diuersæ de Medica materia, seu priscorum, seu etiam recentiorum sententiæ proponuntur, ac interdum conciliantur: ipsius deniq; Autoris corruptiora, obscuriora, difficilioraq; loca restituuntur, illustrantur, & explicantur.

Sumtibus hæredum Andreæ Wecheli, Claudii Marnii, & Ioan. Aubrii.

M D XCVIII.

Cum S. Cæsareæ Maiestatis Priuilegio.

SVMMA PRIVILEGII.

S. Cæsareæ Maiestatis Priuilegio cautum est Andreæ Wecheli hæredibus, Claudio Marnio, & Ioanni Aubrio, ne quis Pedacij Dioscoridis Anazarbæi opera, quæ omnia iam noua interpretatione græco-latina Iani-Antonij Saraceni Lugdunæi, Medici, donata in lucem prodiere, per sex annorum spatium, à prima editionis die computandum, intra fines sacri Romani Imperij, regnorum & dominiorum Cæsareæ Maiestati hæreditariorum, eodem aut diuerso charactere formave, recudere, aut aliò recudenda dare, vel alibi expressa importare, vendere, distrahere, apertè vel occultè, absque supra dictorum Wecheli hæredum voluntate ac consensu præsumat. Qui secus fecerit, is non solum libris impressis, sed etiam decem auri puri marchis sine vlla venia mulctabitur: vt latius declaratum est in diplomate Cæsareo, dato Viennæ, die vigesimaquinta, mensis Maij, anno M. D. LXXXII.

Rodulphus.

Io. Baptista Weber.

Ad mandatum S. Cæs.
Maiestatis proprium.

P. Obernburger.

HENRICO IIII.

REGI GALLIARVM ET NAVARRAE CHRISTIANISSIMO.

MPORTVNVS haud dubie, Rex Christianissime, parúmque circumspectus, imo vero temerarius fortasse videbor, qui tuam Maiestatem hoc tempore in apparando bello Aremorico quam occupatissimam compellare, ac potius interpellare nō erubescam. Sed mihi ipse temperare non possum, quominus eidem meas hasce qualescunque in Dioscoridem lucubrationes offeram, cui iam multis abhinc annis illas vouiatq; consecraui. Enimuero quando pro tua summa benignitate me nil minus cogitantem, misso etiam sacro Regio diplomate in Medicorum tuorum collegium cooptasti, iam tum eas parturiebat animus, simúlq; præsentiebat, iis nō aliunde fœlicius lucem splendorémq; affulgere posse, quam si sub Augustæ Tuæ Maiestatis nomine in publicum prodirent. Etsi enim in istis, quæ mea

ſunt, vt quæ ſint operę leuioris, libens agnoſco minime digna eſſe, quæ tanti præſertim Regis nomen præferant: attamen cum & Diis olim ſuis ruſtici multæque Gentes lacte ſupplicarent, & mola tantũ ſalſa litarent, quibus deerant thura: ſic & ego, cum neque mihi ſit in præſentia quicquam aliud ad manum, vixque mea tenuitas impoſterum ampliora polliceri poſsit, malui hoc quantuloquoque teſtimonio, quam debet & ſeruulus Domino, & ſubditus Regi ſuo, à quo tantum etiam beneficium acceperit, reuerentiam quoquo modo profiteri, quàm cõmittere, vt tantam benignitatem videri poſſem ſilentio diſsimulaſſe. Cæterum, quod ad ſcripta ipſius Dioſcoridis attinet, nulla, ſat ſcio, ne apud Regiam quidem Maieſtatem indigent commendatione. Continent enim ampliſsimam ſtirpium aliarúmque id genus naturalium rerum ad ſummam hominum & vtilitatem, & honeſtiſsimã voluptatem comparatarum hiſtoriam, quæ nullum non hominum genus ad ſui cognitionem per ſeſe mirum in modũ alliciat. Nam & permulti iam olim Principes viri tantum ad illorum Naturæ operum contemplatio-

nem

nem ſtudii adhibuerunt, vt Philoſophis etiam ac Medicis, ad quos potiſsimum ea pertinebat, minime ceſsiſſe videantur. Teſtabantur id olim varii aliquot potentiſsimorũ Regum Solomonis, Mithridatis, Iubæ, Attali & Euacis de ſtirpibus commentarii, de quibus variȩ loquuntur hiſtoriæ, quiq; temporum iniuria non ſine magno mortalium damno ac detrimento interciderunt. Teſtantur idipſum etiamnunc & nõnullæ ſtirpes, vti Gentiana, Lyſimachia, Clymenon, Telephium, Artemiſia, & Helenium, quas Principes quondam Maximos non puduit ſuis nominibus honeſtare: partim vt ſtudii, quo fuerãt magnopere delectati, poſteris fidem facerent, eoſque ſuo etiam exemplo ad contemplanda ſuſcipiendáq; Naturæ miracula prouocarent, partim etiam vt ſempiternam ſui memoriam relinquerent. quam nõ dubitabãt vnà cum plantis ipſis repullulantibus atque reuireſcentibus quotannis eſſe quaſi reuicturam. Sed te quoq;, Rex Chriſtianiſsime, confido, mihiq; ipſe polliceor, prout es ingenio virtutum, diſciplinarũ ſcientiarumq; omnium capaciſsimo, cum primũ à grauiſsimis illis laboribus, quibus Gal-

lia tua salutem etiã suam, velut alteri parenti merito acceptam refert, respirare tibi Deus Optimus Maximus precibus suorum perpetuis exoratus concesserit, læuiora hæc animi quasi relaxandi gratia minime aspernaturum. Ego vero summæ, sicuti par erit, fœlicitatis loco ponam, si meum hunc quodammodo factum Dioscoridem in gratiam clientelamq; tuam comiter ac beneuole recipere Maiestas tua non dedignabitur. Quod vnum superest, Deum Optimum Maximũ precibus omnibus obtestari non desinam, vt post domitos, ac plane debellatos hostes huic per te florentissimo Regno tuo viciniſque populis omnibus optatissimã pacem, eamque stabilem ac firmam, tandẽ aliquando largiatur, qua tũ fœlicissime, tum quam diutissime perpetua cum sacratissimi nominis gloria perfruantur: ac te interim nobis, qui fatorum tuorũ auspicia sequimur, totiq; Christianæ Reipublicæ seruet incolumem. Kal. Mart. 1598.

Tuæ Maiestati addictißimus

Jan-Antonius Saracenus Lugdunensis.

CANDIDO LECTORIS.

IRABERE forsan, Candide Lector, vndénam mihi in mentem venerit, vt nouam Dioscoridis interpretatione sim aggressus: præsertim cum tot clarißimi viri eloquentia, doctrina, iudicioq; insignes, Hermol. Barbarus, Marc. Virgilius, Ianus Cornarius, & Io. Ruellius in eo vertendo magna quasi cōtentione ac dimicatione satis superq; iam pridē elaborarint, egregiamq; operam magna cum laude nauarint. Sed tum demū mirari profecto desines, cum, quibus rationibus eò adductus impulsusve fuerim, tute intellexeris. Iam olim vtriusque Linguæ, tum Græcæ, tum Latinæ peritißimum Typographum Henricum Stephanum per literas frequentiores vrgebat, piæ memoriæ, D. Io. Sambucus Cæsareus Medicus & Historiographus, vti Regiis typis elegantioribus Dioscoridis Græcolatinum contextum mandaret, eiusq; margini missas paulo ante suas notulas, seu potius varias in eum Autorem lectiones, è complurium vetustorum codicum in diuersis Principum bibliothecis repertorum fida diligentiq; collatione à se magno labore decerptas, adiiceret. Dum vero ad opus accingit sese Stephanus, Ruellianam versionem, quam quidem ceu cæteris merito anteferendam ex aduerso Græci contextus locare cōsilium erat, deprehendit esse, vti reuera est, multis in locis paulo liberiorem, ita vt Græcis Latina non satis apte responderent: iccirco me pro ea, quæ mihi cum illo intercedebat familiaritate, rogat, imo vero exorat, vt eam accuratè recognoscerem, & locorum omnium in quibus Ruellius, seu temeratum quempiam codicem secutus, seu etiam Plinio, vti fere est, nimium addictus sensa Dioscoridis illiusq; verborum vim non satis expreßisse videretur, emendatione margini adscriberem. Sed vix dum aliquot priores paginas contulerā, cum veluti deterritus oneris grauißimi difficultate, fui coactus à proposito declinare, mutareq; sententiam. Tot enim (venia sit dicto) subinde occurrebant censura & animaduersione digna, vt

partim odiosi laboris defugiendi gratia, partim & inuidiæ atque offensionis eorum vitandæ, qui me nimium in Ruellii manes iniuriosum suspicari potuissent, satius duxerim nouam interpretationem adornare, quam alienam interpolare. In ea certe quidem non Paraphrastæ, sed Interpretis officio me defunctum vere affirmare possum, vt qui, quantum in me fuit, ne latum quidem vnguem à Dioscoridis mente recesserim, ac interim Pliniani sermonis puritatem mordicus retinuerim. Sed illi, malo, iudiciũ faciant, qui cum illorum versionibus meam bona fide contulerint. Vtut sit, opus propemodum ad coronidem perduxerã, cum ecce nobis Sambucus diligẽtissimus ἐργοδιώκτης *præmatura morte præripitur. Tum Stephanus animum quasi despondere, imo, quantumuis & alii complures instarent operi, moras varias nectere, diemque de die ducere, siue per iustas occupationes, quibus interdum distrahebatur, siue propter peregrinationes, quæ interea temporis frequentiores, ac pene perpetuæ illi fuere, non daretur promissum implere, fidemque datam exoluere. Atque inde adeo factum est, vt meæ illæ in Dioscoridem lucubrationes in scriniis meis plusculis annis delituerint. Id porro, cum Andreæ Wecheli hæredes rei literariæ iuuandæ quam studiosissimi animaduerterent, cuperentq; nõnullorum bonorum virorũ desiderio & expectationi satisfacere, hoc à me tandem impetrant, eas vti patiar in hominum aspectum lucemq; proferri. Hæ sunt, vt semel dicam, operis instituti, simulq; tamdiu ad hæc vsque tempora retardati causæ. Quod ad Græcum contextum attinet, id operam dedimus, vt quoad eius fieri posset, nitori suo pristino restitueretur. Etsi enim doctissimi Goupyli editionem Parisiensem, tanquam omnium, quotquot extabant, integerrimam & emendatissimam, religiose secuti sumus, typographica tamen scripturæ quæ adhuc supererant menda, quantum fieri potuit, sustulimus: quæ vero, & res ipsa, & exemplariũ, seu impressorum, seu etiam manu exaratorum certa fides & autoritas immutanda suadebant, audacter immutauimus: at nusquã seu nostris, seu aliorum coniecturis tantũ tribuimus, vt citra meliorum codicum fidem quicquam ausi fuerimus, eas contenti notasse interlineari asterisco, qui te, Lector, ad Scholia nostra relegaret. Sin, quod rarius accidit, loca quædã comperimus adeo corrupta & deprauata, vt ex iis sensus nullus elici potuerit, neq; tamen vlli, seu ex coniectura, seu ex antiquarum lectionũ vestigiis reme-*

dio lo-

dio locus fuerit, asterisco marginem consignauimus. Varias autem tum Clariss. viri D. Sambuci, tum & aliorum hinc inde in Dioscoridem deprompt as lectiones, (nam & nonnullas idem ille D. Stephanus, nonnullas etiam D. Opsopœus ex Palatinorũ exemplarium collatione nobis communicarunt) eas, inquam, etiam citra delectum, vt de iis liberum foret vnicuique iudicium, margini eidem adscribere visum est, insuperq́ nonnullas etiam Interpretum animaduersiones & emendationes, additis perpetuo singulorum nominibus, ex quibus eas desumpsimus, vt ne suo quenquam merito defraudasse videremur. Cæterum nostras annotationes ad operis calcem reiecimus, in quibus discrepantis à cæteris interpretationis nostræ ratio plerunque redditur, nec non & varia nostra in Dioscoridem coniectanea in medium proferuntur. Sed & multa ibidem obiter, ac velut in transcursu reperias in Autores alios, præsertim vero Theophrastum ac Plinium, animaduersa, quæ sese sub manum dederunt. Denique velut ἐξ ἐπιμέτρου diuersas discrepantesq́ de Medica materia, seu priscorum, seu etiam recentiorum sententias proponimus, interdumq́ cõciliamus, prætereaq́ dubia multa, quæ paßim occurrebant, soluere ac diluere nitimur. Attamen velim scias, eò præcipuè nos omni studio incubuisse, vt ipsius Dioscoridis corruptiora, obscuriora, difficilioraque loca restitueremus, illustraremus, & explicaremus. Habes, Lector beneuole, quæ in hac editione sint à nobis præstita: è quibus si fructum aliquem percepisse te animaduertero, addetur animus ad alia fortasse maiora vtilioraque in apertum proferenda. Interim Vale.

IN EFFIGIEM ET MONVMENTA

PEDANI DIOSCORIDIS ANAZARBÆI COGNOMENTO PHACÆ, MEDICI ANTIQVISSIMI,

illustrata à Jano Antonio SARACENO Lugdunense Medico & Philosopho clarissimo.

EPIGRAMMA.

MAGNE DIOSCORIDES, *Medicorum gloria! vultu*
Talis eras quondam, talis & ingenio.
Næuus in ore tibi dederat cognomina PHACÆ.
Sed næuus non est, quem tegit ingenium.
Ingenii monumenta tamen sunt passa ruinam,
Poscebant medicum, quæ fuerant medica.
Quid non tempus edax? sciolorum audacia quid non?
Et quid non potuit Gottica barbaries?
Ecce tibi SARACENVS *adest, ad publica natus,*
Te totum sanans, omnia restituit.
Restituit decus antiquum, Tirynthius alter,
Pluraq; cum dederit commoda, plura feres.
Et sic extollit per te quoq; secula prisca,
Sic paria & per se tempora nostra probat.

JOAN. PALVDIVS Philophilus.

IN

IN EFFIGIEM

CELEBERRIMI CLARISSIMIQVE MEDICI, IANI ANTONII SARACENI.

IANVS ANTONIVS SARACENVS LVGD ANNO DNI 1598 * ÆT. LI.

EPIGRAMMA.

SARACENE, Tuos vultus qui vidit, amauit:
Hoc est, cur placeat picta tabella mihi.
Verum muta silet, Quia non fecêre loquentem
AEra, nec artifices hoc potuêre manus.
Ergo vt te viua spectémque habeámque tabella,
Cuius es Interpres, tracto Dioscoridem.
Illa mihi viua est & docta loquentis imago,
Nempe sui domini picta tabella manu est.
Nil hîc Cous habet quod iam desideret vltrà,
Hîc sunt quæ Musis inuideantur opes.
Ite, Machaoniæ iam nil latet amplius artis,
Proditur hîc prisca quicquid in arte fuit.
Iam non infesto descendant aëre morbi,
Andidotos omnes nam tua penna dedit.

Paulus Stephanus.

ΕἸΣ ΤῊΝ ΔΙΟΣΚΟΡΊΔΟΥ ἘΚΔΟΣΙΝ,

ΤῊΝ ὙΠ' ἸΑΝΟΥ ἈΝΤΩΝΊΟΥ ΤΟΥ͂ ΣΑΡΑΚΗΝΟΥ͂ μετ' ἀκριβείας πλείστης ὅσης ἐκπονηθεῖσαν.

Νούσων λευγαλέων παῖς σῶμα δαμάζεται ἀμόν,
Καὶ μινύθει βριαρόν περ ἐόν, καὶ τήκεται ἀμφὶς
Ὀλλύμενον φθινύθον τε, Θεοῦ μεγάλου διὰ βουλάς,
(Ἡμετέρων, αἲ αἲ προτέρων ἄτῃ γονετήρων,)
Πολλὰ Διοσκορίδης ἀλκτήρια φάρμακα πρῶτος
Εὑράμενος, γαίας ὅ γε ἀμφοτέρας ἐπαληθείς,
Εὐρώπην Ἀσίην τε μαθοῦς βεβολημένος οἴστρῳ·
Πολλὰ δὲ καὶ πινυτῶν πινυτῷ νοῒ εὑρηθέντα
Ἀνδρῶν οἳ πρὶν ἔγεντο, διάσπορα ἄλλοθεν ἄλλα
Δεξάμενος σύμπαντα, σοφὸν τόδε τεῦχος ἔτευξε,
Δαιδάλεον, περίπυστον, ἰατροῖς φίλοις μέγ' ὄνειαρ.
Ἔνθα πόας εὕροις καὶ δένδρεα ἀνθεμόεντα,
Ἠδ' ὅσ' ἐπὶ τραφερῆς φύεται, ἢ βένθεσι γαίης
Φαρμακόεντα μέταλλ' ὅσα γίγνεται, ὅσσ' ἐνὶ πόντῳ.
Ἔνθ' ὀφίων ἑτέρων τε σίνη ὀλοφώϊα θηρῶν
Ἀπροϊδῆ κατέλεξε, λύσιν θ' ἑτεραλκέα κήδευς
Ἀλλ' οὐ τῶν ἰῶν ἦδος. ἐπεὶ φῶτες κακοεργοὶ
Γράμμα τὸ πρὶν ἀρίδηλον ἀϊδρείῃσι νόοιο
Φθείραντες, φεῦ, φεῦ; κακὰ θηεῖα, ἄδηλον ἔθηκαν.
Οὐ γάρ σοι ῥίζαι οὐκ ἄνθεα δαιμόνι' ἀνδρῶν,
Χραίσμησαν, ὅσα τ' ἄλλα ἐπίσταται αἶσαν ἐρύκειν.
Οὐ μέλος, οὐ μέρος οὖλον ἔχες ταλαπείριε πρέσβυ,
Ἰητρὸς δ' ἄλλων περ ἐών, βρύες ἕλκεσιν αὐτός.
Ἔνθ' οὐκ αὖ βρίζοντα ἴδοις δῖον Σαρακηνόν,
Τὸν νέον Ἱπποκράτην, τοῦ περ παλάμῃσι σοφῇσι
Πολλάκις εἰν ἀΐδῃ νεκύων σπάνις ἔπλετο πολλή.
Κεῖνος δὴ τὸν ἄριστον ἐν ἰητροῖσιν ἄειστος
Ἰητήρ, θεράπευσ' ὀδυνήφατα φάρμακα πάσσων.
Σὺν ποτὰ οἱ κυκάων, σὺν δ' ἐγχείροις ἐπιχείρων.
Οὐδὲ πολυμμέλειος προσκαρτερέων ἀπέτραπε,
Πρὶν στῆσαι παλίνορσον ἐς αὐγὰς ἠελίοιο
Οὐλομελῆ, ὑγιῆ, πρύτανίν τ' ἄλλοις ὑγιείης.
Σὺν δ' ἅμα παύσαθ' ὁ μὲν νοσέων, ὁ δὲ παύσατο κάμνων.
Χαίροις δὴ Σαρακηνὲ ἔργον μέγα ἐκτολυπεύσας
Ὄψιμον, ὀψιτέλεστον, οὗ κλέος οὔποτ' ὀλεῖται.

IS. Casaubonus.

IN DIOSCORIDEM ANAZARBÆVM, à Cl. V. & Medicinæ Doctore præstantissimo, IOANNE ANTONIO SARACENO, post aliorum doctissimorum virorum emendationes, diligentissimè & felicissimè restitutum.

NVMINIS imperio Verbum Genitale loquuti,
Plantarum quæ prima tulit miracula Tellus,
Quàm placitura oculis, tam miris vsibus apta,
Est mirata simul, simul est scrutata vetustas.
Hoc raptus studio sapientum maximus ille
Ießiades Solomon, à summis orsus, ad imas,
Plantarum historiam chartis mandarat Hebræis.
Quæ nobis si salua foret, satis esset abundè,
Quantumuis auidas quod pasceret vndique mentes.
Illa licet verò perijt, res tanta jacere
Attamen haudquaquam potuit, neque vana videri:
Immò personuit, non solis nota Sophorum
Porticibus, verùm populis immanibus ipsis,
Illorúmque ipsis populorum Regibus olim,
Hoc siue vtilitas suasit, siue ipsa venustas,
Siue adeò grati florum placuistis odores.
Hinc tot non vna ex lingua, nec gente, subinde
Commoda felices hominum in communia nati,
Hæc qui tractarent rerum miracula mystæ.
Quos inter, nulli doctrina aut arte secundus,
Immò pro cunctis meritus vel solus haberi,
Ille DIOSCORIDES *tandem nos ecce reuisit:*
Non tot vulneribus fœdatus turpiter ille,
Qualem barbaries indocta legebat auorum,
Immò nec qualem, magna cum laude, politum,
Ætas produxit melior quæ deinde sequuta:
Sed qualem SARACENA *manus longo vsa labore,*
Iudicióque pari, nunc toto corpore sanum
Restituit, propriæ sic nomen laudis adepta.
Nam reliquis nomen medicis medicina ministrat,
Artis at illa suæ nunc clara in luce Magistrum
Quum, SARACENE, *tuo nunc demum munere cernat,*

Sese ipsam debere tibi Medicina fatetur.
Viue igitur, SARACENE, diu, longúmque superstes,
Exurgat donec soboles te digna parente,
Qua tu egeas nunquam, sis cunctis vtilis arte.

Th. B. V.

ODE AD IANVM ANTONIVM SARACENVM, MEDICVM.

MENTI voluptas maxima, consitos
Sollerter hortos stirpibus, & nouis
Plantis, & herbarum vigentum
Seminiis, adeóque florum
Decente comptu, luminibus vagis
Circùm intueri. maius at, omnium
Notas potestatésque nosse,
Delicium, & potior facultas:
Quali fatendus Teuto videlicet
Excellere omnes ante alios, catus
Sagáxque GVILANDINVS ille
MELCHIOR Euganeis in oris:
Persæpe nostras qui quasi fascino
Disertus aures ante decennium
Sensúsque totos visus arte
Vocéque detinuisse mirâ.
Nam quid retrusis in Sophiæ libris
Inest, quod illum non penitissimè
Callere, quídve in sospitali
Arte Machaoniâ, quod illum
Latere credas? Te SARACENE, te
Patris verendi, qui medicantium
Cluebat antistes, sequutum
Consilia & studia à tenello
Prudenter vngui, sic ope Cynthij
In Pessulano monte per omnia
Formauit adiutrix Mineruа
Pæoniis habilem repertis:
Vt docta doctus non modò opuscula

Vulg

Vulgaris antè, & quæ peridonea
Nobis Anazarbæus olim
Scripta DIOSCORIDES reliquit,
Dextrè explicaris, verùm etiam dehinc
Complura, cedro digna, perennibus
Sis publicaturus papyris.
Quod quidem vti facias, adurget
Industriorum POSTHIVS arbiter
Censórque librorum, & Podaliriis
Antiquioris (quis neget?) non
Inferiórve minórve sæcli.
Tu perge felici ingenio sacrum
Beare diuini agmen Apollinis,
Eiúsque nec spem falle, nec rem.
Præmia certa tuo parauit
Augur labori: Nos tibi vindici
Promitteremus serta Amarántina,
Ni cuncta cunctis ipse dudum
Serta merens prior abstulisses.

Myrtilleti ad Nicrum, Anno CIƆ IƆ LXXXVII.
Mense Aprili.

Paulus Melissus Francus, Comes sacri
Palatij & Eques, ciuis Romanus.

IN LVCVBRATIONES IANI ANTONII SARACENI.

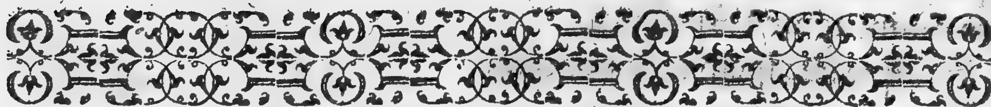
Ingenio quantum Saracenus & arte medendi
Excellat, editi docent
Felici genio sæua de Peste libelli,
Doctisq́ Commentarijs
Illustrata Dioscoridis monumenta. Fruatur
Vitâ diu, plures dabit
Diuitis ingenij venturo tempore fructus.
Prolem ô bonam boni patris!

IN DIOSCORIDEM EIVSDEM.

Luce Dioscoridis quondam monumenta carebant,

Auctorisq́ boni rarior vsus erat.
Multam illis operam multi impendêre periti:
Multa sed in multis menda relicta locis.
Sustulit hæc multo Saraceni cura labore,
Auctori lucem restituitq́ suam.
Post alios igitur qui talia præstitit omnes,
Ante omnes palmam non meritò ille ferat?

Iohan. Posthius, Archiater
Palat. f.

IN DIOSCORIDEM COGNOMENto ΦΑΚΑΝ, à CL. V. IANO ANTONIO SARACENO, *Doctore Medico celeberrimo, Latinitate donatum, purgatum, ac doctissimis annotationibus illustratum, Ioan. Tornæsij Epigramma.*

ILLA sui Phœbus turpi deformia næuo
Nascentis cernens ora Dioscoridis,
His illum verbis fertur solatus amicis,
Quem socium in medica iungeret arte sibi,
PRODI, INFANS, VVLTVS NEC FOEDA HAEC SIGNA MORATOR,
SPLENDORE INGENII MOX ABOLENDA TVI:
AEGROTIS ETENIM VIVES MEDICINA, TVÍQVE
DELICIAE LIBRI POSTERITATIS ERVNT.
SVNT TAMEN HÎC, FATEOR, POSSIS QVAE IVRE VERERI,
NEMPE TRAHIT SECVM QVAE MALA BARBARIES,
FOEDATVRA TVOS, EHEV! SIC VNDIQVE FOETVS,
ILLOS VT POSSIS ESSE NEGARE TVOS:
SED TANDEM SVRGET VENTVRIS ORDINE SECLIS,
HAEC TVA QVAE SANET VVLNERA CVNCTA, MANVS,
VT TOTO NITEAS RVRSVM PVLCHERRIMVS ORBE,
IMMO VT PROFVERINT HAEC QVOQVE DAMNA TIBI.
Dixit: & hæc verè Phœbum sic esse loquutum
En tua demonstrat nunc, SARACENE, manus.

AD

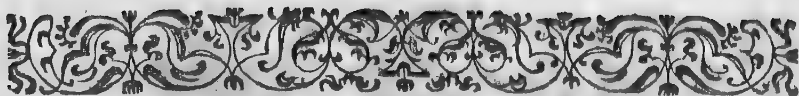
AD CLARISSIMVM VIRVM, I. ANTONIVM SARACENVM, Philosophum acutiss. Medicum feliciss.

SAVCIVS è cæco veluti qui verbere, tandem
Sentit ab affluxu, ſucci partem melioris
In pus conuerti fœtens, ſi judice ſolùm
Aſpectu externo Medicus leue (quod latet imo
Vulnus in oſſe) putet, parti parcátque tegenti:
Haud ſecus accepit per plurima ſæcula mendas
Ipſe Dioſcoridis textus, quas cura neglexit
Segnior haud paucas Doctorum, indoctáque turba
Scribarum auxerunt, ſicque errori additus error.
Nec tentaſſet adhuc ætas noſtra hoc cacoëthes,
Ni tu, SARACENE, *(velut de nomine nomen*
Saracenæ herbæ ducens, quæ concaua ſanat
Ulcera) mouiſſes occalleſcentia labra,
Carne repleuiſſes viuóque è ſanguine vulnus.
Ergo Anazarbæi ſcriptis dum ſæcla fruentur,
Nónne ſimul laudes tibi, SARACENE, *manebunt?*

Georg. Ieniſchius Neurodenſis Sileſius.

Περὶ Διοσκορίδου, ἐκ τοῦ Σουίδα.

Διοσκορίδης Ἀναζαρβεὺς ἰατρὸς, ὁ ἐπικληθεὶς Φακᾶς διὰ τοὺς ἐπὶ τῆς ὄψεως φακούς. Συνῆν δὲ Κλεοπάτρᾳ ἐπὶ Ἀντωνίου. γέγραπται αὐτῷ βιβλία κδ΄. τὰ πάντα ἰατρικὰ φερόμενα.

Ἐκ τοῦ Γαληνοῦ, ἐν τῷ ἕκτῳ περὶ τῆς τῶν ἁπλῶν φαρμάκων δυνάμεως.

Ὁ δὲ Ἀναζαρβεὺς Διοσκορίδης ἐν πέντε βιβλίοις τὴν χρήσιμον ἅπασαν ὕλην ἔγραψεν, οὐ βοτανῶν μόνον, ἀλλὰ καὶ δένδρων, καὶ καρπῶν, καὶ χυλῶν, καὶ ὀπῶν, ἔτι τε τῶν μεταλλευομένων ἁπάντων, καὶ τῶν ἐν τοῖς ζώοις μορίων μνημονεύσας. καί μοι δοκεῖ τελεώτατα πάντων οὗτος τὴν περὶ τῆς ὕλης τῶν φαρμάκων πραγματείαν ποιήσασθαι. πολλὰ μὲν γὰρ καὶ τοῖς ἔμπροσθεν ὑπὲρ αὐτῶν γέγραπται καλῶς, ἀλλ' ὑπὲρ ἁπάντων οὕτως οὐδενί.

Ἐκ τοῦ ζ΄ περὶ συνθέσεως φαρμάκων κατὰ γένη.

Τὸν Διοσκορίδην οὐδενὸς ἄν τις εἴποι δεύτερον τῶν περὶ τὴν ὕλην ἰατρικὴν σπουδασάντων.

Ἐκ τοῦ α΄ περὶ ἀντιδότων.

Τίνα ἐν ἑκάστῃ χώρᾳ γίνεται κάλλιστα φάρμακα, Διοσκορίδης τε καὶ οἱ ἄλλοι γεγράφασιν ἀληθῶς.

Πάλιν ἐν τοῖς ἐφεξῆς.

Γέγραπται δὲ αὐτάρκως περὶ πάσης τῆς κατ' ἰατρικὴν ὕλης ἐν ε΄ βιβλίοις Διοσκορίδου· παρ' οὗ τάτε ἄλλα καὶ τὰς ὀσφρητὰς καὶ γευστὰς ποιότητας, αἷς γνωρίζεται μάλιστα καὶ διακρίνεται τὰ δοκιμώτερα φάρμακα τῶν φαυλοτέρων, ἔνεστί σοι μανθάνειν. ἐπ' ἐνίων δὲ καὶ τὰς ὁρατὰς ποιότητας οὐ σμικρὰ συντελούσας εὑρήσεις.

Καὶ μετὰ ταῦτα.

Τὰς γοῦν ὑπὸ τοῦ Διοσκορίδου καὶ τῶν ἄλλων, ὅσοι περὶ ὕλης ἔγραψαν ἑκάστου τῶν φαρμάκων, δοκιμασίας ἐπιφέροντες αὐτοῖς, ὅταν προσθῆτε τὴν ἰδίαν αὐτῶν ἐμπειρίαν ἐπὶ πολλῶν, ἀκριβῶς δυνήσεσθε διακρίνειν ἀλλήλων, ὅσα γε διακρίνεσθαι δύναται. τινῶν γὰρ, ὡς ἔφην, ἡ οὐδ' ὅλως ἐστὶν, ἡ οὐκ ἀκριβὴς ἡ διάκρισις. ἀλλὰ συγκέχυται τὰ γνωρίσματα τῶν πανούργως ἐσκευασμένων.

Γαληνὸς ἐν τῷ α΄ περὶ ἀντιδ.

Ἔμπειρον εἶναι συμβουλεύω τὸν ἰατρὸν, εἰ οἷόν τε, πάντων φυτῶν. εἰ δὲ μὴ, ἀλλὰ τῶν πλείστων γε καὶ ὧν ἡ χρεία πολλή.

Ἐκ τοῦ Ὀρειβασίου ἐν τῷ ιε΄. τῶν ἰατρικῶν συναγωγῶν.

Ἡ γνῶσις τῶν ἁπλῶν φαρμάκων καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς δυνάμεων οὕτως ἀναγκαιοτάτη καθέστηκεν, ὡς μηδ' οἷόν τε εἶναι χωρὶς ταύτης ἰατρεύειν ὀρθῶς. ἅμα τε γὰρ εὐπόριστά τε ἐστὶ, καὶ κατὰ πάντων καιρῶν πειράσασιν εὐχερῶς εὑρισκόμενα, καὶ εἰς τὰς ἐπικρίσεις τῶν συνθέτων δυνάμεων εὔχρηστον ἡ γνῶσις. ἔτι δ' εἰς τὰς εὑρέσεις αὐτῶν· καθόλου τὸ τεχνικὸν ἐπιφαίνει πᾶσι πᾶσιν ἡ τούτου εἴδησις.

De

De Dioscoride, ex Suida.

DIoscorides Anazarbæus Medicus, cognomento Phacas, quasi lentiginosus, à lentiginibus ita dictus, quibus illius facies dehonestabatur. Vixit cum Cleopatra Antonij temporibus. Scripsit libros Medicos XXIIII. qui quidem omnes magnoperè celebrantur.

Ex Galeno, 6. de simpl. med. facultatibus.

DIoscorides Anazarbæus quinque libris vtilem omnem materiam Medicam absoluit, nec herbarum modò, sed & arborum, fructuum, succorum atque liquorum meminit, insupérque metallicorum omnium, & partium animalium. Et mihi quidem omnium perfectissimè videtur medicamentorum materiam tractasse. Etsi enim qui illum antecessere, de ijs bene scripsisse reperiuntur, nemo tamen omnium æquè de omnibus.

Ex 4. de comp. med. secundùm genera.

DIoscoridem medicinalis materiæ scriptorem nulli eorum qui in ea quasi arena desudarunt secundum esse quisquam dixerit.

Ex priore de Antidotis libro.

QVænam quacunque in regione medicamenta optima proueniant, cùm Dioscorides, tum & alij verè scripserunt.

Ibidem deinceps.

DE omni medica materia Dioscorides quinque libris satis supérque scripsit, à quo tum alia disces, tum & notas gustu olfactúque perceptas, quibus probatiora medicamenta certissimè cognosci & ab improbatis discerni queant. In quibusdam verò & perceptas oculis qualitates reperias, quæ haud parum vtilitatis afferunt.

Rursúmque paulò pòst.

SI quis tum à Dioscoride, tum ab alijs materiæ medicæ Auctoribus tradita simplicium examina pensitauerit, suúmque ipse ex multorum inspectione acquisitum iudicium adhibuerit, exactè quæcunque discerni possunt internoscet. Quædam enim, vti dixi, vel nullatenus, vel non exactè ab adulterinis discerni queunt: vsqueadeò falsis vera sunt vtrorumque confusa indicia.

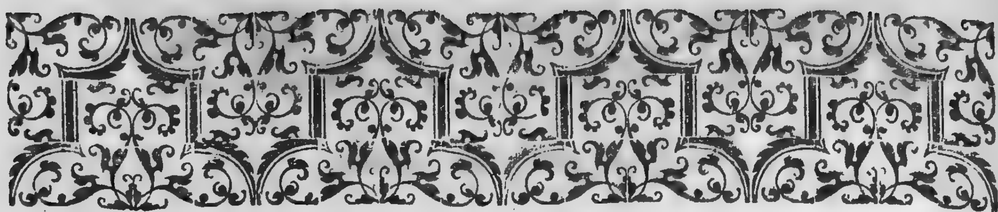
Galenus I. de Antid.

MEdicus vt stirpium omnium, si fieri potest, notitiam habeat suadeo: sin minus, plurium saltem, & quarum frequentior vsus est.

Ex Oribasij Med. Collect. lib. XV.

SImplicium medicamentorum, & facultatum quæ ijs insunt, cognitio ita necessaria est, vt citra eam nemo rectè medicari queat. Nam & parata vulgo sunt, & facilè quauis tempestate inueniuntur. Quin & eadem notitia perquàm vtilis est ad discernendas inuestigandásq; compositorum medicamentorum facultates, ac in vniuersum quod artis est omnibus patefacit.

Πίναξ

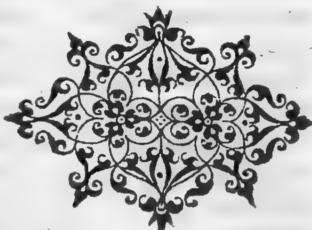
ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΕΝ ΤΟΙΣ ΥΛΙΚΟΙΣ

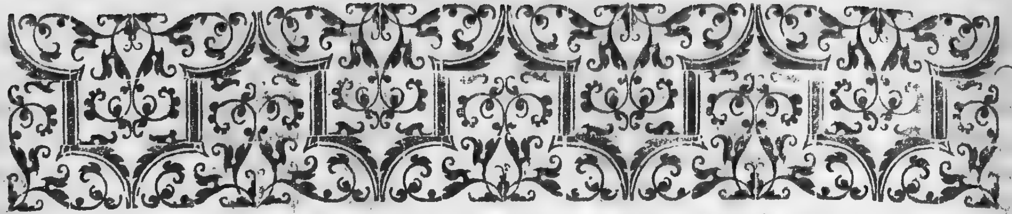
περιεχομένων. ὁ μὲν πρότερος ἀριθμὸς, τὸ βιβλίον, ὁ δὲ δεύτερος, τὸ κεφάλαιον ὑποδεικνύει.

βάλαν

σπαργάν

INDEX EORVM QVAE LIBRIS V. *de materia Medica continentur. Prior numerus librum, posterior caput indicat.*

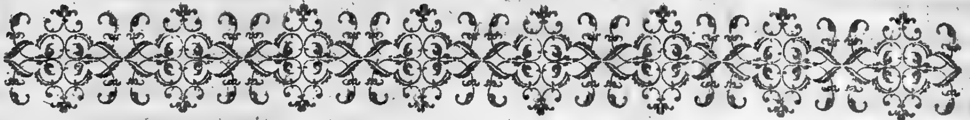

Brassica

Ferula

Lolium

Sino

ΕΛΕΓΧΟΣ ΤΩΝ ΕΝ ΤΟΙΣ ΑΛΕΞΙ-φαρμάκοις περιεχομένων κεφαλαίων.

ELENCHVS CAPITVM QVAE IN Alexipharmacis continentur.

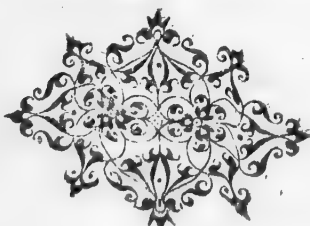

De

Ἔλεγχος τῶν ἐν τοῖς Θηριακοῖς περιεχομένων κεφαλαίων.

Elenchus capitum quae in Theriacis continentur.

PLINIVS INITIO LIB. XXV.

IPSA quæ nunc dicetur herbarum claritas, medicinæ tantùm gratia gignente eas tellure, in admirationem curæ priscorum diligentiæq; animum agit. Nihil ergo intentatum inexpertumq; illis fuit. Nihil deinde occultatum, quoq; non prodesse posteris vellent At nos elaborata iis abscondere atque supprimere cupimus, & fraudare vitam etiam alienis bonis. Ita certè recondunt, qui pauca aliqua nouêre, inuidentes aliis: & neminem docere, in auctoritatem scientiæ est. Tantum ab excogitandis nouis, ac iuuanda vita mores absunt. Summúmque opus ingeniorum diu iam hoc fuit, vt intra vnumquenq; rectè facta veterum perirent. At herculè singula quosdam inuenta Deorum numero addidêre, hominum vtique vitam clariorem fecêre cognominibus herbarum, tam benignè gratiam memoria referente. Non æquè hæc cura eorum mira esset in his quæ satu blandiuntur, aut cibo inuitant, sed culmina quoque montium inuia, & solitudines abditas, omneisq; terræ fibras scrutati inuenêre, quid quæque radix polleret, ad quos vsus herbarum folia pertinerent, etiam quadrupedum pabulo intacta ad salutis vsus vertentes. Minùs hoc quàm par erat, nostri celebrauêre, omnium vtilitatum & virtutum rapacissimi. Primusq; & diu solus idem ille M. Cato, omnium bonarum artium magister, paucis duntaxat attigit, boum etiam medicina non omissa. Post eum vnus illustrium tentauit C. Valgius, eruditione spectatus, imperfecto volumine ad diuum Augustum, inchoata etiam præfatione religiosa, vt omnibus malis humanis illius potissimùm principis semper mederetur majestas. Anteà condiderat solus apud nos, quod equidem inueniam, Pompeius Lenæus, Magni libertus, quo primùm tempore hanc scientiam ad nostros peruenisse animaduerto. Nanque Mithridates maximus sua ætate regum, quem debellauit Pompeius, omnium ante se genitorum diligentissimus vitæ fuisse argumentis præterquàm fama intelligitur. Vni ei excogitatum, quotidie venenum bibere, præsumptis remediis, vt consuetudine ipsa innoxium fieret. Primò inuenta genera antidoti, ex quibus vnum etiam nomen eius retinet. Illius inuentum autumant, sanguinem anatum Ponticarum miscere antidotis, quoniam veneno viuerent. Ad illum Asclepiadis, medendi arte clari, volumina composita extant: quum solicitatus ex vrbe Roma, præcepta pro se mitteret. Illum solum mortalium vigintiduabus linguis loquutum certum est, nec de subjectis gentibus vllum hominem per interpretem appellatum ab eo annis LVI. quibus regnauit. Is ergo in reliqua ingenij magnitudine medicinæ peculiariter curiosus, ab omnibus subiectis, qui fuêre pars magna terrarum, singula exquirens, scrinium commentationum harum & exemplaria, effectusq; in arcanis suis reliquit. Pompeius autem omni regia præda potitus, transferre ea sermone nostro libertum suum Lenæum, grammaticæ artis doctissimum, iussit: vitæq; ita profuit non minùs quàm reipublicæ victoria illa. Præter hos Græci auctores medicinæ prodidêre, quos suis locis diximus. Ex his Euax rex Arabum, qui de simplicium effectibus ad Neronem scripsit: Crateuas, Dionysius, Metrodorus, ratione blandissima, sed qua nihil penè aliud quàm rei difficultas intelligatur. Pinxêre nanque effigies herbarum, atque ita subscripsêre effectus. Verùm & pictura fallax est, coloribus tam numerosis, præsertim in æmulatione naturæ: multumq; degenerat transcribentium sors varia. Præterea parum est, singulas earum ætates pingi, quum quadripartitis varietatibus anni faciem mutent. Quare cæteri sermone eas tradidêre. Aliqui ne effigie quidem indicata, & nudis plerunque nominibus defuncti, quoniam satis videbatur potestates vimq; demonstrare quærere volentibus. Nec est difficilis cognitio: nobis certè, exceptis admodum paucis, contigit reliquas contemplari scientia Antonij Castoris, cui summa auctoritas erat in ea arte nostro æuo, visendo hortulo eius, in quo plurimas alebat, centesimum ætatis annum excedens, nullum corporis malum expertus, ac ne ætate quidem memoria aut vigore concussis. Neque aliud mirata magis Antiquitas reperietur, &c.

PEDACII DIOSCORIDIS ANAZARBÆI De medica materia Liber primus.

ΠΕΔΑΚΙΟΥ ΔΙΟΣΚΟΡΙΔΟΥ ἈΝΑΖΑΡΒΕΩΣ Περὶ ὕλης ἰατρικῆς βιβλίον πρῶτον.

IANO ANTONIO SARACENO, LVGDVNAEO, INTERPRETE.

Præfatio.

A QVONIAM, amicissime Aree, conscripsere multi, non modò veteres, sed & recentiores, de medicamentorum cùm præparatione, tum etiam facultate atque examine: demonstrare tibi conabor, me neque frustra B neque citra rationem ad hác commentationẽ impulsum fuisse: quòd ex ijs ipsis alij nihil absolutum reliquerint: alij pleraque ex narratione descripserint. Enimuero Iolas Bithynus & Heraclides Tarentinus, prorsum omissa herbarum tractatione, rem ipsam leuiter ac paucis C attigerunt: quin neque metallicorum aromatúmve omnium meminerunt. Crateuas autem herbarius & Andreas medicus (qui quidem accuratiùs quàm reliqui hac in parte versati existimãtur) radices multas apprimè vtiles, herbásque nonnullas non satis designatas reliquerunt. Veruntamen priscis hoc dandum elogij, etsi pauca tradiderint, D accuratè tamẽ in iisipsis elaborasse. At recẽtioribus (quo in numero sunt, Iulius Bassus, Niceratus, Petronius, Niger & Diodotus, Asclepiadæ omnes) assentiẽdũ nõ est: vt qui vulgatã & vnicuique cognitã materiã quadantenus accurata descriptione dignati sint: medicamentorũ verò facultates & examina cur- E sim tradiderint, ac minimè vim eo-

nihilominus adhibitæ in ijs ipsis industriæ testimonium reddendum est.

Τὸ προοίμιον.

A ΠΟΛΛΩΝ, οὐ μόνον ἀρχαίων, ἀλλὰ καὶ νέων, συνταξαμένων περὶ τῆς τῶν φαρμάκων σκευασίας τε καὶ δυνάμεως, καὶ δοκιμασίας, φίλτατε Ἄρειε, πειράσομαί σοι παραστῆσαι, μὴ κενὴν, μηδὲ ἄλογον B ὁρμὴν ἐσχηκέναι πρὸς τήνδε τὴν πραγματείαν· διὰ τὸ τοὺς μὲν αὐτῶν μὴ τετελειωκέναι· τοὺς δὲ ἐξ ἱστορίας τὰ πλεῖστα ἀναγράψαι. Ἰόλας μὲν γὰρ ὁ Βιθυνὸς καὶ Ἡρακλείδης ὁ Ταραντῖνος ἐπ᾽ ὀλίγον ἥψαντο τῆς αὐτῆς πραγματείας, τὴν βοτανικὴν παντελῶς ἐάσαντες παράδοσιν· οὐ μὴν οὐδὲ C τῶν μεταλλικῶν ἢ ἀρωμάτων πάντων ἐμνήσθησαν. Κρατεύας δὲ ὁ ῥιζοτόμος, καὶ Ἀνδρέας ὁ ἰατρὸς, (οὗτοι γὰρ δοκοῦσιν ἀκριβέστερον τῶν λοιπῶν περὶ τοῦτο τὸ μέρος ἀνεστράφθαι) πολλὰς ῥίζας εὐχρηστοτάτας, καὶ τινὰς βοτάνας ἀπαρασημειώτους εἴασαν. πλὴν τοῖς μὲν ἀρχαίοις μεμψυρητέον, μετὰ τῆς ὀλι- D γότητος τῶν παραδοθέντων, καὶ τὴν ἀκρίβειαν προσπαραλαβοῦσι· τοῖς μέντοι νέοις οὐ συγκαταθετέον. ὧν ἐστὶ Βάσσος ὁ Ἰυλαῖος, καὶ Νικήρατος, καὶ Πετρώνιος, Νίγερ τε καὶ Διόδοτος, Ἀσκληπιάδαι πάντες. οἱ τὴν μὲν πᾶσι σύμφυλον καὶ γνώριμον ὕλην ἠξίωσαν ἐπὶ ποσὸν ἀναγραφῆς ἀκριβοῦς, E τὰς δὲ τῶν φαρμάκων δυνάμεις καὶ δοκιμασίας ἐξ ἐπιδρομῆς παρέδοσαν· οὐ τῇ

Al. Ἰόλλας

Vet. lib. ἀρωματικῶν
Par. πάντες ἐμνημόνευσαν.

V. ὧν εἷς ἐστὶ καὶ Βάσσος ὁ Τυλαῖος. al. Τύλλιος.

V. Ἀσκληπιάδειοι

Ald. cod. addit δυνάμεις καὶ δοκιμασίας.

Ang. Gadald. ex quodã antiquo codice, teste Mathiolo, legit εἰς ὄγκον διαφορᾶς ἕκαστον &c. quasi id voluerit innuere Diosc. quod annotauit Gal. lib. I. simpl. med. c. I. quosdã facultatũ medicamentorũ causas in tumores & meatus retulisse.

Paris. ἑκάστου

Pal. τε.

Par. ἀλήθειαν.

Par. cod. ταῖς ὁμογενείαις

Par. cod. εὐμνημόνευτα. Ald. ἀσυμμνημόνευτοι

Al. ἡμῶν

Al. ᾠκειωμένους

Al. Λικινίου.

Al. ἐπέγνωμεν

Al. τὰς λοιπὰς

Al. τὰ δὲ καὶ ἐξ ἱστορίας τῆς πᾶσι συμφ.

A πεῖραν τὴν ἐνέργειαν αὐτῶν κανονίζοντες· τῇ δὲ τῆς αἰτίας κενοφωνίᾳ, εἰς ὄγκον διαφορᾶς ἕκαστον αὐτῶν ἀναφέροντες, μετὰ τοῦ καὶ ἄλλα ἀντ' ἄλλων ἀναγράφειν. ὁ γοῦν διαπρεπὴς δοκῶν εἶναι ἐν αὐτοῖς Νίγερ, τὸ εὐφόρβιον φησὶν ὀπὸν εἶναι χαμελαίας, γινομένης ἐν Ἰταλίᾳ· καὶ τὸ ἀνδρόσαιμον, τοῦτον ὑπάρχειν ὑπερικῷ, ἀλόην δὲ ὀρυκτὴν ἐν B Ἰουδαίᾳ γεννᾶσθαι. καὶ ἄλλα τούτοις ὅμοια πλεῖστα παρὰ τὴν ἐνάργειαν ἐκτίθεται ψευδῶς. ἅπερ ἐστὶ τεκμήρια οὐκ αὐτοψίας, ἀλλὰ τῆς ἐκ παρακουσμάτων ἱστορίας. ἥμαρτον δὲ καὶ περὶ τὴν τάξιν· οἱ μὲν ἀσυμφύλους δυνάμεις συγκρούσαντες· οἱ δὲ κατὰ στοιχεῖα C ἀναγράψαντες, διέζευξαν τῆς ὁμογενείας τά τε γένη καὶ τὰς ἐνεργείας αὐτῶν, ὡς διὰ τοῦτο ἀσυμμνημόνευτα γίνεσθαι. ἡμεῖς δὲ ὡς ἔστιν εἰπεῖν ἐκ πρώτης ἡλικίας ἄληκτόν τινα ἔχοντες ἐπιθυμίαν περὶ τὴν ἐπίγνωσιν τῆς ὕλης, καὶ πολλὴν γῆν ἐπελθόντες. οἶσθα γὰρ ἡμῖν D στρατιωτικὸν τὸν βίον, συναγηόχαμεν τὴν πραγματείαν ἐν ε* παραδεδομένην βιβλίοις σοῦ προτρεψαμένου, ᾧ καὶ τὴν σύνταξιν ἀνατίθεμεν, εὐχάριστον ἐκπληροῦντες πάθος, δι' ἣν ἔχεις πρὸς ἡμᾶς διάθεσιν, φύσει μὲν πρὸς πάντας τοὺς ἀπὸ παιδείας ἀναγομένους οἰκειούμενος, μάλιστα δὲ πρὸς τοὺς ὁμοτέχνους, ἰδιαίτερον δὲ πρὸς ἡμᾶς. δεῖγμα δὲ οὐ σμικρὸν τῆς ἐν σοὶ καλοκἀγαθίας, καὶ ἡ τοῦ κρατίστου Λικινίου Βάσσου πρός σε διάθεσις, ἣν ἐγνώκαμεν συνδιάγοντες ὑμῖν, ἀξιοζήλωτον τὴν παρ' ἀμφοτέρων ὑμῶν πρὸς ἀλλήλους εὔνοιαν ὁρῶντες. παρακαλοῦμεν δέ σε καὶ τοὺς ἐντευξομένους τοῖς ὑπομνήμασι, μὴ τὴν ἐν λέξει ἡμῶν δύναμιν σκοπεῖν, ἀλλὰ τὴν ἐν τοῖς πράγμασι μετ' ἐμπειρίας ἐπιμέλειαν. μετὰ γὰρ πλείστης ἀκριβείας τὰ μὲν πλεῖστα δι' αὐτοψίας γνόντες, τὰ δὲ ἐξ ἱστορίας συμφώνου τοῖς πᾶσι καὶ ἀνακρίσεως τῶν παρ' ἑκάστοις ἐπιχωρίων ἀκριβώσαντες, πειρασόμεθα καὶ τῇ τάξει διαφόρῳ χρήσασθαι, καὶ τὰ γένη καὶ τὰς

rũ ad experiẽtię normã examinantes, sed inania in assignandis causis verba funditãtes, singula in controuersiarũ aceruũ extulerint: præterquã quòd alia pro alijs descripserũt. Siquidem Niger, qui inter eos eximius censetur, euphorbiũ esse chamelææ in Italia nascentis succũ asserit: vt & androsæmõ cũ hyperico vnum & idem esse: quinetiã aloëm in Iudæa fossilẽ nasci, aliáq; plurima hisce similia prodit manifestò falsa. Quæ quidẽ argumẽto sunt, ea non oculata fide, sed narratione ex auditu ab alijs accepta cognouisse. Porrò etiã in ordine peccarunt: dũ alij nulla cognatione iunctas facultates* copularũt, alij ordinẽ elemẽtorũ secuti tum genera tũ eorũ vires à sua cognatione disiunxerũt, vt vel hãc vnã ob causã difficiliùs memoriæ mandari possint. Nos verò à primis, vt ita dicã, annis iugi quodã pernoscendæ materię desiderio capti, postquam terras multas obiuimus (nec enim militarem vitam egisse nos ignoras) cõmẽtationem quinque libris comprehensam te hortante exarauimus: cui etiã opus ipsum dedicamus, gratum tuęq; erga nos beneuolentiæ debitum implentes officium. Etenim, quæ tua est natura, cùm omnibus doctrina excultis, tum verò maximè ijs qui tecum eandem artem factitant, ac nobis etiam aliquantò peculiariùs teipsum familiarẽ exhibes. Neque verò paruo est ad tuam morum integritatem argumento viri optimi Licinij Bassi insigne erga te studiũ, sat nobis perspectũ, cùm vna vobiscum ageremus, mutuámque inter vos beneuolẽtiam æmulatione dignã obseruaremus. Cæterùm te & quotquot alij estis hosce lecturi cõmẽtarios rogatos velimus, vt ne ad nostrum dicendi genus attendatis, sed ad eam potiùs quæ rebus est adhibita* cum experiẽtia industriã. Cùm enim maxima cum cura diligentiáque accurata plurima quidẽ oculata fide cognouerimus, alia verò partim ex concordi apud omnes historia, partim ex eorum indagatione quæ apud singulos essent domestica atque vernacula perdidicerimus, dabimus certè operam vt & diuerso ab alijs vtamur ordine, & tũ

Vel, consociarunt

Vel, cum peritia diligentia

genera tũ vires vniuſcuiuſque medicamenti accuratè deſcribamus. Porrò tractatũ de medicamẽtis eſſe neceſſarium nulli non eſt in confeſſo, vt qui toti ſit arti coniunctus, eiúſque partibus omnibus incomparabile pręſtet auxiliũ. Quin & ars ipſa ex pręparationibus, miſturis atque morborũ experimentis incrementũ capere poteſt, plurimùm ad id conferẽte ſingulorũ medicaminum cognitione. Præterea verò familiarem vulgatámque materiam complectemur, quò ſcriptũ euadat numeris omnibus abſolutũ. Igitur ante omnia danda eſt opera, vt ſuis quęque temporibus ſingula tum legantur, tum etiã reponantur. Nam ad horum rationẽ medicamẽta vel ſunt efficacia, vel penitus exoleſcũt. Siquidem ſerena cœli conſtitutione legere illa oportet: nec parui refert, ſiccáne an pluuia tempeſtate colligantur. Illud quoque multum intereſt, an loca ſint montoſa, edita, perflabilia, frigida, arida & ſiticuloſa. His enim in locis medicamentorum vires maiores validioréſque habentur. At quæ in campeſtribus, vliginoſis, vmbroſis, ac vento minimè peruijs enaſcuntur, vtplurimum effectu viribúſque ſunt infirmioribus, multóque magis ſi nec ſuo tempore nec opportunè collecta fuerint, aut etiam per infirmitatem intabuerint. Sed nec illud ignorandũ eſt, ea ſæpenumero pro loci proprietate & anni temperatura citius tardiúſve adoleſcere. Nonnulla quoque per hyemem propria peculiaríque vi flores foliáque proferunt: ſunt & quædam bis anno florifera. Porrò cui in animo eſt horum peritiam aſſequi, eum oportet tum primo germinatu è terra prorumpentibus, tum adultis, atque etiam flacceſcentibus adeſſe. Nec enim qui tantummodo pullulanti herbæ aſtiterit, eandem adultam noſſe poterit, nec qui adultam viderit, recèns erumpentem agnoſcat. Quo fit vt propter mutatam foliorum faciem, ac caulium, florum fructuúmque magnitudinem & id genus alias peculiares notas, magno in errore interdum verſentur qui non ita ſtudioſè ſingula fuere contemplati.

[margin: non inualidũ aut inefficax]

A δυνάμεις ἑκάστου αὐτῶν ἀναγράψασθαι. Ὅτι μὲν ἀναγκαῖος ὑπάρχει ὁ περὶ φαρμάκων λόγος, πᾶσι που δῆλον, συνεζευγμένος ὅλῃ τῇ τέχνῃ, καὶ τὴν ἀφ' ἑαυτοῦ συμμαχίαν ἀήττητον παντὶ μέρει παρεχόμενος. καὶ διότι δύναται αὔξεσθαι κατά τε τὰς σκευασίας καὶ τὰς μίξεις καὶ τοὺς B ἐπὶ τῶν παθῶν πειρασμούς, πλεῖστα συμβαλλομένης τῆς περὶ ἕκαστον τῶν φαρμάκων γνώσεως. προσπαραληψόμεθα δὲ καὶ τὴν συνήθη καὶ σύμφυλον ὕλην, ἵνα ἡ γραφὴ γένηται τελεία. περὶ πάντων οὖν φροντίζειν τῆς ἀποθέσεως καὶ συλλογῆς ἑκάστου κατὰ τοὺς οἰκείους καιροὺς C προσήκει. παρὰ γὰρ δὴ τούτους ἢ ἐνεργῆ, ἢ ἐξίτηλα γίνεται τὰ φάρμακα. αἰθρίου γὰρ ὄντος τοῦ καταστήματος συλλέγειν δεῖ. μεγάλη γὰρ καὶ τούτῳ ὑπάρχει διαφορά, τῶν αὐχμῶν ἢ ὄμβρων γινομένων τὴν συλλογὴν ποιεῖσθαι. ὥσπερ καὶ τὸ ὀρεινοὺς καὶ ὑψηλοὺς καὶ διαπνεομένους καὶ D ψυχροὺς καὶ ἀνύδρους εἶναι τοὺς τόπους. ἰσχυρότεραι γάρ εἰσιν αἱ δυνάμεις αὐτῶν. αἱ δὲ ἐν πεδινοῖς καὶ καθύγροις καὶ κατασκίοις καὶ μὴ διαπνεομένοις, ἀτονώτεραι κατὰ τὸ πλεῖστον, καὶ μᾶλλον αἱ μὴ καθ' ὥραν εὐκαίρως συλλεγεῖσαι, ἢ δι' ἀσθένειαν ἐφθικυῖαι. Οὐκ ἀγνοητέον E μήν τοι ὅτι πολλάκις ταῦτα παρὰ τὴν ἰδιότητα τῆς χώρας, καὶ παρὰ τὴν σύγκρασιν τοῦ ἔτους, τάχιον ἢ βράδιον ἀκμάζει. ἔνια δὲ καὶ παρὰ τὴν ἑαυτῶν ἰδιότητα ἐν χειμῶνι ἄνθη τε καὶ φύλλα φέρει. τινὰ δὲ καὶ δὶς τοῦ ἔτους ἀνθοφορεῖ. Τὸν δὲ βουλόμενον ἐν τού- F τοις ἐμπειρίαν ἔχειν, δεῖ κατά τε τὴν ἄρτι φυὴν βλάστησιν ἐκ τῆς γῆς καὶ ἀκμάζουσι καὶ παρακμάζουσι παρατυγχάνειν. οὔτε γὰρ ὁ τῇ βλάστῃ ἐντετυχηκὼς μόνον, δύναται τὸ ἀκμάζον γνωρίσαι, οὔτε ὁ ἑωρακώς τι ἀκμάζον, G τὸ ἄρτι φυὲς ἐπιγνῶναι. παρὰ γὰρ τοὺς μετασχηματισμοὺς τῶν φύλλων, καὶ τὰ μεγέθη τῶν καυλῶν καὶ ἀνθῶν καὶ καρπῶν, καί τινας ἄλλας ἰδιότητας, μεγάλη πλάνη γίνεται ἐπ' ἐνίων, τοῖς μὴ οὕτω τὴν θέαν ποιησαμένοις.

[margin notes:]
In quibusdã codicibus deest ἑκάστου.
Par. ἀπ' αὐτῆς
Al. ὅτι.
Pal. ἕκαστον φάρμακον
Al. ἔμφυλον.
V. καὶ τούτῳ
V. περιγενομένων
In Ald. cod. deest.
Al. ἀδυνατώτεραι.
V. τὰ τοιαῦτα πολλάκις.
V. αὐτῶν.
Par. βλάστῃ
Par. τὰ ἀκμάζοντα
Par. ἐνίοις.

παρὰ ταύτην γοῦν τὴν αἰτίαν, τινὲς τῶν "ἀναγκαιοφαρμάκων ἐπλανήθησαν, εἰπόντες τινὰ μήτε ἄνθη μήτε καυλὸν μήτε καρπὸν φέρειν, καθάπερ ἐπὶ τῆς ἀγρώστεως, καὶ βηχίου καὶ πενταφύλλου. ὁ δὲ πολλάκις ἐντετυχηκὼς αὐτοῖς, καὶ ἐν πολλοῖς τόποις μάλιστα τὴν ἐπίγνωσιν ποιήσεται. χρὴ μέντοι εἰδέναι ὅτι μόνα τῶν βοτανικῶν φαρμάκων ἐπὶ πολλὰ ἔτη διαμένει, οἱ ἐλλέβοροι ὁ λευκὸς καὶ μέλας· τὰ δὲ λοιπὰ "ἄχρι τριετίας ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐστὶν εὔχρηστα." τὰ μὲν οὖν ἐρνώδη, ὧν ἐστὶ στοιχάς, χαμαίδρυς, πόλιον, ἀβρότονον, σέριφον, ἀψίνθιον, ὕσσωπον, καὶ τὰ ὅμοια τούτοις, συλλέγειν δεῖ, ἐγκύμονα τῶν σπερμάτων· ἄνθη δὲ πρὸ τῆς ἀποπτώσεως αὐτῶν· τοὺς δὲ καρποὺς πεπείρους ὄντας· καὶ τὰ σπέρματα δὲ ἀρχόμενα ξηραίνεσθαι πρὸ τοῦ ἀπορρεῖν. χυλίζειν δὲ "τὰς βοτάνας, "ἀρτιβλάστων ὄντων τῶν" καυλῶν, ὁμοίως δὲ καὶ τὰ φύλλα, ὀποὺς δὲ καὶ τὰ δάκρυα λαμβάνειν, "τέμνοντας ἐν ἀκμῇ" ἔτι τοὺς καυλούς. τὰς δὲ εἰς ἀπόθεσιν ῥίζας καὶ χυλίσματα καὶ "φλοιῶν ἀφαιρέσεις, ἀρχομένων φυλλορροεῖν τῶν βοτανῶν, καὶ τὰς μὲν καθαρὰς "αὐτόθι ξηραίνειν ἐν τόποις ἀνοτίστοις, τὰς δὲ μετεχούσας γῆς ἢ πηλοῦ, πλύνειν ὕδατι. ἀποτίθεσθαι δὲ καὶ ἄνθη, καὶ ὅσα "εὐώδη τυγχάνει ἐν κιβωτίοις φιλλυρίνοις ἀνοτίστοις." ἔστι δὲ ἃ καὶ χάρταις ἢ φύλλοις χρησίμως περιδεῖται πρὸς διαμονὴν τῶν σπερμάτων. πρὸς δὲ τὰ ὑγρὰ φάρμακα ἁρμόσει ὕλη πᾶσα ἡ πυκνὴ ἐξ ἀργύρου ἢ ὑέλου ἢ κεράτων "γεγενημένη· καὶ ὀστρακίνη δὲ ἡ μὴ ἀραιὰ εὔθετος· καὶ ξυλίνων δὲ ὅσα ἐκ πύξου" κατασκευάζεται· τὰ δὲ χαλκᾶ ἀγγεῖα, ἁρμόσει πρὸς τὰ ὀφθαλμικὰ φάρμακα "καὶ ὑγρά, καὶ ὅσα δι' ὄξους ἢ πίσσης ὑγρᾶς ἢ κεδρίας κατασκευάζεται. στέατα δὲ καὶ μυελοὺς ἐν κασσιτερίνοις ἀγγείοις" ἀποτίθεσθαι δεῖ.

Par. cod. ἀναγκαφάντων
Par. μέχρι τελείας ἐπιπλεῖστον εἰσίν
Parif. ἃ μὲν οὖν εὐώδη ἐστί,
Par. addit καὶ
V. ἄρτι βλαστανόντων.
S. addit καρπῶν καὶ
V. τέμνοντα.
ἔτι deest in vet. cod.
Par. φλοιὰς ἀφαιρεῖν
V. αὐτόθεν
V. quidā & Pal. cod. εὐώδη.
Par. ἐστὶ δὲ ὅτε ἢ εὐχ.
V. γινομένη
V. ἀποσκευάζεται.
Deest in veterib.
Cod. Pal. δεῖ τίθεσθαι:

Περὶ Ἴρεως. Κεφ. α'.

ΙΡΙΣ "ἀπὸ μὲν τῆς κατ' οὐρανὸν ἐμφερείας ὠνόμασται. φύλλα δὲ" φέρει ὅμοια ξιφίῳ, μείζονα δὲ καὶ πλατύτερα καὶ

Vetus & Ald. addunt ἰλλυρική. sequentia verò vsque ad φύλλα minimè habent. Al. ἔχει.

A Hán cque ipsam ob causam in eum errorē quidā scriptores impulsi fuere, vt nōnulla neq; flores neq; caulē neque semē producere asseruerint: veluti de gramine, tussilagine & quinque folio proditū est. Ergo qui sæpius ac multis in locis illa obseruauerit, eorum etiam cognitionem maximè cōsequetur. B Quin & illud scire conuenit, sola ex herbarū medicaminibus veratrum album & nigrū in multos annos perdurare: reliqua verò *maxima ex parte donec trimatum excesserint, esse ad vsum accommodata. Quæ verò fruticosa sunt, vti stœchas, trissago, poliū, abrotonū, seriphiū, absinthium, hyssopum & id genus alia, dum semine C prægnāt, colligenda sunt: flores autē, antea quàm sponte decidant. At fructus maturos decerpere oportet, vt & semina, cùm primùm siccari cœperint, priusquam in terram defluant. Sic & herbarū æquè ac foliorum succi recens germinantibus cauliculis eliciendi sunt. Liquores autē & lachrymæ excipiēdæ incisis D caulibus iā adultis. Quæ verò radices asseruādæ sunt, aut è quibus exprimi succi, corticésve auferri debent, eas eruere conuenit, cumprimùm herbæ * folia amittere cœperint. Ac eas quidē quę mundę videbūtur, ex tēpore siccis locis exiccare: quę verò terra lutóve fuerint ob- E sitæ, aqua prius eluere oportet. Flores autē & quęcunque odorata fuerint, capsulis tiliaceis minimè humectis reponātur. Sunt & qui chartis foliísve ad seminū conseruationem vtiliter inuoluantur. Cęterum liquidis medicamentis conueniet materia quæuis densior: qualis est argētea, vitrea aut cornea. Quin & F fictilis, si modò rara non sit, accommodatur: itémque lignea, eáq; potissimū quæ ex buxo paratur. Apta verò erunt ænea vascula medicamentis ocularijs ac liquidis, iísque omnibus quę ex aceto, pice liquida aut cedria componuntur. Adipes autē ac medullas stanneis vasis recondi oportet.

fere
defrondescere

G

De Iride. Cap. I.

IRIS à cœlestis arcus similitudine nomē obtinuit. Folia fert gladiolo similia, sed maiora, latiora & pin-

guiora: flores verò in caule ita è regione inter se collocatos vt sibi mutuo respondeant, reflexos ac varios. Partim enim albi, partim pallentes, partim nigri, partim purpurei, partim denique cęrulei conspiciuntur. Atque adeò propter hanc varietatẽ factum est, vt plãta ipsa iridi cœlesti assimilata fuerit. Radices subiacent geniculatę, solidę, odoratæ: quas incisas in vmbra siccari, tãdémque lineo filo traijci, atque ita recondi oportet. Est porrò prestãtior Illyrica & Macedonica: ac inter has ipsas optima cui dẽsa radix est, quasi decurtata, frangenti cõtumax, colore subfuluo, per quam odorata, gustu amariore, odore sincero, quæque situm non redolet, ac inter tundendum sternutamenta ciet. Secundum verò quo ad vires locum obtinet Africana, colore alba, gustu amara. Veterascentes teredinum iniuriam sentiunt: tunc tamen odoratiores reddi solent. Cęterùm vim habent omnes excalfactoriam, attenuantem, & contra tusses efficacem, vt quæ humores ægrè excreabiles attenuent. Crassos biliosósque humores ex mulsa septem drachmarum pondere potæ purgant: somnum quoque conciliãt, lachrymásq; cient, & torminibus medentur. Eędẽ ex aceto potę venenatorũ morsibus auxiliantur: itemq; lienosis, cõuulsis, perfrigeratis aut rigentibus, iísque quibus genitura effluit: ex vino verò bibitæ menses ducũt. Sed & earum decoctum ad muliebres fotus est accommodatũ: quippe quod locos emolliat & aperiat: nec minus idoneum ad ischiadicorum infusa, itémque ad ea medicamẽta quæ fistulas & sinus carne explent. Radices ipsæ cum melle collyrij in modum subditæ fœtus extrahũt. Coctæ verò & admotę, strumas inueteratósque scirrhos emolliunt. Siccæ eædem ac tritæ vlcera implent, & cum melle expurgant, ossáque nudata carne operiunt. Conferunt & ad capitis dolores ex aceto & rosaceo applicitæ: lentigines & maculas à Solis ardore contractas exterunt, cum veratro albo & duplo melle illitæ. Induntur & pessis, malagmatis & acopis: ac in vniuersum ad multa sũt vtilissimæ.

A "λιπαρώτερα. ἄνθη δὲ ἐπὶ καυλῷ παράλληλα, ἐπικαμπῆ, ποικίλα· ἢ γὰρ λευκὰ ἢ ὠχρὰ ἢ μέλανα ἢ πορφυρᾶ ἢ κυανίζοντα ὁρᾶται· ὅθεν διὰ τὴν ποικιλίαν ἀπεικάσθη ἴριδι τῇ οὐρανίᾳ. ῥίζαι δὲ ὕπεισι γονατώδεις, στερεαί, εὐώδεις, ἃς δεῖ μετὰ τὴν τομὴν "ξηράναντα ἐν σκιᾷ καὶ διείραντα λίνῳ
B ἀποτίθεσθαι. ἔστι δὲ βελτίων ἡ Ἰλλυρικὴ καὶ Μακεδονική, "καὶ ἐν ταύταις ἀρίστη ἡ πυκνόρριζος, καὶ ὑποκόλοβος, καὶ δύσθραυστος, καὶ τῇ χρόᾳ ὑπόκιρρος, καὶ σφόδρα εὐώδης, καὶ τῇ γεύσει "πικροτέρα· τήν τε ὀσμὴν εἰλικρινής, καὶ μὴ νοτίζουσα· πταρμούς τε ἐν τῷ κό-
C πτεσθαι κινοῦσα. "δευτέρα δὲ ἡ Λιβυκή, λευκὴ κατὰ τὴν χρόαν, πικρὰ πρὸς γεῦσιν, δευτερεύουσα τῇ δυνάμει. παλαιούμεναι δὲ "τερηδονίζονται. εὐωδέστεραι μέντοι τότε γίνονται. δύναμιν δὲ ἔχουσι πᾶσαι θερμαντικήν, λεπτυντικήν, ἁρμόζουσι πρὸς βῆχας, καὶ τὰ δυσανάγωγα ὑγρὰ λεπτο-
D ποιοῦσαι. "καθαίρουσι δὲ *πάχη καὶ χολὰς πινόμεναι μεθ᾿ ὑδρομέλιτος, ὁλκῆς ∠ ζ. εἰσὶ δὲ καὶ ὑπνοποιοί, καὶ δακρυοποιοί, καὶ στρόφους ἰῶνται. "μετ᾿ ὄξους δὲ πινόμεναι θηριοδήκτοις ἀρήγουσι, καὶ σπληνικοῖς, καὶ σπωμένοις, καὶ περιψυχομένοις ἢ ῥιγοῦσι, καὶ τοῖς γόνον προϊε-
E μένοις· σὺν οἴνῳ δὲ ποθεῖσαι, ἄγουσιν ἔμμηνα· καὶ τὸ ἀπόζεμα δὲ αὐτῶν πρὸς γυναικείας πυρίας εὔθετον, μαλάσσον τοὺς τόπους καὶ ἀναστομοῦν, ἰσχιάδος τε "εἰς ἔγκλυσμα, καὶ συρίγγων καὶ κόλπων "σαρκωτικά. προστεθεῖσαι δὲ ὡς κολλύριον μετὰ μέλιτος, ἔμβρυα κατα-
F σπῶσι. μαλάσσουσι δὲ χοιράδας καὶ σκιρρώματα παλαιὰ ἑφθαὶ καταπλασθεῖσαι. ξηραὶ δὲ πληροῦσιν ἕλκη καὶ ἀνακαθαίρουσι μετὰ μέλιτος, καὶ τὰ ἐψιλωμένα τῶν ὀστέων σαρκοῦσιν. ὠφελοῦσι δὲ καὶ κεφαλαλγίας, σὺν ὄξει καὶ ῥοδίνῳ καταπλασθεῖσαι. φακούς τε καὶ ἐφήλεις ἀ-
G ποκαθαίρουσι, σὺν ἐλλεβόρῳ "λευκῷ καὶ διπλασίονι μέλιτι καταπλασθεῖσαι. μίγνυνται δὲ καὶ πεσσοῖς καὶ μαλάγμασι καὶ ἀκόποις· καὶ καθόλου εἰσὶ πολύχρηστοι.

V. μελανώτερα. ἄνθη ἐπὶ καυλῷ εἰς ἄγκαλα. Marcellus & Matthiol. legerũt ἐπίκαυλα. Pal. ἄνθη δὲ λιπαρώτερα ἐπὶ καυλῷ.

Quidam, ξηραίας καὶ ἐν σκιᾷ διάρας, ἢ καὶ λίνῳ, iij αὐτὶ τοῦ διείραντα, legunt εἴραντα. V. καὶ ταύτης ἀρ

Par. πυρωτέρα.

Par. ἡ Λιβυκὴ δὲ λευκή.

Quidam ἡδονίζονται.

V. ἐφήλεις καθαίρουσι καὶ φακοὺς πλαττόμεναι.

Quidam addũt, καὶ τὸ ἀπόζεμα ἐν λοιμοῖς τοῦ πυρετικοῦ βρωθητικὸν καὶ σβεκτικόν.

V. εἰς τὴν ἔγκλ.

V. σαρκωτικαί. Par. σαρκωτικόν.

Ald. λευκῷ διπλασίονι καί. V. cod. διπλασίονι ἕλκη σαρκοῦσι, καὶ τὰ δυσανάγωγα τῶν ὑγρῶν λεπτύνουσι, καὶ φθοροποιὸν δύναμιν λαμβάνουσι πιτιζόμεναι μεθ᾿ ὑδρομέλιτος.

Περὶ Ἀκόρου. Κεφ. β'.

ΑΚΟΡΟΝ τὰ μὲν φύλλα ἔχει ἐμφερῆ ἴριδι, στενότερα δέ, καὶ τὰς ῥίζας οὐκ ἀνομοίους, διαπεπλεγμένας δὲ καὶ οὐκ εἰς "εὐθὺ πεφυκυίας, ἀλλὰ πλαγίας καὶ "ἐξ ἐπιπολῆς, γόνασι διειλημμένας, ὑπολεύκους, δριμείας τῇ γεύσει, καὶ τῇ ὀσμῇ οὐκ ἀηδεῖς. διαφέρει δὲ "τὸ πυκνὸν καὶ λευκόν, ἄβρωτόν τε καὶ πλῆρες, εὐῶδες. τοῦτο δέ ἐστι τὸ ἐν Κολχίδι καὶ τὸ ἐκ τῆς Γαλατίας Ἀσπλήνιον λεγόμενον. Δύναμιν δὲ ἔχει ἡ ῥίζα θερμαντικήν. πινόμενον δὲ τὸ "ἀφέψημα αὐτοῦ οὖρα κινεῖ· ἁρμόζον πρὸς "πλευρᾶς πόνον καὶ θώρακος καὶ ἥπατος, στρόφοις, ῥήγμασι, σπάσματα· σπλῆνας τήκει. ὠφελεῖ καὶ στραγγουριῶντας, θηριοδήκτοις. καὶ εἰς ἐγκάθισμα ὡς ἴρις πρὸς τὰ γυναικεῖα ἁρμόζει. ὁ δὲ χυλὸς τῆς ῥίζης ἀποκαθαίρει τὰ ἐπισκοτοῦντα ταῖς κόραις μίγνυται δὲ καὶ τοῖς ἀντιδότοις ἡ ῥίζα χρησίμως.

V. εὐρὺ

Quidam ἐξ ἐπιπολῆς γόνασι

Al. ὑπόπυκνον. al. πικρὸν. quam lectionem secutus videtur Gal. in simpl. cap. de acoro.

Par. χαλκίδι καὶ τῇ γαλατίᾳ. V. καὶ τὸ ἐκ γαλατίας δὲ

V. ἀπόζεμα οὖρα

V. πλευρῶν πόνους

De Acoro. Cap. II.

ACORVM folia habet iridis æmula, attamen anguſtiora, radiceſq; nõ diſſimiles, verũ implicitas, neque in rectum actas, ſed obliquas & in ſumma terræ ſuperficie ſparſas, geniculis interceptas, ſubalbidas, guſtu acres & odore non ingratas. Præſtat verò denſum, album, carie non exeſum, plenum & odoratum. Huiuſmodi autem eſt quod in Colchide naſcitur, quodq; ex Galatia aduectum Aſplenium dicitur.

Vim habet radix calfactoriã: potúmque eius decoctum vrinas ciet, lateris, thoracis hepatiſq; doloribus ſubuenit: itémque torminibus, ruptis, conuulſis. Lienes abſumit: iuuat & eos quibus ſubſtillum eſt lotium, & à beluis venenatis demorſos: ac inſeſſu tanquam iris ad muliebria conducit. Succus radicis ea quæ pupillæ officiunt caliginemq; offundunt diſcutit. Vtiliter etiam ipſa radix antidotis immiſcetur.

Περὶ Μήου. Κεφ. γ'.

ΜΗΟΝ τὸ "καλούμενον Ἀθαμαντικὸν γεννᾶται πλεῖστον ἐν Μακεδονίᾳ καὶ Ἱσπανίᾳ, ὅμοιον καυλῷ καὶ τοῖς φύλλοις ἀνήθῳ, παχύτερον δὲ τοῦ ἀνήθου· δι πήχυ που ἀναβαῖνον" ταῖς ῥίζαις ὑπεσπαρμέναις λεπταῖς, "πλαγίαις, καὶ εὐθείαις, μακραῖς, εὐώδεσι, θερμαινούσαις τὴν γλῶτταν· αἵτινες ἀποζεσθεῖσαι μεθ' ὕδατος, ἢ καὶ λεῖαι δίχα ἑψήσεως ποθεῖσαι, τὰ στεγνὰ περὶ κύστιν καὶ νεφροὺς πάθη παρηγοροῦσι, καὶ δυσουρίαις ἁρμόζουσι, στομάχου τε ἐμπνευματώσεσι καὶ στρόφοις, ὑστερικαῖς τε διαθέσεσι καὶ ἄρθρων πόνοις. θώρακι ῥευματιζομένῳ σὺν μέλιτι λεῖαι ἀντὶ ἐκλεικτοῦ βοηθοῦσιν, αἷμά τε ἄγουσι δι' ἐμμηνίων ἀποζεσθεῖσαι εἰς ἐγκάθισμα. παιδίων δὲ καταπλασθεῖσαι ἐφηβαίοις οὖρα ἄγουσιν. ἔστι δὲ καὶ κεφαλαλγὲς πλεῖον ἢ δεῖ πινόμενον.

Deest καλούμενον in melioribus exemplaribus.

V. add. καὶ πολλάκις.

Ald. πλαγίως. Et sic quoque cod. Pal.

De Meo. Cap. III.

MEVM, quod Athamanticum denominatur, plurimũ in Macedonia & Hiſpania naſcitur, caule foliiſque anetho ſimile, ſed eo ipſo craſſius, ad duos aliquando cubitos aſſurgens: ſparſis ima parte radicibus tenuibus, partim obliquis, partim etiam rectis: longis, odoratis & linguam excalfacientibus. Hæ in aqua decoctæ, aut etiã citra cocturam ad læuorem tritæ vitia ex veſicæ renumque anguſtiis orta potu leniunt, & vrinę difficultati conducunt: itémque ſtomachi inflationibus, torminibus, vterinis affectibus & articulorum doloribus. Thoraci quoque fluxione laboranti eclegmatis inſtar cũ melle tritæ auxiliantur. Earundem decoctum inſeſſu ſanguinem per menſtrua pellit. Infantium autem imo ventri illitæ vrinas mouent. Quòd ſi Meum largiùs quàm oporteat ebibatur, capitis dolorem conciliat.

Περὶ "Κυπείρου. Κεφ. δ'.

ΚΥΠΕΙΡΟΣ, ὃν οἱ δὲ "ἐρυσίσκηπτρον ὡς τὴν ἀσπάλαθον" καλοῦσι. φύλλα δὲ ἔχει ὅμοια πράσῳ, μακρότερα δὲ καὶ

Ald. κυπέρου, & ita deinceps.

V. ἐρυσίσκηπτρον, οἱ δὲ ἰούδευμ.

V. add. ῥαμφῶοι.

De Cypero. Cap. IIII.

CYPERVM nõnulli æquè atque aſpalathum eryſiſceptrũ nominant. Folia (ima) fert porro ſimilia,

sed longiora & exiliora: caulem verò cubitalem aut etiam maiorem, angulosum, iunco similem: cuius in cacumine minuta folia sese proferunt, inter quæ est semen. Radices subiacent, quarum etiam vsus est, oblongæ instar oliuarum, inter se cohærentes, aut etiam rotundæ, nigræ, odoratæ, amarulentæ. Nascitur in locis cultis iuxta atque palustribus. Optima radix quæ grauissima est, densa, plena, ægrè fragilis, aspera & odorata cum quadam acrimonia. Huiusmodi verò censetur Cilicia, itémque Syriaca, & quæ à Cycladibus insulis petitur. Vis ei excalfaciendi, vasorum oscula recludendi & vrinas mouendi. Calculosis & hydropicis pota auxilio est, vt & à scorpione ictis. Quin & vuluæ perfrigerationibus & obstructionibus fotu accommodatur, mensésq; euocat. Sicca & ad læuorem trita facit ad oris vlcera, etiam depascétia. Miscetur & malagmatis calfaciétibus, & ad vnguentorũ spissaméta aptatur. Memoratur & altera Cyperi species quæ in India nascitur, zingiberis effigie: quæ commáducata croci vim reddere & amarore prædita esse animaduertitur. Illita verò quamprimum depilat.

De Cardamomo. Cap. V.

CARDAMOMVM præstantissimum cẽsetur, quod ex Comagene Armenia & Bosphoro importatur. In India quoque & Arabia prouenit. Eligito quod est frangenti contumax, plenum, occlusum (quod enim tale non est, exoletum iudicatur) & caput odore tentans, gustu acre & subamarum. Vim habet calfactoriam. Ex aqua potum facit ad epilepticos, tussientes, ischiadicos, paralysim, rupta, conuulsa, tormina: & latum lumbricum expellit. Confert autẽ ex vino epotum renũ vitio laborantibus, difficulter meiétibus, à scorpione ictis, omnibúsque quos virulenta animantia venenis appetiuerunt. Cum lauri verò radicis cortice drachmæ pondere bibitum calculos comminuit: nec non fœtus suffitum enecat, & psoras ex aceto illitum aufert. Quin & ad vnguentorum spissamenta aliásque antidotos additur.

Pl. fricanti vel potius frianti.

A ἰσχνότερα· καυλὸν δὲ πηχυαῖον, ἢ καὶ μείζονα, γωνιώδη, ὅμοιον σχοίνῳ, οὗ κατὰ κορυφὴν φυλλαρίων ἐστὶν ἔκφυσις μικρῶν καὶ σπέρματος. ῥίζαι δ' ὕπεισιν, ὧν καὶ ἡ χρῆσις, ἐπιμήκεις ὥσπερ ἐλαίας συναφεῖς ἑαυταῖς, ἢ καὶ στρογγύλαι, μέλαιναι, εὐώδεις, ἔμπικροι. φύεται δὲ ἐν τόποις ἐρ-

V. add. καὶ σκληρότερα. Catac. καὶ σκληρότερα καὶ στενότερα. Al. μακρῶν.

V. ἐλαῖαι συνάπτουσαι αὐταῖς. In v. cod. non legitur. ἢ καὶ στρογγ.

B γασίμοις καὶ τελματώδεσιν. ἀρίστη δέ ἐστιν ἡ βαρυτάτη καὶ πυκνὴ καὶ ἁδρὰ, δύσθραυστος, τραχεῖα, εὐώδης μετά τινος δριμύτητος. τοιαύτη δέ ἐστιν ἡ Κιλίκις, καὶ ἡ Συριακὴ, καὶ ἡ ἀπὸ τῶν Κυκλάδων νήσων.

V. πυκνὴ ἁδρὰ καὶ δύσθ.

Δύναμις δέ ἐστιν αὐτῇ θερμαντικὴ, ἀναστομωτικὴ, διουρητική· λιθιῶσι καὶ ὑδρωπι-

C κοῖς πινομένη βοηθεῖ, καὶ σκορπιοδήκτοις, καὶ ταῖς περὶ μήτραν δὲ καταψύξεσι καὶ μύσεσι πυριωμένη ἁρμόζει, ἄγουσα ἔμμηνα. ποιεῖ δὲ καὶ τοῖς ἐν στόματι ἕλκεσι καὶ νεμομένοις ξηρὰ λεῖα. μίγνυται καὶ μαλάγμασι θερμαντικοῖς, καὶ εἰς τὰ στύμματα τῶν μύρων εὐθετεῖ. ἱστορεῖται δὲ καὶ ἕ-

Deest in Ald. & vet.

V. λιθιώντων καὶ ὑδρωπιώντων πινομένη βοηθεῖ δὲ καὶ σκορ.

V. καὶ πρὸς τὰς περὶ μήτραν καταψύξεις καὶ μύσεις

Antiqui duo βοηθεῖ.

Al. ἐγχεῖται.

D τερον εἶδος κυπείρου ἐν Ἰνδίᾳ γεννώμενον, προσεοικὸς ζιγγιβέρει· ὃ διαμασηθὲν, κροκῶδες καὶ πικρὸν εὑρίσκεται. καταχρισθὲν δὲ, παραχρῆμα ψιλοῖ τὰς τρίχας.

Quidam addit ῥίζα.

Veteres aliqui carẽt. Pal. κροκῶδες πικρὸν

Περὶ Καρδαμώμου. Κεφ. ε'.

ΚΑΡΔΑΜΩΜΟΝ ἄριστον τὸ ἐκ τῆς

E Κομμαγηνῆς καὶ Ἀρμενίας καὶ Βοσπόρου κομιζόμενον. γεννᾶται δὲ καὶ ἐν Ἰνδίᾳ καὶ Ἀραβίᾳ. ἐκλέγου δὲ τὸ δύσθραυστον, πλῆρες, μεμυκὸς, τὸ γὰρ μὴ τοιοῦτον, ἔξωρόν ἐστι, καὶ τὸ τῇ ὀσμῇ πληκτικὸν, γεύσει δὲ δριμὺ καὶ ὑπόπικρον. Δύναμιν δὲ ἔχει θερμαντικήν. ποιεῖ δὲ μεθ' ὕ-

Desideratur hæc periodus in vet. cod.

F δατος πινόμενον πρὸς ἐπιληπτικοὺς, βήττοντας, ἰσχιαδικοὺς, καὶ παράλυσιν, ῥήγματα, σπάσματα, στρόφους, καὶ ἕλμινθα πλατεῖαν ἐκβάλλει· μετ' οἴνου δὲ πινόμενον, νεφριτικοῖς, δυσουροῦσι, σκορπιοπλήκτοις, καὶ πᾶσι τοῖς ἰοβόλοις ἁρμόζει· μετὰ δὲ δάφνης ῥίζης φλοιοῦ ποθὲν

G ὅσον < α λίθους θρύπτει. φθείρει καὶ ἔμβρυα ὑποθυμιώμενον, καὶ ψώρας ἐξαίρει σὺν ὄξει καταχριόμενον. μίγνυται δὲ καὶ εἰς τὰς τῶν μύρων στύψεις καὶ ἑτέρας ἀντιδότους.

Par. caret.

Περὶ Νάρδου. Κεφ. ϛʹ.

Νάρδου ἐστὶ δύο γένη· ἡ μὲν γάρ τις καλεῖται Ἰνδική, ἡ δὲ Συριακή. οὐχ ὅτι ἐν Συρίᾳ εὑρίσκεται, ἀλλ' ὅτι τοῦ ὄρους ἐν ᾧ γεννᾶται, τὸ μὲν πρὸς Συρίαν τέτραπται, τὸ δὲ πρὸς Ἰνδούς. καὶ τῆς λεγομένης Συριακῆς, ἐστι βελτίων ἡ πρόσφατος, καὶ κούφη, ʺ πολύκομος, ξανθὴ τὴν χρόαν, εὐώδης ἄγαν, καὶ κατὰ τὸ κυπειρίζειν ἐν τῇ ὀσμῇ. ʺ μικρὸν ἔχουσα τὸν στάχυν, πικρὰ ʺ τὴν γεῦσιν, καὶ γλώσσης ἀναξηραντική, ἐπιμένουσά τε τῇ εὐωδίᾳ ἐφ' ἱκανόν. τῆς δὲ Ἰνδικῆς ἡ μέν τις λέγεται Γαγγῖτις, ἀπό τινος ποταμοῦ παραρρέοντος τοῦ ὄρους Γάγγου καλουμένου, παρ' ᾧ φύεται. ἀσθενεστέρα κατὰ δύναμιν οὖσα διὰ τὸ ἐφ' ὑδατωδῶν τόπων εἶναι καὶ ἐπιμηκεστέρα, πλείονάς τε ἔχουσα τοὺς στάχυς ἀπὸ τῆς αὐτῆς ῥίζης, καὶ πολυκόμους καὶ περιπεπλεγμένους, βρομώδεις κατὰ τὴν ὀσμήν. ʺ ἡ δὲ ὀρεινοτέρα εὐωδεστέρα, κολοβόσταχυς, κυπειρίζουσα κατὰ τὴν εὐωδίαν, ἔχουσά τε καὶ τὰ ἄλλα ἐν αὐτῇ, ὅσα περ καὶ ἡ Συριακὴ λεγομένη. καλεῖται δέ τις καὶ Σαμφαριτική, σφόδρα κολοβή, ἀπὸ χωρίου ὠνομασμένη, ʺ μεγαλόσταχυς, λευκότερον καυλὸν, ἔσθ' ὅτε μέσον ἔχουσα, τραγίζοντα τῇ ὀσμῇ, ἣν δεῖ ἀπεκλέγεσθαι. πιπράσκεται δὲ καὶ ἀποβεβρεγμένη, ὅπερ γινώσκεται ἐκ τοῦ λευκὸν εἶναι τὸν στάχυν καὶ αὐχμηρόν, καὶ μὴ ἔχειν τὸν χνοῦν. ʺ δολίζουσι δὲ αὐτὴν ἐμφυσῶντες στίμμι μεθ' ὕδατος ἢ οἴνου ʺ φοινικίτου, πρὸς τὸ συμπιλοῦσθαι αὐτήν, καὶ βαρυτέραν γίνεσθαι. ἐπὶ δὲ τῆς χρείας ἀφαιρεῖν δεῖ, εἴ που πρόσεστιν ταῖς ῥίζαις πηλός, καὶ σήθειν χωρίζοντα τὸν κονιορτόν, εὔχρηστον ὄντα εἰς χειρόνιπτρον.

Δύναμιν δὲ ἔχουσι θερμαντικήν, ξηραντικήν, οὐρητικήν, ὅθεν κοιλίαν τε ἱστᾶσι πινόμεναι, καὶ τὰς ἐκ μήτρας ῥύσεις προστιθέμεναι, καὶ ἰχῶρας στέλλουσι. βοηθοῦσι δὲ καὶ ναυτίαις, σὺν ψυχρῷ ὕδατι πινόμεναι καὶ καρδιωγμοῖς, καὶ ʺ ἐμπνευματουμένοις, ἡπατικοῖς τε καὶ ἰκτερικοῖς καὶ νεφριτικοῖς. ἐναφεψηθεῖσαι δὲ ὕδατι, καὶ ʺ πυριαθεῖσαι, εἰς ἐγκάθισμα φλεγμονὰς μήτρας

V. cum Ruellio πλατύκομος

V. πυκνὸν malũt.

Al. τῇ γεύσει

V. addit καὶ μελαντέρα, cui lectioni astipulantur Gal. 8. Simpl. & Paulus cap. de nardostachy.

V. caret & legit λευκοτέρα

Al. δολοῦσι

V. φοινικίου.

V. ἐμπνευματικοῖς

V. πυριαθεῖσαι φλεγμονὰς ἰῶνται.

De Nardo. Cap. VI.

A Nardi duo sunt genera. vna siquidem Indica, altera Syriaca nuncupatur: non quòd in Syria inueniatur, sed quòd montis in quo nascitur pars vna Syriam, altera Indos spectet. Ac in eius quidem quæ Syriaca dicitur genere præstantior ea censetur, quę recens est, leuis, co-
B mosa, colore flauo, per quàm odorata, quæq; præterquàm quòd odore cyperum imitatur, breuem habet spicam, gustu est amaro linguamq; maximè siccante, ac in sua odoris gratia diutinè permanet. Ex Indicæ verò nardi genere est quæ Gangetica dicitur, à fluuio quodam Gange nominato, qui montem, ad cu-
C ius radices ea nascitur, præterfluit. Hęc viribus est infirmiorib⁹ quòd in locis aquosis proueniat, estq; procerior, atque complures habet spicas ab eadem radice tum comosas, tum sibi inuicẽ circumuolutas, virúsque redolentes. At quæ in editiore montis parte legitur, odora-
D tior est, pusillásque habet spicas, iucundúmque cyperi odorem æmulatur, ac cæteras habet in se dotes, quas & Syriaca cognominata. Est & quędam cui Sampharaticę nomẽ à loco inditum est, admodum pusilla, attamen magnas habens spicas, inter quas medius interdum prorũpit caulis, candidior & supramodũ
E hircum olens. Hanc damnare in totum oportet. Venditur & madefacta: quod vitium ex eo deprehenditur, quòd candida sit spica, squalida, nullàque obsita lanugine. Adulteratur inspirato stibio cũ aqua aut vino palmeo, quò videlicet magis compacta ponderosiorq; appareat. Vsus tempore si quod lu-
F tum radicibus hæserit, idipsum auferre oportet, vt & puluerẽ cribro incernere, qui quidem ad aquam eluendis manibus dicatam accommodatur. Vim habent excalfaciendi, exiccandi, vrináſque ciendi. Quamobrem & aluũ epotæ sistũt, & appositæ ex vtero fluxiones saniémque cõpescũt. Ex frigida verò
G potę nauseę & stomachi rosionibns auxiliantur: itémque iis qui à flatibus exagitantur, hepaticis, ictericis atque nephriticis. Aquæ autẽ incoctę seu fotu seu insessu vuluę inflã-

re puere

mationibus medetur. Faciunt & ad superfluo humore redundantes oculorum palpebras, dum ipsa cilia astringunt & condensant. Quin & siccæ humẽtibus corporib⁹ ad summouendam graueolentiam vtiliter insperguntur. Miscentur etiam antidotis. Porrò ad ocularia quoque medicamenta vsque ad summũ lęuorem tritæ & cum vino in pastillos conformatæ vase nouo non picato reconduntur.

A ἰῶνται. ποιοῦσι καὶ πρὸς τὰς ἐν ὀφθαλμοῖς μυδήσεις τῶν βλεφάρων, στύφουσαι καὶ δασύνουσαι τὰς βλεφαρίδας, καθόλου τε σώμασι διάπασμα. μίγνυνται δὲ καὶ ἀντιδότοις. ἀποτίθενται δὲ εἰς τὰ ὀφθαλμικὰ ἐν ἀγγείῳ καινῷ ἀπισσώτῳ, λειοτριβηθεῖσαι σὺν οἴνῳ καὶ ἀναπλασθεῖσαι.

De Nardo Celtica. Cap. VII.

B Περὶ Κελτικῆς Νάρδου. Κεφ. ζ΄.

Celtica nardus nascitur quidem in Liguriæ Alpibus, vernaculo sermone Gallica dicta, sed & in Istria prouenit. Est verò pusillus breuisq; frutex, qui cũ radicibus in manuales fasciculos colligitur: foliis oblõgis, subflauis, flore luteo. Caulium & radicum dũtaxat vsus est & odoris suauitas. Quare pridie aspersos aqua fasciculos, amoto terreni si q̃d inhæserit in humidiore solo supposita prius charta insternere oportet, ac postridie repurgare: siquidem vtile cum aceroso & alieno minimè propter humoris vim excutitur. Adulteratur autem herba persimili quæ vnà cũ ea vellitur, quamq; propter virosum odorem hirculũ nominant. Facile vero est hanc ab illa internoscere: quandoquidem herba est *sine cauliculo & candidior, minusque oblõga habet folia: quin neque radicem amarã aut aromaticã, quẽadmodum legitima nardus. Itaque abiectis foliis cauliculos radicésque seponito: ac siquidem ad vsum reponere volueris, tritos vino excipito, tandémque ex ijs concinnatos pastillos fictili vase nouo ac diligẽter operculato reserua. Optima verò cẽsetur, quæ recẽs est & odorata, radicosa, plena miniméque fragilis. Iisdem quibus & Syriaca viribus pollet: sed & valentius vrinas ciet, & stomacho est accõmodatior. Iecoris inflãmationibus suffusisq; felle auxiliatur: itemq; ventriculi inflationibus cum absinthij decocto pota. Eodem planè modo valet & ad lienis, vesicæ renúmque vitia: itemq; ex vino ad venenatorum morsus. Cæterum additur etiam in malagmata, potiones & vnguenta calfacientia.

*caulis expers

Ἡ δὲ Κελτικὴ νάρδος, γίνεται μὲν ἐν ταῖς κατὰ Λιγυρίαν Ἄλπεσιν, ἐπιχωρίως Quidam, ἄλσεσιν
ὀνομαζομένη Ἀλιούγγια. γίνεται δὲ ἐν τῇ Ἰστρίᾳ. ἔστι δὲ θαμνίσκος μικρὸς σὺν ταῖς ῥίζαις εἰς δέσμας ἀναλαμβανόμενος χειροπλη-
C θεῖς, ἔχει δὲ φύλλα ὑπομήκη, ὑπόξανθα, ἄνθος μήλινον. V. & Orib. ἐπιμήκη
μόνων δὲ τῶν καυλῶν ἐστὶ καὶ τῶν ῥιζῶν ἡ χρῆσις καὶ ἡ εὐωδία. ὅθεν δεῖ πρὸ μιᾶς ἡμέρας καταρράναντας ὕδατι τὰς δέσμας, καὶ χωρίζοντας τὸ γεῶδες, τιθέναι ἐπ᾽ ἐδάφους νοτεροῦ, περιϋποκειμένου χάρτου, τῇ δὲ ὑστεραίᾳ καθαί-
D ρειν. οὐ γὰρ συναποκαθαίρεται τὸ ἀχυρῶδες καὶ ἀλλότριον τὸ εὔχρηστον, διὰ τὴν ἐκ τῆς ἰκμάδος εὐτονίαν. δολιοῦται δὲ συναποτιλλομένης αὐτῇ πόας ἐμφεροῦς, ἣν διὰ τὸ περὶ τὴν ὀσμὴν βρομῶδες, τράγον καλοῦσιν. εὐχερὴς δὲ ἐπίγνωσις· ἄκαυλος γάρ ἐστιν ἡ πόα καὶ λευκοτέρα,
E καὶ ἧττον ἐπιμήκη τὰ φύλλα ἔχει, οὐδὲ τὴν ῥίζαν πικρὰν ἢ ἀρωματίζουσαν ὥσπερ ἐπὶ τῆς ἀληθινῆς ἔχει. ἀποκρίνας οὖν τὰ καυλία καὶ τὰς ῥίζας, τὰ δὲ φύλλα ῥίψας, εἰ βούλει δὲ ἀποτίθεσθαι, ἀναλαμβάνων λεῖα οἴνῳ, καὶ τροχίσκους ἀναπλάσας, φύ- V. οἴνῳ λείου
λαττε ἐν ὀστρακίνῳ ἀγγείῳ καινῷ, πωμά-
F ζων ἐπιμελῶς. ἀρίστη δέ ἐστιν ἡ πρόσφατος καὶ εὐώδης, πολύρριζος, οὐκ εὔθρυπτος, πλήρης. δύναται δὲ ὅσα καὶ ἡ Συ- V. βαθύρριζος
ριακή· διουρητικωτέρα τε καὶ εὐστομαχωτέρα. ὠφελεῖ δὲ καὶ τὰς περὶ τὸ ἧπαρ φλεγμονάς, καὶ ἰκτερικούς, καὶ πνευματώσεις στομάχου, μετ᾽ ἀψινθίου πινο-
G μένη. ὁμοίως καὶ σπλῆνα, καὶ τὰ περὶ τὴν κύ- V. addit τήκει
στιν καὶ νεφρούς, καὶ πρὸς τὰ ἰοβόλων δήγματα σὺν οἴνῳ. καὶ εἰς τὰ μαλάγματα μίγνυται καὶ ποτίσματα, καὶ χρίσματα θερμαντικά. V. καὶ χρίσματα καὶ ποτίσματα θερ.

Περὶ Ὀρεινῆς Νάρδου. Κεφ. η'.

Ἡ δὲ Ὀρεινὴ νάρδος, καλουμένη δὲ ὑπό τινων καὶ θυλακῖτις καὶ νῆρις, γεννᾶται ἐν Κιλικίᾳ καὶ Συρίᾳ. φύλλα καὶ καυλοὺς ὅμοια ἠρυγγίῳ ἔχουσα, μικρότερα μὲν, οὐ μὴν τραχέα καὶ ἀκανθώδη. ῥίζαι δὲ ὕπεισι μέλαιναι, εὐώδεις, δύο ἢ καὶ πλείους, ὥσπερ ἀσφοδέλου, ἰσχνότεραι καὶ μικρότεραι πολλῷ. οὔτε δὲ καυλὸν, οὔτε καρπὸν, οὔτε ἄνθος φέρει. ποιεῖ δὲ ἡ ῥίζα πρὸς ὅσα καὶ ἡ Κελτικὴ νάρδος.

Gal. 8. simpl. legit πυρεῖτις.

V. μαλακώτερα

V. hæc non agnoscit. Sũt qui pro τραχέα, παχέα legant.

Add. Orib. λευκότεραι.

Περὶ Ἀσάρου. Κεφ. θ'.

Ἄσαρον, οἱ δὲ, νάρδον ἀγρίαν καλοῦσι· *φύλλα ἔχει κισσῷ ὅμοια, πυκνότερα δὲ πολλῷ καὶ στρογγυλότερα. ἄνθος μεταξὺ τῶν φύλλων πρὸς τῇ ῥίζῃ, κυανοῦν, ὑοσκυάμου κυτίνῳ ἐμφερὲς, ἐφ' ᾧ τὸ σπέρμα ἐοικὸς γιγάρτῳ. ῥίζαι δὲ ὕπεισι πολλαὶ, γονατώδεις, λεπταὶ, πλάγιαι, ὅμοιαι ἀγρώστει. ἰσχνότεραι μέν τοι πολλῷ καὶ εὐώδεις, θερμαίνουσαι καὶ δάκνουσαι λίαν τὴν γλῶσσαν. δύναμις δὲ αὐτῶν διουρητική, θερμαντικὴ καὶ ἐμετική, ἁρμόζουσα ὑδρωπικοῖς, ἰσχιαδικοῖς χρονίοις. ἄγουσι δὲ καὶ ἔμμηνα. μετὰ μελικράτου ποθεῖσαι αἱ ῥίζαι πλῆθος < ς'. καθαίρουσιν ὡς ἐλλέβορος λευκός. μίγνυνται δὲ καὶ μύροις. φύεται ἐν ὑποσκίοις ὄρεσι, πλεῖστα δὲ ἐν Πόντῳ καὶ Φρυγίᾳ καὶ Ἰλλυρίδι, καὶ *Ἰουσίνῃ τῆς Ἰταλίας.

V. add. καὶ λίβανον. Par. addit πόα εὐώδης στεφανωματική. Cat. pro πόα, habet, βοτάνη. Quidam addit, ἢ ἀριστολοχία. Par. μικρότερα. Par. ἄνθη. Paril. πορφυρᾶ, εὐώδη. Cat. πορφυρᾶ, λεπτὰ εὐώδη. Par. ἐμφερῆ, ἐφ' οἷς. Addit alter codex, ἔχον καυλία γωνιοειδῆ, ὑπότραχέα, ἀραιά, sed neque Orib. neque Serapio ita legerunt. Quidam, πολλαί. Al. οὐρητική. Quidam addũt, καὶ φλεγματική. Quidã add. βηχὶ al. ἰσχιάσι χρονίᾳ καὶ βηχί. Quid. v. cod. ἐλλ. ∫ο ζ

V. ad marginẽ, ἰλλυρίδος ἰουσίνῃ παρ' Ἰταλίᾳ. Goupylus ex v. quodam exemplari legit ἑσπέρας τῆς Ἰταλίας.

Περὶ Φοῦ. Κεφ. ι'.

Φοῦ, οἱ δὲ, καὶ τοῦτο ἀγρίαν νάρδον καλοῦσι, γεννᾶται μὲν ἐν Πόντῳ, φύλλα δὲ ἐλαφοβοσκῳ ἢ ἱπποσελίνῳ παραπλήσια ἔχει, καυλὸν πηχυαῖον ἢ μείζω, λεῖον, τρυφερὸν, ἐμπόρφυρον, μεσόκοιλον, διειλημμένον γόνασιν, ἄνθη πρὸς τὰ τοῦ ναρκίσσου, μείζω δὲ καὶ τρυφερώτερα, καὶ ἐν τῷ ὑπολεύκῳ διαπόρφυρα. ῥίζα δὲ ἡ μὲν ἀνωτέρω, περὶ δακτύλου μικροῦ τὸ πάχος, πλάγια δὲ ἐπιρρίζια ἔχει, καθάπερ σχοῖνος ἢ μέλας ἐλλέβορος, ἀλλήλοις ἐπιπεπλεγμένα, ὑπόξανθα, εὐώδη, ναρδίζοντα τῇ ὀσμῇ, μετά τινος βάρους βρωμώδους. δύναται δὲ θερμαίνειν, οὖρα κινεῖν, ξηρὰ ποτιζομένη.

Quidam ἥλονα vel ἥττω V. μείζονα δὲ καὶ ἐν τῷ ὑπολεύκῳ διαπόρφυρα ἢ μελανώτερα. Pal. αἰατέρα

V. ὑπορρίζια

De Nardo Montana. Cap. VIII.

Nardus montana, quæ à quibusdam thylacitis & neris appellatur, in Cilicia & Syria nascitur, folijs & caulibus eryngio similibus: sed minoribus, non tamen asperis & aculeatis. Radices subiacent nigræ, odoratæ, binæ plurés ve ceu hastulæ regiæ, sed graciliores longéque minores. Neque verò caulem neque fructum neque florem diu sustinet. Valet ad eadem omnia radix, ad quæ & Celtica Nardus.

De Asaro. Cap. IX.

Asarvm aliqui syluestre Nardũ appellant. Folia habet hederæ, sed désiora multò & rotũdiora: florem inter folia iuxta radicem, cęruleum, hyoscyami cytinum referentẽ, in quo semen *acini nucleo simile. Radices subiacẽt numerosæ, geniculatæ, tenues, obliquæ, gramini similes, longè tamen graciliores & odoratæ: quæ quidem linguam excalfaciunt valdéque mordent.

Pl. acinosum.

Calfaciendi vrinas vomitúmque ciendi vi præditæ sunt: ideóque hydropicis & inueteratę Ischiadi prosunt, ac menses quoque proliciunt. Senis drachmis ex mulsa bibitæ radices veratri albi modo purgant. Miscentur & vnguentis. Prouenit autẽ asarum in *opacis montibus: plurimum verò in Ponto, Phrygia, Illyrico & Vestino Italiæ agro.

vmbrosis

De Phu. Cap. X.

Phv, quod & ipsum aliqui syluestre nardum appellant, in Ponto nascitur, foliáque profert Elaphobosco aut Oleri atro similia: caulem cubitalem, aut etiam maiorem, læuem, mollem, purpurascentem, in medio cauum, geniculis interceptũ. Flores ad narcissinos proximè accedunt, sed & minores sunt & teneriores, & in albicante colore purpurei. Radix superiore quidem sui parte digiti parui crassitudinẽ fermè æquat, sed habet ex obliquo capillamenta iunci aut Veratri nigri instar inuicem implicita, flauescentia, odorata, atque adeo odore nardum æmulãtia, cum virosa quadam grauitate. Trita potui data calfaciendi, vrináſq; mouẽdi vim habet.

Col. pullum vocat.

Eius verò decoctũ & idipſum præſtare poteſt, & ad lateris doloré eſt efficax, menſeſq; cit, & antidotis inſeritur. Adulteratur ruſci radicibus admiſta: ſed facile eſt illas dignoſcere: ſunt enim duræ & frangi contumaces, citra gratiam odoris vllam.

A καὶ τὸ ἀπόζεμα δὲ αὐτῆς τὸ αὐτὸ δύναται ποιεῖν, καὶ πρὸς πλευρᾶς πόνον· ἔμμηνά τε ἄγει, καὶ ἀντιδότοις μίγνυται. δολοῦται δὲ ὀξυμυρσίνης "ῥίζαις παραμιγνυμένη· εὐχερὴς δὲ ἡ ἐπίγνωσις αὐτῆς ἐστι· σκληραὶ γάρ εἰσιν αὗται καὶ δύσθραυστοι, δίχα εὐωδίας.

Al. ῥίζῃ παραμιγνύμενος.

De Malabathro. Cap. XI.

B

Περὶ Μαλαβάθρου. Κεφ. ια'.

MALABATHRVM nonnulli Nardi Indicæ folium eſſe arbitrantur, odoris quadam cognatione decepti. (Sunt enim multa odore nardo ſimilia, veluti Phu, Aſarum, Neris.) Secus autem ſe res habet. Etenim peculiare genus eſt, quod in paludibus Indicis gignitur. Folium id eſt, quod lentis paluſtris modo aquæ innatat, nulla fultum radice. Idipſum collectum ſtatim lino traijcitur, ſiccatúmque reconditur. Aiunt & aqua per æſtiuos ardores exiccata cremiis fomitibúſve aridis terram peruri: atque id niſi fiat, non ampliùs renaſci. Laudatur recens & in nigrore quodam albicans, minimè fragile, integrum, nares odore feriens, illiúſque ſuauitate diutius implens, nardo ſapore ſimile, nullo ſalis guſtu. Infirmum verò ac minutatim conciſum, quódque recepta vetuſtatis carie ſitum quaſi redolet, vitioſum eſt. Eaſdem cum Nardo vires ſortitur, ſed illud efficaciùs omnia præſtat: attamen malabathrum & vrinas ciendi maiore vi pollet, & ſtomacho conuenientius eſt. Oculorum inflammationibus in vino feruefactum tritúmque ac illitum apprimè confert. Subditur & linguæ ad commendandum oris halitum. Quin veſtibus etiam vtiliter interponitur: eas ſiquidem & à tineis defendit, & odore non ineleganti tuetur.

& carioſum expirans halitum

ΜΑΛΑΒΑΘΡΟΝ ἔνιοι ὑπολαμβάνουσιν εἶναι τῆς Ἰνδικῆς νάρδου "φύλλον, πλανώμενοι" ὑπὸ τῆς κατὰ τὴν ὀσμὴν ἐμφερείας." πολλὰ γάρ ἐστιν ὅμοια τῇ ὀσμῇ νάρδῳ, ὡς τὸ φοῦ, "ἄσαρον,
C νῆρις*. οὐκ ἔχει δὲ οὕτως. ἴδιον γάρ ἐστι γένος φυόμενον ἐν τοῖς Ἰνδικοῖς τέλμασι, φύλλον ὂν ἐπινηχόμενον τῷ ὕδατι, καθάπερ ἡ ἐπὶ τῶν τελμάτων φακῆ, ῥίζαν οὐκ ἔχον. ὅπερ συλλέγοντες, εὐθέως διαπείρουσι λίνῳ, καὶ ξηράναντες ἀποτίθενται. φασὶ δὲ καὶ τῆς θερείας ἀναξηρανθέντος τοῦ ὕδατος, καίεσθαι φρυγάνοις τὴν
D γῆν· μὴ γινομένου γὰρ τούτου μηκέτι φύεσθαι. ἔστι δὲ καλὸν τὸ πρόσφατον καὶ ὑπόλευκον ἐν τῷ "μελανίζειν, ἄθραυστόν τε καὶ ὁλόκληρον, πληκτικὸν τῇ ὀσμῇ, καὶ ἐπιδιαμένον τῇ εὐωδίᾳ, "ναρδίζον δὲ τῇ γεύσει, μὴ ἁλμυρίζον. τὸ δὲ ἀδρανὲς καὶ
B τὸ λεπτοκοπημένον, εὐρωτιῶδες ἔχον τὴν ἀποφορὰν, φαῦλον. δύναμιν δὲ ἔχει τὴν αὐτὴν τῇ νάρδῳ. ἐνεργέστερον δὲ ἐκείνη* πάντα ποιεῖ. διουρητικωτέρα μέντοι καὶ εὐστομαχωτέρα ἐστὶν ἡ τοῦ μαλαβάθρου δύναμις, καὶ πρὸς τὰς "ὀφθαλμικὰς φλεγμονὰς ἁρμόζει ἀναζεσθὲν
F ἐν οἴνῳ καὶ λεῖον ἐπιχριόμενον. ὑποτίθεται δὲ καὶ γλώσσῃ πρὸς εὐωδίαν στόματος, καὶ σὺν ἱματίοις τίθεται. ἄβρωτα γὰρ καὶ εὐώδη ταῦτα τηρεῖ.

V. φύλλα

Al. πολλοῖς γάρ ἐστιν ὀσμὴ νάρδου, ὡς τῷ φοῦ.

Lon. codex ἀσυρνῆρις. al. ἀντὶ τοῦ, νῆρις, ἶρις.

Al. οὐκ ἔστι δὲ

Quidam μελανίζειν τε ἄθραυστον καὶ ὁλόκληρον.

Al. νάρδου, aliàs, ſi Lacunæ credimus, ναρδίζον δὲ καὶ τῇ γεύσει μὴ

Al. ὀφθαλμίας καὶ φλεγμονάς

De Caſsia. Cap. XII.

Περὶ Κασσίας. Κεφ. ιβ'.

CASSIÆ complura ſunt genera, quæ circa feracem aromatum Arabiam gignuntur. Habet autem craſſi corticis ſarmẽtũ, foliaq; piperis. Delige fulueſcenté, probè coloratá, corallij æmulá, pquàm anguſtá,

ΚΑΣΣΙΑΣ δέ ἐστι πλείονα εἴδη,
G περὶ τὴν ἀρωματοφόρον Ἀραβίαν "γεννώμενα. ἔχει δὲ ῥάβδον παχύφλοιον, φύλλα δὲ * ὡς πεπέρεως. ἐκλέγου δὲ τὴν ἔγκιρρον, εὔχρουν, κοραλλίζουσαν, στενὴν "λίαν,

V. & Ald. carent

Al. λείαν. & ſic Aetius

μακρὰν καὶ παχεῖαν, τοῖς συριγγίοις πλήρη, δηκτικὴν ἐν τῇ γεύσει, καὶ στύφουσαν μετὰ πολλῆς πυρώσεως, ἀρωματίζουσαν, οἰνίζουσαν τῇ ὀσμῇ. ἡ δὲ τοιαύτη ὑπὸ τῶν ἐπιχωρίων ἄχυ καλεῖται. δαφνῖτις δὲ προσαγορεύεται ὑπὸ τῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐμπόρων. πρὸ δὲ ταύτης ἐστὶν ἡ μέλαινα καὶ ἐμπόρφυρος παχεῖα, γίζιρ καλουμένη, ῥοδίζουσα τῇ ὀσμῇ, μάλιστα πρὸς τὴν ἰατρικὴν χρῆσιν εὔθετος. δευτερεύει δὲ ἡ προειρημένη. τρίτη δέ ἐστιν ἡ καλουμένη βλαστὸς μοσυλῆτις. αἱ δὲ λοιπαὶ εὐτελεῖς, ὡς ἡ καλουμένη ἀσυφήμων, μέλαινα καὶ ἀηδὴς καὶ λεπτόφλοιος, ἢ καὶ φλοιορραγής· ὡς καὶ ἡ κιττὼ καὶ δάκαρ καλουμένη. Ἔστι δέ τις καὶ ψευδοκασσία ἀφάτως ἐμφερής, ἥτις ἐλέγχεται τῇ γεύσει, οὐκ οὖσα δριμεῖα, οὐδὲ ἀρωματώδης, προσεχόμενόν τε τὸν φλοιὸν ἔχει τῇ ἐντεριώνῃ. εὑρίσκεται δὲ καὶ πλατεῖα σῦριγξ, ἁπαλή, κούφη, εὐερνής, διαφέρουσα δὲ τῆς ἄλλης. ἀποδοκίμαζε δὲ τὴν ὑπόλευκον καὶ ψωρώδη, τραγίζουσαν ἐν τῇ ὀσμῇ, καὶ τὴν μὴ ἔχουσαν δὲ τὴν σύριγγα παχεῖαν, ψωρώδη δὲ καὶ λεπτήν. δύναμιν δὲ ἔχει θερμαντικὴν καὶ οὐρητικήν, ξηραντικήν, στύφουσαν πραέως. ἁρμόζει δὲ εἰς τὰ πρὸς ὀξυδορκίαν ὀφθαλμικὰ καὶ μαλάγματα. φακούς τε αἴρει μετὰ μέλιτος καταχριομένη, καὶ ἔμμηνα ἄγει, καὶ ἐχιοδήκτοις βοηθεῖ πινομένη, καὶ πρὸς τὰς ἐντὸς φλεγμονὰς πάσας ποθεῖσα καὶ πρὸς νεφρούς· εἰς ἐγκαθίσματά τε καὶ ὑποθυμιάματα γυναιξί, πρὸς εὐρυσμὸν μήτρας. διπλάσιον δὲ αὐτῆς μιγνύμενον τοῖς φαρμάκοις, εἰ μὴ παρείη κιννάμωμον, τὸ αὐτὸ δρᾷ· ἄγαν δέ ἐστι πολύχρηστος.

Περὶ Κινναμώμου. Κεφ. ιγ'.

ΚΙΝΝΑΜΩΜΟΥ ἐστὶ πλείονα εἴδη, ὀνομαζόμενα ἐπιχωρίως. διαφέρει δὲ τὸ μόσυλον, διὰ τὸ σώζειν ποσῶς ἐμφέρειαν πρὸς τὴν Μοσυλῖτιν καλουμένην κασσίαν. καὶ τούτου τὸ πρόσφατον, τῇ χροιᾷ μέλαν, τεφρίζον,

A longam, crassam, fistularum plenam, gustu mordacem & cum multo feruore astringentem, aromaticam, odore vinoso. Talis ab indigenis achy nuncupatur: à mercatoribus verò Alexandrinis daphnitis cognominatur. Huic præfertur nigra, purpurascens simul & crassa, quæ Gizir appellatur, tanquam rosarum odorem spirans, B & ad vsum medicum maximè accommodata. Secundum locum tenet antedicta. Tertia verò censetur quæ mosyleticus blastus, hoc est, germen, nominatur. Reliquæ viles habentur, velut ea quæ Aphysemon dicitur, nigra, iniucunda & cortice tenui aut etiam rimoso, necnon & ea quę C Moto & Darca vocitatur. Est & quædam adulterina cassia, similitudine ineffabili: attamen gustu deprehenditur: quippe quæ neque sit acris, neque aromatica, adhærentémque medullæ corticem habeat. Reperitur & lata fistula, tenera, leuis, surculosa: quæ quidem illi alteri præstat. Reijce albican- D tem, scabram, quæq; hircinum virus oboleat, neque fistulam habeat crassam, sed tum scabram tum tenuem. Vim habet calfaciendi, vrinas mouendi, exiccandi & leniter astringendi. Conuenit ad ea medicamenta, quæ exacuendæ oculorum aciei gratia concinnantur, & ad malagmata. Lentigines tollit ex E melle illita, menstruaque ciet. Quin & à vipera demorsis pota auxiliatur. Confert & epota internis inflammationibus omnibus, renibúsque affectis. Prodest quoque fœminis tum insessu tum suffitu, ad vteri dilatationem. Si desit cinnamomum, huius duplum medicamentis admistum eadem quæ illud F præstat. Est denique ad multa per quàm vtilis.

De Cinnamomo. Cap. XIII.

CINNAMOMI plura sunt genera: gentilitijs regionum in quibus nascuntur designata nominibus. Excellit verò quod Mosylum ex eo dicunt, quòd aliquan- G tulam retineat similitudinem eius cassiæ quæ Mosylitis nuncupatur: prætereáque in eo ipso genere quod recens est, colore nigrum, ex vinoso

Forte, τῶν συριγγίων
V. ποσῆς. & sic Aët.
Quid. cod. οἰνίζουσαν
Al. ἀδὶ
Paris. ζίγιρ
V. τίχρην
Par. βλάατος al. βάκτος Pl. habet lactam. M. virgilius βάκτος legēdū putat. V. μοσυλητικός vel μυσυλιτικός. Scholia in margine μούσουλον, ἤτοι τὸ ὑπὸ τῆς πόλεως μουσούλου
Marc. ἀφυσήμων Ruill. ἀφήμων legit, hoc est, incelebris, ignobilis,
V. vnus ἀηδὴς
Fortè μωτώ, vt apud Gal. & Arrianum.
Antiq. δάρκα. al. δόρκα
V. τοῦ ἄλλου
Al. τραγίζουσαν quàm lectionem secutus est Serapio.
Al. πραέως
V. omittit vsque ad, καὶ πρὸς
Ald. μούσυλον
V. φέρειν
Al. ποσὶν
Ald. μουσυλῖτιν

fistulosam
vel aliquantis

ex vinoſo in cinereum vergens, tenuibus virgultis, leue, nodis frequẽtibus præditum, perquàm odoratum. Ferè ſiquidem præſtantiſſimũ ex odoris iucundi proprietate diiudicatur. Etenim in optimo & ſingulari reperitur odor rutæ aut cardamomo proximus. Præfertur & guſtu acre ac mordacitatis particeps, necnon etiam cũ calfactione quadãtenus ſalſum, quodq; inter atterendũ nõ citò friatur, ac inter frãgendum etiã ex ſe puluiſculũ emittit, læuiaq; interim habet internodia. Facturus periculũ ſumito ab vna radice ſurculũ. ſiquidẽ facilis eſt huiuſcemodi probatio. Enimuerò fragmenta miſcellanea quædã ſunt: atque adeò cùm primum fit experimentum, quæ præſtantiora fuerint, dum halitu afflatúve ſuo odoratum implent, deterioris iudicium impediunt. Eſt & montanum craſſum, pumilum, colore admodũ fulueſcens. Itémque tertium à Moſylo, quod eſt nigrum & valdè odoratum, attamen fruticoſum, nec ita multis interſtinctum geniculis. Quartum verò album eſt, fungoſum, aſpectu tuberoſum ac vile, fragile, grandíque radice caſſiam redolente. Quintũ odore nares ferit, fulueſcit, corticéq; habet caſſiæ ruffæ ſimillimũ: tangẽti verò ſolidũ animaduertitur, non valde neruoſũ eſt, radiceq; craſſa firmatur. In hoc genere quod thus, myrrhã, caſſiã aut amomũ odoris ſuauitate imitatur, deterius eſt. Deligito candidũ, ſcabrũ rugoſoq; cortice: at leue & quod circa radicẽ lignoſũ eſt, tanquã inutile repudiato. Eſt & aliud quiddam ſimile, quod adulterinũ cinnamomũ cognominatur, vile, odoris inualidi, viribúſque defectũ. Appellatur & quiddã zingiber, quod habet aliquã cũ cinnamomo cognationẽ, cũ tamẽ ſit xylocinnamomũ. Eſt verò lignoſũ cinnamomũ virgultis lõgis robuſtiſque præditum, ſed odore longè cinnamomo inferioribus. Sunt & qui xylocinnamomum genere ipſo à cinnamomo differre dicant, quaſi alterius ſit naturę. Porrò cinnamomũ omne vim habet calfaciendi, vrinas ciẽdi, emolliẽdi atque cõcoquendi. Menſtrua quoque ac fœtus pellit cũ myrrha, tum epotum, tũ & appoſitum. Contra beſtias quæ virus eiaculãtur, venenáque conuenit.

tertium iuxta atque quod Moſylum dicitur, nigrum & valde odoratum ſed fruticoſum.

Pl. radici proximum.

A ἐν τῷ οἰνῶδες, λεπτὸν δὲ τοῖς ῥαβδίοις καὶ λεῖον, ὄζοις συνεχέσι κεχρημένον, σφόδρα εὐῶδες. σχεδὸν γὰρ ἡ τοῦ ἀρίστου κρίσις ἐστὶ περὶ τὴν ἐν τῇ εὐωδίᾳ ἰδιότητα. εὑρίσκεται γὰρ μετὰ τοῦ ἀρίστου καὶ ἰδιάζοντος ἡ ὀσμὴ πηγανίζουσα, ἢ καρδαμώμῳ ἐμφερής. ἔτι καὶ δριμὺ B καὶ δηκτικὸν τῇ γεύσει, καὶ ὑφαλμυρίζον μετὰ θερμασίας, ἔν τε τῇ προστρίψει μὴ ταχέως δαπανώμενον, καὶ ἐν ταῖς θραύσεσι χνοῶδες, καὶ λεῖον ἔχον τὸ μεταξὺ τῶν ὄζων. δοκίμαζε δὲ ἀπὸ μιᾶς ῥίζης λαμβάνων τὸν θαλλόν. εὐχερὴς γὰρ ἡ τοιαύτη δοκιμασία. τὰ γὰρ θραύσματα, μίγματα τυγχάνει, C καὶ κατὰ τὴν πρώτην δοκιμασίαν τὰ κρείττονα προσπνέοντα καὶ πληροῦντα τὴν ὄσφρησιν, ἐμποδίζει τὴν τοῦ ἥττονος ἐπίκρισιν. ἔστι δὲ καὶ ὀρεινόν, παχύ, κολοβόν, σφόδρα ὑπόκιρρον τῷ χρώματι. καὶ τρίτον παρὰ τὸ μόσυλον, μέλαν καὶ λίαν εὐῶδες, εὐερνῶδες δὲ καὶ οὐ πολυγόνατον. τέταρτον, λευκόν, χαῦνον, D ὀγκῶδες ἰδέσθαι καὶ εὐτελές, εὔθραυστόν τε καὶ μεγάλην ἔχον ῥίζαν κασίζουσαν. πέμπτον, τῇ ὀσμῇ πληκτικόν, ὑπόκιρρον δὲ καὶ προσεμφερὲς κασίᾳ πυρρᾷ. πρὸς δὲ τὴν ἀφὴν δὲ στερεόν, οὐ πάνυ ἰνῶδες, παχύρριζον. τούτων δὲ τὸ πνέον λιβανωτοῦ ἢ μυρσίνης ἢ κασσίας ἢ ἀμώμου εὐωδίας, ἧττόν ἐστιν. ἀπο- E λέγου δὲ τὸ λευκὸν καὶ τὸ ψωρῶδες, καὶ τὸ ῥυσσόκαρφον καὶ λεῖον, καὶ τὸ ξυλῶδες δὲ κατὰ τὴν ῥίζαν ὡς ἀχρεῖον παραιτοῦ. Ἔστι δέ τι καὶ ἄλλο ὅμοιον τὸ καλούμενον ψευδοκιννάμωμον, εὐτελές, ἄτονον τῇ ὀσμῇ, ἐκλελυμένον δὲ καὶ τῇ δυνάμει. καλεῖται δὲ καὶ ζιγγίβερ ξυλοκιννάμωμον ὄν, ἔχον δέ τινα F ἐμφέρειαν κινναμώμῳ. ἔστι δὲ ξυλῶδες κιννάμωμον, ἔχον ῥάβδους μακρὰς καὶ ῥωμαλέας, καὶ τὴν εὐωδίαν πολὺ καταδεεστέρας. λέγεται δὲ ὑπό τινων καὶ κατὰ γένος διαφέρειν τοῦ κινναμώμου τὸ ξυλοκιννάμωμον, ἑτέρας ὂν φύσεως. Δύναμιν δὲ ἔχει πᾶν κιννάμωμον θερμαντικήν, οὐρητικήν, G μαλακτικήν, πεπτικήν. ἄγει δὲ καὶ ἔμμηνα καὶ ἔμβρυα πινόμενον

Al. ἐν τῷ οἴνῳ

Par. κρίσεως

V. ἰδίου

Ex veteri interprete καρδαμώμῳ legendum putat Marc. Virgilius.

Ald. μούσυλον.

Ald. ὡς ἀχρεῖον παραιτοῦ κασίζον. Alter codex manuſc. πέμπτον τὴν ὀσμὴν ὑπόκιρρον καὶ προσεμφερῆ τῷ ἐλαίῳ κασίᾳ πυρρᾷ.

Al. στερεὸν οὐ πάνυ, ἰνῶδες Ant. εἰνῶδες Marc. εὐῶδες

Quidam σμύρνης & tolerabilius, vt inferius.

Lacuna addit καὶ λ.

Ald. & v. μικρὰς

Non habetur καὶ in Ald.

Deest καὶ in Ald.

Addit Ald. quæ Crateuæ tribuūtur. ἔστι δέ τι λεγόμενον κιννάμωμον, ὃ ἔνιοι ψευδοκιννάμωμον καλοῦσιν. εὐερνὲς σφόδρα καὶ παχυῤῥαβδότερον. κατὰ πολλὰ μέν τοι γε ἐλαττούμενον κινναμώμου κατά τε ὀσμὴν καὶ γεῦσιν al. καὶ παχὺ ῥαβδωτερον. καὶ πολὺ μέν τοι ἔλαττόν ἐστι τοῦ κινναμώμου, κατά τε ὀσμὴν καὶ κατὰ γεῦσιν, id est, Est & cinnamomū quoddā, quod nonnulli pseudocinnamomum appellant, fruticosum valdè virgultísque crass. floribus, at tum odore tū etiā sapore cinnamomo longè inferius.

Quidam λευκὸν alius, μακρὸν, Florent. οὐ μακρὸν

V. τὴν χρόαν

Vulg. πηγανίζον

S. add. ὑπόχλωρον

Marc. λεπτὸν

Sabucus add. ὡς

Aetius δριμύτατον τὴν γεῦσιν al. δάκνον τῇ γεύσει. Pal. μὴ ποικ.

Desunt hæc in Ald.

Desideratur hæc in Ald.

καὶ προστιθέμενον μετὰ σμύρνης, καὶ ἰοβόλοις θηρίοις καὶ θανασίμοις ἁρμόζει· καὶ τὰ ταῖς κόραις ἐπισκοτοῦντα ἀποκαθαίρει, θερμαίνει τε καὶ λεπτύνει, καὶ ἔστι διουρητικόν, φακούς τε καὶ ἐφήλεις ἀποκαθαίρει μετὰ μέλιτος ἐπιχρισθέν· ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς βῆχας, καὶ καταῤῥοῦς, ὕδρωπας, νεφρίτιδας, δυσουρίας. μίγνυται δὲ καὶ τοῖς πολυτελέσι μύροις· καὶ καθόλου ἐστὶ πολύχρηστον. ἀποτίθεται δὲ εἰς διαμονὴν λεῖον οἴνῳ ἀναλαμβανόμενον, καὶ ξηραινόμενον ἐν σκιᾷ.

Περὶ Ἀμώμου. Κεφ. ιδ΄.

ΑΜΩΜΟΝ ἐστὶ θαμνίσκος οἱονεὶ βότρυς, ἐκ ξύλου αὐτεμπεπλεγμένος ἑαυτῷ. ἔχει δέ τι καὶ ἄνθος μικρόν, ὡς λευκοΐου, φύλλα δὲ βρυωνίᾳ ὅμοια. κάλλιστον δὲ ἐστὶ τὸ Ἀρμένιον, χρυσίζον τῇ χρόᾳ, ἔχον τε τὸ ξύλον ὑπόκιῤῥον, εὐῶδες ἱκανῶς. τὸ δὲ Μηδικὸν διὰ τὸ ἐν πεδίοις καὶ ἐν ἐφύδροις τόποις φύεσθαι, ἀδυνατώτερον. ἔστι δὲ μέγα καὶ ὑπόχλωρον, καὶ πρὸς τὴν ἁφὴν ἁπαλόν, καὶ ἰνῶδες τοῖς ξύλοις, ὀριγανίζον τῇ ὀσμῇ. τὸ δὲ Ποντικὸν ὑπόκιῤῥον, οὐ μακρόν, οὐδὲ δύσθραυστον, βοτρυῶδες, πλῆρες καρποῦ, καὶ τῇ ὀσμῇ πληκτικόν. ἐκλέγου δὲ τὸ πρόσφατον καὶ λευκὸν ἢ ὑπέρυθρον, οὐ πεπιλημένον ἢ συμπεπλεγμένον, λελυμένον δὲ καὶ διακεχυμένον, σπέρματος πλῆρες, ὅμοιον βοτρυδίοις, βαρύ, σφόδρα εὐῶδες, δίχα εὐρῶτος, καὶ δριμύ, δάκνον τὴν γεῦσιν, ἁπλοῦν τὴν χρόαν καὶ οὐ ποικίλον. Δύναμιν δὲ ἔχει θερμαντικήν, στυπτικήν, ξηραντικήν, ὑπνοποιόν, ἀνώδυνον τῷ μετώπῳ καταπλασσόμενον. φλεγμονάς τε καὶ μελικηρίδας πεπαίνει καὶ διαφορεῖ· σκορπιοπλήκτους τε μετὰ ὠκίμου καταπλασθὲν ὠφελεῖ· ποδαγρικοῖς συμβάλλεται, καὶ ὠφελεῖ καὶ παρηγορεῖ καὶ ὀφθαλμῶν φλεγμονάς, καὶ τὰς ἐν σπλάγχνοις σὺν σταφίδι. πρὸς δὲ τὰ γυναικεῖα καὶ ἐν προσθέτοις. καὶ ἐν ἐγκαθίσμασι χρήσιμον, ποθὲν δὲ τὸ ἀφέψημα αὐτοῦ ἁρμόζει ἡπατικοῖς, νεφριτικοῖς, ποδαγρικοῖς. μίγνυται δὲ καὶ ἀντιδότοις.

Quæ pupillis caliginem offundunt discutit, calfacit simul & attenuat. Illitum ex melle, lentigines & maculas à Solis ardore contractas exterit. Facit & ad tusses, defluxiones, hydropem, renū vitia, vrinæq; difficultatem. Quin & vnguentis pretiosis admiscetur: ac in vniuersum ad multa est vtile. Quò diutiùs eduret, tritum vino excipitur, in vmbra siccatur, atque ita reconditur.

De Amomo. Cap. XIIII.

AMOMVM pusillus est frutex, in vuæ modum suopte ligno in seipsum conuolutus. Florem habet paruum ceu violæ albæ, folia verò vitis albæ similia. Præstantissimum censetur Armeniacum, colore aureolum, ligno fuluescente, valde odoratum. Medicum quoniam in planis aquosísque locis prouenit, infirmius existit. Est autem magnum & subviride, tactu molle, virgultis ligneis venosis, odore origani. Ponticum fuluescit, nec longum nec ægrè fragile: racemosum verò est, fructu plenum & odore nares feriens. Deligito recens & candidum aut subrubrum: non compactum aut cohærens, sed laxum atque diffusum, semine refertum acinis simili, ponderosum, valde odoratum, minimè mucidum sitúve obsitum, acre linguámque mordicans, simplici miniméque vario colore. Vim habet excalfaciendi, astringendi & exiccandi. Somnificum est dolorémque sedat, fronti illitum. Inflammationes ac meliceridas maturat & discutit. A scorpione ictos ex ocimo illitum iuuat. Podagricis confert. Et iuuat & lenit etiam oculorum inflammationes, itémque viscerum ex vua passa. Ad muliebria vitia tum pessorum apposítu, tum & insessionibus vtile. Eiusdem decoctū epotum ex hepate, renúmque vitio laborantibus & podagricis apprimè conuenit. Inseritur & antidotis,

non cariosum

vnguentísque pretiosissimis. Sunt qui Amomum herba simili, quæ Amomis dicitur, adulterent: sed quæ & inodora sit & fructu careat. Nascitur ea in Armenia, floremq; profert origani. Porrò in huiuscemodi simplicium medicamentorum probationibus fragmēta fugiēda sunt: eligenda verò quæ ab vna radice suos habeant integros surculos.

De Costo. Cap. XV.

COSTVS præcellit Arabicus, candidus & leuis, eximio suauíque odore præditus. Secundum locum obtinet Indus, crassus, leuis ac niger ceu ferula. Tertius est Syriacus, grauis, colore buxeus, odore feriens. Præstantissimus censetur recens, candicans, omnino plenus, densus, aridus, à teredinibus non erosus, minimè virosus, sapore mordaci ac feruido. Vim habet excalfaciendi, vrinas ciendi, menstruáque ducendi. Vteri vitiis & appositu & tum humido tum etiam sicco fotu opitulatur. A vipera demorsis succurrit semunciæ pondere potus: itémque pectoris affectibus, conuulsis, inflationibúsque ex vino & absinthio. Venerem ex mulso stimulat. Quin & latum lumbricum ex aqua pellit. Contra febriles rigores ante accessionum initia, necnō etiam paralysim ex oleo perunctione prodest. Ex aqua aut melle itidem illitus discolorem à Sole cutem emendat. Additur quoque in malagmata & antidota. Cæterùm nōnulli admistis helenij Commageni validissimis radicibus ipsum adulterant. Sed facilè deprehenditur dolus: siquidem neque gustu feruet helenium, neque iucundum odorem, potentem sensúmque ferientem expirat.

De Iunco odorato. Cap. XVI.

IVNCVS odoratus alius in Africa, alius in Arabia nascitur: rursúmque alius in ea parte Arabiæ quæ Nabatæa dicitur. Et hic quidem omnium est laudatissimus. Secundum locum sibi vendicat Arabicus, quem nonnulli Babylonium, alij Teuchitin cognominant. Afer verò inutilis censetur.

A καὶ τοῖς πολυτελεστάτοις τῶν μύρων.
"Δολίζουσι δέ τινες τὸ ἄμωμον τῇ λεγομένῃ ἀμωμίδι, ἐμφερεῖ οὔσῃ τῇ ἀμώμῳ, ἀνόσμῳ μέν τοι καὶ ἀκάρπῳ, γεννωμένῃ δὲ ἐν Ἀρμενίᾳ, ἄνθος ἐχούσῃ ἐμφερὲς ὀριγάνῳ. δεῖ δὲ ἐν ταῖς τῶν τοιούτων δοκιμασίαις τὰ θραύσματα ἐκφεύγειν. ἐκλέ-
B γειν δὲ τὰ ἀπὸ μιᾶς ῥίζης "ἔχοντα κλάδους τελείους.

Περὶ Κόστου. Κεφ. ιε΄.

ΚΟΣΤΟΥ διαφέρει ὁ Ἀραβικὸς, λευκὸς ὢν καὶ κοῦφος, πλείστην ἔχων καὶ ἡδεῖαν τὴν ὀσμήν. δευτερεύει δὲ ὁ Ἰνδικὸς, ἁδρὸς ὢν" καὶ κοῦφος καὶ μέ-
C λας ὡς νάρθηξ. τρίτος δέ ἐστιν ὁ Συριακὸς, βαρὺς, τὴν χρόαν πυξώδης, πληκτικὸς" τῇ ὀσμῇ. ἄριστος δέ ἐστιν ὁ πρόσφατος, λευκὸς, πλήρης δι' ὅλου," πυκνὸς, ξηρὸς, ἀτερηδόνιστος, ἄβρωμος, γεύσει δηκτικὸς, καὶ πυρώδης. Δύναμιν δὲ ἔχει θερμαντικὴν, διουρητικὴν, ἐμμηνίων ἀγωγὸν, καὶ
D τῶν περὶ ὑστέραν παθῶν ἀρωγὸν, ἐν προσθέμασι καὶ καταντλήμασι" καὶ πυριάσεσι. πινόμενος δὲ ἐχιοδήκτοις βοηθεῖ" οὐγγιῶν β΄. πλῆθος, καὶ" πρὸς θώρακος πόνους καὶ σπάσματα, καὶ πνευματώσεις μετ' οἴνου καὶ ἀψινθίου. καὶ ἀφροδίσια δὲ παρορμᾷ μετ' οἰνομέλιτος. ἄγει δὲ καὶ ἕλ-
E μινθα πλατεῖαν μεθ' ὕδατος, σύγχρισμά τε ῥιγοῦσι μετ' ἐλαίου πρὸ τῆς ἐπισημασίας, καὶ παραλυτικοῖς. καθαίρει δὲ καὶ ἔφηλιν καταχρισθεὶς μεθ' ὕδατος" ἢ μέλιτος. μίγνυται δὲ καὶ μαλάγμασι καὶ ἀντιδότοις. μιγνύουσι δ' ἔνιοι τὰς ῥωμαλεωτάτας τοῦ κομμαγηνοῦ
F ἑλενίου ῥίζας, δολοῦντες αὐτόν. εὐχερὴς δὲ ἡ διάγνωσις. οὔτε γὰρ πυροῖ τὴν γεῦσιν τὸ ἑλένιον, οὔτε τὴν εὐωδίαν εὔτονον καὶ πληκτικὴν" παρέχει.

Περὶ Σχοίνου. Κεφ. ιϛ΄.

ΣΧΟΙΝΟΣ, ἡ μέν τις γίνεται ἐν Λιβύῃ· ἡ δὲ, ἐν Ἀραβίᾳ· ἑτέρα δὲ ἐν
G τῇ" Ἀβαταίᾳ λεγομένῃ· ἥτις ἐστὶ κρατίστη. δευτερεύει δὲ ἡ Ἀραβικὴ, ἣν ἔνιοι Βαβυλώνιον καλοῦσιν· οἱ δὲ, Τευχῖτιν. ἡ δὲ Λιβυκὴ ἄχρηστος.

Hæc ad marginē habent codices nonnulli, vt alius esse videantur.

Gal. νεύοντα τοὺς ἰδίους κλάδους. al. ἔχοντα τοὺς ἰδίους κλάδους.

V. caret hac voce. al. καὶ μέλας καὶ κοῦφος ὡς νάρθηξ

Epitome Diosc. ad verbū addit: ὄντινες ζέδυαρ καλοῦσι: sed scholium esse suspicor.

V. πικρὸς

Videtur legisse Ruellius θυμιάμασι

Desiderantur in Ald. At Cornarius ἐχίας ἡμίσεως legit.

Al. ἐμπνευματώσεις

Marc. legit καὶ Serapionis fortè autoritate duct᾽.

V. quidam addit ἔχει καί τι φυσῶδες.

V.C. ἀβατίλῃ forte ναβαταίᾳ

ἐκλέγου δὲ τὴν πρόσφατον, ἔμπυῤῥον, A πολυανθῆ, σχιζομένην δὲ ἐμπόρφυρον καὶ λεπτὴν, καὶ ῥοδίζουσαν τῇ εὐωδίᾳ, ἐπειδὰν διατρίβηται ταῖς χερσὶ, καὶ δάκνουσαν τὴν γλῶτταν μετὰ πολλῆς πυρώσεως. χρῆσις δὲ τοῖς ἄνθεσι καὶ τῶν καλάμων καὶ τῆς ῥίζης. Δύναμιν δὲ ἔχει διουρητικὴν, ἐμμήνων ἀγωγὸν, πνευμάτων B διαλυτικὴν, κεφαλῆς καρηβαρικὴν, ὑποστύφουσαν μετρίως, ἔτι καὶ θρυπτικὴν, πεπτικὴν, καὶ ἀναστομωτικήν. τὸ μὲν οὖν ἄνθος αὐτῆς πόσμασι χρήσιμον πρὸς αἵματος ἀναγωγὰς καὶ πόνους στομάχου, πνεύμονος, ἥπατος, νεφρῶν. μίγνυται δὲ καὶ ἀντιδότοις. ἡ δὲ ῥίζα στυπτικωτέρα. C διὸ καὶ τοῖς ἀσώδεσι στομάχοις δίδοται, ὑδρωπιῶσί τε καὶ σπάσμασι < α ὁλκὴ μετ' ἴσου πεπέρεως πρὸς ἡμέρας τινάς. τὸ δὲ ἀπόζεμα αὐτῆς, ταῖς περὶ μήτραν φλεγμοναῖς εἰς ἐγκάθισμα ἁρμόδιον.

Par. σχιζομένην καὶ ἐμπ. — Ald. & V. λευκὴν — V. τρίβηται — Flor. καρωτικὴν. Leonic. μαλακτικὴν καὶ ὑπαλλακτικὴν — Quidā θρεπτικὴν — OT' delet Sab. — V.C. legit τὸ δὲ καλούμενον ἄνθος αἱμοπτοϊκοῖς πόσμασι — Ald. & V. εἰς ἀντιδότους. — Quidā δυσώδεσι — In Par. pondus deest. — Al. ἀπόβρεγμα, dilutum

Deligito recentem, summè ruffum, flore copioso: quiq; dū scinditur finditúrve purpurascat, tenuem, quíque dum manibus confricatur, suauem rosæ odorem emittat, multóque cū feruore linguā mordeat. Vsus est floris culmorum & radicis. Vim habet vrinas mensésque ciendi. Inflationes discutit, caput aggrauat, leuiter ac modicè astringit: itémque calculum comminuit, concoquit, vasorúmque oscula aperit. Flos eius in potiones adhibitus vtilis ad sanguinis reiectiones & oris ventriculi, pulmonis, iecoris & renum affectus. Additur & in antidota. Radix est magis astrictoria: ideóque ad stomachi fastidia exhibetur: itémque hydropicis & conuulsis ad drachmam vnam cum pari piperis pondere per dies aliquot. Eius verò decoctum vuluę inflammationibus insessione conuenientissimum.

Pl. rubentibus fragmentis

Περὶ Καλάμου. Κεφ. ιζ'.

ΚΑΛΑΜΟΣ ἀρωματικὸς φύεται μὲν ἐν Ἰνδίᾳ. ἔστι δὲ αὐτοῦ κάλλιστος ὁ κιῤῥὸς, πυκνογόνατος, καὶ εἰς πολλοὺς σκινδαλμοὺς θραυόμενος, γέμων ἀραχνίων τὴν σύριγγα, ὑπόλευκος, ἐν δὲ τῇ διαμασήσει γλίσχρος, στυπτικὸς, ὑποδριμύς. E δύναται δὲ οὖρα κινεῖν ποθείς. ὅθεν ἁρμόζει μετὰ ἀγρώστεως ἢ σελίνου σπέρματος ἀφεψηθεὶς καὶ ποθεὶς, ὑδρωπικοῖς, νεφριτικοῖς, στραγγουριῶσι, ῥήγμασιν. ἄγει δὲ καὶ ἔμμηνα πινόμενος καὶ προστιθέμενος, βῆχάς τε ἰᾶται ὑποθυμιώμενος καθ' ἑαυτὸν, καὶ σὺν ῥητίνῃ τερεβινθίνῃ, τοῦ καπνοῦ διὰ σύριγγος ἑλκομένου F τῷ στόματι. ἀφέψεται δὲ καὶ εἰς ἐγκαθίσματα γυναικεῖα, καὶ ἐγκλύσματα. μίγνυται δὲ καὶ μαλάγμασι, καὶ θυμιάμασι πρὸς εὐωδίαν.

Πικρὸς addit Oribas. — Pal. ἀφέψεται. — V. carent.

De Calamo odorato. Cap. XVII.

D CALAMVS aromaticus in India nascitur. Est verò probatissimus in eo genere fuluus, crebris distinctus geniculis seu internodijs, quíque confractus in assulas multas dissilit, plenam habens araneorum fistulam, subalbidus, in commanducando lentus viscidúsve, astringens & subacris. Potus ad vrinam ciendam valet. Quare cum gramine aut apij semine decoctus & potus conuenit hydropicis, renum vitio laborantibus, iisque quibus substillum est lotium, & ruptis. Menses quoque & potu & apposítu trahit. Tussi suffitu medetur tum per se, tum etiam cum resina terebinthina, ore nimirum hausto per fistulam fumo. Decoquitur & ad muliebres insessus, nec non & infusiones. Miscetur denique malagmatis atque suffitibus ad conciliandam odoris gratiam.

Pl. assulose frangitur

Περὶ Βαλσάμου. Κεφ. ιη'.

ΒΑΛΣΑΜΟΝ τὸ μὲν δένδρον κατὰ μέγεθος λυκίου ἢ πυρακάνθης G βλέπεται, φύλλα ἔχον ὅμοια πηγάνῳ λευκότερα δὲ πολλῷ καὶ ἀειθαλέστερα, γεννώμενον ἐν μόνῃ Ἰουδαίᾳ, κατά

Al. addunt ἢ λυκίου, alius λευκοΐας legit.

De Balsamo. Cap. XVIII.

BALSAMVM arbor lycij seu pyxacanthæ magnitudine conspicitur, foliáque habet rutæ proxima, sed candidiora multò & perpetuò magis viretia. In vnius Iudææ certa

quadam cõualle, & Ægypto, nascitur, differens ipsum à seipso, scabritia, proceritate & gracilitate. Quod igitur in frutice tenue & capillaceũ est, theristõ quasi demessile dicitur: quoniã fortassis ob gracilitatẽ facilè demetatur. Quod verò opobalsamum dicitur, æstiuis sub ortu Canis ardoribus excipitur incisa ferreis vnguibus arbore. Sed tã paucũ extillat, vt quotannis vix plures quàm seni septenìve cõgij colligãtur, inibiq; pondus argento duplo repẽditur. Est autẽ bonus succus qui recẽs est, validi odoris, sincerus, nõ subacidus, dilui facilis, læuis, astringens, & linguã modicè mordens. Sed variè vitiatur. Sunt enim qui ipsi olea vnguentáve admisceãt, quale terebinthinum est, cyprinum, lentiscinum, susinum seu liliaceum, balaninum ac metopium: itémque mel & ceratum myrtinum aut cyprinum valdè liquidum. Huiusmodi verò maleficium facilè deprehenditur. Siquidem sincerus laneæ vesti instillatus, si deinde eluatur, neque maculam facit, neque notam vllam relinquit: at vitiatus inhærescit. Rursúmque purus lacti instillatus idipsum coagulat, id quod adulteratus non efficit. Quin & sincerus lacti aut aquæ infusus celeriter diffunditur, atque lactescit: at adulteratus olei modo innatat, in orbem circumagens aut diffundens sese stellæ in modum. Attamen sincerus etiam vetustate crassescens, seipso deterior euadit. Porrò hallucinantur qui sincerum hunc existimant aquę instillatum priùs ad ima sidere fundúmque petere, ac postea tanquam qui facilè diffundatur & diffluat sursũ remeare. Lignũ verò quod xylobalsamũ vocant, probatur recens, sarmento tenui, ruffum, odoratum, quadantenus opobalsamum spirans. E fructus genere (nã & huius necessarius est vsus) eligito flauum, plenum, grandem, ponderosum, gustu mordentẽ & feruentẽ in ore, modicè opobalsamũ redolẽtem. Asportatur à Petra oppido semen hyperico simile, quo fructus hic adulteratur: sed ex eo dignosces quòd maius illud sit, inane, ignauũ, sapore piperis. Efficacissima liquori vis inest, vt qui q̃ maximè calfaciat.

A γῖνα αὐλῶνα, καὶ ἐν Αἰγύπτῳ, διαφέρον
αὐτὸ ἑαυτοῦ τραχύτητι καὶ μήκει καὶ ἰσχνό-
τητι. λέγεται γοῦν τὸ λεπτὸν καὶ τριχώ-
δες τοῦ θάμνου θεριστὸν ἴσως διὰ τὸ εὐχε- Pl. euthcristum
ρῶς θερίζεσθαι ἰσχνὸν ὄν. τὸ δὲ ὀποβάλσα-
μον λεγόμενον ὀπίζεται ἐν τοῖς ὑπὸ κύνα
καύμασιν, ἐντεμνομένου σιδηροῖς ὄνυξι τοῦ
B δένδρου. ῥεῖ δὲ ὀλίγον, ὡς καθ' ἕκαστον ἔτος V. χρόνον
μὴ πλεῖον ἢ ἓξ ἢ ἑπτὰ χόας συναθροί-
ζεσθαι. πωλεῖται δὲ ἐν τῷ τόπῳ στα- Non habetur in vet. exempl.
θμὸς αὐτοῦ πρὸς διπλοῦν ἀργύριον. ἔστι δὲ
ὀπὸς καλὸς ὁ πρόσφατος, τῇ ὀσμῇ εὔτο-
νος καὶ εἰλικρινὴς, καὶ μὴ παροξίζων, εὐδι- V. καὶ παροξίζων
ετος, λεῖος, στύφων καὶ δάκνων μετρίως τὴν
C γλῶσσαν. δολοῦται δὲ ποικίλως· οἱ μὲν
γὰρ χρίσματα μίσγουσιν αὐτῷ, ὡς τὸ τερε- Par. χρίσματι μίσγουσιν αὐτὸ
βίνθινον, κύπρινον, σχίνινον, σούσινον, βαλά-
νινον, μετώπιον, μέλι, κηρωτὴν, μυρσίνην
ἢ κυπρίνην ὑγρὰν λίαν. ἐλέγχεται δὲ εὐ-
χερῶς ὁ τοιοῦτος· ἐπισταχθεὶς γὰρ ὁ ἀκέραιος
εἰς ἐρεοῦν ὕφος, καὶ ἐκπλυθεὶς, κηλῖ- Ald. ἐμπλυθεὶς V. ἐκπληθεὶς
D δα οὐ ποιεῖ οὐδὲ σπίλον. ὁ δὲ δεδολωμένος
προσμένει. καὶ γάλακτι δὲ ἐπισταχθεὶς πή-
γνυσι τοῦτο ὅπερ δεδολωμένος οὐ δρᾷ. ἔτι
ὁ ἀκέραιος ἐπιχυθεὶς γάλακτι ἢ ὕδατι
χεῖται ταχέως καὶ γαλακτοῦται. ὁ δὲ δε- Al. χεῖται καὶ ταχέως γάλ.
δολωμένος ἐπιπλεῖ καθάπερ ἔλαιον, συ-
στρεφόμενος ἢ διαχεόμενος ἀστεροειδῶς, V. καὶ
E τῷ μέντοι χρόνῳ καὶ ὁ ἀκέραιος παχυ-
νόμενος, ἑαυτοῦ χείρων γίνεται. πλανῶνται
δὲ οἱ νομίζοντες τοῦτον ἀκέραιον ἐπιστα- V. τὸν ἀκέραιον
χθέντα ὕδατι χωρεῖν εἰς βάθος πρῶτον. Lacuna addit ἀθρόως confertim
εἶτα ἀναπλεῖν εὐδιάχυτον. Τὸ δὲ ξύλον V. ἀδιάχυτον al. διάχυτον
ὃ καλεῖται ξυλοβάλσαμον, δόκιμόν ἐστι In alt. veteri codice obseruauit Goupylus hoc esse capitis alterius initium, cuius esset inscriptio περὶ ξυλοβαλσάμου.
τὸ πρόσφατον καὶ λεπτόκαρφον, καὶ πυρ-
F ρὸν εὐῶδες, βραχὺ πνέον ὀποβαλσάμου. τοῦ
δὲ καρποῦ, (καὶ γὰρ τούτου ἡ χρῆσις ἀναγ-
καία) ἐκλέγου τὸν ξανθὸν, πλήρη, μέγαν, V. καλούμενον.
βαρὺν, δάκνοντα τὴν γεῦσιν καὶ πυ- Ald. τραχὺ, post quam vocem aliquid desiderari videtur. Vt enim in vetustissi. codicibus ita & in Ald. vacat hoc loco trium literarum spacium.
ρῶντα. μετρίως παραπνέοντα τοῦ ὀπο-
βαλσάμου. φέρεται δέ τι ἀπὸ τῆς Πέ-
τρας, ᾧ δολίζουσι τὸν καρπὸν, σπέρμα ὑ-
περικῷ ὅμοιον. ὅπερ γνώσῃ ἐκ τοῦ μείζόν Al. τῇ γεύσει
G τε εἶναι καὶ κενὸν καὶ ἀδύναμον, καὶ πε- Par. μεῖζόν τι
ρίζον τῇ γεύσει. Δύναμιν δὲ ἔχει ἐν-
εργεστάτην ὁ ὀπὸς, θερμαντικώτατος ὤν,

σμήχων τὰ ἐπισκοτοῦντα ταῖς κόραις, καὶ τὰς περὶ μήτραν ψύξεις ἰώμενος, περιεσθέμενος μετὰ ῥοδίνης κηρωτῆς. ἄγει δὲ καὶ ἔμμηνα, καὶ δεύτερα, καὶ ἔμβρυα, καὶ ῥίγη συγχριόμενος λύει. καθαίρει δὲ καὶ τὰ ῥυπαρὰ τῶν ἑλκῶν. ἔστι δὲ καὶ πεπτικὸς καὶ οὐρητικὸς πινόμενος, δυσπνοοῦσιν ἁρμόζων, καὶ τοῖς ἀκόνιτον πεπωκόσι μετὰ γάλακτος, καὶ θηριοδήκτοις. μίγνυται δὲ καὶ ἀκόποις, καὶ μαλάγμασι καὶ ἀντιδότοις. καὶ καθόλου δραστικωτάτην ἔχει τὴν δύναμιν ὁ ὀπὸς τοῦ βαλσάμου. δευτέραν δὲ ὁ καρπός, ἐλαχίστην δὲ τὸ ξύλον. ὁ δὲ καρπὸς πινόμενος ἁρμόζει πλευριτικοῖς, περιπνευμονικοῖς, βήσσουσιν, ἰσχιαδικοῖς, ἐπιληπτικοῖς, σκοτωματικοῖς, ὀρθοπνοικοῖς, στροφουμένοις, δυσουροῦσι, θηριοδήκτοις, καὶ εἰς τὰ γυναικεῖα δὲ ὑποθυμιάματα εὐθετεῖ, καὶ εἰς ἐγκαθίσματα ἀφεψόμενος ἀναστομοῖ τὴν μήτραν, καὶ ἐπισπᾶται ὑγρασίαν. Τὸ δὲ ξύλον τὴν αὐτὴν ἔχει δύναμιν τῷ καρπῷ, ἥσσονα μέντοι. βοηθεῖ δὲ ἀφεψηθὲν ὕδατι καὶ πινόμενον, ἀπεψίαις, στρόφοις, θηριοδήκτοις, σπωμένοις, οὖρά τε ἄγει, καὶ πρὸς τὰ ἐν κεφαλῇ τραύματα μετὰ ἴρεως ἁρμόζει ξηρᾶς· ἀνάγει δὲ καὶ λεπίδας. μίγνυται δὲ καὶ εἰς τὰ τῶν μύρων στύμματα.

V. σμήχει

Deest in Ald. & Palat.

Vet. λιπαρὰ

Al. δευτέρως

Deest in Ald.

V. ἀνασομοῖ

V. ἐπισπώμενος

Par. μίγνυται

Περὶ Ἀσπαλάθου. Κεφ. ιθ'.

ἈΣΠΑΛΑΘΟΣ, οἱ δὲ ἐρυσίσκηπτρον, θάμνος ἐστὶ ξυλώδης, ἀκάνθας πολλὰς κεκτημένος, γινόμενος ἐν Ἴστρῳ καὶ Νισύρῳ καὶ Συρίᾳ καὶ Ῥόδῳ· ᾧ χρῶνται οἱ μυρεψοὶ εἰς τὰς τῶν μύρων στύψεις. ἔστι δὲ καλὸς ὁ βαρύς, καὶ μετὰ τὸ περιφλοισθῆναι ὑπέρυθρος ἢ πορφυρίζων, πυκνός, εὐώδης, πικρίζων ἐν τῇ γεύσει. ἔστι δέ τι καὶ ἕτερον εἶδος αὐτοῦ, λευκόν, ξυλῶδες, ἄοσμον· ὃ δὴ καὶ χεῖρον καθέστηκε. Δύναμιν δὲ ἔχει θερμαντικὴν μετὰ στύψεως. ὅθεν πρός τε τὰς ἄφθας ἑψηθεὶς μεθ' οἴνου καὶ διακλυζόμενος ἁρμόζει, καὶ πρὸς τὰς ἐν αἰδοίοις καὶ νομὰς καὶ ἀκαθαρσίας ἐγκλυζόμενος, καὶ πρὸς τὰς ὀζαίνας, ἔμβρυά τε κατασπᾷ μιγνύμενος πεσσῷ. τὸ δὲ ἀφέψημα αὐτοῦ κοιλίαν ἵστησι καὶ

Quidam ἱερόσκηπτρον ex Plinio legendum suspicantur.

Ald. ἀκάνθαις πολλαῖς κεκλημένος. Vetus quidā, κεκρυμμένος.

Al. νισσύρῳ & νισύρῳ.

Aetius, φλογωθῆναι

In v. nō legitur καὶ

V. carent.

A Quæ pupillis tenebras offundunt exterget: itémque vuluę perfrictionibus medetur, cum cerato rosaceo appositus. Menses quoque, secundas & fœtus extrahit: rigores illitu soluit, sordidáque vlcera expurgat. Quin & potus concoctionem iuuat, vrinásque ciet: ægrè spirantibus conuenit, necnon & iis qui aconi- B tum hauserunt, si cum lacte exhibeatur, itémque à vipera demorsis. Miscetur & acopis, malagmatis & antidotis. Ac in vniuersum efficacissimá vim habet balsami liquor, proximam huic fructus, minimam verò lignum. Fructus potui datus conuenit pleuriticis, peripneumonicis, tussientibus, ischiadicis, comi- C tialibus, vertiginosis, orthopnoicis, torminosis, difficulter meientibus, & à vipera venenatísque alijs animalibus demorsis. Porrò & ad muliebres suffitus accommodatur: itémque decoctus insessu vuluam aperit, humiditatémque exhaurit. Lignum easdem cum fructu vires habet, attamen minores: ex aqua D decoctum & potum cruditatibus, torminibus, virulentorum morsibus, conuulsísque opitulatur. Vrinas quoque cit, & capitis vulneribus cum iride sicca conuenit: squamas etiam ossium extrahit. Denique ad vnguentorum etiam spissamenta additur.

E *De Aspalatho. Cap. XIX.*

ASPALATHVS, alijs erysisceptrum, frutex est lignosus, spinis crebris aculeatus. Nascitur in Istro, Nisyro, Syria & Rhodo: eóque vnguentarij ad spissanda vnguenta vtuntur. Probatur ponderosus, detracto cortice ru- F bens aut in purpuram vergens, densus, odoratus, & gustu amarescens. Est & alterum genus, candidum, lignosum, inodorum, quod etiam deterius habetur.

Vim calfactricem cum astrictione obtinet. Quo fit vt ad tetra oris vlcera in vino decoctus collutúsque conueniat, atque etiam ad G genitalium nomas, immundámque illuuiem, necnon ad ozænas commodè infundatur. Pesso additus, fœtus detrahit. Eius verò decoctum aluum sistit. Quin

& potu sanguinis reiectionem cohibet, vrinæq; difficultatem ac inflationes discutit.

De Musco. Cap. XX.

MVSCVS Græcis bryon, à nonnullis etiã splanchnon appellatur. In arboribus, cedro, populo alba aut quercu reperitur. Præstat verò cedrinus: proximus huic populneus: quo in genere probatur qui odoratior est & candidus: nigricãs autem deterior censetur. Muscus astringendi vim habet in caliditate ac frigiditate medius, facítque decoctus insessu ad vuluę affectus. Miscetur & vnguentis balaninis ac oleis seu illitibus, propter eam qua præditus est inspissandi vim. Est & ad suffituum & acoporum medicamentorum præparationes vtile & accommodatum.

De Agallocho. Cap. XXI.

AGALLOCHVM lignum est, quod ex India & Arabia deportatur, Thyiæ ligno simile, punctis maculísve distinctũ, odoratum, gustu quodammodo astringens cum quadam amaritudine, cortice vestitum cutis instar molli & aliquantulum versicolore. Facit autem commanducatũ, itémque decocto collutum, ad commẽdandum oris halitũ: ac toti quoque corpori siccũ tritúmque odoris gratia inspergitur. Ad suffimẽta denique thuris instar adhibetur. Radix verò drachmæ vnius pondere pota, stomachi superfluos humores, imbecillitatẽ ardorémque mitigat. Ijs quoque quos lateris & iecinoris dolor excruciat, ac dysentericis aut torminosis ex aqua bibita opitulatur.

De Nascaphtho. Cap. XXII.

NASCAPHTHVM, alijs narcaphthũ, etiam ex India defertur. Est verò corticosum, mori libro simile, quod iucundi odoris gratia suffitur. Factitijs suffimentis inseritur: vuluam quoque astrictam suffitum iuuat.

De Cancamo. Cap. XXIII.

CANCAMVM est arboris Arabicæ lachryma, myrrham quadantenus referens, virosi gustus: qua quidem tanquam suffimento vtuntur. Ea quoque vestes additis

A αἵματος ἀναγωγὴν ποθὲν, δυσουρίαν τε καὶ ἐμπνευμάτωσιν λύει.

Περὶ Βρύου. Κεφ. κ'.

ΒΡΥΟΝ, ὑπὸ τινῶν δὲ σπλάγχνον καλεῖται, εὑρισκόμενον ἐπὶ δένδρων κεδρίνων, ἢ λευκίνων, ἢ δρυΐνων. Διαφέρει δὲ τὸ κέδρινον· δεύτερον δὲ τὸ λεύκινον. ἔστι δὲ αὐτοῦ τὸ εὐωδέστερον καὶ λευκὸν, καλὸν, τὸ δὲ μελανίζον, χεῖρον. Δύναμιν δὲ ἔχει στυπτικὴν, μέσην θερμοῦ καὶ ψυχροῦ, ποιοῦν πρὸς τὰ περὶ μήτραν ἐν ἀφεψήμασιν εἰς ἐγκάθισμα. μίγνυται δὲ καὶ μύροις βαλανίνοις καὶ χρίσμασι διὰ τὸ ἐν αὐτῷ στυπτικὸν, καὶ εἰς θυμιαμάτων δὲ καὶ ἀκόπων σκευασίαν ἐστὶν εὔθετον.

Par. hæc nõ habet.
V. ἀφεψήματι.
V. add. καὶ
Pal. σκευασίας

Περὶ Ἀγαλλόχου. Κεφ. κα'.

ΑΓΑΛΛΟΧΟΝ ξύλον ἐστὶ φερόμενον ἐκ τῆς Ἰνδίας, καὶ Ἀραβίας, ἐοικὸς θυΐνῳ ξύλῳ, ἐστιγμένον, εὐῶδες, D παραστῦφον ἐν τῇ γεύσει μετὰ ποσῆς πικρίας, φλοιὸν ἔχον δερματώδη, καὶ ὑποποίκιλον. ποιεῖ δὲ διαμασώμενον καὶ διακλυζόμενον τὸ ἀφέψημα πρὸς εὐωδίαν στόματος. καὶ διάπασμα δὲ ὅλου τοῦ σώματός ἐστι. θυμιᾶται δὲ ἀντὶ λιβανωτοῦ. ἡ δὲ ῥίζα αὐτοῦ < α ὁλκὴ πινομένη, στομάχου E πλάδον καὶ ἀτονίαν καὶ καύσωνα παρηγορεῖ. τοῖς τε ἀλγοῦσι πλευρὰν καὶ ἧπαρ ἢ δυσεντερικοῖς ἢ στροφουμένοις βοηθεῖ πινομένη μεθ' ὕδατος.

Vetus addit ad marginem τὸ τινὲς ξυλαλόη.
Ita legunt Orib. AEgin. Ruellius, Goupylus, Hermolaus & Marcell. at impressi codices habẽt θυΐνως
V. ὅλον.
Pal. καὶ θυμιᾶται δὲ

Περὶ Νασκάφθου. Κεφ. κβ'.

ΝΑΣΚΑΦΘΟΝ, οἱ δὲ νάρκαφθον, καὶ τοῦτο ἐκ τῆς Ἰνδικῆς κο- F μίζεται. ἔστι δὲ φλοιῶδες, συκαμίνου λεπίσματι ἐοικὸς, θυμιώμενον διὰ τὴν εὐωδίαν, καὶ μιγνύμενον τοῖς σκευαστοῖς θυμιάμασι, ὠφελοῦν καὶ μήτραν ἐστεγνωμένην ὑποθυμιαθέν.

Vet. addit, ἢ στροφουμένοις ἀρήγει.
V. σκευαστικοῖς
Al. ἐστενωμένην

Περὶ Κακάμου. Κεφ. κγ'.

G ΚΑΓΚΑΜΟΝ δάκρυόν ἐστιν Ἀραβικοῦ ξύλου σμύρνῃ* προσεοικὸς, βρωμῶδες ἐν τῇ γεύσει, ᾧπερ ὡς θυμιάματι χρῶνται. ὑποκαπνίζουσι δὲ καὶ τὰ ἱμάτια μετὰ

V. ποσῶς ἐοικός

σμύρνης καὶ στύρακος. Δύναμιν δὲ ἱστορεῖται ἔχειν ἰσχναντικὴν τῶν καταπιμέλων, τριωβόλου πλῆθος πινόμενον σὺν ὕδατι ἢ ὀξυμέλιτι ἐφ' ἱκανὰς ἡμέρας· δίδοται καὶ σπληνικοῖς, καὶ ἐπιληπτικοῖς, καὶ ἀσθματικοῖς· ἔμμηνά τε ἄγει σὺν μελικράτῳ· καθαίρει δὲ καὶ τὰς ἐν ὀφθαλμοῖς οὐλὰς ταχέως, καὶ ἀμβλυωπίας ἰᾶται, διεθὲν οἴνῳ· πρός τε μυδώσας οὔλων καὶ ὀδονταλγίας, ὡς οὐδὲν ἕτερον ποιεῖ.

Περὶ Κύφεως. Κεφ. κδ'.

Multi manu exarati codices hoc capite carent: aliqui verò eũ margini adiectum habent.

ΚΥΦΙ θυμιάματός ἐστι σκευασία κεχαρισμένη θεοῖς. χρῶνται δὲ αὐτῷ κατακόρως οἱ ἐν Αἰγύπτῳ ἱερεῖς. μίγνυται δὲ καὶ ἀντιδότοις, καὶ ἀσθματικοῖς δίδοται ἐν πόμασι. σκευασίαι δὲ αὐτοῦ ἐμφέρονται πλείονες, ἐν αἷς ἐστι καὶ αὕτη· κυπείρου ἡμίξεστον· ἀρκευθίδος ἁδρᾶς τὸ αὐτό· σταφίδων λιπαρῶν ἐκγεγιγαρτισμένων μνᾶς ιβ'· ῥητίνης ἀποκεκαθαρμένης μνᾶς ε'· καλάμου ἀρωματικοῦ, ἀσπαλάθου, σχοίνου, ἑκάστου μνᾶν α'. σμύρνης < ιβ'· οἴνου παλαιοῦ ξέστας θ'. μέλιτος μνᾶς β'. ἐκγιγαρτίσας τὴν σταφίδα κόψον καὶ λέανον μετ' οἴνου καὶ σμύρνης, καὶ τὰ ἄλλα κόψας καὶ σήσας, μίξον τούτοις, ἔασόν τε συμπιεῖν ἡμέραν α'. εἶτα ἑψήσας τὸ μέλι ἄχρι κολλώδους συστάσεως, μίξον ἐπιμελῶς τὴν ῥητίνην τετηκυῖαν· εἶτα τὰ λοιπὰ συνανατρίψας ἐπιμελῶς ἀπόθεσο εἰς ἀγγεῖον ὀστράκινον.

V. ποτήμασι

Περὶ Κρόκου. Κεφ. κε'.

ΚΡΟΚΟΣ ἐστι "κράτιστος ἐν ἰατρικῇ χρήσει, ὁ Κωρύκιος, πρόσφατός τε καὶ εὔχρους, ὀλίγον τὸ λευκὸν ἔχων ἐπὶ τῆς ἕλικος, ἐπιμήκης, ὁλομελής, "ἄθραυστος, ἀλιπής, πλήρης, "βάπτων ἐν διέσει "τὰς χεῖρας, οὐκ εὐρωτιῶν ἢ ἰκμάζων, "ἐπακτικὸς δὲ ἐν τῇ ὀσμῇ καὶ "ὑπόδριμυς. ὁ γὰρ μὴ τοιοῦτος ἢ" παλαιός ἐστιν, ἢ βεβρεγμένος. δευτερεύει δὲ ὁ ἐκ τῆς πρὸς Λυκίαν Κωρυκείου, καὶ ὁ ἀπὸ τοῦ Λυκιακοῦ Ὀλύμπου· εἶτα ὁ ἐξ Αἰγῶν τῆς* Αἰτωλίας, ὁ δὲ Κυρηναϊκὸς ὁ ἐκ Κεντορίας, πάντων τῶν κατὰ τὴν Σικε-

In v. non legitur κράτιστος, sed deinceps habetur: χρήσιμος δὲ ὁ πρόσφ.

Al. ἄθραυστος.

Aët. βάπτων μὲν τῇ παρατρίψει τοὺς δακτύλους εὐχερῶς.

V. πείχας

V. caret

Parif. δριμὺς

Addit Marcellus ἄπυρος ἢ

A myrrha & ſtyrace ſuffumigantur. Porrò corpora obeſa emaciãdi vim habere perhibetur, ſi ternûm obolorum pondere ex aqua aut aceto mulſo pluſculos dies ebibatur. Datur & lienoſis, comitialibus & ſuſpirioſis. Menſes ex aqua mulſa prolicit. Oculorum cicatrices confeſtim exterit, & eorundẽ hebetudinibus
B medetur, vino dilutum. Quin & aduerſus gingiuas humore prægnantes & ad dẽtium dolores eſt ſi quid aliud efficax.

De Cyphi. Cap. XXIIII.

CYPHI ſuffimenti cõpoſitio eſt Dijs grata & accepta, qua Ægyptij ſacerdotes abundè vtuntur.
C Sed miſcetur & antidotis, ac ſuſpirioſis datur in potu. Plures verò circunferuntur componendi rationes, quarum vna hæc eſt: Sumito cyperi dimidium ſextarium, craſſiorum iuniperi baccarum tantundem, vuarum paſſarum pinguium à vinaceis expurgatarum minas xij. reſinę repurgatę minas v. calami aromati-
D ci, aſpalathi & iunci odorati ſingulorũ minam. myrrhæ drachmas xij. vini veteris ſextarios ix. mellis minas ij. Vuam paſſam exemptis nucleis tundito, & cum myrrha ac vino ſubigito: cætera verò tuſa & cribrata his admiſceto, ſinitóque humorem cõbibere diem vnum. Deinde cocto melle dum ſibi glutinis
E aſciſcat craſſitudinem, eliquatã reſinam ei accuratè permiſceto, ac tum demum etiam reliqua diligẽter ſimul contrita: tandem vaſe fictili recondito.

De Croco. Cap. XXV.

CROCVM in vſu medico prȩſtãtiſſimum eſt Corycium, recens
F ac probè coloratũ, paulum candidi gerens in capreolo, oblongum, ſuis partibus omnibus conſtãs, minimè fragile aut pingue, plenũ, cuius dilutum manus inficiat, nõ carioſum aut humidũ, odore illiciens ac leuiter acre. Nam quod tale non eſt, aut vetuſtum eſt, aut maceratum. Secundum verò à Corycio locum
G obtinet, quod è tractu Lyciæ contermino, itémque quod ex Olympo Lyciæ monte: mox quod ex Ægis Æoliæ defertur. Cyrenaicum verò & quod ex Centuripino Sici-

liæ agro, viribus minùs pollet: quippe cum ſint omnia olerũ inſtar ſatiua. Veruntamen propter ſucci copiam & coloris bonitatem, qui in Italia ligna thyina inficiunt, hoc poſtremo vtuntur: atque ideò etiam magno vẽditur: ſed ad medicamẽta quod primo loco deſcriptum eſt vtiliſſimum exiſtit. Adulteratur autem admixto crocomagmate tuſo, aut ſapæ ſublitu, intrita, ſimul quò pondus adijciatur argẽti ſpuma aut plumbagine. Sed maleficium indicát, tum quod occurrit puluerulentum, tum etiam defruti odor. Porrò vim habet crocus concoquendi, emolliendi, leuiter aſtringendi, & vrinas ciendi. Elegantem colorem præſtat, crapulámque arcet ex paſſo bibitus: oculorũ fluxiones illitus ex lacte muliebri cohibet. Miſcetur & vtiliter potionibus quę ad internos parantur affectus, itémque ſubdititijs nodulis & cataplaſmatis vtero ſedíve adhibẽdis. Venerem quoq; ſtimulat, inflammationéſque eryſipelate comitatas inunctus demulcet: ac denique ad auriculares inflámationes confert. Aiunt etiam exitioſum eſſe, ſi triũ drachmarũ pondere ex aqua bibatur. Quò verò faciliùs ad ſummum læuorem conteratur, apud ſolem in fictili calido exiccari, túmque celeriter idẽtidem verſari oportet. Cæterùm & ipſius radix ex paſſo pota vrinas mouet.

De Crocomagmate. Cap. XXVI.

CROCOMAGMA ex crocino fit vnguẽto, expreſſis aromatis & in paſtillos digeſtis. Probatur quod odoratum eſt, modicè myrrheum, ponderoſum, nigrum, ligni ramentorum expers: quódque ſufficienter dilutum croci colorem reddat, læue, ſubamarum, ac dentes linguámque vehemẽter & ad horas multas permanente colore inficiens. Tale verò eſt quod è Syria defertur. Vim habet ea detergendi quæ pupillis caliginem offundunt, vrinam ciendi, molliendi, concoquẽdi & excalfaciendi. Denique ad croci vires quadantenus accedit: quippe cuius etiam plurima parte ſit particeps.

A λίαν, "ἀσθενὴς κατὰ δύναμιν, λαχανώδεις ὄντες πάντες. διὰ μέντοι τὸ πολύχυλον καὶ εὔχροον οἱ ἐν τῇ Ἰταλίᾳ τὴν θύαν βάπτοντες, τούτῳ χρῶνται. πολλοῦ δὲ πιπράσκεται διὰ τοῦτο. εἰς δὲ τὰ φάρμακα ὁ προγεγραμμένος ἐστὶ χρήσιμος. δολοῦται δὲ μίξει κροκομάγματος
B κεκομμένου, "ἢ δι' ἑψήματος ὑπαλειφόμενος συντετριμμένου, εἰς δὲ βαρυσταθμῆσαι, λιθαργύρου ἢ μολυβδαίνης. δηλοῖ δὲ ταῦτα τό, τε ἐντρέχον κονιορτῶδες, καὶ τὸ τὴν ὀσμὴν ἑψηματώδη τυγχάνειν. Ἔχει δύναμιν πεπτικήν, μαλακτικήν, ὑποστύφουσαν, οὐρητικήν·
C παρέχει εὔχροιαν, καὶ ἀκραίπαλός ἐστι μετὰ γλυκέος πινόμενος· ῥεῦμά τε ὀφθαλμῶν ἐπιχριόμενος στέλλει σὺν γάλακτι γυναικείῳ. μίγνυται δὲ καὶ τοῖς πρὸς τὰ ἐντὸς πόμασι χρησίμως, καὶ προσθέμασι καὶ καταπλάσμασι τοῖς πρὸς τὴν μήτραν καὶ δακτύλιον. παρί-
D στησι δὲ καὶ πρὸς ἀφροδίσια, τάς τε ἐρυσιπελατώδεις φλεγμονὰς πραΰνει καταχριόμενος, καὶ εἰς τὰς ὠτικὰς χρησιμεύει. "φασὶ δὲ καὶ ἀναιρετικὸν αὐτὸν εἶναι μεθ' ὕδατος πινόμενον, πλῆθος < γ'. πρὸς δὲ τὸ εὐλέαντον αὐτὸν γίνεσθαι, δεῖ ἐν ἡλίῳ "ψύχειν" ἐν ὀστρακίνῳ θερμῷ. ταχέως δὲ δεῖ
E στρέφειν. καὶ ἡ ῥίζα δὲ αὐτοῦ πινομένη σὺν γλυκεῖ, οὖρα κινεῖ.

Περὶ Κροκομάγματος. Κεφ. κϛ'.

ΤΟ ΔΕ κροκόμαγμα γίνεται ἐκ τοῦ κροκίνου μύρου, τῶν ἀρωμάτων ἐκπιεσθέντων, καὶ ἀναπλασθέντων. ἔστι δὲ αὐτοῦ τὸ εὐῶδες καλόν, μέσως κατάσμυρνον, βαρύ, μέλαν,
F ἄξυλον, ἐν τῷ διεθῆναι ἱκανῶς κροκῶδες τὴν χρόαν, λεῖον, ὑπόκιρρον, βάπτον ἰσχυρῶς τοὺς ὀδόντας καὶ τὴν γλῶσσαν, ἐπιμένον τε "συχνὰς ὥρας." τοιοῦτον δὲ ἐστι τὸ ἀπὸ Συρίας. Δύναμιν δὲ ἔχει σμηκτικὴν τῶν ἐπισκοτούντων ταῖς κόραις, οὐρητικήν, μαλακτικήν, πεπτικήν, θερ-
G μαντικήν. ἀναλογεῖ δὲ κατὰ ποσὸν τῇ τοῦ κρόκου δυνάμει. πλεῖστον γὰρ τούτου μετείληφεν.

Vetus addit μελανίζων

V. codex ita legit, καὶ λιθαργύρου ἢ μολυβδαίνης διὰ τὸ βάρος ἑψήματί τε ἀλείφεται. δηλοῖ δὲ ταῦτα &c.

Hæc aliqui codices non habẽt vſque ad πρὸς δὲ τὸ

Ald. ψύχειν. Aët. ἐπ' ὀστράκῳ καινῷ. Marcellus legiſſe videtur ἐν ἡλίῳ ψύχειν ἢ φρύγειν ἐν ὀστρακίνῳ θερμῷ.

Ruellius malè legiſſe videtur συχνὰ ἔτη. Iſta non habentur in Pariſ. quæ tamen agnoſcũt Serapio, Hermolaus & Ruellius.

Περὶ Ἑλενίου. Κεφ. κζ.

A ΕΛΕΝΙΟΝ φύλλα ἔχει φλόμῳ τῷ στενοφύλλῳ παραπλήσια, τραχύτερα δὲ καὶ ἐπιμήκη. καυλὸν δ' οὐκ ἀνίησιν ἐν ἐνίοις τόποις. ῥίζαν ὑπόκιρρον, εὐώδη, μεγάλην, ὑπόδριμυν, ἀφ' ἧς εἰς τὴν φύτευσιν, καθάπερ ἐπὶ τῶν* κρίνων ἢ ἄρων, λιπαραὶ παραφυάδες λαμβάνονται.

V. addit ἰσάτιᾳ. Pena pro στενοφύλλῳ legit πλατυφύλλῳ. V. carent. V. caret. Al. κιρραὶ. V. δριμεῖαν ὑπόλευκον, εὐαφῆ. Alius εὐφυῆ male. V. caret.

B γίνεται δὲ ἐν ὀρεινοῖς καὶ συσκίοις καὶ ἐνίκμοις τόποις. ὀρύσσεται δὲ ἡ ῥίζα θέρους, καὶ τεμνομένη ξηραίνεται. κινεῖ δὲ τὸ ἀφέψημα αὐτῆς πινόμενον οὖρα καὶ ἔμμηνα. αὐτὴ δὲ ἡ ῥίζα λαμβανομένη ἐν ἐκλεικτῷ μετὰ μέλιτος, ἁρμόζει βηξὶν, ὀρθοπνοίαις, ῥήγμασι, σπάσμασιν, ἐμπνευματώσεσι,

Vulg. cod. ἐνίκμοις. V. carent. V. ἀναλαμβανομένη.

C θηρίων δήγμασι, καθόλου θερμαντικὴ ὑπάρχουσα. τὰ δὲ φύλλα αὐτῆς ἐπιπλάττεται ἀφεψηθέντα μετ' οἴνου ἰσχιαδικοῖς ὠφελίμως. ἔστι δὲ καὶ εὐστόμαχος ταριχευθεῖσα ἐν γλυκεῖ· ξηράναντες γὰρ αὐτὴν ἐπ' ὀλίγον οἱ ἀλμευταὶ, εἶτα ἀφεψήσαντες, ἀποβρέχουσιν ὕδατι ψυχρῷ·

V. add. καὶ. V. addit αὐτὴ πυρέσσουσι. V. εὔστομος.

D εἶτα βάλλοντες εἰς ἕψημα, ἀποτίθενται εἰς χρῆσιν. ποιεῖ δὲ λεία πινομένη, αἱμοπτοϊκοῖς.

Pal. ποιοῦσι δὲ λεῖαι πινόμεναι.

Περὶ Ἑλενίου Αἰγυπτίου. Κεφ. κη.

Ἑλένιον ἄλλο ἱστορεῖ Κρατεύας φύεσθαι ἐν Αἰγύπτῳ· πόα δέ ἐστι κλῶνας ἔχουσα πηχυαίους, ἐπὶ γῆς ἐρριμμένους ὥσπερ ὁ ἕρπυλλος.

E φύλλα δὲ τοῖς τοῦ φακοῦ ὅμοια, μακρότερα δὲ καὶ πολλὰ περὶ τοῖς κλωνίοις, ῥίζαν ὠχρὰν, πάχος δακτύλου μικροῦ, κάτωθεν λεπτὴν, ἄνωθεν δὲ παχυτέραν, φλοιὸν ἔχουσαν μέλανα. φύεται δὲ ἐν παραθαλασσίοις τόποις καὶ γεωλόφοις.

Quidam addit καὶ μακρὰν.

F Δύναμιν δὲ ἔχει μετ' οἴνου πινομένη μία ῥίζα, θηριοδήκτοις βοηθεῖν.

Marc. legendum putat λεία.

Περὶ Ἐλαίου ὠμοτριβοῦς. Κεφ. κθ.

ΕΛΑΙΟΝ πρὸς τὴν ἐν ὑγιείᾳ χρῆσιν ἄριστον τὸ ὠμοτριβές, ὃ καὶ ὀμφάκινον καλεῖται· τούτου διαφέρει τὸ νέον, ἄδηκτον, εὐῶδες. χρήσιμον δὲ τὸ τοιοῦτον καὶ εἰς τὴν τῶν μύρων κατασκευήν.

G ἔστι δὲ καὶ εὐστόμαχον διὰ τὸ στῦφον, καὶ οὔλων σταλτικόν, καὶ ὀδόντων κρατυντικόν, κρατούμενον ἐν τῷ στόματι. καὶ ἱδρώτων ἐφεκτικόν.

V. καλοῦσι. καὶ τούτω διαφ. V. quidam, μέσον ... μοῦ καὶ ψυχεῖ τὸ γλυκύτατον. Flor. μετὰ θερμοῦ. V. διακρατυντικόν.

De Helenio. Cap. XXVII.

HELENIVM folia habet verbasco angustioribus folijs prædito similia, sed asperiora & oblonga: caulẽ vero quibusdã in locis non emittit. Radice est subruffa, odorata, grandi, subamara: ex qua ad consitionem, velut in serendis cinaris, opimi & insignes oculi decerpuntur. Prouenit in montibus, locis vmbrosis & humidis. Æstate radix eruitur, & concisa siccatur. Huius decoctũ potum vrinas mensésque ciet. Ipsa verò radix in eclegmate sumpta cũ melle prodest tussi, orthopnœę, ruptis, conuulsis, inflationibus & venenatorum morsibus: quippe quæ in vniuersum excalfaciendi vi polleat. Folia ex vino decocta vtiliter Ischiadicis illinuntur. Est & radix stomacho vtilis, dulci misto condi- in pass.
ta. Siquidem salgamarij paululum exiccatam eam, mox decoctam, aqua frigida demergunt: postea in defrutum conijciũt & ad vsum reponunt. Trita potáque ad sanguinis reiectiones est efficax.

De Helenio AEgyptio. Cap. XXVIII.

Helenij genus alterum in Ægypto gigni Crateuas memorat. Herba verò est ramis cubitalibus, serpylli modo humi sese spargentibus: folijs lenticulæ proximis, sed longioribus numerosísque circa ramulos: radice pallida, digiti minimi crassitudine, ac per ima quidem tenui, supernè verò crassiore, nigro vestita cortice. Nascitur locis maritimis & tumulosis. Radix vnica ex vino bibita contra serpẽtium ictus auxiliandi vim habet.

De oleo omphacino. Cap. XXIX.

OLEVM ad vsum per sanitatem optimum: quod, quia ex crudis & acerbis seu immaturis oliuis exprimitur, crudum nec non etiam omphacinum appellatur. Excellit in hoc genere recẽs, minimè mordens, atque odoratũ. Est & tale ad vnguentorum compositionem vtile: quinetiam propter astringendi vim stomacho accommodatum. Ore si contineatur, gingiuas contrahit, dentésque firmat: sudores denique cohibet.

De oleo communi. Cap. XXX.

Quod vetustius ac pinguius est, ad medicamentorum vsum est accommodatum. In vniuersum autem oleum omne calfaciendi vim habet, carnem emollit, corpus contra algores munit, ipsúmque ad actiones obeundas expeditius reddit. Bonam etiam aluum facit, éstq; molliendi vi præditum. Exulcerantium medicamentorum vires permistũ hebetat. Exhibetur quoque contra venena, sic vt subinde bibatur ac reuomatur. Purgat heminæ mensura cũ pari ptissanæ succo aut aqua epotum. Torminosis vtiliter datur in potu cum ruta decoctum sex cyathorum mensura, lumbricósq; pellit. Infunditur & idipsum ad ileosos maximè affectus. At vetus tum magis excalfacit, tum etiã vehementiùs discutit, & ad exacuendam oculorum aciem sublinitur. Sin desit vetus, hac præparatione opus est. De eo cuius est copia quod præstantius erit in vas defundito, & ad mellis crassitudinem decoquito, atque ita vtitor. Eandem enim cum prædicto vim asciscit.

ventrísque animalia

oculorũ claritati sublitũ prodest

De oleo syluestris oliuæ. Cap. XXXI.

Quod è syluestri oliua exprimitur oleum vehementiùs astringit, & ad vsum sanorum secundum sibi locum vendicat. Caput dolentibus rosacei vice cõuenit. Sudores sistit, & defluos capillos inhibet. Quinetiam furfures & vlcera capitis manantia, scabiem ac lepras extergit: moratúrque canos, si quotidie illinatur.

Oleum candidum. Cap. XXXII.

Candidatur oleum hunc in modum: sumito album colore, nec anniculo vetustius, & in fictile nouum lati oris infundito centum heminarum mensura. Mox in sole expositum quotidie circa meridiem concha refundito, ex alto deturbãs, vt frequenti volutatione ac verberatu agitatum alteretur & spumescat. Octaua deinde die fœnũgræcum purgatum drachmarum 50 põdere, aquáque calida maceratũ, atque adeo remollitũ, aqua interim neutiquã expressa, in supradictum

permixtione

Περὶ ἐλαίου κοινοῦ. Κεφ. λ.

A Τὸ δὲ καὶ παλαιότερον καὶ λιπαρώτερον, εἰς τὴν τῶν φαρμάκων χρῆσιν εὔθετον. κοινῶς δὲ πᾶν ἔλαιον, θερμαντικόν ἐστι καὶ μαλακτικὸν τῆς σαρκός, δυσπερίψυκτον φυλάσσον τὸ σῶμα, ἑτοιμότερον πρὸς τὰς ἐνεργείας ποιοῦν. ἐστὶ δὲ B καὶ εὐκοίλιον καὶ μαλακτικόν, ἀμβλῦνόν τε τὰς τῶν ἑλκούντων φαρμάκων δυνάμεις ἐν τῇ μίξει. δίδοται δὲ καὶ πρὸς τὰ θανάσιμα συνεχῶς πινόμενον καὶ ἐξεμούμενον. καθαίρει δὲ ὅσον κοτύλη σὺν πτισσάνης ἴσῳ χυλῷ ποθὲν ἢ ὕδατι. στροφουμένοις τε ἐν ποτῷ ὠφελίμως δίδο- C ται μετὰ πηγάνου ἑψηθὲν κυάθων ἓξ πλῆθος, ἕλμινθάς τε ἐκβάλλει. καὶ ἐνίεται δὲ τὸ αὐτό, μάλιστα πρὸς τὰς εἰλεώδεις. τὸ δὲ παλαιὸν θερμαντικώτερον καὶ διαφορητικώτερον· πρὸς ὀξυδορκίαν τε ὑπάλειμμα. μικτέον δὲ εἰ μὴ παρείη τὸ παλαιὸν ἔλαιον οὕτω, καταχερά- D σας εἰς ἄγγος τοῦ περιόντος τὸ κρεῖσσον, ἕψε ἕως οὗ σχῇ μέλιτος πάχος, καὶ χρῶ. τὴν γὰρ αὐτὴν τῷ προειρημένῳ εἰσφέρεται δύναμιν.

V. addit μαλακτικὸν τῆς σαρκός, καὶ τὸ παλαιὸν εἰς τὴν &c.
Vulg. γαστρὸς
V. δυσπερίψυκτα φυλ. τὰ σώματα καὶ ἑτοιμότερα
Pal. caret.
V. addit θερμοῦ Ald. in noth. θερμοῦ κοτύλας ς'.
Pal. ἕλμεις
V. θερμαντικὸν
Corn. ποιητέον
Cornarius legit κατεράσας & recte.
Veteres his carent.

Περὶ Ἐλαίου ἐκ τῆς ἀγρίας ἐλαίας. Κεφ. λα'.

Τὸ δὲ ἐκ τῆς ἀγρίας ἐλαίας ἔλαιον, στυπτικώτερον, πρὸς μὲν τὴν ἐν ὑγείᾳ E χρῆσιν, δεύτερον. κεφαλαλγοῦσι δὲ ἀντὶ ῥοδίνου ἁρμόζει, ἐπέχον καὶ ἱδρῶτας καὶ τρίχας ῥεούσας. ἀποσμήχει δὲ καὶ πίτυρα, καὶ ἀχῶρας, καὶ ψώρας, καὶ λέπρας· βράδιόν τε πολιοῖ καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐπαλειφόμενον.

Add. Ald. cod. in noth. κομιζόμενοι.
Par. ἱδρῶντας.

Ἔλαιον λευκόν. Κεφ. λβ'.

Λευκαίνεται δὲ ἔλαιον οὕτω· λα- F βὼν τὸ τῇ χρόᾳ μὲν λευκόν, τὴν ἡλικίαν δὲ μὴ πλέον ἐνιαυσίου, ἔγχεε εἰς κεραμεοῦν ἀγγεῖον πλατύστομον, καινόν· ἔστωσαν δὲ μέτρῳ κοτύλαι ρ'. εἶτα θεὶς ὑφ' ἥλιον, ἀνάχει κόχλῳ καθ' ἑκάστην ἡμέραν κατὰ τὸ μέσον, ὑψόθεν τῇ καταφορᾷ χρώμενος, ἵνα τῇ συνεχεῖ κυλίσει καὶ G πληγῇ μεταβάλλῃ τε καὶ ἀφρίσῃ. τῇ δὲ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ βρέξας τήλεως καθαρᾶς < ν' ἐν ὕδατι θερμῷ, ἔμβαλε μαλακὴν γενομένην εἰς τὸ προειρημένον ἔλαιον χωρὶς τοῦ

V. τὴν χρόαν
Par. ὑψόθι
V. κυκήσει al. κινήσει
V. μεταβάλλητε καὶ

ϛραγγίσαι τὸ ὕδωρ· προσαποδὸς δὲ καὶ δαλὸν πιτυΐνης ὡς ὅτι λιπαρώτατον καὶ εἰς λεπτὰ κατεσχισμένον τὰς ἴσας ὁλκὰς, καὶ οὕτως ἔασον ἄλλας ὀκτὼ ἡμέρας διελθεῖν· μετὰ δὲ ταύτας ἀνάχει τῷ κόχλῳ τὸ ἔλαιον. τό, τε λοιπὸν εἰ μὲν εἴη τοῦ τέλους τετυχὸς, εἰς καινὸν ἀγγεῖον προεκκεκλυσμένον οἴνῳ παλαιῷ καταχεάσας, ἀπόθεσο προϋπεστρωμένων μελιλώτων στεφανίσκων* ἀλίσκων ὁλκῶν ια΄. καὶ ἴρεως τῆς ἴσης· εἰ δὲ μή, πάλιν ἐν ἡλίῳ θετέον αὐτό. καὶ ἐργαστέον ἄχρις οὗ λευκὸν γένηται.

Corn. καταχέσαι

Par. ὅσης.

Περὶ Σικυωνίου ἐλαίου. Κεφ. λγ΄.

Ἔνεστι δὲ καὶ Σικυώνιον τὸ προειρημένον οὕτω σκευάζειν· εἰς λέβητα κεκασσιτερωμένον, πλατύστομον, ἐγχέας νέου ἐλαίου ὠμοτριβοῦς καὶ λευκοῦ χόαν α΄. καὶ ὕδατος ἡμίσειαν, ἕψε κούφῳ πυρὶ κινῶν πραέως· ὅταν δὲ ἀναζέσῃ δίς, ὑπόσπασον τὸ πῦρ, καὶ ψύξας ἀποκόγχυσον τὸ ἔλαιον. εἶτα ἄλλο ἐπιδοὺς ὕδωρ, συναναζέσον αὐτῷ, καὶ τὰ λοιπὰ ποιήσας καθὼς σοι ὑποδέδεικται, ἀπόθου. σκευάζεται δὲ τοῦτο μάλιστα ἐν Σικυωνίᾳ Σικυώνιον καλούμενον. Δύναμιν δὲ ἔχει πως θερμαντικήν, ἁρμόζον ἐν πυρετοῖς καὶ τοῖς περὶ νεῦρα πάθεσι. χρῶνται δὲ αὐτῷ καὶ αἱ γυναῖκες ἐπὶ τοῦ στιλβωτέρῳ.

Par. χοᾶ paruo discrimine

V non legit κινῶν.

Al. προδέδεικται

Al. προσώπῳ ἐπὶ τοῦ στιλβώτερῳ. fortè legendum προσώπου στιλβώτερῳ

Ῥύπος βαλανείων. Κεφ. λδ΄.

Ὁ δὲ ἐπὶ τοῖς βαλανείοις συναιρούμενος, δύναται θερμαίνειν, μαλάσσειν, διαφορεῖν, ῥαγάσι τε καὶ κονδυλώμασιν ἐν δακτυλίοις.

Hoc caput reperimus Crateuæ attributum.

Ῥύπος ἐκ τῆς παλαίστρας. Κεφ. λε΄.

Ὁ δὲ ἐπὶ τῆς παλαίστρας προσειληφὼς τὴν κόνιν, ἐοικὼς δὲ ῥύπῳ, τὰς περὶ τοῖς κονδύλοις συστροφὰς ἐπιτιθέμενος ὠφελεῖ· ὠφελεῖ καὶ ἰσχιαδικοῖς θερμὸς ἀντὶ μαλάγματος ἢ πυρίας ἐπιτιθέμενος.

Quidam ἐκ

Ῥύπος γυμνασίων. Κεφ. λϛ΄.

Καὶ ὁ ἐν τοῖς τῶν γυμνασίων τοίχοις ῥύπος, καὶ ὁ ἀπὸ τῶν ἀνδριάντων, θερ-

A oleum conijcito: tædam quoque pineam præpinguem & in tenues assulas cōcisam pari pondere insuper addito: atque ita dies octo alios elabi sinito. His transactis concha oleum denuo cōfundito. Postremò, si finē assecutū fuerit, in vas nouum priùs vetere vino elutum, substratis anteà sertulæ Campanæ corollis B drachmas vndecim pendentibus cum iridis pari pondere, decapulato atque recondito. Sin autem candorem nondum cōtraxerit, oleum rursus insolandū, & opus ipsum repetendum, dum candidum illud euaserit.

De Sicyonio oleo. Cap. XXXIII.

C Sed & ex prædicto Sicyoniū hoc modo parare licet. In lebetem oris ampli stanno inductum recentis olei omphacini candidíq; congiū vnum, aquæ verò dimidium infundito: tùm igne leui coquito leniter agitando. At cumprimū bis efferbuerit, ignem subtrahito, & vbi refrixerit, oleum decapulato. Tandē D alia adiecta aqua simul iterum ferueſacito: ac reliquis, veluti præmonstratum est, peractis reponito. Maximè verò cōficitur oleum huiusmodi in Sicyonia: atque inde Sicyonij nomen accepit. Vim habet leuiter calfactoriam, in febribus ac neruorum affectibus accommodatum. Vtuntur & eo mulieres ad in- E ducendum cuti nitorem.

Strigmenta à balneis. Cap. XXXIIII.

STRIGMENTA quæ in balneis destringuntur, calfaciendi, molliendi, discutiendíque vim habent: ad rimas sedis & condylomata pervnctione prosunt.

F *Strigmenta palæstrica. Cap. XXXV.*

Quæ verò in palæstra puluerem sibi asciuere, similia sordibus, articulorum collectiones ac nodos imposita iuuant. Quin & calentia ischiadicis fotus aut malagmatis instar vtiliter admouentur.

G *Strigmenta gymnasiorum. Cap. XXXVI.*

Sordes è gymnasiorum parietibus, simulacrisque derasæ, excalfactoriam

factoriam vim habent, discutiúntq; tubercula quæ ægrè ad coctionem maturitatémve perducuntur: abrasis seu desquamatis & senum vlceribus aptè conueniunt.

De Elæomelite. Cap. XXXVII.

In Palmyreno Syriæ tractu quod Elæomeli vocát ex quodam caudice manat, oleum crassius melle, sapore dulci. Id cyathis duobus bibitum cum vna aquæ hemina, crudũ biliosúmque humorem aluo detrahit. Sed qui assumpsere torpescunt, viribúsque deficiuntur: attamen eo minimè terreri oportet. Quin excitandi sunt, neque permittẽdum vt somno grauiore consopiantur.

Paratur & è germinum oleaginorum pingui oleum: in cuius genere optimũ vetus, crassum, pingue, neque turbidũ. Id verò calefacit, priuatímque superillitum facit ad ea quæ pupillis caliginem offundunt: quin & ad lepras neruorúmque dolores illitum confert.

De Cicino oleo. Cap. XXXVIII.

Cicinum oleũ fit hoc modo: Sumito maturorum ricinorum quantum videbitur, & instratos vuarũ in morem, quæ super cratibus dispositæ insolantur, ad solem exiccato, dũ ambiens cortex disruptus excidat: túmque collectam eorum carnem in pilam conijcito, ac diligenter tusam in lebetem stanno inductũ qui aquam habeat transferto, succensóque igni feruefacito. Cùm verò insitum humorẽ prorsus deposuerint, sublato ab igni lebete innatás oleum conchula tollito atque reponito. At Ægyptij quoniam copiosum ipsum expetunt, aliter conficiũt. Nam repurgatos ricinos molæ mandát accuratéq; molunt: deinde quod molitũ est in sportulas coniectum torculo exprimũt. Tùm porrò tẽpestiui sunt ricini, cùm vestientibus folliculis exuuntur.. Facit verò Cicinum oleum ad vlcera capitis manantia, psoras & sedis inflammationes, nec non ad vteri obstructiones atque euersiones: itémque ad cicatrices fœdas, auriúmque dolores. Quin & emplastris admistum ea reddit efficaciora.

A μαλάσσει τε καὶ διαφορεῖ τὰ δυσπεπτα φύματα, καὶ πρὸς ἀποσύρματα καὶ πρὸς ἕλκη πρεσβυτικὰ ἁρμόζει.

Περὶ Ἐλαιομέλιτος. Κεφ. λζ.

Ἐλαιόμελι κατὰ Παλμυρὰ τῆς Συρίας ἔκ τινος στελέχους ἔλαιον μέλιτος
B παχύτερον ῥεῖ, γλυκὺ τῇ γεύσει· ὅπερ πινόμενον πλῆθος κυάθων β΄ μετὰ κοτύλης μιᾶς ὕδατος, ἄγει κατὰ κοιλίαν ὠμὸν καὶ χολώδες· ἐννωθεῖς δὲ γίνονται καὶ ἔκλυτοι οἱ λαμβάνοντες, ὅπερ οὐ δεῖ εὐλαβεῖσθαι· διεγείρειν δὲ αὐτοὺς μὴ ἐῶντας καταφέρεσθαι. σκευάζεται δὲ καὶ ἐκ τοῖς λί-
C ποις τῶν θαλλῶν ἔλαιον· ἔστι δὲ αὐτοῦ κάλλιστον καὶ παλαιὸν, καὶ παχὺ καὶ λιπαρὸν, οὐ τεθολωμένον· θερμαίνει δὲ ἰδίως ποιοῦν πρὸς τὰ ἐπισκοτοῦντα ταῖς κόραις ἐπιχριόμενον. καὶ λέπρας καὶ ἀλγήματα περὶ νεῦρα ἐγχριόμενον ὠφελεῖ.

Περὶ Κικίνου ἐλαίου. Κεφ. λη΄.

D Κίκινον ἔλαιον σκευάζεται τοῦτον τὸν τρόπον· λαβὼν ὡρίμων κροτώνων ὅσον ἂν δόξῃ, καὶ ψύξας εἰς ἥλιον, καταστρώσας ψιλοπέδου τρόπον, ἕως ἂν ὁ περικείμενος φλοιὸς ἀπορραγεὶς ἐκπέσοι, συναγαγὼν τὴν σάρκα, ἔμβαλε εἰς ὅλμον,
E καὶ κόψας ἐπιμελῶς εἰς λέβητα κεκασσιτερωμένον βάλε, ὕδωρ ἔχοντα, καὶ ἀνάβρασον ὑποκαίων. ὅταν δὲ ἀφῶσι τὴν ἐν αὐτοῖς ὑγρότητα πᾶσαν, ἄρας τὸν λέβητα ἀπὸ τοῦ πυρὸς, ἀπόψα μυακὶ τὸ ἐπιπλέον ἔλαιον καὶ ἀποτίθεσο. οἱ δὲ Αἰγύπτιοι διὰ τὸ δαψιλοῦς χρήζειν, ἑτέρως αὐ-
F τὸ σκευάζουσι. μετὰ γὰρ τὸ καθᾶραι εἰς μύλην ἀποδιδόντες τοὺς κρότωνας, ἀλήθουσιν ἐπιμελῶς· εἶτα εἰς σπυρίδας ἐμβαλόντες τὸ ἀληλεσμένον, δι᾽ ὀργάνου ἐκθλίβουσιν. ὥριμοι δέ εἰσιν οἱ κρότωνες, ὅταν ὑπὸ τῶν περιεχόντων αὐτοὺς σφαιρίων ἀπολύωνται. ποιεῖ δὲ τὸ κίκινον πρὸς ἀχῶρας καὶ
G ψώρας καὶ τὰς ἐν ἕδρᾳ φλεγμονὰς, πρός τε ὑστέρας μύσεις καὶ διαστροφάς· ἔτι δὲ οὐλὰς ἀπρεπεῖς καὶ ὠταλγίας· ἐμπλάστροις τε μιγὲν, ἐμπρακτοτέρας αὐτὰς ἐργάζεται.

Cornarius legẽdum putat κατὰ Θάλμυρα, & sic legisse videtur Plinius lib. 15. cap. 7. cùm ait in maritimis nasci.

V. addit χυμὸν

Marc. legit λίπους

V. ἐγχριόμενον

V. addit ὀρεινῶν

Par. δαψιλῶς

Pal. ἀποδόντες

Ald. ἠλεσμένον & sic Pal.

ἄγει δὲ καὶ κατὰ κοιλίαν ὑδατῶδες ποθὲν, ἐκκρίνει δὲ καὶ ἕλμινθας.

A Potum denique aquas per aluum ducit, lumbricósque pellit.

Περὶ Ἀμυγδαλίνου ἐλαίου. Κεφ. λθ.

Ἀμυγδάλινον ἔλαιον, ὃ τινες μετώπιον καλοῦσι, σκευάζεται οὕτως· ἀμυγδάλων πικρῶν χ. δ. καθάρας καὶ ξηράνας, κόψον ὑπέρῳ ξυλίνῳ ἐν ὅλμῳ κούφως μέχρις μάζα γένηται, ἐπιχέας τε ζεστοῦ ὕδατος κοτύλας β΄. ἔα συμπιεῖν ἡμιώριον, ἀφ᾽ ἧς πάλιν βιαιότερον τρίβε, εἶτα ἀποθλίβων πρὸς πλάκα ἐξίπου, καὶ τὸ ἀπὸ τῶν δακτύλων εἰς μύακα ἀναλάμβανε· εἶτα πάλιν εἰς τὸ ἀποτεθλιμμένον κοτύλην ὕδατος μίαν ἐπιχέας, καὶ συμπιεῖν ἐάσας, τὸ αὐτὸ ποίει. ἀποδίδωσι δὲ κοτύλην ἃ τὸ τετραχοίνικον. ποιεῖ δὲ πρὸς τὰς ἐν μήτρᾳ ἀλγηδόνας καὶ πνίγας ὑστερικὰς, διαστροφάς τε καὶ φλεγμονὰς τῶν αὐτῶν τόπων· ἔτι δὲ κεφαλαλγίας καὶ ὤτων πόνους, καὶ ἤχους καὶ συριγμούς· ὠφελεῖ δὲ καὶ νεφριτικοὺς, καὶ δυσουριῶντας, καὶ λιθιῶντας, καὶ ἀσθματικοὺς, καὶ σπληνικούς· αἴρει δὲ καὶ σπίλους ἐκ προσώπου, καὶ ἐφήλεις καὶ ῥυτίδας, μέλιτι μιγνύμενον καὶ κρίνου ῥίζῃ καὶ κυπρίνῃ ἢ ῥοδίνῃ κηρωτῇ· καὶ ἀμβλυωπίας δέ ἐστιν ἀνασκευαστικόν· σὺν οἴνῳ δὲ ἀχῶρας καὶ πίτυρα σμήχει.

Actuarij interpres legisse videtur κυάθους

De Amygdalino oleo. Cap. XXXIX.

Amygdalinum oleum, quod aliqui Metopium vocant, hoc modo paratur: Amygdalarum amararum repurgatarum & arefactarum chœnices quatuor in pila ligneo pistillo leuiter in offam contundito, affusísque aquæ feruentis heminis duabus sinito semihoræ spatio humorem imbibere, túmque postea maiore vi terito, ac deinde tabellis comprimens exprimito, quódque digitis hæserit concha excipito. Tandem magmati iterum aspersa aquæ hemina quam combibere sieueris, idem facito. Singulas porrò heminas reddunt quaterni chœnices. Est auté efficax contra vuluarum dolores & strangulatus, ac eorundem locorum tum conuersiones tum etiam inflammationes: itémq; ad capitis dolores, auriúmque ægritudines, sonos incertos atque tinnitus. Iuuat & vitijs renum laborantes, ægrè meientes atque calculosos. Suspiriosis itidem lienosísque prodest. Quin & maculas tollit è facie, à sole vstis medetur, & cutem erugat, admixtű melli, lilij radici, ac cyprino rosaceóve cerato. Hebétem etiam oculorum aciem emendat: denique vlcera quoque manantia & furfures cum vino expurgat.

Περὶ Βαλανίνου ἐλαίου. Κεφ. μ΄.

Ἐοικότως δὲ καὶ τὸ βαλάνινον σκευάζεται· δύναμιν δὲ ἔχει καθαρτικὴν σπίλων, φακῶν, ἰόνθων, οὐλῶν μελανίας, κοιλίας καθαρτικήν· ἔστι δὲ κακοστόμαχον· ἁρμόζει δὲ καὶ ὠταλγίαις, καὶ ἤχοις, καὶ συριγμοῖς, μετὰ χηνείου στέατος ἐγχεόμενον.

De Balanino oleo. Cap. XL.

Simili modo fit & oleum balaninum. Vim auté habet repurgandi maculas, lentigines, varos & cicatricum nigritias. Purgat idem F aluum, sed stomacho aduersatur. Cótra dolores aurium, sonos atque tinnitus auxilio est, cum anserino adipe infusum.

Ἔλαιον σησάμινον καὶ καρύϊνον. Κεφ. μα΄.

Ὁμοίως δὲ σκευάζεται τοῖς προειρημένοις, τό, τε σησάμινον ἐκ τοῦ σησάμου, καὶ τὸ καρύϊνον, ἐκ τῶν βασιλικῶν καρύων συντιθέμενον. δύναμιν δὲ ἔχουσι τὴν αὐτὴν τῷ βαλανίνῳ.

Olea Sesaminum & Caryinum. Cap. XLI.

Eodem quoque quo antedicta G modo sesaminum oleum ex sesama præparatur: itémque caryinű, quod è iuglandibus nucibus conficitur. Easdem verò cum balanino vires obtinent.

De Hyoscyamino oleo. *Cap. XLII.*

Hyoscyaminum autem sic præparatur: semen ipsum album, siccum, recens accipito, & contusum aqua calida subigito, veluti in amygdalino dictum est. Dum verò insolabis, arescẽtes eius quæ sub manu sunt [hoc est, superiores] partes toti massæ permisceto. Idipsum tãdiu facito, dum nigrescat graueoléńsque reddatur: mox per linteolũ percolatũ & expressum reponito.

Ad auriũ dolores est efficax, pessisq; ammiscetur: emolliendo vtile.

De Gnidico oleo. *Cap. XLIII.*

Similiter etiam paratur quod ex Gnidio grano fit oleum, decorticato semine atque contuso. Potum id aluum soluendi vim habet.

De Cnicino oleo. *Cap. XLIIII.*

Eodem quoque modo Cnicinũ oleum cõficitur. Vis autem eadem quæ Gnidico, sed remissior.

De Raphanino oleo. *Cap. XLV.*

Raphaninum ex ipso fit raphani semine, quemadmodũ & reliqua. Ijs qui ex mala valetudine phthiriases contraxere conuenit, scabritiásque cutis in facie emendat. Eo vtuntur Ægyptij, vna cum obsonijs ipsum coquentes.

De Melanthino oleo. *Cap. XLVI.*

Melanthinum easdem cum raphanino vires, consimilémque preparationem sortitur.

De Sinapino oleo. *Cap. XLVII.*

Sinapinum fit ad læuorem trito Sinapis semine & aqua calida macerato, adiecto posteà oleo ac simul expresso. Facit ad dolores diuturnos, dum ipsa vitia ex alto extrahit.

De Myrtino oleo. *Cap. XLVIII.*

Myrtei olei præparandi ratio hæc est: Myrti nigræ seu syluestris seu satiuæ tenerrima quæque folia tundito atque exprimito, succo deinde omphacini olei parem mensuram admisceto, & ad prunas calfacito, donec simul cocta fuerint, tollens id quod supernatat. Fuerit verò minùs operosa confectio, si foliorum mollissima contusa in aqua & oleo decoquas, & quod innatat deradas: peculiari quoque modo, si

A Περὶ Ὑοσκυαμίνου ἐλαίου. Κεφ. μβ'.

Καὶ τὸ ὑοσκυάμινον δὲ σκευάζεται οὕτω· λαβὼν τὸν λευκὸν καρπὸν, ξηρὸν, πρόσφατον, καὶ κόψας, ὕδατι θερμῷ φύρα, ὡς προείρηται ἐπὶ τοῦ ἀμυγδαλίνου. ἡλιάζων δὲ τὰ ὑπὸ χεῖρα ξηραινόμενα αὐτοῦ μέρη, τῷ ὅλῳ ἀνάμισγε· καὶ τὸ αὐτὸ B ποίει ἄχρις ἂν μελανθῇ καὶ δυσῶδες γένηται· εἶτα δι' ὀθονίου διηθήσας καὶ ἐκθλίψας ἀπότιθεσο. ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς ὠταλγίας, καὶ πεσσοῖς μίγνυται, μαλακτικὸν ὄν. Al. δι' ἠθμοῦ. Par. caret.

Περὶ Κνιδελαίου. Κεφ. μγ'.

Ὁμοίως δὲ καὶ τὸ διὰ τοῦ Κνιδείου σκευάζεται κόκκου λεπισθέντος καὶ κοπέντος· καθαρτικὴν δὲ ἔχει δύναμιν κοιλίας πινόμενον. C Al. λεπτισθέντες

Περὶ Κνικελαίου. Κεφ. μδ'.

Ὡσαύτως δὲ καὶ τὸ κνίκινον σκευάζεται. δύναμις δὲ ἡ αὐτὴ τῷ διὰ τοῦ κνιδείου κόκκου, ἀμβλυτέρα δὲ μᾶλλον. V. τῇ διὰ

Περὶ Ῥαφανελαίου. Κεφ. με'.

D Τὸ δὲ ῥαφάνινον σκευάζεται ἐκ τοῦ αὐτῆς σπέρματος ὡς καὶ τὰ λοιπά. τοῖς ἐκ νόσου δὲ φθειριῶσιν ἁρμόζει, καὶ τὰς περὶ τὸ πρόσωπον σμήχει τραχύτητας. χρῶνται δὲ αὐτῷ οἱ ἐν Αἰγύπτῳ τοῖς προσοψήμασι συνέψοντες αὐτό. V. add. ὁμοίως

Περὶ Μελανθελαίου. Κεφ. μϛ'.

E Καὶ τὸ μελάνθινον δὲ τὴν αὐτὴν ἔχει δύναμιν, [καὶ σκευασίαν] τῷ ῥαφανίνῳ. Hæc Ruellius omisit.

Περὶ Σιναπελαίου. Κεφ. μζ'.

Τὸ δὲ σινάπινον σκευάζεται, λεαινομένου τοῦ σινήπεως καὶ βρεχομένου ὕδατι *θερμῷ, ἔπειτα μιγνυμένου ἐλαίου, καὶ συνεκθλιβομένου. ποιεῖ δὲ πρὸς τὰ χρόνια ἀλγήματα F *μετασυγκρῖνον.

Περὶ Μυρσινελαίου. Κεφ. μη'.

Μυρσίνινον δὲ σκευάζεται οὕτω· λαβὼν τὰ ἁπαλὰ φύλλα τῆς μελαίνης μυρσίνης ἢ ἀγρίας ἢ ἡμέρου, κόπτε πιέζων· ἴσον δὲ τῷ χυλῷ ἐλαίου ὀμφακίνου μίσγων, χλίαινε ἐπ' ἀνθράκων, ἕως ἂν συνεψηθῇ, G αἴρων τὸ ἐφιστάμενον. εὐκοπωτέρα δὲ σκευασία, τὰ ἁπαλὰ τῶν φύλλων κόψαντα, ἕψειν μεθ' ὕδατος καὶ ἐλαίου, καὶ τὸ ἐφιστάμενον ἀποψᾶν· ἰδίως δὲ τὰ φύλ- V. addit ὀρεινῆς. V. σμίξων.

λα καθέντα εἰς ἥλιον, ἐν ἐλαίῳ ἀποβρέχειν. ἔνιοι δὲ προστύφουσι τὸ ἔλαιον σιδίοις, κυπαρίσσῳ, κυπείρῳ, σχοίνῳ. ἔστι δὲ ἐμπρακτικώτερον τῇ γεύσει πικρίζον, καὶ ἐλαιῶδες, χλωρὸν, διαφανὲς, ὄζον μυρσίνης. Δύναμις δὲ αὐτοῦ στυπτική, σκληρυντική· διὸ καὶ ποιεῖ μιγνύμενον ἀπουλωτικοῖς, καὶ πρὸς πυρίκαυστα, ἀχῶρας, πίτυρα, ἐξανθήματα, παρατρίμματα, ῥαγάδας, κονδυλώματα, ἄρθρα κεχαλασμένα· ἱδρῶτας στέλλει, καὶ ὅσα στύψεως ἢ πυκνώσεως ἔχει χρείαν.

Περὶ Δαφνελαίου. Κεφ. μθ'.

Τὸ δὲ Δάφνινον σκευάζεται διὰ τῶν δαφνίδων, ὅταν ὦσι δρυοπετεῖς, ἑψομένων μεθ' ὕδατος· ἐκ γὰρ τοῦ περικειμένου λέπους ἀνίησιν λιπαρίαν τινά, ἣν διαθλίψαντες χερσὶν εἰς μύακας ἀναλαμβάνουσιν. ἔνιοι δὲ ὀμφάκινον ἔλαιον προστύψαντες κυπείρῳ, καὶ σχοίνῳ καὶ καλάμῳ, καὶ μετὰ ταῦτα δάφνης φύλλα ἁπαλὰ βαλόντες, συνέψουσιν. τινὲς δὲ, καὶ δαφνίδας, ἕως ἂν ἱκανὸν γένηται τῇ ὀσμῇ. ἔνιοι δὲ καὶ στύρακα μίσγουσι καὶ μυρσίνην. ἀρίστη δὲ πρὸς σκευασίαν ἡ ὀρεινὴ καὶ πλατύφυλλος δάφνη. διαφέρει δὲ τοῦ δαφνίνου τὸ πρόσφατον, χλωρὸν τῇ χρόᾳ, πικρότατον, δριμύ. Δύναμιν δὲ ἔχει θερμαντικὴν, μαλακτικὴν, ἀναστομωτικὴν, κόπων λυτικήν. ἁρμόζει καὶ τοῖς περὶ τὰ νεῦρα πάθεσι πᾶσι, καὶ ὠταλγίαις, καὶ καταρροϊζομένοις [νεφριτικοῖς δὲ τοῖς ἀπὸ ψύξεως ἄλειμμά ἐστιν ἄριστον, ὡς οὐδὲν ἕτερον ὠφελοῦν.] ἔστι δὲ καὶ ναυτιῶδες ποθέν.

Fortè ἀνιᾶσιν

Legēdum σμύρνην

V. addit φρίκαις τε

Par. codex hac periodo caret. Ald. ad notha retulit.

Περὶ Σχινελαίου. Κεφ. ν'.

Τὸ δὲ σχίνινον ὁμοίως ἐκ τοῦ καρποῦ πεπείρου σκευασθὲν, ὡς τὸ δάφνινον, προστυφθὲν, ὑγιάζει ψώρας κτηνῶν καὶ κυνῶν· καὶ εἰς πεσσοὺς καὶ εἰς ἄκοπα καὶ λεπρικὰ ἐπιτηδείως μίγνυται· στέλλει δὲ καὶ ἱδρῶτας. καὶ τὸ τερεβίνθινον δὲ ὁμοίως σκευάζεται· ψύχει δὲ καὶ στύφει.

V. προστυφθέν

Desunt hæc in Ald. Fortè ψύχει

A exposita Soli folia in oleo maceres. Nec desunt qui oleũ prius inspissẽt malicorio, cupresso, cypero ac iunco odorato. Efficacius est quod gustu subamarũ deprehẽditur, oleosũ, viride & translucidum cernitur, ac myrtũ redolet. Vis porrò ei astringẽdi & indurandi: quare efficaciter cicatricẽ obducẽtibus medicamentis
B immiscetur. Facit quoq; ad ambustiones, vlcera capitis manantia, furfures, papularũ eruptiones, attrita, rhagadas, condylomata & laxatos articulos. Sudores compescit, ac denique ad omnia valet, quæ astrictionẽ densationẽmve desiderant.

De Laurino oleo. Cap. XLIX.

C Laurinum è drupis seu maturitate * deciduis lauri baccis in aqua decoctis conficitur. Tùm enim ex ambiente cortice pinguitudinẽ quandã exudãt, quæ manibus priùs expresso è tritis baccis succo cõchis excipitur. Nonnulli verò vbi omphacinũ oleum cypero, iunco odorato & calamo priùs inspissauerũt,
D tenera deinde lauri folia in id cõiecta simul decoquunt. Sunt qui lauri baccas addant, dum iustus odor accesserit: alij styracem & myrrham ammiscent. Porrò ad eiusmodi olei confectionẽ optima est laurus mõtana & latifolia. Laurinum verò oleũ excellit, quod recens est, colore viride, amarissimũ & acre. Vis ei
E excalfaciendi, emolliẽdi, spiracula venarũ aperiẽdi, & lassitudines discutiendi. Quin & malis neruorũ omnibus, doloribus auriũ ac destillationibus cõfert: renum vero vitio ex frigore contracto laborantibus illitus est præstantissimus, & maximè si quid aliud vtilis. At potum idem nauseosum est.

* turgentibus, Pallad.

F

De Lentiscino & Terebinthino. Cap. L.

Lentiscinum verò similiter atque laurinum ex maturo fructu confectum ac priùs inspissatum, scabiem iumentorum canúmque sanat. Pessis, acopis & ad lepras tollendas accommodatis medicamẽ-
G tis aptè & vtiliter immiscetur: ac sudores etiã cohibet. Eodem quoque modo paratur terebinthinum, quod exiccat & astringit.

De Mastichino. Cap. LI.

Mastichinum è trita mastiche paratur. Contra omnia vuluæ mala efficax est, leniter calfaciens, astringens simul & emolliens. Est & vtile ad prominentes circa stomachum scirrhos, vt & ad cœliacorum dysentericorúmque cruciatus. Vitia quæ sunt in facie emendat, colorémque meliorem pręstat. Optimũ verò in Chio insula componitur.

De Vnguentorum compositione. Cap. LII.

QVANDOQVIDEM vnguẽta nonnullis affectibus accommodantur, partim medicamentis admixta, partim instillata seu perfusa, partim etiã naribus obiecta, consequens esse ducimus, vt horum quoque tractationẽ persequamur. Eorũ porrò periculum facientes obseruare oportet, an illud olfactui repręsentent, ex quo temperamentũ ipsorũ constat. Optimum siquidem est huiuscemodi iudiciũ. Attamẽ id in nõnullis locũ non habet, propter vehementiorũ quæ miscentur pręualẽs dominiũ: velut in amaracino, crocino & telino, nec non & alijs quibusdã: quę quidẽ ex crebra circa ipsa exercitatione ꝓbare cõueniet.

De Rosacei præparatione. Cap. LIII.

Rosaceum oleum fit hoc modo: Iunci odorati contusi & aqua subacti libras quinq; & bessem in olei libris xx & quincunce subinde mouẽdo coquito: deinde vbi percolaueris, in olei libris illis xx & quincunce rosarũ numero mille nõ madefactarũ foliola conijcito: vnctísq; melle odorato manibus sensim aliquantulũ premẽs identidẽ moueto: deinde vbi noctẽ vnã siueris, exprimito. Quũ verò id quod fæculentũ est subsederit, mutato recipiẽte vase in craterẽ melle oblitũ recõdito. Porrò expressis rosis in labellũ coniectis olei inspissati libras viij & quadrantẽ affundito, iterũq; exprimito: erítq; hoc tibi secundariũ oleũ. Quòd si volueris ad tertiam vsque quartámve macerationem progredi, toties oleum rosis affundito & exprimito. Fit enim & primarium & secundarium & tertiarium & quartarium vnguentum. Sed quoties id feceris, crateras melle priùs oblinito. Sin secundam iniectionem insti-

A Περὶ Μαστιχελαίου. Κεφ. να΄.

Τὸ δὲ μαστίχινον ἐκ τῆς μαστίχης λείας σκευάζεται. ποιεῖ δὲ πρὸς τὰ ἐν ὑστέρᾳ πάντα, ἠπίως θερμαῖνον, στῦφον, μαλάσσον, καὶ πρὸς τὰ περὶ τὸν στόμαχον ἐπιρριπτόμενα σκιῤῥώματα, καὶ κοιλιακὰ, καὶ δυσεντερικά, καὶ τὰ ἐπὶ τοῦ προσώπου B καθαῖρον, καὶ εὐχροιαν ποιοῦν. συντίθεται δὲ ἐν Χίῳ τῇ νήσῳ κάλλιστον. V. ἐπὶ / Marc. κρεφόμενα

Περὶ συνθέσεως Μύρων. Κεφ. νβ΄.

ΕΠΕΙ δὲ καὶ τὰ μύρα εὔθετα ἐπ᾽ ἐνίων παθῶν, καὶ μιγνύμενα φαρμάκοις καὶ ἐμβρεχόμενα καὶ ὀσφραινόμενα, ἀκόλουθον ἡγούμεθα καὶ τῆς τούτων παραδόσιν ποιήC σασθαι. ἃ δεῖ δοκιμάζοντας ἐπιβλέπειν, εἰ ἀφ᾽ οὗ ἡ κρᾶσις ἐστὶ τοῦ μύρου, ἐκεῖνο ποιεῖ κατὰ τὴν ὄσφρησιν. ἀρίστη δὲ ἐστὶν ἡ τοιαύτη κρίσις. ἐπ᾽ ἐνίων μέντοι οὐ φυλάττεται τὸ τοιοῦτον διὰ ἐπικράτειαν μιγμάτων σφοδροτέρων, ὡς ἐπὶ ἀμαρακίνου καὶ κροκίνου καὶ τηλίνου καὶ ἄλλων τινῶν, ἅπερ ἐκ τῆς περὶ D αὐτὰ γυμνασίας δοκιμαστέον. V. καὶ τῆς τούτων παραδόσεως μεμνῆσθαι. ταῦτα / V. διάκρισις / Al. συγγυμνασίας

Περὶ Ῥοδίνου σκευασίας. Κεφ. νγ΄.

Ῥόδινον ἔλαιον γίνεται οὕτω· σχοίνου λίτρας ε΄. οὐγγίας η΄. τοῦ ἐλαίου λίτρας κ΄. οὐγγίας ε΄ κόψας καὶ φυράσας ὕδατι, ἕψε διακινῶν· εἶτα ἀπηθήσας εἰς τὰς κ΄. λίτρας καὶ οὐγγίας ε΄. ἐλαίου, βάλε ῥόδων E ἀβρόχων ἀριθμῷ χίλια πέταλα καὶ τὰς χεῖρας μέλιτι χρίσας, διακίνει πλεονάκις ὑποθλίβων ἠρέμα· ἔπειτα ἐάσας τὴν νύκτα ἔκθλιβε· ὅταν δὲ τὸ τρυγῶδες ὑποστῇ, διάγαξον τὸ ὑποδεχόμενον ἀγγεῖον· ἀποτίθεσο δὲ εἰς κρατῆρα μέλιτι κατακεχρισμένον. βαλὼν δὲ εἰς λουτηρίδιον τὰ ἐξιF πωθέντα ῥόδα, ἐπίχει λίτρας η΄. οὐγγίας γ΄. τοῦ ἐστυμμένου ἐλαίου, καὶ πάλιν ἔξιπου. ἔσται δέ σοι οὗτο δεύτερον, κἂν βούλῃ, ἄχρι γ΄. ἢ δ΄. ἀποβροχῆς ἐπιχέων ἔξιπου. γίνεται γὰρ τὸ μὲν α΄. τὸ δὲ β΄. τὸ δὲ γ΄. τὸ δὲ δ΄ μύρον. ὁσάκις δ᾽ ἂν ποιῇς, τοὺς κρατῆρας προκατάχριε μέλιτι. εἰ G δὲ θέλεις δευτέραν ἐμβολὴν ποιή- V. ἐν ὕδατι / Al. ἐρύθρων / Aldinũ exẽplar & v. cod. inserũt hoc loco, ἢ κυπείρου λίτραν α΄. ἐλενίου λίτραν α΄. καλάμου λίτραν α΄. ἐλαίου ξέστας ς΄. ῥόδων ξέστην α΄ καὶ ἥμισυ / V. addit ἐνώδει / V. ἡμέραν. εἶτα / Ald. ξ΄. Sic & Pal. / V. ἄχρι τρίτης ἢ τετάρτης βροχῆς / Al. ἐπιβολὴν

σαθαι, εἰς δὲ τὸ πρῶτον ἐξιπωθὲν ἔλαιον A
ἴσον ἀριθμὸν προσφάτων ῥόδων ἀ-
V. ἀνακινήσας
βρόχων ἔμβαλε, καὶ ἀνακινῶν ταῖς χερ-
σὶ προδεδευμέναις μέλιτι, ἐκπίεζε,
καὶ ποίει τὸ δεύτερον καὶ τρίτον καὶ τέ-
ταρτον ὁμοίως ἐκθλίβων. καὶ ὁσάκις
δ' ἂν ποιῇς τοῦτο, νεαρὰ ὀνυχίζων πρόσ-
βαλλε ῥόδα. δυναμικώτερον γὰρ γίνε- B
ται· ἄχρι δὲ ἑβδόμης ἐμβροχῆς ἐπιδέ-
Flor. ἐμβροχῶν
χεται τὸ ἔλαιον τὴν ἐμβολὴν τῶν ῥό-
δων, ἔπειτα δὲ οὐκέτι· χριέσθω δὲ καὶ
ἡ ληνὸς μέλιτι· δεῖ δὲ ἐπιμελῶς τὸ ἔ-
λαιον τοῦ χυλοῦ χωρίζειν· ἀπολειφθὲν
γὰρ τοὐλάχιστον, τὸ μύρον φθείρει. ἔνιοι δὲ
V. θλάσαντες
αὐτὰ μόνα τὰ ῥόδα ὀνυχίσαντες καὶ ἡ- C
λιάσαντες, ἐναποβρέχουσι τῷ ἐλαίῳ ἔ-
χοντα σταθμὸν οὐγγίας ϛ'. εἰς μίαν ξέστην
V. μαλάσσοντες
V. παρ' ἡμέρας ζ' ἡλιάζουσι
ἐλαίου, καὶ ἀλλάσσοντες ἡμέρας η'. καὶ
ἡλιάζοντες ἐπὶ ἡμέρας μ'. ἄχρι τρίτης
V. καὶ οὕτως
ἐμβροχῆς, οὕτως ἀποτίθενται. ἔνιοι δὲ
προστύφουσι τὸ ἔλαιον, κάλαμον καὶ ἀ-
σπάλαθον ἐμβάλλοντες· οἱ δέ, καὶ ἄγχου- D
σαν ἕνεκεν εὐχροίας, καὶ ἅλας πρὸς τὸ
V. & Ruellii codex, μὴ ὄζειν.
V. ψύχουσαν
μὴ φθείρεσθαι. Δύναμιν δ' ἔχει στυπτικήν,
ψυκτικήν. εὔθετον εἰς ἐμβρέγματα καὶ κα-
ταπλασμάτων μίξεις· λύει δὲ καὶ κοιλίαν
V. καύσωνα
ποτιζόμενον, καὶ καῦσον σβέννυσι στομά-
χου. ἔστι δὲ καὶ θρεπτικὸν κοίλων ἑλκῶν,
καὶ τῶν κακοήθων πραϋντικόν, ἀχώρων E
V. ἐπάλειμμα
καὶ ἐκζεμάτων ἐπάλειμμα. καὶ κεφα-
Lacuna legit, ἐμβρεγμα ἐν ἀρχῇ, ὀδονταλγίας τε διάκλυσμα·
λαλγίας ἔμβρεγμα, ἐν ἀρχῇ ὀδον-
ταλγίας διάκλυσμα· ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς
βλέφαρα ἐσκληρυμμένα ἐγχριόμενον,
πρός τε ἐντέρων ἐρεθισμοὺς καὶ ὑστέρας
ἐγκλυζόμενον χρήσιμον.

Περὶ Ἐλατίνου σκευασίας. F
Κεφ. νδ'.

V. κλάσας
Ald. διακνήσας
Ἐλάτην θλάσας καὶ διακνί-
V. ἐμβαλών τε εἰς λουτῆρα ἐπίχει
σας ἔμβαλε εἰς λουτῆρα, καὶ ἐπίχει
ὀμφάκινον ἔλαιον ἐπὶ ἡμέρας γ'. ἀνελό-
μενός τε εἰς σπυρίδα ἐξίπου. ἔστω δὲ ἑ-
κάτερα ἰσοσταθμα. εἶτα ἀποθέμενος ἐν G
V. καθαρῷ ἐν ἀγγείῳ
καθαρῷ ἀγγείῳ, χρῶ. Δύναμιν δὲ ἔ-
χει ἀναλογοῦσαν τῷ ῥοδίνῳ, κοιλίαν δὲ
οὐ μαλάσσει.

tuere libet, in primò expressum oleum recentiũ ac minimè madidarũ rosarũ parem numerũ immittito, & manibus melle priùs imbutis agitans exprimito: ac secundò, tertiò aut quartò, simili modo exprimens facito, totiésque recentes rosas detractis vnguibus adijcito. Sic enim oleum multò potentius euadet. Porrò ad septimam infusionẽ oleum iniectionẽ rosarum admittit, præterea verò minimè. Cæterùm melle prælum illinatur: oleum à succo diligenter secerni oportet. Nam si huius vel tantillum relinquatur, vnguentum vitiabit. Sunt qui rosas ipsas solas vnguibus detractis insolatas selibræ põdere immergunt in olei sextarium vnum: ac per dies octo permutantes, & ad dies XL insolátes sic vt tertiò rosarum maceratio fiat, ita recondunt. Nonnulli additis calamo & aspalatho oleum priùs inspissant: alij anchusam pulchri coloris conciliandi gratia & salem quò minus corrumpatur, adijciunt. Vim astringendi & refrigerandi obtinet, irrigationibus & cataplasmatum mixtionibus accommodatam. Aluum quoque potum soluit, ardorémque stomachi restinguit. Caua item vlcera nutrit ac replet: maligna verò demulcet. Ad manantia capitis vlcera ac feruidas eruptiones illinitur. Caput dolens eo perfunditur. Ad dentium dolores inter initia colluitur. Illitum quoque ad palpebras induratas efficax est: denique ad intestinorum ac vuluæ rosionem proritationémve vtiliter infunditur.

De Elatini confectione.
Cap. LIIII.

Tusam discerptámque elaten (hoc est, florentium adhuc palmarum fructus corticem seu inuolucrum) in labrum cõnijcito, & omphacinum oleum affundito: in quo tridui spatio eam macerari sinito. Mox fiscella excipito & exprimito. Sint verò vtraque paria pondere. Tandem vbi vase mundo reposueris, vtitor. Vim habet rosaceo proportione respondentem: sed aluum minimè mollit.

De Melini compositione. Cap. LV.

Oleum melinum hunc in modum præparatur. Vbi olei sextarios sex & aquæ sextarios decem simul commiscueris, spathę seu elatę cõtusæ vnc.iij.iũci odorati vnc.j.adiicito: ac posteaquam diem vnum macerari siueris, coquito. Mox excolatum oleum in vas oris lati coniicito, ac imposita matta arundinacea aut storea rariore, mala cotonea desuper insternito, eáque obuelata vestimẽtis ad dies satis multos sinito, dum oleum malorum vires ad sese allexerit. Alij mala operimentis obuoluunt ad dies decem, vt coerceatur, miniméq; exhalet odoris suauitas: ac postea duorũ dierum totidémque noctium spatio in oleo macerant, tandémque oleum expressum recondunt. Vim porrò astringentem & refrigeratoriã obtinet: facítque ad scabiosa vlcera, furfures, perniones & herpetas. Ad vuluæ exulcerationes commodè instillatur: quin & concitatam vrinam infusum sistit, sudorésque cohibet. Bibitur & contra cantharidas, buprestes & pinorũ erucas. Probatur verò in hoc genere maximè, quod cydonia mala redolet.

De OEnanthini confectione. Cap. LVI.

OEnanthen ex vua (syluestri) odoratam posteaquam marcescere siueris, in oleum omphacinum coniicito, & vndiquaque versando agitato: porrò cum ad biduum siueris, exprimito atque reponito. Vim habet astrictoriã rosaceo proportione respondentem, præterquàm quòd aluum neque soluit neque mollit. Probatissimum verò etiam est, quod œnanthen odore quam maximè refert.

De Telini componendi ratione. Cap. LVII.

Fœnigræci libras v. olei libras IX. calami libram vnam, cyperi libras ij macera in oleo ad dies septem, ita vt ter quotidie agites: dein exprimito atque reponito. Sũt qui pro calamo quidem cardamomum, pro cypero verò xylobalsamum simul macerant: alij oleum iis ipsis priùs inspissant, ac deinde fœnumgræcum in ipso macerant,

A Περὶ Μηλίνου σκευασίας. Κεφ. νε'.

Ἔλαιον μήλινον σκευάζεται ⓐ τρόπον τοῦτον· ἐλαίου ξέστας ς'. ὕδατος ξέστας ι'. μίξας, προσέμβαλε * λαπάθης τεθλασμένης οὐγγίας γ'. σχοίνου οὐγγίαν α'. καὶ ἐάσας ἡμέραν μίαν, ἕψησον. εἶτα ἀπηθήσας τὸ ἔλαιον, βάλε εἰς ἀγγεῖον πλατύστομον, (V. hac prima periodo caret.) (Al. γ.) (Lege σπάθης, vel ἐλάτης.)
B ἐπιθεὶς τε ῥίπον ἐκ καλάμου, ἢ ψίαθον ἀραιάν, ἄνωθέν τε ἐπιθεὶς κυδώνια μῆλα, καὶ περικαλύψας ἱματίοις, ἔασον ἡμέρας ἱκανάς, ἕως ἂν ἐπισπάσηται τὴν ἀπὸ τῶν μήλων δύναμιν τὸ ἔλαιον. ἔνιοι δὲ τὰ μῆλα περιβάλλοντες ἱματίοις ἐπὶ ἡμέρας ι', ἵνα συνέχηται καὶ μὴ διαπνέηται (Par. ῥῦπον) (Al. παλαιάν) (V. non habet ἐπὶ)
C ἡ εὐωδία, μετὰ ταῦτα ἀποβρέχουσι τῷ ἐλαίῳ ἡμέρας β' καὶ νύκτας. εἶτα ἐκπιέσαντες ἀποτίθενται. Δύναμιν δὲ ἔχει στυπτικήν, ψυκτικήν, ποιοῦν πρὸς τὰ ψωρώδη ἕλκη καὶ πίτυρα, χίμετλα, ἕρπητας, καὶ πρὸς τὰς ἐν ὑστέρᾳ ἑλκώσεις ἐγχυματιζόμενον, οὖρά τε ἠρεθισμένα στέλλει ἐγκλυζόμενον, (V. non habet καὶ)
D καὶ ἱδρῶτας ἐφίστησι. πίνεται δὲ καὶ πρὸς κανθαρίδας, βουπρήστεις, πιτυοκάμπας. ἔστι δὲ αὐτοῦ δόκιμον τὸ κυδωνίων ὄζον μήλων. (Vulg. πιτυοκάμπαις)

Περὶ Οἰνανθίνου σκευασίας. Κεφ. νς'.

Οἰνάνθην τὴν ἐκ σταφυλῆς εὐώδη
E μαράνας, βάλε εἰς ὀμφάκινον ἔλαιον, καὶ κίνει μεταστρέφων· ἐάσας δὲ ἡμέρας δύο, ἐκπίεσον, καὶ ἀπόθεσο. Δύναμιν δὲ ἔχει στυπτικήν, ἀνάλογον οὖσαν τῇ τοῦ ῥοδίνου, ἐκτὸς τοῦ τὴν κοιλίαν λύειν καὶ μαλάσσειν. καὶ τούτου δὲ ἐστὶ δοκιμώτατον, τὸ ἐμφαῖνον ἐν τῇ ὀσμῇ τὴν οἰνάνθην.

F Περὶ Τηλίνου σκευασίας. Κεφ. νζ'.

Τήλεως λίτρας ε'. ἐλαίου λίτρας θ'. καλάμου λίτραν α'. κυπείρου λίτρας β'. ἀπόβρεχε τῷ ἐλαίῳ ἐπὶ ἡμέρας ζ'. κινῶν ἑκάστης ἡμέρας τρίς. εἶτα ἐκπίεσον καὶ ἀπόθεσο. οἱ δὲ, ἀντὶ μὲν καλάμου (V. θ'.) (V. ε'.) (V. κινῶν τρίτον. & sic etiam habet Aetius.)
G καρδάμωμον, ἀντὶ δὲ τῆς κυπείρου, ξυλοβάλσαμον συναποβρέχουσιν. ⓘ δὲ, προστύφουσι τὸ ἔλαιον τούτοις· καὶ μετὰ ταῦτα τὴν τῆλιν ἀποβρέχοντες

A ἐξίπουσι. Δύναμιν δὲ ἔχει μαλακτικὴν ἀποστημάτων, πεπτικήν. μάλιστα δὲ ἁρμόζει τοῖς περὶ μήτραν πᾶσι σκληρώμασι. δυστοκούσαις τε ἐγχυματίζεται, ἐπειδὰν καθάρσεια τὰ περὶ τοὺς τόπους γένηται, προεκκριθέντων τῶν ὑγρῶν, πρός τε τὰς ἐν δακτυλίῳ φλεγμονάς, καὶ ἐγκλύζεται ἐπὶ τῶν τεινεσμῶν B ὠφελίμως, πίτυρά τε καὶ ἀχῶρας σμήχει, καὶ πρὸς κατακαύματα καὶ χείμετλα ποιεῖ μετὰ κηροῦ, σμήχει τε ἐφηλίδας· καὶ εἰς στιλβώματα μίγνυται. ἐκλέγου δὲ τὸ πρόσφατον καὶ μὴ λίαν παρεμφαῖνον τὴν τῆς τήλεως ὀσμήν, σμῆχον τὰς χεῖρας, γλυκύπικρον ἐν τῇ γεύσει· τὸ γὰρ τοιοῦτον C κάλλιστον.

V. σμήγμασι. Vetus. ἐγχυμα. Al. δακτύλῳ. V. caret. V. ... non ... Marc. τρίχας.

Περὶ Σαμψυχίνου σκευασίας. Κεφ. νη΄.

Ἑρπύλλου, κασίας, ἀβροτόνου, σισυμβρίου ἄνθους, μυρσίνης πετάλων, σαμψύχου, ἑκάστου λαμβάνων σταθμῷ πρὸς τὴν ἑκάστου αὐτῶν δύναμιν D ἀποβλέπων, κόπτε ἐν ταὐτῷ πάντα, καὶ ἐπίχεε ἐλαίου ὀμφακίνου ποσὸν, ὥστε μὴ κατακρατεῖσθαι τὴν δύναμιν τῶν ἐν αὐτῷ βρεχομένων, καὶ ἔασον ἡμέρας τέτταρας, καὶ ἔκθλιβε, καὶ πάλιν τὸ αὐτὸ πλῆθος τῶν αὐτῶν προσφάτων ἀπόβρεχε τὸν ἴσον χρόνον, καὶ ἐξίπου. ἔσται γὰρ E εὐτονώτερον. ἐκλέγου δὲ τὸ μελάγχλωρον τῇ χροᾷ, σάμψυχον ἐπιπολὺ ὄζον, μετρίως δριμύ. Δύναμιν δὲ ἔχει θερμαντικὴν, λεπτυντικὴν, δριμεῖαν· ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς μύσιν καὶ διαστροφὴν ὑστέρας, ἔμμηνά τε, δεύτερα καὶ ἔμβρυα F ἐπισπᾶται, καὶ πνίγας ὑστερικὰς ἀνακτᾶται, ὀσφύων τε καὶ βουβώνων ἀλγήματα πραΰνει, σὺν μέλιτι δὲ αὐτῷ χρῆσθαι βέλτιον, ἐπεὶ τῇ σφοδρᾷ στύψει σκληροῖ τοὺς τόπους, λύει καὶ κόπους συγχριόμενον, εἴς τε τὰ ἐπὶ τῶν ὀπισθοτονικῶν καταπλάσματα ἐπιτηδείως μίγνυται, καὶ τῶν G ἄλλως σπωμένων.

C. Byzantinus caret. C. Ald. caret itémque Pal. C. Leon. & Ald. tribus sequentibus vocibus carent, necnon & Pal. Al. add. ἢ ε. V. ἔστι γὰρ. V. σαμψύχου ἐπιπολλῆς Pal. σαμψύχου πολλοῦ. Voce δεύτερα caret vulg. exemp. In quibusdã veterib. codicibus est hoc capitis exordium ὠκιμίνου σκευασία. τοῦ δ᾽ εἰς τὸ κύπρινον ἠρωματισμένου ὡς ἀποδειξόμεθα λαβὼν &c. Alius sic habet: ἔλαιον ὠκίμινον σκευάζεται ὥσπερ τὸ κύπρινον.

Περὶ Ὠκιμίνου σκευασίας. Κεφ. νθ΄.

Λαβὼν ἐλαίου λίτρας κ΄. ὠκίμου σταθμῷ λίτρας ια΄. οὐγγίας η΄. ἀποφυλ-

tandémque exprimunt. Porrò vim habet apostemata molliendi atque maturandi: maximè autem omnibus circa vterũ duritijs accommodatum est: ægrè parientibus commodè instillatur, vbi excretis antè humoribus loci muliebres siccitatem contraxerint. Quin & ad sedis inflammationes, necnon ad tenesmos vtiliter infunditur: furfuresq; & vlcera capitis manantia detergit. Facit & ad ambusta & perniones, addita cera. Maculas quoque à Solis ardore contractas exterit, atque medicamentis ad faciei nitorẽ inducendum admiscetur. Cæterùm eligito recens, quódque fœnigræci odorem non admodũ referat, manúsque abstergat, ac dulcedinis amarori permixtæ saporẽ redoleat. Tale siquidem præstantissimum iudicatur.

De Sampsuchini componendi ratione. Cap. LVIII.

Serpylli, cassiæ, abrotoni, florum sisymbrij, myrti foliorum, sampsuchi, singulorum sumito quantum ad ipsorum vniuscuiusque vires animum attendens sat esse conieceris, vnáque omnia tundito: & olei omphacini quantum fuerit satis affundito, dummodò ne euincatur eorum vis quæ in ipso macerantur, ac post quatriduum exprimito. Rursum verò illorum eorundẽ recentium par pondus æquali tempore in eodẽ oleo macerato & excolato: sic enim efficacius reddetur. Verum sampsuchum eligito colore ex nigro viridi, plurimùm odoratũ ac mediocriter acre. Vim habet calfactoriã, extenuantem & acrẽ. Facit porrò ad vuluæ præclusionem atque distorsionẽ: menstruáque, secundas & partus extrahit, ac vuluæ strangulatus recreat. Lumborũ inguinúmque dolores lenit. At cum melle satius est ipso vti: quandoquidem vehementi astrictione locos indurat. Lassitudines etiam illitum discutit, ac denique aptissimè opisthotonicorum alitérque conuulsorum cataplasmatis inseritur.

De Ocimini præparatione. C. LIX.

Olei libras x x. ocimi pondo libras x i. & bessem sumito: huius

decerpta folia in oleo ipso diei vnius noctísque spatio macerato, dein exprimito atq; reponito. Exemptis porrò è quasillo folijs rursum olei parem mensuram affundito & excolato. Vocatur autem hoc secundarium: tertiam enim macerationem minimè admittit. Exinde recentis ocimi æquale pondus iterum macera, vt in rosaceo dictum est, ita vt affuso prioris macerationis oleo temporis eodẽ spatio madere finas: túmque postea exprimito atque recõdito. Quòd si ter quatérve macerare volueris, recens ocimum semper inijcito. Potest & ex omphacino confici: sed illo modo meliùs. Eadem quæ sampsuchinum præstat: at minùs est efficax.

De Abrotonini confectione.

Cap. LX.

Abrotoninum. In olei ad cyprinum conficiendum aromatibus imbuti libras IX & quincuncem, abrotoni foliorum libras VIII immittito, ac posteaquam diem noctémque vnam macerauerís, excolato. Quòd si perennius ac magis durabile conficere volueris, abiectis prioribus folijs, alia apponito, & macerata exprimito. Vim porrò habet calfactoriã, ad vuluæ præclusiones & duritias efficacẽ: menstrua secundásque pellit.

De Anethini componendi ratione.

Cap. LXI.

Anethi florum libras XI & bessem in olei libris octo & dodrante diem vnam immergito, ac deinde manibus exprimito, atque reponito. Sin macerationem iterare volueris, recentem anethi florem similiter madefacito. Locos muliebres emolliẽdi relaxandíque vi pollet, & ad rigores certo circuitu redeuntes conuenit, quippe quod excalfaciat: lassitudines discutit, & articulorum doloribus auxiliatur.

De Susini compositione.

Cap. LXII.

Susinum, quod lirinum seu liliaceum nonnulli appellãt, ita temperatur: Olei libras IX & quincuncem, calami libras V & quadrantẽ, myrrhę quincũcem posteaquam

A λίσας, ἀπόβρεχε νύκτα καὶ ἡμέραν ἐν τῷ ἐλαίῳ, εἶτα ἐξίπου καὶ ἀπόθεσο· [ἐκκενώσας δὲ τὰ ἀπὸ τῆς κυρτίδος, ἐπίχει πάλιν τὸ ἴσον πλῆθος τοῦ ἐλαίου καὶ ἐξίπου.] καλεῖται δὲ τοῦτο δεύτερον· τρίτην γὰρ οὐκ ἐπιδέχεται βροχήν. εἶτα πρόσφατον ὤκιμον λαβὼν ″ἴσον, πάλιν ἀπό- B βρεχε, ὡς ἐπὶ τοῦ ῥοδίνου εἴρηται· τὸ δὲ ἤδη ἀποβεβρεγμένον ἐπιχέων καὶ ἐῶν τὸν αὐτὸν χρόνον, ἔκθλιβε καὶ ἀπόθεσο. κἂν τρὶς δὲ ἢ τετράκις θέλῃς, ἀπόβρεχε, πρόσφατον ἀεὶ ὤκιμον ἐμβάλλων. δύναται δὲ καὶ ἐκ τοῦ ὀμφακίνου σκευάζεσθαι· βέλτιον δὲ ἐκείνως. δύναται δὲ C τὰ αὐτὰ τῷ σαμψυχίνῳ, ἔλαττον ἐνεργοῦν.

V. hæc non habet.

Vetus τὸ ἴσον

Περὶ Ἀβροτονίνου σκευασίας.

Κεφ. ξ.

Ἀβροτόνινον ἐκ τοῦ εἰς τὸ κύπρινον ἠρωματισμένου ἐλαίου λίτρας θ΄. οὐγγίας ε΄. ἀβροτόνου φύλλων λίτρας η΄. ″ἐμβαλὼν D καὶ ἀποβρέξας, νύκτα καὶ ἡμέραν ἐξίπου. πολυχρόνιον δὲ εἰ βούλει ποιῆσαι, ἐκβαλὼν τὰ πρῶτα φύλλα, ″ἔμβαλε ἕτερα φύλλα, καὶ ἐναποβρέχων ἔκπιεζε. Δύναμιν δὲ ἔχει θερμαντικήν, ποιοῦσαν πρὸς τὰς ἐν ὑστέρᾳ μύσεις καὶ σκληρίας, ἄγον ἔμμηνα καὶ δεύτερα.

V. ἔμβαλε

V. ἐμβαλὼν δὲ

E Περὶ Ἀνηθίνου σκευασίας.

Κεφ. ξα΄.

Ἐλαίου″ λίτρας η΄. οὐγγίας θ΄. ἀνήθου ἄνθους λίτρας ια΄. οὐγγίας η΄. ἐναπόβρεχε τῷ ἐλαίῳ ἡμέραν α΄· εἶτα ἔκπιεζε ταῖς χερσί, καὶ ἀπόθεσο. ἐὰν δὲ θέλῃς *διάβροχον ποιῆσαι, πρόσφατον ἀνήθου ἄνθος F ὡσαύτως ἀπόβρεχε. δύναται δὲ μαλάσσειν τὰ περὶ μήτραν καὶ ἀναστομοῦν, ἁρμόζον πρὸς τὰ περιοδικὰ ῥίγη θερμαῖνον καὶ ″κόπους λύον, καὶ ἀλγήματα ἄρθρων ὠφελοῦν.

Orib. παλαιοῦ λίτρας ια΄, οὐγγίας η΄, ἀνήθου ἄνθους τὸ αὐτό.

Antiquus alter, κόλπους πλῦνον. Goupylus.

Περὶ Σουσίνου σκευασίας. Κεφ. ξβ΄.

G Τὸ δὲ σούσινον, ὃ ἔνιοι κρίνινον καλοῦσιν, οὕτω σκευάζεται· ἐλαίου λίτρας θ΄. οὐγγίας ″ε΄. [καλάμου λίτρας ε΄. οὐγγίας γ΄.] σμύρνης οὐγγίας ε΄. ″φυράσας

V. οὐγκίας γ΄. In veterib. nonnullis hæc desiderantur.

V. πιέσας

οἴνῳ εὐώδει, ἕψε, εἶτα ἀπηθήσας τὸ ἔλαιον, ἀπόχει μετὰ καρδαμώμου κεκομμένου καὶ βεβρεγμένου ὕδατι ὀμβρίῳ * λίτρας γ'. οὐγγίας ς'. καὶ ἐάσας βραχῦναι, ἀπόθλιβε· καὶ λαβὼν ἐκ τοῦ ἐστυμμένου ἐλαίου τρεῖς καὶ ἥμισυ λίτρας, κρίνα ἀριθμῷ χίλια, ἀποφυλλίσας, " θὲς ἐν λουτῆρι πλατεῖ, μὴ βαθεῖ· ἐπιχέας τε τὸ ἔλαιον, ἀνακίνει ταῖς χερσὶ μέλιτι κεχρισμέναις· ἐάσας δὲ ἡμέραν μίαν καὶ νύκτα, πρωῒ ἐνελόμενος εἰς " πυξίδα ἔξιπου, τὸ δὲ φερόμενον ἀπήθει εὐθέως ἀπὸ τοῦ συνεκθλιβέντος ὕδατος τῷ ἐλαίῳ· οὐ γὰρ ὑπομένει ὡς τὸ ῥόδινον, συνθερμαινόμενον δὲ ἀναζεῖ καὶ σήπεται. μετάγγιζε δὲ πολλάκις εἰς ἕτερα ἀγγεῖα μέλιτι κατακεχρισμένα προπάσσων " ἅλα λεπτὸν, καὶ τὴν συλλεγομένην ἀκαθαρσίαν ἐπιμελῶς ἀφαιρῶν. " μετακεράσας δὲ ἐκ τοῦ κυρτιδίου τὸ ἐξιπωθὲν * ἄρωμα εἰς τὸν λουτῆρα, πάλιν ἐπίχει τοῦ ἠρωματισμένου ἐλαίου τὸ ἴσον πλῆθος τῷ προτέρῳ, καὶ καρδαμώμου κεκομμένου συνέμβαλλε ὁλκὰς ι'. καὶ " ἀνακινήσας χρισμένοις ταῖς χερσὶ, καὶ ἐπισχὼν μικρὸν, ἔξιπου, τὸ ἀπορρέον ἀποκαθαίρων. καὶ τρίτον ἐπιχέας πάλιν τὸ αὐτὸ ποίει, προσεπεμβάλλων καὶ τὸ καρδάμωμον καὶ " τοὺς ἅλας ὁμοίως, καὶ τὰς χεῖρας " βρέχων τῷ μέλιτι θλίβων, καὶ ἔσται τὸ μὲν " πρῶτον ἐκπιεσθὲν ἄριστον· ἐχόμενον δὲ τὸ ἑξῆς· τρίτον δὲ τὸ τελευταῖον. καὶ πάλιν λαβὼν χίλια κρίνα καὶ ἀποφυλλίσας διάθες· καὶ ἐπιχέας τὸ πρῶτον ἐξιπωθὲν μέτελθε, τὰ αὐτὰ ποιῶν ὥσπερ ἐποίεις ἐπὶ τοῦ πρώτου, καρδάμωμον προσμίσγων, εἶτα ἐξιπῶν. ποίει τὰ αὐτὰ καὶ ἐπὶ τοῦ δευτέρου καὶ τρίτου ὡς εἴρηται, προσεμβάλλων καὶ τὸ καρδάμωμον· [εἶτα ἐξίπου καὶ ποίει τὰ αὐτά.] ὁσάκις δ' ἂν ἀποβρέξῃς νέα ἐν κρίνα, δυναμικώτερον ἕξεις τὸ μύρον. ἐπὶ τέλει δὲ ὅταν αὐτάρκως ἔχειν " σοι δοκῇ, μίσγε ἑκάστῃ σκευασίᾳ σμύρνης χρηστῆς < οβ'. κρόκου < ι'. * καρδαμώμου " < οε'. οἱ δὲ, κρόκου καὶ

V. θὲς ἐν λ.

Cornarius legit κυρτίδα aut σπυρίδα

V. ἅλας

Corn. μετερῶσας

Corn. legit ἀνακινήσας.

V. τὸ ἅλας.

V. caret.

Al. καὶ ταῖς χερσὶ μέλιτι χρίσας καὶ θλίβων.

Par. πρότερον

Hæc nō habētur in Palatino codice & fortasse redundant.

V. ἔχειν δόξῃς

V. < οε'.

A vino odorato subegeris, coquito. Deinde colo traiectum oleum vna cum cardamomi tusi & aqua pluuia macerati libris iij & semisse refundito: ac vbi macerari siueris, exprimito. Tùm olei huius inspissati tres libras cum semisse sumito, liliáque numero mille. Horũ decerpta folia in labello lato, non tamen pro-
B fundo, ponito, affusóque oleo perunctis melle manibus versato. Tandem vbi diem noctémque vnam cõquiescere siueris; mane in fiscellam translatum excolato: quod verò supernatabit oleum illico ab aqua quę simul cum eo expressa fuerit secernito. Neque enim vti rosaceum mistá sibi patitur aquá: con-
C calfactum siquidem referuet atque cõputrescit. In alia porrò vasa melle oblita sæpius transfundito, salem tenuem priùs inspergens, & collectam immunditiem diligenter auferens. Expressum autem magma postquá ex quasillo in labrũ transtuleris, aromatibus imbuti olei par priori pondus rursum affundito, si-
D múlque cardamomi tusi drachmas x conijcito. Hæc vbi probè manibus agitaueris, interiecta breui mora exprimito, & quod defluet repurgato. Tertiò demum affuso oleo, idẽ rursum facito & cardamomum ac etiamnum salem insuper adijciens, & manibus melle imbu-
E tis premens. Erit porrò primò expressum oleum optimũ: ab hoc secundum, quod sequitur: tertium locum sibi vẽdicat, quod postremum est. Tum verò denuo lilia mille decerptis folijs sumito atque disponito: & affuso quod primò expressum est oleo, eandem quam in primo viam & rationem inito, idémque
F facito, cardamomum adhuc admiscens, ac deinde exprimẽs. Eadem quoque in secundo ac tertio veluti dictum est præstato, cardamomum pariter adijciens: deinde excolato, ac reliqua denique similiter conficito. Quò porrò frequentiùs lilia recentia maceraueris, eo potentius efficaciúsve vnguentum habebis.
G Tandem cùm satis esse tibi visum fuerit, vnicuique pręparationi myrrhę quàm optimę drachmas LXXII croci drachmas x, cinnamomi drachmas LXXV misceto. Alij croci &

cinnamomi æquale pondus immiſcent. Hæc tuſa cretáque in labrum cum aqua conijcito, primóque expreſſum vnguentum affundito: ac non ita multò pòſt in vaſcula excipito ſicca, priùs illita gummi aut myrrha, & croco ac melle aqua dilutis. Eadem in ſecunda, itémque tertia expreſſione facito. Nonnulli verò ſimplex ex balanino alióve oleo ac lilijs conficiunt. Excellere porrò videtur quod in Phœnice & Ægypto paratur, ac cum primis laudatur quod lilia redolet. Vim habet excalfaciendi, molliendi, aperiendíque vuluæ præcluſiones: eiuſdem inflammationibus accommodatũ eſt, ac in vniuerſum ad muliebria mala eſt vtiliſſimũ. Conuenit & ad vlcera in capite manantia, varos, furfures ac feruidas eruptiones. Vibices etiã quamprimùm emendat, & reliquæ cuti concolores efficit: denique egregiè rarefacit. Potũ quoque bilem per aluum extrahit, vrinámque ciet: at ſtomacho noxium eſt, nauſeámque parit.

De Narciſſini miſtura. Cap. LXIII.

Narciſſinũ oleum ſpiſſatur hunc in modum: olei eloti libras LXX & quincuncem, aſpalathi libras VI cũ ſextante ſumito. Hunc tuſum & aqua maceratũ tertiæ olei parti miſceto & coquito. Dein exempto aſpalatho calami libras V. & beſſem adijcito: quin & myrrhę grumũ vbi contuderis atque cribraueris, vino vetere odorato ſubigito, itidémque miſceto atque decoquito. Simulac autẽ cum ijs efferbuerit oleum, ab igne amoueto, & refrigeratum excolato. Tandem eius portionem in labellũ refundito, & flores narciſſi quamplurimos immittito, biduíq; ſpatio agitato: túmque, vt in Suſino dictum eſt, excolato, ac frequenter decapulato: ſiquidem hoc quoque corruptioni eſt obnoxium. Facit autem ad vuluæ vitia: quippe quod ipſius duritias emolliat, præcluſionéſque aperiat: ſed capitis dolores facit.

De Crocini confectione. C. LXIIII.

Ad præparandũ Crocinũ, oleum priore loco ſpiſſabis, velut in Suſino

A κινναμώμου τὸ ἴσον κόψας * " σήσας ἔμβαλε εἰς τὸν λουτῆρα " μετὰ ὕδατος, καὶ ἐπίχεε τὸ πρότερον ἐκπιεσθὲν μύρον· εἶτα ἐάσας μικρὸν, ἀναλάμβανε εἰς ἀγγεῖα " μικρὰ ξηρὰ " προκεχρισμένα κόμμει ἢ σμύρνῃ, καὶ κρόκῳ καὶ μέλιτι μετὰ ὕδατος διειμένοις. " τὰ δὲ αὐτὰ ποίει καὶ ἐπὶ τοῦ δευτέρου ἐκπιέσμα-
B τος καὶ ἐπὶ τοῦ τρίτου. ἔνιοι δὲ τὸ ἁπλοῦν ἐξ ἐλαίου βαλανίνου " ἢ ἄλλου καὶ κρίνου σκευάζουσι· δοκεῖ δὲ διαφέρειν τὸ ἐν Φοινίκῃ καὶ ἐν Αἰγύπτῳ γινόμενον. ἄριστον δέ ἐστιν αὐτοῦ, τὸ ὄζον κρίνων. Δύναμιν δὲ ἔχει θερμαντικὴν, μαλακτικὴν, ἀναστομωτικὴν τῶν περὶ μήτρας μύ-
C σεων καὶ " φλεγμονῶν. [καὶ καθόλου πάντων ἐστὶ χρησιμώτατον πρὸς τὰ γυναικεῖα· ἁρμόζει δὲ καὶ πρὸς ἀχῶρας, ἴονθους, πίτυρα, ἐκζέματα. μώλωπάς τε ταχέως μεταβάλλει καὶ ὁμόχρους ποιεῖ.] καὶ καθόλου ἐστὶν ἀραιωτικὸν ἄγαν· ἄγει δὲ καὶ χολὴν κατὰ κοιλίαν πινόμενον· κινεῖ δὲ καὶ οὔρησιν. ἔστι δὲ καὶ
D κακοστόμαχον, καὶ ναυτίας ποιητικόν.

Pariſ. caret.
Corn. expungit
Deeſt in Ald. & v. cod.
Par. προκεκλυσμένα
V. τὸ δ' αὐτὸ
Vulg. cod. καὶ κρίνου ἢ ἄλλου ἐλαίου σκευ.
Ant. quidam ψύξεων.
Hæc in Ald. deſiderantur: necnon etiam in vetuſto codice manuſcripto.

Περὶ Ναρκισσίνου σκευασίας. Κεφ. ξγ΄.

Ἔλαιον ναρκίσσινον στύφεται οὕτως· ἐλαίου πεπλυμένου λίτρας ο΄. οὐγγίας ε΄. " ἀσπαλάθου λίτρας ς΄. οὐγγίας β΄. κόψας καὶ βρέξας ὕδατι, " τῷ τρίτῳ τοῦ ἐ-
E λαίου μίξας, ἕψε. εἶτα ἐξελὼν τὸν ἀσπάλαθον καλάμου " βάλε λίτρας ε΄. οὐγγίας η΄. καὶ σμύρνης χόνδρον κόψας καὶ " σήσας, φύρασον οἴνῳ παλαιῷ εὐώδει, καὶ μίξας ἕψε· ὅταν δὲ καὶ μετὰ τούτων ἀναζέσῃ, ἐξελὼν " ἀπήθει τὸ ἔλαιον ψυχθέν· εἶτα
F λαβὼν ἐκ τοῦ ἐλαίου εἰς λουτῆρα, ἀπόχει, καὶ τοῦ ναρκίσσου ὡς " ὅτι πλεῖστον ἔμβαλε τὸ ἄνθος, ἐπὶ ἡμέρας β΄. κινῶν, ὡς ἐπὶ τοῦ σουσίνου, ἐξίπου τε καὶ μετάγγιζε πυκνῶς· καὶ γὰρ τοῦτο σήπεται. ποιεῖ δὲ πρὸς τὰ ἐν ὑστέρᾳ, μαλάσσον τὰς περὶ αὐτὴν σκληρίας καὶ μύσεις· ἔστι δὲ κε-
G φαλαλγές.

In Leoniceni cod. ita principium legitur. Ναρκίσσινον δὲ στύψεις οὕτως, καλάμου πεπλυμένου ἐλαίου &c.
V. addit καὶ σμύρνης
Cor. εἶτα τῷ ἐλαίῳ
Al. προσέμβαλε
V. διασήσας φύρα οἴνῳ
Ald. & Pal. ἀπόθου τὸ ἔλαιον ψύχειν.
Pal. ὅτι πλῆθος.

Περὶ κροκίνου σκευασίας. Κεφ. ξδ΄.

Κρόκινον δὲ σκευάζων, προστύψεις τὸ ἔλαιον, ὡς εἴρηται ἐπὶ τοῦ Σουσίνου,

πλήθη καὶ συσταθμίᾳ τῇ αὐτῇ· λαβὼν δὲ ἐκ τοῦ ἐστυμμένου ἐλαίου εἰς τὸ σούσινον λίτρας τρεῖς ἥμισυ, βάλλε κρόκου < η. καὶ ἀνακίνει πολλάκις τῆς ἡμέρας, ποιῶν τοῦτο συνεχῶς ἐπὶ ἡμέρας ε. τῇ δὲ ἕκτῃ * ἀπόχει τὸ ἔλαιον ἀπὸ τοῦ κρόκου καθαρίως, τῷ δ' αὐτῷ κρόκῳ ἐπίχει τὸ ἴσον πλῆθος τοῦ ἐλαίου καὶ ἀνακίνει ἡμέρας * γ'. εἶτα ἀποχέας πρόσμιξον σμύρνης κεκομμένης καὶ σεσησμένης < μ'. καὶ κίνει ἐν ὅλμῳ χρησίμως, εἶτα ἀπόθου. ἔνιοι δὲ * τὸ ἴσον εἰς κύπρινον ἠρωματισμένου ἐλαίου καὶ εἰς τὸ κρόκινον χρῶνται. ἔστι δὲ αὐτοῦ κράτιστον, τὸ κατακόρως κρόκου πνέον, ὅπερ εἰς τὴν ἰατρικὴν χρῆσιν ἁρμόζει. δεύτερον δὲ τὸ τῇ σμύρνῃ παρεμφερον. Δύναμιν δὲ ἔχει θερμαντικήν, ὑπνωτικήν, ὅθεν πολλάκις ἐπὶ φρενιτικῶν ἁρμόζει καταβρεχόμενον, ἢ ἀποσφραινόμενον, ἢ καὶ κατὰ μυξωτήρων διαχριόμενον· ἔστι δὲ καὶ πυοποιόν, καὶ καθαρτικὸν ἑλκῶν, καὶ πρὸς τὰς ἐν τῇ μήτρᾳ σκληρίας καὶ μύσεις καὶ τὰ ἐν αὐτῇ κακοήθη, σὺν κηρῷ καὶ κρόκῳ καὶ μυελῷ καὶ ἐλαίῳ διπλασίονι. συμπέπτει γὰρ καὶ μαλάσσει καὶ ὑγραίνει καὶ πραΰνει· ποιεῖ καὶ πρὸς τὰς ἀπογλαυκώσεις μεθ' ὕδατος ὑπαλειφόμενον. ἀναλογεῖ δὲ αὐτῷ καὶ τὸ λεγόμενον βουτύρινον καὶ ὀνύχινον, καὶ στυράκινον, τοῖς ὀνόμασι μόνον διαφέροντα, τῇ μέντοι σκευασίᾳ καὶ τῇ δυνάμει ὄντα παρόμοια.

Περὶ Κυπρίνου στύψεως καὶ σκευασίας ἐλαίου. Κεφ. ξε'.

Ἐλαίου ὀμφακίνου πεπλυμένου * μέρος α', ὕδατος ὀμβρίου μέρος α' καὶ ἥμισυ. τὸ μὲν ἐπίχει τῷ ἐλαίῳ, τὸ δὲ φύρα σὺν τοῖς ἐμβληθησομένοις ἀρώμασιν· εἶτα λαβὼν ἀσπαλάθου λίτρας ε', ἥμισυ. καλάμου λίτρας ς', ἥμισυ· σμύρνης λίτραν α'. καρδαμώμου λίτρας γ'. οὐγγίας θ'. καὶ * ἐλαίου λίτρας θ', οὐγγίας ε'. τὴν ἀσπάλαθον κόψας καὶ βρέξας ἐν ὕδατι ἐμβαλὼν, ἕψε μετὰ τοῦ ἐλαίου, ἕως ἂν συναναζέσῃ· τὴν δὲ σμύρναν διεὶς οἴνῳ παλαιῷ εὐώδει, καὶ κάλαμον κεκομμένον συναναφύρα μετὰ τῆς σμύρνης, καὶ ἐξελὼν τὴν ἀσπάλαθον, ἔμβαλε τὸ φύραμα τοῦ καλάμου.

Ruell. legit ἐγκ. α.
V. πλεονάκις
V. τῆς σμύρνης παρεμφαῖνον, vt inferius cap. de cinnamomino.
V πολλάκις ἐπὶ τοῖς τῶν φρενιτικῶν ἥρμοσε καταβρεχαῖς ἢ ἀποσφρανθὲν ἢ καὶ τῶν μυξωτήρων διαχρισθέντων.
V. συμπέσσει pro eodem.
Vtrobique κεράμιον legendũ existimauit Cornarius. Vulg. cod. ας'.
Corn. legit ἑλενίου, & rectè.
Corn. addit τὸ ἑλένιον καὶ τὴν &c.

A dictum est, eadem seruata mensurę ponderísque æqualitate. Sumptis igitur olei ad Susinũ conficiendum spissati libris tribus & semisse, croci drachmas octo immittito, ac sępius quotidie versato, opere ad dies quinque continuato. Sexta demum die oleum purè probéque à croco succernito: eidémque croco parem olei modum
B affundito, & triduo agitato. Deinde vbi refuderis, myrrhæ tusæ & cribratæ drachmas XL admisceto, ac in pila exactè moueto, tandémque recõdito. Nonnulli verò oleo ad cyprinũ conficiẽdum aromatibus imbuto, etiam ad crocinum vtuntur. Est porrò præstantissimũ, quod abundè crocum spi-
C rat, éstque id vsui medicinę aptum: proximũ verò quod myrrham redolet. Vim habet excalfaciendi somnúmque conciliandi: quò fit vt sępenumero phreneticis subueniat seu perfusum, seu olfactũ, seu denique naribus illitũ. Pus quoque mouet & vlcera purgat. Valet & ad vteri duritias, præclusiones malignáque vlcera,
D cũ cera, croco, medulla & oleo duplo. Concoquit enim, emollit, humectat ac etiamnum lenit. Facit & ad oculorũ glaucomata ex aqua sublitum. Huic autẽ proportione respondent butyrinum, onychinum & styracinum: quę quidem vnguenta nominibus tantùm differunt, præparãdi verò modo ac
E viribus sunt per quàm simillima.

De Cyprini olei spissamento ac præparatione. Cap. LXV.

Sumito olei omphacini eloti ceramium vnum, aquę pluuię tantundem cum semisse: huius partem vnam oleo affundito, alterã iniji-
F ciendis aromatis admisceto. Dein assumptis aspalathi libris V cum semisse, calami libris VI & semisse, myrrhę libra vna, cardamomi libris III & dodrante, helenij libris IX & quincunce, helenium & aspalathũ vbi cõtuderis & aqua maceraueris, oleo incoquito donec cõferuescat.
G Calamum autem contusum simul cum myrrha vino vetere odorifero diluta subigito, exẽptoq; aspalatho calami misturam illam immittito. Vbi

Vbi verò cum hac efferbuerit oleũ, amotum ab igne de aheno excolato, & ad cardamomum contusum aquáque reliqua subactum affundito, ac spatha perpetuò & sine intermissione donec refrixerit peragitato. Posteà percolato oleo in XLVIII libras olei, floris cypri libras XLVI & bessem inijcito, atque vbi macerari siueris, per fiscellam exprimito. Quòd si copiosius desideraueris, florum recentium par pondus immittito, ac similiter exprimito. Potes etiam iterum tertióve macerare, si volueris: efficacius enim hoc modo redditur. Eligi autem oportet bonum, quódque cum odoris gratia nares feriat. Sunt & qui cinnamomũ immisceant. Porrò vim habet calfaciendi, molliendi, osculáque vasorum aperiẽdi: atque adeò vuluæ neruorúmque vitijs conuenit: sic & pleuriticis & fracturis tũ per se, tum etiã cerato immistũ. Quin & in malagmata quæ opisthotonicis, angina laborantibus & inguinum inflammationi conueniunt, itémque in acopa additur.

De Irini spissamento.
Cap. LXVI.

Spathæ seu elatæ quàm minutissimè contusæ libras VI cum besse in olei libris LXXIII & quincunce, ammixtis aquæ heminis decẽ, æreo vase coquito, quoad oleum odorem spathæ contraxerit: hoc postea in craterem melle oblitum excolato. Ex hoc ipso aromatis imbuto oleo primũ irinum temperatur, iride in oleo spissato, velut inferiùs scriptum est, macerata, vel hoc modo: In olei libris LXX & quincunce xylobalsami contusi, veluti dictum est, libras V & sextantem excoquito: postea detracto xylobalsamo calami contusi libras IX & dextantem, ac myrrhæ grumum vino vetere odorato perfusum adijcito. Postmodum assumptis olei spissati & aromatibus imbuti libris XIIII, iridis contusæ par pondus ad duos dies totidémque noctes in eo macerato: tandémque fortiter ac strenuè exprimito. Quòd si vis efficacius fieri, æquale pondus secundò ac tertiò

A ὅταν δὲ "μετὰ τούτου ζέσῃ, καθελὼν ἀπήθησον τοῦ χαλκοῦ τὸ ἔλαιον· καὶ κατάχει κατὰ τοῦ καρδαμώμου κεκομμένου καὶ πεφυραμένου τῷ λοιπῷ ὕδατι, καὶ κίνει σπάθῃ ἕως ἂν ψυγῇ μὴ διαλείπων. εἶτα ἀπηθήσας τὸ ἔλαιον, ἔμβαλε εἰς τὰς "κη΄. τοῦ ἐλαίου λίτρας ἄνθους "κυπείρου B λίτρας μϛ΄. οὐγγίας η΄. ἐάσας τε ἀποβραχῆναι, ἔκθλιψον διὰ σπυρίδος. ἐὰν δὲ πλείω θέλῃς, τοῦ νεαροῦ ἄνθους τὸ ἴσον ἐμβαλὼν πλῆθος ὁμοίως ἐκθλίβου, ἐάν τε δίβροχον, ἐάν τε τρίβροχον "βούλῃ ποιεῖν· δυναμικώτερον γὰρ γίνεται. ἐκλέγεσθαι δὲ δεῖ τὸ χρηστὸν καὶ μετ' εὐωδίας πληκτικόν. C ἔνιοι δὲ καὶ κιννάμωμον μίσγουσι.

Δύναμιν δὲ ἔχει θερμαντικήν, μαλακτικήν, ἀναστομωτικήν, ἁρμόζουσαν τοῖς περὶ μήτραν καὶ νεῦρα πάθεσι, καὶ πλευριτικοῖς καὶ κατάγμασι, καθ' ἑαυτό τε καὶ κηρωτῇ μιγνύμενον. μίγνυται δὲ καὶ μαλάγμασι τοῖς ἁρμόζουσιν ὀπισθοτονικοῖς, D "συναγχικοῖς, "βουβώνων φλεγμονῇ, καὶ ἀκόποις.

Περὶ στύψεως ἰρίνου. Κεφ. ξϛ΄.

Σπάθης λίτρας ϛ΄. οὐγγίας η΄. ἐλαίου λίτρας ογ΄. οὐγγίας "ε΄. κόψας ὡς λεπτότατα, μίξον ὕδατος κοτύλας ι΄. καὶ βαE λὼν ἐς χαλκοῦν, ἕψε μέχρις ἂν οὗ τὴν ὀσμὴν ἀναλάβῃ· εἶτα ἀπήθει εἰς κρατῆρα μέλιτι κατακεχρισμένον· ἐκ τούτου τοῦ ἠρωματισμένου ἐλαίου τὸ πρῶτον ἴρινον σκευάζεται, ἐναποβρεχθείσης τῷ ἐστυμμένῳ ἐλαίῳ ἴρεως ὡς ὑπογέγραπται, "ἢ οὕτως· ἐλαίου λίτρας ο΄. οὐγγίας ε΄. ξυλοβαλσάμου λίτρας ε΄. F οὐγγίας β΄. κόψας ὡς εἴρηται, σύνεψε· εἶτα ἐξελὼν τὸ ξυλοβάλσαμον, [προσέμβαλε καλάμου κεκομμένου] λίτρας θ΄. οὐγγίας ι΄. σμύρνης χόνδρον οἴνῳ παλαιῷ ἐμβρέχων εὐώδει· εἶτα λαβὼν ἐκ τοῦ ἐστυμμένου ἐλαίου καὶ ἠρωματισμένου λίτρας ιδ΄. ἐναπόβρεχε ἴρεως κεκομμέG νης ἴσον τῷ σταθμῷ, ἐῶν ἡμέρας β΄. καὶ νύκτας β΄. εἶτα ἐκθλίβου βιαίως καὶ νεανικῶς. καὶ εἰ βούλει δυναμικώτερον εἶναι, τὸν ἴσον σταθμὸν καὶ δὶς καὶ τρὶς

V. interserit καὶ

Corn. legit μη΄. Legendum κυπέρου

V. ἐθέλῃς pro eodem.

V. συνάγχῃ Idem βουβῶσι

Marcellus legit ϛ΄.

V. οἱ δὲ ἐλαίου

In quodam vetusto codice & apud Ruellium voces hæ desiderantur.

A ὁμοίως ἐναποβρέχων ἐκθλίβου. κράτιστον δὲ τὸ ἀπ' ἀρχῆς τὸ ἐν ὀσφρήσει μηδενὸς ἄλλου, μόνης δὲ τῆς ἴρεως ''ποιοῦν. τοιοῦτον δὲ ἐστὶ τὸ ἐν Πέργῃ τῆς Παμφυλίας, καὶ ἐν Ἤλιδι τῆς Ἀχαΐας * σκευαζόμενον.

Corn. ἔζον. Lonicerus ποιοῦν retinet, & subaudiendum putat ὀσμήν.

Δύναμιν δὲ ἔχει μαλακτικήν, θερμαντικήν. ἐσχάρας τε καὶ σηπεδόνας καὶ ῥυπαρίας ἀνακαθαίρει, καὶ ταῖς περὶ μήτραν B διαθέσεσιν ἁρμόζει, φλεγμοναῖς τε καὶ μύσεσιν, ἔμβρυά τε ἐκβάλλει, καὶ αἱμορροΐδας ἀναστομοῖ, πρός τε ἤχους ὤτων σὺν ὄξει καὶ πηγάνῳ καὶ πικροῖς ἀμυγδάλοις, καὶ πρὸς καταρρόους χρονίζοντας, διαχριομένων τῶν μυξωτήρων, καὶ πρὸς ὀζαίνας. καθαίρει δὲ καὶ τὴν κοιλίαν C, κυάθου πλῆθος ποθέν. ποιεῖ καὶ πρὸς εἰλεώδη, κινεῖ καὶ οὖρα. καὶ ἐπὶ τῶν δυσχερῶς ἐμούντων, διαχριομένων τῶν δακτύλων, ἢ τῶν ἐμετηρίων, καὶ ἐπὶ συναγχικῶν διαχριόμενον ἢ ἀναγαργαριζόμενον σὺν μελικράτῳ, καὶ πρὸς τραχύτητα ἀρτηρίας. δίδοται καὶ τοῖς D κώνειον ἢ μύκητας ἢ κόριον πεπωκόσιν.

Περὶ γλευκίνου σκευασίας. Κεφ. ξζ.

Γλεύκινον δὲ σκευάζεται τὸ ἁπλοῦν, ἔκ τε ἐλαίου ὀμφακίνου, καὶ σχοίνου, καὶ καλάμου, καὶ νάρδου Κελτικῆς, καὶ σπάθης, καὶ ἀσπαλάθου, καὶ ''μελιλώτου, καὶ E κόστου, καὶ γλεύκους ''συμπεριτιθεμένων τῶν στεμφύλων τῷ ἔχοντι ἀγγείῳ τὰ ἀρώματα καὶ τὸν οἶνον, καὶ τὸ ἔλαιον. κινεῖται δὲ ἐπὶ ἡμέρας λ'. δὶς τῆς ἡμέρας, καὶ μετὰ ταῦτα ἐκπιεσθὲν ἀποτίθεται.

V. μείζονος.

Apud Gal. 7 κατὰ γένη legitur συμπεριτεθειμένων μέσων &c.

Δύναμιν δὲ ἔχει θερμαντικήν, μαλακτικήν, ἀνετικήν· ποιοῦσαν πρὸς τὰ ''ῥίγη F καὶ τὰ ''νευρικὰ πάθη, καὶ τὰ ἐν ὑστέρᾳ. παντὸς δὲ ἀκόπου μᾶλλον ὠφελεῖ μαλακτικὸν ὄν.

Par. ῥίγια

Al. νευρικὰ πάντα

Περὶ Ἀμαρακίνου. Κεφ. ξη.

Ἀμαράκινον δὲ ἐν Κυζίκῳ κάλλιστον γίνεται. σκευάζεται δὲ ἔκ τε ὀμφακίνου ἐλαίου καὶ βαλανίνου, συμφορουμένων ξυλοβαλσάμῳ G, ''σχοίνῳ, καὶ καλάμῳ, ἡδυνομένων δὲ, ἀμαράκῳ, κόστῳ, ἀμώμῳ, νάρδῳ, καρποβαλσάμῳ καὶ σμύρνῃ. ἔνιοι δὲ πολυτελέστερον αὐτὸ ποιοῦντες, μίσγουσι καὶ κιννά-

Ald. in nothis κρατίᾳ addit, cuius etiam meminit Plinius.

similiter maceratum exprimito. Est verò longè optimum, quod nullius alius præterquam solius iridis qualitate odoratum afficit. Tale porrò est, quod in Perga Pamphyliæ & Elide Achaię præparatur. Vim habet emollientem & calfactoriam: crustas vlcerum, putredines ac sordes repurgat: vuluæ affectibus confert, nimirum eius inflammationibus atque præclusionibus: partus eijcit: hæmorrhoidas recludit, ad aurium sonitus ex aceto, ruta & amaris amygdalis prodest. Diuturnis etiam destillationibus, si nares eo illinantur, itémque contra ozænas auxiliatur. Aluum quoque purgat cyathi mensura potum. Facit & ad ilei cruciatus, vrinámque ciet. Ægrè vomentibus opitulatur, perunctis eo digitis, aliísve quæ ad vomitum ciendum ori induntur. Angina quoque laborantibus illinitur, aut ex aqua mulsa gargarizatur, vt & contra arteriæ asperitatem. Datur & ijs qui cicutam, fungos aut coriandrum hauserint.

De Gleucini compositione. Cap. LXVII.

Gleucinum simplex præparatur ex oleo omphacino, schœno, calamo, nardo Gallico, spatha, aspalatho, meliloto, costo, musto, circundatis interim vinaceis vasi quod aromata vinum oleúmque continet. Triginta porrò diebus, bis singulis permiscentur: post demùm expressum oleum reconditur.

Vim habet calfaciendi, molliendi atque relaxandi: quò fit vt ad rigores & neruorum vuluæque affectus conferat. Omni autem acopo vtilius est, quippe quod emolliat.

De Amaracino. Cap. LXVIII.

Fit in Cyzico Amaracinũ probatissimum. Paratur autẽ ex oleis omphacino & balanino: quæ quidẽ xylobalsamo, ''schœno & calamo spissata fuerint: suauiora verò reddita amaraco, costo, amomo, nardo, carpobalsamo & myrrha. Miscẽt & cinnamomũ qui sumptuosius ipsũ conficiunt.

vel, iunco odorato

ficiunt. Assumuntur autem mel & vinum, tum ad vasorum illitionem, tum ad comminuta aromata subigenda. Porrò calfacit, soporem inducit, vasorum spiracula recludit, emollit, feruorem excitat, vrinam cit, putredinibus ac fistulis cōducit, necnon & aquosis ramicibus post curationem ope manus adhibitam. Crustas quoque ac efferata vlcera circumquaque rumpit. Vrinæ difficultati illita sede succurrit. Quin & huius ipsius inflammationibus & ad recludendas hæmorrhoidas itidem oblitum auxiliatur. Vtero appositum menses ciet, vuluę duritias & œdemata discutit, sauciatis denique neruis ac musculis confert, rarioribus lanæ hapsis eo irrigatis & impositis.

A μωμον. παραλαμβάνεται δὲ μέλι καὶ οἶνος εἰς τὴν τῶν ἀγγείων χρῖσιν, καὶ φύρασιν τῶν κεκομμένων ἀρωμάτων. ἔστι δὲ θερμαντικόν, καρωτικόν, ἀναστομωτικόν, μαλακτικόν, πυρωτικόν, οὐρητικόν, εὔχρηστον εἴς τε τὰς ″ σῆπας καὶ σύριγγας, καὶ ὑδροκήλας μετὰ τὰς χειρουργίας· V. ἰπὰς

B περιῤῥήσσει τε τὰς ἐσχάρας καὶ τὰ τεθηριωμένα ἕλκη. πρός τε δυσουρίαν ἁρμόζει περιχριομένου τοῦ δακτύλου· καὶ πρὸς τὰς φλεγμονὰς αὐτοῦ, καὶ πρὸς αἱμοῤῥοΐδων ἀναστόμωσιν περιχριόμενον· ἔμμηνά τε κινεῖ προστιθέμενον τῇ μήτρᾳ, καὶ σκληρίας καὶ οἰδήματα ἐν ὑστέρᾳ διαφορεῖ, καὶ

C πρὸς τὰ νευρότρωτα καὶ μυότρωτα συμφέρει ἐν πιλήμασιν ″ ἐρεοῖς βρεχόμενον καὶ ἐπιτιθέμενον. Par. ἀραιοῖς

De Megalio. Cap. LXIX.

Quondā factitabatur quod Megalium appellatur: at nūc planè intercidit. Veruntamen ad historiæ complementum eius quoque meminisse non abs re fuerit. Huius igitur mistura cum amaracino eadem est, nisi quod resina ampliùs accedit, qua quidem sola discrepat. Leniter emollit. Resina porrò neque conseruationis, neque voluptatis gratia, sed coloris crassamentíque causa vnguentis adijcitur. Miscetur autem terebinthina decocta, donec olere desinat. Eius verò coquendæ ratio in resinæ tractatione declarabitur.

Περὶ Μεγαλείου. Κεφ. ξθ'.

Τὸ δὲ Μεγάλειον καλούμενον, πάλαι μέν ποτε ἐσκευάζετο· ἐκλέλοιπε δὲ νῦν.

D πρὸς ἐκπλήρωσιν δὲ τῆς ἱστορίας, οὐκ ἔστιν ἄτοπον ″ καὶ τούτου ἐπιμνησθῆναι. καὶ τούτου δὲ σκευασία ἡ αὐτὴ τῷ ἀμαρακίνῳ, πλεονάζει δὲ τῇ ῥητίνῃ, καὶ ταύτῃ διαφέρει. ἔστι δὲ μαλακτικὸν ἠπίως. ἡ μέντοι ῥητίνη μίγνυται τοῖς μύροις, οὔτε φυλακῆς οὔτε ἡδονῆς χάριν, χρώματος δὲ καὶ πάχους ἕνεκα. Parif. caret.

E μίγνυται δὲ ἡ τερεβινθίνη ἀφεψομένη, ἄχρις ἂν ἄοσμος γένηται. δηλωθήσεται δὲ ἐν τοῖς περὶ ῥητίνης ἡ ἕψησις αὐτῆς.

De Hedychroo. Cap. LXX.

Sed & quod Hedychroon cognominant, quódque in Co præparatur, easdē vires eundémque præparandi modum cum Amaracino obtinet: at odoratius existit.

Περὶ Ἡδυχρόου. Κεφ. ο.

Καὶ τὸ καλούμενον δὲ ἡδύχρουν, σκευαζόμενον δὲ ″ ἐν Κῷ, τῆς αὐτῆς ἔχεται δυνάμεώς τε καὶ σκευασίας τῷ ἀμαρακίνῳ· εὐωδέστερον δὲ τυγχάνει. V. ἐν τῇ Αἰγύπτῳ

F

De Metopio. Cap. LXXI.

Præparatur & in Ægypto vnguētum, vernaculo nomine Metopium dictū: scilicet propter galbani permistionem. Lignum enim è quo galbanum emanat, Metopion Ægyptijs appellatur. Ex oleo omphacino & amygdalarum amararum, cardamomo, schœno, calamo, melle, vino, myrrha, balsami

Περὶ Μετωπίου. Κεφ. οβ'.

Σκευάζεται δὲ καὶ ″ ἐν Αἰγύπτῳ μύρον, ἐπιχωρίως ὑπ' αὐτῶν καλούμενον μετώπιον, διὰ τὴν τῆς χαλβάνης μίξιν. τὸ γὰρ ξύλον ἐξ οὗ γίνεται ἡ χαλβάνη, μετώπιον V. ἐν αὐτοῖς

G καλεῖται. δι' * ἀμυγδάλων δὲ πικρῶν καὶ ἐλαίου ὀμφακίνου καὶ καρδαμώμου, σχοίνου τε καὶ καλάμου καὶ μέλιτος καὶ οἴνου καὶ σμύρνης καὶ βαλσάμου

καρποῦ καὶ χαλβάνης καὶ ῥητίνης συντίθεται. δόκιμον δέ ἐστι τὸ βαρύοσμον καὶ λιπαρὸν, ἐμφαῖνον μᾶλλον τοῦ καρδαμώμου καὶ τῆς σμύρνης, ἤπερ τῆς χαλβάνης· σφόδρα δὲ θερμαίνει καὶ πυροῖ καὶ ἀναστομοῖ, ἐπισπᾶταί τε καὶ καθαίρει ἕλκη· πρός τε νεῦρα καὶ μύας διακοπέντα ποιεῖ, ὑδροκήλας τε σὺν "σηπταῖς. μίγνυται δὲ καὶ μαλάγμασι καὶ κηρωταῖς. πρός τε ῥίγη καὶ ὀπισθοτονικοὺς σπωμένους χρήσιμον· κινεῖ δὲ καὶ ἱδρῶτας, καὶ ἀναστομοῖ τὰ περὶ ὑστέραν, καὶ σκληρίας τὰς περὶ αὐτὴν χαλᾷ· καὶ καθόλου μαλακτικὴν ἔχει τὴν δύναμιν.

Vulg. cod. σηπταῖς. Sed cum Cornario σηπτικαῖς ex Pal. cod. legimus & subintelligimus ἐμπλάστροις.

Περὶ Μενδησίου. Κεφ. οβʹ.

Καὶ τὸ Μενδήσιον δὲ λεγόμενον, ἐκ τοῦ βαλανίνου ἐλαίου καὶ σμύρνης καὶ κασσίας καὶ ῥητίνης σκευάζεται. ἔνιοι δὲ μετὰ τὸν καταςαθμισμὸν, κιννάμωμον μικρὸν προσεπεμβάλλουσιν ἀνωφελῶς· οὐκ ἐκδίδωσι γὰρ τὰ μὴ "συνεψημένα τὴν δύναμιν. ἐμφερῆ δὲ ἔχει τὴν ἐνέργειαν τῷ μετωπίῳ, ἥττονα μέντοι.

Samb. συνεψημένα.

Περὶ Στακτῆς. Κεφ. ογʹ.

Στακτὴ δὲ καλεῖται τῆς προσφάτου σμύρνης τὸ λιπαρὸν, κεκομμένης μεθ' ὕδατος ὀλίγου, * ἀποτεθλιμμένου τε δι' ὀργάνου. εὐώδης τε λίαν καὶ πολυτελής ἐστι καὶ καθ' ἑαυτὴν * οὖσα μύρον τὸ καλούμενον στακτή. δόκιμος δέ ἐστιν ἡ ἀμιγὴς ἐλαίῳ, καὶ ἐν ἐλαχίστῳ πλείστην δύναμιν κεκτημένη, οὖσα θερμαντικὴν, ἀναλογοῦσα τῇ σμύρνῃ καὶ τοῖς θερμαίνουσι τῶν μύρων.

Περὶ κινναμωμίνου. Κεφ. οδʹ.

Κινναμώμινον δὲ ἔκ τε ἐλαίου βαλανίνου καὶ στυμμάτων ξυλοβαλσάμου, "καλάμου, σχοίνου. ἡδυσμάτων δὲ κινναμώμου, βαλσάμου καρποῦ, σμύρνης τετραπλασίονος παρὰ τὸ κιννάμωμον σκευάζεται. μίγνυται δὲ καὶ μέλι εἰς τὴν φύρασιν. δόκιμον δέ ἐστι τὸ μὴ "δριμὺ, μαλακὸν δὲ τῇ ὀσμῇ, καὶ παρεμφαῖνον σμύρνης, παχύ τε καὶ "εὐῶδες, ἄγαν δὲ τῇ γεύσει πικρόν. τὸ γὰρ τοιοῦτον οὐκ ἐκ ῥητίνης, ἀλλ' ἐκ σμύρνης ἔχει τὸ πάχος· ἡ γὰρ ῥητίνη

Deest in v. cod.

Parif. τὸ δριμύ. Sed negationem hic quoque addunt Marcellus Virgilius & Ruellius. Lacuna legit δόκιμον δέ ἐστι τὸ δριμὺ μὲν τῇ γεύσει &c. V. εὐῶδες ἄγαν, τῇ γεύσει πικρόν.

A semine, galbano & * resina, componitur. Probatur quod grauiter olet ac pingue est, quódque cardamomum & myrrhã potiùs quàm galbanum resipit. Vehementer autem calfacit, adurit, ora vasorum aperit, attrahit, vlceráque expurgat. Ad neruos & musculos præcisos efficax est, itémq; ad aquosos ramices B septicis emplastris adhibitum. Malagmatis etiam ac ceratis inseritur. Rigoribus quoq; ac retrorsum curuato corpore conuulsis conducit. Ciet & sudores, atque vteri vasorũ oscula reserat, eiusdémque duritias laxat. Atque in vniuersum molliendi vi præditum est.

Plin. terebinthina

C *De Mendesio. Cap. LXXII.*

Quod Mendesium dicitur, ex balanino conflatur oleo, myrrha, cassia & resina. Nonnulli postquam alia singula certis ponderibus iniecerunt, cinnamomi exiguum insuper addunt, sed vtilitate nulla. Nec enim suas vires conferunt quæ non simul contrita fuerint. Cæterùm D similem Metopio vim obtinet, attamen inferiorem.

De Stacte. Cap. LXXIII.

Stacte verò vocatur pinguitudo recentis myrrhæ cum aqua pauca contusæ & organo expressæ. Ea per quàm odorata ac pretiosa est: quippe quæ vnguentum per se faciat, E quod stacte nominatur. Probatur quæ olei nihil admixtum habet, quæque vel minima quãtitate vim maximam sortita est, nimirum calfactoriam, ac myrrhę vnguentísque calfacientibus proportione respondentem.

De Cinnamomino. Cap. LXXIIII.

F

Cinnamominum ex oleo cõstat balanino, & xylobalsami, calami ac schœni spissamẽtis: cinnamomi verò, balsami seminum & quadruplæ ad cinnamomũ myrrhæ odoramentis. Quin & ad ea ipsa subigenda mel adijcitur. Probatur minimè acre, molli odore, myrrhæ quiddam G referẽs: quippe quod crassũ sit & odoratũ, ac gustu perquã amaro. Tale enim nõ à resina, sed myrrha crassitudinem obtinet: quin neque resina

amaritudinem, neque odoris gratiam addit. Vim habet admodū acrem, calfacientem & amaram. Proinde ora venarum calfaciendo aperit: humores quoque ac flatus discutit, diffundit & attrahit, sed caput aggrauat. Facit & ad vuluæ vitia cū oleo duplo, cera & medulla: sic enim de acrimonia sua multū amittit, emolliēdíque vim asciscit. Nam alioqui comburit, ac prę cęteris crassis vnguentis vehementissimè indurat. Ad fistulas etiā ac putredines euidēter est efficax: itémque ad aquosos ramices, carbunculos & gangrenas cum cardamomo. Quin & ad rigores circuitu redeūtes, tremores ac virulentarum bestiarū morsus illinitur: scorpionum verò ictibus phalangiorúmq; morsibus cum tritis grossis imponitur.

De Nardino vnguento. Cap. LXXV.

Nardinum vnguentum variè addito malabathri folio, aut sine eo, præparatur. Vtplurimum autem balanino oleo aut omphacino spissandi quidem gratia iuncus odoratus admiscetur: ad odoris verò gratiam conciliandā, costus, amomum, nardum, myrrha, balsamum. Laudatur tenue, minimè acre, nardi aridæ aut amomi odorem retinens. Vis ei extenuās, acris ac detergēs: nec non & humores rarefaciendi & excalfaciendi vi pollet. Liquidum vero est, nec habet strigmenti crassitudinem, nisi resinam recipiat. Conficitur quoque vilius ex omphacino oleo, iunco, calamo, costo atque nardo.

De Malabathrino. Cap. LXXVI.

Malabathrinum seu foliatū eadē habet quæ nardinum spissamenta, myrrhæ autem plusculum additur: qua de causa calfacit, crocino aut amaracino viribus respondens.

De Myrrha. Cap. LXXVII.

MYRRHA lachryma est arboris nascentis in Arabia, Ægyptiacæ spinæ similis: qua quidem incisa lachryma in substratas tegetes destillat, pars verò circa caudicem ipsum concrescit.

A οὐ προσδίδωσι πικρίαν, οὐδὲ εὐωδίαν.

Δύναμιν δὲ ἔχει σφόδρα δριμεῖαν καὶ θερμαντικὴν καὶ πικράν. ἀναστομοῖ γοῦν θερμαίνουσα καὶ διαφορεῖ, καὶ διαχεῖ καὶ ἐπισπᾶται ὑγρά, καὶ πνεύματα· ἔστι δὲ καρηβαρικόν· ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς τὰ περὶ μήτραν σὺν ἐλαίῳ διπλασίονι καὶ κηρῷ καὶ μυελῷ.
B οὕτω γὰρ ἀποβάλλει τὸ πολὺ τῆς δριμύτητος, καὶ γίνεται μαλακτικόν. ἄλλως γὰρ συγκαίει καὶ σκληρύνει βιαιότατα πάντων τῶν παχέων μύρων. ποιεῖ καὶ πρὸς σύριγγας καὶ *σήπτας ἐναργῶς καὶ πρὸς ὑδροκήλας καὶ ἄνθρακας καὶ γαγγραίνας σὺν καρδαμώμῳ· πρὸς ῥίγη τὰ περιοδικὰ καὶ
C πρὸς τρόμους, καὶ τοὺς ἀπὸ τῶν ἰοβόλων "θηρίων δακνομένους ἐν συγχρίσματι, ἐπίθεμά τε σκορπιοπλήκτοις καὶ φαλαγγιοδήκτοις "σὺν ὀλύνθοις παρατετριμμένοις.

Hæc vox deest in v. cod.

Al. σὺν ὀλύνθοις λείοις. Sic habuit & Ruellii codex. Sed vulg. exempl. carent.

Περὶ Ναρδίνου μύρου. Κεφ. οε.

Νάρδινον μύρον ποικίλως σκευάζεται
D διά τε τοῦ μαλαβαθρίνου "φύλλου, καὶ δίχα τούτου· ὡς τὸ πολὺ δὲ μίγνυται τῷ βαλανίνῳ "ἐλαίῳ, ἢ ὀμφακίνῳ, πρὸς μὲν τὴν στύψιν τοῦ ἐλαίου σχοῖνος· πρὸς δὲ τὴν εὐωδίαν "κόστος, ἄμωμον, νάρδον, σμύρνα, βάλσαμον. ἔστι δὲ χρηστὴ ἡ "λεπτή, μὴ δριμεῖα, ἔχουσα τὴν εὐωδίαν τῆς ξηρᾶς νάρδου ἢ ἀμώμου.
E Δύναμις δὲ αὐτῇ λεπτυντική, δριμεῖα, σμηκτική, ἀραιωτικὴ ὑγρῶν, θερμαντική. ὑγρὰ δέ ἐστι καὶ οὐ γλοιώδης, ἐὰν μὴ ῥητίνην ἔχῃ. σκευάζεται δὲ καὶ λιτὴ δι' ὀμφακίνου ἐλαίου καὶ σχοίνου καὶ καλάμου, καὶ κόστου, καὶ νάρδου.

V. μύρου

V. μύρῳ Sed minùs rectè.

In vet. cod. non legitur.

Codex Marcelli λιτή

Περὶ Μαλαβαθρίνου. Κεφ. ος.

F Τὸ δὲ μαλαβάθρινον, ἔχει μὲν στύμματα ἃ καὶ ἡ νάρδος, σμύρνης δὲ πλέον δέχεται καὶ γίνεται θερμαντικόν, ἀναλογοῦν τῷ κροκίνῳ καὶ ἀμαρακίνῳ τὴν δύναμιν.

"Περὶ Σμύρνης. Κεφ. οζ.

ΣΜΥΡΝΑ δάκρυόν ἐστι δένδρου
G γεννωμένου ἐν Ἀραβίᾳ, ὅμοιον τῇ *Αἰγυπτιακῇ ἀκάνθῃ· οὗ ἐγκοπτομένου ἀπορρεῖ τὸ δάκρυον εἰς ὑπεστρωμένας ψιάθους· τὸ δέ, "ἐπὶ τῷ στελέχει περιπήγνυται.

Sunt qui hoc loco de Iasmelæo caput interserunt, totidē ferè verbis ex Aëtio transcriptum. In Florentino certè quidē codice insertū reperitur. Nos Aldinū codicem secuti ad notha relegauimus.

V. caret.

καὶ λέγεται αὐτῆς ἡ μὲν τις πεδιάσιμος λιπαρὰ, ἧς πιεζομένης, ἡ στακτὴ λαμβάνεται· ἡ δέ τις γαβιρέα λιπαρωτάτη, ἐν εὐγείοις καὶ λιπαροῖς τόποις γινομένη, ἣ καὶ πολλὴν ἀφίησι τὴν στακτήν. πρωτεύει δὲ ἡ Τρωγλοδυτικὴ καλουμένη ἀπὸ τῆς γινομένης αὐτῆς χώρας, ὑπόχλωρος καὶ δηκτικὴ οὖσα, διαυγής. συλλέγεται δέ τις καὶ λεπτὴ μετὰ τὴν Τρωγλοδυτικὴν ἀριθμουμένη, ἐνάπαλλος οὖσα ὡς τὸ βδέλλιον, ὑπόβρωμος τῇ ὀσμῇ, ἐν εὐηλίοις τόποις γινομένη. ἡ δέ τις καυκαλὶς λεγομένη, ὑπόφωρος, μέλαινα, κάτοπτος. ἡ δὲ χείριστη ἐν ἁπάσαις ἐργασίμη καλεῖται, ψαφαρὰ καὶ ἀλιπὴς, δριμεῖα, κομμίζουσα τῇ ὄψει καὶ τῇ δυνάμει· καὶ ἡ ἀμινναία δὲ καλουμένη, ἀπόδοκιμος. καὶ πιέσματα δὲ ἐξ αὐτῶν γίνεται· ἀπὸ μὲν τῶν λιπαρῶν εὐώδη καὶ λιπαρά· ἀπὸ δὲ τῶν ξηρῶν ἀλιπῆ καὶ οὐκ εὐώδη, ἄτονα διὰ τὸ μὴ προσειληφέναι ἔλαιον εἰς τὴν ἀνάπλασιν. δολίζεται δὲ κόμμει βραχέντι σμύρνης ἀποβρέγματι καὶ μιγνυμένῳ. ἐκλέγου δὲ τὴν νέαν, ψαθυρὰν, κούφην, ὁμόχρουν πάντοθεν, καὶ τὴν ἐν τῷ θλασθῆναι ἔνδοθεν λευκὰς, ὀνυχοειδεῖς ἔχουσαν διαφύσεις, λείας, μικροβώλους τε, πικρὰν, εὐώδη, δριμεῖαν, θερμαντικήν· ἡ δὲ βαρεῖα καὶ τῇ χρόᾳ πισσώδης, ἐστὶν ἄχρηστος. Δύναμιν δὲ ἔχει θερμαντικὴν, ἐφεκτικὴν ῥευμάτων, καρωτικὴν, κολλητικὴν, ξηραντικὴν, στυπτικήν· μαλάσσει δὲ καὶ μήτρας μεμυκυίας καὶ ἀναστομοῖ· ἄγει δὲ καὶ ἔμμηνα καὶ ἔμβρυα συντόμως, σὺν ἀψινθίῳ ἢ θέρμων ἀποβρέγματι, ἢ πηγάνου χυλῷ προστεθεῖσα. λαμβάνεται δὲ ἐν καταποτίου μέγεθος κυάμου, πρὸς βῆχα χρόνιον καὶ ὀρθόπνοιαν, καὶ πλευρᾶς πόνον καὶ θώρακος, λύσιν τε κοιλίας καὶ δυσεντερίας. λύει δὲ καὶ ῥίγη, ἐπιπολὺ τεταρταϊκὰ πρὸ δύο ὡρῶν τῆς ἐπιβολῆς μετὰ πεπέρεως καὶ ὕδατος τὸ μέγεθος κυάμου ποθεῖσα, ἀρτηρίας τε τραχύτητα καὶ δασυσμοὺς φωνῆς ἀποκαθίστησιν ὑποτιθεμένη τῇ γλώττῃ καὶ ἀποχυλιζομένη. κτείνει δὲ καὶ ἕλμινθας, καὶ πρὸς δυσωδίαν στόματος διαμασᾶται· πρὸς δὲ μασχαλῶν πόνους, μετὰ στυπτηρίας ὑγρᾶς διαχρίεται· σὺν οἴνῳ δὲ καὶ

Marc. & Corn. λευκή, ex Plinii autoritate. V. σπαρθομουμένη

V. ὀσμῇ

Corn. μυινέα

Sic Corn. at Par. ἄποιος

V. interserit ἐν

Al. ψαφαραὶ

Addunt Ald. & v. cod. καὶ Cornario redundat. Par. βραχεῖα

Vulg. exempl. non habent.

Forte ἀψινθίου

V. addit καὶ προστιθ. ὡς τὸ βδέλλιον Vulg. exempl. carent.

A Ac myrrha quidẽ quædam pediasimos, quasi campestris, appellatur, pinguis, qua expressa stacte excipitur. Alia verò Gabirea læto ac pingui solo proueniens, quæ multam quoque stactem sudat. Primas verò tenet quæ Troglodytica cognominatur à loco in quo gignitur, subuiridis ea quidem, mordax atque pellucida. B Colligitur etiamnum tenuis quædam, quæ à Troglodytica secunda est, bdellij modo lentescens, odore quodammodo viroso, locis nascens apricis. Alia Caucalis dicitur, exoleta, nigra & retorrida. Omnium deterrima quæ Ergasima nominatur, quippe quæ sit squalore obsita, acris ac minimè pinguis, C & aspectu viribúsque gummi referat. Improbatur etiã quæ Aminea nominatur. Ex ijs porrò expressiones fiunt: è pinguibus quidem odoratæ ac pingues: è siccis verò, haudquaquã pingues, nec odoratæ, inualidæ: propterea quòd oleum dum conformarentur asciuerint. Adulteratur gummi macerato aqua in D qua myrrha maduerit ac permisto.

Eligito recentem, friabilẽ, leuem, vndiquaque concolorem, quæque confracta intercurrentes lineas intrinsecus habeat cãdidas, vnguium speciem præ se ferentes ac læues, quæque insuper minutis sit glebis, amara, odorata & acris. Ponderosa autem & quæ picei coloris est, inu- E tilis censetur. Vim habet calfaciendi, fluxiones sistendi, soporem inducendi, glutinandi, siccandi & astringendi. Emollit etiam præclusam vuluam & aperit. Menses & partus celeriter extrahit, cum absinthij vel lupinorum diluto aut rutæ succo admota. Deglutitur verò catapotij instar ad molẽ fabæ con- F tra diuturnã tussim, orthopnœam, lateris ac thoracis dolorẽ, alui profluuium atque dysenteriam. Rigores quoque, maximéque quartanarios, discutit horis ante accessionẽ duabus, cũ pipere & aqua fabæ magnitudine pota. Subdita linguæ liquatáque arteriæ asperitatẽ ac vo- G cis raucitatem emendat. Quin & lumbricos enecat, & ad oris graueolentiam commanducatur. Aduersus alarum tædia cum alumine liquido illinitur: cum vino verò &

Fortè pallescens

A oleo colluta dentes ac gingiuas stabilit. Inspersa quoque capitis vulnera glutinat. Fractis auribus nudatísque ossibus cum cochleæ carne peruncta medetur. Itémque purulétis auribus, nec non & inflammatis, cum meconio, castorio & glaucio. Ad varos autem cum cassia & melle illinitur. Impetigines ex aceto detergit: B defluētes capillos cum ladano vino & myrtino oleo firmat. Diuturnas etiam defluxiones compescit, si narium pinnæ illinatur. Oculorum vlcera complet, exterítque albugines & ea quæ pupillis tenebras offundunt: quin & scabritias seu asperitudines expolit. Fit & ex ea quemadmodum è thure fuligo, veluti postea ostendimus, C ad eadem efficax.

De Bœotica myrrha. Cap. LXXVIII.

Bœotica verò myrrha ex arbore quadam in Bœotia nascente stillat, incisa radice: eligito quæ myrrham odoris suauitate repręsentet. Calfaciendi, molliendi, diffundendíque D vi pollet. Vtiliter quoque suffimentis inseritur.

De Styrace. Cap. LXXIX.

STYRAX lachryma est arboris cuiusdam cotoneæ malo similis. Præfertur flauus ac pinguis, resinosus, albicantibus grumis, quàm diu-E tissimè in sua odoris gratia permanens, quíque dum mollitur subigitúrve melleam quandam humiditatē ex se remittit. Talis est Gabalites, itémque Pissidiacus atque Cilicius. Deterior niger, friabilis ac furfurosus. Inuenitur & lachryma gummi similis, translucida, myrrhæ æmula: verùm hæc perpauca nasci- F tur. Adulteratur porrò arboris ipsius scobe, quæ vermiculorū erosione facta fuerit, admisto melle ac iridis crassamento & quibusdam alijs. Nonnulli quoque ceram aut sebum aromatis imbutum ad Solem acerrimum vnà cum styrace subigunt, & per colum latis foraminibus peruium in aquam frigidā qua- G si vermiculos effingentes exprimūt & vænundant. Styracem hunc ideò Scolecitem quasi vermiculatū cognominãt: atque imperiti tanquam

ἐλαίῳ διακλυζομένη, ὀδόντας καὶ οὖλα κρατύνει· κολλᾷ δὲ καὶ τὰ ἐν τῇ κεφαλῇ τραύματα ἐπιπασσομένη, καὶ τὰ τεθλασμένα ὦτα καὶ ἐψιλωμένα ὀστᾶ ἰᾶται σὺν κοχλίου σαρκὶ ἐπιχριομένη, καὶ τὰ πυορροοῦντα τῶν ὤτων καὶ φλεγμαίνοντα, σὺν μηκωνίῳ καὶ καστορίῳ καὶ γλαυκίῳ· πρὸς δὲ ἰόνθους μετὰ κασσίας καὶ μέλιτος ἐπιχρίεται, λειχῆνάς τε ἀποσμήχει σὺν ὄξει, καὶ τρίχας ῥευσάσας μετὰ λαδάνου καὶ οἴνου καὶ μυρσινίνου καταχριομένη ῥώννυσι· πραΰνει δὲ καὶ τοὺς χρονίους καταρρόους "διαχριομένη πτερῷ τῶν μυξωτήρων· πληροῖ καὶ τὰ ἐν ὀφθαλμοῖς ἕλκη, καὶ καθαίρει τὰ λευκώματα καὶ τὰ ἐπισκοτοῦντα ταῖς κόραις, καὶ τραχώματα σμήχει. γίνεται δὲ καὶ λιγνὺς ἐξ αὐτῆς ὁμοίως τῇ ἐκ τοῦ λιβάνου, ὡς ὑποδείξομεν, ἁρμόζουσα πρὸς τὰ αὐτά.

Corn. διαχριομένων

Περὶ Βοιωτικῆς σμύρνης. Κεφ. οη'.

Ἡ δὲ Βοιωτικὴ σμύρνα, ἔστι δένδρου τινὸς ἐν Βοιωτίᾳ γεννωμένου ῥίζα *τετμημένη. ἐκλέγου δὲ τὴν ἐμφερῆ σμύρνῃ κατὰ τὴν εὐωδίαν. Δύναμιν δὲ ἔχει θερμαντικήν, μαλακτικήν, "διαλυτικήν. μίγνυται δὲ καὶ θυμιάμασι χρήσιμος.

Corn. ex Gal. διαχυτικήν. Sic & Paulus & Oribas.

Περὶ στύρακος. Κεφ. οθ'.

ΣΤΥΡΑΞ δάκρυόν ἐστι δένδρου τινὸς ὁμοίου "κυδωνίῳ. διαφέρει δὲ αὐτοῦ ὁ ξανθὸς καὶ "λιπαρός, ῥητινώδης, θρόμβους ἔχων ὑπολεύκους, ἐπιδιαμένων τῇ εὐωδίᾳ ὡς ὅτι πλεῖστον, καὶ ἐν τῷ μαλάσσεσθαι ἀνιεὶς ὑγρασίαν τινὰ μελιτώδη· τοιοῦτος δέ ἐστιν ὁ *Καβαλίτης καὶ Πισιδιακὸς καὶ "Κιλίκιος. φαῦλος δὲ ὁ μέλας καὶ "ψαθυρός, καὶ πιτυρώδης. εὑρίσκεται δὲ καὶ δάκρυον κόμμει ἐοικός, διαυγές, σμυρνίζον· ὀλίγον δὲ τοῦτο γεννᾶται. δολοῦσι δὲ αὐτὸ τοῖς ἐκ τοῦ δένδρου πρίσμασιν ἅπερ ὑπὸ τῶν σκωλήκων ἀνατιτρᾶται, μιγνυμένη καὶ μέλιτι καὶ "ἴρεως ὑποστάθμῃ, καὶ ἄλλοις τισίν. ἔνιοι δὲ κηρὸν ἢ στέαρ ἀρωματίσαντες "συμμαλάσσουσιν ἐν τοῖς ὀξυτάτοις ἡλίοις τῷ στύρακι, καὶ δι' ἠθμοῦ εὐρυτρήτου ἐκθλίβουσιν εἰς ὕδωρ ψυχρόν, ποιοῦντες σκωλήκια, καὶ πωλοῦσι σκωληκίτην ὀνομάζοντες. "ἐγκρίνουσι δὲ οἱ ἄπειροι ὡς

V. κυδωνίῳ

Al. ῥυπαρός

Orib. λύκιος

Al. ψαφαρός. & sic quoque Plinius legisse videtur.

V. ἴριδος

V. συνεκμαλάσσουσιν

V. addit στύρακα

A ποιοῦτον ὡς ἀκέραιον, οὐ προσέχοντες τῇ κατὰ τὴν ὀσμὴν εὐτονίᾳ· δριμὺς γὰρ λίαν ἐστὶν ὁ ἄδολος. Δύναμιν δὲ ἔχει θερμαντικήν, μαλακτικήν, πεπτικήν· ποιεῖ πρὸς βῆχας καὶ καταῤῥόους, κορύζας, βράγχους, ἀποκοπὴν φωνῆς· ἁρμόζει καὶ πρὸς τὰς ἐν ὑστέρᾳ μύσεις καὶ σκληρίας· ἔμμηνά τε ἄγει πινόμενος καὶ προστιθέμενος, κοιλίαν τε B κούφως μαλάττει καταπινόμενος ὀλίγος μετὰ ῥητίνης τερεβινθίνης· μίγνυται δὲ καὶ μαλάγμασι διαφορητικοῖς καὶ ἀκόποις χρησίμως. καίεται δὲ καὶ ὀπτᾶται καὶ φώγνυται καὶ αἰθαλοῦται ὡς λίβανος· ἁρμόζει τε ἡ αἰθάλη πρὸς ἃ καὶ ἡ τοῦ λιβάνου. τὸ δὲ ἐξ αὐτοῦ σκευαζόμενον χρῖσμα ἐν τῇ C Συρίᾳ στυράκινον, θερμαίνει καὶ μαλάττει ἰσχυρῶς· κεφαλαλγὲς μέντοι καὶ βαρὺ καὶ καρωτικὸν καθέστηκεν.

Περὶ Βδελλίου. Κεφ. π.

V. μάδελκον
V. βλοχὸν
Orib. ἀραβικοῦ. Marc σκυθικοῦ καὶ ἀραβικοῦ. Hermolaus σεμβρακηνικοῦ. Addit Aët. τῇ χρόᾳ

ΒΔΕΛΛΙΟΝ (ᾳ) οἱ δὲ "μάδελκον, οἱ δὲ "βολχὸν καλοῦσι· δάκρυον ἐστὶ δένδρου "Σαρακηνικοῦ. δόκιμον δέ ἐστιν αὐτοῦ D τὸ τῇ γεύσει πικρόν, διαυγές, "ταυροκολλῶδες, λιπαρὸν διὰ βάθους καὶ εὐμάλακτον, ἀμιγὲς ξύλων καὶ ῥυπαρίας, εὐῶδες ἐν τῇ θυμιάσει, ἐοικὸς ὄνυχι. ἔστι δὲ καὶ ἕτερον "ῥυπαρὸν καὶ μέλαν, ἁδρόβωλον, παλαθῶδες, κομιζόμενον ἀπὸ τῆς Ἰνδικῆς. E φέρεται "δὲ ἀπὸ τῆς Πέτρας, ξηρόν, ῥητινῶδες, ὑποπέλιον, δευτερεῦον τῇ δυνάμει. δολοῦται δὲ μιγνύμενον κόμμει. τὸ δὲ τοιοῦτον οὐχ ὁμοίως πικραίνει "τὴν γεῦσιν, ἔν τε τῇ ὑποθυμιάσει οὐχ οὕτως εὐῶδές ἐστι. Δύναμιν δὲ ἔχει θερμαντικήν, μαλακτικήν, διαλυτικὴν σκληριῶν F καὶ βρογχοκηλῶν, καὶ ὑδροκηλῶν, ἐνεθὲν πτυέλῳ ἀσίτου· ἀνοστομοῖ καὶ τὰς μήτρας προστιθέμενον καὶ ὑποθυμιώμενον· ἐφέλκεται δὲ καὶ τὰ ἔμβρυα καὶ πᾶσαν ὑγρασίαν· θρύπτει δὲ καὶ λίθους πινόμενον, καὶ οὖρα ἄγει, βηχικοῖς τε καὶ θηριοδήκτοις ὠφελίμως δίδοται· ἀγαθὸν δὲ καὶ πρὸς ῥήγματα, σπάσματα, καὶ πλευρᾶς "πόνον καὶ G διαδρομὰς πνευμάτων· "μίσγεται δὲ καὶ μαλάγμασι τοῖς ἁρμόζουσι πρὸς τὰς σκληρίας "καὶ δέσεις τῶν νεύρων.

V. σκυθικόν, μελάντερον, ἁδρόβωλον. quidam vetus codex excusa ista non habet.
Al. καὶ
V. τῇ γεύσει
Ald. πόνον
V. μίγνυται
V. καὶ δέσεις τῶν νεύρων κατεργάζεται κοπτόμενον

A sincerum admittūt, non attendentes ad insignem odoris vehementiam. Est enim admodum acris qui fraudis expers est. Vim habet calfactoriam, emollientem & concoctoriam. Medetur tussi, destillationibus, grauedinibus, raucitatibus & vocis interceptioni: vuluæ quoque præclusæ duritiáque laboranti conuenit. B Cit mēses potu appositúque, & aluum leuiter mollit, si exiguum cum resina terebinthina deglutiatur. Vtiliter etiam malagmatis discutientibus & acopis admiscetur. Vritur autem, assatur torretúrve: atque ex eo, quemadmodū & è thure, fuligo colligitur: quæ quidem ad eadē, ad quæ thuris fuligo accom- C modatur. Styracinū verò vnguentum quod ex eo in Syria concinnatur, calfacit ac potenter emollit: verùm capitis dolorē grauitatémque ac soporem conciliat.

De Bdellio. Cap. LXXX.

BDELLIVM nonnulli madelcum, alij bolchum appellant. D Lachryma est arboris Sarracenicæ. Probatur gustu amarum, translucidum, taurino glutini simile, pingue intima parte & facilè mollescens, lignorum ac sordium expers, in suffitione vnguis odorati in modum odoratum. Est & alterum sordidum ac nigrum, grādioribus glebis, in offas conuolutum, quod qui- E dem ex India aduehitur. Defertur etiam à Petra oppido siccum, resinosum, subliuidum, sed facultate secundum. Adulteratur admixto gummi: verùm ita vitiatum non perinde gustui amaritudinem repræsentat, neque vsqueadeò suffitionibus odoratum est. Vim porrò obtinet calfaciendi, molliendi, F discutiendi duritias, turgescentia guttura, & aquosas hernias, ieiuni saliua dilutum. Tum apposito, tum etiam suffitu vuluæ spiracula laxat, & partus humiditatémque omnē extrahit. Calculos potu cōminuit, & vrinas ducit. Tussientibus & ijs qui à virulentis bestijs demorsi fue- G rint, vtiliter exhibetur. Valet quoq; ad rupta, conuulsa, lateris dolorē & vagos ac discurrentes flatus. Inseritur & malagmatis quæ ad duritias & nodos neruorum conueniunt.

Contusum verò subigitur affuso vino aut aqua calida.

De Thure. Cap. LXXXI.

THVS in ea quidem Arabia gignitur, quæ thurifera cognominatur. At primas tenet masculum stagonias appellatum, naturæ sponte rotundum. Tale autem minimè sectum est, candidúmque visitur, & cùm frangitur intrinsecus pingue, cúmque adoletur, statim ardet. Indicum verò subfuluum est & liuido colore, sed rotundum etiam arte & industria factitatur. Nam in quadrangulares formas dissectum fictilibus tandiu versant atque volutãt, donec formam rotundam contraxerit. Verùm huiusmodi thus tempore flauescit, atomúmq; aut syagrium appellatur. Secundũ locum tenet orobium, quódque in Amelo nascitur. Id nonnulli copiscum nominant, & minus ac fuluius existit. Est & genus quoddã cui amomitæ cognomen, quódque cætera candidum quidem est, at dum mollitur subigitúrve, mastiches more digitis cedit. Adulteratur porrò thus omne pinea resina & gummi artificiosè tractatum. Sed maleficium facilè deprehenditur. Siquidem incensum gummi flammam nõ concipit: resina in fumũ vanescit, thus verò exardescit. Eiusmodi præterea fraudem & odor ipse prodit.

Calfaciendi astringendíq; vi pollet, nec non & ea exterẽdi quæ pupillis caliginem offundũt. Caua vlcera implet & ad cicatricem perducit. Cruẽta vulnera glutinat: sanguinis eruptionem omnem cohibet, ac eam etiam ipsam quæ fit è meningibus. Cum lacte tritum & linamento exceptum sedis ac reliquarũ partium maligna vlcera mitigat. Myrmecia inter initia impetiginésque ex aceto & pice illitum tollit. Quin & igni ambusta vlcera pernionésque cum adipe suillo aut anserino sanat. Vlcera verò capitis manantia cum nitro affrictum percurat. Paronychijs cum melle, & contusis auribus cum pice medetur. Ad reliquos autem aurium dolores cum vino dulci vtiliter infunditur. Perunctum quoque cum cimolia & rosaceo mammis confert

A κατεργάζεται δὲ κοπτόμενον, παραχεομένου οἴνου ἢ ὕδατος θερμοῦ.

Περὶ Λιβάνου. Κεφ. πα΄.

ΛΙΒΑΝΟΣ γεννᾶται μὲν ἐν Ἀραβίᾳ τῇ λιβανοφόρῳ καλουμένῃ. πρωτεύει δὲ ὁ ἄρρην καλούμενος σταγονίας, στρογ-
B γύλος φυσικῶς. ἔστι δὲ ὁ τοιοῦτος ἄτομος, λευκός τε καὶ θλασθεὶς ἔνδοθεν λιπαρός, ἐπιθυμιαθείς τε ταχέως ἐκκαιόμενος. ὁ δὲ Ἰνδικὸς ὑπόκιρρός τέ ἐστι, καὶ πελιὸς τὴν χρόαν. γίνεται δὲ καὶ κατὰ τέχνην ἐπιτήδειος στρογγύλος· τέμνοντες γὰρ αὐτὸν εἰς τετράγωνα σχήματα καὶ ἐμβάλλοντες εἰς κεράμια, κυλίου-
C σιν ἕως ἂν ἀπολάβοι τὸ στρογγύλον σχῆμα· χρόνῳ δὲ ὁ τοιοῦτος ξανθοῦται, ἄτομος ἢ σύαγρος καλούμενος. δευτερεύει δὲ ὁ * Ἀραβίας καὶ ὁ ἐν Ἀμήλῳ, ὃν ἔνιοι κοπίσκον καλοῦσι, μικρότερον καὶ κιρρότερον ὄντα. λέγεται δέ τις καὶ ἀμωμίτης, ἄλλως μὲν λευκός· ἐν δὲ τῷ μαλάσσε-
D σθαι ἐνδιδοὺς ὡς μαστίχη. δολοῦται δὲ πᾶς λίβανος τῇ πιτυίνῃ ῥητίνῃ μεθοδευόμενος, καὶ κόμμι. εὐχερὴς δέ ἐστιν ἡ διάγνωσις. τὸ μὲν γὰρ κόμμι οὐκ ἐκφλογοῦται θυμιώμενον, ἡ δὲ ῥητίνη εἰς καπνὸν ἐκτυφοῦται· ὁ δὲ λίβανος ἐξάπτεται. δηλοῖ δὲ καὶ ἡ ὀσμὴ τὸ τοιοῦτο. Δύναται
E δὲ θερμαίνειν, στύφειν, ἀποκαθαίρειν τὰ ἐπισκοτοῦντα ταῖς κόραις, καὶ τὰ κοῖλα τῶν ἑλκῶν πληροῦν καὶ ἀπουλοῦν, κολλᾶν τε ἔναιμα τραύματα, αἱμορραγίαν τε πᾶσαν, καὶ τὴν ἐκ μηνίγγων ἐπέχειν· παρηγορεῖ καὶ τὰ περὶ δακτύλιον καὶ τὰ λοιπὰ μέρη κακοήθη ἔμμοτος λεῖος, σὺν
F γάλακτι. καὶ τὰς ἐν ἀρχῇ μυρμηκίας καὶ λειχῆνας σὺν ὄξει καὶ πίσσῃ καταχριόμενος αἴρει. καὶ τὰ πυρίκαυστα δὲ ἕλκη καὶ χίμετλα ἰᾶται σὺν στέατι χοιρείῳ ἢ χηνείῳ· ἀχῶρας δὲ σὺν νίτρῳ σμώμενος ἰᾶται, παρωνυχίας τε σὺν μέλιτι, ὤτων θλάσεις σὺν πίσσῃ· πρὸς
G δὲ τὰ λοιπὰ ἀλγήματα τῶν ὤτων, σὺν οἴνῳ γλυκεῖ ἐγχεόμενος, μαστούς τε τοὺς ἀπὸ τοκετῶν φλεγμαίνοντας σὺν κιμωλίᾳ καὶ ῥοδίνῳ καταχριόμενος

Vetus his subdit, τὸ δὲ Ἀραβικὸν αὐγέστερον.

V. λιβανωτοφόρῳ

Orib. ἄτμητος

Marc. & Corn. ἔντομος legisse videntur. Al. σαγρὸς

Marc. ὀρεβίας καὶ ὁ μηλιωτὸς

Par. σμίλῳ. V. ἀμίλῳ

V. ὁ μὲν περὶ λιβ.

V. κατουλοῦν καὶ κολλᾶν τὰ ἔναιμα

V. ἐπέχει. παρηγορεῖ δὲ καὶ τὰ

Serapio legit ἐλαίῳ

confiagrat

ὠφελεῖ· μίγνυται δὲ καὶ τοῖς πρὸς ἀρτηρίαν ὠφελίμοις, καὶ τοῖς σπλαγχνικοῖς φαρμάκοις, αἱμοπτοϊκοῖς τε ὠφελεῖ πινόμενος· μανιώδης δὲ ἐστι πινόμενος ὑπὸ τῶν ὑγιαινόντων, πλείων δὲ μετ' οἴνου ποθεὶς καὶ κτείνει. καίεται δὲ λίβανος ἐπ' ὀστράκου καθαροῦ τεθεὶς, ὑφαπτόμενός τε χόνδρῳ ἀναφθέντι ἀπὸ λύχνου, ἄχρις ἂν ἐκκαῇ· δεῖ δὲ μετὰ τὴν τελείαν καῦσιν πωμάζειν τινὶ, ἄχρις ἂν σβεσθῇ· οὕτω γὰρ οὐκ ἐκτεφροῦται. ἔνιοι δὲ περιτιθέασι τῷ λοπαδίῳ ἄγγεον χαλκοῦν, κοῖλον κατὰ μέσον τετρημένον, πρὸς ἔκληψιν τῆς λιγνύος, ὡς ὑποδείξομεν ἐν τῷ περὶ αἰθάλης λιβάνου λόγῳ. οἱ δὲ, εἰς ὠμὴν χύτραν ἐμβαλόντες καὶ περιπλάσαντες πηλῷ, καίουσιν ἐν καμίνῳ. φώγνυται δὲ ἐπ' ὀστράκου καινοῦ καὶ ἀνθράκων διαπύρων, ἕως ἂν μηκέτι πομφολυγίζῃ, μηδὲ λιπαρίαν τινὰ ἢ ἀτμίδα ἀνίῃ. θρύπτεται δὲ εὐχερῶς κατακεκαυμένος.

V. addit καὶ λίθους τρίψασι

V. ἀγωνιζόντων

V. πωματίζειν

V. ἔνιοι δὲ καὶ περιτιθέασι
V. κατατετρημμένον μέσον εἰς ἔκληψιν

V. περιπλάσαντες

Περὶ φλοιοῦ Λιβάνου. Κεφ. πβ'.

Φλοιὸς δὲ λιβάνου διαφέρει ὁ παχὺς καὶ λιπαρὸς καὶ εὐώδης, πρόσφατος, λεῖος καὶ μὴ λεπρώδης ἢ ὑμενώδης. δολοῦται δὲ μιγνυμένου αὐτῷ φλοιοῦ στροβιλίνου ἢ πιτυΐνου· ἔλεγχος δὲ καὶ τούτων τὸ πῦρ· οἱ μὲν γὰρ λοιποὶ θυμιαθέντες οὐκ ἀνάπτονται, καπνιζόμενοι δὲ δίχα εὐωδίας ἐκτυφοῦνται· ὁ μέντοι τοῦ λιβάνου φλοιὸς ἅπτεται καὶ μετ' εὐωδίας ἐκθυμιᾶται. καίεται δὲ καὶ οὗτος ὡς λίβανος. Δύναμιν δὲ ἔχει τὴν αὐτὴν καὶ ὁ λίβανος, ἐνεργέστερος ὢν καὶ στυπτικώτερος. ὅθεν ποθεὶς, αἱμοπτοϊκοῖς μᾶλλον καὶ ῥοϊκοῖς ἁρμόζει ἐν προσθέτῳ· ποιεῖ καὶ πρὸς οὐλὰς ἐν ὀφθαλμοῖς, καὶ κοιλώματα καὶ ῥυπαρείας. φωχθεὶς δὲ καὶ πρὸς ψωροφθαλμίας ποιεῖ.

V. cod. & Ald. addunt. καὶ ὁ

Περὶ Μάννης Λιβάνου. Κεφ. πγ'.

Μάννα δὲ λιβάνου δόκιμός ἐστιν ἡ λευκὴ καὶ καθαρὰ, ἔγχονδρος. Δύναμιν δὲ ἔχει τὴν αὐτὴν καὶ ὁ λιβανωτὸς, ὑποανειμένως δὲ μᾶλλον. μίσγουσι δὲ ἔνιοι δολίζοντες ῥητίνην πιτυΐνην σεσησμένην καὶ γύριν, ἢ φλοιὸν λιβανωτοῦ κεκομμένου·

A à partu inflammatis. Sic & arteriæ internorúmque viscerum medicamentis vtiliter ammiscetur, & sanguinem expuentes potu iuuat. Verùm in secũda valetudine haustum furorem inducit, & largius cum vino potum etiam interficit. Cæterùm thus in fictili mundo positum crematur grano succẽsum de lucerna
B accẽso, donec exuratur: post perfectam autem vstionem operculo quodã integere oportet, vsquedum restinguatur: sic enim in cineres minimè redigitur. Nonnulli porrò ollulæ vas æneum cauum & in medio perforatum superimponunt ad fuliginem excipiendã, veluti mox, cùm de thuris fuligine fiet mentio,
C demonstrabimus. Alij in ollam crudam luto oblitam immittũt, vrúntque in fornace. Torretur quoque candẽtibus carbonibus in fictili nouo, dum nõ ampliùs bullet, aut pinguitudinem vaporémve vllũ emittat. Friatur verò facilè quod peruſtum eſt.

D *De Thuris cortice. Cap. LXXXII.*

Cortex thuris prestat crassus, pinguis, odoratus, recens, læuis ac minimè scaber aut membranaceus. Adulteratur autem admixto strobilino aut pineo cortice. Sed & horum index est ignis. Siquidem reliqui cortices incensi nequaquã conflagrant, sed citra odoris gratiam in
E fumum euanescũt: thuris verò cortex ardet, & cum odoris fragrantia suffitur. Cæterùm & hic ipse thuris modo vritur. Vis autem ei eadem quæ thuri, verùm efficacior & magis astrictoria. Quare potus sanguinem expuentibus accommodatior est, itémque alui vterí ve fluxione laborãtibus noduli vice sub-
F ditus. Est & ad oculorum cicatrices, cauitatésque ac sordes efficax. Torrefactus autem scabris etiam lippitudinibus auxiliatur.

De Manna thuris. Cap. LXXXIII.

Manna thuris probatur candida,
G pura & granosa. Vim habet eandem quã thus, sed aliquantò remissiorem. Sunt qui admixtis resina pini cribrata & polline, aut etiã thuris contusi cortice ipsam adulterẽt.

Sed hæc quoque maleficia ignis arguit. Neque enim incensa æquè ac pari vigore aëris modo purum vaporē, sed fuliginosum & impurū emittet. Quin & odori grato permixta graueolentia comperietur.

De Thuris fuligine. Cap. LXXXIIII.

Thuris verò fuliginem sic facito: Thuris grana forcipicula singulatim apprehensa de lucerna accendito, & in nouam fictilem ollam concauam imponito. Deinde æreo vase introrsum cauo ac in medio perforato diligēterque deterso obtegito. Tùm ex altera eius parte, aut etiam vtrinque lapillos quaternûm digitorum altitudine subijcito, quò faciliùs introspici queat, vtrum illa vrantur: & locus vt sit per quem grana alia supponas, priusquā granum primum penitus restinctum fuerit. Hoc verò facies, donec sat fuliginis collegisse videare. Assiduè tamen externas æramenti partes aqua frigida ex spongia vndique imbuito. Sic enim ipso non magnoperè calente fuligo omnis firmiùs adhęrescit, quæ alioqui sua leuitate delapsa thuris cineri permiscetur. Derasa itaque prima fuligine, idem opus repetito, quoties visum fuerit: ac cinerem quoque è cremato thure seorsim excipito. Cæterùm illa oculorum inflammationes leniendi vi pollet, fluxiones cohibet, vlcera expurgat, caua explet, & carcinomata compescit.

De Fuliginis confectione. Cap. LXXXV.

AD eundem modum è myrrha, resina & styrace fuligo conficitur, quam ad eadem accommodant. Ex reliquis quoque lachrymis fuliginem similiter excipito.

De Pinu. Cap. LXXXVI.

PINVS vulgo nota arbor est. Eiusdem verò generis est quæ picea dicitur: specie siquidem duntaxat hæc ab illa differt. Vtriusque cortex astrictorius est: ad intertrigines tritus & inspersus confert, itémque ad superficiaria vlcera & ambusta cū argēti spuma & manna.

A ἐλέγχει δὲ ταῦτα τὸ πῦρ. οὔτε γὰρ καὶ
ἴσον καὶ ἰσοτόνως θυμιαθήσεται ἀερίζουσα τὸν
ἀτμὸν, ἀσβολώδης δὲ καὶ οὐ καθαρὸς, ἥ τε
εὐωδία μικτὴν ἔχει τὴν ἀποφοράν.

Περὶ αἰθάλης λιβανωτοῦ. Κεφ. πδ'.

Αἰθάλην δὲ λιβανωτοῦ ποίει οὕτω·
λαβιδίῳ καθ' ἕνα χόνδρον τοῦ λιβάνου ἅ-
B πτων πρὸς λύχνον, ἐπιτίθει εἰς κοῖλον λο-
πάδιον ὀστράκινον καινόν· εἶτα περικάλυ-
ψον χάλκωμα ἔγκοιλον, τετρημένον κατὰ
μέσον καὶ ἐσμηγμένον ἐπιμελῶς, *ἐπι-
τίθει τε κατὰ τὸ ἕτερον αὐτοῦ μέρος ἢ ἀμ-
φότερα, λιθάρια ὕψει τετραδακτυ-
λιαῖα πρὸς τὸ διαφαίνεσθαι εἰ καίεται. καὶ
C ἵνα χώρα ᾖ ὑποτιθέναι ἑτέρους χόν-
δρους ἀεὶ, πρὸ τοῦ τὸν πρῶτον χόνδρον
ἀποσβεσθῆναι παντελῶς· καὶ τοῦτο ποίει,
ἕως ἂν αὐτάρκη λιγνὺν δόξῃς συνηγο-
χέναι. συνεχῶς μέντοι σπόγγῳ ἐξ ὕδα-
τος ψυχροῦ περίμασσε τὰ ἐκτὸς μέρη τοῦ
χαλκώματος· οὕτω γὰρ προσκαθίζει
D πᾶσα λιγνὺς, μὴ ἄγαν αὐτοῦ πυρουμένου·
ἐπεὶ ἀποπίπτουσα διὰ τὴν κουφότητα,
μίγνυται τῇ τοῦ λιβάνου σποδῷ. ἀποψή-
σας οὖν τὴν πρώτην λιγνὺν, ποίει τὸ αὐτὸ
ἐφ' ὅσον ἂν δοκῇ, ἀναιροῦ δὲ καὶ τὴν ἐκ τοῦ
καέντος λιβάνου σποδὸν ἰδίᾳ. Δύναμιν
δὲ ἔχει πραϋντικὴν τῶν ἐν ὀφθαλμοῖς φλε-
E γμονῶν, σταλτικὴν ῥευμάτων, ἀνακαθαρ-
τικὴν ἑλκῶν, πληρωτικὴν κοιλωμάτων,
σταλτικὴν καρκινωμάτων.

Περὶ λιγνύος σκευασίας. Κεφ. πε'.

ΤΟν αὐτὸν δὲ τρόπον σκευάζεται καὶ ἐκ
τῆς σμύρνης καὶ ἐκ τῆς ῥητίνης, καὶ ἐκ τοῦ
στύρακος λιγνύς· ἁρμόζουσι δὲ πρὸς τὰ αὐ-
F τά. καὶ ἐκ τῶν λοιπῶν δὲ δακρύων ὁμοίως
τὴν λιγνὺν λάμβανε.

Περὶ Πίτυος. Κεφ. πς'.

ΠΙΤΥΣ γνώριμον δένδρον· ἔστι δὲ τοῦ
αὐτοῦ γένους καὶ ἡ λεγομένη πεύκη,
εἴδει διαφέρουσα· ἀμφοτέρων δὲ ὁ
G φλοιὸς στυπτικὸς, ἁρμόζων πρός τε πα-
ρατρίμματα λεῖος καταπλασσόμε-
νος, καὶ πρὸς τὰ ἐπιπόλαια τῶν ἑλκῶν καὶ
κεκαυμένα σὺν λιθαργύρῳ καὶ μάννῃ.

V. addit ὡς ἐλέγομεν.

V. καὶ τῇ εὐωδίᾳ

V. προστιθεὶς λύχνῳ

V. εἰς καινὸν λοπάδιον ὀστράκινον κενὸν

Ald. codex in nothis ἕτερον προσεπιτίθει. ἕως ἂν ὑποθῇς κατὰ τὸ ἕτερον αὐτοῦ χεῖλος ἢ εἰς ἀμφότερα

Hæc verba sic leguntur in altero manuscripto ὑποτιθέναι ἀθρόως ἑτέρους πρὸ τοῦ τὸν πρῶτον χόνδρον ἀποσβεσθῆναι παντελῶς, ἕτερον προσεπιτίθει, vt Hermolaus legisse videtur. Goupylus.

V. ἕτερον χόνδρον

ὁμοίως voce V. caret. Ruellius verò hæc latinè omisit.

Par. διαφέρουσα, al. διαφέρουσι

Corn. καταπλασσόμενος

V. ἐπουλοῖ

ἀναληφθεὶς δὲ κηρωτῇ μυρσίνῃ, "ἀπουλοῖ τὰ ἐπὶ τῶν τρυφεροχρώτων ἕλκη· καὶ τὰ ἑρπυστικὰ ἐπέχει μετὰ χαλκάνθης λεῖος, ἔμβρυά τε καὶ δεύτερα * ὑστέρα θυμιαθεὶς ἐκβάλλει, κοιλίαν τε ποθεὶς ἐφίστησι, καὶ οὖρα κινεῖ. καὶ τὰ φύλλα δὲ αὐτῶν "καταπλασθέντα λεῖα φλεγμονὰς παρηγορεῖ, καὶ τραύματα ἀφλέγμαντα διατηρεῖ· "λειανθέντα δὲ καὶ ἑψηθέντα ἐν ὄξει, ὀδονταλγίας πραΰνει διακλυζόμενα θερμά· ἁρμόζει δὲ καὶ ἡπατικοῖς τῶν φύλλων ὁλκὴ μία σὺν ὕδατι ἢ μελικράτῳ ποθεῖσα. ποιεῖ δὲ τὰ αὐτὰ καὶ ὁ "τῆς στροβίλου φλοιὸς καὶ τὰ φύλλα ποθέντα. καὶ τὸ ἐξ αὐτῶν δὲ δᾳδίον σχισθὲν εἰς λεπτὰ καὶ ἑψηθὲν "σὺν ὄξει, ὀδονταλγίας "πραΰνει, κατακρατουμένου τοῦ ἀφεψήματος κατὰ τοῦ πεπονθότος ὀδόντος. καὶ σπάθη δὲ ἐξ αὐτῶν γίνεται εἰς ἀκόπων σκευασίας καὶ πεσσῶν ἐπιτήδειος· ἡ δὲ ἐξ αὐτῶν λιγνὺς καιομένων ἐκλαμβάνεται πρὸς μέλανος γραφικοῦ κατασκευήν, ποιοῦσα καὶ πρὸς καλλιβλέφαρα καὶ κανθοὺς βεβρωμένους, πρός τε πτίλα βλέφαρα καὶ ὀφθαλμοὺς δακρύοντας.

V. quidam κα-ταπασσόμενα

Ald. λειωθέντα

Sunt qui legant, στρόβιλος τῷ φλοιῷ καὶ τοῖς φύλλοις ποθεὶς καὶ ἐπιτεθείς

V. caret. al. συνεψηθὲν ὄξει

Al. παύει

"Περὶ Πιτυΐδων. Κεφ. πζ.

Πιτυΐδες δὲ καλοῦνται ὁ καρπὸς τῶν πιτύων [καὶ τῆς πεύκης] ὁ εὑρισκόμενος ἐν τοῖς κώνοις. Δύναμιν δὲ ἔχουσι "στυπτικήν, θερμαίνουσαν ποσῶς. βοηθοῦσι δὲ "βηξὶ καὶ τοῖς περὶ θώρακα πάθεσι, καθ' ἑαυτὰς καὶ μετὰ μέλιτος λαμβανόμεναι.

Hoc caput v. cod. cum præcedente iungit, vti & sequens.

Hæc verba suspicatur Mathiolus alicunde in contextum perperā irrepsisse.

V. πεπτικήν. al. ἔξωθεν στυπτικήν, quasi extremis partibus astringat, intestinis vim calfaciendi adhibeat.

Al. φθίσεσι

Περὶ Στροβίλων. Κεφ. πη.

Στρόβιλοι δὲ καθαρθέντες ἐσθιόμενοι, ἢ μετὰ γλυκέος καὶ σικύου σπέρματος πινόμενοι, οὐρητικοί, ἀμβλυντικοὶ τῶν περὶ κύστιν καὶ νεφροὺς δριμυτήτων. παρηγοροῦσι δὲ καὶ στομάχου δηγμούς, μετὰ ἀνδράχνης χυλοῦ λαμβανόμενοι" ἐξερείδουσί τε ἀτονίαν σώματος, καὶ τὰς τῶν ὑγρῶν" διαφθορὰς ἐξαμβλύνουσιν. ὅλοι δὲ οἱ στρόβιλοι ἀπὸ δένδρων πρόσφατοι" θλασθέντες καὶ ἐν γλυκεῖ ἑψηθέντες, ἁρμόζουσι παλαιαῖς βηξὶ καὶ φθίσεσι," τοῦ ἐξ αὐτῶν ὑγροῦ καθ' ἑκάστην" ἡμέραν λαμβανομένου κυάθων τὸ πλῆθος τριῶν.

V. ἐξαίρουσιν ἀτονίαν. Ita & Corn. Plinius cap. 8. l. 23. διαφορὰς legisse videtur.

Par. θλασθέντες ἐν γλυκεῖ καὶ ἑψηθέντες

Par. addit καὶ

V. non habet ἡμέρας, ita vt καθ' ἑκάστην hoc loco vertendū videatur, singulis vicibus, hoc est, quotiescunque vsus fueris. Sāb.

A Cerato myrteo exceptus vlcera tenella cute præditorum ad cicatricem perducit: eadem illa serpentia cum atramento sutorio tritus cohibet. Suffitu partus & secundas eijcit: potu verò aluum sistit & vrinas mouet. Quin & ipsarum folia trita & imposita inflammationes leniūt, & vulnera ab inflammatione vin-B dicant. Ad læuorem autem trita & in aceto decocta dentium dolores demulcent, si calida colluantur. Prosunt & hepaticis folia, drachmę vnius pōdere ex aqua mulsáve pota. Eadem præstant Strobili cortex foliáque epota. Quinetiam tæda ex ipsis in tenues assulas concisa & in aceto cocta dentium dolores miti-C gat, si qua parte dens dolet decoctum id ore contineatur. Ex ipsis etiam spatha fit, ad acoporum & pessorum præparationes idonea. Quin & ex ijs, dum cremantur, fuligo excipitur, ad librarij atramenti confectionem vtilis: itémque ad medicamenta honestandis palpebris dicata. Erosis quoque oculo-D rum angulis, glabris callosísque genis, & lachrymantibus oculis opitulatur.

De Pityidibus. Cap. LXXXVII.

Pityidum nomine picearum & pinorum fructus appellantur, qui in conis reperiuntur. Vim ha-E bent astrictoriá & aliquatenus excalfacientem. Tussi pectorísque vitijs tum per se, tum etiam cum melle sumptæ auxiliantur.

De Strobilis. Cap. LXXXVIII.

Strobili si repurgati edantur, aut cum passo & cucumeris semi-F ne bibantur, vrinas cient, & humorum acrimoniam hebetant, qui vesicam & renes infestant: sedant & rosiones stomachi sumptæ cum portulacæ succo: necnon corporis infirmitatem roborant, corruptorúmque humorum labem obtundunt. Toti autem strobili ab arbo-G ribus decerpti ac recentes contusi & in passo decocti ad vetustam tussim & tabitudinem conducunt, si ex eo liquore terni quotidie cyathi assumantur.

De Lentisco. Cap. LXXXIX.

LENTISCVS nota arbor est, partibus sui omnibus astrictoria. Etenim ipsius fructus, folium, ramorum & radicis cortex pares vires sortiuntur. Exprimitur & succus ex cortice, radice ac foliis sufficienter in aqua decoctis: quæ deinde vbi à coctione refrigerata fuerit, abiectis foliis iterum coquatur, donec mellis habeat crassitudinem. Valet is, qua pollet astringendi vi, ad sanguinis reiectiones, alui profluuia & dysenterias in potu: itémque contra sanguinis ex vtero eruptiones, atque tum ipsius vteri, tum etiam sedis procidentias. In summa denique acaciæ & hypocistidis vice ipso vti licet. Eadem quoque præstat succus è tritis folijs expressus. Quin & eorum decoctum fotu caua explet, ossáque quæ nondum conferbuerunt obducto callo solidat, ex vtero fluxiones sistit, nomas arcet, vrinas ciet, ac dentes mobiles collutione firmat atque stabilit. Virentes autem surculi arundineorum dentiscalpiorum vice dentibus affricti, eos repurgant. Fit denique & ex ipso lentisci fructu astringens oleum, ad ea quæ astrictionem desiderant accommodatum.

A

Περὶ Σχίνου. Κεφ. πθʹ.

ΣΧΙΝΟΣ δένδρον γνώριμον, στυπτικὸν ὅλον· καὶ γὰρ ὁ καρπὸς αὐτῆς καὶ τὸ φύλλον καὶ ὁ φλοιὸς τῶν κλάδων καὶ τῆς ῥίζης ἰσοδυναμοῖ. γίνεται δὲ καὶ χύλισμα ἐκ τοῦ φλοιοῦ, καὶ τῆς ῥίζης καὶ τῶν φύλλων ἑψημένων σὺν ὕδατι ἐφ' ἱκανόν· B εἶτα μετὰ τὸ ἐψυχθῆναι τῶν φύλλων ῥιπτομένων, τοῦ ὕδατος δὲ πάλιν ἑψομένου μέχρι μελιτώδους συστάσεως. ποιεῖ δὲ στύφων πρὸς αἵματος ἀναγωγὰς καὶ ῥύσεις κοιλίας καὶ δυσεντερίας πινόμενος, καὶ πρὸς τὰς ἐκ μήτρας αἱμορραγίας καὶ προπτώσεις ὑστέρας καὶ δακτυλίου· καὶ C καθόλου ἀντὶ ἀκακίας καὶ ὑποκιστίδος ἔνεστιν αὐτῷ χρῆσθαι. καὶ ὁ χυλὸς δὲ τῶν φύλλων ἐκθλιβέντων τὰ αὐτὰ ποιεῖ. καὶ τὸ ἀφέψημα δὲ αὐτῶν καταντλούμενον, τὰ ἀσυμπλήρωτα πληροῖ, καὶ τὰ ἀπώρωτα πωρεῖ ὀστέα, καὶ τὰς ἐκ μήτρας ῥεύσεις στέλλει, καὶ τῶν νομῶν ἀποτρεπτικὸν D καὶ οὐρητικόν ἐστιν. ἵστησι δὲ καὶ σειομένους ὀδόντας διακλυζόμενον. τὰ δὲ ξυλάρια χλωρὰ ἀντὶ καλαμίδων παρατριβόμενα τοῖς ὀδοῦσι, σμήχει τούτους. γίνεται δὲ καὶ ἐκ τοῦ καρποῦ αὐτοῦ ἔλαιον στυπτικόν, ἁρμόζον πρὸς τὰ στύψεως δεόμενα.

V. hæc omittit καὶ τῆς ῥίζ.

Oribasij interpres legisse videtur φλοιοῦ τῆς ῥίζης

Marcelli codex addit καὶ ψυχῆναι.

V. ἄχρι

Par. αἱμορροΐδας.

V. quidam ῥύσεις.

V. ἀντὶ καλαμίδος

De Resina lentiscina. Cap. XC.

E lentisco quoque resina nascitur, lentiscina cognominata, & à nonnullis mastiche dicta. Pota sanguinis reiectioni & veteri tussi vtiliter adhibetur. Stomacho quoque est vtilis, ructúmque mouet. Additur etiam in dentifricia & faciei illitus: quippe quæ nitorem cuti conciliet. Quin & pilos oculorum fluentes glutinat & cohibet: commanducata oris halitum commendat, gingiuásque contrahit. Præstantissima porrò & copiosissima in insula Chio prouenit. Præfertur pellucida, ceræ Tyrrhenicæ candore similis, "crassior, arida, friabilis & odorata. Viridis autem minùs probatur. Adulteratur verò admistis thure ac resina strobilina.

Vel plena

E

Περὶ Ῥητίνης σχινίνης. Κεφ. ϟʹ.

Γεννᾶται δὲ καὶ ῥητίνη ἐξ αὐτῆς σχινίνη καλουμένη, ὑπ' ἐνίων δὲ μαστίχη. χρησιμεύουσα πρὸς αἵματος ἀναγωγάς, καὶ πρὸς παλαιὰν βῆχα πινομένη· ἔστι δὲ εὐστόμαχος, ἐρευκτική. μίγνυται δὲ καὶ σμήγμασιν ὀδόντων. F καὶ ἐπιχρίσμασι προσώπου στιλβοποιοῦσα. ἀνακολλᾷ δὲ καὶ τρίχας ἐν ὀφθαλμοῖς, στόματός τε εὐωδίαν ποιεῖ διαμασωμένη, καὶ οὔλων ἐστὶ σταλτική. γεννᾶται δὲ καὶ καλλίστη καὶ πλείστη ἐν Χίῳ τῇ νήσῳ. διαφέρει δὲ αὐτῆς ἡ λαμπυρίζουσα, καὶ Τυρρηνικῷ κη- G ρῷ ὁμοία τῇ λευκότητι, ἁδρὰ καὶ "κάπυρα καὶ εὔθρυπτος" καὶ εὐώδης. ἡ δὲ χλωρὰ ἥττων. δολοῦται δὲ " λιβάνου καὶ ῥητίνης στροβιλίνης μιγνυμένων αὐτῇ.

Hoc caput v. c. præcedenti iungit.

V. στόματός τε εὐωδίας παρασκευαστική ἐστι

Quidam πυρρὰ

In v. c. non legitur καὶ

V. λιβάνῳ καὶ ῥητίνῃ στροβιλίνῃ μιγνυμένη

Περὶ Τερμίνθου. Κεφ. ϟα'.

Τέρμινθος γνώριμον δένδρον, ἧς τὰ φύλλα καὶ ὁ καρπὸς καὶ ὁ φλοιὸς στυπτικὰ ὄντα ἁρμόζει πρὸς ἃ καὶ ἡ σχῖνος, σκευαζόμενα ὁμοίως καὶ λαμβανόμενα. ὁ δὲ καρπὸς αὐτῆς ἐστὶν ἐδώδιμος, κακοστόμαχος, οὐρητικός, θερμαντικός ἐστι δὲ ἄριστος πρὸς ἀφροδίσια. σὺν οἴνῳ δὲ ποθεὶς, πρὸς φαλαγγίων δήγματα ἁρμόζει. ἡ δὲ ἐξ αὐτῆς ῥητίνη κομίζεται μὲν ἐξ Ἀραβίας τῆς ἐν Πέτρᾳ. γεννᾶται δὲ καὶ ἐν Ἰουδαίᾳ καὶ Συρίᾳ καὶ ἐν Κύπρῳ καὶ ἐν Λιβύῃ καὶ ἐν ταῖς Κυκλάσι νήσοις. ἡ δὴ καὶ διαφέρει διαυγεστέρα οὖσα, λευκὴ, ὑαλίζουσα τῷ χρώματι καὶ κυανίζουσα, εὐώδης, τερμίνθου πνέουσα. προάγει δὲ πασῶν τῶν ῥητινῶν ἡ τερμινθίνη· καὶ μετὰ ταύτην ἡ σχινίνη, εἶτα ἡ πιτυίνη καὶ ἡ ἐλατίνη· μεθ' ἃς ἀριθμοῦνται ἥ τε πευκίνη καὶ ἡ στροβιλίνη. ἔστι δὲ πᾶσα ῥητίνη, μαλακτικὴ, θερμαντικὴ, διαφορητικὴ, ἀνακαθαρτικὴ· βηξὶν ἁρμόζουσα καὶ φθίσεσιν, ἐν ἐκλεικτοῖς καθ' ἑαυτὴν ἢ μετὰ μέλιτος, ἀνακαθαίρουσα καὶ τὰ ἐκ θώρακος. ἔστι δὲ καὶ οὐρητικὴ καὶ πεπτικὴ, κοιλίαν τε μαλάσσει, ἔν τε ἀνακολλήσει τριχῶν ἁρμόζει τῶν ἐν βλεφάροις, καὶ πρὸς λέπρας σὺν ἰῷ χαλκοῦ καὶ χαλκάνθῳ καὶ νίτρῳ, πρός τε τὰ ἰχωρορροοῦντα ὦτα σὺν μέλιτι καὶ ἐλαίῳ, καὶ πρὸς κνησμὸν αἰδοίου. μίγνυται δὲ καὶ ἐμπλάστροις, καὶ μαλάγμασι καὶ ἀκόποις. καὶ πλευρᾶς ἀλγήμασι βοηθεῖ καθ' ἑαυτὴν ἐπιχρισθεῖσα ἢ ἐπιτιθεμένη.

In altero manu scripto codice est hic capitis initium.

Mathioli exemplar addit, καὶ ἐν Εὐβοίᾳ

V. ὑαίζουσα. al. ὑαλίζουσα

Al. τερμινθίνη

V. προέχει

V. θερμαντικὴ καὶ μαλακτικὴ

V. πλευροῦ

Vulg. exempl. καὶ

Περὶ Ῥητινῶν ἄλλων. Κεφ. ϟβ'.

Γίνεται δὲ ῥητίνη ὑγρὰ πιτυίνη καὶ πευκίνη, κομιζόμεναι ἀπὸ Γαλλίας καὶ Τυῤῥηνίας. καὶ ἀπὸ Κολοφῶνος δὲ πάλαι περιεκομίζετο. ἔνθεν καὶ τὴν ἐπωνυμίαν ἔσχε Κολοφωνία κληθεῖσα. καὶ ἀπὸ Γαλατίας τῆς πρὸς ταῖς Ἄλπεσιν, ἣν ἐπιχωρείως οἱ τῆσδε ἔποικοι λάρικα ὀνομάζουσιν. ἐξόχως ποιοῦσα πρὸς τὰς χρονίους βῆχας ἐν ἐκλεικτῷ καὶ καθ' ἑαυτήν. διαφέρουσι δέ εἰσι τῷ χρώματι καὶ αὐταί· ἡ μὲν γάρ τίς ἐστι λευκή, ἡ δὲ ἐλαιώδης, ἡ δὲ μέλιτι ἔοικεν, ὥσπερ ἡ λαρικίς. γίνεται δὲ καὶ κυπαρισσίνη ῥητίνη ὑγρά·

Vulg. nõ habẽt δὲ

Ald. λάρικα

V. add. καὶ

In altero veterũ codicum hoc est capitis initium.

De Terebintho. Cap. XCI.

Terebinthvs cognita arbor est: cuius folia, fructus & cortex quæ pollent astringendi vi ad eadem ad quæ etiam lentiscus conueniunt, simili parata modo sumptáque. Eius fructus esculentus est, at stomacho noxius: vrinam verò ciet & excalfacit. Est & ad excitandam venerem aptissimus: ex vino verò potus contra phalangiorũ morsus prodest. Resina eius ex Arabia Petræa conuehitur. Prouenit tamen etiam in Iudæa, Syria, Cypro, Africa & Cycladibus insulis. Præfertur autem magis perlucida, candida, vitreo colore & in cæruleum vergente, odorata ac terebinthum olens. Resinas porrò omnes antecedit terebinthina: proxima huic lẽtiscina: deinde pinea & abiegna. Post has numerantur ea quã ferunt piceæ & strobilina. Vis autẽ resinæ cuiuis molliendi, calfaciendi, discutiendi dissipandíve & expurgandi. Tussi ac tabi conueniunt in eclegmate per se aut ex melle, quæque ex pectore educi oportet expurgant. Vrinam quoque mouẽt, cruda concoquunt & ventrem emolliunt: ad agglutinandos palpebrarũ pilos conferunt: itémque ad lepras cũ ęrugine, sutorio atramento ac nitro. Ad aures denique sanie manantes cum melle & oleo, necnõ ad genitalium pruritum sunt vtiles. Emplastris quoque, malagmatis & acopis admiscentur: quin & per se illitæ aut impositæ laterum doloribus auxilio sunt.

De Resinis alijs. Cap. XCII.

Manat & resina liquida tum è pinu, tum & è picea. Hæ ex Gallia & Hetruria conuehuntur. Quin & olim è Colophone asportabatur, quæ inde Colophoniæ cognomen sibi vendicauit. Itémque ex Gallia subalpina, quam incolæ nomine vernaculo laricem appellant. Ea in linctu & per se ad veterem tussim præclarè facit. Ipsæ quoque inter se colore differunt: siquidem candida quædam est, alia oleosa, alia denique mellis similitudinem habet, vti larigna. Prouenit & è cupresso resina liquida, quę quidem

ad eadem omnia est efficax. Ex siccis autem resinis alia est strobilina, alia abiegna, alia quam fundit picea, alia denique pinea. Eligito omnium maximè odoratam, perlucidam, non valdè aridam neque humentem, sed cerę similem atque friabilem. In eo genere præstant pinea & abiegna: odoratæ enim sunt atque thus odore imitantur. Præstantiores ex Pityusa insula, quę secundum Hispaniam sita est, deferuntur. Quæ verò ex picea, strobilo & cupresso manarunt, inferiores sunt, neque tantis atque illæ viribus pollent. Veruntamen eorundem gratia, quorum & illæ, vsurpari solent. Lentiscina verò terebinthinę proportione respondet.

De Vrendæ resinæ modo, eiusdémque fuligine. Cap. XCIII.

Vritur resina omnis liquida in vase quadruplę capacitatis ad liquoris infundẽdi quãtitatẽ. Congiũ enim resinæ, duos autẽ aquæ pluuiæ congios in ahenũ immitti oportet, &ad prunas lẽto igne coqui assiduè mouendo, dum odor penitus aboleatur, friabilis & arida reddatur, ac digitis minimè cedat. Tandem vbi refrixit, in fictile vas aconitum, hoc est, minimè picatum, reconditur: fitque hoc modo candoris eximij. Attamen resinam omnem eliquatam priùs excolari oportet, quò sordidi quicquid est secernatur. Vruntur quoque sine aqua super carbonibus leuiter primùm: deinde vbi spissari cœperint, vehementiùs: sicque multis subiectis carbonibus ad dies tres totidémque noctes citra intermissionẽ discoqui oportet, vsque dũ priùs memoratas notas sibi asciuerint. Mox, vti dictum est, reponito. Attamen siccas tota die decoxisse suffecerit, atque ita reponere. Vstæ porrò magnoperè cõducunt ad odorata malagmata & acopa, necnon & ad vnguenta colorãda. E resina quoque, perinde atque de thure dictum est, fuligo excipitur: quę ad honestãdis palpebris dicata medicamenta, ad circũrosos oculorũ angulos, humore superfluo madentes palpebras, & lachrymãtes oculos prosunt. Ex hac eadẽ fit etiã atramẽtũ, quo scribim⁹

vel derasa

A ἥ τις ποιεῖ πρὸς τὰ αὐτά. τῆς μέν τοι ξηρᾶς, "ἡ μέν ἐστι στροβιλίνη καὶ ἐλατίνη, ἡ δὲ πευκίνη, ἡ δὲ πιτυίνη. ἐκλέγου δὲ πασῶν τὴν εὐωδεστάτην καὶ διαυγῆ καὶ μὴ καπυρὰν μηδὲ κάθυγρον, κηροειδῆ δὲ καὶ εὔθρυπτον. διαφέρει δὲ αὐτῶν ἡ πιτυίνη καὶ ἐλατίνη εὐώδεις" γάρ εἰσι καὶ λιβανίζουσαι. B κομίζονται δὲ διάφοροι ἐκ Πιτυούσης τῆς νήσου, ἥ τις κεῖται κατὰ τὴν Ἱσπανίαν. ἡ δὲ πευκίνη καὶ στροβιλίνη, καὶ κυπαρισσίνη, ἐνδεέστεραι εἰσί, καὶ οὐχ ὁμοίως κέχρηνται ταῖς δυνάμεσιν" ὡς ἐκεῖναι. παραλαμβάνονται δὲ πρὸς ὅσα καὶ ἐκεῖναι. ἡ μέν τοι σχινίνη, ἀνάλογος τῇ τερμινθίνῃ.

C

*Περὶ Λιγνύος ῥητίνης. Κεφ. ϛγ΄.

Καίεται δὲ πᾶσα ῥητίνη ὑγρὰ ἐν τετραπλασίονι ἀγγείῳ" κατὰ τὸ τοῦ ἐγχεομένου ὑγροῦ πλῆθος. δεῖ γὰρ χοῦν μὲν τῆς ῥητίνης, δύο δὲ χόας" ὀμβρίου ὕδατος βαλόντας εἰς *ἀγγεῖον, ἕψειν ἐπ' ἀνθράκων" πράως, D διηνεκῶς κινοῦντας ἄχρις οὗ ἄοσμος γένηται καὶ εὔθρυπτος καὶ καπυρά," καὶ ὡς τοῖς *δακτύλοις εἴκειν." λοιπὸν δεῖ ψύξαντας εἰς κεραμεοῦν ἀγγεῖον ἀκώνιτον, ("τουτέστιν ἀπίσσωτον,) ἀποτίθεσθαι. γίνεται δὲ ἐξόχως λευκή· δεῖ μέν τοι προδιυλίζειν πᾶσαν ῥητίνην τήκοντας, ἵνα χωρισθῇ τὸ ῥυπῶδες αὐτῆς. E καίονται δὲ καὶ δίχα ὕδατος ἐπ' ἀνθράκων κούφως τὸ πρῶτον· ὅταν δὲ μέλλωσι" συστρέφειν, ἀθρόως καὶ πολλοὺς ὑποθετέον τοὺς ἄνθρακας, καὶ ἑψητέον ἀδιαλείπτως ἐφ' ἡμέρας καὶ νύκτας τρεῖς, ἄχρις ἂν τὸ προειρημένον ἰδίωμα *ἀπολίπωσιν· ἀποτίθεσο δὲ ὡς εἴρηται. τὰς μέν F τοι ξηρὰς ἀρκέσει δι' ὅλης ἡμέρας ἑψήσαντας ἀποτίθεσθαι. εὐχρηστοῦσι δὲ" καὶ αἱ κεκαυμέναι, εἴς τε τὰ εὐώδη τῶν μαλαγμάτων καὶ ἄκοπα, καὶ εἰς χρωματισμοὺς μύρων. ἐκλαμβάνεται δὲ καὶ λιγνὺς ῥητίνης, ὥσπερ ἐπὶ τοῦ λιβάνου. ἥ τις χρησιμεύει πρός τε καλλιβλέφαρα," καὶ G περιβεβρωμένους κανθοὺς καὶ μυδῶντα βλέφαρα, καὶ δακρύοντας ὀφθαλμούς. γίνεται δὲ ἐξ αὐτῆς καὶ μέλαν ᾧ γράφομεν.

V. ἡ μέν τις ἐστὶ στροβιλίνη, ἡ δὲ ἐλατίνη

V. add. τε

Hæ voces ὡς ἐκεῖναι desunt in v. cod.

In altero Goupyli codicũ hoc caput cum superiore coniunctũ est.

V. inserit ὑγροῦ

V. τοῦ ἐγχεομένου ὕδατος ἐμβαλ.

Marc. χαλκεῖον. sic & Oribas.

Al. πραέως

V. non habet καὶ

Al. λεπτὸν V. λοιπὸν δὲ ξύσαντας

Goupylus hæc verba non reperit in manuscriptis codicibus.

Legitur etiam συντρέχειν, ac ita Ruellius legisse videtur.

V. ἀθρόους

In v.c. non habetur καὶ

V. καλλιβλέφαρα καὶ δακρύοντ omissis iis quæ interiecta sunt.

Περὶ πίσσης ὑγρᾶς. Κεφ. ϟδ΄.

Πίσσα ἡ μὲν ὑγρά, ἣν ἔνιοι κώνειον καλοῦσι, συνάγεται μὲν ἐκ τῶν λιπαρωτάτων ξύλων πεύκης καὶ πίτυος. ἔστι δὲ καλὴ ἡ στίλβουσα καὶ λεία καὶ καθαρά. ποιεῖ δὲ πρὸς θανάσιμα φάρμακα, φθισικούς, ἐμπυϊκούς, βῆχας, ἄσθματα, δυσαναγώγα τῶν ἐν θώρακι ὑγρῶν, ἐκλειχομένη κυάθου πλῆθος μετὰ μέλιτος. ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς τὰς τῶν παρισθμίων καὶ σταφυλῆς φλεγμονὰς καὶ συνάγχας διαχριομένη. καὶ πρὸς τὰ πυορροοῦντα ὦτα σὺν ῥοδίνῳ, καὶ πρὸς ἑρπετῶν δήγματα σὺν ἁλσὶ λείοις καταπλασσομένη. κηρῷ δὲ ἴσῳ μιγεῖσα, λεπροὺς ὄνυχας ἀφίστησι, "φύματά τε ὑστέρας" καὶ σκληρείας δακτυλίου διαφορεῖ. σὺν κριθίνῳ δὲ ἑψηθεῖσα ἀλεύρῳ καὶ παιδὸς οὔρῳ, χοιράδας περιρρήσσει. μετὰ δὲ θείου ἢ πίτυος φλοιοῦ ἢ πιτύρων, ἕρπητας ἐπέχει καταχριομένη. μάννῃ "δὲ καὶ κηρωτῇ μιγεῖσα, τὰς ὑποφορὰς προσκολλᾷ, πρός τε τὰς ἐν ποσὶ καὶ δακτυλίῳ ῥαγάδας ἁρμόζει καταχριομένη, πληροῖ τε τὰ ἕλκη, καὶ ἀποκαθαίρει σὺν μέλιτι· σὺν "σταφίδι δὲ καὶ μέλιτι, ἄνθρακας καὶ σηπεδόνας περιχαράσσει. μίγνυται δὲ καὶ σηπτοῖς χρησίμως.

Gal. & Aetius addunt, καὶ λειχῆνας ὑπορρύπτει Ideóque voces has suppleuerunt Serapio, Marcellus & Ruellius, impetiginésque emédat. Marcellus ista transposita existimauit, legendúmq; σκληρείας τε ὑστέρας καὶ φύματα δακτυλίου.
V. τε
V. σταφίσι

Περὶ πισσελαίου. Κεφ. ϟε΄.

Γίνεται δὲ καὶ πισσέλαιον ἐκ τῆς πίσσης, χωριζομένου τοῦ ὑδατώδους αὐτῆς. ἐφίσταται δὲ τοῦτο καθάπερ ὀρρὸς "γάλακτι, καὶ ἐκλαμβάνεται δὲ ἐν τῇ ἑψήσει τῆς πίσσης, ὑπεραιωρουμένου ἐρίου καθαροῦ, ὅπερ ὅταν ἐκ τοῦ ἀναφερομένου ἀτμοῦ γένηται διάβροχον, ἐκθλίβεται εἰς ἀγγεῖον. καὶ τοῦτο γίνεται ἐφ' ὅσον ἂν χρόνον ἡ πίσσα ἕψηται. ποιεῖ δὲ πρὸς ὅσα καὶ ἡ ὑγρὰ πίσσα. δασύνει δὲ καὶ ἀλωπεκίας "καταπλασσόμενον μετὰ κριθίνου ἀλεύρου. θεραπεύει δὲ τοῦτο καὶ ἡ ὑγρὰ πίσσα, καὶ τὰ ἐπὶ "τῶν κτηνῶν ἕλκη καὶ ψώρας ἐπιχριομένη.

In v. cod. deest γάλακτι
V. καταχρισθὲν
V. καταχριομένη.

Περὶ λιγνύος τῆς ἐξ ὑγρᾶς πίσσης. Κεφ. ϟϛ΄.

Γίνεται δὲ καὶ λιγνὺς "τῆς ὑγρᾶς πίσσης οὕτως· εἰς λύχνον καινὸν

V. add. ἐκ

De Pice liquida. Cap. XCIIII.

A Pix liquida, quam nonnulli conum appellant, è pinguissimis piceæ piníque lignis colligitur. Probatur splendida, læuis ac sincera. Facit autem ad lethalia medicaméta, phthisicos, purulenta excreantes, tusses, anhelationes & humores B intra pectus contétos ęgrè excreabiles, si cyathi mensura cum melle delingatur. Peruncta valet ad tonsillarum ac vuæ inflammationes & anginas, itémque ad aures purulentas cum rosaceo, necnon & ad serpentium morsus cum trito sale adhibita. Pari verò ceræ admista, scabros vngues detrahit: vuluæ tu- C bercula sedísque duritias discutit. Cum farina hordeacea vrináque pueri decocta strumas circumquaque rumpit. Cum sulphure, pineo cortice aut furfuribus illita, quę serpunt vlcera cohibet. Mannæ thuris ac cerato permista, sinuosa vlcera agglutinat: pedum sedísque rhagadibus commodè illinitur: vlcera re- D plet, & cum melle repurgat. Quin & cum vua passa & melle carbunculos putrescentiáque vlcera emarginat. Septicis quoque seu erodentibus emplastris vtiliter immiscetur.

De picino Oleo. Cap. XCV.

E E Pice fit picinum oleum, separato quod in ea aquosum est, quodq; eidem veluti serum lacti supernatat. Excipitur porrò interea dum pix coquitur, expansis supra eam mundis velleribus: quæ postquam halitu ex ea sublato permaduerint, in vas aliquod exprimuntur. Itera- F tur illud, tantisper dum pix ea coquitur. Ad eadem ad quæ pix liquida est efficax. Cum hordeacea etiánum farina alopecijs adhibitum, capillos restituit. Idipsum quoque præstat pix liquida, quæ præterea iumentorum vlcera scabiémque illita emendat.

De Picis liquidæ Fuligine. Cap. XCVI.

G Fit & è liquida pice fuligo hunc in modum. In lucernam nouam

ellychnio instructam picis nonnihil indito: illud accendito, ac fictili vase nouo in clibani speciem conformato, supernè quidem rotundo & angusto, infernè verò, vti clibani solent esse, perforato lucernam operito & ardere sinito: consumptóque priore liquore nouum infundito, donec sat fuliginis collegeris, atque tum vtitor. Vim habet acrẽ & astrictoriam. Ea verò vtendum ad pigmenta quibus palpebræ honestantur, & ad circumlitiones. Itẽ vbi superfluo humore madentibus atque adeo glabris genis pilos restitui oportet. Denique ad imbecilles, lacrymosos ampliúsque exulceratos oculos est vtilis.

De Pice spissa siue arida. Cap. XCVII.

Pix sicca è liquida decocta fit. A nonnullis ea palimpissa, quasi pix iterum cocta nominatur. In hoc genere quędam est visci modo lentescens, boscas cognominata: altera sicca. Probatur pura, pinguis, odorata & subrutila ac resinosa. Talis Lycia & Brutia, quę quidem vtranque picis simul & resinæ naturam sortiuntur. Calfactoriam vim habet, mollit, pus mouet, tubercula panósque discutit, vlcera replet, ac vtiliter vulnerarjis medicamentis permiscetur.

De Zopissa. Cap. XCVIII.

Zopissam sunt qui nominent nauibus derasam cũ cera resinã, quam nonnulli apochyma appellant. Ea dissipandi vim habet, quoniã aqua marina macerata fit. Alij pineã resinam eo nomine vocauerunt.

De Bitumine. Cap. XCIX.

BITVMEN Iudaicũ cæteris præstat. Probatur purpuræ modo splendens, odoris intensi ac ponderosum. Nigrum autem ac sordidum damnatur: admixta siquidem pice adulteratur. Nascitur in Phœnice, Sidone, Babylone & Zacyntho. Gignitur & in Agrigentino Siciliæ agro liquidum fontibus supernatãs,

A ἐλλυχνιασμένον δοὺς τι τῆς πίσσης, ἅψον καὶ πωμάσας τὸν λύχνον καινῷ ἀγγείῳ "κεραμέῳ κλιβανοειδεῖ, ἄνωθεν μὲν περιφερεῖ καὶ στενῷ, κάτωθεν δὲ τρῆμα ἔχοντι καθάπερ οἱ κλίβανοι, ἔα καίεσθαι. ὅταν δὲ ἀναλωθῇ τὸ πρῶτον ὑγρὸν, ἄλλο ἐπίχει, ἕως ἂν αἰθαλώσῃς λιγνὺν αὐτάρκη, καὶ χρῶ. B Δύναμιν δὲ ἔχει δριμεῖαν καὶ στυπτικήν. χρηστέον δὲ αὐτῇ εἰς τὰ καλλιβλέφαρα καὶ περίχριστα, καὶ ὅπου μεμυδηκότα βλέφαρα τριχοφυῆσαι δεῖ. καὶ πρὸς ἀσθενέστερα καὶ δακρυοῤῥοοῦντα, ἔτι δὲ εἰς ἑλκώδη ὄμματα χρήσιμος.

V. κεραμέῳ

C

Περὶ ξηρᾶς Πίσσης. Κεφ. ϛζ'.

Ἡ δὲ ξηρὰ πίσσα ἑψομένης τῆς ὑγρᾶς γίνεται. καλεῖται δὲ αὐτὴ ὑπὸ ἐνίων παλίμπισσα. γίνεται δὲ αὐτῆς, ἡ μέν τις ἰξώδης, βοσκὰς καλουμένη· ἡ δὲ, ξηρά. ἔστι δὲ καλὴ ἡ καθαρὰ, καὶ λιπαρὰ, "εὐώδης τε καὶ ὑπόκιῤῥος καὶ ῥητινώδης. D "τοιαύτη δέ ἐστιν ἡ" Λυκιακὴ καὶ Βρουτία δύο φύσεων ἐχόμεναι, πίσσης ἅμα καὶ ῥητίνης. Δύναμιν δὲ ἔχει θερμαντικὴν, μαλακτικὴν, πυοποιὸν, διαφορητικὴν φυμάτων καὶ φυγέθλων, καὶ πληρωτικὴν ἑλκῶν. μίγνυται δὲ καὶ "τραυματικοῖς χρησίμως.

Orib. legit ἰξώδης.
Non habentur hæc in veteribus vsque ad Δυνάμ. Cornarius Λιβυκὴ legendum ex eo colligit, quòd Paulo lib. 4. cap. 3. pix Africana probetur.
V. τραυματικοῖς

B Περὶ Ζωπίσσης. Κεφ. ϛη'.

Ζώπισσαν "δὲ οἱ μὲν, εἶπον τὴν ἐκ τῶν πλοίων ξυομένην ῥητίνην μετὰ τοῦ κηροῦ, καλουμένην ὑπὸ ἐνίων ἀπόχυμα, οὖσαν διαχυτικὴν διὰ τὸ ἐν τῇ θαλάσσῃ βρέχεσθαι· οἱ δὲ, τὴν πιτυΐνην ῥητίνην οὕτως ὠνόμασαν.

V. δὲ ἔνιοι οἱ μὲν τὴν

F Περὶ Ἀσφάλτου. Κεφ. ϛθ'.

ΑΣΦΑΛΤΟΣ διαφέρει ἡ Ἰουδαϊκὴ τῆς λοιπῆς· ἔστι δὲ καλὴ ἡ "πορφυροειδῶς στίλβουσα, εὔτονος τῇ ὀσμῇ καὶ βαρεῖα· ἡ δὲ μέλαινα καὶ ῥυπώδης, φαύλη. δολοῦται γὰρ πίσσης μιγνυμένης. γεννᾶται "καὶ ἐν Φοι- G νίκῃ, καὶ ἐν Σιδῶνι, καὶ ἐν Βαβυλῶνι, καὶ ἐν Ζακύνθῳ. γίνεται δὲ καὶ κατὰ τὴν Ἀκραγαντίνων χώραν τῆς Σικελίας ὑγρὸν ἐπινηχόμενον ταῖς κρήναις,

V. πορφυροειδὴς
V. δὲ καὶ

ᾧ χρῶνται εἰς τοὺς λύχνους ἀντὶ ἐλαίου, A καλοῦντες αὐτὸ Σικελὸν ἔλαιον, πλανώμενοι· ἔστι γὰρ ἀσφάλτου ὑγρᾶς εἶδος.

Περὶ Πιττασφάλτου. Κεφ. ρ.

Καλεῖται δέ τις καὶ πιττάσφαλτος γινομένη ἐν Ἀπολλωνίᾳ τῇ πρὸς Ἐπιδάμνῳ, ἥ τις ἐκ τῶν Κεραυνίων ὀρῶν συγκαταφέρεται B τῇ τοῦ ποταμοῦ ῥύμῃ, καὶ ἐκβράσσεται κατὰ τὰς ἠιόνας, βώλοις δὲ ὡς συμπεπηγυῖα, ὄζουσα πίσσης μεμιγμένης ἀσφάλτῳ.

Vulg. exempl. Ἐπιδαύρῳ

V. εἰς τὰς

Περὶ Νάφθας. Κεφ. ρα'.

Καλεῖται δέ τις καὶ νάφθα, ὅπερ ἐστὶ τῆς Βαβυλωνίου ἀσφάλτου περιήθημα, C τῷ χρώματι λευκόν· εὑρίσκεται δὲ καὶ μέλαν. Δύναμιν ἔχον ἁρπακτικὴν τοῦ πυρὸς, ὥστε καὶ ἐκ διαστήματος ἁρπάζειν τοῦτο, ὅπερ πρὸς ὑποχύσεις χρήσιμον, καὶ λευκώματα. Δύναμιν δὲ ἔχει πᾶσα ἄσφαλτος ἀφλέγμαντον, κολλητικὴν, διαφορητικὴν, μαλακτικήν, ποιοῦσα D πρὸς πνίγας ὑστερικὰς καὶ προπτώσεις, προστιθεμένη ἢ ὀσφραινομένη ἢ ὑποθυμιωμένη. ἐλέγχει δὲ καὶ ἐπιληπτικοὺς ὑποθυμιαθεῖσα, καθάπερ ἢ ὁ Γαγάτης λίθος. πινομένη δὲ μετ' οἴνου ἢ καστορίου ἔμμηνα κινεῖ, καὶ βηξὶ χρονίαις καὶ ἀσθματικοῖς καὶ δυσπνοίαις βοηθεῖ, καὶ ἑρ- E πετῶν δήγμασι, ἢ ἰσχίων πόνοις καὶ πλευρᾶς· δίδοται δὲ καὶ κοιλιακοῖς καταπότιον, καὶ θρόμβους αἵματος διαλύει σὺν ὄξει ποθεῖσα· ἐγκλύζεται ἢ ἐπὶ δυσεντερικῶν σὺν πτισάνῃ τακεῖσα, καὶ καταρρόους ὑποθυμιωμένη θεραπεύει, ἢ ὀδόντων ἀλγήματα περιπλασθεῖσα πραΰνει· ἀνα- F κολλᾷ δὲ καὶ τρίχας ἡ ξηρὰ διὰ μηλωτίδος θερμανθεῖσα. ἀρήγει δὲ καὶ ποδαγρικοῖς, καὶ ἀρθριτικοῖς καὶ ληθαργικοῖς σὺν ὠμῇ λίσῃ καὶ κηρῷ καὶ νίτρῳ καταπλασθεῖσα. ἡ δὲ πιττάσφαλτος δύναται ὅσα πίσσα καὶ ἄσφαλτος μιχθεῖσα.

V. cod. tres hæc vsque ad Δύναμιν alterum non agnoscunt.

Vulg. exempl. ποιοῦσα

V. ἀσθματικοῖς

V. μηλωτείδος. alij διὰ μέλιτος. Vulg. exempl. θερμανθεῖσα δὲ ἀρήγει τι καὶ

Hæc pertinēt ad finem capitis de Pissasphalto. V. ἡ δὲ πίσσα καὶ ἄσφαλτος γίνεται. atque ita caput clauditur.

Περὶ Κυπαρίσσου. Κεφ. ρβ'. G

Κυπάρισσος στύφει, ψύχει· τὰ φύλλα ποθέντα μετὰ γλυκέος καὶ σμύρνης ὀλίγης, κύστει ῥευματιζομένῃ

V. στύφει καὶ ψύχει

quo ad lucernarum lumina olei vice vtuntur, quódque Siculum oleū falsò appellant: nanque liquidi bituminis genus esse constat.

De Pissasphalto. Cap. C.

Gignitur in Apollonia Epidamno vicina quę Pissasphaltos appellatur. Ea è montibus Ceraunijs ęstuantis fluminis impetu deuoluitur, & in littus expuitur. illic inglebas coacta mistam bitumini picem redolet.

De Naphtha. Cap. CI.

Naphtha quoque vocatur bituminis Babylonij colamē colore cādidum: inuenitur etiam nigrum.

Vim obtinet ignis rapacem, adeò vt etiam è longinquo illum concipiat. Ad suffusiones oculorum & albugines est efficax. Porrò bitumen omne vim habet inflammationes arcendi, glutinandi, discutiendi atque etiā molliendi, ad vuluæ strangulationes & procidētias efficacē, seu appositum, seu olfactum, seu etiam suffumigatum. Quin & comitiali morbo laborantes, veluti gagates lapis, suffitu prodit. Cum vino & castorio potum menses elicit. Tussi veteri, anhelationi spirandíque difficultati auxilio est: serpentiū quoque morsibus, atque coxendicum laterísque doloribus medetur. Cœliacis etiam catapotij instar deglutiendum exhibetur: & grumos sanguinis soluit cum aceto potum. Dysentericis itidem cū ptissana liquatum infunditur, distillationibus suffitione medetur, dentium dolores circumlitū mitigat. Cæterùm quod siccum est, specillo impositum calfactúmque pilos agglutinat. Cum hordeacea autem farina, cera ac nitro adhibitum podagricos, arthriticos atque lethargicos iuuat. At verò pissasphaltos eadem quæ pix & bitumen, si ambo hæc fuerint permixta, potest.

De Cupresso. Cap. CII.

CVPRESSVS astringit & refrigerat. Eius folia ex passo & myrrha pauca epota vesicæ fluxione

contatæ ac vrinæ difficultatibus auxiliantur. Pilulæ autem contusæ & ex vino bibitæ ad sanguinis reiectionem, dysenteriã, alui fluxionẽ, orthopnœam atque tussim conueniunt. Quin & earum decoctum idem prestat. Cum fico tusæ duritias etiam emolliunt, nariúmque polypis medentur. Ex aceto etiamnum decoctæ & cũ lupinis tritæ scabros vngues detrahunt: ramices quoque intestinorum adhibitæ reprimunt. Folia iisdem pollent viribus. Sed & pilulæ cum arboris coma suffitæ culices fugare existimantur. Folia verò trita & imposita vulnera glutinant, sanguinémque supprimunt: cum aceto etiam trita capillos tingunt. Porrò tum per se, tum etiam cum polenta illinuntur ad erysipelata, herpetas, carbunculos & oculorum inflammationes. Cerato verò mista & admota ventriculum roborant.

remouent

De Iunipero. Cap. CIII.

IVNIPERVS quędam maior est, minor altera. Vtraque acris est, extenuat, vrinas ciet, excalfacit, accensáque serpentes fugat. Vnius fructus nucis Pontice magnitudine reperitur: alterius verò fabã æquat, at rotundus est, odoratus, dulcis in mandendo ac subamarus, arkeuthis, id est, iuniperi bacca dictus. Moderatè calfacit & astringit, stomacho vtilis. Potus ad pectoris vitia, tusses, inflationes, tormina virulentarúmq; bestiarum venena cõfert. Vrinas quoque ciet: vnde & conuulsis, & ruptis, & vuluæ strangulatui subuenit.

De Sabina. Cap. CIIII.

SABINAM nonnulli barathrum appellant: cuius duo sunt genera. Vnum folijs quidem est cupresso simile, at spinosius, graueolens, acre ac feruentis naturę. Curta est arbor, ac sese magis in latitudinem fundit: folijs quidam ad suffitus vtuntur. Alterum genus est folio tamarici simile. Vtriusque folia nomas compescunt, & phlegmonas adhibita mitigant: nigritias

A καὶ δυσουρίαις βοηθεῖ. τὰ δὲ σφαιρία κοπέντα καὶ σὺν οἴνῳ πινόμενα, ἁρμόζει πρὸς αἵματος ἀναγωγὴν καὶ δυσεντερίαν, καὶ κοιλίας ῥευματισμὸν, ὀρθόπνοιαν, βῆχα· καὶ τὸ ἀφέψημα αὐτῶν δὲ αὐτὸ ποιεῖ. μαλάττει δὲ καὶ σκληρίας κοπέντα μετὰ σύκου, καὶ πολύποδας τοὺς ἐν μυκτῆρσιν ἰᾶται. B ἐκβάλλει δὲ καὶ λεπριῶντας ὄνυχας, σὺν ὄξει καθεψηθέντα καὶ λεανθέντα μετὰ θέρμων· στέλλει δὲ καὶ ἐντεροκήλας καταπλασθέντα. καὶ τὰ φύλλα δὲ τὰ αὐτὰ ποιεῖ. δοκεῖ δὲ καὶ κώνωπας διώκειν τὰ σφαιρία μετὰ τῆς κόμης θυμιαθέντα. τὰ δὲ φύλλα λεῖα καταπλαττόμενα, τραύματα C κολλᾷ· ἔστι δὲ καὶ ἴσχαιμα. σὺν ὄξει δὲ λειωθέντα, τρίχας βάπτει. καταπλάσσεται δὲ ἢ καθ' αὐτὰ καὶ σὺν ἀλφίτῳ πρὸς ἐρυσιπέλατα καὶ ἕρπητας, ἄνθρακας, καὶ πρὸς ὀφθαλμῶν φλεγμονάς. κηρωτῇ δὲ μιγέντα, στόμαχον κρατύνει ἐπιτιθέμενα.

V. δυσουρία
V. add. καὶ φύλλα
V. δυσεντερίας καὶ κοιλίας ῥευματικάς
V. ἀφέψημα δὲ αὐτῶν
V. horum nihil habet vsque ad δοκεῖ δὲ
V. δὲ καὶ σὺν ἀλφίτῳ καθ' αὐτὰ καὶ πρὸς ἕρπητας
Quidã ἀκάνθας

Περὶ Ἀρκεύθου. Κεφ. ργ΄.

D ΑΡΚΕΥΘΟΣ ἡ μέν τίς ἐστι μεγάλη, ἡ δὲ μικρά· δριμεῖαι δὲ ἀμφότεραι, διουρητικαὶ καὶ θερμαντικαί, θυμιώμεναί τε θηρία διώκουσιν. τοῦ μέν τοι καρποῦ ὁ μέν τις κατὰ καρύου ποντικοῦ μέγεθος εὑρίσκεται, ὁ δὲ κυάμῳ ἴσος, στρογγύλος τε καὶ εὐώδης καὶ γλυκὺς ἐν τῷ διαμασᾶσθαι, καὶ ὑπόπικρος, ἀρκευθὶς καλού- E μενος, θερμαντικὸς μετρίως καὶ στυπτικός, εὐστόμαχος· ποιῶν πρὸς τὰ ἐν θώρακι, καὶ βῆχας καὶ πνευματώσεις καὶ στρόφους καὶ θηρία πινόμενος. ἔστι δὲ καὶ οὐρητικός, ὅθεν καὶ σπάσμασι καὶ ῥήγμασι καὶ ὑστερικαῖς πνιγομέναις ἁρμόζει.

Par. περὶ ἀρκευθίδος
Vulg. tex. ἔστιν ἀρκευθὶς ἡ μὲν μικρὰ, ἡ δὲ μεγάλη.
Ald. addit τὴν μὲν οὖν μικρὰν, ἀρκευθίδα, οἱ δὲ μνησιθέον, οἱ δὲ ἀκαταΐδα καλοῦσι
V. Ἀμφότεραι δὲ θερμαίνουσι καὶ λεπτύνουσι, εἰσὶ δὲ καὶ οὐρητικαί
Vulg. exempl. ὁ δὲ καρπὸς αὐτῶν ὁ μέν τις καρύου μέγεθος εὑρίσκεται. ὁ δὲ καρύου ποντικοῦ ἴσος.
Fortè δὲ
Quidam πινόμενος, sed perperã.

Περὶ Βράθυος. Κεφ. ρδ΄.

F ΒΡΑΘΥΣ, ἔνιοι βάραθρον καλοῦσι· ἔστι δὲ τούτου εἴδη δύο. ὁ μὲν γὰρ αὐτοῦ ἐστι τοῖς φύλλοις ὅμοιον κυπαρίσσῳ, ἀκανθωδέστερον δὲ καὶ βαρύοσμον, δριμὺ, πυρωτικόν· κολοβὸν δὲ τὸ δένδρον καὶ εἰς πλάτος μᾶλλον χεόμενον. χρῶνται δέ τινες τοῖς G φύλλοις ἀντὶ θυμιάματος. Τὸ δὲ ἕτερον μυρίκῃ τοῖς φύλλοις ὅμοιον. ἀμφοτέρων δὲ τὰ φύλλα ἵστησι νομὰς, καὶ φλεγμονὰς καταπλαττόμενα πραΰνει, ἀποκαθαίρει

In v. cod. vox αὐτοῦ non habetur
Dodonæus μυρίκῃ legendum suspicatur.
V. ἰσχυρὸν
V. τούτων
Al. μύσας.

τὲ μελανίας σὺν μέλιτι καταπλασσόμενα, καὶ τὰς ῥυπαρείας "καὶ ἄνθρακας" περιρρήσσει, "σὺν οἴνῳ" ποθέντα, "καὶ αἷμα δι' οὔρων ἄγει, ἔμβρυα τε ἐκτινάσσει. προστεθέντα δὲ καὶ ὑποθυμιαθέντα, τὸ αὐτὸ ποιεῖ. μίγνυται δὲ καὶ τοῖς θερμαντικοῖς χρίσμασιν, ἰδίως δὲ τῷ γλευκίνῳ.

V. add. δὲ

Par. περιρρήσσει V. Quidam c.rēt V. ποθέντα δὲ καὶ αἷμα ἄγει καὶ ἔμβρυα ἐκτινάσσει

Περὶ Κέδρου. Κεφ. ρε΄.

ΚΕΔΡΟΣ δένδρον ἐστὶ μέγα, ἐξ οὗ ἡ λεγομένη κεδρία συνάγεται. καρπὸν δὲ ἔχει ὡς τῆς "κυπαρίσσου, μακρότερον μὲν παρὰ πολύ. λέγεται δὲ καὶ ἄλλη κέδρος μικρά," ἀκανθώδης, ὥσπερ ἄρκευθος, καρπὸν φέρουσα μέγεθος μύρτου, περιφερῆ. Τῆς δὲ κεδρίας ἀρίστη ἡ παχεῖα καὶ διαυγής, βαρεῖα τῇ ὀσμῇ. ἀποχεομένη" δὲ κατὰ σταλαγμοὺς ἐπιδιαμένουσα καὶ μὴ διαχεομένη. Δύναμιν δὲ ἔχει σηπτικὴν μὲν τῶν ἐμψύχων, φυλακτικὴν δὲ τῶν νεκρῶν σωμάτων. ὅθεν καὶ νεκροῦ ζωήν τινες αὐτὴν ἐκάλεσαν. καὶ ἱμάτια δὲ καὶ δέρματα φθείρει διὰ τὸ θερμαίνειν ἐπιτεταμένως καὶ ξηραίνειν. εὐθετεῖ δὲ εἴς τε ὀφθαλμικὰ ὀξυδορκὴς οὖσα ἐγχριομένη, καὶ λευκώματα καὶ οὐλὰς σμήχει. σὺν ὄξει διακλυζομένη, σκώληκας τοὺς ἐν ὠσὶ κτείνει, ἤχους τε καὶ συριγμοὺς παύει σὺν ὑσσώπου ἀφεψήματι ἐγχεομένη. εἴς τε "ἐμβρώματα ὀδόντων" ἐνσταλαχθεῖσα, θραύει μὲν τὸν ὀδόντα, παύει δὲ τὴν ἀλγηδόνα· "σὺν ὄξει δὲ διακλυζομένη τὸ αὐτὸ ποιεῖ. περιχρισθεῖσα δὲ αἰδοίῳ πρὸ τῆς συνουσίας, ἀτόκιόν ἐστι, συναγχικῶν τε" περιχριστός ἐστι, καὶ παρισθμίων φλεγμοναῖς βοηθεῖ, φθεῖράς τε καὶ κονίδας φθείρει περιχρισθεῖσα. κεράστου δὲ δήγμασι σὺν ἁλσὶ καταπλασσομένη, ἀρήγει. πρός τε λαγωοῦ θαλασσίου πόσιν, σὺν γλυκεῖ λαμβανομένη βοηθεῖ, ὠφελεῖ καὶ ἐλεφαντιῶντας. ἐκλειχομένη "ἢ περιχριομένη καθαίρει καὶ τὰ ἐν πνεύμονι ἕλκη, καὶ ἰᾶται. ὅσον κύαθος ῥοφουμένη, σκώληκάς τε καὶ ἀσκαρίδας ἐγκλυζομένη φθείρει καὶ ἔμβρυα κατασπᾷ. γίνεται δὲ καὶ ἔλαιον ἐξ αὐτῆς, χωριζόμενον ἀπὸ τῆς κεδρίας δι' ἐρίου ὑπεραιωρουμένου ἐν τῇ ἑψήσει ὡς ἐπὶ τῆς πίσσης, ποιοῦν πρὸς ὅσα

Hæc quæ desiderabantur in vulg. exempl. adieci ex Cataeus. exēp.

Guillād θαμνώδης ex Gal.

V. τὸ

V. βρώματα V. ἐνσταγεῖσα

V. καὶ σὺν ὄξει δὲ

V. περιχριστοὶ ἐστι

Deest in cod. Par.

& sordes cum melle inducta repurgant, carbunculósque circumquaque rumpunt. Cum vino autem pota, sanguinem per vrinas educunt & partus expellunt: idipsum tum appositu, tum etiam suffitu præstát. Calfactorijs etiam vnguentis, ac priuatim gleucino immiscentur.

De Cedro. Cap. CV.

CEDRVS arbor magna est, ex qua cedria dicta colligitur. Fructum profert vti cupressus, at multò grandiorem. Dicitur & altera cedrus, eáque parua, spinosa, iuniperi modo, fructum ferens myrti baccarum magnitudine, rotundum. Cedria verò laudatissima est, crassa, perlucida, grauis odoris: quæ dum effunditur in guttas coit, miniméque diffunditur. Vim ea obtinet viuentium quidem corporum corruptricem, defunctorum verò conseruatricem: qua ex causa quidam mortui vitam appellauerunt. Vestes quoque & pelles corrumpit, eò quòd vehementiùs calfaciat & siccet. Ocularijs porrò medicamentis accommodatur: quippe quæ inuncta oculis claritatem conciliet, eorundémque albugines ac cicatrices detergeat. Cũ aceto instillata vermes aurium necat, & cum hyssopi decocto infusa sonitus sibilósque sedat. Erosorum dentium cauis indita, eos quidem frangit, at dolores leuat: idem quoque facit, si ex aceto colluatur. Genitali ante coitum circumlita, *sterilitaté facit. Anginosi quoque ea per vnguntur: quin & tonsillarum inflammationibus auxilio est. Pediculos ac lendes illitu enecat: cerastæ morsibus cum sale adhibita subuenit. Cõtra hausta leporis marini venena in passo sumpta auxiliatur. Iuuat & elephanticos. Linctu aut perunctione pulmonis vlcera purgat: & si cyathi mensura sorbeatur, persanat. Tum vermes alios, tum & ascaridas infusa necat, & partus extrahit. Fit & ex ea oleum quod à cedria separatur, velleribus interea dum coquitur supra eam expansis, vt de pice dictum est: ad eadẽ omnia, ad

* conceptum impedit, vel tocij vim habet.

quæ cedria vtile. Priuatim tamen oleum viriliter perúctum scabiem quadrupedum, canum boúmque, persanat: iis inhærentes ricinos admotum enecat, & vlcera ex tonsura oborta ad cicatricem perducit. Fuligo ipsius quo modo è pice colligéda, iisdem quibus illa viribus prædita. Cedrides porrò cedri fructus appellantur. Calfactoriam vim habẽt & stomacho aduersantur: tussi verò, conuulsis, ruptis & stranguriæ auxiliantur. Ex trito pipere poti menstrua ciunt, & contra haustum leporem marinum in vino sumuntur. Fugantur & serpentes, iis perunćto corpore ex cerui adipe aut medulla: denique in antidota quoque adduntur.

A καὶ ἡ κεδρία· θεραπεύει ″ δὲ τὸ ἔλαιον ἰδίως καὶ τὰς ἐπὶ τῶν τετραπόδων ψώρας καὶ κυνῶν καὶ βοῶν ἀνδρικῶς καταχριόμενον, καὶ τοὺς ἐπ᾽ αὐτῶν κρότωνας φθείρει ″ προσαγόμενον* καὶ τὰς ἐπὶ τῇ κουρᾷ ″ γινομένας ἑλκώσεις ″ αὐτῶν ἐπουλοῖ ″. τὴν ″ δὲ λιγνὺν συνα- B κτέον αὐτῆς, ὥσπερ τὴν τῆς πίσσης, δύναμιν ἔχουσαν τὴν αὐτὴν ἐκείνῃ. ″ κεδρίδες δὲ καλοῦνται ″ οἱ ἐξ αὐτῆς καρποί. Δύναμιν δὲ ἔχουσι θερμαντικήν, κακοστόμαχον. βοηθοῦσι δὲ βηξί, σπάσμασι, ῥήγμασι, στραγγουρίαις· καὶ ἔμμηνα ἄγουσι μετὰ πεπέρεως λείου C πινόμεναι, καὶ πρὸς λαγωοῦ θαλασσίου πόσιν σὺν οἴνῳ λαμβάνονται. διώκουσι καὶ θηρία χριομένου τοῦ σώματος σὺν ἐλαφείῳ στέατι ἢ μυελῷ* μίγνυνται δὲ καὶ ἀντιδότοις.

V. δὲ καὶ ἰδίως τὸ λάιον καὶ τὰς
Deest in vulg. exemp.
V. οὐρᾷ.
In vet. cod. deest vox αὐτῶν
V. ὑπουλοῖ
V. hæc infine locat
Legitur & κέδρου
Dal. τῆς ὀξυκέδρου

De Lauro. Cap. CVI.

LAVRVS quædam est tenui folio, altera latiore. Vtraque excalfactoriam emollientémque naturam habet. Itaque decoctum ex his insessu vuluæ ac vesicæ vitiis conuenit. Virentia folia aliquantulum astringunt: trita & illita vesparum apúmque ictibus opitulantur. Eadem adhibita cum polenta & pane ad inflammationem quamlibet leniendam valent. Pota verò stomachum grauant & vomitiones mouent. Porrò lauri baccæ magis quàm folia calfaciunt. Proinde in elegmate tritæ cum melle aut passo prosunt tabi, orthopnœæ ac thoracis rheumatismis. Contra scorpionum ictus ex vino bibuntur, & vitiligines emaculant. Expressus ex ijs succus aurium doloribus auditúsque grauitati auxiliatur, cum vino vetere & rosaceo instillatus. Inseritur & acopis & vnguentis tum calfaciendi, tum etiam discutiendi vi præditis. Cæterùm cortex radicis calculos rumpit, partus necat & hepaticis prodest, tribus obolis in vino odorato potus.

Περὶ Δάφνης. Κεφ. ρϛ´.

D ΔΑΦΝΗ, ἡ μέν τις ἐστὶ ″ λεπτόφυλλος, ἡ δὲ, πλατυτέρα. ″ θερμαντικαὶ δὲ ἀμφότεραι καὶ μαλακτικαί· ὅθεν τὸ ἀφέψημα αὐτῶν εἰς ἐγκαθίσματα ″ τὰ περὶ μήτραν καὶ κύστιν ἁρμόζει. τὰ δὲ χλωρὰ τῶν ″ φύλλων ἠρέμα ὑποστύφει· ὠφελεῖ δὲ λεῖα καταπλα- E σθέντα σφηκῶν καὶ μελιττῶν πληγάς. Δύναται δὲ καὶ πᾶσαν φλεγμονὴν πραΰνειν σὺν ἀλφίτῳ καὶ ἄρτῳ καταπλασθέντα. ποθέντα δὲ* ″ πραΰνει στόμαχον, καὶ ἐμέτους κινεῖ. αἱ δὲ ″ δαφνίδες θερμαντικώτεραι τῶν φύλλων εἰσί· ποιοῦσιν ″ οὖν ἐκλειχόμεναι λεῖαι σὺν F μέλιτι ἢ γλυκεῖ, πρὸς φθίσιν καὶ ὀρθόπνοιαν καὶ τοὺς περὶ θώρακα ῥευματισμούς. πίνονται δὲ σὺν οἴνῳ πρὸς σκορπιοπλήκτους, καὶ ἀλφοὺς δὲ σμήχουσι. τὸ δὲ πίεσμα αὐτῶν, ὠταλγίαις ″ καὶ δυσηκοΐαις βοηθεῖ, σὺν οἴνῳ παλαιῷ καὶ ῥοδίνῳ ″ ἐγχεόμενον. μίγνυται καὶ ἀκό- G ποις καὶ συγχρίσμασι θερμαντικοῖς καὶ ″ διαφορητικοῖς. ὁ δὲ φλοιὸς τῆς ῥίζης αὐτῶν, λίθους θρύπτει καὶ ἔμβρυα κτείνει καὶ ἡπατικοὺς ὠφελεῖ, τριωβόλου πλῆθος σὺν οἴνῳ ″ εὐώδει πινόμενος.

V. quidam λεπτόφυλλος
V. ὡς αὐτῆς φύλλα
V. τοῖς περὶ κύστιν καὶ μήτραν ἁρμόζει διαθέσεσιν. οἱ δὲ καὶ ὑποπλάσιν καλοῦσιν.
Quidam male ξύλων.
Cornarius, βαρύνει
Al. αἱ δὲ ῥίζαι
V. ποιοῦσι δὲ ἐκ.
Codex antiquus addit καὶ ἤχοις
V. add. ἐλαίῳ
Ald. διαφορητικαῖς δυνάμεσι: & suppletur quoque hæc vox in veteri codice.
In v. c. vox hæc deest.

Περὶ Πλατάνου. Κεφ. ρζ'.

P.l. πλατάνου τρυφερὰ τὰ φύλλα
Idem σὺν οἴνῳ

ΠΛΑΤΑΝΟΥ τὰ τρυφερὰ τῶν φύλλων ἑψηθέντα ἐν οἴνῳ καὶ καταπλασθέντα, στέλλει ῥεύματα ὀφθαλμῶν· κουφίζει δὲ καὶ τὰ οἰδήματα καὶ φλεγμονάς. ὁ δὲ φλοιὸς ἑψηθεὶς ἐν ὄξει, ὀδονταλγίας ἐστὶ διάκλυσμα. τὰ δὲ σφαιρία χλωρὰ σὺν οἴνῳ ποθέντα, ἑρπετοδήκτοις βοηθεῖ· ἀναληφθέντα δὲ στέατι, πυρίκαυστα θεραπεύει. ὁ δὲ χνοῦς τῶν φύλλων καὶ τῶν σφαιρίων ἀκοῇ καὶ ὄψιν ἐμπεσὼν λυμαίνεται.

V. παρεμπεσὼν

A *De Platano. Cap. CVII.*

TENERRIMA platani folia in vino decocta, mox illita, oculorum fluxiones sistunt, ac tum œdemata tum phlegmonas leuant. Cortex in aceto coctus ad dentium dolores colluitur. Pilulæ verò virides in vino potæ serpentium B morsibus auxiliantur: exceptæ autem adipe, igni ambusta sanant. Cæterùm foliorum pilularúmque lanugo (in aures & oculos) illapsa auditum visúmque labefactat.

Περὶ Μελίας. Κεφ. ρη'.

ΜΕΛΙΑ δένδρον ἐστὶ γνώριμον, οὗ τῶν φύλλων ὁ χυλὸς, καὶ αὐτὰ σὺν οἴνῳ πινόμενα καὶ καταπλασσόμενα, ἐχιοδήκτοις βοηθεῖ. ὁ δὲ φλοιὸς καεὶς καὶ καταχρισθεὶς μεθ' ὕδατος, λέπρας ἀφίστησι. τὰ δὲ τορνεύματα τοῦ ξύλου ποθέντα, φασὶν ἀναιρετικὰ εἶναι.

V. tantùm, σὺν οἴνῳ καταπλασσό.
Quidam addunt, ὡς καὶ φλοιὸς τοῖς σπληνικοῖς.
Al. ὁ δὲ αὐτὸς

De Fraxino. Cap. CVIII.

C FRAXINVS arbor nota est: cuius foliorum succus & ea ipsa tú in vino pota, tum etiam imposita viperarum morsibus opitulantur. Cortex vstus & ex aqua illitus lepras remouet. Ligni ramenta pota lethalia perhibentur.

Περὶ Λεύκης. Κεφ. ρθ'.

ΛΕΥΚΗΣ τοῦ δένδρου ὁ φλοιὸς ποθεὶς ὅσον οὐγγίας μιᾶς πλῆθος, ἰσχιάδας ὠφελεῖ καὶ στραγγουρίας. ἱστορεῖται δὲ καὶ ἀτόκιος εἶναι, ποθεὶς μετὰ ἡμιόνου νεφροῦ. καὶ τὰ φύλλα δὲ πινόμενα μετὰ κάθαρσιν σὺν οἴνῳ, τὸ αὐτὸ δρᾷν λέγεται. ὠφελεῖ καὶ ὠταλγίας ὁ χυλὸς τῶν φύλλων χλιαρὸς ἐνσταζόμενος. τὰ δὲ κατὰ τὴν ἐκβλάστησιν τῶν φύλλων σφαιρία λεῖα μετὰ μέλιτος ἐγχριόμενα, ἀμβλυωπίας θεραπεύει. ἔνιοι δὲ ἱστοροῦσι τὸν φλοιὸν τῆς λεύκης καὶ τῆς αἰγείρου τμηθέντα εἰς λεπτὰ μεγέθη, καὶ σπαρέντα πρασιαῖς κεκοπρισμέναις, ἐν παντὶ καιρῷ μύκητας ἐδωδίμους φύειν.

Al. αἰγίλωπας

D *De Populo alba. Cap. CIX.*

POPVLI albæ cortex vnciæ vnius pondere potus ischiadicis & stranguriæ prodest. Traditur & conceptum *prohibere, si cum mulino rene bibatur. Sed & folia post purgationes cum vino pota idem E præstare dicuntur. Tepidus quoque foliorum succus aurium doloribus vtiliter instillatur. Pilulæ verò quæ primo foliorum germinatu erumpunt, tritæ & cum melle illitæ oculorum hebetudini medentur. Nec desunt qui memoriæ prodiderint, tum albæ tum etiam F nigræ populi corticem in tenuia frusta concisum ac stercoratis areolis sparsum & quasi satum quauis anni tempestate fungos edules proferre.

adimere

Περὶ Μάκερος. Κεφ. ρι'.

ΜΑΚΕΡ φλοιός ἐστι κομιζόμενος ἐκ τῆς Βαρβάρου, ὑπόξανθος, παχὺς, στύφων ἱκανῶς κατὰ τὴν γεῦσιν· πίνεται δὲ πρὸς αἵματος πτύσιν καὶ δυσεντερίας καὶ κοιλίας ῥευματισμόν.

De Macere. Cap. CX.

G MACER cortex est è Barbaria aduehi solitus, subflauus, crassus & gustu per quàm astringens. Bibitur is ad cruentas excreationes, dysenterias & alui fluxiones.

De Vlmo. Cap. CXI.

VLMI & folia & rami & ipse cortex astringendi vim habent. Folia trita ex aceto ad lepram efficaciter illinuntur, & vulnera glutinant: multò verò magis cortex, si fasciæ loco circumuoluatur: est enim lori in modum flexilis. Crassior autem cortex in vino aut aqua frigida vnciæ pondere potus, pituitam educit. Quin & decoctum foliorum aut corticis radicúmve ossibus fractis si fotus gratia perfundatur, ea celeriùs obducto callo solidat. Humor autem qui in folliculis prima germinis eruptione reperitur, faciei illitus cuti nitorem inducit. Ille idem dum exiccatur, in animalcula culicibus similia resoluitur. Cæterùm recentia folia ad opsonia olerum more vsurpantur.

De Lignorum carie. Cap. CXII.

QVÆ vero caries ex veteribus lignis & caudicibus veluti farina colligitur, imposita vlceribus ea repurgat & ad cicatricem perducit. Eadem serpentia cohibet cum pari aniso & vino subacta, itidémque trita, linteis indita & inspersa.

De Populo nigra. Cap. CXIII.

POPVLI nigræ folia ex aceto imposita podagricis doloribus auxiliantur: quæ verò ex ea manat resina, malagmatis ammiscetur. Semen ex aceto potum comitialibus vtile. Fertur populorum lachryma quæ secundùm Padum amnem destillat concrescere, fierique succinum, quod electrum vulgo Græcorum, nonnullis chrysophorum appellatur. Id attritu iucundum odorem spirat, & colore aurum æmulatur. Tritum potúmque stomachi aluíque fluxiones sistit.

v. l. coire in

De Harundine. Cap. CXIIII.

IN harundinum genere quædam nastos, id est, plena solidáve appellatur: ex qua sagittæ factitari solent: altera fœmina, ex qua tibijs li-

A Περὶ "Πτελέας. Κεφ. ρια΄.

ΠΤΕΛΕΑΣ τὰ φύλλα καὶ (οἱ) ἀκρέμονες καὶ ὁ φλοιὸς συσταλτικά. ποιεῖ δὲ τὰ φύλλα πρὸς λέπραν λεῖα σὺν ὄξει ἐπιπλαττόμενα, καὶ τραύματα κολλᾷ, μᾶλλον δὲ ὁ φλοιὸς ἀντὶ ἐπιδέσμου περιελούμενος· ἔστι γὰρ ἱμαντώδης. ὁ δὲ B παχύτερος φλοιὸς σὺν οἴνῳ ἢ ὕδατι "ψυχρῷ ποθεὶς ὅσον οὐγγίας α΄. πλῆθος, ἄγει φλέγμα." καὶ τὸ ἀφέψημα δὲ τῶν φύλλων ἢ τοῦ * φλοιοῦ τῶν ῥιζῶν καταντλούμενον, κάταγμα πωροῖ τάχιον. τὸ δὲ ἐν ταῖς "φύσαις κατὰ τὴν πρώτην ἐκβλάστησιν εὑρισκόμενον ὑγρὸν," στίλβει πρόσωπον ἐπιχριόμενον. ξηραινόμενον C δὲ τὸ ὑγρὸν τοῦτο, ἀναλύεται εἰς θηρία κωνωποειδῆ. " λαχανεύεται δὲ τὰ πρόσφατα τῶν φύλλων ἑψόμενα εἰς προσοψήματα.

Περὶ Σαπρότητος ξύλων. Κεφ. ριβ΄.

Η δὲ ἀπὸ τῶν παλαιῶν ξύλων καὶ D πρέμνων σαπεία συνισταμένη, ὥσπερ ἄλευρον καταπλασσομένη, ἀνακαθαίρει καὶ ἀπουλοῖ ἕλκη· τὰ δὲ ἑρπυστικὰ ἐπέχει, σὺν ἴσῳ ἀνίσῳ φυραθεῖσα " καὶ οἴνῳ, ἐν ὀθόναις τε καθεῖσα καὶ λεῖα * καταπλασσομένη.

Περὶ Αἰγείρου. Κεφ. ριγ.

B "ΑΙΓΕΙΡΟΥ τὰ φύλλα μετ' ὄξους καταπλαττόμενα, ποδαγρικὰς ὀδύνας ὠφελεῖ. ἡ δὲ ἐξ αὐτῆς ῥητίνη μίγνυται μαλάγμασιν. ὁ δὲ καρπὸς μετ' ὄξους πινόμενος, ἐπιληπτικοὺς " ὠφελεῖ. ἱστορεῖται δὲ ὅτι τὸ ἐξ " αὐτῶν δάκρυον κατὰ F τὸν Ἠριδανὸν ποταμὸν " καταχεόμενον πήγνυται, καὶ γίνεται τὸ καλούμενον ἤλεκτρον, ὑπὸ ἐνίων δὲ χρυσοφόρον ὀδῶδες ἐν τῇ παρατρίψει καὶ χρυσοειδὲς τῷ χρώματι, ὅπερ πινόμενον λεῖον, στομάχου καὶ κοιλίας ῥεῦμα ἵστησι.

Περὶ "Καλάμου. Κεφ. ριδ΄.

G ΚΑΛΑΜΩΝ ὁ μέν τις καλεῖται νάστος, ἐξ οὗ τὰ βέλη γίνεται. ὁ δέ τις θῆλυς, ἐξ οὗ αἱ γλῶτται τοῖς

V. πτελαίας & sic deinceps. De vlmo lignorúmque marcore duo capita in vetustis desiderantur: in margine tantùm epigraphe Κρατευᾶ ῥιζοτόμου.

Deest in vulg. exempl. quáquã à Plinio & Serapione omissum non est.

V. καὶ delet. & legit τὸ δὲ ἀφέ.

V. φύσκαις

Forte, στιλβοῖ

V. καὶ λαχανεύεται δὲ

Quidam supplet, ἐν Ἰταλίᾳ.

V. σὺν

V. καθεῖσα

In antiquis codicibus caput hoc capiti περὶ λεύκης ascriptum est. Vulg. αἴγειρος. τούτου τὰ

V. ὠφελοῦσιν. ἱστορεῖται. λέγεται δὲ ὅτι Marc. αὐτῆς

V. ἀποχεόμενον

V. καλάμων

V. παχύσαρκος

V. ὑπόλευκος. al. λευκὸς. al. ὑπὸ ε πος καὶ λευκός

P. λεία καθ' αὑτὴν καὶ σὺν

V. τοῖς ἀκοαῖς

αὐλοῖς κατασκευάζονται. ἄλλος δὲ συριγγίας, πολύσαρκος, πυκνογόνατος, εἰς βιβλιογραφίαν ἐπιτήδειος. ὁ δέ τις παχὺς καὶ κοῖλος, παρὰ ποταμοῖς φυόμενος, ὃς καὶ δόναξ καλεῖται, ὑπό τινων δὲ Κύπριος. καὶ ἕτερος φραγμίτης, λεπτὸς ὑπόλευκος, πᾶσι γνώριμος· οὗ ἡ ῥίζα καταπλασθεῖσα λεία, καὶ καθ' ἑαυτὴν καὶ σὺν βολβοῖς, ἐπισπᾶται σκόλοπας καὶ ἀκίδας. σὺν ὄξει δὲ στρέμματα καὶ ὀσφύος ἀλγήματα παρηγορεῖ. τὰ δὲ φύλλα χλωρὰ κοπέντα καὶ ἐπιτεθέντα, ἐρυσιπέλατά τε καὶ τὰς ἄλλας φλεγμονὰς ἰᾶται. ὁ δὲ φλοιὸς ἀλωπεκίας θεραπεύει καεὶς καὶ μετ' ὄξους καταπλασθείς. ἡ δὲ ἀνθήλη τῶν καλάμων ἐμπεσοῦσα εἰς τὰς ἀκοὰς, κώφωσιν ἐργάζεται. Δύναται δὲ τὰ αὐτὰ καὶ ὁ Κύπριος λεγόμενος κάλαμος ποιεῖν.

Περὶ Παπύρου. Κεφ. ριε'.

V. εἰς al. εἰς τὴν ἰατρικὴν χ.

Marcellus & Cornarius legũt σκελετευθεῖσα
Al. διάβροχος
V. ὑαλίνου
V. στενουμένη.

Al. γλυκὺ τρόφιμον

V. addit δὲ τὸ

ΠΑΠΥΡΟΣ γνώριμός ἐστι πᾶσιν, ἀφ' ἧς ὁ χάρτης κατασκευάζεται· εὐχρηστεῖ δὲ πρὸς τὴν ἐν ἰατρικῇ χρῆσιν, πρὸς ἀναστόμωσιν συρίγγων σκευασθεῖσα διάβροχος, περιειλουμένου λίνου ἄχρι ξηρασίας. στενουμένη γὰρ καὶ καθιεμένη ἐμπίπλαται ὑγρασίας, καὶ ἐξοιδοῦσα διανοίγει τὰς σύριγγας. ἔχει δέ τι ἡ ῥίζα αὐτῆς καὶ τρόφιμον· διαμασώμενοι γοῦν αὐτὴν οἱ ἐν Αἰγύπτῳ, ἀποχυλίζουσιν ἐκπτύοντες τὸ διαμάσημα. χρῶνται δὲ καὶ ἀντὶ ξύλων αὐταῖς. ἡ δὲ κεκαυμένη πάπυρος ἄχρι τεφρώσεως δύναται νομὰς ἐπέχειν τὰς ἐν στόματι καὶ παντὶ μέρει· βέλτιον δὲ ὁ χάρτης καεὶς δρᾷ τὸ τοιοῦτον.

Περὶ Μυρίκης. Κεφ. ρις'.

V. codex addit ἢ διὰ θερμάκου

V. ἄνθος

ΜΥΡΙΚΗ δένδρον ἐστὶ γνώριμον, παρὰ λίμναις καὶ τοῖς στασίμοις ὕδασι φυόμενον, καρπὸν ὥσπερ ἄνθος φέρουσα

A gulæ conficiuntur. Alia syringias, hoc est, fistulosa, multa carne prædita, geniculis densior, ad librorum scriptionem accommodata. Alia denique crassa & concaua, circum amnes nascens, quæ etiam donax & à quibusdam Cypria vocatur. Est & alia phragmites, quasi sepimentis idonea, gracilior, candicans, vulB go nota. Cuius radix contrita, ac tum per se, tum cum bulbis imposita spicula aculeósque corpore extrahit. Ex aceto verò luxata doloresque lumborum demulcet. Virentia porrò folia tusa & imposita tum erysipelatis, tum alijs inflammationibus medentur. Cor C tex vstus & ex aceto illitus alopecias emendat. Cæterùm paniculæ flos, si aures intrauerit, exurdat. Eadem quoque præstare valet quæ Cypria harundo dicitur.

De Papyro. Cap. CXV.

D PAPYRVS nulli non cognita, ex qua charta paratur. Præcipuæ verò est in Medicina vtilitatis ad laxanda fistularum orificia, si præparata fuerit, hoc est, liquore quopiam macerata lino fuerit obuoluta vsque dum inaruerit. Ita enim coarctata atque immissa huE more completur, & intumescendo fistulas aperit. Habet autem radix alimenti nonnihil: quò fit vt eam commanducantes Ægyptij succum exugant, commansum reliquum expuant. Ipsis quoque radicibus ijdem pro ligno vtuntur. At vsta papyrus dum in ciF nerem redacta fuerit, depascentia vlcera cùm omnium partium, tum oris maximè cohibet. Verùm id meliùs combusta charta præstat.

De Myrica seu tamarice. Cap. CXVI.

G MYRICA nota arbor est, apud paludes ac resides stagnantésve aquas nascens, fructúmque veluti florem ferens compa-

compage muscosum. Gignitur & in Ægypto Syriáque satiua quædam, cæterà syluestri similis, at fructum ferens gallæ proximum, gustu inæqualiter astringentem, quíque vice gallæ ad oris oculorúmque medicamenta accommodatur. Datur & ad sanguinis excreationes in potu: cœliacis quoque & fœminis vuluæ profluuio laborantibus, necnon & contra morbum regium, phalangiorúmque morsus. Impositus etiam œdemata inhibet. Cortex verò eadem quæ fructus præstat. At foliorum decoctum in vino potum lienem liquat, & ore collutum ad dentium dolores salutare est. Quin & insessu mulieribus vuluæ fluxioni opportunis auxiliatur: ijs quoque qui pediculos lendésque gignunt affusum prodest. Sed & ligni cinis appositus fluxionem ex vtero sistit. Sunt & qui è caudice calices parent, quibus poculorum vice splenetici vtantur, ceu datus in eiusmodi vasis potus lieni conferat.

De Erica. Cap. CXVII.

ERICA fruticosa est arbor, myricæ similis, at longè minor: cuius flore dum vtuntur apes, * minimè probatum mel efficiunt. Huius tam flos quàm coma serpentium morsibus illitu medetur. vitiosum

De Acacalide. Cap. CXVIII.

ACACALIS fructus est nascentis in Ægypto fruticis, myricæ fructui quadantenus similis: cuius dilutum ad collyria additur, quæ visus claritati conueniunt.

De Rhamno. Cap. CXIX.

RHAMNVS frutex est circa sepes nascens, virgas gerens erectas, spinásque oxyacanthæ modo aculeatas: folijs paruis, oblongis,

A βρυῶδες κατὰ τὴν σύστασιν. Γεν-
νᾶται ″ δέ τις ἐν Αἰγύπτῳ καὶ Συ- V. δὲ ἐν αἰγ.
ρίᾳ ἥμερος, κατὰ τὰ ἄλλα ὁμοία τῇ
ἀγρίᾳ, ″ καρπὸν φέρουσα ἐμφερῆ V. καὶ καρπὸν δὲ φέρει
κηκῖδι, ″ ἀνωμάλως στύφοντα κατὰ V. ἀνώμαλον, στύφοντα τῇ γεύσει
τὴν γεῦσιν· ἁρμόζοντά τε ἀντὶ κη-
κῖδος εἰς τὰ στοματικὰ καὶ ὀφθαλ-
B μικὰ, καὶ πρὸς αἵματος πτύσεις ἐν
ποτῷ, καὶ κοιλιακαῖς καὶ ῥοϊκαῖς
γυναιξὶν, ἰκτέρῳ τε καὶ φαλαγγιοδή-
κτοις· οἰδήματά τε στέλλει κατα-
πλασθείς. καὶ ὁ φλοιὸς δὲ τὰ αὐτὰ
ποιεῖ τῷ καρπῷ. τῶν δὲ φύλλων τὸ
ἀφέψημα σὺν οἴνῳ ποθὲν, σπλῆνα
C τήκει· καὶ ″ ὀδονταλγίαις βοηθεῖ δια- V. ὀδονταλγίᾳ
κλυζόμενον, ἐγκάθισμά τε ῥοϊκαῖς, καὶ
περίχυμα τοῖς φθεῖρας καὶ κόνιδας
γεννῶσιν ἐπιτήδειον· ″ καὶ ἡ ἀπὸ τῶν V. τῶν ξύλων δὲ τέφρα
ξύλων τέφρα προστεθεῖσα, ῥοῦσιν ἐκ V. ἡ ῥύσιν τὴν ἐκ μήτρ.
μήτρας στέλλει. κατασκευάζουσι δὲ
ἔνιοι καὶ κύλικας ἐκ τοῦ πρέμνου, αἷς
D ἐπὶ τῶν σπληνικῶν χρῶνται ἀντὶ ποτη-
ρίων, ὡς τοῦ ″ δι' αὐτῶν πόματος ὠφε- V. ὡς τῦ αὐτῶν πόμ.
λοῦντος.

Περὶ ″Ἐρείκης. Κεφ. ριζ. Pal. ἐρείκης

ΕΡΕΙΚΗ δένδρον ἐστὶ θαμνῶδες, ὅ-
μοιον μυρίκῃ, μικρότερον δὲ πολ-
E λῷ· οὗ τῷ ἄνθει μέλιτται χρώμεναι,
μέλι ″ ἐργάζονται οὐ σπουδαῖον· ταύτης V. ἐργάζονται σπουδῆ.
ἡ κόμη καὶ τὸ ἄνθος καταπλασσόμενα,
ἑρπετῶν δήγματα ἰᾶται.

Περὶ Ἀκακαλίδος. Κεφ. ριη.

ΑΚΑΚΑΛΙΣ θάμνου καρπός ἐ-
F στι ″ γεννωμένου ἐν Αἰγύπτῳ, ἐοι- Pal. γεννώμενος
κὼς κατά τι τῷ μυρίκης καρπῷ· οὗ
τὸ ἀπόβρεγμα μίγνυται κολλυρίοις τοῖς
πρὸς ὀξυδορκίαν ″ ἁρμόζουσιν. V. add. καὶ ἀμβλυωπίαν

Περὶ Ῥάμνου. Κεφ. ριθ.

ῬΑΜΝΟΣ θάμνος ἐστὶ περὶ φρα- V. codex ῥάμνος θαμνός ἐστιν ὀξύς. Sic Paulus quoque.
G γμοὺς φυόμενος, ῥάβδους ἔχων ὀρθὰς
καὶ ὀξείας ἀκάνθας, ὥσπερ ἡ ὀξυάκαν- Marc. legit μακρά.
θα· φύλλα δὲ ″ μικρὰ, ″ ὑπομήκη, ὑπο- Al. ἐπιμήκη

Hæc verba ἔστι δὲ καὶ ἑτέρα &c. teste Goupylo, non inueniũtur in altero codice quẽ habuit manuscripto.
Vulg. exempl. non habent.
V. ἔστι δὲ καὶ τρίτη

A λίπαρα, μαλακά. ἔστι δὲ καὶ ἑτέρα παρὰ ταύτην λευκοτέρα καὶ τρίτη μελαντέρα ἔχουσα τὰ φύλλα, καὶ πλατύτερα σὺν τῷ ἠρέμα ἐρυθραίνεσθαι. ῥάβδους μακρὰς πηχέων ὡς πέντε, καὶ μᾶλλον ἀκανθώδεις, ἧττον δὲ στερεὰς καὶ ἐπάκμους ἔχει τὰς ἀκάνθας. καρπὸς δὲ πλατύς, λευκός, λεπτός, ὡς θυλακώδης, ἐοικὼς σφονδύλῳ.

Par. ἀσφοδέλῳ

B ποιεῖ δὲ πασῶν τὰ φύλλα πρὸς ἐρυσιπέλατα καὶ ἕρπητας καταπλασσόμενα. λέγεται δὲ καὶ κλάδους αὐτῆς, θύραις ἢ θυρίσι προστεθέντας, ἀποκρούειν τὰς τῶν φαρμάκων κακουργίας.

Al. ἀποκρίνειν, leui discrimine.

Περὶ Ἀλίμου. Κεφ. ρκ'.

Vulg. exempl. non habent.
V. ἐλαίας
Vulg. exempl. non habent.
Addit Oribas. καὶ κρημνοῖς

C ΑΛΙΜΟΣ θάμνος ἐστὶ φραγμίτης, ὅμοιος ῥάμνῳ, ὑπόλευκος, οὐκ ἔχων ἀκάνθας· φύλλα δὲ ἐλαίᾳ παραπλήσια, πλατύτερα μέντοι καὶ ἁπαλώτερα. φύεται ἐν παραθαλασσίοις* καὶ φραγμοῖς. λαχανεύεται δὲ αὐτῆς τὰ φύλλα, ἑψόμενα εἰς βρῶσιν. D τῆς δὲ ῥίζης < α. ὁλκὴ ποθεῖσα σὺν μελικράτῳ, σπάσματα, ῥήγματα καὶ στρόφους πραΰνει, καὶ γάλα κατασπᾷ.

V. quidam caret

Περὶ Παλιούρου. Κεφ. ρκα'.

Pal. παλιούρου
V. γνώριμος, ἀκανθώδης

ΠΑΛΙΟΥΡΟΣ γνώριμός ἐστι θάμνος, ἀκανθώδης, στερεός, οὗ τὸ σπέρμα E λιπαρὸν καὶ *λιγνυῶδες εὑρίσκεται· ὅπερ πινόμενον βηξὶν ἀρήγει, καὶ τοὺς ἐν κύστει λίθους θρύπτει, καὶ πρὸς ἑρπετῶν δήγματα ποιεῖ. τὰ δὲ φύλλα καὶ ἡ ῥίζα στυπτικά, ὧν τὸ ἀφέψημα ποθέν, κοιλίαν ἵστησιν, οὖρά τε ἄγει, καὶ θανασίμοις καὶ θηριοδήκτοις βοηθεῖ. F διαφορεῖ δὲ πάντα τὰ πρόσφατα φύματα καὶ οἰδήματα ἡ ῥίζα, λεία ἐπιπλασθεῖσα.

Pal. τε
In v. cod. nõ legitur, λεία.

Περὶ Ὀξυακάνθης. Κεφ. ρκβ'.

Quidam perperam παραπλάσιον

ΟΞΥΑΚΑΝΘΑ ἣν οἱ μὲν πυρίνην οἱ δὲ πυτυάνθην καλοῦσι. δένδρον ἐστὶ παραπλήσιον ἀχράδι, μικρότερον δὲ καὶ G ἀκανθῶδες ἄγαν. καρπὸν δὲ φέρει μύρτῳ ἐμφερῆ, ἁδρόν, ἐρυθρόν, εὔθρυπτον, ἔνδοθεν πυρῆνα ἔχοντα, ῥίζαν πολυσχιδῆ καὶ βαθεῖαν.

suppinguibus ac mollibus. Præter hanc altera est candidior: itémque tertia nigrioribus latioribúsque folijs & quadantenus rubentibus, virgultis quinos ferè cubitos longis: spinosioribus quidem, at minùs firmos, rigidósve, minúsque acutos aculeos habentibus. Fructus est latus, candidus, tenuis, folliculi propè figura, verticillo similis. Omnium folia erysipelatis & herpetibus efficaciter illinuntur. Feruntur & huius rami ianuis fenestrísve appositi veneficorũ maleficia depellere. vel arcen

De Halimo. Cap. CXX.

HALIMVS frutex est circa sepiméta nascens, similis rhamno, subalbidus, sine spinis, folijs oleæ proximis, sed latioribus ac mollioribus. Nascitur in maritimis (locis præruptis) ac sepibus. Eius folia ciborum gratia olerum modo decoquuntur. Radix verò drachmæ pondere in aqua mulsa pota, conuulsa, rupta, torminaque mitigat, & lactis vbertatem præstat.

De Paliuro. Cap. CXXI.

PALIVRVS frutex est vulgo notus, aculeatus, solidus, cuius semen pingue & lini seminis æmulum reperitur: quod quidem potum tussi opitulatur, vesicæ calculos comminuit & serpentium morsibus aduersatur. Folia & radix astrictoriam vim habent: quorum decoctum potum aluum sistit, vrinas trahit, & contra venena venenatorúmque morsus auxiliatur. Radix verò trita & imposita recentia quæuis tubercula & œdemata discutit.

De Acuta spina. Cap. CXXII.

OXYACANTHA, quam pyrinam nonnulli, alij pytyanthen vocant, arbor est pyrastro similis, at minor & valde spinosa. Fructum profert myrti baccis assimilem, plenum, rubrum, fragilem, nucleo intus præditum: radicem multifidam & profundam. Hu-

ius fructus tum potus, tum in cibo sumptus alui profluuium fluxúmque muliebrem sistit. Radix trita & illita infixa corpori spicula & aculeos extrahit. Perhibetur & radix abortus facere posse, si ter ea venter leniter feriatur aut perungatur.

De Cynosbato. Cap. CXXIII.

RVBVM canis alij oxyacantham appellant. Frutex est rubo longè maior, ad arboris magnitudinem accedens. Folia fert multò latiora quàm myrtus, " robustos verò circa virgulta aculeos, florem candidum, fructum oblongum, oliuæ nucleo similem: qui quidem dum maturescit fuluus, intus verò lanuginosus conspicitur. Fructus arefactus exempta interiore lanugine (est enim arteriæ noxia) tùm in vino feruefactus & potus, aluum sistit.

vel validos

De Cypro. Cap. CXXIIII.

CYPRVS arbor est folijs circum virgulta oleæ similibus, sed latioribus, mollioribus & viridioribus: floribus candidis, muscosis, odoratis: semine nigro, sambuci fructui simili. Optima nascitur in Ascalone & Canopo. Folia astrictoriam vim habent: quare oris vlceribus commanducata medentur, & illita tum feruidis alijs inflammationibus, tum etiam carbunculis prosunt. Eorundem decoctum igni ambustis affunditur. Ruffant & capillos trita & illita folia, quę in struthij succo maduerint. Flos ex aceto tritus & fronti inductus capitis dolores sedat. Cæterùm quod ex eo præparatur cyprinū vnguentum, odoratum est, ac vim ascíscit excalfaciendi molliendique neruos: siquidem feruenti natura præditorum medicamentorum misturam recipit.

De Phillyrea. Cap. CXXV.

PHILLYREA arbor est cypri magnitudinem æquans, foliis o-

A τούτου ὁ καρπὸς διάῤῥοιαν ἵστησι, καὶ ῥοῦν γυναικεῖον πινόμενος καὶ ἐσθιόμενος. ἡ δὲ ῥίζα καταπλασθεῖσα λεία, σκόλοπας καὶ ἀκίδας ἐπισπᾶται. ἱστορεῖται δὲ δύνασθαι "τὴν ῥίζαν καὶ ἐκτρωσμοὺς ἐργάζεσθαι, τῆς κοιλίας ἡσυχῆ τρὶς πληγείσης "ἢ χρισθείσης.

V. ἡ ῥίζα

V. addit ἢ κινηθείσης.

B

Περὶ Κυνοσβάτου. Κεφ. ρκγ'.

ΚΥΝΟΣΒΑΤΟΝ (οἱ) δὲ ὀξυάκανθαν καλοῦσι· θάμνος ἐστὶ "βάτου πολλῷ μείζων, δενδρώδης· φύλλα φέρει "πολλῷ πλατύτερα μυρσίνης, ἀκάνθας δὲ περὶ ταῖς ῥάβδοις ἰσχυράς, C ἄνθος λευκόν, καρπὸν ἐπιμήκη, πυρῆνι ἐλαίας ἐοικότα, ἐν τῷ πεπαίνεσθαι πυῤῥόν, τὰ δὲ ἐντὸς ἐριώδη. ἵστησι δὲ κοιλίαν ὁ καρπὸς ξηρός, δίχα τοῦ ἐν αὐτῷ ἐριώδους (κακωτικὸν γὰρ τῆς ἀρτηρίας ἐστὶ) * ἀποζεννύμενος ἐν οἴνῳ καὶ πινόμενος.

In v. cod. deest βάτου

In v. cod. deest πολλῷ

Vulg. exempl. ἀποζεννύμενον ἐν οἴνῳ καὶ πινόμενον

D

Περὶ Κύπρου. Κεφ. ρκδ'.

ΚΥΠΡΟΣ δένδρον ἐστὶ περὶ ταῖς ῥάβδοις φύλλα ἔχον "ἐλαίᾳ παραπλήσια, "πλατύτερα δὲ καὶ μαλακώτερα καὶ χλωρότερα· ἄνθη λευκά, "βρυώδη, εὐώδη· σπέρμα μέλαν, ὅμοιον τῷ τῆς ἀκτῆς. γεννᾶται δὲ ἀρίστη ἐν τῇ E Ἀσκάλωνι καὶ Κανώπῃ. Δύναμιν δὲ ἔχει τὰ φύλλα στυπτικήν· ὅθεν διαμασηθέντα ἄφθας ἰᾶται, "καὶ τὰς ἄλλας πυρώδεις φλεγμονὰς καταπλασθέντα ὠφελεῖ, καὶ ἄνθρακας· τὸ δὲ ἀφέψημα αὐτῶν, πυρικαύστων κατάντλημα. ξανF θίζει δὲ καὶ τρίχας "στρουθίου χυλῷ τὰ φύλλα λεῖα βραχέντα καὶ ἐγχρισθέντα. τὸ δὲ ἄνθος ἐπιπλασθὲν τῷ μετώπῳ λεῖον μετ' ὄξους, κεφαλαλγίας "παύει· τὸ δὲ σκευαζόμενον ἐξ αὐτοῦ χρίσμα κύπρινον, θερμαντικὸν γίνεται καὶ μαλακτικὸν νεύρων, "εὐῶδες, ἐν τῷ περιλαμβάνειν G πυρωτικὰ μίγματα.

V. ἐλαίας

Alij στενότερα δὲ. alius λεπτότερα legit. al. πλατύτερα δὲ καὶ χλωρότερα

Orib. βοτρυώδη v. caret, habétq; tãtummodò λευκὰ καὶ εὐώδη

Pal. καὶ τοὺς ἄνθρακας quod legitur in fine periodi, habet post ἰᾶται.

V. ὁ φλοιὸς ἔνδοθεν

V. addit, καὶ πυρετούς

Ald. εὐώδες, περιλαμβάνον πυρωτικὸν σμῆγματος.

Περὶ Φιλλυρέας. Κεφ. ρκε'.

ΦΙΛΛΥΡΕΑ δένδρον ἐστὶν ὅμοιον κύπρῳ κατὰ μέγεθος, φύλλα δὲ ἐλαίας ὁ-

μοια, πλατύτερα δὲ καὶ μελάντερα. καρπὸν δ' ἔχει ἄνω ἐμφερῆ, μέλανα, ὑπόγλυκυν, ὡς ἐν βότρυσι κείμενον. ἐν τραχέσι δὲ τόποις γίνεται. ταύτης τὰ φύλλα στύφει ὡς ἀγριελαία, ποιοῦντα πρὸς τὰ στύψεως δεόμενα. μάλιστα τοῖς ἐν στομίοις ἕλκεσι διαμάσημα καὶ διάκλυσμα τὸ ἀφέψημα. καὶ πινόμενον δὲ οὖρα καὶ ἔμμηνα ἄγει. A B

V. κινεῖ pro eodem.

leaccis, sed latioribus & nigrioribus, fructu lentisci, nigro, subdulci & quasi racemato. Locis asperis nascitur. Huius folia perinde ac oleastri astringunt, propter eáque ad ea faciunt quæ astrictionem desiderant, maximéque ad oris vlcera tum commanducata, tum etiam si decocto ea colluantur. Quin & potum decoctum vrinas mensésque ciet.

Περὶ Κίστου. Κεφ. ρκϛ'.

ΚΙΣΤΟΣ, ὃν ἔνιοι κίσθαρον ἢ κίσσαρον καλοῦσι, θάμνος ἐστὶν ἐν πετρώδεσι τόποις φυόμενος, πολύκλαδος, φυλλώδης, οὐχ ὑψηλός, φύλλα ἔχων περιφερῆ, μέλανα, δασέα. ἄνθη ἄρρενος ὥσπερ ῥοιᾶς, ἐπὶ δὲ τοῦ θήλεος λευκά. Δύναμιν δὲ ἔχει στυπτικήν· ὅθεν τὰ ἄνθη λεῖα πινόμενα δὶς τῆς ἡμέρας ἐν οἴνῳ αὐστηρῷ, δυσεντερίαις ἁρμόζει· καθ' αὑτὰ δὲ καταπλασθέντα, νομὰς ἐφίστησι. σὺν κηρωτῇ δὲ πυρίκαυστα καὶ παλαιὰ ἕλκη ἰᾶται. C D

V. κισθοῦ, & sic deinceps.

Cat. ξυλώδης. Sic quoque Serapio.

Vulg. exempl. στρυφνά

In vulg. exempl. deest.

Pal. στυπτικὴν τὰ ἄνθη λεῖα πινόμενα σὺν οἴνῳ αὐστηρῷ ὅθεν δυσεντερικοῖς ἁρμόζει λαμβανόμενα δὶς τῆς ἡμέρας.

De Cisto. Cap. CXXVI.

CISTVS, quem nonnulli cistharon aut cissaron vocant, frutex est petrosis locis nascens, multos emittens ramulos, foliosus, improcerus, folijs rotundis, nigris, hirsutis. Flores masculo veluti mali punicæ, fœminæ albi. Vim habet astrictoriam: ideóque flores triti & ex vino austero bis die poti dysenterijs conferunt: ipsi verò per se illiti nomas cohibent, & cum cerato igni ambustis ac vetustis vlceribus medentur.

Περὶ Ὑποκιστίδος. Κεφ. ρκζ'.

Φύεται δὲ παρὰ τὰς ῥίζας τοῦ κίστου ἡ λεγομένη ὑποκιστὶς ὑπ' ἐνίων δὲ ῥόβηθρον, ἢ κύτινος καλουμένη, ὅμοιόν τι κυτίνῳ ῥοιᾶς. καὶ τὸ μὲν αὐτοῦ κιρρόν, τὸ δὲ χλωρόν, τὸ δὲ λευκόν· ὅπερ χυλίζεται ὥσπερ ἡ ἀκακία. ἔνιοι δὲ ξηράναντες αὐτὴν καὶ θλάσαντες, βρέχουσί τε καὶ ἕψουσι, καὶ τὰ ἄλλα ποιοῦσιν, ὡς ἐπὶ τοῦ λυκίου. Δύναμιν δὲ ἔχει τὴν αὐτὴν τῇ ἀκακίᾳ, στυπτικωτέραν δὲ καὶ ξηραντικωτέραν, ποιοῦσαν πρὸς κοιλιακούς, δυσεντερικούς, αἱμοπτοϊκούς, ῥοῦν γυναικεῖον, πινομένη καὶ ἐνιεμένη. E F

V. hæc delet vsque ad τὸ μὲν.
Pal. ὀρόβηθρον.
Ald. ῥόβιθρον
Ro. codex sic: καὶ ἡ μὲν τις κιρρὰ πίω, ἄφυλλος, ἡ δὲ λευκή. Porrò τὸ δὲ χλωρὸν non legitur apud Oribasium.
V. ξηρόν.

V. addit πινομένη καὶ πρὸς ῥοῦν γυναικεῖον: cætera delet.

De Hypocistide. Cap. CXXVII.

Cisti radicibus adnascitur quiddam mali punicæ cytino simile, quod hypocistis dicitur: à nonnullis vero robethrum aut cytinus appellatur. Eius pars fulua, altera virens, quædam etiam candida cernitur. Ex ea succus acaciæ modo exprimitur. Aliqui tamen ipsam arefactam contusámque macerant & decoquunt, reliquáque vt in Lycio præstant. Vires hæbet acaciæ: verùm aliquantò magis astringit & exiccat. Prodest cœliacis, dysentericis, & sanguinem excreantibus, imò & fluxui muliebri tū pota tum etiam infusa.

Περὶ Λαδάνου. Κεφ. ρκη'.

Ἔστι δὲ καὶ ἕτερον εἶδος κίστου, καλούμενον ὑπ' ἐνίων λῆδον, θάμνος κατὰ τὰ αὐτὰ φυόμενος τῷ κίστῳ· μακρότερα δὲ τὰ φύλλα ἔχει καὶ μελάντερα, λιπαρείας τινὰς κατὰ τὸ ἔαρ ἐπισπώμενα, οὗ τῶν φύλλων ἡ δύναμις στυπτικὴ καθέστηκε, ποιοῦσα πρὸς ὅσα καὶ ὁ κίστος. γίνεται δὲ ἐξ αὐτοῦ τὸ λεγόμενον λάδανον· G

Al. ἐν φυλ.

De Ladano. Cap. CXXVIII.

Est & alterum cisti genus, Ledum à nonnullis appellatum, frutex eodem quo cistus modo nascēs, sed longioribus folijs ac nigrioribus, quæ verno tempore quiddam pingue contrahunt. Huius foliorum vis astringens eosdem quos cistus effectus præbet. Fit autem ex eo, quod ladanum appellatur.

Siquidem cùm cisti folia depascuntur capræ hircíque, pinguitudinem cõspicuè barbis & femoribus, quoniam viscosa sit, adhærescentẽ excipiunt contrahúntve, quæ depexa colatur, & in offas efformata reponitur. Alij attractis per frutices funiculis, inhærentem ijs pinguitudinem deradunt & in offas cogunt. Maximè verò probatur odoratum, subviride, facilè mollescẽs, pingue, arenæ squalorísve expers ac resinosum. Tale autem est, quod in Cypro gignitur. Arabicum verò Libycúmque vilius est. Natura ei astringendi, calfaciendi, molliendi & vasorũ oscula reserandi. Vino, myrrhæ & oleo myrteo admixtum fluentem capillum cohibet: cicatricibus decorem facit, cum vino illitum: aurium doloribus cum hydromelite aut rosaceo infusum medetur. Suffumigatur & ad secundas eijciendas: pessis immistum vuluę duritias sanat: denique in medicamenta sedandis doloribus ac tussi dicata, itémque malagmata vtiliter inseritur. Aluum quoque sistit cum vino vetere potum, ac vrinæ præterea ciendæ accommodatum est.

De Ebeno. Cap. CXXIX.

EBENVS optima censetur Æthiopica, nigra, venarum pectinúmve expers, cornu elaborato læuore similis, quæque fracta densa apparet, mordet autem gustu ac leniter astringit. Prunis imposita cum odore iucundo & citra fumum vritur. Recens verò igni admota ob pinguitudinem accenditur, & ad cotem trita subfulua redditur. Est & altera Indica, intercurrentibus lineis prædita, candidis & fuluis, itémque maculis frequentibus: cæterùm prior bonitate antecedit. Nonnulli porrò mori aut acanthi ligna, quòd consimilia sint, pro ebeno vendunt. Ex eo autem internoscuntur, quòd fungosa sint, & in assulas ad purpuram vergentes resoluantur, nihil mordacitatis in gustu, nec suauis odoris in suffitu præ se ferentia.

A τὰ φύλλα γὰρ αὐτοῦ νεμόμεναι αἱ αἶγες καὶ οἱ τράγοι τὴν λιπαρείαν ἀναλαμβάνουσι τοῖς πώγωνι γνωρίμως, καὶ τοῖς μηροῖς προσπλαττομένην διὰ τὸ τυγχάνειν ἰξώδη, ἣν ἀφαιροῦντες ὑλίζουσι, καὶ ἀποτίθενται ἀναπλάσσοντες μαγίδας. ἔνιοι δὲ καὶ σχοινία ἐπισύρουσι τοῖς B θάμνοις, καὶ τὸ προσπλασθὲν αὐτοῖς λίπος ἀποξύσαντες ἀναπλάσσουσι. κράτιστον δέ ἐστιν αὐτοῦ τὸ εὐῶδες, ὑπόχλωρον, εὐμάλακτον, λιπαρόν, ἀμέτοχον ψάμμου ἢ ψαφαρείας, ῥητινῶδες· τοιοῦτον δέ ἐστι τὸ ἐν Κύπρῳ γινόμενον· τὸ μέντοι Ἀραβικὸν καὶ Λιβυκὸν εὐτελέστε- C ρον. Δύναμιν δὲ ἔχει στυπτικήν, θερμαντικήν, μαλακτικήν, ἀναστομωτικήν· ἵστησι δὲ τὰς ῥεούσας τρίχας, μετὰ οἴνου καὶ σμύρνης καὶ μυρσίνου ἐλαίου, οὐλάς τε εὐπρεπεστέρας ποιεῖ μετ' οἴνου καταχριόμενον, καὶ ὠταλγίας μεθ' ὑδρομέλιτος ἢ ῥοδίνου ἐγχεόμενον θερα- D πεύει· ὑποθυμιᾶται δὲ καὶ πρὸς δευτέρων ἐκβολάς, καὶ σκληρίας θεραπεύει τὰς ἐν μήτρᾳ ἐν προσθέτῳ μιγέν, καὶ ταῖς ἀνωδύνοις καὶ βηχικαῖς καὶ μαλάγμασι χρησίμως μίγνυται· κοιλίαν τε ἵστησι σὺν οἴνῳ παλαιῷ ποθέν· ἔστι δὲ καὶ οὐρητικόν.

Marc. legit, ὡς μέλι διυλίζουσι

Al. ἄμμου.

E

Περὶ ἐβένου. Κεφ. ρκθ΄.

ΕΒΕΝΟΣ κρατίστη ἡ Αἰθιοπική, καὶ μέλαινα, καὶ μὴ ἔχουσα κηδόνας, ἐμφερής, κέρατι εἰργασμένῳ τῇ λειότητι, θλασθεῖσα δὲ πυκνή, δηκτικὴ ἐν τῇ γεύσει καὶ ὑποστύφουσα· τεθεῖσα τε ἐπ' ἀν- F θράκων μετ' εὐωδίας καὶ δίχα καπνοῦ ἐκθυμιωμένη. ἡ δὲ πρόσφατος διὰ τὴν λιπαρείαν ἀνάπτεται, πυρὶ προσφερθεῖσα· τριφθεῖσα δὲ ἐπ' ἀκόνης, ὑπόκιρρος γίνεται. Ἔστι δέ τις καὶ Ἰνδική, ἔχουσα διαφύσεις λευκὰς καὶ κιρράς, καὶ σπίλους ὁμοίως πυκνούς· πλὴν βελτίων ἡ προτέρα. ἔνιοι G δὲ τὰ *σησάμινα ἢ ἀκάνθινα ξύλα ἐμφερῆ ὄντα, ἀντὶ ἐβένου πωλοῦσι· διαγινώσκεται δὲ ἐκ τοῦ χαῦνά τε εἶναι, καὶ κατὰ σχίδακας μικρὰς ἀπολύεσθαι ἐμπορφύρεις τῷ χρώματι, μηδὲν δὲ δηκτικὸν ἐχούσας ἐν τῇ γεύσει, ἢ ἐν τῇ θυμιάσει εὐῶδες.

In vet. cod. deest καὶ

V. θυμιωμένη

V. sic: ἔνιοι δὲ τὰ σησάμινα ἢ ἀκάνθινα ξύλα καλοῦσι. al. ἔνιοι δὲ καὶ ἀκάνθινα ἢ καὶ σησάμινα καλοῦσι ξύλα. ἃ καὶ ἐμφερῆ ὄντα ἀντὶ ἐβ.

A Δύναμιν δὲ ἔχει σμηκτικὴν τῶν ἐπισκοτούντων ταῖς κόραις. ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς τὰ παλαιὰ ῥεύματα καὶ φλυκτίδας· εἰ δέ τις ποιήσας ἐξ αὐτῆς* ἀκόνιον χρῷτο εἰς τὰ κολλύρια, βέλτιον ἐνεργήσει. κατεργάζεται δὲ" εἰς τὰ ὀφθαλμικά, τῶν πρυσμάτων ἢ ῥινημάτων βρεχομένων ἐν οἴνῳ Χίῳ ἡμέραν καὶ νύκτα·" B εἶτα λελειωμένων ἐπιμελῶς, καὶ εἰς κολλύρια ἀναπλασσομένων. ἔνιοι δὲ προτρίψαντες διηθοῦσιν αὐτά, εἶθ' οὕτω τὰ λοιπὰ ποιοῦσι. τινὲς δ' ἀντὶ τοῦ οἴνου ὕδατι χρῶνται. καίεται δ' ἐν ὠμῇ χύτρᾳ, ἕως ἂν ἀνθρακωθῇ. καὶ πλύνεται ὡς ὁ κεκαυμένος μόλιβδος. ἁρμόζει δὲ" τὸ τοιοῦτον πρὸς "ψωροφθαλμίας καὶ ξηροφθαλμίας. C

Al. αἰσθητικὸς ποιεῖ

V. εἰς τοὺς ὀφθαλμούς, τῶν πρυσμάτων ἢ ῥινισμάτων

Vulg. ἐπ' ἄλλοις μένων

Al. διασήθουσιν αὐτήν

V. ἡ τοιαύτη

Deest in Par. cod. itéq; Colonienſi. ψωροφθ. al. ψώρας καὶ ὀφθαλμίας.

Περὶ Ῥόδων. Κεφ. ρλ.

ΡΟΔΑ ψύχει καὶ στύφει, τὰ δὲ" ξηρὰ μᾶλλον" στύφει. χυλίζειν δὲ δεῖ τὰ ἁπαλὰ ἀποψαλίσαντας τὸν ὄνυχα καλούμενον, ὅπερ ἐστὶ τὸ λευκὸν τὸ ἐν τῷ D φύλλῳ. τὸ δὲ λοιπὸν ἐκθλίβειν καὶ* τρίβειν ἐν σκιᾷ, ἐν θυίᾳ ἄχρις οὗ συστραφῇ, οὕτω τε ἀποτίθεσθαι εἰς τὰς ὀφθαλμικὰς ἐγχρίσεις. ξηραίνεται δὲ τὰ φύλλα ἐν σκιᾷ συνεχῶς στρεφόμενα, ἵνα μὴ εὐρωτιάσῃ. ποιεῖ δὲ τῶν ξηρῶν ἑψηθέντων ἐν οἴνῳ τὸ ἀπόθλιμμα, πρὸς ἄλγημα κεφα- E λῆς, ὀφθαλμῶν, ὤτων, οὔλων, δακτυλίου, ἀπευθυσμένου ἐντέρου, μήτρας, πτερῷ ἐγχριόμενον καὶ προσκλυζόμενον. αὐτὰ δὲ δίχα τοῦ ἐκθλιβῆναι, κοπέντα καὶ ἐπιπλασσόμενα, ποιεῖ πρὸς ὑποχονδρίων φλεγμονάς, καὶ στομάχου πλαδῶν καὶ ἐρυσιπέλατα. ξηρὰ δὲ λεῖα" τοῖς μηροῖς F προσπάσσεται," καὶ ἀνθηραῖς καὶ τραυματικαῖς ἀντιδότοις μίγνυται. καίεται δὲ καὶ εἰς τὰ καλλιβλέφαρα. τὸ δ' ἐν μέσοις τοῖς ῥόδοις εὑρισκόμενον ἄνθος πρὸς οὔλων ῥευματισμοὺς ξηρὸν προσπασθὲν ποιεῖ. αἱ κεφαλαὶ δὲ ποθεῖσαι, κοιλίας ῥεούσας καὶ αἵματος ἀναγωγὴν ἐπέχουσιν." G

Marcellus ξηρὰ

Deest in Par.

Vulg. exempl. δακτύλων

Marc. παραπείμασι μηρῶν. V. carent vſque ad αὐτὰ.

Alij addunt: τὰ δὲ χνοῦ καὶ μονόφυλλα εἰς ἅπαντα ἀχρηστότερα. Margo verò: ἔστι δὲ καὶ ἐπίγειά τινα μικρότερα, ἁπλᾶ, ἄγρια, εἰς πολλὰ εὐλαβέστερα τοῖς κηπευταῖς.

Περὶ Ῥοδίδων. Κεφ. ρλα.

ΑΙ λεγόμεναι δὲ ῥοδίδες, σκευάζονται τὸν τρόπον τοῦτον· ῥόδων χλωρῶν

A Vim habet ebenus ea exterendi quæ pupillis caliginem offundunt: pollet & ad veteres fluxiones ac puſtulas. Quod ſiquis facta ex ea coticula vtatur ad terenda collyria, efficaciùs medebitur. Ad oculorum medicamenta efficax quoque redditur, ſi ſcobes ramentáve in vino Chio per diem ac noctem ma- B cerata, diligentérque ad læuorem contrita in collyria digerantur. Nonnulli ipſa priùs trita cribro cernunt, ac deinde reliqua eo modo peragunt. Quidam pro vino aqua vtuntur. Vritur etiam in fictili nouo, donec in carbones redigatur: lauatúrque plumbi vſti modo: itáque præparatum aridis ſcabríſque lippi- C tudinibus conducit.

De Roſa. Cap. CXXX.

ROSA refrigerat & aſtringit: ſed ſicca magis aſtringit. Succum autem è roſis recentibus exprimi oportet, reſectis nimirũ priùs forfice vnguibus (ſic appellantur can- D didæ foliorũ partes) ita vt reliquum in pila prematur teratúrque: inde verò expreſſus ſuccus in vmbra locari debet, dum ſpiſſeſcat, & ita ad oculorum circumlitiones recondi. Siccantur etiamnum folia in vmbra, continuò tamen verſata, ne ſitum mucorémve contrahant. Siccarum verò roſarum in vino cocta- E rum expreſſus liquor facit ad dolorem capitis, oculorum, aurium, gingiuarum, ſedis, recti inteſtini ac vuluæ, ſiue illitus, ſiue etiam affuſus. Eædem citra expreſſionem contuſæ, móxque impoſitæ, hypochondriorũ inflammationibus, ſtomachi ex humiditate nimia ſolutionibus & eryſipelatis conferũt: iiſdem F ſiccis ac tritis femina aſperguntur: denique compoſitionibus quas antheras vocát, & vulnerarijs antidotis immiſcentur: vruntur & in calliblephara. Porrò flos qui in medijs roſis reperitur, aridus gingiuarũ fluxionibus efficaciter inſpergitur. Capita verò pota fluentem alG uum & cruentas reiectiones ſiſtũt.

De Roſeis paſtillis. Cap. CXXXI.

Paſtilli quos rhodidas vocát, hac arte præparantur: Roſarũ viridium,

quæ nullo antè humore madefactæ extabescere cœperit, drachmæ XL, Indicæ nardi drachmæ X, myrrhæ drachmæ VI tritæ digeruntur in pastillos ponderis ternûm obolorũ: qui quidẽ in vmbra siccati vase fictili non picato ac probè vndique obturato, reponuntur. Sunt qui costi drachmas II adijciant, & Iridis Illyricæ tantundem, vinum etiam Chium cum melle ammiscentes. Mulieribus moniliũ vice collo circundati vsui sunt ad retundendam sudoris graueolentiam. Iisdem etiã tritis vtuntur ad diapasmata, quę ad sudores coercendos corpori asperguntur, itémque ad illitiones à balneo, & postquã inaruerint corpori, frigida abluuntur.

De Lycio. Cap. CXXXII.

LYCIVM, quod aliqui pyxacantham vocant, arbor est spinosa, virgis trium cubitorum, aut etiam longioribus, circa quas folia sunt buxo similia, densa. Fructum habet piperis instar nigrum, amarũ, densum, læuem: corticem verò pallidum, lycio diluto similem, & radices numerosas, obliquas, lignosas. Nascitur plurimũ in Cappadocia, Lycia, pluribúsque alijs locis. Aspera loca amat. Succus elicitur radicibus cum frutice ipso tusis, & per dies multos maceratis, deindéque coctis: ac tùm ligna quidem abijciuntur, liquor verò iterum coquitur, donec mellis crassitudo fiat. Adulteratur amurca inter coquendum admixta, aut absinthij succo, aut felle bubulo. Quod porrò spumosum innatat inter coquendũ eximito, & ad oculorum medicamenta reponito: reliquo ad alia vtitor. Simili modo & è fructu expresso & insolato succus elicitur. Optimum est lycium, quod igni accenditur, quódque dum restinguitur, rubétem spumam edit, extrinsecus nigrum, intus verò cùm dissecueris fuluum, minimè virosum, cum amaritudine astringens, colore croceo: quale est Indicũ, reliquo præstantius atque efficacius. Vim habet astrictoriam: quæ pupillis caliginem offundunt exterit, palpebrarũ scabiem, pruritus veterésque fluxiones sanat. Facit & illitum

A ἀβρόχων μεμυρασμένων < μ'. νάρδου Ἰνδικῆς < ι'. σμύρνης < ς'. λεῖα ἀναπλάσσεται εἰς τροχίσκους τριωβολιαίους· καὶ ἐν σκιᾷ ξηραίνεται, καὶ ἀποτίθενται εἰς κεραμεοῦν ἀγγεῖον ἀκόνιτον περιεσφηνωμένον. ἔνιοι δὲ προστιθέασι καὶ κόστου < β'. καὶ ἴρεως Ἰλλυρικῆς τὸ αὐτό, μίσγοντες καὶ
B οἶνον Χῖον μετὰ μέλιτος. χρῆσις δὲ αὐτῶν ἐστιν, ἐπὶ γυναικῶν περιτιθεμένων τῷ τραχήλῳ ἀντὶ ὅρμων, ἀμβλυνουσῶν τὴν τῶν ἱδρώτων δυσωδίαν. χρῶνται δὲ καὶ λείοις ἐν *διαπάσμασι καὶ συγχρίσμασι μετὰ τὸ λουτρόν, καὶ μετὰ τὸ ξηρανθῆναι ἀπεκλούονται ψυχρῷ.

C

Περὶ Λυκίου. Κεφ. ρλβ'.

ΛΥΚΙΟΝ, ὃ ἔνιοι πυξάκανθαν καλοῦσι, δένδρον ἐστὶν ἀκανθῶδες, ῥάβδους ἔχον τριπήχεις ἢ καὶ μείζονας· περὶ ἃς τὰ φύλλα πύξῳ ὅμοια, πυκνά. καρπὸν δὲ ἔχει ὡς πέπερι μέλανα, πικρόν, πυ-
D κνόν, λεῖον· καὶ τὸν φλοιὸν δὲ ὠχρόν, ὅμοιον τῷ διειμένῳ λυκίῳ· ῥίζας δὲ πολλάς, *πλαγίας, ξυλώδεις. φύεται δὲ πλεῖστον ἐν Καππαδοκίᾳ καὶ Λυκίᾳ, καὶ ἐν ἄλλοις τόποις πολλοῖς. τραχέα δὲ φιλεῖ χωρία. χυλίζεται δέ, τῶν *φύλλων σὺν τοῖς θάμνοις θλασθέντων καὶ βραχέντων ἐφ' ἱκανὰς ἡμέρας, εἶθ' ἑψηθέντων,
E καὶ τῶν μὲν ξύλων ῥιπτουμένων, τοῦ δὲ ὑγροῦ πάλιν ἑψομένου μέχρι μελιτώδους συστάσεως. δολοῦται δὲ ἀμόργης ἅμα τῇ ἑψήσει μιγνυμένης, ἢ ἀψινθίου χυλίσματι, ἢ βοείᾳ χολῇ. καὶ τὸ μὲν ἐπινηχόμενον ἀφρῶδες ἐν τῇ ἑψήσει ἀφαιρῶν, ἀπόθου εἰς τὰ ὀφθαλμικά· τῷ δὲ λοιπῷ εἰς τὰ ἄλλα χρῶ. γίνεται δὲ
F καὶ ἐκ τοῦ καρποῦ ὁμοίως χύλισμα ἐκπιεζομένου καὶ ἡλιαζομένου. ἔστι δὲ κάλλιστον τὸ καιόμενον λύκιον, καὶ κατὰ τὴν σβέσιν τὸν ἀφρὸν ἐνερευθῆ ἔχον, ἔξωθεν μέλαν, διαιρεθὲν δὲ κιρρόν, ἄβρωμον, στῦφον μετὰ πικρίας, χρώματι κροκῶδες, οἷόν ἐστι τὸ Ἰνδικόν, διαφέρον τοῦ λοιποῦ καὶ δυναμικώτερον.

G Δύναμιν δὲ ἔχει στυπτικήν, καὶ τὰ ἐπισκοτοῦντα ταῖς κόραις καθαίρει· ψωριάσεις δὲ τὰς ἐπὶ τῶν βλεφάρων, καὶ κνησμοὺς καὶ τὰ παλαιὰ ῥεύματα θεραπεύει· ποιεῖ δὲ καὶ

V. ἐμβρόχων

V. σμίγοντες μετὰ μέλιτος καὶ οἴνου Χίου· χρ.

Pal. περιτιθέντων τῷ τραχήλῳ ἀντὶ ὅρμου ἢ δ' ὅπνου V. ἀντὶ ὤμου

Quidã ἀμβρώσσουσαι. Par. ἀμβλυνουσαι

V. & Flor. δὲ αὐτοῖς καὶ λείοις

Vulg. διαπλάσμασι

Pal μετὰ τὸ λουτρὸν καὶ συγχρίσμ.

Ald. malè ἐκλύονται

V. τριπήχεις τι καὶ μείζους

Quidam addunt μέσον θερμοῦ καὶ ψυχροῦ

In vet. cód. non habetur καὶ Oribasius καπνὸν

πρὸς ὦτα πυοῤῥοῦντα, παρίσθμια, οὖλα "ἑλκωθέντα καὶ διεῤῥωγότα χείλη, ῥαγάδας ἐν δακτυλίοις, "καὶ παραξύσματα ἐπιχριόμενον· ἁρμόζει καὶ κοιλιακοῖς καὶ δυσεντερικοῖς, πινόμενον καὶ ἐγκλυζόμενον. δίδοται δὲ καὶ αἱμοπτοϊκοῖς καὶ βήττουσι σὺν ὕδατι, καὶ τοῖς ὑπὸ λυσσῶντος κυνὸς δηχθεῖσιν ἐν καταποτίῳ, ἢ σὺν ὕδατι ποτόν· ξανθίζει τε καὶ τρίχας· παρωνυχίας τε καὶ ἕρπητας, καὶ σηπεδόνας ἰᾶται· ἵστησι καὶ ῥοῦν γυναικεῖον προστιθέμενον· "βοηθεῖ δὲ καὶ λυσσοδήκτοις ποθὲν μετὰ "γάλακτος, ἢ αὐτὸ καταπότιον λαμβανόμενον. "Λέγεται δὲ καὶ Ἰνδικὸν Λύκιον γίνεσθαι ἐκ θάμνου, τοῦ λεγομένης λογχίτιδος. ἔστι δὲ εἶδος ἀκάνθης, ῥάβδους ἔχουσα ὀρθὰς, τριπήχεις ἢ καὶ μείζους πολλὰς ἀπὸ τοῦ πυθμένος, παχυτέρας βάτου. φλοιὸς ῥαγεὶς ἐνερευθής· τὰ δὲ φύλλα ὅμοια "ἐλαίᾳ, ἧς ἡ πόα ἐν ὄξει ἑψηθεῖσα καὶ ποτιζομένη ἱστορεῖται φλεγμονὰς σπληνὸς καὶ ἴκτερον "ἰᾶσθαι, καὶ καθάρσεις γυναικείας "ἄγειν. καὶ ὠμὴ δὲ λεία ποθεῖσα, τὰ αὐτὰ ποιεῖν "παραδίδοται. τοῦ δὲ σπέρματος μύστρα δύο ποθέντα, ὑδατώδη καθαίρει, καὶ θανασίμοις βοηθεῖ.

Περὶ Ἀκακίας. Κεφ. ρλγ'.

ΑΚΑΚΙΑ φύεται ἐν Αἰγύπτῳ· ἄκανθα δέ ἐστι δενδρώδης, "θαμνοειδής, οὐκ ὀρθοφυής, ἄνθος ἔχουσα λευκόν, "τὸν δὲ καρπὸν ὥσπερ "θέρμου ἐν λοβοῖς κείμενον, ἐξ οὗ καὶ ἐκθλίβεται τὸ "ἐγχύλισμα ξηραινόμενον ἐν σκιᾷ, μέλαν μὲν ἐκ τοῦ πεπείρου καρποῦ, ὑπόκιῤῥον δὲ ἐκ τοῦ ὠμοῦ. ἐκλέγου δὲ τὸ ἠρέμα ἔγκιῤῥον, εὐῶδες, ὡς ἐν ἀκακίᾳ. χυλίζουσι δέ τινες καὶ τὰ φύλλα σὺν τῷ καρπῷ. "καὶ κόμμι δὲ ἐκ τῆς ἀκάνθης γίνεται. Δύναμιν δὲ ἔχει στυπτικήν, ψυκτικήν. ἁρμόζει δὲ ὁ χυλὸς πρὸς τὰ ὀφθαλμικὰ καὶ ἐρυσιπέλατα, ἕρπητας, "χίμεθλα, πτερύγια, τὰ "ἐν τῷ στόματι ἕλκη. καὶ προπτώσεις δὲ ὀφθαλμῶν καθίστησιν· ἐπέχει δὲ καὶ ῥοῦν γυναικεῖον. καὶ τὰς προπτώσεις δὲ τῆς ὑστέρας στέλλει, κοιλίαν τε ῥέουσαν ἐπέχει πινόμενος, καὶ ἐγκλυζόμενος· μελαίνει δὲ καὶ τρίχας. πλύνεται δὲ καὶ εἰς τὰ ὀφθαλμικά, "τειβομένου * μεθ' ὕδατος ἀποχεομένου τοῦ

V. ἡλκωμένα καὶ ἐῤῥωγότα

Deest καὶ in Ald. & Pal.

Marc. & Corn. hæc quia redundāt expungūt, & legunt προστιθέμενον ἢ ποθὲν &c. Al. μέλιτος, vt Ruell. Hæc ad capitis vsque finem minimè legitima esse suspicatur Marcellus.

V. ἐλαίας

Al. θεραπεύειν

Quidam contrà ἱστάναι

V. παραδέδοται

V. θαμνώδης

V. τὸν καρπὸν ὥσπερ θέρμου λοβόν

Par. θέρμον

V. χύλισμα

Pal. καὶ τὸ κόμμι δὲ στυπτικόν. ἁρμόζει

Ald. χιμέθλας v. χιμέθλας

Vet. addit δὲ

V. τειβόμενος ἐφίστησι τὸ ὕδωρ

A ad aures purulentas, tonsillas, gingiuas exulceratas, labiorum fissuras, sedis rimas & attritus. Cœliacis & dysentericis tum potum tum etiam infusum conuenit. Datur & sanguinē excreantibus atque tussientibus ex aqua: itémque à rabioso cane demorsis, catapotij instar deuoratum aut ex aqua bibitum:
B flauos facit capillos: reduuijs, herpetibus putrescentibúsque vlceribus medetur: fluxum muliebrem appositum sistit, & à rabiosis animalibus demorsis, seu in lacte bibitum, seu catapotij vice assumptum, auxiliatur. Fertur & Lycium Indicum fieri ex frutice, lonchitide appellato. Est is è spinarum genere,
C virgas habens rectas tricubitales aut etiamnum maiores à fundo numerosas & rubo crassiores. Ruptus cortex rubescit: folia verò oleæ similia visuntur. Herba in aceto decocta propinatáque proditur lienis inflammationibus regióque morbo mederi, & fœminarū purgationes elicere. Cruda quoque trita in
D potu eadē præstare traditur. Seminis mystra duo epota aquosa expurgāt, súntque aduersus lethalia medicamenta remedio.

De Acacia. Cap. CXXXIII.

ACACIA in Ægypto nascitur, spina ad arboris magnitudinē accedens fruticosa, in rectum minimè assurgens, florem habēs can-
E didum, fructum verò lupini in modum, siliquis inclusum. Ex eo succus exprimitur, qui in vmbra siccatur, niger quidem ex maturo fructu, subfuluus autem ex immaturo. Eligito modicè fuluum & odoratum, vt in acacia esse potest. Sunt qui è folijs vnà cum ipso fructu succum exprimant. Manat & gummi
F ex ea spina. Vim habet astrictoriam & refrigerantem. Conuenit porrò succus ad oculorum affectus, erysipelata, herpetas, perniones, pterygia & oris vlcera. Quin & procidentes oculos in integrum restituit, fluxum muliebrem sistit, ac ipsius etiam vuluæ procidentias cohibet: alui quoq; profluuia suppri-
G mit tum potus, tum etiam infusus: capillos itidem denigrat. Lauatur & ad oculorum medicamenta cum aqua tritus, effuso identidem quod

in summo concreuerit, donec pura superstet aqua: atque ita in pastillos cogitur. Vritur & in olla cruda fornaci inditus, tandiúque relictus dum & ipsum fictile percoquatur. Torretur & super carbonibus, igne follibus ventilato. Spinæ verò decoctum solutos artus fotu committit. Præfertur eius spinæ gummi vermiculatum, vitrum referens, pellucidum, ligni expers: proximum est candidum: resinosum verò ac sordidum, inutile. Vim habet spiracula cutis obstruendi, medicamentorúmque acrium quibus admiscetur vires hebetat: nec non ex ouo illitum ambusta minimè patitur in pustulas erumpere. Altera quoque acacia in Cappadocia Pontóque prouenit, Ægyptiam referẽs: sed longè minor, humilis, ac tenerior, aculeis vallorum in modum obsita, folijs prædita rutæ similibus. Autumno semen profert lenticula minus, in folliculis connexis ternûm quaternúmve capacibus. E tota planta succus expressus etiam astringit, sed viribus inferior, & oculorum medicamentis haudquaquam est idoneus.

De Amurca. Cap. CXXXVIII.

AMVRCA est expressæ oliuæ veluti fæx & crassamentum. Ea in aheno cupreo ad crassitudinem mellis decocta astringit, eosdémque quos lycium præbet effectus: ex abundanti verò facit ad dentium dolores & vulnera, cum aceto, vino aut mulso illita. Additur & in oculorum medicamenta, eáque quæ spiracula cutis obstruendi vim habent. Inueterata melior euadit. Sedis, genitalium & vuluæ exulcerationi vtiliter infunditur. Dentes quoque ˙ corruptos ˙˙ extrahit, cum omphacio ad mellis crassitudinem cocta & oblita. Scabiem iumentorum cum lupinorũ & chamæleontis decocto peruncta sanat. Cruda vero & recens podagricos & arthriticos calente fotu iuuat. Velleri inducta & hydropicis imposita, tumoris molem reprimit.

Plin. causarios euellit, eximit

A ἐπιπάγου, ἄχρις ἂν καθαρὸν ἐφιστῆται τὸ ὕδωρ, καὶ οὕτως ἀναλαμβάνεται εἰς τροχίσκους. καίεται δὲ ἐν ὠμῇ χύτρᾳ μετὰ κεράμου ἐν καμίνῳ· ὀπτᾶται δὲ ἐπ' ἀνθράκων ἐκφυσωμένη· τὸ δὲ τῆς ἀκάνθης ἕψημα καταντλούμενον, ἄρθρα λελυμένα ἵστησι. Τὸ δὲ κόμμι τῆς ἀκάνθης B διαφέρει τὸ σκωληκοειδὲς, ὑαλίζον, διαυγὲς, ἄξυλον, εἶτα τὸ λευκόν. τὸ δὲ ῥητινῶδες καὶ ῥυπαρὸν, ἄχρηστον. Δύναμιν δὲ ἔχει παρεμπλαστικὴν, ἀμβλυντικὴν δριμέων φαρμάκων οἷς μίγνυται. πυρίκαυστά τε οὐκ ἐᾷ φλυκταινοῦσθαι καταχριόμενον μετ' ὠοῦ. Φύε- C ται δὲ καὶ ἑτέρα ἀκακία ἐν Καππαδοκίᾳ καὶ Πόντῳ, παρεμφέρουσα τῇ Αἰγυπτίᾳ. ἐλάττων μὲν τι παραπολὺ καὶ χαμαίζηλος, καὶ τρυφερωτέρα. "περίπλεως δὲ ἀκάνθης σκολοποειδοῦς, φύλλα ἔχουσα πηγάνῳ ὅμοια." τῷ δὲ φθινοπώρῳ φέρει σπέρμα ἐν θυλακίοις συνε- D ζευγμένοις, τριχώροις ἢ τετραχώροις, ἔλαττον φακοῦ. στύφει δὲ καὶ αὐτὴ χυλιζομένη σύμπασα, πλὴν ἥττων τῇ δυνάμει καθέστηκεν, εἰς τὰ ὀφθαλμικὰ ἀνεπιτήδειος οὖσα.

Vulg. περιπλέξεως δὲ

Vulg. exempl. ὅμοια. τὸ δὲ σπέρμα

Περὶ Ἀμόργης. Κεφ. ρλδ΄.

"ΑΜΟΡΓΗ ὑποστάθμη ἐστὶν" ἐλαίας E τῆς ἐκθλιβομένης, ἥτις ἑψηθεῖσα ἐν χαλκῷ κυπρείῳ μέχρι μελιτώδους συστάσεως, στύφει· ποιοῦσα πρὸς ἃ καὶ τὸ λύκιον, ἐκ περιουσίου δὲ καὶ πρὸς ὀδονταλγίας καὶ τραύματα, "ἐπιχριομένη μετ' ὄξους ἢ οἴνου ἢ οἰνομέλιτος· μίγνυται δὲ καὶ ὀφθαλμικαῖς δυνάμεσι καὶ ἐμπλαστι- F καῖς· παλαιουμένη τε βελτίων γίνεται· ἔγκλυσμά τε ἕδρᾳ καὶ αἰδοίῳ καὶ μήτραις εἱλκωμέναις ἐστὶ * χρήσιμος. ἐκβάλλει δὲ καὶ τοὺς ἐφθαρμένους ὀδόντας σὺν * ὀμφακίνῳ ἑψηθεῖσα ἄχρι μελιτώδους συστάσεως, καὶ περιπλασθεῖσα· ψώρας τε κτηνῶν σὺν θέρμων" ἀφεψήματι καὶ χα- G μαιλέοντος καταχριομένη θεραπεύει. ἡ δὲ ἀνέψητος καὶ πρόσφατος ποδαγρικοὺς καὶ ἀρθριτικοὺς ὠφελεῖ, θερμὴ" καταντληθεῖσα· ἐγχριομένη δὲ εἰς κώδιον καὶ ἐπιτιθεμένη ἐπὶ τῶν ὑδρωπικῶν στέλλει τὸν ὄγκον.

Hoc caput malim reponi post CXXXIX. Orib. ἐλαίου

V. περιχριομένη

Al. ἀποβρέγματι

V. καταπλασθεῖσα

Περὶ Ἄγνου. Κεφ. ρλε´.

ΑΓΝΟΣ ἢ λύγος θάμνος ἐστὶ δενδρώδης, παρὰ ποταμοῖς καὶ πεδίοις ἐνύδροις, τραχέσι τε τόποις καὶ χαράδραις φυόμενος, ῥάβδους ἔχων δυσθραύστους, μακράς. φύλλα δὲ ὡς τῆς ἐλαίας, ἁπαλώτερα δὲ καὶ μείζονα. τὸ δ' ἄνθος ἡ μέν τις λευκὸν σὺν τῷ ὑποπορφυρίζοντι· ἡ δὲ, πορφυροῦν φέρει· σπέρμα δὲ ὡς πέπερι.

Δύναμιν δὲ ἔχει θερμαντικήν, στυπτικήν. ὁ δὲ καρπὸς αὐτῆς πινόμενος βοηθεῖ θηριοδήκτοις, σπληνικοῖς, ὑδρωπικοῖς· κατασπᾷ δὲ καὶ γάλα, καὶ ἔμμηνα ἄγει πινόμενος ὅσον < α´. πλῆθος σὺν οἴνῳ· ἐκλύει δὲ καὶ γονήν. ἅπτεται δὲ καὶ κεφαλῆς, κάρον ἐπιφέρων. τὸ δὲ ἀφέψημα τῆς πόας καὶ τοῦ σπέρματος, εἰς ἐγκαθίσματα ταῖς περὶ ὑστέραν διαθέσεσι καὶ φλεγμοναῖς ἀρήγει· ποθὲν δὲ μετὰ γλήχωνος καὶ ὑποθυμιαθὲν τὸ σπέρμα καὶ προστεθὲν, κάθαρσιν κινεῖ· λύει δὲ καὶ κεφαλαλγίας καταπλασσόμενον, καὶ ἐπὶ ληθαργικῶν τε καὶ φρενιτικῶν ἐμβρέχεται σὺν ὄξει καὶ ἐλαίῳ. καὶ τὰ φύλλα ὑποθυμιώμενά τε καὶ ὑποστρωννύμενα, θηρία διώκει, καὶ καταπλασσόμενα ἐπὶ τῶν θηριοδήκτων βοηθεῖ, σκληρίας τε διδύμων μετὰ βουτύρου καὶ φύλλων ἀμπέλου μαλάττει, ῥαγάδας τε τὰς ἐν δακτυλίῳ σὺν ὕδατι ἐπιπλασθὲν τὸ σπέρμα πραΰνει· σὺν δὲ τοῖς φύλλοις, στρέμματά τε καὶ τραύματα ἰᾶται. δοκεῖ δὲ καὶ κωλυτήριον εἶναι ἐν ὁδοιπορίαις παρατριμμάτων, εἴ τις ῥάβδον αὐτῆς παρὰ χεῖρα κατέχοι. ὠνόμασται δὲ ἄγνος, διὰ τὸ τὰς ἐν τοῖς Θεσμοφορίοις ἁγνευούσας γυναῖκας εἰς ὑπόστρωμα χρῆσθαι αὐτῇ· λύγος δὲ διὰ τὸ περὶ τὰς ῥάβδους αὐτῆς εὔτονον.

Vulg. exempl. non habent καὶ πεδ. ἐνύδρ.

Deest in vulgatis exempl. Sed restituimus ex vet. codice, quē secutus est Serapio.

V. caret.

V. caret.

V. subdit: καὶ χρονίως ἐπεχομένας τὰ ἔμμηνα.

Hæc in veteri desunt.

V. αὐτῆς τῆς πόας καὶ τοῦ καρποῦ εἰς ἐγκ.

V. κεφαλαλγίαν

V. δακτύλοις

Vulg. στρέμματα, τραύματα.

A

De vitice. Cap. CXXXV.

VITEX siue lygos frutex est in arborem assurgens, qui in fluminū ripis campísque palustribus nascitur, nec non & in locis asperis ac salebrosis. Virgulta gerit fractu contumacia & longa: folia vero oliuæ, sed teneriora atque maiora. B Florem est quæ album cum aliquatenus purpureo mittat, altera purpureum profert: semen est piperis instar. Porrò excalfactoriam astringentémque vim sortitur. Fructus eius epotus à serpente demorsis, lienosis & hydropicis auxiliatur. Lactis abundantiam facit, mensésque ciet drachmæ pondere in C vino potus: genituram quoque exoluit: caput verò tentat, soporémque infert. Herbæ ac seminis decoctum ad insessus vuluę affectibus & inflāmationibus opitulatur. Semen cum pulegio potum, suffitu etiam & apposítu, purgationes mouet: dolorem quoque capitis dissoluit illitum. Cum aceto & oleo le- D thargicorū phreniticorúmque capitibus instillatur. Quin & folia tū suffitu tum etiam substratu venenata fugant: contra venenatorum morsus adhibita auxiliantur. Testium duritias cum butyro vitiúmque folijs emolliunt. Rimas sedis semen cum aqua illitum mitigat: cum folijs verò, luxatis vulneribúsque E medetur. Creditur & viticis virga intertrigines arcere, si eam viator dum iter facit manu teneat. Cæterùm frutex hic Grecis agnos, quasi castus, nominatus est, quòd in Thesmophorijs matronæ castitatem custodientes eo ad strata vterentur: lygos verò, quasi vimen, dictus est, propter virgarum ipsius fir- F mitatem.

Περὶ Ἰτέας. Κεφ. ρλϛ´.

ΙΤΕΑ δένδρον ἐστὶ πᾶσι γνώριμον, οὗ ὁ καρπὸς καὶ τὰ φύλλα καὶ ὁ φλοιὸς καὶ ὁ χυλὸς στυπτικὴν ἔχει δύναμιν. ἁρμόζει δὲ τὰ φύλλα λεῖα μετὰ ὀλίγου πεπέρεως καὶ οἴνου ποθέντα εἰλεώδεσι. καθ' ἑαυτὰ δὲ σὺν ὕδατι ληφθέντα, ἀσυλληψίαν κατεργάζεται. ὁ δὲ καρπὸς ποθεὶς, αἱμοπτοϊκοὺς ὠφελεῖ. καὶ ὁ φλοιὸς δὲ τὰ αὐτὰ δρᾷ. καεὶς δὲ καὶ φυραθεὶς ὄξει, τύλους καὶ ἥλους αἴρει καταπλασ-

In vet. cod. deest πᾶσι

In vet. cod. desunt καὶ ὁ φλοιός

De Salice. Cap. CXXXVI.

SALIX arbor est vulgo nota: cuius fructus, folia, cortex & succus astringendi vim habent. Trita folia cum exiguo pipere & vino pota, ileosis subueniunt. Sumpta verò G per se cum aqua, conceptum impediunt. Fructus epotus sanguinē expuentibus prodest: quin & cortex eadem præstat. Vstus verò & aceto subactus, callos clauósq; illitu tollit.

Pl. triticē illa

Pl. aqua mix-ta

Ex foliis & cortice succus cum rosaceo in calyce punici calfactus, aurium doloribus auxiliatur. Sed & eorum decocto foueri podagras vtilissimum: id furfures quoque detergit. Excipitur & ex ipsa succus, inciso dum floret cortice: intus enim concretus inuenitur. Vim porrò habet ea expurgádi, quæ pupillis caliginem offundunt.

Pl. oculis obfusas

De Oleastro. Cap. CXXXVII.

SYLVESTRIS olea, quam nonnulli cotinum, alij Æthiopicam oleam appellant, folia habet astringendi vi prædita: quæ quidem trita & imposita, erysipelata, herpetas, epinyctidas, carbunculos, nomas reduuiásque cohibent. Crustas eadem emarginant cum melle illita. Quinetiam vlcera sordida repurgant, panos & inflammationes cum melle imposita discutiunt, & cutem à capite auulsam agglutinant. Oris etiam vlceribus & aphthis commanducata medētur. Sed & eorum succus ac ipsum etiam decoctum eosdem habent effectus. Admotus quoque succus sanguinis eruptionem, fluxum muliebrem, oculorum staphylomata pustulásque inhibet: insupérque vlcera veteréisque defluxiones sistit. Quapropter etiam in collyria si addantur, genarum erosionibus conferunt. Ad exprimendum verò succum folia tundere oportet, & affuso vino aut aqua exprimere, illúmque sole siccatum in pastillos digerere. Est porrò qui cū vino exprimitur tum valētior, tum ad recondēdum aptior eo qui cum aqua expressus fuerit. Facit & ad aures purulētas atque exulceratas: folia cum hordeacea farina illita cœliacis conueniunt. Vruntur autem cum floribus folia, vt spodij vicem præstēt, in olla cruda, cuius os luto sit oblitum, vsque dum figlinum percoquatur: deinde vino restinguuntur, iterúmque vino subacta eodem modo cremantur: postremò cerussæ modo lauantur, & cogūtur in pastillos. Cæterùm creduntur vstionis eiusmodi ratione in medicamentis oculorum spodio minimè cedere: quare & iisdem viribus pollere censendum est.

A θείς. ὁ δὲ ἐκ τῶν φύλλων καὶ τοῦ φλοιοῦ χυλὸς, ἐν κελύφῳ ῥόας θερμανθεὶς μετὰ ῥοδίνου, "ὠταλγίας ἀρήγει. καὶ τὸ ἀφέψημα δὲ αὐτῶν, κατάντλημα ποδάγρας ἄριστον· σμήχει δὲ καὶ πίτυρα. λαμβάνεται δὲ καὶ ὀπὸς ἐξ αὐτῆς ἐντεμνομένου τοῦ φλοιοῦ κατὰ τὴν ἄνθησιν. ἔσω γὰρ εὑρίσκεται

V. ὠταλγίαις

B συνεστώς. Δύναμιν δὲ ἔχει σμηκτικὴν τῶν ἐπισκοτούντων ταῖς κόραις.

Περὶ Ἀγριελαίας. Κεφ. ρλζ'.

ΑΓΡΙΕΛΑΙΑ, ἣν ἔνιοι κότινον καλοῦσιν, οἱ δὲ, Αἰθιοπικὴν ἐλαίαν, ἔχει τὰ φύλλα στυπτικά· λεῖα δὲ καταπλασθέντα, ἐφεκτικά ἐστιν ἐρυσιπελάτων, ἑρπήτων,

C ἐπινυκτίδων, ἀνθράκων, νομῶν, παρωνυχιῶν, περιχαρακτικά τε ἐσχαρῶν, σὺν μέλιτι καταπλασσόμενα· ἀνακαθαίρει δὲ καὶ τὰ ῥυπαρὰ ἕλκη, διαφορεῖ καὶ φύγεθλα καὶ φλεγμονὰς, σὺν μέλιτι καταπλασθέντα, καὶ δέρμα κεφαλῆς ἀποσπασθὲν προσκολλᾷ· ἰᾶται δὲ καὶ τὰ ἐν στόματι ἕλκη καὶ

D ἄφθας διαμασηθέντα. καὶ ὁ χυλὸς δὲ αὐτῶν καὶ τὸ ἀφέψημα, τὸ αὐτὸ ποιεῖ. ἐπέχει δὲ καὶ αἱμορραγίας, καὶ ῥοῦν γυναικεῖον προστιθέμενος ὁ χυλὸς, καὶ τὰ ἐν ὀφθαλμοῖς σταφυλώματα, καὶ φλυκταίνας. ἔτι δὲ ἕλκη καὶ παλαιὰ ῥεύματα στέλλει. διὸ καὶ μιγνύμενα κολλυρίοις πρὸς τὰς τῶν βλεφάρων

E "διαβρώσεις εὔθετα. χυλίζοντας δὲ δεῖ κόπτειν τὰ φύλλα, καὶ περιχέοντας οἶνον ἢ ὕδωρ ἐκθλίβειν, καὶ ξηραίνοντας ἐν ἡλίῳ ἀναπλάσσειν. ἔστι δὲ εὐτονώτερος, ὁ διὰ τοῦ οἴνου ἐκθλιβόμενος, καὶ εἰς ἀπόθεσιν μᾶλλον "τοῦ δι' ὕδατος ἁρμόζει. ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς ὦτα πυορροοῦντα καὶ ἡλκωμένα. τὰ δὲ

Ita Flor. at vulg. exēpl. διαθέσεις

In vet. τοῦ δι' ὕδατος non legitur.

F φύλλα καὶ ἐπὶ κοιλιακοῖς εὔθετα καταπλασσόμενα σὺν ὠμηλύσει. καίεται δὲ τὰ φύλλα μετὰ τῶν "ἀνθῶν, καὶ ἀντὶ σποδίου λαμβάνεται ἐν χύτρᾳ ὠμῇ περιπλασσομένῃ πηλῷ τὸ στόμα μέχρις ὀπλήσεως τοῦ κεράμου. ἔπειτα κατασβέννυται "οἴνῳ, καὶ φυραθέντα πάλιν οἴνῳ, ὁμοίως καίεται. εἶ-

V. ἀνθῶν ἐν σποδιᾷ ἐν χύτρῃ.

Al. ὕδατι

G τα πλύνεται ὡς τὸ ψιμμύθιον καὶ ἀναπλάσσεται. δοκεῖ δὲ ἡ τοιαύτη καῦσις μὴ λείπεσθαι τοῦ σποδίου εἰς τὰ ὀφθαλμικά. ὅθεν καὶ τὴν δύναμιν "ὁμοίως ἡγητέον.

V. ὁμοίαν

Hæc cum præcedenti capite in vetustis codicib. sunt continua.

Περὶ Ἐλαίας. Κεφ. ρλη'.

Δύναται δὲ τὰ αὐτὰ καὶ τὰ τῆς ἡμέρου ἐλαίας φύλλα, λείπεται δὲ τῇ δυνάμει· ὅθεν πρὸς τὰ ὀφθαλμικὰ μᾶλλον ἁρμόζει, διὰ τὸ ἐπιεικέστερον. τὸ δὲ ἐκ χλωροῦ τοῦ ξύλου καιομένου ἐκκρινόμενον ὑγρὸν, πίτυρα καὶ ψώρας καὶ λειχῆνας καταχριόμενον ἰᾶται· καὶ ὁ καρπὸς δὲ αὐτῶν καταπλασθεὶς, πίτυρα καὶ νομὰς θεραπεύει. τὸ δὲ ἐντὸς τοῦ πυρῆνος μετὰ στέατος καὶ ἀλεύρου λεπροὺς ὄνυχας ἐκτινάσσει.

V. τὸ δὲ ἐν τοῖς πυρῆσιν ἐντὸς μετὰ &c.

A *De Olea. Cap. CXXXVIII.*

Iisdem prædita sunt viribus & oleæ satiuæ folia, sed aliquantò minore efficacia: quare oculorum medicamentis ob suam vim mitiorem conuenientiora sunt. Qui verò humor ex accenso virente ligno emanat, furfures scabiem & lichenas illitu sanat. B Quin & fructus earum furfuribus ac nomis seu depascẽtibus vlceribus medetur. Quod autem intra nucleum est, cum adipe & farina scabros vngues excutit.

Περὶ Κολυμβάδων ἐλαιῶν. Κεφ. ρλθ'.

Ἐλαῖαι κολυμβάδες λεῖαι καταπλασθεῖσαι, πυρίκαυστα οὐκ ἐῶσι φλυκταινοῦσθαι, καὶ ῥυπαρὰ δὲ ἕλκη καθαίρουσιν. ὁ δὲ ἐκ τῆς ἅλμης χυλὸς αὐτῶν διακλυζόμενος, οὖλα στέλλει, καὶ ὀδόντας σειομένους κρατύνει. ἔστι δὲ ἡ μὲν ὑπόκιρρος καὶ πρόσφατος ἐλαία, δυσκοίλιος, εὐστόμαχος. ἡ δὲ μέλαινα καὶ πέπειρος, εὐδιάφθορος καὶ κακοστόμαχος, ὀφθαλμοῖς τε ἀνεπιτήδειος καὶ κεφαλαλγής. φρυγεῖσα δὲ καὶ καταπλασθεῖσα, νομὰς ἵστησι, καὶ ἄνθρακας περιρρήσσει.

V. αἱ δὲ κολυμβάδες ἐλαῖαι

Al. κεφαλῇ

De Colymbadibus oliuis.
Cap. CXXXIX.

Oliuæ colymbades tritæ & ambustis illitæ pustulas gigni prohi- C bent, ac sordida etiam vlcera purgant. Succus autem ipsarum ex muria collutione gingiuas contrahit, emotósque dentes stabilit. Est porrò oliua subfulua ac recens aluo incommoda, sed stomacho vtilis. Nigra verò & matura corruptioni opportuna stomachóque aduersa est, ac tum oculis minimè cõuenit, tum D capitis etiam dolores inducit. Torrefacta autem ac illita nomas sistit, & carbunculos emarginat.

Hūc velim trāsferri cap. de amurea.

Περὶ ἐλαίου ἀγρίας ἐλαίας. Κεφ. ρμ'.

Τὸ δὲ ἐκ τῆς ἀγρίας ἐλαίας ἔλαιον, διάκλυσμα οὔλοις μυδῶσι, καὶ σταλτικὸν ὑποσάλων ὀδόντων ἐστὶ, πυρία τε δι᾽ αὐτοῦ θερμαινομένου καὶ * διακλυζομένου ἐπιτήδειος οὔλοις ῥευματιζομένοις. δεῖ δὲ ἔριον μηλωτῇ περιτιθέντας ἀποβάπτειν εἰς τὸ ἔλαιον, καὶ προσάπτεσθαι τοῖς οὔλοις, ἄχρις ἂν λευκὰ φανῇ.

Al. πλαδῶσι

V. caret. Corn. legit διυλιζομένου

Hæc desunt in Ald. & veteri codice vsque ad ἄχρις ἂν &c.

De syluestris oliuæ oleo.
Cap. CXL.

Syluestris oliuæ oleum ad gingiuas vligine putri laborantes colluitur, dentésque labantes confirmat. E Eiusdem calfacti & excolati fotus gingiuis fluxione tentatis est accõmodatus. Lanam porrò specillo circundatam in oleum demergere oportet, ac gingiuis tantisper adhibere, dum albæ conspiciantur.

Περὶ δακρύου ἐλαίας Αἰθιοπικῆς.
Κεφ. ρμα'.

Τὸ δὲ δάκρυον τῆς Αἰθιοπικῆς ἐλαίας, ἔοικέ πως σκαμμωνίᾳ, ἔγκιρρον, ἐκ μικρῶν σταγόνων συγκείμενον, δηκτικόν. τὸ δὲ ὅμοιον κόμμι καὶ ἀμμωνιακῷ, μελανίζον καὶ οὐ δηκτικὸν, ἄχρηστον. φέρει δὲ τὸ τοιοῦτον καὶ ἡ παρ᾽ ἡμῖν ἐλαία, καὶ ἡ ἀγριελαία. ποιεῖ δὲ πρὸς ἀμβλυωπίαν, καὶ οὐλὰς καὶ λευκώματα ἐγχριόμενον σμήχει, οὖρά τε καὶ ἔμμηνα κινεῖ, καὶ πρὸς ὀδόντων πόνους ἐνεργεῖ, ἐντιθέμενον εἰς τὸ βρῶμα.

V. caret & pro μελανίζον habet μέγα καὶ λεῖον

V. δὲ καὶ τὸ τοιοῦτον ἡ παρ᾽

V. καὶ ἀμβλυωποῦσι

V. κινεῖ ποιεῖ καὶ πρὸς ὀδόντων πόνους ἐντιθέμ.

De oleæ Æthiopicæ lachryma.
Cap. CXLI.

F Æthiopicæ oleæ lachryma quodammodo scammonio similis est, fulua, stillis constans exilibus, atque mordax. Quæ verò gummi & ammoniaci similitudinẽ refert, colore nigricans, nec gustu mordens, inutilis censetur. Nostrates oleæ oleastríque talem lachrymã ferũt. Facit porrò illa ad visus hebetudines, & G oculorum citatrices albuginésque illita emendat, vrinas mensésque ciet: erosorũ dentiũ cauis indita, ad eorum dolores efficaci est auxilio.

In me-

In medicamenta quoque exitiali vi prædita refertur, partúsque etiã pellit: sed impetiginibus ac lepræ medetur. Appellatur autem Æthiopica olea etiam olea syluestris.

De Quercu. Cap. CXLII.

QVERCVS omnibus sui partibus astrictoriam vim habet: maximè verò astringit mẽbranacea tunica, quæ corticem & caudicem ipsum interiacet, similitérque tunica quæ circum glandem est calyci subiecta. Harum decoctum datur cœliacis, dysentericis & sanguinẽ excreantibus. Trita preterea illa tunica fœminis fluxione vuluę laborantibus in peso subditur.

De Glandibus. Cap. CXLIII.

Quin & glandes eosdem effectus exhibent: vrinam quoque cient, capitis dolorem & flatus in cibũ sumptæ pariunt: esitatæ verò virus eiaculantium ictibus resistunt. Earum quoque & corticis decoctum contra toxica prodest, ex lacte vaccino potum. Crudæ autem ac intritæ inflammationes illitu leniunt: cum axungia verò suilla salsa, ad malignas duritias & malefica vlcera conueniunt. Sunt porrò iligneæ glandes quernis efficaciores.

De Fago & Ilice. Cap. CXLIIII.

FAGVS & Ilex quercus genera cũ sint, similes quoque vires habẽt. Ilignea verò radicis cortex cum aqua coctus dum mollitus intabescat, & per totam noctẽ impositus, capillos denigrat priùs cimolia terra detersos*. Omnium folia tusa & trita tumoribus prosunt, & imbecillas membrorum partes corroborãt.

vel cõfricatos.

De Castaneis. Cap. CXLV.

SARDIANÆ glãdes, quas aliqui lopima, castaneas, amota aut Iouis glandes appellant, cùm & ipsæ astringant, similes quoque præbent effectus: maximè verò tunicæ quæ carnem & putamen intercursant. Cæterùm caro ijs qui ephemerum biberint conueniens est.

De Gallis. Cap. CXLVI.

Galla fructus est quercus. Quædam omphacitis appellatur, parua quidem, sed tuberosa, grauis & nullo foramine peruia:

A ἀναγράφεται δὲ καὶ ἐν τοῖς φθαρτικοῖς· ἄγει δὲ καὶ ἔμβρυα καὶ λειχῆνας θεραπεύει καὶ λέπρας. καλεῖται δὲ Αἰθιοπικὴ ἐλαία καὶ ἀγριελαία.

Περὶ Δρυός. Κεφ. ρμβʹ.

ΔΡΥΣ πᾶσα στυπτικὴν ἔχει δύναμιν, μάλιστα δὲ αὐτῆς στύφει τὸ μεταξὺ τοῦ B φλοιοῦ καὶ τοῦ πρέμνου ὑμενῶδες· ὁμοίως καὶ τὸ περὶ τῇ βαλάνῳ ὑπὸ τὸ κέλυφος. δίδοται δὲ τὸ ἀφέψημα αὐτῶν κοιλιακοῖς, καὶ δυσεντερικοῖς, καὶ αἱμοπτοϊκοῖς· καὶ ἐν πεσσοῖς λεῖον προστίθεται ῥοϊκαῖς γυναιξίν.

V. add. καὶ ξηραντικήν

V. τὴν βάλανον

V. in fine: τὰ δὲ φύλλα τετριμμένα κολλᾷ τραύματα καὶ διουρητικοὶ οἱ βάλανοι. sed additītium puto.

Περὶ Βαλάνων. Κεφ. ρμγʹ.

Καὶ αἱ βάλανοι δὲ τὰ αὐτὰ ποιοῦσιν· C εἰσὶ δὲ καὶ οὐρητικαί, καὶ κεφαλαλγεῖς βιβρωσκόμεναι, καὶ πνευματοῦσαι· ἁρμόζουσι δὲ πρὸς τὰ ἰοβόλα ἐσθιόμεναι. καὶ τὸ ἀφέψημα δὲ αὐτῶν καὶ τοῦ φλοιοῦ, βοηθεῖ τοξικῷ μετὰ γάλακτος βοείου πινόμενον. ὠμαὶ δὲ καταπλασθεῖσαι λεῖαι, φλεγμονὰς παρηγοροῦσι. σὺν στέατι δὲ χοιρείῳ ταρι- D χηρῷ, πρὸς κακοήθεις σκληρίας, καὶ πρὸς πονηρευόμενα ἕλκη ἁρμόζουσιν. ἰσχυρότεραι δὲ τῶν δρυΐνων αἱ πρίνιναι τῇ δυνάμει εἰσίν.

Περὶ Φηγοῦ καὶ Πρίνου. Κεφ. ρμδʹ.

ΚΑΙ ἡ φηγὸς δὲ καὶ ἡ πρῖνος εἴδη ὄντα δρυός, ἐοικότα ἐνεργεῖ. τῆς δὲ ῥίζης τῆς E πρίνου ὁ φλοιὸς ἑψηθεὶς σὺν ὕδατι ἄχρις οὗ τακερὸς γένηται, καὶ ἐπιπλασθεὶς νύκτα ὅλην, τρίχας μελαίνει περιαποσμηχθείσας κιμωλίᾳ γῇ. ἁρμόζει δὲ τὰ φύλλα πάντων, κοπέντα λεῖα οἰδήμασι· καὶ τὰ ἄτονα δὲ μέρη κρατύνει.

Περὶ Κασάνων. Κεφ. ρμεʹ.

F ΑΙ δὲ Σαρδιαναὶ βάλανοι, ἅς τινες λόπιμα ἢ κάστανα καλοῦσιν, ἢ μότα, ἢ Διὸς βαλάνους, στύφουσαι καὶ αὐταί, τῶν ὁμοίων εἰσὶ δραστικαί, καὶ μάλιστα τὸ μεταξὺ τῆς σαρκὸς καὶ τοῦ λέπους φλοιοί. ἡ δὲ σὰρξ καὶ τοῖς ἐφήμερον πεπωκόσιν ἁρμόζει.

Al. λόπιμα ἢ καστανίας

Fortè ἄμωτα vt apud Athen.

V. μεταπινόμενος ὠμαὶ εἰσὶ δραστικαί.

G Περὶ Κηκίδων. Κεφ. ρμϛʹ.

Pal. κικίδων

Κηκὶς καρπός ἐστι δρυός. ἡ μέν τις ὀμφακῖτις καλεῖται, μικρὰ καὶ κονδυλώδης, στιβαρά, ἀτρύπητος.

V. ἐστὶ ἡ μέν τις ὀμφακῖτις

ἡ δὲ τις λεία, καὶ κούφη καὶ τετρημένη. ἐκλέγεσθαι δὲ δεῖ τὴν ὀμφακῖτιν, ἐνεργεστέραν οὖσαν. ἀμφότεραι δὲ στύφουσιν ἱκανῶς, καὶ στέλλουσι λεῖαι τὰς ὑπερσαρκώσεις, ῥευματισμούς τε οὔλων καὶ κιονίδος, καὶ τὰς ἐν στόματι ἄφθας. τὸ δὲ μέσον αὐτῶν, βρώματι ὀδόντων ἐντεθὲν, παύει τὰς ὀδύνας. γίνονται τε καὶ ἴσχαιμοι καεῖσαι ἐπ' ἀνθράκων ἄχρι πυρώσεως, καὶ κατασβεσθεῖσαι ἢ οἴνῳ ἢ ὄξει ἢ ὀξάλμῃ. τὸ δὲ ἀπόζεμα αὐτῶν ποιεῖ καὶ πρὸς ἐγκαθίσματα, προπτώσεις ὑστέρας, καὶ ῥευματισμούς. μελαίνουσι δὲ καὶ τρίχας, ἀποβραχεῖσαι ἐν ὄξει ἢ ὕδατι. ἁρμόζουσι δὲ καὶ κοιλιακοῖς καὶ δυσεντερικοῖς ἐπιπλαττόμεναι οἴνῳ ἢ ὕδατι λεῖαι καὶ πινόμεναι, τοῖς τε προσοψήμασι μιγνύμεναι, ἢ περιαφεψόμεναι ὅλαι ἐν τῷ ὕδατι, εἰς ὃ μέλλει τι ἕψεσθαι τῶν ἁρμοζόντων πρὸς αὐτούς. καὶ καθόλου ὅπου δεῖ στύψαι ἢ στῆσαι ἢ ἀναξηρᾶναι, παραλαμβάνεσθαι δεῖ τὴν χρῆσιν αὐτῶν.

V. τετρυμμένη. V. κιονίδας. V. addit ὑπερκειμένων. Vulg. μέχρι. V. ἐπιπλαττόμεναι ὕδατι λεῖαι ἢ οἴνῳ καὶ πιν. V. καὶ. V. ὅπου τι δεῖ στύψαι ἢ ἀναξηρᾶναι. V. ἁρμόζει.

Περὶ Ῥοός. Κεφ. ρμζʹ.

ΡΟΥΣ ὁ ἐπὶ τὰ ὄψα, ὃν ἔνιοι ἐρυθρὸν καλοῦσι, καρπός ἐστι τῆς καλουμένης βυρσοδεψικῆς ῥοός, ἥτις ὠνομάσθη ἐκ τοῦ τοὺς βυρσοδέψας αὐτῇ χρῆσθαι, εἰς τὴν στύψιν τῶν δερμάτων. ἔστι δὲ δενδρύφιον φυόμενον ἐν πέτραις, ὡς δίπηχυ· ἐφ' οὗ φύλλα ἐπιμήκη, ὑπέρυθρα, τὴν περιφέρειαν ἐντετμημένα πριονοειδῶς. καρπὸς δὲ βοτρυδίοις ἐοικώς, πυκνός, κατὰ τὸ μέγεθος τερεβίνθου, ὑπόπλατυς, οὗ τὸ περικείμενον φλοιῶδες ἐστὶν εὔχρηστον.

Δύναμιν δὲ ἔχει τὰ φύλλα στυπτικήν, ποιοῦσαν πρὸς ἃ καὶ ἡ ἀκακία. μελαίνει δὲ τρίχας τὸ ἀφέψημα, δυσεντερίαις τε ἐστὶν ἔγκλυσμα, καὶ πόμα, καὶ ἐγκάθισμα, καὶ ὤτων πυορροούντων ἔγκλυσμα. πτερύγια τε καὶ γαγγραίνας ἐπέχει καταπλασσόμενα τὰ φύλλα, μεθ' ὄξους ἢ μέλιτος. καὶ τὸ χύλισμα δὲ τῶν φύλλων ξηρῶν ἑψομένων σὺν ὕδατι ὥσπερ τὸ λύκιον ἄχρι συστάσεως μελιτώδους, ἁρμόζει πρὸς ὅσα καὶ τὸ λύκιον. καὶ ὁ καρπὸς δὲ τὰ αὐτὰ ποιεῖ, ἁρμόζων ἐν προσοψήμασι κοιλιακοῖς, δυσεντερικοῖς.

V. ἐπὶ πέτρ. V. ἐπιτετμημένα πριονοειδῆ. Vulg. πριονοειδῶς. V. κατὰ μέγεθος τερμίνθου. Corn. ἄχρηστον.

A altera verò plana, leuis & perforata. Eligi debet omphacitis, quippe quę sit efficacior. Vtraque vehementer astringit. Tritæ excrescentia in carne, gingiuarum & columellæ fluxiones, insuperq; oris vlcuscula cohibēt. Quod verò in earum medio est, dentium cauernis inditum dolores sedat. (nucleus Pl.) Crematæ carbonibus B donec igne candeant, & vino, aceto, aut etiam aceto salso extinctæ, fluentis sanguinis sistendi vim asciscunt. Decoctum earum ad insessus efficax est contra vuluas procidentes & rheumatismos. Capillos quoque denigrant aceto aut aqua maceratæ. Cœliacis & dysentericis in aqua aut vino tritæ seu illitæ seu bi- C bitæ conueniunt: necnon & obsoniis additæ, aut totæ in aqua priùs coctę, in qua nonnihil excoquendū sit eorum quæ iis affectibus conferant. In summa, vbi quid astringere sistere aut siccare opus est, vsurpandæ sunt.

D *De Rhu. Cap. CXLVII.*

RHVS qui obsonijs aspergitur, quémque nonnulli erythron, hoc est, rubrum, appellant, fructus est rhois coriariæ sic vocatæ, quod ea coriarij ad spissanda perficiendáve coria vtantur. Est verò arbus- E cula in petris nascens, binûm ferè cubitorum altitudine, in qua folia sunt oblonga, subrubentia & in ambitu serrata: (aut ilicis modo incisa) fructus autem racemulis similis, densus, terebinthini magnitudine, quadantenus latus, cuius corticosa tunica acinos ambiens per quàm vtilis est. Folia vim habent astringendi, & acaciæ effectus F præbent. Decoctum eorum capillos denigrat: dysentericis infunditur, ab ijsdem bibitur, & ad insessum vsurpatur: necnon & purulentis auribus instillatur. Pterygia & gangrænas cohibent folia, ex aceto aut melle illita. Succus elicitur lycij in modum, aridis foliis ad mellis crassitudinem in aqua deco- G ctis: & is quidem ad eadem ad quæ lycium conuenit. Quin & fructus eosdem exhibet effectus, ac cœliacorum dysentericorumq; obsonijs commodè inspergitur.

Contusa, desquamata liuidáque ex aqua illitus ab inflammatione vindicat: linguę asperitates cum melle abstergit, alba fœminarum profluuia sistit, & hęmorroidas sanat cum querno carbone intrito impositus. Huius quoque dilutum si decoquatur, cogitur coítque, ipso etiam fructu efficacius. Gummi quoque profert hæc arbuscula, quod erosorum dentium cauis inditur ad dolores finiendos.

De Palma. Cap. C XLV III.

PALMA in Ægypto gignitur. Ex ea verò fructus in medio " autumni vigore colligitur, Arabicę myrobalano similis, ac Poma dicitur, colore viridi, mali cotonei odorē referens. Quòd si ad integram maturitatem peruenire sinatur, phœnicobalanus fiet. Est porrò ille acerbus atque astringens, & contra alui profluuia, fluxúmque muliebrē in vino austero bibitur. Hęmorrhoidas quoque sistit & vulnera illitu conglutinat. Phœnicobalani verò recentes plus siccis adstringunt: sed capitis dolorem afferunt, & copiosiores in cibo sumptę inebriant. Siccæ autē sanguinem excreantes, stomachicos ac dysentericos esitatæ iuuant: necnon & tritæ cum cydonio & cerato œnanthino, vesicæ vitijs vtiliter illinuntur. Maximè verò caryotæ si " comedantur, faucium asperitati medentur.

vel autumnalium fructuū

Addūt Marc. & Serap. cum pineis nucleis

De Palmis Thebaicis. Cap. CXLIX.

Thebaicarum decoctum potui datum " causonem sedat, & cū hydromelite vetusto sumptum vires recreat. Quin & ipsæ cibo idem præstant. Fit etiam ex ijs vinum eiusdem cum fructu facultatis. Decoctum earum per se potum & gargarizatū vehementer astringit & cohibet. Palmarum verò nuclei cæterorum omnium more in fictili nouo cremantur, deinde restincti vino lauantur, & tanquam spodij vicem supplentes ad ornandas decorandásve palpebras conducunt. Quòd si non sufficienter vsti fuerint, illud idem iteratur. Vim habent astringentem

febrilem ardorem

A ἀφλέγμαντά τε τηρεῖ, σὺν ὕδατι καταπλασθείς, θλάσματα, ἀποσύρματα, πελιώματα γλώσσης τε τραχύτητας σμήχει σὺν μέλιτι, καὶ λευκὸν ῥοῦν ἵστησιν, αἱμορροΐδας τε θεραπεύει μετὰ δρυΐνου ἄνθρακος λείου ἐπιτιθέμενος. καὶ τούτου δὲ τὸ ἀπόβρεγμα ἑψόμενον συνίσταται, βέλ-
B τιόν πως τοῦ καρποῦ ποιοῦν. φέρει δὲ καὶ κόμμι, ὅπερ ἐντίθεται τοῖς βρώμασι τῶν ὀδόντων πρὸς ἀπονίαν.

Περὶ Φοίνικος. Κεφ. ρμη'.

ΦΟΙΝΙΞ ἐν Αἰγύπτῳ γίνεται. τρυγᾶται δὲ μεσοπωρούσης τῆς κατὰ τὴν ὀπώραν ἀκμῆς, παρεμφέρων τῇ Ἀραβι-
C κῇ μυροβαλάνῳ, πῶμα δὲ λέγεται, χλωρὸς τὸ χρῶμα, ἐμφερὴς κυδωνίῳ κατὰ τὴν ὀσμήν. εἰ δὲ * ἀφεψηθῇ πεπαινόμενος, γίνεται φοινικοβάλανος. ἔστι δὲ στρυφνός, στυπτικός, πινόμενος σὺν οἴνῳ αὐστηρῷ πρὸς διαῤῥοίαν καὶ ῥοῦν γυναικεῖον· ἵστησι δὲ καὶ αἱμορροΐδας, καὶ τραύματα κολλᾷ κατα-
D πλασθείς. αἱ δὲ * φοινικοβάλανοι, στυπτικώτεραι τυγχάνουσι τῶν ξηρῶν. κεφαλαλγεῖς δέ εἰσι καὶ πλείονες βρωθεῖσαι μεθύσκουσιν. αἱ δὲ ξηραὶ ὠφελοῦσι βιβρωσκόμεναι αἱμοπτοϊκούς, στομαχικούς, δυσεντερικούς, καὶ τὰ περὶ κύστιν, καταπλασσόμεναι λεῖαι μετὰ κυδωνίου καὶ κηρωτῆς οἰνανθίνης.
E μάλιστα δὲ αἱ καρυωτίδες ἐσθιόμεναι, ἀρτηριῶν τραχύτητας ἰῶνται.

Pal. λέγεται, τῷ χρώματι χλωρός

Marcellus ἀφεθῇ

V. hæc non habet Pal ξηραὶ βοηθοῦσιν αἱμοπτοϊκοῖς, & sic deinceps in dandi casu.

Περὶ Φοινίκων Θηβαϊκῶν. Κεφ. ρμθ'.

Quidam hoc caput iungunt cum præcedenti.

Τῶν δὲ Θηβαϊκῶν τὸ ἀφέψημα ποθέν, παύει καύσωνα, καὶ τὰς δυνάμεις ἀνακτᾶται, μετὰ ὑδρομέλιτος παλαιοῦ
F λαμβανόμενον· καὶ αὐταὶ βρωθεῖσαι, τὸ αὐτὸ ποιοῦσι. γίνεται δὲ καὶ οἶνος ἐξ αὐτῶν, τὸ αὐτὸ δυνάμενος τῷ καρπῷ. καὶ καθ' ἑαυτὸ ποθὲν τὸ ἀφέψημα αὐτῶν, καὶ ἀναγαργαριζόμενον ἱκανῶς στύφει καὶ στέλλει. οἱ δὲ πυρῆνες τῶν φοινίκων καίονται ἐν ὠμῇ χύτρᾳ, καθάπερ καὶ τὰ ἄλλα πάν-
G τα. εἶτα σβεσθέντες οἴνῳ πλύνονται, καὶ ὡς ἀντίσποδα εἰς τὰ καλλιβλέφαρα " χρησιμεύουσι. κἂν μὴ αὐτάρκως καῶσι, πάλιν τὸ αὐτὸ γίνεται. Δύναμιν δὲ ἔχουσι στυπτικήν,

Al. [illegible]

παρεμπλαστικήν, ποιοῦσιν πρὸς τὰς ἐν A
ὀφθαλμοῖς φλυκτίδας, σταφυλώματα,
*μίλφας σὺν νάρδῳ· σὺν οἴνῳ δὲ στέλλουσι καὶ ὑπερσαρκώματα, καὶ "ἀπουλοῦσιν ἕλκη. εὐθετοῦσι δὲ μάλιστα οἱ ἀπ' "Αἰγύπτου, οἱ ἐκ τῶν χαμαιζήλων φοινίκων.

Περὶ Φοίνικος ἐλάτης. Κεφ. ρν΄.

Φοῖνιξ ὃν ἔνιοι ἐλάτην ἢ σπάθην καλοῦσι, περικάλυμμά ἐστι τοῦ καρποῦ τῶν φοινίκων ἀκμὴν ἀνθούντων. χρῶνται δὲ αὐτῷ οἱ μυρεψοὶ εἰς τὰς τῶν μύρων στύψεις. ἔστι δὲ αὐτῆς κρατίστη ἡ εὐώδης, στύφουσα, βαρεῖα, μεμυκυῖα, λιπαρὸν ἔχουσα τὸ ἐντός. Δύναμιν δὲ ἔχει στυπτικήν, "ἐφιστᾶσιν τὰ νεμόμενα τῶν ἑλκῶν. "χαλασμούς τε ἄρθρων συνάγει, λεία μαλάγμασι μιγεῖσα καὶ καταπλάσμασιν· ὠφελεῖ δὲ καὶ ὑποχόνδρια καὶ στόμαχον ἀτονοῦντα, καὶ ἡπατικὰς διαθέσεις, μιγνυμένη τοῖς ἁρμόζουσι τῶν καταπλασμάτων. μελαίνει δὲ καὶ τρίχας τὸ ἀφέψημα αὐτῆς, σμηχόμενον συνεχῶς· ποτιζόμενον δέ, "νεφριτικοῖς καὶ τοῖς περὶ κύστιν καὶ "σπλάγχνα ἁρμόζει, κοιλίαν τε καὶ ὑστέραν ῥευματιζομένην ἵστησιν· ἁπαλὴ δὲ σὺν ῥητίνῃ καὶ κηρῷ "ἐπιτεθεῖσα, "καὶ ἐαθεῖσα ἡμέρας εἴκοσι, ψώρας "ἰᾶται. καὶ ὁ περιεχόμενος δὲ ὑπ' αὐτῆς καρπός, ἐλάτη καλεῖται, ὑπ' ἐνίων δὲ βόρασσος· καὶ αὐτὸς "στυπτικὸς ὢν τὰ αὐτὰ δρᾷ τῇ σπάθῃ, χωρὶς τῆς ἐν τοῖς μύροις εὐχρηστίας, καὶ τὸ ἐγκάρδιον δὲ τοῦ πρέμνου λευκὸν "καὶ αὐτὸ πρόσφατον βιβρωσκόμενον καὶ ἀφεψόμενον, ποιεῖ πρὸς ὅσα καὶ ὁ "βόρασσος.

Περὶ Ῥοᾶς. Κεφ. ρνα΄.

ΡΟΑ πᾶσα "εὔχυμος, εὐστόμαχος, ἄτροφος· τούτων μέν τοι ἡ γλυκεῖα εὐστομαχω*τέρα, θερμασίαν ποσὴν "γεννῶσα περὶ στόμαχον, καὶ πνευματοῦσα. ὅθεν ἐπὶ μὲν τῶν πυρεσσόντων ἐστὶν ἄθετος· ἡ δὲ ὀξεῖα καυσουμένῳ στομάχῳ βοηθεῖ, καὶ ἐστὶ σταλτικωτέρα καὶ "οὐρητικωτέρα· "ἄστομος δέ, καὶ στυπτική. ἡ δὲ οἰνώδης μέσην ἔχει δύναμιν· τῆς δὲ ὀξείας "ὁ πυρὴν ξηρανθεὶς ἐν ἡλίῳ καὶ ἐπιπασσόμενος προσοψήμασι καὶ συνεψόμενος, κοιλίαν καὶ στομάχου ῥεῦμα ἵστησιν.

V. μίλφους
V. ἐπουλοῦσιν
V. οἱ ἀπὸ Αἰγύπτου τῶν χαμ.
V. ἐφιστῶσιν
V. χαλάσματα ἄρθρων
V. inserit νεφριτικοῖς
V. σπλάγχνοις
V. ἁπαλὴ δὲ καὶ ῥητίνῃ σὺν κηρῷ ἑψηθεῖσα καὶ ἐπιτ.
Al. θεραπεύει
V. καὶ αὐτὸς δὲ στυπτικὸς ὑπάρχων, τὸ αὐτὸ δύναται τῇ σπάθῃ
In v. deest καὶ αὐτὸ
Ald. βούρασσος. al. βουράσσης.
V. Pal. εὔχυλος
V. ἐγγεννῶσα καὶ πνευματοῦσα
V. οὐρητικὴ
Al. εὔστομος. al. εὐστόμαχος
Marc. in quodam vetusto codice legit ὀπός.

& spiracula cutis obstruentem, ad oculorũ pustulas, staphylomata, ciliorumq; defluuia addito nardo efficacem. Supercrescentem carnem cum vino reprimunt, & vlcera ad cicatricẽ perducunt. Omnium verò aptissimi sunt Ægyptij nuclei, qui ex humilibus palmis decerpuntur.

De Palma elate. Cap. CL.

Palma, quam nonnulli elaten aut spatham appellant, fructus palmarum adhuc florentium inuolucrum est. Eo vnguentarij in vnguẽtorum spissamenta vtuntur. Optima habetur odorata, astringens, ponderosa, præclusa, interna parte pinguis. Vis ei astrictoria, qua vlcera depascentia sistit, laxatósque articulos cõmittit, si trita malagmatis & cataplasmatis ammisceatur. Prodest & pręcordijs ac stomacho imbecilli, necnon & iecinoris affectibus, conuenientibus mista cataplasmatis. Eius decoctum subinde affrictum capillos denigrat. Potui verò datum, renum, vesicæ, aliorúmque viscerum vitijs confert: alui vteríque fluxiones sistit. Ipsa verò scabiẽ sanat diebus viginti, si adhuc tenera cũ resina & cera decocta imponatur. Porrò qui sub ea continetur fructus elate etiam appellatur, & à nonnullis borassus. Is ipse astrictorius cũ sit, spathæ quoque præbet effectus: nisi quòd ad vnguenta non æquè est vtilis. Cęterùm alba quoque caudicis medulla tum recens comesta, tum decocta ad eadem facit, ad quæ etiam borassus.

De Malo Punico. Cap. CLI.

MALVM Punicum omne iucũdi est saporis, stomachóque vtile, sed vix vllius alimenti. Attamen ex his dulcia stomacho vtiliora habentur: sed circa eum calorem aliquantulum gignũt, inflationésque pariunt: qua ex causa febricitantibus haudquaquam conueniunt. Acida verò æstuanti stomacho auxiliantur, magísque contrahũt, ac fœliciùs vrinam cient: sed ori ingrata sunt & astringẽdi vi pędita. Vinosa medias vires obtinent. Acidorũ nucleus in sole siccatus, & obsoniis inspersus ac cum ijs etiã decoctus, aluum stomachíque fluxionem sistit.

Aqua verò cœlesti maceratus, sanguinem excreantes potu iuuat, & ad insessus dysentericorum profluuióque laborantium accommodatur. Porrò succus ex acinis ipsis expressus si coquatur melli admixtus, pervtilis fuerit ad oris, genitalium & sedis vlcera, necnon ad digitorũ pterygia, nomas & * quæ in vlceribus excrescunt, itemq; ad auriũ dolores & nariũ vitia: maximè verò, si ex acidi punici granis exprimatur.

vel luxuriosus extuberationes

De Cytinis. Cap. CLII.

Huius flores, qui etiam cytini vocantur, & ipsi quoque astringunt, siccant & cohibent: cruenta vulnera glutinant, & quas Punicum præstát vtilitates. Eorum decoctum ad gingiuas humore flaccidas dẽtesq; mobiles colluitur, & ramices ex intestini prolapsu cataplasmatis inditum agglutinat. Cæterùm sunt qui memoriæ tradant toto anno lippitudinem nõ passuros, qui tres quantumuis exiguos cytinos deuorauerint. Ex iis velut ex hypocisthide succus elicitur.

De Malicorio. Cap. CLIII.

Et ipsa quoque Punici putamina, quæ Sidia nonnullis appellantur, astringendi vim habent, & quos cytini præbent vsus. Radicum autem decoctum latas ventris tineas potu pellit & enecat.

De Balaustijs. Cap. CLIIII.

Balaustium syluestris punicæ flos est, cuius complura sunt genera: reperitur enim candidum, rutilum & colore rosaceo. Domesticæ mali punicæ cytino simile est, & ex eo quoque succus elicitur hypocisthidis modo. Vis ei astrictoria, eadem efficiens quæ hypocisthis & cytinus.

De Myrto. Cap. CLV.

MYRTVS satiua nigra medicinæ vtilior quàm candida: & in eo ipso genere accõmodatior montana: fructum tamen inefficaciorẽ habet. Vis tum ipsi myrto, tũ etiam fructui astrictoria. Ac fructus quidem seu viridis, seu etiam aridus in cibo datur sanguinẽ excreantibus, vesicæq; erosione laborantibus. Virẽtib⁹ baccis expressus succus eosdẽ effect⁹ exhibet, stomacho vtilis est, vrináq; ciet: prodest cũ vino à phalágio demorsis & à scorpione ictis.

A ἀποβραχεὶς δὲ ἐν ὀμβρείῳ ὕδατι, αἱμοπτοϊκοῖς ὠφελεῖ πινόμενος, καὶ εἰς ἐγκαθίσματα δυσεντερικῶν καὶ ῥοϊκῶν ἁρμόζει. εὔχρηστον δὲ τὸ ἀπόθλιμμα τῶν * πυρήνων ἑψηθὲν μετὰ μέλιτι, πρός τε τὰ ἐν στόματι καὶ αἰδοίῳ καὶ ἕδρᾳ ἕλκη, καὶ πτερύγια τὰ ἐν δακτύλοις, νομάς τε καὶ ὑπεροχὰς καὶ ὠταλγίας καὶ τὰ ἐν μυκτῆρσι, καὶ μάλιστα τῆς ὀξείας.
B

Περὶ Κυτίνων. Κεφ. ρνβʹ.

Τὰ δὲ ἄνθη αὐτῆς, ἃ καὶ κύτινοι καλοῦνται, καὶ αὐτὰ στυπτικὰ καὶ ξηραντικὰ καὶ κατασταλτικά εἰσι, καὶ ἐναίμων κολλητικά, ἁρμόζοντα πρὸς ἃ καὶ ἡ ῥοά. τὸ δὲ ἀφέψημα αὐτῶν, ὅλων πλαδώντων καὶ ὀδόντων σειομένων διάκλυσμα, ἀνακόλλημά τε ἐντεροκηλικοῖς ἐν καταπλάσμασιν. ἱστοροῦσι
C
δέ τινες, " μὴ ὀφθαλμιᾶν περὶ ὅλον τὸ ἔτος τοὺς καταπιόντας " τρεῖς κυτίνους, ὡς ὅτι ἐλαχίστους. χυλίζονται δὲ ὡς ἡ ὑποκιστίς.

V. ἀνοφθαλμιάτους γίνεσθαι
Vet. inserit ὀξεῖς

Περὶ Σιδίων. Κεφ. ρνγ.

D Καὶ τὰ λέπη δὲ τῆς ῥοᾶς, ἅ τινες σίδια καλοῦσι, στυπτικὴν ἔχοντα καὶ αὐτὰ δύναμιν, πρὸς ὅσα καὶ οἱ κύτινοι " ἁρμόζουσι. τὸ δὲ ἀφέψημα " τῶν ῥιζῶν, ἕλμινθας πλατείας ποθὲν ἐκτινάσσει καὶ ἀποκτείνει.

Gal. λέμματα vocat.
V. ἁρμόζει
Quidam vetustus codex Matth. ῥοιῶν

Περὶ Βαλαυστίων. Κεφ. ρνδʹ.

E Βαλαύστιον ἐστὶν ἄνθος ἀγρίας ῥοιᾶς· εἴδη δὲ ἐστὶν αὐτοῦ πλείονα· εὑρίσκεται γὰρ καὶ λευκὸν καὶ " πυῤῥὸν καὶ ῥοδόχρουν· ἔοικε δὲ κυτίνῳ ῥοιᾶς. χυλίζεται δὲ ὡς ἡ ὑποκιστίς. Δύναμιν δὲ ἔχει στυπτικήν, ποιοῦσα πρὸς ἃ καὶ ἡ ὑποκιστὶς καὶ ὁ κύτινος.

Orib. πορφυροῦν. al. ῥοδόχρουν καὶ πορφυροῦν.
V. inserit καὶ.

Περὶ Μυρσίνης. Κεφ. ρνεʹ.

F ΜΥΡΣΙΝΗ ἡ ἥμερος, πρὸς μὲν τὴν ἰατρικὴν χρῆσιν, ἡ μέλαινα τῆς λευκῆς ἁρμοδιωτέρα. καὶ ταύτης μᾶλλον ἡ ὀρεινή, τὸν μέντοι καρπὸν ἀτονώτερον ἔχει. Δύναμις δὲ αὐτῆς καὶ τοῦ καρποῦ στυπτική. δίδοται δὲ ὁ καρπὸς χλωρός τε καὶ ξηρὸς ἐσθιόμενος αἱμοπτοϊκοῖς καὶ τοῖς δακνομένοις τὴν κύστιν. καὶ ὁ ἐκ τῶν χλωρῶν δὲ μύρτων ἐκθλιβέντων χυλὸς τὰ αὐτὰ ποιεῖ, εὐστόμαχος ὢν καὶ οὐρητικός. ἁρμόζων δὲ φαλαγγιοδήκτοις καὶ σκορπιοπλήκτοις σὺν οἴνῳ.
G

Codex Nicenus inscribit περὶ ἀγρίας μυρσίνης, alius περὶ μυρσίνης ἢ μυρτακάνθου.

A καὶ τὸ ἀφέψημα δὲ τοῦ καρποῦ βάπτει τρίχας· ἑψηθεὶς δὲ σὺν οἴνῳ, καὶ καταπλασθεὶς, τὰ ἐν ἀκρωτηρίοις ἕλκη θεραπεύει. μετὰ πάλης δὲ ἀλφίτου καταπλασθεὶς, φλεγμονὰς τὰς ἐν ὀφθαλμοῖς παρηγορεῖ, καὶ πρὸς αἰγίλωπα δὲ ἐπιπλάττεται. καὶ ὁ ἐξ αὐτῆς δὲ γινόμενος οἶνος, ἐκθλιβέντος τοῦ καρποῦ καὶ ἐπὶ ποσὸν ἀφεψηθέντος,

V. παιπάλης

V. αἰγίλωπα

V. ἐκβλυσθέντος

B ὀξίζει γὰρ ὁ μὴ οὕτω σκευασθεὶς, ἀκραίπαλός ἐστι προπινόμενος, ποιῶν πρὸς ὅσα καὶ ὁ καρπός. ἐγκαθίσματά τε* μήτρας προπτώσεις, καὶ δακτυλίῳ, καὶ ῥοικαῖς ἁρμόζει. σμήχει δὲ καὶ πίτυρα. καὶ ἀχώρας, καὶ ἐξανθήματα, τρίχας τε ῥεούσας ἐπέχει.

V. inserit τε

V. inserit πρὸς μήτρας

C μίγνυται δὲ καὶ λιπαραῖς, ὥσπερ καὶ τὸ ἐκ τῶν φύλλων αὐτῆς σκευαζόμενον ἔλαιον. καὶ τὸ τῶν φύλλων δὲ ἀφέψημα εἴς τε τὰ ἐγκαθίσματα ἁρμόζει, καὶ πρὸς τὰ χαλαρὰ καὶ ἀσυμπώρωτα ἄρθρα, καὶ πρὸς ἀσυμπώρωτα κατεαγότα. ὠφελίμως καταντλεῖται. σμήχει δὲ καὶ

V. αὐτῶν

Ἄρθρα vetus omisit & pro ἀσυμπώρωτα legit ἀσυμπτώματα mendosius.

D ἀλφούς, καὶ πρὸς ὦτα πυορροοῦντα ἐγχυματίζεται, καὶ μελασμοὺς τριχῶν, καὶ ὁ ἐξ αὐτῶν δὲ χυλὸς τὰ αὐτὰ ποιεῖ. αὐτὰ δὲ τὰ φύλλα λεῖα καταπλασσόμενα ἐν ὕδατι, ἁρμόζει τοῖς καθύγροις τῶν ἑλκῶν, καὶ ῥευματιζομένοις τόποις πᾶσι, καὶ κοιλιακοῖς· ἐλαίου ὀμφακίνου γὰρ ἢ ῥοδίνου ὀλίγου καὶ οἴνου μεμιγμένου, καὶ ἕρπησι, καὶ ἐ-

E ρυσιπέλασι, διδύμων τε φλεγμοναῖς καὶ ἐπινυκτίσι καὶ κονδυλώμασι. ξηρὰ δὲ λεῖα παρωνυχίαις καὶ πτερυγίοις χρησίμως* καταπλάττεται, καὶ καθύγροις μασχάλαις καὶ μηροῖς, καὶ ἐπὶ καρδιακῶν στέλλει τοὺς ἱδρῶτας· κεκαυμένα δὲ καὶ ὠμὰ μετὰ κηρωτῆς, πυρίκαυστα καὶ πτερύγια καὶ παρωνυ-

F χίας ἰᾶται. χυλίζεται δὲ τὰ φύλλα προσαχεομένου οἴνου παλαιοῦ, ἢ ὕδατος ὀμβρίου, καὶ ἐκθλίβεται. ἡ δὲ χρῆσις αὐτοῦ προσφάτου ὄντος. ξηρανθεὶς γὰρ εὐρωτιᾷ καὶ ἀδυνατεῖ.

Περὶ Μυρτιδάνου. Κεφ. ρνϛ'.

Τὸ δὲ μυρτίδανον λεγόμενον, ἐπίφυσίς ἐστιν ἀνώμαλος καὶ ὀχθώδης καὶ ὁμόχρους οἱ-

G ονεὶ χεῖρες περὶ τὸ τῆς μυρσίνης πρέμνον· στύφει δὲ μᾶλλον τῆς μυρσίνης· ἀποτίθεται δὲ κοπὲν καὶ μιγὲν οἴνῳ αὐστηρῷ, ἀναπλασθέν τε εἰς τρο-

V. ἀνωμάλης

v. his carent

A Fructus quoque decoctum capillũ tingit. Isipse cum vino subferuefactus & impositus, vlcera in extremitatibus corporis nata sanat. Cum tenuissimo verò polétæ polline impositus, oculorum inflammationes lenit: quin & ad ægilopas illinitur. Vinũ porrò myrtites, quod expresso & aliquantum feruefacto fructu

B fit, (aliter enim paratum acescit) præsumptum crapulam arcet, & ad eadem ad quæ fructus ipse valet. Vtile quoque ipsum in dessessionibus vuluarum & sedis procidentię, itémque fœminis fluxione vuluæ laborantibus: detergit etiam furfures, vlcera capitis manantia & papularum eruptiones: fluentes quo-

C que capillos continet. Additur & in emplastris lenibus quæ liparas vocant, veluti etiã quod ex ipsius folijs conficitur oleum. Quin & foliorum decoctum ad insessus conuenit: eóque laxati & ægrè" coëuntes articuli, itémque fracta quæ" non cõferbuere, vtiliter fouentur. Viti-

solidescentes

ferruminationi repugnãtia

D ligines quoque emaculat: ad aures purulentas, denigrandósque capillos infunditur. Sed & eorum succus eadem efficit. Ipsa verò folia trita & ex aqua illita humidis vlceribus & partibus omnibus fluxione laborantibus, cœliacísque prosunt. Siquidẽ admisto oleo omphacino aut exiguo rosaceo cũ vino, valent

E ad herpetas, erysipelata, testium inflammationes, epinyctidas & condylomata. Arentia verò folia trita, parony chijs & pterygijs, itémque alis feminibúsque humẽtibus, adeóque tetrum virus spirantibus vtiliter insperguntur, & cardiacorũ sudores cohibent. Cæterùm cremata aut etiam cruda, cum cerato ambu-

F stis, pterygijs & parony chijs medẽtur. Exprimitur & folijs succus affuso vino vetere aut aqua cœlesti, cuius recentis vsus est. Nam exiccatus situm contrahit, virésque amittit.

De Myrtidano. Cap. CLVI.

Quod myrtidanum dicitur, id est quod myrto adnascitur, inæquabi-

G le, verrucosum intumescénsque & cõcolor: quod perinde quasi manus myrti caudicẽ amplectitur. Magis quàm myrtus astringit. Tusum verò & vino austero addito coactũ in pa-

ſtillos, ſiccatúmque in vmbra reponitur. Efficacius porrò eſt tum fructu tum folio, cerato, peſſis, inſeſſionibus & cataplaſmatis admiſtum, vbi conſtringendum aliquid eſt.

De Ceraſis. Cap. CLVII.

CERASIA bonam quidem aluũ faciunt, ſi recentia ſumantur: at ſicca eadem aluum ſiſtunt. Gummi verò ceraſorũ cũ vino diluto ſumptum diuturnæ tuſſi medetur, colorem quoque cõmendat, viſum exacuit & appetentiam inuitat. Ex vino etiam potum calculoſis prodeſt.

De Siliquis. Cap. CLVIII.

SILIQVÆ recentes quidem ſumptæ ſtomacho inutiles ſunt, aluúmque ſoluunt. Eædem ſiccatæ ſiſtunt, ſtomachóque vtiliores ſunt, ac vrinæ ciẽdæ vi præditæ: ſed pręcipuè quæ vinaceis condiuntur.

De Malo. Cap. CLIX.

CVM omnis mali, tũ verò maximè cotoneæ, folia, flores & germina aſtringunt: fructui verò immaturo quidẽ aſtringendi vis ineſt, maturo, nõ itẽ. Quæ verò mala verno matureſcunt tempore, bilem gignunt, toti neruoſo generi infeſta ſunt, inflationéſque pariunt.

De Cotoneis. Cap. CLX.

Cotonea ſtomacho vtilia, vrinam cient: verùm toſta mitiora euadunt proſúntque cœliacis, dyſentericis, ſanguinem excreantibus & cholera laborantibus, præſertímque cruda. Quin & aqua in qua hæc ipſa macerata fuerint potui data, ſtomachi vẽtríſve fluxione infeſtatis cõuenit. Crudorum eorundem ſuccus aſſumptus orthopnoicis opitulatur: decocto ſedes & vulua fouentur, ſi procidãt. Cotonea verò quę in melle condita ſunt, & ipſa vrinam mouent: mel autem illorum conſtipantem conſtringentémque vim ſibi aſciſcit. Quæ porrò cum melle decoquuntur, ſtomacho quidem vtilia ſunt atque ori grata, ſed minùs conſtringunt. Cruda eadem cataplaſmatis adiiciuntur ad cohibendam aluum: itémque contra ſtomachi euerſionem & æſtum, mammarum inflãmationes, ac lienes in ſcirrhum induratos, atque condyloma-

A χίσκους ἐν σκιᾷ ξηραίνεται. δραστικώτερον δέ ἐστι τοῦ καρποῦ καὶ τοῦ φύλλου, μιγνύμενον κηρωτῇ καὶ πεσσοῖς, ἐγκαθίσμασί τε καὶ καταπλάσμασι τοῖς στύψεως δεομένοις.

Περὶ Κερασίων. Κεφ. ρνζ'.

ΚΕΡΑΣΙΑ καὶ αὐτὰ μὲν χλωρὰ λαμβανόμενα, εὐκοίλια τυγχάνει. ξηρὰ δὲ ἵστησι κοιλίαν. τὸ δὲ κόμμι τῶν κερασίων βῆχα χρονίαν ἰᾶται, λαμβανόμενον μετὰ κράματος, εὔχροιάν τε καὶ ὀξυδορκίαν καὶ ὄρεξιν ποιεῖ· ὠφελεῖ δὲ καὶ λιθιῶντας μετ' οἴνου πινόμενον. — V. σ geminant — Quidam καὶ μάλιστα μὲν τὰ χαμαικεράσια.

B

Περὶ Κερατίων. Κεφ. ρνη'.

C ΚΕΡΑΤΙΑ χλωρὰ μὲν λαμβανόμενα, κακοστόμαχα τυγχάνει καὶ κοιλίας λυτικά· ξηρανθέντα δὲ ἵστησι κοιλίαν, εὐστομαχώτερα ὄντα καὶ διουρητικά· μάλιστα δὲ τὰ ἐκ τῶν *στεμφύλων συντιθέμενα.

Περὶ Μηλέας. Κεφ. ρνθ'.

ΜΗΛΕΑΣ πάσης τὰ φύλλα καὶ τὰ ἄνθη καὶ οἱ βλαστοὶ, στύφουσι. μάλιστα

D δὲ τῆς κυδωνίας. καὶ ὁ καρπὸς ἔνωμος μὲν, στυπτικὸς καθέστηκε· πεπανθεὶς δὲ, οὐχ ὁμοίως. τὰ δὲ τοῦ ἔαρος ἀκμάζοντα μῆλα, χολοποιά, ἄθετα τῷ νευρώδει παντί, ἐμπνευματοῦντα.

Περὶ Κυδωνίων μήλων. Κεφ. ρξ'.

Τὰ δὲ κυδώνια, εὐστόμαχα, οὐρητικά.

E ὀπτηθέντα δὲ προσηνέστερα γίνεται, χρήσιμα κοιλιακοῖς, καὶ δυσεντερικοῖς, καὶ *ἐμπυϊκοῖς, καὶ χολερικοῖς, μάλιστα ὠμά. καὶ τὸ ἀπόβρεγμα δὲ αὐτῶν ἁρμόζει τοῖς στόμαχον ἢ κοιλίαν ῥευματιζομένοις ἐν ποτῷ. ὁ δὲ χυλὸς ὠμῶν αὐτῶν λαμβανόμενος, ὀρθοπνοϊκοῖς ὠφελεῖ. τὸ δὲ ἀφέψημα, V. ὠμῶς

F πρόσκλυσμα δακτυλίου καὶ ὑστέρας προπτώσει. τὰ δὲ ἐκ τοῦ μέλιτος, καὶ αὐτὰ μὲν οὐρητικά· τὸ δὲ μέλι τὴν αὐτῶν ἀναλαμβάνεται δύναμιν. στεγνωτικὸν γὰρ καὶ στυπτικὸν γίνεται. τὰ δὲ σὺν τῷ μέλιτι ἑψόμενα, εὐστόμαχα μὲν καὶ εὔστομα, ἧττον δὲ — V. καὶ εἰς [illegible] ποιεῖ

G στεγνωτικά. τὰ δὲ ὠμὰ καταπλάσμασι μίγνυται πρὸς στέγνωσιν κοιλίας, στομάχου ἀνατροπὴν καὶ πύρωσιν, μαστοὺς φλεγμαίνοντας, σπλῆνας ἐσκιρρωμένους, κονδυ-

λώματα. Γίνεται δὲ καὶ οἶνος ἐξ αὐτῶν κοπτομένων καὶ ἐκθλιβομένων, πρὸς διαμονὴν μιγνυμένου τοῖς ις΄. ξέσταις τοῦ χυλοῦ μέλιτος ξέστου ἑνός, ἐπεὶ ὀξίζει· ἁρμόζει δὲ πρὸς τὰ εἰρημένα πάντα. καὶ χρῖσμα δὲ ἐξ αὐτῶν σκευάζεται τὸ καλούμενον μήλινον, ᾧ χρώμεθα ὁπόταν στυπτικοῦ ἐλαίου δεηθῶμεν. ἐκλέγεσθαι δὲ δεῖ τὰ ἀληθινά· μικρὰ δέ ἐστι καὶ περιφερῆ καὶ εὐώδη ταῦτα. τὰ δὲ λεγόμενα στρουθία καὶ μεγάλα ἧττόν ἐστιν εὔχρηστα. τὰ δὲ ἄνθη αὐτῶν ξηρά τε καὶ χλωρὰ καταπλάσμασιν εὔθετα, πρὸς τὰ στύψεως χρείαν ἔχοντα, καὶ πρὸς ὀφθαλμῶν φλεγμονάς, καὶ πρὸς αἵματος ἀναγωγάς, κοιλίας τε ῥοῦσιν καὶ ἐμμηνίων φορὰν ἁρμόζει μετ' οἴνου πινόμενα.

V. μιγνύμενος

V. ἔλαιον

Quidam ἀρρενικά quæ propriè rotunda & pumila visuntur: oblonga verò & subuiridia θηλυκά.

Pal. cod. & Ald ῥύσιν

Pal. φορεῖ

Περὶ Μελιμήλων. Κεφ. ρξα΄.

Τὰ δὲ μελίμηλα κοιλίαν μαλάσσει, καὶ θηρία ἐκτινάσσει. κακοστόμαχα δὲ καὶ καύσου ποιητικά. καλεῖται δὲ ὑπό τινων γλυκύμηλα.

Περὶ Ἠπειρωτικῶν μήλων. Κεφ. ρξβ΄.

Τὰ δὲ Ἠπειρωτικὰ λεγόμενα, Ῥωμαϊστὶ δὲ ὀρβικουλάτα, εὐστόμαχα, κοιλίας σταλτικά, οὔρων προσκλητικά. ἀτονώτερα μέντοι τῶν κυδωνίων ἐστίν.

V. ὀρβικλάται

V. non habet οὔρ. προσκ.

Περὶ ἀγριομήλων. Κεφ. ρξγ.

Τὰ δὲ ἄγρια ἔοικε τοῖς ἐαρινοῖς στύφοντα. δεῖ δὲ πρὸς τὰ στύψεως χρήζοντα, ὠμοτέροις ἅπασι χρῆσθαι.

V. ἡμερινοῖς pro quo fortè legi oportuit χειμερινοῖς.

Περὶ Περσικῶν μήλων. Κεφ. ρξδ΄.

Τὰ δὲ Περσικὰ μῆλα εὐστόμαχα, εὐκοίλια τὰ πέπειρα. τὰ δὲ ἔνωμα, στεγνωτικὰ κοιλίας. ξηρανθέντα δέ, καὶ στεγνωτικώτερα γίνονται. καὶ τὸ ἀφέψημα δὲ αὐτῶν ξηρῶν λαμβανόμενον, στόμαχον καὶ κοιλίαν ῥευματιζομένην ἵστησιν.

Περὶ Ἀρμενιακῶν. Κεφ. ρξε΄.

Τὰ δὲ μικρότερα, καλούμενα δὲ Ἀρμενιακά, Ῥωμαϊστὶ δὲ πραικόκια, εὐστομαχώτερα τῶν προειρημένων εἰσίν.

Al. βρεκόκκια

Περὶ Μηδικῶν. Κεφ. ρξς΄.

Τὰ δὲ Μηδικὰ λεγόμενα ἢ Περσικὰ ἢ κεδρόμηλα, Ῥωμαϊστὶ δὲ κίτρια,

A ta. Fit etiamnum ex ipsis vinum tusis expressisq;, addito, quo diutiùs perennet, ad succi sextarios sedecim mellis sextario vno: alioquin acorem contraheret. Prodest autẽ ad eadem omnia quæ modò dicta sunt. Fit & oleum ex his quod melinum vocatur: quo quidem vtimur quoties oleo astringente opus habemus. B Cæterùm cotonea eligi oportet vera ac germana, qualia parua rotunda & odorata sunt. Quæ verò struthia & magna dicuntur, minùs vtilia censentur. Eorum flores sicci æquè ac virides cataplasmatis accommodantur, quæ astrictionem desiderát: ac etiamnũ valent ad oculorum inflammationes. C Contra sanguinis reiectiones, alui profluuium, mensiúmque impetus, vtiliter in vino bibuntur.

De Melimelis seu musteis. Cap. CLXI.

Melimela ventrem molliunt, & ab eo animalia expellũt, stomacho negotium exhibent, ęstuosaq; sunt. A nonnullis porrò, quasi dulcia ma- D la, glycymela nuncupantur.

De Epiroticis malis. Cap. CLXII.

Epirotica mala, quę Latinè orbiculata dicũtur, stomacho vtilia sunt: sed aluum sistunt, vrináſque euocát, malis tamen cotoneis inefficaciora sunt.

E *De Syluestribus malis. Cap. CLXIII.*

Syluestria mala vernis similia sũt, & astringũt. Ad ea porrò quę astrictione opus habent, iis omnibus vtendum quę minùs matura fuerint.

De Persicis malis. Cap. CLXIIII.

Persica mala stomacho vtilia sunt, F & aluum quoque bonam præstant, si matura fuerint. Immatura verò eandem cohibent, sed siccata vehementiús. Sumptum eorundem siccorum decoctum in stomachum ventrẽq; decũbẽtes fluxiones sistit.

De Armeniacis. Cap. CLXV.

Minora quæ Armeniaca, Latinè G præcoqua dicũtur, stomacho quàm antedicta vtiliora sunt.

De Medicis. Cap. CLXVI.

Medica Persicáve aut Cedromela, quæ Latinè Citria dicuntur,

etiam vulgo cognita sunt. Est enim arbor omnibus anni tēporibus fructifera, alijs atque alijs malis vicissitudine perpetua subnascentibus. Malum verò ipsum oblongum est, rugosum, aureo colore, cum grauitate odoratum: ac pyri semen habet. Id in vino bibitum venenis resistit, aluum subducit, decocto aut succo colluto suauitatem oris facit: estur verò maximè à mulieribus contra malaciam. Arcis quoque vestiarijs impositum, vestes ab erosionis vitio vindicare creditur.

De Pyro. Cap. CLXVII.

PYRORVM multa sunt genera: quæ quidem omnia astringunt, proindéque conuenienter adduntur in repellentia cataplasmata. Siccatorum decoctum, & ipsa quoque cruda si sumantur, aluum sistunt: ceterùm ieiunos esitata lædunt.

De Pyro syluestri. Cap. CLXVIII.

Achras Pyri syluestris genus est, quod tardè maturescit. Vim habet magis quàm pyrum astrictoriā: quò fit vt ad eadem conueniat: astringunt & ipsius folia. Vtriusque pyrorum generis ligni cinis ijs efficaciter proficit, quos fungi strangulant. Sunt & qui dicant, innoxios reddi fungos, si cum ijs syluestria pyra coquantur.

De Mespilis. Cap. CLXIX.

MESPILVS arbor, quæ à nonnullis Aronia vocatur, spinosa est, foliis oxyacanthæ: fructum fert exiguo malo similem, suauem, qui quidem tria continet intus ossicula, à quibus ipsum quoque nōnulli tricoccon quasi triplici grano præditū appellant: tardè maturescit: esitatū astringit, stomachum adiuuat, aluúmque cohibet.

De altera Mespilo. Cap. CLXX.

Mespili genus alterum in Italia nascitur, quod epimelida nonnulli, setanium alij nominant. Arbor est malo similis, nisi quòd foliis est minoribus. Fructum hoc quoque genus profert rotundum, esculentum, vmbilico latiore, leuiter astringentem, quíque tardè maturescit.

A πᾶσι γνώριμα· φυτὸν γάρ ἐστι καρποφοροῦν δι' ὅλου τοῦ ἔτους ἐπαλλήλως. αὐτὸ δὲ τὸ μῆλον ἐπίμηκες, ἐρρυτιδωμένον, χρυσίζον τῇ χρόᾳ, εὐῶδες μετὰ βάρους, σπέρμα ἔχον ἀπίῳ ἐοικός. Δύναμιν δὲ ἔχει ποθὲν ἐν οἴνῳ, ἀντενεργεῖν θανασίμοις, κοιλίαν τε ὑπάγειν· διάκλυσμά τέ ἐστι πρὸς B εὐωδίαν στόματος τὸ ἀφέψημα, καὶ ὁ χυλὸς αὐτῶν. βιβρώσκεται δὲ μάλιστα ὑπὸ γυναικῶν πρὸς τὴν κίσσαν· φυλάττειν δὲ καὶ ἱμάτια δοκεῖ ἄβρωτα, *ἐπιτιθέμενα κιβωτίοις.

Περὶ Ἀπίου. Κεφ. ρξζ'.

V.cod. caput de mespilo hoc loco reponit

ΑΠΙΟΥ δὲ πολλὰ εἴδη. πᾶσαι δὲ στύφουσιν· C ὅθεν εἰς τὰ ἀποκρουστικὰ καταπλάσματα ἁρμόζουσι. τὸ δὲ ἀφέψημα αὐτῶν ξηρανθεισῶν, καὶ αὐταὶ λαμβανόμεναι ὠμαί, κοιλίαν ἱστᾶσι· βλάπτουσι δὲ ἐσθιόμεναι τοὺς νήστεις.

V. μάλιστα αἱ Θηβαϊκαί

Περὶ Ἀχράδος. Κεφ. ρξη'.

Ἡ δὲ ἀχρὰς εἶδός ἐστιν "ἀγρίου ἀπίου, D βραδέως "πεπαινομένη. Δύναμιν δὲ ἔχει στυπτικωτέραν "ἀπίου. ὅθεν πρὸς τὰ αὐτὰ ἁρμόζει. στύφει δὲ καὶ τὰ φύλλα αὐτῆς. ἡ δὲ ἐκ τοῦ ξύλου αὐτῶν τέφρα, βοηθεῖ ἐναργῶς τοῖς ὑπὸ μυκήτων πνιγομένοις. φασὶ δέ τινες *ὅτι κἂν συνεψήσῃ τις ἀχράδας μύκησιν, ἀβλαβεῖς αὐτοὺς γίνεσθαι.

V. ἀχίας
V. πεπαινόμενον
V. τῆς ἀπίου. ὅθεν καὶ πρὸς

E Περὶ Μεσπίλων. Κεφ. ρξθ'.

In v. hic inseritur caput περὶ λωτ.

ΜΕΣΠΙΛΟΝ τὸ δένδρον, ὃ παρ' ἐνίοις ἀρωνία καλεῖται, ἀκανθῶδές ἐστιν, ὅμοιον τοῖς φύλλοις *"πυξακάνθῃ, καρπὸν φέρον μικρῷ μήλῳ ὅμοιον "ἡδύν, ἔχοντα τρία "ὀστάρια ἔνδοθεν, "ἀφ' ὧν καὶ τρίκοκκον τινὲς *αὐτὸ "ὀνομάζουσι, βραδέως F πεπαινόμενον. στύφει "δὲ βιβρωσκόμενον, εὐστόμαχόν τέ ἐστι καὶ κοιλίας στεγνωτικόν.

Al. τοῖς φύλλοις ὀξυακάνθῃ. καρπὸν φέρει μικρὸν
Pal. v. inserit πλατὺν ἔχοντα τὸν πυθμένα
V. ἐνιότε addit
V. παρ' ὃ
V. ὠνόμασαν. στύφει δὲ καὶ βιβρωσκόμενον ἐστὶν εὐστόμαχον καὶ

Περὶ ἑτέρου Μεσπίλου. Κεφ. ρο'.

Μεσπίλου δὲ καὶ ἕτερόν ἐστιν εἶδος ἐν Ἰταλίᾳ γινόμενον, ὃ ἔνιοι ἐπιμηλίδα καλοῦσιν. "οἱ δέ, σητάνιον ὀνομάζουσι. δένδρον G ἐστὶ "μήλῳ ἐμφερὲς καὶ τοῖς φύλλοις, ὅτι μὴ μικρότερον. ἔχει δὲ καρπὸν καὶ τοῦτο στρογγύλον, βρώσιμον, "πλατὺν ἔχοντα τὸν πυθμένα, ὑπόστυφον, πεπαινόμενον βραδέως.

Al. ἕτερον δ' ὃ
Pal. V μηλέα
Ita lego ex cod. Pal. sed vulg. exempl. non habent μὴ
V. c. his πλ. ἔχ. τὸν πυθ. hoc loco carent & prioris mespili fructibus in præcedenti capite attribuūt

A

Περὶ Λωτοῦ. Κεφ. ροα'.

ΛΩΤΟΣ τὸ δένδρον, φυτόν ἐστιν εὐμέγεθες. καρπὸν δὲ φέρει μείζονα πεπέρεως γλυκὺν, "βρώσιμον, εὐστόμαχον, κοιλίας στεγνωτικόν. τῶν δὲ πρισμάτων τοῦ ξύλου τὸ ἀφέψημα πινόμενον καὶ ἐγκλυζόμενον, βοηθεῖ δυσεντερικοῖς καὶ γυναιξὶ ῥοϊκαῖς. ξανθίζει δὲ καὶ τρίχας, καὶ ἐπέχει * τὰς ἤδη ῥεούσας.

Marc. legisse videtur εὐρύοσμον.

B

Περὶ κρανίας. Κεφ. ροβ'.

ΚΡΑΝΙΑ δένδρον ἐστὶν ἁδρὸν, καρπὸν φέρον ὡς ἐλαίας, ἐπιμήκη, "χλωρὸν τὸ πρῶτον, πεπαινόμενον δὲ ξανθὸν, ἢ κηροειδῆ, ἐδώδιμον, στύφοντα, ἁρμόζοντα πρὸς κοιλίας ῥύσιν καὶ δυσεντερίας, σιτευόμενον καὶ εἰς ἕψημα, καὶ εἰς βρῶσιν. καὶ ἀρτύεται δὲ ὡς ἐλαία. ὁ δὲ τῶν χλωρῶν * φύλλων ἰχὼρ καιομένων, ἁρμόζει πρὸς λειχῆνας καταχριόμενος.

And. Lacuna legit in vetusto codice χλωρὸν μὲν τὸ πρῶτον. ἔπειτα δὲ κηροειδῆ, καὶ τελευταίως πεπαινόμενον ἐρυθρόν. Catacuz. exemp. habet, pro κηροειδῆ, κροκοειδῆ.

C

Περὶ Οὔων. Κεφ. ρογ'.

ΟΥΑ τὰ μηλίζοντα καὶ μήπω πέπειρα τμηθέντα καὶ ξηρανθέντα ἐν ἡλίῳ, σταλτικὰ γίνεται κοιλίας ἐσθιόμενα. καὶ τὸ ἐξ αὐτῶν δὲ ἄλευρον ἀλεσθέντων" ἀντὶ ἀλφίτων λαμβανόμενον, καὶ τὸ ἀφέψημα δὲ αὐτῶν πινόμενον, τὸ αὐτὸ ποιεῖ.

V. ἀντὶ ἀλφίτου

D

Περὶ Κοκκυμηλέας. Κεφ. ροδ'.

ΚΟΚΚΥΜΗΛΕΑ δένδρον ἐστὶ γνώριμον, οὗ ὁ καρπὸς ἐδώδιμος, κακοστόμαχος, κοιλίας μαλακτικός. τῶν δὲ Συριακῶν, καὶ μάλιστα τῶν ἐν Δαμασκῷ γινομένων, ὁ καρπὸς ξηρανθεὶς, εὐστόμαχος καὶ κοιλίας σταλτικός. τὸ δὲ ἀφέψημα τῶν φύλλων ἐν οἴνῳ "σκευαζόμενον καὶ ἀναγαργαριζόμενον, κιονίδα καὶ οὖλα καὶ παρίσθμια ῥευματιζόμενα στέλλει. ταὐτὰ δὲ παρέχει καὶ ὁ τῶν "ἀγριοκοκκυμήλων καρπὸς, πέπειρος ξηρανθείς. ἑψηθεὶς δὲ μετὰ ἑψήματος, εὐστομαχώτερος καὶ σταλτικώτερος κοιλίας γίνεται. τὸ δὲ κόμμι τῆς κοκκυμηλέας ἐστὶ κολλητικόν," λίθων θρυπτικὸν πινόμενον σὺν οἴνῳ· σὺν ὄξει δὲ ἐπιχριόμενον λειχῆνας τοὺς ἐπὶ παιδίων θεραπεύει.

E

Marc. ex AEgineta legit διακλυζόμενον.

F

V. ἀγρίων κοκκυμήλων

Add. Catacuz. παρεμπλαστικὸν

G

Περὶ Κομάρου. Κεφ. ροε'.

ΚΟΜΑΡΟΣ δένδρον ἐστὶ παρόμοιον κυδωνίᾳ, * λεπτόφυλλον, καρ-

Cap. hoc in v.c. desideratur. Alibi legitur post caput de amygdalis.

De Loto. Cap. CLXXI.

LOTVS arbor, stirps est bene magna: fructũ verò fert pipere maiorem, dulcem, edulem, stomacho aptum quíque aluum sistit. Ramentorum ligni decoctũ & potũ & infusum, dysentericis fœminísq; fluxione vuluæ laborantibus auxilio est: rufat quoque capillos, eosdémque defluentes continet.

De Corno. Cap. CLXXII.

CORNVS fortis arbor est, fructũ ferens oliuæ modo oblongum, primùm quidem viridem, deinde per maturitatẽ flauum aut cerinũ, esculentum, astringentem, alui profluuio ac dysenteriæ salutarem, siue sapa conditus, siue aliter in cibo exhibeatur. Oliuę quoq; instar in muria seruatur. Sanies verò quã virentia folia dum vruntur exudant, lichenibus conuenienter illinitur.

De Sorbis. Cap. CLXXIII.

SORBA luteum colorem referẽtia, si nondum matura dissecta soléque siccata fuerint, aluum in cibo sistendi vim acquirunt. Ex iisdem molitis farina polentæ loco sumpta ac ipsorum etiam decoctum potum idem præstant.

De Pruno. Cap. CLXXIIII.

PRVNVS nota arbor est, cuius fructus esculentus est, sed stomachum malè habet, aluúmque mollit. At Syriacarum, & earum maximè quæ Damasci nascuntur fructus exiccatus stomacho vtilis est, aluúmque astringit. Decoctum foliorum ex vino paratum, vuam, gingiuas, tonsillásque fluxione laborãtes ore subinde colluto reprimit. Præstat idem syluestrium prunorũ fructus post maturitatẽ exiccatus. Cũ sapa verò decoctus stomacho vtilior & ad cohibẽdam aluum aptior euadit. Cæterùm gummi prunorũ agglutinandi vim habet, & in vino potum calculos comminuit. Ex aceto verò illitum lichenas infantium sanat.

De Arbuto. Cap. CLXXV.

ARBVTVS arbor est cotoneæ malo assimilis, tenui cortice fru-

ctum proferẽs pruni magnitudine, nuclei expertem, cui memacylo cognomen est, quique vbi maturuit subfuluus aut rubicundus conspicitur, in esu acerosus: stomacho is aduersatur, capitísque doloré excitat.

De Amygdalo. Cap. CLXXVI.

AMYGDALÆ amarę radix si trita decoquatur, maculas in facie à solis ardore contractas tollit. Ipsa quoq; amygdala illita eadé præstãt: apposita verò menses cient: & capitis doloribus auxiliantur, fronti téporibúsve inducta cum aceto & rosaceo. Valent & ad epinyctidas ex vino, itemq; ad putrescẽtia vlcera, herpetas, canũq; morsus cũ melle. Porrò comesta dolores adimunt, aluum emolliunt, somnum faciunt, vrinámque cient. Prosunt etiãnum ad sanguinis reiectionem, si cum amylo & menta sumantur. Ex renibus verò & pulmonum inflammatione laborantibus conferunt cum aqua pota, aut in eclegmate cum resina terebinthina. Vrinæ difficultate affectis atque calculosis in passo opitulatur: itémque eclegmate cum melle & lacte hepaticis, tussi & coli inflationibus, nucis auellanæ magnitudine. Quinæ senæve si pręsumantur, ebrietatem arcent. Enecant & vulpes cum quapiá esca deuoratę. At Gummi ipsius arboris astringit, calfacit, & contra sanguinis reiectionem potum auxilio est: cũ aceto verò illitum, impetigines in summa cute tollit. Tussi diuturnæ cum vino diluto potum medetur: calculosis verò cum passo bibitum prodest. Cæterùm dulcis & cibo idonea amygdala, quantũ ad efficaciam spectat multò quàm amara est inferior: attamen & ipsa extenuandi, vrinásque ciendi vi pollet. Amygdalę verò quę virides cum suo putamine deglutiuntur, humida stomachi vitia emendant.

De Pistaciis Cap. CLXXVII.

PISTACIA, quæ certè quidẽ in Syria gignũtur, pineis nucibus similia, stomacho amica sũt. Siue porrò edãtur, siue trita ex vino bibãtur, contra serpentiũ morsus auxiliãtur.

De nucib⁹ iuglãdib⁹. C. CLXXVIII.

NVCES regiæ, quas nõnulli Persicas vocant, in cibo sumptæ, cõ-

A πὸν ἔχον ὡς κοκκυμήλου μέγεθος, ἀπύρηνον, "μεμαίκυλα καλούμενον· πεπανθέντα δὲ ὑπόκιρρον "ἢ ἐρυθρὸν, ἐσθιόμενον "ἀχυρῶδες,* κακοστόμαχον δὲ καὶ κεφαλαλγές.

Περὶ Ἀμυγδαλῆς. Κεφ. ρος´.

ΑΜΥΓΔΑΛΕΑΣ πικρᾶς ἡ ῥίζα
B ἀφεψηθεῖσα λεία, ἐφήλεις τὰς ἐν προσώπῳ ἀποκαθαίρει. Καὶ αὐτὰ δὲ τὰ ἀμύγδαλα καταπλασθέντα τὰ αὐτὰ ποιεῖ. Προστιθέμενα δὲ ἄγει καταμήνια, καὶ "κεφαλαλγίαις βοηθεῖ καταπλασθέντα μετώπῳ ἢ κροτάφοις μετ' ὄξους "καὶ ῥοδίνου, καὶ πρὸς ἐπινυκτίδας σὺν οἴνῳ· πρὸς δὲ
C σηπεδόνας καὶ ἕρπητας καὶ κυνόδηκτα, σὺν μέλιτι· ἐσθιόμενα δέ ἐστιν ἀνώδυνα, κοιλίας μαλακτικά, ὑπνωτικά, οὐρητικά, καὶ πρὸς αἵματος ἀναγωγὴν μετὰ *ἀμύλου λαμβανόμενα· πρὸς δὲ "νεφριτικοὺς καὶ περιπνευμονικοὺς," σὺν ὕδατι πινόμενα ἢ ἐκλειχόμενα σὺν ῥητίνῃ τερε-
D βινθίνῃ. "δυσουριῶσι δὲ καὶ λιθιῶσι σὺν γλυκεῖ βοηθεῖ, καὶ ἡπατικοῖς καὶ βηξὶ καὶ κόλου ἐμπνευματώσεσι, σὺν μέλιτι καὶ γάλακτι ἐκλειχόμενα, "καρύου ποντικοῦ τὸ μέγεθος. ἔστι δὲ καὶ ἀμέθυσα "προλαμβανόμενα ὅσον ε´ ἢ ζ´. "κτείνει δὲ καὶ ἀλώπεκας βρωθέντα σὺν τινι. τὸ δὲ κόμμι "αὐτῆς στύφει
E καὶ θερμαίνει, καὶ βοηθεῖ πρὸς αἵματος ἀναγωγὴν πινόμενον. σὺν ὄξει δὲ ἐπιχριόμενον, λειχῆνας ἐπιπολαίους αἴρει· ἰᾶται καὶ βῆχα χρονίαν, "μετὰ κράματος ποθέν. λιθιῶντας δὲ ὠφελεῖ σὺν γλυκεῖ πινόμενον. ἡ δὲ γλυκεῖα καὶ ἐδώδιμος ἀμυγδαλὴ, κατὰ πολὺ ἥττων ἐστὶν ὡς πρὸς ἐνέργειαν
F τῆς πικρᾶς. καὶ αὐτὴ δὲ λεπτυντική, οὐρητική. βρωθέντα δὲ σὺν τῷ λέπει τὰ ἀμύγδαλα χλωρὰ, στομάχου πλαδὸν "ἀποκαθίστησι.

Περὶ Πιστακίων. Κεφ. ροζ´.

ΠΙΣΤΑΚΙΑ "τὰ μὲν γεννώμενα ἐν Συρίᾳ, ὅμοια στροβίλοις, εὐστόμαχα. ἐσθιόμενα δὲ καὶ πινόμενα ἐν οἴνῳ λεῖα, ἑρ-
G πετοδήκτοις βοηθεῖ.

Περὶ Καρύων βασιλικῶν. Κεφ. ροη´.

ΚΑΡΥΑ βασιλικὰ, ἃ ἔνιοι Περσικὰ καλοῦσιν, ἐσθιόμενα, δύσπεπτα,

Flor. ὡς μεμαίκυλα
In cod. Pal. non legitur ἢ ἐρυθρὸν
Dodonæus suspicatur legendũ ἀχυλῶδες
Al. κεφαλαλγίας ἀρήγει τῷ μετώπῳ καταπλασσόμενα μετ᾿.
Marcellus ἢ
V. νεφριτικὰ καὶ περιπνευμονικά
V. σὺν οἴνῳ
V. δυσουροῦσι
V. tantùm καρύου μέγεθος.
V. προσλαμβανόμενα
Marcellus legit in quodam codice: κτείνει δὲ καὶ ἕλμινθας καὶ ἀλώπεκας.
V. αὐτῶν
Pal. μετ᾿ ἀκράτου al. μετὰ κράματος ποθὲν ἀκράτου
Al. ἀποκαθιστῶσι
Marc. ἴσμεν. i. nouimus. In v. πιστάκια τὰ γεννώμενα.

κακοστόμαχα, χολοποιά, κεφαλαλγῆ, βηχώδεσιν ἐναντία. χρήσιμα δὲ βιβρωσκόμενα πρὸς ἐμέτους νῆστι· καὶ θανασίμων φαρμάκων ἐστὶν ἀντιφάρμακα, προβρωθέντα καὶ ἐπιβρωθέντα, σὺν ἰσχάσι καὶ πηγάνῳ. πλείονα δὲ βρωθέντα, πλατείας ἕλμινθας ἐκτινάσσει. ἐπιπλάσσεται δὲ καὶ μαστοῖς φλεγμαίνουσι, καὶ ἀποστήμασι καὶ στρέμμασι σὺν ὀλίγῳ μέλιτι καὶ πηγάνῳ· μετὰ δὲ κρομμύου καὶ ἁλὸς καὶ μέλιτος, πρὸς κυνόδηκτα καὶ ἀνθρωπόδηκτα ποιεῖ· πυρωθέντα δὲ σὺν τῷ κελύφει, καὶ ἐπιτεθέντα τῷ ὀμφαλῷ, στρόφους παύει. τὸ δὲ λέπυρον καὲν καὶ τριφθὲν ἐν οἴνῳ καὶ ἐλαίῳ, παιδίοις ἐπιχρισθέν, καλλίτριχόν ἐστι, καὶ ἀλωπεκίας δασύνει. καὶ ἔμμηνα ἵστησι τὸ ἐντὸς αὐτοῦ καὲν λεῖον καὶ σὺν οἴνῳ προστιθέμενον. τῶν δὲ παλαιῶν καρύων τὰ ἐντὸς καταπλασθέντα, γαγγραίνας καὶ ἄνθρακας καὶ αἰγίλωπας καὶ ἀλωπεκίας μασηθέντα καὶ ἐπιτεθέντα ἰᾶται συντόμως. γίνεται δὲ καὶ ἔλαιον ἐξ αὐτῶν κοπτομένων, καὶ ἐκθλιβομένων. τὰ δὲ χλωρά, ἧττον κακοστόμαχα, γλυκύτερα ὄντα. διὸ καὶ τοῖς σκορόδοις μίγνυται πρὸς τὸ τὴν δριμύτητα περιαιρεῖν. αἴρει δὲ καὶ πελιώματα καταπλασθέντα.

V. ἀντιφάρμακον
V. caret
V. caret
Pl. ἢ legisse videtur
V. ἐφίστησι
V. αἰγίλωπα
V. caret. Sunt ex veteribus qui hoc loco habeant capitis initium.
Hæc à voce ὄντα vsque ad αἴρει in quibusdam codicibus minimè leguntur.

Περὶ Καρύων Ποντικῶν. Κεφ. ροθ'.

Τὰ δὲ Ποντικά, ἃ ἔνιοι λεπτοκάρυα καλοῦσιν, ἐστὶ κακοστόμαχα. καὶ αὐτὰ δὲ λεῖα σὺν μελικράτῳ πινόμενα, βῆχα παλαιὰν ἰᾶται· φρυκτὰ δὲ ἐσθιόμενα σὺν πεπέρει ὀλίγῳ, κατάρρουν πεπαίνει· ὅλα δὲ καέντα λεῖα μετὰ ἀξουγγίου ἢ στέατος ἀρκτείου, ἀλωπεκίας ἐπιχρισθέντα δασύνει. φασὶ δὲ ἔνιοι ὅτι μετὰ ἐλαίου τὰ κελύφη κεκαυμένα καὶ λειοτριβηθέντα, γλαυκοφθάλμων παιδίων μελαίνει τὰς κόρας, ἐπιβρεχομένου τοῦ βρέγματος.

V. add. κακωτικά
V. δρυοβάλανα ἰσχουσίαι
V. κατακαέντα
V. περιχρισθέντα
V. φασὶ δὲ καὶ ἔνιοι
V. τὰ γλαυκόφθαλμα τῶν παιδίων
V. add τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ τρίχας μελαίνει καταβρεχομένου &c.

Περὶ Μορέας. Κεφ. ρπ'.

Μορέα* ἢ συκαμινέα, δένδρον ἐστὶ γνώριμον, οὗ ὁ καρπὸς λυτικὸς κοιλίας, εὔφθαρτος, κακοστόμαχος. καὶ ὁ ἐξ αὐτοῦ δὲ χυλὸς τὰ αὐτὰ δρᾷ. ἑψηθεὶς δὲ ἐν χαλκώματι ἢ ἡλιασθείς, στυπτικώτερος γίνεται. μιγέντος δὲ αὐτῷ ὀλίγου μέλιτος, ποιεῖ

Al. ἤδη Vulg. ἡ
V. οὗ
Catac. κοιλίας μαλακτικὸς καὶ λυτικ.
Vulg. ὁ ἐξ αὐτῆς

A coctu sunt difficiles, stomacho nocẽt, bilẽ gignũt, capitis dolorẽ inferũt, suntq; tussientibus inimicę. vtiles verò in cibo ieiunis ad vomitiones cõcitãdas. Venenis quoque resistũt cũ ficubus & ruta prę sumptę, ac etiamnum post ipsa venena hausta comestæ. Largiùs autem esitatæ, latos lumbricos pellunt. Imponuntur B & mammarum inflammationibus, abscessibus, luxatísque, cum mellis exiguo & ruta. Cum cæpa autem sale & melle, contra canis homínísque morsus proficiunt. Eædem cum calyce suo perustæ, & vmbilico admotę, tormina sedant. Putamen verò combustum, tritúmque in vino & oleo, puerorum capite perunctо C capillos condecorat, alopeciásque replet. At qui intra ipsum est nucleus vstus, tritus, & cũ vino appositus, menses sistit. Perueterum autem nucum nuclei commanducati & impositi, gangrænis, carbunculis, ægilopibus & alopeciis præsenti sunt remedio. Fit & ex iisdẽ oleum tusis expressísque. Porrò recentes, D vt pote dulciores, stomacho sunt innocentiores: quapropter & alliis miscentur ad acrimoniam ipsorum eximendam. Eæ ipsæ quoque impositę liuẽtia seu sugillata emẽdãt.

De Nucibus auellanis. Cap. CLXIX.

E Nuces verò Põticę, quas nõnulli leptocarya, quasi tenues nuces, appellãt, stomacho infestę sunt: ipsæ tamen tritæ & in aqua mulsa potę veteri tussi medẽtur. Tostę verò si cum piperis exiguo comedantur, distillationem cõcoquunt. Sin autem totę crematę fuerint, & cum F axungia aut adipe vrsi tritę, illitu alopeciis capillũ reddunt. Aiunt nõnulli vsta putamina, & cum oleo ad lęuorem contrita, cæsias infantibus oculorum pupillas perfuso sincipite denigrare.

De Moro. Cap. CLXXX.

Morvs siue sycaminus nota arbor est, cuius fructus aluum soluit, facilè corruptionem sentit, & G stomacho inimicus est. Hæc eadem ipsius succus præstat. Decoctus autem æreo vase, aut insolatus, adstringentior redditur. Admisto verò mellis exiguo, facit ad flu-

ad fluxiones, nomas & tonsillarum inflammationes. Sed augetur eius vis adiectis, alumine scissili, galla, myrrha & croco: insupérque fructu tamaricis, iride atque thure. Immatura autem mora siccata contusáque, rhois vice obsonijs ammiscétur, cœliacósque iuuant. Radicis verò cortex decoctus in aqua & potus aluum soluit, latas ventris tineas expellit, & ijs auxiliatur qui aconitum hauserint. Folia trita cum oleo imposita, ambustis igni medentur. Cocta verò in aqua pluuia cum vitis ficíque nigræ folijs, capillum tingunt. Succus foliorum cyathi mensura potus, à phalangio demorsis opitulatur. Corticis autem & foliorum decocto dentes aptissimè in dolore colluuntur. Cæterùm radix circa messem circunfossa & incisa dat succum, qui quodammodo concretus postridie reperitur. Is ad dentium dolores efficax est: tubercula discutit, aluúmq; purgat.

Al. cœlesti

De Sycomoro. Cap. CLXXXI.

SYCOMORUM aliqui etiã sycaminũ vocant: cuius fructus Sycomoron quoque propter ignauum, infirmúmque saporem appellatur. Est autem arbor magna, fico similis, largo succo abundans, folijs mori: fructum ea ter quatérve anno profert, non è summis ramis, vt ficus, sed è caudice ipso, caprifico similem, grossis dulciorem, sine granis interioribus: quíque non maturescit, nisi vngue ferróve scalpatur. Nascitur plurima in Caria, Rhodo, aliísque locis non multi tritici feracibus: vbi propter fructus perennitatem in rei frumentariæ penuria iuuamentum affert. Est porrò fructus aluo vtilis, & perquàm exile præbet alimentum, stomachóque aduersatur. Liquorẽ verò fundit arbor primo vere, priusquàm fructum proferat, lapidis ictu summo cortice desquamato: si enim frangantur altiùs, nihil quicquã emittit. Spongia aut vellere lachryma colligitur, quæ siccata & in pastillos coacta fictili vase reponitur.

A πρὸς ῥεύματα, καὶ νομὰς, καὶ παρίσθμια φλεγμαίνοντα. ἐπιτείνεται δὲ καὶ ἡ δύναμις αὐτοῦ παραμιγείσης στυπτηρίας σχιστῆς, καὶ κηκῖδος, καὶ σμύρνης, καὶ κρόκου· ἔτι δὲ καὶ μυρίκης καρποῦ καὶ ἴρεως, καὶ λιβανωτοῦ. τὰ δὲ ἄωρα μόρα ξηρὰ κοπέντα, ἀντὶ ῥοὸς τοῖς ὄψοις μίγνυται, καὶ κοιλιακοὺς ὀνίνησιν. B ὁ δὲ τῆς ῥίζης φλοιὸς συνεψηθεὶς ὕδατι καὶ ποθεὶς, κοιλίαν λύει, καὶ πλατεῖαν ἕλμινθα ἐκτινάσσει, καὶ τοῖς ἀκόνιτον πεπωκόσι βοηθεῖ. τὰ δὲ φύλλα λεῖα σὺν ἐλαίῳ καταπλασθέντα, πυρίκαυστα ἰᾶται. ἑψηθέντα δὲ ἐν ὀμβρίῳ ὕδατι, σὺν ἀμπέλου καὶ συκῆς μελαίνης φύλλοις, βάπτει τρίχας. C ὁ δὲ χυλὸς τῶν φύλλων φαλαγγιοδήκτοις ἀρήγει, ποθεὶς κυάθου πλῆθος. τοῦ φλοιοῦ δὲ καὶ τῶν φύλλων τὸ ἀπόζεμα, διάκλυσμα εὔθετόν ἐστιν ὀδονταλγίαις. ὀπίζεται δὲ περὶ τὸν * πυραμητὸν τῆς ῥίζης περιορυχθείσης καὶ ἐκκοπείσης. εὑρίσκεται γὰρ τῇ ὑστεραίᾳ ἐπιπαγής τις, ὃς πρός τε ὀδονταλγίας D ποιεῖ, καὶ φύματα διαφορεῖ, καὶ κοιλίαν καθαίρει.

Al. ἕλμιν

V. ἀφέψημα

V. ὅστις πρὸς ὀδοντ.

Περὶ Συκομόρου. Κεφ. ρπα.

ΣΥΚΟΜΟΡΟΝ, ἔνιοι καὶ τοῦτο συκάμινον λέγουσι καλεῖται δὲ καὶ ὁ ἀπ' αὐτοῦ καρπὸς συκόμορον, διὰ τὸ ἄτονον τῆς γεύσεως. E δένδρον δέ ἐστι μέγα, ὅμοιον τῇ συκῇ, πολύχυλον σφόδρα, τοῖς φύλλοις ἐοικὸς μορέᾳ. φέρει δὲ καρπὸν τρὶς καὶ τετράκις τοῦ ἔτους, οὐκ ἀπὸ τῶν ἀκρεμόνων ὡς ἐπὶ τῆς συκῆς, ἀπὸ δὲ τοῦ στελέχους, ὅμοιον ἐρινεῷ. γλυκύτερον ὀλύνθων, οὐκ ἔχοντα δὲ κεγχραμίδας, μηδὲ πεπαινόμενον δίχα τοῦ ἐπικνισθῆναι ὄ- F νυχι ἢ σιδήρῳ. φύεται δὲ πλεῖστον ἐν Καρίᾳ καὶ Ῥόδῳ, καὶ ἐν τοῖς οὐ πολυπύροις τόποις· βοηθεῖ δὲ ἐν ταῖς σιτοδείαις, διὰ τὸ διηνεκὲς τοῦ καρποῦ. ἔστι δὲ εὐκοίλιος ὁ καρπὸς, ἄτροφος, κακοστόμαχος. ὀπίζεται δὲ τὸ δένδρον πρὶν καρποφορεῖν G ἔαρος πρώτου, τοῦ φλοιοῦ ἐξεπιπολῆς λίθῳ θλωμένου· βαθύτερον γὰρ θλασθεὶς, οὐδὲν ἀνίησι. συλλέγεται δὲ σπόγγῳ, ἢ ἐρίῳ τὸ δάκρυον, καὶ ξηρανθὲν καὶ ἀναπλασθὲν, ἐν ἀγγείῳ ὀστρακίνῳ ἀποτίθεται.

V. αὐτῶ

Vulg. πολύκομον. Pal. ita distinguit πολύκομον, σφόδρα τοῖς φύλλοις ἐοικὸς μορέᾳ. V. τρεῖς ἢ τετράκις

V. ὀλύνθου

Vulg. καρποφορεῖν ἔαρ.

A Δύναμιν δὲ ἔχει ὁ ὀπὸς μαλακτικήν, κολ[λητικὴ]ν τραυμάτων, διαφορητικὴν τῶν δυσ[πέπτ]ων. πίνεται δὲ καὶ συγχρίεται πρὸς [θηρ]ίων δήγματα καὶ ἐσκιρρωμένους σπλῆνας, "στομάχου τε ἀλγήματα καὶ φρικίας. ταχέως δὲ τερηδονίζεται ὁ ὀπός.

> V. καὶ στομάχου ἀλγήματα καὶ φρίκια

Περὶ Σύκου ἐν Κύπρῳ. Κεφ. ρπβ'.

> Hoc de ficu Cypria caput non habet codex Florentinus. Fortè, εἶδος διάφορον.

B Γίνεται δὲ καὶ ἐν Κύπρῳ "εἶδος διαφέρον. πτελέᾳ γὰρ οὖσα, συκαμίνῳ τὰ φύλλα ἔοικε. φέρει δὲ καρπὸν κατὰ τὸ μέγεθος κοκκυμήλων, καὶ γλυκύτερον. τὰ δὲ ἄλλα πάντα ὅμοια τοῖς προειρημένοις.

Περὶ Σύκων. Κεφ. ρπγ'.

ΣΥΚΑ πέπειρα τὰ ἁπαλὰ, κακοστόμαχα, κοιλίας λυτικά· ῥαδίως "δὲ ἐξ αὐτῶν ῥευματισμὸς ἵσταται. ἐξανθημάτων καὶ ἱδρώτων προκλητικὰ, ἄδιψα δὲ καὶ σβεστικὰ θερμασίας. τὰ δὲ ξηρὰ τρόφιμα, θερμαντικὰ, διψητικώτερα, εὐκοίλια, ἄθετα δὲ ῥευματισμοῖς στομάχου καὶ κοιλίας· βρόγχῳ δὲ καὶ ἀρτηρίᾳ καὶ κύστει καὶ νεφροῖς εὔθετα, καὶ τοῖς ἐκ μακρονοσίας κακοχροοῦσι, καὶ ἀσθματικοῖς καὶ ἐπιληπτικοῖς καὶ ὑδρωπικοῖς. ἀνακαθαίρει δὲ καὶ τὰ ἐν θώρακι, "ἀποζεσθέντα σὺν ὑσσώπῳ καὶ ποθέντα· ἁρμόζει δὲ καὶ "παλαιοῖς βηξὶ, καὶ τοῖς περὶ πνεύμονα χρονίοις πάθεσι, κοιλίαν τε μαλάσσει κοπέντα μετὰ νίτρου καὶ "κνίκου καὶ ἐσθιόμενα. τὸ δὲ ἀφέψημα αὐτῶν, ταῖς περὶ ἀρτηρίαν καὶ παρίσθμια φλεγμοναῖς ἁρμόζει εἰς ἀναγαργάρισμα. καὶ εἰς τὰς ὠμηλύσεις δὲ μίγνυται, καὶ εἰς "γυναικείας πυελίας μετὰ τήλεως ἢ πτισάνης. σὺν πηγάνῳ δὲ ἀφεψημένα, στρόφων ἐστὶν ἔγκλυσμα. καταπλαττόμενα δὲ ἑφθὰ λεῖα, διαφορεῖ σκληρίας. παρωτίδας, δοθιῆνας μαλάσσει, φύγεθλα πεπαίνει, καὶ μᾶλλον σὺν ἴριδι ἢ νίτρῳ ἢ ἀσβέστῳ. καὶ ὠμὰ δὲ κοπέντα σὺν οἷς εἴρηται, τὰ αὐτὰ δρᾷ. σὺν σιδίῳ δὲ ῥοιᾶς, πτερύγια ἀνακαθαίρει· μετὰ "χαλκάνθου δὲ, "τὰ ἐν κνήμαις ῥευματικὰ, δυσαλθῆ καὶ κακοήθη ἰᾶται. ἑψηθέντα δὲ ἐν οἴνῳ καὶ μιχθέντα ἀψινθίῳ καὶ κριθίνῳ ἀλεύρῳ, ὑδρωπικοὺς ὠφελεῖ "καταπλασθέντα. κεκαυμένα "δὲ μιχθέντα κηρωτῇ,

> V. ῥαδίως δὲ ὁ ἐξ αὐτῶν ῥευ.
> V. ἀναζεσθέντα
> V. παλαιαῖς
> Sic Serapio. vulg. ex. χρόνου
> V. γυναικείους
> Plinius χαλκοῦ ἄνθους legisse videtur.
> V. τὰ ἐν κνήμαις δυσαλθῆ καὶ ῥευματικὰ καὶ κακοήθη θεραπεύει.
> V. δὲ καὶ μιχθέντα

A Vim habet is liquor emolliendi, vulnera conglutinandi, & ea discutiendi quæ ægrè maturantur. Bibitur etiam, necnon & illinitur cõtra serpentium morsus, in scirrhum induratos lienes, stomachi dolores atque perfrictiones. Celeriter verò teredinem sentit.

De fico Cypria. Cap. CLXXXII.

B Gignitur & in Cypro arbor specie differens: quippe quæ vlmus cùm sit, folia sycamini refert: fructum verò gerit prunorum magnitudine, & quàm pruna ipsa dulciorem. Cætera omnia antedictis similia sunt.

De ficubus. Cap. CLXXXIII.

C FICI maturæ recentes stomachũ lædũt, aluúmq; soluũt: sed cõtracta ab ijs alui fluxio facilè cohibetur: papulas euocant, sudorésq; mouẽt: sitim sedãt, caloréq; restinguũt. Siccę verò sũt alibiles & excalfactoriæ: sitim magis afferũt, aluóq; sunt vtiles: at stomachi aluíq; rheumatismis cõtrariæ: gutturi autẽ, arteriæ, D vesicæ, ac renibus magnificè vtiles: nec nõ & ijs qui ex lõga valetudine decolorati sunt, anhelatoribus, comitialibus atq; hydropicis. Feruefactæ cũ hyssopo & potę, quæ pectore continentur expurgant: veteri tussi ac diuturnis pulmonũ vitijs conueniunt, aluúmque molliunt cum nitro & cnico tusæ, deinde manducatæ. E Ipsarũ decoctum arteriæ ac tonsillarum inflammationibus gargarizatu prodest. Quin & cataplasmatis ex hordeacea farina miscetur, itémque in muliebres fotus cũ fœnogræco aut ptissana. Cæterùm cũ ruta coctæ ad tormina infunduntur. F Coctæ, deindéque tritæ ac impositæ, duritias discutiũt, parotidas & furunculos emolliũt: panos maturãt, efficaciúsque, addita iride, nitro aut calce viua. Crudæ quoque si cum antedictis tundantur, eadem efficiunt. Cum "malicoriop, terygia repurgant. Cum "atramento sutorio, medentur ægrè sanabilibus G malignísque tibiarum "fluxionibus. Quin & in vino deferuefactæ, addito absinthio & hordeacea farina, vtiliter hydropicis illinũtur. Crematę & cerato admistæ,

perniones sanat. Quòd si crudæ terátur, & liquido sinapi exceptæ auribus indátur, sonitus tinnitúsq; sanát. Porrò tã syluestris quàm satiuæ fici lacteus succus coaguli modo lac cõtrahit, coagulatúmq; aceti modo dissoluit. Idem corpora exulcerat, ora vasorum reserat, aluum soluit, & vterum relaxat cum trito amygdalo potus: menses quoque ciet appositus cum oui luteo aut cera Tyrrhenica: podagricorum cataplasmatis cum farina fœnigræci & aceto vtilis: lepras verò, lichenas, maculas à Solis ardore contractas, vitiligines, psoras vlceráque capitis manantia cum polenta expurgat. Instillatus plagæ, percussis à scorpione, venenatorum ictibus & canis morsibus auxiliatur: dentium dolori prodest lana exceptus, & in eorum cauis additus: denique "formicosam verrucã tollit, carne quæ in ambitu est adipe circumlita.

formicationẽ

De Ficu syluestri. Cap. CLXXXIIII.

Hæc eadem præstat succus è teneris syluestris fici cauliculis, quandiu lacteo liquore prægnant, necdum oculus egerminauit. Tùm enim hi tusi exprimuntur, & succus siccatus in vmbra reponitur. Porrò & liquor & succus ad exulceratoria medicamenta vsurpantur. Decocti verò cum bubulis carnibus ficulnei surculi efficiunt, vt hæ faciliùs percoquantur. Lac quoque redditur maiore soluẽdi vi præditum, siquidem inter coquendum ficulneo eiusmodi surculo spathæ loco moueatur.

De Grossis. Cap. CLXXXV.

Grossi, quæ à nonnullis erinei nominantur, coctæ & illitæ collectionem omnem, strumásque emolliunt. Crudæ verò cum nitro & farina impositæ, formicationes thymósque tollunt. Quin & hæc eadem ipsa folia possunt. Cum aceto autem & sale illita, vlcera in capite manantia, furfures & epinyctidas sanant. Ijs quoq; ficosę scabręq; genæ perfricantur. At nigræ ficus folijs ramulísve vitiligines albæ perunguntur. Faciunt quoque aduersus canum morsus cum melle,

A "χιμέτλας ἰᾶται. λεῖα δὲ ὠμὰ σὺν νάπυϊ "ὑγρῷ ἀναληφθέντα καὶ ἐντεθέντα ἐν ὠσίν, ἤχους καὶ "*συρισμοὺς θεραπεύει. ὁ δὲ ὀπὸς τῆς ἀγρίας καὶ τῆς ἡμέρου συκῆς, πηκτικός ἐστι γάλακτος ὥσπερ ἡ πιτύα. λύει δὲ καὶ τὸ πεπηγὸς "ὥσπερ τὸ ὄξος· "ἑλκωτικός τε σωμάτων καὶ ἀναστομωτικός, κοι-
B λίας τε λυτικός, καὶ ὑστέρας ἀναχαλαστικός, μετὰ ἀμυγδάλου λείου πινόμενος. καὶ ἐμμηνίων ἀγωγὸς προστεθεὶς σὺν ᾠοῦ λεκύθῳ, ἢ κηρῷ Τυρρηνικῷ· ποδαγρικοῖς τε καταπλάσμασι χρήσιμος μετὰ "τηλίνου ἀλεύρου καὶ ὄξους· σμήχει δὲ λέπρας καὶ λειχῆνας, ἐφήλεις, ἀλφούς, ψώρας,
C ἀχῶρας σὺν ἀλφίτῳ· καὶ σκορπιοπλήκτοις, κατὰ τῆς πληγῆς ἐπισταζόμενος, καὶ ἰοβόλοις, καὶ κυνοδήκτοις βοηθεῖ· καὶ ὀδονταλγίας ὠφελεῖ ἐρίῳ ἀναληφθείς, καὶ εἰς τὸ βρῶμα ἐντιθέμενος. καὶ μυρμηκίας αἴρει, στέατι περιπλασθείσης τῆς ἐν κύκλῳ σαρκός.

D Περὶ Ἀγρίας συκῆς. Κεφ. ρπδʹ.

Τὰ αὐτὰ δὲ καὶ ὁ χυλὸς ποιεῖ τῶν ἀπὸ τῆς ἀγρίας συκῆς ἁπαλῶν κλάδων, ἡνίκα ἂν ἔγκυοι ὦσι, μήπω τοῦ "ὀφθαλμοῦ βεβλαστηκότος. κοπτόμενοι δὲ ἐκθλίβονται, καὶ ὁ χυλὸς ξηραινόμενος ἐν σκιᾷ ἀποτίθεται. λαμβάνεται δὲ καὶ εἰς ἑλκωτικὰς
E δυνάμεις ὅ, τε ὀπὸς καὶ ὁ χυλός. αἱ δὲ "κράδαι βοείοις κρέασι καθεψόμεναι, εὐέψητα ταῦτα ποιοῦσι. καὶ τὸ γάλα δὲ λυτικώτερον ἐν τῇ ἑψήσει κινούμενον ἀντὶ σπάθης αὐταῖς παρασκευάζουσιν.

Περὶ Ὀλύνθων. Κεφ. ρπεʹ.

Οἱ δὲ ὄλυνθοι, ὑπὸ δέ τινων ἐρινεοὶ
F καλούμενοι, ἑφθοὶ καταπλασθέντες, πᾶσαν συστροφὴν καὶ χοιράδας ἐκμαλάσσουσιν. ὠμοὶ δὲ μυρμηκίας καὶ θύμους, σὺν νίτρῳ καταπλασθέντες καὶ ἀλεύρῳ "αἴρουσι. "καὶ τὰ φύλλα δὲ τὰ αὐτὰ δύναται. σὺν ὄξει δὲ καὶ ἁλσὶ *καταπλασθέντα, ἀχῶρας, πίτυρα καὶ ἐπινυκτίδας ἰῶνται· περιτρί-
G βεται δὲ αὐτοῖς καὶ τὰ συκώδη καὶ τραχέα τῶν βλεφάρων. καὶ λεύκαι δὲ καταπλάσσονται τοῖς τῆς μελαίνης συκῆς φύλλοις ἢ "τοῖς κλάδοις. "ποιεῖ καὶ πρὸς τὰ κυνόδηκτα σὺν μέλιτι,

Al. χυμέθλας
Marc. legit νίτρῳ.
Ruell. σὺν νάπυ καὶ ὑγρῷ τινὶ
Vulg. κνισμοὺς
V. ὥσπερ καὶ τὸ ὄξος
Vulg. ἑλκτικός τε
Vulg. τηλίου
V. ὀμφαλοῦ
V. & Ald. κράδαι
V. addit πᾶσαν συστροφὴν αἴρουσι.
Quidam carent his vsque ad σὺν ὄξ.
Marc. legit τοῖς κράδαις. V. etiam habet τοῖς κράδαις
V. hæc vsque ad ἐσθιόμενας omisere.

καὶ πρὸς τὰ κηρία. ἀνάγουσι δὲ οἱ ὄλυνθοι καὶ ὀστᾶ σὺν μήκωνος ἀγρίας φύλλοις, δοθιῆνάς τε σὺν κηρῷ διαλύουσι· σὺν ὀρόβῳ δὲ καὶ οἴνῳ καταπλασθέντες, πρὸς μυγαλῆς δήγματα καὶ σκολοπένδρας ἁρμόζουσι.

Περὶ Κονίας τῆς συκῆς. Κεφ. ρπϛʹ.

Γίνεται δὲ καὶ κονία, ἀγρίας συκῆς καὶ ἡμέρου καέντων τῶν κλάδων ἐκ τῆς τέφρας· πολύβροχον δὲ αὐτὴν δεῖ ποιεῖν καὶ παλαιοῦν· ἁρμόζει δὲ καὶ πρὸς τὰ καυστικά, καὶ γαγγραινούμενα· ἀνακαθαίρει γὰρ καὶ ἀναλίσκει τὰ περισσά. χρῆσθαι δὲ αὐτῇ δεῖ, σπόγγον βρέχοντας συνεχῶς καὶ ἐπιτιθέντας. ἐφ' ὧν δὲ καὶ ἐγκλύζοντας, ὡς ἐπὶ δυσεντερικῶν καὶ παλαιῶν ῥευμάτων, καὶ κόλπων ὑπονομῶν καὶ μεγάλων· καθαίρει γὰρ καὶ κολλᾷ καὶ σαρκοῖ, καὶ συμφύει ἐοικότως τοῖς ἐναίμοις. καὶ ποτίζεται δὲ πρὸς αἵματος ἐκθρόμβωσιν καὶ πτώματα, ῥήγματα, σπάσματα, σὺν ὕδατος κυάθῳ προσφάτως διυλισμένη, καὶ ἐλαίου μιγέντος ὀλίγου. κοιλιακοῖς τε καὶ δυσεντερικοῖς, καθ' ἑαυτὴν κυάθου πλῆθος βοηθεῖ διδομένη καὶ τοῖς νευρικοῖς δὲ καὶ σπάσμασι σύγχρισμα ἁρμόδιον σὺν ἐλαίῳ, ἱδρῶτας κινοῦσα. καὶ πρὸς γύψου πόσιν καὶ φαλαγγίων δήγματα πίνεται· παρέχουσι δὲ τὰ αὐτὰ καὶ αἱ λοιπαὶ κονίαι, μάλιστα δὲ ἡ δρυΐνη· *στυπτικαὶ δέ εἰσι πᾶσαι.

V. εἰς τὰ
V. δὲ καὶ
V. δὲ καίειν ἐγκλ.
V. σὺν ὕδατι ἴσα κυάθῳ τῆς προσφάτως διυλισμένης
In v. desunt hæc verba, βοηθεῖ διδομένη

Περὶ Περσέας. Κεφ. ρπζʹ.

ΠΕΡΣΕΑ δένδρον ἐστὶν ἐν Αἰγύπτῳ, καρπὸν φέρον ἐδώδιμον, εὐστόμαχον· ἐφ' οὗ καὶ τὰ λεγόμενα κρανοκόλαπτα φαλάγγια εὑρίσκεται, μάλιστα δὲ ἐν Θηβαΐδι. Δύναμιν δὲ ἔχει τὰ φύλλα λεῖα *ἐπιπλαττόμενα ξηρά, αἱμορραγίαν ἱστᾶν. τοῦτο δὲ ἱστόρησάν τινες ἐν Περσίδι ἀναιρετικὸν εἶναι, μετατεθὲν δὲ εἰς Αἴγυπτον, ἀλλοιωθῆναι καὶ ἐδώδιμον γενέσθαι.

V. ἐν τῇ Θηβαΐδι

Περὶ Ἰβερίδος. Κεφ. ρπηʹ.

*ΙΒΕΡΙΣ ἤτοι καρδαμαντικὴ ἔχει τὰ φύλλα παρόμοια καρδάμῳ, ἐν ἔαρι εὐθαλέστερα. *μῆκος δὲ ὅσον πηχυαῖον ἢ ἔλαττον. φύεται δὲ ἐν ἀγεωρ-

A & ad vlcera quæ faui, Græcis ceria, vocantur. Grossi cum papaueris syluestris folijs ossa extrahunt: furunculósque cum cera discutiunt. Cæterùm cum eruo ac vino impositæ, contra muris aranei morsus & scolopendræ venena prosunt.

De Lixiuio ficus. Cap. CLXXXVI.

B Fit & è crematorum tam syluestris quàm satiuæ ficus cauliculorũ cinere lixiuium. Sed cinerem plurimùm diutissiméque macerari oportet. Vtile porrò est ad medicamenta caustica, & partibus prodest gangræna tẽtatis. Nam expurgat & & consumit quæ excrescunt. Vsus C verò hic est, vt eo imbuta subinde spongia superponatur. Interdum & infunditur, quemadmodũ dysentericis, & in vetustis fluxionibus, nec non & sinibus cuniculatim depascentibus, iísque magnis. Etenim purgat, conglutinat, carne replet, & oras committit, æquè ac emplastra quæ cruentis vulneribus imponun- D tur. Propinatur & ad sanguinem in grumos concretum: itémque contra præcipitationes, rupta atque cõuulsa cum aquæ cyatho recẽs excolatum, admisto olei exiguo. Cœliacis ac dysentericis per se cyathi mensura datum auxiliatur. Neruorũ vitijs & conuulsis ex oleo conuenienter illinitur: quippe quod su- E dores moueat. Bibitur & aduersus gypsi potũ, phalangiorúmque morsus. Eosdem porrò effectus exhibẽt lixiuia reliqua, prẹsertimq; quernũ: omnia verò astringendi vi pollent.

De Persea. Cap. CLXXXVII.

PERSEA arbor est in Ægypto fructũ ferens cibo idoneum, stomacho vtilem: in quo phalangia F cranocolapta nomine reperiuntur, præsertim verò in Thebaide. Arida folia trita & inspersa sanguinis eruptionem sistendi vim habẽt. Hanc arborẽ prodidere nonnulli in Perside quidem exitiosam esse: translatam verò in Ægyptũ natura mutata in cibos receptam.

G *De Iberide. Cap. CLXXXVIII.*

IBERIS, siue cardamantica, folia habet nasturtij, vere virentiora. Caulis longitudo cubitalis est, plus minúsve: locis incul-

tis nascitur. Æstate porrò lacteum florem promit, ac tum quoque efficacior est. Radices binas habet nasturtio * similes, calfaciendi & adurendi vi præditas. Ipsæ enim ischiadicis vtiles, si cum axungia suilla salsa emplastri modo quaternis horis impositæ fuerint: deinde verò in balneum descendatur: ac postea oleo ac vino cum lana locus affectus perungatur.

Eladire

Primi libri finis.

A γήτοις τόποις. θέρους δὲ γαλακτικὸν ἄνθος προβάλλει, καὶ τότε ἐστὶ δραστικώτερον. ἔχει δὲ δύο ῥίζας παρομοίας καρδάμῳ, θερμαντικὰς καὶ καυστικάς· αὗται γὰρ ἀγαθαὶ αἱ ῥίζαι πρὸς ἰσχιαδικούς, σὺν λίπους ὑείου τεταριχευμένου, ὡς ἐμπλαστρῶδες ἐπιτεθεῖσαι κατάπλασμα μέχρις ὡρῶν τεττάρων. B ἔπειτα ἐν βαλανείῳ ἐμβιβαζέσθω, καὶ *ἐλαίῳ μετ' ἐρίου τοῖς τόποις ἐπιχριέσθω.

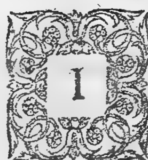
Τέλος τοῦ βιβλίου πρώτου.

PEDACII DIOSCORIDIS ANAZARBÆI DE MEDICA MATERIA LIBER SECUNDUS.

ΠΕΔΑΚΙΟΥ ΔΙΟΣΚΟΡΙΔΟΥ ἈΝΑΖΑΡΒΈΩΣ ΠΕΡῚ ὝΛΗΣ ἸΑΤΡΙΚῆΣ ΒΙΒΛΊΟΝ ΔΕΎΤΕΡΟΝ.

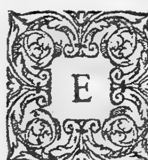
IANO ANTONIO SARACENO, LVGDVNÆO, INTERPRETE.

In priore, amantissime Aree, libro, qui quidem primus est eorum quos de medicinali materia cõposuimus, de aromatibus, oleis, vnguentis, arboribus & nascentibus ex eis liquoribus, lachrymis ac fructibus disseruimus. In hoc autem secundo agemus de animantibus, melle, lacte, adipe, frugibus, insupérque de oleribus: hísque subnectemus quæ inter herbacea acri prædita sunt facultate, propterea quòd cum ipsis cognationem habent: qualia sunt allia, cepæ, sinapi: ídque ne congenerum vires disiungantur.

De Echino marino. Cap. I.

ECHINVS marinus stomacho vtilis est, bonam facit aluum, vrinámque ciet. Huius testa si cruda torreatur, vtiliter smegmatis, hoc est, detergentibus medicamentis admiscetur, quæ ad psoras idonea sunt. Cremata verò eadem, vlcera sordida expurgat, eáque reprimit quæ in vlceribus ipsis excrescunt.

A Ἐν μὲν τῷ πρώτῳ βιβλίῳ, φίλτατε Ἄρειε, ὄντι πρώτῳ τῶν περὶ ὕλης ἡμῖν συντεταγμένων, παραδεδώκαμεν τὸν περὶ ἀρωμάτων, καὶ ἐλαίων, καὶ μύρων, καὶ δένδρων, καὶ τῶν γινομένων ἐξ αὐτῶν ὀπῶν τε καὶ δακρύων, καὶ καρπῶν λόγον· ἐν δὲ B τούτῳ δευτέρῳ ὄντι, ἐπελευσόμεθα περί τε ζώων καὶ μέλιτος καὶ γάλακτος καὶ στέατος καὶ τῶν λεγομένων σιτηρείων, ἔπι δὲ λαχάνων, ὑποτάξαντες αὐτοῖς ὅσα* δριμέα τῶν βοτανικῶν κέχρηται δυνάμει, διὰ τὸ συγγένειαν ἔχειν αὐτά, ὥσπερ τὰ σκόροδα καὶ τὰ κρόμμυα, καὶ νᾶπυ· ἵνα μὴ διαζευχθῇ C τῶν ὁμογενῶν ἡ δύναμις.

Περὶ Ἐχίνου θαλασσίου. Κεφ. α'.

ΕΧΙΝΟΣ θαλάττιος, εὐστόμαχος, εὐκοίλιος, οὐρητικός· οὗ τὸ ὄστρακον ὠμόν, μίγνυται χρησίμως " ὀπτηθέν, τοῖς πρὸς τὰς ψώρας ἁρμόζουσι σμήγμασι· κεκαυμένον δὲ καθαίρει τὰ ῥυπαρὰ ἕλκη, καὶ καταστέλλει τὰ ὑπερσαρκοῦντα. V. non legit ὀπτ.

Περὶ τοῦ χερσαίου ἐχίνου. Κεφ. β'.

Καὶ τοῦ χερσαίου δὲ ἐχίνου τὸ δέρμα καέν, πρὸς ἀλωπεκίας μετὰ πίσσης ὑγρᾶς καταχριόμενον ἁρμόζει· ἡ δὲ σὰρξ σκελετευθεῖσα καὶ πινομένη μετὰ μέλιτος ἢ ὀξυμέλιτος, βοηθεῖ νεφριτικοῖς, καὶ τοῖς ὑπὸ σάρκα ὕδρωψι, καὶ σπασμώδεσιν, ἐλεφαντιῶσι, καχέκταις· ξηραίνει δὲ καὶ τοὺς περὶ τὰ σπλάγχνα ῥευματισμούς. καὶ τὸ ἧπαρ δὲ αὐτοῦ ξηρανθὲν ἐπ' ὀστράκου ἡλιοκαοῦς, καὶ ἀποτεθέν, πρὸς τὰ αὐτὰ ὁμοίως ἁρμόζει διδόμενον.

Vulg. μετὰ ὀξυμέλ.

Vet. & Ald. ἡλιοκαύστου

De terrestri echino. Cap. II.

Terrestris erinacei corium combustum, alopecijs cum pice liquida commodè illinitur. Asiccata caro & cum melle aut aceto mulso epota, renum vitijs auxilio est: itémque aquæ intercuti, conuulsionibus, elephantia laborantibus & malo corporis habitu præditis, quos cachectas vocant: viscerum quoque fluxiones exiccat. Quin & eiusdem iecur fictili solibus perusto arefactum atque reconditum ad eosdem vsus pari modo vtiliter exhibetur.

Περὶ Ἱπποκάμπου. Κεφ. γ'.

ΙΠΠΟΚΑΜΠΟΣ, θαλάσσιόν ἐστι ζῷον μικρόν, οὗ καέντος ἀναληφθεῖσα ἡ τέφρα πίσσῃ ὑγρᾷ ἢ ὀξυγγίῳ ἢ ἀμαρακίνῳ μύρῳ, καὶ καταχρισθεῖσα, ἀλωπεκίας "δασύνει.

V. ἰᾶται

De Hippocampo. Cap. III.

HIPPOCAMPVS marinum est animalculum: cuius cremati cinis liquida pice vel axungia aut amaracino vnguento exceptus, & illitus, alopecias emendat.

Περὶ Πορφύρας. Κεφ. δ'.

ΠΟΡΦΥΡΑ καεῖσα δύναμιν ἔχει ξηραντικήν, σμηκτικὴν ὀδόντων, [ὑπερσαρκωμάτων τε κατασταλτικήν,] ἀνακαθαρτικὴν ἑλκῶν, ἀπουλωτικήν.

V. caret his quæ conclusa sunt.

De Purpura. Cap. IIII.

PVRPVRA vsta vim habet exiccandi, dentes abstergendi, excrescẽtes luxuriantésve carnes cohibendi, vlcera repurgãdi & ad cicatricem perducendj.

Περὶ Κηρύκων. Κεφ. ε'.

ΤΑ αὐτὰ δὲ ποιοῦσι καὶ οἱ κήρυκες καέντες· εἰσὶ δὲ μᾶλλον "καυστικοί. ἐὰν δέ τις ἁλῶν αὐτοὺς πληρώσας ἐν ὠμῇ χύτρᾳ "καύσῃ, ἁρμόζουσι πρὸς σμῆξιν ὀδόντων καὶ κατακαύματα ἐπιπλασθέντες. ἐὰν δὲ δεῖ ἀποστρακοῦσθαι τὸ φάρμακον "μετὰ δὲ τὴν ἀπούλωσιν τοῦ κατακαύματος αὐτόματον ἀποπίπτει. γίνεται δὲ ἄσβεστος ἐξ αὐτῶν, ὡς ὑποδείξομεν ἐν τῷ περὶ ἀσβέστου λόγῳ.

V. his caret.

V. addit πάλιν

Flor. caret hac periodo.

De Buccinis. Cap. V.

EADEM præstant buccina concremata, sed maiorem adurendi vim habent. Quòd si quis ipsa sale expleta in olla cruda cremauerit, dentifricijs conueniunt, ambustísque vtiliter illinuntur. Sinendum verò medicamentum vt in testæ modum induretur: siquidem post obductam vulneri cicatricẽ sponte sua decidet. Fit etiam ex ipsis viua calx, quemadmodum in tractatu de calce demonstrabimus.

Περὶ Ἰονίων. Κεφ. ς'.

*"Ἰόνια δὲ καλεῖται τὰ ἐπὶ τῶν κηρύκων καὶ πορφυρῶν μέσα, περὶ οἷς ἡ ἕλιξ ἐστὶ τοῦ ὀστράκου· καίεται δὲ ὁμοίως δύναμιν ἔχοντα καυστικωτέραν τῶν κηρύκων καὶ τῆς πορφύρας, διὰ τὸ πιέζειν αὐτῶν τὴν φύσιν. αἱ δὲ σάρκες τῶν κηρύκων, εὔστομοι καὶ εὐστόμαχοι· κοιλίαν δὲ οὐ "μαλάσσουσι.

Hermol. Barb. κιονίων Κιόνια

V. λύουσι

De Cionijs. Cap. VI.

Cionia vocantur buccinorum purpurarúmque mediæ partes, circa quas "testæ volumen clauiculatim intorquetur: Simili verò modo cremata buccinis purpuráq; magis causticam vim habẽt, quoniam apprimendi naturam obtinent. At buccinorũ carnes & ori gratæ sunt, & stomacho vtiles: sed aluũ haudquaquam molliunt.

testæ orbis

Περὶ Μυάκων. Κεφ. ζ'.

ΜΥΑΚΕΣ διαφέρουσιν οἱ Ποντικοί. καέντες δὲ τὸ αὐτὸ δρῶσι τοῖς

De Mytulis seu musculis. Cap. VII.

IN Mytulorum genere laudatissimi Pontici. Cremati eundũ cum

buccinis effectum præbent. Priuatim verò plumbi modo eloti oculorum medicamentis cum melle vtiles habētur: quippe qui genarum crassitudines absumunt, oculorum albugines exterunt, & cætera quæ aliter pupillis caliginem offundūt. Eorundem caro ad canis morsus vtiliter imponitur.

De Tellinis. Cap. VIII.

TELLINÆ recentes aluo vtiles, sed maximè ius earum. Sale verò conditæ ac vstæ & ad læuorem contritæ, tandémque cum cedria instillatæ, euulsos palpebrarum pilos renasci non patiuntur.

De Chamis. Cap. IX.

QVIN & chamarum aliarúmq; conchularū in exigua aqua decoctarum ius aluum ciet: id verò cum vino assumitur.

De vngue. Cap. X.

ONYX siue vnguis conchylij tegumentū est, ei simile quo purpura integitur. Is in lacubus nardiferis Indiæ reperitur: quapropter & conchylijs nardum depascentibus odoramenta resipit. Colligitur verò posteaquàm æstiuis squalloribus lacus inaruerunt. Præstantissimus qui è mari rubro defertur, subalbidus ac pinguis. Babylonicus nigrescit, atque minor conspicitur. Ambo verò si suffiantur, vehementem expirant odorem: sed quadantenus castoreum redolent. Hi porrò suffitu etiamnum comitiales, fœminásque vuluæ strāgulatu oppressas excitant. Poti verò aluum perturbānt. Cæterùm cōchyliū ipsum vstū, eadē quæ purpura & buccinū efficit.

De Cochleis. Cap. XI.

COCHLEA terrestris stomacho vtilis est, & ægrè corrumpitur. Laudatissima Sardonia, Africana, Astypalæica, & quæ in Sicilia & Chio gignitur, necnon & quæ in Liguriæ Alpibus, pomatias, quasi opercularis, cognominata. Marina quoque stomacho idonea est, facilé que aluo excernitur. Fluuiatilis autem virosa est. Syluestris verò quæ vepribus frutetísque adhærescit, quámq; nonnulli sesilon aut seselita nominant, aluū stomachúmque turbat, & vomitiones excitat.

Virus habet Pl.

A κήρυξιν. ἰδιαίτερον δὲ πλυθέντες ὡς μόλιβδος, χρησιμεύουσιν εἰς τὰ ὀφθαλμικὰ σὺν μέλιτι· ἐκλήκοντες παχύτητας βλεφάρων, καὶ σμήχοντες λευκώματα, καὶ τὰ ἄλλως ἐπισκοτοῦντα ταῖς κόραις· ἡ δὲ σὰρξ αὐτῶν κυνοδήκτοις ἐπιτίθεται ὠφελίμως. — Al. λυθέντες — V. ἄλλα ἴσα ἐπισκοτοῦσι

B Περὶ Τελλινῶν. Κεφ. η'.

ΤΕΛΛΙΝΑΙ δὲ νεαραὶ εὐκοίλιαι· μάλιστα δὲ ὁ ἐξ αὐτῶν ζωμός· ταριχηραὶ δὲ καυθεῖσαι καὶ τριβεῖσαι λεῖαι, καὶ μετὰ κεδρίας ἐπισταζόμεναι, τὰς ἐκτιλθείσας τῶν βλεφάρων ῥίζας οὐκ ἐῶσιν αὖθις φῦναι. — V. καὶ omittit.

Περὶ Χημῶν. Κεφ. θ'.

C ΚΑΙ ὁ ἐκ τῶν χημῶν δὲ καὶ τῶν ἄλλων κογχαρίων ζωμὸς, κοιλίαν κινεῖ ἑψόμενος μετὰ ὀλίγου ὕδατος· μετ' οἴνου δὲ λαμβάνεται.

Περὶ Ὄνυχος. Κεφ. ι'.

ΟΝΥΞ ἐστὶ πῶμα κογχυλίου, ὅμοιον τῷ τῆς πορφύρας· εὑρισκόμενον ἐν τῇ Ἰνδίᾳ, ἐν ταῖς ναρδοφόροις λίμναις. διὸ καὶ D ἀρωματίζει νεμομένων τῶν κογχυλίων τὴν νάρδον· συλλέγεται δὲ, ἐπειδὰν ὑπὸ τῶν αὐχμῶν ἀναξηρανθῶσιν αἱ λίμναι· διαφέρει δὲ ὁ ἀπὸ τῆς ἐρυθρᾶς κομιζόμενος, ὑπόλευκος ὢν καὶ λιπαρός. μέλας δὲ ὁ Βαβυλώνιος καὶ μικρότερος. ἀμφότεροι δὲ E εὐώδεις θυμιώμενοι, καστορίζοντες πως τῇ ὀσμῇ· ἐγείρουσι δὲ καὶ οὗτοι ὑποθυμιαθέντες τὰς ὑστερικῶς πνιγομένας, καὶ ἐπιληπτικούς· ποθέντες δὲ κοιλίαν ἐκταράσσουσιν. αὐτὸ δὲ τὸ κογχύλιον καὲν, ποιεῖ ὅσα καὶ ἡ πορφύρα καὶ ὁ κήρυξ. — Vulg. μαλάσσουσιν

Περὶ Κοχλιῶν. Κεφ. ια'. — Par. κοχλὶξ χερσαῖος

F ΚΟΧΛΙΑΣ χερσαῖος εὐστόμαχος, δύσφθαρτος· ἄριστος δὲ ὅ, τε ἐν Σαρδόνι, καὶ Λιβύῃ, καὶ Ἀστυπαλαίᾳ, καὶ Σικελίᾳ, καὶ Χίῳ γεννώμενος, καὶ ὁ ἐν τῇ κατὰ Λιγυρίαν Ἄλπεσι πωματίας καλούμενος. καὶ ὁ θαλάσσιος δὲ εὐστόμαχος καὶ εὐέκκριτος· ὁ δὲ ποτάμιος βρωμώδης. καὶ ὁ ταῖς ἀ- G κάνθαις καὶ τοῖς θαμνίσκοις προσκεκολλημένος ἄγριος, ὅν τινες σέσιλον ἢ σεσέλιτα καλοῦσι, ταρακτικὸς ἐστὶ κοιλίας καὶ στομάχου, ἐμετοποιός. — V. addit, ἀλλὰ καὶ δύσπεπτος καὶ δύσφ. — V. ὁ ἐν ταῖς — Par. tantùm σέσιλον καλ. al. ἴλευν

Δύναται δὲ πάντων τὰ ὄστρακα κεκαυμένα θερμαίνειν καὶ καίειν· σμήχειν λέπρας, ἀλφούς, ὀδόντας· οὐλὰς δὲ τὰς ἐν ὀφθαλμοῖς καὶ λευκώματα, καὶ ἐφήλεις, καὶ ἀμβλυωπίας, μετὰ τῆς σαρκὸς ὅλοι καέντες καὶ λειωθέντες καὶ ἐγχριόμενοι σὺν μέλιτι ἀποκαθαίρουσιν. ὠμοὶ δὲ σὺν τοῖς κελύφοις καταπλασθέντες, ἐξικμάζουσι τὰ ὑδρωπικὰ οἰδήματα· καὶ οὐκ ἀφίστανται πρὶν ἢ πᾶν ἐξικμασθῆναι τὸ ὑγρόν. καὶ ποδαγρικὰς δὲ φλεγμονὰς πραΰνουσι, καὶ σκόλοπας ἕλκουσιν ὁμοίως καταπλασθέντες. καὶ ἔμμηνα ἄγουσι λεῖοι προστιθέμενοι. αἱ δὲ σάρκες αὐτῶν λεῖαι σὺν σμύρνῃ καὶ λιβανωτῷ καταπλασθεῖσαι, τραύματα καὶ μάλιστα τὰ κατὰ τὰ νεῦρα κολλῶσι, καὶ τὰς ἐκ μυκτήρων αἱμορραγίας σὺν ὄξει λειανθέντες ἐπέχουσι. ζῶσα δὲ ἡ σὰρξ" καταποθεῖσα, τοῦ Λιβυκοῦ μάλιστα, ἀλγηδόνας στομάχου παύει. μετὰ δὲ τοῦ ὀστράκου ὅλος τριβεὶς καὶ μετ' οἴνου καὶ σμύρνης ποθεὶς" ὀλίγος, κωλικοὺς θεραπεύει καὶ κύστεως ἀλγήματα. ἀνακολλᾷ δὲ τρίχας ὁ χερσαῖος, ἐάν τις βελόνην κατὰ τῆς σαρκὸς αὐτοῦ φέρων τῷ προσισταμένῳ γλοιώδει προσάπτηται τῆς τριχός.

(A, B, C, D)

In alt. cod. καταπλασθεῖσα Goup.

V. ὀλίγης, κοιλιακούς

Cremata omniū testæ calfaciendi vrendíque: lepras, vitiligines ac dentes etiam extergendi vi pollent: oculorum verò cicatrices & albugines, maculas à sole contractas, ac visus hebetudines emendant, si totæ cum sua carne vstæ & contritæ illinantur. At crudæ cum suis calicibus impositæ hydropicorum tumores discutiunt, neq; priùs amouentur, quàm omnis exhauriatur humor. Sed & podagricas inflammationes leniunt, ac impactos etiam corpori aculeos similiter impositæ euocant: menses quoque tritæ & appositæ ciunt. Porrò carnes earum tritæ, & cum myrrha ac thure illitæ, tum vulnera alia, tum maximè quæ neruis inflicta sunt conglutinant: tritæ in aceto sanguinis è naribus eruptiones cohibent. Viuæ caro, & maximè Africanæ, deuorata stomachi dolores mitigat. Tota verò cum testa sua trita & cum vino ac myrrha exigua quantitate bibita, colicos dolores vesicæque cruciatus sanat. Terrestris fluentem pilum glutinat & cohibet, si quis traiectæ per carnem ipsius acus mucroni hærentem viscidum lentorem pilo admouerit.

Περὶ Καρκίνων. Κεφ. ιβ'.

ΚΑΡΚΙΝΩΝ ποταμίων καέντων ἡ τέφρα κοχλιαρίων δυοῖν πλῆθος, (E) σὺν γεντιανῆς ῥίζης κοχλιαρίῳ ἑνὶ καὶ οἴνῳ ποθεῖσα ἐπὶ ἡμέρας γ'. βοηθεῖ λυσσοδήκτοις ἐναργῶς· σὺν δὲ μέλιτι ἑφθῷ, ῥαγάδας τὰς ἐν ποσὶ καὶ τὰς ἐν δακτυλίῳ καὶ χιμέθλας, καὶ καρκινώματα παρηγορεῖ. λεῖοι δὲ ὠμοὶ σὺν γάλακτι ὀνείῳ ποθέντες, βοηθοῦσι δήγμασιν ἑρπετῶν, φαλαγγίων, (F) σκορπίων πληγαῖς· ἑφθοὶ δὲ" σὺν ζωμῷ ἐσθιόμενοι, φθισικοὺς ὠφελοῦσι, καὶ τοὺς λαγωὸν θαλάσσιον πεπωκότας. τριφθέντες δὲ μετ' ὠκίμου καὶ" προστεθέντες, σκορπίους κτείνουσι. δύνανται δὲ τὰ αὐτὰ καὶ οἱ θαλάσσιοι, πλὴν ἧττον τούτων ἐνεργοῦσι.

In margine scholion visitur, τῆς γλώσσης καὶ φάρυγγος φλεγμονὰς ἀποιοῦσι καὶ σὺν ζωμῷ ἐσθιόμενοι.

Al. προσαχθέντες

De Cancris. Cap. XII.

CANCRORVM fluuiatilium exustorum cinis duûm cochleariū mẽsura cū gentianę radicis cochleario vno ac vino triduo potus, à cane rabioso demorsis euidẽter opitulatur. Ex melle verò cocto rimas pedum sedísque, perniones & carcinomata lenit. Triti crudi, potíque ex asinino lacte, contra serpentium phalangiorúmque morsus & scorpionum ictus auxiliantur. Decocti autem & ex iure suo sumpti phthisicis prosunt, iísque qui leporem marinum hauserint. Triti cum ocimo & admoti, scorpiones necant. Possunt eadem marini, sed minore quàm illi efficacia.

Περὶ Σκορπίου χερσαίου. Κεφ. ιγ'. (G)

ΣΚΟΡΠΙΟΣ χερσαῖος ὠμός, λεῖος ἐπιτεθεὶς, βοήθημα τῆς ἰδίας πληγῆς γίνεται.* εὑρίσκεται δὲ καὶ ὀπτηθεὶς πρὸς τὸ αὐτό.

Marc. βιβρώσκεται

De Scorpione terrestri. Cap. XIII.

TERRESTRIS scorpio crudus, tritus & impositus, suę plagę remedium est: estur quoque tostus in eundem vsum.

De Scorpione marino. Cap. XIIII.

Marini scorpionis fel cõuenit ad oculorum suffusiones, albugines & hebetudines.

De dracone marino. Cap. XV.

DRACO marinus exectus & impositus, ictus spinæ suæ qua ferit medela est.

De Scolopendra. Cap. XVI.

SCOLOPENDRA marina in oleo decocta & peruncta pilos detrahit: contactu verò pruritus excitat.

De Torpedine. Cap. XVII.

TORPEDO marina in diutinis capitis doloribus imposita, doloris vehementiam mulcet. Eadem sedem euersam prociduámve coërcet.

De Vipera. Cap. XVIII.

VIPERÆ caro cocta & in cibo sumpta claritatem oculis affert, ad neruorum vitia proficit, increscentésque strumas reprimit. Detracta autem cute, caput & caudam, quoniam carne vacant, amputari oportet. Fabulosum enim est quod præcipitur, vt extremarum partium certa vtrinque mensura præcidatur. Reliquum verò (exemptis interaneis) corpus elotum & in frustra sectum ex oleo & vino cum salis exiguo & anetho discoquitur. Aiunt porrò ijs qui viperinas carnes esitauerint, pediculos procreari: quod falsum est. Insuper verò referunt nonnulli, qui ijs vescantur longam senectutem adipisci. Sal ex ijs ipsis ad eadem conficitur, sed non est perinde efficax. Viua autem vipera in ollam nouam demittitur, adijciúturque salis triti caricarúmque itidem tritarum an. sextarij singuli, mellis cyathi VI. mox ollæ operculum luto oblinitur. Sic ea in fornace torrentur, donec sal in carbones redigatur. Is postea ad læuorem tritus reconditur: ac interdum quò iucundiùs ori sapiat, spica nardi aut folij seu malabathri momentum immiscetur.

A Περὶ Σκορπίου θαλασσίου. Κεφ. ιδ'.

Τοῦ δὲ θαλασσίου σκορπίου ἡ χολὴ ἁρμόζει πρὸς τὰς ἐν ὀφθαλμοῖς ὑποχύσεις καὶ λευκώματα καὶ ἀμβλυωπίας.

Περὶ Δράκοντος θαλασσίου. Κεφ. ιε'.

ΔΡΑΚΩΝ θαλάσσιος ἀναπτυχθεὶς καὶ ἐπιτεθεὶς, ἴαμά ἐστι πρὸς τὴν ἐκ B τῆς ἀκάνθης αὐτοῦ πληγήν.

Περὶ Σκολοπένδρας. Κεφ. ιϛ'.

ΣΚΟΛΟΠΕΝΔΡΑ θαλασσία ἑψηθεῖσα ἐν ἐλαίῳ καὶ καταχρισθεῖσα, ψιλοῖ τρίχας· ψαυσθεῖσα δὲ, κνησμοὺς ἐργάζεται.

Περὶ Νάρκης. Κεφ. ιζ'.

C ΝΑΡΚΗ θαλασσία ἐπιτεθεῖσα ἐπὶ χρονίων ἀλγημάτων τῶν περὶ κεφαλὴν, πραΰνει δὲ σφοδρὸν τοῦ ἀλγήματος· καὶ ἕδραν δὲ ἐκτρεπομένην ἢ προπίπτουσαν στέλλει προστεθεῖσα.

Περὶ Ἐχίδνης. Κεφ. ιη'.

D ΕΧΙΔΝΗΣ σὰρξ ἑψηθεῖσα καὶ ἐσθιομένη, ὀξυδορκεῖς ποιεῖ τὰς ὄψεις, καὶ πρὸς τὰ νευρικὰ "ἁρμόζει, καὶ τὰς αὐξομένας χοιράδας ἵστησι· δεῖ δὲ ἐκδείραντας αὐτὴν, ἀποκόπτειν κεφαλὴν καὶ τὴν οὐρὰν, διὰ τὸ ἐν αὐτοῖς ἄσαρκον. μυθώδης γὰρ ἡ πρὸς τὸ μέτρον ἀποκοπὴ τῶν ἄκρων· τὸ δὲ λοιπὸν "πλύναντας καὶ τεμαχίσαντας, E ἕψειν μετ' ἐλαίου καὶ οἴνου καὶ ἁλῶν ὀλίγων καὶ ἀνήθου. φασὶ δὲ τοὺς προσφερομένους φθεῖρας * γεννᾷν· ὅπερ ἐστὶ ψεῦδος· προσιστοροῦσι δὲ ἔνιοι καὶ μακρογήρους γίνεσθαι τοὺς ἐσθίοντας αὐτάς. κατασκευάζονται δὲ καὶ ἅλες ἐξ αὐτῶν πρὸς τὰ αὐτὰ, "πλὴν οὐχ ὁμοίως ἐνεργοῦσι. καθίεται δὲ ἔχιδνα ζῶσα εἰς καινὴν χύτραν, F σὺν μετ' αὐτῆς ἁλῶν, ἰσχάδων τετριμμένων, ἀνὰ ξέστης α'. "μετὰ μέλιτος κυάθων ϛ'. περιχρίεται πηλῷ δὲ πῶμα τῆς χύτρας, καὶ ὀπτᾶται ἐν καμίνῳ, ἄχρις οὗ ἀνθρακωθῶσιν οἱ ἅλες· μετὰ δὲ τοῦτο λειοτριβηθέντες ἀποτίθενται, ἐνίοτε μιγνυ- G μένου πρὸς * εὐστομαχίαν αὐτοῖς ναρδοστάχυος, ἢ φύλλου, "ἢ μαλαβάθρου βραχέος.

V. addit καὶ ποδάγραν.

Marc. πλατύναντας

Quidam add. καὶ ἐπιληπτικοὶ

Ruellius legit ε'.

V. ἢ μαλαβάθρου ἢ φύλλου βραχέος. al. ἢ μαλαβάθρου φύλλου βραχέος

Περὶ Ὄφεως γήρως. Κεφ. ιθ'. A

Γῆρας ὄφεως ἑψηθὲν ἐν οἴνῳ, βοήθημά ἐστιν ὠταλγίας ἐγχεόμενον, καὶ ὀδονταλγίας διακλυζόμενον. μίσγουσι δὲ αὐτὸ καὶ εἰς ὀφθαλμικὰς δυνάμεις· μάλιστα δὲ τὸ τῆς ἔχεως.

Περὶ Λαγωοῦ θαλαττίου. Κεφ. κ'.

B ΛΑΓΩΟΣ θαλάσσιος ἔοικε μὲν μικρᾷ τευθίδι· δύναται δὲ λεῖος καταπλασθεὶς καθ' ἑαυτὸν καὶ μετὰ ἀκαλύφης τρίχας ψιλοῦν.

Περὶ Λαγωοῦ χερσαίου. Κεφ. κα'.

Τοῦ δὲ χερσαίου λαγωοῦ ὁ ἐγκέφαλος, ὀπτὸς βιβρωσκόμενος ὠφελεῖ τρόμοις τοῖς κατὰ πάθος γινομένοις· καὶ ὀδοντιάσεις ἐπὶ C παίδων παρατριβόμενος καὶ ἐσθιόμενος. ἡ δὲ κεφαλὴ αὐτοῦ καεῖσα καὶ καταχρισθεῖσα μετὰ "στέατος ἀρκείου ἢ ὄξους, ἀλωπεκίας θεραπεύει. ἡ δὲ πιτύα ποθεῖσα "μετὰ ἡμέρας τρεῖς μετὰ τὴν ἄφεδρον, ἀτόκιος εἶναι ἱστορεῖται· ἐπέχει δὲ καὶ τὸν ἐκ μήτρας "ῥεῦσιν, καὶ κοιλίας. ὠφελεῖ δὲ καὶ ἐπιληπτικούς, D καὶ πρὸς τὰ θανάσιμα μεθ' ὄξους πινομένη. μάλιστα δὲ πρὸς γάλακτος θρόμβωσιν καὶ ἐχιδνῶν δήγματα. τὸ δὲ αἷμα αὐτοῦ θερμὸν καταχριόμενον, ἐφήλιδας καὶ ἀλφοὺς καὶ φακοὺς θεραπεύει.

Al. ὕδατος καὶ στέατος

Gesn. ἐφ' ἡμέρ.

Al. ῥύσιν.

Περὶ Τρυγόνος θαλασσίας. Κεφ. κβ'.

E ΤΡΥΓΟΝΟΣ θαλασσίας τὸ κέντρον, ὃ δὴ ἀπὸ τῆς οὐρᾶς αὐτῆς πέφυκεν ἀνεστραμμένον ταῖς φολίσιν, ὀδόντα πονοῦντα παραυτίκα θρύπτει γὰρ καὶ ἀποβάλλει.

Περὶ Σηπίας. Κεφ. κγ'.

ΣΗΠΙΑΣ ἑψηθείσης "μέλαν βιβρωσκόμενον δύσπεπτον, κοιλίας μαλακτικόν. τὸ δὲ ἀπ' αὐτῆς ὄστρακον σχηματισθὲν F εἰς κολλύρια ἁρμόζει πρὸς παράτριψιν τραχέων βλεφάρων· καὲν δὲ "ἐν τῷ ἰδίῳ ὀστράκῳ, ἄχρις οὗ τὸ πλακῶδες αὐτοῦ ἀποστῇ, σμήχει λέπρας, ἀλφούς, πίτυρα, ὀδόντας, ἐφήλεις. μίγνυται δὲ καὶ εἰς τὰ ὀφθαλμικὰ πλυθέν· ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς λευκώματα κτηνῶν ἐμφυσώμενον· καὶ πτερύγια τὰ ἐν ὀφθαλμοῖς G τήκει, σὺν ἁλσὶ λεῖον προσαγόμενον.

Ald. μέλαν τὸ βιβρ.

Al. σὺν, vti refert Marcell.

De Anguium senecta. Cap. XIX.

Anguinæ vernationis membrana in vino si decocta fuerit, dolori quidem aurium infusa, dentium verò doloribus collutione, auxilio est. Miscetur & ipsa in oculorum medicamenta, sed præcipuè quæ viperæ maris est.

De Lepore marino. Cap. XX.

LEPVS marinus loligini paruæ similis est. Is tritus cũ per se, tum cum vrtica (marina) adhibitus, deglabrandi vim obtinet.

De Lepore terrestri. Cap. XXI.

Terrestris leporis inassatum cerebrũ si mandatur, tremoribus prodest ex pauore obortis: infantium quoque dentitiones tũ affrictu tũm cibo adiuuat. Exustum ipsius caput & cum adipe vrsino aut aceto perunctum, alopecijs medetur. Porrò coagulum post triduum à mẽstrua purgatione potum, sterilitatem facere, adeóque omnem partus spem intercipere perhibetur. Vuluæ etiãnum aluíque fluorẽ sistit. Comitiales quoque iuuat, & contra venena ex aceto bibitũ prodest: præsertim verò aduersus lac in grumos cõcretum, viperarúmque morsus. Cæterùm sanguis eius si calidus illinatur, maculas à sole contractas, vitiligines, lentiginésque sanat.

De Pastinaca marina. Cap. XXII.

PASTINACÆ marinæ radius, qui quidẽ ipsius cauda reflexis squamis enascitur, dentis dolorem mitigat: siquidem illum & comminuit & eijcit.

De Sepia. Cap. XXIII.

SEPIÆ coctæ atramentũ in cibo sumptũ, ęgrè concoquitur, aluum emollit. Ipsius verò testa in collyria efformata, scabris genis perfricãdis accommodatur. Vstum verò intra propriã testam quod ipsa testa concluditur, donec id quod "crustosum est abscedat, posteáque tritum, exterit vitiligines, furfures, dentes & maculas à sole contractas. Porrò elotum in medicamenta oculorum additur. Facit & præclarè iumentis ad oculorum albugines, si insuffletur. Pterygia quoque oculorum absumit, cum sale tritum & adhibitum.

aut splanum seu tabellas

De Mullo. Cap. XXIIII.

MVLLVS frequenter in cibo sumptus, visus hebetudinẽ facere creditur. Quòd si crudus dissectúsque imponatur, marini draconis ac scorpionis, itémque aranei ictibus medetur.

De Hippopotami seu fluuiatilis equi testiculo. Cap. XXV.

HIPPOPOTAMI testiculus exiccatus & ad læuorẽ tritus, contra serpentium morsus ex vino bibitur.

De Castorio, seu fibri testibus. Cap. XXVI.

Fiber animal est ancipitis vitæ, quod plerunq; cũ piscibus & cancris vitam in aquis degit. Auxiliantur quoque ipsius testes contra serpentium venena. Sternutamenta etiamnum mouent, ac in vniuersum multiplices vsus obtinent. Siquidem duabus drachmis cum pulegio poti mẽses cient, & partus secundásque eijciunt. Ex aceto verò contra inflationes, tormina, singultus, exitialia venena, priuatímque ixiam bibũtur. Lethargicos & alio quocunque veterni genere correptos cum aceto & rosaceo irrigati excitant. Sed & olfactu & odoris suffitu eadem præstant. Prosunt & tum potu, tum etiã illitu ad tremores, conuulsiones, omniáque neruorum vitia: ac in summa calfactoriã vim habent. Porrò testes semper eligito, qui sint ex vno ortu cõnexi, (fieri enim nõ potest vt gemini folliculi in vna membrana coniuncti reperiãtur) liquore intus veluti ceroso, odoris grauis, ac viroso gustu, acri & mordaci, friabili: quíque naturalibus tunicis perpetuò distinguantur. Ipsum fraude corrumpunt nonnulli, ammoniacũ aut gummi cum sanguine & castorio subactum in folliculum infundentes, & ita exiccantes. Vanum est autem quod narratur, animal ipsum, dum à venatoribus vrgetur, testes sibi auellere & abijcere: fieri enim nequit ipsos vt attingat, quippe qui sint velut in sue substricti. Cæterùm diuisa pelle liquorem melleum vnà cum ipsum continente tunica excipere oportet, atque ita siccatũ reponere.

A Περὶ Τρίγλης. Κεφ. κδ'.

ΤΡΙΓΛΑ συνεχῶς ἐσθιομένη ἀμβλυωπίας δοκεῖ κατασκευαστικὴ ὑπάρχειν. ὠμὴ δὲ ἀνασχισθεῖσα καὶ ἐπιτεθεῖσα, θαλασσίου δράκοντος καὶ σκορπίου καὶ ἀράχνης "δήγματα ἰᾶται. Fortè, πλήγματα

B Περὶ Ὄρχεως ἱπποποτάμου. Κεφ. κε'.

ΟΡΧΙΣ ἱπποποτάμου ξηρανθεὶς καὶ λειανθεὶς, πίνεται μετ' οἴνου πρὸς ἑρπετῶν δήγματα.

Περὶ τῶν τοῦ κάστορος ὄρχεων. Κεφ. κϛ'.

*Κάστορος ὄρχις (ζῶόν ἐστιν ἀμφίβιον, C τὸ πλεῖστον ἐν ὕδασι, σὺν ἰχθύσι καὶ καρκίνοις, τρεφόμενον) ποιεῖ μὲν καὶ πρὸς ἑρπετά. ἔστι δὲ καὶ πταρμικὸς, καὶ καθόλου ποικίλην ἔχει τὴν χρῆσιν· ποθεὶς γὰρ μετὰ γλήχωνος < πλῆθος δυοῖν, ἔμμηνα κινεῖ, καὶ ἔμβρυα καὶ δεύτερα ἐκβάλλει. πίνεται δὲ "σὺν ὄξει καὶ πρὸς ἐμπνευματώσεις, στρόD φους, λυγμοὺς, θανάσιμα φάρμακα, ἰξίαν· ἀνακαλεῖται δὲ καὶ τοὺς ληθαργικοὺς, καὶ τοὺς ὅπως δή ποτε καταφερομένους, ἐμβρεχόμενος "σὺν ὄξει καὶ ῥοδίνῳ, καὶ ὀσφραινόμενος. καὶ ὑποθυμιώμενος δὲ τὰ αὐτὰ ποιεῖ· ἁρμόζει δὲ καὶ τρόμοις καὶ σπασμοῖς, καὶ πᾶσι τοῖς νευρώδεσι, πινόμενός τε E καὶ συγχριόμενος. καὶ καθόλου θερμαντικὴν ἔχει τὴν δύναμιν. ἐκλέγου δὲ ἀεὶ τοὺς συνεζευγμένους ὄρχεις ἐκ μιᾶς ἀρχῆς (ἀδύνατον γὰρ δύο φύσας ἐζευγμένας ἐν ἑνὶ ὑμένι εὑρεῖν) καὶ τὸ ἔνδον *ἔχων κηροειδὲς, βαρύοσμον, βρομῶδες, δριμὺ, δηκτικὸν, εὔτριπτον, διαφρασσόμενόν τε F συνεχῶς φυσικοῖς ὑμέσι. δολοῦσι δέ τινες αὐτὸ, ἀμμωνιακὸν ἢ κόμμι συμπεφυρμένον αἵματι καὶ καστορίῳ ἐγχέοντες εἰς φύσαν καὶ ξηραίνοντες. μάτην δὲ ἱστορεῖται ὅτι διωκόμενον τὸ ζῶον ἀποσπᾷ τοὺς διδύμους καὶ ῥίπτει· ἀδύνατον γάρ ἐστιν ἅψασθαι αὐτῶν, "προσφύτων ὄντων ὥσπερ G ὑός. δεῖ δὲ διελόντας τὸ δέρμα κομίσασθαι σὺν τῷ περιέχοντι ὑμένι τὸ ὑγρὸν, ὂν μελιτῶδες, καὶ οὕτω ξηράναντας "ἀποτίθεσθαι.

V. incipit καὶ ὁ τοῦ κάστορος ὄρχις ἐστὶ δὲ ζῶον, quasi hoc caput continuum cum proximè præcedẽti fuerit.

V. διαπείζων, ἰχθύσι

V. quidã caret his σὺν ὄξει καὶ

V. προσφυῶν

Vulg. exempl. ποτίζειν potius dare.

Περὶ Γαλῆς κατοικιδίου. Κεφ. κζ.

ΓΑΛΗ κατοικίδιος περιφλεχθεῖσα, καὶ δίχα τῶν ἐντὸς σκελετευθεῖσα δι' ἁλὸς, καὶ ξηρανθεῖσα ἐν σκιᾷ παντὸς ἑρπετοῦ ἐνεργέστερόν ἐστι βοήθημα, ποθεῖσα μετὰ οἴνου < β' πλῆθος, καὶ τοξικοῦ ἀντιφάρμακον ὁμοίως ληφθεῖσα. ἡ δὲ κοιλία αὐτῆς κορίῳ πλησθεῖσα καὶ σκελετευθεῖσα, θηριοδήκτοις καὶ ἐπιληπτικοῖς βοηθεῖ πινομένη. ὅλη δὲ καεῖσα ἐν χύτρᾳ, ποδαγρικοὺς ὠφελεῖ, τῆς τέφρας καταχριομένης μετ' ὄξους. τὸ δὲ αἷμα αὐτῆς καταχριόμενον, χοιράσι βοηθεῖ· ὠφελεῖ δὲ καὶ ἐπιληπτικούς.

V. ὥσπερ καὶ λαξώδης

Περὶ Βατράχων. Κεφ. κη'.

ΒΑΤΡΑΧΟΙ ἀντιφάρμακόν εἰσιν ἑρπετῶν πάντων, ζωμευθέντες ἐν ἁλσὶ καὶ ἐλαίῳ, τοῦ ζωμοῦ λαμβανομένου ὁμοίως· καὶ πρὸς χρονίους τῶν τενόντων ἀποστάσεις. καέντες δὲ καὶ ἐπιπασθέντες, αἱμορραγίαν στέλλουσι. καὶ ἀλωπεκίας θεραπεύουσι σὺν πίσσῃ ὑγρᾷ καταχριόμενοι. τῶν δὲ χλωρῶν βατράχων τὸ αἷμα ἐπισταζόμενον, κωλύει τὰς ἐκτιλθείσας ἀπὸ τῶν βλεφάρων τρίχας φύεσθαι· ὠφελοῦσι καὶ ὀδονταλγίας συνεψόμενοι ὕδατι καὶ ὄξει, καὶ διακλυζόμενοι.

V. Σιλούρου.

Περὶ Αἰλούρου. Κεφ. κθ'.

ΑΙΛΟΥΡΟΣ νεαρὸς βιβρωσκόμενος, τρόφιμός ἐστι καὶ εὐκοίλιος· ταριχηρὸς δὲ, ἄτροφος· ἀρτηρίας δὲ καθαίρει καὶ εὐήχας τε διασκευάζει. καταπλασθεῖσα δὲ ἡ σὰρξ τοῦ ταριχηροῦ, σκόλοπας ἀνάγει. καὶ ἡ ἅλμη αὐτοῦ δὲ ἁρμόζει ἐν ἀρχῇ δυσεντερικοῖς εἰς ἐγκάθισμα, κατάγουσα τοὺς ῥευματισμοὺς εἰς τὴν ἐπιφάνειαν. καὶ ἐγκλυζομένη δὲ, ἰσχιαδικοὺς θεραπεύει.

V. καὶ ταριχευθεῖσα

V. addit ὡς

Περὶ Σμαρίδος. Κεφ. λ'.

ΣΜΑΡΙΔΟΣ ταριχηρᾶς ἡ κεφαλὴ * καεῖσα, ἕλκη στέλλει ὑπερσαρκοῦντα, καὶ νομὰς ἵστησι, καὶ ἥλους, καὶ θύμους ἀναλίσκει· σκορπιοπλήκτοις τε καὶ κυνοπλήκτοις ἡ σὰρξ ἁρμόζει, καθάπερ πᾶν τάριχος.

Lac. ex veteri addit καὶ λεία

Leg. κυνοδήκτοις.

Περὶ Μαινίδος. Κεφ. λα'.

ΚΑΙ τῆς μαινίδος δὲ κεφαλὴ καεῖσα λεία, τὰς ἐν * δακτυλίῳ τετυλωμένας

A

De Mustela vulgari seu domestica. Cap. XXVII.

MVSTELA quæ in domibus nostris oberrat, flammis ambusta & exemptis interaneis sale inueterata, tandémque in vmbra siccata, binis drachmis in vino pota cõtra serpentium genus omne præsentaneo est remedio. Toxico simi-

B

li sumpta modo resistit. Eiusdem ventriculus coriandro fartus inueteratúsque, ijs qui à venenatis bestijs commorsi fuerint, & comitialibus potu auxiliatur. Tota verò in olla cõcremata, podagricis cõfert, cinere ex aceto illito. Ceterùm ipsius sanguis perunctus strumis opitulatur, ac comitialibus itidem prodest.

C

De Ranis. Cap. XXVIII.

CONTRA omnium serpentium venena pro antidoto sunt ranæ, cum sale & oleo è iure decoctæ, si ius ipsum itidem sorbeatur. Valent & ad diuturnos tendinum abscessus. Vstæ verò & inspersæ, profluentis sanguinis impetum sistunt: quin

D

& sanant alopecias, cum pice liquida illitæ. At viridium ranarum sanguis instillatus euulsos palpebris pilos renasci prohibet. Decoctæ etiãnum in aqua & aceto dentium dolores collutione leniunt.

De Siluro. Cap. XXIX.

SILVRVS recens in cibo sumptus probè nutrit, & bonam facit

E

aluũ: sale verò conditus, vix alimentum vllum subministrat. Arteriã tamen expurgat, vocíque splẽdorem affert. Imposita verò saliti caro, aculeos & infixa corpori spicula extrahit. Ipsius quoque muria dysentericis circa principia conuenit ad insessus; quippe quæ fluxiones ad summa cutis eliciat. Quin & ischia-

F

dicis infusa medetur.

De Smaride. Cap. XXX.

SMARIDIS salitæ caput exustũ tritúmque, excrescentes in vlceribus carnes cohibet, nomásque compescit: clauos thymósque absumit. Caro, quemadmodum & salsamentum omne, prodest à scorpio-

G

ne ictis, & à cane demorsis.

De Mæna. Cap. XXXI.

MÆNÆ quoque caput vstũ, tritúmque si inspergatur, callosas

sedis rhagadas emendat. Ipsius verò garum, in ore putrescentia vlcera collutione sedat.

De Gobio. Cap. XXXII.

GOBIVM recentem si in suillum ventriculum immiseris, & consuta rima in duodecim aquæ sextariis, donec duo supersint decoxeris, excolatúmque ius ac sub diuo refrigeratum potui dederis, aluum citra perturbationem subduces. Porrò impositus ijs qui à canibus serpẽtibúsve demorsi fuerint auxiliatur.

De salsamento quod omotarichon appellatur. Cap. XXXIII.

QVEM omotarichum vocant, cõditanei thunni caro est. Hęc sũpta ijs auxiliatur, quos vipera, prester dicta, momorderit. Sed oportet vinum quamplurimum subinde cogãtur haurire, ita vt vomitione reddatur. Ad ea itidem maximè conuenit, ad quæ & cætera quæ in alimentorum genere sunt acria. Canũ quoq; morsibus vtiliter imponitur.

De Garo. Cap. XXXIIII.

GARVM omne quod è piscibus carnibúsque sale maceratis eliquescit, nomas cohibet & morsis à cane medetur. Dysentericis quoq; & ischiadicis infunditur: illis quidẽ, vt intestinorum vlcera compescat atque coerceat: his verò, vt intestina ipsa, quamuis minimè exulcerata, ad infestantes coxam humores euacuandos stimulet ac proritet.

De Recentiũ pisciũ iusculo. C. XXXV.

RECENTIVM piscium ius, modò per se, modò ex vino potum, aluum subducit. Peculiariter autẽ ad hũc vsum præparatur è phycidibus, scorpionibus, iulidibus, percis & aliis saxatilibus teneris, nec virus resipientibus. Coqui verò debent simpliciter in aqua, additis oleo, anetho & sale.

De Cimicibus. Cap. XXXVI.

CIMICES qui in cubilibus enascũtur, numero septeni cum fabis in cibos additi, & ante accessiones deuorati, quartana laborãtibus auxilio sunt. Quin & citra fabas deuorati, demorsis ab aspide prosunt. Vuluæ strangulatione affectas olfactu reuocant. Cęterùm sanguisugas cum vino aut aceto poti pellunt.

A ῥαγάδας * καταπλασθεῖσα ἀφίησιν· ὁ δὲ γάρον αὐτῆς τὰς ἐν στόματι σηπεδόνας διακλυζόμενον παύει.

Περὶ κωβιοῦ. Κεφ. λβ'.

ΚΩΒΙΟΝ πρόσφατον ἐὰν ἐμβάλῃς εἰς ὑείαν κοιλίαν καταῤῥάψῃς, καθεψήσῃς τε μεθ' ὕδατος ξεστῶν ιβ'. ἄχρι δυοῖν

B ξεστῶν, καὶ διηθήσας καὶ ἐξαιθριάσας ποτίσῃς, κοιλίαν ἀταράχως κάτω ὑπάξεις. καταπλασθεὶς δὲ, καὶ τοὺς ὑπὸ κυνῶν δηχθέντας ἢ ἑρπετῶν ὠφελεῖ.

Περὶ ὠμοταρίχου. Κεφ. λγ'.

Ο δὲ ὠμοτάριχος λεγόμενος, σάρξ ἐστι θύννου ταριχευμένου. βοηθεῖ δὲ

C λαμβανόμενος τοῖς ὑπὸ ἐχίδνης, τῆς καλουμένης πρηστῆρος, δηχθεῖσι· δεῖ δὲ ὡς ὅτι πλεῖστον προσφέροντας οἶνον ἀναγκάζειν πίνειν πολὺν, καὶ ἐμεῖν. εἴς τε τὰς δριμυφαγίας μάλιστα ἁρμόζει, καταπλασσόμενος δὲ καὶ ἐπὶ κυνοδήκτων ὠφελίμως.

Περὶ γάρου. Κεφ. λδ'.

D ΓΑΡΟΝ δὲ πᾶν τὸ ἐκ ταριχηρῶν ἰχθύων καὶ κρεῶν, καταπλαττόμενον νομὰς ἐφίστα, καὶ κυνοδήκτοις ἰᾶται· ἐνίοτε δὲ καὶ ἐπὶ δυσεντερικοῖς, καὶ ἰσχιαδικοῖς· ἐφ' ὧν μὲν ἵνα τὰ εἱλκωμένα * ἐπιπαύσῃ, ἐφ' ὧν δὲ ἵνα τὰ ἀνέλκωτα ἐρεθίσῃ.

E Περὶ ζωμοῦ τῶν νεαρῶν ἰχθύων. Κεφ. λε'.

ΖΩΜΟΣ δὲ ὁ ἐκ τῶν νεαρῶν ἰχθύων, κοιλίας ὑπαγωγὸς, ποτὲ μὲν καθ' ἑαυτὸν πινόμενος, ποτὲ δὲ μετ' οἴνου. ἰδίως δὲ σκευάζεται πρὸς ταῦτα ὁ ἀπὸ τῶν φωκίων, * καὶ σκορπίων, καὶ ἰουλίδων, καὶ περκίδων, καὶ τῶν ἄλλων πετραίων ἁπαλῶν καὶ

F ἀβρώμων, λιπῶς μεθ' ὕδατος, καὶ ἐλαίου καὶ ἀνήθου.

Περὶ κορέων. Κεφ. λϛ'.

ΚΟΡΕΙΣ οἱ ἀπὸ κλίνης ἐντιθέμενοι * βρώμασι μετὰ κυάμων ἀριθμὸν ζ'. καὶ καταπινόμενοι πρὸ τῆς ἐπισημασίας, ὠφελοῦσι τοὺς τεταρταΐζοντας.

G καὶ ἀσπιδοδήκτους δὲ δίχα τῶν κυάμων καταποθέντες ὑστερικῶς δὲ πνιγομένας ἀνακαλοῦνται ὀσφραινόμενοι· σὺν οἴνῳ δὲ ἢ ὄξει, ποθέντες, βδέλλας ἐξάγουσι.

V. nonnulli extremam hãc periodum omittũt.

Mar. legit καταπλαττόμενον. Leg. ἐφίστησι Vulg. ἐπὶ κα αὐτῆς

V. quidam ἐπιπαύσῃ. Corn. ἐπικλύσῃ V. ἑλκωθέντα

Lacuna legit, πρὸς ταῖς ἀπὸ σκορπίων καὶ φυκίδων πλῆγας ἐκ ἰουλίδων. V. addit καὶ σπεδῶν

Λιτῶς Samb. non simpliciter interpretatur, sed parũ ac leuiter, veluti iuscula brassicæ, pisorũ soluentia coqui solent.

In altero codice hæc vox deest. Goup.

δυσουρίαν τε παύουσιν ἐντιθέμενοι τῷ οὐρητικῷ πόρῳ λεῖοι.

Al. ὀνίσκοι

Περὶ κουβαρίδων. Κεφ. λζ'.

Ὄνοι οἱ ὑπὸ ταῖς ὑδρίαις, ζῶά εἰσι πολύποδα, σφαιρούμενοι κατὰ τὰς ἐπαφὰς τῶν χειρῶν. οὗτοι ποθέντες σὺν οἴνῳ βοηθοῦσι δυσουρίᾳ τε καὶ ἰκτέρῳ. διαχρισθέντες δὲ μετὰ μέλιτος συναγχικοὺς ὠφελοῦσι. καὶ πρὸς ὠταλγίαν δὲ λεῖοι σὺν ῥοδίνῳ θερμανθέντες ἐν κελύφει ῥόας καὶ ἐνσταχθέντες, ἁρμόζουσιν.

V. ad marg. εἰς ἰκτερίτας

Περὶ Σίλφης. Κεφ. λη'.

Σίλφης τῆς ἐν τοῖς ἀρτοκοπείοις εὑρισκομένης τὰ ἐντὸς τριβόμενα σὺν ἐλαίῳ, ἢ ἑψόμενα, καὶ ἐνσταζόμενα, ὠταλγίας παύει.

Περὶ πνεύμονος θαλασσίου. Κεφ. λθ'.

Πνεύμων θαλάσσιος πρόσφατος λεανθεὶς, ποδαγρῶντας καὶ χιμετλιῶντας ὠφελεῖ καταπλασσόμενος.

Περὶ Χοιρείου πνεύμονος. Κεφ. μ'.

Ὁ δὲ χοίρειος καὶ ἄρνειος καὶ ἄρκειος πνεύμων, τὰ ἐκ τῶν ὑποδημάτων παρατρίμματα ἐπιτιθέμενοι ἀφλέγμαντα τηροῦσιν.

Περὶ Πνεύμονος ἀλώπεκος. Κεφ. μα'.

Καὶ ὁ τῆς ἀλώπεκος πνεύμων ξηρανθεὶς καὶ ποθεὶς, ἀσθματικοὺς ὀνίνησι. καὶ τὸ στέαρ δὲ αὐτῆς τακὲν καὶ ἐγχυθὲν, ὠτὸς πόνον παύει.

Περὶ Ἥπατος ὀνείου. Κεφ. μβ'.

Ἧπαρ ὄνειον ἐσθιόμενον ὀπτὸν, ἐπιληπτικοὺς ὠφελεῖ· νήστεις δὲ λαμβανέτωσαν.

Περὶ Αἰδοίου ἄρρενος ἐλάφου. Κεφ. μγ'.

Αἰδοῖον ἄρρενος ἐλάφου σὺν οἴνῳ ποθὲν λεῖον, τοῖς ὑπὸ ἐχίδνης δηχθεῖσι βοηθεῖ.

Περὶ Ὀνύχων ὄνων. Κεφ. μδ'.

Ald. perperam 8

Ὄνυχες ὄνων καέντες καὶ ποθέντες ἐπὶ ἡμέρας ἱκανὰς πλῆθος κοχλιαρίων δυοῖν, ἱστοροῦνται ἐπιληπτικοὺς ὠφελεῖν. ἐλαίῳ δὲ φυραθέντες, χοιράδας διαφορεῦσιν. * ἐπιπλασθέντες δὲ, χίμετλα θεραπεύουσι.

A Triti verò & vrinariæ fistulæ impositi, vrinæ difficultati medentur.

De Millepedis. Cap. XXXVII.

Millepedæ quę sub vasis aquarijs reperiũtur, animalcula sunt multorum pedum, quæ quidem cõtacta manibus, in globulos sese contrahunt. Hæ ex vino potę, vrinę difficultati ac regio morbo auxiliatur. B Illitæ verò cum melle, angina correptis prosunt. Tritæ & in cortice mali punici addito rosaceo calfactę ad dentium dolores efficaciter instillantur.

De Blatta. Cap. XXXVIII.

C Blattæ eius quæ in pistrinis reperitur interanea trita cum oleo dolores aurium instillatu mitigant.

De Pulmone marino. Cap. XXXIX.

Pulmo marinus recẽs tritus, pernionibus, podagráque laborantibus opitulatur.

D *De Pulmone suillo. Cap. XL.*

Suillus, agninus, vrsinúsque pulmo impositu, attritus à calceamentis contractos ab inflammatione tuentur.

De Pulmone vulpino. Cap. XLI.

Quin & vulpis pulmo si arefactus bibatur, suspiriosos adiuuat. E Eiusdem verò adeps liquefactus infusúsque, auris dolorem sedat.

De Hepate asinino. Cap. XLII.

Asini iecur inassatum esu comitialibus prodest: verùm id ieiunos sumere oportet.

F *De masculi cerui Genitali. Cap. XLIII.*

Genitale cerui maris tritum ex vino potum, à vipera demorsis auxiliatur.

De asinorum Vngulis. Cap. XLIIII.

Vngulæ asinorum vstæ ad dies multos cochlearibus binis potę, G comitialibus prodesse narrantur. Oleo verò subactæ, strumas discutiunt: inspersę quoque, pernionibus medentur.

De equorum lichenibus. Cap. XLV.

LICHENES equorũ calli sunt circa genua & vngulas in carũ partiũ flexu indurati. Ii triti & in aceto poti comitialibus mederi traduntur.

De Caprinis vngulis. Cap. XLVI.

CAPRINARVM vngularũ cinere perunctæ ex aceto alopeciæ sanantur.

De Caprino iecore. C. XLVII.

QVÆ è caprino iecore dum inassatur destillat sanies, inũcta prodest lusciosis qui Græcis nyctalopes dicũtur. Quin & siquis vaporẽ eius dũ coquitur oculis apertis excipiat, vtilitatẽ percipit. Sed & tostum in cibo ad eadem prodest. Cæterùm aiunt comitiales eius esu, hircini verò maximè, deprehendi.

De Aprino iecore. Cap. XLVIII.

Aprinũ iecur recens si arefactum teratur, ex vino potum contra serpentium iumentorúmque morsus auxilio est.

De canis rabidi Iecore. C. XLIX.

Iecur canis rabiosi tostum & ab ijs quos momorderit in cibo sũptũ, "aquę pauoris periculo liberare creditur. Vtũtur autẽ ad pręcautionẽ etiã canis qui momorderit canino dẽte: hunc scilicet folliculo ex aluta inditũ pro amuleto brachio adalligant.

ab aqua pauore tueri.

De Iecore mergi. Cap. L.

Mergi iecur assiccatum & potum ex hydromelite binis cochlearibus, secundas pellit.

De Veteribus soleis. Cap. LI.

EX veteribus calceamentis coria combusta ac trita & inspersa, ambusta igni, intertrigines, necnon & calceamentorum attritus sanant.

De Gallinis. Cap. LII.

GALLINÆ dissectę & adhuc calẽtes appositę, serpentiũ morsibus auxiliantur: sed in ipsarum locum alias subinde sufficere oportet.

De Gallinarum cerebro. Cap. LIII.

Earũ cerebellum in vino bibendum datur contra venenatarum bestiarum morsus: sanguinis etiamnum eruptiones à cerebri meninge inhibet. Quę verò in gallinaceo interna ventriculi parte substernitur mẽbrana cornu instar firma ac pellucida, quæque inter co-

A Περὶ Λειχήνων ἵππων. Κεφ. με΄.

ΛΕΙΧΗΝΕΣ ἵππων, εἰσὶ δὲ τύλοι καὶ ἐπιγραφὴν εἰλετυλωμένοι "παρὰ τοῖς γόνασι καὶ "παρὰ τὰς ὁπλὰς ποθέντες λεῖοι μετ' ὄξους, ἐπιληψίας ἱστοροῦνται "θεραπεύειν. — Marc. κατ' ἐπιγραφήν. Ald. vtrobique περὶ. V. ascripserat σὲ ...νάζειν

Περὶ Αἰγῶν ὀνύχων. Κεφ. μϛ΄.

ΟΙ δὲ τῶν αἰγῶν ὄνυχες καέντες, ἀλωπεκίας
B καταχριόμενοι σὺν ὄξει θεραπεύουσι.

Περὶ Ἥπατος αἰγός. Κεφ. μζ΄.

Τοῦ δὲ ἥπατος τῆς αἰγὸς ὀπτωμένου ὁ ἀποῤῥέων ἰχὼρ ἐγχριόμενος, νυκτάλωψιν ἁρμόζει· κἂν τὴν ἀτμίδα δέ τις ἑψομένου αὐτοῦ δέχηται "αἰεωρ(γ)οῦσι τοῖς ὀφθαλμοῖς, ὠφελεῖται. ἁρμόζει δὲ καὶ ἐσθιόμενον ὀπτὸν πρὸς τὰ — Samb. legit αἰεωργμένοις
C αὐτά. φασὶ δὲ καὶ ἐπιληπτικοὺς ἐλέγχεσθαι, φαγόντας, μάλιστα τὸ τράγιον ἧπαρ.

Περὶ Ἥπατος κάπρου. Κεφ. μη΄.

Τὸ δὲ τοῦ κάπρου ἧπαρ νεαρὸν καὶ ξηρὸν λεῖον σὺν οἴνῳ πινόμενον, ἑρπετῶν καὶ *"κτηνῶν δήγματα ὠφελεῖ. — Ald. πλωῶν Corn. κυνῶν

Περὶ Ἥπατος κυνὸς "λυσσῶντος. Κεφ. μθ.

D Κυνὸς λυσσῶντος ἧπαρ βιβρωσκόμενον ὀπτὸν ὑπὸ τῶν δηχθέντων ὑπ' αὐτοῦ, ἀπειραστοὺς ὑδροφοβίας τηρεῖν πιστεύεται. χρῶνται δὲ εἰς περιφυλακὴν καὶ τῷ κυνόδοντι τοῦ δακόντος, ἐπιδοῦντες εἰς κύστιδα καὶ περιάπτοντες τῷ βραχίονι.

Περὶ Ἥπατος αἰθυίας. Κεφ. ν΄.

E Αἰθυίας ἧπαρ σκελετευθὲν καὶ ποθὲν μεθ' ὑδρομέλιτος κοχλιαρίων δυοῖν πλῆθος, ἐκβάλλει δεύτερα. — Duo veteres codices hoc caput non habent, licet vt alia huius generis stare possit.

Περὶ Καττυμάτων. Κεφ. να΄.

ΤΑ δὲ ἀπὸ τῶν καττυμάτων παλαιὰ δέρματα, κεκαυμένα καὶ λεῖα "καταπλασσόμενα, πυρίκαυστα καὶ παρατρίμματα καὶ
F τὰ ἐξ ὑποδημάτων θλίμματα θεραπεύει. — Corn. καταπασσόμενα

Περὶ Ἀλεκτορίδων. Κεφ. νβ΄.

ΑΛΕΚΤΟΡΙΔΕΣ ἀνασχισθεῖσαι καὶ ἐπιτεθεῖσαι ἔνθερμοι, τοῖς ἑρπετῶν "δήγμασι βοηθοῦσι· δεῖ δὲ συνεχῶς ὑπαλλάσσειν. — In margine: ὥσπερ καὶ ἀνθρακώδεσιν ἀποστήμασιν. Scholiũ reor.

Περὶ Ἐγκεφάλου ἀλεκτορίδος. Κεφ. νγ΄.

Ὁ δὲ ἐγκέφαλος αὐτῶν ἐν πόματι θηριοδήκτοις σὺν οἴνῳ δίδοται, καὶ τὰς ἐκ μήνιγγος
G αἱμοῤῥαγίας ἐπέχει. "τοῦ δὲ ἄρρενος τὸ κατὰ τὰ ἐντὸς ὑποκείμενον τῇ κοιλίᾳ κερατοειδὲς, ἀποδερόμενον δὲ — Scriptura sic in veteribus distincta est vt hic sit initium capitis cuius hic est titulus ἀλεκτορίδος τὸ κερατοειδὲς ἐντός. Goup.

ἐν ταῖς ἑψήσεσι ξηρανθὲν, ἁρμόζει στομαχικοῖς, λεῖον μετ᾽ οἴνου πινόμενον. ὁ δὲ ζωμὸς τῆς νοσσακῆς, μάλιστα δίδοται *ἐπικράσεως χάριν φαυλοτήτων καὶ ἐπὶ τῶν στόμαχον πυρουμένων λιτῶς σκευασθείς. Ὁ δὲ τῶν παλαιῶν ἀλεκτρυόνων, δίδοται πρὸς κάθαρσιν κοιλίας. ἐξελόντας δὲ τὰ ἐντὸς, δεῖ ἀντεμβάλλειν ἅλας, καὶ καταρράψαντας ἕψειν μεθ᾽ ὕδατος ξεστῶν κ΄. καὶ ἄγοντας εἰς κοτύλας γ΄. δίδοται δὲ πᾶν ἐξαιθριασθέν. ἔνιοι δὲ συνέψουσι κράμβην θαλασσίαν, ἢ λινόζωστιν, ἢ κνῆκον, ἢ πολυπόδιον. ἄγει δὲ πάχος ὠμὸν, γλισχρῶδες, μέλαν· ἁρμόζει δὲ πυρετοῖς χρονίοις, ἄσθμασιν, ἀρθριτικοῖς, ἐμπνευματουμένοις στομάχοις".

Corn. ex Gal. & Paulo legit ἀλεκτορίδος.

Corn. legit ἑ

Vide inter Diosc. notha quæ huius capitis calci adiiciuntur.

Περὶ Ὠοῦ. Κεφ. νδ΄.

ὨΟΝ τὸ ἁπαλὸν, τροφιμώτερον τοῦ ῥοφητοῦ, καὶ τοῦ ἁπαλοῦ τὸ σκληρόν. ἡ λέκυθος αὐτοῦ χρησίμη πρὸς ὀφθαλμῶν περιωδυνίας, "ὀπτηθεῖσα σὺν κρόκῳ καὶ ῥοδίνῳ· πρός τε τὰς περὶ δακτύλιον φλεγμονὰς καὶ κονδυλώματα, σὺν μελιλώτῳ. μετὰ ῥοὸς δὲ ἢ κηκῖδος τηγανισθεῖσα, καὶ βρωθεῖσα, ἵστησι κοιλίαν, καὶ καθ᾽ ἑαυτὴν δὲ "παρενεχθεῖσα.

Flor. caret, sed vsus esse verum docet.

Fortè προσενεχθεῖσα

Περὶ Λευκοῦ τοῦ ὠοῦ. Κεφ. νε΄.

Τὸ δὲ λευκὸν αὐτοῦ ὠμὸν ὂν ψύχει, ἐμπλάττει, παρηγορεῖ ἐγχυματισθὲν ἐπ᾽ ὀφθαλμῶν φλεγμαινόντων. κατακαύματά τε οὐκ ἐᾷ φλυκταινοῦσθαι παραχρῆμα ἐπιχρισθέν· πρόσωπά τε ἀνεπικαύστα τηρεῖ, ἀνακόλλημα δέ ἐστι ῥευματιζομένων σὺν λιβανωτῷ κατὰ τοῦ μετώπου "τιθέμενον· φλεγμονάς τε ὀφθαλμῶν πραΰνει ἐρίῳ ἀναληφθὲν μιγέντος αὐτῷ ῥοδίνου καὶ "οἴνου καὶ μέλιτος· ὠμὸν δὲ ῥοφηθὲν, αἱμορροΐδος δήγμασι βοηθεῖ. ἀκροχλιαρὸν δὲ πρὸς κύστεως δηγμοὺς καὶ ἕλκωσιν νεφρῶν καὶ τραχυσμοὺς τραχείας ἀρτηρίας, καὶ αἵματος ἀναγωγὰς καὶ καταρρόους καὶ θώρακος ῥευματισμοὺς ἁρμόζει.

Hoc caput in vetustis libris cum superiore coniunctū est. Goup.

V. ἐπιτιθέμενον, aliter κείμενον.

V. οἰνομέλιτος.

Περὶ Τεττίγων. Κεφ. νϛ΄.

ΤΕΤΤΙΓΕΣ ὀπτοὶ ἐσθιόμενοι, τοῖς περὶ τὴν κύστιν ἀλγήμασι βοηθοῦσιν.

A quendum excoriari solet, arefacta tritáque & in vino pota stomachicis confert. "Ius autem pulli simpliciter paratum potissimè datur ad tēperandos prauos vitiosósque humores, & ijs quibus ęstuat os ventriculi. At ius è vetere gallinaceo datur ad aluum deiiciendā. Exemptis porrò interaneis in eorum locū sal
B immittendus est, demúmque consuto vētre gallinaceus in aquæ sextarijs xx. discoquēdus, dum tres heminæ supersint. Totum verò id sub dio refrigeratum exhibetur. Sunt qui marinam brassicam, mercurialem, cnicum aut filiculam simul incoquant. Cæterū̀m crudos crassósque, lentos ac viscosos & atros hu-
C mores educit. Prodest ijs quos longæ diuturnæq; tenent febres, suspiriosis, arthriticis, inflationéque stomachi laborantibus.

Hanc periodū prætermisit Ruellius.

De Ouo. Cap. LIIII.

OVVM molliculū plus alit quàm sorbile, itemq; durū plus quàm molle. Est ipsius luteum contra do-
D lores oculorum vtile, tostum cū rosaceo & croco. Sedis autē inflāmationibus & condylomatis prodest, addito meliloto. Cum rhoïs semine aut galla frixum in sartagine & in cibo sumptum, aut etiam per se exhibitum, aluum sistit.

E De Oui cādido seu albumine. C. LV.

Crudum oui candidum refrigerat, cutis spiramenta occludit, & oculis infusum eorum inflammationes lenit: ambustis confestim illitū, quominus erumpant pustulæ prohibet: faciem à Solis adustione tuetur: cum thure anacollematis vice fronti inductū, fluxiones arcet cō-
F pescítque: oculorum inflammationes lana exceptum, additis rosaceo melle ac vino, mitigat. Quòd si crudū sorbeatur, contra hęmorrhoidis serpentis morsus auxiliatur: exiguo verò calore tepens prodest contra vesicę rosiones, renū exulceratione, asperæ arteriæ scabritias, sanguinis reiectiones, destillationes ac thoracis rheumatismos.
G

De Cicadis. Cap. LVI.

CICADÆ si "assatæ edantur, doloribus vesicæ succurrunt.

Pl. tostæ in patella

De Locustis. Cap. LVII.

l. strangurias

LOCVSTÆ suffitu difficultates vrinę adiuuant, pręsertim quę fœminas malè habent: est autem earũ caro inutilis. At quæ locusta asiracos aut onos dicitur, sine pẽnis est, grandioribus membris dum recens est. Hęc assiccata si ex vino bibatur, contra scorpionis ictus magnoperè confert. Cęterùm hac eadem abundè vescuntur Afri, qui Leptin incolunt.

De Ossifrago. Cap. LVIII.

VENTRICVLVS eius auis, quem Latini ossifragum appellãt, paulatim potui datus, calculos fertur per vrinam expellere.

De Galerita. Cap. LIX.

GALERITA auicula est parua, apicem in vertice pauonis modo gestans. Hæc assa & in cibo sumpta colicos adiuuat.

De Hirundine. Cap. LX.

HIRVNDINIS pullos qui primo partu exclusi fuerint si crescente Luna dissecueris, in eorum ventre lapillos inuenies: è quibus duos, vnum quidem colore varium, alterum verò purum & vnicolorem accipies. His priusquã terrã attigerint iuuencæ corio aut ceruina pelle inclusis & brachio aut collo ad alligatis comitiales recreabis: plerunque etiã penitus sanitati restitues. Ipsę verò hirundines in cibo sumptę, velut & ficedulæ, aciẽ oculorũ exacuunt. Tam pullorum quàm matrũ in olla fictili combustarum cinis cum melle oblitus, oculis claritatẽ affert: confert & perunctus, angina laborantibus: itémque prodest ad vuæ ac tonsillarum inflãmationes. Cæterùm & ipsę & pulli si exiccentur & drachmæ vnius pondere ex aqua bibantur, his succurrunt qui angina conflictantur.

De Ebore. Cap. LXI.

ELEPHANTINI dentis ramentũ, vnguium reduuias curat impositum. Vim porrò astringẽdi obtinet.

De Talo suillo. Cap. LXII.

SVIS talus combustus dum è nigro albescat, túmque tritus ac potus, inflationibus coli ac diuturnis torminibus medetur.

A

Περὶ Ἀκρίδων. Κεφ. νζ'.

ΑΚΡΙΔΕΣ ὑποθυμιώμεναι, δυσουρίας μάλιστα ταῖς ἐπὶ γυναικῶν ὠφελοῦσι· τὴν δὲ σάρκα ἄχρηστον ἔχουσιν. ἡ δὲ λεγομένη ἀκρὶς ἀσίρακος ἢ ὄνος, ἄπτερός ἐστι καὶ μεγαλόκωλος, πρόσφατος· ξηρανθεῖσα δὲ σφόδρα σκορπιοδήκτοις ὠφελεῖ πινομένη σὺν οἴνῳ. χρῶνται δὲ αὐτῇ κατακόρως οἱ κατὰ Λέπτιν Λίβυες.

Hac periodo carent vulgati codices. Aldinus in notha retulit: quam tamẽ & Ruellius & Marcellus expresserunt.

B

Ald. ῥιξαχόσκη. V. ἠρίζαχύσκη. Fortè σκορπιοπλήκτους.

Περὶ Φίνιδος. Κεφ. νη'.

ΦΙΝΙΣ τὸ ὄρνεον, ὃ Ῥωμαϊστὶ καλοῦσιν ὀσίφραγον. τούτου ἡ κοιλία καὶ ὀλίγον ποτιζομένη, λίθους ἐξουρεῖσθαι ποιεῖν ἱστορεῖται.

V. Perperam ἀσουφράγον.

Περὶ Κορυδαλλοῦ. Κεφ. νθ'.

C

ΚΟΡΥΔΑΛΛΟΣ ὀρνίθιόν ἐστι μικρόν, ἔχον κατὰ τῆς κορυφῆς ὑπεροχὴν ὥσπερ ταῶνος. οὗτος βρωθεὶς ὀπτὸς, κωλικοὺς ὠφελεῖ.

Vulg. ex. κοιλιακοὺς: addit verò V. καὶ ἐπιληπτικοὺς

Περὶ Χελιδόνος. Κεφ. ξ'.

ΧΕΛΙΔΟΝΟΣ νεοσσούς, τοὺς ἐκ τῆς πρώτης νεοσσοποιίας, αὐξομένης τῆς
D
σελήνης ἀνατεμὼν, εὑρήσεις ἐν τῇ γαστρὶ λίθους, ἐξ ὧν δύο λαβὼν, ἕνα ποικίλον, καὶ τὸν ἕτερον καθαρὸν, πρὸ τοῦ ἐπιψαῦσαι τῆς γῆς ἐνδύσας εἰς δέρμα δαμάλεως ἢ ἐλάφου, καὶ περιάψας βραχίονι ἢ τραχήλῳ, ἐπιληπτικοὺς ὠφελήσεις. πολλάκις δὲ καὶ παντελῶς ἀποκαταστήσεις. βι-
E
βρωσκόμεναι δὲ ὥσπερ αἱ συκαλίδες, ὀξυωπίας εἰσὶ φάρμακον. καὶ ἡ ἀπ' αὐτῶν δὲ τέφρα, καὶ ἡ τῶν μητέρων καυθεισῶν ἐν χύτρᾳ μετὰ μέλιτος χρισθεῖσα, ὀξυδορκίαν ποιεῖ. ἁρμόζει δὲ καὶ συναγχικοῖς διαχριομένη, καὶ πρὸς σταφυλῆς καὶ παρισθμίων φλεγμονάς. σκελετευθεῖσαι δὲ αὗται καὶ
F
οἱ νεοσσοὶ, συναγχικοὺς ὠφελοῦσι πινόμεναι μεθ' ὕδατος πλῆθος < α'.

Περὶ Ἐλέφαντος. Κεφ. ξα'.

ΕΛΕΦΑΝΤΟΣ ὀδόντος ῥίνισμα, παρωνυχίας καταπλασθὲν θεραπεύει. Δύναμιν δὲ ἔχει στυπτικήν.

V. add. σὺν τῷ μαλακῷ ξηραίνειν.

Περὶ Ἀστραγάλου ὑός. Κεφ. ξβ'.

G

ΑΣΤΡΑΓΑΛΟΣ ὑὸς καεὶς μέχρις ἂν ἐκ μέλανος γένηται λευκὸς, καὶ λεῖος ποθεὶς, ἐμπνευματώσεις κόλου καὶ στρόφους χρονίους ἰᾶται.

Περὶ Ἐλάφου κέρατος. Κεφ. ξγ'.

V.add. ἕλμινθας ἀναιρεῖ καὶ ὑδρωπικοῖς [illegible]

V.add. καὶ ὑστερικαῖς

ΕΛΑΦΟΥ κέρας κεκαυμένον καὶ πεπλυμένον, ἁρμόζει πινόμενον πλῆθος δυοῖν κοχλιαρίων αἱμοπτοϊκοῖς, δυσεντερικοῖς, κοιλιακοῖς, ἰκτερικοῖς, κύστεως ἀλγήμασι μετὰ τραγακάνθης, ῥοικαῖς δὲ γυναιξὶ μετὰ ὑγροῦ τοῦ πρὸς τὸ πάθος ἁρμόζοντος. καίεται δὲ ἐν καμίνῳ καταβληθὲν καὶ κοπὲν εἰς ὠμὴν χύτραν περιπεπλασμένην πηλῷ, ἄχρις ἂν λευκὸν γένηται. πλύνεται δὲ ὡς καδμία· τὸ δὲ τοιοῦτον ἁρμόζει πρὸς τὰ ἐν ὀφθαλμοῖς ἕλκη καὶ ῥεύματα· καὶ ὀδόντας διατριβόμενον σμήχει· ὠμὸν δὲ θυμιαθὲν, ἑρπετὰ διώκει. ἀποζεσθὲν δὲ μετ' ὄξους καὶ διακλυζόμενον, παρηγορεῖ γομφιάσεις.

Περὶ Καμπῶν. Κεφ. ξδ'.

AEg. ἐπιχριόμεναι

ΚΑΜΠΑΙ αἱ ἐπὶ τῶν λαχάνων γινόμεναι, περιχριόμεναι σὺν ἐλαίῳ, ἀδήκτους ἀπὸ τῶν ἰοβόλων φυλάττειν λέγονται.

Περὶ Κανθαρίδων. Κεφ. ξε'.

ΚΑΝΘΑΡΙΔΕΣ εἰς ἀπόθεσιν εὔθετοι αἱ ἀπὸ τοῦ σίτου. ἃς βαλὼν εἰς ἀκόνιτον ἀγγεῖον, καὶ τὸ στόμα περιδήσας ὀθονίῳ ἀραιῷ, καθαρῷ, περίκαρα στρέψον ἀτμῷ ζέοντος ὄξους δριμυτάτου, καὶ ἕως ἂν πνιγῶσι κράτει· εἶτα διαπείρας λίνῳ, ἀπόθες. ἐνεργέσταται δέ εἰσιν αἱ ποικίλαι, καὶ μηλίνας ἐπικαρσίους ζώνας ἔχουσαι [ἐν τοῖς πτεροῖς] ἐπιμήκεις τὸ σῶμα, ἁδραί, ἐμπίμελοι, ὡς αἱ σίλφαι. ἄπονοι δέ εἰσιν αἱ μονόχρωμοι.

V. ἐνεργέστεραι

V. hæc omittit.

Περὶ Βουπρήστου. Κεφ. ξς'.

Ὡσαύτως δὲ ἀποτίθενται καὶ αἱ βούπρηστεις, εἶδος οὖσαι κανθαρίδων, καὶ αἱ πιτυοκάμπαι· καὶ αὗται δὲ ἐπὶ κοσκίνου ἐπαιωρουμένου, θερμοσποδιᾷ φωγνύμεναι ἐπὶ βραχὺ, ἀποτίθενται. δύναμις δὲ αὐτῶν κοινὴ σηπτικὴ, ἑλκωτικὴ, θερμαντική· ὅθεν μίγνυνται φαρμάκοις τοῖς τὰ καρκινώδη καὶ λέπρας καὶ λειχῆνας ἀγρίους θεραπεύουσιν. ἄγουσι δὲ καὶ ἔμμηνα, πεσσοῖς μαλακτικοῖς μιγεῖσαι. ἔνιοι δὲ ἱστόρησαν τὰς κανθαρίδας καὶ ὑδρωπικοῖς βοηθεῖν, μιγνυμένας ἀντιδότοις, ὡς οὐρήσιν

V. non legit

Ald. addit πρὸς. V. [illegible] καὶ [illegible]

De Cornu ceruino. Cap. LXIII.

A Cornu cerui vstum ac lotum si binûm cochlearium mensura bibatur, confert sanguinem excreantibus, dysentericis, cœliacis, regio morbo, & vesicę doloribus cũ tragacantha: fœminis item fluxione vuluæ laborantibus, cum liquore ei affectui accõmodato. Porrò tusum B &crudo fictili luto circumlito inditum vritur in fornace donec albescat, ac deinde cadmiæ modo eluitur. Tale verò oculorum vlceribus atque fluxionibus salutare est: affrictum quoque dentes expurgat. Cæterùm crudum si accendatur, odore serpentes fugat. In aceto verò feruefactum si ore colluatur, interiorũ C dentium dolores mitigat.

De Erucis. Cap. LXIIII.

Erucæ quę in oleribus gignuntur, à venenatarũ bestiarũ morsibus eos ferũtur tutos præstare qui ipsis ex oleo peruncti fuerint.

De Cantharidibus. Cap. LXV.

D Cantharides quæ in frumentis leguntur, ad recondendum idoneæ sunt. Eas in vas nõ picatum immittito, ac ipsius osculũ raro puróque linteo obligatũ circumuertito ad vaporẽ feruentis aceti quàm acerrimi, tandiúque inuersum fictile contineto, donec illæ suffocẽtur: tandẽ lino transfixas reponito. Porrò E efficacissimæ sunt quæ variæ visuntur, luteásque habent in pennis transuersas lineas, quæque oblongo sunt corpore, crassæ, & blattarũ modo præpingues. Sed inefficaces & imbecillæ, quæ vnius sunt coloris.

De Buprestí. Cap. LXVI.

Simili modo reponũtur & bupre- F stes, quę sunt è cantharidum genere, itémque pinorum erucæ. Sed & hæ supra cribrum suspensum feruenti cinere paulisper intostæ reconduntur. Vis ipsarum communis septica, exulceratoria, & excalfactoria: qua de causa medicamentis admiscentur, quibus carcinomata, lepræ & impetigines feræ curantur. G Menses quoque cient, pessis emollientibus additæ. Porrò nonnulli cantharidas antidotis admistas etiam hydropicis auxiliari prodiderunt, quippe quæ vrinas mo-

moueant. Alij ipsarum alas ac pedes ijs qui illas hauserint pro antidoto esse tradiderunt.

A κινοῦσαι. ἔνιοι δὲ τὰ πτερὰ αὐτῶν καὶ τοὺς πόδας τοῖς πιοῦσιν αὐτὰς ἀντιφάρμακον ἀνέγραψαν.

De Salamandra. Cap. LXVII.

SALAMANDRA lacertę genus est, iners, variũ, quódque frustra creditum est ignibus non vri. Vim habet septicam, exulcerantem, ac denique calfactoriam. Additur in medicamenta septica lepras abolentia, quemadmodum & cantharis: ac simili quoque modo reponitur. Vsta verò, pilos cum oleo abolet. Cæterùm exenterata, detractis pedibus & capite, in melle seruatur ad eundem vsum.

Περὶ Σαλαμάνδρας. Κεφ. ξζ'.

ΣΑΛΑΜΑΝΔΡΑ εἶδός ἐστι σαύρας· ἔστι δὲ νωχελὲς, ποικίλον, μάτην πιστευθὲν μὴ καίεσθαι. Δύναμιν δὲ ἔχει σηπτικὴν, B ἑλκωτικὴν, θερμαντικήν. μίγνυται δὲ σηπτικαῖς καὶ λεπρικαῖς ὡς ἡ κανθαρὶς, καὶ ἀποτίθεται ὁμοίως. ψιλοῖ δὲ καὶ τρίχας *τακεῖσα μετ' ἐλαίου. φυλάσσεται δὲ καὶ ἐν μέλιτι ἐξεντερισθεῖσα, τῶν ποδῶν καὶ τῆς κεφαλῆς ἀφαιρεθέντων, εἰς τὴν αὐτὴν χρῆσιν.

V. ὡς ἔνιοι σαῦρον

Orib. add. καὶ ἑλκωτικαῖς δυνάμεσι

De Araneo. Cap. LXVIII.

ARANEVS, quem holcum aut lycon, id est, raptorem aut lupum alij nominant, cum emplastro subactus & linteolo inductus, ac fronti aut temporibus impositus, tertianos circuitus persanat. Tela eius apposita sanguinem sistit, & vlcera quæ summam cutem occuparunt ab inflammationis iniuria vindicat. Est & alterũ aranei genus, quod candidam, tenuem, densámque telam orditur. Hoc aluta inuolutum, & de lacerto suspensum, quartanis circuitibus mederi narratur. Decoctum autem ex rosaceo & infusum, aurium doloribus auxiliatur.

C Περὶ Ἀράχνης. Κεφ. ξη'.

ΑΡΑΧΝΗ τὸ ζῶον, ὃ ὁλκὸν ἔνιοι ἢ* λύκειον καλοῦσι, συμμαλαχθεῖσα σπληνίῳ, καὶ ἐμπλασθεῖσα εἰς ὀθόνιον, περιτεθεῖσα μετώπῳ ἢ κροτάφοις, τριταϊκὰς περιόδους ὑγιάζει. τὸ δὲ ὕφος αὐτῆς ἐπιτιθέμενον αἷμα ἵστησι, καὶ ἀφλέγμαντα τηρεῖ D τὰ ἐπιπόλαια τῶν ἑλκῶν. ἔστι δὲ καὶ ἕτερον εἶδος ἀράχνης, κατασκευάζον τὸ ὕφασμα λευκὸν, λεπτὸν καὶ πυκνόν· ὃ ἱστοροῦσι δὲ ἐνδεόμενον εἰς κυτίδα, καὶ περιαπτόμενον βραχίονι, τεταρταϊκὰς περιόδους θεραπεύειν. συνεψηθὲν δὲ ῥοδίνῳ, ὠταλγίαις βοηθεῖ ἐγχεόμενον.

V. non habet

De Lacerta. Cap. LXIX.

LACERTÆ caput tritum & impositum, aculeos & omnia corpori infixa extrahit. Sed & formicantes verrucas & pensiles, quas acrochordonas vocant, clauósque tollit. Iecur ipsius dentium cauernis inditũ, dolores eximit. Tota verò dissecta & imposita, ictos à scorpione leuat.

E Περὶ Σαύρας. Κεφ. ξθ'.

ΣΑΥΡΑΣ ἡ κεφαλὴ λεία ἐπιτεθεῖσα, σκόλοπας ἐξάγει καὶ πάντα τὰ ἐμπεπηγότα. αἴρει δὲ καὶ μυρμηκίας, καὶ ἀκροχορδόνας, καὶ ἥλους. τὸ δὲ ἧπαρ αὐτῆς ἐντεθὲν τοῖς τῶν ὀδόντων βρώμασιν, ἀπονίαν ποιεῖ. ὅλη δὲ ἀνασχισθεῖσα, καὶ ἐπιτεθεῖσα, σκορπιοπλήκτους κουφίζει.

De Sepe. Cap. LXX.

SEPS, quam nõnulli lacertã Chalcidicam vocãt, ex vino pota, quos momorderit ijs medetur.

F Περὶ Σηπός. Κεφ. ο'.

ΣΗΨ, ἣν ἔνιοι σαύραν ἐκάλεσαν Χαλκιδικὴν, ἐν οἴνῳ ποθεῖσα, τοὺς ὑπ' αὐτῆς δηχθέντας ἰᾶται.

Lacuna reperit in vetustiss. codice, ταύτης ἡ κεφαλὴ λεία

De Scinco. Cap. LXXI.

SCINCVS quidam in Ægypto, alius in India, alius ad mare Rubrũ gignitur. Est & alius qui apud Libyam Mauritaniæ fluuium reperitur. Est verò crocodilus terrestris sui generis, qui addito nasturtio sa-

Περὶ Σκίγκου. Κεφ. οα'.

ΣΚΙΓΚΟΣ ὁ μέν τίς ἐστιν Αἰγύπτιος, ὁ δὲ Ἰνδικὸς, ἄλλος ἐν τῇ Ἐρυθρᾷ G γεννώμενος· ἕτερος δὲ ἐν τῇ Λιβύῃ τῆς Μαυρουσιάδος εὑρίσκεται. ἔστι δὲ κροκόδειλος χερσαῖος, ἰδιογενὴς, ταριχευόμενος ἐν

Vulg. Ἀνδίᾳ

*καρδάμῳ. φασὶ δὲ δύναμιν ἔχειν ποθὲν τὸ περὶ τοὺς νεφροὺς αὐτοῦ μέρος, ὅσον < πλῆθος μετ' οἴνου, ὁρμητικὴν πρὸς τὰ ἀφροδίσια· ἀποπαύεσθαι δὲ τὴν ἐπίτασιν τῆς προθυμίας, φακοῦ ἀφεψήματι μετὰ μέλιτος πινομένῳ, ἢ θρίδακος σπέρματι μεθ' ὕδατος. μίγνυται δὲ καὶ ἀντιδότοις.

A le conditur. Aiunt porrò partem eã quæ renes amplectitur, drachmæ pondere in vino potam, venerem accendendi vim habere: attamen lentis decocto cum melle, aut semine lactucæ cũ aqua poto intensam illam veneris cupiditatẽ inhiberi. In antidota quoque additur.

Περὶ τῶν τῆς γῆς ἐντέρων. Κεφ. οβ'.

B *De Terrenis vermibus. C. LXXII.*

ΓΗΣ ἔντερα λεῖα ἐπιτεθέντα, νεύρων ἀποκοπὰς κολλᾷ, λύει δὲ καὶ ῥιγοπυρέτους· ἑψηθέντα δὲ σὺν χηνείῳ στέατι, διαθέσεις ὤτων ἐγχυματιζόμενα θεραπεύει· συνεψηθέντα δὲ ἐλαίῳ καὶ ἐγχεόμενα εἰς τὸ ἀντικείμενον οὖς, ὀδονταλγίαις βοηθεῖ· ἀλλὰ δὲ καὶ οὖρα λεῖα πινόμενα σὺν γλυκεῖ.

Lacuna legit in vetustiss. codice, σὺν ὕδατι καὶ χηνείῳ στέατι

TERRENI vermes triti & impositi, præcisos neruos glutinant, ac tertianas quoque soluunt. Decocti verò cũ anserino adipe & instillati, affectis auribus medentur. In oleo autem decocti si oppositæ auriculæ infundantur, dentiũ doloribus prę-stant auxilium. Triti quoque & cũ C passo epoti vrinas ciunt.

Περὶ Μυογάλης. Κεφ. ογ'.

De Mure araneo. Cap. LXXIII.

ΜΥΟΓΑΛΗ ἀναχισθεῖσα καὶ ἐπιτεθεῖσα, ἄκος ἐστὶ τοῦ ἰδίου δήγματος.

MVs araneus dissectus & impositus contra suos morsus remedio est.

Περὶ Μυῶν. Κεφ. οδ'.

De Muribus. Cap. LXXIIII.

ΜΥΑΣ τοὺς κατοικιδίους ἀναχισθέντας σκορπιοπλήκτοις ὠφελίμως ἐπιτίθεσθαι ὁμολογεῖται· βρωθέντας δὲ ὀπτοὺς ὑπὸ παίδων, ἀναξηραίνειν τὸ ἐν τοῖς στόμασιν αὐτῶν σίελον.

D MVRES domesticos dissectos scorpionum ictibus vtiliter imponi est in confesso: si verò inassati à pueris in cibo sumantur, ipsorum oris saliuam exiccare.

Περὶ Γάλακτος. Κεφ. οε'.

De Lacte. Cap. LXXV.

ΓΑΛΑ κοινῶς μὲν πᾶν, εὔχυμον, εὔτροφον, μαλακτικὸν κοιλίας, "φυσητικὸν στομάχου καὶ ἐντέρων· ὑδαρέστερον μέντοι τὸ ἐαρινὸν τοῦ θερινοῦ, καὶ τὸ ἀπὸ χλωρᾶς νομῆς μᾶλλόν ἐστι μαλακτικὸν κοιλίας. ἔστι δὲ καλὸν γάλα, τὸ λευκὸν καὶ ὁμαλὸν τῇ παχύτητι, καὶ συστρεφόμενον, ἐπειδὰν ἐπισταγῇ ὄνυχι. τὸ δὲ αἴγειον ἧττον κοιλίας ἅπτεται, διὰ τὸ τὰς αἶγας τὸ πλέον στυφούσῃ νομῇ χρῆσθαι, δρυῒ καὶ σχίνῳ, καὶ θαλλίᾳ, καὶ τερμίνθῳ· ὅθεν καὶ εὐστόμαχον τυγχάνει. τὸ δὲ προβάτειόν ἐστι "παχύ τε καὶ γλυκὺ καὶ "πάνυ λιπαρὸν, οὐχ οὕτω δὲ εὐστόμαχον. τὸ μὲν τοι βόειον καὶ ὄνειον καὶ ἵππειον, εὐκοιλιώτερα* καὶ "ταρακτικά. πᾶν δὲ γάλα κοιλίας καὶ στομάχου ἀνατρεπτικὸν, ὅπου ἐστὶ νομὴ σκαμμωνία, ἢ ἐλλέβορος, ἢ λινόζωστις, ἢ κληματίτις. ὡς καὶ ἐν τοῖς " ἰουστίνοις ὄρεσιν ὑφ' ἡμῶν ἱστόρηται· αἱ γὰρ αἶγες νεμόμεναι τοῦ λευκοῦ ἐλλεβόρου τὰ φύλλα,

In manuscripto codice legit Mathiolus φυσικόν.

Codex quidam antiquus παχὺ sed nullo sensu. Goup.

V. πάνυ omittit.

Aldinus, γίνεται pro καὶ ταρακτικά.

Fortè οὐεστίνοις vt & antea lib. I. cap. 9.

LAC generatim omne boni succi est, corpus alit, ventrem mollit, E stomachum & intestina inflatione vexat: vernum tamen aquatius ęstiuo, & quod è viridi pascuo est, aluum magis emollit. Probatur candidũ & æquali crassitudine, quódque vngui instillatum " conglobatur. Aluum minùs tentat caprinum, quoniam capræ astringenti pabulo magna ex parte vescuntur, quercu, F lentisco, frondibus oleaginis, & terebintho: quam ob causam stomacho etiam euadit accommodatum. Ouillum autem crassum est, dulce ac præpingue: sed non vsque adeò stomacho vtile. At bubulum, asininum, & equinum, aluum magis soluunt, ipsámque turbant. Quibus verò in locis scammonium, veratrũ, G mercurialis & clematis sunt pro pabulo, lac omne ventrẽ, stomachũq; subuertit: quale in Vestinis montibus à nobis obseruatum est. Siquidem capræ veratri albi folia, cũ pri-

haret in lo stait Pl.

mùm erumpunt depaſcentes & ipſæ euomunt, & lac quoque reddút euertendi ſtomachi vim habẽs atque nauſeoſum. Porrò decoctum lac omne, & id quidem maximè à quo ſilicum ignitorum vi portio tenuior exhauſta eſt, ventrem aſtringit ac omnibus in vniuerſum internis exulcerationib⁹ auxiliatur, præſertim verò gutturis, pulmonis, inteſtinorum, renum, ac veſicæ. Quin & contra ſummæ cutis pruritus, papularum eruptiones & vitiatos corporis ſuccos recens exhibetur cum melle crudo, addito ſale & exigua aqua dilutum. Minùs verò inflat quodcunque ſemel feruefactũ eſt. Cæterùm decoctum cum calculis ad dimidias alui fluxiones vlceratione comitatas adiuuat.

De Sero lactis. Cap. LXXVI.

Lac quodcunque implicitũ habet ſibi ſerum, quod quidem à lacte diuiſum redditur ad purgationem efficacius. Exhibetur porrò quibus citra acrimoniam deiectionẽ moliri volumus, vti melancholicis, comitialibus, atque in lepra, elephantiaſi & papularum toto corpore eruptionibus.

De Schiſto lacte. Cap. LXXVII.

Diuiditur autem lac omne, ſi fictili nouo ferueat, & ficulneo ramo recens deſecto moueatur, ac poſteaquam bis terve efferbuerit, affundantur aceti mulſi totidem cyathi quot ſunt heminæ lactis: ita enim diſcedit ſerum ab eo quod caſeoſum eſt. Sed oportebit vt ne lac feruendo circunfundatur, inter coquendum continenter ſpõgia ex frigida fictilis labrum detergere, ſextariúmque argenteum frigidæ aquæ plenum demittere. Bibitur porrò ſerum heminis per interualla ſingulis vſque ad quinas, ita vt intercedentibus ſpatiis potantes deambulent. Lac autem recens etiã efficax eſt contra roſiones & inflammationes à medicamentis exitialibus factas, vti à cantharide, pityocampa, ſalamandra, aut bupreſte, auripigmento, dorycnio, aconito, aut ephemero. Ad hoc verò priuatim bubulũ maximè cõfert. Gargarizatur & ad oris ac tonſillarum

A κατὰ τὴν" προτέραν ἐκβλάστησιν αὐτῶν, αὗται ἔμοσδοι· καὶ τὸ γάλα ἀνατρεπτικὸν στομάχου καὶ ναυτίας *γίνεται. ἑψηθὲν δὲ πᾶν γάλα στεγνωτικὸν γίνεται κοιλίας· καὶ μάλιστα τὸ διὰ πυρὸς κόχλαξιν ἐξικμασθέν, κοινῶς δὲ" καὶ ταῖς ἐντὸς ἑλκώσεσι βοηθεῖ, μάλιστα δὲ βρόγχου, πνεύμονος, ἐντέ-
B ρων, νεφρῶν, κύστεως, καὶ πρὸς τοὺς τῆς ἐπιφανείας κνησμούς, ἐξανθήματα, καὶ κακοχυμίας, δίδοται νεαρὸν μετὰ μέλιτος ὠμοῦ καὶ ὕδατος συνανακραθέντος ὀλίγου, μιγνυμένων καὶ ἁλῶν. ἀφυσότερον δὲ γίνεται ἀποζεσθὲν ἅπαξ. τὰ δὲ τῆς κοιλίας μεθ' ἑλκώσεως ῥεύματα, ἄχρις ἡμίσεως τοῖς
C κόχλαξιν ἑψηθὲν ὠφελεῖ.

Περὶ Ὀῤῥοῦ γάλακτος. Κεφ. οϛʹ.

Ἔχει δὲ πᾶν γάλα συμπεπλεγμένον τὸν ὀῤῥόν", ὃς διαζόμενος πρὸς κάθαρσιν εὐτονώτερος" γίνεται. διδόμενος ἐφ' ὧν δίχα δριμύτητος ἔκκρισιν βουλόμεθα ποιῆσαι, ὡς ἐπὶ μελαγχολικῶν, ἐπιληπτικῶν,
D λέπρας, ἐλεφαντιάσεως, καὶ ἐξανθημάτων τῶν περὶ ὅλον τὸ σῶμα.

Περὶ Σχιστοῦ γάλακτος. Κεφ. οζʹ.

*Σχίζεται δὲ πᾶν γάλα ζεννύμενον ἐν καινῇ χύτρᾳ κεραμίᾳ, καὶ κινούμενον κλάδῳ συκίνῳ νεοτμήτῳ, καὶ μετὰ τὸ ζέσαι δὶς ἢ τρὶς ἐπιῤῥαίνεται ὀξυμέλιτος κύα-
E θος, πρὸς ἑκάστην κοτύλην τοῦ γάλακτος· οὕτω γὰρ διαιρεῖται ὁ ὀῤῥὸς τοῦ τυρώδους. δεήσει δὲ πρὸς τὸ μὴ ὑπερζεῖν τὸ γάλα, ἐν τῇ ἑψήσει σπόγγῳ ἐκ ψυχροῦ συνεχῶς ἀποψᾶν τὸ χεῖλος τῆς χύτρας, καὶ ξέστην ἀργυροῦν πλήρη ὕδατος ψυχροῦ καθιέναι. ποτίζεται δὲ ὁ ὀῤῥὸς ἐκ διαστήμα-
F τος κατὰ κοτύλην ἄχρι πέντε κοτυλῶν, ἐν δὲ τοῖς μεταξὺ διαστήμασι περιπατείτωσαν οἱ" πίνοντες. ποιεῖ δὲ τὸ πρόσφατον γάλα καὶ πρὸς τοὺς ἀπὸ τῶν θανασίμων φαρμάκων δηγμοὺς καὶ πυρώσεις, ὡς κανθαρίδος ἢ πιτυοκάμπης, ἢ σαλαμάνδρας, ἢ βουπρήστεως ἢ * "ὑοσκυάμου, ἢ
G δορυκνίου, ἢ ἀκονίτου, ἢ ἐφημέρου. πρὸς δὲ τοῦτο μάλιστα τὸ βόειον συμφέρει ἰδίως ἁρμόζον. διακλύζεται δὲ καὶ πρὸς ἑλκώσεις στομάτων καὶ παρισθμίων εἰς ἀναγαργάρισμα.

V. C. hæc ita, licet eodem ſenſu: αὗται τε ἔμοσδοι κατὰ τὴν προτέραν ἀπόλαυσιν τῆς ποας, καὶ τὸ γάλα ἀναλυτικὸν τοῦ στομάχου καὶ ὑπακτικὸν καὶ ναυτίας ποιητικὸν κατασκευάζουσι.

V. inſerit, δοκεῖ ac deinde βοηθεῖν.

add. λεγόμενον

V. ἁρμόζει

In antiquo ſcriptum inuenit Goupyl. πάντες.

ἰδίως δὲ τὸ ὄνειον διακλυζόμενον, οὖλα καὶ ὀδόντας κρατύνει. τοὺς δὲ τῆς κοιλίας μετὰ ἑλκώσεως ῥευματισμοὺς καὶ τεινεσμοὺς προβάτειον ἢ βόειον ἢ αἴγειον ἵστησιν, ἑψηθὲν διὰ κοχλάκων ἐγκλύζεται δὲ καὶ καθ' ἑαυτὸ καὶ μετὰ πτισάνης ἢ χόνδρου χυλοῦ, ἰκμάδας πραΰνον τὴν τῶν ἐντέρων δῆξιν. ἐγκλύζεται δὲ καὶ μήτρα εἱλκωμένη.

Περὶ Γυναικείου γάλακτος. Κεφ. οη'.

Τὸ δὲ τῆς γυναικὸς γάλα γλυκύτατόν ἐστι καὶ τροφιμώτατον· ὠφελεῖ δὲ θηλαζόμενον στομάχου δῆξιν καὶ φθίσιν· ἁρμόζει δὲ καὶ πρὸς λαγωοῦ θαλασσίου πόσιν. μιγὲν δὲ λιβανωτῷ λείῳ, ἐνστάζεται τοῖς ἐκ πληγῆς αἱμαχθεῖσιν ὀφθαλμοῖς· καὶ ποδαγρικοῖς ὠφελεῖ, σὺν μηκωνείῳ καὶ κηρωτῇ καταχριόμενον. ἄθετον δὲ πᾶν γάλα σπληνικοῖς, ἡπατικοῖς, σκοτωματικοῖς, ἐπιληπτικοῖς, τοῖς τὸ νευρῶδες πάσχουσι, πυρέσσουσι, κεφαλαλγοῦσιν· εἰ μή ποτε καθάρσεως ἕνεκά τις προσφέρει τὸ σχιστὸν ὡς ὑποδέδεικται. ἱστοροῦσι δέ τινες τὸ τῆς πρωτοτόκου κυνὸς γάλα ψιλοῦν τρίχας καταχριόμενον, καὶ θανασίμων φαρμάκων ἀντιφάρμακον ποθέν, καὶ τεθνηκότων ἐμβρύων ἐκβόλιον.

Περὶ Τυροῦ νεαροῦ. Κεφ. οθ'.

ΤΥΡΟΣ νεαρὸς δίχα ἁλῶν ἐσθιόμενος τρόφιμος, εὐστόμαχος, εὐανάδοτος, σαρκῶν ποιητικός, κοιλίας μετρίως μαλακτικός· διαφέρων αὐτὸς αὐτοῦ παρὰ τὴν τοῦ γάλακτος φύσιν, ἀφ' οὗ σκευάζεται. ἑψηθεὶς δὲ καὶ ἐκθλιβεὶς, εἶτα ὀπτηθεὶς, σταλτικὸς γίνεται κοιλίας· ὠφελεῖ δὲ καταπλασσόμενος ὀφθαλμῶν φλεγμονὰς καὶ ὑπώπια. ὁ δὲ νεαλὴς, *εὐτροφώτερος ἐσθιόμενος καὶ πρὸς καθαίρεσιν σαρκὸς ἐπιτήδειος, κακοστόμαχος, λυπῶν κοιλίαν καὶ ἔντερα. ὁ δὲ παλαιότερος, κοιλίας σταλτικός. καὶ ὁ ἐξ αὐτοῦ ὀρρὸς, κυνῶν τροφιμώτατος.

V. tantùm φλεγμονάς.

Περὶ Ἱππάκης. Κεφ. π'.

Η δὲ καλουμένη ἱππάκη, τυρός ἐστιν ἵππειος, βρομώδης, καὶ πολύτροφος, ἀνάλογον τῷ βοείῳ. ἔνιοι δὲ ἱππάκην ἐκδέχεσθαι τὴν ἵππειον πιτύαν.

A exulcerationes. Asininum verò peculiariter ore collutum, gingiuas dentésque stabilit. Fluxiones autem alui vlceratione comitatas ac tenesmos, ouillum, bubulum, aut caprinum candentium silicum ope decoctum, sistit. Quinetiam per se & cum hordeacea ptissana aut halicæ cremore infusum, rosiones intestinorũ magnoperè mitigat: B exulceratæ quoque vuluæ infunditur.

De Lacte muliebri. C. LXXVIII.

Lac muliebre dulcissimum est, & maximè alit. Mãmis exuctum prodest ad stomachi rosionem ac tabẽ: valet & contra haustum leporẽ marinum. Thuris verò pollini admixtum, oculis ab ictu cruore suffusis C instillatur. Podagricis quoque vtile est, cum meconio & cerato illitum. Cæterùm lac omne contrariũ spleneticis, hepaticis, vertiginosis, comitialibus, neruorũ vitio laborantibus, febres habentibus & capite dolẽtibus: nisi si quis purgationis gratia, vti demonstratum est, schistum D exhibeat. Sunt qui narrent lac primiparæ canis perunctum pilos abolere, ac potum contra venena antidoti vicem obtinere, necnon & mortuos fœtus eiicere.

De Caseo recenti. Cap. LXXIX.

CASEVS recens ac minimè salsus in cibo sũptus probè alit, stomacho vtilis est, ac facilè in membra E distribuitur: corpus auget, aluúmque moderatè mollit: alius tamẽ alio præstantior est, pro natura lactis è quo conficitur. Decoctus autem & expressus, dein inassatus, aluum sistendi vim acquirit: prodest verò impositus oculorũ inflammationibus atque sugillatis. At qui recens salitus est, si comedatur, minùs ali- F menti præbet, ad minuendum corpus idoneus est, stomacho aduersatur, aluũ denique & interanea offendit. Vetustior aluum sistit. Cæterùm quod è caseo manauit serum canes quàm optimè alit.

De Hippace. Cap. LXXX.

Quod hippacen vocant, caseus G est equinus, qui quidem virus redolet, at magnoperè alit, bubulo proportione respondens. Sunt tamen qui equinum coagulum hippacen appellauerint.

De Butyro & eius fuligine. Cap. LXXXI.

LAVDABILE paratur butyrũ è lacte pinguissimo, quale ouillũ est: fit & ex caprino, agitato in vasis lacte, donec pingue separetur. Molliẽdi facultate præditũ est, vímque habet olei: vnde & largiùs epotum & aluum relaxat, & contra venena, si desit oleum, vsurpatur. Cum melle affrictum, dentitiones adiuuat, gingiuarum pruritus in infantibus & oris vlcera emendat. Foris verò illitum corpus reddit habitius, & à psydracijs tuetur atque conseruat. Est & efficax contra inflammationes ac duritias vuluæ, quòd certè quidem neque putidum neque vetustum fuerit: ad dysenterias quoque & coli vlcerationem infunditur. Denique in suppuratoria medicamenta vtiliter additur: maximè verò in neruorum, meningum, vesicæ ac ceruicis vulneribus. Illud ipsum replet, purgat, & carnẽ creat: necnon & ab aspide commorsis impositũ prodest. Recẽs etiã opsoniis pro oleo ammiscetur, vti & placentis adipis vice. Colligitur verò è butyro fuligo hunc in modum: In lucernam nouam infusum butyrum accendito, & vbi operculaueris, fictili in modum siphunculi facto & supernè quidem angusto, ima verò parte foramina clibani instar habẽte cremari finito: ac vbi primũ absumptum fuerit butyrũ, aliud subinde affundito, dum fuliginis quantum desideras coaceruaueris: tandem penna deradito, ac vtitor. In medicamentis oculorum vim habet exiccandi & adstringendi: fluxiones verò cohibet, & vlcera celeriter ad cicatricem perducit.

De Lanis. Cap. LXXXII.

LANÆ succidę molles è collo feminibúsque, laudatissimæ. Subueniunt inter initia vulneribus, cõtusis, desquamatis, liuidis, & ossiũ fracturis aceto & oleo aut vino imbutæ. Siquidẽ liquores facilè cõbibunt quibus immerguntur, & propter adhærẽtes sordes (œsypum vo-

A Περὶ Βουτύρου καὶ τῆς ἐξ αὐτοῦ λιγνύος. Κεφ. πα'.

ΒΟΥΤΥΡΟΝ σκευάζεται καλὸν ἐκ τοῦ λιπαρωτάτου γάλακτος. τοιοῦτον δέ ἐστι τὸ προβάτειον· γίνεται δὲ καὶ ἐκ τοῦ αἰγείου, ἐν ἀγγείοις κινουμένου τοῦ γάλακτος, καὶ χωριζομένου τοῦ λίπους. ἔχεται δὲ δυνάμεως B "μαλακτικῆς, ἐλαιώδους· ὅθεν κοιλίας τε ἐκλύει πλέον ποθὲν καὶ πρὸς τὰ θανάσιμα μὴ παρόντος ἐλαίου χρησιμεύει. μιχθὲν δὲ μέλιτι καὶ παρατριφθέν, ὀδοντιάσεις ὠφελεῖ, καὶ τοὺς τῶν οὔλων ὀδαξισμοὺς ἐπὶ παίδων καὶ ἄφθας. ἔξωθεν δὲ καταπλασσόμενον, εὔτροφον καὶ ἀψυδρακίωτον C τηρεῖ τὸ σῶμα. ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς φλεγμονὰς καὶ σκληρίας ὑστέρας τὸ μὴ δυσῶδες, μηδὲ παλαιόν. πρός τε δυσεντερίας καὶ πρὸς "κώλου ἕλκωσιν ἐγκλυζόμενον πυοποιοῖς τε μίγνυται χρησίμως καὶ μάλιστα ἐπὶ τῶν κατὰ τὰ νεῦρα καὶ μήνιγγας καὶ "κύστιν καὶ τράχηλον τραυμάτων. τὸ δὲ αὐτὸ D πληροῖ καὶ καθαίρει καὶ σαρκοῖ, καὶ τοὺς ὑπὸ ἀσπίδος δηχθέντας ἐπιτιθέμενον ὠφελεῖ. μίγνυται δὲ καὶ προσοψήμασιν ἀντὶ ἐλαίου τὸ νεαρόν, καὶ ἐν τοῖς πέμμασιν ἀντὶ στέατος. Συνάγεται δὲ καὶ λιγνὺς ἐκ τοῦ βουτύρου τὸν τρόπον τοῦτον· εἰς λύχνον καινὸν ἐγχέας τὸ βούτυρον ἅψον, καὶ πωμάσας ἀγ- B γείῳ κεραμεῷ σωληνοειδεῖ στενῷ κατὰ τὰ ἄνωθεν, τρήματα δὲ ἐκ τῶν ὑπὸ πόδας ἔχοντι ὥσπερ οἱ κλίβανοι, ἔα καίεσθαι· ὅταν δὲ ἀναλωθῇ τὸ πρῶτον βούτυρον, ἄλλο ἐπίχει, καὶ ποίει τὸ αὐτό, ἕως ἂν ὅσον πλῆθος βούλει αἰθαλώσῃς· εἶτα ἀπόσυρον πτερῷ καὶ χρῶ. Δύναμιν δὲ ἔχει εἰς F τὰ ὀφθαλμικὰ "ξηραίνειν καὶ ἀποστύφειν· ἐφίστησι δὲ τὰ ῥεύματα, καὶ τὰ ἕλκη "ἀπουλοῖ ταχέως.

Marc. legit γαλακτικῆς

Lacuna legit καυλοῦ.

Marc. legit κύστεως τράχηλον.

V. non legit

V. ἀναπληροῖ.

Περὶ Ἐρίων. Κεφ. πβ'.

ΕΡΙΑ οἰσυπηρὰ ἄριστα τὰ ἁπαλά, καὶ τὰ ἀπὸ τοῦ τραχήλου καὶ τῶν μηρῶν. ἁρμόζοντα ἐν ἀρχῇ πρὸς τραύματα, G θλάσματα, ἀποσύρματα, πελιώματα, ὀστῶν κατάγματα, βρεχόμενα ὄξει καὶ ἐλαίῳ ἢ οἴνῳ· δεκτικὰ γάρ ἐστι τῶν ἐμβρεγμάτων καὶ μαλακτικὰ διὰ τὸ

οἴσυπον· ποιεῖ καὶ πρὸς κεφαλαλγίας καὶ στομάχου πόνους καὶ παντὸς ἄλλου τόπου, σὺν ὄξει καὶ ῥοδίνῳ * ἐπιτιθέμενον.

Περὶ Ἐρίων κεκαυμένων. Κεφ. πγ΄.

Τὰ δὲ κεκαυμένα ἔρια, δύναμιν ἔχει ἐσχαρωτικήν, ὑπερσαρκωμάτων σταλτικήν, ἀπουλωτικὴν ἑλκῶν. καίεται δὲ καθαρὰ διαξανθέντα ἐν ὠμῇ χύτρᾳ, ὥσπερ τὰ λοιπά. τὸν δὲ αὐτὸν τρόπον καὶ κροκύδες καίονται θαλασσίας πορφύρας. τινὲς δὲ σὺν τῷ ῥύπῳ διαξαίνοντες τὰ ἔρια καὶ μέλιτι δεύσαντες, καίουσιν ὡσαύτως. ἄλλοι δὲ διαθέντες ὀβελίσκους ἐπὶ πλατυστόμου κεραμέου ἀγγείου διεστῶτας ἀπ' ἀλλήλων, καὶ ἐπιθέντες σχίδακας δαδίων ἰσχνάς, καὶ ἐπάνω θέντες τὰ ἔρια διεξασμένα καὶ βεβρεγμένα ἐλαίῳ οὕτως, ὥστε μὴ ἀποστάζειν, καὶ πάλιν σχίδακας, καὶ ἔρια ἐναλλὰξ ἐπιθέντες, ἐκ τῶν δαδίων κούφως ὑφάπτουσι, καὶ ταῦτα δὲ αἴρουσι. καὶ εἴ τι λίπος ἢ πίττα ἐκ τῶν δαδίων ἀπορρεῖ, συναναιροῦνται καὶ ἀποτίθενται. πλύνεται δὲ εἰς τὰ ὀφθαλμικά, ἐν κεραμέῳ κρατῆρι ὕδατος ἐπιχεομένου, καὶ καταρασσομένου εὐτόνως ταῖς χερσί, καὶ μετὰ τὸ ἀποκαταστῆναι ἀποχεομένου τοῦ ὑγροῦ, καὶ ἄλλου ἐπιχεομένου, καὶ πάλιν ἀναταρασσομένου· καὶ τοῦτο γίνεται, ἄχρις ἂν * προσαγόμενον τῇ γλώττῃ μὴ δάκνῃ, ποσῶς δὲ στύφῃ.

Lacuna ex veteri codice addit καθαρτικήν, θερμαντικήν.

Περὶ Οἰσύπου. Κεφ. πδ΄.

Οἴσυπος δὲ λέγεται τὸ ἐκ τῶν οἰσυπηρῶν ἐρίων λίπος. ὁ κατασκευάσεις οὕτως· λαβὼν ἔρια μαλακὰ οἰσυπηρὰ ἐκπλύνων * ἐρριζισμένα, θερμῷ ὕδατι, ἅμα ἐκθλίβων πᾶσαν τὴν ῥυπαρίαν, ἐμβαλὼν εἰς κρατῆρα πλατύστομον, καὶ ἐπιχέας ὕδωρ ἀνάχει τῷ ῥυτῆρι * ταράσσων ῥαγδαίως, ἕως ἂν ἀφρίσῃ ἢ ξύλῳ ἀνατάρασσε εὐτόνως, μέχρις ἂν ὁ πολὺς ἀφρὸς καὶ ῥυπαρὸς συλλεγῇ, εἶτα καταρραίνε θαλάσσῃ· καὶ ὅτε καθίσῃ τὸ ἐπινηχόμενον λίπος, ἀναλάμβανε εἰς ἕτερον κεραμεοῦν ἀγγεῖον, ἐπιχέας τε ὕδωρ εἰς τὸν κρατῆρα, πάλιν τάρασσε καὶ καταρραίνε τῇ θαλάσσῃ τὸν ἀφρόν, καὶ ἀναλάμβανε· καὶ τὸ αὐτὸ ποίει, ἄχρις ἂν μηκέτι ἀφρὸς ἐφίστηται δαπανηθέν-

V. addit καὶ

V. & Ald. ῥυτῆρι ῥαγδαίως. sed quo sensu, non video.

A cant) emolliendi vim habent. Efficaces quoque sunt ad capitis, stomachi & alius cuiusuis partis dolores, si cum aceto & rosaceo imponantur.

De Lanis vstis. Cap. LXXXIII.

Crematæ verò lanæ crustas inducendi, carnis excrescentias cohibendi, vlceráque ad cicatricem perducendi vim habent. Portò mundę
B & carptæ in fictili crudo cęterorum more vruntur: quin & ad eundem modum lanæ marina purpura infectæ tomenta cremari solent. Nonnulli verò cum sordibus lanas carminant, quas posteaquàm melle irrigarunt, similiter vrũt. Alij in fictili oris patuli verucula inter se distátia
C disponunt, ac tenues tædarũ assulas insternũt: supra has verò lanas ipsas componunt carptas & oleo ita imbutas, vt ne tamen destillet, rursúmque asulas & lanas vicissim intersternunt: tandem leuiter tædas succendunt, vstúmque cinerẽ tollunt. Quòd si qua pinguitudo aut pix è tęda defluxit, simul & semel colle-
D cta reconditur. Cæterùm lauatur ille lanarum cinis ad oculorum memmenta, in fictili labello addita aqua & manibus vehemẽtiùs conturbata: cúmque subsederit cinis aqua effũditur, ac rursum affunditur alia, paritérq; cõturbatur: tádiuq; id fit, donec is admotus linguæ minimè
E mordeat, sed quodámodo astringat.

De OEsypo. Cap. LXXXIIII.

OEsypum dicitur, è succidis lanis collecta pinguitudo: quã sic præparabis. Lanas sumito molles, succidas, radicula non curatas, & aqua calida eluito, simúlque sorditiem omnem exprimito. Hãc in labellum
F oris ampli coniicito, ac vbi aquã affuderis, ligula grandiorive cochleari magno impetu refundito ex alto demittens, dũ spumescat: aut rude lignea validiusculè cõturbato, dum multa & sordida spuma colligatur, deinde marina respergito. Ac vbi consederit quod supernatabat pingue, in alterũ vas fictile recipito: &
G affusa in labellum aqua hanc denuò agita, túmque marina spumam perfundito, ac demum excipito. Atque hoc tantisper facito, dum consumpta pinguitudine non ampliùs spuma

spuma supersit. Collectũ porrò œsypũ vbi manu subegeris, cõfestim, si qua insedit spurcitia, hãc tollito: guttatímq; exclusa priore aqua aliã affundito, & manu misceto, donec ad motũ linguę œsypũ minimè mordeat, sed quodãmodo astringat, ac pingue, purũ, cãdidumq; appareat: tandẽ in fictili vase ita condito. Verùm hæc omnia æstiuo Sole fiant. Nonnulli excolatum pingue frigida aqua eluunt, & manibus, non secus atq;ceratũ mulieres, confricãt: ita enim candidius redditur. Alij postquam lanas lauerũt, sordésque expresserunt, has in lebete lento igni ex aqua decoquunt, & collectũ pingue quod supernatat aqua, vti dictũ est, eluunt, excolatúmque in fictilẽ patellam, quæ calidã aquam contineat, lineo panno operculant, & Soli exponũt, donec sat crassum cãdidúmque euadat. Nonnulli denique post "biduum effusa priore aqua, aliam affundũt. Pręstantius est, è lanis radicula non curatis, lęue, lanarum succidarũ virus olens, quódque, dum in concha cum aqua frigida manu fricatur, albescit, nihílque in se durum aut compactum habet: veluti quod cerato aut adipe adulteratur. Porrò vim habet excalfaciendi, emolliẽdi, & vlcera explendi: maxime verò sedis, ac vuluæ cũ meliloto & butyro: in vellere appositum, partus & menses euocat: valet & ad vlceratũ aurium, tum etiã gẽitalium, cum anserino adipe. Est & efficax ad arrosos scabiosósq; oculorum angulos, itémq; genas callosas ac ciliorũ defluuio laborãtes. Cæterùm in testa noua torretur œsypum, dum in cineres redactũ pinguitudinem amittat. Ex ipso quoq; fuligo colligitur eo quo demõstrauimus modo, quæ ad oculorũ medicamenta conuenienter additur.

alterno quoque die

De Coagulo. Cap. LXXXV.

LEPORIS coagulum ternûm obolorum pondere ex vino, confert ad venenatarum bestiarũ morsus, itémque cœliacis, dysentericis, ac fœminis fluxione ab vtero laborantibus: quin & in grumos concreto sanguini, ac eiusdem à pectore reiectionibus auxiliatur. Post menstruam purgationem (& paulò ante coitum) vuluæ cum bu-

A θέντος τοῦ λίπους. τὸν μέντοι ἀνῃρημένον οἴσυπον τῇ χειρὶ μαλάξας, παραχρῆμα ἀναίρου εἴ τινα ἔχει ἀκαθαρσίαν, σταγίζων τὸ πρῶτον ὕδωρ καὶ ἄλλο ἐπιχέων, καὶ κινῶν τῇ χειρὶ, ἄχρις ἂν προσαπτόμενος τῇ γλώττῃ μὴ δάκνῃ, ποσῶς δὲ στύφῃ, λιπαρὸς καὶ καθαρὸς καὶ λευκὸς φαίνηται· οὕτω δὴ ἀποτίθεσο εἰς ἀγγεῖον κεραμεοῦν. B ἐν ἡλίῳ δὲ *θερμῷ γινέσθω πάντα. ἔνιοι δὲ διηθήσαντες τὸ λίπος, πλύνουσιν ἐν ὕδατι ψυχρῷ ταῖς χερσὶν ἀνατρίβοντες, ὡς τὴν κηρωτὴν αἱ γυναῖκες· γίνεται δὲ ὁ τοιοῦτος λευκότερος. ἄλλοι δὲ, πλύναντες τὰ ἔρια καὶ ἐκθλίψαντες τὸν ῥύπον, ἕψουσι μετὰ ὕδατος ἐν λέβητι πυρὶ κούφῳ, καὶ τὸ ἐφιστάμενον C λίπος ἀφαιροῦντες, πλύνουσιν ὕδατι, ὥσπερ εἴρηται· καὶ διϋλίσαντες εἰς λοπάδιον κεραμεοῦν ἔχον ὕδωρ θερμὸν, λινῷ τε ῥάκει περιπωμάσαντες, τιθέασιν ἐν ἡλίῳ, μέχρις ἂν αὐτάρκως παχὺς καὶ λευκὸς γένηται. ἔνιοι δὲ διὰ δύο ἡμερῶν ἀποχέοντες τὸ πρῶτον ὕδωρ, ἄλλο ἐπιχέουσιν. ἔστι δὲ βελ- D τίων ὁ ἄστρυπτος, καὶ λεῖος, ὄζων ἐρίων οἰσυπηρῶν, ἀνατριβόμενός τε μετὰ ὕδατος ψυχροῦ ἐν μύακι, καὶ λευκαινόμενος, καὶ οὐδὲν ἔχων ἐν ἑαυτῷ σκληρὸν ἢ συνεστηκός· ὥσπερ ὁ δολιζόμενος κηρωτῇ ἢ στέατι. Δύναμιν δὲ ἔχει θερμαντικὴν, πληρωτικὴν ἑλκῶν, μαλακτικήν· μάλιστα τῶν περὶ δακτύ- E λιον καὶ ὑστέραν σὺν μελιλώτῳ καὶ βουτύρῳ. καὶ ἔμβρυα, καὶ ἔμμηνα ἐν ἐρίῳ προστιθέμενος ἄγει, πρός τε τὰ ἐν ὠσὶ καὶ ἐν αἰδοίῳ σὺν χηνείῳ στέατι. ποιεῖ δὲ καὶ εἰς περιβεβρωμένους κανθοὺς καὶ ψωρώδεις, καὶ βλέφαρα τετυλωμένα καὶ τριχοῤῥοοῦντα. καίεται δὲ ἐπ᾽ ὀστράκου καινοῦ, F μέχρις ἂν "τεφρωθὲν ἀποβάλῃ τὸ λίπος· συνάγεται δὲ καὶ λιγνὺς ἐξ αὐτοῦ, ὡς ὑπεδείξαμεν, ἁρμόζουσα πρὸς τὰ ὀφθαλμικά.

V. καθαρὸς γενόμενος καὶ τῇ γλώττῃ

Lacuna legit πυρωθεὶς. AEtius habet πυρωθὲν

Περὶ πιτύας. Κεφ. πε΄.

ΠΙΤΥΑ λαγωοῦ ἁρμόζει "σὺν οἴνῳ ὁλκὴ τριωβόλου πρὸς θηριοδήκτους καὶ κοι- G λιακοὺς "[καὶ δυσεντερικοὺς] καὶ πρὸς ῥοϊκὰς γυναῖκας, πρός τε αἵματος θρόμβωσιν, καὶ ἀναγωγὰς τὰς ἐκ θώρακος. προστιθεμένη τε μετὰ κάθαρσιν τῇ μήτρᾳ μετὰ βου-

Lacuna ex vet. cod. addit σὺν ὄξει ἢ &c.

V. non agnoscit.

V. συλλήψει συνεργεῖ. Lacuna ex v. cod. legit προστιθεμένη τε μετὰ καθάρσεις καὶ [illegible] περὶ τὰς συνουσίας τῆς μήτρας [illegible] σύλληψιν [illegible]. Lacuna legit, ἱππακὴ

πύρου σύλληψιν ποιεῖ· ποθεῖσα δὲ φθείρει ἔμβρυα, μετὰ δὲ τὴν ἄφεδρον ἀτόκιός ἐστιν. ἡ δὲ τοῦ ἵππου ὑπό τινων ἱππάκη καλουμένη, ἰδίως ἁρμόζει ἐπὶ κοιλιακῶν καὶ δυσεντερικῶν. ἐρίφου δὲ καὶ ἀρνὸς καὶ νεβροῦ * καὶ δορκάδος καὶ πλατυκέρωτος καὶ δόρκου, καὶ ἐλάφου, καὶ μόσχου καὶ βουβάλου, ὁμοίαν ἔχουσι δύναμιν, ἁρμόζουσαι πρὸς ἀκονίτου πόσιν σὺν οἴνῳ λαμβανόμεναι, καὶ πρὸς γάλακτος θρόμβωσιν μετ' ὄξους. ἡ δὲ τοῦ νεβροῦ ἰδίως μετὰ τὰς καθάρσεις προστεθεῖσα ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας, ἀτόκιόν ἐστιν. ἡ δὲ τῆς φώκης ἔοικε κατὰ τὴν δύναμιν καστορίῳ· δοκεῖ δὲ ἁρμόζειν μάλιστα ἐπιληπτικοῖς καὶ ὑστερικαῖς πνιξὶ πινομένη. δοκιμάζεται δὲ εἰ ἔστι φώκης, τὸν τρόπον τοῦτον λαβὼν πιτύαν ζώου τινὸς, μάλιστα δὲ ἀρνὸς, καὶ ἐπιχέας ὕδωρ, ἔασον βραχὺν χρόνον, καὶ μετὰ ταῦτα ἐπίχει τὸ ἀπόβρεγμα κατὰ τῆς πιτύας τῆς φώκης· ἡ γὰρ ἀληθινὴ ἐξυδατοῦται ταχέως· ἡ δὲ μὴ τοιαύτη, διαμένει ὁμοία. λαμβάνεται δὲ ἐκ τῆς φώκης πιτύα" μήπω δυναμένων συννήχεσθαι τῶν σκύμνων. κοινῶς δὲ πᾶσα πιτύα πήσει μὲν τὰ διαλελυμένα· λύει δὲ τὰ συνεστῶτα.

V. μηδέπω δυναμένων νήχεσθαι

Περὶ στέατος. Κεφ. πς'.

ΣΤΕΑΡ πρὸς μὲν τὰ περὶ μήτραν ἁρμόζει τὸ νεαρὸν, χήνειον ἢ ὀρνίθειον, καὶ δίχα ἁλῶν τεταριχευμένον. πολέμιον δὲ ὑστέρᾳ τὸ ἡλισμένον καὶ τὸ τῷ χρόνῳ μεταβεβληκὸς εἰς δριμύτητα. πρόσφατον δὲ λαβὼν τι τούτων καὶ ἐξυμενίσας, ἔμβαλε εἰς λοπάδα καινὴν κεραμέαν, δὶς τοσοῦτον χωροῦσαν ἢ ὅσον ἐστὶ τὸ μέλλον θεραπεύεσθαι. εἶτα θεὶς εἰς ὀξύτατον ἥλιον τὸ ἀγγεῖον κεκαλυμμένον ἐπιμελῶς", τὸ ἀποτηκόμενον ἀπήθει εἰς ἕτερον ἀγγεῖον ὀστράκινον, ἕως ἂν" πᾶν δαπανήσῃ, τοῦτο δὲ εἰς κατάψυχρον ἀπόθεσο τόπον καὶ χρῶ. τινὲς δὲ " ἀντὶ ἡλίου ὑπὲρ ὕδατος θερμοῦ ἐπερείδονται τὴν λοπάδα, ἢ ἐπὶ λεπτῆς καὶ μαλακῆς" ἀνθρακιᾶς. ἔστι δὲ καὶ ἄλλος

V. subijcit ὑπὸ χεῖρα
V. πᾶν omisit.
V. τοῦ ἡλίου ἐπὶ ὕδατος
V. πυρκαϊᾶς.

A tyro appositum conceptionem adiuuat: potum verò idem partus enecat, & à "purgatione menstrua præstat mulieribus vt ne concipiant. At equi coagulum, nonnullis hippace dictum, priuatim cœliacis dysentericisque cõuenit. Hœdi verò, agni & hinnuli dorcadis, platycerotis, dorci ac cerui, itémque vituli
B ac bubali coagula similibus sunt prædita viribus: siquidem contra haustum aconitum ex vino, & ad concretum lac ex aceto cõuenienter assumútur. Priuatim autem hinnuli coagulum subditum à purgationibus ad triduum, conceptum impedit. Verùm marini vituli coagulum pares castoreo vires obti-
C net: maximè verò comitialibus & vuluę strãgulationibus in potu conferre creditur. Porrò marini vituli coagulum hoc experimẽto deprehenditur. Sumito alicuius alterius animantis, pręcipuè verò agni, coagulum, & affusa aqua paulisper dimittito: tùm postea aquã in qua il-
D lud maduerit vituli marini coagulo superinfundito. Quod enim sincerum ac legitimum fuerit, illico in aquam liquescet: quod tale non fuerit, simile sibi permanebit. Excipitur autem vituli marini coagulum, catulis qui nondũ vnà cum matribus natare possunt. Cæterùm in vniuersum coagulum omne dissipata cogit, & coagulata soluit.
E

vel à lege [illegible]

De adipe. Cap. LXXXVI.

ADEPS anserinus aut gallinaceus recens, & sine sale inueteratus, ad vuluę vitia proficit. At sale cõditus, quíque acrimoniam vetustate contraxit, vuluæ inimicus est. Horum quempiam recentẽ mem-
F branulis exẽptis in nouam fictilem ollam conijcito, quæ duplo tantundem capiat, quantum est eius adipis quem curari oporteat. Dein vbi acerrimo Soli vas diligenter operculatum exposueris, eliquescentem inde humorẽ in alterum fictile vas excolato, dum "quidquid est adipis absumptum fuerit: mox eum
G liquorem loco vehementer frigido ad vsum recondito. Sunt qui insolationis vice supra calidam aquam, aut super tenui & elanguida pruna ollam collocant. Est & alia

vas totum exhaustum

curandi ratio huiusmodi: exemptis membranis teritur adeps, & in ollam coniectus eliquatur, insuper asperso minuti salis momento: dein lineo colo transfusus reponitur. Talis porrò in ea medicamenta vtiliter additur, quę lassitudines & fatigationes leuant.

De suillo & vrsino adipe.
Cap. LXXXVII.

Suillus autē & vrsinus adeps hoc curantur modo: Sumito recentem ac præpinguē, qualis is est qui renibus detrahitur, & in largiorem aquam cœlestem quàm frigidissimā exemptis pelliculis immittito, manibúsque terito, ipsum accuratè fricans ac veluti distringens: deinde vbi noua aqua subinde ablueris, in ollam fictilē duplę capacitatis indito: atq; affusa aqua quæ adipem superet, supra leues prunas ponito, & spatha misceto. Postquam verò eliquatus fuerit, ipsum colo in aquam transfundito, sinitóq; refrigescere: tùm diligenter exclusa guttatim omni aqua, in ollā aliam priùs elotā rursum demittito, & infusa aqua sensim eliquato. Inde detractū, vbi fæcem paulisper subsidere permiseris, in pilam spongia madefactā defūdito. Ac vbi cōcreuerit, detractis quę in imo resident sordibus, tertiò tandē citra aquā eliquato, & trāslatū posteà in pilam repurgatumq; in fictile vas inijcito, quod operculatū loco per quàm frigido reponito.

De seuo hircino, ouillo & ceruino.
Cap. LXXXVIII.

Hircinum, ouillū, insuperq; ceruinū seuū ita curare oportet: Ex his quodlibet sumito, quale antè dictū est, & lotū, tunicis, vt in suilli mentione dictū est, exemptis, indito pilæ vti subigatur & mollescat, atque affusa paulatim aqua fricato, dū neque sanguinolētum quicquam excernatur, neque pinguitudo supernatet, sed illa nitida limpidáq; spectetur. Postmodū vbi in fictilem ollam conieceris, ac insuper aquam addideris vt superemineat, leui prunæ indito & agitato. Vbi verò totū liquatum fuerit, ac translatum in aquam refrixerit, iterum in loto fictili eliquato, & quæ antè diximus

A Τρόπος θεραπείας τοιοῦτος· μετὰ τὸ ἐξυμενωθῆναι τὸ στέαρ λεαίνεται, καὶ εἰς λοπάδα ἐμβληθὲν τήκεται, ἁλὸς ὀλίγου καὶ λεπτοῦ* προσεμπλασθέντος· εἶτα διὰ ῥάκους λινοῦ διυλισθὲν ἀποτίθεται. ἁρμόζει δὲ τὸ τοιοῦτον εἰς τὰ ἄκοπα.

Περὶ Στέατος ὑείου καὶ ἀρνείου.
B Κεφ. πζ΄.

Ὕειον δὲ καὶ* ἄρνειον θεραπεύεται οὕτως· λαβὼν τὸ πρόσφατον καὶ κατάπιμελον, οἷόν ἐστι τὸ νεφριαῖον, εἰς ὕδωρ δαψιλὲς ὄμβριον ὡς ὅτι ψυχρότατον ἐξυμένισον, καὶ τρῖβε ταῖς χερσὶν ἐπιμελῶς ἀνατρίβων αὐτὸ καὶ οἱονεὶ* ἀναψύχων· εἶτα ἑτέρῳ ὕδατι πολλάκις ἀποκλύσας, δὸς εἰς χύτραν
C κεραμέαν τὸ διπλάσιον χωροῦσαν· ἐπιχέας τε ὕδωρ ὡς ὑπερέχειν τοῦ στέατος, θὲς ἐπὶ κούφης ἀνθρακιᾶς, καὶ κίνει σπάθῃ. ὅταν δὲ τακῇ, διηθήσας αὐτὸ δι᾽ ἠθμοῦ εἰς ὕδωρ καὶ ἐάσας ψυγῆναι, πάλιν ἐστραγγισμένον ἐπιμελῶς ἀπόδος εἰς τὴν χύτραν προπεπλυμένην, ἐπιχέας τε ὕδωρ τῆξον
D πρᾴως. καὶ καθελὼν, μικρόν τε ἐάσας τὴν τρύγα ὑποστῆναι, κατάχεε εἰς θυίαν νενοτισμένην σπόγγῳ. ὅταν δὲ παγῇ, ἀνελόμενος, καὶ τὴν ἐν τῷ πυθμένι* πρὸς ἀκαθαρσίαν ἀφελὼν, τῆξον ἐκ τρίτου χωρὶς ὕδατος, καὶ κατεράσας εἰς θυίαν, καθαρί-
E σας τε ἔμβαλε εἰς κεραμεοῦν ἀγγεῖον. καὶ πωμάσας ἀπόθου εἰς κατάψυχρον τόπον.

Περὶ Στέατος τραγείου καὶ προβατείου καὶ ἐλαφείου. Κεφ. πη΄.

Τράγειον δὲ καὶ προβάτειον, ἔτι δὲ καὶ ἐλάφειον, θεραπευτέον οὕτω· λαβὼν, οἷον προείρηται, στέαρ οἱουτινοσοῦν αὐτῶν καὶ πλύνας, ἐξυμενίσας τε ὡς προεί-
F ρηται ἐπὶ τοῦ ὑείου, δὸς εἰς θυίαν μαλάττειν, καὶ τρῖβε κατ᾽ ὀλίγον ὕδωρ ἐπιχέων, ἄχρις ἂν μήτε αἱμάλωψ ἐκκρίνηται, μήτε λίπος ἐπιπλέῃ, λαμπρόν τε γένηται. λοιπὸν ἐμβαλὼν αὐτὸ εἰς κεραμέαν χύτραν, καὶ προσεπιδοὺς ὕδωρ ὥστε ὑπερέχειν, θὲς ἐπὶ κούφης ἀνθρακιᾶς
G καὶ κίνει. ὅταν δὲ τακῇ ἅπαν, κατεράσας αὐτὸ εἰς ὕδωρ καὶ ψύξας, πλύνας τε τὴν χύτραν, ἐκ δευτέρου τῆκε, καὶ τὰ αὐτὰ

Tota στεάτων tractatio in antiquis libris vno capite comprehensa est. Goup.

τοῖς προειρημένοις ποίει. τὸ δὲ τρίτον χωρὶς ὕδατος τήξας, εἰς κενοθλισμένην θυίαν ἀπήθησον, καὶ ψυχθὲν ἀπόθεσο, ὡς ἐλέγετο ἐπὶ τοῦ ὑείου.

Περὶ στέατος βοείου. Κεφ. πθʹ.

Καὶ τοῦ βοείου δὲ στέατος ἐξυμενιστέον τὸ νεφριαῖον καὶ θαλάττῃ πελαγίᾳ πλυτέον· εἶτα εἰς ὅλμον ἐμβλητέον καὶ κοπτέον ἐπιμελῶς, ἐπιρραινομένης τῆς θαλάττης· ὅταν δὲ διαλυθῇ ἅπαν, ἐμβλητέον αὐτὸ εἰς χύτραν κεραμέαν, καὶ θάλασσαν ἐπιχυτέον ὅσον ὑπερέχειν μὴ ἧττον σπιθαμῆς, ἑψητέον τε ἄχρις ἂν τὴν ἰδίαν ὀσμὴν ἀποβάλῃ. εἶτα πρὸς μίαν μνᾶν Ἀττικὴν τοῦ στέατος, κηροῦ Τυρρηνικοῦ ὁλκὰς τέσσαρας ἐμβλητέον καὶ διηθητέον· ἀφαιρετέον δὲ τὴν προσκαθημένην ἐν τῷ πυθμένι ἀκαθαρσίαν, καὶ εἰς λοπάδα καινὴν ἀποθετέον. εἶτα εἰς ἥλιον καθ' ἡμέραν κομιστέον περιεσκεπασμένον, ὅπως ἀπολευκανθῇ, καὶ δυσωδίαν ἀποβάλῃ.

Quid. καὶ ἧττον

Περὶ στέατος ταυρείου, παρδαλείου, καὶ λεοντείου. Κεφ. ϟʹ.

Τὸ δὲ ταύρειον θεραπευτέον οὕτω. [λαβὼν καὶ τοῦτο τὸ πρόσφατον καὶ νεφριαῖον] ἔκπλυνον ποταμίῳ ῥεύματι, ἐξυμενίσας τε* δὶς εἰς χύτραν κεραμέαν καινὴν, ἁλὸς ὀλίγον προσεμπάσας, καὶ τῆκε· εἶτα εἰς ὕδωρ διαυγὲς ἀπηθήσας, ὅταν ἀρχὴν λαμβάνῃ πήξεως, ταῖς χερσὶ πάλιν ἐκτρίβων σφοδρῶς πλῦνον, τοῦ μὲν ἀποχεομένου ὕδατος, τοῦ δὲ ἐπιχεομένου, ἄχρις ἂν πλυθῇ καλῶς· καὶ πάλιν εἰς χύτραν ἐμβάλλων ἕψε μετ' οἴνου ἴσου εὐώδους. ὡς δ' ἂν ζέσῃ δὶς, ἄρας ἀπὸ τοῦ πυρὸς τὴν χύτραν, ἔασον νυκτερεῦσαι τὸ στέαρ ἐνθάδε· τῇ δὲ ἐχομένῃ ἐάν τι τῆς δυσωδίας ὑπολίπηται, ἀνελόμενος τὸ προειρημένον εἰς ἑτέραν χύτραν καινὴν, προσεπίχεε οἶνον εὐώδη· καὶ τὰ αὐτὰ τοῖς προειρημένοις ποίει, ἕως ἂν ἅπασαν τὴν δυσωδίαν ἀποβάλῃ. τήκεται δὲ καὶ χωρὶς ἁλῶν ἐπ' ἐνίαις διαθέσεσι, ἐν αἷς οὗτοι ἐναντιοῦνται· γίνεται μέντοι τὸ οὕτω σκευασθὲν οὐκ ἄγαν λευκόν. ὡσαύτως δὲ καὶ παρδάλειον σκευαστέον καὶ λεόντειον,

V. non habet.

V. τοῦ δὲ ἐκπλυνομένου καὶ ἐκχεομένου

A similiter facito. Tum vbi tertio citra aquam liquefeceris, in pilam liquore perfusam excolato, refrigeratúmque, vti de suillo dictum est, recondito.

De seuo bubulo. Cap. LXXXIX.

B Bubulo quoq; seuo renibus maximè detracto eximendæ pelliculæ, ipsúmque aqua marina ex alto petita eluendum: mox in pilam coniectum diligenter tundendum aspersa maris aqua. Cùm verò totum dissolutum fuerit, in fictilem ollam immittendum, & affusa aqua marina quæ non infra dodrantem C supereemineat, coquendum, donec proprium odorem amiserit. Deinde ad singulas seui Atticas minas, ceræ Tyrrhenicæ quaternæ drachmæ inijciendæ. Excolatum, detracta quæ in fundo residet immunditie, in ollam nouam reponẽdum: tandem opertum Soli quotidie exponendum, vt putido o-D dore abolito ad candorem reducatur.

De adipe taurino, pantherino ac leonino. Cap. XC.

Taurinum verò seuum sic curari debet: Hoc quoque recens ac renibus euulsum profluente amnis a-E qua abluito, detractísque tunicis in ollam fictilem nouam indito, & insperso exiguo sale liquefacito: deinde in aquam pellucidam excolato. Ac vbi concrescere cœperit, iterum manibus valdè confricando eluito, aqua subinde effusa refusáq;, dum probè lotum fuerit. Rursum in ollam coniectum cum pari mo-F do vini odorati decoquito. Et cùm secundo efferbuerit, sublata ab igni olla ibidem seuum pernoctare sinito. Postridie siqua graueolentia supersit, in alteram ollam nouam translatũ odorato vino perfundito, ac eadem quę priùs facito, donec omne odoris virus euanuerit. Liquatur & sine sale, ad nonnul-G los præsertim affectus, quibus sal aduersari solet: sed ita præparatum non magnopere albescit. Eodem quoq; modo pãtherina & leonina,

aprugna, camelina & equina, hísque similia pinguia præparari oportet.

Quomodo pingue odoramentis imbuendum sit. Cap. XCI.

Vitulinum autem ac taurinum pingue, nec non ceruinum, atque etiam huius animalis medulla odoramentis imbuuntur hunc in modum: Pingue quod odoratum reddi debet, demptis membranis quo diximus modo elotum, ac vino odorato *nulla maris aqua diluto feruefactum tandem ab igne tollito, ac inibi pernoctare sinito. Tùm altero eiusdem generis vino ac eadem qua priùs mẽsura affuso, ipsum colliquato, & accuratè defæcato: mox nouem eius heminis iunci Arabici drachmas septem adijcito. Quòd si ipsum flagrantioris odoris fieri voles, quadraginta floris eiusdem drachmas superaddito, cum palmæ, cassiæ & calami totidẽ singulorũ drachmis: aspalathi & xylobalsami ana drachma vna: adde & cinnamomi, cardamomi, nardi, ana vnciã vnã. Omnia verò *minutiùs cõtũdãtur: deinde affuso vino odorato vas operculatum supra carbones firmiter collocato, ac ter omnia conferuefacito, túmque vas ab igni semotum pernoctare sinito. Postridie vino effuso, nouóque generis eiusdẽ addito, ter simili modo conferuefacito atque dimittito. Manè verò exempto pingui vinum effundito, & abluto vase, purgatóque quod imo subsidens hæserat, ipsum eliquato: postremò excolatum ad vsus recondito. Hoc eodem modo imbuitur odoramentis quod anteà curatum est. Verùm antedicta pinguia in sequentẽ modum priùs inspissari par est, quò faciliùs odoramentorum vires in se recipiant. Itaque assumens quodcunque horum volueris, cũ vino feruefacito, simul immisso myrti ramulo, serpyllo ac cypero, insupérque aspalatho exactiùs tuso. Aliqui tamen ad hunc vsum vno duntaxat horum contenti sunt. Cũ autẽ tertiò efferbuerit, leniter exemptũ & linteo trãsfusum, odoramẽtis, vti demõstratũ est, imbuito. Sed & adipes ita quoque priùs inspissantur. Adipẽ quẽcunque volueris recentem, sanguinis expertem,

maris experti (margin, at "dorato")

crassiusculè. Ser. (margin, at "cõtũdãtur")

A "συάγρειον τε καὶ καμήλιον καὶ ἵππειον καὶ τὰ ὅμοια.

Πῶς τὸ στέαρ ἀρωματιστέον. Κεφ. ϟα.

"Αρωματιστέον δὲ στέαρ μόσχειον καὶ ταύρειον, ἔτι δὲ ἐλάφειον, καὶ μυελὸν τοῦδε τοῦ ζώου τὸν τρόπον τοῦτον· ἐξυμενίσας τὸ μέλλον εὐωδιάζεσθαι, καὶ πλυνὼς ὡς προείρηται, B καὶ ζέσας οἴνῳ ἀθαλάσσῳ τε καὶ εὐώδει, εἶτα ἀνελόμενος καὶ ἐννυκτερεῦσαι ἀφείς· "ἕτερον οἶνον ἐκ τοῦ αὐτοῦ γένους ἐπιχέων, τοσοῦτον τὸ πλῆθος ὅσος ἦν ὁ ἔμπροσθεν δοθεὶς, καὶ τήξας ἀφυλίσας τε ἐπιμελῶς, πρὸς κοτύλας ἐννέα τοῦ στέατος ἔμβαλε σχοίνου Ἀραβικῆς ὁλκὰς C ζ'. ἐὰν δὲ εὐωδέστερον ποιῆσαι ἐθέλῃς, τοῦ ἄνθους ὁλκὰς μ'. προσαπόδος δὲ καὶ φοίνικος καὶ κασίας καὶ καλάμου τὰς ἴσας ὁλκάς· ἀσπαλάθου τε καὶ ξυλοβαλσάμου ἀνὰ ὁλκὴν μίαν· μίξον δὲ καὶ κινναμώμου καὶ καρδαμώμου καὶ νάρδου "ἀνὰ οὐγγίαν μίαν· πάντα δὲ ἔστω ὁλοσχερέστερα κεκομμένα. εἶτα ἐπίχει οἶνον εὐώδη, καὶ ὑπόθες ἐπ' ἀνθράκων πεπωματισμένον τὸ ἀγγεῖον, καὶ σύζεσον τρὶς, "ἄρας τε ἀπὸ τοῦ πυρὸς ἔασον ἐννυκτερεῦσαι αὐτό· τῇ δὲ ἐχομένῃ ἀπόχεε τὸν οἶνον, καὶ ἄλλον ἐπιδοὺς τοῦ αὐτοῦ γένους, *σύζευξον ὁμοίως ἕως τρὶς, καὶ ἄφες. E πρωῒ δὲ ἀνελόμενος τὸ στέαρ, ἀπόχει τὸν οἶνον· ἐκπλυνὼς τε τὸ ἀγγεῖον καὶ καθάρας τὸ πρὸς τῷ πυθμένι καὶ τήξας διϋλίσας τε αὐτό, ἀπόθου καὶ χρῶ. ἀρωματίζεται δὲ καὶ τὸ τεθεραπευμένον τὸν αὐτὸν τρόπον. προστύφεται δὲ τὰ προειρημένα στέατα πρὸς τὸ ῥαδίως δέξασθαι F τὴν τῶν ἀρωμάτων δύναμιν οὕτω· λαβὼν αὐτῶν ὅ, τι ἂν "βούλοιο, ζέσον ἅμα οἴνῳ, συγκαθεὶς μυρσίνης κλάδον, ἕρπυλλόν τε καὶ κύπειρον, ἔτι δὲ ἀσπάλαθον ὁλοσχερέστερον κοπέντα. τινὲς δὲ ἑνὶ τούτων ἀρκοῦνται "τῇ χρήσει. ὅταν δὲ εἰς τρίτον ἀναζέσῃ, ἀνελόμενος πράως G καὶ δι' ὀθόνης ὑλίσας, ἀρωμάτιζε ὡς δεδήλωται. ἔτι δὲ καὶ οὕτω προστύφε τὰ στέατα· κόψας ὅ, τι ἂν αὐτῶν ἐθέλῃς, πρόσφατον δὲ καὶ ἀμιγὲς αἵματος,

Hæc verba quæ ad capitis finem sequuntur, non leguntur in antiquis codicibus, & habẽtur tamẽ apud Serapionẽ. Hoc caput & quod proximè sequitur, non habẽtur apud Oribasium.

V. sic: ἕτερον οἶνον ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ γινόμενον ἐπίχει τοσοῦτον πλῆθος, ὅσος &c.

V. addit καὶ κασίας

His caret vetus exemplar vsque ad καὶ ἄφες.

V. ἠρεσκεν

V. non habet.

A τά τε ἄλλα ἔχον ἃ πολλάκις εἴρηται), ἔμβαλε εἰς λοπάδα καινήν· ἐπιχέας τε οἶνον λευκὸν εὐώδη παλαιόν, ὡς ὑπερέχειν δακτύλους ὀκτώ, σύζεσον ἐλαφρῷ χρώμενος πυρί, ἕως τὴν σύμφυτον ὀσμὴν ἀποβάλῃ, καὶ μᾶλλον οἰνίζῃ. εἶτα καθελὼν τὸ ἀγγεῖον καὶ ψύξας, ἀνελοῦ στέατος μνᾶς β΄. καὶ βαλὼν εἰς λοπάδα, προσεπιδοὺς τε τοῦ αὐτοῦ οἴνου κοτύλας δ΄. B καὶ λωτίνου καρποῦ (οὗ τοῖς ξύλοις οἱ αὐλοποιοὶ χρῶνται), κεκομμένου, μνᾶς δ΄. ἕψε πυρὶ κούφῳ διηνεκῶς κινῶν. ὅταν δὲ τὴν στεατώδη ἀποφορὰν ἀποβάλῃ πᾶσαν, διϋλίσας αὐτὸ ψῦχε. καὶ λαβὼν ἀσπαλάθου κεκομμένου μνᾶν μίαν, ἀμαρακίνου δὲ ἄνθους μνᾶς τέτταρας, οἴνῳ φύρασον παλαιῷ, καὶ ἔασον μίαν νύκτα πιεῖν. C τῇ δὲ ἐχομένῃ εἰς χύτραν κεραμέαν τριχουνιαίαν καινὴν κάθες αὐτὰ καὶ τὸ στέαρ. προσαποδοὺς δὲ καὶ χοὸς ἥμισυ οἴνου, καὶ σύζεσον ἅπαντα ὁμοῦ. ὅταν δὲ πάντων τῶν συμμιγμάτων τὴν δύναμιν καὶ τὴν ὀσμὴν ἀπολάβῃ τὸ στέαρ, καθελὼν αὐτὸ καὶ διϋλίσας, *τῆξον καὶ ἀπόθου. D ἐὰν δὲ εὐωδέστερον ποιῆσαι θέλῃς, μίσγε σμύρνης τῆς λιπαρωτάτης ὁλκὰς η΄. οἴνῳ διηθημένας πολυετεῖ. Τὸ δὲ ὀρνίθειον καὶ χήνειον στέαρ οὕτως ἂν εὐωδιασθῇ· λαβὼν οὗτινος αὐτῶν τεθεραπευμένου κοτύλας δ΄. καὶ καθεὶς εἰς ὀστρακίνην χύτραν, πρόσμιξον ἐρυσισκήπτρου καὶ ξυλοβαλσάμου, ἔτι δὲ φοίνικος ἐλάτης καὶ καλάμου ὁλοσχερῶς κεκομμένου ἀνὰ < ιβ΄. E ἐπιδοὺς τε οἴνου Λεσβίου παλαιοῦ κύαθον α΄. θὲς ἐπ' ἀνθρακιᾶς· καὶ σύζεσον τρίς. εἶτα ἀνελόμενος ἀπὸ τοῦ πυρὸς τὸ ἀγγεῖον, καὶ ἐάσας ψυγῆναι τὰ ἐν αὐτῷ ἡμέραν μίαν καὶ νύκτα, τῇ ἐχομένῃ τῆξον αὐτά, καὶ διὰ ῥάκους λινοῦ καὶ καθαροῦ *χύλισον εἰς καθαρὸν ἀγγεῖον. F ὅταν δὲ παγῇ, ἀνελόμενος κόγχῳ τὸ προειρημένον εἰς κεραμεοῦν ἀγγεῖον βάλε καινόν, καὶ πωμάσας στεγνῶς, ἀπόθου ἐν καταψύχρῳ τόπῳ. χειμῶνος δὲ ταῦτα δραστέον· ἐν γὰρ θέρει οὐ πήγνυνται. τινὲς δὲ πρὸς τὴν σύστασιν αὐτῶν καὶ τὴν πῆξιν, βραχὺ κηροῦ Τυρρηνικοῦ μίσγουσι. G τῷ δὲ αὐτῷ τρόπῳ ἀρωματιστέον καὶ τὸ ὕειον, ἄρκειόν τε καὶ τὰ ὅμοια.

In aliis cod. hæc verba sic legit Goupyl. ὡς αὖ τὴν δύναμιν καὶ τὴν ὀσμὴν τῶν συμμάτων. Sed vulgatam scripturam retinendam esse sensus ostendit. V. τῶν συμμάτων omisit.

A aliásque habentem notas quas sæpe retulimus vbi contuderis, in ollam nouam injicito: & infuso vino albo odorato vetere quod digitorum octo altitudinem superet, igni lento conferuefacito, donec odorem natiuum deposuerit, ac vinum potiùs redoleat. At vbi deposito vase refrixerit, duas adipis minas eximito, B & in ollam mittito, adjicitóque vini eiusdem heminas quatuor, seminis loti (eius inquam, cuius ligno tibiarum artifices vtuntur) tusi minas quatuor, ac lento igni identidem agitando coquito. Cùm autem adiposam graueolentiam omnem penitus deposuerit, excolatum refrigerari finito. Tùm sumito C aspalathi tusi minam vnam, amaracini floris minas quatuor, ac vino vetere subigito, finitóque noctem vnam combibere. Postridie in ollam fictilem nouam tricongialem ea simúlque adipem demittito, & addito vini dimidio congio simul omnia feruefacito. Pòst vbi spissamentorũ omnium vim & o- D dorem adeps asciuerit, igni detractum excolatúmque refrigerato ac reponito. Quòd si odoratiorẽ reddere volueris, myrrhæ pinguissimæ drachmas octo vino multorum annorum dilutas ammisceto. Gallinaceum autem & anserinum adipem ita possis odoribus imbuere. Cuiusuis eorũ curati heminas qua- E tuor sumito, & olla testacea excipito: ac erysisceptri, xylobalsami, insupérq; palmę elatæ, & calami exactè tusi ana drachmas XII admisceto, adiectóque vini Lesbij veteris cyatho vno prunis admoueto, ac ter cõferuefacito: mox vase sublato ab igne, quæ in eo sunt diem vnam noctémque refrigerari finito. F Postridie liquata per pannum lineum mundum in vas nitidum excolato. Vbi verò coierit adeps, concha exemptũ in fictile vas nouum conijcito, quod arctè operculatum loco perquàm frigido reponito. Cæterùm hæc hyberno tempore peragẽda sunt: neque enim æstate G adeps cõcrescit. Sunt qui quò faciliùs omnia coeant atq; cõcrescant, ceræ Tyrrhenicæ momentum admiscent. Eadem verò arte suillus adeps & vrsinus, cæterique id genus odoramentis imbuuntur.

Quomodo adeps sampsuchi odore imbuatur. Cap. XCII.

Porrò sampsuchi odore adeps imbuitur hoc modo: Bene curati adipis, præsertímque taurini, minam vnam sumito, & sampsuchi maturi accuratè contusi sesquiminam misceto, atque insperso largiore vino offas conformato, quas in vase operto repositas pernoctare sinito. Matutino in fictilem ollam iniectas affusa aqua leuiter coquito: cúmque suum odorem adeps exuerit, ipsum excolatum ac probè operculatum noctem totam quiescere sinito. Postero die pastillum eximito, ac detersa sorde quæ fundum petierat, iterum sampsuchi contusi, vti dictum est, sesquiminam aliam adijcito, similitérque in offas cogito. Alijs quoque quæ antè diximus peractis, decoquito & colo traijcito: ac detracta si qua fundo hæsit spurcitia, loco perfrigido reponito.

De adipe anserino & gallinaceo. Cap. XCIII.

At si quis incuratum adipem anserinum, gallinaceum, aut vitulinum à putredine tueri velit, ita faciendum est. Ex his assumptum recentem quemuis adipem diligenter eluito, & supra cribrum in vmbra perflandum aëri exponito: ac vbi siccatus fuerit, in linteum mundum inijcito, & manibus vehementer exprimito: dein lino traiectum vmbroso in loco suspendito, & post multos dies noua charta inuolutū loco perfrigido recondito. In melle quoq; asseruata pinguia imputria permanent.

Adipum vis. Cap. XCIIII.

Vim habent adipes omnes excalfaciendi, molliendi atque rarefaciendi. Taurinus tamen adeps, itémque bubulus ac vitulinus quodammodo astringunt: ad hos proximè accedit leoninus; quem aiunt etiam insidiantibus resistere. Elephantinus verò ac ceruinus peruncti, serpentes fugant. At caprinus astringentior: qua ex cau-

A Πῶς σαμψυχίζεται τὸ στέαρ. Κεφ. ϟβ'.

Σαμψυχίζεται δὲ στέαρ οὕτω· λαβὼν τοῦ καλῶς τεθεραπευμένου ὅσον μνᾶν μίαν (ἔστω δὲ μᾶλλον ταύρειον) καὶ σαμψύχου ὡραίμου τεθλασμένου ἐπιμελῶς μνᾶν μίαν ἥμισυ μῖξον, καὶ μαγίδας ἀ-
B νάπλασον, ἐπιῤῥαίνων δαψιλέστερον οἶνον, εἶτα ἀποθέμενος αὐτὰς εἰς ἀγγεῖον καὶ σκεπάσας, ἔασον νυκτερεῦσαι. πρωῒ δὲ εἰς κεραμέαν χύτραν ἐμβαλὼν, καὶ ὕδωρ ἐπιχέας, ἕψε κούφως. ὅταν δὲ τὴν ἰδίαν ὀσμὴν ἀποβάλῃ τὸ στέαρ, διϋλίσας αὐτὸ καὶ ἐάσας μεῖναι ὅλην τὴν νύκτα πεπωμα-
C σμένον καλῶς, τῇ ἐπιούσῃ ἀνελόμενος τὸν τροχίσκον, καὶ *προσαποψύξας τὴν ἐν τῷ πυθμένι ῥυπαρίαν, μῖξον πάλιν σαμψύχου κεκομμένου, ὡς εἴρηται, ἄλλην μνᾶν μίαν ἥμισυ, καὶ ὡσαύτως ἀνάπλασον μαγίδας, ποιῶν καὶ τὰ ἄλλα ἃ προείρηται. ἐπὶ πᾶσι δὲ ἑψήσας καὶ διϋλίσας,
D ἀφελών τε εἴ τις ἐν τῷ πυθμένι ῥυπαρία ὑπάρχει, ἀπόθου ἐν κατεψυγμένῳ τόπῳ.

Περὶ στέατος χηνείου καὶ ὀρνιθείου. Κεφ. ϟγ'.

ΕΙ δὲ ἀθεράπευτον στέαρ ἢ χήνειον ἢ ὀρνίθειον ἢ μόσχειον θέλῃ τις ἄσηπτον διατηρῆσαι, οὕτω ποιητέον αὐτό· λαβὼν πρόσ-
E φατον ὁποῖον ἂν "βούλοιο, ἔκπλυνον ἐπι- V. αἱρῇ
μελῶς, καὶ διαψύξας ἐπὶ κοσκίνου ἐν σκιᾷ, μετὰ τὸ ξηρανθῆναι ἔμβαλε εἰς ὀθόνην καθαρὰν, καὶ ταῖς χερσὶν ἐκπίεσον "βιαίως, εἶτα λίνῳ διείρας κρέμασον ἐν τόπῳ σκιερῷ· μετὰ δὲ ἡμέρας πολλὰς καινῷ ἀποδήσας χάρτῃ, ἀπόθεσο ἐν κατεψυγμένῳ
F τόπῳ. ἄσηπτα διαμένει καὶ ἐν μέλιτι ἀποτεθέντα.

Alter hoc loco ἐῤῥωμένως, eodē sensu. Goup.

Στεάτων δύναμις. Κεφ. ϟδ'.

"Δύναμιν δὲ ἔχει τὰ στέατα πάντα θερμαντικὴν, μαλακτικὴν, "ἀραιωτικήν. τὸ μέντοι ταύρειον στύφει πως, καὶ τὸ βόειον, καὶ τὸ μόσχειον· καὶ τὸ λεόντειον δὲ ἀναλογεῖ
G τούτοις· φασὶ δὲ αὐτὸ καὶ ἀντιφάρμακον τοῖς ἐπιβουλεύουσιν εἶναι. τὸ δὲ ἐλεφάντειον καὶ ἐλάφειον, ἑρπετὰ διώκει καταχριόμενον. τὸ δὲ αἴγειον, στυπτικώτερον· ὅθεν

Hoc caput coniunctum est cum superioribus in antiquis libris. Goup. Ald. ἀφομελικὴν sed malè.

δυσεντερικοῖς δίδοται σὺν ἀλφίτῳ καὶ ῥοῒ καὶ τυρῷ καθεψόμενον, ἐγκλύζεταί τε μετὰ πτισάνης χυλοῦ. βοηθεῖ δὲ καὶ φθισικοῖς ἐν ῥοφήμασιν ὁ ἐξ αὐτῶν ζωμός, καὶ τοῖς κανθαρίδας πεπωκόσιν ὠφελίμως δίδοται. τὸ δὲ τράγειον διαφορητικώτατον ὄν, βοηθεῖ ποδαγρικοῖς, φυραθὲν σὺν αἰγὸς σπυράθοις καὶ κρόκῳ, καὶ ἐπιτιθέμενον· καὶ τὸ προβάτειον δὲ ἀναλογεῖ τούτῳ. ὕειον δὲ ἀναλογεῖ τοῖς περὶ ὑστέραν καὶ ἕδραν· ὃ καὶ πυρικαύστοις ἁρμόζει. τὸ δὲ ταριχευθὲν ὕειον ὡς ὅτι παλαιότατον, θερμαίνει καὶ μαλάσσει. οἴνῳ δὲ πλυθὲν ἁρμόζει πλευριτικοῖς, σὺν τέφρᾳ ἢ ἀσβέστῳ ἀναληφθέν, καὶ πρὸς οἰδήματα καὶ φλεγμονὰς καὶ σύριγγας. τὸ δὲ ὄνειον φασὶν οὐλὰς ὁμοχρόους ποιεῖν. χήνειον δὲ καὶ ὀρνίθειον πρὸς τὰ γυναικεῖα, καὶ ἐπὶ ῥήξεις χειλῶν, καὶ "προσώπων ἐπιμέλειαν, καὶ ὠταλγίας ἁρμόζει. τὸ δὲ ἄρκειον δοκεῖ τριχοφυὲς εἶναι ἀλωπεκιῶν, καὶ χιμετλιῶσιν ἁρμόζει· τὸ δὲ τῆς ἀλώπεκος στέαρ, πρὸς ὠταλγίας· τὸ δὲ τῶν ποταμίων ἰχθύων ὀξυδερκὲς ἐγχριόμενον, ἀποτακὲν ἐν ἡλίῳ, καὶ μέλιτι μιγέν. τὸ δὲ τῆς ἐχίδνης, πρὸς "ἀμβλυωπίας, ἔτι δὲ ὑποχύσεις ἐνεργεῖ, μιγὲν κεδρίᾳ καὶ μέλιτι Ἀττικῷ, καὶ ἐλαίῳ παλαιῷ ἴσον. ἐκτιλθείσας δὲ τὰς ἐν μασχάλῃ τρίχας, πρὸς τὰς ῥίζας καταχρισθὲν καθ' ἑαυτὸ πρόσφατον, ἐξιτήλους ποιεῖ.

In alt. scriptũ est περὶ ὤτων, sed vulgata scriptura melior est. Goup.

V. ἀλωπεκίας

Περὶ Μυελῶν. Κεφ. ςε'.

ΜΥΕΛΩΝ δὲ κράτιστός ἐστιν ἐλάφειος, εἶτα μόσχειος, καὶ μετὰ τοῦτον ταύρειος, εἶτα αἴγειος καὶ προβάτειος. συνίσταται δὲ θέρους τοῦ συνεγγίζοντος τῷ φθινοπώρῳ. ἐν γὰρ τοῖς ἄλλοις καιροῖς, αἱμάλωψ τις καὶ οἱονεὶ σὰρξ εὔθρυπτος ἐν τοῖς ὀστέοις εὑρίσκεται. ἔστι δὲ δύσγνωστος, ἐὰν μή τις αὐτὸν "ἐξοστείσας ἴδῃ, καὶ ἀπόθηται. ἅπαντες δὲ εἰσὶ μαλακτικοί, ἀραιωτικοί, *θεραπευτικοί, πληρωτικοὶ ἑλκῶν. ὁ δὲ ἐλάφειος περιχρισθεὶς καὶ θηρία διώκει. θεραπεύεται ὁ πρόσφατος μαλαχθεὶς ὡς στέαρ *παραχεόμενον ὕδατι ἐκλεγομένων τῶν ὀστέων, εἶτα δι' ὀθόνης ὑλισθεὶς, καὶ ὡσαύτως πλυθεὶς, ἄχρις ἂν τὸ ὕδωρ καθαρὸν γέ-

Vetus scriptura est, & quæ adhuc est in antiquis libris ἐξοστείσας. Goup.

sa cum polenta, rhoë & caseo decoctus dysentericis exhibetur, & cum ptissanæ succo infunditur. Ipsorum quoque ius phthisicis in sorbitione prodest, ac ijs etiamnum qui cantharidas hauserunt vtiliter datur. Hircinus porrò, vt qui validissimè discutiat, podagricis auxiliatur cũ caprinis baccis & croco subactus & impositus. Sed & huic quoque ouillus proportione respondet. Suillus autem ad vuluæ sedísque vitia accõmodatur: & igni quoque ambustis conuenit. Idem sale conditus & quàm vetustissimus excalfacit & emollit: vino verò lotus, pleuriticis prodest. At cinere aut calce exceptus, tum œdematis, tum inflammationibus ac fistulis conuenit. Asininum autem tradunt cicatrices corpori concolores reddere. Porrò anserinus & gallinaceus muliebribus malis conueniũt, nec non etiam ad labiorum rimas, ad curandam faciei cutem, & contra aurium dolores. Vrsinus verò alopecijs capillos restituere creditur, ac pernionibus quoque subuenit. At vulpinus medetur auriũ doloribus. Fluuiatilium autem piscium adeps inunctis oculis claritatem affert, si quidem in sole liquatus mellíque admistus fuerit. Viperinus verò cõtra oculorum hebetudines ac suffusiones etiam efficax est, additis cedriæ, mellis Attici & olei veteris æquis partibus. At pilos abolet alis euulsos, si recens ac per se ad radicũ vestigia illinatur.

De Medullis. Cap. XCV.

EX medullis laudatissima est ceruina: mox vitulina: post hãc taurina, deinde caprina & ouilla. Colliguntur verò æstatis ea parte quæ autumno proxima est: aliis enim anni temporibus sanguinis concrementum, & veluti caro friabilis in ossibus reperitur: sed neque facilè dignoscitur, nisi ab eo qui ipsam ossibus extraxerit atque reposuerit. Omnes porrò medullæ molliunt, rarefaciunt, ad apotherapiam valent, & vlcera explent. Ceruina verò peruncta, venenatas quoque bestias fugat. Curatur autem recens selectis ossibus adipis in modum: nam & affusa aqua primùm subigitur, deinde per linteũ excolatur, ac similiter eluitur, donec aqua pura con-

ſpiciatur. Poſtmodũ in duplici vaſe liquatur excepta ſorde penna, ſi qua innatet, & in pilam transfunditur: poſteaquàm verò coierit, fæce quæ ſubſidet accuratè deraſa, in fictili vaſe nouo reponitur. Quòd ſi libet incuratam recondere, eadem omnia facito, quæ de gallinaceo & anſerino adipe demonſtrauimus.

De omni fellis genere. Cap. XCVI.

FEL omne recõditur hoc modo: Acceptum recens, vbi os folliculi lino præligaueris, in aquam feruentem deponito, tádiúque dimittito, dum quis trium ſtadiorum ſpatium conficeret: dein exemptum ſiccato loco vmbroſo ac minimè humecto. Sed quod ad oculorũ medicamenta placebit adijcere, lineo filo deligatũ in lagenulam vitream quæ mel habeat, immittito, & circa lagenulæ oſculũ obligato fili principio, operculum addito atque recondito. Omnia porrò fellis genera acria ſunt & excalfaciunt: maioris tamen minoríſve efficaciæ ratione inter ſeſe differunt. Siquidem præſtantioris effectus eſſe videntur fella marini ſcorpij, piſcis qui callionymus dicitur, marinæ teſtudinis & hyænæ: itémque perdicis, aquilæ, gallinæ candidæ, & capræ ſylueſtris: quod quidẽ priuatim confert ad incipientes ſuffuſiones, caligines, argema & genarum ſcabritias. Ouillo, hircino, ſuillo, atque etiam vrſino taurinum efficacius.

Omnia verò aluum ad deiectionẽ inuitant, præſertim infantibus, ſi quis eo intinctum lanæ tomentum ſedi admoueat. Priuatim taurino anginoſi cum melle perunguntur, ac ſedis vlcera etiam perſanantur, & ad cicatricem vſque perducuntur. Medetur & purulentis auribus, earúmque fracturis cũ lacte caprino aut muliebri: earundem verò ſibilo, cum porri ſucco inſtillatum. Ammiſcetur quoq; vulnerarijs emplaſtris & circumlitionibus quæ cõtra venenata parantur. Phagedænicis etiam vlceribus, ac pudendi ſcrotique doloribus ex melle prodeſt. Lepras etiamnum ac furfures cũ nitro aut terra Cimolia exterit

A νηται. ἔπειτα ἐν διπλώματι τακεὶς, ἐπαναληφθείσης πτερῷ τῆς ἐπινηχομένης ῥυπαρίας, καὶ διϋλισθεὶς εἰς θυΐαν, μετὰ τὸ παγῆναι ἀποτίθεται ἐν ὀστρακίνῳ ἀγγείῳ καινῷ, ἀπεξυσμένης ἐπιμελῶς τῆς ὑποστάθμης. εἰ δὲ ἀθεράπευτον ἀποτίθεσθαι βούλει, ποίει πάντα, ὡς ἐπὶ τοῦ ὀρνιθείου
B καὶ χηνείου στέατος ὑπεδείξαμεν.

Περὶ Χολῆς πάσης. Κεφ. ϟϛʹ.

ΧΟΛΗ πᾶσα ἀποτίθεται τοῦτον τὸν τρόπον· λαβὼν τὴν πρόσφατον, καὶ ἀποδήσας τὸ στόμα αὐτῆς λίνῳ, κάθεσο εἰς ὕδωρ ζέον, διαλιπὼν χρόνον τοσοῦτον, ὅσον ἄν τις τριῶν σταδίων δρόμον" ἀνύσειεν. εἶτα ἐξελὼν, V. ἀναλώσειεν
C ξήραινε ἐν τόπῳ σκιερῷ καὶ ἀνοτίστῳ. τὰς δὲ εἰς τὰ ὀφθαλμικὰ λίνῳ ἀποδήσας, βάλε εἰς πυξίον ὑελοῦν ἔχον μέλι· καὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ λίνου περιδήσας τῷ στόματι τοῦ πυξίου, πωμάσας ἀπόθου. εἰσὶ δὲ πᾶσαι αἱ χολαὶ δριμεῖαι, θερμαντικαὶ τὸ μᾶλλόν τε καὶ ἧττον κατὰ δύναμιν ἀλλήλων διαφέρου-
D σαι· δοκοῦσι δὲ ἐπιτετάσθαι ἥ, τε τοῦ θαλασσίου σκορπίου καὶ ἰχθύος τοῦ λεγομένου" καλλιωνύμου, χελώνης τε θαλασσίας Ald. καλλιονίου. V. καλλωνύμου.
καὶ ὑαίνης· ἔτι δὲ πέρδικος καὶ ἀετοῦ, καὶ ἀλεκτορίδος λευκῆς, καὶ αἰγὸς ἀγρίας· ἰδίως ἁρμόζουσαι πρὸς ἀρχομένας ὑποχύσεις καὶ ἀχλῦς, ἄργεμά τε καὶ τραχέα
E βλέφαρα. τῆς δὲ τοῦ προβάτου καὶ τοῦ τράγου καὶ τοῦ συὸς, ἔτι δὲ ἄρκτου ἐμπρακτικωτάτη ἐστὶν ἡ ταυρεία. πᾶσαι δὲ προθυμίαν πρὸς διαχώρησιν ἐργάζονται, καὶ μᾶλλον παιδίων, εἴ τις κροκίδα βάψας προσθείη τῷ δακτύλῳ. ἡ δὲ ταυρεία ἰδίως ἐπὶ συναγχικῶν δια-
F χρίεται σὺν μέλιτι· ἀποθεραπεύει τε τὰ ἐν δακτύλῳ μέχρις οὐλῆς· πυορροοῦντά τε ὦτα, καὶ τὰς ἐπ' αὐτῶν ῥήξεις σὺν γάλακτι αἰγείῳ ἢ γυναικείῳ ἐνσταζομένη· πρὸς δὲ συριγμοὺς, σὺν πράσου χυλῷ· εἴς τε τὰς τραυματικὰς ἐμπλάστρους" μιγνυμένη, καὶ θη- Lacunã addi ſcribit in vet. cod. ἀφλεγμαίνους
G ριακὰς περιχρίσεις· καὶ πρὸς φαγεδαινικὰ ἕλκη καὶ ὀδύνας αἰδοίου καὶ ὀσχέου, σὺν μέλιτι· πρὸς δὲ λέπρας καὶ πίτυρα, σὺν νίτρῳ ἢ γῇ Κιμωλίᾳ σμῆγμα

κράτιστον. καὶ ἡ προβατεία δὲ πρὸς αὐτὰ καὶ ἡ ἀρκτεία, ἐνδεέστεραι δὲ τυγχάνουσιν· ἐκλειχομένη δὲ ἡ ἀρκτεία ἐπιληπτικοὺς ὠφελεῖ. ἡ δὲ τῆς χελώνης πρὸς συνάγχας καὶ τὰς ἐπὶ τῶν παίδων νομὰς ἐν στόματι. καὶ ἐπιληπτικοῖς ἐντεθεῖσα ταῖς ῥισίν· αἰγὸς δὲ ἀγρίας ἰδίως νυκτάλωπας θεραπεύει ἐγχριθεῖσα. καὶ ἡ τοῦ τράγου δὲ τὸ αὐτὸ ποιεῖ, θύμιά τε αἴρει, καὶ τὰς ἐπὶ τῶν ἐλεφαντιώντων ὑπεροχὰς καταχριομένη καταστέλλει. ἡ δὲ ὑεία πρὸς τὰ ἐν ὠσὶν ἕλκη καὶ πρὸς τὰ λοιπὰ πάντα ὠφελίμως παραλαμβάνεται.

Περὶ Αἱμάτων. Κεφ. ϟζ΄.

Quidam v. ita inchoat αἷμα ἐδὲν ψυχρόν ἐστι. χηνὸς καὶ ἐρίφου &c.

Αἷμα χηνὸς καὶ ἐρίφου καὶ νήσσης ἀντιδότοις χρησίμως μίγνυται. φάσσης δὲ καὶ τρυγόνος καὶ περιστερᾶς καὶ πέρδικος, εἰς προσφάτους ὀφθαλμῶν τρώσεις καὶ ὑποδρομὰς αἵματος καὶ νυκτάλωπας ἐγχρίεται· ἰδίως δὲ τὸ τῆς περιστερᾶς, αἱμορραγίας τὰς ἐκ μηνίγγων ἐπέχει. τὸ δὲ τοῦ τράγου καὶ αἰγὸς καὶ ἐλάφου καὶ λαγωοῦ, ὀπτὸν ἀπὸ τηγάνου λαμβανόμενον, δυσεντερίας καὶ κοιλιακὰς ῥύσεις ἐφίστησι· μετ' οἴνου δὲ ποθὲν πρὸς τοξικὰ ποιεῖ. τὸ δὲ τῶν λαγωῶν θερμὸν καταχριόμενον, ἐφήλιδας καὶ φακοὺς θεραπεύει. καὶ τὸ ἀπὸ τῶν κυνῶν δὲ ποθὲν, λυσσοδήκτοις καὶ τοξικὸν πεπωκόσιν ἁρμόζει. τὸ δὲ τῆς χερσαίας χελώνης ποθὲν, ἐπιληπτικοῖς ἱστορεῖται ἁρμόζειν. θαλασσίας δὲ χελώνης σὺν οἴνῳ καὶ πιτύᾳ λαγωοῦ καὶ κυμίνῳ πινόμενον, ἁρμόζει πρὸς θηριοδήγματα καὶ φρύνου πόσιν. ταύρου δὲ αἷμα διαφορεῖ καὶ μαλάσσει σκληρίας καταπλασσόμενον μετὰ ἀλφίτων. τὸ δὲ τῶν ὀχευτῶν ἵππων, σηπτικαῖς μίγνυται. τὸ δὲ τοῦ χαμαιλέοντος, τρίχας ψιλοῦν ἐπὶ τῶν βλεφάρων πεπίστευται· καὶ τὸ τῶν χλωρῶν βατράχων ὁμοίως. γυναικὸς δὲ τὸ ἐπιμήνιον περιαλειφόμενον καὶ ὑπερβαινόμενον, ἀσυλλήπτους δοκεῖ ποιεῖν γυναῖκας· ποδαγρικὰς δὲ ὀδύνας καὶ ἐρυσιπέλατα κουφίζει καταχριόμενον.

A potentissimè. Ouillum & vrsinum contra eadem pollent, sed inefficaciora sunt: ac vrsinum quidem eclegmate seu linctu comitiales adiuuat. At verò fel testudinis valet ad anginas & in ore infantiũ nomas: idem naribus inditum comitialibus prodest. Syluestris capræ felle perunctо peculiariter lusciosi sanantur. B Hircinum idem præstat, thymiáque abolet, & luxuriantes elephanticorum extuberationes illitu reprimit. Suillum autem contra aurium vlcera cæteráque omnia vtiliter assumitur.

De sanguinis varijs generibus. Cap. XCVII.

C SANGVIS anseris, anatis & hœdi vtiliter in antidota miscetur. Palumbi autem, turturis, columbæ ac perdicis, recentibus oculorũ vulneribus, iisdem sugillatis seu sanguine suffusis, ac lusciosis illinitur. Peculiariter verò columbæ sanguis erumpẽtem è meningibus sanguinem inhibet. D Hirci autem, capræ, cerui & leporis sanguis inassatus sartagine & assumptus, dysenterias & cœliacorum profluuia sistit. In vino verò potus contra toxica efficax est. Leporinus calens adhuc illitus, faciei maculas à Solis ardore contractas & lentigines emendat. Caninus commodè propinatur à E cane rabioso demorsis, iisque qui toxicum hauserint. Testudinis terrestris epotum sanguinem tradunt prodesse comitialibus. Marinæ autem testudinis cum vino, leporis coagulo & cumino potus, contra venenatarum bestiarum morsus & hausta rubetæ venena conuenit. F Taurinus cum polenta impositus, duritias discutit, emollítque. At equorum admissariorum sanguis in septica seu erodentia pharmaca additur. Chamæleonis autem, similitérque viridium ranarum sanguine palpebrarũ pilos aboleri creditum est. Menstruus verò fœminæ sanguis existimatur circumlitu præsta- G re ne concipiant mulieres, itémque si eum ipsæ supergrediantur. Cæterùm leuat illitus podagræ dolores, & erysipelata.

De fimo. Cap. XCVIII.

ARMENTALIS bouis fimus, si recens admoueatur, inflammationes ex vulneribus lenit: folijs autem inuoluitur, & cinere feruenti calefit, atque ita imponitur. Simili quoque modo applicitus vice fotus, coxẽdicis cruciatus compescit. Ex aceto verò illitus, duritias, strumas & panos discutit. Priuatim verò bouis masculi fimus prolapsum vterum suffitu restituit: accẽsi quoque nidore culices abiguntur. Caprarum, presertímque in montibus degentium, baccæ ex vino bibitæ regium morbum emendant: cum aromatibus verò potę, menses ciũt, & partus euocant. Siccæ tritæque & cum thure in vellere appositæ, fluxum muliebrem cohibent, aliásque sanguinis eruptiones ex aceto compescunt. Vstæ & cum aceto aut oxymelite illitæ, alopecijs medentur. Cum axungia verò adhibitæ, podagricis sunt auxilio. In aceto aut vino decoctę, serpentium morsibus, herpetibus, erysipelatis & parotidibus imponuntur. Quin & ischiadicis vstio earum ope administratur vtiliter hunc in modum: In eo cauo quod est inter pollicem & indicẽ, qua parte pollex carpo committitur, lana oleo imbuta prius substernitur, ac deinde singulatim imponuntur fimi caprini feruentes pilulæ, donec sensus per brachium ad coxendicem perueniat, dolorémque mitiget: atque adustio eiusmodi, Arabica appellatur. At verò stercus ouillum ex aceto impositum sanat epinyctidas, clauos, thymos & pensiles verrucas: itémque ambusta igni cerato rosaceo exceptum. Aprugnum autem aridum in aqua aut vino potum, sanguinis reiectionem sistit, ac diuturnum sedat lateris dolorem: sed ad rupta & conuulsa ex aceto bibitur, luxatis verò exceptum cerato rosaceo medetur. Porrò tam asinorum quàm equorum fimum, siue crudum, siue crematum addito aceto sanguinis eruptiones cohibet. Armentinorum verò qui herba pascuntur siccum fimum, insuccatum vino, mox bibitum, à scorpione ictis magnoperè auxiliatur.

A Περὶ ἀποπάτου. Κεφ. ϛη'.

ΑΠΟΠΑΤΟΣ βοὸς νομάδος πρόσφατος ἐπιτεθεὶς, φλεγμονὰς τὰς ἐκ τραυμάτων πραΰνει. ἐνειλεῖται δὲ φύλλοις καὶ θερμαίνεται ἐπὶ θερμοσποδιᾶ, καὶ οὕτως ἐπιτίθεται. καὶ ἰσχιάδος δὲ πυρία πραϋντικὴ ἡ τοιαύτη ἐπίθεσις· σὺν ὄξει δὲ καταπλασθεῖσα,
B σκληρίας καὶ χοιράδας διαλύει καὶ φύγεθλα. ἰδίως δὲ ἄρρενος βοὸς βόλβιτον, ὑστέραν προπεπτωκυῖαν ὑποθυμιώμενον ἀποκαθίστησι· διώκει δὲ καὶ κώνωπας θυμιαθέν. αἰγῶν δὲ σπύραθοι μάλιστα ὀρείων πινόμεναι σὺν οἴνῳ, ἴκτερον ἀποκαθαίρουσι· σὺν ἀρώματι δὲ ποθεῖσαι ἔμμηνα κινοῦσι,
C καὶ ἔμβρυα *ἐκβάλλουσι· ξηραὶ δὲ λεῖαι σὺν λιβανωτῷ προστεθεῖσαι ἐν ἐρίῳ, γυναικεῖον ῥοῦν ἐπέχουσι, καὶ τὰς ἄλλας αἱμορραγίας σὺν ὄξει στέλλουσι· καεῖσαι δὲ, ἀλωπεκίας θεραπεύουσι, μετ᾽ ὄξους ἢ ὀξυμέλιτος καταχριόμεναι· σὺν ὀξυγγίῳ δὲ καταπλασσόμεναι, ποδαγρικοῖς ὠφελοῦ-
D σιν. ἑψηθεῖσαι δὲ μετ᾽ ὄξους ἢ οἴνου, ἐπιτίθενται πρὸς ἑρπετῶν δήγματα καὶ ἕρπητας, καὶ ἐρυσιπέλατα, καὶ παρωτίδας. καὶ ἐπὶ ἰσχιαδικῶν δὲ ἡ δι᾽ αὐτῶν καῦσις ὠφελίμως παραλαμβάνεται τὸν τρόπον τοῦτον· ἐπὶ τὸ μεταξὺ μέρος τοῦ *ἀντίχειρος, συνεγγίζον δὲ τῷ καρπῷ κοῖλον, προϋποθεὶς ἔ-
E ριον ἐλαίῳ βεβρεγμένον, ἐπιτίθει κατὰ μίαν σπύραθον πυρεῖαν, ἕως ἂν ἡ αἴσθησις διὰ τοῦ βραχίονος ἐπὶ τὸ ἰσχίον ἔλθῃ καὶ παύῃ. καλεῖται δὲ ἡ τοιαύτη καῦσις Ἀραβική. ἡ προβάτων δὲ ἄφοδος σὺν ὄξει καταπλασθεῖσα, ἐπινυκτίδας, ἥλους, θύμους, ἀκροχορδόνας
F ἰᾶται· πυρίκαυστα δὲ κηρωτῇ ῥοδίνῃ ληφθεῖσα. ὑὸς δὲ ἀγρίου ξηρὰ μεθ᾽ ὕδατος ἢ οἴνου ποθεῖσα, αἵματος ἀναγωγὴν ἵστησι, καὶ χρόνιον ἄλγημα πλευρᾶς πραΰνει. ῥήγματα δὲ καὶ σπάσματα μετ᾽ ὄξους πινομένη· στρέμματα δὲ θεραπεύει ἀναληφθεῖσα κηρωτῇ ῥοδίνῃ. ὄνων δὲ καὶ ἡ τῶν ἵππων,
G αἱμορραγίας ἵστησιν, ὠμή τε καὶ κεκαυμένη ὄξει μιχθεῖσα· ἡ δὲ τῶν ἐξ ἀγέλης ὄντων *ποηφάγου, ξηρὰ χυλιασθεῖσα ἐν οἴνῳ καὶ ποθεῖσα σκορπιοπλήκτοις σφόδρα βοηθεῖ.

Lacuna legit, κτείνουσι

V. inserit ἄρ-δην.

περιστερᾶς ἡ, θερμαντικωτέρα καὶ καυστικωτέρα, χρήσιμος ὠμηλύσει μιγνυμένη· σὺν ὄξει δὲ, χοιράδας διαφορεῖ. ἄνθρακάς τε περιρρήττει σὺν μέλιτι καὶ λινοσπέρμῳ, καὶ ἐλαίῳ λεανθεῖσα. πυρίκαυστά τε θεραπεύει. καὶ ἡ τῶν ἀλεκτορίδων δὲ ταῦτα ποιεῖ, ἐνδεεστέρως μέν τοι· πλὴν ἰδίως πρὸς μύκητας θανασίμους καὶ κώλου ἀλγήματα ἁρμόζει, μετ' ὄξους ἢ οἴνου πινομένη. πελαργοῦ δὲ, σὺν ὕδατι ποθεῖσα ἐπιληπτικοῖς ἁρμόζειν πιστεύεται. γυπὸς ὑποθυμιαθεῖσα, ἔμβρυα ἐκτινάσσειν παραδέδοται. μυῶν, λεῖα σὺν ὄξει ἀλωπεκίας καταχριομένη θεραπεύει· σὺν λιβανωτῷ δὲ καὶ οἰνομέλιτι πινομένη, λίθους ἐκκρίνει· προστιθέμενα δὲ παιδίοις τὰ μυόχοδα, κοιλίαν πρὸς ἔκκρισιν ἐρεθίζει. κυνὸς δὲ ἡ ἐν τοῖς *κυνοκαύμασι ληφθεῖσα, ξηρὰ πινομένη μεθ' ὕδατος ἢ οἴνου, κοιλίαν ἐφίστησιν. ἡ δὲ τῶν ἀνθρώπων πρόσφατος καταπλασθεῖσα, ἀφλέγμαντα μετὰ τοῦ περικολλᾶν φυλάττει τὰ τραύματα· ξηρὰ δὲ μετὰ μέλιτος διαχριομένη, ἐπὶ συνάγχης βοηθεῖν παραδίδοται. ἡ δὲ τοῦ χερσαίου κροκοδείλου, ἁρμόζει ἐπὶ τῶν γυναικῶν, πρὸς εὔχροιαν καὶ στίλβωσιν *τοῦ προσώπου. καλλίστη δὲ ἐστὶν ἡ *λευκοτάτη καὶ εὔθρυπτος, κούφη τε ὥσπερ ἄμυλον, ταχέως τε χυλουμένη ὑπὸ ὑγροῦ· διατριβεῖσά τε *ὕποξυς καὶ ζυμίζουσα τὴν ὀσμήν. δολίζουσι δὲ αὐτὴν, ψᾶρας ὀρύζῃ τρέφοντες, καὶ τὴν ἄφοδον ὁμοίαν οὖσαν πωλοῦντες. οἱ δὲ, ἄμυλον ἢ κιμωλίαν φυρῶντες, καὶ *χρώζοντες ἀγχούσῃ δι' ἀραιοῦ κοσκίνου, εἰς ὀλίγον ἀπηθοῦσι, καὶ ξηράναντες ὡς σκωλήκια πωλοῦσιν ἀντὶ ταύτης.*

V. ὑποκυνοκαύ.

Sic Goup. Vulg. ex. τῶν προσώπων

V. χροΐζοντες ἐπ' ὀλίγον ἐγχύσαντες δι' ἀραιοῦ κοσκίνου

Περὶ οὔρων. Κεφ. ϙθ'.

ΟΥΡΟΝ ἀνθρώπου τὸ ἴδιον ποθὲν πρὸς ἐχίδνης δήγματα ἁρμόζει, καὶ πρὸς θανάσιμα καὶ ἀρχομένους ὑδρώπας, καὶ πρὸς *δῆξιν τῶν θαλασσίων ἐχίνων, καὶ σκορπίου θαλασσίου, καὶ δράκοντος, ἐπαντλούμενον. τὸ δὲ κυνὸς,

A Columbinum, quoniam vehementiùs & excalfacit & vrit, hordeaceæ farinæ vtiliter admiſcetur, & ex aceto quidem, ſtrumas diſcutit: carbunculos verò emarginat cum mel le, lini ſemine & oleo tritum: necnon etiam ambuſtis igni medetur. Gallinaceum hæc eadem, ſed ineſficaciùs præſtat. Priuatim tamen
B contra lethales fungos & coli cruciatus confert, ſi ex aceto aut vino bibatur. Ciconiæ verò fimum ex aqua potum, comitialibus prodeſſe creditur. At vulterinũ ſuffumigatũ, partum excutere traditur. Murinũ autem tritum cum aceto & illitum alopecijs medetur: cum thure verò & mulſo potum, calculos expellit.
C Sed & ſubditæ infantibus muſcerdæ aluum ad deiectionem ſtimulant. Caninum ſtercus, quod per caniculæ ardores exceptum fuerit, aridum cum vino aut aqua potum, aluum cohibet. At humanum recens impoſitũ, vulnera ab inflammatione vindicat, ſimul & agglutinat. Siccum verò cum melle per-
D unctum, anginoſis auxiliari traditur. Terreſtris autem crocodili fimum mulieribus confert ad colorandam illuſtrandámque faciem. Optimum verò quod candidiſſimum & friabile, amyli modo leue, in humore ſtatim eliqueſcẽs, quódque cum *teritur ſubacidum eſt, fermentúmque redolet. Sunt qui id
E vẽdant adulteratum fimo non diſſimili ſturnorum, quos oryza paſcunt. Alij amylum aut cimoliam ſubigunt, & inducto paululum anchuſæ colore per rarius cribrum in tabulas exprimunt, mox illud qualecunque eſt vermiculorum ſpecie ſiccatũ pro terreſtris crocodili ſter-
F core vendunt. [Cæterùm humanum ſtercus ſiccũ cum melle ſubactum, & gutturi impoſitum, quemadmodum & caninum, anginoſis opitulari inter arcana reperimus.]

Pl. cum teritur inter digitos fermentescens.

De vrinis. Cap. XCIX.

HVMANAM vrinam ſuam cuique bibere prodeſt contra vi-
G peræ morſus & lethalia pharmaca, incipientémque hydropem. Marinorum verò echinorum, ac ſcorpionis itidẽ marini, draconíſque ictus conuenienter ea fouentur. Canina rabidi

rabidi canis morsibus perfundendis idonea est: lepras quoque & pruritus nitro addito exterit. Sed vetus achoras, furfures, psoras & feruidas eruptiones potentiùs extergit: quin & nomas, etiam genitalium, cohibet. Purulentis quoque auribus infusa, pus earum supprimit: sed & in malicorio decocta vermiculos earũ abigit. At impubis pueri absorpta vrina, orthopnoicis confert: decocta verò in æreo vase cum melle cicatrices, argema & caligines emendat. Quinetiam ex ea & ęre Cyprio paratur gluten auro ferruminando idoneum. Quod autem in vrina subsidit, erysipelata illitu mitigat. Feruefactum cum cyprino & appositum, vteri dolorem demulcet, vuluæ strangulatione vexatas leuat, genas deterget, & oculorum cicatrices *expurgat. Taurinum lotium cũ myrrha tritum & instillatum, dolores aurium lenit. Aprinum iisdem viribus preditum est: sed peculiariter vesicę calculos potu cõminuit & expellit. Caprinum traditur ad aquã quę cutẽ subiit cum spica nardi & aquę binis cyathis quotidie bibitum vrinas & aluum ducere: instillatum verò, aurium mederi doloribus. Cęterùm nephriticos ferunt asinino sanari.

emaculat.

De Lyncurio. Cap. C.

Lyncis vrinã, quã Lyncurium appellãt, simulatq; meijtur lapidescere frustra creditum est: quare vana quoque est & inutilis quæ de eo fertur historia. Est enim quod à nõnullis vocatur succinum pterygophorõ, ideò dictum quòd pennas ad se alliciat. Id potum ex aqua stomacho aluoq; fluxione laborãti conuenit.

De Melle. Cap. CI.

PRINCIPEM locum obtinet mel Atticum, quod ab Atticæ regionis monte Hymetto, in quo prouenit, Hymettium appellatur: mox quod è Cycladibus insulis petitur: itémque quod è Sicilia, cognomine Hyblæum. Magis probatur dulcius & acre, odoratius, subflauum, minimè liquidum, sed glutinosum ac *firmum, quódque dum trahitur [ob sequacem lentitiam] in digitos veluti resilit. Porrò abstergendi vim habet, ora vasorum aperit,

A ἐπίπλασμα κυνοδήκτοις καὶ πρὸς λέπρας καὶ κνησμοὺς σμῆγμα σὺν νίτρῳ. τὸ δὲ παλαιὸν σμηκτικώτερον ἀχώρων, πιτύρων, ψωρῶν, ἐκζεσμάτων νομάς τε ἐπέχει, καὶ τὰς ἐν αἰδοίοις. ἐγκλυζόμενον καὶ ὦτα πυορροοῦντα στέλλει· ἐκβάλλει δὲ καὶ τοὺς ἐν αὐτοῖς σκώληκας, ἑψόμενον ἐν σιδίοις ῥόας. τὸ δὲ
B τοῦ ἀφθόρου παιδὸς καταρροφούμενον, ὀρθοπνοίαις ἁρμόζει· ἑψηθὲν δὲ ἐν χαλκῷ σὺν μέλιτι, οὐλὰς καὶ ἄργεμα καὶ ἀχλῦς ἀποσμήχει. κατασκευάζεται δὲ ἐξ αὐτοῦ καὶ τοῦ Κυπρίου χαλκοῦ ἁρμόζουσα ἐπὶ τοῦ χρυσίου κόλλα. ἡ δὲ ὑπόστασις τοῦ οὔρου καταχρισθεῖσα, ἐρυσιπέλατα παύει· διαζεσθεῖσα
C δὲ σὺν κυπρίνῳ καὶ προστεθεῖσα, ὀδύνην ὑστέρας πραΰνει, ὑστερικῶς πνιγομένας κουφίζει, βλέφαρά τε ἀποσμήχει καὶ οὐλὰς τὰς ἐν ὀφθαλμοῖς ἀποκαθαίρει. τὸ δὲ ταύρειον σὺν σμύρνῃ λεανθὲν καὶ ἐνσταχθὲν, ὠταλγίας παρηγορεῖ. καὶ τὸ συάγρειον δὲ τῆς αὐτῆς ἔχεται δυνάμεως. ἰδιαίτερον δὲ τοὺς
D ἐν κύστει λίθους θρύπτει καὶ ἐκκρίνει πινόμενον. αἰγὸς δὲ, ὕδρωπα τὸν ὑπὸ σάρκα πινόμενον μετὰ νάρδου στάχυος καθ' ἑκάστην ἡμέραν σὺν ὕδατι κυάθων πλῆθος β'. ἄγει οὖρα κατὰ *κοιλίαν, ἰᾶται δὲ καὶ ὠταλγίας ἐνσταζόμενον. ὄνου δὲ, παραδέδοται νεφριτικοὺς ὑγιάζειν.

Περὶ Λυγκουρίου. Κεφ. ρ'.

E Τὸ δὲ τοῦ λυγκὸς, ὃ δὴ λυγκούριον καλεῖται, ἅμα τῷ ἐξουρηθῆναι λιθοῦσθαι *πεπίστευται· διὸ καὶ ματαίαν ἔχει τὴν ἱστορίαν. ἔστι γὰρ τὸ καλούμενον ὑπ' ἐνίων ἤλεκτρον πτερυγοφόρον. ὅπερ ποθὲν σὺν ὕδατι, στομάχῳ καὶ ῥευματιζομένῃ κοιλίᾳ ἁρμόζει.

F Περὶ Μέλιτος. Κεφ. ρα'.

ΜΕΛΙ πρωτεύει τὸ Ἀττικὸν, καὶ τούτου τὸ Ὑμήττιον καλούμενον, εἶτα τὸ ἀπὸ τῶν Κυκλάδων νήσων, καὶ τὸ ἀπὸ τῆς Σικελίας *σιμβλιον καλούμενον. ἔστι δὲ δοκιμώτερον τὸ γλυκύτερον καὶ δριμὺ, εὐω-
G δέστερον, ὑπόξανθον, οὐχ ὑγρὸν, ὁλκιμον δὲ καὶ εὔτονον, καὶ ἐν τῷ ἑλκυσθῆναι ἀνατρέχον ὡς ἐπὶ τὸν δάκτυλον. Δύναμιν δὲ ἔχει σμηκτικὴν, ἀναστομωτικὴν,

A ὑγρῶν προσκλητικήν. ὅθεν ἁρμόζει ἕλκεσι ῥυπαροῖς καὶ κόλποις ἐγκλυζόμενον. ἑψηθὲν δὲ καὶ ἐπιτεθὲν, παρακολλᾷ τὰ ἀφεστῶτα σώματα, λειχῆνάς τε θεραπεύει ἑψόμενον μετὰ στυπτηρίας ὑγρᾶς καὶ καταχριόμενον· ἤχους τε τοὺς ἐν ὠσὶ καὶ ἀλγήματα σὺν ἁλσὶν ὀρυκτοῖς λείοις ἐνσταζόμενον χλιαρόν. καὶ

Addit Marcellus ex quorundã exemplariũ fide καὶ ἕλκους ἐν ποσὶν. Al. ex Marc. φρυκτοῖς

B φθεῖρας καὶ κόνιδας φθείρει καταχριόμενον· λειποδέρμους τε τοὺς μὴ ἐκ περιτομῆς ἀποκαθίστησι, μαλασσομένης τῆς πόσθης μετὰ μέλιτι, μάλιστα ἀπὸ βαλανείου ἐφ' ἡμέρας λ'. ἀποκαθαίρει δὲ καὶ τὰ ἐπισκοτοῦντα ταῖς κόραις, καὶ τὰ περὶ βρόγχον καὶ παρίσθμια καὶ συνάγχας διαχριόμενον καὶ ἀναγαργαριζόμενον θεραπεύει· κινεῖ δὲ καὶ οὖρα, καὶ βηξὶν ἁρμόζει, καὶ

C τοῖς ὑπὸ ἑρπετῶν δηχθεῖσι· καὶ πρὸς μήκωνος πόσιν μετὰ ῥοδίνου θερμὸν λαμβανόμενον· καὶ πρὸς μύκητας καὶ λυσσοδήκτους ἐκλειχόμενον ἢ πινόμενον. ἔστι μέντοι τὸ ὠμὸν, φυσῶδες κοιλίας, καὶ βηχὸς ἐρεθιστικόν, ὅθεν δεῖ ἠφρισμένῳ δεῖ χρῆσθαι. πρωτεύει δὲ τὸ ἐαρινὸν, εἶτα τὸ θερινόν· τὸ δὲ χειμερινὸν παχύτερον ὂν

D χεῖρον, καὶ * ἐξανθισμοὺς ποιοῦν.

V. παχύτερον χεῖρον καὶ ἐξανθισμοὺς ποιοῦν.

Tria hæc sequẽtia capita in veteri codice cum superiore coniuncta sunt.

Περὶ Μέλιτος ἐν Σαρδωνίᾳ. Κεφ. ρβ'.

Τὸ δὲ ἐν Σαρδωνίᾳ γεννώμενον μέλι, πικρὸν διὰ τὴν τοῦ ἀψινθίου νομήν· ἁρμόζει δὲ πρὸς ἐφηλίδας καὶ σπίλους τοὺς ἐν προσώπῳ καταχρισθέν.

Περὶ Μέλιτος Ποντικοῦ. Κεφ. ργ'.

E Γεννᾶται δὲ καὶ ἐν Ἡρακλείᾳ τῇ Ποντικῇ κατά τινας καιροὺς διά τινων ἀνθῶν ἰδιότητα μέλι· ὃ τοὺς φαγόντας ἐξίστησι μετὰ ἐφιδρώσεως. βοηθοῦνται δὲ πήγανον ἐσθίοντες καὶ τάριχος, καὶ οἰνόμελι πίνοντες, ὁσάκις ἂν ἐμέσωσι τὰ αὐτὰ προσφερόμενοι. ἔστι δὲ δριμὺ, καὶ πταρμοὺς κατὰ τὴν ὄσφρησιν κινοῦν. θεραπεύον ἐφηλιν, καταχρισθὲν μετὰ κόστου. μετὰ δὲ ἁλὸς, πελιώματα αἴρει.

F Περὶ Σακχάρου Μέλιτος. Κεφ. ρδ'.

Καλεῖται δέ τι καὶ σάκχαρον εἶδος ὂν μέλιτος ἐν Ἰνδίᾳ πεπηγότος καὶ τῇ εὐδαίμονι Ἀραβίᾳ, εὑρισκόμενον ἐπὶ τῶν καλάμων, ὅμοιον τῇ συστάσει ἁλσὶ, καὶ θραυόμενον ὑπὸ τοῖς ὀδοῦσι καθάπερ οἱ ἅλες. ἔστι δὲ

G

humores euocat: qua ratione in sordida vlcera sinúsque commodè infunditur. Decoctũ atque impositũ, disiunctas diuulsásve partes agglutinat: lichenibus quoque medetur, coctũ cũ liquido alumine & illitum. Itémque aurium sonitui & dolori cum sale fossili trito tepidum instillatur: pediculos ac lendes illitum enecat: verpis seu curtis glãdem quę citra circuncisionẽ nudata sit in integrum restituit, si melle præputiũ à balneo potissimũ ad dies triginta emolliatur: depurgat quę pupillis tenebras offundunt: gutturis etiamnum ac tõsillarum inflammationibus & anginis medetur, seu illitum, seu etiã gargarizatum. Vrinas quoque ciet, tussíque auxiliatur, & iis quos serpẽtes momorderint: itémque contra haustum meconium, si cũ rosaceo calidũ assumatur. Quin & cõtra fungorum maleficia & rabiosi canis morsus delinctũ potúmve proficit. Attamẽ crudum, aluum inflat & tussim irritat: qua de causa despumato vtendum est. Cæterùm primas tenet vernũ, deinde æstiuũ. Hybernum verò, quippe quod sit crassius, deterius censetur, papulísque cutem exasperat.

De Melle Sardoo. Cap. CII.

Quod in Sardinia gignitur mel, amarum est: quoniam apes inibi absinthio vescantur. Tum à Solis ardore contractis, tum & aliis faciei maculis conuenienter illinitur.

De Melle Pontico. Cap. CIII.

Heracleæ in Ponto quibusdã anni temporibus ex propria quorundam florum vi mel conflatur, quod quidẽ eos qui edêre de mentis statu dimouet, cũ sudoris copiosi profusione. Sed iuuantur, si rutã & salsamenta esitarint, mulsúmque ebiberint, eadémque toties resumpserint, quoties vomitione reiicientur. Acre autem est, & olfactu sternutamenta mouet. Cum costo illitum, maculas à sole contractas emendat, at cum sale, sugillata tollit.

De Sacchraro. Cap. CIIII.

Est & quoddã mellis cõcreti genus, quod saccharum nominatur, quódque in India & fœlici Arabia in arundinibus reperitur, consistentia sali simile, ac dentibus etiam salis modo fragile. Est

illud aluo idoneum & stomacho vtile, si aqua dilutum bibatur: vexatę verò vesicæ renibúsque auxiliatur: quin & illitum ea discutit quæ pupillis tenebras offundunt.

De Cera. Cap. CV.

CERA optima est subfulua, subpinguis, odorata & halitum quadantenus melleū referens, insupérque pura & natione Pōtica aut Cretica. Secundum locum obtinet exalbida & suapte natura pinguis. Cādida verò redditur hoc modo: In eo genere quæ cādidior puriórque fuerit cōcisā in ollā nouā trāsfundito, & affusa quanta satis sit aqua marina ex alto petita coquito, insperso etiamnū nitri momēto. Cūq; iterū tertióve efferbuerit, remota olla refrigerari sinito. Tū verò cerę pastillū eximito, derasáq; sorde si qua fortè adhæsit, alia addita aqua marina secundò coquito: cúmque cera denuò, vti demonstratum est, inferbuerit, vas ab igne summoueto, ac nouę ollulę fundū priùs frigida madefactum leniter in cerā demittito, paululū duntaxat suspēsa manu intingēs, vt ipsius q̄ minimum detrahatur, quò faciliùs per se cōcrescat. Sublato fundo orbiculum primum auferto, iterumq; vasis imum aqua refrigeratū in cerā immittito, idéque tantisper facito, dum cerā totā exceperis. Tandem filo lineo traiectos orbiculos ita suspendito, vt ne inter se cōtingāt, ac interdiu quidē ipsos assiduè ad solem irrorato, noctu verò Lunæ exponito, dum perfectè albescant. Quòd si cerā candidissimā fieri volueris, identidem eā recoquito: cętera verò omnia eodē modo peragito. Nec desunt qui pro marina ex alto petita, in muria acerrima semel aut iterū antedicto modo decoquunt: deinde laguncula tenui ac rotunda ansam habente eximūt, posteà orbiculos super dēsa herba dispositos insolant, donec cādidissima euaserit. Præcipiunt verò munus id vere obeundum, quando sol remissa vehementia humidum rorem subministrat, vt ne videlicet cera liquescat. Porrò vim habet cera omnis excalfaciendi, emolliendi, ac vlcera mediocriter explendi. Additur etiam in sorbitiones dysentericis: ac eius deglutita

A εὐκοίλιον, εὐστόμαχον, διεθὲν ὕδατι καὶ ποθὲν· ὠφελοῦν κύστιν κεκακωμένην καὶ νεφρούς· καθαίρει δὲ καὶ τὰ περὶ τὰς κόρας ἐπισκοτοῦντα ἐπιχριόμενον.

Περὶ Κηροῦ. Κεφ. ρε'.

ΚΗΡΟΣ ἄριστός ἐστιν ὁ ὑπόκιρρος καὶ ὑπολίπαρος, εὐώδης τε καὶ ποσὴν μελιτώδη ἀποφορὰν ἔχων, ἔτι δὲ καθαρὸς καὶ
B γενόμενος Ποντικὸς ἢ Κρητικός. ὁ δὲ ἔκλευκος, τῇ φύσει δὲ λιπαρὸς, δεύτερος. λευκαίνεται δὲ κηρὸν οὕτω. καταχνίσας αὐτοῦ τὸ λευκὸν καὶ καθαρὸν, ἔμβαλε εἰς χύτραν καινήν, καὶ ἐπιχέας θαλάσσης πελαγίας τὸ αὔταρκες, ἕψε βραχὺ νίτρον προσεμπάσας· ὅτε δὲ ἀνα-
C ζέσει δὶς ἢ τρίς, καθελὼν τὴν χύτραν καὶ ἐάσας ψυχθῆναι, αἶρε τὸν τροχίσκον, καὶ ἀποξύσας εἴ τις περὶ αὐτὸν ὑπάρχει ῥυπαρία, ἕψε ἐκ δευτέρου ἄλλο θαλάσσιον ὕδωρ ἐπιδούς· ἀναζέσαντος δὲ πάλιν τοῦ κηροῦ ὡς δεδήλωται, ἀνελοῦ τὸ ἀγγεῖον ἀπὸ τοῦ πυρὸς, καὶ λαβὼν καινοῦ χυτριδίου τὸν πυθμένα, προενεβρεγμένον ὕδατι
D ψυχρῷ, καθίει πράως εἰς τὸν κηρὸν, ἀκροθιγῶς ἐμβάπτων, πρὸς τὸ ἥκιστόν τι αὐτοῦ ἀφέλκεσθαι, καὶ καθ' ἑαυτὸ πήγνυσθαι. ἀνελόμενος δὲ, τὸν πρῶτον κυκλίσκον ἀφαιροῦ, καὶ ἐκ δευτέρου καθίει τὸν πυθμένα ψύχων ὕδατι. καὶ τὸ αὐτὸ ποίει, ἕως ἂν ἅπαντα ἀναλάβῃς. λοιπὸν λίνῳ διείρας τὰ κυκλίσκια διεστῶτα ἀπ' ἀλλήλων κρέμασον. ἡ-
E μέραν μὲν εἰς ἥλιον συνεχῶς ἐπινοτίζων αὐτὰ· νύκτας δὲ ὑπὸ τὴν σελήνην τίθει, ἕως ἂν λευκὰ γένηται· εἰ δὲ ἄγαν τις θέλει λευκὸν ποιῆσαι, τὰ μὲν λοιπὰ ὡσαύτως ἐνεργείτω, ἑψέτω δὲ πλεονάκις. τινὲς δὲ ἀντὶ πελαγίας θαλάσσης, ἐν ἅλμῃ δριμυτάτῃ ἕψουσι τὸν
F προειρημένον τρόπον ἅπαξ ἢ δίς. εἶτα ἀναιροῦνται λαγηνίῳ λεπτῷ καὶ περιφερεῖ, λαβὴν ἐν ἑαυτῷ ἐχούσῃ· εἶτα κυκλίσκια ἐπὶ πόας πυκνῆς ἐπιθέντες ἡλιάζουσιν, ἕως ἂν λευκότατος γένηται. παραινοῦσι δὲ ἔαρος ἐπὶ τοῦτο ἔρχεσθαι, ὅτε καὶ ὁ ἥλιος τῇ σφοδρότητι ἀνεῖται, καὶ νοτίδα παρέχει, πρὸς
G τὸ μὴ τήκεσθαι. Δύναμιν δὲ ἔχει πᾶς κηρὸς θερμαντικήν, μαλακτικήν, πληρωτικήν τε μετρίως· μίγνυται δὲ καὶ ἐν ῥοφήμασιν ἐπὶ τῶν δυσεντερικῶν· καταπινό-

V. addit κατὰ λιπαρὸν forte καὶ λιπαρόν

V. δίξει δὲ ὁμοίως ποιῶν, sed scholion est.

V. πιέζουσι.

μένος δὲ μεγέθει κέγχρου τὰ δέκα, οὐκ ἐᾷ τυροῦσθαι ἐπὶ τῶν τιθηνουσῶν τὸ γάλα.

Περὶ Προπόλεως. Κεφ. ρς'.

Orib. στύρακα ὀζούσαν.

Πρόπολιν παραληπτέον τὴν ξανθὴν καὶ εὐώδη καὶ "στυρακίζουσαν. μαλακήν τε ἐν τῷ ὑπερξήρῳ, καὶ μαστίχης τρόπον ἐφελκομένην. ἔστι δὲ θερμαντικὴ ἄγαν καὶ ἐπισπαστική, καὶ σκολόπων ἑλκυστική. ἀρήγει δὲ καὶ βηξὶ παλαιαῖς ὑποθυμιωμένη. αἴρει δὲ καὶ λειχῆνας ἐπιτιθεμένη. εὑρίσκεται δὲ περὶ τοῖς στόμασι τῶν σμηνῶν φύσει κηρώδης.

Περὶ Πυρῶν. Κεφ. ρζ'.

ΠΥΡΟΙ πρὸς ὑγείας χρῆσιν ἄριστοι, οἱ πρόσφατοι καὶ τελείως ἠδρηκότες τῇ χρόᾳ μηλίζοντες· εἶτα μετὰ τούτους οἱ τριμηνιαῖοι, λεγόμενοι δὲ ὑπό τινων σητάνιοι. ὠμοὶ δὲ βρωθέντες, ἕλμινθας στρογγύλας γεννῶσι. μασηθέντες δὲ καὶ καταπλασθέντες, ὠφελοῦσι κυνοδήκτους. ὁ δὲ ἐκ τῆς σεμιδάλεως αὐτῶν γινόμενος ἄρτος, εὐτροφώτερός ἐστι τοῦ συγκομιστοῦ. ὁ δὲ ἐκ τῶν σητανίων ἀλεύρων, κουφότερος καὶ εὐανάδοτος. τὸ δὲ ἐξ αὐτῶν ἄλευρον, σὺν ὑοσκυάμου χυλῷ καταπλάττεται πρὸς νεύρων ῥευματισμοὺς, καὶ πρὸς ἐμπνευματώσεις ἐντέρων. σὺν ὀξυμέλιτι δὲ φακοὺς αἴρει. τὸ δὲ πίτυρον σὺν ὄξει δριμεῖ "ἑψηθὲν, λέπρας ἀφίστησι καταπλασσόμενον θερμὸν, καὶ πάσης φλεγμονῆς ἐν ἀρχῇ κατάπλασμα σύμφορον. μετὰ δὲ πηγάνου ἀφεψήματος ἑψηθὲν, μαστοὺς "σπαργῶντας παύει, καὶ ἐχιοδήκτοις ἁρμόζει, καὶ στροφουμένοις. ἡ δὲ ἐκ τῶν ἀλεύρων ζύμη, θερμαντικὴ οὖσα καὶ ἐπισπαστική, ἰδίως τὰ ἐν πέλμασι λεπτύνει, καὶ τὰ ἄλλα φύματα, καὶ δοθιῆνας σὺν ἁλσὶν ἐκπέσσει καὶ ἀναστομοῖ. τὸ δὲ τῶν σιτανίων πυρῶν ἄλευρον, ἰοβόλοις ἁρμόζει καταπλαττόμενον ἐν ὄξει ἢ οἴνῳ. ἑψηθὲν δὲ τρόπον κόλλης καὶ ἐκλειχόμενον, "αἱμοπτοϊκοὺς ὠφελεῖ, καὶ πρὸς βῆχας, καὶ ἀρτηρίας τραχυσμοὺς, σὺν ἡδυόσμῳ καὶ βουτύρῳ ἑψηθὲν ποιεῖ. καὶ ἡ ἐξ αὐτῶν τῶν πυρῶν γῦρις ἑψηθεῖσα σὺν μελικράτῳ, ἢ ὑδρελαίῳ, πᾶσαν διαφορεῖ φλεγμονήν. καὶ ὁ ἄρτος σὺν μελικράτῳ ἑφθὸς καὶ ὠμὸς καταπλασσόμενος, πᾶσαν φλεγμονὴν παραμυθεῖται,

Vulg. exempl. omittunt.

Vetuſtus codex teſte Lacuna habet χονδριῶντας.

V. αἱμορραγίας

A milij magnitudine grana decē lac in nutricibus in caſeum cogi denſarive prohibent.

De Propoli. Cap. CVI.

Propolis vſurpanda flaua, odorata, ſtyracem referés, in ſumma ariditate mollis, & maſtiches modo ductilis. Vim auté obtinet vehemēter excalfaciendi, attrahēdi, & aculeos quoque corpori infixos extra-
B hendi. Sed & in vetere tuſſi ſuffita auxiliatur, & lichenas impoſita tollit. Cæterùm circa aluearium oſcula reperitur, ceræ natura ſimilis.

De Tritico. Cap. CVII.

OPTIMA è tritici generibus ad ſecūdę valetudinis vſum habētur, quæ recentia & perfectè adulta
C colorē luteum referunt: hæc ſequūtur trimeſtria, quæ nonnullis ſitania nominantur. Itaque cruda illa in cibo ſumpta teretes lubricos gignūt: cōmanducata verò & impoſita cōmorſis à rabioſo cane auxiliantur. Confectus eorum ſimilagine panis, pleniùs alit q̄ cibarius: qui verò fit è
D trimeſtrium farina, leuius alimentū præſtat, facileq; in mēbra digeritur. Farina eorum cū hyoſcyami ſucco cataplaſmatis inſtar imponitur aduerſus neruorū fluxiones & inteſtinorū inflationes: lentigines autē ex aceto mulſo tollit. Furfures in acri aceto decocti & calētes adhibiti lepras remouent, ſuntq; contra omnē
E incipientē inflāmationem vtile & accōmodatū cataplaſma. Cocti verò cum rutę decocto luxuriātes turgentéſve māmas cōpeſcūt, & morſis à vipera, torminoſiſq; cōueniunt. Farinaceū fermentum, calfaciendi extrahēdiq; vi prędituṁ, priuatim callos in plantis pedū extenuat, &
F tum alia tubercula, tum etiā furūculos ex ſale maturat atq; aperit. Porrò è ſitanio tritico farina, cōtra venenatorum ictus ex aceto aut vino cōmodè imponitur. In glutini verò modum decocta ſi delingatur, ſanguinē reiicientibus opitulatur. Cōtra tuſſim & exaſperatā arteriā cum mēta & butyro decocta efficax eſt.
G Ipſius autē tritici pollen ſi ex aqua mulſa aut hydrelæo decoquatur, omnem diſcutit inflāmationem. Sed & panis tum crudus, tum etiam coctus ex aqua mulſa impoſitus, inflammationem omnem demulcet:

quippe qui plurimùm emolliat & quadátenus refrigeret, maximè verò si herbis, succísve quibusdá ad id accõmodatis ammisceatur. Vetus autem panis & aridus tũ per se, tum quibusdá admixtus, alui profluuia sistit. Recens verò muria maceratus & impositus, lichenas inueteratos sanat. At gluten quod è similagine, aut polline cõficitur ad glutinãdos libros, sanguinẽ reijcientibus prodest, si liquidius ac tepidũ cochlearis mensura sorbendũ exhibeatur.

De Hordeo. Cap. CVIII.

HORDEVM optimum est candidum & purum, sed minùs quàm triticum alit: ptissana tamen ob cremorẽ quẽ inter coquẽdum reddit, plus alimẽti præbet, quàm polenta ex eodẽ hordeo facta. Est autẽ illa efficax contra acrimonias atque arteriæ asperitates & exulcerationes: ad quas itidẽ conuenit triticea ptissana, quæ quidẽ & plus alit & potẽtiùs vrinas mouet. Lactis verò vbertatẽ prestat, si cum fœniculi semine decocta sorbeatur. Vrinã porrò ciet hordeum, absterget, flatulẽtum est, stomacho aduersatur, & œdemata cõcoquit ac maturat. At verò ipsius farina cũ ficubus & aqua mulsa decocta, œdemata & inflammationes discutit: quin & duritias concoquit cum pice, resina & fimo colũbino. Cũ meliloto verò & papaueris calycibus, ijs dolorẽ eripit q̃ ex latere dolẽt: aduersus intestinorũ inflationes, cũ lini semine, fœnogreço & ruta imponitur. Strumas cũ pice liquida, cera, impubis pueri vrina & oleo ad cõcoctionẽ perducit: & cũ myrto aut vino, aut pyris syluestrib⁹, aut rubo, aut malicorio alui profluuia sistit: podagricis inflãmationibus cum cydonio malo aut aceto prodest. Decocta in acri aceto malagmatis in modum, quod ex eadem hydrelæo subacta conficitur, & calens apposita, lepris medetur. Farinæ verò cremor ex aqua cum pice & oleo decoctus, puri mouendo accõmodatus est. Ille idẽ ex aceto elicitus si cum pice coquatur, cõtra fluxiones articulorum prodest. Cęterùm hordeacea polenta cohibet aluum, inflammationésque mitigat.

De Zytho. Cap. CIX.

Ex hordeo zythum paratur, quod

A μαλακτικώτατος ὑπάρχων, καὶ παρεμψύχων, μιγεὶς πόαις ἢ χυλοῖς τισίν. ὁ δὲ παλαιὸς καὶ ξηρὸς καθ' ἑαυτὸν καὶ μιγεὶς τισίν, ἵστησι κοιλίαν ῥέουσαν. ἅλμῃ δὲ βραχεὶς ὁ πρόσφατος καὶ καταπλασθεὶς, παλαιοὺς λειχῆνας ἰᾶται. κόλλα δὲ ἡ γινομένη ἐκ τῆς σεμιδάλεως ἢ γύρεως πρὸς τὴν τῶν βιβλίων B κόλλησιν, ἁρμόζει ἐπὶ αἱμοπτοϊκῶν ὑγροτέρα καὶ χλιαρὰ καταρροφουμένη, κοχλιαρίου πλῆθος.

Lacuna addit … quod in vulg. exẽp. desideratur

Hæc verba ad capitis vsque calcem non leguntur in altero codice manuscripto. Goup.

Vulg. καὶ γύρεως

Περὶ Κριθῆς. Κεφ. ρη΄.

ΚΡΙΘΗ δὲ ἀρίστη ἡ λευκὴ καὶ καθαρά, ἀτροφωτέρα δὲ πυροῦ. τῆς μέντοι γινομένης ἐξ αὐτῆς ἀλφίτου ἡ πτισάνη τροφιμωτέρα, C διὰ τὴν ἐν τῇ ἑψήσει χύλωσιν· ποιοῦσα δὲ πρὸς τὰς δριμύτητας καὶ τὰς περὶ ἀρτηρίαν τραχύτητας καὶ ἑλκώσεις, πρὸς ἃς καὶ ἡ πυρίνη πτισάνη ἁρμόζει, τροφιμωτέρα καὶ οὐρητικωτέρα οὖσα. κατάγει δὲ καὶ γάλα συνεψηθεῖσα μαράθρου σπέρματι, καὶ ῥοφουμένη. ἔστι δὲ οὐρητική, σμηκτική, φυσώ- D δης, κακοστόμαχος, συμπεπτικὴ οἰδημάτων. διαφορεῖ δὲ τὸ ἄλευρον αὐτῆς μετὰ σύκων καὶ μελικράτου ἑψηθὲν οἰδήματα καὶ φλεγμονάς· συμπέσσει δὲ καὶ τὰς σκληρίας μετὰ πίσσης καὶ ῥητίνης καὶ περιστερᾶς κόπρου. σὺν μελιλώτῳ δὲ καὶ κωδίαις ἀνωδυνίαν παρέχει τοῖς πλευρὰν ἀλγοῦσι. καταπλά- E σσεται δὲ καὶ πρὸς ἐμπνευματώσεις ἐντέρων, μετὰ λινοσπέρμου καὶ τήλεως καὶ πηγάνου. μετὰ δὲ πίσσης ὑγρᾶς καὶ κηροῦ καὶ οὔρου παιδὸς ἀφθόρου καὶ ἐλαίου, χοιράδας ἐκπέττει. σὺν μυρσίνῃ δέ, ἢ οἴνῳ, ἢ ἀχράσιν, ἢ βάτῳ, ἢ σιδίοις, κοιλίας ῥεύματα ἵστησι· σὺν κυδωνίῳ δὲ ἢ ὄξει, ποδαγρικὰς F φλεγμονὰς ὠφελεῖ· ἑψηθὲν δὲ μετὰ ὄξους δριμέως ὃν τρόπον ὠμὴ λύσις, καὶ θερμὸν ἐπιτιθέμενον, λέπρας ὑγιάζει. χυλωθὲν δὲ τὸ ἄλευρον σὺν ὕδατι, καὶ ἑψηθὲν σὺν πίσσῃ καὶ ἐλαίῳ, πυοποιόν ἐστι· σὺν ὄξει δὲ χυλωθὲν καὶ ἑψηθὲν μετὰ πίσσης, πρὸς τὰ τῶν ἄρθρων ῥεύματα ἁρμόζει. τὸ δὲ ἐξ αὐτῶν * ἄλευρον κοιλίας σταλτικόν, καὶ G φλεγμονῶν πραϋντικόν.

V. add. ςυφθ

V. καὶ ξηραντική

V. …

Hæc omnia ait Lacuna in codice vetustissimo cum copula legi loco disiunctiuæ particulæ. Mar. legit καὶ

Περὶ Ζύθου. Κεφ. ρθ΄.

Ζῦθος σκευάζεται ἐκ τῆς κριθῆς. οὗτος

δὲ διουρητικὸς, καὶ νεφρῶν καὶ νεύρων ἁπτικός, καὶ μάλιστα μηνίγγων κακωτικός· πνευματωτικός τε καὶ γεννητικὸς κακοχυμίας, καὶ ἐλεφαντιάσεως ποιητικός. εὐεργὴς δὲ καὶ ὁ ἐλέφας γίνεται βρεχόμενος αὐτῷ. A

Περὶ Κούρμιθος. Κεφ. ρι'.

Καὶ τὸ καλούμενον δὲ κοῦρμι, σκευαζόμενον δὲ ἐκ τῆς κριθῆς, ᾧ καὶ ἀντὶ οἴνου πόματι πολλάκις χρῶνται, κεφαλαλγές ἐστι καὶ κακόχυμον, καὶ τῶν νεύρων βλαπτικόν. σκευάζεται δὲ καὶ ἐκ πυρῶν τοιαῦτα πόματα ὡς ἐν τῇ πρὸς ἑσπέραν Ἰβηρίᾳ καὶ Βρεττανίᾳ. B

Περὶ Ζέας. Κεφ. ρια'.

Ζεια διττή· ἡ μὲν γὰρ ἁπλῆ, ἡ δὲ δίκοκκος καλεῖται, ἐν δυσὶν ἐλύτροις ἔχουσα συνεζευγμένον τὸ σπέρμα. ἔστι δὲ τροφιμωτέρα μὲν κριθῆς, εὔστομος. ἀτροφωτέρα δὲ πυρῶν ἀρτοποιουμένη. C

Περὶ Κρίμνου. Κεφ. ριβ'.

Κριμνον ἁδρότερόν ἐστι τῇ κατεργασίᾳ τοῦ ἀλεύρου, γινόμενον ἔκ τε ζείας καὶ πυροῦ, ἐξ οὗ ὁ πόλτος γίνεται. ἔστι δὲ ἰσχυρῶς τρόφιμον καὶ εὐκατέργαστον. σταλτικώτερον δὲ κοιλίας τὸ ἀπὸ τῆς ζέας μάλιστα προφωχθείσης. D

Περὶ Ὀλύρας. Κεφ. ριγ'.

Καὶ ἡ ὄλυρα δὲ ἐκ τοῦ αὐτοῦ γένους ἐστὶ τῇ ζέᾳ, ἀτροφωτέρα δὲ κατὰ ποσὸν ἐκείνης. ἀρτοποιεῖται δὲ καὶ αὐτή. καὶ κρίμνον ἐξ αὐτῆς ὡσαύτως γίνεται. B

Περὶ Ἀθήρας. Κεφ. ριδ'.

Gal. λεπτὰ

Ἀθηρα δὲ ἐκ τῆς ἠληλεσμένης εἰς λεπτὸν ζέας σκευάζεται. ἔστι δὲ ῥόφημα ὡσπολτάριον ὑγρόν, παιδίοις ἁρμόδιον. ποιεῖ δὲ καὶ εἰς τὰ καταπλάσματα.

Sab. add. πραΰντικὴ καὶ πυοποιά.

Περὶ Τράγου. Κεφ. ριε'. F

Τραγος τὸ σχῆμα μὲν παραπλησίως τῷ χόνδρῳ ἔοικεν. ἀτροφώτερος δὲ παρὰ πολὺ ζέας, διὰ τὸ πολὺ ἔχειν τὸ ἀχυρῶδες. διὸ καὶ δυσκατέργαστός ἐστι, καὶ κοιλίας μαλακτικός.

Gal. μαλακτικώτερος

Περὶ Βρώμου. Κεφ. ρις'.

Βρωμος καλαμός ἐστι, πυροῖς ὅμοιος καὶ τοῖς φύλλοις, γόνασι δὲ διειλημμένος. καρπὸν δὲ ἔχει ἐπ᾽ ἄκρῳ ὥσπερ ἀκρίδια δίκωλα, ἐν οἷς τὸ σπέρμα χρήσιμον εἰς G

quidem vrinas cit, renes ac neruos tẽtat, sed meningas potissimùm offendit: inflationem parit, vitiosúmque succũ creat, & elephátiasin inducit. Ipso verò maceratũ ebur obsequiosũ & operi tractabile redditur.

De Curmi. Cap. CX.

Fit & ex hordeo potus, quẽ Curmi nominant, eóque sæpenumerò pro vino vtuntur. Verùm doloré capitis infert, prauúmque succum gignit, ac neruos lædit. Parantur & similia potus genera ex tritico quẽadmodum in Iberia Occidentali & Britannia.

De Zea. Cap. CXI.

Zea duorum est generum: vna quidem simplex est, altera à binis granis dicoccos appellatur, quæ quidem in geminis vtriculis semen coniunctum habet. Plus quàm hordeum alit, ori grata: in panificia verò digesta minùs quàm triticũ alit.

De Crimno. Cap. CXII.

Crimnon crassior est quæ inter molẽdum fit è zea triticoq; farina, ex qua quidem puls conficitur. Abundè alit & facilè conficitur, sed aluum vehementiùs astringit, si zea ex qua fit priùs tosta fuerit.

De Olyra. Cap. CXIII.

Eiusdem cũ zea generis est & olyra, verũ q̃ illa minùs aliquãtò nutrit. Attamẽ in panes quoq; cogitur, ex eaq; similiter crimnõ factitatur.

De Athera. Cap. CXIIII.

Athera ex zea tenuissimè molita paratur. Est autẽ sorbitio liquidę pulticulę instar, infãtibus cõueniẽs. Est etiamnum & doloré sedantibus, & pus mouentibus cataplasmatis efficax.

De Trago. Cap. CXV.

Tragos formam quidem habet chondro similem: sed multò minùs quàm zea nutrit, quòd aceris multũ habeat: quare ægrè quoque conficitur, aluúmque mollit.

De Auena. Cap. CXVI.

Auena tum culmo, tum etiã folijs triticum imitatur: sed geniculis distinguitur. In cacumine verò dependentes veluti paruulas locustas bipedes gerit, in quibus semen continetur, æquè vt hordeum

ad cataplasmata vtile. Quin & ex ipso puls conficitur, alui sistendæ vi prædita. Eius verò cremor tussientibus sorbitione prodest.

De Oryza. Cap. CXVII.

ORYZA frumentacei generis est, quæ palustribus & vliginosis locis nascitur. Mediocriter alit, aluúmque supprimit.

De Chondro. Cap. CXVIII.

CHONDRVS fit è zea quæ dicoccos appellatur: potentiùs verò quàm oryza & alit & aluum cohibet, sed stomacho longè vtilior. Decoctus in aceto illitúsque, lepras tollit, & vngues scabros pellit, ac incipientibus ægilopijs medetur. Eius decoctum dysentericis dolore vexatis infusum idoneum est.

De Milio. Cap. CXIX.

MILIVM frugibus cæteris minùs alit: in panes verò coactum aut pultis instar præparatum aluum sistit & vrinam cit. Tostum verò & in sacculos inditum, fotu torminibus aliísque doloribus est auxilio.

De Panico. Cap. CXX.

PANICVM, quod alij melinen appellant, è cerealibus est seminibus, milio simile: eodémque modo in ciborum vsum venit, & ad eadem quoque valet: attamen milio & minùs nutrit, & minùs astringit.

De Sesamo. Cap. CXXI.

SESAMA stomacho nocet, & animæ grauitatem facit, si quando commanducata dentium commissuris inhæserit. Admota verò, neruorum crassitiem discutit, aurium fracturis & inflammationibus, ambustis item & coli doloribus ac cerastæ morsui medetur. Capitis autē dolores ex ardore contractos cum rosaceo lenit. Sed & herba in vino decocta eadem præstat, sed maximè oculorum inflāmationibus doloribúsque prodest. Ex ipso quoque semine fit oleū, quo Ægyptij vtūtur.

De Lolio. Cap. CXXII.

LOLIVM, quod è Græcis plerique eram, nōnulli thyaron appellāt,

A καταπλάσματα, ὡς ἡ κριθή. καὶ πόλτος δὲ ἐξ αὐτῆς γίνεται σταλτικὸς κοιλίας. ὁ δὲ ἐξ αὐτῆς χυλὸς ῥοφούμενος βήσσουσιν ἁρμόζει.

Περὶ Ὀρύζης. Κεφ. ριζ'.

ΟΡΥΖΑ τῶν σιτηρῶν ἐστιν εἶδος, φυομένη ἐν ἑλώδεσι τόποις καὶ ὑγροῖς. τρόφιμος δὲ μετρίως καὶ κοιλίας σταλτική.

B Περὶ Χόνδρου. Κεφ. ριη'.

Ὁ δὲ χόνδρος γίνεται μὲν ἐκ τῆς καλουμένης δικόκκου ζέας, τροφιμώτερος δὲ ὀρύζης, * στεγνωτικώτερος κοιλίας. εὐστομαχώτερος δὲ μᾶλλον. αἴρει δὲ καὶ λέπρας σὺν ὄξει ἑψηθεὶς καὶ καταχρισθεὶς, καὶ λεπροὺς ὄνυχας ἀφίστησι, καὶ αἰγίλωπια ἀρχόμενα θεραπεύει. ἔγκλυσμά τε τὸ ἀφέψημα αὐτοῦ τοῖς μετὰ ἀλγήματος δυσεντερικοῖς εὔθετον. (Orib. στεγνωτικὸν)

C

Περὶ Κέγχρου. Κεφ. ριθ'.

ΚΕΓΧΡΟΣ ἀτροφωτέρα τῶν λοιπῶν σιτηρῶν. ἀρτοποιηθεῖσα δὲ, ἢ ὥσπερ πόλτος σκευασθεῖσα κοιλίαν ἵστησιν, οὖρα δὲ κινεῖ. φωχθεῖσα δὲ καὶ βληθεῖσα εἰς σάκ-
D κους πυριωμένη, στρόφων καὶ τῶν ἄλλων ἀλγημάτων ἐστὶ βοήθημα.

(V. σιτίων. ἀρτοποιηθεῖσα δὲ πολτὸς κοιλίαν ἵστησι, οὖρα κινεῖ. ἀποκαρθεῖσα καὶ ἐμβληθεῖσα εἰς τὰ σακκίλια πυριωμένη στρόφων καὶ τῶν πλευρῶν ἀλγημάτων βοηθητικόν.)

Περὶ Ἐλύμου. Κεφ. ρκ'.

ΕΛΥΜΟΣ, ὃ δὲ μελίνην, τῶν σιτηρῶν ἐστὶ σπερμάτων, κέγχρῳ ὁμοία· ὡσαύτως σιτοποιουμένη καὶ πρὸς τὰ αὐτὰ ἁρμόζουσα, ἀτροφωτέρα μέντοι τῆς κέγχρου καὶ ἧττον σταλτική.

E

Περὶ Σησάμου. Κεφ. ρκα'.

ΣΗΣΑΜΟΝ κακοστόμαχον, καὶ δυσωδίας στόματος ποιητικόν, ὁπόταν βιβρωσκόμενον ἐμμείνῃ μεταξὺ τῶν ὀδόντων. καταπλασθὲν δὲ διαφορεῖ τὰς ἐν νεύροις παχύτητας, καὶ τὰ ἐν ὠσὶ θλάσματα, καὶ
F φλεγμονὰς καὶ πυρίκαυστα, καὶ κώλων ἀλγήματα, καὶ κεράστου δῆγμα θεραπεύει. σὺν ῥοδίνῳ δὲ κεφαλῆς ἀλγήματα ἐξ ἐγκαύσεως γινόμενα παραμυθεῖται. ἡ δὲ πόα καθεψηθεῖσα ἐν οἴνῳ, τὰ αὐτὰ ποιεῖ. μάλιστα δὲ φλεγμοναῖς ὀφθαλμῶν καὶ περιωδυνίαις ἁρμόζει. γίνεται δὲ καὶ ἔλαιον
G ἐξ αὐτοῦ, ᾧ καὶ Αἰγύπτιοι χρῶνται.

Περὶ Αἴρας. Κεφ. ρκβ'.

ΑΙΡΑ, ὃ δὲ θύαρος. αἶρα ἡ γινομένη ἐν τοῖς πυροῖς διεψηθεῖσα, δύναμιν

ἔχει περιχαρακτικὴν νομῶν, καὶ σηπεδόνων, καὶ γαγγραίνης, μετὰ ῥαφανίων καὶ ἁλῶν καταπλασσομένη· καὶ λειχῆνας ἀγρίους καὶ λέπρας σὺν θείῳ ἀπύρῳ καὶ ὄξει θεραπεύει. σὺν κόπρῳ δὲ περιστερᾶς καὶ λινοσπέρμῳ ἑψομένη ἐν οἴνῳ, χοιράδας διαλύει, καὶ τὰ δύσπεπτα ῥήσσει. ἰσχιαδικούς τε σὺν μελικράτῳ ἑψηθεῖσα καὶ καταπλασσομένη ὠφελεῖ. σὺν ἀλφίτῳ δὲ, ἢ σμύρνῃ, ἢ κρόκῳ, ἢ λιβανωτῷ ὑποθυμιωμένη, συνεργεῖ ταῖς συλλήψεσιν.

V. addit ἢ λιβάνῳ ἢ κρομμύῳ pro κρόκῳ

Περὶ Ἀμύλου. Κεφ. ρκγ'.

ΑΜΥΛΟΝ ὠνόμασται, διὰ τὸ χωρὶς μύλου κατασκευάζεσθαι. ἄριστον δέ ἐστι τὸ σκευαζόμενον ἐκ πυροῦ σητανίου, Κρητικὸν δὲ ἢ Αἰγύπτιον. σκευάζεται δὲ ἐκ πυροῦ σητανίου καθαροῦ, βρεχομένου πεντάκις τῆς ἡμέρας, εἰ δυνατὸν δὲ καὶ τῆς νυκτός· ὅταν δὲ μαλακὸς γένηται, δεῖ πραέως τὸ ὕδωρ ἐκχεῖν χωρὶς τοῦ κινεῖν, ἵνα μὴ συνεκκλύζηται τὸ νόστιμον. ἐπὰν δὲ παραστῇ μαλακώτατος γενόμενος, ἀποχέας τὸ ὕδωρ τρίβειν τοῖς ποσίν, εἶτα ὕδωρ ἐπιχέοντας τρίβειν· εἶτα ἀναιρεῖσθαι τὸ * ὑφιστάμενον πίτυρον ἠθμῷ, καὶ τὸ λοιπὸν διηθήσαντας ἐμβάλλειν εἰς ὑλιστῆρα, διυλίσαντάς τε εὐθέως ψύχειν ἐπὶ κεραμίδων καινῶν ἐν ἡλίῳ ὀξυτάτῳ· ἔνικμον γὰρ κἂν ἐπ' ὀλίγον μείνῃ, ὀξίζει. ποιεῖ δὲ πρὸς ὀφθαλμῶν ῥεύματα καὶ κοιλότητας καὶ φλυκταίνας· στέλλει δὲ καὶ αἵματος ἀναγωγὰς πινόμενον, καὶ τὰς * περὶ ἀρτηρίαν πραΰνει· μίγνυται δὲ καὶ γάλακτι καὶ προσοψήμασι. σκευάζεται δὲ καὶ ἐκ ζειᾶς βραχείσης καὶ πλυθείσης πρὸς μίαν ἢ δευτέραν ἡμέραν, καὶ σταιτὸς τρόπον ἀποθλιβείσης διὰ τῶν χειρῶν καὶ ξηρανθείσης ἐν ὀξυτάτῳ ἡλίῳ, ὡς προείρηται· τὸ δὲ τοιοῦτον ἄθετον μὲν πρὸς ἰατρικὴν χρῆσιν, πρὸς δὲ τὰ λοιπὰ εὔθετον.

Περὶ Τήλεως ἀλεύρου. Κεφ. ρκδ'.

V. addit ἢ λώτου ἡμεραίας ἀλεύρου.

ΤΗΛΙΣ, καὶ τὸ ἐκ τῆς τήλεως ἄλευρον, μαλακτικὴν καὶ διαχυτικὴν ἔχει δύναμιν· καταπλασσόμενον δὲ λεῖον σὺν μελικράτῳ ἑφθῷ, ποιεῖ πρὸς φλεγμονὰς τὰς ἐντὸς καὶ ἐκτός. σὺν νίτρῳ δὲ καὶ ὄξει λεῖον καταπλασθὲν, σπλῆνα μειοῖ.

V. addit ἑφθὸν
V. caret

Lacuna legit in v. c. ἑφθὸν

A quódque inter triticeas segetes nascitur, molitum, nomas, putrescẽtia vlcera & gangrænam emarginandi vim habet, si cum raphanis & sale imponatur. Feros verò lichenas & lepras cum sulphure viuo & aceto sanat. At cum fimo columbino & lini semine decoctum in vino, strumas discutit: & quæ ægrè maturantur rumpit. B Ischiadicis cum aqua mulsa decoctum & adhibitum prodest. Quòd si cum polenta, myrrha, croco aut thure suffiatur, conceptiones adiuuat.

De Amylo. Cap. CXXIII.

AMYLVM appellatum ab eo est, quòd sine mola fiat. Optimum C quod è trimestri paratur tritico, natione Creticum aut Ægyptiacum. Conficitur verò ex tritico eiusmodi puro quinquies die, ac si fieri potest, etiã nocte aqua perfuso: atque vbi emollitum fuerit, sensim aquã citra agitationem effundi oportet, vt ne simul vtilior succus* excludatur. (praeterflua.) At vbi mollissimum euasisse cõstiterit, D diffusa aqua pedibus calcari oportet: deindéque infusa alia teri. Tãdẽ innatãtes furfures incerniculo tollendi: reliquũ verò colo traiiciendũ, moxq; vt excolatum fuerit, super tegulis nouis ardẽtissimo sub sole siccari densaríque oportet. Nãque si paulisper vdum mãserit, acescit. Porrò contra oculorum fluxio- E nes, caua vlcera, & pustulas efficax est. Sanguinis etiãnum reiectiones potu cohibet, & exasperatas fauces lenit: lacti quoque & obsonijs admiscetur. Paratur & amylum ex zea macerata elotáque ad vnum aut alterum diẽ, & massæ triticeæ in modum manibus subacta, tãdemq; feruentissimo in sole, vti dictum est, F exiccata. Sed huiusmodi amylum ad vsum medicum ineptum est: ad reliqua verò idoneum.

De Fœnigræci farina. Cap. CXXIIII.

FOENVMGRÆCVM ipsiusq; farina molliendi ac dissipãdi, discutiendíve vim habent. Hæc tenuiter G contrita cum decocta aqua mulsa imposita, aduersus tam internas quàm externas inflammationes efficax est. Cum nitro verò ex aceto trita & imposita, lienem extenuat.

Decoctum autem fœnigræci, fœminarum malis ex inflãmatione præclusionéve vuluæ ortis insessu subuenit. Eiusdem in aqua decocti cremor expressus, capillos, furfures & achoras purgat. Cũ adipe verò anserino pessi vice subditur, ad emolliẽdos dilatãdosq; locos muliebres. Porrò viride cum aceto, imbecillibus exulceratisq; locis accõmodatum est. At ipsius decoctum prodest aduersus tenesmos, fœtidamq; dysentericorum proluuiem. Cæterùm quod ex eo exprimitur oleum, cum myrto capillos expurgat, & genitalium cicatrices exterit.

De Lino. Cap. CXXV.

LINVM vulgo notum est: cuius semen easdẽ quas Fœnumgræcum vires habet: quippe quod discutiat & emolliat omnẽ intus forisq; inflãmationem, cum melle, oleo & aqua exigua decoctũ, aut melle cocto exceptum. Emendat & crudũ vitia cutis in facie ab insolatione, ac varos cum nitro & ficubus impositum. Cũ lixiuio verò parotidas duritiasq; discutit: herpetas & fauos cũ vino decoctũ expurgat. Vngues scabros remouet cum pari modo nasturtij & mellis. Educit quoque quę intra pectus hærent, cum melle eclegmatis vice sumptum, ac tussim etiã lenit. Stimulat & venerem, si melli & piperi placentę modo admixtum largiùs sumatur. Quin & eius decoctũ aduersus intestinorum ac vuluæ erosiones, itemq; ad euocanda alui excrementa infunditur. Vuluæ deniq; inflammationibus, ęquè ac fœnigræci semen insessu, perquàm est vtile.

De Cicere. Cap. CXXVI.

CICER satiuum bonã facit aluum, vrinã cier, flatus gignit, coloris bonitatẽ cuti conciliat, menses partúsq; expellit & lac auget. Imponitur verò, & maximè cũ eruo decoctum, ad testium inflãmationes & myrmecias: itemq; ad scabiẽ, vlcera capitis manãtia & lichenas, necnon & ad cãcrosa, malignaq; vlcera cum hordeo & melle. Alterum porrò ciceris genus arietinum appellatur. Vtrunq; verò cit vrinas, dato cum rore marino aduersus morbum regium & hydropẽ eorũ decocto. Le-

A τὸ δὲ ἀφέψημα αὐτῆς ἐγκάθισμα εἰς τὰ γυναικεῖα, ὅσα κατὰ φλεγμονὰς ἢ μύσιν συνίσταται. σμήχει δὲ καὶ τρίχας καὶ πίτυρα, καὶ ἀχῶρας τὸ ἀπόθλιμμα αὐτῆς ἐν ὕδατι ἑψηθείσης· σὺν στέατι δὲ χηνείῳ προστίθεται αὐτὴ πεσσοῦ, μαλάσσον καὶ εὐρύνον τοὺς περὶ τὴν ὑστέραν τόπους. χλωρὰ

B δὲ μετ' ὄξους, ἀτονοῦσι τόποις καὶ ἑλκωθεῖσιν ἁρμόζει· τὸ δὲ ἀφέψημα αὐτῆς, πρὸς τεινεσμοὺς, καὶ δυσώδη ὑποχωρήματα δυσεντερικά. τὸ δὲ ἀπ' αὐτῆς ἔλαιον, μετὰ μυρσίνης σμήχει τρίχας, οὐλάς τε τὰς ἐν αἰδοίοις.

Περὶ Λίνου. Κεφ. ρκε'.

C Λίνον γνώριμον. δύναμιν δὲ ἔχει τὸ σπέρμα τὴν αὐτὴν τῇ τήλει, διαφορητικὴν καὶ μαλακτικὴν πάσης φλεγμονῆς ἐντός τε καὶ ἐκτός, σὺν μέλιτι καὶ ἐλαίῳ καὶ ὕδατι ὀλίγῳ ἑψηθέν, ἢ ἑφθῷ μέλιτι ἀναληφθέν. αἴρει δὲ καὶ ἐφήλεις ὠμὸν καὶ ἰόνθους σὺν νίτρῳ καταπλασθὲν καὶ σύκοις· σὺν κο-

D νίᾳ δέ, παρωτίδας καὶ σκληρίας διαφορεῖ· ἕρπητάς τε σὺν οἴνῳ ἑψηθὲν καὶ κηρία ἐκκαθαίρει. ὄνυχάς τε λεπροὺς ἀφίστησι σὺν καρδάμῳ ἴσῳ καὶ μέλιτι. ἀνάγει δὲ καὶ τὰ ἐκ θώρακος, σὺν μέλιτι αὐτὸ ἐκλεικτοῦ ληφθέν, καὶ βῆχας παρηγορεῖ. παρορμᾷ δὲ καὶ πρὸς ἀφροδίσια, μιγὲν μέλιτι καὶ πεπέρει ἀντὶ

E κόπτης πολὺ λαμβανόμενον. καὶ τὸ ἀφέψημα δὲ αὐτοῦ ἐνίεται πρὸς ἐντέρων καὶ ὑστέρας δηγμούς, καὶ ἐκκρίσεις περιττωμάτων, καὶ φλεγμονὰς τὰς ἐν μήτρᾳ εἰς ἐγκάθισμα, ὥσπερ τὸ τῆς τήλεως εὐχρηστεῖ.

Περὶ Ἐρεβίνθου. Κεφ. ρκς'.

Ἐρέβινθος ὁ ἥμερος, εὐκοίλιος, οὐ-

F ρητικός, πνευμάτων γεννητικός, εὐχροίας περιποιητικός, καταμηνίων ἀγωγὸς καὶ ἐμβρύων, καὶ γάλακτος γεννητικός. καταπλάσσεται δὲ μάλιστα σὺν ὀρόβοις ἑφθός, πρὸς ὄρχεων φλεγμονὰς καὶ μυρμηκίας, πρὸς τε ψώρας, καὶ [ἀχῶρας, καὶ λειχῆνας, καὶ τὰ καρκινώδη ἕλκη καὶ κακοήθη, σὺν

G κριθῇ καὶ μέλιτι. καλεῖται δὲ τὸ ἕτερον αὐτῶν εἶδος, κριός. ἀμφότεροι δέ εἰσι διουρητικοί, διδομένου πρὸς ἴκτερον καὶ ὕδρωπα τοῦ ἀφεψήματος αὐτῶν σὺν λιβανωτίδι.

V. horum vsque ad finem cap. nihil habet: non sunt tamẽ aspernanda.

Marc. legit ὀφθαλμοῖς.

V. λινοσπέρμον

Al. subdit ἢ ...

V. delet

V. delet inclusam

V. in margine, καταπλασσόμενον.

V. inserit, στενόφυλλον, ὑπόλευκον, ἄλλοις μακροτέροις καὶ πολυκάρποις.

A βλάπτουσι δὲ καὶ κύστιν εἱλκωμένην καὶ νεφρούς. πρὸς δὲ μυρμηκίας καὶ ἀκροχορδόνας νεομηνίας οὔσης, ἔνιοι ἑκάστης ἐξοχῆς ἐρέβινθον ψαύοντες ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ, εἴς τε ὀθόνιον ἀποδήσαντες αὐτούς, ῥίπτειν εἰς τοὐπίσω κελεύουσιν, ὡς ἀποπιπτουσῶν τῶν ἀκροχορδόνων. γίνεται δὲ καὶ ἄγριος ἐρέβινθος ὅμοιος τοῖς φύλλοις τῷ ἡμέρῳ, ὀσμῇ δριμύς, τῷ καρ- B πῷ διαφέρων· ποιῶν πρὸς ὅσα καὶ ὁ ἥμερος.

A dũt quoque exulceratã vesicã & renes. Sunt qui myrmeciarũ & pensiliũ verrucarũ extuberationes eminentiásve singulas prima luna grano ciceris alio atque alio tangãt, eáque grana in linteolo deligata abijci *post se præcipiãt, quasi verrucæ hac arte decidant. Est & syluestre cicer, folijs satiuo simile, odore acri, B sed semine discrepans: quod quidẽ eadem quæ satiuum præstat.

*retrorsum

Περὶ Κυάμου Ἑλληνικοῦ. Κεφ. ρκζʹ.

Κύαμος Ἑλληνικὸς πνευματώδης, φυσώδης, δύσπεπτος, δυσόνειρος. βηχὶ δὲ σύμφορος καὶ σαρκῶν γεννητικός, *μέσος θερμοῦ καὶ ψυχροῦ. ἑψηθεὶς δὲ σὺν ὀξυ- C κράτῳ καὶ σὺν τῷ λέπει ἐσθιόμενος, δυσεντερίας καὶ κοιλιακὰς ῥύσεις ἐπέχει· καὶ πρὸς ἐμέτους δὲ εὔθετος βρωθείς. γίνεται δὲ ἀφυσότερος τοῦ πρώτου ὕδατος κατὰ τὴν ἕψησιν ἀποχεομένου. ὁ δὲ χλωρὸς καὶ κακοστομαχώτερος καὶ φυσωδέστερος. τὸ δὲ ἄλευρον D τοῦ κυάμου καταπλασθὲν καθ' ἑαυτό τε καὶ σὺν ἀλφίτῳ, τὰς ἐκ πληγῆς φλεγμονὰς πραΰνει· καὶ οὐλὰς ὁμοχρόους ποιεῖ, καὶ μαστοὺς χονδριῶντας καὶ φλεγμαίνοντας ὠφελεῖ· γάλα τε σβέννυσι. σὺν μέλιτι δὲ καὶ τηλίνῳ ἀλεύρῳ δοθιῆνας καὶ παρωτίδας καὶ ὑπώπια διαφορεῖ· σὺν ῥόδῳ τε καὶ λιβανωτῷ καὶ τῷ τοῦ ὠοῦ λευκῷ, ὀφθαλμῶν προπτώσεις B καὶ σταφυλώματα καὶ οἰδήματα στέλλει. φυραθὲν δὲ σὺν οἴνῳ, συγχύσεις καὶ πληγὰς ὀφθαλμῶν καθίστησιν· εἴς τε ἀνακόλλημα ῥεύματος χωρὶς τοῦ λέπους μασηθείς, ἐπιτίθεται κατὰ τοῦ μετώπου. καὶ διδύμων φλεγμονὰς ἑψηθεὶς ἐν οἴνῳ θεραπεύει· καὶ τοῖς ἐφη- F βαίοις δὲ τῶν παίδων καταπλασσόμενος, ἀνήβους ἐπὶ πολὺ τηρεῖ. σμήχει δὲ καὶ ἀλφούς. τὰ δὲ λέπη καταπλασσόμενα, τὰς ἐκτιλθείσας τρίχας ἀτρόφους καὶ ἰσχνὰς κατασκευάζει. μετὰ δὲ ἀλφίτου καὶ σχιστῆς καὶ ἐλαίου παλαιοῦ καταπλασθέντα, χοιράδας διαφορεῖ, καὶ ἔρια βάπτει τὸ ἀφέψημα αὐτῶν. ἐπι- G τίθεται δὲ καὶ πρὸς τὰς ἀπὸ τῶν βδελλῶν αἱμορραγίας, λελεπισμένος εἰς δύο διαιρεθείς, καθ' ὃ προσπέφυκεν, ἐπέχει *προσυπούμενος κατὰ τὸ ἡμιτόμιον.

Goup. hæc verba non legebantur olim in veteribus codicibus: quemadmodum intelligi potest ex veteri codice, Serapione, interprete antiquo, & Hermolao. Quæ autem ascripta sunt, studiosus quispiam ex Gal. in cōtextum transtulit: in quo scriptore ita legũtur, κύαμος καθ' ἑκάτερα τῆς μέσης κράσεως ἐστὶν ἐγγυτάτω κατὰ τὸ ξηραίνειν, καὶ κατὰ τὸ ψύχειν. Ex quib. verbis Dioscorides facilè emendari potest. Antigrapha hinc incipiunt, & præcedentia non habent, adeóque mihi suspecta sunt.

Ald. ...

De Faba Græca. Cap. CXXVII.

Faba Græca inflationem parit, flatulenta est, ægrè concoquitur, ac tumultuosa insõnia facit: sed tussi confert, carnéq; gignit, media calidi C frigidiq; natura. Decocta in posca & cum suo cortice esitata, dysẽterias & cœliacorũ profluuia sistit, & cõtra vomitiones in cibo idonea est. Minùs verò flatulenta euadit, si prior aqua inter coquendũ abiiciatur. At viridis & plus negotij stomacho facessit, & plus flatuum gignit. Porrò fabæ lomentum & per se & D cum poléta impositum, inflãmationes ab ictu mitigat, & cicatrices cõcolores facit: mãmas etiãnum grumoso lacte turgẽtes inflãmationeq; laborantes adiuuat, & lac quoq; extinguit. Cũ melle autẽ ac fœnigręci farina furunculos, parotidas & sub oculis *liuores discutit. Cũ rosa ve- B rò, thure ouíque candido, procidẽtes oculos, eorúmque staphylomata tumoréſque reprimit. Subactum vino, suffusiones & ictus oculorum recreat. Cõmanducata sine cortice faba frõti, sistendæ fluxionis gratia, anacollematis instar imponitur. Testium inflãmationes in vino decocta sanat. Pueris verò circa pubis F regionẽ adhibita, ipsos diu impuberes cõseruat. Vitiligine quoq; purgat. Corticibus autem illiti qui post euulsionem renascũtur pili, *ieiuni gracilésque efficiuntur. Iidem cum polenta, alumine scisso & vetere oleo impositi, strumas discutiũt: quin & eorum decocto lanæ inficiuntur. Cęterum faba dẽpto cortice bipar- G titò secta, qua quidẽ parte ex natura coaluit, ad sanguinis eruptiones ab hirudine excitatas imponitur: illas nanque dimidiata supprimit, si qua parte alteri cohærebat, apprimatur.

*sugillat

*strigosi

De Faba AEgyptia. *Cap. CXXVIII.*

Ægyptia faba, quā nonnulli Pōticā vocāt, in Ægypto quidem magna copia prouenit, sed & in Asia quoq; & Cilicia palustrib⁹ locis inuenitur. Foliū verò habet amplū instar petasi seu galeri, caulē cubitalem, digiti crassitudine: florē roseū, dupla papauerini floris amplitudine. At vbi B defloruit, vtriculos gerit folliculis similes, in quib⁹ faba paululū supra operculū instar bullę prominet. Ciboriū aut cibotiū ideò nominatur, quasi loculamētū, ꝙ seratur eiusmodi faba, ipsa humenti glebæ indita atq; ita in aquam demissa. Radix autē subiacet harundinis radice crassior: quę cocta crudaq; estur, & C collocasia nominatur. Faba quoq; ipsa virens comeditur: sed exiccata nigrescit, & Grecā magnitudine superat. Vi porrò habet astringendi, stomachūq; iuuat. Quáobrē dysentericis cœliacisq; conuenit inspersa earū farina polētę vice: sed & in pultē quoq; redacta exhibetur. Efficaciores aūt sunt cortices, si decocti in D vino mulso ternū cyathorū mensura ꝑpinētur. Cęterū ad auriū dolorē facit quod in earū medio viride spectatur, gustu amarum, si cum rosaceo coctum instilletur.

De Lente. *Cap. CXXIX.*

LENS frequenti cibo aciē oculorū obtundit, ægrè concoquitur, stomachum lædit, eumq; & intestina E inflat: sed aluū cum cortice comesta sistit. In eo genere ꝑstat quę facillimè coquitur, quæq; nihil atri in maceratione reddit. Vim porrò habet astringēdi: qua ex causa aluū cohibet, si detracto antè cortice accuratè discoquatur, prima aqua inter F coquendum effusa (quippe primum ipsius decoctū aluum soluit.) Insōnia verò tumultuosa excitat, neruosis partibus, pulmoni capitiq; cōtraria. Meliùs autē cōtra fluxiones alui suo fungetur munere, addito cū aceto intubo aut portulaca, aut beta nigra, aut myrti baccis, aut punici tegmine, aut rosis siccis, aut mespilis sorbísve, aut pyris palmulísve G Thebaïcis, aut malis cotoneis, aut cichorio, aut plātagine, aut gallis integris, quæ quidē post coctură abiiciūtur, aut deniq; rhoē qui obsoniis inspergitur. Verùm cum ea diligenter acetū percoqui debet: alioqui aluum

A Περὶ Κυάμου Αἰγυπτίου. Κεφ. ρκη'.

Ὁ δὲ Αἰγύπτιος κύαμος, ὃν ἔνιοι Ποντικὸν καλοῦσι, πλεῖστος μὲν γίνεται ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ ἐν Ἀσίᾳ δὲ, καὶ ἐν Κιλικίᾳ ἐν ταῖς λίμναις εὑρίσκεται. ἔχει δὲ φύλλον μέγα ὡς πέτασον, καυλὸν δὲ πηχυαῖον, περὶ δάκτυλον τὸ πάχος· ἄνθος δὲ ῥοδόχρουν, διπλάσιον μήκωνος· B ὅταν ἀπανθήσῃ, φέρει φυσκία παραπλήσια θυλακίσκοις, ἐν οἷς κύαμος* μικρὸς ὑπεραίρων τὸ πῶμα ὡς πομφόλυξ. καλεῖται δὲ κιβώριον, ἢ κιβώτιον, διὰ τὸ τὴν φυτείαν τοῦ κυάμου γίνεσθαι αὐτοῦ ἐντιθεμένου ἐν ἰκμοβώλῳ, οὕτω τε εἰς τὸ ὕδωρ ἀφιεμένου. ῥίζα δὲ ὕπεστι παχυτέρα καλάμου, βιβρωσκομένη C ἑφθή τε καὶ ὠμή, κολλοκασία καλουμένη. ὁ δὲ κύαμος βιβρώσκεται μὲν καὶ χλωρός. ξηρανθεὶς δὲ γίνεται μέλας, καὶ μείζων τοῦ ἑλληνικοῦ· ἔχων δύναμιν στυπτικὴν καὶ εὐστόμαχον. ἁρμόζει δὲ δυσεντερικοῖς καὶ κοιλιακοῖς τὸ ἐξ αὐτοῦ ἄλευρον ἐπιπασσόμενον ἀντὶ ἀλφίτου. καὶ πολτοποιούμενον δὲ δίδοται. τὰ δὲ λέπη μᾶλλον D ποιεῖ ἑψόμενα ἐν οἰνομέλιτι, καὶ ποτιζόμενα πλῆθος κυάθων τριῶν. καὶ πρὸς ὠταλγίαν δὲ ποιεῖ τὸ ἐν μέσῳ χλωρὸν αὐτοῦ, πικρὸν δὲ κατὰ τὴν γεῦσιν, λεῖον σὺν ῥοδίνῳ συνεψόμενόν τε καὶ ἐνσταζόμενον.

Περὶ Φακοῦ. Κεφ. ρκθ'.

ΦΑΚΟΣ βιβρωσκόμενος συνεχῶς, ἀμβλυωπὸς, δύσπεπτος, κακοστόμαχος, E "πνευματωτικὸς στομάχου καὶ ἐντέρων, κοιλίας δὲ "σταλτικὸς, σὺν τῷ λέπει ἐσθιόμενος· διαφέρει δὲ αὐτοῦ ὁ εὔεψος καὶ μηδὲν ἀφιεὶς ἐν τῇ διαβροχῇ μέλαν. Δύναμιν δὲ ἔχει στυπτικήν. ὅθεν κοιλίαν ἵστησι, προαπολεπισθεὶς καὶ ἑψηθεὶς ἐπιμελῶς, τοῦ πρώτου ἐν τῷ ἀφέψεσθαι ὕδατος ἀποχεομένου. "λυτικὸν γὰρ κοιλίας τὸ F πρῶτον ἀφέψημα αὐτοῦ. ἔστι δὲ δυσόνειρος, ἄθετος πρὸς τὰ νευρώδη καὶ πνεύμονα καὶ κεφαλήν. βέλτιον δὲ τὸ ἴδιον ἔργον ἀποτελεῖ πρὸς τὰ ῥεύματα τῆς κοιλίας, μιγείσης αὐτῷ "μετ' ὄξους σέρεως ἢ ἀνδράχνης, ἢ σεύτλου μέλανος ἢ μυρτίων, ἢ σιδίων, ἢ ῥόδων ξηρῶν, ἢ μεσπίλων, ἢ οὔων, ἢ ἀπίων Θηβαϊκῶν, ἢ κυδωνίων G μήλων, ἢ κιχωρίου, ἢ ἀρνογλώσσου, ἢ κηκίδων ὁλοκλήρων, αἵ τινες μετὰ τὴν ἕψησιν ῥίπτονται), ἢ ῥοῦς τοῦ ἐπὶ τὰ ὄψα. δεῖ δὲ τὸ ὄξος ἐπιμελῶς συγκαθεψεῖν αὐτῷ. εἰ δὲ μή, τα-

V. codex de faba caput non habet

V. πέταλον.

V. carent.

Vulg. πνευματωτικός.

Al. μαλακτικὸς

Cornarius perperam σταλτικόν.

V. pro his ita: ὄξους, σέρεως ἢ κιχωρείου, ἢ ἀρνογλώσσου ἢ &c.

V. ἀπολεπισθέντες

ράττει τὴν κοιλίαν. καὶ ἀνατροπὴν δὲ στομάχου A περιλεπισθέντες τριάκοντα φακοὶ καὶ καταποθέντες ὠφελοῦσι. πτισθέντες δὲ καὶ ποδάγρας σὺν ἀλφίτῳ ἐφθοὺς καὶ ἑψηθεὶς καὶ καταπλασθεὶς. μετὰ δὲ μέλιτος κόλπους κολλᾷ, ἐσχάρας περιρρήττει, καὶ ἕλκη ἀνακαθαίρει. σὺν ὄξει δὲ ἑψηθεὶς σκληρώματα καὶ χοιράδας διαφορεῖ. σὺν μελιλώτῳ δὲ ἢ κυδωνίῳ, ὀφθαλμῶν B φλεγμονὰς καὶ δακτυλίου θεραπεύει, ῥοδίνου μιγνυμένου. ἐπὶ δὲ τῶν μειζόνων ἐν δακτυλίῳ φλεγμονῶν καὶ κόλπων μεγάλων, σὺν σιδίοις ἢ ῥόδοις ξηροῖς ἀφεψόμενος, μιγνυμένου καὶ μέλιτος. πρὸς νομὰς δὲ γαγγραινικὰς ὁμοίως, ἢ καὶ θαλάσσης μιγνυμένης. πρὸς δὲ φλυκταίνας καὶ ἕρπητας καὶ ἐρυσιπέλατα C καὶ χίμετλα, ὡς προείρηται. πρὸς δὲ χονδριώδεις μαστοὺς καὶ ἀπαργανώσεις, ἑψόμενος ἐν θαλάσσῃ ἁρμόζει καταπλασθείς.

Ald. χιμέτλας

Περὶ Φασιόλου. Κεφ. ρλ'.

V. κινητικός

ΦΑσίολος φυσώδης, πνευμάτων κινητικὸς, δύσπεπτος. ἑψηθεὶς δὲ χλωρὸς καὶ ἐσθιόμενος, κοιλίας μαλακτικὸς, πρὸς δὲ D ἐμέτους εὔθετος.

Περὶ Ὀρόβου. Κεφ. ρλα'.

V. τὰ σπερμάτια

ΟΡΟΒΟΣ γνώριμος θαμνίσκος, στενόφυλλος, λεπτὸς, ἔχων σπερμάτια ἐν λοβοῖς, ἐξ ὧν γίνεται τὸ καλούμενον ὀρόβινον ἄλευρον, ὃ πρὸς τὴν ἰατρικὴν χρῆσιν ἁρμόζει. ἔστι δὲ καρηβαρικὸς, κοιλίας ταρακτικὸς εἰ βρωθείη, αἷμά τε δι' οὔρων ἄγει. βόας δὲ λιπαίνει E ἑφθὸς παρατιθέμενος. σκευάζεται δὲ τὸ ἐξ αὐτοῦ ὀρόβινον οὕτω· ἐκλέξας τοὺς εὐτραφεῖς καὶ λευκοὺς, ῥαῖνε ὕδατι ἀναφυρῶν, ἐάσας τε ἐφ' ἱκανὸν συμπιεῖν, φρύγε ἄχρις ἂν περιρραγῇ ὁ φλοιός. εἶτα ἀλέσας καὶ διασείσας κοσκίνῳ λεπτῷ, ἀπόθες. ἔστι δὲ εὐκοίλιον, οὐρητικὸν, εὐ- F χροίας ποιητικόν. πλεονασθὲν δὲ ἐν βρωτοῖς ἢ ἐν ποτοῖς, μετὰ στρόφων αἷμα ἄγει διὰ κοιλίας καὶ κύστεως. καθαίρει δὲ ἕλκη σὺν μέλιτι, καὶ φακοὺς καὶ ἐφήλεις καὶ σπίλους, καὶ τὸ λοιπὸν σῶμα. νομάς τε ἴστησι καὶ * σκληρώματα, καὶ γαγγραίνας καὶ σκληρίας μαλάσσει τὰς ἐν μαστοῖς, καὶ θηριώδη καὶ ἄνθρακας καὶ κηρία περιρρήττει. *φυραθεὶς δὲ σὺν οἴνῳ, κυνόδηκτα καὶ G ἀνθρωπόδηκτα καὶ ἐχιόδηκτα θεραπεύει. καταπλασσόμενος σὺν ὄξει δὲ, δυσουρίας καὶ στρόφους καὶ τεινεσμοὺς παύει. ἁρμόζει δὲ καὶ τοῖς ἀτροφοῦσι, καρύου μέγεθος φρυκτὸν ληφθὲν σὺν μέλιτι. τὸ δὲ ἀφέψημα αὐτοῦ καταντλούμενον, χίμετλα καὶ κνησμοὺς τοὺς ἐν σώματι θεραπεύει.

V. quidam σταλτικός

V. ἐκλέξας ὀρόβους τοὺς λευκούς

V. ἀναζέσας

Lacuna legit in v.c. καρκινώματα

Ald. χιμέτλας

cōturbat. Cōtra subuersionē stomachi decorticata lētis grana xxx. deuorataq; ꝓsūt. Decocta quoq; lēs cū polēta impositaq; podagras lenit. Sinus verò cū melle glutinat, vlcerū crustulas circūquaq; rūpit, & vlcera quoque ipsa repurgat. At ex aceto discocta, duritias & strumas discutit. Cū meliloto. a. vel cotoneo malo medetur inflāmationib' oculorū ac sedis, ammixto rosaceo. Sed in maioribus sedis inflāmationib' amplisq; sinib', cū putamine punici aut rosis siccis adiecto melle decoquitur. Valet quoq; ad nomas quę in gāgrenā euaserūt, similiter vsurpata, aut ēt adiūcta maris aqua. Ad pustulas. a. herpetas, erysipelata & pniones, quo antè dictū est modo. Cęterū cōtra māmas grumoso lacte turgentes nimiumq; distētas, decocta in aqua marina & imposita auxiliatur.

De Phasiolo. Cap. CXXX.

PHASIOLVS flatulētus est, flatusq; ciet, & ęgrè concoquitur. Quòd si viridis coquatur, in cibo aluū emollit & ad vomitiones ciēdas idoneus est.

De Eruo. Cap. CXXXI.

ERVVM exiguus est frutex omnib' cognit', angusto folio, tenuis, in siliqs parua gerēs semina, è quib' farina fit eruina dicta, quæ qdē ad medēdi vsū est accōmodata. Eruū porrò capiti onerosū est, aluūq; turbat si comestū fuerit, & sanguinē quoq; cū vrina ducit. Boues. a. saginat, si elixū apponatur. Parandę verò eruinę farinę ratio hęc est: huberiora cādidaq; grana deligito & aqua ꝑmiscēdo resꝑgito: ac vbi sufficiēter cōbibere siueris, tū demum torreto dū cortex disrūpatur: posteà molita & tenui cribro pollinario creta reponito. Huiusmodi farina bonā ꝓstat aluū, vrinā ciet, ac meliorē colorē cuti cōciliat. Quòd si in cibo potúve largi' assūpta fuerit, sanguinē cū torminib' ꝑ aluū & vesicā educit. Vlcera cū melle purgat: lētigines, solares maculas, ac neuos ēt toto corpore emēdat: nomas, carcinomata & gāgrenas serpere nō patitur. Quī & māmarū duritias emollit, ac ferina vlcera, carbūculos & fauos emarginat. Cū vino. a. subacta & imposita, canū, hominū viperarūq; morsib' medetur. Vrinæ quoq; difficultates, tormina & tenesmos ex aceto mitigat. Cōuenit & ijs q alimētū ex cibo non sentiūt tosta & ad nucis magnitudinē cū melle sūpta. Cæterū erui decocti aqua, perniones & pruritus in vniuerso corpore, fouendo sanat.

De Lupino. Cap. CXXXII.

LVPINVS satiuus notus est: cuius farina cum melle delincta, aut ex aceto pota, lumbricos enecat. Ipsi quoque lupini macerati, ita tamen vt minimè suam deposuerint amaritudinem, eadem in cibo efficiunt. Sed & eorum decoctum eadem præstat. Cum ruta verò ac pipere potum, lienosis prodest. Eodem ipso gangrænas, fera vlcera, incipientem scabiem, vitiligines, maculas, papularum ac pituitæ eruptiones & vlcera capitis manantia fouere vtile. Quin & illud ipsum mẽses ac partus detrahit, cũ myrrha & melle subditum. Purgat verò farina cutem, liuoresque emendat, & inflammationes sedat cum polenta & aqua. Ex aceto autem coxendicum cruciatus lenit. Panos verò ac strumas in aceto decocta & imposita loco mouet, atque carbunculos circũquaque rumpit. Ipsi quoque lupini aqua cœlesti decocti, dum in cremorem lentescant, faciẽ abstergunt: & cum chamæleonis nigri radice cocti, pecorũ scabiem sanant, si modò illa tepente decocto abluantur. Porrò radix in aqua decocta & epota, vrinas pellit. Lupini verò ipsi edulcati, si triti ex aceto bibantur, stomachi fastidium leuant, & cibi auiditatem faciunt.

De lupino syluestri. Cap. CXXXIII.

Est & syluestris lupinus satiuo similis, sed omni modo minor: qui quidem quę satiuus eadem pręstat.

De Rapo. Cap. CXXXIIII.

ELIXA rapi radix alit, inflationes parit, laxam ac pręhumidam carnem gignit, venerémque stimulat. Ipsius verò decocto podagræ pernionésque fouentur. Sed & ipsa trita & imposita prodest. Quòd si excauata radice, rosaceum ceratum intra ipsam feruẽti cinere liquefiat, remedium fiet ad vlceratos perniones efficax. At verò cymę mandun tur elixæ, & vrinã cient. Semen theriacis & antidotis quæ dolorem leuant idoneum est. Potum idẽ contra lethalia medicamenta salutare est, ac venerem quoque concitat.

Περὶ Θέρμου. Κεφ. ρλβ'.

A ΘΕΡΜΟΣ ἥμερος γνώριμος· οὗ τὸ ἄλευρον σὺν μέλιτι ἐκλειχόμενον, ἕλμινθας "ἐκτινάσσει. καὶ αὐτοὶ δὲ ἀποβραχέντες, καὶ ἔμπικροι ἐσθιόμενοι, τὰ αὐτὰ δρῶσι. καὶ τὸ ἀφέψημα αὐτῶν τὰ αὐτὰ ποιεῖ μετὰ πηγάνου καὶ πεπέρεως ποθέν· B *ὅθεν καὶ σπληνικοὺς ὠφελεῖ. "ἐπάντλημά τε γαγγραίνης ἐστὶ χρήσιμον, καὶ θηριωμάτων, ψώρας ἀρχομένης, ἀλφῶν, σπίλων, ἐξανθημάτων τε καὶ ἀχώρων. τὸ δ' αὐτὸ καὶ καταμηνίων καὶ ἐμβρύων ἐπισπαστικὸν, μετὰ σμύρνης καὶ μέλιτος ἐν προσθέτῳ. καθαίρει δὲ τὸ ἄλευρον C χρῶτα καὶ πελιώματα, καὶ φλεγμονὰς πραΰνει σὺν ἀλφίτῳ καὶ ὕδατι· σὺν ὄξει δὲ, ἰσχιάδας παρηγορεῖ καὶ *φύματα. χοιράδας δὲ μεταβάλλει ἐν ὄξει "ἑψηθεὶς καὶ καταπλασθεὶς, καὶ ἄνθρακας περιρρήσσει. μεθ' ὕδατος δὲ ὀμβρίου ἑψηθέντες οἱ θέρμοι ἄχρι "χυλώσεως, D σμήχουσι πρόσωπον· μετὰ δὲ χαμαιλέοντος ῥίζης τοῦ μέλανος ἑψηθέντες, προβάτων ψώρας ἰῶνται, ἐκλελουμένων τῷ ἀφεψήματι χλιαρῷ. ἡ δὲ ῥίζα ἑψηθεῖσα σὺν ὕδατι καὶ ποθεῖσα, οὔρησιν κινεῖ. οἱ δὲ ἀπογλυκανθέντες λεῖοι σὺν ὄξει ποθέντες στομάχου ἄσην πραΰνουσι, καὶ ἀνορεξίαν ἰῶνται·

V. φθείρει. Lacuna verò legit in veteri, & vt ipse vult inculpato codice, ἐκλειχόμενον ἢ μετ' ὄξους πινόμενον ἕλμινθας φθείρει.

Pl. Smegma.

Drag. addit. μετὰ μέλιτος.

V. perperam μεθύσεως

E Περὶ Θέρμου ἀγρίου. Κεφ. ρλγ'.

Γίνεται δὲ καὶ θέρμος ἄγριος, ἐμφερὴς τῷ ἡμέρῳ, κατὰ πάντα δὲ "μικρότερος, ποιῶν ὅσα καὶ ὁ ἥμερος.

V. πικρότερος

Περὶ Γογγύλης. Κεφ. ρλδ'.

ΓΟΓΓΥΛΗΣ ἡ ῥίζα ἑφθὴ τρόφιμος, F "πνευματωτικὴ, σαρκὸς πλαδαρᾶς γεννητικὴ, ἀφροδισίων παρορμητική. τὸ δὲ ἀφέψημα αὐτῆς, ποδάγρας καὶ "χιμέτλων ἐστὶ κατάντλημα. καὶ *αὐτὴ δὲ λεία καταπλασσομένη ὠφελεῖ. εἰ δέ τις ἐγγλύψας τὴν ῥίζαν, κηρωτὴν "ῥοδίνην ἐν αὐτῇ ἐπὶ θερμοσποδιᾷ τήξει, ποιεῖ G πρὸς *τὰ εἱλκωμένα χίμετλα. ὁ δὲ ἐξ αὐτῆς ἀσπάραγος βιβρώσκεται ἑφθὸς, ἔστι δὲ διουρητικός. τὸ δὲ σπέρμα εἰς ἀντιδότους καὶ θηριακὰς ἀνωδύνους εὔθετον.

Ald. πνευματική

V. χίμετλα ἰᾶται. cætera desunt.

Alius, καὶ αὐτὴ πρὸς τὰ

V. addit, ἐν αὐτῇ ῥόδινον ἐπὶ θερμῇ σποδιᾷ τήξας ποιεῖ

Catac. τὰς εἱλκωμένας διαθέσεις.

βοηθεῖ δὲ καὶ τοῖς θανασίμοις ποθέν, [παρορμᾷ καὶ πρὸς ἀφροδίσια.] ἁλμευθεῖσα δὲ ἀτροφωτέρα γίνεται βιβρωσκομένη· τὰς μέντοι ὀρέξεις ἀναλαμβάνει.

V. caret. etsi flatibus congruat.

Περὶ Γογγύλης ἀγρίας. Κεφ. ρλε΄.

Ἡ μέντοι ἀγρία γογγύλη φύεται ἐν ἀρούραις, θάμνος πηχυαῖος τὸ ὕψος, πολύκλαδος, ἐξ ἄκρου λεῖος, φύλλα ἔχουσα λεῖα, δακτύλου τὸ *πάχος, ἢ καὶ μείζονα· καρπὸν δὲ ἐν λοβοῖς καλυκώδεσιν. ἀνοιχθέντων δὲ τῶν περικαρπίων, ἔσωθεν ἄλλος κεφαλοειδής ἐστι λοβός, ἐν ᾧ σπερμάτια μέλανα, θραυσθέντα δὲ λευκὰ ἔνδοθεν. μίγνυται δὲ σμήγμασι προσώπου καὶ τοῦ ἄλλου χρωτός, ὅσα δι' ἀλεύρων γίνεται θερμίνων, ἢ πυρίνων ἢ αἰρίνων ἢ ὀροβίνων.

Dod. caput hoc corruptum suspicatur.
V. quidam μῆκος
V. λεῖος non habet.
Alter, βολβὸς

Περὶ Βουνιάδος. Κεφ. ρλς΄.

ΒΟΥΝΙΑΣ, καὶ ταύτης ἡ ῥίζα ἑφθὴ φυσώδης ἐστίν. ἧττον δὲ τρόφιμος· ποιεῖ *γὰρ τὸ σπέρμα αὐτῆς ἀνενέργητα τὰ θανάσιμα προπινόμενον. μίγνυται δὲ καὶ ἀντιδότοις. ἁλμεύεται καὶ ταύτης ἡ ῥίζα.

Περὶ Ῥαφανίδος. Κεφ. ρλζ΄.

ῬΑΦΑΝΙΣ, καὶ αὐτὴ πνευματωτικὴ γεννητικὴ καὶ θερμαντική, εὔστομος, οὐκ εὐστόμαχος. ἐρευκτικὴ δέ ἐστι καὶ οὐρητική, εὐκοίλιος, εἴ τις αὐτὴν ἐπιλαμβάνει μᾶλλον συνεργοῦσαν τῇ ἀναδόσει. προεσθιομένη δὲ μετεωρίζει τὴν τροφήν· ἁρμόζει δὲ καὶ τοῖς ἐμεῖν μέλλουσι προεσθιομένη. ἀκριβοῖ δὲ καὶ τὰς αἰσθήσεις. ἑφθὴ δὲ ποιεῖ λαμβανομένη βήσσουσι χρονίως, καὶ τοῖς πάχος γεννῶσιν ἐν θώρακι. ὁ δὲ φλοιὸς αὐτῆς μετ' ὀξυμέλιτος λαμβανόμενος, ἐμετικώτερος, ἁρμόζων ὑδρωπικοῖς. καταπλασθεὶς δὲ ἐπιτεθεὶς καὶ σπληνικοῖς. σὺν μέλιτι δὲ νομὰς ἐφίστησι, καὶ ὑπώπια αἴρει. βοηθεῖ καὶ ἐχιοδήκτοις, καὶ ἀλωπεκίας δασύνει· φακοὺς ἀποσμήχει σὺν αἰρίνῳ ἀλεύρῳ. βοηθεῖ δὲ τοῖς ὑπὸ μυκήτων πνιγομένοις βιβρωσκομένη ἢ πινομένη, καὶ ἔμμηνα ἄγει. τὸ δὲ σπέρμα αὐτῆς ἐμετικόν, οὐρητικόν, σπληνὸς καθαιρετικόν, πινόμενον μετ' ὄξους· συναγχικοῖς τε βοηθεῖ ἀφεψηθὲν σὺν ὀξυμέλιτι θερμῷ

Alter. ῥαφανὸς
V. ἀλλ' εὔστομος
Gallic. παραλαμβάνει. textus probior. Samb.

A Cæterùm muria conditũ rapum in cibo sumptũ, minus quidẽ alimenti sufficit, attamẽ appetentiã restituit.

De rapo syluestri. Cap. C X X X V.

Syluestre rapũ in aruis nascitur, frutex cubitali altitudine, ramosus, in cacumine læuis, folijs quoque leuibus, radice digitali crassitudine, B aut etiam maiore. Fructũ verò gerit in siliquis calyculatis. Apertis autẽ fructus inuolucris intus alia spectatur siliqua capitis specie: qua quidẽ paruula semina nigra continentur, quæ tamen fracta intrinsecus alba conspiciuntur. Cęterùm admiscetur in smegmata, quibus ad detergẽdã cutẽ in facie reliquóq; corpore vtuntur: quæ quidẽ ex lupinorum, C tritici, lolij aut erui farina fiunt.

De Buniade. Cap. C X X X V I.

BVNIADIS quoque radix elixa flatus gignit, minùs verò nutrit. Semen ipsius præbibitum venena reddit inefficacia: ob id etiam in antidotos additur. Sed & huius radix muria conditur.

D *De raphano, seu radicula. Cap. C X X X V I I.*

RADICVLA quoque ipsa flatus gignit & excalfacit: ori quidem grata, at stomacho minimè cõmoda: ructus prætereà mouet, atq; vrinas ciet: aluum quoq; bonam facit, si quis ipsam summo cibo sumpserit, quippe quæ tùm distributionem E magis adiuuet: præsumpta verò cibum suspendit: quare & ante cibum vomituris conuenit: quin & sensuum aciem excitat. Elixa verò si sumatur, valet ad eos qui tussi diuturna infestantur, quíque crassiores succos in pectore cumulant. At cortex ipsius ex aceto mulso sumptus, vomitiones potẽtiùs mouet, hydro- F picis accõmodatus: impositus etiãnum lienosis est vtilis. Cum melle verò nomas sistit, & sub oculis sugillata tollit. Auxiliatur & à vipera commorsis, necnon & alopecias densat, atque lentigines cum loliacea farina exterit. Est & auxilio tam cibo quàm potu ijs qui à fun- G gis strangulantur, menstruáque pellit. Semen vomitiones excitat, vrinas eijcit, & lienem ex aceto potum extenuat. Decoctum anginosis cum aceto mulso calente

gargarizatu prodest, & contra cerastę morsum ex vino potum auxiliatur. Cæterùm ex aceto illitum gangrænas etiam valenter emarginat.

De radicula syluestri. Cap. CXXXVIII.

Radicula syluestris, quam Romani armoraciam vocant, folia habet satiuæ similia, sed quæ ad lampsanam propiùs accedant. Radix est gracilis, longa, subacris. Porrò tam folia quàm radix olerum vice decoquuntur. Excalfacit autem, vrinam ciet, æstuosáque est.

De Sisere. Cap. CXXXIX.

SISER vulgo cognitum: cuius radix elixa ori grata est, & stomacho vtilis: vrinam cit & appetētiam inuitat.

De Lapatho, siue rumice. Cap. CXL.

EST è lapathi generibus quoddā quod oxylapathum vocant, in palustribus nascens, durum ac summis foliorum partibus aliquantulū acuminatum. Alterum verò hortēse, priori dissimile. Tertium genus est syluestre, paruū, plantagini proximū, molle & humile. Est & quartum, quod nonnulli oxalidem, alij anaxyrida aut lapathum appellant. Cuius folia syluestri & exiguo lapatho similia, caulis minimè grandis, semen acutum, rubens, acre, in caule & agnatis appendicibus emicans. Omnium porrò decocto olere aluus emollitur. Crudum verò illitum meliceridas addito rosaceo aut croco discutit. At syluestris lapathi, oxylapathi & oxalidis semen ex aqua aut vino vtiliter bibitur cōtra dysenterias, cœliacorū affectus, stomachi fastidium, & scorpionis ictum. Quòd si quis in potu præsumpserit, nihil incōmodi ex illius ictu percipiet. Radices autem ex aceto coctæ, aut etiamnum crudæ impositæ, lepras, impetigines & scabrosos vngues curat: sed antè locus nitro aut aceto in Sole perfricandus est. Quin & earum decoctum pruritus corporis sedat, vice fotus affusum aut in solia balnearū additum. Aurium quoque dolorem leniunt, itémque dentium, si in vino coctæ colluantur. Strumas etiam parotidásque similiter coctæ in vino & impositæ discutiunt: aceto verò decoctæ lienem extenuant. Quin &

A εἰς ἀναγαργάρισμα. καὶ πρὸς κεράστου δῆγμα σὺν οἴνῳ πινόμενον βοηθεῖ. ἐπιπλασθὲν δὲ μετ' ὄξους καὶ γαγγραίνας εὐτόνως περιχαράσσει.

Περὶ Ῥαφανίδος ἀγρίας. Κεφ. ρλη'.

Ῥαφανὶς ἀγρία, ἣν Ῥωμαῖοι ἀρμορακίαν καλοῦσι, φύλλα ἔχει ὅμοια τῇ ἡμέρῳ, B πρὸς τὰ τῆς λαμψάνης μᾶλλον· ῥίζα δὲ ἰσχνή, *μακρή, ὑπόδριμυς· λαχανεύεται δὲ τὰ φύλλα καὶ ἡ ῥίζα ἑφθά. ἔστι δὲ θερμαντική, οὐρητική, καυματώδης.

Περὶ Σισάρου. Κεφ. ρλθ'.

ΣΙΣΑΡΟΝ γνώριμον, οὗ ἡ ῥίζα ἑφθή, εὔστομος, εὐστόμαχος, οὐρητική, ὀρέξεως C προσκλητική.

Περὶ Λαπάθου. Κεφ. ρμ'.

ΛΑΠΑΘΟΝ, τὸ μὲν αὐτοῦ ὀξυλάπαθον λέγεται, φυόμενον ἐν ἕλεσι, σκληρὸν κατ' ἄκρα ὑπόξυ· τὸ δέ τι κηπευτόν, οὐχ ὅμοιον τῷ πρώτῳ· τρίτον δὲ ἐστὶν ἄγριον, μικρόν, παρόμοιον ἀρνογλώσσῳ, μαλακόν, ταπεινόν. D ἔστι δὲ καὶ τέταρτον εἶδος αὐτοῦ, ὃ ἔνιοι ὀξαλίδα ἢ ἀναξυρίδα ἢ λάπαθον καλοῦσιν, οὗ φύλλα ὅμοια τῷ ἀγρίῳ καὶ μικρῷ λαπάθῳ, καυλὸς οὐ μέγας, καρπὸς ὑπόξυς, ἐρυθρός, δριμύς, ἐπὶ τοῦ καυλοῦ καὶ ἐπὶ τῶν παραφυάδων. πάντων δὲ τὸ λάχανον μαλάσσει κοιλίαν ἑψηθέν. ὠμὸν δὲ καταπλασσόμενον, E μελικηρίδας σὺν ῥοδίνῳ ἢ κρόκῳ διαφορεῖ. τὸ δὲ σπέρμα τοῦ ἀγρίου καὶ τοῦ ὀξυλαπάθου καὶ τοῦ ὀξαλίδος, πίνεται ὠφελίμως μεθ' ὕδατος ἢ οἴνου, πρὸς δυσεντερίας καὶ κοιλιακὰς διαθέσεις, καὶ ἄσην στομάχου, καὶ πρὸς σκορπίου πληγήν. καὶ εἰ προπίοι δέ τις, οὐδὲν πείσεται πληγείς. αἱ δὲ ῥίζαι αὐτοῦ F ἑφθαὶ σὺν ὄξει καὶ ὠμαὶ καταπλασθεῖσαι, θεραπεύουσι λέπρας, λειχῆνας, ὄνυχας λεπρούς. δεῖ δὲ προανατρίβειν τὸν τόπον ἐν ἡλίῳ νίτρῳ καὶ ὄξει. πραΰνει δὲ καὶ κνησμοὺς τὸ ἀφέψημα αὐτῶν ἐπαντλούμενον ἢ λουτρῷ μιγνύμενον. παρηγοροῦσι δὲ ὠταλγίας καὶ ὀδονταλγίαν ἑψηθεῖσαι ἐν οἴνῳ καὶ G διακλυζόμεναι, διαφοροῦσι καὶ χοιράδας καὶ παρωτίδας ἑφθαὶ σὺν οἴνῳ καταπλασθεῖσαι. σπλῆνα δέ, σὺν ὄξει. καὶ ἐν

V. Crateuæ istud caput tribuit.
Vulg. exēpl. non habent.
V. λευκή. Hisp. μακρά. quo modo & Lacuna ex vet. cod. restituit.
Add. Lacuna ex v.c. εἰς βρῶσιν.
Addit Lacuna ex v. c. καὶ ὠμή.

V. codices aliqui ista sic legūt: λάπαθον ὅτι μέγα ἐν ἕλεσι γεννώμενον καὶ κατὰ πάντα ὅμοιον καὶ τῇ δυνάμει τῷ μικρῷ. ἑψηθὲν δὲ καὶ βρωθὲν κοιλίαν μαλάσσει. ὠμὸν δὲ καταπλασθὲν μελικηρίδας σὺν κρόκῳ διαφορεῖ· αἱ δὲ ῥίζαι
Lacuna ex v. c. ita distinguit, σκληρὸν καὶ ἄκρα ὑπόξυ.
V. addit μικρὰν δύναμιν ἔχον καὶ ἀπόκρουστικήν.
Cat. ἰσαιδόμοιον, Orib. ὃ κατὰ πάν ὅμοιον τῷ πρώτῳ. cui lectioni subscribit Plin.
Ald. ζύμῳ.
Lacuna ex vet. cod. addit ἄγριον
V. καρπὸς οὐ μέγας, καυλὸς ἀπόξυς. Ald. ἀπόξυς, καρπὸς ἐρυθρὸς
Ald. εἰσὶ παραφυάδες
V quidam σὺν χόνδρῳ
V. inserit συπτικόν

Sic legit Lacuna ex v. c. sed vulg. exempl. tantum περιαντλούμενον
Verba hæc vetus epitome Diosc. ad verbū reponit in cap. de syluestri lapatho, & transposita arguit.

δέσμαι δέ τινες χρῶνται ταῖς ῥίζαις πρὸς χοιράδας, περιάπτοντες τῷ τραχήλῳ. ἱστᾶσι καὶ ῥοῦν γυναικεῖον προστεθεῖσαι λεῖαι. ἀφεψηθεῖσαι δὲ σὺν οἴνῳ καὶ πινόμεναι, ἰκτερικοὺς ἀποθεραπεύουσι, καὶ λίθους τοὺς ἐν κύστει θρύπτουσιν, ἔμμηνά τε ἄγουσι, καὶ σκορπιοπλήκτοις βοηθοῦσιν.

V. ἀποκαθαίρουσι
V. ἐν νεφροῖς

A ad strumas nonnulli radicibus vinculo ex ceruice suspensis amuleti instar vtuntur. Sistunt & fluxū muliebrem tritæ atque subditæ. Cum vino autem decoctæ ac bibitæ regio morbo laborantes persanant, calculos vesicæ comminuunt, menstrua cient, & à scorpione ictis auxiliantur.

Περὶ Ἱππολαπάθου. Κεφ. ρμα´.

Ἱππολάπαθον λάχανόν ἐστι μέγα ἐν ἕλεσι γινόμενον. δύναμιν δὲ ἔχει τὴν αὐτὴν τοῖς προειρημένοις.

De hippolapatho Gall. codex silet.
V. epitome ἀδρανεστέρας τυγχάνει δυνάμεως.

B *De Hippolapatho. Cap. CXLI.*

Hippolapathum olus est magnū, in paludibus nascens. Easdem autē vires habet, quas antè dicta lapathi genera.

Περὶ Λαμψάνης. Κεφ. ρμβ´.

ΛΑΜΨΑΝΗ λάχανόν ἐστιν ἄγριον, εὐτροφώτερον καὶ εὐστομαχώτερον τοῦ λαπάθου. οὗ τὰ φύλλα καὶ ὁ καυλὸς ἐσθίεται ἑφθά.

V. φυόμενον νάπιον
In veteri hîc caput est περὶ βουνίου. Goup.

De Lampsana. Cap. CXLII.

LAMPSANA syluestre olus est, quod quidē plus quàm lapathū alit, stomachóque est vtilius. Huius folia caulésque in cibo coquuntur. C

Περὶ Βλήτου. Κεφ. ρμγ´.

ΒΛΗΤΟΝ, λαχανεύεται καὶ τοῦτο. ἔστι δὲ εὐκοίλιον, οὐδεμίαν ἔχον φαρμακώδη δύναμιν.

De Blito. Cap. CXLIII.

BLITVM quoq; estur oleris modo. Est autem aluo vtile, nullius medicamētosę facultatis particeps.

Περὶ Μαλάχης. Κεφ. ρμδ´.

ΜΑΛΑΧΗ ἐδωδιμωτέρα μᾶλλον ἡ κηπευτὴ τῆς χερσαίας· κακοστόμαχος δὲ καὶ εὐκοίλιος, καὶ μᾶλλον οἱ καυλοί· ἐντέροις δὲ καὶ κύστει ὠφέλιμοι. Δύναμιν δὲ ἔχει τὰ φύλλα ὠμὰ καταπλασθέντα καὶ μετ᾽ ὀλίγων ἁλῶν μασηθέντα αἰγιλώπια ἀνασκευάζειν σὺν μέλιτι· πρὸς μέντοι τὴν ἀπούλωσιν δίχα τῶν ἁλῶν χρηστέον αὐτῇ. ποιεῖ καὶ πρὸς μελισσῶν καὶ σφηκῶν πληγὰς καταπλασσομένη· κἂν περιχρίσηται δέ τις αὐτὴν ὠμὴν λείαν σὺν ἐλαίῳ, ἄπληκτος διαμένει. μετὰ δὲ οὔρου καταπλασθεῖσα, ἀχῶρας καὶ πίτυρα ἰᾶται. ἑφθὰ δὲ λεῖα τὰ φύλλα καὶ σὺν ἐλαίῳ ἐπιτιθέμενα, πυρίκαυστα καὶ ἐρυσιπέλατα ὠφελεῖ. τὸ δὲ ἀφέψημα αὐτῆς μαλακτικὸν ἐγκάθισμα ὑστέρας, εἴς τε ἐνέματα πρὸς δηγμοὺς ἐντέρων καὶ μήτρας καὶ δακτυλίου ἁρμόδιον. ὁ δὲ ζωμὸς σὺν ταῖς ῥίζαις βοηθεῖ ἑψόμενος πᾶσι τοῖς θανασίμοις, ἐξεμεῖν δὲ δεῖ συνεχῶς πίνοντας. ὠφελεῖ δὲ καὶ φαλαγγιοδήκτοις, καὶ γάλα κατασπᾷ. ὁ δὲ καρπὸς μιγνύμενος αὐτῷ λωτοῦ ἀγρίου σπέρματος, πινόμενος μετὰ οἴνου, τὰ περὶ κύστιν ἀλγήματα πραΰνει.

Quidam inserit: τὰ αἰθήματα ἑφθὰ τὸν ῥοῦν γυναικεῖον ἵστησι, τὰ φύλλα δὲ καὶ δυσεντερίαις ἀρήγει.
V. ἐλαίου παλαιοῦ. Sic Dodonæus.
V. πραΰνει

De Malua Cap. CXLIIII.

D MALVA satiua cibo magis est idonea, quàm quæ locis incultis nascitur. Stomacho autem aduersatur, bonámq; facit aluum: sed multò magis caules, qui quidem intestinis ac vesicæ sunt vtiles. Vim porrò habent folia cruda, cum salis exiguo commanducata & ex melle illita, persanandarū ægilopum. Verùm cùm est inducenda cicatrix, ijs demùm citra salem vtendum. Illita quoque malua contra apum vesparúmque ictus est efficax. Quòd si quis ipsa cruda trita cum oleo antè perungatur, ab ijs minimè ferietur. Cum vrina autem adhibita, vlcera in capite manantia, furfurésque sanat. Cocta verò folia trita & ex oleo imposita, ambustis & erysipelatis prosunt. Eius ipsius decoctum insessione vuluas emollit: quin & ad intestinorū, vuluæ sedísque rosiones commodè infunditur. Ius autem cum radice sua decoctę contra venena omnia valet, si à sorbentibus cōtinuò reuomatur. Est & remedio contra phalangiorum morsus, atque lac euocat. Cæterùm semen addito syluestris loti semine potum è vino, vesicæ cruciatus lenit.

E F G

De Atriplice. Cap. CXLV.

ATRIPLEX, quam nonnulli chrysolachanō, quasi aureū olus vocant, cognitum olus est: & duorū quidē generū: vnū enim est syluestre, satiuum alterū. Coctū id oleris instar estur, aluúmq; mollit: panos verò discutit, siue crudum, siue coctum illinatur. Semen autē ex aqua mulsa potū, regio morbo medetur.

De Brassica. Cap. CXLVI.

BRASSICA satiua bonam facit aluum, si modò leuiter feruefacta edatur. Nam percocta aluū sistit: multò verò magis bis cocta, quæq; in lixiuio cocta fuerit. Æstiua autē stomacho aduersatur, & acrior est. At quę in Ægypto nascitur, propter amaritudinē non estur. Quibus obtusior est oculorū acies, ac tremulis in cibo auxiliatur: itémque summo sumpta cibo noxas ex crapula largioréq; vini potu pellit atq; restinguit. Eius verò cyma stomacho quidem vtilior, sed acrior, & ad ciendā vrinam validior. Eadem sale cōdita stomacho inimica est, aluúmque cōturbat. Porrò brassicæ crudæ succus cum iride ac nitro deuoratus, aluum emollit: potus autē è vino, à vipera cōmorsis opitulatur. At cum fœnigræci farina & aceto, prodest podagricis & articulario morbo laborantibus. Cōfert quoq; illitus sordidis ac vetustis vlceribus. Per se verò naribus infusus, caput expurgat. Quin & menses extrahit cū loliacea farina subditus. Illita per sese folia, aut cum polenta trita, valēt ad quasuis inflammationes & œdemata: quin & erysipelata, epinyctidas lepràsque sanāt. Cum sale verò carbunculos erumpūt: retinēt & fluentes capillos. Eadē cocta melle addito, valent aduersus depascētes gangrænas: cruda verò si ex aceto comedātur, lienosis prosūt. At cōmanducata ita vt deglutiatur succus, vocem interceptā restituūt. Cæterùm ipsius brassicæ decoctū potu aluum mensésq; ciet. Flos autē post puerperium in pesso subditus, cōceptionem impedit. Semē, eius præsertim quæ in Ægypto nascitur, potū lumbricos expellit, ac in antidota quoque theriaca additur: sed & faciei cutem lentiginésque expurgat.

A Περὶ Ἀτραφάξιος. Κεφ. ρμέ.

ΑΤΡΑΦΑΞΙΣ, οἱ δὲ χρυσολάχανον, λάχανόν ἐστι γνώριμον. διττὸν δὲ, τὸ μὲν ἄγριον, τὸ δὲ κηπευτόν. λαχανεύεται δὲ ἑφθόν. ἔστι δὲ κοιλίας μαλακτικόν. καταπλασσόμενον δὲ ὠμόν τε καὶ ἑφθὸν, φύγεθλα διαφορεῖ. ὁ δὲ καρπὸς αὐτοῦ πινόμενος μετὰ
B μελικράτου, ἴκτερον θεραπεύει.

Περὶ Κράμβης. Κεφ. ρμϛ'.

ΚΡΑΜΒΗ ἡ ἥμερος εὐκοίλιος, ἀκρόζεστος ἐσθιομένη. καθεψηθεῖσα δὲ κοιλίαν ἵστησι, καὶ μᾶλλον ἡ δίσεφθος καὶ ἐν κονίᾳ ἑψηθεῖσα. κακοστόμαχος δὲ καὶ δριμυτέρα ἡ θερινή. ἡ δὲ ἐν Αἰγύπτῳ, διὰ πικρίαν
C ἄβρωτος. ἀμβλυωποῦσι δὲ βοηθεῖ καὶ τρομώδεσιν ἐσθιομένη, καὶ τὰς ἐκ κραιπάλης καὶ οἴνου κακίας σβέννυσιν ἐπιλαμβανομένη. τὸ δὲ ἐξ αὐτῆς κῦμα εὐστομαχώτερον μὲν, δριμύτερον δὲ καὶ οὐρητικώτερον. ταριχευθὲν δὲ, κακοστόμαχον καὶ κοιλίας ταρακτικόν. ὁ δὲ χυλὸς αὐτῆς ὠμῆς μετὰ ἴριδος καὶ νίτρου κατα- (Sic Lacuna ex antiquo codice. At vulg. exempl. habent ὠμός.)
D πινόμενος, κοιλίαν μαλάττει· μετ' οἴνου δὲ ποθεὶς, ἐχιοδήκτοις βοηθεῖ· σὺν τηλίνῳ δὲ ἀλεύρῳ καὶ ὄξει, ποδαγρικοῖς καὶ ἀρθριτικοῖς, ἕλκεσί τε ῥυπαροῖς ἐπιπλαττόμενος καὶ παλαιοῖς ἁρμόζει· ἐγχεόμενός τε καθ' ἑαυτὸν τοῖς ῥισὶ, κεφαλὴν καθαίρει· μετὰ δὲ αἰρίνου ἀλεύρου προστεθεὶς, καταμήνια ἄγει· τὰ δὲ
E φύλλα καταπλασσόμενα καθ' ἑαυτὰ ἢ μετὰ ἀλφίτων λεῖα, ποιεῖ πρὸς πᾶσαν φλεγμονὴν καὶ οἰδήματα. καὶ ἐρυσιπέλατα δὲ καὶ ἐπινυκτίδας καὶ λέπρας ἰᾶται· μεθ' ἁλῶν δὲ ἄνθρακας περιῤῥήττει· ἵστησι δὲ καὶ ῥύσιν τῶν ἐν κεφαλῇ τριχῶν· ἑψόμενα δὲ καὶ μιγνύμενα μέλιτι, πρὸς νομὰς γαγγραινῶν ποιοῦσι· ὠμὰ
F δὲ ἐσθιόμενα μετ' ὄξους, σπληνικοῖς ὠφελεῖ. διαμασώμενα δὲ, φωνῆς ἀποκοπὴν καθίστησι τοῦ χυλοῦ καταπινομένου. καὶ τὸ ἀφέψημα δὲ αὐτῆς, κοιλίαν καὶ ἔμμηνα κινεῖ πινόμενον. τὸ δὲ ἄνθος ἀτόκιον μετὰ τὴν ἀποκύησιν (Al. ἀπόκρισιν) προστεθὲν ἐν πεσσῷ. τὸ δὲ σπέρμα μάλιστα τῆς ἐν Αἰγύπτῳ γινομένης πινόμενον, ἕλμιν-
G θας ἐκτινάσσει· μίσγεται δὲ καὶ εἰς ἀντιδότους θηριακάς. πρόσωπόν τε ἀποκαθαίρει καὶ φακούς. οἱ δὲ καυλοὶ χλωροὶ καέντες σὺν ταῖς ῥί- (Sic vetustus quidam codex quem secuti sunt Ruellius & Serapio. At vulg. exépl. κοιλιακαῖς legunt.)

At verò virentes cauliculi cum ra-

ῥίζαις, καὶ ἀναληφθέντες στέατι χοιρείῳ παλαιῷ, πλευρᾶς χρόνια ἀλγήματα ἐπιτεθέντες παύουσιν.

Περὶ Κράμβης ἀγρίας. Κεφ. ρμζ'.

Κράμβη ἀγρία φύεται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐν παραθαλασσίοις καὶ κρημνώδεσι τόποις, ἐοικυῖα τῇ ἡμέρῳ, λευκοτέρα δὲ ἐστὶ καὶ δασυτέρα καὶ πικρά. τὸ δὲ κύημα αὐτῆς ἐν κονίᾳ ἑψηθὲν οὐκ ἄστομον.

Δύναμιν δὲ ἔχει τὰ φύλλα καταπλασσόμενα κολλητικὴν τραυμάτων, καὶ διαφορητικὴν οἰδημάτων τε καὶ φλεγμονῶν.

V.c. περὶ θαλασσοκράμβης. Hipp. παράλιον quoque vocabat.

Περὶ Κράμβης θαλασσίας. Κεφ. ρμη'.

Ἡ δὲ θαλασσία λεγομένη κράμβη, ἐξήλλακται παντελῶς τῆς ἡμέρου, ἔχουσα φύλλα *πολλά, λεπτά, ἢ στρογγύλῃ ἀριστολοχίᾳ ὅμοια. ἐκπέφυκε δὲ ἕκαστον αὐτῶν *ἀπὸ κλωνίων ὑπερύθρων ἐξ ἑνὸς μόσχου, ὥσπερ κισσός. ἔχει δὲ καὶ *ὀπὸν λευκόν, οὐ πολύν. ἔστι δὲ τῇ γεύσει ὑφαλμυρὸς καὶ πως ἔμπικρος, λιπαρὰ *τὴν σύστασιν. ὅλη δὲ ἡ πόα, [κακοστόμαχος, δριμεῖα,] κοιλίας λυτικωτάτη ἑφθὴ βρωθεῖσα. συνέψουσι δὲ αὐτῇ ἔνιοι διὰ τὴν δριμύτητα τὰ λιπαρὰ τῶν *κρεῶν.

Paris. δριμεῖα. V. hæc non legit

Samb. leg. ἐπὶ κλωνίων

V. καρπὸν habet.

V. ἐν τῇ αὐτῇ συστάσει

V. carent iis quæ conclusa sunt.

Περὶ Τεύτλου. Κεφ. ρμθ'.

Τεῦτλον διαφορόν ἐστιν, ὧν τὸ μὲν μέλαν σταλτικώτερον κοιλίας σὺν φακῇ ἑψηθὲν καὶ μᾶλλον ἡ ῥίζα. τὸ δὲ λευκόν, εὐκοίλιον. ἀμφότερα δὲ κακόχυμα διὰ τὸ ἐν αὐτοῖς νιτρῶδες. ὅθεν ὁ χυλὸς αὐτῶν καθαίρει *κεφαλὴν ῥινὶ ἐγχεόμενος μετὰ μέλιτος, καὶ ὠταλγίας ὠφελεῖ. τὸ δὲ τῶν ῥιζῶν καὶ τῶν φύλλων ἀφέψημα, πιτύρων καὶ κονίδων σμηκτικόν, καὶ χιμέτλης παρηγορικὸν καταντλούμενον. ὠμοῖς δὲ τοῖς φύλλοις καταπλάσσειν δεῖ ἀλφοὺς προεκνιτρωθέντας, καὶ ἀλωπεκίας καταχνησθείσας, καὶ τὰ νεμόμενα ἕλκη. ἑφθὴ δὲ ἐξανθήματα καὶ πυρίκαυστα καὶ ἐρυσιπέλατα ἰᾶται.

V. κεφαλῆς μὲν ἔχ.

Περὶ Ἀνδράχνης. Κεφ. ρν'.

Ἀνδράχνη δύναμιν ἔχει στυπτικήν*· καταπλασσομένη δὲ μετὰ ἀλφίτων, κεφαλῆς ἀλγήμασι καὶ ὀφθαλμῶν φλεγμοναῖς καὶ ταῖς ἄλλαις· καὶ στομάχου πυρώσεσι

V addit τὸ περισσόν.

A dicibus cremati, ac suillo adipe peruetusto excepti, diuturnos laterum dolores impositi mitigant.

De braßica syluestri.
Cap. CXLVII.

Syluestris brassica vt plurimùm locis maritimis præruptísque nascitur: satiuæ similis, sed cādidior, hirsutior & amara. Huius cyma in li- B xiuio cocta ori non est insuauis. Illita verò folia vulnera conglutinandi, ac tumores inflammationésque discutiendi vim habent.

De braßica marina.
Cap. CXLVIII.

Quæ brassica marina dicitur, à satiua prorsum dissidet: quippe quæ C folia ferat multa ac tenuia, aristolochiæ rotundæ similia. Horum verò singula à ramulis rubētibus exeunt, singulari, velut hedera, pediculo. Porrò albo prædita est succo, sed minimè copioso. Gustu autem est vtcunque salso & quadantenus amaro: pingui verò *substantia. Tota porrò herba stomacho inimica & D acris est, aluúmque vehementissimè soluit, si cocta edatur. Sed propter acrimoniam nonnulli pingues carnes vnà cum ipsa concoquunt.

compagi

De beta. Cap. CXLIX.

BETA duûm est generum, è quibus nigra, ac ipsius maximè radix, cum lente decocta valentiùs E aluum inhibet: candida verò aluo est idonea. Vtraque porrò propter nitrosum quem in se habet humorem, praui est succi. Inde tamen fit, vt earum succus cum melle naribus inditus purget caput, & aurium doloribus opituletur. Decoctum verò radicum ac foliorum furfures lendésque deterget, & perniones fotu F mitigat. At crudis folijs vitiligines illini oportet nitro anteà perfrictas, itémque alopecias priùs derasas, ac depascentia quoque vlcera. Cæterùm cocta, papularum eruptionibus, ambustis & erysipelatis medetur.

De Portulaca. Cap. CL.

G PORTVLACA vim habet astrictoriam. Imposita cum polenta capitis doloribus, ac tum oculorū, tum cæteris quoque inflammationibus: itémq; stomachi ardoribus,

& eryſipelatis, ac veſicæ denique cruciatibus auxilio eſt. Pro cibo vero ſumpta, dẽtium ſtuporem, & ſtomachi ac inteſtinorũ æſtuationem fluxionémque demulcet. Eroſione tentatos renes & veſicam adiuuat, ac veneris impetus exoluit. Simili effectu prodeſt eius ſuccus epotus, etiam in febribus efficax. Valet & diu multúmque cocta, contra teretes lumbricos, cruentam excreationẽ, ac dyſenteriam: itémque ad hæmorrhoidas & ſanguinis eruptiones, nec non & aduerſus ſepis morſus. Sed & oculorum medicamentis vtiliter admiſcetur, ac inteſtinis fluxione laborantibus, eroſíſve vuluis infunditur. Quin & ad capitis dolores ab æſtu obortos cum roſaceo aut ſimplici oleo irrigatur. Erumpentes quoque in capite papulas cum vino exterit. Vulneribus denique quæ ad ſyderationem ſpectant, cum polenta imponitur.

De Portulaca ſylueſtri. Cap. CLI.

Portulaca ſylueſtris cognominata, foliolis eſt quàm antè memorata craſſioribus atque denſis. Locis petroſis naſcitur: interdum & in hortis. Folia verò habet oleæ, ſed minora multò, verùm plura eáque tenera: cauliculos rubicundos, ab vna radice frequentes, in terram inclinatos: qui quidem commanducati ſucculenti percipiuntur, viſcidi, & ſubſalſo guſtu. Vim obtinet calfactoriam, acrem & exulcerantẽ: ac ſtrumas quoque cum axungia impoſita diſcutit.

De Aſparago. Cap. CLII.

ASPARAGVS in petroſis natus, quem myacanthum vocãt, vulgaris eſt notitiæ. Huius cauliculus leuiter decoctus, & pro cibo ſumptus, ventrem mollit, vrinámq; ciet. Radicum autem decoctum epotũ, ęgrè meientibus, regio morbo laborantibus, nephriticis & iſchidiacis auxiliatur: itidémq; morſis à phalangio, ſiquidem ex vino decoquatur. Sic & dolore dentium infeſtatis proficit, ſi modò decoctũ ſuper affecto dente cõtineatur. Semen quoq; potũ ad eadẽ valet. Aiũt

A καὶ ἐρυσιπέλασι, καὶ κύστεως ἀλγήμασι βοηθεῖ· βρωθεῖσα δὲ αἱμωδίαν, καὶ στομάχου καὶ ἐντέρων πύρωσιν καὶ ῥευματισμὸν πραΰνει· νεφρούς τε δακνομένους καὶ κύστιν εὖ διατίθησι· καὶ τὰς πρὸς συνουσίας ὁρμὰς ἐκλύει· παραπλησίως δὲ καὶ ὁ χυλὸς αὐτῆς ἐνεργεῖ πινόB μενος, καὶ ἐν πυρετοῖς ποιῶν. καὶ πρὸς ἕλμινθας στρογγύλας, αἵματός τε πτύσιν καὶ δυσεντερίας, καὶ πρὸς αἱμορροΐδας, καὶ αἱμορραγίας, πολύεφθος γινομένη. καὶ πρὸς σηπὸς δήγματα. καὶ εἰς τὰ ὀφθαλμικὰ δὲ χρησίμως μίγνυται, ἔγκλυσμά τε ἐστὶ ἐντέρων ῥευματιζομέC νων. ἢ "* δαξομένης μήτρας· καὶ πρὸς τὰς ἐξ ἐγκαύσεως κεφαλαλγίας, σὺν ῥοδίνῳ ἢ ἐλαίῳ ἔμβρεγμα. πρός τε τὰ ἐν κεφαλῇ ἐξανθήματα, σὺν οἴνῳ σμῆγμα· πρὸς τραύματα δὲ σφακελίζοντα, σὺν ἀλφίτῳ καταπλασσομένη. Antiqui libri ὀδαξουμένης rectius. Goup.

* Περὶ Ἀνδράχνης ἀγρίας. Κεφ. ρνα΄.

D Ἀνδράχνη ἀγρία" λεγομένη, ἔχει αὐτῆ "* πλατύτερα φυλλάρια πρὸς τὰ τῆς ἀνδράχνης, καὶ δασέα. φύεται ἐν πετρώδεσι τόποις. ἔστιν ὅτε καὶ ἐν κήποις. φύλλα ἔχει ὅμοια ἐλαίᾳ, μικρότερα δὲ πολλῷ, πλείονα δὲ καὶ ἁπαλά. καυλία ἐρυθρά, ἀπὸ E μιᾶς ῥίζης πολλά, ἐπὶ γῆν κεκλιμένα. μασσώμενα δὲ εὔχυμα καὶ γλίσχρα καὶ ὑφάλμυρα. Δύναμιν δὲ ἔχει θερμαντικήν, δριμεῖαν, ἑλκωτικήν, χοιράδων διαφορητικήν, σὺν ἀξουγγίῳ καταπλαττομένη. Sic Ald. Pariſ. caret.

Περὶ ἀσπαράγου. Κεφ. ρνβ΄.

F ΑΣΠΑΡΑΓΟΣ" πετραῖος ἣν" μυακάνθαν καλοῦσι, γνώριμος. οὗ τὸ * καυλίον ἑψηθέν, καὶ βρωθέν, κοιλίαν μαλάσσει καὶ οὖρα κινεῖ. τῶν δὲ ῥιζῶν τὸ ἀφέψημα πινόμενον βοηθεῖ δυσουροῦσιν, ἰκτερικοῖς, νεφριτικοῖς, ἰσχιαδικοῖς· φαλαγγιοδήκτοις δὲ μετ' G οἴνου ἀφεψόμενον. καὶ ὀδονταλγοῦσι δέ, κρατουμένου τοῦ ἀφεψήματος ἐπὶ τῷ πονοῦντι ὀδόντι. ποιεῖ δὲ πρὸς τὰ αὐτὰ καὶ τὸ σπέρμα πινόμενον. φασὶ Marc. ἄγριος. Sic Ald at Par. ἢ μυάκανθαν.

δὲ καὶ τοὺς κύνας πίνοντας τὸ ἀφέψημα αὐτῶν ἀποθνήσκειν. ἔνιοι δὲ ἱστόρησαν ὅτι ἐάν τις κριοῦ κέρατα συγκόψας κατορύξῃ, φύεται ἀσπάραγος· ἐμοὶ δὲ ἀπίθανον.

Vetus κηπαῖος addit.

Ὁ μέν τοι ἀσπάραγος οὗτος, θάμνος ἐστὶ πολύκλαδος, φύλλα ἔχων πολλά, μακρά, ὅμοια μαράθρῳ· ῥίζα στρογγύλη, μεγάλη, ἔχουσα κόνδυλον. οὗτινος δὲ καυλίον λειούμενον μετὰ οἴνου λευκοῦ, παύει * φρενίτιδας. ἑφθὸς δὲ ἢ ὀπτὸς λαμβανόμενος, παύει στραγγουρίας, καὶ δυσουρίας, καὶ δυσεντερίας. ἡ δὲ ῥίζα αὐτοῦ ἑψηθεῖσα ἐν ὄξει ἢ οἴνῳ, παύει στρέμματα. ἑφθὴ δὲ μετὰ σύκων καὶ ἐρεβίνθων λαμβανομένη, ἰᾶται ἴκτερον. καὶ παύει ἰσχιάδα, καὶ στραγγουρίαν. περιαπτομένη δὲ, καὶ τὸ ἀπόζεμα αὐτῆς πινόμενον, ποιεῖ * ἀτόκιον καὶ ἄγονον.

Nõnulli codices περὶ ἀρνογλώσσου ἑπταπλεύρου inscribent, alius codex πολυπλεύρου
Orib. οἱ δὲ ἑπτάνευρον, οἱ δὲ πολύνευρον.
V. Byzant. his caret.

Περὶ Ἀρνογλώσσου. Κεφ. ρνγ΄.

ΑΡΝΟΓΛΩΣΣΟΝ δισσόν ἐστι· τὸ μὲν μικρόν· τὸ δὲ, μεῖζον. ἔχει δὲ τὸ μὲν μικρὸν φύλλα στενώτερα [καὶ * μικρότερα, καὶ μαλακώτερα, καὶ λειότερα, καὶ λεπτότερα.] * καυλίοις δὲ γωνιοειδέσι κεκλιμένα ὡς ἐπὶ τὴν γῆν, ἄνθη ὠχρά· τὸ δὲ σπέρμα ἐπ' ἄκρων τῶν καυλῶν. Τὸ δὲ μεῖζον, εὐερνέστερον, πλατύφυλλον, " λαχανῶδες· καυλὸς δὲ ἐπὶ τούτου γωνιώδης, ὑπέρυθρος, ὕψος πήχεως, ἐκ μέσου μέχρι κορυφῆς σπέρματι περιεχόμενος λεπτῷ. ῥίζαι δὲ ὕπεισιν ἁπαλαί, δασεῖαι, λευκαί, πάχος δακτύλου. γεννᾶται δὲ πρὸς τοῖς τέλμασι καὶ φραγμοῖς καὶ ἐνίκμοις τόποις. εὐχρηστότερον δὲ τὸ " μεῖζον. Δύναμιν δὲ ἔχει τὰ φύλλα ξηραντικήν, στυπτικήν· ὅθεν καὶ καταπλασσόμενα πρὸς πάντα τὰ κακοήθη καὶ ἐλεφαντιῶντα ῥευματικά καὶ ἀκάθαρτα ἕλκη ἁρμόζει. ἴσχει δὲ καὶ αἱμορραγίαν, νομάς, ἄνθρακας, ἕρπητας, ἐπινυκτίδας. ἀπουλοῖ καὶ ἕλκη χρόνια καὶ ἀνώμαλα, καὶ τὰ χειρώνια ἰᾶται, καὶ κόλπους παρακολλᾷ· καὶ τὰ κυνόδηκτα καὶ πυρίκαυστα, φλεγμονάς, παρωτίδας, φύγεθλα, χοιράδας δὲ καὶ αἰγίλωπα σὺν ἁλσὶν ἐπιπλασσόμενα ὠφελεῖ. ἑφθὸν δὲ τὸ λάχανον μετὰ ἁλῶν καὶ ὄξους λαμβανόμενον, δυσεντερικοῖς

Sũt antigrapha, in quibus periodus à τὸ δὲ μεῖζον, vſque ad γεννᾶται deeſt: ſed retinenda ſunt omnia.
Al. λαχανοειδές.

V. μέγα

A & canes ſi aſparagorum decoctum hauſerint, emori. Aſparagum quoque altilem naſci prodidere nonnulli, ſi quis arietis cornua contuſa defoderit: quod tamen mihi probabile non eſt. Altilis autem hic aſparagus, frutex eſt ramoſus, foliis numeroſis, longis, fœniculo proximis: radice rotunda, grandi, tuber- B culum habēte. Huius cauliculus ex vino albo tritus, renum dolores ſedat. Coctus autem aſſúſve aſparagus in cibo ſumptus, vrinæ ſtillicidium difficultatémque ac dyſenteriam mitigat. Eiuſdem radix in aceto aut vino decocta luxatos artus mulcet. Cum ficubus autem ciceribúſve decocta, ſumptáque, regium C morbum ſanat, & coxendicum cruciatus, vrinæque ſtillicidium leuat. Cæterùm amuleti ratione alligata radix, itémque hauſtum ipſius decoctum, partum impediunt, ſterilitatémque inducunt.

De Plantagine. Cap. CLIII.

D PLANTAGO duûm eſt generũ: minor enim vna eſt, maior altera. Ac minor quidem, foliis prædita eſt anguſtioribus, minoribus, mollioribus, læuioribus ac tenuioribus: cauliculis verò anguloſis ad terram inclinatis: floribus autẽ pallidis, ac ſemine ſummis caulibus emicante. At maior, & amplior lætiórque eſt, E & latifolia, in oleris vſum apta. Caulis huic anguloſus, ſubruber, cubiti altitudine, à medio ad verticem tenui ſemine circundatus. Radices ſubiacent teneræ, hirſutæ, candidæ, digitali craſſitudine. Naſcitur in paludibus, ſepibus ac locis vliginoſis. Maior porrò, efficacior eſt. Vim habēt folia exiccatoriam & aſtrin- F gentem. Quare omnibus malignis, elephantiaſin comitantibus fluxioni opportunis, ſordidíſq; vlceribus illita conueniunt. Cohibent & " ſanguinis eruptiones, nomas, carbunculos, herpetas, & epinyctidas. Vetera quoque & inæqualia vlcera cicatrice obducunt, Chironia ſanant, & ſinus agglutinant. Morſibus ca- G nis, ambuſtis igni, inflammationibus, parotidibus, panis, ac ſtrumis quoque & ęgilopijs cum ſale impoſita proſunt. Coctum verò olus cum ſale & aceto ſumptum, dyſentericis

ſiſtunt & ſanguinis profluuia

cœliacíſque ſubuenit. Datur & in locum betæ, cum lenticula coctum. Exhibetur & herba decocta ad aquam intercutẽ, cui leucoplegmatiæ nomen eſt, poſt ſicciorum alimentorum eſum, ita tamen vt media cibis interueniat. Comitialibus quoque & ſuſpirioſis data proficit. Foliorum ſuccus oris vlcera repurgat, ſi ſubinde colluatur. Cum cimolia, aut ceruſſa eryſipelatis medetur: fiſtulis infuſus auxilio eſt: prodeſt & ad aurium dolores atq; ophthalmias, ſeu inſtillatus, ſeu in collyria additus. Sanguinantibus quoque gingiuis, & ſanguinem ſupernè reijcientibus potu confert: clyſtere verò dyſentericis infunditur. Contra tabem datur in potu, aduerſus ſtrãgulationes vuluæ ſubditur in vellere, quemadmodum & ſi vulua rheumatiſmo laboret. Semen ex vino potũ, alui profluuia & ſanguinis excreationes ſiſtit. Decocta radix ſeu colluta, ſeu cõmanducata, dentium dolores ſedat. Eadem cum folijs, ad veſicæ renúmque vlcera in paſſo datur. Cæterùm ferunt ternas radices cum vini ternis cyathis, & aquæ pari modo tertianis febribus, itémque quaternas quartanis auxiliari. Sunt & qui radice vinculo è collo ſuſpenſa amuleti inſtar vtantur, ad ſtrumas diſcutiendas.

Ms. ſanguine putreſcentibus.

De Sio. Cap. CLIIII.

SIVM aquaticum, frutex eſt puſillus, qui in aquis inuenitur, rectus, pinguis, folijs hippoſelino ſimilibus, ſed minoribus & aromatici odoris: quæ quidem ſeu cocta, ſeu cruda eſu calculos rumpunt & eijciunt: vrinas quoque ciẽt, ac menſes & partus extrahunt, dyſentericíſque in cibo proſunt. De eodem Sio agẽs Crateuas, herbam eſſe tradit fruticis ſpecie, exiguam, folijs præditam rotundis, quàm mentæ maioribus, nigris, pinguibus, & ad erucam accedentibus.

De Siſymbrio. Cap. CLV.

SISYMBRIVM (alij ſerpyllum ſylueſtre vocant) in ſolo inculto naſcitur, mentæ hortenſis ſimilitudine, ſed latioribus folijs, atque odoratius: quod quidẽ coronis inſeritur. Calfaciendi vim habet:

A καὶ κοιλιακοῖς ἁρμόζει. δίδοται δὲ καὶ μετὰ φακῆς ἀντὶ σεύτλων συνεψόμενον. καὶ πρὸς λευκοφλεγματίαν, μετὰ τὸ ξηροφαγῆσαι μέσον δίδοται ἡ πόα ἑφθή. ποιεῖ δὲ καὶ ἐπιληπτικοῖς, καὶ ἀσθματικοῖς διδομένη. ὁ δὲ χυλὸς τῶν φύλλων, τὰ ἐν στόματι ἕλκη ἀνακαθαίρει, συνεχῶς διακλυζόμενος. σὺν δὲ B κιμωλίᾳ ἢ ψιμμυθίῳ, ἰᾶται τὰ ἐρυσιπέλατα· σύριγγάς τε ἐγκλυζόμενος ὠφελεῖ, καὶ πρὸς ὠταλγίας, καὶ ὀφθαλμίας ἐνσταζόμενος ὁ χυλός, καὶ κολλυρίοις μισγόμενος. καὶ πρὸς οὖλα αἱμασσόμενα, καὶ πρὸς αἷμα ἀνάγοντας πινόμενος. καὶ πρὸς δυσεντερικοὺς ἐγκλυζόμενος. πίνεται δὲ καὶ C πρὸς φθίσιν καὶ πρὸς ὑστερικὰς πνίγας. προστίθεται ἐν ἐρίῳ, καὶ ὑστέρᾳ ῥευματιζομένῃ. καὶ ὁ καρπὸς δὲ πινόμενος μετ' οἴνου, τοὺς τῆς κοιλίας ῥευματισμούς, καὶ πτύσεις αἵματος ἐπέχει. ἡ δὲ ῥίζα ἀφεψηθεῖσα καὶ διακλυζομένη καὶ διαμασσωμένη, ὀδονταλγίας παύει· πρὸς δὲ τὰ ἐν κύστει ἕλκη καὶ νεφροῖς, δίδοται ἡ ῥίζα καὶ τὰ φύλλα μετὰ D γλυκέος. φασὶ δὲ ῥίζας τρεῖς ποθείσας μετ' οἴνου κυάθων τριῶν, καὶ ὕδατος ἴσου, τριταίῳ βοηθεῖν· τεταρταίῳ δὲ τέσσαρας ῥίζας. ἔνιοι δὲ καὶ ἐν δέσματι χρῶνται τῇ ῥίζῃ πρὸς χοιράδας, καὶ διαφορεῦσιν.

Haec vſq; ad δίδομένη in v. margine reperiũtur.

Locus hic ſuſpectus eſt Marcello.

V. addit, φθισικοὺς καὶ

Pro his ad finem vetus codex hoc offert: καὶ κολλυρίοις μίγνυται ὁ χυλός. ὁ δὲ καρπὸς πινόμενος μετ' οἴνου τοὺς κοιλίας ῥευματισμοὺς ἵστησι, νεφροῖς ἡ ῥίζα δίδοται, καὶ τὰ φύλλα μετ' οἴνου οἰδήμασιν. ἔνιοι δὲ καὶ ἐνδέματι χρῶνται τῇ ῥίζῃ πρὸς χοιράδων διαφόρησιν. Sambuco à ſciolo expoſitiũculæ ergô addita videntur.

V. codex πρὸς χοιράδων διαφόρησιν.

Περὶ Σίου. Κεφ. ρνδʹ.

E ΣΙΟΝ τὸ ἐν ὕδασιν. εὑρίσκεται ἐν τοῖς ὕδασι θαμνίον ὀρθόν, λιπαρόν, φύλλα ἔχον πλατέα, ἱπποσελίνῳ ἐοικότα, μικρότερα δὲ καὶ ἀρωματίζοντα. ἅπερ ἐσθιόμενα ἑφθά τε καὶ ὠμά, λίθους θρύπτει καὶ ἐκκρίνει· οὖρα τε κινεῖ, καὶ ἔμβρυα καὶ ἔμμηνα ἄγει, δυσεντερικοῖς τε χρήσιμα F βρωθέντα. Κρατεύας δὲ ἱστορεῖ περὶ αὐτοῦ οὕτω. πόα θαμνοειδὴς ὀλίγη, ἔχουσα φύλλα περιφερῆ, μείζονα ἡδυόσμου, μέλανα, παρεγγύζοντα εὐζώμῳ.

Quidam codices in margine εὐζώμῳ, alius ἡδυόσμῳ cum epitome

Quidam addunt πολλά

V. addit λιπαρά. Sic & Orib.

Περὶ Σισυμβρίου. Κεφ. ρνεʹ.

ΣΙΣΥΜΒΡΙΟΝ (οἱ δὲ ἕρπυλλον ἄγριον καλοῦσιν) ἐν χέρσοις φύεται, G ἔοικε δὲ ἡδυόσμῳ κηπαίῳ, πλατυφυλλότερον δὲ καὶ εὐωδέστερον, στεφανωματικόν. Δύναμιν δὲ ἔχει θερμαντικήν.

Quidam vetuſti caput hoc, in libro tertio locãt quadrageſimum nonũ. Alii prorſus excludunt. Sed ſequens tantùm retinẽt cum titulo ſimplici περὶ σισυμβρίου. Ald. ἄγριον. Orib. μίγα Orib. εὐώδης

ἡρμόζει δὲ πρὸς στραγγουρίας καὶ λιθιάσεις τὸ σπέρμα σὺν οἴνῳ πινόμενον· καὶ στρόφοις καὶ λυγμοῖς παύει. τὰ δὲ φύλλα ἐπιπλάσσεται πρὸς κεφαλαλγίαν κατὰ τῶν κροτάφων καὶ τοῦ μετώπου· πρός τε σφηκῶν πληγὰς καὶ μελιττῶν. ἵστησι δὲ καὶ ἐμέτους ποθέν.

V. σὺν οἴνῳ omittit.

A ac semen quidem ex vino potum, ad vrinæ stillicidia & calculos conuenit, itémque tormina & singultus sedat. Folia verò contra capitis dolorem fronti ac temporibus imponuntur. Valent & aduersus vesparum apúmque ictus. Cæterùm vomitiones quoque potu cohibet.

Περὶ ἑτέρου Σισυμβρίου. Κεφ. ρνς'.

Σισύμβριον ἕτερον, οἱ δὲ, καρδαμίνην, οἱ δὲ, καὶ τοῦτο σίον καλοῦσιν· ἔνυδρός ἐστι πόα, κατὰ τὰ αὐτὰ τῷ σίῳ γεννωμένη. καρδαμίνην δ' ἔνιοι λέγουσι, διὰ τὸ ἐοικέναι καρδάμῳ τὴν γεῦσιν. φύλλα ἔχει δὲ μὲν τὸ πρῶτον περιφερῆ, αὐξόμενα δὲ σχίζεται ὡς τὰ τοῦ εὐζώμου. ἔστι δὲ θερμαντικὸν, οὐρητικόν. βιβρώσκεται δὲ καὶ ὠμόν. ἀποκαθαίρει δὲ καὶ φακοὺς, καὶ ἔφηλιν καταπλασθέντα δι' ὅλης τῆς νυκτὸς, ἕωθεν δὲ ἀποκλυσθέν.

V. al. περιφυῆ, & quidem rectiùs ex Sambuci sententia.

Quidam ἀποκνυσθέν.

B *De Sisymbrio altero. Cap. CLVI.*

Sisymbrium alterũ sunt qui cardaminen, alij sion etiam appellant. Est verò herba aquatica, quæ in iisdẽ quibus sion locis prouenit, Cardamine ideò nonnullis dicta, quòd gustu cardamum, id est, nasturtium, repræsentet. Folia primùm rotunda prodeunt: augescẽtia verò erucę C modo finduntur. Porrò excalfacit, vrinas mouet, ac crudum etiamnũ estur. Purgat etiam lentigines, ac vitia cutis in facie à Solis ardore contracta nocte tota impositum & matutinò * detractum. *abstersum*

Περὶ Κρίθμου. Κεφ. ρνζ'.

ΚΡΙΘΜΟΝ [οἱ δὲ, κρίταμον] θαμνῶδές ἐστι βοτάνιον, ἀμφιλαφὲς, περὶ πῆχυν τὸ ὕψος. φυόμενον ἐν πετρώδεσι καὶ παραθαλασσίοις τόποις, φύλλοις περίπλεων λιπαροῖς καὶ ὑπολεύκοις, τοῖς τῆς ἀνδράχνης παρεοικόσι, παχυτέροις μέντοι καὶ ἐπιμηκεστέροις, ἁλμυρίζουσι δὲ πρὸς τὴν γεῦσιν, ἄνθη λευκά, καρπὸν ὥσπερ λιβανωτίδος μαλακὸν, εὐώδη, στρογγύλον, ὃς ξηρανθεὶς διΐσταται καὶ ἔνδον ὡς ** πυρὸν ἔχει τὸ σπέρμα· ῥίζας δὲ δακτύλου τὸ πάχος τρεῖς ἢ τέσσαρας, εὐώδεις, ἡδείας. δύναται δὲ ὁ καρπὸς καὶ ἡ ῥίζα, καὶ τὰ φύλλα ἐναφεψηθέντα οἴνῳ καὶ πινόμενα, βοηθεῖν δυσουροῦσι καὶ ἰκτερικοῖς [κινεῖ καὶ καταμήνια.] λαχανεύεται ἑφθόν τε καὶ ὠμὸν ἐσθιόμενον, καὶ ταριχεύεται ἐν ἅλμῃ.

V. non legit.

Vulg. exempl. πλατυτέροις. V. ad oram addit ἐπιμηκέσιν, ἀλλὰ παχυτέροις: & post λιπαροῖς subdit, τοῖς τῆς ἀνδράχνης παρεοικόσι Orib. addit μήλινα Vulg. exempl. πυρῆν

V. omittit.

De Crithmo. Cap. CLVII.

D CRITHMON, seu, vt alij, Critamon, fruticosa est herbula, folijs vndique densa, cubiti fermè altitudine, in petrosis & maritimis nascens, folijs referta pinguibus & albicantibus, portulacæ folia referentibus, crassioribus tamen atque longioribus, salsóque gustu. Flores verò gerit candidos, ac fru-E ctum ceu libanotidis mollẽ, odoratum, rotundum, qui quidem siccatus * dehiscit, intúsque ceu tritici granum habet: radices autẽ digiti crassitudine tres aut quatuor, odoratas, & iucundi saporis. Porrò radix, semen & folia, incocta vino, potu ægrè meiẽtibus, & regio morbo laborantibus auxiliantur, men-F sésque cient. Cæterùm crithmon crudũ coctúmve estur oleris in modum, ac in muria quoque seruatur. *rumpitur*

Περὶ Κορωνόποδος. Κεφ. ρνη'.

ΚΟΡΩΝΟΠΟΥΣ πρόμηκες βοτάνιον κατὰ τοῦ ἐδάφους ἐστρωμένον, * κατεσχισμένον τὰ φύλλα· λαχανεύεται δὲ καὶ τοῦτο ἑφθόν· ῥίζαν λεπτὴν ἔχον, στυπτικὴν, ἐσθιομένην πρὸς κοιλιακοὺς ποιοῦσαν. γίνεται δὲ ἐν χέρσοις τόποις, καὶ ἐν χώμασι καὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς.

Lacuna ex vet. cod. ἡ ῥίζα ἑψομένη ἐσθιομένη ποιεῖ πρὸς κοιλιακούς.

De Coronopode. Cap. CLVIII.

CORONOPVS oblonga herbula est, * humi strata, cui folia sunt incisuris diuisa: atque hæc quidem oleris quoque modo cocta estur. G Radicem porrò habet tenuem, astringentem, quæ cœliacis in cibo præclarè facit. Cæterùm prouenit locis incultis, in aggeribus, & secus vias. *per terram repens Plin.*

De Soncho. Cap. CLIX.

SONCHI duo genera: vnum quidem agrestius atque spinosius: alterum tenerius molliúsve & esculentum. Caulis angulosus est, intus cauus, interdum & subrubens: folia in ambitu per interualla incisa.

Vis vtriusq; refrigeratoria, & modicè subastringens: vnde æstuanti stomacho, & inflammationibus impositi prosunt. Succus stomachi rosionem sorbitione mitigat, & lac euocat. In vellere autem appositus, sedis ac vuluę inflammationibus opitulatur. Tam herba quàm radix imposita ictis à scorpione "auxiliatur. Est verò etiam tertius sonchus itidem tener ac mollis, arborescés, latisque constans folijs, quę quidem caulem in ramos exeuntem distinguunt: sed & hic ad eadem pollet.

subuenit

De Seride. Cap. CLX.

SERIS duûm est generum, syluestris & satiua. Ex his syluestris ea est, quæ & picris & cichorium appellatur: altera quæ hortensis est, & latioris est folij, & ori gratior. Et hęc quidem rursum genere duplex: siquidem vna est lactucæ similior, & latifolia: altera est angustiore folio & amarulenta. Omnes porrò refrigerant, astringunt & stomacho sunt vtiles. Coctæ aluum sistunt, si cum aceto sumantur. Imprimis verò syluestres, stomacho meliores. Quandoquidem in cibo sumptæ dissolutum æstuantémque stomachum solantur. Impositæ verò cum polenta, ac per se quoque, cardiacis sunt vtiles: podagris itidem & oculorum inflammationibus auxilio sunt. At herba cum radice illita, percussis à scorpione subuenit, & erysipelatis cum polenta medetur. Cæterùm earum succus cum cerussa & aceto locis ijs commodè illinitur, quæ refrigerationem desiderant.

De Condrilla. Cap. CLXI.

CONDRILLA, quam etiam cichorion aut serin appellant, folia, caulem & flores, gerit cichorij similitudine: qua ex causa nonnulli seridis syluestris speciem esse pronuntiarunt. Verùm tenuior tota est. Circa ipsos autem

Περὶ Σόγχου. Κεφ. ρνθ'.

A ΣΟΓΧΟΙ δύο εἴδη· τὸ μὲν γάρ ἐστιν ἀγριωδέστερον καὶ ἀκανθωδέστερον· τὸ δὲ, τρυφερώτερον καὶ "ἐδώδιμον. καυλὸς δὲ γωνιώδης, *ἐνίοτε καὶ ὑπέρυθρος· φύλλα ἔχει ἐκ διαστημάτων ἐσχισμένα περιφερῆ. Δύναμις δὲ αὐτῶν ἐστὶ ψυκτική, μετρίως ὑποστύφουσα· ὅθεν στομάχῳ καυσουμένῳ καὶ φλεγμοναῖς καταπλασσόμενοι ἁρμόζουσιν. ὁ δὲ χυλὸς καταρροφούμενος, δηγμὸν στομάχου καταπραΰνει, καὶ γάλα κατασπᾷ. προστεθεὶς δὲ ἐν ἐρίῳ, "δακτυλίων καὶ μήτρας φλεγμοναῖς βοηθεῖ. ἡ δὲ πόα καὶ ἡ ῥίζα καταπλασθεῖσα σκορπιοπλήκτοις ἀρήγει. ὁ δὲ ἕτερος σόγχος, ὁ καὶ τρυφερὸς, δενδρώδης ἐστὶ, καὶ πλατύφυλλος· τὰ δὲ φύλλα διπλέκει καυλόν"· καὶ οὗτος δὲ τὰ αὐτὰ ποιεῖ.

V. ἐδωδιμώτερον

Rectius δακτυλίου.

Orib. ἐπὶ ἄκρον

V. addit κλάδους ἔχοντα

Περὶ Σέρεως. Κεφ. ρξ'.

ΣΕΡΙΣ διπλῆ, [ἀγρία καὶ ἥμερος] ὧν ἡ μὲν ἀγρία, πικρὶς, ἡ καὶ κιχώριον καλουμένη· ἡ δὲ *πις ἐστὶ καὶ πλατυφυλλοτέρα, καὶ "εὐστομωτέρα τῆς κηπευτῆς. καὶ ταύτης δὲ διττὸν εἶδος· ἡ μὲν γάρ τις ἐστὶ θριδακωδεστέρα καὶ πλατύφυλλος· ἡ δὲ, στενόφυλλος καὶ ἔμπικρος. πᾶσαι δὲ στυπτικαὶ, ψυκτικαὶ καὶ εὐστόμαχοι· ἱστᾶσι δὲ καὶ κοιλίαν ἑφθαὶ, μετ' ὄξους λαμβανόμεναι. καὶ μάλιστα αἱ ἄγριαι εὐστομαχώτεραι· βρωθεῖσαι γὰρ ἀτονοῦντα στόμαχον παρηγοροῦσι καὶ καυσούμενον. καταπλασσόμεναι δὲ σὺν ἀλφίτῳ, καὶ καθ' ἑαυτὰς, καρδιακοῖς εἰσι χρήσιμοι· ποδάγραις καὶ ὀφθαλμῶν φλεγμοναῖς βοηθοῦσιν. ἡ δὲ πόα καὶ ἡ ῥίζα καταπλασθεῖσα, σκορπιοπλήκτοις ἀρήγει· καὶ ἐρυσιπέλατα σὺν ἀλφίτῳ ἰᾶται. σὺν ψιμμυθίῳ δὲ καὶ ὄξει ἐστὶν ὁ χυλὸς αὐτῶν *ἐπίχριστος τῶν ψύξεως δεομένων.

Sic Ald. at in Par. ista desiderantur.

Vulg. exempl. εὐστομαχωτέρα

Περὶ Κονδρίλλης. Κεφ. ρξα'.

ΚΟΝΔΡΙΛΛΗ (οἱ δὲ καὶ ταύτην κιχώριον καλοῦσιν ἢ σέριδα) τὰ μὲν φύλλα καὶ τὸν "καυλὸν, καὶ τὰ ἄνθη ἔχει κιχωρίῳ ὅμοια. ὅθεν καὶ εἶδος αὐτὸ τινὲς εἶπον σέριδος ἀγρίας, λεπτότερον δὲ τὸ ὅλον· περὶ δὲ τοῖς

V. καρπὸν

κλωναρίοις αὐτοῖς εὑρίσκεται κόμμι * ὅμοιον μαστίχῃ, μεγέθει κυαμιαῖα· ἅ τινα προστεθέντα μετὰ σμύρνης λεῖα ἐν ὀθονίῳ μέγεθος ἐλαίας, ἔμμηνα ἄγει. ἡ δὲ πόα σὺν τῇ ῥίζῃ κοπεῖσα, εἰς τροχίσκους ἀναπλάσσεται μιγνυμένου μέλιτος· οἵ τινες διεθέντες καὶ νίτρῳ μιχθέντες, ἀλφοὺς ἀποσμήχουσιν. ἀνακολλᾷ δὲ καὶ τρίχας τὸ κόμμι· καὶ ἡ ῥίζα δὲ πρόσφατος ποιεῖ εἰς τὰ αὐτὰ, βαπτομένης εἰς αὐτὴν βελόνης, καὶ προσαγομένης ταῖς θριξίν. ἁρμόζει δὲ καὶ πρὸς ἔχεις, σὺν οἴνῳ πινομένη. καὶ κοιλίαν ἵστησιν ὁ χυλὸς αὐτῆς ἑψηθεὶς σὺν οἴνῳ καὶ ποθεὶς, καὶ καθ' αὐτόν. "ἔστι δὲ καὶ ἕτερον εἶδος κονδρίλλης,]φύλλον δὲ ἔχει περιβεβρωμένον, πρόμηκες, ἐπὶ γῆς ἐστρωμένον. καυλὸν δὲ ὀποῦ μεστόν. ῥίζαν δὲ λεπτὴν, "ἔπακμον, κούφην, στρογγύλην, ὑπόξανθον, ὀποῦ μεστήν. Δύναμιν δὲ ἔχει ὁ καυλὸς καὶ τὰ φύλλα πεπτικήν. ὁ δὲ ὀπὸς, τριχῶν τῶν ἐν βλεφάροις ἀνακολλητικός. φύεται δὲ ἐν γεώδεσι καὶ ἐργασίμοις χωρίοις.

V. quidam non legit.

Orib. ἐπ' ἄκρου καρυφὴν ἔχουσαν.

Περὶ Κολοκύνθας. Κεφ. ρξβ'.

Κολοκυνθα [" ἐδώδιμος] ὠμὴ καταπλασθεῖσα λεῖα, οἰδήματα [" καὶ ἀποστήματα] πραΰνει. τὸ δὲ "ξέσμα αὐτῆς παιδίοις σειριῶσιν ὠφελίμως κατὰ τοῦ βρέγματος καταπλάσσεται. καὶ πρὸς ὀφθαλμῶν φλεγμονὰς καὶ ποδαγρικὰς ὁμοίως. ὁ δὲ χυλὸς τῶν ξυσμάτων" [θλιβέντων,] πρὸς ὠταλγίας καθ' ἑαυτὸν ἢ μετὰ ῥοδίνου ἐγχυματιζόμενος ὠφελεῖ. καὶ πρὸς καυσουμένην ἐπιφάνειαν ἐγχριόμενος ὠφελεῖ. ὅλης δὲ αὐτῆς ἀποζεσθείσης καὶ ἐκθλιβείσης ὁ χυλὸς πινόμενος μετὰ μέλιτος βραχέος καὶ νίτρου, κοιλίαν λύει κούφως. καὶ εἴ τις κοιλάνας αὐτὴν ὠμὴν, ἐγχέας τε οἶνον καὶ ἐξαιθριάσας, κεράσας τε "πίῃ νῆστις, μαλάττει κοιλίαν κούφως.

V. carent.

V. quidam carēt.

In scriptis ξύσμα. Sed leue est discrimē, inquit Goupylus.

V. caret.

V. codex ἀν- πιεῖν

Περὶ Ἡμέρου σίκυος. Κεφ. ρξγ'.

Σικυς ἥμερος εὐκοίλιος, εὐστόμαχος, ψυκτικὸς, οὐ φθειρόμενος, κύστει ἁρμόδιος, ἀνακτητικὸς λειποθυμιῶν ὀσφραινόμενος. καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ μετρίως οὐρητικὸν, ἁρμόζον σὺν γάλακτι ἢ γλυκεῖ

A ramulos gūmi reperitur mastiches simile, fabæ " magnitudine: quod quidem cum myrrha tritum, & in linteo oliuę instar appositum, menses trahit. Herba verò cum radice tusa melle adiecto diuiditur in pastillos: qui quidem diluti admixto nitro vitiligines emaculant. Sed & B gummi pilos glutinat, ac ipsa quoq; radix recēs eadem præstat, si intincta eius succo acus pilis admoueatur. Contra viperas etiam ex vino pota proficit. Quin & ipsius succus cum vino, aut per sese decoctus atque potus, aluum sistit. Est porrò & aliud condrillæ genus, folio circumroso, oblongo & humi strato, caule verò succi pleno: radice te- C nui, vegeta, leui, rotunda, flauescente, succosa. Caulis & folia concoquendi vim habēt. Succus verò incommodos palpebrarum pilos replicat. Cęterùm in lętis cultísque agris prouenit.

al. [illegible]

De Cucurbita. Cap. CLXII.

D Cucurbita esculenta cruda trita & imposita, œdemata & "abscessus mitigat. Ramentum ipsius infantium capitis ardore, quā siriasin vocant, laborantium sincipiti vtiliter adhibetur. Similiter quoque podagricis & oculorū im- E ponitur. Succus inflammationibus verò è strigmentis tusis, aurium doloribus tum per se, tum etiam cum rosaceo infusus auxiliatur. Valet itidē illitus ad perustam ardoribus corporis superficiem. Vniuersæ autem decoctæ & expressæ succus cū melle exiguo & nitro potus, leuiter aluum soluit. Quin & si quis vinum in ipsam crudam & excauatam in- F fusum, ac dio expositum, posteáque dilutum ieiunus biberit, leuiter aluum emolliet.

vel, collectiones

De Cucumere satiuo. Cap. CLXIII.

Cucumis satiuus aluo stomachóque vtilis, refrigerandi vim G obtinet, si modò non corrumpatur, ac vesicæ prodest: olfactu verò defectos animo recreat. Sed & ipsius semen modicè vrinas cit, & cum lacte aut passo, vesicæ

vesicæ exulcerationibus subuenit. Cæterùm eiusdem folia cum vino imposita, canum morsus sanant: ex melle verò, epinyctidas.

De Pepone. *Cap. CLXIIII.*

IPSA quoque peponis caro in cibis vrinas mouet: oculi verò inflammationes imposita lenit. Eius verò ramentum infantium siriasi laborátium sincipiti imponitur: ac fronti quoque anacollematis vice adalligatur ad inhibendas oculorũ fluxiones. Porrò succus cum semine adiecta farina siccatus in sole, faciẽ smegmatis vice purgat, illíque nitorem conciliat. Cæterùm sicca radix ex mulsa drachmæ pondere pota, vomitiones mouet. Quòd si quis placidè ac citra molestiam vomere à cœna voluerit, oboli bini satisfecerint. Sanat quoque cũ melle imposita capitis vlcera concreta in modum faui, quæ ceria vocant.

De Lactuca satiua. *Cap. CLXV.*

LACTVCA satiua stomacho vtilis, modicè refrigeratoria, somnum concilians, aluum emolliens & lac euocás. Verùm decocta, magis alit. Stomachicis autem illotá esse proderit. Epotum verò ipsius semen venerem assiduè somniantibus opitulatur, & concubitum arcet. At ipsæ in cibo frequentiores, claritati oculorum officiunt. Muria etiá condiuntur. Cæterùm cum in caulem exierunt, vim quandam adipiscuntur succo lactíque syluestris lactucæ similem.

De Syluestri lactuca.
Cap. CLXVI.

Syluestris autem lactuca satiuę similis est, sed ampliore caule prædita, foliísque cádidioribus, gracilioribus & asperioribus, gustu verò amara, ac viribus aliquatenus papaueri similis: quam ob causam nonnulli etiam lacteum eius succũ meconio permiscent. Succus obolorũ duûm pondere cum posca epotus, aquosa per aluum expurgat. Quin & oculorum argema & caliginem exterit: efficaciter quoque cum lacte muliebri contra eorundem adustiones inungitur. In summa somnum facit, & doloris leuamentum præstat. Menses quoque trahit,

A πρὸς τὰς ἐν κύστει ἑλκώσεις. τὰ δὲ φύλλα αὐτῆς σὺν οἴνῳ καταπλασθέντα, κυνόδηκτα ἰᾶται. σὺν μέλιτι δὲ, ἐπινυκτίδας.

Quidam obiter ad latus folij extremi: ἔστι καὶ σίκυς πέπων ἢ μέλων.

Περὶ Πέπονος. Κεφ. ρξδ΄.

Η Δὲ τοῦ πέπονος σὰρξ καὶ αὐτὴ οὐρητικὴ ἐσθιομένη καὶ καταπλασθεῖσα δὲ, ὀφθαλμοῦ φλεγμονὰς πραΰνει. τὸ δὲ *βρέγμα αὐτοῦ B σειριῶσι παιδίοις κατὰ τοῦ βρέγματος ἐπιτίθεται, καὶ ῥευματιζομένοις ὀφθαλμοῖς ἀντὶ ἀνακολλήματος κατὰ τοῦ μετώπου. ὁ δὲ χυλὸς σὺν τῷ σπέρματι μιγεὶς ἀλεύρῳ καὶ ξηρανθεὶς ἐν ἡλίῳ, σμῆγμα γίνεται ῥυπτικὸν καὶ λαμπρυντικὸν προσώπου. ἡ δὲ ῥίζα ξηρὰ ποθεῖσα σὺν ὑδρομέλιτι < C ὁλκῇ, ἐμέτους κινεῖ. εἰ δέ τις πραέως ἀπὸ δείπνου ἐμέσαι θελήσειεν, ἀρκέσουσιν ὀβολοὶ β΄. ὑγιάζει δὲ καὶ κηρία καταπλασθεῖσα μετὰ τοῦ μέλιτος.

Περὶ Θρίδακος ἡμέρου. Κεφ. ρξε΄.

ΘΡΙΔΑΞ ἥμερος εὐστόμαχος", ὑποψύχουσα, ὑπνωτική, κοιλίας μα- D λακτική, γάλακτος "κατασπαστική. ἑψηθεῖσα δὲ γίνεται τροφιμωτέρα. ἄπλυτος δὲ ἐσθιομένη, στομαχικοῖς ἁρμόζει. τὸ δὲ σπέρμα αὐτῆς πινόμενον, τοῖς συνεχῶς ὀνειρώττουσι βοηθεῖ. καὶ συνουσίαν ἀποστρέφει. αὐταὶ δὲ συνεχῶς ἐσθιόμεναι, ἀμβλυωπίας εἰσὶ ποιητικαί. *ταριχεύονται δὲ ἐν E ἅλμῃ. ἐκκαυλίσασαι δὲ, ἔχουσί τι παρεμφερὲς τῇ τοῦ χυλοῦ καὶ ὀποῦ δυνάμει τῆς ἀγρίας θρίδακος.

V. addit ὑποστύφουσα καὶ ὑποψ.

V. ἀφελκτική

Περὶ ἀγρίας Θρίδακος. Κεφ. ρξς΄.

Η δὲ ἀγρία θρίδαξ ἔοικε τῇ ἡμέρῳ, καυλωδεστέρα δὲ, καὶ τοῖς φύλλοις λευκοτέρα, καὶ ἰσχνοτέρα καὶ τραχυτέρα ὑπάρ- F χουσα· πικρὰ δὲ πρὸς *τὴν" γεῦσιν· ὡμοίωται δὲ κατὰ "ποσὸν τῇ δυνάμει μήκωνι, ὅθεν καὶ τὸν ὀπὸν αὐτῆς ἔνιοι μίσγουσι τῷ μηκωνίῳ. καθαίρει δὲ μετ' "ὀξυκράτου ποθεὶς ὁ ὀπὸς δυοῖν ὀβολῶν ὁλκῇ, ὑδατώδη κατὰ κοιλίαν. ἀποκαθαίρει δὲ καὶ ἄργεμα G καὶ ἀχλύν· ποιεῖ καὶ πρὸς ἐπικαύσεις ἐγχριομένη σὺν γυναικείῳ γάλακτι. ἔστι δὲ καθόλου ὑπνωτικὴ καὶ ἀνώδυνος· ἄγει δὲ ἔμμηνα·

Vulg. exemp. τῇ γεύσει

Vulg. κατὰ πᾶσαν τὴν δύναμιν

Vet. Goup. codices μετ' ὀξυμέλιτος

πίζεται καὶ πρὸς σκορπιοπλήκτους καὶ φαλαγγιοδήκτους. τὸ δὲ σπέρμα ὥσπερ τὸ τῆς ἡμέρου ποθὲν, ὀνειρωγμοὺς καὶ συνουσίας ἀποτρέπει. Δύναται δὲ καὶ ὁ χυλὸς πρὸς τὰ αὐτὰ, ἀσθενέστερος μέντοι. ἀποτίθεται δὲ ὁ ὀπὸς ἐν κεραμίοις ἀγγείοις προηλιαζόμενος, ὥσπερ καὶ τὰ λοιπὰ χυλίσματα.

Περὶ Γιγγιδίου. Κεφ. ρξζ'.

Γιγγίδιον, οἱ δὲ, λεπίδιον, φύεται πλεῖστον ἐν Κιλικίᾳ τε καὶ Συρίᾳ· βοτάνιον σταφυλίνῳ μὲν ἐοικὸς ἀγρίῳ, λεπτότερον δὲ καὶ * πυκνότερον· ῥίζιον ὑπόλευκον, πικρίζον. λαχανεύεται δὲ ὠμόν τε καὶ ἑφθὸν, καὶ ταριχευθὲν ἐσθίεται. ἔστι δὲ εὐστόμαχον, οὐρητικόν. καὶ τὸ ἀφέψημα αὐτοῦ πινόμενον μετὰ οἴνου, κύστει χρήσιμον.

Περὶ Σκάνδυκος. Κεφ. ρξη'.

V. ἀγρίῳ λαχάνῳ ὅμοιον

Σκάνδυξ, καὶ τοῦτο ἄγριον λάχανον, ὑπόδριμυ, καὶ ἔμπικρον, ἐδώδιμον ἑφθὸν καὶ ὠμὸν ἐσθιόμενον, εὐκοίλιον καὶ εὐστόμαχον. τὸ δὲ ἀφέψημα αὐτοῦ κύστει χρήσιμον καὶ νεφροῖς πινόμενον καὶ ἥπατι.

Lacuna add. καὶ οὐρητικόν

Περὶ Καυκαλίδος. Κεφ. ρξθ'.

Καυκαλὶς, ἔνιοι δὲ δαῦκον ἄγριον καλοῦσι, καυλίον ἐστὶ σπιθαμιαῖον ἢ καὶ μεῖζον, ὑπόδασυ· φύλλα ἔχον μαράθρῳ ὅμοια, πολυσχιδῆ, δασέα. καὶ ἐπ' ἄκρου σκιάδιον λευκὸν, εὐῶδες. λαχανεύεται δὲ καὶ τοῦτο ὠμόν τε καὶ ἑφθὸν ἐσθιόμενον· ἔστι δὲ διουρητικόν.

Cat. λεπτοσχιδῆ

Περὶ Εὐζώμου. Κεφ. ρο'.

Εὔζωμον, τοῦτο ὠμὸν πλεῖον βρωθὲν συνουσίας παρορμᾷ. καὶ τὸ σπέρμα δὲ αὐτοῦ τὸ αὐτὸ ποιεῖ. οὐρητικὸν ὑπάρχον καὶ πεπτικὸν καὶ εὐκοίλιον. χρῶνται δὲ τῷ σπέρματι αὐτοῦ καὶ εἰς τὰ ἀρτύματα. ἀποτίθενται δὲ αὐτὸ πρὸς τὸ πλείονα διαμένειν χρόνον, ὄξει φυρῶντες ἢ γάλακτι, καὶ ἀναπλάσσοντες τροχίσκους. Γίνεται δὲ καὶ ἄγριον εὔζωμον, μάλιστα ἐν τῇ κατὰ τὴν ἑσπέραν Ἰβηρίᾳ· οὗ τῷ σπέρματι καὶ ἀντὶ σινήπεος οἱ τῇδε ἄνθρωποι χρῶνται. ἔστι δὲ διουρητικώτερον καὶ δριμύτερον πολλῷ τοῦ ἡμέρου.

V. addit λάχανον καὶ τοῦτο
V. caret.
Al. ἐπιπλεῖον
V. caret.
V. add. τῶν σπερμάτων
Par. καὶ
V. quidam carēt sequentibus.

Περὶ Ὠκίμου. Κεφ. ροα'.

Ὤκιμον γνώριμον βιβρωσκόμενον πολὺ, ἀμβλυωπές ἐστιν. ἔστι δὲ κοι-

A & contra scorpionum ictus phalangiorúmque morsus bibitur. Semen æquè ac satiuæ potum libidinum imaginationes in somno compescit, venerémque inhibet. Succus ad eadem valet, sed minùs efficax. Cæterùm ipsius lac, cæterorum qui expressione eliciuntur succorum instar, antea insolatum in nouis fictilibus reponitur. B

De Gingidio. *Cap. CLXVII.*

GINGIDIVM, quibusdam Lepidium, copiosissimum in Cilicia & Syria nascitur, herbula syluestri quidem pastinacæ similis, tenuior tamen & amarior, radicula candicante & subamara. Oleris instar crudum coctum conditúmve estur, C stomacho vtile & vrinæ ciendæ vi præditum. Quin & ipsius decoctum ex vino potum, vesicæ prodest.

De Scandice. *Cap. CLXVIII.*

SCANDIX, syuestre quoq. olus est, subacre, amarum, atque esculentum. Siquidem crudum coctúmve estur, aluo stomachóque vtile. Eius D verò decoctum potu, vesicæ, renibus & iocinori prodest.

De Caucalide. *Cap. CLXIX.*

CAVCALIS, quam nonnulli syluestrem daucum appellant, cauliculus est dodrantalis aut etiam maior subhirsutus, foliis fœniculo similibus, quæ sunt multis diuisa incisuris & hirsuta: candida in cacumine vmbella, eáque odorata. Et E hæc quoque planta, cruda coctáve oleris modo estur, vrinámque ciet.

De Eruca. *Cap. CLXX.*

CRVDA eruca coitum largiore cibo concitat: ac ipsius quoque semen eiusdē est effectus. Vrinas mouet, concoctionē iuuat, aluóque est accōmodata. Semine in condiēdis F obsonijs vtuntur; quod vti diutius perennet, aceto lactéve subactum in pastillos digerunt, atque ita reponunt. Nascitur & syluestris eruca, maximè in Iberia quæ Occidentē spectat, ac ipsius semine loci illius incolę pro sinapi vtuntur. Est porrò quàm satiua ad mouēdam vrinam G efficacior & multò acrior.

De Ocimo. *Cap. CLXXI.*

OCIMVM vulgo notum: copiosiore cibo aciē oculorum hebetat.

Aluum autem emollit, flatus mouet, vrinas ciet, & lac euocat: ægrè tamen conficitur. Impositum cum polentæ polline, rosaceo & aceto, inflammationibus auxilio est, vt & draconis marini & scorpionis ictibus. Per se verò cum vino Chio, prodest oculorum doloribus. Succus oculorum caligines discutit, fluxionésque resiccat. Semen verò potum conuenit atram bilem gignentibus, ægrè meientibus, inflatísque: olfactu in nares attractum, subinde sternutamenta mouet: id quod & herba ipsa efficit: verùm oculos comprimi oportet vrgente sternutamento. Eam fugiunt nonnulli ac edere quoque verentur: quòd commanducata & in sole posita vermiculos gignat. In cibum verò receperunt Afri, quia si feriantur à scorpione qui ocimum ederint, incolumes conseruentur.

De Orobanche. Cap. CLXXII.

OROBANCHE cauliculus est subruber, duos ferè dodrantes altus ac interdum etiã maior, folijs subpinguibus, hirsutus ac tener, floribus præditus subalbidis, aut in luteum vergentibus. Radix subest digiti crassitudine, perforata cùm caulis ariditate flaccescit. Inter legumina quædã si nascatur, ea suffocare creditur: vnde & cognomen accepit. Estur autem oleris instar cruda, & in patinis asparagi modo decocta. Cæterùm leguminibus incocta, horum coctionem accelerare perhibetur.

Ruellius iuxta Plinij sententiam, sine folio.

De Barbula hirci. Cap. CLXXIII.

TRAGOPOGON seu tetrapogon, quem alij comen vocant, breui caule est, folijs croci, radice longa, dulci, nigro super caulem calyce: è cuius summo prolixa erumpit lanugo, à qua sibi nomen asciuit. Est verò herba ipsa esui apta.

De Ornithogalo. Cap. CLXXIIII.

ORNITHOGALON cauliculus est tener, tenuis, subalbidus, circiter duos dodrãtes altus, tribus aut quatuor in cacumine mollibus agnatis:

A λίας μαλακτικόν, πνευμάτων κινητικόν, οὐρητικόν, γάλακτος προκλητικόν, δυσμετάβλητον. καταπλασσόμενον δὲ σὺν ἀλφίτου παιπάλῃ, καὶ ῥοδίνῳ καὶ ὄξει, φλεγμοναῖς βοηθεῖ, καὶ δράκοντος θαλασσίου καὶ σκορπίου πληγῇ. καθ' ἑαυτὸ δὲ σὺν οἴνῳ Χίῳ, πρὸς ὀφθαλμῶν ὀδύνας. ὁ δὲ χυλὸς αὐτοῦ ἀποκαθαίρει ἀχλῦς τὰς ἐν ὀ- B φθαλμοῖς, καὶ τὰ ῥεύματα ξηραίνει. τὸ δὲ σπέρμα πινόμενον, ἁρμόζει τοῖς μέλαιναν χολὴν γεννῶσι καὶ δυσουροῦσι καὶ πνευματουμένοις· ποιεῖ δὲ καὶ πταρμοὺς πλείονας, ἐπισπώμενον δι' ὀσφρήσεως· καὶ ἡ πόα δὲ τὸ αὐτὸ ποιεῖ· συμπιέζειν δὲ τοὺς C ὀφθαλμοὺς δεῖ ἐπιόντος τοῦ πταρμοῦ. φυλάσσονται δέ τινες αὐτὸ καὶ οὐκ ἐσθίουσι, διὰ τὸ μασσηθὲν καὶ τεθὲν ἐν ἡλίῳ σκωλήκια γεννᾶν. Λίβυες δὲ προσειλήφασιν, ὅτι οἱ φαγόντες αὐτὸ καὶ πληγέντες ὑπὸ σκορπίου, ἄπονοι διαμένουσιν.

Περὶ Ὀροβάγχης. Κεφ. ροβ'.

D ὈΡΟΒΑΓΧΗ καυλίον ἐστὶν ὑπέρυθρον ὡς διασπιθαμιαῖον, ἐνίοτε δὲ καὶ μεῖζον, φύλλοις ὑπολίπαρον, ἔνδασυ, τρυφερόν· ἄνθεσιν ὑπολεύκοις ἢ μηλίζουσι κεχρημένον. ῥίζα δὲ ὕπεστι δακτύλου τὸ πάχος, κατατετρημένη πρὸς τὴν τοῦ καυλοῦ ξηρασίαν. δοκεῖ δὲ φυόμενον ἐν E ὀσπρίοις τισὶ πνίγειν αὐτά· ὅθεν καὶ τὴν προσωνυμίαν ἔσχηκε. λαχανεύεται δὲ καὶ ὠμὸν καὶ ἑφθόν, ἐκ λοπάδος ὡς ἀσπάραγος ἐσθιόμενον· καὶ ὀσπρίοις συνεψηθέν, τάχιον αὐτὰ δοκεῖ ἕψειν.

Περὶ Τραγοπώγωνος. Κεφ. ρογ'.

F ΤΡΑΓΟΠΩΓΩΝ ἢ τετραπώγων, οἱ δὲ κόμην καλοῦσι, καυλὸς βραχύς· φύλλα κρόκῳ ὅμοια· ῥίζα μακρά, γλυκεῖα. ἐπὶ δὲ τοῦ καυλοῦ κάλυξ * μέγας· καὶ ἐξ ἄκρου * καρπὸς μέλας, ἀφ' οὗ καὶ τὸ ὄνομα ἔσχεν. ἔστι δὲ ἡ πόα ἐδώδιμος.

Περὶ Ὀρνιθογάλου. Κεφ. ροδ'.

G ὈΡΝΙΘΟΓΑΛΟΝ καυλίον ἐστὶ τρυφερόν, λεπτόν, ὑπόλευκον, ὡς διασπιθαμιαῖον, ἄνω παραφυάδας ἔχον τρεῖς ἢ τέσσαρας, ἁπαλάς·

Alt. φλεγμοναῖς βοηθεῖ πνεύμονος. quam vocem expresserunt Hermolaus & Ruellius.

Matth. c. μελαγχολῶσι

V. παύει

Ald. κατατετραμμένη

Quidam σκορόδῳ

ἀφ' ὧν ἄνθη ἔξωθεν μὲν βοτανώδη, διανοιχθέντα δὲ γαλακτίζοντα· καὶ μεταξὺ αὐτῶν κεφάλιον ὡς κάχρυ ἐντετμημένον, μετ' ἄρτου συνοπτώμενον ὡς μελάνθιον· ῥίζα δὲ βολβώδης· ἐσθιομένη ὠμή τε καὶ ἑφθή.

Περὶ Ὕδνου. Κεφ. ροέ.

ΥΔΝΟΝ ῥίζα ἐστὶ περιφερής, ἄφυλλος, ἄκαυλος, ὑπόξανθος· ἔαρος ὀρυττομένη, ἐδώδιμος δέ ἐστιν ὠμή τε καὶ ἑφθὴ ἐσθιομένη.

Lacuna addit ex veteri codice καὶ θέρους

Περὶ Σμίλακος. Κεφ. ρος'.

Hoc loco de aspera smilace caput inserere potes ex veteri impressione.

ΣΜΙΛΑΞ κηπαία, ἧς ὁ καρπὸς λόβια· ὑπὸ ἐνίων δὲ ἀσπάραγος καλεῖται· φύλλα ἔχει κισσῷ ὅμοια, μαλακώτερα μέντοι· καυλοὺς δὲ λεπτοὺς* καὶ ἕλικας περιπεπλεγμένους τοῖς παρακειμένοις θαμνίοις· αὐξανομένας* τε ἐφ' ἱκανόν, ὥστε καὶ σκηνοποιεῖσθαι. καρπὸν δὲ φέρει ὅμοιον τήλει, μακρότερον δὲ καὶ ἐπισημότερον, ἐν* οἷς σπέρματα ὅμοια νεφρίοις, οὐκ ἰσόχροα ἐκ μέρους δὲ* ὑποπυρρίζοντα. λαχανεύεται δὲ εἰς βρῶσιν ὁ καρπός, ἑψόμενος σὺν τῷ σπέρματι ὡς ἀσπάραγος· οὐρητικὸς ὢν καὶ δυσόνειρος.

Hoc suspicatur Dodonæus ex c. de smilace læui perperam huc translatum.

Περὶ Μηδικῆς. Κεφ. ροζ'.

ΜΗΔΙΚΗ ἔοικε μὲν ἄρτι φυομένη τριφύλλῳ τῷ ἐν χορτοκοπείοις· προάγουσα δέ, στενοφυλλοτέρα γίνεται, καυλοὺς ἀνίσχουσα τριφύλλῳ ὁμοίους, ἐφ' οἷς τὸ σπέρμα παρεμφερὲς φακῷ τὸ μέγεθος, ἐπεστραμμένον* ὡς κεράτιον. ὅπερ ξηρανθὲν, μίγνυται ἡδύσματος χάριν τοῖς ἀρτυτοῖς ἁλσί. χλωρὸν δὲ καταπλασθὲν, ὠφελεῖ τὰ ψύξεως δεόμενα. ὅλῃ δὲ τῇ πόᾳ χρῶνται οἱ κτηνοτρόφοι ἀντὶ ἀγρώστεως.

Περὶ Ἀφάκης. Κεφ. ροη'.

ΑΦΑΚΗ θαμνίον ἐστὶ φυόμενον ἐν ἀρούραις, φακοῦ ὑψηλότερον, λεπτόφυλλον· τὰ δὲ ἐπ' αὐτοῦ φυόμενα μείζονα θυλάκια τῶν φακοῦ, περιεκτικὰ τῶν σπερματίων τριῶν ἢ τεσσάρων,* μελάνων καὶ μικροτέρων φακοῦ. Δύναμιν δὲ ἔχει τὰ σπερμάτια στυπτικήν· ὅθεν ἵστησι καὶ ῥεῦμα κοιλίας καὶ στομάχου, φρυγόμενα καὶ ἐρεικόμενα καὶ ἑψόμενα, ὥσπερ φακός.

A è quibus flores prodeunt, qui foris quidẽ herbacei, at vbi expãsi sunt, lactei visuntur, ac inter eos capitulum canchryos modo incisum emicat: quod cum pane assatur, veluti melanthiũ. Radix est bulbosa, quæ cruda coctáque in cibos venit.

De Tubere. Cap. CLXXV.

B TVBER radix est orbiculata, sine folijs, sine caule, flauescens. Vere effoditur, ac seu cruda seu cocta, esui apta est.

De Smilace hortensi. Cap. CLXXVI.

SMILAX hortensis, cuius fructus lobia, (quasi siliquulas dicas) & à nonnullis asparagus nominatur, folia habet hederæ, sed molliora: C caules tenues, clauicularum instar sese propinquis fruticibus implicantes: qui quidem in tantum adolescunt, vt topiarij operis attegias seu cameras opacẽt. Fructum autem profert fœnigręci, sed longiorẽ & insigniorem, intra quem semina concludũtur renum similia, non æquali qui- D dem colore, sed ex parte rufescẽtia. Is porrò fructus, seu potiùs siliqua cum semine, asparagi modo elixa oleris instar estur. Vrinã verò ciet, & grauia tumultuosáque somnia facit.

De Medica. Cap. CLXXVII.

E MEDICA dum recens erumpit, trifolio in pratis nascenti similis est: tandem verò folia contrahit, caules edens trifolij, quibus semen adnascitur lentis magnitudine, siliquis intortis inclusum. Id siccatum, sali condimentario ad saporis iucũditatem admiscetur. Idem viride impositum ijs prodest, quibus refrigeratione opus est. Cæterùm her- F ba tota pro gramine vtuntur qui iumenta pecoráque pascunt.

De Aphaca. Cap. CLXXVIII.

APHACA frutex est exiguus in aruis nascẽs, altior lenticula, folijs tenuibus. Folliculos fert quàm lenticula maiores, quibus exigua G semina nigra terna quaternáve, minora lenticula, continentur. Hęc astringendi vim habent: quare frixa, fresa elixáve, lentis more, fluxiones alui stomachíque sistunt.

De Porro. Cap. CLXXIX.

PORRVM capitatum inflationes facit, praui est succi, somnia tumultuosa parit, vrinam ciet, bonam facit aluum, extenuat, oculorum aciem hebetat, mẽses trahit: sed exulceratam vesicam renésque lædit. Cum ptissana verò coctum aliterve in cibo sumptum, eorum quæ intra thoracem hærent excreationẽ adiuuat. At coma in aqua maris & aceto cocta ad insidendum in vuluæ præclusione ac duritia vtilis habetur. Porrum autem bis aqua mutata coctum, frigidáque maceratũ dulcescit, multóque minùs inflat. At sectiuum & acrius est, & astrictionis nonnihil obtinet: quare expressus ab eo succus cum aceto, addito thure aut manna, sanguinis profluuium sistit, maximè si naribus erumpat. Venerẽ item stimulat, & ad omnia thoracis vitia cum melle pro eclegmate vsurpatur: esitatum quoque contra tabem efficax est, ac spiritalem etiam canaliculam purgat. Sed si frequentiùs comedatur, visus obscuritatem inducit, ac stomacho etiã nocet. Succus ex melicrato potus, contra venenatarum bestiarum morsus auxilio est. Sed & ipsum quoque porrum impositũ prodest. Quin & succus aurium doloribus & sonitui succurrit, cum aceto, thure, lacte aut rosaceo instillatus. Folia verò varos tollunt, cũ rhoë obsoniorum imposita, epinyctidásque sanant: ac vlcerum quoque crustas ex sale illita emarginant. Cęterũ seminis binæ drachmæ cũ pari myrti baccarũ pondere potę, veteres sanguinis supernè reiectiones cohibẽt.

De Ampeloprasо. Cap. CLXXX.

Ampeloprasum stomacho quàm porrum magis aduersatur: sed plus quoque excalfacit, vrinásq; vehementiùs ciet: menses quoque pellit. Quin & contra bestiarum morsus in cibo conuenit.

De Cæpa. Cap. CLXXXI.

CÆPA longa acrior est quàm rotunda, itemq; ruffa quàm candida, & sicca quàm viridis seu recens, & cruda quàm assata, aut sale condita. Sunt tamẽ omnes mordacitatis participes, inflationésq; faciunt, appetentiam inuitant, attenuant, sitim gignunt, nauseam pariunt, expurgant denique, aluóque sunt vtiles. Tum excrementis alijs viam aperiunt, tum & hæmorrhoidas reserant.

Περὶ Πράσου*. Κεφ. ροθ'.

A ΠΡΑΣΟΝ κεφαλωτὸν, φυσῶδες, κακόχυμον, δυσόνειρον, οὐρητικὸν, εὐκοίλιον, λεπτυντικὸν, "ἀμβλυωπίας ποιητικὸν, καταμηνίων ἀγωγὸν, βλαπτικὸν κύστεως ἑλκωμένης καὶ νεφρῶν· συνεψηθὲν δὲ πτισάνῃ καὶ βρωθὲν ἄλλως, ἀνάγει τὰ ἐκ θώρακος. B ἡ δὲ κόμη αὐτοῦ ἑψηθεῖσα ἐν θαλάσσῃ καὶ ὄξει, εἰς ἐγκάθισμα χρησιμεύει πρὸς μύσιν καὶ σκληρίαν ὑστέρας. ἀπογλυκαίνεται δὲ καὶ ἀφυσότερον γίνεται δυσὶν ὕδασιν ἑψηθὲν, καὶ ἀποβραχὲν ἐν ὕδατι ψυχρῷ. ὁ δὲ *καρπὸς δριμύτερος, ἔχων τι καὶ στύψεως· ὅθεν αἷμα ὁ χυλὸς αὐτοῦ ἵστησι σὺν ὄξει, καὶ μάλιστα τὸ ἐκ μυκτήρων φερόμενον, C μάννης ἢ λιβανωτοῦ μιγέντος· ἀφροδίσιά τε παρορμᾷ· καὶ πρὸς τὰ ἐν θώρακι πάντα σὺν μέλιτι ἀντὶ ἐκλεικτοῦ ποιεῖ, καὶ πρὸς φθίσεις βρωθέν· καθαίρει δὲ καὶ τὴν ἀρτηρίαν. ἐσθιόμενον δὲ συνεχῶς ἀμαυρωτικὸν ὄψεως γίνεται, καὶ κακοστόμαχον δέ ἐστιν. ἀρήγει καὶ θηριοδήκτοις σὺν "μελικράτῳ πινόμενος ὁ χυλός· D καὶ αὐτὸ δὲ καταπλασσόμενον ὠφελεῖ. βοηθεῖ καὶ ὠταλγίαις ὁ χυλὸς καὶ ἤχοις, σὺν ὄξει καὶ λιβανωτῷ καὶ γάλακτι ἢ ῥοδίνῳ ἐνσταχθείς· αἴρει δὲ καὶ ἴονθους τὰ φύλλα μετὰ ῥοῦ τοῦ ἐπὶ τὰ ὄψα καταπλασθέντα, καὶ ἐπινυκτίδας ἰᾶται, ἐσχάρας τε περιρρήσσει σὺν ἁλσὶν E *ἐπιπλαττόμενον. τὸ μέν τοι σπέρματος < β'. μετὰ μύρτων ἴσων ποθεῖσαι, τὰς χρονίους ἀναγωγὰς τοῦ αἵματος ἐπέχουσιν.

Περὶ "Αμπελοπράσου. Κεφ. ρπ'.

Ἀμπελόπρασον, κακοστομαχώτερον τοῦ πράσου, θερμαντικώτερον δὲ καὶ οὐρητικώτερον, καταμηνίων ἀγωγόν. θηριοδήκτοις δὲ F βιβρωσκόμενον ἁρμόζει.

Περὶ Κρομμύων. Κεφ. ρπα'.

ΚΡόμμυον δριμύτερον τὸ μακρὸν τοῦ στρογγύλου, καὶ τὸ ξανθὸν τοῦ λευκοῦ, καὶ τὸ ξηρὸν τοῦ χλωροῦ, καὶ τὸ ὠμὸν τοῦ ὀπτοῦ καὶ ταριχηροῦ. ἔστι δὲ ἅπαντα δηκτικὰ καὶ πνευματωτικὰ, ὀρέξεως ἐκκλητικὰ, λεπτυντικὰ, διψώδη, G ἀσώδη, ἀποκαθαρτικὰ, εὐκοίλια, ἀναστομωτικὰ ἐκκρίσεων τῶν τε ἄλλων καὶ αἱμορροΐδων.

V. carent.

Vulg. exc̄p. caret

Sic V. & Serapio vulg. exc̄p. μέλιτι

V. λυκιοπράσου

ἀντὶ βαλάνου δὲ προστίθεται λεπισθέντα καὶ εἰς ἔλαιον ἐμβληθέντα. ὁ δὲ χυλὸς ἐγχριόμενος σὺν μέλιτι βοηθεῖ ἀμβλυωποῦσιν, ²ἀργέμοις, νεφελίοις, καὶ ἀρχομένοις ὑποχεῖσθαι, καὶ συναγχικοῖς διαχρισθεὶς· κινεῖ τε καταμήνια καὶ ἄγει, ἔγχυτός τε καθαρτικὸς διὰ ῥινὸς κεφαλῆς. κυνοδήκτοις δὲ κατάπλασμα μεθ' ἁλὸς καὶ πηγάνου καὶ μέλιτος· σὺν ὄξει δὲ ἐν ἡλίῳ καταχρισθεὶς ἀλφοὺς ἰᾶται· μεθ' ἴσου δὲ σποδίου ψωροφθαλμίας παύει, καὶ ἰόνθους σὺν ἁλσὶ στέλλει· σὺν ὀρνιθείῳ δὲ στέατι, πρὸς ἐκτρίμματα ὑποδημάτων χρήσιμος καὶ πρὸς ῥύσιν κοιλίας καὶ δυσηκοΐαν καὶ συριγμούς, καὶ πυορροοῦντα ὦτα. ᵃ"καὶ πρὸς τὰς ἀπολήψεις τῶν ὑδάτων τῶν ἐν τοῖς ὠσὶν ἁρμόζει." καὶ πρὸς ἀλωπεκίας παρατριβόμενος· τάχιον γὰρ ἀλκυονίου προσκαλεῖται τρίχας. "ἔστι δὲ τὸ κρόμμυον κεφαλαλγὲς πλεῖον βρωθέν, ἑψηθὲν δὲ οὐρητικώτερον γίνεται. πλέον δὲ ἐσθιόμενον ἐν νόσοις ληθάργους ποιεῖ. τοῦτο τοίνυν ἑψηθέν" καὶ καταπλασθὲν σὺν σταφίδι ἢ σύκῳ, φύματα πέττει καὶ διαρρήσσει.

Περὶ Σκορόδου. Κεφ. ρπβ'.

"ΣΚΟΡΟΔΟΝ τὸ μέν ἐστιν ἥμερον καὶ κηπευτόν, καὶ τοῦτο ἐν Αἰγύπτῳ μονοκέφαλον "ἐστιν" ὥσπερ τὸ πράσον, γλυκὺ, ἐμπόρφυρον, μικρόν. τὸ δὲ λοιπὸν "πολυκέρανον, λευκόν." καλοῦσι δὲ τὰς ἐν αὐτῷ ῥάγας ἀγλῖθας. ἔστι δὲ καὶ ἄλλο ἄγριον, ὀφιόσκορδον καλούμενον. "Δύναμιν δὲ ἔχει δριμεῖαν, θερμαντικήν," "δηκτικήν, ἐκκριτικὴν" φυσῶν, καὶ κοιλίας ταρακτικήν, ξηραντικὴν στομάχου, δίψους "ποιητικὴν καὶ ἐμπνευματώσεως, "ἑλκωτικὴν ἐπιφανείας, "ὀμμάτων ἀμβλυωτικήν. [ταῦτα δὲ ποιεῖ καὶ τὸ ὀφιόσκορδον βιβρωσκόμενον, ὃ καὶ ἐλαφόσκορδον λέγεται]. βιβρωσκόμενον ἕλμινθας πλατείας ἐξάγει, καὶ οὖρα κατάγει, ἐχιοδήκτοις τε καὶ "αἱμορροοῦσιν ἁρμόζει ὡς οὐδὲν ἕτερον, λαμβανομένου οἴνου συνεχῶς, ἢ σὺν οἴνῳ λεανθὲν καὶ ποθέν. καταπλάσσεται δὲ

Subduntur verò pro balanis corticibus nudatæ & oleo immissæ. At succus ex melle inunctus oculorum hebetudinibus, argemis, nubeculis & incipientibus suffusionibus auxiliatur. Anginosi itidem eo perunguntur. Sed & menses ciet atque pellit, ac infusus caput per nares expurgat. Canis morsibus cum sale ruta & melle imponitur. Cum aceto autem in sole perunctus, vitiligines sanat: & cum pari spodio, scabras lippitudines sedat. Varos quoque cum sale reprimit. Contra calceamentorum attritus cum adipe gallinaceo vtilis est. Valet etiamnum ad alui profluuium, & auditus grauitatem auriúmque sonitus emendat. Ad purulentas aures, iisdémque interceptam aquam eliciendá prodest. Quin & alopecijs affrictus celeriùs quàm alcyonium pilos euocat. Porrò cæpa copiosiùs sumpta, capitis dolores ciet, coctáque potentiùs vrinas pellit. Largiùs verò per aduersam valetudinem esitata, quantumuis cocta, lethargum accersit. Cæterùm cocta & cum vua passa aut fico imposita panos seu tubercula maturat & rumpit.

De Allio. Cap. CLXXXII.

ALLIVM quoddam est satiuum & hortense: quod quidem in Ægypto, porri modo, singulari capite reperitur, dulce, paruum ac purpurascens: alibi verò multiplici capite seu nucleo coagmentatum visitur, atque cãdidum: ac eiusmodi quidẽ nucleos seu spicas, aglithas Græci nominãt. Est & aliud syluestre, quod ophioscorodon, quasi anguinum allium, appellatur. Vim porrò acrem obtinet allium, excalfacit, mordet, flatus pellit, aluum turbat, stomachum exiccat, sitim gignit, inflationemq; facit, summã corporis cutẽ exulcerat, & oculorum aciem esu hebetat. Eadem præstat esitatum ophioscorodon, quod & elaphoscorodon, quasi ceruinum allium, nuncupatur. Sed & latas quoque tenias in cibo pellit alliũ, vrinásque detrahit: morsis à vipera & hæmorrhoo maximè si quid aliud confert, dum modò continuò pòst vinum superbibatur, aut ipsum è vino teratur ac in potione sumatur. Quin & in eos-

a V. interponit ὁ χυλὸς
V. cæteris caret:
V. caret vsque ad τοῦτο τοίνυν.
Drag. ἔστι δὲ καὶ κεφαλαλγές, πλεονασθὲν δὲ ἐν νόσοις ληθάργους ποιεῖ. ἑψηθὲν δὲ οὐρητικώτερον γίνεται.
Add Ald. ἑφθὸν
Lacuna in cod. vet. hoc caput ita legit. Σκόροδον τὸ μέν τι ἐστὶν ἥμερον καὶ κηπευτόν, ὅπερ ἐν τῇ Αἰγύπτῳ εὑρίσκεται μονοκέφαλον καὶ λευκόν, οὗ τὰς ῥάγας ἀγλῖθας καλοῦσιν. ἔστι δὲ καὶ ἄλλο ἄγριον, ὀφιοσκόροδον καλούμενον, τὸ ἐν τῇ ἐπιφανείᾳ ἑλκωτικὸν σωμάτων. Βιβρωσκόμενον δὲ ἕλμινθας πλατείας ἐξάγει καὶ οὖρα ἄγει. Δύναμιν δὲ ἔχει δριμεῖαν τοῦ σκορόδου, θερμαντικήν, ἐκκριτικὴν φυσῶν &c.
Orib. λευκὸν καὶ λεπτὸν
Vulg. exemp. omittunt vsque ad καλοῦσι.
Al. μέγα πολυκέφαλον
Vetus omittit vsque ad δύναμιν.
V. Goupyli δύναμις δὲ αὐτῶν δριμεῖα, & sic deinceps.
Vulg. exempl. carent.
Paris. φυσώδη
Vulg. exempl. ποιητικήν, ἐμπνευματώσεως ἀλλοιωτικὴν καὶ ἐπιφανείας.
Sic v. c. quem secutus est Ruell.
V. Goupyli σωμάτων βιβρωσκομένη.
Conclusa non habentur in vulgatis exemplaribus. Pro his verò Catacuz exemp. Ἐλαφοσκόροδον, οἱ δὲ ἀγριοσκόροδον, Ῥωμαῖοι ἄλλιουμ κερβίνουμ: φύεται ἐν ὀρεινοῖς καὶ τραχέσι χωρίοις, ἐμφερὲς τῷ ὀφιοσκορόδῳ. δύναμιν δὲ ἔχει δριμεῖαν, θερμαντικήν, δηκτικήν, φυσώδης κοιλίας ταρακτικήν, ξηραντικὴν στομάχου καὶ ποιητικὴν δίψους.
Rectiùs fortasse αἱμορροοδήκτοις, vel ὑφ' αἱμορρόου δηχθεῖσι.

dè vſus, & cõtra canis rabioſi morſus vtiliter imponitur. In cibo verò ſumptum contra mutationes aquarũ proficit, [fauces expediẽdo, eaſdémque aſperas leniẽdo] voci ſplẽdorem affert, veterẽ tuſſim crudum coctúmve in cibo lenit. Potum autẽ cum origani decocto, pediculos ac lendes enecat. Combuſtum ac melle ſubactum illitúmque, oculorũ ſugillationibus & alopecijs medetur: ſed in alopecijs curandis vnguentũ præterea nardinũ additur. Cũ ſale verò & oleo ſanat papularũ eruptiones. Vitiliginem quoque, lichenas, lentigines, vlcera capitis manantia, furfures ac lepras cum melle eximit. At cum thure & tęda decoctũ ac in ore detentum, dentium dolorem imminuit. Cum ficulneis foliis & cumino, cõtra muris aranei morſus imponitur. Comæ decoctũ fœminarum deſeſſionibus additum, menſes ſecundáſque partus extrahit. In eundem quoque vſum ſuffumigatur. Cæterùm factum ex eo & oliua nigra intritum, quod myttoton vocant, eſu vrinam cit, ora venarum patefacit, ac hydropicis quoque eſt vtile.

De Scordopraſo. Cap. CLXXXIII.

NASCITVR Scordopraſon porri magnitudine, allij & porri qualitatum particeps: quapropter mixtas quoque vires obtinet, eadẽ præſtans quę allium pariter ac porrum, ſed efficacia minore. Coctum id porri modo dulceſcit, & in olerum vicem tranſit.

De Sinapi. Cap. CLXXXIIII.

SINAPI ſeu napy eligito non magnoperè aridum, & valdè rufum atque plenũ, quódque fractum internè viride ac veluti ſuccoſum & glaucum conſpiciatur. Tale ſiquidẽ recẽs ac tempeſtiuum habetur. Ad calfaciendum, attenuandum, attrahendúmque efficax eſt. Commanducatum autem valet ad pituitam capitis eliciendam. At ſuccus ex aqua mulſa, contra tonſillarum præduros tumores, veteréſque & calloſas arteriæ ſcabritias gargarizatu prodeſt. Ipſum verò ſinapi tritum & naribus admotum ſternutamenta ciet. Comitialibus quoque auxiliatur, & vuluæ ſtrãgulatu oppreſſas

A πρός τε ταῦτα καὶ ἐπὶ τῶν λυσσοδήκτων ὠφελίμως. βιβρωσκόμενον δὲ καὶ πρὸς τοὺς ξενισμοὺς τῶν ὑδάτων ἁρμόζει, ἀρτηρίας λαμπρύνει, καὶ βῆχας χρονίας παρηγορεῖ, ὠμόν τε καὶ ἑφθὸν ἐσθιόμενον· φθεῖρας δὲ καὶ κόνιδας φθείρει σὺν ἀφεψήματι ὀριγάνου πινόμενον". καὲν δὲ καὶ μέλιτι
B φυραθὲν, ὑπώπια καὶ ἀλωπεκίας ἰᾶται καταχριόμενον. ἐπὶ δὲ τῶν ἀλωπεκιῶν σὺν ναρδίνῳ μύρῳ * καὶ ἁλσὶ καὶ ἐλαίῳ, ἐξανθήματα θεραπεύει· ἀφίστησι δὲ καὶ ἀλφοὺς καὶ λειχῆνας καὶ φακούς· ἀχῶράς τε καὶ πίτυρα καὶ λέπρας σὺν μέλιτι. μετὰ δαδίου δὲ καὶ λιβανωτοῦ ἑψηθὲν, ὀδον-
C ταλγίαν" διακρατούμενον ἐν τῷ στόματι κουφίζει· μυγαλῆς τε ἐστὶ κατάπλασμα σὺν συκῆς φύλλοις καὶ κυμίνῳ. τῆς δὲ κόμης τὸ ἀπόζεμα, ἐγκάθισμα ἐμμηνίων καὶ δευτέρων ἀγωγόν· πρὸς τὸ αὐτὸ δὲ καὶ ὑποθυμιᾶται. τὸ δὲ ἐξ αὐτοῦ καὶ τῆς μελαίνης ἐλαίας γινόμενον τρίμμα, καλούμενον δὲ
D * μύρτον, οὔρησιν κινεῖ καὶ ἀναστομοῖ· χρήσιμον δὲ καὶ ὑδρωπικοῖς ἐστιν.

V. in margine, καὶ ἕλμινθας σὺν γάλακτι.

Al. διακλυζόμενον, sed mendosè.

Al. μυρτωτὸν

Περὶ Σκορδοπράσου. Κεφ. ρπγ'.

ΣΚΟΡΔΟΠΡΑΣΟΝ φύεται ὡς πράσον μέγα, μετέχον τῆς τοῦ σκόρδου καὶ τοῦ πράσου ποιότητος· ὅθεν καὶ τὴν δύναμιν μικτὴν ἔχει, ποιοῦν ὅσα καὶ τὸ σκό-
E ρδον καὶ τὸ πράσον· ἀσθενεστέρως μέντοι. λαχανεύεται δὲ εἰς βρῶσιν ὡς τὸ πράσον ἑψόμενον καὶ ἀπογλυκαινόμενον.

Περὶ Σινήπεως. Κεφ. ρπδ'.

"ΣΙΝΗΠΙ ἢ νάπυ, ἐκλέγου τὸ μὴ κατάξηρον καὶ κατάπυρρον, ἁδρὸν, ἀλλ' ὃ
F δὴ θλασθὲν, ἔνδοθεν χλωρόν ἐστι οἱονεὶ ἔγχυλον, "γλαυκόν· πρόσφατον γὰρ καὶ ἀκμαῖον τὸ τοιοῦτον. Δύναται δὲ θερμαίνειν, λεπτύνειν, ἐπισπᾶσθαι, ἀποφλεγματίζειν διαμασηθέν. μιγεὶς δὲ ὁ χυλὸς αὐτοῦ " ὑδρομέλιτι, πρὸς ἀντιάδας καὶ τὰς χρονίους τραχύτητας τῆς ἀρτηρίας καὶ τυλώδεις, ἀναγαργαριζόμενος ἁρ-
G μόζει· προσαχθὲν δὲ τοῖς μυκτῆρσι λεῖον, πταρμοὺς κινεῖ· ἐπιληπτικοῖς τε βοηθεῖ, καὶ ὑστερικῶς πνιγομένας διεγείρει.

Al. σίνηπι καπαῖον οἱ δὲ νάπυ

V. non habent,

V. μετὰ μέλιτος

V. hisce vsque ad καταπλασθὲν caret.

καὶ ἐπὶ ληθαργικῶν καταπλάττεται ξυρηθείσης τῆς κεφαλῆς· μιγὲν δὲ σύκοις καὶ ἐπιτεθὲν ἄχρι φοινίξεως, ἁρμόζει πρὸς ἰσχιάδας καὶ σπλῆνας, καὶ καθόλου εἰς πᾶν χρόνιον ἄλγημα, ὅπου μετάγειν τι ἐκ τοῦ βάθους εἰς τὴν ἐπιφάνειαν βουλόμεθα περὶ τῆς ἀντισπαθείας λόγῳ. (Ruellius omisit.) θεραπεύει καὶ ἀλωπεκίας καταπλασθέν, πρόσωπον δὲ καθαίρει, καὶ ὑπώπια αἴρει σὺν μέλιτι ἢ στέατι ἢ κηρωτῇ· σὺν ὄξει δὲ πρὸς λέπρας καὶ λειχῆνας ἀγρίους περιχρίεται· πίνεται δὲ καὶ πρὸς περιόδους ξηρόν, ὡς ἄλφιτα ἐπιπασσόμενον τῷ ποτῷ. ἐπισπαστικοῖς τε ἐμπλάστροις καὶ ψωρικοῖς μίγνυται χρησίμως· δυσηκοΐαις τε καὶ ἤχοις λεῖον ἐπιτιθέμενον τῇ ἀκοῇ μετὰ σύκου ὠφελεῖ. ὁ δὲ χυλὸς αὐτοῦ σὺν μέλιτι ἁρμόζει, πρός τε ἀμβλυωπίας καὶ τραχέα βλέφαρα ἐγχριόμενος· χυλίζεται δὲ ἔτι χλωροῦ ὄντος τοῦ σπέρματος, καὶ τὸ ἀποθλιβὲν ξηραίνεται ἐν ἡλίῳ.

Περὶ Καρδάμου. Κεφ. ρπε΄.

Al. V. κυνοκαρδάμου

ΚΑΡΔΑΜΟΝ. κάλλιστον μὲν εἶναι δοκεῖ τὸ ἐν τῇ Βαβυλῶνι κάρδαμον. παντὸς δὲ τὸ σπέρμα θερμαντικόν, δριμύ, κακοστόμαχον, κοιλίαν ταράσσον, καὶ ἕλμινθας ἐκτινάσσον, σπλῆνα μειοῦν, ἔμβρυα φθεῖρον, ἔμμηνα κινοῦν, συνουσίαν παρορμῶν, ἔοικε δὲ σινήπει καὶ εὐζώμῳ. ἀποσμήχει λέπρας, λειχῆνας· σὺν μέλιτι δὲ σπλῆνα ταπεινοῖ καταπλασσόμενον, καὶ κηρία ἀποκαθαίρει, καὶ τὰ ἐκ θώρακος ἀνάγει ἐγκαθεψόμενον ῥοφήμασιν. ἑρπετῶν τε ἐστὶν ἀντιφάρμακον πινόμενον. θυμιαθὲν δὲ ἑρπετὰ διώκει. τρίχας τε ῥεούσας ἐπέχει· καὶ ἄνθρακας περιρρήττει πυοποιοῦν· σὺν ὄξει δὲ καὶ ἀλφίτοις καταπλασθέν, ἰσχιαδικοῖς ὠφελεῖ, καὶ οἰδήματα καὶ φλεγμονὰς διαφορεῖ, δοθιῆνάς τε ἐκπυοῖ σὺν ἅλμῃ καταπλασθέν. καὶ ἡ πόα δὲ τὰ αὐτὰ ποιεῖ, ἔλασσον μέντοι δύναται.

V. ἀμφοτέρων

Al. καθαρτικόν

Verba hæc vsque ad finem capitis, velut annotat Goupylus, nõ sunt in Orib. Interpretes tamen omnes ea reddiderunt, & Dioscoridis esse facilè ex Plinio quiuis intelligere potest.

V. ἑρπετοδήκτων

V. ἐκπίνει

Περὶ Θλάσπεως. Κεφ. ρπϛ΄.

ΘΛΑΣΠΙ βοτάνιόν ἐστι στενὸν τοῖς φύλλοις ὡς δακτύλου μῆκος, πεπτωκόσιν ἐπὶ τῆς γῆς, ἀκροσχιδέσιν, ὑπολιπάροις, καυλὸν δὲ λεπτὸν ἀνίησι διασπιθα-

V. οἱ δὲ σίνηπι περσικὸν ἢ ἄγριον, alius in margine addidit πεδεχαλαιτάνιουμ.

V. σπιθαμιαῖον.

A excitat. Quin & lethargicorum capiti deraso illinitur. Ficis autem admixtum & impositũ donec rubescat locus, valet ad coxendicum cruciatus, lienes, ac in vniuersum ad quemuis diutinum dolorem, cũ ex alto in summam cutem quidpiã extrahere est in animo, translato scilicet in alteram partem affectu.
B Alopecijs etiam illitum medetur, faciem purgat, & oculorum sugillata tollit, cum melle, adipe, aut cerato. Cum aceto verò, lepræ & feræ impetigines eo perunguntur. Sed & contra febriles circuitus aridum bibitur, polétæ modo potui inspersum. Emplastris quoque extrahendi vi præditis, iisque quę ad psoram
C faciunt, vtiliter ammiscetur. Succurrit & auditus grauitati incertísque sonitibus cum fico tritum, auribúsque inditum. Ipsius verò succus cum melle ad oculorum hebetudines genarúmque scabritias conuenienter inungitur. Cæterùm exprimitur receti adhuc semine succus, atque ita in sole siccatur.

De Nasturtio. Cap. CLXXXV.

D NASTVRTIVM optimum cõstat esse Babylonicum. Cuiusuis autẽ nasturtij semen excalfacit: acre est, ac stomacho inimicum: aluum turbat, lumbricos pellit, lienem imminuit, fœtus in vtero necat, menses cit ac venerẽ stimulat. Est ei de-
E nique natura sinapis & erucæ semini similis. Lepras & impetigines exterit: ex melle verò illitũ lienẽ extenuat, fauos expurgat, & quæ intra thoracẽ hærent sursum educit sorbitionibus incoctũ. Serpentium venenis potum resistit, atque eas suffitu fugat. Capillos fluentes cohibet, & carbunculos ad suppurationem
F perducit ac rũpit. At cum aceto & poléta illitum, ischiadicis cõfert, œdemata itidem inflammationésque discutit, ac furunculos quoque suppurat cum muria illitum. Cæterùm eadem herba præstat, sed effectu minore.

De Thlaspi. Cap. CLXXXVI.

G THLASPI herbula est angustis folijs, digitali lõgitudine, in terrã versis, in cacumine diuisis ac subpinguibus. Cauliculũ autẽ emittit tenuem, binûm dodrantum altitu-

dine, cui pauci adnascuntur ramuli: circa verò ipsum totum fructus est, summa sui parte modicè latus: quo semen includitur exiguum, nasturtio simile, disci effigie, veluti infractum compressúmve, vnde & nomen accepit. Flos albicat. Nascitur in semitis, parietibus ac sepibus. Semen acre, excalfaciēs: bilem vtrinque tam supernè quàm infernè extrahit, acetabuli mensura potū. Prodest & ischiadicis infusum: potu sanguinē educit, internósq; abscessus rumpit. Menses quoque cit, & partus necat. Porrò alterum etiam thlaspi recenset Crateuas, quod aliqui Persicum sinapi vocant, latis folijs & radicibus magnis: quod & ipsum ischiadicorum infusionibus admiscetur.

De Draba. Cap. CLXXXVII.

DRABA herba ad cubiti altitudinem assurgit, tenuibus virgultis, & foliis ex vtroque latere ceu lepidij, sed mollioribus & candidioribus. In cacumine verò sambuci vmbellam gerit, candidis floribus præditam. Huius herba cum ptissana coquitur: in Cappadocia maximé. At verò semen ipsius aridum, piperis vice obsoniis admiscetur.

De Erysimo, seu irione. Cap. CLXXXVIII.

ERYSIMON circa vrbes, domorū areas hortósque nascitur, folijs erucæ syluestris: cauliculis in lori modum sequacibus & flexilibus, floribus luteis, siliquis in cacumine corniculorum figura & gracilibus, vti fœnogræco, quibus exigua concluduntur semina nasturtij similia, feruidóque gustu. Ea si cum melle delingantur, cōtra thoracis fluxiones, purulentas excreationes ac tusses, morbum regium & ischiadem efficacia sunt. Bibitur & semen cōtra venena. Ex aqua verò aut melle illitum, prodest carcinomatis occultis, duritijs, parotidibus, ac testium māmarúmque inflammationibus. In summa attenuat & calfacit. Cæterùm ad eclegmata redditur mitius & accommodatius, si aqua maceratum torreatur, aut linteo illigatum subactáque farina oblitum inassetur.

A μιαῖον· ἀποφυάδας ὀλίγας ἔχοντα· καὶ περὶ ὅλον αὐτὸν καρπὸς ὑπόπλατυς ἐξ ἄκρου· ἐν ᾧ σπερμάτιον ἐμφερὲς καρδάμῳ, δισκοειδὲς, οἱονεὶ ἐντεθλασμένον, (ἐξ οὗ καὶ τὸ ὄνομα ἔσχηκεν) ἄνθος δὲ ὑπόλευκον. ἐν ὁδοῖς" καὶ ἐπὶ τοίχων καὶ ἐπὶ θριγκῶν φυόμενον· σπέρμα δριμὺ, θερ- (Vet. καὶ θριγκοῖς καὶ τάφροις, sed leue discrimen est. Drag. θριγκοῖς καὶ τάφροις.)
B μαντικόν· χολὴν ἄνω τε καὶ κάτω καθαίρειν, ποθὲν πλῆθος ὀξυβάφου· ἐγκλύζεται δὲ καὶ πρὸς ἰσχιαδικοὺς ἀγει δὲ καὶ αἷμα ποθὲν, καὶ τὰς ἐντὸς ἀποστάσεις ῥήγνυσι· κινεῖ δὲ καὶ καταμήνια, καὶ ἔμβρυα φθείρει. Ιστορεῖ δὲ Κρατεύας καὶ ἕτερον θλάσπι, ὅ τινες Περσικὸν σίνηπι καλοῦσι, πλατύφυλλον καὶ
C μεγαλόρριζον· καὶ τοῦτο δὲ μίγνυται τοῖς πρὸς ἰσχιάδα διακλυσμοῖς.

Περὶ Δράβης. Κεφ. ρπζ'.

ΔΡΑΒΗ ἡ πόα πήχεως ἔχουσα ὕψος, ῥάβδοις λεπταῖς. παρ' ἑκάτερα δὲ τὰ φύλλα ὥσπερ λεπιδίου, ἁπαλώτερα δὲ
D καὶ λευκότερα· ἐπ' ἄκρου δὲ σκιάδιον καθάπερ "ἀκτῆς, ἔχον ἄνθη "λευκά. ταύτης ἡ πόα συνέψεται τῇ πτισάνῃ, μάλιστα ἐν Καππαδοκίᾳ· ὁ δὲ καρπὸς αὐτῆς ξηρὸς ἀντὶ πεπέρεως μίγνυται τοῖς προσοψήμασιν. (Fortè ἀκτῆς Vulg. λεπτά, ac sic etiam Manardo legi placet.)

Περὶ Ερυσίμου. Κεφ. ρπη'.

E ΕΡΥΣΙΜΟΝ φύεται περὶ τὰς πόλεις, καὶ οἰκόπεδα, καὶ κήποις· φύλλα δὲ ὅμοια εὐζώμῳ ἀγρίῳ ἔχει· καυλία ἱμαντώδη, ἄνθη μηλίζοντα. ἐπ' ἄκρων δὲ λοβοὶ κερατοειδεῖς, ἰσχνοὶ ὡς τήλιδος· ἐν οἷς σπερμάτια μικρὰ, καρδάμῳ παραπλήσια, πυρώδη κατὰ τὴν γεῦσιν. ποιοῦνται
F πρὸς θώρακος ῥευματισμὸν, ἐμπύους, βῆχας, ἴκτερον, ἰσχιάδας, ἐκλειχόμενον* σὺν μέλιτι. πίνεται καὶ πρὸς τὰ θανάσιμα φάρμακα. καταπλασσόμενον δὲ μεθ' ὕδατος ἢ μέλιτος, ὠφελεῖ καρκινώματα κρυπτὰ, σκληρίας, παρωτίδας, διδύμων καὶ μαστῶν φλεγμονάς. λεπτυνει* τε καὶ κα- (Ald. ἐκλειχόμενον δὲ σὺν μέλιτι πίνεται &c.)
G θόλου θερμαίνει· ἐπιεικέστερον δὲ γίνεται εἰς τὰ "ἐκλείγματα, ἀποβραχὲν ὕδατι καὶ φωχθὲν, ἢ ἐνδεθὲν εἰς ὀθόνιον καὶ ὀπτηθὲν στέατος περιπλασθέντος. (Vulg. exempl. ἐγκλύσματα)

Περὶ Πεπέρεως. Κεφ. ρπθ'.

Πέπερι δένδρον ἱστορεῖται φυόμενον ἐν Ἰνδίᾳ, βραχύ· καρπὸν δὲ ἀφίησι, κατ' ἀρχὰς μὲν προμήκη καθάπερ λοβούς, ὅπερ ἐστὶ μακρὸν πέπερι· ἔχον δὲ ἐντὸς κέγχρῳ παραπλήσιον, ὃ μέλλον ἔσεσθαι τέλειον πέπερι. ὅπερ κατὰ τοὺς οἰκείους καιροὺς ἀναπλούμενον, βότρυς ἀφίησι, κόκκους φέροντας οἵους ἴσμεν· τούτων δὲ καὶ ὀμφακώδεις, οἵτινές εἰσι τὸ λευκὸν πέπερι, εὔθετον μάλιστα εἰς τὰ ὀφθαλμικὰ καὶ ἀντιδότους καὶ θηριακὰς δυνάμεις. ἔστι δὲ τὸ μὲν μακρὸν ἐπιτεταμένον τῇ δήξει, καὶ ὑπόπικρον, διὰ τὸ ἄωρον, καὶ ἐπιτήδειον εἰς τὰς ἀντιδότους καὶ θηριακὰς δυνάμεις. τὸ δὲ μέλαν, ἥδιον καὶ δριμύτερον τοῦ λευκοῦ, καὶ εὐστομώτερον, καὶ μᾶλλον διὰ τὸ εἶναι ὥριμον ἀρωματίζον, εὐχρηστότερόν τε εἰς τὰς ἀρτύσεις. τὸ δὲ λευκὸν καὶ ὀμφακίζον, ἀσθενέστερον τῶν προειρημένων. ἐκλέγου δὲ τὸ βαρύτατον καὶ πλῆρες, μέλαν, μὴ σφόδρα ῥυσόν, πρόσφατον δὲ καὶ μὴ πιτυρῶδες. εὑρίσκεται δέ τι ἐν τῷ μέλανι ἄτροφον, κενὸν καὶ κοῦφον, ὃ καλεῖται βρᾶσμα. Δύναμιν δὲ ἔχει κοινῶς θερμαντικήν, οὐρητικήν, πεπτικήν, ἐπισπαστικήν, διαφορητικήν, σμηκτικὴν τῶν ταῖς κόραις ἐπισκοτούντων. ἁρμόζει καὶ ῥίγεσι περιοδικοῖς, πινόμενόν τε καὶ συγχριόμενον. καὶ θηριοδήκτοις ἀρήγει, ἄγει καὶ ἔμβρυα· δοκεῖ δὲ καὶ ἀτόκιον εἶναι μετὰ συνουσίαν προστιθέμενον· βηχί τε καὶ πᾶσι τοῖς περὶ θώρακα πάθεσιν ἁρμόζει, ἔν τε ἐκλεικτοῖς καὶ ποτήμασι λαμβανόμενον· ταῖς συνάγχαις ἁρμόζει, διαχριόμενον σὺν μέλιτι· καὶ στρόφους λύει πινόμενον μετὰ δάφνης φύλλων ἁπαλῶν· ἀποφλεγματίζει δὲ σὺν σταφίδι διαμασηθέν· ἀνώδυνόν τε ἐστὶ καὶ ὑγιεινόν· καὶ ὄρεξιν κινεῖ. πέψει τε συνεργεῖ μιγνύμενον ἐν βάμμασιν. ἀναληφθὲν δὲ πίσσῃ, χοιράδας διαφορεῖ. σμήχει δὲ ἀλφοὺς σὺν νίτρῳ. φώγνυται δὲ ἐπ' ὀστράκου καινοῦ ἐπ' ἀνθρα-

Lacuna ex v.c. addit λεπτόν.

Lacuna legit in v.c. ἔστι δὲ τὸ μὲν μακρόν, διὰ τὸ ἄωρον, ἐπιτηδειότερον εἰς τὰς ἀντιδότους καὶ θηριακὰς δυνάμεις.

Deest in Ald.

V. addit ἀγρίᾳ, atque ita legit etiã Marcellus, vt & Serapio.

Marcellus ὑπνωτικόν, ἀντὶ τοῦ ὑγιεινόν, nescio qua ratione videtur legisse.

De Pipere. Cap. CLXXXIX.

A Piper breuis arbor esse traditur in India nascens, quæ quidem fructum promit inter initia oblongum siliquarum instar, quod longum piper est. Is habet intus aliquid tenue ac milio simile, quod tandem in perfectum piper euadit. B Et ille quidem suis temporibus dehiscens pandénsque sese, racemos emittit grana ferentes, qualia nouimus: è quibus nonnulla acerba & immatura piper faciunt candidum, aptissimum remedijs oculorum, antidotis & iis medicaminibus quæ contra venenatas bestias parantur, theriaca vocant. C Est porrò longum, intensa mordacitate præditum & subamarum, quoniam immaturum: antidotis itidem & theriacis medicaminibus accommodatum. At nigrum albo suauius est, acrius, oríque gratius ac magis aromaticum, propterea quòd tempestiua maturitate collectum est: quin & ad condimenta vtilius est. D Candidum verò, quippe quod in acerbum vergat, antedictis infirmius & inefficacius est. Eligito grauissimum, plenum, nigrum, non valdè rugosum, sed recens ac minimè furfurosum. Reperitur etiamnũ quoddam in genere nigri, nutrimento defectum, cassum seu inane ac leue, quod brasma nominatur. E Vim habet communiter omne piper excalfaciendi, vrinam ciendi, concoquendi, attrahendi, discutiendi, detergendíque ea quæ pupillis tenebras offundunt. Cõuenit etiam, seu potum seu illitum, febrium rigoribus per circuitum repetentibus, ac venenatarum quoque bestiarum morsibus auxiliatur, F & partus extrahit. Creditur & statim à concubitu subditum, spem partus adimere. Quin & tussi omnibúsque pectoris vitijs linctu potúve succurrit. Anginis item conuenit cum melle perunctum, ac tormina discutit potum cum lauri foliis tenellis. Manducatum verò cum vua passa, pituitam è capite prolicit. Dolores quoque sedat, G valetudinem tuetur, & appetentiam mouet. Sed & concoctionẽ adiuuat ad intinctus additum. Exceptum verò pice, strumas discutit, ac vitiligines etiam ex nitro emaculat. Torretur autẽ fictili nouo super pru-

nis, eodem quo in cremanda lente sit modo agitatum. Cæterùm non est huius arboris radix, vt aliqui existimauere, zingiber, quemadmodum paulò pòst ostendemus. Attamen piperis radix costo similis est, gustantium ora calfacit, saliuámque ciet. Eadem cum aceto imposita, itémque pota, lienem imminuit. Capitis etiam pituitam elicit commanducata cum semine pedicularis herbæ, quam staphidem agriam vocant.

De Zingibere. Cap. CXC.

ZINGIBERIS sui generis planta est, quæ plurima in Troglodytica & Arabia nascitur. Huius herba virente cocta ad multa, perinde atque nos ruta, vtuntur, propotismatis ac pulmentis eam admiscentes. Radiculas habet paruas, cyperi modo, candicantes, sapore piper imitantes ac odoratas. Eligito quæ teredinem minimè senserint. A quibusdam tamen ob id condiuntur, quòd celeriter cariem sentiant, ac fictilibus in Italiam asportantur, cibis idoneæ, si modò cum suo condimento assumantur. Vim porrò habet zingiber calfacientem, concoquentem, aluum leniter emollientem, ac stomacho etiam vtilem. Est & efficax aduersus ea quæ pupillis caliginem offundunt. In antidota quoque additur, ac in vniuersum piperis vires quadátenus æmulatur.

De Hydropipere. Cap. CXCI.

HYDROPIPER apud aquas maximè stagnantes leniterve fluentes gignitur. Caulē edit geniculatū ac solidum, circa quem alarum sunt concauitates, ac folia menthæ similia, sed maiora, delicatiora cādidioráque, gustu acria piperis modo, citra tamen vllam odoris gratiā. Fructū verò gerit in surculis paruis propè folia erumpētem, & racematim cohærentem, qui & ipse acris est. Vim habent folia cum semine imposita œdemata veterésque duritias discutiendi, & sub oculis sugillata emendandi. Siccata verò & tusa, sali & obsonijs pro pipere admiscentur. Cæterùm radicem habet paruam, nullius in medicina vsus.

De Ptarmica. Cap. CXCII.

PTARMICA exiguus frutex est, surculos habens paruos, multos

A κων, κινούμενον ὡς φακή. ἡ δὲ ῥίζα αὐτοῦ οὐκ ἔστι ζιγγίβερ, καθάπερ ἔνιοι ὑπέλαβον, ὡς αὐτίκα δηλώσομεν· ἔοικε μέντοι κόστῳ ἡ τοῦ πεπέρεως ῥίζα, θερμαίνουσα τὴν γεῦσιν καὶ ὑγρὰ προσκαλουμένη. ταπεινοῖ δὲ σπλῆνα σὺν ὄξει καταπλασσομένη καὶ πινομένη· ἀποφλεγματίζει δὲ μετὰ σταφίδος ἀγρίας μασηθεῖσα. Ald. ὥς φασιν.

B Περὶ Ζιγγιβέρεως. Κεφ. ρϛ'.

ΖΙΓΓΙΒΕΡΙΣ ἴδιόν ἐστι φυτόν, γεννώμενον ἐν τῇ *Τρωγλοδυτικῇ Ἀραβίᾳ "πλεῖστον, οὗ χρῶνται τῇ χλόῃ εἰς πολλά, καθάπερ ἡμεῖς τῷ πηγάνῳ, ἕψοντες, εἰς προποτισμοὺς καὶ ἑψήματα μιγνύντες. V. ἐλάχιστον

C "ἔχει δὲ ῥίζια μικρὰ ὥσπερ κυπείρου, ὑπόλευκα, πεπερίζοντα τῇ γεύσει, καὶ εὐώδη· ἐκλέγου δὲ τὰ ἀτερηδόνιστα. ὑπὸ ἐνίων μέντοι ταριχεύεται διὰ τὸ εὔσηπτον, καὶ διακομίζεται κεραμίοις εἰς Ἰταλίαν, *εὔχρηστον εἰς βρῶσιν· λαμβάνεται δὲ μετὰ ταρίχου. Δύναμιν δὲ ἔχει θερμαντικήν, V. ἐστὶ ῥίζα ὥσπερ

D πεπτικήν, μαλακτικὴν κοιλίας ἐπιεικῶς, εὐστόμαχον. ποιεῖ καὶ πρὸς τὰ ἐπισκοτοῦντα ταῖς κόραις· μίγνυται καὶ ἀντιδότοις, καὶ καθόλου παρέοικέ πως τῇ τοῦ πεπέρεως δυνάμει.

Περὶ Ὑδροπεπέρεως. Κεφ. ρϛα'.

ΥΔΡΟΠΕΠΕΡΙ φύεται μὲν μάλιστα

E παρὰ στασίμοις ὕδασιν ἢ ἐπιεικέσι ῥείθροις· καυλὸν δὲ ἀνίησι γονατώδη, "στερεόν, περὶ ὃν μασχάλαι καὶ φύλλα ἐοικότα ἡδυόσμῳ, μείζονα δὲ καὶ τρυφερώτερα καὶ λευκότερα, δριμέα ἐν τῇ γεύσει ὥσπερ τὸ πέπερι, οὐ μὴν ἀρωματίζοντα· καρπὸν δὲ ἔχει ἐπὶ κλωναρίων μικρῶν "ἐκφυόμενον V. non agnoscit. Al. ἐκφυομένων

F παρὰ τὰ φύλλα, συνεχῆ καὶ "βοτρυώδη, δριμὺν καὶ αὐτόν. Δύναμιν δὲ ἔχει τὰ φύλλα σὺν τῷ καρπῷ καταπλασσόμενα, οἰδήματα καὶ χρονίους σκληρίας διαφορεῖν, ὑπώπιά τε ἀποκαθαίρειν· ξηρανθέντα δὲ καὶ κοπέντα, μίγνυται ἀντὶ πεπέρεως ἁλσὶ καὶ προσοψήμασι, ῥίζαν δὲ ἔχει Al. κολυμβώδη, alias βοστρυχώδη

G μικράν, ἄχρηστον.

Περὶ Πταρμικῆς. Κεφ. ρϛβ'.

ΠΤΑΡΜΙΚΗ θαμνίον ἐστί, κλῶνας ἔχον μικρούς, πολλούς, περιφερεῖς,

ὁμοίοις ἀβροτόνῳ· περὶ οὓς φύλλα ἐπιμήκη, ἐοικότα τοῖς τῆς ἐλαίας, πολλὰ· ἐπ' ἄκρῳ δὲ ὥσπερ ἀνθεμίδος κεφάλιον μικρόν, περιφερές, δριμὺ κατὰ τὴν ὀσμὴν, ἐρεθιστικὸν πταρμοῦ· ὅθεν καὶ ὠνόμασται. Δύναται δὲ καταπλασσόμενα τὰ φύλλα μετὰ τῶν ἀνθῶν, ὑπώπια αἴρειν· τὰ δὲ ἄνθη, πταρμοὺς ἐνεργέστατα κινεῖ. φύεται δὲ ἐν ὀρεινοῖς καὶ πετρώδεσι τόποις.

Περὶ Στρουθίου. Κεφ. ρϟγ'.

ΣΤΡΟΥΘΙΟΝ γνώριμόν ἐστι, ᾧ οἱ ἐριοπλύται χρῶνται πρὸς κάθαρσιν τῶν ἐρίων. οὗ ἡ ῥίζα δριμεῖα καὶ οὐρητική· βοηθεῖ δὲ ἡπατικοῖς, βηχὶ, ὀρθοπνοίαις σὺν μέλιτι, κοχλιαρίου πλῆθος λαμβανομένη, κοιλίαν τε ὑπάγει. σὺν δὲ πάνακι καὶ καππάρεως ῥίζῃ ληφθὲν, λίθους θρύπτει, καὶ ἐξουρεῖν ποιεῖ· καὶ σπλῆνα ἐσκιρρωμένον τήκει· προστεθὲν δὲ ἔμμηνα ἄγει, καὶ ἔμβρυα φθείρει ἐνεργῶς. σὺν ἀλφίτῳ δὲ καὶ ὄξει καταπλασθὲν, λέπρας αἴρει· διαφορεῖ καὶ τὰ φύματα σὺν ἀλεύρῳ κριθίνῳ καὶ οἴνῳ ἑψηθέν. μίγνυται δὲ καὶ κολλυρίοις ὀξυδερκέσι καὶ μαλάγμασι· κινεῖ δὲ καὶ πταρμούς. καὶ εἰς τὰς ῥῖνας δὲ ἐγχεόμενον λεῖον μετὰ μέλιτος, καθαίρει διὰ στόματος.

Περὶ Κυκλαμίνου. Κεφ. ρϟδ'.

ΚΥΚΛΑΜΙΝΟΣ φύλλα ἔχει ὅμοια κισσῷ, " πορφυρᾶ, ποικίλα, κάτωθεν δὲ καὶ ἄνωθεν " κηλῖσιν ὑπολεύκοις· καυλὸν δὲ τετραδάκτυλον, γυμνόν· ἐφ' οὗ ἄνθη " ῥοδοειδῆ, πορφυρίζοντα· ῥίζαν μέλαιναν γογγυλίδι παραπλησίαν, ὑπόπλατυν. ἥτις ποθεῖσα μετὰ ὑδρομέλιτος, ἄγει φλέγμα καὶ ὕδωρ κάτω· καὶ ἔμμηνα δὲ κινεῖ πινομένη καὶ προστιθεμένη. φασὶ δὲ ὅτι ἂν ὑπερβῇ τὴν ῥίζαν ἔγκυμος γυνὴ, ἐξαμβλώσειν αὐτήν. ἔστι δὲ καὶ " ὀξυτόκιον περιαπτομένη· πίνεται δὲ πρὸς τὰ θανάσιμα μετ' οἴνου, καὶ μάλιστα πρὸς λαγωὸν θαλάσσιον· καὶ ἑρπετῶν ἐστὶν ἀντιφάρμακον καταπλασσομένη· μεθύσκει τε οἴνῳ μιχθεῖσα· καθίστησι δὲ καὶ ἴκτερον τριῶν δραχμῶν πλῆθος, ποθεῖσα μετὰ γλυκέος ἢ μελικράτου ὑδαρεστέρου. κατακλίνειν δὲ δεῖ ἐν οἴκῳ θερμῷ " οὐ προσιωμένῳ] ἀέρι πίνοντα, καὶ

V. caret.

V. caret his κηλ. ὑπολ.

V. ἐν τῷ λευκῷ πορφυρίζοντα, alius ῥοειδῆ. mallē ῥοδώδη. Samb.

V. ὠκυτόκιον

Desunt hæc in vulg. exempl.

A & teretes, abrotono similes: circa quos folia sunt oblonga, oleaginis proxima multáque, ac in cacumine capitulum vti anthemidis, paruum, rotundum, acri odore, sternutamēta ciens, vnde etiam nomen accepit. Valent folia cum floribus illita ad delenda sub oculis sugillata: flores autem sternutamenta efficacis-
B simè mouent. Nascitur in montosis saxosísque locis.

De Struthio seu radicula.
Cap. CXCIII.

STRVTHIVM vulgo notum, quo fullones purgandis lanis vtuntur. Huius radix acris est, vrinámque ciet: auxiliatur iocinerosis, tussi &
C orthopnœæ, sumpta cum melle cochlearis mensura, & aluum quoque subducit. Eadem cū panace & capparis radice calculos frangit, & cum vrina expellit, lienémque in scirrhum induratum liquat. Subdita verò menses trahit, & partus efficaciter enecat. Cum polenta autem & aceto illita, lepram emendat. Di-
D scutit & panos, cum farina hordeacea & vino decocta. Miscetur prætereà collyriis exacuendæ oculorū aciei dicatis, itémque malagmatis. Sternutamenta etiam facit, atque per os purgat trita cum melle ac naribus infusa.

De Cyclamino. Cap. CXCIIII.

CYCLAMINVS folia habet hede-
E ræ similia, purpurea, varia, infra supráque maculis albicantibus distincta: caulem verò quaternum digitorum, inanem ac nudum: in cuius summo flores emicant rosarum effigie, purpurascentes. Radix nigra rapo proxima & aliquantum lata. Quæ quidē cum hydromelite pota pituitā aquosáque detrahit, ac mē-
F ses pota subditáve ciet. Tradunt si prægnans mulier radicem eā transgrediatur, abortum fieri. Sed & adalligata partum accelerat. Cōtra venena, pręsertímque leporis marini, ex vino bibitur. Imposita quoque, contra serpentiū ictus remedio est: & addita in vinum, ebrietatem re-
G præsentat. Regium verò morbum discutit tribus drachmis pota cum passo aut mulsa dilutiore: Sed bibētem oportet cubiculo calido minimēque ventis exposito recumbere, pluri-

pluribus contectum stragulis, quò faciliùs exudet. Qui verò elicietur sudor, colore felleus inuenietur. Eius etiam succus cum melle naribus infunditur ad purgandum caput, & sedi in vellere subditur ad deijcienda alui excrementa. Idem illitus vmbilico & imo ventri ad coxas vsque, aluum emollit, abortúmque facit. Quin & suffusis hebetioribúsque oculis oblitus cum melle succus prodest. Miscetur & medicamentis abortum inferentibus. Idem cum aceto illitus prociduam sedem restituit. Exprimitur verò tusa radice succus, & ad mellis crassitudinem decoquitur. Radix autem ipsa cutem purgat, eruptiones papularum reprimit, ac vulneribus ex aceto tũ per se, tum etiam cum melle, medetur. Lienem quoque imposita liquat & absumit. Contractas etiã à sole maculas & alopecias emendat. Sed & ipsius decoctum fotu, luxatis, podagrę, capitis vlcusculis atque pernionibus idoneum & accommodatum est. Quòd si in oleo vetere feruefacta fuerit, illito oleo cicatrix inducitur. Ipsa quoque radix excauata oleo impletur, & cineri feruenti imponitur, addito interdum cerę Tyrrhenicæ momento, vt strigmenti modo viscosus fiat illitus, perquã vtilis pernione laborãtibus. Cæterùm radix scillæ modo concisa reponitur: traditúrque etiam ad amatoria assumi tusa, ac in pastillos diuisa. Nascitur verò locis vmbrosis, maximéque sub arboribus.

De Cyclamino altera. Cap. CXCV.

Cyclaminus altera, quam nonnulli cissanthemon aut cissophyllon vocant, folia fert hederæ, sed minora: caules crassos, geniculatos, quíque circa vicinas arbores capreolorũ modo sese voluũt. Flores visuntur candidi, odorati. Fructus verò vuæ acinorum instar, corymbis hederæ similis, mollis, ac sapore aliquantulũ acris, atq; lẽtus: radix superuacua. Nascitur locis asperis. Huius fruct⁹ drachmę vnius põdere potus cum vini albi cyathis duob⁹ ad quadraginta dies, lienẽ liquat, ac per vrinas & aluũ absumit.

A πλείοσιν ἱματίοις περιβάλλειν ὅπως ἱδρώσῃ· ὁ δὲ ἀποκρινόμενος ἱδρὼς, χολώδης εὑρίσκεται τῇ χροιᾷ. ἐγχυματίζεταί τε ὁ χυλὸς αὐτῆς μετὰ μέλιτος εἰς τὰς ῥῖνας πρὸς κάθαρσιν κεφαλῆς· καὶ τῷ δακτυλίῳ ἐν ἐρίῳ προστίθεται πρὸς κομιδὴν περιττωμάτων. καταχριόμενος δὲ αὐτὸς ἐπ' ὀμφαλοῦ καὶ ὑ- B πογαστρίου καὶ ἰσχίου, κοιλίαν μαλάσσει, καὶ ἐκτρωσμοὺς ἐργάζεται· καὶ πρὸς τοὺς ὑποκεχυμένους καὶ ἀμβλυωποῦντας ὀφθαλμοὺς ἐγχριόμενος ὁ χυλὸς σὺν μέλιτι ἁρμόζει. μίγνυται καὶ εἰς τὰ φθόρια. ἕδραν δὲ προπεσοῦσαν σὺν ὄξει καταχριόμενος ὁ χυλὸς καθίστησι. χυλίζεται δὲ ἡ ῥίζα κοπτομένη καὶ C ἐκθλιβομένη, ἑψομένου δὲ τοῦ χυλοῦ ἄχρι μελιτώδους συστάσεως. ῥύπτει δὲ καὶ χρῶτα ἡ ῥίζα, καὶ ἐξανθήματα στέλλει, καὶ τραύματα μεθ' ὄξους καθ' ἑαυτήν τε καὶ μετὰ μέλιτος ἰᾶται. καταπλασσομένη δὲ καὶ σπλῆνα τήκει· ἀποκαθαίρει δὲ καὶ ἔφηλιν καὶ ἀλωπεκίας· ὠφελεῖ δὲ καὶ πρὸς στρέμματα καὶ ποδάγραν, καὶ D τὰ ἐν κεφαλῇ ἑλκύδρια καὶ χίμετλα τὸ ἀφέψημα αὐτῆς καταντλούμενον. αὐτή τε δι' ἐλαίου παλαιοῦ ἀναζεσθεῖσα, ἀπουλοῖ καταχριομένου τοῦ ἐλαίου. ἐγκοιλανθεῖσα δὲ πληροῦται τοῦ ἐλαίου, καὶ τίθεται ἐπὶ θερμοσποδιᾶς· προσεμβάλλεται δὲ ἐνίοτε καὶ κηροῦ Τυρρηνικοῦ ὀλίγον, ὡς γλοιῶδες E γενέσθαι κατάχρισμα ἄριστον χιμετλιῶσιν. ἀποτίθεται δὲ ἡ ῥίζα τμηθεῖσα ὥσπερ σκίλλα. ἱστορεῖται δὲ καὶ πρὸς φίλτρα αὐτὴν λαμβάνεσθαι κοπεῖσαν ἀναπλασθεῖσάν τε εἰς τροχίσκους. φύεται δὲ ἐν συσκίοις τόποις, μάλιστα δὲ ὑπὸ τὰ δένδρα.

Περὶ ἑτέρας Κυκλαμίνου. Κεφ. ρϟέ.

F Κυκλάμινος ἑτέρα, ἣν ἔνιοι κισσάνθεμον ἢ κισσόφυλλον καλοῦσι· φύλλα ἔχει κισσῷ ἐοικότα, ἐλάσσονα δέ. καυλοὺς παχεῖς, γονατώδεις, περιειλισσομένους τοῖς παρακειμένοις δένδρεσιν ἑλικοειδῶς· ἄνθη λευκά, εὐώδη· καρπὸς δὲ ὡς ῥᾶγες σταφυλῆς, ὅμοιος κισσῷ, μαλακός, δριμὺς ἐν τῇ γεύσει G ἠρέμα, καὶ γλίσχρος· ῥίζα ἄχρηστος. φύεται δὲ ἐν τραχέσι χωρίοις. ταύτης ὁ καρπὸς ὅσον < μία τὸ πλῆθος πινόμενος μετ' οἴνου λευκοῦ κυάθων β' ἐπὶ ἡμέρας μ', σπλῆνα τήκει δι' οὔρων καὶ κοιλίας δαπανώμενον.

Caracuz. ὑπογαστρίου

Lacuna ex vet. cod. ταράττει

V. προπίπτουσαν

V. non legit.

Hæc vsque ad τροχίσκους in vetusto quodã codice desiderantur.

Hoc alterius cyclamini caput in quibusdam exemplaribus desideratur.

V. λευκοειδῆ

Addit Lacuna ex v. cod. εὐώδης, γλυκύς. Goupylus esse scribit in veteri vestigia diuersæ cuiusdam scripturæ, sed vulgatam, quippe quæ optimum habeat sensum, veram esse existimat.

πίνεται δὲ καὶ πρὸς ὀρθόπνοιαν. καὶ τὰς ἐκ τοκετῶν καθαίρει * ποθεῖσα.

A Bibitur & ad orthopnœam: ac potus quoque reliquias à partu purgat.

V. περὶ δρακοντίας μεγάλης.

Περὶ Δρακοντίου. Κεφ. ρϟϛ΄.

ΔΡΑΚΟΝΤΙΟΝ ἔχει φύλλα κισσοειδῆ, μεγάλα, σπίλους ἔχοντα λευκούς· καυλὸν δὲ ὀρθόν, δίπηχυν, ποικίλον, ὀφιοειδῆ, διαπόρφυρον τοῖς σπίλοις, βακτηρίας τὸ πάχος· καρπὸς δὲ ἐπ' ἄκρου βοτρυώδης, χρώματι τὸ μὲν πρῶτον χλοώδης, πεπανθεὶς δὲ κροκίζων, ἐπιδάκνων τὴν γεῦσιν· ῥίζα πως στρογγύλη, βολβοειδής, ὁμοία ἄρῳ, φλοιὸν ἔχουσα λεπτόν. φύεται ἐν συσκίοις * περὶ φραγμοὺς καὶ αἱμασιάς. Δύναμιν δὲ ἔχει ὁ καρπὸς χυλισθεὶς καὶ ἐγχυματισθεὶς μετ' ἐλαίου εἰς τὸ οὖς, ὠταλγίαν παύειν· εἰς δὲ τὰς ῥῖνας προστιθέμενος ἐν ἐρίῳ, πολύπους δαπανᾶν· καταχριόμενος δέ, στέλλειν καὶ καρκινώματα. ποθέντες δὲ ὅσον λ΄. κόκκοι μετὰ ὀξυκράτου, ἐξαμβλώσκουσι· καὶ τὴν ὀσμὴν δέ φασι " μετὰ τὸν μαρασμὸν τῆς ἀνθήσεως, τῶν ἄρτι συνειλημμένων ἐμβρύων φθαρτικὸν εἶναι. ἡ δὲ ῥίζα θερμαντικὴ οὖσα, βοηθεῖ ὀρθοπνοίαις, ῥήγμασι, σπάσμασι, βηξί, καταῤῥῷ· καὶ τὰ ἐν θώρακι ὑγρὰ " εὐανάγωγα ποιεῖ, ἑφθή τε καὶ ὀπτὴ μετὰ μέλιτος καὶ καθ' ἑαυτὴν βιβρωσκομένη. ξηρὰ δὲ λεία σὺν μέλιτι ἐκλείχεται. ἔστι δὲ οὐρητική, ὁρμάς τε πρὸς συνουσίαν ἐγείρει, πινομένη μετ' οἴνου· καὶ ἕλκη κακοήθη καὶ φαγεδαινικὰ μετὰ βρυωνίας λευκῆς σὺν μέλιτι λεανθεῖσα ἀνακαθαίρει καὶ ἀπουλοῖ. καὶ κολλύρια ἐξ αὐτῆς ἀναπλάττεται πρὸς σύριγγας, καὶ ἐμβρύων κομιδήν. φασὶ δὲ ὅτι καὶ εἰ διατρίψει τις τὰς χεῖρας τῇ ῥίζῃ, ἀπὸ ἐχίδνης ἀδήκτως μένει· ἀποκαθαίρει δὲ καὶ ἀλφοὺς σὺν ὄξει καταχρισθεῖσα. τὰ δὲ φύλλα λεῖα ἐπὶ τῶν νεοτρώτων ἀντὶ μοτῶν ἐπιτιθέμενα ἁρμόζει· καὶ πρὸς χίμετλα, ἑψηθέντα ἐν οἴνῳ καὶ ἐπιτεθέντα· τυρός τε ἐνειλούμενος τοῖς φύλλοις, ἄσηπτος διαμένει. ὁ δὲ χυλὸς τῆς ῥίζης ἁρμόζει πρὸς νεφέλια, καὶ λευκώματα καὶ ἀχλῦς. λαχανεύεται δὲ ἡ ῥίζα καὶ πρὸς τὴν ἐν ὑγείᾳ χρῆσιν, ἑφθή τε καὶ ὠμὴ ἐσθιομένη.

V. addit, λεῖον, ὀρθόν, ὡς διπηχυαῖον, καὶ παχὺν ὡς βακτηρίαν, ποικίλον κατὰ τὴν χρόαν, ὡς ἐοικέναι δράκοντι. καὶ πλεονάζει ἐν τοῖς πορφυροῖς σπίλοις, φύλλα, ὡς λαπάθου εἰδῆ ἀντεμπλεκόμενα.

Ald. περὶ φραγμοῖς καὶ αἱμασιαῖς.

Alter scriptus, κατὰ τὸν μαρασμόν.

Ald. ἀνάγωγα

De Dracontio ſeu dracunculo. *Cap. CXCVI.*

DRACVNCVLVS folia fert hederacea, magna, candidis nota- B ta maculis: caulem verò rectum, duûm cubitorum, verſicolorem, anguis effigie, maculis reſperſum purpureis, baculi craſſitudine. Fructus eſt in ſummo racemoſus, colore primùm quidẽ herbaceo, ſed cùm ematuruit ad croceum vergẽte, ſapore mordax. Radix quadantenus rotunda, bulboſa, aro ſimilis, te- C nui veſtita cortice. Naſcitur in vmbroſis, circa ſepes ac macerias. Expreſſus è ſemine ſuccus cũ oleo in aurem infuſus, dolorem auris mitigandi vim habet. Naribus etiam ex vellere inditus, polypum abſumit. Sed & carcinomata illitu ſiſtit. Eius autem grana xxx ſi in poſca bibantur, abortum inferunt. Quin D & odorem aiunt, poſteaquam flaccidi flores emarcuerũt, recens conceptos fœtus enecare. At radix calfaciendi vi prædita ſuccurrit orthopnoeæ, ruptis, conuulſis, tuſſi atque deſtillationi. Pectori etiam hærentes humores facit excreabiles, ſiue elixa toſtáve cum melle aut per ſe edatur, ſiue ipſa trita ex melle de- E lingatur. Vrinam quoque ciet, ac venerem excitat è vino pota. Quin & vlcera maligna & phagedænica cum bryonia alba & melle trita expurgat, & ad cicatricem perducit. Ex ea quoque efformantur collyria ad fiſtulas, extrahendóſque partus. Aiunt & qui manus radice perfricuerit, à viperæ morſu tutum & F illæſum exiſtere. Ex aceto denique illita, vitiligines emaculat. Folia verò trita recentibus vulneribus linamentorum vice conuenienter imponuntur: itidémque pernionibus, ſi prius in vino decocta fuerint. Sed & caſeus folijs inuolutus à putredine ſeruatur immunis. Succus autem radicis ad nubeculas, G albugines, oculorúmque caligines conuenit. Ipſa verò radix etiam ad ſanorum vſus, nimirum in cibos, cocta crudáq; oleris vice recipitur.

Quin & Gymnesiarum insularum, quas Baleares vocãt, incolæ coctam radicem cum melle multo placentarum loco in conuiuijs apponunt. Cæterùm radicem messibus effodi, lotámque & frustatim concisam, ac lino traiectam siccari in vmbra, atque ita recondi oportet.

De Aro. Cap. CXCVII.

ARON apud Syros lupha vocitatũ, folia emittit dracunculi, sed & minora & minùs maculosa: caulem dodrãtalem, subpurpureum ac pistilli forma, in cuius summo fructus est in croceum colorem inclinans. Radix alba, dracunculi radici proxima: quæ itidem decocta e-stur, quippe quæ minùs acris sit. Folia verò ad esum condiuntur, & arida per se decocta manduntur. Radix, semẽ & folia easdem cum dracunculo vires obtinent. Priuatim tamen radix cum fimo bubulo podagricis imposita prodest. Cæterùm eodem quo dracunculi radix modo reconditur, ac in summa ob mitiorem qua prædita est acrimoniam esui aptior est.

De Ari seu arisaro. Cap. CXCVIII.

ARISARVM exigua herbula est, cuius radix oliuæ magnitudinem implet. Est ea maioris quàm aron acrimoniæ: vnde illitu nomas sistit. Ex eadẽ collyria concinnantur, ad fistulas efficacia. Cæterùm imposita inditáve, cuiuslibet animalis genitale agit in perniciem.

De Asphodelo, seu hastula regia. Cap. CXCIX.

ASPHODELVS planta est plerisque omnibus cognita, folijs magni porri, caule verò leui (anthericon appellant) cuius in cacumine flos emicat. Radices subiacent oblongæ, teretes, glandibus similes, gustu acres, & calfaciẽdi vi prędıtæ. Hę bibitę vrinas mẽstruáq; cõcitãt. Medẽtur & lateris dolorib⁹, tussib⁹, cõuulsisatq. ruptis, drachmę põdere in vino potę. Vomitiones verò adiuuat asphodel⁹, lusorij tali magnitudine in cibo sumpt⁹. Vtiliter etiã trib⁹ drachmis datur à serpẽte demorsis: sed vulneribus ex morsu folia, radicem ac flores ex vino illini oportet.

A Οἱ δὲ ἐν ταῖς Γυμνησίοις νήσοις, καλουμέναις δὲ Καλλαρίσιν, ἑφθὴν τὴν ῥίζαν μιγνύντες μέλιτι πολλῷ, ἐν τοῖς συνδείπνοις ἀντὶ πλακούντων παρατιθέασιν. ἀποτίθεσθαι δὲ δεῖ τὴν ῥίζαν ἐν πυραμητῷ ὀρύξαντας καὶ πλύναντας καὶ κατατεμόντας, ἐνείραντάς τε λίνῳ καὶ ξηράναντας ἐν σκιᾷ.

B Περὶ Ἄρου. Κεφ. ρϛζ'. — V. inscribit. περὶ δρακοντίας μικρᾶς.

ΑΡΟΝ τὸ καλούμενον παρὰ Σύροις λοῦφα, φύλλα ἀνίησιν ὅμοια τοῖς τοῦ δρακοντίου, "μικρότερα δὲ καὶ "ἀσπιλότερα· καυλὸν σπιθαμιαῖον, "ὑπο πόρφυρον, "ὑπεροειδῆ. ἐφ' οὗ ὁ καρπὸς κροκίζων· ῥίζα "λευκὴ παρὸς τῇ τοῦ δρακοντίου", ἥτις καὶ C ἐσθίεται ἑψομένη, ἧττον οὖσα δριμεῖα. ταριχεύεται δὲ τὰ φύλλα εἰς βρῶσιν, καὶ ["καθ' ἑαυτὰ] ξηρανθέντα ἑψόμενα ἐσθίεται. — Vulg. exempl. μακρότερα. V. ἀσπιλωτα. V. ὑπόπυῤῥον. Sic Orib. V. πιπεροειδῆ. V. quidam (λευκὴ) non habet. V. ἡ κρομμύου λευκοῦ. V. non habet.

Δύναμιν δὲ ἔχει ἡ ῥίζα καὶ τὸ σπέρμα καὶ τὰ φύλλα τὴν αὐτὴν τῷ δρακοντίῳ. ποιεῖ δὲ ἡ ῥίζα καταπλασσομένη σὺν βολβίτῳ ἐπὶ ποδαγρικῶν. "ἀποτίθεται δὲ ὡς D ἡ τοῦ δρακοντίου. καὶ καθόλου ἐστὶ διὰ τὸ μὴ λίαν δριμὺ "ἐδώδιμος. — Hæc verba non leguntur in manuscripto: sed ea exprimunt Interpretes. Al. ἐδωδιμωτέρα.

Περὶ Ἀρισάρου. Κεφ. ρϛη'.

ΑΡΙΣΑΡΟΝ ἐστὶ μικρὸν βοτάνιον, ῥίζαν ἔχον ὡς ἐλαίας. ἔστι δὲ "δριμυτέρα τοῦ ἄρου· ὅθεν νομὰς ἵστησι καταπλασσομένη. κολλύρια τε πρὸς σύριγγας ἐνεργῆ ἐξ αὐτῆς γίνεται. E Φθείρει δὲ καὶ αἰδοῖον παντὸς ζώου ἐντεθεῖσα. — Ald. δριμύτερον

Περὶ Ἀσφοδέλου. Κεφ. ρϛθ'.

ΑΣΦΟΔΕΛΟΣ φυτὸν τοῖς "πλείστοις γνώριμον, φύλλα ἔχων πράσῳ μεγάλῳ ὅμοια· καυλὸν δὲ λεῖον, ἔχοντα ἐπ' ἄκρου ἄνθος καλούμενον ἀνθερικόν. F ῥίζαι δὲ ὕπεισιν "ἐπιμήκεις, στρογγύλαι, βαλάνοις ὅμοιαι, δριμεῖαι κατὰ τὴν γεῦσιν, καὶ τὴν δύναμιν θερμαντικαί. κινοῦσι δὲ καὶ οὔρησιν καὶ ἔμμηνα, ποθεῖσαι· ἰᾶται δὲ πλευρᾶς ἀλγήματα, καὶ βῆχας, καὶ σπάσματα, καὶ ῥήγματα < α πλῆθος τῆς ῥίζης ἐν οἴνῳ πινομένης· ποιεῖ δὲ καὶ εὐεμετέροις ὅσον ἀστρά-G γαλος "βρωθείς· καὶ ἑρπετοδήκτοις δίδοται ὠφελίμως ὅσον < γ'. τὸ πλῆθος. καταπλάττειν δὲ δεῖ τὰ δήγματα τοῖς τε φύλλοις καὶ τῇ ῥίζῃ καὶ τοῖς ἄνθεσι σὺν οἴνῳ. — V. πλείοσι. V. ὑπομήκεις. V. [illegible]

καὶ τὰ ῥυπαρὰ καὶ νεμόμενα ἕλκη καὶ μαστῶν καὶ διδύμων φλεγμονὰς καὶ φύματα καὶ δοθιῆνας, συγκαθεψομένης τρυγὸς οἴνου τῇ ῥίζῃ. πρὸς δὲ τὰς προσφάτους φλεγμονὰς μετὰ ἀλφίτου. ὁ δὲ χυλὸς τῆς ῥίζης προσλαβὼν οἴνου παλαιοῦ γλυκέος, καὶ σμύρνης καὶ κρόκου, "συνεψηθέντων ἐπὶ τὸ αὐτό, ἄριστον γίνεται ὀφθαλμοῖς φάρμακον· καὶ πρὸς ὦτα πυορροοῦντα καθ' ἑαυτόν, καὶ σὺν λιβανωτῷ καὶ μέλιτι, καὶ οἴνῳ, καὶ σμύρνῃ "χλιανθεὶς ἁρμόζει· ὀδονταλγίαις τε καθ' ἑαυτὸν ἐγχυθεὶς ὁ χυλὸς τῷ ἀντικειμένῳ ὠτίῳ, πραΰνει. καιομένη δὲ ἡ ῥίζα καὶ τῆς τέφρας ἐπιπλασσομένης, ἀλωπεκίας δασύνει. "ἑψηθὲν δ' ἔλαιον ἐν "κεκοιλωμέναις ταῖς ῥίζαις ἐπὶ πυρός, εἱλκωμένας χιμέτλας καὶ πυρίκαυστα ἐπαλειφόμενον ὠφελεῖ, καὶ "ὠταλγίαις βοηθεῖ, ἐγχεόμενον εἰς τὸ οὖς. ἀλφούς τε λευκοὺς "προαποτριφθέντας ἐν ὀθονίῳ ἐν ἡλίῳ, καταχριομένη ἡ ῥίζα σμήχει. "ὁ δὲ καρπὸς καὶ τὰ ἄνθη, κατ' ἐξοχὴν σκολοπένδρων καὶ σκορπίων ἀντιφάρμακόν ἐστιν, ἐν οἴνῳ ποθέντα· καταρρήττει δὲ καὶ τὴν κοιλίαν.

Ald. συνεψηθέντα

Ruell. λεανθεὶς legisse videtur.

Ald. συνεψηθὲν δὲ ἔλαιον κεκοίλω.

V. ἐκτιλλομέναις. quod expressit Barbarus.

V. κωφοῖς, al. κωφώσει

V. subdit πυκνῶς

In v. desideratur hæc ad finem usque.

Περὶ Βολβοῦ ἐδωδίμου. Κεφ. σʹ.

Hoc caput proximè sequenti postponitur in Aldino exemplari.

ΒΟΛΒΟΣ ἐδώδιμος γνώριμος πᾶσιν, ὃν ἐσθίομεν· εὐστόμαχος, εὐκοίλιος, πυρρός, καὶ ἀπὸ Λιβύης κομιζόμενος· ὁ δὲ "πικρὸς καὶ σκιλλώδης, εὐστομαχώτερος, "πεπτικός. πάντες δὲ δριμεῖς καὶ θερμαντικοί· καὶ πρὸς συνουσίαν παρορμῶντες, τραχύνοντες γλῶτταν καὶ παρίσθμια, πολύτροφοι, σαρκῶν γεννητικοί, ἐμπνευματοῦντες· ποιοῦσι δὲ καταπλασσόμενοι πρὸς στρέμματα, θλάσματα, σκόλοπας, καὶ πρὸς τὰς τῶν ἄρθρων ὀδύνας, γαγγραίνας τε καὶ ποδάγρας σὺν μέλιτι καὶ καθ' ἑαυτούς. καὶ τὰ ἐπὶ τῶν ὑδρωπικῶν οἰδήματα καὶ κυνόδηκτα, ὁμοίως σὺν μέλιτι καὶ πεπέρει λείῳ καταπλασθέντες· ἐπέχουσιν ἱδρῶτας, καὶ στομάχων ὀδύνας παύουσι· καὶ πίτυρα καὶ ἀχῶρας ἀποσμήχουσι σὺν ὀπτῷ νίτρῳ. καθαίρουσι δὲ καὶ ὑπώπια καὶ ἰόνθους, καθ' ἑαυτοὺς ἢ σὺν ᾠοῦ λεκύθῳ, καὶ φακοὺς "σὺν μέλιτι ἢ ὄξει.

Al. πυῤῥὸς

V. caret.

Lacuna in vet. cod. legit σὺν ὀξυμέλιτι.

A Itẽ sordidis ac ac depascẽtibus vlceribus, mammarũ ac testiũ inflãmationibus, tuberculis furunculísque radix vna cum vini fæce decocta: recentibus autem inflammationibus ex polenta, auxiliatur. At ex radicis succo, additis vetere vino dulci, myrrha & croco, ita vt simul omnia decoquantur, illinendis fit B oculis vtile cum primis medicamentum. Idem ad purulentas aures per se, & cum thure, melle, vino ac myrrha tepefactus prodest: dentium verò dolores mitigat, oppositæ auriculæ per sese instillatus. Cinis autem è cremata radice, alopecias illitu densat, capillóve replet. Oleum verò in excauatis ra- C dicibus igni decoctum, exulceratis pernionibus & igni ambustis inunctione conducit, & aurium dolori infusum auri auxiliatur. Porrò vitiliginem albam, ad solem linteolo antè perfrictam, illita radix emaculat. Cæterùm semen & flores, si in vino bibantur, præ cæteris omnibus egregiè scolopendræ & scor- D pionum ictibus aduersantur: sed & violenter aluum deijciunt.

De Bulbo esculento. Cap. CC.

BVLBVS esculentus quo vescimur, vulgo cognitus est. Stomacho & aluo vtilis rufus, quíque ex E Africa defertur. Amarus verò & scillæ similis, stomacho aptior est, & concoctionem adiuuat. Bulbi autem omnes acres sunt & excalfactorij. Venerem stimulant, linguam & tonsillas exasperant, plurimum nutriunt, & carnem augẽt: verùm inflationes pariunt. Illiti verò efficaces sunt ad luxata, con- F tusa, infixa spicula & articulorum dolores: itémque ad gangrænas & podagras, cum melle ac per se. Valent & ad hydropicorum œdemata & canum morsus, cum melle ac pipere trito similiter impositi. Sudores ijdem compescunt, stomachíque dolores mitigant. Quin G & furfures vlceráque capitis manantia cum tosto nitro abstergunt. Sub oculis sugillata varósque per se, aut ex oui luteo, itémque lẽtigines "cum melle vel aceto, emẽdant.

Pl. cum [illegible] aut [illegible] cocto

Fractis etiam auribus vnguibúsque contusis ex poléta medentur. Ficos ijdé tollunt in calidis cineribus torrefacti, & cum vstis mænarum capitibus impositi. Cremati verò & cũ alcyonio permixti, cõtractas à sole maculas & cicatrices nigras in sole illiti emaculat. Faciunt & ad rupta, si cum aceto elixi edantur. Cæterùm ab ipsorũ largiore cibo cauendũ, quoniã genus neruosum tẽtant.

De Bulbo vomitorio. Cap. CCI.

Bulbus, quem vomitorium vocãt, folia habet lori modo flexiliora, multóq; longiora quàm esculentus: radicem tamen bulbo similem, sed cortice nigro vestitam. Ea radix per se comesta, itémq; ipsius decoctum potum, vesicæ vitijs medentur, ac vomitiones mouent.

De Scilla. Cap. CCII.

SCILLA vim habet acrem & vrentem. Attamen assata ad plurimos vsus accõmodatur. Farina vero subacta lutóve oblinitur, & in clibanum conijcitur, aut prunis obruitur, donec ambiens crusta sufficienter intosta fuerit. Hac detracta, nisi scilla prorsus mollis ac tenera euaserit, iterum noua farina subacta lutóve obducetur, & eadẽ quæ prius fient. Enimuerò quæ non sic assata fuerit, interaneis noxam infert, maximè si intrò sumatur. Torretur & in olla operculata, atque in furnum demissa. Ex ea verò sumitur quod intimum est meditullium, direptis exterioribus tunicis. Sed & concisa elixatur, mutata sæpius aqua, tantisper dum in ipsa aqua neque amaritudo neque acrimonia percipiatur vlla. Denique & in vmbra siccatur frustatim consecta, linóque traiecta modicis interuallis, vt ne segmina seu taleolæ sese inuicem contingãt. Et his quidem scillæ segmẽtis ad oleum, vinum & acetum scilliticũ vtimur. At verò ad pedum rimas interna pars crudæ scillæ in oleo feruefacta, aut cum resina dissoluta imponitur. A vipera autẽ demorsis in aceto decocta vice cataplasmatis adhibetur. Ad singulas porrò tostæ scillæ partes adiectis octonis triti tostíque salis, cochlear vnum aut alterum ieiunis exhibemus, emolliendæ alui gratia.

A πρὸς δὲ ὤτων θλάσματα σὺν ἀλφίτῳ καὶ πρὸς θλάσεις ὀνύχων· ἀφαιροῦσι δὲ καὶ σύκας ὀπτηθέντες ἐν θερμοσποδιᾷ, καὶ μετὰ μαινίδων κεφαλῶν κεκαυμένων ἐπιτεθέντες· καέντες δὲ καὶ μιγέντες ἀλκυονίῳ, ἔφηλιν καὶ οὐλὰς μελαίνας ἀποκαθαίρουσιν, ἐν ἡλίῳ καταχριόμενοι. σὺν B ὄξει δὲ ἑφθοὶ βιβρωσκόμενοι ποιοῦσι πρὸς ῥήγματα. φυλακτέον δὲ αὐτῶν τὸ πλῆθος ἐν τῇ βρώσει διὰ τὸ ἅπτεσθαι τοῦ νευρώδους.

Περὶ Βολβοῦ ἐμετικοῦ. Κεφ. σα´.

Βολβός, ὁ καλούμενος ἐμετικός, ἔχει τὰ φύλλα ἱμαντωδέστερα, καὶ πολλῷ μα- C κρότερα τοῦ ἐδωδίμου· ῥίζαν ἐοικυῖαν βολβῷ, περὶ ὃν φλοιὸς μέλας. αὕτη ἐσθιομένη καθ' αὑτήν, καὶ τὸ ἀφέψημα αὐτῆς πινόμενον, τὰ περὶ κύστιν ἰᾶται, καὶ ἔμετον κινεῖ.

Al. ᾧ Catac. μέγας

Περὶ Σκίλλης. Κεφ. σβ´.

ΣΚΙΛΛΑ δύναμιν ἔχει δριμεῖαν καὶ πυρωτικήν· πολύχρηστος δὲ γίνεται ὀπτη- D θεῖσα. σταιτὶ δὲ ἢ πηλῷ περιπλάττεται, καὶ δίδοται εἰς κλίβανον, ἢ ἄνθραξιν ἐγκρύπτεται μέχρις ἂν ὀπτηθῇ ἱκανῶς τὸ περικείμενον σταῖς· οὗ περιαιρεθέντος, εἰ μὴ τακερὰ γέγονεν, ἕτερον σταῖς ἢ πηλὸν περιπλάσαντες, τὰ αὐτὰ ποιήσομεν· ἡ γὰρ μὴ οὕτως ὀπτηθεῖσα, βλαβερὰ τὴν δόσιν, πρὸς τὰ ἐν- E τόσθια μάλιστα προσφερομένη. ὀπτᾶται δὲ καὶ ἐν χύτρᾳ πεπωμασμένη καὶ καθιεμένη εἰς κλίβανον. λαμβάνεται δὲ αὐτῆς τὸ μεσαίτατον τῶν ἔξωθεν περιαιρουμένων, καὶ ἕψεται δὲ ἐντμηθεῖσα ἀποχεομένου τοῦ πρώτου ὕδατος, ἑτέρου τε ἐπιχεομένου, ἄχρις ἂν μὴ πικρὸν ἢ δριμὺ γένηται τὸ ὕδωρ. καὶ F ξηραίνεται δὲ ἐν σκιᾷ τμηθεῖσα, καὶ διαιρεθεῖσα λιναρίῳ, ὡς μὴ ἅπτεσθαι ἀλλήλων τοὺς τόμους. τῇ μὲν οὖν τμητῇ, εἰς ἔλαιον, καὶ οἶνον, καὶ ὄξος σκιλλητικὸν χρώμεθα. πρὸς δὲ ῥαγάδας τὰς ἐν ποσί, τὸ ἔνδον τῆς ὠμῆς σὺν ἐλαίῳ ζεσθέν, ἢ σὺν τῇ ῥητίνῃ τηχθέν, ἐπιτίθεται. ἐχιοδήκτοις δὲ καταπλάσμα, ἑ- G ψηθεῖσα σὺν ὄξει. τῆς δὲ ὀπτῆς πρὸς ἓν μέρος τῆς σκίλλης, συνεκλεάναντες ἁλῶν ὀπτῶν μέρη ὀκτώ, δίδομεν κοχλιάριον ἓν ἢ δύο νήστεσι πρὸς μάλαξιν κοιλίας·

V. addit, σταιτί· στέατι δὲ

Forte τακερὰ

Al. τμηθεῖσα διαβληθέντος λιναρίου.

Marc. ἀρωματικοῖ

εἰς ποτήματά τε καὶ ἀρωματικὰς δυνάμεις, καὶ ἐφ' ὧν οὔρησιν κινῆσαι θέλομεν, καὶ ἐπὶ ὑδρωπικῶν, καὶ στομαχικῶν οἷς ἐπιπολάζει τὰ σιτία, καὶ ἐπὶ ἰκτέρου, στροφουμένων, βηττόντων χρονίως, ἀσθματικῶν, ἀναφορικῶν. αὐτάρκης δὲ ὁλκὴ τριωβόλου σὺν μέλιτι ἐκλειχθεῖσα. καὶ συγκαθέψεται δὲ τῷ μέλιτι, καὶ βιβρώσκεται πρὸς τὰ αὐτά, μάλιστα πέψει συνεργοῦσα. ἄγει δὲ γλοιώδεις κατὰ κοιλίαν. ἑφθὴ δὲ πρὸς τὰ αὐτὰ ποιεῖ, ὁμοίως λαμβανομένη. φυλάττεσθαι δὲ καὶ αὐτῆς τὴν δόσιν δεῖ, ἐφ' ὧν ἕλκωσίς τις ἐστὶν ἐντός. καὶ πρὸς ἀκροχορδόνας ποιεῖ καὶ χίμετλα ἐγχριθεῖσα ὀπτή. τὸ δὲ σπέρμα [αὐτῆς λεῖον ἀναληφθὲν ἐν ἰσχάδι ἢ μέλιτι καὶ βρωθέν,] μαλάσσει κοιλίαν. ἔστι δὲ καὶ ἀλεξιφάρμακον ὅλη πρὸ τῶν θυρῶν κρεμαμένη.

Conclusa in vetusto codice omittuntur.

A In potiones quoque & aromaticas compositiones addita, ijs prodest quibus vrinã ciere volumus, itémque hydropicis & stomachicis quibus innatat cibus, regio morbo laborantibus, torminosis, tussi vetere infestatis, suspiriosis & ore sanguinem reijcientibus. Pondus verò ternûm obolorum ex melle delingi sat est. B Coquitur & in melle estúrque in eosdem vsus, concoctionem plurimum adiuuans. Strigmenti verò in modum viscida recrementa aluo detrahit. Sed & elixa simili sumpta modo, eosdé præbet effectus. Veruntamen cauendus ipsius vsus ijs quibus est interna quæpiam exulceratio. Quin & tosta ad pensiles verrucas & perniones C efficaciter illinitur. Ipsius verò semen tritum, carica aut melle exceptum atq; deuoratum, aluum emollit. Est & tota pro foribus suspẽsa contra malorum medicamentorum noxiam remedio.

Περὶ Παγκρατίου. Κεφ. σγ'.

Vetus his caret, οἱ δὲ καὶ τοῦτο

V. non habet.

ΠΑΓΚΡΑΤΙΟΝ, [ὃ ἔνιοι δὲ καὶ τοῦτο σκίλλην ὀνομάζουσι,] ῥίζα ἐστὶ βολβῷ μεγάλῳ ὁμοία, ὑπόπυρρος ἢ ὑποπόρφυρος, πικρὰ καὶ πυρώδης τὴν γεῦσιν· φύλλα κρίνῳ ὅμοια, μακρότερα δέ. ἔχει δὲ δύναμιν τὴν αὐτὴν τῇ σκίλλῃ, καὶ σκευασίαν, καὶ δόσιν, ποιοῦσαν ἐπὶ τῶν αὐτῶν παθῶν· ἐπιεικεστέρα μέντοι τῆς σκίλλης ἡ ταύτης δύναμις. ὅθεν καὶ χυλιζομένη ἡ ῥίζα ταύτης, μιγνυμένη τε ὀροβίνῳ ἀλεύρῳ, καὶ ἀναπλασσομένη εἰς τροχίσκους, δίδοται σὺν ὑδρομέλιτι σπληνικοῖς καὶ ὑδρωπικοῖς ὠφελίμως.

De Pancratio. Cap. CCIII.

PANCRATIVM, quod etiam aliqui scillam (pusillam) appellãt, D radice est magno bulbo simili, subrufa aut subpurpurea, amaro feruidóque gustu, folijs lilij, sed longioribus. Scillæ vires & præparationẽ eandem habet, ac eodem quoque pondere ad eosdem affectus efficaciter exhibetur. Attamen huic mitior quàm scillæ facultas inest: quò E fit vt & huius radicis succus expressus ad erui farinam admixtus in pastillos digeratur: qui quidem vtiliter ex hydromelite spleneticis hydropicísque dantur.

Περὶ Καππάρεως. Κεφ. σδ'.

ΚΑΠΠΑΡΙΣ θάμνος ἐστὶν ἀκανθώδης, ἐπὶ γῆς κυκλοτερῶς ἐστρωμένος, ἀκάνθας ἀγκιστροειδεῖς ἔχων ὡς βάτος· φύλλα στρογγύλα, μηλέᾳ κυδωνίᾳ ὅμοια· καρπὸν δὲ οἷον ἐλαίας, ὃς ἀνοιχθεὶς λευκὸν προΐεται ἄνθος· οὗ πεσόντος, εὑρίσκεταί τι οἷον βάλανος ἐπιμήκης, ὅπερ ἀνοιχθὲν ἔχει κόκκους ὥσπερ ῥοιᾶς, μικρούς, ἐρυθρούς· ῥίζας ξυλώδεις καὶ μεγάλας, πλείστας. φύεται τὰ πολλὰ ἐν τραχέσι καὶ λεπτογείοις τόποις, καὶ νήσοις, καὶ οἰκοπέδοις. ταριχεύεται δὲ ὁ καυλὸς αὐτῆς καὶ ὁ καρ-

De Cappari. Cap. CCIIII.

CAPPARIS frutex est aculeatus, per terram in orbẽ stratus. Spi- F nas vt rubus habet in hami modũ aduncas: folia mali cotoneæ, rotunda: fructum verò oliuæ instar: qui eum dehiscens panditur, florem promit candidũ. Hoc verò dilapso nonnihil glandis oblongæ figura inuenitur, quod apertũ grana tanquam punici mali, exigua rubentiáque intra se ostendit. Radices li- G gnosæ sunt, grandes ac numerosæ. Asperis plerunq; locis, tenuíq; solo, in insulis domorũq; areis nascitur. Porrò cau lis ipsi⁹ ac fruct⁹ cibi gra-

tia sale condiuntur. Aluum autem turbat, stomacho aduersatur, sitímque gignit. At cocta tamen si edatur, stomacho quàm cruda vtilior. Fructus drachmarum duarum pondere ex vino potus ad dies quadraginta, lienem absumit: quippe qui vrinam trahat, cruentúmq; alui excrementum educat. Epotus itidem ischiadi & paralysi succurrit, itémque ruptis & conuulsis: mẽses quoque ciet, ac pituitam capite detrahit. Quin & dentium dolorẽ sedat ex aceto decoctus, colluto inde ore. Radicis autẽ cortex aridus, tum ad antedicta valet, tum etiam quoduis vetus, sordidum & callosum vlcus expurgat. Spleneticis quoque cum hordeacea farina imponitur. Sed & dente demorsa radix, eius dolori auxiliatur: & cum aceto trita, vitiligines albas exterit. Denique radix foliáque trita duritias strumásque discutiunt: aurium verò vermiculos infusus succus enecat. Porrò capparis Africa, præsertímque quæ apud Marmaridas appellatos nascitur, vehemẽter inflat. Apula vomitum facit: quæ autem è Rubro mari & Arabia defertur, acerrima: siquidem in ore pustulas excitat, & gingiuas osse tenus exest: quapropter est cibis inepta.

De Lepidio. Cap. CCV.

LEPIDIVM, quod aliqui gingidium vocant, herbula vulgo nota, quæ muria cum lacte conditur. Vis foliorum acris & exulcerans: quapropter ischiadi per quàm eximium est ac singulare remedium, si trita cum helenij radice ad quartã horæ partem imponatur. Lienosis simili modo prodest: ac lepras quoque tollit. Radix autem adalligata collo, dentium dolores compescere ac inhibere creditur.

De Ranunculo. Cap. CCVI.

RANVNCVLI, quod aliqui apium agreste nominant, plura quidem sunt genera: at vis tamen omnibus vna, acris scilicet ac vehemẽter exulcerans. Ac vnũ quidem coriandri folijs constat, sed latioribus, subalbidis & pinguibus: flore luteo, interdũ purpureo. Caulis minimè crassus est, sed cubitum altus.

A πὸς εἰς βρῶσιν. ταράττει δὲ κοιλίαν, "κακοστόμαχός τε ἐστὶ καὶ διψώδης· βρωθεῖσα δὲ ἑφθή, εὐστομαχωτέρα τῆς ὠμῆς. ὁ μὲν οὖν καρπὸς αὐτῆς σπλῆνα τήκει, ὁλκῇ δυοῖν < μετ' οἴνου πινόμενος ἐπὶ ἡμέρας μ'. ἄγει δὲ οὖρον καὶ "διαχώρημα αἱματῶδες. ἰσχιάδι τε καὶ παραλύσει βοηθεῖ πινόμενος ὁ B καρπός, καὶ πρὸς ῥήγματα καὶ σπάσματα· ἔμμηνά τε ἄγει καὶ ἀποφλεγματίζει. καὶ ὀδόντων πόνον παύει ὁ καρπὸς σὺν ὄξει ἑψόμενος καὶ διακλυζόμενος. τῆς δὲ ῥίζης ὁ φλοιὸς ξηρός, πρός τε τὰ προειρημένα ἁρμόζει, καὶ ἀνακαθαίρει πάνυ χρόνιον καὶ ῥυπαρὸν καὶ τετυλωμένον ἕλκος. "καταπλάσσεται δὲ καὶ ἐπὶ τῶν σπληνικῶν σὺν ὠμῇ C λύσει· δακνομένη τε τῷ πονοῦντι ὀδόντι βοηθεῖ· ἀλφούς τε λευκοὺς ἀποσμήχει σὺν ὄξει λεία. τὰ δὲ φύλλα καὶ ἡ ῥίζα λεανθέντα, σκληρίας καὶ χοιράδας διαφορεῖ. σκώληκάς τε τοὺς ἐν ὠσὶν ὁ χυλὸς ἐγχυματισθεὶς κτείνει. Ἡ μέντοι Λιβυκὴ κάππαρις, γινομένη δὲ κατὰ τοὺς *Μαργαρίτας λεγο- D μένους, ἐμπνευματοῖ ἰσχυρῶς. ἐμετικὴ δὲ τυγχάνει ἡ ἐν Ἀπουλίᾳ. ἡ δὲ ἐκ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης καὶ *Λιβύης, δριμυτάτη, φλυκταινοῦσα τὸ στόμα, καὶ "κατεσθίουσα τὰ οὖλα ἄχρι γυμνώσεως· ὅθεν πρὸς βρῶσιν ἐστὶν "ἀνεπιτήδειος.

V. καὶ στόμαχον

V. διαχωρεῖ

V. hæc ad finem omittit.

Lacuna in vetustiss. codice legit διασήπουσα

Alias ἀθετεῖ

E Περὶ Λεπιδίου. Κεφ. σε'.

ΛΕΠΙΔΙΟΝ, ὃ ἔνιοι γιγγίδιον καλοῦσι, γνώριμον βοτάνιον, ταριχευόμενον εἰς ἁλμυρίας μετὰ γάλακτος. Δύναμις δέ ἐστι τῶν φύλλων δριμεῖα ἑλκωτική. ὅθεν ἰσχιαδικὸν ἐστιν ἐπίπλασμα ἀμυντικώτατον, λεῖον σὺν ἑλενίου ῥίζῃ ἐπιτιθέμενον πρὸς "τέταρτον ὥ- F ρας. καὶ ἐπὶ σπληνικῶν ὁμοίως. ἀφίστησι δὲ καὶ λέπρας. ἡ δὲ ῥίζα δοκεῖ ὀδόντων ἀλγήματα πραΰνειν, περιαπτομένη τῷ τραχήλῳ.

Cornarius τέταρας

Περὶ Βατραχίου. Κεφ. σϛ'.

ΒΑΤΡΑΧΙΟΝ, οἱ δὲ, σέλινον ἄγριον καλοῦσι· τούτου πλείονα μέν ἐστιν εἴδη. δύναμις δὲ μία, δριμεῖα καὶ ἄγαν ἑλ- G κωτική. ἔχει δὲ τὸ μὲν αὐτῶν, φύλλα ὅμοια κορίῳ, πλατύτερα δὲ καὶ ὑπόλευκα καὶ λιπαρά· ἄνθος μήλινον, ἐνίοτε πορφυροῦν· καυλὸν δὲ οὐ παχύν, [ὕψος δὲ ὅσον πήχεως.]

V. non habet cõclusa: vti neque quod sequitur μικρόν

ῥίζαν μικρὰν, λευκὴν, πικρὰν, ἔχουσαν ἀποφύσεις ὡς ἑλλεβόρου. φύεται δὲ παρὰ ῥείθροις. Ἔστι δὲ καὶ ἕτερον εἶδος χνοωδέστερον καὶ μακροκαυλότερον, ἐντομὰς ἔχον πλείους τῶν φύλλων, πλεῖστον ἐν Σαρδονίᾳ γινόμενον, δριμύτατον, ὃ δὴ καὶ σέλινον ἄγριον καλοῦσι καὶ τρίτον σφόδρα μικρὸν καὶ δύσοσμον, τὸ ἄνθος χρυσῷ ὅμοιον. καὶ τέταρτον ἐοικὸς τούτῳ, ἄνθος γαλακτίζον. Δύναμιν δὲ ἔχει τὰ φύλλα καὶ οἱ καυλοὶ ἁπαλοὶ καταπλασσόμενοι, ἑλκωτικὴν καὶ ἐσχαρωτικὴν μετὰ πόνου· ὅθεν ὄνυχας λεπροὺς καὶ ψώρας ἀφίστησι, καὶ στίγματα ἐξαίρει, καὶ μυρμηκίας καὶ ἀκροχορδόνας καὶ ἀλωπεκίας, πρὸς ὀλίγον καταπλασθέντα. ἑψόμενα δὲ, καταντλήματα χιμετλιώντων ἐστὶ χλιαρόν. ἡ δὲ ῥίζα πταρμὸν κινεῖ, ξηρὰ λεία προσφερομένη τοῖς μυκτῆρσι· καὶ ὀδονταλγίας κουφίζει περιαπτομένη, θρύπτει μέν τοι αὐτούς.

Περὶ Ἀνεμώνης. Κεφ. σζ.

ΑΝΕΜΩΝΗ διττή, ἡ μὲν ἀγρία, ἡ δὲ ἥμερος. καὶ τῆς ἡμέρου, ἡ μέν τις φοινικᾶ φέρει τὰ ἄνθη· ἡ δὲ, ὑπόλευκα ἢ γαλακτίζοντα, ἢ πορφυρᾶ. φύλλα δὲ κοριοειδῆ, λεπτοσχιδέστερα πρὸς τῇ γῇ· καυλία χνοώδη, λεπτά, ὑπὲρ ὧν τὰ ἄνθη ὥσπερ μήκωνος, καὶ μέσα κεφάλια μέλανα, ἢ κυανίζοντα· ῥίζα κατὰ μέγεθος ἐλαίας ἢ μείζων, οἱονεὶ γόνασι διειλημμένη. ἡ δὲ ἀγρία κατὰ πάντα μείζων τῆς ἡμέρου, καὶ τοῖς φύλλοις πλατυτέρα καὶ σκληροτέρα. τήν τε κεφαλὴν ἐπιμηκεστέραν ἔχει· ἄνθος φοινικοῦν, ῥιζία λεπτὰ καὶ πλείω. ἡ δέ τις ἔχει φύλλα μέλανα, δριμυτέρα οὖσα. Δύναμιν δὲ ἔχουσι δριμεῖαν ἀμφότεραι· ὅθεν ὁ χυλὸς τῆς ῥίζης αὐτῆς ῥινὶ ἐγχυθεὶς πρὸς κεφαλῆς κάθαρσιν ἁρμόζει. μασηθεῖσα δὲ ἡ ῥίζα, φλέγμα ἄγει. ἑψηθεῖσα δὲ ἐν γλυκεῖ καὶ καταπλασσομένη, ὀφθαλμῶν φλεγμονὰς ἰᾶται· καὶ τὰς ἐν ὀφθαλμοῖς οὐλὰς καὶ ἀμβλυωπίας ἀποσμήχει, ἀνακαθαίρει δὲ καὶ τὰ ῥυπαρὰ τῶν ἑλκῶν. τὰ δὲ φύλλα καὶ οἱ καυλοὶ * συνεψηθέντες πτισάνῃ καὶ ἐσθιόμενα, γάλακτα σπᾷ. ἐν προσθέτῳ δὲ ἔμμηνα ἄγει. καταπλασθέντα δὲ, λέπρας ἀφίστησιν. Ἔνιοι δὲ

A Radice nititur exigua, candida & amara, adnatis ceu capillamentis, hellebori modo, fibrata: iuxta fluēta nascitur. Alterum est lanuginosius, longioréque caule, pluribus foliorum incisuris; plurimum in Sardinia proueniēs, acerrimum, quod etiam syluestre apium appellant. Est & tertium valde paruum & odore graui, flore aureo. B Quartum simile huic, flore lacteo. Folia & caules tenelli vim habent illitu exulcerandi, & vsque adeò vrendi, vt etiam crustas cum dolore inducāt. Quare scabros vngues auferūt, psoras remouent, stigmata delēt: itémque formicationes ac pensiles verrucas & alopecias ad breue tempus C imposita tollunt. Quin & tepente eorum decocto perniones fouētur. Radix verò sicca tritáque, sternutamenta ciet, naribus admota: dentium quoque dolores appensa leuat, ipsos tamen rumpit.

De Anemone. Cap. CCVII.

ANEMONE duûm est generū: D syluestris quidem vna, satiua altera. Et in satiuæ quidem genere est quæ phœniceos flores habeat, altera quæ candicantes, aut lacteos, aut purpureos. Harū folia coriandro similia, sed proximè terram scissa tenuiùs. Cauliculi lanuginosi, tenues, in quibus flores veluti papaueris, & E in medio capitula nigra aut cærulea: radix oliuæ magnitudine, aut etiā maior, veluti geniculis distīcta. At syluestri amplitudo prsus maior quàm satiuę, foliísque est latioribus ac durioribus: capite oblongiore, flore phœniceo, tenuib⁹ ac plurib⁹ radiculis. Est & quædam folijs nigris, quæ quidem acrior est. Vis vtriusque acris: qua de causa ipsius F radicis succus naribus infusus valet ad purgandum caput. Commanducata verò radix, pituitam trahit. Decocta autem in passo & imposita, medetur oculorum inflammationibus: sed & cicatrices eorundē ac hebetudines emendat, sordidáque vlcera expurgat. Cæterùm folia & G caules si cum ptissana decoquantur, & in cibo sumantur, lactis fœcunditatem prestāt; subdita autem in pesso menstrua ciunt. Illita quoque, lepras eximunt. Sunt qui

Lacuna legit ῥίζαν μίαν μικρὰν λαχνώ.

Orib. χνοατωδέστερον Plin. foliosius.

V. καυλότερον

Fortè Σαρδόνι

Dodonæus restituit εὔοσμον

Addit Ald. τὸ εἶδος

Cat. χλοωδέστερον.

Ruell & Marc. inter τὰ φύλλα & ἢ, οἱ καυλοὶ, καὶ τὰ ἄνθη videtur legisse. Sic & habetur in nothis Ald. cod.

V: addit χλιαρά.

Alter χλοώδη, quam scripturā Serapio & Hermolaus secuti sunt.

V. vsque ad δριμυτέρα οὖσα nil habet.

V. quidam addit λίαν, alius, ἐλκοῦσαν.

V. quidam putat hæc ad finē vsq; illegitimè ascripta, & expositionē quandā esse.

nesciẽtes ab anemone syluestri distinguere argemonen dictam & papauer rhœas (de quo inter genera papaueris agemus) propter florum in puniceo colore conuenientiam, eupatorium errore ducti argemoniam appellent. Veruntamen tum argemone, tum & rhœas minùs saturato puniceo colore visuntur, & vtraque seriùs floret. Quinetiam argemone croceum gustúq; admodum acrem liquorem reddit: rhœas verò, candidiorem & acrem. Insuper vtrique intermedia sunt capitula syluestris papaueris similia, nisi quòd argemones quidem capitulum supernè latiusculum est, rhœadis autem aliquantò angustius. At anemones genera neque liquorem reddunt, neque capitula calycésve habent, sed velut asparagi cacumen. Denique & in aruis, cultísve illa plerunque nascuntur.

De Argemone. Cap. CCVIII.

ARGEMONE tota quidem syluestri papaueri similis est: sed folium habet quale anemone, diuisum: florẽ in cauliculo puniceum: caput quale papauer rhœas, sed oblongius & summis partibus latum: radicem rotundam: liquorem verò reddit croci colore & acrem. Illita folia argema & nubeculas expurgant, inflammationésque compescunt.

De Anagallide. Cap. CCIX.

ANAGALLIDIS duo sunt genera, quæ flore distant. Nam quæ cæruleo est flore, fœmina dicitur: mas, quę phœniceo. Frutices sũt exigui, in terra iacentes, quibus folia in quadrangulis cauliculis pusilla, subrotunda, ad folia helxines accedẽtia: fructus rotundus. Vtraque porrò vim habet mitigãdi, inflammationes arcendi, adactos corpori aculeos extrahendi, & nomas cohibendi. At succus earum capitis pituitam gargarizatu euocat, & naribus infusus dentium dolorem lenit, si in narem dolenti denti oppositam immissus fuerit. Emendat & argema cum melle Attico, & oculorum hebetudini opitulatur. Sed & morsis à vipera prodest, ex vino

A μὴ δυνάμενοι διορίζειν ἀπὸ τῆς ἀγρίας ἀνεμώνης τὴν λεγομένην "ἀργεμώνην καὶ τὴν ῥοιάδα μήκωνα (περὶ ἧς ἐν ταῖς μήκωσιν ἱστορήσομεν,) διὰ τὸ τῶν ἀνθῶν ὁμόχροιον, φοινικῶν ὑπαρχόντων, πλανώμενοι τὴν ἀργεμώνην εὐπατόριον ὀνομάζοντες. πλὴν τῆς ἀργεμώνης ἧττον βαθὺ τὸ φοινικοῦν ἐστι καὶ τῆς B ῥοιάδος, "ὀψιαίτερον δὲ αὕτη καὶ ἡ ἀργεμώνη ἀνθοῦσι. καὶ ἡ μὲν ἀργεμώνη ὀπὸν ἀνίησι κροκίζοντα, καὶ δριμὺν πρὸς τὴν γεῦσιν ἰσχυρῶς· ἡ δὲ ῥοιὰς, λευκότερον καὶ δριμύν. ἀμφότεραι δὲ μεταξὺ κεφάλια μήκωνι ἀγρίᾳ παραπλήσια ἔχουσι, πλὴν τὸ μὲν τῆς "ἀργεμώνης ἄνωθεν *ὑπόπαχυ, τὸ δὲ τῆς C ῥοιάδος, ὑπόστενον. αἱ δὲ ἀνεμῶναι οὔτε ὀπὸν ἀνιᾶσιν, οὔτε κωδίαν ἔχουσιν, ἀλλ' οἱονεὶ ἀσπαράγου ἄκρον. ἐν ἀρούραις τε τὸ πλεῖον ἐκεῖναι φύονται.

Περὶ Ἀργεμώνης. Κεφ. σή.

ΑΡΓΕΜΩΝΗ, ὅλον μὲν ἐστὶ ὅμοιον ἀγρίᾳ μήκωνι. "τὸ δὲ φύλλον ἀνεμώνῃ D ἔχει ὅμοιον, "ἐσχισμένον, *"ἄνθος φοινικοῦν, κεφαλὴν δὲ ἐοικυῖαν μήκωνι ῥοιάδι, ἐπιμηκεστέραν δὲ καὶ πλατεῖαν κατὰ τὰ ἄνωθεν μέρη· ῥίζαν στρογγύλην. ὀπὸν δὲ ἀνίησι κροκίζοντα, δριμύν. καθαίρει δὲ ἄργεμα καὶ νεφέλια. καὶ φλεγμονὰς παρηγορεῖ τὰ φύλλα "καταπλασσόμενα.

E "Περὶ Ἀναγαλλίδος. Κεφ. σθ'.

ΤΗΣ ἀναγαλλίδος διττὸν εἶδός ἐστι, διαφέρον ἄνθει. ἡ μὲν γὰρ κυάνεον ἔχουσα τὸ ἄνθος, θήλεια λέγεται· ἡ δὲ τὸ φοινικοῦν, ἄρρην. θαμνία δέ ἐστι κεχυμένα ἐπὶ γῆς, φύλλα ἔχοντα ἐπὶ τετραγώνων καυλίων μικρὰ, ὑποστρόγγυλα F ["πρὸς τὰ τῆς ἑλξίνης,] καρπὸν περιφερῆ· εἰσὶ δὲ ἀμφότεραι *πραϋντικαὶ ἀφλέγμαντοι, σκολόπων "ἐπισπαστικαὶ, νομῶν ἐφεκτικαί. ὁ δὲ χυλὸς αὐτῶν ἀναγαργαριζόμενος, ἀποφλεγματίζει κεφαλήν· καὶ ῥισὶν ἐγχεόμενος, ὀδόντων πόνον παύει, ἐὰν εἰς τὸν ἀντικεί- G μενον μυξωτῆρα τῷ ἀλγοῦντι ἐμβληθῇ· καθαίρει καὶ ἄργεμα μετὰ μέλιτος Ἀττικοῦ, καὶ ἀμβλυωπίαις βοηθεῖ. ὠφελεῖ καὶ ἐχιοδήκτους μετ' οἴνου

Alter ἀργεμίδα

In altero legitur eodem sensu: ὀψιαίτερον δὲ αὗται τῶν ἀνεμωνῶν.

Vulg. exempl. ἀνεμώνης

V. codex τὸ δὲ φύλλον ἀργεμώνης ἐσχισμένον. Par. inserit ἄνθος Par. καυλὸν

In fine v. cod. margo habet, καὶ ἑτέρα εὑρίσκεται μικρὰ, εὐπατορίῳ ἐμφερὴς πόσως. Hoc cap. in cod. vet. Crateuæ tribuitur.

V. caret conclusis.

ἐπισπαστική

V. caret, vsque ad ἐγχεόμενος.

Lacuna addit ex cod. v. καὶ ὑδρωπικοῖς

V. cod. quidã in extremo cap. καὶ Κρατεύας ὁ ῥιζοτόμος: αἱ ἀγαλλίδες ἀμφότεραι τραυματικαί, ἀφλέγμαντοι, σκολόπων ἐπισπαστικαί. Catac. addit, καὶ Κρατεύας ὁ ῥιζοτόμος εἰς τὸ αὐτὸ τὰ αὐτά φησιν ἀπαραλλάκτως.

V. μικρά
V. γωνιοειδῆ

Ald. τοῖς τρισὶ δακτ.

Deest in Ald.

Hæc v. non habet.

V. αἱμοῤῥαγοῦντα

Lacuna legit in antiquo, μελανοκάρπου
V. ἄνοιαν, alius ἀγονίαν, alius ἀτοκίαν.
Al. παραφέρουσι

Byzantinus codex caret.

Al. ἐγκλυζόμενος.

πινόμενος, καὶ νεφριτικοῖς, καὶ ἡπατικοῖς." φασὶ δὲ ἔνιοι τὴν μὲν ἔχουσαν τὸ κυάνεον ἄνθος, προπτώσεις δακτυλίου στέλλειν· τὴν δὲ τὸ φοινικοῦν, ἐρεθίζειν καταπλασθεῖσαν."

Περὶ κισσοῦ. Κεφ. σί.

ΚΙΣΣΟΣ πολλὰς ἔχει διαφορὰς τὰς κατ' εἶδος, τὰς δὲ γενικωτάτας τρεῖς. λέγεται γὰρ ὁ μέν τις λευκός, ὁ δὲ, μέλας, ὁ δὲ, ἕλιξ. ὁ μὲν οὖν λευκός, φέρει τὸν καρπὸν λευκόν· ὁ δὲ μέλας, μέλανα ἢ κροκίζοντα, ὃν δὴ καὶ ἰδιωτικῶς Διονύσιον καλοῦσιν. ὁ δὲ ἕλιξ ἄκαρπός τε ἐστὶ, καὶ *λευκὰ ἔχει τὰ κλήματα, καὶ τὰ φύλλα "λεπτὰ καὶ "γωνιώδη καὶ *ἐρυθρά. πᾶς δὲ κισσὸς δριμύς ἐστι, στυπτικός, τῶν νευρωδῶν ἁπτικός. ποιεῖ δὲ αὐτοῦ τὰ μὲν ἄνθη "τρισὶ τοῖς δακτύλοις ληφθέντα καὶ ποθέντα ἐν οἴνῳ, πρὸς δυσεντερικούς. δὶς δὲ τῆς ἡμέρας δεῖ πίνειν· καὶ πρὸς πυρίκαυστα δὲ ἁρμόζει σὺν κηρωτῇ λεανθέντα. τὰ δὲ ἁπαλὰ τῶν φύλλων σὺν ὄξει ἑψόμενα, ἢ ὠμὰ "ἄρτῳ συλλεαινόμενα, σπλῆνα ἰῶνται. ῥινεγχυτεῖται δὲ ὁ χυλὸς τῶν φύλλων καὶ τῶν κορύμβων σὺν ἰρίνῳ, ["ἢ μέλιτι, ἢ νίτρῳ,] καὶ πρὸς τὰ χρόνια τῆς κεφαλῆς ἀλγήματα ἁρμόζει, καὶ ἐπιβρέχεται σὺν ὄξει καὶ ῥοδίνῳ· ὠταλγίας δὲ καὶ "πυορροοῦντα ὦτα σὺν ἐλαίῳ ἰᾶται. τοῦ δὲ "μέλανος κισσοῦ ὁ χυλὸς καὶ οἱ κόρυμβοι ποθέντες, "*ἀτονίαν ποιοῦσι, καὶ "παραφθείρουσι τὴν διάνοιαν πλεονασθέντες. λεῖα δὲ σφαιρία πέντε τῶν κορύμβων θερμανθέντα σὺν ῥοδίνῳ ἐν σιδίῳ, καὶ ἐνσταχθέντα εἰς τὸ ἀντικείμενον οὖς ἐπὶ ὀδονταλγίας, τὸ ἄλγημα πραΰνει. μελαίνουσι δὲ καὶ τὰς τρίχας οἱ κόρυμβοι. καταπλάσσεται δὲ τὰ φύλλα πρὸς πᾶν ἕλκος, ἑψηθέντα σὺν οἴνῳ. καὶ καταπλασσόμενα, κατακαύματα κακοήθη, καὶ ἐφήλιδας θεραπεύει ὡς προείρηται ἑφθά. κινοῦσι δὲ καὶ καταμήνια ὑποτεθέντες οἱ κόρυμβοι λεῖοι· καὶ ποθέντες δὲ μετὰ τὴν κάθαρσιν < πλῆθος, ἀτόκιον ἐστί." καὶ ὁ μόσχος δὲ τῶν φύλλων μέλιτι δευθεὶς καὶ προστεθεὶς τῇ μήτρᾳ, ἔμμηνα ἄγει καὶ ἔμβρυα. ὁ δὲ χυλὸς "ἐνσταζόμενος τὰς ἐν τοῖς ῥώθωσι δυσωδίας καὶ σηπεδόνας ἐκκαθαίρει. τὸ δὲ δάκρυον αὐτοῦ ψιλοῖ τρίχας· καὶ

A potus, itémque nephriticis, hepaticis, atque hydropicis. Cæterùm aiunt nonnulli impositam eam quę cæruleum edit florem, sedis procidẽtiam retrò agere: quæ verò phœniceum, eandem proritare.

De Hedera. Cap. CCX.

B HEDERA multas in specie differentias sortitur: summas autem genere tres. Est enim candida quędam, nigra altera, tertiáque quę vocatur helix. Et candida quidem, fructum fert candidũ: nigra, quam etiam vulgus Dionysiam vocat, nigrum aut croci æmulum. At helix fructum non gignit, tenues autem habet viticulas: folia verò parua, C angulosa & rubra. Porrò hedera omnis acris est & astringẽs, neruosúmque genus tentat. Flores ternis digitis capti, & in vino poti, ad dysentericos faciunt: sed bis die potari oportet. Ijdem cum cerato triti, ambustis prosunt. Recentia autem molliáve folia ex aceto decocta, aut cruda cum pane detrita, lienem sa- D nant. At succus foliorum & corymborum cum irino vnguento, melle aut nitro contra veteres capitis dolores vtiliter per nares infunditur. Perfunditur & eo caput cum aceto & rosaceo. Dolentibus verò purulentísque auribus cum oleo medetur. Nigræ autem hederæ suc- E cus & corymbi epoti sterilitatem faciunt, mentémque turbant largiùs sumpti. Globosi verò corymborum acini quinque, triti calfactíque cum rosaceo in Punici cortice, & in dolore dentium contrariæ auri instillati, dolorem mitigant. Denigrant & capillum corymbi. At folia in vino cocta, omni vlcerum F generi illinuntur. Ambusta quoque, etiã maligna, & maculas à sole contractas sanant, velut antè dictum est, decocta. Mouent & menses corymbi triti ac subditi. Ijdem post purgationes fœminarũ drachmæ pondere poti, spem conceptionis adimunt. Sed & pediculus foliorum melle irrigatus, & vuluæ in- G ditus menses & partus extrahit. Succus autẽ instillatus, narium graueolentiam emendat, & earundem putrida vlcera expurgat. Hederæ verò lachryma psilothrum est: ac

illitu pediculos enecat. Radicum denique succus in aceto potus, morsis à phalangio succurrit.

A κτείνει φθεῖρας ἐπαλειφόμενον. ὁ δὲ τῶν ῥιζῶν χυλὸς σὺν ὄξει "ποθεὶς, φαλαγγιοδήκτοις βοηθεῖ.

Lacuna ex vet. cod. restituit, σὺν ὄξει ἑψηθεὶς καὶ ποθείς. V. inserit, ὀδονταλγίαις

De Chelidonia. Cap. CCXI.

Περὶ Χελιδονίου τοῦ μεγάλου. Κεφ. σια.

CHELIDONIA maior caulem profert cubitalem, aut etiam altiorem, gracilem, qui quidem adnatos habet ramulos folijs refertos. B Sunt autem ea ranunculi folijs similia, at molliora tamen, & aliquantum colore glauco: flos verò secundum singula folia prodit, vti violæ albæ. Succus croceus est, acris, mordax, aliquantulum subamarus & graueolens. Radix supernè quidem singularis est, at infernè in multa crocea capillamenta fibratur. C ſiliquæ "Fructus ceu corniculati papaueris, tenuis, longus, coni seu metæ figura, in quo exigua semina papaueris seminibus maiora cõcluduntur. Succus melli admixtus, & in æreo vase prunis decoctus, oculorum aciem adiuuat. Folijs verò, radice & fructu ineunte æstate succus exprimitur: qui quidem siccatus D in vmbra digeritur in pastillos. Radix cum aniso ex vino albo pota, regio morbo medetur, itémque herpetibus, imposita cum vino: sed & commanducata dentium dolorem sedat. Porrò creditur chelidoniæ nomẽ sibi vendicasse, quòd primo statim hirundinum aduentu erumpat, earundémque discessu E marcescat. Sunt & qui tradiderint, si quis ex hirundinum pullis excæcatus fuerit, matres admota herba illius cæcitati mederi, adeóque visum restituere.

ΧΕΛΙΔΟΝΙΟΝ μέγα καυλὸν ἀνίησι πηχυαῖον, ἢ καὶ μείζονα, ἰσχνὸν, ἔχοντα παραφυάδας φύλλων μεστάς. φύλλα ὅμοια βατραχίῳ, τρυφερώτερα μέντοι τὰ τοῦ χελιδονίου καὶ ὑπόγλαυκα τὴν χρόαν. καὶ παρ' ἕκαστον φύλλον ἄνθος ὥσπερ τὸ λευκοΐου. χυλὸς δὲ κροκώδης, δριμὺς, δηκτικὸς, ποσῶς ὑπόπικρος καὶ δυσώδης· ῥίζα ἄνωθεν μέν ἐστι μία, κάτωθεν δὲ πλείονες, "κροκοειδεῖς τὴν χρόαν. καρπὸς δὲ ὥσπερ τῆς κερατίτιδος μήκωνος, λεπτὸς, μακρὸς ὡς κῶνος, ἐν ᾧ σπερμάτια μείζονα μήκωνος. ταύτης ὁ χυλὸς μιγεὶς μέλιτι καὶ ἑψηθεὶς ἐν χαλκῷ ἐπ' ἀνθράκων, ἁρμόζει πρὸς ὀξυδορκίαν. χυλίζεται δὲ τὰ φύλλα καὶ ἡ ῥίζα καὶ ὁ* καρπὸς ἀρχομένου θέρους, καὶ ξηραίνεται ἐν σκιᾷ καὶ ἀναπλάσσεται· ἡ δὲ ῥίζα πινομένη σὺν ἀνίσῳ καὶ οἴνῳ λευκῷ, ἰκτερικοὺς θεραπεύει καὶ ἕρπητας* καὶ καταπλασσομένη σὺν οἴνῳ. ὀδονταλγίας τε παύει διαμασωμένη. δοκεῖ δὲ ὠνομάσθαι χελιδόνιον, ἐπειδὴ ἅμα ταῖς χελιδόσι φαινομέναις ἀναφύεται, ληγούσαις δὲ συμπαρακμάζει. "τινὲς δὲ ἱστόρησαν ὡς ἐάν τις τυφλωθῇ τῶν τῆς χελιδόνος νεοσσῶν, αἱ μητέρες προσφέρουσαι τὴν πόαν, ἰῶνται τὴν πήρωσιν αὐτοῦ.

Ita v.c. ac vulgata exẽplaria his κροκ. τὴν χρόαν carent.

Lacuna legit in vet. cod. τινὲς δὲ προσιστόρησαν, ὅτι ἐὰν τυφλωθῇ τις τοὺς τῆς χελιδόνος νεοσσοὺς, αἱ μητέρες προσφέρουσαι τὴν πόαν ἰῶνται τὴν πήρωσιν αὐτῶν.

De Chelidonia minore. Cap. CCXII.

Περὶ Χελιδονίου τοῦ μικροῦ. Κεφ. σιβ.

CHELIDONIA minor, quam F syluestre triticum aliqui nuncuparunt, herbula est pediculis ab radice pendens, sine caule, folijs hederę figura, sed multò rotũdioribus ac minoribus, mollib⁹ & subpinguibus circũdata. Radices habet ex eodẽ callo complures, pusillas, in granorum tritici modũ aceruatim congestas, quarum tamen tres quatuórG ve in longitudinẽ protẽduntur. Cęterùm iuxta aquas palustriáque loca nascitur. Vim acrem obtinet, & anemones modo summã cutẽ exul-

Χελιδόνιον τὸ μικρόν, ὃ οἱ δὲ "πυρὸν ἄγριον ἐκάλεσαν, βοτάνιόν ἐστιν ἐκ μοσχῶν* ἀπηρτισμένον, ἄκαυλον, φύλλοις κισσοειδέσι, περιφερεστέροις δὲ μᾶλλον καὶ μικροτέροις, καὶ τρυφεροῖς, καὶ ὑπολιπαρέσι περιεχόμενον. ῥίζας δὲ ἔχει ἐκ τοῦ αὐτοῦ μικράς, πολλάς, ὥσπερ πυροὺς σεσωρευμένας. τρεῖς δὲ εἰσιν ἢ τέσσαρες αὐτῶν μακραὶ πεφυκυῖαι. φύεται δὲ παρ' ὕδασι καὶ τέλμασιν. ἔχει δὲ τὴν δύναμιν δριμεῖαν, παραπλησίαν "ἀνεμώνῃ, ἑλκοῦσαν τὴν ἐπιφά-

Ald. πυρεινόν.

Alius quidam, λιμωνίῳ. V. ἰχώρων

νεῖον· ψώρας τε καὶ ὄνυχας λεπρώδεις ἀφίστησιν. αἱ δὲ ῥίζαι χυλωθεῖσαι, χρήσιμοι εἰς ῥινεγχύσιαν μετὰ μέλιτος πρὸς κάθαρσιν κεφαλῆς.

A cerat: psoras item & scabros vngues eximit. Succus verò radicibus expressus, addito melle, ad purgandum caput naribus vtiliter infunditur.

Περὶ Ὀθόννης. Κεφ. σιγ΄.

De Othonna. Cap. CCXIII.

Quidam codices vetusti vsque ad ἔχει δὲ, omnino cæteris carent.

Hæc verba sic leguntur in veteri: τῆς κερατίτιδος μήκωνος χυλὸν, οἱ δέ. Sed vulgatam scripturam Goupylus meliorem esse censet.

Catacuz. ὀλιγόχυλα

ὌΘΟΝΝΑ· οἱ μὲν φασὶ τοῦ μεγάλου χελιδονίου χυλὸν εἶναι· οἱ δὲ, γλαυκίου· οἱ δὲ, "τῆς κερατίτιδος μήκωνος τῶν ἀνθέων χυλόν. ἔνιοι δὲ μίγμα ἀναγαλλίδος τῆς κυανέας καὶ ὑοσκυάμου καὶ μήκωνος χυλῶν. οἱ δὲ, βοτάνης Τρωγλοδυτικῆς τινὸς, ἥτις Ὀθόννα καλεῖται, εἶναι χυλόν· γεννᾶσθαι δὲ αὐτὴν καὶ ἐν τῇ κατ' Αἴγυπτον Ἀραβίᾳ. ἔχει δὲ τὰ φύλλα εὐζώμῳ ἐμφερῆ, πολύτρητα ὥσπερ σητόκοπα, ψαφαρά, "ὀλιγόφυλλα. ἄνθος δὲ φέρει κρόκινον, πλατύφυλλον· ὅθεν ἔδοξαν ἀνεμώνης αὐτὸ τινὲς εἶδος εἶναι. χυλίζεται δὲ καὶ εἰς τὰ ὀφθαλμικὰ ὅπου δεῖ ἀποκαθαίρειν, δάκνουσα, καὶ πάντα τὰ ἐπισκοτοῦντα ταῖς κόραις ἀποσμήχουσα. φασὶ δέ τινα καὶ ὑγρασίαν ἀπορρεῖν τῆς βοτάνης, ἣν πλύνοντες καὶ χωρίζοντες τὴν λίθον, ἀναπλάσσουσι τροχίσκους πρὸς τὰ αὐτά. ἔνιοι δὲ φασὶν αὐτὴν λίθον εἶναι Αἰγύπτιον ἐν τῇ Θηβαΐδι γεννώμενον, χαλκίζοντα, μικρὸν τῷ μεγέθει, δάκνοντα τὴν γλῶσσαν μετὰ πυρώσεως καὶ στύψεως.

OTHONNAM aiunt nonnulli maioris Chelidoniæ succum esse, quidam glaucij: alij floribus B corniculati papaueris expressum succum: alij anagallidis cæruleæ hyoscyami & papaueris succorum misturam esse contendunt. Alij denique Troglodyticæ cuiusdam herbæ succum, quæ Othonna vocetur: nascíque eam in eo Arabiæ tractu, qui ad Ægyptum spectat. Habet C hæc folia erucæ proxima, crebrò perforata, & tanquam à tineis pertusa, squalore obsita, pauca: quare quidam anemones speciem esse existimauerunt. Ex ea succus expressus oculorum medicamentis conuenit, vbi expurgare opus est. Mordet enim, & quæcunque oculis caliginem offundunt absterget. Tra- D dunt & humorẽ quendam ex herba emanare, qui elotus, semotis lapillis, in pastillos ad eadem digeratur. Aliqui tamen affirmant lapidem Ægyptium esse, in Thebaïde nascentem, ęreo colore, exigua magnitudine, gustu cum feruore quodam & astrictione mordaci.

Περὶ Μυὸς ὤτων. Κεφ. σιδ΄.

E De Myosotide, seu muris auricula. Cap. CCXIIII.

Mathioli exemplar, λεπτὰ ἢ μικρὰ ῥάχ.

Vetus hanc partem non legit: alij continuè legunt.

Sic Ruellij codex, at Par. ἀλσίνην.

ΜΥΟΣ ὦτα, οἱ δὲ μυὸς ὠτίδα καλοῦσιν, ἀνίησι καυλοὺς ἀπὸ μιᾶς ῥίζης πλείονας, ὑπερύθρους τὰ κάτωθεν καὶ κοίλους· φύλλα δὲ ἐπιμήκη καὶ στενά, ῥάχιν * ἐπηρτημένην ἔχοντα, μελανίζοντα, ἀνὰ δύο πεφυκότα ἐκ διαστημάτων, εἰς ὀξὺ ἀπολήγοντα. ἐκφύεταί τε λεπτὰ καυλία ἐκ τῶν μασχαλῶν, ἐφ' ὧν ἀνθύλλια κυανίζοντα μικρά, ὡς τὰ τῆς ἀναγαλλίδος· ῥίζα δὲ δακτύλου τὸ πάχος, ἔχουσα πολλὰς ἀποβλαστήσεις. "καθόλου δέ ἐστιν ὁμοία ἡ πόα τῷ σκολοπενδρίῳ, λειοτέρα δὲ καὶ ἐλάττων. ταύτης ἡ ῥίζα καταπλασθεῖσα αἰγιλώπια ἰᾶται. τινὲς δὲ καὶ τὴν * ἀλσίνην μυὸς ὠτίδα καλοῦσιν.

MVRIS auricula, quam myosotida vocant, caules promit ab vna radice plures, aliquatenus infernè rubẽtes & concauos: folia oblonga, angusta, dorsi spinam elatam & eminulam habentia, nigricantia, F per interualla assiduè geminata, & in mucronem desinẽtia. Prodeunt verò ex alis tenues cauliculi, in quibus flosculi cęrulei, parui, vt anagallidis. Radix digitali est crassitudine, multis fibrata capillamentis. Est denique, vt semel finiam, herba scolopendrio similis, sed læuior ac G minor. Huius radix imposita ægilopas sanat. Sunt & qui alsinẽ myosotida vocitent.

De Isatide

De Isatide satiua, seu glasto. Cap. CCXV.

ISATIS satiua, qua lanarum infectores vtuntur, folium habet plantagini simile, verùm pinguius nigriúsque: caulem verò altitudine duos excedentem cubitos. Imposita folia œdema quoduis atque tubercula discutiunt, cruentáque vulnera glutinant. Erumpentem quoque sanguinem sistunt, & phagedænas, herpetas, erysipelata ac putrescentia vlcera sanant.

De Isatide syluestri. Cap. CCXVI.

Isatis syluestris, antedictæ similis est, sed folia fert maiora, quæ ad lactucæ folia accedunt: caules verò tenuiores, multifidos, quadantenus rubentes, è quorum cacumine folliculi multi linguarum figura dependent, in quibus semen: florem denique luteum ac tenuem. Eadem quæ & suprà dicta præstat, sed præterea lienosis tam pota quàm imposita auxiliatur.

De Telephio. Cap. CCXVII.

TELEPHIVM portulacæ simile est & foliis & caule: alas verò binas habet singulis foliorum geniculis inhærentes: ramuli seni septenive à radice fruticant, folijs referti cæruleis, crassis, lentis atque carnosis: flores denique lutei sunt aut candidi. Vere nascitur in vitibus locísque cultis. Folia ad senas horas imposita, vitiliginem albam sanant: verùm posteà hordeaceam farinam adhibere oportet. Tollunt & vitiligines alphos dictas, ex aceto in sole illita: sed vbi inaruerint, abstergi ea oportet.

Libri secundi finis.

A

Περὶ Ἰσάτιδος ἡμέρου. Κεφ. σιε'.

ΙΣΑΤΙΣ ἥμερος, ἡ (ᾗ) βαφεῖς χρῶνται, φύλλον ἔχει ἀρνογλώσσῳ ἐμφερές· λιπαρώτερον δὲ καὶ μελάντερον, καυλὸν δὲ ὑπὲρ δίπηχυν. Δύναται δὲ τὰ φύλλα καταπλασσόμενα πᾶν οἴδημα διαφορεῖν, καὶ φύματα καὶ ἔναιμα τραύματα κολλᾶν. αἱμορραγίας τε στέλλειν, καὶ φαγεδαινικὰ, καὶ ἕρπητας, ἐρυσιπέλατά τε καὶ σηπεδόνας θεραπεύειν. B

V. caret.

V. addit οὐ διακινοῦντα

Περὶ Ἰσάτιδος ἀγρίας. Κεφ. σις'.

Margo: καὶ πρὸς πάντα τὰ κακοήθη δραστικῶς αὐξάνεται.

Ἰσάτις ἀγρία, παραπλησία οὖσα τῇ προ αὐτῆς, φύλλα ἔχει μείζονα πρὸς τὰ τῆς θρίδακος. καυλοὺς δὲ λεπτοτέρους, πολυσχιδεῖς, ὑπερύθρους, ἔχονται δὲ ἄκρου C ὥσπερ θυλάκια γλωσσοειδῆ πολλὰ ἀποκρεμάμενα, ἐν οἷς τὸ σπέρμα. ἄνθος μήλινον, λεπτόν. Δύναται δὲ τὰ αὐτὰ τῇ προ αὐτῆς, ὠφελοῦσα καὶ σπληνικοὺς πινομένη καὶ καταπλασσομένη.

Epitom. addit, πλὴν δριμεῖαν καὶ ξηραντικωτέραν εἶναι.

D

Περὶ Τηλεφίου. Κεφ. σιζ'.

ΤΗΛΕΦΙΟΝ, τοῦτο καὶ τοῖς φύλλοις καὶ τῷ καυλῷ ἔοικεν ἀνδράχνῃ· μασχάλας ἔχον δύο παρ' ἕκαστον γόνυ τῶν φύλλων ἐμφυομένας. ἀφ' ὧν κλωνία ς'. ἢ ζ'. ἀπὸ τῆς ῥίζης πλήρη φύλλων κυανοειδῶν, παχέων τε καὶ γλίσχρων καὶ σαρκωδῶν, ἄνθη μήλινα ἢ λευκά. φύεται δὲ ἐν ἀμπελῶσι καὶ τόποις ἐργασίμοις ἔαρος. θεραπεύει δὲ καταπλασσόμενα τὰ φύλλα ἐπὶ ὥρας ἓξ λεύκην· δεῖ δὲ μετὰ ταῦτα ὠμῇ λύσῃ χρῆσθαι. αἴρει δὲ καὶ ἀλφοὺς ἐπιχριόμενα σὺν ὄξει ἐν ἡλίῳ. δεῖ μέντοι μετὰ τὸ ἀποξηρανθῆναι αὐτὰ ἀποψᾶν. E F

V. ἴνδον

Addit Matthioli codex στενὰ, λεπτὰ

Alter non habet hanc vocem, neque etiam eã Plinius expressit.

V. tantùm λευκά. Sed vulgatam scripturam rectiorem vult esse Goupylus, quia in telephio flores lutei spectentur.

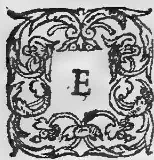
Τέλος τοῦ βιβλίου δευτέρου.

ΠΕΔΑΚΙΟΥ ΔΙΟΣΚΟΡΙΔΟΥ ἈΝΑΖΑΡΒΕΩΣ Περὶ ὕλης ἰατρικῆς λόγος τρίτος.

PEDACII DIOSCORIDIS ANAZARBAEI De medica materia Liber tertius.

IANO ANTONIO SARACENO, LVGDVNAEO, INTERPRETE.

ἘΝ μὲν τοῖς πρὸ τούτου βιβλίοις, φίλτατε Ἄρειε, παραδεδώκαμεν περὶ ἀρωμάτων, καὶ μύρων, καὶ ἐλαίων, καὶ δένδρων, καὶ τῶν ἀπ' αὐτῶν καρπῶν τε καὶ δακρύων, ἔτι τε ζώων καὶ σιτηρῶν καὶ λαχάνων, καὶ τῶν δριμύτητα κεκτημένων βοτανῶν. ἐν δὲ τούτῳ τρίτῳ τῷ ἄρχοντι, περὶ ῥιζῶν καὶ χυλισμάτων καὶ βοτανῶν καὶ σπερμάτων, συμφύλων τε καὶ φαρμακωδῶν ἐπελευσόμεθα.

Περὶ Ἀγαρικοῦ. Κεφ. α'.

ΑΓΑΡΙΚΟΝ ῥίζα φέρεται σιλφίῳ ἐμφερής, οὐ πυκνὴ τὴν ἐπιφάνειαν ὥσπερ τὸ σίλφιον, ἀραιὰ δέ ἐστιν ὅλη. ἔστι δὲ τὸ μὲν αὐτοῦ, ἄρρεν· τὸ δὲ, θῆλυ· ὧν διαφέρει τὸ θῆλυ ἔχον κτηδόνας εὐθείας ἐντός. τὸ δὲ ἄρρεν, περιφερές ἐστι καὶ πάντοθεν συμφυές. γεῦσις δ' ἀμφότερα ὅμοια· κατ' ἀρχὰς μὲν γλυκάζοντα, εἶτα ἐξ ἀναδόσεως ἔμπικρα. γίνεται δὲ ἐν τῇ Ἀγαρίᾳ τῆς Σαρματικῆς. λέγουσι δὲ οἱ μὲν, φυτοῦ ῥίζαν εἶναι, τινὲς δὲ, ἐν τοῖς στελέχεσι τῶν δένδρων κατὰ σῆψιν γίνεσθαι, ὥσπερ οἱ μύκητες. γίνεται δὲ καὶ ἐν τῇ κατὰ τὴν Ἀσίαν Γαλατίᾳ καὶ Κιλικίᾳ ἐπὶ τῶν κέδρων, εὔθρυπτον μέντοι καὶ ἀσθενές. τὴν μέντοι δύναμίν ἐστι στυπτικὸν, θερμαντικόν· ποιοῦν πρός τε στρόφους καὶ ὠμότητας, ῥήγματά τε καὶ πτώματα. ὀβολῶν δὲ δυοῖν πλῆθος διδόμενον μετ' οἰνομέλιτος, ἀπυρέτοις· πυρέσσουσι δὲ, ἐν μελικράτῳ. καὶ ἡπατικοῖς δὲ καὶ ἀσθματικοῖς, καὶ ἰκτερικοῖς καὶ δυσεντερικοῖς, καὶ νεφριτικοῖς καὶ δυσουροῦσι καὶ ὑστερικαῖς πνιξὶ, καὶ κακοχροίαις

Quidam, ἀναδύσεως.
Vulg. ἀγρίᾳ.
Marc. ῥιζῶν.
V. δένδρων. Sic Orib.
Mar. σπάσματα.
Marc. λειεντερικοῦσι.
V. caret.

PRIORIBVS quidem libris, amantissime Areæ, de aromatis, vnguẽtis, oleis, arboribus, earúmque fructibus & lachrymis: deindéque de animalibus, cerealibus, oleribus & acrimonia præditis herbis egimus. In hoc verò tertio de radicibus, succis, herbis & seminibus tũ naturæ nostræ familiaribus, tum etiam medicamentosis disseremus.

De Agarico. Cap. I.

AGARICVM radix fertur silphij similis, non tamen densa summa facie, veluti silphium, sed tota rarior. Duo eius genera: mas inquã, & fœmina. Præfertur verò fœmina, quæ quidem rectas intus habet pectinum modo venas & quasi diuisuras. Mas autem rotundus est, & vndique congener ac sui similis. Sed est similis vtrique gustus: scilicet initio dulcis, mox vbi diffundi per os cœperit, in amaritudinem transit. Gignitur in Sarmatię regione, quæ Agaria dicitur. Sunt verò qui plantæ radicem esse affirment: alij vti fungos ex putredine nasci in arborum caudicibus. Nascitur & in Galatia Asiæ & Cilicia in cedris, sed friabile & infirmius. Porrò Agaricum astringendi calfaciendiq; vim habet: estq; efficax contra tormina, cruditates, rupta & casus ab alto. Datur verò binis obolis ex vino mulso febrim non sentientibus: febricitantibus autẽ, in aqua mulsa: itémque hepaticis, suspiriosis, arquatis, dysentericis, nephriticis, ægrè meientibus, ab vtero strangulatis, atque fœdo pallore decoloratis

drachmæ pődere exhibetur: phthisicis autem ex passo: ac lienosis in aceto mulso. A stomachicis verò per se ita vt est, manditur ac deuoratur citra vllius liquoris sorbitionem: ac simili quoque modo datur acidum eructantibus. Sistit & sanguinis reiectiones, ternis obolis ex aqua sumptum. Facit & ad coxendicum articulorúmque dolores & comitiales morbos, si cum aceto mulso pari pődere assumatur. Menses quoque ciet, ac inflatione vteri vexatis mulieribus pari modo vtiliter exhibetur. Soluit & rigorem horrorémve, datum ante febrilium accessionum initia. Sed & aluũ purgat drachma vna aut altera, si cum aqua mulsa bibatur. Est & venenis pro antidoto, drachmæ vnius pondere cum diluta vini potione sumptum. Quin & serpentium ictibus ac morsibus tribus obolis ex vino potum auxiliatur. In summa internis omnibus vitijs subuenit, pro virium & ætatis ratione propinatum, his ex aqua, illis è vino, alijs ex aceto mulso, aliis denique ex aqua mulsa.

De Rha. Cap. II.

RHA, quod aliqui rheon vocant, prouenit in iis quæ supra Bosphorum sunt regionibus, ex quibus etiam affertur. Radix foris nigra, cẽtaurio magno similis, sed minor ac intus rubicundior, sine odore, laxa seu fungosa & aliquantum leuis. Optimum habetur quod teredines non sensit, si gustatu cum astrictione remissa lentescat, & commanducatum, colorẽ reddat pallidum, & quodammodo ad crocum inclinatem. Id epotum facit ad inflationes, stomachi imbecillitatem, & omne genus dolores, ad conuulsiones, spleneticos, hepaticos, nephriticos, torminosos, itémque aduersus vesicæ & pectoris vitia, distensiones hypochődriorum, icterinos affectus, ischiadas, sanguinis excreationes, suspiria, singultus, dysenterias & cœliacorum affectus, contra febrium circuitus & venenatorum morsus. Dabis verò ad singulos affectus, eodem quo agaricũ pondere & cum eisdem liquoribus: silicet febri carentibus, in vino mulso: febricitantibus autem, ex aqua mulsa: phthisicis, ex passo:

A < α'. διδόμενον· φθισικοῖς δὲ μετὰ γλυκέος· σπληνικοῖς δὲ μετ' ὀξυμέλιτος· καὶ στομαχικοῖς ὡς ἔστι διαμασώμενον καὶ καταπινόμενον, μηδενὸς ὑγροῦ ἐπιρροφουμένου. ὁμοίως δὲ καὶ ὀξυρεγμιῶσιν. ἵστησι δὲ καὶ αἵματος ἀναγωγάς, ὁλκὴ τριωβόλου μεθ' ὕδατος λαμβανόμενον. ποιεῖ καὶ πρὸς ἰσχίων
B καὶ ἄρθρων ἀλγήματα, καὶ ἐπιληψίας, μετ' ὀξυμέλιτος λαμβανόμενον τὸ ἴσον πλῆθος. ἄγει δὲ καὶ ἔμμηνα, καὶ ταῖς ἐμπνευματουμέναις ὑστέραις γυναιξὶν ὠφελίμως τὸ ἴσον δίδοται. λύει δὲ καὶ ῥίγη πρὸ τῆς ἐπισημασίας διδόμενον. καθαίρει δὲ καὶ κοιλίαν < α' ἢ β'. μετὰ μελικράτου πινό-
C μενον. ἔστι δὲ καὶ θανασίμων ἀντίδοτον μετὰ κράματος < μιᾶς ὁλκὴ λαμβανόμενον. καὶ πρὸς ἑρπετῶν δὲ πληγὰς καὶ δήγματα, ὁλκὴ τριωβόλου μετ' οἴνου πινόμενον βοηθεῖ· καὶ καθόλου πρὸς τὰ ἐντὸς πάντα πάθη ἁρμόζει, πρὸς δύναμιν καὶ ἡλικίαν διδόμενον, οἷς μὲν μεθ' ὕδατος, οἷς δὲ
D μετ' οἴνου, οἷς δὲ μετ' ὀξυμέλιτος " ἢ μελικράτου. — V. addit πολλάκις

Περὶ Ῥᾶ. Κεφ. β'.

"ΡΑ, οἱ δὲ ῥῆον καλοῦσι, " γεννᾶται ἐν τοῖς ὑπὲρ Βόσπορον τόποις, ὅθεν καὶ κομίζεται. ῥίζα " ἔξωθεν μέλαινα, κενταυρείῳ τῷ μεγάλῳ ἐοικυῖα, μικροτέρα μέντοι καὶ
E ἐνερευθεστέρα, " ἄοσμος, χαύνη, ὑπόκουφος. ἔστι δὲ αὐτοῦ κράτιστον τὸ ἀτερηδόνιστον, ἔγγλισχρόν τε κατὰ τὴν γεῦσιν μετ' ἀνειμένης στύψεως, διαμασηθέν τε ἔνωχρον καὶ κροκίζον πως τῷ χρώματι. Ποιεῖ δὲ πινόμενον πρὸς ἐμπνευματώσεις, στομάχου ἀτονίαν, ἄλγημα παντοῖον, σπάσματα,
F " σπληνικούς, ἡπατικούς, νεφριτικούς, στροφουμένους, καὶ τὰ περὶ κύστιν καὶ θώρακα, καὶ ὑποχονδρίων ἐντάσεις, καὶ τὰ περὶ ὑστέραν πάθη, ἰσχιάδας, αἵματος πτύσεις, ἄσθματα, λυγμούς, δυσεντερίας, κοιλιακὰς διαθέσεις, καὶ περιόδους, καὶ θηρίων δήγματα. δώσεις δὲ ὁμοίως τῷ ἀγαρικῷ πρὸς ἕ-
G καστον πάθος, τῇ αὐτῇ ὁλκῇ, καὶ ὑγροῖς χρώμενος· μετ' οἰνομέλιτος μὲν, ἀπυρέτοις· πυρέσσουσι δὲ, μετὰ μελικράτου· φθισικοῖς, μετὰ γλυκέος,

Alter. ῥᾶ ἢ ῥῆον. V. πολλοὶ δὲ ῥαποντικόν. Sed ab aliquo fortè ista irrepserunt, Vulg. exemp. carent.

Dodon. εὔοσμος legendum putat

V. addit μάλιστα τὸ ἔγγλ.

Lacuna scribit addi in v.c. καὶ ῥήγματα quod non omisit Plin. de rhacomate (sic enim vocat) agens lib. 27. cap. 12.

V. delet.
V. his vsque ad ἄχρι caret. itidemque Serapio.

σπληνικοῖς μετ' ὀξυμέλιτος· στομαχικοῖς A ὡς ἐστι διαμασώμενον καὶ καταπινόμενον, μηδενὸς ὑγροῦ ἐπιρροφουμένου. αἴρει δὲ καὶ πελιώματα καὶ λειχῆνας, μετ' ὄξους καταχρισθέν. καὶ φλεγμονὰς πάσας διαφορεῖ χρονίας, σὺν ὕδατι καταπλασσόμενον. ἡ δὲ ἀνωτάτω αὐτοῦ δύναμις, συπτικὴ μετὰ ποσῆς θερμασίας. B

Περὶ Γεντιανῆς. Κεφ. γ'.

Dalech. καὶ μάλιστα τὰ κατ' ἄκρον κείμενα μικρότερα.
V. ὑποσχισμένα μικρῶς
Dod. λάχαιον legisse videtur.
Aliqui cod. omittunt. παχ. πικραί.
V. ἀκρωτηρίοις, idem.
Dod. legit ῥυπτικήν.

ΓΕΝΤΙΑΝΗ δοκεῖ μὲν ὑπὸ πρώτου εὑρῆσθαι Γέντιδος τοῦ Ἰλλυριῶν βασιλέως, ἀφ' οὗ καὶ τὴν ἐπωνυμίαν ἔσχηκεν. ἧς τὰ φύλλα τὰ μὲν πρὸς τῇ ῥίζῃ, καρύᾳ ἢ ἀρνογλώσσῳ ὅμοια, ὑπέρυθρα· τὰ δὲ ἐν C μέσῳ τῷ καυλῷ, καὶ μάλιστα τὰ κατ' ἄκρον, ἐσχισμένα μικρῶς. καυλὸς δὲ κενός, λεῖος, τὸ πάχος δακτύλου, τὸ δὲ ὕψος δίπηχυς, γόνασι διειλημμένος, ἐκ διαστημάτων μειζόνων περιειλημμένος τοῖς φύλλοις· καρπὸν δὲ ἔχων ἐν κάλυξι πλατύν, κοῦφον, ἀχυρώδη, πρὸς τὸν τοῦ σφονδυλίου. D ῥίζαι μακραί, ὅμοιαι ἀριστολοχίᾳ τῇ μακρᾷ, παχεῖαι, πικραί. γεννᾶται δὲ ἐν ὑψηλοτάταις ἀκρωρείαις, καὶ συσκίοις τόποις καὶ ἐνύδροις. Δύναμιν δὲ ἔχει ἡ ῥίζα θερμαντικήν, * συπτικήν· βοηθεῖ δὲ θηριοδήκτοις ποτιζομένη < β'. τὸ πλῆθος, μετὰ πεπέρεως καὶ πηγάνου, καὶ οἴνου. τοῦ E δὲ χυλίσματος ὅσον < α'. καὶ πρὸς ὀδύνας πλευρῶν, καὶ πτώματα, ῥήγματά τε καὶ σπάσματα. εὔθετεῖ καὶ ἡπατικοῖς καὶ στομαχικοῖς, πινομένη μεθ' ὕδατος. ἐκβάλλει δὲ ἔμβρυα ἡ ῥίζα ὡς κολλύριον προστιθεμένη. ἐστι δὲ καὶ τραυματική, ἐπιτιθεμένη ὡς τὸ λύκιον, νομῶν τε ἑλκῶν ἴαμα, καὶ F μάλιστα τὸ χύλισμα, καὶ ὀφθαλμῶν ἐπίχρισμα φλεγμαινόντων. μίγνυται δὲ καὶ εἰς τὰ δριμέα τῶν κολλυρίων τὸ χύλισμα ἀντὶ μηκωνίου. ἐστι δὲ καὶ ἀλφῶν σμηκτικὴ ἡ ῥίζα. χυλίζεται δὲ θλασθεῖσα καὶ βραχεῖσα ἐν ὕδατι ἐπὶ ἡμέρας ε'. εἶτα ἑψηθεῖσα ἐν τῷ ὕδατι, ἄχρις αἱ ὑπερέχωσιν G αἱ ῥίζαι, καὶ μετὰ τὸ ψυγῆναι τὸ ὕδωρ διηθεῖται δι' ὀθονίου· καὶ ἕψεται ἄχρις ἂν γένηται μελιτῶδες τῇ συστάσει.

Alter, καὶ σπάσματα, quæ lectio sensum rei conuenientem Goupylo habere videtur. alius πτώματα.
V. κωνείου.

spleneticis ex aceto mulso. At à stomachicis ita vt est mandetur, ac citra sorbitionem vllam deuorabitur. Tollit quoque liuētia, lichenásque cum aceto illitum: atque inflammationes omnes veteres ex aqua impositum dissipat. Cæterùm summa ipsius vis, astringens est cum aliquanto calore.

De Gentiana. Cap. III.

GENTIANA primùm inuenta creditur à Gentio Illyriorū Rege, à quo etiam cognomentum habuit. Huius folia, quę quidem proximè radicem sunt, iuglandi plantaginíve similia, subrubentia: quæ verò in medio sunt caule, maximéq; quæ circa cacumen, paulùm dissecta. Caulis inanis, læuis, digiti crassitudine ac binûm cubitorum altitudine, geniculis distinctus, & maioribus ex interuallis * foliis circundatus. Semen verò habet in calycibus latū, leue, acerosum, quod ad sphōdylij semen accedit. Radix longa qualis aristolochiæ longæ, crassa & amara. Nascitur in celsissimis montium iugis, locis vmbrosis aquosísq; e. Vis radici excalfactoria & detergens. Contra venenatarum bestiarum morsus duabus drachmis cum pipere & ruta ex vino pota auxiliatur. Extracti succi drachma ad laterum dolores, casus è sublimi, rupta & conuulsa prodest. Hepaticis quoque & stomachicis pota cum aqua subuenit. Radix collyrij modo subdita, partus eiicit: impositáque vt lycium vulneraria est, & cuniculatim depascentibus vlceribus medetur: præcipuè verò succo, qui quidem oculis etiam inflammatione laborantibus illinitur. Miscetur & succus acrioribus collyriis pro meconio. Sed & radix vitiligines alphos dictas absterget. Porrò extrahendi succi ratio hæc est: Contusa radix ad dies quinque aqua maceratur, posteà in eadem tantisper decoquitur, dum extent emineántque radices: ac vbi refrixit aqua, linteo excolatur, móxque discoquitur ad mellis crassitudinem,

* foliatus. V.

fictilíque vase reconditur.

De Aristolochia rotunda. Cap. IIII.

ARISTOLOCHIA ex eo nomen accepit, quòd optimè puerperis opitulari credatur. In eius generibus quædam est rotunda, quæ fœmina vocatur. Folijs hæc est hederaceis, cum acrimonia odoratis, subrotundis, mollibus, cum multis ab vna radice germinibus. Sunt verò prælonga quasi sarmenta: flores cádidi pileolorũ similitudine, in quibus quod rubicundum est grauiter olet.

De Aristolochia longa. Cap. V.

Longa autem Aristolochia mascula appellatur & dactylitis: folijs quàm rotunda oblongioribus, ramulis tenuibus, fermè dodrantalibus: flore purpureo, graueolente, qui vbi defloruit, pyro similis euadit. Rotundæ radix in orbem rapi modo conglobatur. Longæ verò, digiti crassitudinem implet, dodrátalis aut etiam maior. Ambæ colore intus buxeo, gustu amaræ ac virosę.

De Aristolochia Clematitide.
Cap. VI.

Est etiamnum tertia longa, quæ etiam clematitis, quasi sarmentosa seu sarmentitia, vocatur, ramulos habens tenues, folijs refertos subrotundis, minori semperuiuo similibus: flores rutæ: radices longiores, tenues, crasso aromáque redolente cortice vestitas: quæ priuatim vnguentariis ad vnguentorum spissamenta conducunt. Porrò cæteris quidem venenis resistit rotunda. At longa contra serpentes & venenata drachmæ pondere ex vino bibitur, atque etiam imponitur. Pota, pipere & myrrha additis, purgaméta omnia post partum in vtero relicta, menses & partus eiicit. Eadem quoque efficit subdita in pesso. Sed & rotunda ad eadem ad quæ & antedicta est efficax. Ex abũdanti verò suspiriis, singultibus, horroribus, lieni, ruptis, conuulsis & lateris doloribus, pota cum aqua auxiliatur. Extrahit & imposita aculeos ac spicula, ossiúmque squamas remouet. Vlcera quoque putrida emarginat, sordidáque expurgat, & caua cum íride ac melle explet.

A καὶ ἀποτίθεται ἐν ὀστρακίνῳ ἀγγείῳ.

Περὶ Ἀριστολοχίας στρογγύλης. Κεφ. δʹ.

ΑΡΙΣΤΟΛΟΧΙΑ ὠνόμασται μὲν ἀπὸ τοῦ δοκεῖν ἄριστα βοηθεῖν ταῖς *λοχοῖς. ἔστι δὲ ἡ μὲν στρογγύλη, θήλεια καλουμένη. φύλλα δὲ ἔχει κισσοειδῆ, εὐώδη μετὰ δριμύτητος, ὑποστρόγγυλα, *ἁπαλά, παρὰ πολλοῖς βλαστοῖς *ἐν μιᾷ ῥίζῃ. τὰ δὲ κλήματα *ἐπιμήκη. ἄνθη λευκά, οἱονεὶ πιλίσκοις. τὸ δὲ ἐν αὐτοῖς ἐρυθρόν, δυσῶδες.

Par. λοχείαις.
V. delet
B V. ἐκ μιᾶς ῥίζης
V. ὑπομήκη.

Περὶ Ἀριστολοχίας μακρᾶς. Κεφ. εʹ.

Η δὲ μακρὰ ἀριστολοχία ἄρρεν καλεῖται καὶ *δακτυλῖτις, φύλλα ἔχουσα ἐπιμηκέστερα τῆς στρογγύλης· κλωνία λεπτά, C ὡς σπιθαμῆς τὸ μέγεθος, ἄνθος πορφυροῦν, δυσῶδες, ὅπερ ἐξανθῆσαν ἀπίῳ παραπλήσιον γίνεται. ῥίζα δὲ τῆς μὲν στρογγύλης, περιφερής, γογγυλιδιόμοια. ἡ δὲ τῆς μακρᾶς, δακτύλου ἔχει τὸ πάχος, σπιθαμιαία ἢ καὶ μείζων. ἀμφότεραι δὲ τὰ πολλὰ πυξοειδεῖς ἔνδοθεν, πικραί τε τὴν γεῦσιν καὶ βρομώδεις.

V. vsque ad γίνεται caret.

D Περὶ Ἀριστολοχίας κληματίτιδος. Κεφ. ϛʹ.

Ἔστι δέ τις καὶ τρίτη μακρά, ἥ τις καὶ κληματῖτις καλεῖται, κλωνία ἔχουσα λεπτά, φύλλοις ὑποστρογγύλοις, ἀειζώου *μικροῦ ἐοικόσι περίπλεα, ἄνθη ἐοικότα πηγάνῳ· ῥίζας *μακροτέρας, λεπτάς, φλοιὸν ἐχούσας παχὺν καὶ ἀρωματίζοντα, E ἰδίως χρησιμευούσας μυρεψοῖς εἰς τὰς τῶν μύρων στύψεις. ποιεῖ δὲ πρὸς μὲν τὰ ἄλλα φάρμακα ἡ στρογγύλη, πρὸς δὲ τὰ ἑρπετὰ καὶ θανάσιμα ἡ μακρά. < αʹ. ὁλκὴ πινομένη μετ' οἴνου καὶ καταπλαττομένη· καὶ τὰ ἐν μήτρᾳ συνιστάμενα πάντα λόχια καὶ ἔμμηνα καὶ ἔμβρυα F ἐκβάλλει, ποθεῖσα μετὰ πεπέρεως καὶ σμύρνης. καὶ ἐν πεσσῷ δὲ προστεθεῖσα, τὰ αὐτὰ δρᾷ. ἡ δὲ στρογγύλη ποιεῖ μὲν πρὸς ἃ καὶ ἡ προειρημένη. ἐκ περιουσίας δὲ βοηθεῖ ἄσθματι, λυγμῷ, ῥίγει, σπληνί, ῥήγμασι, σπάσμασιν, ἀλγήμασι πλευρᾶς, ποθεῖσα μεθ' ὕδατος. ἀνάγει δὲ καὶ σκόλοπας, ἀκί- G δας. λεπίδας ὀστῶν καταπλασσομένη ἀφίστησι· καὶ σηπεδόνας περιχαράσσει, καὶ τὰ ῥυπαρὰ ἐκκαθαίρει ἕλκη· καὶ τὰ κοῖλα *πληροῖ σὺν ἴριδι καὶ μέλιτι.

V. στρογγύλοις μακροῖς.
Orib. μακροτέρας.
Lacuna ex v. c. suppleta.

σμήχει δὲ καὶ οὖλα καὶ ὀδόντας. δοκεῖ δὲ καὶ ἡ κληματῖτις πρὸς τὰ αὐτὰ ποιεῖν· ἐλαττοῦται μέντοι τῇ δυνάμει τῶν προειρημένων.

Περὶ Γλυκυρρίζης. Κεφ. ζ'.

ΓΛΥΚΥΡΡΙΖΑ γεννᾶται πλείστη ἐν Καππαδοκίᾳ, καὶ Πόντῳ. ἔστι δὲ θαμνίσκος, ῥάβδους ἔχων διπήχεις, περὶ οἷς τὰ φύλλα πυκνά, ἐοικότα σχίνῳ, λιπαρὰ καὶ κολλώδη ἁπτομένῳ. τὸ δὲ ἄνθος ὑακίνθῳ ὅμοιον· καρπὸς δὲ πλατάνου σφαιρίων μέγεθος, τραχύτερος, λοβοὺς ἔχων ὡς φακοῦ, πυρροὺς, μικρούς. ῥίζαι μακραί, πυξοειδεῖς ὡς γεντιανῆς, ὑπόστρυφνοι, γλυκεῖαι· χυλίζονται ὥσπερ τὸ λύκιον. ποιεῖ δὲ τὸ χύλισμα πρὸς τραχύτητας ἀρτηρίας· δεῖ δὲ ὑποτιθέντας τῇ γλώττῃ ἀποχυλίζειν. ἁρμόζει δὲ καὶ πρὸς καῦσον στομάχου, καὶ πρὸς τὰ ἐν θώρακι καὶ ἥπατι· ψωριάσεις τε κύστεως καὶ νεφρίτιδας πινόμενον μετὰ γλυκέος· ἄδιψόν τέ ἐστιν ἀποχυλιζόμενον, καὶ τραυματικὸν περιχριόμενον, καὶ *στοματικὸν διαμασώμενον. καὶ τὸ ἀφέψημα δὲ τῶν ῥιζῶν προσφάτων πρὸς τὰ αὐτὰ ἁρμόζει. ἡ δὲ ῥίζα ξηρὰ λειοτριβηθεῖσα, πτερυγίοις καταπαστὸς ἐστὶν ἐπιτήδειος.

V. θάμνος.
V. μακροὺς retinet. Ita & Orib.
Catac. legit πυρροειδεῖς
V. addit ἔξωθεν. Al. addunt τὸ πρῶτον
Addit Lacuna ex V.c. γλαύκιον ἢ
Addit Matthioli cod. μέσον δὲ θερμοῦ καὶ ψυχροῦ
V. addit κατὰ κρᾶσιν
Vulg. καταπλαστὸς

Περὶ Κενταυρίου τοῦ μεγάλου. Κεφ. η'.

ΚΕΝΤΑΥΡΙΟΝ τὸ μέγα, οἱ δὲ νάρκην καλοῦσι, φύλλα ἔχει καρύᾳ βασιλικῇ ὅμοια, περιμήκη, χρώματι χλωρᾷ ὡς κράμβης, τὸ δὲ περιφερὲς αὐτοῦ ἐντετμημένον ὥσπερ πρίων· καυλὸν δὲ ἔχει ὡς λαπάθου δίπηχυν, ἢ καὶ τρίπηχυν, παραφυάδας ἀπὸ τῆς ῥίζης ἔχοντα πολλάς, ἐφ' ὧν κεφαλαὶ ὅμοιαι μήκωνι, ὑπομήκεις ἐν τῷ περιφερεῖ. ἄνθος κυανίζον· καρπὸς δὲ ὅμοιος κνήκῳ, ἐγκείμενος ὥσπερ ἐν ἐριώδεσι τοῖς ἄνθεσι· ῥίζα παχεῖα, στερρά, βαρεῖα, περὶ πήχεις δύο, μεστὴ χυλοῦ, δριμεῖα μετά ποσῆς στύψεως καὶ γλυκύτητος, ὑπέρυθρος. φιλεῖ δὲ λιπαρὰν γῆν, εὐήλιον, καὶ δρυμοὺς καὶ γεώλοφα. πλεονάζει δὲ ἐν Λυκίᾳ καὶ Πελοποννήσῳ, ἐν Ἤλιδι καὶ Ἀρκαδίᾳ καὶ Μεσσηνίᾳ, καὶ περὶ Φολόην καὶ Λυκίαν καὶ Σμύρνην. ἁρμόζει δὲ ἡ ῥίζα ῥήγμασι, σπάσμασι, πλευ-

V. omisit ποσῆς στύψεως
V. ἐρυθρός. Addunt nonnulli veteres, ὁμοίως δὲ καὶ ὁ χυλὸς ἐρυθρός. quam lectionem Hermolaus secutus est.

Gingiuas denique ac dentes extergit. Creditur & clematitis ad eadẽ pollere: sed efficacia tamen cedit antedictis.

De Glycyrrhiza. Cap. VII.

GLYCYRRHIZA, seu dulcis radix, plurima gignitur in Cappadocia & Ponto. Est verò frutex exiguus, ramis binûm cubitorum altitudine: circa quos folia sunt densa, lentisci, pinguia tactúque glutinosa. Flos est hyacinthi: fructus platani pilularum magnitudinis, asperior, qui siliquas habet lentium modo rufas, & paruas: radices longæ, buxei coloris, vti gentianæ, subacerbæ ac dulces: è quibus succus lycij modo elicitur. Est verò spissatus hic succus ad arteriæ scabritias efficax: verùm oportet vt linguæ subditus eliquescat. Sed & æstuanti stomacho ac thoracis & iocineris vitijs conuenit: necnon ad vesicæ scabiẽ ac renum vitia vtiliter ex passo bibitur. Idem eliquatus sitim sedat, illitúsque vulneribus accommodatur, atque commanducatus prodest oris affectibus. Quin & recentium radicum decoctum ad eadem conuenit. Arida verò radix ad læuorem detrita, pterygijs commodè inspergitur.

De Centaurio maiore. Cap. VIII.

CENTAVRIVM magnum, quod aliqui narcen appellãt, folia habet nucis iuglandis, oblonga, viridi brassicæ colore, serrata in ambitu: caulem verò, ceu rumicis, binũ aut etiam ternûm cubitorum, multis ab radice adnatis, in quibus capita ceu papaueris, in rotunditate longiuscula: flos cæruleus: ac semen cnico simile, veluti laneis floccis quibusdam inuolutum. Radix est crassa, solida, grauis, ad bina cubita, succi plena, cum quadam astrictione ac dulcedine acris, rubescens. Amat solum pingue & apricum, ac syluas & colles. Cæterùm copiosè nascitur in Lycia, Peloponneso, Helide, Arcadia & Messenia, atque circa Pholoen, Lyciã & Smyrnã. Cõuenit porrò radix ruptis, cõuulsis, pleu-

riticis, dyſpnœę, veteri tuſſi & ſanguinē excreantibus: ac ſiquidē abſit febris, in vino: ſin minùs, ex aqua drachmis duabus trita exhibetur. Similiter quoque ad tormina & vuluæ dolores. Sed & deraſa, & in collyrij formam vuluæ ſubdita, mēſes atque partus extrahit. Eadē ſuccus etiamnum præſtat. Eſt & illa vulneraria: ſiquidem recens tuſa, aut, ſi arida fuerit, antè macerata, deindéque tuſa, vulnera colligat & conglutinat. Quin & tuſam ſi quis ſimul cum carnibus coquat, carnes ipſæ cohæreſcent. Cæterùm Lyciæ incolæ ſuccum ipſius exprimunt, quo pro Lycio vtuntur. Vocata autem fuit Panacea, quoniam inflammationes omnes ſedat, ictuúmque impetus lenit: atque calculoſos, quibúſque ſubſtillum eſt lotium iniectione ſanat. Legitur verò paulò ante Solis exortum, ſerena tempeſtate, per quam pleniora perfectioráque ſunt omnia.

De Centaurio minore.

Cap. IX.

Centauriū paruū ſeu tenue, quod aliqui limnæū quaſi paluſtre vocāt, quoniā humecta riguáve amet loca, herba eſt hyperico aut origano ſimilis: cuius caulis dodrante altior eſt & anguloſus: flores ad lychnidis florum ſimilitudinē è puniceo colore in purpuram vergunt: folia minuta, quadantenus longiora, veluti rutæ: ſemen tritico ſimile: radix puſilla, læuis & ſuperuacua. Herba ipſa virens contuſa & impoſita, vulnera glutinat, vetera vlcera purgat & ad cicatricem perducit. Bilem autem humoréſque craſſos per aluum exigit, ſi decocta deuoretur. (aut bibatur) Ius verò decocti iſchiadicis conueniēter infunditur: trahit enim ſanguinem, dolorémque leuat. At ſuccus oculorum medicamentis perquàm vtilis: quippe qui quę pupillis caliginem offundunt vnà cum melle diſcutiat. Vuluæ ſubditus menſes & partus extrahit: peculiariter verò neruorum vitiis epotus prodeſt. Succi autem extrahendi ratio hæc eſt: Legitur herba ſemine prægnās & diebus quinque (aqua) perfunditur, deindéque coquitur, dum aquæ ſuperemineat: mox vbi refrixit,

A ριτικοῖς, δυσπνοίᾳ, βηχὶ παλαιᾷ· αἱμοπτοϊκοῖς ἀπυρέτοις μετ᾽ οἴνου· πυρέσσουσι δὲ, μεθ᾽ ὕδατος < β΄. πλῆθος τῆς ῥίζης λείας διδομένης· πρὸς στρόφους ὁμοίως καὶ ὑστέρας ἀλγήματα. ἄγει δὲ καὶ ἔμμηνα καὶ ἔμβρυα εἰς σχῆμα κολλυρίου ξυσθεῖσα καὶ προστεθεῖσα τῇ ὑστέρᾳ. ὅ, τε χυλὸς τὰ αὐτὰ ποιεῖ. B ἔστι δὲ καὶ τραυματικὴ, ὑγρὰ μὲν κοπεῖσα, ξηρὰ δὲ προβραχεῖσα καὶ οὕτω κοπεῖσα. συνάγει γὰρ καὶ κολλᾷ· καὶ τὰ ἑψόμενα δὲ κρέα συνάγει, ἐάν τις αὐτὴν κόψας συνεψήσῃ. οἱ δὲ ἐν Λυκίᾳ αὐτὴν χυλίζοντες, χρῶνται αὐτῇ ἀντὶ Λυκίου. "ἐκλήθη δὲ Πανάκεια, ἐπειδὴ πάντα τὰ (V. non habent.) C φλεγμαίνοντα πάθη παύει, καὶ κρούσματα πληγῶν, στραγγουρίας τε παύει ἐν ἐνέμασι, καὶ λιθιῶντας. συνάγεται δὲ τοῦ ἡλίου μέλλοντος ἀνατέλλειν, ὥρᾳ ἁγνῇ ὅτε πληροῦνται ἅπαντα.

Hæc ad finē vſque accreuere. In vtroque vetuſto codice addi teſtatur Goupylus hoc loco, πολυφάρμακος ἐστὶ, quæ ſcriptura ab Hermolao recepta eſt.

Περὶ Κενταυρίου τοῦ μικροῦ.

Κεφ. θ΄.

D Κενταύριον τὸ μικρὸν", ὅ τινες "λιμναῖον καλοῦσιν, ἐπειδὴ ἐνίκμοις φιλεῖ τόποις. πόα ὑπερικῷ ἢ ὀριγάνῳ παραπλήσιός ἐστι, καυλὸν ἔχουσα ὑπὲρ σπιθαμὴν, γεγωνιωμένον. ἄνθη ἐν τῷ φοινικῷ ὑποπόρφυρα πρὸς τὰ τῆς λυχνίδος· φύλλα μικρὰ, "ὑπομήκη ὥσπερ E πηγάνου· καρπὸς ὅμοιος πυρῷ· ῥίζα μικρὰ, ἄχρηστος, λεία". Αὕτη κοπτομένη χλωρὰ καὶ καταπλασσομένη, τραυμάτων ἐστὶ κολλητικὴ, ἀνακαθαρτικὴ ἑλκῶν παλαιῶν καὶ ἀπουλωτική. ἀφεψηθεῖσα δὲ καὶ "καταπινομένη, ἄγει κατὰ κοιλίαν χολώδη καὶ παχέα. ἔγκλυσμά τε τὸ ἀφέ- F ψημα αὐτῆς, ἐπὶ τῶν ἰσχιαδικῶν ἁρμόδιον". ἄγει αἷμα καὶ κουφίζον. ὁ δὲ χυλὸς πρός τε τὰ ὀφθαλμικὰ εὔχρηστος, ἀποκαθαίρων τὰ ἐπισκοτοῦντα ταῖς κόραις σὺν μέλιτι· καὶ ἐν προσθέτῳ ἐμμηνίων ἀγωγὸς καὶ ἐμβρύων· ποθεὶς δὲ, ἁρμόζει τοῖς περὶ τὰ νεῦρα πάθεσιν ἰδίως". Χυ- G λίζεται δὲ ἡ πόα συλλεγομένη ἐγκύμων οὖσα σπέρματος, καὶ ἀποβρεχομένη ἡμέρας ε΄. εἶτα ἕψεται ἄχρις ἂν ὑπερέχοι τὸ ὕδωρ. ἔπειτα τούτου ψυχθέντος,

Addit Lacuna ex v.c. καὶ λεπτὸν

Corn. λιβάδιον, quo modo habetur apud Pliniū.

V. ὑπομήκη

Quidam addunt γευομένη δὲ ἐμποιεῖ πικρίαν. quas voces agnoſcit Marcellus.

Catac. πινομένη. quo modo legit Cornarius.

V. quidam addit, ὠφελεῖ μελαγχολίαν.

Epito. καὶ τοῖς καθ᾽ ἧπαρ ἐμφράξεσι, καὶ σπληνὶ ἐξωθεν.

A χυλίζεται δι' ὀθονίου θλιβείσης τῆς πόας, καὶ πάλιν ἕψεται μέχρι μελιτώδους συστάσεως. ἔνιοι δὲ χλωρὰν ἐγκύμονα αὐτὴν κόψαντες, ἐκθλίβουσι τὸν χυλὸν, καὶ βαλόντες εἰς κεραμεοῦν ἀγγεῖον ἀκόνιτον, ἐν ἡλίῳ συστρέφουσι, κινοῦντες ἀεὶ ξύλῳ. καὶ τὸ περιπεπηγμένον ἀεὶ ξύοντες, καὶ τῷ ὑγρῷ μιγνύντες, σκεπάζοντές τε νυκτὸς ἐπιμελῶς· ἡ γὰρ δρόσος κωλυτικὴ τῆς τῶν ὑγρῶν χυλῶν συστάσεως καθέστηκεν. ὅσα μὲν οὖν ἐκ ξηρῶν τῶν ῥιζῶν ἢ τῶν βοτανῶν ἐγχυλίζεται, ἑψόμενα σκευάζεται, ὡς ἡ γεντιανή. ὅσα δὲ ἐκ φλοιῶν ὑγρῶν ἢ ῥιζῶν ἢ βοτανῶν ἐκθλιβομένων, ἐν ἡλίῳ συστρέφονται, ὡς προείρηται. οὕτω καὶ ἡ θαψία καὶ μανδραγόρας καὶ "ὄμφαξ, καὶ τὰ ὅμοια τούτοις χυλίζεται." λύκιον μέντοι καὶ ἀψίνθιον καὶ ὑποκιστὶς καὶ τὰ ὅμοια τούτοις, ἑψόμενα συστρέφονται ὃν τρόπον προείρηται.

Ald. ὀμφακὴ

V. ista reiiciunt.

exprimitur & per linteolum excolatur. Expressum (reiecto spissamento) iterũ coquitur, vsque dũ mellis crassitudinem asciscat. Nonnulli eandem illam virentem prægnantémque semine contundunt, ex eáque succum exprimunt: quem fictili non picato inditum in sole lignea rude assiduè mouentes inspissant. B Quòd si quid concretum vasi adhærescat, identidem deradunt, reliquóque liquori permiscent. Noctu verò diligenter operiunt: quoniam ros liquidos succos coire densaríque prohibet. Quicunque igitur succi è siccis radicibus aut herbis eliciuntur, coctura præparantur, veluti gentianæ succus. Qui verò ex C recentibus corticibus, radicibus herbísve expressis: ad solem, vti antè dictum est, inspissantur. Hoc modò è thapsia, mandragora, vuis acerbis, cæterísque id genus succus elicitur. At lycium, absinthium, hypocisthis, & consimilia, coctura, eo quo dictum est modo, coguntur & inspissantur.

Περὶ Χαμαιλέοντος λευκοῦ. Κεφ. ι'.

D ΧΑΜΑΙΛΕΩΝ λευκός, ἰξίαν τοῦτον ἐκάλεσαν, διὰ τὸ ἔν τισι τόποις ἰξὸν εὑρίσκεσθαι πρὸς ταῖς ῥίζαις αὐτοῦ, ᾧ καὶ ἀντὶ μαστίχης χρῶνται αἱ γυναῖκες. ἔχει φύλλα ὅμοια σιλύβῳ ἢ σκολύμῳ, τραχύτερα δὲ καὶ ὀξύτερα καὶ ἰσχυρότερα τοῦ μέλανος· καυλὸν δὲ οὐκ ἔχει, ἀλλ' ἀφίησιν ἐκ τοῦ μέσου ἄκανθαν, ὁμοίαν ἐχίνῳ θαλασσίῳ ἢ κινάρᾳ· ἄνθη δὲ πορφυροειδῆ, ὥσπερ τρίχας ἐκπαππούμενας· καρπὸν δὲ κνίκῳ παραπλήσιον· ῥίζαν ἐν μὲν τοῖς εὐγείοις γεωλόφοις παχεῖαν, ἐν δὲ τοῖς ὀρεινοῖς ἰσχνοτέραν, λευκὴν διὰ βάθους, ὑπαρωματίζουσαν, βαρύοσμον, γλυκεῖαν. ἥτις ποθεῖσα ὀξυβάφου πλῆθος, ἄγει ἕλμινθα πλατεῖαν. λαμβάνεται δὲ σὺν οἴνῳ αὐστηρῷ μετὰ ὀριγάνου ἀποζέματος, καὶ ὑδρωπικοῖς δὲ ἐπιτηδείως δίδοται ὁλκὴ σὺν οἴνῳ· ἰσχναίνει γὰρ αὐτούς· καὶ πρὸς δυσουρίαν τὸ ἀφέψημα αὐτῆς πίνεται· ἔστι δὲ καὶ θηριακή, σὺν οἴνῳ ποθεῖσα. ἀποκτείνει καὶ κύνας καὶ ὗς, καὶ μύας, σὺν ἀλφίτῳ πεφυραμένη, καὶ ὑδρελαίῳ διεθεῖσα.

Vterque Goupyli codex, ποθεῖσα ὅσον

De Chamæleone albo. Cap. X.

CHAMÆLEONEM album ideò ixian appellarunt, quòd quibusdam in locis viscum ad ipsius radices inueniatur, quo etiã pro mastiche vtuntur mulieres. Folia habet E silybo aut carduo similia, sed chamæleonis nigri folijs asperiora, acutiora atque validiora. Caulem non promit: verùm ex medio spinam echino marino aut cinaræ similem erigit: flores verò emittit purpurascentes, capillorũ figura, qui in pappos euanescunt: semen cnici simile: radicem in lætis quidem collibus crassam, in montosis verò graciliorem, in profundo albam, aliquatenus aromaticam, odore graui, dulcem. F Hæc pota acetabuli mensura, latum ventris lumbricum pellit. Sumitur verò in vino austero cum origani decocto. Hydropicis quoque commodè drachma in vino datur: etenim eos extenuat. Ipsius quoque decoctum contra difficultatem vrinæ bibitur. G Aduersatur & in vino pota virulentarum bestiarum venenis. Canes autem, suésque ac mures occidit, subacta cum polenta, aquáque & oleo diluta.

De Chamæleone nigro. Cap. XI.

Chamæleon niger & ipſe folijs ſcolymo ſimilis eſt: ipſa tamen habet minora, tenuioráque ac rubro diſtincta. Caulem verò producit digitali craſſitudine, dodrantalem ac ſubrubrum: qui quidem vmbellam gerit, floréſq; ſpinoſos, tenues, hyacinthi æmulos & verſicolores. Radix eſt craſſa, nigra, denſa, interdũ & exeſa: quæ quidem diſſecta flaueſcit, & commanducata mordendi vim habet. Prouenit in campis aridis cliuoſiſque, & maritimis locis. Radix trita, additis atramenti ſutorij exiguo, cedrino oleo & axũgia, pſoras tollendi vi pollet. Eadem vnà cum ſulphure ac bitumine in aceto decocta inunctáque, lichenas abſterget. Eius autem decoctũ collutione dentium dolores mitigat. Sed & cum pari pipere & cera oblita radix, dẽtium doloribus auxiliatur. Fouentur & ea dentes in aceto decocta & affuſa. Dolentem quoq; dentem comminuit, ſi per ſtylũ calida illi adhibeatur. Maculas verò depurgat à ſole contractas, & vitiligines cum ſulphure emendat: ſepticis medicamentis admiſcetur, ac denique impoſita, phagedænica efferatáque vlcera ſanat & extirpat. Cæterum vt vocetur chamæleo, foliorũ varietate euenit. Nam pro locorum differentijs, hîc intenſè viridia, illic albicantia, aliubi cyanea, alibi denique rubra reperiuntur.

De Crocodilio. Cap. XII.

CROCODILIVM chamæleonis nigri figuram habet. Naſcitur autem in ſyluoſis, radice longa, leui, aliquantum lata, odore, vt naſturtij, " acri. Ferueſacta in aqua & pota radix, valet ad copioſum ſanguinem per nares pellendum. Datur & lienoſis, eos euidenter adiuuans. Sed & ſemen ei rotundum eſt ac duplex, veluti ſcutum, quod quidem vrinam ciendi vim habet.

De Dipſaco. Cap. XIII.

DIPSACVS quoque aculeatarum ſtirpium generi aſcribitur. Caulem habet altum, ſpinis horridum, & folia caulem amplectentia lactucæ foliorum æmula, bina in ſingulis geniculis, prælonga: quæ &

A Περὶ Χαμαιλέοντος μέλανος. Κεφ. ια'.

Χαμαιλέων μέλας, " καὶ αὐτὸς τοῖς φύλλοις σκολύμῳ ἔοικεν. ἐλάττονα μέντοι καὶ λεπτότερα καὶ διέρυθρα ἔχει ταῦτα. καυλὸν δὲ ἀνίησι δακτύλου τὸ πάχος, σπιθαμιαῖον, ὑπέρυθρον· * ἔχον σκιάδιον καὶ ἄνθη ἀκανθώδη, λεπτά, ὑακινθίζοντα, ποικίλα· B ῥίζα δὲ παχεῖα, μέλαινα, πυκνή, ἐνίοτε δὲ καὶ βεβρωμένη, σχισθεῖσα δὲ ὑπόξανθος, διαμασηθεῖσα δηκτική. φύεται δὲ ἐν πεδίοις ξηροῖς καὶ βουνώδεσι τόποις καὶ παραθαλασσίοις. Δύναται δὲ ἡ ῥίζα λεία, μιγνυμένης αὐτῇ χαλκάνθου ὀλίγου καὶ κεδρίνου ἐλαίου καὶ ὀξυγγίου, ψώρας ἐξάγειν· σμήχει C δὲ καὶ λειχῆνας, θεῖον καὶ ἄσφαλτον προσλαβοῦσα, καὶ συνεψηθεῖσα ὄξει καὶ καταχρισθεῖσα. διακλυζόμενον δὲ τὸ ἀφέψημα αὐτῆς, ὀδονταλγίας παύει· μεθ' ἴσου δὲ πεπέρεως καὶ κηροῦ συμπλασσομένη, τοῖς ἀλγοῦσιν ὀδοῦσι βοηθεῖ. καὶ πυριῶνται δὲ δι' αὐτῆς οἱ ὀδόντες, καθεψηθείσης σὺν ὄξει καὶ D καταντληθείσης. προσθραυομένη τε διὰ γραφείου θερμὴ τῷ ἀλγοῦντι ὀδόντι, θρύπτει αὐτόν. ἔφηλιν δὲ ἀποκαθαίρει καὶ ἀλφοὺς μετὰ θείου· μίγνυται δὲ ταῖς δυνάμεσι ταῖς σηπτικαῖς. καὶ τὰ φαγεδαινικὰ ἕλκη καὶ τὰ τεθηριωμένα καταπλασθεῖσα, ἀνασκευάζουσα θεραπεύει. ὠνόμασται δὲ χαμαιλέων, διὰ E τὸ ποικίλον τῶν φύλλων· εὑρίσκεται γὰρ ἢ λίαν χλωρὰ τὰ τοιαῦτα, ἢ ὑπόλευκα, ἢ κυανοειδῆ, ἢ ἐρυθρά, παρὰ τὰς τῶν τόπων διαφοράς.

Περὶ Κροκοδειλίου. Κεφ. ιβ'.

ΚΡΟΚΟΔΕΙΛΙΟΝ ὅμοιόν ἐστι τῷ μέλανι χαμαιλέοντι. φύεται δὲ ἐν τόποις δρυμώδεσι, ῥίζαν ἔχον μακράν, " ἐλα- F φράν, ὑπόπλατυν, ὀσμὴν δριμεῖαν, ὁμοίως καρδάμῳ. Ἰσχύει δὲ ἡ ῥίζα " ζεσθεῖσα ἐν " ὕδατι καὶ " πινομένη, ἄγειν πολὺ αἷμα διὰ ῥωθώνων. δίδοται δὲ καὶ σπληνικοῖς ἐναργῶς ὠφελοῦσα. καὶ τὸ " σπέρμα αὐτῆς διουρητικῆς ὑπάρχει δυνάμεως, " περιφερὲς ὂν καὶ διπλοῦν ὡς ἀσπίς.

G Περὶ Διψάκου. Κεφ. ιγ'.

ΔΙΨΑΚΟΣ τῶν ἀκανθωδῶν ἐστι καὶ αὐτή. καυλὸν δὲ ἔχει ὑψηλόν, ἀκανθώδη, καὶ φύλλα " περιειληφότα τὸν καυλόν, ἐμφερῆ θριδακι, δύο καθ' ἕκαστον γόνυ, " παραμήκη,

Manuſcriptus recentior add. ὅτι τινὲς ὠκιμοειδὲς καλοῦσι. Orib. ὅτι ἔνιοι ξυλοφάγον ἢ ἰξίαν, ἢ κυνόμαζον ἢ ὠκιμοειδὲς ἐκάλεσαν.

Vetus vſque ad (δριμεῖαν) caret. Locus hic coup. ſic legitur, ἐλαφράν, δριμεῖαν, ὑπόπλατυν, quæ lectio probata eſt veteri Interpreti & Hermol. Barbaro. V. σταθεῖσα. Corn. ἐν ὄξει legit. Al. πλυνομένη quidam verò legun τῶν σπληνικῶν. V. omittit. Iſta nonnulli adiectitia cenſent & ex Tordylij hiſtoria huc perperam tranſlata. V. caret. V. ὑπομήκη.

ἀκανθώδη καὶ αὐτά, ὥσπερ τινὰς πομφό- A
λυγας, ἐπὶ μέσης τῆς ῥάχεως, ἔσωθέν τε
καὶ ἔξωθεν ἔχοντα ἀκανθώδεις, κοιλίδας δὲ
περὶ τὰ δύο μέρη τῶν φύλλων ὥστε ὕδατα
ἀπὸ τῶν δρόσων καὶ τῶν ὄμβρων συλλέγειν·
ὅθεν καὶ τὸ ὄνομα εἵλκυσεν. ἐπ' ἄκρου δὲ τοῦ
καυλοῦ καθ' ἑκάστην ἀπόφυσιν, κεφαλὴ
μία ἐοικυῖα ἐχίνῳ, ὑπομήκης, ἀκανθώ- B
δης (ξηρανθεῖσα δὲ λευκὴ φαίνεται). ἔχει δὲ καὶ
σκωλήκια κατὰ μέσην τὴν ἐντεριώνην διαι-
ρεθεῖσα ἡ κεφαλή. Ἡ ῥίζα δὲ ταύτης σὺν
οἴνῳ ἀφεψηθεῖσα, καὶ κοπεῖσα, κηρωτῆς
λαβοῦσα πάχος, τὰς ἐν δακτυλίῳ ῥα-
γάδας καὶ σύριγγας ἐντιθεμένη θεραπεύει.
ἀποτίθεσθαι δὲ δεῖ τὸ φάρμακον εἰς χαλ- C
κῆν πυξίδα. φασὶ δὲ καὶ μυρμηκιῶν αὐ-
τὸ καὶ ἀκροχορδόνων ἴαμα εἶναι. οἱ δὲ τῆς
κεφαλῆς σκώληκες εἰς κυστίδα ἐνδεόμενοι,
καὶ περιαπτόμενοι τραχήλῳ ἢ βραχίονι, ἱ-
στοροῦνται τεταρταϊκοὺς θεραπεύειν.

In altero est κοῖλα δὲ, alij, κοιλίας. V. addit τὰ περὶ τὸ γόνυ. V. συλλέγειν ἐπιτήδεια. Al. ὡς κηρωτῆς πάχος λαβεῖν, τὰς &c. Ald. μυρμηκίας. Ald. τρίμμα. Al. σκυτίδα.

ipsa aculeata sunt, ac ceu quasdam bullas in dorsi medio intus forísque spinosas habent: concauos autem sinus, qua parte bina illa folia ad geniculum copulantur, quibus aquas ex rore & imbribus in sese colligunt: vnde & dipsaci, quasi sitientis, nomen traxit. At in cacumine caulis singulis surculis singula insunt capitula, echino similia, oblonga & aculeata: quæ quidē arefacta candida spectantur, diuisa verò per longitudinem in media medulla vermiculos ostendūt. Huius radix è vino decocta tusáque, vsquedum sit cerati crassitudo, sedis rimas & fistulas immissa sanat. Verùm hoc medicamentum ænea pyxide recondēdum. Aiunt & ipsum myrmeciis verrucísque pensilibus remedio esse. Cæterùm capitulorū vermiculi folliculo illigati, & collo brachióve appensi, quartanas febres excutere perhibentur.

Περὶ Ἀκάνθας λευκῆς. Κεφ. ιδ'.

ἌΚΑΝΘΑ λευκὴ φύεται ἐν ὄρεσι καὶ D
ὑλώδεσι τόποις, φύλλα ἔχουσα χα-
μαιλέοντι λευκῷ ἐμφερῆ, στενώτερα δὲ καὶ
λευκότερα, ὑποδάσεα, ἀκανθώδη· καυ-
λὸν ὑπὲρ δύο πήχεις, δακτύλου τοῦ με-
γάλου ἢ καὶ μείζονος πάχος, ὑπόλευκον,
κενὸν ἔνδοθεν. ἐπ' ἄκρου δὲ αὐτοῦ κεφαλὴ
περίεστιν ἀκανθώδης, ἐχίνῳ θαλασσίῳ E
ἐμφερής, πλὴν ἐλάσσων καὶ ὑπομήκης·
ἄνθη πορφυρᾶ, ἐν οἷς τὸ σπέρμα ὡς κνί-
κος, στρογγυλώτερον δέ. Ταύτης ἡ ῥίζα
πινομένη ποιεῖ πρὸς αἱμοπτοϊκούς, στομαχι-
κούς, κοιλιακούς· οὖρά τε κινεῖ, καταπλά-
σσεταί τε πρὸς οἰδήματα. καὶ τὸ ἀφέψημα
δὲ αὐτῆς πρὸς ὀδονταλγίαν ποιεῖ διακλυ- F
ζόμενον. τὸ δὲ σπέρμα πινόμενον, παιδίοις
σπωμένοις βοηθεῖ, καὶ ἑρπετοδήκτοις. φασὶ
δὲ ὅτι περίαπτον ἐξ αὐτοῦ θηρία διώκει.

Vet. οἱ δὲ, ἀγρία κινάρα. Marcellus ἐλώδεσι legendum suspicatur. V. δασεῖα. V. addit τὰ φύλλα πυρετικοῖς ὠφελεῖ. ἡ ῥίζα. V. caret. al. ἀντιφάρμακον φασί. & ita caput claudit.

De Spina alba. Cap. XIIII.

SPINA alba nascitur in mōtibus & locis syluosis. Folia fert chamæleōtis albi, sed angustiora & candidiora, aliquantum hirsuta & aculeata: caulē supra bina cubita altum, pollicari aut etiam ampliore crassitudine, candicantem ac intus cauum: cuius in cacumine capitulū est spinosum echini marini æmulum, at minus & oblongum. Flores purpurei, in quibus semen ceu cnici, sed rotundius. Huius radix pota sanguinem excreantibus, stomachicis, cœliacísque confert: vrinam ciet, ac œdematis imponitur. Eiusdē decoctū ad dolorem dentium collutione efficax est. At epotum semen, conuulsis puerulis, & à serpente demorsis, auxiliatur. Sed & venenata animalia pro amuleto gestatum abigere traditur.

Περὶ Ἀκάνθας Ἀραβικῆς. Κεφ. ιε'.

Ἄκανθα Ἀραβικὴ ἐοικυῖα τὴν φύ-
σιν εἶναι δοκεῖ τῇ λευκῇ ἀκάνθῃ, στύφουσα δὲ
πρὸς ῥοῦν γυναικεῖον, καὶ πρὸς ἀναγωγὴν G
αἵματος, καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ῥευματι-
σμοὺς ἡ ῥίζα παραπλησίως ἁρμόττει.

Quiddam addunt, φύεται ἐν τραχέσι τόποις.

De Spina Arabica. Cap. XV.

Spina Arabica natura spinæ albæ similis esse creditur. Siquidem astringit: & ad fluxum muliebrem, sanguinis reiectionem, cæterásque fluxiones radix simili modo valet.

De Scolymo, seu carduo. *Cap. XVI.*

SCOLYMVS folia habet chamæleonis, & spinę quæ alba dicitur: at nigriora & crassiora. Caulem edit longum, folijs obsitum, in quo capitulum est spinosum. Radix subiacet nigra, crassa: quæ suapte vi alarum reliquique corporis graueolétiam emendat, seu inspersa, seu decocta in vino ac bibita. Copiosam enim vrinam fœtidámque expellit. Herba verò recens nata, si asparagi modo elixetur, oleris vicem subit.

De Poterio. *Cap. XVII.*

POTERIVM Iones neurada vocant. Grandis est frutex, ramulis lógis, mollibus, lori modo lentis ac flexilibus, tenuibus, tragacanthæ proximis: folijs verò paruis & rotúdis. Totus autem frutex tenui obducitur lanosa lanugine, éstque spinis horridus. Flores sunt parui, candidi: semé verò gustu odoratum & acre, sed nullius vsus. Nascitur in sabulosis locis, atque collibus. Radices subsunt binûm ternúmve cubitorum altitudine, firmæ ac neruosę: quæ proximè terram recisę, lachrymam fundunt gummi similem. Tusæ autem ac illitæ, præcisos neruos vulneráque glutinant. Decoctum quoque eius epotum, vitijs neruorum prodest.

De Acanthio. *Cap. XVIII.*

ACANTHIVM folia gerit spinæ albæ similia, in summo verò eminentias aculeatas, araneosa lanugine obductas, è qua collecta textáque vestes bombycinis similes fieri aiunt. Ipsa radix foliáque potu, opisthotono laborantibus auxiliantur.

De Acantha seu acantho. *Cap. XIX.*

ACANTHA, seu herpacantha, (quasi serpens spina,) nascitur in hortis, petrosis ac humentibus locis. Folia habet lactucaceis latiora multò & longiora, erucæ diuisura, nigricantia, pinguia ac læuia: caulé læuem, binûm cubitorum, digitali crassitudine, propè verticem ex interuallis foliolis quibusdam, ceu alueolis, circundatum oblongis,

A Περὶ Σκολύμου. Κεφ. ις'.

ΣΚΟΛΥΜΟΣ φύλλα ἔχει "χαμαιλέοντος καὶ τῆς λευκῆς ἀκάνθης λεγομένης", μελάντερα δὲ καὶ παχύτερα· καυλὸν ἀνίησι "μακρόν, περίπλεων φύλλων, ἐφ' οὗ κεφαλὴ ἀκανθώδης· ῥίζα "δὲ ὕπεστι μέλαινα, παχεῖα, ἧς δύναμις ποιεῖ πρὸς τοὺς ἔχοντας τὰς μασχάλας. καὶ τὸ λοιπὸν σῶμα δυσῶδες, *καταπλασσομένη, καὶ ἀφεψηθεῖσα ἐν οἴνῳ καὶ πινομένη. ἄγει δὲ "οὖρα πολλὰ καὶ δυσώδη. ἡ δὲ πόα ἀρτιφυὴς οὖσα, λαχανεύεται ἑφθὴ ὥσπερ ἀσπάραγος.

B

Lacuna ex v.c. φύλλα ἔχει μιτρεξὺ χαμαιλέοντος καὶ τῆς λευκῆς ἀκάνθης. Sic Orib. V. addit ἐμφερῆ. V. & Catac. μικρόν. Vulgata scriptura bona est. Goup. V. ῥίζα ὑπόλευκος, ἢ καὶ ἐνίοτε μέλαινα. forte Scholion. Catac. λευκή. V. interponit καὶ.

Περὶ Ποτηρίου. Κεφ. ιζ'.

ΠΟΤΗΡΙΟΝ, Ἴωνες δὲ "νευράδα" καλοῦσι, "θάμνος ἐστὶ μέγας, κλῶνας ἔχων μακρούς, μαλακούς, ἱμαντώδεις, λεπτούς, ἐμφερεῖς τραγακάνθῃ φύλλα," μικρά, περιφερῆ. ὅλος δὲ ὁ θάμνος περίκειται "λεπτὸν χνοῦν ἐριώδη, ["καὶ ἔστιν ἀκανθώδης. ἄνθη μικρά, λευκά, καρπὸν δὲ "γευομένῳ εὐώδη] καὶ δριμύν, "ἄχρηστον. φύεται ἐν "ἀμμώδεσι καὶ γεωλόφοις χωρίοις. ῥίζαι δὲ ὕπεισι πηχέων δύο ἢ τριῶν, ἰσχυραί, νευρώδεις· αἵτινες πρὸς τῇ γῇ ἀποτμηθεῖσαι, ἀνιᾶσι δάκρυον κόμμει ὅμοιον. κοπεῖσαι δὲ καὶ ἐπιπλασθεῖσαι, νεύρων διακοπὰς καὶ τραύματα κολλῶσι. καὶ τὸ ἀφέψημα δὲ αὐτῆς πινόμενον, ταῖς περὶ νεῦρα διαθέσεσιν ἁρμόζει.

C, D, E

Sic Paulus. V. quidam ἀκώδη. Deest in Ald. V. θαμνίσκος. V. addit λεπτά. Alter pro μικρά habet λεπτά. Alter φλοιὸν καὶ πολὺν χνοῦν. V. omittit conclusa. Sic Ald. cod. & Orib. Par. caret. sic V. & Lac. vulg. ἐλώδεσι.

Περὶ Ἀκανθίου. Κεφ. ιη'.

ΑΚΑΝΘΙΟΝ "ἐμφερῆ τὰ φύλλα ἔχει τῇ λευκῇ ἀκάνθῃ", ἐπ' ἄκρῳ δὲ ἀκανθώδεις ἐξοχάς, [καθ' ἃς "ἀραχνοειδὴς ἐστὶ χνοῦς. οὗ συλλεγομένου* καὶ ὑφ' ἓν τιθεμένου, βαμβακοειδὴς "γίνεται. ταύτης ἡ ῥίζα καὶ τὰ φύλλα ὀπισθοτονικοῖς βοηθεῖ, πινόμενα".

F

V. inserit τούτου ὁ καυλὸς τρίγωνος. V. epit. addit περονίζοντα. Vulg. exemp. cōclusa non habent. Al. γίνεσθαί φασι. Quidam ad marginem, καὶ αἱ κορυφαὶ τῶν καυλῶν ὀξεῖαι εἰς βαφλοειδῆ &c.

Περὶ Ἀκάνθης. Κεφ. ιθ'.

ΑΚΑΝΘΑ, ἢ ἑρπάκανθα", φύεται ἐν παραδείσοις, καὶ ἐν πετρώδεσι καὶ "παρύγροις χωρίοις· ἔχει δὲ πλατύτερα φύλλα πολλῷ καὶ μακρότερα θρίδακος, ἐσχισμένα ὡς τὰ τοῦ εὐζώμου, ὑπομέλανα, λιπαρά, "λεῖα· καυλὸν λεῖον, δίπηχυν, πάχος δακτύλου, ἐκ διαστημάτων πρὸς τῇ κορυφῇ περιειλημμένον φυλλαρίοις τισίν, οἱονεὶ κιτταρίοις ὑπομήκεσιν,

G

In extremo alius C. habet: ἔστι δὲ ἑτέρα πολυκλωνοτέρα, καὶ αὐτὸ περονίζον τὰ φύλλα. V. ἑρμάκανθα & margo οἱ δὲ ἀκάνθιον. V. παρύδροις. Catalē

Par. ὑακινθοειδέσιν

V. λευκὸν

V. addit ὑπόλευκοι

Alter ἱστῶσι, & V. non habet quæ sequuntur.

G. Hoc caput est coniunctum cum superiore in veteribus libris. Quidam, ἡ χερσαία, οἷα ἐμφερὴς σκολύμῳ

Non habet Orib.

V. caret iis quæ conclusa sunt

In altero vox θερμαντικὴν deest: seu addendam cēset Goup. vt ex Galeno intelligi potest, & res ipsa ostendit.

V. hac voce caret

V. caret

V. addit, καὶ ὁ φλοιός. Alter codex habet hæc verba ascripta, τοῦ ταύτης ἀφεψήματι πινόμενον αἱμορροΐδας θεραπεύειν πεπίστευται, quam scripturam Hermolaus expressit. Sed non esse Diosc. ex eo conicere licet, quòd Plinius & Vet. interpretes eam non agnoscunt. Goup.

V. codices λευκάνθεμον.

Matth. ἰσχυρῶς, valde.

Vulg. exemp. χυλῶδες.

Orib. addit, πυκνοί.

In altero codice adiicitur μικρά.

A *ὑακινθώδεσιν", ἐξ ὧν δ' ἄνθος περιΐεται λευκόν· σπέρμα ὑπόμηκες, " μήλινον· θυρσοειδὴς δ' ἡ κεφαλή. ῥίζαι δ' ὕπεισι γλίσχραι, μυξώδεις, *ἔμπυροι, μακραί. αἳ πυρικαύστοις καὶ ῥέμμασιν ἁρμόζουσι καταπλασσόμεναι· πινόμεναι δὲ, οὖρα ἄγουσι, καὶ κοιλίαν" ἱστᾶσι. φθισικοῖς τε καὶ ῥήγμασι καὶ σπάσμασιν εὐθετοῦσιν.

B "Περὶ ἀγρίας Ἀκάνθης. Κεφ. κ'.

Γίνεται δὲ καὶ " ἀγρία ἄκανθα, ὁμοία σκολύμῳ, ἀκανθώδης, βραχυτέρα τῆς ἐν παραδείσῳ καὶ ἡμέρου. δύναται δὲ καὶ ἡ ταύτης ῥίζα, ὅσα καὶ ἡ πρὸ αὐτῆς.

Περὶ Ἀνωνίδος. Κεφ. κα'.

C ΑΝΩΝΙΣ, ἣν δὲ *ὀνωνίδαν καλοῦσι, κλῶνας σπιθαμιαίους καὶ μείζονας, θαμνοειδεῖς, πολυγόνατοι, μασχάλας ἔχοντες πολλὰς, κεφάλια περιφερῆ, φυλλάρια μικρὰ, λεπτὰ, "ὥσπερ φακοῦ, ἴσα τοῖς τοῦ πηγάνου ἢ λωτοῦ τοῦ ἐν χορτοκοπείοις, ὑποδάσεα, " εὐώδη, οὐκ ἀηδὲς ὄζοντα. ἁλμεύεται δὲ πρὸ τοῦ ἀκανθοφυῆσαι, καὶ ἔστιν D ἡδίστη. ἔχουσι δὲ οἱ κλάδοι ἀκάνθας ὀξείας, σκολοποειδεῖς, στερεάς· ῥίζαν δὲ λευκήν, "θερμαντικήν," λεπτυντικήν· ἧς ὁ φλοιὸς πινόμενος σὺν οἴνῳ, οὖρα ἄγει, καὶ λίθους θρύπτει, ἐσχάρας περιρρήττει. ἀφεψηθεῖσα δὲ ἐν ὀξυκράτῳ καὶ διακλυζομένη, πόνον ὀδόντων παραύει'.

E Περὶ Λευκακάνθης. Κεφ. κβ'.

"ΛΕΥΚΑΚΑΝΘΑ, ταύτης ἡ ῥίζα ὁμοία κυπείρῳ, πικρά, " ἰσχυρά. ἥτις μασσηθεῖσα, ὀδονταλγίας παραμυθεῖται. τὸ δὲ ἀπόζεμα αὐτῆς σὺν οἴνῳ κυάθων τριῶν ποθὲν, βοηθεῖ πλευριτικοῖς χρονίοις, καὶ ἰσχιαδικοῖς, ῥήγμασι, σπωμένοις. F καὶ τὸ "χύλισμα δὲ τῆς ῥίζης, τὰ αὐτὰ ποιεῖ πινόμενον.

Περὶ Τραγακάνθης. Κεφ. κγ'.

ΤΡΑΓΑΚΑΝΘΑ, ῥίζα ἐστὶ πλατεῖα καὶ ξυλώδης, φαινομένη δὲ καὶ ὑπὲρ γῆς· ἀφ' ἧς κλάδοι ταπεινοὶ", ἰσχυροὶ, χεόμενοι δὲ ἐπιπολύ. καὶ ἐπ' αὐτῶν φυλλάρια" G πολλὰ μεταξὺ* λεπτὰ, ἀκάνθας ἔχοντα ἐγκρυπτομένας τοῖς φύλλοις, λευκάς, ἰσχυράς, ὀρθάς. ἔστι δὲ ἡ τραγάκανθα,

"hyacinthinis, è quibus flos prodit albus, semen oblongum ac luteum: caput verò thyrsi specie. Radices subiacent viscosæ, mucosæ, rufæ ac longæ: quæ quidem ambustis igni "luxatísque impositæ prosunt: potæ verò vrinam cient, aluúmque cohibent. Phthisicis quoque, ruptis & conuulsis subueniunt.

al. spinis

vel contusionibus

De Acantha Syluestri. Cap. XX.

Est & syluestris acantha, carduo similis, aculeata, breuior satiua, eáq; quæ in hortis prouenit. Eius verò radix ad eadem ad quæ superior est efficax.

De Anonide. Cap. XXI.

ANONIS, quam aliqui ononida appellant, ramos habet dodrátales ac etiamnum maiores, fruticosos, frequentibus geniculis cinctos, multis alarum cauis præditos, itémque capitulis rotundis: foliolis verò pusillis, tenuibus ceu léticulę, ad rutę aut pratensis loti folia accedétib⁹, subhirsutis, odoratis, nec iniucundè olentibus. Muria conditur antequam spinas producat, éstque cibis gratissima. Ramuli porrò spinis acutioribus, ac spiculorum instar solidis, horrent. Radix verò cádida est, quę excalfacit & extenuat. Huius cortex ex vino potus vrinam ciet, & calculos comminuit: idem "vlcerum crustas emarginat. Cæterùm radix decocta in posca, dentiũ dolorem collutione mitigat. (Huius quoque decoctum potum hęmorrhoïdas sanare creditur.)

Vel. margines vlcerum erodit

De Leucacantha. Cap. XXII.

LEVCACANTHA radice est cyperi, amara, & valida: quę quidé cómanducata dentium doloré sedat. Ipsius verò decoctum cyathis tribus ex vino potum, veteri laterum dolore vexatis, ischiadicis, ruptis & cõuulsis auxiliatur. Sed & epotus radicis succus eosdé præbet effectus.

De Tragacantha. Cap. XXIII.

TRAGACANTHÆ radix lata est & lignosa, ac supra terram etiam eminet: à qua surculi humiles, robusti, latissimè fusi: & in ipsis foliola numerosa, tenuia, inter quæ aculei sese ꝓferũt, quos ipsa occulũt, cádidi, firmi rectiq;. Est & tragacátha,

lachryma

lachryma quæ super resecta radice concrescit: quo in genere præstat pellucens, læuis, gracilis, sincera ac subdulcis. Vim porrò habet æquè ac gummi cutis spiracula obstruendi. Huius autem increbuit vsus ad oculorum medicamenta, itémque ad tussim, exasperatas fauces & vocem interceptam atque destillationes, cum melle in delinctu. Sed & linguæ subdita liquescere sinitur. Bibitur quoque drachmæ pōdere in passo macerata contra renū dolorem & vesicæ rosionem, mixto cornu cerui vsto & eloto, aut scissi aluminis momento.

De Eryngio. Cap. XXIIII.

ERYNGIVM est in aculeatarum stirpium genere: cuius folia primo germinatu muria condita in cibos oleris vice recipiuntur. Lata autem sunt & extremo ambitu aspera, gustu aromatica. Sed vbi augescunt, circa complures caulium eminentias in spinas aculeantur, in quorū summitatibus globosa sunt capitula spinarum acutissimarum durarúmque ambitu stellatim circumuallata. Horum color aliàs viridis, nunc pallidus, aliàs albus, interdum etiam cæruleus inuenitur. Radix oblōga, lata, in superficie quidē nigra, intus verò albicans, pollicis crassitudine: quę & ipsa odorata est, & aromaticū quiddam resipit. Nascitur in campestribus & asperis locis. Vim porrò habet calfactoriā: pota mēses vrináśque pellit, ac tormina inflationésque discutit. Hepaticis quoque, venenatorum morsibus, & ijs qui venenum hauserunt cum vino succurrit. Bibitur verò vt plurimùm drachmæ pondere cum pastinacæ semine. Cæterùm tum amuleti instar adalligata, tū & illita discutere tubercula perhibetur. Pota verò cū hydromelite radix, opisthotonicis & comitialib⁹ medetur.

De Aloë. Cap. XXV.

ALOE folium habet scillæ similitudine, crassum, pingue, in rotūdo modicè latum, retrorsum pandum. Sed vtrinque habent folia ex obliquo spinulas raris interuallis prominentes, eásque breues & quasi decurtatas. Caulem verò profert antherico non dissimilem,

A δάκρυον τῆς ῥίζης ἀποτμηθείσης ἐπισυνιστάμενον· ἧς διαφέρει ἡ διαυγής καὶ λεία καὶ ἰσχνὴ καὶ καθαρὰ καὶ ὑπόγλυκυς. (Cat. λευκή)

Δύναμιν δὲ ἔχει ὁμοίαν κόμμει ἐμπλαστικήν. χρῆσις δ' αὐτῆς εἰς τὰ ὀφθαλμικά, καὶ πρὸς βῆχας, καὶ πρὸς τὰς περὶ ἀρτηρίαν τραχύτητας, καὶ φωνῆς ἀ-
B ποκοπάς, καὶ ἐπισταγμοὺς ἐν ἐκλεικτῷ σὺν μέλιτι· ἀποχυλίζεταί τε ὑποτεθεῖσα τῇ γλώσσῃ, καὶ πίνεται δὲ ἀποβραχεῖσα ἐν γλυκεῖ < α. πλῆθος, πρὸς νεφρῶν ὀδύνην καὶ κύστεως δῆξιν, μιγνυμένου αὐτῇ κέρατος ἐλαφείου κεκαυμένου καὶ πεπλυμένου, ἢ στυπτηρίας σχιστῆς ὀλίγης.

C Περὶ Ἠρυγγίου. Κεφ. κδ'.

ΗΡΥΓΓΙΟΝ τῶν ἀκανθωδῶν ἐστιν· ἧς ἐν ἀρχῇ τὰ φύλλα λαχανεύεται εἰς ἁλμαίας συντιθέμενα. ἔστι δὲ πλατέα, τραχέα τοῖς πέριξ, ἀρωματίζοντα τῇ γεύσει· αὐξανόμενα δὲ ἀκανθοῦνται κατὰ πλείονας ἐξοχὰς καυλῶν, ἐφ' ὧν κατὰ τὰ ἄκρα
D κεφάλια ἐστὶ σφαιροειδῆ, ἀκάνθας περιειλημμένα ὥσπερ ἀστὴρ ὀξυτάτας κύκλῳ, σκληράς. ὧν τὸ χρῶμα χλωρὸν ἢ ὠχρόν, ἢ λευκόν, ἐνίοτε δὲ καὶ κυανοῦν εὑρίσκεται. ῥίζα δὲ ἐπιμήκης, πλατεῖα, μέλαινα κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν, ἔνδοθεν λευκή, δακτύλου μεγάλου τὸ πάχος, καὶ αὐτὴ εὐώδης καὶ ἀ-
E ρωματίζουσα. φύεται δὲ ἐν πεδίοις καὶ τραχέσι τόποις. Δύναμιν δὲ ἔχει θερμαντικήν. πινομένη ἄγει καὶ οὖρα καὶ ἔμμηνα, στρόφους τε καὶ ἐμπνευματώσεις λύει· ἡπατικοῖς δὲ καὶ θηριοδήκτοις, καὶ θανάσιμον εἰληφόσιν, ἁρμόζει σὺν οἴνῳ. πίνεται δὲ τὰ πλεῖστα σὺν σταφυλίνου σπέρματι, < α. τὸ πλῆ-
F θος. ἱστορεῖται δὲ ὅτι περιαπτομένη καὶ καταπλασσομένη, φύματα διαφορεῖ. ῥίζα δὲ αὐτῆς πινομένη μετὰ ὑδρομέλιτος, ὀπισθοτονικοὺς ἰᾶται καὶ ἐπιληπτικούς.

Περὶ Ἀλόης. Κεφ. κε'.

ΑΛΟΗ φύλλον ἔχει σκίλλῃ παραπλήσιον, παχύ, λιπαρόν, ὑπόπλατυ, ἐν τῷ
G περιφερεῖ, εἰς τοὐπίσω κλώμενον. παρ' ἑκάτερα δὲ τὰ μέρη ἔχει τὰ φύλλα ἐκ πλαγίων ἀκανθώδη, ἀραιῶς ἐξέχοντα, κολοβά. καυλὸν δὲ ἀνίησιν ἀνθερικῷ ὅμοιον,

V. ἀκανθῶν
Alter παχέα. Sed vulgata scriptura melior.
Samb. legit, καὶ τὰ ἄκρα
V. caret.
Cat. add. σφόδρα.
Deest in vulg. ἢ ὠχρ.
V. σφόδρα pro πλατεῖα
V. addit μακρά
In veterib. codicibus legit Goupylus, δύναμιν δὲ ἔχει θερμαντικὴν ἡ ῥίζα ταύτης. Sed Gal. calfaciendi vim toti plantæ tribuit. Interpretes etiam vulgatam scripturam probant.
V. lg. exempl. πρὸς τὰ πλ.
V. caret.
Vulg. exemplar περιφερές
Cat. ἀκανθώδη. Sic Corn.

ἄνθος δὲ λευκόν· καὶ καρπὸν ἀσφοδέλῳ ἐοικότα. βαρύοσμος δὲ ὅλη, καὶ ἀπογευομένῳ πικροτάτη· ἔστι δὲ μονόῤῥιζος, ὥσπερ πάσσαλον ἔχουσα τὴν ῥίζαν. γίνεται δὲ ἐν τῇ Ἰνδίᾳ πλείστη λιπαρά, ἐξ ἧς καὶ τὸ ὄπισμα κομίζεται. φύεται δὲ καὶ ἐν Ἀραβίᾳ καὶ Ἀσίᾳ, καὶ ἔν τισι παραθαλασσίοις τόποις καὶ νήσοις, ὡς ἐν Ἄνδρῳ οὐκ εὔχρηστος εἰς ὀπισμόν, πρὸς δὲ κόλλησιν τραυμάτων ἐπιτήδειος, λεία καταπλασσομένη. διττὸν δέ ἐστι τὸ εἶδος τοῦ χυλίσματος· τὸ μέν τοι ψαμμῶδες, ὅπερ ὑποστάθμη τῆς καθαρωτάτης ἔοικεν εἶναι· τὸ δέ, ἡπατίζον. ἐκλέγου δὲ τὴν καθαρὰν καὶ ἄδολον καὶ ἄλιθον, στίλβουσαν, ὑπόξανθον, εὔθρυπτον, ἡπατίζουσαν, ῥᾳδίως ὑγραινομένην, ἐπιτεταμένην τῇ πικρίᾳ· τὴν μέν τοι μέλαιναν καὶ δυσκάτακτον ἀποκλέγου. δολίζουσι δὲ αὐτὴν κόμμει· ὅπερ ἐλέγχεται γεύσει καὶ πικρίᾳ καὶ ὀσμῆς ἐπιτάσει· καὶ τῷ μὴ διαλύεσθαι μέχρις ἐλαχίστου ψήγματος * θλιβομένην ὑπὸ τῶν δακτύλων. ἔνιοι δὲ καὶ ἀκακίαν μίσγουσι. Δύναμιν δὲ ἔχει στυπτικήν, ὑπνωτικήν, ξηραντικήν, πυκνωτικὴν τῶν σωμάτων, κοιλίας τε λυτικήν, καὶ στομάχου ἀποκαθαρτικήν, κοχλιαρίων β΄. πλῆθος, μεθ' ὕδατος ψυχροῦ, ἢ γαλακτώδους πινομένη· αἵματός τε ἀναγωγὰς ἐπέχει. καὶ ἴκτερον ἀποκαθαίρει μεθ' ὕδατος τριωβόλου, ἢ < α. ὁλκῆς ἐν ποτῷ. καὶ μετὰ ῥητίνης δὲ καταπινομένη, ἢ ὕδατος ἢ μέλιτος ἑφθοῦ ἀναληφθεῖσα, κοιλίαν λύει· δραχμῶν δὲ τριῶν πλῆθος τελείως καθαίρει· μιγεῖσα δὲ τοῖς ἄλλοις καθαρτικοῖς, ἧσσον αὐτὰ κακοστόμαχα ποιεῖ. ξηρὸν δὲ * ἐπιπλασθέν, τραύματα κολλᾷ, καὶ ἐπουλοῖ ἕλκη καὶ καταστέλλει. αἰδοῖα δὲ ἑλκωμένα ἰδίως θεραπεύει, [καὶ ἐπαγώγια παίδων ῥηχθέντα συγκολλᾷ.] θεραπεύει δὲ καὶ κονδυλώματα καὶ ῥαγάδας κιρναμένη σὺν γλυκεῖ οἴνῳ· αἱμοῤῥαγίας τε ἵστησι τὰς ἐξ αἱμοῤῥοΐδων, καὶ πτερύγια ἀπουλοῖ, αἴρει τὰ πελιώματα καὶ ὑπώπια σὺν μέλιτι· ψωροφθαλμίας τε καὶ * κανθῶν

V. delet. — V. delet. — Al. λεία — V. καθαρωτέρας. — V. λιπαραί. Sic Orib. — Cat. δυσκάθεκτον — Al. ἑψήματος — V. non habet. — V his caret. Marc. pro ῥηχθέντα legendum suspicatur τμηθέντα — V. κανθῶν κνησμοὺς αἰθίσησι. Vulg. ἀκανθῶν

A florem album, & semen ceu hastulę regiæ. Est autē tota odore graui, & gustu amarissima. Vnica verò radice ceu palo in terram demisso nititur. Plurima in India præpinguísq; nascitur: ex qua etiā coactus succus importatur. Nascitur & in Arabia, Asia, ac in locis quibusdam maritimis & insulis, velut in Andro, non B valdè eliciēdo succo idonea, sed ad conglutinanda vulnera sanè quàm vtilis, si trita illinatur. Duo sunt porrò succi genera: alterum arenosum, quod purissimæ veluti fæx & crassamentum esse videtur: alterū quod ad iecinoris imaginē vergit. Eligito pinguem, quæ nihil doli senserit, calculorū expertem, nitidam, sub- C flauam, friabilem, iecinoris modo coactam, quæque facilè humescat, [liquescat V.] eximiæq; sit amaritudinis. Nigram contrà fractúque contumacem improbato. Sunt qui eam gummi adulterent: id quod gustu, amaritudine & odoris vehementia deprehenditur, eóque indicio quòd attrita digitis non ad minima vsque ra- D menta resoluatur. Neque desunt qui acaciam immisceat. Vim habet astringēdi, somnum conciliandi, exiccandi, corpora densandi, aluum soluendi, stomachúmque repurgandi, si binûm cochlearium mensura ex aqua frigida, aut lactis instar tepida seu egelida bibatur. Sanguinis etiamnum excreationes E sistit, & morbum regium emendat, ex aqua tribus obolis, aut drachmæ pondere, in potu. Deuorata verò cum resina, aut aqua vel melle cocto excepta, aluum soluit: ternûm autem drachmarum pondere, perfectè purgat. Sed & alijs purgantibus medicamentis admista, præstat F vt minùs stomachum infestent. Sicca verò inspersa, vulnera glutinat, vlceráque ad cicatricem perducit cohibétque: eadem peculiariter exulceratis genitalibus medetur, & disrupta puerorum præputia agglutinat. Quin & condylomata rimásque sedis dulci vino ammixto sanat. Sanguinis ex hæ- G morrhoïdibus eruptiones sistit, pterygia ad cicatricem ducit, liuida & sugillata, hypopia dicta, ex melle tollit. Scabras quoque lippitudines, angulorúmque in oculis

prurigines mitigat. Dolorem capitis ſedat, ex aceto & roſaceo fronti ac temporibus illita. Sed & cum vino fluentem capillum continet: itidémque tonſillarum, gingiuarum cæterarúmque oris partium vitijs cum melle ac vino proficit. Ceterùm ad oculorum medicamenta torretur in munda & candente teſta, liguláque ſubinde verſatur, donec æqualiter toſta fuerit. Lauatur & aloë: atque id quod arenoſum ſubſidet, tanquam inutile ſecernitur: pinguiſſimum autē quódque læue eſt, recipitur.

De Abſinthio. Cap. XXVI.

ABSINTHIVM, bathypicron dictum, herba eſt vulgo cognita. Præſtantius in eo genere, quod in Ponto & Cappadocia in monte Tauro appellato naſcitur. Vim porrò habet calfaciendi, aſtringendi, concoctiones adiuuandi, bilioſáque detrahendi quæ ſtomacho & aluo inhæſerunt. Vrinam etiam cit, & crapulam in potu præſumptum arcet. Valet & aduerſus inflationes, itémque ad diſcutiendos ventris & ſtomachi dolores, cum ſeſeli aut nardo Celtico potum. Faſtidia quoque abſterget, arquatóſque ſanat ipſius madefacti dilutũ, vti & decoctum, quotidie tribus cyathis hauſtum. Sed & menſes trahit ſeu potum, ſeu etiam cum melle appoſitum. Contra fungorum ſtrangulationes conuenienter ex aceto bibitur. E vino autem ixię necnon & cicutæ venenis aduerſatur, ac muris etiã aranei morſibus, itémque draconi marino. Anginæ eo cum melle & nitro perunguntur, vt epinyctides ex aqua. Ad ſugillata hebetiorémque oculorum aciem ex melle illinitur, ſimilitérq; auribus ſanie manantibus. Quin & aurium dentiúmque dolores decoctum vaporis ſuffitu compeſcit. Decoctum vnà cum paſſo, vehemēter dolētib⁹ oculis adhibetur. Imponitur & hypochondrijs hepatiq; diuturno dolore infeſtatis, tritũ cũ cerato cyprino: ſtomacho verò lõga valetudine laborãti, cũ roſaceo. Admiſtis ficubus, nitro & loliacea farina, hydropicis lienoſiſq; ſubuenit. Vinũ deniq; ex eo paratur quod abſinthite vocãt, præſertimq; in Propon-

A κνησμοὺς παρηγορεῖ· καὶ κεφαλαλγίαν μετ' ὄξους καὶ ῥοδίνου, μετώπῳ καὶ κροτάφοις ἐπιχριομένη· ἐπέχει καὶ ῥεούσας τρίχας σὺν οἴνῳ· καὶ πρὸς παρίσθμια δὲ καὶ οὖλα, καὶ πάντα τὰ ἐν τῷ στόματι ἁρμόζει σὺν μέλιτι καὶ οἴνῳ· φώγνυται δὲ καὶ εἰς τὰ ὀφθαλμικὰ ἐπὶ καθαροῦ καὶ διαπύρου ὀστράκου, B μεταβαλλομένη μύστρῳ, μέχρις ἂν ὁμαλῶς πυρωθῇ. πλύνεται δὲ χωριζομένου τοῦ ψαμμώδους ὡς ἀχρήστου, λαμβανομένου δὲ τοῦ λιπαρωτάτου, καὶ λείου.

Περὶ Ἀψινθίου. Κεφ. κϛ.

ΑΨΙΝΘΙΟΝ, βαθύπικρον, γνώριμος ἡ πόα. ἔστι δὲ αὐτῆς βελτίων, ἡ ἐν C Πόντῳ καὶ Καππαδοκίᾳ ἐν ὄρει τῷ καλουμένῳ Ταύρῳ γεννωμένη. Δύναμιν δὲ ἔχει θερμαντικήν, στυπτικήν, πεπτικήν, καὶ ἀποκαθαρτικὴν τῶν ἐνηρεικότων στομάχῳ καὶ κοιλίᾳ χολωδῶν. ἔστι δὲ καὶ οὐρητικὸν καὶ ἀκραίπαλον, προπινόμενον. καὶ πρὸς ἐμπνευματώσεις δὲ ἁρμόζει, καὶ κοιλίας καὶ στομάχου ἀλγήματα, πινόμενον μετὰ σεσέλεως ἢ νάρδου D Κελτικῆς καὶ ἀνορεξίας καὶ ἰκτερικοὺς θεραπεύει τὸ ἀπόβρεγμα αὐτοῦ ἢ τὸ ἀφέψημα, καθ' ἑκάστην ἡμέραν λαμβανόμενον εἰς πλῆθος κυάθων τριῶν· ἄγει δὲ καὶ ἔμμηνα, πινόμενόν τε καὶ προστιθέμενον μετὰ μέλιτος. πρός τε τοὺς ἀπὸ μυκήτων πνιγμοὺς ἁρ- E μόζει, σὺν ὄξει πινόμενον. σὺν οἴνῳ δέ, πρὸς ἰξίαν καὶ κώνειον καὶ μυγαλῆς δήγματα, καὶ δράκοντα θαλάσσιον. συναγχικοῖς τε διάχρισμα σὺν μέλιτι καὶ νίτρῳ, καὶ πρὸς ἐπινυκτίδας σὺν ὕδατι. πρὸς δὲ ὑπώπια, σὺν μέλιτι. καὶ πρὸς ἀμβλυωπίας, καὶ πρὸς ἰχωρροοῦντα ὦτα ὁμοίως. καὶ ὁ ὑπατμισμὸς δι' αὐτοῦ τοῦ ἀφεψήματος, πρὸς ὠταλγίαν καὶ ὀδονταλ- F γίαν. ἀφεψόμενον δὲ σὺν γλυκεῖ, κατάπλασμα ὀφθαλμῶν περιοδυνώντων ἐστί. καταπλάσσεται δὲ καὶ περὶ ὑποχόνδρια, καὶ ἧπαρ καὶ στόμαχον ἐπαλγῆ καὶ χρονίως πάσχοντα, συνεκλεαινόμενον κηρωτῇ κυπρίνῃ· πρὸς δὲ στόμαχον, ῥοδίνῃ· ἁρμόζει καὶ G ὑδρωπικοῖς, καὶ σπληνικοῖς, μιγνύμενον αὐτοῖς σύκων, καὶ νίτρου, καὶ αἰρίνου ἀλεύρου. Σκευάζεται δὲ ἐξ αὐτοῦ καὶ οἶνος ὁ λεγόμενος ἀψινθίτης, μάλιστα περὶ τὴν Προπον-

Hæc ad finem vſque quidam codices aliena ducunt.

Marc. ὁ videtur legiſſe.

V. addit, οἱ δὲ ῥασικυμ. Marc. βαρύπικρον

Cat. addit, καὶ γαλατίᾳ.

Sic v. codex. Itémque Marc. ex Plin. vulg. exempl. carent.

V. vſque ad πινόμενον hæc omittit.

V. caret.

V. συγκλυζόμενον

Ἴδα καὶ Θρᾴκην, ᾧ πρὸς τὰ προειρημένα χρῶνται ἐν ἀπυρεξίᾳ· καὶ ἄλλως δέ, προπίνουσιν ἐξ αὐτοῦ θέρους, ὑγείας ποιητικὸν εἶναι νομίζοντες. δοκεῖ δὲ καὶ * περιπλαττόμενον εἰς τὰς κιβωτοὺς ἄβρωτα τηρεῖν τὰ ἱμάτια. ἀλειφόμενόν τε μετὰ ἐλαίου, κώνωπας κωλύειν ἅπτεσθαι τοῦ σώματος. τὸ δὲ " μέλαν ᾧ γράφομεν ὑπὸ ἀποβρέγματι αὐτοῦ " βραχέν, ἄβρωτα μυσὶ τηρεῖ τὰ " γράμματα. ἔοικε δὲ καὶ τὸ * τοῦ χυλίσματος ἔργα ποιεῖν τὰ αὐτά. πλὴν εἰς τὰς πόσεις οὐ δοκιμάζομεν αὐτό, κακοστόμαχον καὶ κεφαλαλγὲς ὄν. τὸ δὲ χύλισμα ἀμόργῃ ἑψηθείσῃ καὶ μιγνυμένῃ δολοῦσί τινες.

V. ad finẽ vsque his caret, licet legitima sint.

Sic legit Goupylus ex vet. libris, quanuis vulgati codices habent γράφειν Lacuna legit in vet. cod. βιβλία.

Περὶ Ἀψινθίου θαλασσίου. Κεφ. κζ'.

Ἀψίνθιον θαλάσσιον, τινὲς δὲ καὶ Σερίφιον καλοῦσι, ὅπερ * πλεῖστον ἐν τῷ περὶ Καππαδοκίαν Ταύρῳ ὄρει γεννᾶται, καὶ ἐν Ταφοσίρει τῆς Αἰγύπτου. ᾧ ἀντὶ θαλλοῦ οἱ " Ἰσιακοὶ χρῶνται. ἔστι δὲ ἡ πόα λεπτόκαρφος, ἐοικυῖα ἀβροτόνῳ μικρῷ, περιπληθὴς σπερματίων, ὑπόπικρος, κακοστόμαχος, " βαρύοσμος, στύφουσα μετὰ ποσῆς θερμασίας. ἥτις " ἑψηθεῖσα καθ' ἑαυτήν, ἢ μετὰ ὀρύζης, καὶ ληφθεῖσα μετὰ μέλιτος, ἀσκαρίδας καὶ ἕλμινθας στρογγύλας κτείνει, " ὑπάγουσα κοιλίαν κούφως. δύναται δὲ καὶ σὺν " ἑψήματι, ἢ φακῇ καθεψηθεῖσα, τὰ αὐτὰ ποιεῖν. " * λιπαίνεται δὲ μάλιστα τὰ πρόβατα νεμόμενα."

Ald Καλοῦσι τινὲς καὶ Σέριφον ἀψίνθιον θαλάσσιον.

Ald. Ἀσιακοὶ

V. βαθύοσμος

V. addit μετὰ μέλιτος ἕλμινθας στρογγύλας κτείνει.

V. ἅπαξ ἄγουσα

V. ῥοφήματι φακῆς. Marc. legit ἑψήματι.

V. παραινεῖ

V. addit ἐν Καππαδοκίᾳ.

Περὶ Ἀψινθίου Σαντονίου. Κεφ. κη'.

Ἔστι δὲ καὶ τρίτον εἶδος ἀψινθίου, γεννώμενον ἐν τῇ κατὰ τὰς Ἄλπεις Γαλατίᾳ πλεῖστον· ὃ ἐπιχωρίως Σαντόνιον καλοῦσιν, ἐπωνύμως τῇ γεννώσῃ αὐτὸ * Σαρδονίδι χώρᾳ· ἐοικὸς ἀψινθίῳ, οὐ μὴν οὕτω γε εὔσπερμον, ὑπόπικρον δέ, καὶ δυνάμενον τὰ αὐτὰ τῷ Σεριφίῳ.

Περὶ Ἀβροτόνου. Κεφ. κθ'.

ἈΒΡΟΤΟΝΟΝ, ἔστι δὲ αὐτοῦ τὸ μὲν θῆλυ, θάμνος δενδροειδής, ὑπόλευκος. φύλλοις λεπτοσχιδέσιν ὥσπερ Σεριφίου περὶ τὰ κλωνία, πλῆρες αὐτοῖς, ἐπ' ἄκρου ἔχον κορυμβώδεις χρυσοειδεῖς· θερείας γεννώμενον, εὐῶδες μετὰ ποσοῦ βάρους, πικρὸν τῇ

A tide & Thracia: quo ad antedicta vtuntur, si febris abest. Adde quòd de ipso æstate propinant, corporibus bonam valetudinem præstare existimantes. Creditur & vestiarijs arcis inspersum absinthium, vestes à tinearum iniuria vindicare: itémque ex oleo perunctum, culices abigere, & à corpore arcere. B Cæterùm atramentum librarium ex diluto eius temperatum, libros à musculorum erosione tuetur. Existimatur & expressi succus eosdem præstare effectus. Attamen potionibus improbatur, quòd stomacho sit inimicus, dolorémque capitis cieat. Sunt verò qui succum amurcæ decoctæ permistione adulterát.

C *De Absinthio marino. Cap. XXVII.*

Absinthium marinum quidam Seriphium vocant: quod quidẽ copiosissimum in Tauro monte iuxta Cappadociam gignitur, & in Taphosiri Ægypti. Id " Isiaci pro oleagino ramo præferre solenne habẽt. Est autem herba prætenuibus surculis, abrotoni parui similitudine, D minutulis referta seminibus, subamara, stomacho inimica, graueolens, & cum quadam calfactione astringens. Hæc per sese, aut cum oryza cocta, assumptáq; cum melle, ascaridas teretésq; lumbricos enecat, leuiter simul & semel aluũ subducens. Sed & cum sapa aut lenticula decocta, eadẽ præstare potest. E Cæterùm pecora hoc maximè pabulo pinguescunt.

hoc est, Isidis sacris initiati.

De absinthio Santonico. C. XXVIII.

Est & tertiũ absinthij gen⁹, quod copiosissimũ in Gallia Alpibus finitima nascitur. Id patrio nomine Sãtonicum appellãt, tracto à Santonũ regione, in qua gignitur, cognomẽto. F Absinthio est simile, attamẽ non adeò seminis fœcundum, verùm subamarum & eiusdem cum Seriphio facultatis.

De Abrotono. Cap. XXIX.

ABROTONVM duorum traditur generũ: ac fœmina quidem frutex est arboris specie, cãdicãs, folijs circa ramulos Seriphij modo mi- G nutim incisis, florib⁹ refertos habẽs in summo quasi corymbos auri fulgore, æstate prouenientes, iucũdi odoris cum grauitate quadã, at gustu

amaro. Hoc genus Siculum esse creditur. Alterum mas vocatur, sarmētosum, gracilibus ramulis, velut absinthium. Plurimum in Cappadocia gignitur, & Galatia Asiatica, atque in Syriç Hierapoli. Vtriusque semen seu feruefactum, seu crudum tritum, & ex aqua potum, orthopnoeæ, ruptis, conuulsis, ischiadicis doloribus, vrinæ angustijs & mensibus commorantibus auxiliatur. Est & in vino potum exitialium venenorum antidotum. Rigore prehensis ex oleo vtiliter illinitur. Serpentes quoque tum substratu, tum etiam nidore fugat. Sed & contra morsus eorum cum vino bibitum prodest: priuatim verò pollet contra phalangiorum & scorpionũ ictus. Subuenit & oculorum inflammationibus, cum cotoneo cocto aut pane impositum. Discutit quoque panos, cum farina hordeacea cruda tritum decoctúmque. Miscetur denique & olei irini compositioni.

De Hyssopo. Cap. XXX.

HYSSOPVM herba nulli non cognita, duûm est generũ: montanum enim quoddam est, hortense alterum. Laudatissimũ est, quod in Cilicia nascitur. Vim habet attenuandi & excalfaciendi. Decoctum cum ficis, aqua, melle & ruta, potu peripneumonicis, asthmaticis, diuturnæ tussi, distillationi & orthopnoeæ auxiliatur: itémque ventris animalia enecat. Idem præstat, si cum melle delingatur. Humores crassos per aluum extrahit eiusdem decoctum, cum oxymelite potum. Estur & cum viridibus ficis detritis ad subducēdam aluum, sed valentiùs deijcit admisto nasturtio vel iride aut irione: meliorem quoque colorem cuti conciliat. Lieni verò ac hydropi cum fico nitróque illinitur: ex vino autem, inflammationibus. Discutit & sugillata, cum feruente aqua impositum. In anginis cum decocto ficuum efficacissimè gargarizatur. Cæterùm cum aceto decoctũ, dentium dolorem collutione mitigat, & aurium inflationes vaporis suffitu discutit.

A γλυκύ· δοκεῖ δὲ τὸ Σικελιωτικὸν εἶναι τοῦτο. τὸ δὲ ἕτερον ἄρρεν καλεῖται, κληματῶδες, *λεπτόκαρπον ὡς ἀψίνθιον. πλεῖστον δὲ ἐν Καππαδοκίᾳ γίνεται καὶ Γαλατίᾳ τῇ κατὰ τὴν Ἀσίαν, καὶ ἐν Ἱεραπόλει τῇ κατὰ τὴν "Συρίαν. Τούτων ὁ καρπὸς ἀποζεννύμενος καὶ ὠμοτριβὴς μεθ' ὕδατος
B πινόμενος, βοηθεῖ ὀρθοπνοίᾳ, ῥήγμασι, σπάσμασιν, ἰσχιάσι, δυσουρίαις, ἐμμηνίων ἐπισχέσει. καὶ θανασίμων φαρμάκων ἐστὶν ἀντίδοτος, ποθὲν σὺν οἴνῳ. σύγχρισμά τε ῥιγοῦσι μετ' ἐλαίου ἐστί. διώκει δὲ καὶ ἑρπετὰ "ὑποστρωννύμενον καὶ θυμιώμενον. καὶ πινόμενον δὲ σὺν οἴνῳ ὠφελεῖ τοὺς δη-
C χθέντας· ἰδίως δὲ ἁρμόζει ἐπὶ φαλαγγίων καὶ σκορπίων· βοηθεῖ δὲ καὶ ὀφθαλμῶν φλεγμοναῖς, σὺν ἑφθῷ κυδωνίῳ ἢ μετὰ ἄρτου καταπλασθέν. διαφορεῖ καὶ φύματα, μετὰ ὠμῆς λύσεως λεῖον ἑψηθέν. μίγνυται δὲ καὶ εἰς τὴν τοῦ *ἰρίνου ἐλαίου σκευασίαν.

D Περὶ Ὑσσώπου. Κεφ. λ΄.

ΥΣΣΩΠΟΣ πόα γνώριμος, διττή· ἡ μὲν γάρ τίς ἐστιν ὀρεινή, ἡ δὲ κηπευτή. ἀρίστη δέ ἐστιν ἡ ἐν Κιλικίᾳ γινομένη.

Δύναμιν δὲ ἔχει λεπτυντικήν, θερμαντικήν· ἀφεψηθεῖσα δὲ μετὰ σύκων καὶ ὕδατος, μέλιτός τε καὶ πηγάνου, καὶ πινομένη,
E ἀρήγει περιπνευμονικοῖς, ἀσθματικοῖς, βηχὶ χρονίᾳ, κατάρρῳ, ὀρθοπνοίᾳ· κτείνει δὲ καὶ ἕλμινθας. σὺν μέλιτι δὲ ἐκλειχομένη, τὸ αὐτὸ ποιεῖ. ἄγει δὲ καὶ πάχος κατὰ κοιλίαν τὸ ἀφέψημα αὐτοῦ, σὺν ὀξυμέλιτι πινόμενον· βιβρώσκεται δὲ καὶ μετὰ χλωρῶν σύκων λείων πρὸς ὑπαγωγὴν κοιλίας.
E σφοδρότερον δὲ καθαίρει, μιγέντος αὐτῷ *καρδαμώμου, ἢ ἴρεως, ἢ ἐρυσίμου. περιποιεῖ δὲ καὶ εὔχροιαν. καταπλάσσεται δὲ μετὰ σύκου καὶ νίτρου πρὸς σπλῆνα καὶ ὑδρωπα· σὺν οἴνῳ δέ, πρὸς φλεγμονάς. διαφορεῖ δὲ καὶ ὑπώπια σὺν ὕδατι ζεστῷ καταπλασθεῖσα. συνάγχαις δὲ ἀναγαργάρισμα μετὰ σύκων ἀφεψήματος ἄριστον. ὀδόντων τε
G πόνον πραΰνει, σὺν ὄξει ἑψηθεῖσα καὶ διακλυζομένη· λύει δὲ καὶ τὰς περὶ τὰ ὦτα ἐμπνευματώσεις πυριαθεῖσα.

V. addit θαλάσσιον

Al. τὴν Ἀσίαν

Quidam ἐμβαλλόμενον præter rem. & subdit v. καὶ πρὸς σκοτωμίαν καὶ ἐπιληψίαν ποιεῖ.

Περὶ Στοιχάδος. Κεφ. λα΄.

Στοιχὰς γεννᾶται μὲν ἐν ταῖς κατὰ Γαλατίαν νήσοις ἀντικρὺ Μασσαλίας, καλουμέναις δὲ Στοιχάσιν, ὅθεν καὶ τὴν ἐπωνυμίαν ἔσχηκε. πόα * λεπτόκαρπός ἐστιν, ὁμοίαν ἔχουσα κόμην θύμῳ, μακροφυλλοτέρα μέντοι γε καὶ δριμεῖα ἐν τῇ γεύσει, καὶ ὑπόπικρος ποσῶς. ποιεῖ δὲ τὸ ἀφέψημα αὐτῆς καθὼς ὕσσωπος πρὸς τὰ ἐν θώρακι. μίγνυται δὲ καὶ ἀντιδότοις χρησίμως.

Περὶ Ὀριγάνου. Κεφ. λβ΄.

Ὀρίγανος Ἡρακλεωτική, οἱ δὲ κονίλην καλοῦσι, φύλλον ἔχει ἐμφερὲς ὑσσώπῳ· σκιάδιον δὲ οὐ τροχοειδές, ἀλλ' ὥσπερ διῃρημένον, καὶ ἐπ' ἄκρων τῶν ῥάβδων τὸ σπέρμα οὐ πυκνόν. Ἔστι δὲ θερμαντική· ὅθεν τὸ ἀφέψημα αὐτῆς σὺν οἴνῳ ποθέν, ἁρμόζει θηριοδήκτοις· σὺν γλυκεῖ δέ, τοῖς κώνειον ἢ μηκώνειον πεπωκόσι· σὺν ὀξυμέλιτι δέ, τοῖς πεπωκόσι γύψον ἢ ἐφήμερον. πρὸς δὲ τὰ σπάσματα καὶ ῥήγματα καὶ ὕδρωπας, μετὰ σύκου βιβρωσκομένη. ξηρὰ δὲ ποθεῖσα ὀξυβάφου πλῆθος σὺν μελικράτῳ, μέλαινα κατὰ κοιλίαν ἄγει· ἔμμηνά τε κινεῖ καὶ βῆχας θεραπεύει, σὺν μέλιτι ἐκλειχομένη· κνησμοὺς δὲ καὶ ψώρας καὶ ἴκτερον τὸ ἀφέψημα αὐτῆς ἐν λουτρῷ ὠφελεῖ. ὁ δὲ χυλὸς αὐτῆς χλωρᾶς οὔσης, καὶ παρίσθμια καὶ κιονίδας καὶ ἄφθας θεραπεύει. καὶ διὰ ῥινὸς ἄγει, σὺν ἐλαίῳ ἰρίνῳ ἐγχυματιζόμενος· σὺν γάλακτι δέ, καὶ ὠταλγίας παρηγορεῖ. ἐμετικόν τε φάρμακον σκευάζεται δι' αὐτῆς καὶ κρομμύων, καὶ ῥόος τοῦ ἐπὶ τὰ ὄψα, πάντων ἐν χαλκῷ κυπρίῳ ἐν τοῖς ὑπὸ κύνα καύμασιν ἡλιασθέντων, ἐπὶ ἡμέρας μ΄. ὑποστρωννυμένη δὲ ἡ πόα, ἑρπετὰ διώκει.

Catae. τεχεῖδες

Περὶ Ὀνίτιδος. Κεφ. λγ΄.

Ἡ δὲ Ὀνῖτις καλουμένη, λευκοτέρα τοῖς φύλλοις ἐστί, καὶ μᾶλλον ἐοικυῖα ὑσσώπῳ. καὶ τὸ σπέρμα ὥσπερ κορύμβους συνεχεῖς ἐπικειμένους ἔχει. Δύναται μέντοι τὰ αὐτὰ τῇ Ἡρακλεωτικῇ, οὐχ οὕτω μέντοι δραστικὴ καθέστηκεν.

Περὶ Ἀγριοριγάνου. Κεφ. λδ΄.

Ἡ δὲ Ἀγριορίγανος, ἣν πάνακες

A *De Stœchade. Cap. XXXI.*

STOECHAS in insulis Galliæ gignitur, quæ è regione Massiliæ sitæ Stœchades appellantur: & ab ijs quoque nomen accepit. Herba est tenuibus surculis, coma thymi, sed folio longiore, gustu acris, & aliquantum subamara. Decoctum huius, vt & B hyssopi, ad pectoris vitia efficax est. Antidotis quoque vtiliter immiscetur.

De Origano. Cap. XXXII.

ORIGANUM Heracleoticum, quod nonnulli cunilam appellant, folium habet hyssopo non dissimile: vmbellam autem non in rotæ C speciem orbiculatam, sed veluti diuisam, & semen in summis virgis haudquaquam densum. Vim habet excalfaciendi: ac proinde ipsius decoctum ex vino potui datum, venenatorum morsibus conuenit. Ex passo verò, ijs prodest qui cicutam aut meconium: ex aceto mulso, ijs qui gypsum aut ephemerum hau-D serunt. Conuulsis autem, ruptis & hydropi medetur, cum fico esui datum. At aridum, acetabuli mensura cum aqua mulsa epotum, atros humores per aluum extrahit, menses ciet, ac tussi cum melle delinctum medetur. Prurigini autem, psoræ ac morbo regio decoctum i-E psius in balneo prodest. Succus virentis, tonsillis, vuulis & aphthis medetur: & in nares ex oleo irino infusus, caput purgat: aurium quoque dolores ex lacte mitigat. Conficitur denique ex eo, cępis, ac rhois frutice quo ad obsonia vtuntur, vomitorium medicamentum, his omnibus in cupreo vase per Canicu-F læ ardores ad dies quadraginta insolatis. Substrata autem herba serpentes fugat.

De Onitide. Cap. XXXIII.

Quod onitis appellatur, folijs est cādidioribus, hyssopóque similius: ac semen habet, veluti corymbos cohærentes ac sibiinuicem incumbentes. Vis tamen eadem, quæ G Heracleotico: at minùs efficax.

De origano syluestri. Cap. XXXIIII.

Syluestre origanū aliqui panaces

Heraclium vocat, alij cunilam: quo in numero est Nicander Colophonius. Folijs est origani, virgultis dodrantalibus, tenuibus, in quibus vmbellæ anethi insunt, flores candidi: radix tenuis ac inutilis. Priuatim venenatorum morsibus folia & flores ex vino in potu auxiliantur.

De Tragorigano. Cap. XXXV.

TRAGORIGANVM exiguus est frutex, folio & ramulis origano aut syluestri serpyllo similis. Quoddam pro locorum ratione lætius ac speciosius, foliísque atrioribus inuenitur, satis glutinosum. Alterum gracilibus est surculis, exilioribúsque folijs: quod etiam prasium aliqui vocauere. Optimum est Cilicium, quódque in Co, Chio, Smyrna Cretáq; prouenit. Omnia excalfaciunt, vrinas cient, bonámque faciunt aluum, si decocti ius ebibatur: siquidem biliosa deijciunt. Prosunt & lienosis ex aceto pota: itémque ex vino, ijs qui ixiam hauserunt. Quin & menses trahunt, & in tussi ac peripneumonia ex melle in eclegmate dantur. Est & eorum potio non ingrata: quò fit vt cibum fastidientibus, stomacho malè affectis, acidáque ructantibus exhibeatur, iísque itidem quos qualis ex maris agitatione anxietas, nausea & præcordiorum æstus comitantur. Discutiunt insuper œdemata, si cum polenta illinantur.

De Pulegio. Cap. XXXVI.

PVLEGIVM, herba vulgaris notitiæ. Extenuat, calfacit, concoctiones adiuuat. Bibitum, mẽstrua, secundas & partus eijcit. Pulmonum verò vitia excreabilia facit, cum sale & melle potum: ac conuulsis etiam auxiliatur. Nauseas & stomachi rosiones ex posca bibitum permulcet: atros etiamnũ humores per aluum exigit. Venenatorũ quoque morsibus in vino potum succurrit. Defectos animo recreat, cum aceto naribus admotũ. Gingiuas etiam arefacti cinere corroborat. Illitum verò cum polenta, inflammationem omnem lenit, & podagricis per se prodest impositum dum rubescat locus. Cum cerato autem, varos extinguit: ac lie-

A Ἡράκλειον, οἱ δὲ κονίλην καλοῦσιν, ὧν ἐστι καὶ Νίκανδρος ὁ Κολοφώνιος, ἔχει τὰ μὲν φύλλα ὅμοια ὀριγάνῳ, ῥαβδία δὲ σπιθαμιαῖα, λεπτά, ἐφ' ὧν σκιάδια ὅμοια ἀνήθου, ἄνθη δὲ λευκά. ῥίζα λεπτή, ἄχρηστος. ἰδίως δὲ βοηθεῖ θηριοδήκτοις τὰ φύλλα καὶ τὰ ἄνθη, σὺν οἴνῳ πινόμενα.

Catac. θαμνίσκοι δὲ

Alii add. καὶ κεφαλαλγίαις παραιτεῖται.

B ### Περὶ Τραγοριγάνου. Κεφ. λε´.

ΤΡΑΓΟΡΙΓΑΝΟΣ θαμνίσκος ἐστὶν, ὀριγάνῳ ἢ ἑρπύλλῳ ἀγρίῳ ὅμοιος τὰ φύλλα καὶ τὰ κλωνία· ἡ μέν τις εὑρίσκεται κατὰ τόπους εὐερνεστέρα, καὶ πλατύφυλλος, κολλώδης ἱκανῶς. ἡ δέ τις λεπτόκαρφος καὶ λεπτόφυλλος, ἣν καὶ C πράσιον ἔνιοι καλοῦσι. ἀρίστη δὲ ἡ Κιλίκιος, καὶ ἡ ἐν Κῷ, καὶ Χίῳ, καὶ Σμύρνῃ, καὶ Κρήτῃ. θερμαντικαὶ δὲ πᾶσαι καὶ οὐρητικαὶ καὶ εὐκοίλιοι, πινομένου τοῦ ἀφεψήματος. ὑποβιβάζουσι γὰρ τὰ χολώδη. εὔθετοι καὶ σπληνικοῖς πινόμεναι μετ' ὄξους, καὶ τοῖς ἰξίαν πεπωκόσι μετ' οἴνου, D καὶ ἔμμηνα δὲ ἄγουσι· βηξί τε καὶ περιπνευμονίαις, σὺν μέλιτι ἐν ἐκλεικτῷ δίδονται. ἔστι δὲ καὶ τὸ πόμα ἐπιεικές· ὅθεν τοῖς ἀσώδεσι καὶ κακοστομάχοις καὶ ὀξυρεγμιῶσι δίδοται· καὶ ἐφ' ὧν ἀλυσμὸς καὶ ναυτία καὶ θέρμη ὑποχονδρίων παρακολουθεῖ. διαφορεῖ δὲ καὶ οἰδήματα E καταπλασθεῖσα μετὰ ἀλφίτων.

V. θάμνος

Quid. Schol. πλατύφυλλος

Ald. κομμώδης

V. Κῷος

V. caret.

V. βοηθεῖ δὲ καὶ

V. caret vsque ad vocẽ δίδοται.

Περὶ Γλήχωνος. Κεφ. λϛ´.

ΓΛΗΧΩΝ πόα γνώριμος, λεπτυντική, θερμαντική, πεπτική. ποθεῖσα δὲ ἔμμηνα καὶ δεύτερα καὶ ἔμβρυα ἄγει· ἀνάγει δὲ καὶ τὰ ἐκ πνεύμονος μετὰ ἁλὸς καὶ μέλιτος ποθεῖσα, καὶ σπωμένοις βοηθεῖ· ναυ- F τίας τε καὶ δηγμοὺς στομάχου μετὰ ὀξυκράτου ποθεῖσα παραμυθεῖται. ἄγει δὲ καὶ κατὰ κοιλίαν μέλανα. βοηθεῖ δὲ καὶ θηριοδήκτοις πινομένη μετ' οἴνου. λειποθυμοῦντάς τε ἀνακτᾶται σὺν ὄξει, ταῖς ῥισὶ προσφερομένη· κρατύνει δὲ καὶ οὖλα, ξηρὰ λεία κεκαυμένη. ἐπι- G πλασθεῖσα δὲ πραΰνει πᾶσαν φλεγμονὴν σὺν ἀλφίτῳ. καθ' ἑαυτὴν δὲ, ποδαγρικοῖς ἁρμόζει, ἄχρι φοινίξεως τῆς ἐπιφανείας. σὺν κηρωτῇ δὲ, ἰόνθους σβέννυσιν· ὠφε-

Sunt qui addant: ποιεῖ δὲ τὰ αὐτὰ ἅπερ καὶ ἡ ὀρίγανος· καὶ ταύτης γὰρ αἱ ῥίζαι πινόμεναι καὶ εἰς ἐγκάθισμα καθεψόμεναι ποιοῦσι πρὸς χρονίαν ἐμμηνίων κατοχὴν, καὶ πρὸς θηριοδήκτους, καὶ πρὸς δηλητήρια, καὶ πρὸς βῆχα χρονίαν, καὶ κνησμὸν καὶ ψώραν.

V. caret.

Legit Samb. κατακεκλυσμένη

ται δὲ καὶ σπληνικοῖς μεθ' ἁλὸς καταπλασσομένη. τὸ δὲ ἀφέψημα αὐτοῦ κνησμοὺς λουόμενον παύει, καὶ εἰς ἐγκάθισμα, καὶ πρὸς ἐμπνευματώσεις καὶ σκληρίας καὶ ὑποστροφὰς ὑστέρας ἁρμόζει. καλοῦσι δέ τινες αὐτὴν βλήχωνα, ἐπειδὴ τὰ γευσάμενα κατὰ τὴν ἄνθησιν τῶν ποιμνίων, βληχῆς ἀποπίμπλαται.

Ald. ἀποστροφάς. V. στροφάς

Quæ in Cataeuz. cod. capiti huic adduntur, iuxta Mathiolum tantū, exegesis sunt: nam vires sunt eædem.

Cat. δικτική

Περὶ Δικτάμνου. Κεφ. λζʹ.

ΔΙΚΤΑΜΝΟΣ, ἣν καλοῦσί τινες γλήχωνα ἀγρίαν, πόα ἐστὶ Κρητική, δριμεῖα, λεία, ὁμοία γλήχωνι· μείζω δὲ καὶ γναφαλώδη τὰ φύλλα ἔχει, καὶ ἐριώδη τινὰ ἐπίφυσιν. οὔτε δὲ ἄνθος, οὔτε καρπὸν φέρει. ποιεῖ δὲ πάντα ὅσα καὶ ἡ ἥμερος γλήχων, ἐνεργέστερον δὲ πολλῷ· οὐ μόνον γὰρ πινομένη, ἀλλὰ καὶ προστιθεμένη καὶ ὑποθυμιωμένη, τὰ τεθνηκότα ἔμβρυα ἐκτινάσσει. φασὶ δὲ καὶ τὰς αἶγας ἐν Κρήτῃ τοξευθείσας καὶ νεμηθείσας τὴν πόαν, ἐκβάλλειν τὰ τοξεύματα. ἔχει δὲ καὶ καθαρτικὴν δύναμιν ὁ χυλὸς αὐτῆς, καταχριόμενος ἢ ῥιβόμενος μετὰ ἀλφίτων. καταπλασσομένη δὲ ἡ βοτάνη, τοὺς ὑποκάτω τῶν ποδῶν ἢ τοῦ λοιποῦ σώματος θεραπεύει σκόλοπας. ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς πόνον σπληνός, μειοῖ γὰρ αὐτόν. καρπίζουσι δὲ αὐτὴν ἐν θέρει καὶ φθινοπώρῳ. ἡ δὲ ῥίζα αὐτῆς γευομένοις θερμαίνει. ἔστι δὲ καὶ ὀξυτόκιον. βοηθεῖ δὲ καὶ θηριοδήκτοις ὁ χυλὸς αὐτῆς, μετ' οἴνου πινόμενος. τοιαύτη δὲ τῆς βοτάνης ἡ δύναμις, ὡς καὶ ὀσφραινομένη διώκειν, καὶ προσαπτομένη ἀναιρεῖν τὰ ἰοβόλα θηρία. τὸ δὲ αὐτῆς χύλισμα ἐπιχεόμενον πληγῇ σιδήρου ἢ ἰοβόλου δήγματι, καὶ πρὸς τὸ ἐπιχυθῆναι καὶ λαμβανόμενον πόσει, εὐθέως ὑγιάζει.

Ald. γναφαλοειδῆ

V. ἐκφέρει

Ald. γευομένῳ

Περὶ Ψευδοδικτάμνου. Κεφ. ληʹ.

Τὸ δὲ ψευδοδίκταμνον καλούμενον, φύεται ἐν πολλοῖς τόποις, ἐμφερὲς μὲν τῷ πρὸ αὐτοῦ, ἔλαττον δὲ δριμύ. ποιεῖ δὲ τὰ αὐτὰ τῷ δικτάμνῳ, οὐχ ὁμοίως ἐνεργοῦν.

Περὶ τοῦ ἑτέρου ἀπὸ Κρήτης Δικτάμνου. Κεφ. λθʹ.

Φέρεται δὲ καὶ ἀπὸ Κρήτης ἕτερον εἶδος δικτάμνου, φύλλοις ἐοικὸς σισυμβρίου, κλωσὶ δὲ μείζοσιν· ἐφ' ὧν ἄνθος ὀριγάνῳ ἀγρίῳ ἐοικός, μέλαν, μαλακόν.

V. φύεται δὲ ἐν Κρήτῃ

Quidam ὁρμίνῳ vt Cat.

A nosis etiam confert, cum sale adhibitum. Cæterùm decoctum ipsius prurigines lotione mitigat, & vuluę inflationibus ac duritiei, eiusdémque conuersionibus insessione subuenit. Aliqui porrò blechona vocāt: quoniam, dum floret, à pecoribus gustatum, balatum concitat.

B *De Dictamno. Cap. XXXVII.*

DICTAMNVM, quod syluestre pulegium aliquibus appellatur, herba est Cretensis, acris, læuis, pulegio similis: at maioribus lanuginosísque folijs, ac lanosa quadam veluti pube obductis. At neque florem neque semen profert. Præstat verò omnia quę satiuum pulegium, C sed efficaciùs multò. Nam non potum modò, sed & appositum ac suffitum, partus emortuos eijcit. Aiunt & in Creta capras tela quibus ictæ sunt huius herbæ pastu excutere. Porrò purgandi vim habet succus ipsius illitus, aut cum polenta affrictus. Imposita verò herba plantæ pedū reliquóve corpori inpactos D aculeos refigit extrahítque. Est & efficax ad lienis dolorem: siquidem ipsum imminuit. Legitur autem æstate & autumno. Radix gustu excalfacit, necnon & partum accelerat. Sed & succus cum vino potus, contra venenatorum morsus auxilio est. Herbæ verò tanta vis est, vt E ictu venenato sæuientes bestias & olfactu abigat, & contactu perimat. Cæterùm expressus ex ea succus, vulneribus ferro illatis aut venenatis morsibus instillatus, præsentaneo est remedio, si prætereà in potu assumatur.

De Pseudodictamno.
F *Cap. XXXVIII.*

Quod pseudodictamnū vocant, multis in terris nascitur, antedicto simile, at minùs quàm illud acre. Eosdem verò præbet effectus, at inefficaciùs.

De altero Dictamno Cretico.
Cap. XXXIX.

G Defertur & è Creta alterum dictamni genus, folio sisymbrij: at ramis maioribus, in quib⁹ flos emicat syluestris origani, niger ac mollis.

A Odor foliorum inter ſiſymbrium & ſaluiam medius, iucundiſſimus. Ad eadem ad quæ & antedictum efficax, ſed minùs nares ferit. Miſcetur & emplaſtris ac theriacis compoſitionibus.

De Saluia. Cap. XL.

SALVIA, quam Græci eleliſphacon, alij elaphoboſcon, alij deniB que ſphagnon nominant, frutex eſt oblongus, ramis numeroſis, virgas habens quadrangulas & albicantes: folia mali cotoneæ effigie, ſed longiora, aſperiora craſſioráque, & attritarum veſtium modo, ita parum villoſa, vix vt quiſquam villos animaduertat, ſubalbida, vehemēter odorata, ſed viroſa: ſemen ſumC mis in caulibus ſylueſtri hormino ſimile gerit: in aſperis naſcitur. Foliorum ramorúmque decoctū vim habet epotum vrinas menſéſque ciendi, partus extrahendi, & paſtinacæ marinæ ictibus auxiliandi. Capillos quoque denigrat ſaliua, vulnerariáque eſt, & ſanguinis coD hibendi vi prædita: ac denique fera repurgat vlcera. Sed & folia ac ipſi etiam rami, ſi in vino decoquantur, genitalium pruritus fotu ſedant.

De Menta ſatiua. Cap. XLI.

MENTA ab odoris ſuauitate hedyoſmos Græcis dicta, quā alij mintham vocant, cognita herbula E eſt. Calfaciendi, aſtringendi atque exiccandi vi prædita: quamobrem ſiſtit ſanguinem ipſius ſuccus ex aceto potus, teretéſque lumbricos enecat, & venerem ſtimulat: ſingultus, vomitiones cholerámque ſedant bini terníve ramuli cum acidi granati ſucco epoti. Diſcutit & abſceſſus, ſi cum polenta adhibeatur, F & impoſita fronti dolores capitis leuat: mammas diſtentas & nimio lacte turgentes compeſcit. Cum ſale verò, canum morſibus imponitur. Succus autem aurium doloribus cum aqua mulſa ſubuenit. Porrò mulieribus ante coitum ſubdita, conceptioni reſiſtit, & aſperam linG guam affricta læuigat. Coire lac denſaríque in caſeum non patitur, ſi illi folia immergantur. In ſumma ſtomacho vtilis eſt, & condimentorum miſturæ familiaris.

Grata menta menſas odore percurrit in ruſticis dapibus. Pl. lib. 19. cap. 8.

A ὀσμὴ δὲ τῶν φύλλων μεταξὺ σισυμβρίου καὶ ἐλελισφάκου, ἡδίστη. ποιεῖ δὲ πρὸς ὅσα καὶ ἡ πρὸ αὐτῆς, ἧσσον πληκτικὴ ὑπάρχουσα· μίγνυται δὲ καὶ ἐμπλάστροις καὶ θηριακαῖς.

Περὶ Ἐλελισφάκου. Κεφ. μ'.

ΕΛΕΛΙΣΦΑΚΟΝ, οἱ δὲ ἐλαφόβοB σκον, οἱ δὲ σφαγνὸν, θάμνος ἐστὶν ἐπιμήκης, πολύκλωνος, ῥάβδους τετραγώνους καὶ ὑπολεύκους ἔχων. φύλλα δὲ μηλέᾳ κυδωνίᾳ ἐοικότα, "ἐπιμηκέστερα μέντοι καὶ τραχύτερα, καὶ παχύτερα, λεληθότως ὥσπερ τὰ ἀνάτριπτα τῶν ἱματίων δασέα, ὑπόλευκα, σφοδρῶς εὐώδη," βρωC μώδη· καρπὸν δὲ ἐπ' ἄκρων τῶν καυλῶν ὥσπερ ὁρμίνου ἀγρίου ἔχει. φύεται δὲ ἐν τραχέσι χωρίοις. Δύναμιν δὲ ἔχει τὸ ἀφέψημα τῶν φύλλων καὶ τῶν κλάδων οὖρα ἄγειν πινόμενον, καὶ ἔμμηνα [καὶ ἔμβρυα κατασπᾶν, καὶ τρυγόνος πληγαῖς ἀρήγειν.] μελαίνει δὲ καὶ τρίχας. ["καὶ τραυματική, D καὶ ἴσχαιμος,] καὶ ἀποκαθαρτικὴ τῶν θηριωδῶν ἐστιν ἑλκῶν. παύει δὲ σὺν οἴνῳ τὸ ἀφέψημα τῶν φύλλων καὶ τῶν κλάδων αὐτῶν προσκλυζόμενον, τοὺς περὶ τὰ αἰδοῖα κνησμούς."

Περὶ Ἡδυόσμου ἡμέρου. Κεφ. μα'.

ΗΔΥΟΣΜΟΣ, οἱ δὲ, μίνθην, γνώριμον E βοτάνιον. Δύναμιν ἔχον θερμαντικὴν, στυπτικὴν", ξηραντικήν· ὅθεν αἷμα ἵστησι πινόμενος ὁ χυλὸς αὐτοῦ μετ' ὄξους· καὶ ἕλμινθας κτείνει στρογγύλας, ἀφροδίσια τε ἐρεθίζει, καὶ λυγμοὺς, καὶ ἐμέτους, καὶ χολέραν παύει δύο ἢ τρία κλωνάρια σὺν ῥοᾶς ὀξείας χυλῷ ποθέντα. διαφορεῖ δὲ καὶ ἀποστήματα F μετ' ἀλφίτου καταπλασθέν. καὶ κεφαλαλγίας πραΰνει ἐπιτεθὲν "τῷ μετώπῳ· μαστῶν τε τάσεσι καὶ "σπαργώσιν παραινεῖ· "σὺν ἁλσὶ δὲ τοῖς κυνοδήκτοις καταπλασμα. ὠταλγίαις δὲ ὁ χυλὸς σὺν μελικράτῳ ἀρήγει· γυναιξὶ δὲ πρὸ τοῦ πλησιάζειν προστιθέμενον, ἀσυλληψίαν ἐργάζεται. γλῶG σσαν τε τραχεῖαν περιτριβόμενον λεαίνει· καὶ γάλα ἀτύρωτον φυλάσσει ἐναποκλυσθέντων αὐτῷ τῶν" φύλλων. καὶ καθόλου ἐστὶν εὐστόμαχον" καὶ ἀρτυματῶδες.

V. add. ...
Al. ἐπιμηκέστερα δὲ καὶ σμικρότερα καὶ τραχέα λεληθότως
V. τῶν ἱματίων ὑπόλευκα, εὐώδη.
Catac. ἐμβρεφμον τῇ γεύσει καρ.
V. his caret.
V. caret.
Quidam addūt, τήκει καὶ σπλῆνας.
V. quid. addit, γεύσει
V. κατὰ τοῦ μετώπου
V. ἄλγησιν
V. συνεργεῖ δὲ καὶ τοῖς
Matth. codex κλωναρίων.
V. addit, εὐώδες

Hoc caput coniunctum est cum superiore in v. cod. Goup.
V. caret conclusis.

Περὶ Ἡδυόσμου ἀγρίου. Κεφ. μβ'.

A

Τὸ δὲ ἄγριον ἡδύοσμον γίνεται δασύτερον τοῖς φύλλοις, καὶ πάντη μεῖζον σισυμβρίου, ἐν ὀσμῇ δὲ βρωμωδέστερον, διὸ καὶ ἧττον εἰς τὴν ἐν ὑγιείᾳ χρῆσιν εὔθετον.

Περὶ Καλαμίνθης. Κεφ. μγ'.

V. ὀρειναντέρα
V. ὑπόμικρα καὶ λευκότερα
V. γωνιώδη
V. add. ἡ δέ τις καὶ μείζων.
V. vsque ad ἡ δὲ τρίτη caret.
Par. caret.
V. vocem ἀγρίῳ delet.
V. ἀμφοτέρων δὲ τὰ φύλλα θερμαντικὰ ἰσχυρῶς.
V. παρύγροις
Deest in Paris.

ΚΑΛΑΜΙΝΘΗ, ἡ μέν τις ὀρεινοτέρα ἐστὶν, ἔχει δὲ φύλλα ὅμοια ὠκίμῳ, ὑπόλευκα, κλωνία δὲ καὶ κάρφη γεγωνιωμένα, ἄνθος πορφυροῦν. Ἡ δέ τις γλήχωνι ἔοικε, μείζων δέ· ὅθεν τινὲς ἀγρίαν αὐτὴν γλήχωνα ἐκάλεσαν, διὰ τὸ καὶ τῇ ὀσμῇ προσεοικέναι. ταύτην Ῥωμαῖοι νεπέταν καλοῦσιν. Ἡ δὲ τρίτη ἔοικεν ἡδυόσμῳ ἀγρίῳ, ἐπιμηκεστέρα τοῖς φύλλοις, καυλῷ καὶ κλάδοις μείζων τῶν προειρημένων, καὶ ἧττον ἐνεργής. Πασῶν δὲ τὰ φύλλα γευομένῳ πυρωτικὰ ἰσχυρῶς καὶ δριμέα, ῥίζα ἄχρηστος. Φύεται δὲ ἐν πεδίοις καὶ ἐν τραχέσι τόποις καὶ καθύγροις. πινομένη δὲ καὶ καταπλασσομένη, ἀρήγει ἑρπετοδήκτοις. ἄγει δὲ καὶ οὖρα τὸ ἀφέψημα πινόμενον· βοηθεῖ δὲ καὶ ῥήγμασι, σπάσμασιν, ὀρθοπνοίαις, στρόφοις, χολέρᾳ καὶ ῥίγει· καὶ πρὸς τὰ θανάσιμα προπινομένη ποιεῖ σὺν οἴνῳ, καὶ ἴκτερον ἀποκαθαίρει· ἕλμινθάς τε κτείνει καὶ ἀσκαρίδας σὺν ἁλσὶ καὶ μέλιτι πινομένη, ἑφθή τε καὶ ὠμὴ τριβομένη. ὠφελεῖ καὶ ἐλεφαντιῶντας βρωθεῖσα, ἐπιπινομένου ὀῤῥοῦ γάλακτος. φθείρει δὲ καὶ ἔμβρυα, καὶ ἔμμηνα ἄγει τὰ φύλλα λεῖα ἐν προσθέτῳ. θυμιαθέντα δὲ, ἑρπετὰ διώκει, καὶ ὑποστρωννύμενα. λευκαίνει τε καὶ τὰς μελαίνας οὐλὰς ἑψηθεῖσα ἐν οἴνῳ καὶ καταπλασθεῖσα, καθαίρει καὶ ὑπώπια. ἰσχιαδικοῖς τε ἐπιτίθεται εἰς μετασύγκρισιν, ἐπικαίουσα τὴν ἐπιφάνειαν. καὶ σκώληκας τοὺς ἐν ὠσὶ κτείνει ὁ χυλὸς ἐνσταζόμενος.

Περὶ Θύμου. Κεφ. μδ'.

ΘΥΜΟΣ γνώσκεται ὑπὸ πάντων, θαμνίσκιον φρυγανῶδες, φυλλαρίοις πολλοῖς καὶ στενοῖς περιειλημμένον, ἔχον ἐπ' ἄκρου κεφάλια ἄνθους πορφυρίζοντα. μάλιστα δὲ φύεται ἐν πετρώδεσι καὶ λεπτογείοις τόποις.

Δύναμιν δὲ ἔχει πινόμενον μετὰ ἁλῶν καὶ ὄξους, ἄγειν φλεγματώδη κατὰ κοι-

De Mentha syluestri. Cap. XLII.

Syluestris Mentha, seu menthastrú, hirsutioribus est folijs, & prorsus maior sisymbrio: at odore magis viroso: quare minùs ad sanorum vsus idonea est.

De Calamintha. Cap. XLIII.

B EX Calaminthæ generibus quædam montibus familiaris, folia habet ocimi, incana, surculos & caules angulosos, ac florem purpureum. Altera pulegio similis est, sed maior, quam syluestre pulegium ideò vocarût, quòd & odore ipsum æmuletur: hanc Latini nepetam vocitant. Tertia menthastro cognata est, folijs oblongioribus, C caule & ramis quàm superiora genera maioribus: sed viribus inefficacior. Omnium folia gustu impensè feruentia & acria: radix superuacua. Nascitur in campestribus locis, asperis ac præhumidis. Siue pota, siue imposita, demorsis à serpente opitulatur. Sed & decoctum potu v- D rinas pellit: ruptis quoque, conuulsis, orthopnœæ, torminibus, choleræ ac rigori auxiliatur. Præsumpta in vino, venenis resistit, & regium morbum expurgat. Teretes lumbricos & ascaridas cum sale & melle pota, enecat: seu cocta, seu etiam cruda contrita fuerit. Elephanticos etiam esitata iuuat, si E serum lactis superbiberint. Detrita folia in pesso subdita partus enecant & menses extrahunt. Eadem accensa & substrata, serpentes fugant. Porrò cicatricibus nigris etiam candorem reddit in vino cocta & imposita, ac sugillata quoque emendat. Ischiadicis itidem imponitur, vt humores ex al- F to euocet, summam cutem adurens. Succus denique vermes aurium necat instillatus.

De Thymo. Cap. XLIIII.

THYMVM ab omnibus cognoscitur, exiguus frutex, surculosus, exilibus folijs, multis & angustis circundatus, habens in cacumine G floris capitula purpurascentia. Maximè verò petroso tenuique solo nascitur. Potum cum sale & aceto, vim habet pituitã per aluum de-

trahendi. At eius decoctum cum melle orthopnoicis & anhelatoribus auxiliatur. Sed & lumbricos, menses, partus & secundas pellit. Vrinas quoque ciet. Cum melle verò in eclegmate sumptū, excreabilia pectoris vitia facit. Ex aceto autem impositum, œdemata recentia discutit, sanguinis grumos dissoluit, ac thymos pensilésque verrucas tollit. Quin & ischiadicis cum vino & polenta impositum subuenit: hebetiore oculorum acie præditis in cibo confert. Est denique pro condimento ad sanorum vsus perquàm vtile.

A λίαν. τὸ δὲ ἀφέψημα αὐτοῦ μετὰ μέλιτος ὀρθοπνοϊκοῖς καὶ ἀσθματικοῖς βοηθεῖ· ἕλμινθάς τε ἐξάγει, καὶ ἔμμηνα, καὶ ἔμβρυα, καὶ δεύτερα· ἔστι δὲ καὶ οὐρητικόν· μιγὲν δὲ μέλιτι καὶ ἐκλειχθὲν, εὐανάγωγα τὰ ἐκ θώρακος ποιεῖ· διαφορεῖ δὲ οἰδήματα πρόσφατα, καταπλασθὲν μετ' ὄξους· αἱμάτων θρόμβους διαλύει, καὶ θύμους καὶ B ἀκροχορδόνας αἴρει· καὶ ἰσχιαδικοῖς μετ' οἴνου καὶ ἀλφίτων ἐπιτεθὲν ἁρμόζει· ἀμβλυωποῦντας ἐσθιόμενον σὺν τροφῇ ὠφελεῖ. εὔχρηστον δὲ καὶ πρὸς τὴν ἐν ὑγείᾳ χρῆσιν ἀντὶ ἀρτύματος.

V. in marg. ὠφελεῖ καὶ ποδαγρικοὺς λειότατος μετ' ὀξυμέλιτος, καὶ ἰσχιαδικοὺς σὺν οἴνῳ.

De Thymbra. Cap. XLV.

THYMBRA quoque nota est: quippe quæ gignitur in tenui solo, asperísque locis, thymo similis, at minor tamen ac tenerior, spicam ferens florum plenam, virentem. Eadem potest quæ thymum, si modo simili assumatur, atque itidem sanorum vsui apta est. Est & satiua quædam satureia, syluestri ad omnia inefficacior: quæ tamen propter mitiorem acrimoniam commodiùs in cibos recipitur.

Περὶ Θύμβρας. Κεφ. με΄.

C ΘΥΜΒΡΑ, καὶ αὐτὴ γνώριμος· γεννωμένη ἐν λεπτογείοις, καὶ τραχέσι τόποις, ὁμοία θύμῳ, ἐλάσσων μέν τοι καὶ ἁπαλωτέρα, φέρουσα στάχυν ἀνθέων μεστὸν, ὑπόχλωρον. δύναται δὲ τὰ αὐτὰ τῷ θύμῳ, ὁμοίως λαμβανομένη. καὶ πρὸς τὴν ἐν ὑγείᾳ χρῆσιν εὐθετεῖ. γίνεται δὲ καὶ σπαρτὴ D θύμβρα, κατὰ πάντα τῆς ἀγρίας ἐλάσσων, εὐχρηστοτέρα δὲ πρὸς βρῶσιν, διὰ τὸ μὴ ἐπιτετάσθαι τὴν δριμύτητα.

V. Epit. ex Crateua alicunde πλὴν μέν τοι τὴν μέλαιναν μὴ χρῶ. φθαρτικὸς γὰρ καὶ χολῆς γεννητικός, ἀλλὰ τὴν ἔχουσαν ἄνθος ἐμπόρφυρον μὲν φύσει, λευκὸν δὲ τι ἔχον πλέον.

De Serpyllo. Cap. XLVI.

SERPYLLVM est quoddā hortense, quod quidem odore sampsuchum imitatur, & in coronas addi solet: ita dictum à serpendo, quòd radicetur quacunq; sui parte terrā attingat. Habet autē folia & ramulos origani, verùm coloris cādidioris, & è macerijs demissum longiùs latiúsque propagatur. Alterum syluestre, quod etiam zygis appellatur, minimè serpit: at in altum assurgens ramulos edit tenues ac surculosos, folijs rutæ similibus refertos, verùm vtcunque angustis, longioribus atque durioribus. Flores gustanti acres, iucundi odoris: radix nullius vsus. Nascitur in petris efficacius, magísque excalfaciens, & ad medendi vsum aptius, quàm sit hortēse. Potum siquidem mēses trahit, vrinámq; ciet. Torminib⁹, ruptis, cōuulsis & iocineris inflāmationibus auxiliatur. Est & efficax aduersus serpētes, tum potum, tum & impositum. Decoctū in aceto, capitis dolorem adiecto rosaceo lenit, si modò in caput irrigetur:

Περὶ Ἑρπύλλου. Κεφ. μς΄.

ΕΡΠΥΛΛΟΣ ὁ μέν τις ἐστὶ κηπευτός, σαμψυχίζων τῇ ὀσμῇ, καὶ στεφανωματικός· ὠνόμασται δὲ ἀπὸ τοῦ ἕρπειν τε καὶ ὅτι E ἂν αὐτοῦ μέρος θίγῃ τῆς γῆς ῥιζοβολεῖν. ἔχει δὲ φύλλα καὶ κλωνία ὀριγάνῳ ἐμφερῆ, πλὴν λευκότερα. ἀπὸ δὲ αἱμασιῶν καθιέμενος, εὐαυξέστερος γίνεται. ὁ δέ τις ἐστὶν ἄγριος, ὃς καὶ ζύγις καλεῖται. οὐχ ἕρπων, ἀλλ' ὀρθὸς κλωνία αἴρει λεπτὰ, φρυγανώδη, "φύλλων" περίπλεα ὁμοίων F "πηγάνῳ. ὑπόστενα δὲ ἐστὶ καὶ ἐπιμηκέστερα, καὶ σκληρότερα· ἄνθη γευομένῳ δριμέα, ὀσμὴ "ἡδεῖα· ῥίζα ἄχρηστος. φύεται ἐν πέτραις ἐνεργέστερος καὶ θερμαντικώτερος τοῦ κηπευτοῦ ὑπάρχων, καὶ πρὸς τὴν ἰατρικὴν χρῆσιν ἐπιτηδειότερος. "ἔμμηνα γὰρ ἄγει, καὶ οὖρα κινεῖ πινόμενος· ὠφελεῖ στρό- G φους, ῥήγματα, "σπάσματα, ἥπατος φλεγμονὰς καὶ πρὸς ἑρπετὰ πινόμενός τε καὶ καταπλασσόμενος· κεφαλῆς τε ὀδύνην παραμυθεῖται ἑψηθείς, *ῥοδίνου μιγέντος αὐτῷ

Matt. legendum putat ἐπὶ.

V. tātum ἄγριος κακὸς

V. φύλλα περίπλεα: alius cod. περιπλέων, ὁμοία πηγ.
Sunt qui legant περὶ ὀριγάνῳ
Al. ἀρεστή

V. καὶ ἔμμηνα περιάγει

V. caret.

σὺν ὄξει καὶ καταβραχείς. μάλιστα δὲ ἐπὶ ληθάργου καὶ φρενίτιδος ἁρμόζει. παύει δὲ καὶ ἔμετον αἵματος < δʹ. πλῆθος μετ᾽ ὄξους ποθεὶς ὁ χυλὸς αὐτοῦ.

In vet. cod. teste Goupylo inuenitur hoc loco caput περὶ ἐλελισφάκου his verbis.

Περὶ Σαμψύχου. Κεφ. μζʹ.

ΣΑΜΨΥΧΟΝ κράτιστον τὸ Κυζικηνὸν καὶ Κύπριον· δευτερεύει δὲ τούτου τὸ Αἰγύπτιον. καλεῖται δὲ ὑπὸ Κυζικηνῶν καὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ ἀμάρακον. πόα δέ ἐστι πολύκλωνος, ἕρπουσα ἐπὶ τῆς γῆς· φύλλα δασέα καὶ περιφερῆ ἔχουσα, ὅμοια τῷ λεπτοφύλλου καλαμίνθης, σφόδρα εὐώδης, καὶ "θερμαντική, πλεκομένη καὶ εἰς στεφάνους. Ἁρμόζει δὲ τὸ ἀφέψημα αὐτῆς πινόμενον ἐπὶ ἀρχομένων ὑδρωπικῶν, καὶ δυσουρούντων καὶ στροφουμένων. ξηρὰ δὲ τὰ φύλλα ἐπιπλασθέντα μετὰ μέλιτος, αἴρει ὑπώπια· καὶ ἔμμηνα ἄγει ἐν προσθέτῳ. πρὸς δὲ σκορπίου πληγὴν μετὰ ἁλῶν καὶ ὄξους καταπλάσσεται· πρὸς δὲ στρέμματα μετὰ κηρωτῆς ἀναληφθέντα ἐπιτίθεται· καὶ πρὸς οἰδήματα ὁμοίως ἀναληφθέντα κηρωτῇ· καὶ πρὸς ὀφθαλμῶν φλεγμονὰς καταπλάσσεται μετὰ παιπάλης ἀλφίτου. μίγνυται δὲ καὶ ἀκόποις καὶ μαλάγμασι πρὸς τὸ θερμαίνειν.

Quidam, καυστική

Περὶ Μελιλώτου. Κεφ. μηʹ.

ΜΕΛΙΛΩΤΟΣ, κράτιστος ὁ Ἀττικὸς καὶ ὁ ἐν Κυζίκῳ, καὶ ὁ ἐν Χαλκηδόνι γινόμενος· "κροκίζων καὶ εὐώδης. φύεται δὲ καὶ ἐν Καμπανίᾳ περὶ Νῶλαν, μηλίζων καὶ ἄτονος κατὰ τὴν εὐωδίαν. Δύναμιν δὲ ἔχει στυπτικήν, μαλακτικὴν πάσης φλεγμονῆς, μάλιστα δὲ τῆς περὶ ὀφθαλμοὺς καὶ μήτραν, καὶ δακτύλιον, καὶ διδύμους, μετὰ γλυκέος ἑψηθεὶς καὶ καταπλασθείς· ἐνιότε δὲ καὶ ὠοῦ λεκύθου ὀπτῆς προσμιγείσης, ἢ τηλίνου ἀλεύρου, ἢ λινοσπέρμου, ἢ γύρεως ἢ κωδιῶν, ἢ σέρεως. θεραπεύει καὶ μελικηρίδας προσφάτους καθ᾽ ἑαυτὸν ἐν ὕδατι, καὶ ἀχῶρας σὺν γῇ Χίᾳ καὶ οἴνῳ ἢ κηκίδι καταχριόμενος· ἄλγημά τε στομάχου μετ᾽ οἴνου ἑφθὸς καὶ ὠμὸς σύν τινι τῶν προειρημένων· καὶ ὠταλγίας παύει σὺν γλυκεῖ ὠμὸς χυλισθεὶς καὶ ἐνσταζόμενος· καὶ κεφαλαλγίαν πραΰνει ἐμβρεχόμενος μετ᾽ ὄξους καὶ ῥοδίνου.

V. marge: ὁμοῦ addit.

A maximè verò in lethargo ac phrenitide conuenit. Cæterùm cruentam vomitionem sedat succus drachmis quatuor ex aceto potus.

De Sampsucho. Cap. XLVII.

SAMPSVCHVM in Cyzico ac Cypro laudatissimum: secundum ab hoc locum sibi vendicat Ægyptium. Vocatur autem à Cyzicenis & Siculis amaracum. Herba est ramosa, per terram repens, folijs hirsutis ac rotundis, tenuioris folij calaminthæ æmulis, vehementer odorata & excalfaciens: nexilibúsque coronis inseritur. Decoctum ipsius potu incipientibus hydropicis vtile, vt & ijs quos vrinæ difficultas aut tormina excruciat. Illita ex melle arida folia sugillata tollunt: mensésque subdita in pesso trahunt. Contra scorpionis ictum ex aceto & sale illinuntur. Luxatis autem cerato excepta imponuntur, itémque œdematis cerato similiter excepta. Sed & ad oculorum inflammationes cum polline polentæ illinuntur. Cæterùm acopis & malagmatis excalfaciendi gratia commiscentur.

De Meliloto, seu sertula Campana. Cap. XLVIII.

SERTVLA Campana laudatissima, quæ in Attica, Cyzico & Chalcedone nascitur: quæ quidem croco similis odoratáque est. Nascitur & in Căpania circa Nolam, in luteum colorem vergens, & odore infirmo. Vim habet astringendi, inflammationémque omnẽ emolliendi, præsertim oculorum, vuluæ sedis ac testium, si ex passo decocta imponatur: addito interdum oui luteo assato, aut fœnigræci farina, lini semine aut tritici polline, aut denique capitulis papaueris, intybóve. Sanat & recentes meliceridas per se cum aqua, & vlcera manantia in capite cũ terra Chia & vino aut galla inuncta. Stomachi dolorem in vino decocta, itémque cruda cum aliquo ex antedictis leuat. Dolores etiam aurium cum passo mitigat succus ex ipsa cruda expressus & instillatus. Denique capitis dolorẽ ex aceto & rosaceo irrigatus lenit.

De Maro. Cap. XLIX.

MARVM seu hysobrium, herba vulgo cognita, surculosa, flore origani, attamen folijs multò candidioribus ac flore odoratiore. Vim habet sisymbrio consimilem: siquidem subastringit & modicè calfacit. Qua de causa nomas sistit impositum, & in calidas perunctiones additur. Iuxta Magnesiam & Tralleis copiosissimum gignitur.

De Acino. Cap. L.

ACINVS seu aconus, herba est gracili surculo, coronaria, ocimo similis, sed hirsutior atque odorata. Apud nonnullos etiam in hortis seritur. Aluum mensésque pota sistit: ac panos & erysipelata imposita sanat.

De Bacchare. Cap. LI.

BACCHARIS herba est fruticosa, odorata: ex qua itidem coronæ factitantur. Huius folia aspera, magnitudine inter violam & verbascũ media: caulis angulosus, cubiti petens altitudinem, aliquantulum asper, nec sine adnatis appẽdicibus: flores purpurei, subalbicantes & odorati: radices veratro nigro similes, quibus odor est cinnamomo proximus. Solum amat asperũ miniméque humidum. Radix in aqua decocta conuulsis, ruptis, euersis seu ex alto præcipitatis, spirandi difficultati, tussi veteri ac vrinæ difficili auxiliatur. Menses quoque pellit, & contra serpentium morsus vtiliter ex vino propinatur. Subdita vnica è tenellis radicibus partus extrahit. Decoctum verò puerperis insidentibus vtile. Vtiliter quoque in diapasmata inseritur, quippe quæ magnam habeat odoris gratiã. Folia, vtpote quæ astringant, capitis doloribus adhibita prosunt, itémque aurium inflammationi, ægilopis incipientibus, & mammis à partu inflãmatis atque etiam erysipelatis. Cęterùm & ipse odor somnum gignit.

De Ruta. Cap. LII.

RVTA montana & syluestris, satiua & hortensi acrior est, & in cibis damnata. Est autem in hortensis genere aptior esui, quæ iuxta ficos prouenit. Vtrunque porrò genus vrendi vim habet, calfacit, exulcerat, vrinam ciet, menses ducit,

A

Περὶ Μάρου. Κεφ. μθ'.

ΜΑΡΟΝ, ἢ ὑσσώβειον, πόα γνώριμος, φρυγανώδης, ὁμοία τῷ ἄνθει ὀριγάνῳ. τὰ μέντοι φύλλα τούτου λευκότερα πολλῷ, καὶ τὸ ἄνθος εὐωδέστερον. Ἔχει δὲ δύναμιν ὁμοίαν σισυμβρίῳ, ὑπόστυφον καὶ θερμαῖνον ἠρέμα. ὅθεν νομάς τε ἵστησι κα- B ταπλασσόμενον, καὶ εἰς τὰ θερμὰ τῶν συγχρισμάτων μίγνυται. γεννᾶται δὲ καὶ κατὰ Μαγνησίαν καὶ Τράλλεις πλεῖστον.

In quibusdã codicibus hoc caput desideratur: ac Ruellius quoque Dioscoridis historiæ accreuisse suspicatur. V. οἱ δὲ ἰσώβρυον, οἱ δὲ ὀριγανίδα. Marc. σισύμβρειον

V. εὐώδες. Sic Orib.

Περὶ Ἀκίνου. Κεφ. ν'.

ΑΚΙΝΟΣ, ἢ ἄκονος, πόα ἐστὶ λεπτόκαρφος, στεφανωματική, παραπλησία ὠκίμῳ, δασυτέρα δὲ καὶ εὐώδης. παρ' C ἐνίοις δὲ καὶ κηπεύεται. ἵστησι δὲ κοιλίαν καὶ ἔμμηνα πινομένη· φύγεθλά τε καὶ ἐρυσιπέλατα καταπλασσομένη ἰᾶται.

V. add. Ῥωμαῖοι ὠκιμαστρος.

Περὶ Βακχάρεως. Κεφ. να'.

ΒΑΚΧΑΡΙΣ βοτάνη ἐστὶ θαμνώδης, εὐώδης καὶ στεφανωματική. ἧς τὰ φύλλα τραχέα, μέγεθος ἔχοντα μεταξὺ ἴου καὶ φλό- D μου. καυλὸς δὲ γωνιώδης, πήχεως τὸ ὕψος, ὑπότραχυς, ἔχων παραφυάδας. ἄνθη δὲ ἐμπόρφυρα, ὑπόλευκα, εὐώδη. ῥίζαι δὲ ὅμοιαι τῇ τοῦ μέλανος ἐλλεβόρου, ἐοικυῖαι τῇ ὀσμῇ κινναμώμῳ. φιλεῖ δὲ τραχέα χωρία καὶ *ἄνικμα. Ταύτης ἡ ῥίζα ἑψηθεῖσα ἐν ὕδατι, βοηθεῖ σπάσμασι, ῥήγμασι, πτώ- E μασι, δυσπνοίαις, βηχὶ χρονίᾳ, δυσουρίᾳ. ἄγει δὲ καὶ ἔμμηνα καὶ θηριοδήκτοις χρησίμως σὺν οἴνῳ δίδοται. προστεθεῖσα δὲ μία τῶν ἁπαλῶν ῥιζῶν, ἕλκει ἔμβρυα. τοῖς τε λεχοῖς εἰς ἐγκάθισμα τὸ ἀφέψημα αὐτῆς ἁρμόζει. καὶ εἰς διαπάσματα χρησιμεύει, ἱκανὴν ἔχουσα τὴν εὐωδίαν. τὰ δὲ φύλλα στυπτικὰ F ὄντα, καταπλασσόμενα ὠφελεῖ κεφαλαλγίας, ὀφθαλμῶν φλεγμονήν, καὶ αἰγίλωπα ἀρχόμενον, καὶ μαστοὺς ἐκ τόκων φλεγμαίνοντας, καὶ ἐρυσιπέλατα. ἔστι δὲ καὶ ὑπνοποιὸς ἡ ὀσμή.

Deest in vulg. exemp.
V. quid. ἐν βακχεοῖς
Al. ἀμπέλου.
Matth. suspicatur legendum παραφυλλάδας.
Cat. addit λιπαρά.
V. quidam addit ἀσάρῳ ἢ
V. addit κεφαλαλγίαις

Περὶ Πηγάνου. Κεφ. νβ'.

ΠΗΓΑΝΟΝ ὀρεινὸν καὶ ἄγριον, τοῦ ἡμέρου καὶ κηπευτοῦ δριμύτερον, καὶ ἄ- G θετον πρὸς βρῶσιν. τοῦ δὲ κηπευτοῦ ἐδωδιμώτερον τὸ παρὰ ταῖς συκαῖς φυόμενον. Ἀμφότερα δὲ καυστικά, θερμαντικά, ἑλκωτικά, οὐρητικά, ἐμμήνων ἀγωγά,

ἐσθιόμενα τε, καὶ πινόμενα, κοιλίαν ἱστῶσι. καὶ τῶν φθαρτικῶν φαρμάκων ἐστιν ἀντίδοτος, ὅσον ὀξυβάφου τοῦ σπέρματος ποθέντος ἐν οἴνῳ. καὶ προβρωθέντα δὲ τὰ φύλλα καθ' ἑαυτὰ, καὶ μετὰ καρύων βασιλικῶν καὶ σύκων ξηρῶν, ἄπρακτα καθίστησι τὰ θανάσιμα. καὶ πρὸς ἑρπετὰ ἁρμόζει ὁμοίως λαμβανόμενα· γονήν τε σβέννυσιν ἐσθιόμενον, καὶ πινόμενον· ἑψηθὲν δὲ σὺν ἀνήθῳ ξηρῷ καὶ ποθὲν, στρόφους παύει. ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς πλευρῶν πόνον καὶ θώρακος, δύσπνοιαν, βῆχας, περιπνευμονίαν, "ἀλγήματα ἰσχίων, ἄρθρων, ῥίγη περιοδικὰ πινόμενον ὡς προείρηται. καὶ πρὸς ἐμπνευματώσεις δὲ κώλου καὶ ὑστέρας καὶ ἀπευθυσμένου σὺν ἐλαίῳ ἑψηθὲν καὶ ἐνεθέν. "πνίγας τε ὑστερικὰς λεῖον μετὰ μέλιτος κατὰ τοῦ αἰδοίου ἄχρι δακτυλίου ἐπιτεθὲν θεραπεύει. ἀναζεσθὲν δὲ σὺν ἐλαίῳ καὶ ποθὲν, ἕλμινθας ἐκτινάσσει. καταπλάσσεται δὲ καὶ πρὸς ἀρθριτικὰ ἀλγήματα σὺν μέλιτι· σὺν δὲ σύκῳ πρὸς ὕδρωπας ὑποσαρκίους. καὶ πινόμενον δὲ βοηθεῖ τούτοις, καὶ καθεψηθὲν ἐν οἴνῳ ἄχρις ἡμίσους "καὶ περισμηχόμενον. ἔστι δὲ καὶ ὀξυωπὲς ἐσθιόμενον ὠμὸν καὶ ταριχευτὸν καὶ τὰς ἐν ὀφθαλμοῖς περιωδυνίας σὺν ἀλφίτῳ καταπλασθὲν πραΰνει. σὺν ῥοδίνῳ δὲ καὶ ὄξει κεφαλαλγοῦσι βοηθεῖ, καὶ αἱμορραγίας τὰς ἐκ τῶν μυκτήρων λεῖον ἐπιτεθὲν ἵστησι, τὰς δὲ τῶν διδύμων φλεγμονὰς σὺν δάφνης φύλλοις καταπλασθὲν ὠφελεῖ, καὶ τὰ ἐξανθήματα σὺν "μυρσινίνῃ κηρωτῇ." σὺν οἴνῳ δὲ καὶ πεπέρει καὶ νίτρῳ περισμώμενον, λευκὸν ἀλφὸν ἰᾶται. καὶ καταπλασθὲν δὲ μετὰ τῶν αὐτῶν, θύμους καὶ μυρμηκίας αἴρει. ὠφελεῖ καὶ λειχῆνας σὺν μέλιτι καὶ στυπτηρίᾳ ἐπιτιθέμενον. ὁ δὲ χυλὸς ποιεῖ πρὸς ὠταλγίας ἐν σιδίῳ θερμαινόμενος καὶ "ἐγχεόμενος·" καὶ ἀμβλυωπίαις βοηθεῖ μετὰ μαράθου χυλοῦ καὶ μέλιτος ἐγχριόμενος· ἐρυσιπέλατά τε καὶ ἕρπητας καὶ "ἀχῶρας σὺν ὄξει καὶ ψιμυθίῳ καὶ ῥοδίνῳ καταχριόμενος ἰᾶται

Margo add. καὶ ἄρθρων καὶ τῶν γονάτων φλεγματικὰ οἰδήματα ὀνίνησι. Idem tamen postea repetere videtur, vbi cum melle emplastrũ facit.

Hæc vsque ad ἀναζεσθὲν in v.cod. desiderantur.

V.caret.

Sic Matth. codex at vulg. exempl. μυρσίνῃ καὶ κηρωτῇ

Hæc vsque ad λευκὸν desiderãtur in v.cod.

Al. περιχριόμενος V.caret vsque ad ἐγχεόμενος.

V.caret

A ac tum cibo tum etiam potu aluum sistit. Semen acetabuli mensura è vino bibitum contra lethalia medicamenta est pro antidoto. Quin & folia per se præsumpta aut cum nucibus iuglandibus aridísve ficis, venena irrita & inefficacia reddunt. Sed & simili sumpta modo contra serpentium ictus valent: genituram
B seu esitata seu bibita ruta extinguit: decocta verò cum anetho sicco tormina potu sedat. Facit & ad pectoris laterúmque dolores, spirandi difficultatem, tusses, pulmonis inflammationem, coxendicum articulorúmque cruciatus, & rigores febrium circuitu repetentes, pota velut antè dictum est. Item ad in-
C flationes coli, vuluę, rectíque intestini, cum oleo decocta & infusa. Vuluæ etiamnum strangulatui medetur, si trita cum melle genitali sede tenus imponatur. Feruefacta ex oleo & pota lumbricos expellit. Sed & articularijs doloribus, ex melle: & aquæ subter cutem fusæ morbo cum fici-
D bus adhibetur. His ijsdem in potu auxiliatur, itémque decocta in vino ad dimidias partes & affricta. Cruda quoque conditáque in cibo aciem oculorum excitat: quin & oculorum dolores, imposita cum polenta lenit. Caput dolentibus cum rosaceo & aceto succurrit, ac profluentem naribus san-
E guinem sistit trita & indita. Testium inflammationibus cum laureis folijs imposita, & papularum eruptionibus cum myrteo cerato prodest. Cum vino autem pipere ac nitro affricta, vitiligini albæ medetur, & cum ijsdem illita thymos ac myrmecias tollit. Contra impetigines cum melle & alumine vtiliter
F imponitur. Succus verò in mali punici calyce calfactus, aurium doloribus efficaciter infunditur. Opitulatur & aciei oculorum hebetiori, si additis fœniculi succo ac melle oculi ipsi eo inungantur. Erysipelata, herpetas & vlcera in capite manantia cum aceto cerussa & rosaceo,
G inunctione sanat. Ipsa verò ruta alliorum ceparúmque grauem ha-

τάς τε ἀπὸ σκορόδων καὶ κρομ-

litum emendat, si posteà commanducetur. At montana si copiosius estur, interficit. Atque si sub id tempus quo florere incipit, ad muriæ cõdituram colligatur, cutem rubefacit, ac inflat, cum pruritu ac vehemẽti inflammatione. Ea itaque vnctis antea manibus & facie colligere oportet. Tradunt & succum gallinaceis pullis inspersum, feles arcere. Adiiciunt verò, eam quæ iuxta flumen Haliacmonem in Macedonia gignitur, comedẽtes interimere. Montosus autem is locus est ac viperis abundat. At illius semen epotum contra interaneorum vitia est efficax: ideóque antidotis vtiliter immiscetur. Contra incontinẽtiam vrinæ, tostum, septenis diebus potui dato, & cessabit. Cæterùm radix huius montanum moly vocitatur. Syluestris itaq; ruta satiuæ quodammodo similis est. Ac pota prodest comitialibus & ischiadicis: mẽstrua quoque mouet, ac partus enecat. Acrior verò est quàm satiua & maioris efficaciæ. Attamen syluestrem cibis abdicare oportet, quippe quæ veneni noxiam obtineat.

De Ruta syluestri. Cap. LIII.

Vocant etiamnum syluestrẽ rutã, quod in Cappadocia & Galatia Asiatica moly dicitur. Frutex est ab vna radice complures virgas proferens: folijs multò quàm alterius rutæ longioribus ac tenerioribus, iisque graueolentibus, flore candido, capitulis in cacumine paulò quàm satiuæ rutæ maioribus: quę quidem tribus maximè partibus constant: in quibus triquetrũ semen subfuluũ gustúque perquàm amarum recluditur, cuius etiam est vsus. Id autumno maturescit, túmque conuenit ad retusam oculorum aciem, si cum melle, vino, gallinaceo felle, croco ac fœniculi succo teratur. Sunt qui rutam hanc Harmala vocent, Syri Besasa, Cappadoces Moly, quoniam quandam cum Moly seruet similitudinem: siquidem radice nigra est, flore verò candido. In collibus ac læto fœcundóque solo prouenit.

A μύων δριμύτητα, παύει ἐπιμασηθέν. τὸ δὲ ὄρεινον πολὺ βρωθέν, κτείνει. ὑπὸ δὲ τὴν ἄνθησιν εἰς τὰς ἁλμείας συλλεγόμενον, φοινίσσει, καὶ φυσᾷ τὸν χρῶτα, σὺν κνησμῷ καὶ φλεγμονῇ σφοδρᾷ. δεῖ δὲ προαλειψαμένους τὸ πρόσωπον καὶ τὰς χεῖρας, οὕτω συλλέγειν. φασὶ (V. caret.)
B δὲ τὸν χυλὸν ἐπιρραθέντα ὀρνιθίοις, ἀπερύκειν τοὺς αἰλούρους. (V. hac periodo caret: alter ὀρνιθι) τὸ δὲ ἐν Μακεδονίᾳ φυόμενον παρὰ τὸν Ἁλιάκμονα ποταμὸν (V. ἀλυμον. Vulg. ὄλκιμον.) ἀναιρεῖν φασὶ βρωθέν. ὀρεινὸς δὲ ὁ τόπος ὑπάρχει καὶ ἐχιδνῶν πλήρης. (Orib. ὄφεων πλείστων) τὸ δὲ σπέρμα αὐτοῦ πινόμενον, πρὸς τὰ ἐντὸς ποιεῖ· καὶ ἀντιδότοις μίγνυται χρησί-
C μως· καὶ φρύξας δὲ τὸ σπέρμα αὐτοῦ, δὸς (V. nil habet vsque ad finem) πίνειν ἐπὶ ἡμέρας ζ΄. τῷ ἐνουροῦντι, καὶ παύσεται. ἡ δὲ ῥίζα αὐτοῦ λέγεται μῶλυ ὀρεινόν. τὸ δὲ ἄγριον πήγανον ὁμοιοῦται τῷ ἡμέρῳ. πινόμενον δὲ ὠφελεῖ ἐπιληπτικοῖς καὶ ἰσχιαδικοῖς· κινεῖ δὲ καὶ καταμήνια, τὰ δὲ ἔμβρυα φθείρει. δριμύτερον δέ ἐστι
D τοῦ ἡμέρου, καὶ τῇ ἐνεργείᾳ δυναμώτερον. οὐ δεῖ δὲ τὴν* ἀγρίαν ἐσθίειν, διότι ἐπιβλαβής ἐστι.

Περὶ Πηγάνου ἀγρίου. Κεφ. νγ΄.

Καλοῦσι δέ τινες Πήγανον ἄγριον, καὶ τὸ ἐν τῇ Καππαδοκίᾳ, καὶ τὸ ἐν τῇ κατὰ τὴν Ἀσίαν Γαλατίᾳ λεγόμενον μῶ- (Orib. γινόμενον) (V. μῶλυ)
E λυ. ἔστι δὲ θάμνος ἀπὸ μιᾶς ῥίζης πλείονας ῥάβδους ἀναφέρων, ἔχων φύλλα μακρότερα πολλῷ τοῦ ἄλλου πηγάνου καὶ τρυφερώτερα, βαρύοσμα, ἄνθος λευκόν, ἐπ' ἄκρου τε κεφάλια ὀλίγῳ μείζονα τοῦ ἡμέρου πηγάνου, ἐκ τριῶν μάλιστα μερῶν συγκείμενα· ἐν οἷς σπέρμα τρίγω-
F νον, ὑπόκιρρον, πικρὸν μάλιστα πρὸς (Orib. in gustu) τὴν γεῦσιν, οὗ καὶ ἡ χρῆσις. φθινοπώρου δὲ ἐκπεπαίνεται τὸ σπέρμα, ἁρμόζον πρὸς ἀμβλυωπίας, μετὰ μέλιτος λειαινόμενον καὶ οἴνου καὶ χολῆς ἀλεκτορίδων, κρόκου τε καὶ μαράθρου χυλοῦ. καλοῦσι δέ τινες αὐτὸ Ἅρμαλα, Σύροι Βησασᾶ,
G Καππάδοκαι δὲ Μῶλυ, ἐπεὶ κατά πως σώζει τὴν πρὸς τὸ Μῶλυ ἐμφέρειαν· τῇ ῥίζῃ μέλαν καὶ τὸ ἄνθος λευκὸν ὑπάρχον. φύεται δὲ ἐν γεωλόφοις καὶ εὐγείοις χωρίοις.

Περὶ Μώλεως, Κεφ. νδ'.

V quidam addit, ἢ λευκοΐοις ἀγρίοις. sed aliena sunt. Nonnulli eo d carent.
Al. γαλακτώδη.
V. λεπτόν. sic Orib. Itémque Dodon. Plin. scapo est striato, vbi fortasse rectiùs legas stricto.
V. ὑστέρας ἀναστομοῖ.
Vulg. exemp. ἰρίνου μύρου, al. ἰρίνου ἐλαίου

ΜΩΛΥ τὰ μὲν φύλλα ἔχει ἀγρώστει ὅμοια. πλατύτερα δὲ ἐπὶ γῆν ὄντα αὐτῇ, λευκοΐοις ὅμοια, γαλακτόχροα, ἥττονα δὲ περὶ τὰ τοῦ ἴου· καυλὸν δὲ λευκόν, πηχέων τεσσάρων· ἐπ' ἄκρου δὲ ἔπεστιν ὡς σκοροδοειδές. ἡ ῥίζα δὲ μικρά, βολβοειδής, αὕτη σφόδρα ἀγαθὴ πρὸς ὑστέρας ἀναστομώσεις τετριμμένη μετὰ *ἰρίνου ἀλεύρου καὶ προστιθεμένη ἐν πεσσῷ.

De Moly. Cap. LIIII.

MOLY folia habet graminis, at latiora & humi sparsa: floré albæ violæ similem, lactei coloris, at minorem: quippe qui ad purpureæ violæ florum magnitudinem accedat: caulem verò tenuem, quaternûm cubitorum, in cuius cacumine quiddam est, quod allij speciem referat. Radix parua, bulbo similis, quæ ad apertas vuluas mirũ in modum valet, si trita cum loliacea farina in pesso subiiciatur.

Περὶ Πάνακος. Κεφ. νε'.

V. inserit, ἐκ ὧν.
V. Ψωφίδι
V. margo σίκυος
Al. ὑπέρυθρον, aliàs ὑπόλευκον ἐκτός. al. λεπτόν
V. σμικρότατα
V. delet neque habetur apud Orib.
V. inserit, ἢ καὶ ὑπερύθρας
V. καρπῶν.
V. φυλλάρια ὑποθέντες εἰς κεκοιλωμένον ἐδάφους τόπον.
Orib. πικρότερος
V. delet.
V. εὔθλαστος.
V. πιληρός.

ΠΑΝΑΚΕΣ Ἡράκλειον, ἐξ οὗ ὁ ὀποπάναξ συλλέγεται· πλεῖστον γεννᾶται ἐν Βοιωτίᾳ καὶ ἐν Ψωφῖδι τῆς Ἀρκαδίας, ὥστε καὶ ἐπιτηδὲς κηπεύεσθαι διὰ τὴν ἐκ τοῦ ὀποῦ πρόσοδον. φύλλα δὲ ἔχει τραχέα, χαμαιπετῆ, χλωρὰ σφόδρα, πρὸς τὰ τῆς συκῆς, ἐν τῷ περιφερεῖ ἐπεσχισμένα πενταμερῶς· καυλὸν δὲ ὥσπερ νάρθηκος ὑψηλότατον, ἔχοντα χνοῦν λευκόν, καὶ φύλλα περὶ αὐτὸν μικρότερα, σκιάδιον δὲ ἐπ' ἄκρου ὡς ἀνήθου μακρόν· ἄνθος δὲ μήλινον, σπέρμα εὐῶδες καὶ πυρωτικόν, ῥίζας πλείονας ἐκ μιᾶς ἀρχῆς, λευκάς, βαρυόσμους, παχὺν ἐχούσας τὸν φλοιόν, ὑπόπικρον τῇ γεύσει. φύεται δὲ ἐν Κυρήνῃ τῆς Λιβύης καὶ ἐν Μακεδονίᾳ. Ὀπίζεται δὲ ἡ ῥίζα, ἐπιτεμνομένη ἄρτι βλαστῶν ὄντων τῶν καυλῶν. ἀνίησι δὲ λευκὸν ὀπόν, ὃς ξηρανθεὶς κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν κροκίζει. δέχονται δὲ τὸ ῥέον εἰς φύλλα προυποτιθέντες εἰς κεκοιλωμένον ἔδαφος, αἴρουσι δὲ ξηρανθέντα. ὀπίζουσι δὲ καὶ τὸν καυλὸν ἐπιτέμνοντες εἰς τὸν πυραμητόν, ὁμοίως δεχόμενοι τὸ ἀπορρέον. εἰσὶ δὲ τῶν ῥιζῶν βέλτιστοι αἱ τεταμέναι, καὶ λευκαί, καὶ ξηραί, ἄβρωτοί τε καὶ πυρώδεις ἐν τῇ γεύσει καὶ ἀρωματίζουσαι. καρπὸς δὲ εὔθετος ὁ ἐκ μέσου τοῦ νάρθηκος. ὁ γὰρ ἐκ τῶν παραφυάδων ἐστὶν ἀτροφώτερος. τοῦ δὲ ὀποῦ διαφέρει ὁ πικρότατος τῇ γεύσει, ἔνδοθεν μὲν λευκὸς ἢ ὑπόκιρρος, *ὁ ἔξωθεν δὲ κροκίζων, λεῖος, λιπαρός, εὔθρυπτος, *εὔθετος, ταχέως δὲ διιέμενος, βαρύοσμος. ὁ δὲ μέλας φαῦλος καὶ μαλακός. δολοῦται γὰρ ἀμμωνιακῷ, ἢ κηρῷ.

De Panace. Cap. LV.

PANACES Heracleum, ex quo opopanax colligitur, plurimum in Bœotia & *Psophide Arcadiæ nascitur. Sed & quęstus gratia qui quidé ex eo liquore factitatur, in hortis studiosè colitur. Foliis est asperis in terra iacẽtibus, virẽtibus, & multũ ad ficulnea accedentibus, in ambitu quinq; partitò diuisis: caule verò vti ferulæ altissimo, alba lanugine obducto, foliísque stipato minutioribus, vmbella in cacumine ceu *anethi oblonga: flore autem luteo, ac semine odorato, vrendíq; vi prędito: radicibus denique ab vna origine compluribus iísque candidis, graueolentibus, crasso & sabamari gustus cortice præditis. Nascitur in Cyrene Libyæ & Macedonia. Excipitur porro liquor incisa radice, dũ cauliculi recens adhuc pullulát, ísq; cádidus, qui quidé exiccatus superficie tenus croceum coloré contrahit. Effluenté verò liquoré illũ substratis in excauato solo foliis excipiũt, ac vbi exiccatus fuerit eximũt. Simili quoque modo caule messibꝰ inciso profluenté liquoré excipiũt. Meliores è radicibus quæ distentæ sunt ac minimè rugosæ, albæ, aridæ, neutiquã cariosæ, gustu verò feruẽtes, & aromaticæ. Semen è media ferula idoneũ: quod verò ex agnatis coliculis decerpitur minus succulentum est. Præstat autem in liquoris genere, qui gustu est amarissimus: intus candidus aut subfuluus, foris verò ad croci colorem inclinans, læuis, pinguis, friabilis, quíque statim diluitur, estq; graueolens. At niger ac mollis improbatur. ammoniaco enim aut cera adulteratur.

vl. Phocide
vl. ferulæ

Sed sincerus ac fraudis expers eo indicio deprehenditur, quod digitis in aqua confricatus resoluatur atque lactescat. Vis ei excalfaciens, emolliens & attenuans: quamobrē febrium circuitibus rigoribúsq; cōuulsis, ruptis, lateris doloribus, tussi, torminibus, vrinę stillicidio ac vesicæ scabiei conuenit, ex aqua mulsa aut vino bibitus. Menses trahit, fœtus enecat, vuluæ inflationes, duritiásque ex melle dilutus discutit. Ischiadi quoque illinitur, & cephalicis medicaminibus admiscetur. Carbunculos etiam circumquaque rumpit: podagricis cum vua passa illitus subuenit: dolores dentium demulcet ipsorum cauis inditus: & oculorum aciē inunctus excitat. Denique si pici admisceatur, emplastrum parabitur contra canis rabidi morsus præstantissimum. Radix autem derasa & vuluæ subdita partus extrahit, ad vlcera vetusta efficax est, ac etiamnum ossa nudata carne operit, si trita inspergatur aut cum melle illinatur. Semen verò cū absinthio sumptum menses ciet. Cum aristolochia prodest aduersus bestias quæ venenum eiaculantur, & contra vuluæ strangulatus in vino bibitum.

De Panace Asclepio. Cap. LVI.

Panaces Æsculapij caulem à terra emittit tenuem, cubitalem, geniculatum, circa quem folia visuntur fœniculi, maiora tamē hirsutioráq; odorata. Et in cacumine vmbella, in qua flores emicant aurei, acres, & odorati. Radix est parua. Auxiliarem vim habent flores ac semina contra vlcera panos & phagedænā, si trita cum melle imponantur: aduersus serpentes ex vino bibuntur, & cum oleo illinuntur. Aliqui panaces quoque syluestre origanum vocant, alii cunilam: de qua capite de origano dictum est.

De Panace Chironio. Cap. LVII.

Panaces Chironium in Pelio mōte maximè prouenit: folijs est amaraco similibus, floribus aureis,

A δοκιμάζεται δὲ ὕδατι διατριβόμενος τοῖς δακτύλοις· ὁ γὰρ ἄδολος λευκαίνεται καὶ γαλακτοῦται. Δύναμις δὲ αὐτοῦ ἐστι θερμαντική, μαλακτική, λεπτυντική· ὅθεν ἁρμόζει πρὸς περιόδους καὶ ῥίγη, σπάσματα, ῥήγματα, πλευρᾶς ἀλγήματα, βῆχας, στρόφους, στραγγουρίας, ψώρας B τὰς ἐν κύστει, σὺν μελικράτῳ ἢ οἴνῳ πινόμενος· ἔμμηνά τε ἄγει, καὶ ἔμβρυα φθείρει, καὶ ἐμπνευματώσεις τὰς ἐν ὑστέρᾳ, καὶ σκληρίας διαφορεῖ, σὺν μέλιτι ἀνεθείς· ἔστι δὲ καὶ σύγχρισμα ἰσχιάδος· μίγνυται δὲ καὶ ἀκόποις καὶ κεφαλικαῖς δυνάμεσι· περιρρήσσει δὲ καὶ ἄνθρακας, C ἁρμόζει καὶ ποδαγρικοῖς μετὰ σταφίδος ἡμέρου καταπλασσόμενος. πραΰνει δὲ καὶ τὰ τῶν ὀδόντων ἀλγήματα, ἐντιθέμενος τοῖς βρώμασιν· ὀφθαλμῶν τε ἐστὶ ὀξυδερκὲς ἔγχριστον. μιγεὶς δὲ πίσσῃ ἔμπλαστρός ἐστι πρὸς τοὺς λυσσοδήκτους ἀρίστη. καὶ ἡ ῥίζα δὲ ξυσθεῖσα καὶ προστεθεῖσα D μήτρᾳ, ἄγει ἔμβρυα· πρός τε ἕλκη παλαιά, καὶ τὰ ἐψιλωμένα τῶν ὀστέων, ξηρὰ λεῖα * καταπλασσομένη καὶ σὺν μέλιτι ἐγχριομένη. ὁ δὲ καρπὸς αὐτοῦ σὺν ἀψινθίῳ ληφθεὶς ἄγει ἔμμηνα· σὺν ἀριστολοχίᾳ δὲ πρὸς τὰ ἰοβόλα ἁρμόζει, καὶ πρὸς τὰς ὑστερικὰς πνίγας, E σὺν οἴνῳ ποτιζόμενος.

V. caret

Vulg. ex. ἐγχειστόν

Περὶ Πάνακος Ἀσκληπιοῦ. Κεφ. νς.

Πάνακες Ἀσκληπιοῦ ἀνίησιν ἀπὸ γῆς καυλὸν λεπτόν, πηχυαῖον, γόνασι διειλημμένον, περὶ ὃν τὰ φύλλα ὅμοια μαράθρῳ, μείζονα δέ, καὶ δασύτερα, εὐώδη· καὶ ἐπ' ἄκρου σκιάδιον, ἐφ' οὗ τὰ ἄνθη χρυσοειδῆ, δριμέα, εὐώδη· ῥίζα δὲ μικρά. Δύναμιν F δ' ἔχει εὔθετον τὸ ἄνθος καὶ ὁ καρπὸς πρὸς ἕλκη καὶ φύματα, καὶ φαγεδαίνας, λεῖος σὺν μέλιτι ἐπιτιθέμενος· καὶ πρὸς ἑρπετά, πινόμενος σὺν οἴνῳ, καὶ συναλειφόμενος σὺν ἐλαίῳ. καλοῦσι δέ τινες πάνακες καὶ τὴν ἀγρίαν ὀρίγανον· οἱ δέ, κονίλην· περὶ ἧς G εἴρηται ἐν τοῖς περὶ ὀριγάνου.

Alt. ἀσκληπιὸν
Orib. ἀσκληπιὸν ἢ χειρώνιον.

Ald. in nothis addit λεπτὰ

Matth. τὸ ἄνθεν.

V. addit οἱ δὲ ἠρακλεωτικόν.

Περὶ Πάνακος Χειρωνίου. Κεφ. νζ.

Πάνακες Χειρώνιον φύεται μάλιστα ἐν τῷ Πηλείῳ ὄρει· φύλλα δὲ ἔχει ἀμαράκῳ ἐμφερῆ· ἄνθη χρυσοειδῆ,

Cat. λεπτὸν μὲν δὲ Χειρώνιον.
V. quidam ὀριγάνῳ. Theoph. etiã λαπάθῳ

ῥίζαν λεπτὴν, καὶ οὐ βαθεῖαν, γευομένῳ δὲ δριμεῖαν. Δύναμιν δὲ ἔχει ἡ ῥίζα πρὸς ἑρπετὰ πινομένη. καὶ ἡ κόμη δ' ἐπιπλαττομένη πρὸς τὰ αὐτὰ ποιεῖ.

Περὶ Λιγυστικοῦ. Κεφ. νη'.

Λιγυστικὸν φύεται μὲν πλεῖστον ἐν Λιγυρίᾳ, ὅθεν καὶ τὴν προσωνυμίαν ἔσχηκεν ἐν τῷ καλουμένῳ Ἀπεννίνῳ ὄρει. ἔστι δὲ ὁμορεῖ τῶν Ἄλπεσι. Πάνακες δὲ αὐτὸ καλοῦσιν οἱ ἐπιχώριοι οὐκ ἀλόγως, ἐπεὶ ἡ ῥίζα καὶ ὁ καυλὸς ἔοικε τῇ τοῦ Ἡρακλεωτικοῦ πάνακος, καὶ ἡ δύναμις ὁμοία καθέστηκε. φύεται δ' ἐν τοῖς ὑψηλοτάτοις καὶ τραχυτέροις καὶ συσκίοις ὄρεσι, μάλιστα δὲ παρὰ τοῖς διώρυξι. καυλίον δὲ φέρει λεπτὸν, ὅμοιον ἀνήθῳ, γεγονατωμένον, περὶ ὃ φύλλα ἐοικότα τοῖς τοῦ μελιλώτου, τρυφερώτερα δὲ καὶ εὐώδη, ἰσχνότερα δὲ τὰ πρὸς ἄκρῳ τῷ καυλῷ, καὶ μᾶλλον ἐπεσχισμένα. ἐπ' ἄκρου δὲ σκιάδιον, ἐφ' οὗ καὶ τὸ σπέρμα μέλαν, ναστὸν, ὑπομῆκες, πρὸς τὸ τοῦ μαράθρου, γευομένῳ δὲ δριμὺ καὶ ἀρωματίζον· ῥίζα λευκὴ, ὁμοία τῇ τοῦ Ἡρακλεωτικοῦ πάνακος, εὐώδης. Δύναμις δὲ τοῦ σπέρματος καὶ τῆς ῥίζης θερμαντικὴ, πεπτική, ἁρμόζουσα πρὸς τὰ ἐντὸς ἀλγήματα καὶ πέψεις καὶ οἰδήματα, καὶ ἐμπνευματώσεις, καὶ μάλιστα τὰς περὶ στόμαχον, καὶ πρὸς θηρίων πληγάς· ἄγει δὲ καὶ οὖρα καὶ ἔμμηνα πινομένη. καὶ ἡ ῥίζα δὲ προστιθεμένη τὸ αὐτὸ ποιεῖ. μίγνυται δὲ ἡ ῥίζα καὶ τὸ σπέρμα χρησίμως καὶ τοῖς ὀξυπόροις καὶ ταῖς πεπτικαῖς δυνάμεσιν. ἱκανῶς δὲ εὐστόμαχόν ἐστιν, ὅθεν καὶ ἀντὶ πεπέρεως αὐτῷ χρῶνται οἱ ἐπιχώριοι, μίσγοντες τοῖς προσοψήμασι. δολοῦται δὲ σπέρματί τινι παρεμφερεῖ, ὃ διακρίνεις τῇ γεύσει· πικρὸν γάρ ἐστιν. ἔνιοι δὲ καὶ σπέρμα μαράθρου ἢ σεσέλεως συμμίσγοντες, δολοῦσιν αὐτό.

Περὶ Σταφυλίνου. Κεφ. νθ'.

Σταφυλῖνος ἄγριος φύλλα ἔχει ὅμοια γιγγιδίῳ, πλατύτερα δὲ καὶ ὑπόπικρα· καυλὸν δ' ὄρθιον, τραχὺν, σκιάδιον ἔχοντα ἀνήθῳ παραπλήσιον· ἐφ' οὗ ἄνθη λευκὰ, ἐν μέσῳ δὲ πορφυροειδές τι μικρὸν, καὶ οἱονεὶ κροκίζον· ῥίζα δὲ,

Margo recens. σελίνῳ

Al. μακρότερα

V. margo. ἀνήθου

V. πυρωτικὸν tantum legit.

V. sic καὶ μάλιστα τῶν ἐν στομάχῳ ἐπιπολαζόντων χυμῶν ἐμετική.

V. addit ἀνήθου Orib. πικρότατον

V. ὑπόπυρρα, male.

radice tenui, neque alta, gustu acri. Pota radix serpentium veneno resistit: ac imposita quoque coma cõtra illud ipsum efficax.

De Ligustico. Cap. LVIII.

LIGVSTICVM plurimum in Liguria nascitur, vnde & nomen traxit, in mõte scilicet Apenino dicto Alpibus contermino. Ipsum incolæ Panaces haud abs re appellát, quoniam & radice & caule Heracleotico panaci simile sit, paribúsq; viribus præditum. Gignitur in altissimis asperísque montibus ac vmbrosis, maximè verò iuxta foueas & scrobes. Cauliculum profert tenuem, ceu anethi, geniculatum: circa quem folia sunt meliloti, at teneriora & odorata, prope verticem graciliora, pluribúsque diuisa incisuris. In cacumine vmbella, è qua semen depẽdet nigrum, solidũ, oblongum, fœniculo proximum, gustanti acre & aroma redolens. Radix est candida, Heracleotici Panacis similis & odorata. Seminis radicísque vis excalfactoria & concoquens: siquidem prosunt ad interaneorum dolores ac tumores, itémque ad iuuandam concoctionem. Valent & ad inflationes præsertímque ventriculi, necnon & ad venenatarum bestiarũ ictus: vrinas quoque ac menses pota trahunt. Sed & apposita radix idem præstat. Ipsa porrò æquè ac semen vtiliter oxyporis & concoquentibus medicamentis admiscetur. Hoc verò stomacho perquàm vtile est: quare piperis loco id indigenæ obsonijs immiscent. Adulteratur autem semine quodam consimili, quod tamen gustu facilè discernas: amarum enim est. Alij quoque seminibus fœniculi aut seselis simul admixtis fraudem faciunt.

De Pastinaca. Cap. LIX.

PASTINACA syluestris folia habet gingidij, at latiora & subamara, caulem rectum, scabrum, vmbellam similẽ anethi, in qua flores insunt candidi, ac in medio exiguũ quiddam, colore purpureo & ferè ad croceum inclinante. Radix est

digiti crassitudine, dodrantalis, odorata, & si decoquatur, esculenta. Huius semen potum subditúmve, menses ciet. Conuenit & ægrè meientibus, hydropicis, atque pleuriticis, in potione: necnō & venenatarum bestiarum morsibus ictibúsque prodest. Sed & aiunt qui illud præsumpserint ab illis minimè lædi. Conceptum quoque adiuuat. Radix autem quæ & ipsa vrinas pellit, venerem præterea stimulat, & partus apposita eiicit. Folia verò trita & cum melle imposita phagedænica vlcera repurgant. Hortensis porrò pastinaca cibo aptior ad eadem pollet, attamen viribus inefficacior.

De Seseli Maßiliensi. Cap. L X.

Seseli Massiliense folia habet fœniculi, at crassiora, caulémque vegetiorem: vmbellam anethi, in qua semen oblongum, angulosum, degustanti statim acre: radix longa est, & iucundi odoris. Semen & radix excalfaciendi vim habent: potu stranguriæ & orthopnϾ medentur: vteri suffocationibus, comitialibúsque prosunt, menses & partus trahūt, ad omnia interna vitia pollent, ac tussim denique veterem sanant. Semen cum vino potum, concoctioni cōfert, torminaque discutit: epialis febribus est vtile, & ad propulsandam in itinere algoris iniuriam cum pipere ac vino bibitur. Cæterum ad partum adiuuandum capris cæterísque pecudibus datur in potu.

vel ad arcendā in itinerib. frigora

De Seseli AEthiopico. Cap. L XI.

Quod verò Æthiopicum siler appellatur, folia habet hederę, sed minora & oblonga, ceu periclymeni. Frutex grandis est, palmitibus ferè bicubitalibus, ramis dodrātalibus, & capitulis velut anethi: semine nigro ac ceu tritici dēso, verùm acriore & odoratiore, quàm sit Massiliense, ac valdè suaui. Eadem verò prętat.

De Seseli Peloponnensi. Cap. L XII.

Quod autem in Peloponneso nascitur, folia habet cicutæ, sed latiora & crassiora: caulem supra Mas-

A δακτύλου τὸ πάχος, ἀνθαμιαῖα, εὐώδης, ἐδώδιμη ἑφθή. Τούτου ὁ καρπὸς ποθεὶς ἢ προστεθεὶς, ἔμμηνα κινεῖ. ἁρμόζει καὶ δυσουροῦσι καὶ ὑδρωπικοῖς, καὶ πλευριτικοῖς, ἐν πόμασι, καὶ πρὸς θηρίων δὲ δήγματα καὶ πληγάς· τινὲς δὲ προλαβόντας φασὶ μὴ ἀδικεῖσθαι ὑπὸ θηρίων. B συνεργεῖ δὲ καὶ συλλήψει. ἡ δὲ ῥίζα καὶ αὐτὴ οὐρητικὴ οὖσα, συνουσίαν τε παρορμᾷ καὶ ἔμβρυα ἐκβάλλει προστιθεμένη. τὰ δὲ φύλλα λεῖα μετὰ μέλιτος ἐπιτιθέμενα, τὰ φαγεδαινικὰ ἕλκη ἀνακαθαίρει. ὁ δὲ κηπαῖος σταφυλῖνος ἐδωδιμώτερος ὢν ἁρμόζει πρὸς τὰ αὐτὰ, ἐνδεέστερον ἐνεργῶν.

V. caret

C Περὶ Σεσέλεως Μασσαλεωτικοῦ. Κεφ. ξ΄.

Σέσελι τὸ Μασσαλεωτικὸν, φύλλα ἔχει ἐοικότα μαράθρῳ, παχύτερα δὲ, καὶ τὸν καυλὸν εὐερνέστερον ἔχει. ἔχει δὲ σκιάδιον ἀνήθῳ ὅμοιον, ἐφ' οὗ ὁ καρπὸς ἐπιμήκης, γεγωνιωμένος, δριμὺς βιβρωσκόμενος ταχέως· D ῥίζα μακρὰ, εὐώδης. Δύναμιν δὲ ἔχει ὁ καρπὸς καὶ ἡ ῥίζα θερμαντικήν. πινόμενα δὲ στραγγουρίαν ἰᾶται, καὶ ὀρθόπνοιαν ὠφελεῖ δὲ καὶ ὑστερικὰς πνίγας καὶ ἐπιληπτικοὺς, ἔμμηνά τε ἄγει καὶ ἔμβρυα, καὶ πρὸς τὰ ἐντὸς πάντα ποιεῖ, καὶ βῆχας ἰᾶται παλαιάς. πινόμενός τε μετ' E οἴνου ὁ καρπὸς, πεπτικός ἐστι, καὶ στρόφων λυτικός· ἠπιάλοις τε χρήσιμος, καὶ πρὸς τοὺς ἐν ὁδοῖς κρυμοὺς σὺν πεπέρει καὶ οἴνῳ πίνεται. δίδοται δὲ καὶ αἰξὶ καὶ τοῖς λοιποῖς κτήνεσι πρὸς εὐτοκίαν ποτόν.

Deest in Catac.
V. μᾶλλον ἡ ῥίζα
Marcellus εὐώδης legendum suspicatur.

Περὶ Σεσέλεως Αἰθιοπικοῦ. Κεφ. ξα΄.

Τὸ δὲ Αἰθιοπικὸν λεγόμενον Σέσελι, F φύλλα μὲν ἔχει ὅμοια κισσῷ, ἐλάσσονα δὲ καὶ ἐπιμήκη πρὸς τὰ τοῦ περικλυμένου. θάμνος δὲ μέγας ἐστὶ, κλημάτια ὡς διπήχη ἔχων ἐφ' οὗ κλάδοι σπιθαμιαῖοι, κεφάλια δὲ ὡς ἀνήθου. σπέρμα δὲ μέλαν, πυκνὸν ὡς πυρὸς, δριμύτερον δὲ καὶ εὐωδέστερον τοῦ Μασσαλεωτικοῦ, ἡδὺ ἰσχυρῶς. Δύναται δὲ τὰ G αὐτά.

V
Sic v.c. & Catac. itémque Orib. at vulg. ex μέλας.
V καυλοὺς
Al. σπιθαμιαῖοι.
Sic Orib.
V. πικρὸν
Desiderabantur hæc in vulg. exempl. sed addimus ex cod. antiquo Lacunæ, itémque ex Orib.

Περὶ Σεσέλεως Πελοποννησιακοῦ. Κεφ. ξβ΄.

Τὸ δὲ ἐν Πελοποννήσῳ γινόμενον, φύλλα ἔχει κωνείῳ παραπλήσια, πλατύτερα δὲ καὶ παχύτερα· καυλὸν μείζονα τοῦ Μα-

In veterib. hoc caput cum superiore coniunctū est.
Legit Lacuna in v.c. παχύτερα.

A σαλεωτικοῦ, ναρθηκοειδῆ, ἐπ' ἄκρῳ δὲ τούτου σκιάδιον πλατύ. ἐν δὲ τούτῳ καρπὸς πλατύτερος καὶ εὐώδης καὶ σαρκωδέστερος. Δύναμιν δὲ τὴν αὐτὴν ἔχει. φύεται ἐν τόποις τραχέσι καὶ ἐφύγροις καὶ γεωλόφοις. φύεται δὲ καὶ ἐν Ἴδῃ.

Al. εὐωδέστερος

V. ἐν Ἀμανῷ

Περὶ Τορδυλίου. Κεφ. ξγ'.

B Τορδύλιον, ἔνιοι δὲ Σέσελι Κρητικὸν καλοῦσι, φύεται ἐν τῷ κατὰ Κιλικίαν Ἀμανῷ. ἔστι δὲ βοτάνιον φρυγανῶδες, ἔχον σπερμάτιον περιφερές, διπλοῦν, ὅμοιον ἀσπιδίσκοις, ὑπόδριμυ, καὶ ἀρωματίζον· πινόμενον πρὸς δυσουρίαν, καὶ ἐμμηνίων ἀγωγήν. ὁ δὲ χυλὸς τοῦ καυλοῦ C καὶ τοῦ σπέρματος ἔτι χλωροῦ ὄντος, ὅσον τριώβολον ποθεὶς σὺν γλυκεῖ ἐν ἡμέραις δέκα, νεφριτικοὺς ὑγιάζει. ἡ δὲ ῥίζα περακτική, ἀνάγουσα καὶ τὰ ἐκ θώρακος, ἐκλειχομένη μετὰ μέλιτος.

Alt. ἀχαίῳ, sed perperam

Ald. ἀσπίδι καὶ

V. ἐπὶ ἡμέρας δέκα

Περὶ Σίσωνος. Κεφ. ξδ'.

Σίσων σπερμάτιόν ἐστιν ἐν Συρίᾳ D γινόμενον, παρεοικὸς σελίνῳ, ἐπιμήκες, μέλαν, πυρωτικόν. πινόμενον πρὸς σπλῆνα καὶ δυσουρίαν, καὶ ἐμμηνίων ἐποχήν. χρῶνται δὲ αὐτῷ οἱ ἐπιχώριοι ἀρτύματι μετὰ κολοκύνθης ἑφθῆς σὺν ὄξει λαμβάνοντες· ἔχει δὲ ὡς κοκκία πολλὰ ἐπ' ἄκρων.

V. caret sequentibus

V. οἱ δὲ καὶ σίου.

Περὶ Ἀνίσου. Κεφ. ξε'.

E Ἄνισον τὴν μὲν καθόλου δύναμιν ἔχει θερμαντικήν, ξηραντικήν, εὔπνοιαν, ἀνώδυνον, διαφορητικήν, οὐρητικήν, διαχυτικήν· ὑδρωπικοῖς ἄδιψον πινόμενον. ἁρμόζει δὲ πρός τε τὰ ἰοβόλα τῶν ζώων, καὶ πρὸς ἐμπνευματώσεις κοιλίαν τε ἵστησι καὶ λευκὸν ῥοῦν, καὶ γάλα F κατασπᾷ, καὶ συνουσίας παρορμᾷ· ὑποθυμιώμενον δὲ τῇ ῥισὶ κεφαλαλγίαν παύει. καὶ τὰς ῥήξεις δὲ τῶν ὤτων, λεῖον σὺν ῥοδίνῳ ἐνσταζόμενον ἰᾶται. ἔστι δὲ αὐτοῦ κράτιστον τὸ νέον καὶ ἁδρόν, καὶ μὴ πιτυρῶδες, εὔτονον τῇ ὀσμῇ. προφέρεται δὲ τὸ Κρητικόν, ἔπειτα δὲ καὶ τὸ Αἰγύπτιον.

V. omittit

V. addit ἔχει

Περὶ Κάρου. Κεφ. ξς'.

G Κάρος σπερμάτιόν ἐστι γνώριμον, οὐρητικόν, θερμαντικόν, εὐστόμαχον, εὔστομον, πεπτικόν, μιγνύμενον ἐν ταῖς ἀντιδότοις καὶ ὀξυπόροις χρησίμως· ἀνα-

In antiquo vtroque hæc verba leguntur, ὃ καὶ καρναβάδιον λέγεται, quæ post tempora Diosc. huic loco ascripta esse annotat Goup. Nam recentiores κάρου καρναβάδιον vocare solent.

siliensis magnitudinem, ferulaceũ, & latam in cacumine vmbellam, in qua semen latius, odoratum & carnosius pendet. Iisdem præditum est viribus. Nascitur in asperis, & vliginosis atque collibus. Gignitur & in Ida.

De Tordylio. Cap. LXIII.

Tordylium, quod aliqui Creticum Seseli vocant, in Amano Cilicię mõte nascitur. Herbula surculacea, exiguo semine eóque rotundo, ac duplici, scutulorum effigie subacri & aroma olente. Bibitur id contra vrinæ difficultatem, & ad ciendos menses. Succus caulis seminísq; adhuc virentis ternis obolis ex passo diebus decem bibitus, nephriticos persanat. Efficax quoq; radix est: siquidem pectoris excreationes purgat, si cum melle delingatur.

De Sisone. Cap. LXIIII.

Sisón exiguum semen est, quod in Syria nascitur, apio simile, oblongum, nigrum & feruẽtis gustus. Bibitur contra lienis vitia & vrinæ difficultatem, itémque ad commorantes menses euocandos. Eo ipso indigenæ cum cucurbita in aceto cocta condiméti vice vtũtur. In cacuminibus autẽ ceu granula multa gerit.

De Aniso. Cap. LXV.

Anisum in vniuersum vim habet excalfaciendi, exiccandi, oris halitum iucundiorem faciendi, dolores leuandi, digerendi, vrinas ciendi, ac denique discutiendi dissipandíque. Potum hydropicis sitim cohibet: virulentorum animalium venenis aduersatur, itémque prodest ad inflationes: aluũ & alba fœminarũ profluuia sistit, lactis vbertatem præstat & venerem stimulat. Dolorem capitis leuat suffitum naribus, & cum rosaceo tritum instillatúmque fractis auribus medetur. Efficacius porrò quod recens, plenum, minimè furfurosum, vehemétíque est odore. Laudatissimum est Creticum, proximum Ægyptium.

De Caro. Cap. LXVI.

Carum semen est exiguum, vulgaris notitiæ. Vrinas ciet, excalfacit, stomacho vtile, oríque gratũ, cõcoctionẽ adiuuat, ac vtiliter antidotis & oxyporis admiscetur: deni-

que non parua illi est cum aniso cōuenientia. Est & cocta radix edulis æquè ac pastinacæ.

De Anetho. Cap. LXVII.

ANETHI aridi comæ seminisque decoctum potu lac euocat, tormina inflationésque sedat, aluũ & eorum quæ in summo fluitant ventriculo vomitiones cohibet, vrinas ciet ac singultus lenit, frequentius potum oculos hebetat & geniturã restinguit. Est & eius decoctum fœminis hystericis ad desessiones vtile. Denique vstum inspersúmque semen condylomata tollit.

De Cumino satiuo. Cap. LXVIII.

CVMINVM satiuum stomacho est vtile: sed multò magis Æthiopicum, quod Hippocrates regium appellauit. Secũdum locum tenet Ægyptiũ: mox reliqua sequũtur. Prouenit in Galatia Asiæ, Cilicia & Tarentina regione, aliísque locis compluribus. Excalfaciẽdi, astringẽdi & exiccandi vi præditum est: Ad tormina inflationésque conuenit, seu coctum & cum oleo infusum, seu etiam cum hordeacea farina impositũ. Datur & orthopnoïcis, in posca: demorsis à venenatis beluis, in vino. Testiũ inflãmationibus auxiliatur, cũ vua passa & fabarũ lomento aut cerato impositũ. Cohibet & fluxũ muliebrẽ sanguinísq; è naribus profluuia, in aceto contritum & admotũ. Cæterùm cutis colorẽ bibitũ illitúmve mutat in pallorem.

De Cumino syluestri. Cap. LXIX.

Syluestre cuminum plurimum efficaciúsque in Lycia & Galatia Asiæ atque Carthagine Hispaniæ gignitur. Est vero frutex exiguus, caule, dodrantali ac tenui, in quo quaterna quináve sunt minuta folia, tenuia veluti serrata & gingidij diuisura. Gerit autem in cacumine quina aut sena capitula rotunda & mollia, in quib. semen acerosum & gustu acrius quàm satiuum. Nascitur in collibus. Bibitur semen ex aqua aduersus tormina & inflationes: singultus ex aceto sedat: & cõtra virulẽtas bestias ac stomachi ex nimia humiditate imbecillitatẽ in vino bibitur. Sugillata tollit, si commãducatũ cũ melle & vua passa imponatur. Quin & testiũ inflãmatio-

A λογουμένῳ ἀνίσῳ. ἡ δὲ ῥίζα ἑφθὴ ἐδώδιμος ὥσπερ σταφυλῖνος. — V. καὶ αἰθίοπ addunt.

Περὶ Ἀνήθου. Κεφ. ξζ'.

ἈΝΗΘΟΥ ξηροῦ τῆς κόμης καὶ τοῦ καρποῦ τὸ ἀφέψημα πινόμενον, γάλα κατασπᾷ, στρόφους τε καὶ ἐμπνευματώσεις παύει, κοιλίαν τε καὶ τοὺς *ἐπιπολαίως ἐμέτους ἵστησι, οὖρά τε κινεῖ, λυγμοὺς παρηγορεῖ, ἀμβλύνει τε τὰς ὄψεις, καὶ γονὴν σβέννυσι συνεχῶς πινόμενον. χρήσιμον δὲ τὸ ἀφέψημα αὐτοῦ καὶ γυναιξὶν ὑστερικαῖς εἰς ἐγκάθισμα. τὸ δὲ σπέρμα καὲν καὶ *καταπλασθέν, κονδυλώματα αἴρει.

V. sic ἀνήθου ἀναλογεῖ ἀνίσῳ. ἡ δὲ ῥίζα ἑφθὴ ἐδώδιμος. ὥσπερ σταφυλῖνος. ἀνήθου τῆς ξηροῦ &c.
V. addit καθαίρει. Sic & Lacuna.

Περὶ Κυμίνου ἡμέρου. Κεφ. ξη'.

C ΚΥμινον τὸ ἥμερον, εὔστομον· καὶ τούτου μᾶλλον τὸ Αἰθιοπικόν, ὅπερ Ἱπποκράτης βασιλικὸν ἐκάλεσε. δεύτερον τὸ Αἰγύπτιον· εἶτα τὸ λοιπόν. φύεται ἐν Γαλατίᾳ *καὶ ἐν Ἀσίᾳ καὶ Κιλικίᾳ καὶ Τερεντίᾳ, καὶ ἐν ἄλλοις πλείοσι τόποις. Ἔστι δὲ θερμαντικόν, στυπτικόν, ξηραντικόν, ἁρμόζον πρὸς στρόφους καὶ ἐμπνευματώσεις.
D ἐγκλυζόμενον ἑφθὸν σὺν ἐλαίῳ καὶ καταπλασσόμενον σὺν ὠμῇ λύσει. δίδοται δὲ καὶ ὀρθοπνοϊκοῖς σὺν ὀξυκράτῳ· θηριοδήκτοις δὲ σὺν οἴνῳ. διδύμων τε φλεγμοναῖς ἀρήγει σὺν σταφίδι καὶ ἐρεγμίνῳ ἀλεύρῳ, ἢ κηρωτῇ ἐπιτεθέν. ἐπέχει δὲ καὶ ῥοῦν γυναικεῖον, καὶ τὰς ἐκ μυκτήρων αἱμορραγίας, σὺν ὄξει λεῖον προσενεχθέν.
E τρέπει δὲ καὶ χρῶτα ἐπὶ τὸ ὠχρότερον πινόμενόν τε καὶ συγχριόμενον.

V. addit οὐρητικόν, θερμαντικόν, εὔστομον, πεπτικὸν μιγνύμενον τοῖς αἰπόδοτοις καὶ ὀξυπόροις.
Vulg. exemp. αἰρίνῳ

Περὶ Κυμίνου ἀγρίου. Κεφ. ξθ'.

Κύμινον ἄγριον, φύεται μὲν πλεῖστον καὶ ἐνεργέστερον ἐν Λυκίᾳ καὶ *Ἀσίᾳ τῆς Γαλατίας, καὶ ἐν Καρχηδόνι τῆς Ἱσπανίας. ἔστι δὲ θαμνίον ἔχον καυλὸν σπιθαμιαῖον, λεπτόν,
F ἐφ' οὗ φυλλάρια δ'. ἢ ε'. λεπτά, οἱονεὶ πεπρισμένα, τὴν κατάσχισιν ὡς γιγγίδιον. κεφάλαια δὲ ἔχει ἐπ' ἄκρου ε'. ἢ ς'. στρογγύλα, μαλακά· ἐν οἷς ὁ καρπὸς ἀχυρώδης, γευομένῳ δὲ δριμύτερος τοῦ ἡμέρου. φύεται δὲ ἐν γεωλόφοις. πίνεται δὲ τὸ σπέρμα πρὸς στρόφους καὶ ἐμπνευματώσεις σὺν ὕδατι· σὺν ὄξει δὲ λυγμοὺς παύει·
G πρὸς δὲ τὰ ἰοβόλα καὶ πλαδὸν στομάχου σὺν οἴνῳ. αἴρει δὲ καὶ ὑπώπια μασσηθὲν καὶ καταπλασθὲν σὺν μέλιτι καὶ σταφίδι. φλεγμονάς τε διδύμων

Lacuna, ἢ μέρους Aliaίίαςι

ἰᾶται, μετὰ τῶν αὐτῶν καταπλασσόμενον. A
Ἔστι καὶ ἕτερον γένος ἀγρίου κυμίνου ἐμφερὲς τῷ ἡμέρῳ· ἐξ ἑκάστου δὲ ἄνθους ἀφίησι κεράτια μετέωρα, ἐν οἷς ἐστι σπέρμα ὅμοιον μελανθίῳ· τοῦτο πινόμενον, πρὸς ἑρπετοδήκτους ἄριστον ἀλέξημα. Βοηθεῖ καὶ στραγγουριῶσι καὶ λιθιῶσι καὶ αἵματος θρόμβους οὐροῦσιν. ἐπιπινέτωσαν δὲ σελίνου σπέρμα ἀποζεσθέν. B

Περὶ Ἄμμιος. Κεφ. ο'.

Desunt hæc in Ald. & ad notha relegantur. Alij etiā nonnulli codices his carent vsque ad γνώριμον.

Ἄμμι, [ἔνιοι καὶ τοῦτο Αἰθιοπικὸν, οἱ δὲ, βασιλικὸν κύμινον καλοῦσιν.] ἔνιοι δὲ ἑτέρας φύσεως τὸ Αἰθιοπικὸν κύμινον ἔφασαν εἶναι· καὶ ἑτέρας, τὸ ἄμμι. γνώριμον δὲ τὸ σπερμάτιον, μικρότερον πολλῷ τοῦ κυμίνου, καὶ ὀριγανίζον τῇ γεύσει. ἐκλέγου δὲ τὸ καθαρὸν καὶ μὴ πιτυρῶδες. C
Δύναμιν δὲ ἔχει καὶ τοῦτο θερμαντικὴν, πυρωτικὴν καὶ ξηραντικήν· ποιοῦν πρὸς στρόφους, δυσουρίας, καὶ θηριοδήκτους, πινόμενον σὺν οἴνῳ· ἄγει δὲ καὶ ἔμμηνα. μίγνυται καὶ τοῖς διὰ κανθαρίδος ἐκδορίοις, πρὸς τὸ ἀντιπάσχειν τὰς ἐπιγινομένας δυσουρίας. D
καὶ ὑπώπια καταπλασθὲν σὺν μέλιτι αἴρει. τρέπει δὲ καὶ χρόαν πινόμενον καὶ συγχριόμενον ἐπὶ τὸ χλωρότερον. καὶ μετὰ σταφίδος ἢ ῥητίνης ὑποθυμιώμενον, ὑστέραν ἀποκαθαίρει.

Περὶ Κορίου. Κεφ. οα'.

Κόριον ἢ Κορίαννον γνώριμον, δύναμιν ἔχον ψυκτικήν. ὅθεν καταπλασσόμενον μετὰ ἄρτων ἢ ἀλφίτων, ἐρυσιπέλατα καὶ ἕρπητας ἰᾶται· σὺν μέλιτι δὲ καὶ σταφίδι, ἐπινυκτίδας, καὶ διδύμων φλεγμονὰς καὶ ἄνθρακας θεραπεύει· μετὰ δ' ἐρεγμοῦ δὲ χοιράδας καὶ φύματα διαλύει. τὸ δὲ σπέρμα ὀλίγον μετὰ ποθὲν μετὰ γλυκέος ἕλμινθας ἐκβάλλει, καὶ σπέρματος ἐστὶ γεννητικόν. πλεῖον δὲ ληφθὲν κινεῖ τὴν διάνοιαν ἐπικινδύνως· ὅθεν δεῖ φυλάττεσθαι τὴν πλείονα καὶ συνεχῆ χρῆσιν αὐτοῦ. ὁ δὲ χυλὸς σὺν ψιμμυθίῳ ἢ λιθαργύρῳ καὶ ὄξει καὶ ῥοδίνῳ καταχριόμενος, ὠφελεῖ τὰς κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν φλεγμονὰς τὰς πυρώδεις. F G

Περὶ Ἱερακίου τοῦ μεγάλου. Κεφ. οβ'.

Ἱεράκιον τὸ μέγα, καυλὸν αἰνίσει τραχὺν, ὑπέρυθρον, ἀκανθώδη,

nibus, adiectis iisdem impositum medetur. Est & alterum syluestris cumini genus satiuo simile: quod quidē è singulis floribus erecta sursúmque spectantia cornicula promit: in quibus semen est melanthio simile: potum id, contra serpentium morsus singulari est præsidio. Quibus substillum est lotium, calculosis & sanguinis grumos meiētibus auxiliatur: verùm seminis apij decoctum superbibendum est.

De Ammi. Cap. LXX.

Ammi nonnulli Æthiopicum, aliqui regium cuminū appellant. Alij alterius naturę Æthiopicū cuminū: & alterius, Ammi esse prodiderūt. Vulgo notum est semen exile, multò minus cumino, & origani sapore. Eligito purum miniméque furfurosum. Vim habet hoc quoque excalfactoriam, vrentem & exiccātem: valet ad tormina, vrinæ difficultatem, ac venenatorum morsus, ex vino potū. Mēstrua quoque ciet. Miscetur & cutim erodētibus medicamentis è cātharide paratis, quò resistat vrinæ difficultatibus, quæ alioqui id genus medicamētis superuenire solēt. Sugillata cū melle impositū tollit. Sed & potu ac illitu colorē pallidiorē efficit. Suffitū aūt cū vua passa aut resina, vuluam purgat.

De Coriandro. Cap. LXXI.

Coriandrum, Græcis Corion seu Coriannū, vulgaris est notitiæ, vim habēs refrigeratoriā. Quare cum pane aut polenta impositū, erysipelata & quæ serpūt vlcera sanat: cum melle verò & vua passa epinyctidibus, testiū inflammationibus carbunculísq; medetur: & cum faba fresa strumas panósque discutit. Semen exigua quantitate cum passo bibitū, lumbricos pellit, & geniturę abūdantiā facit. At si largiùs sumptum fuerit, mentē nō sine periculo è sua sede & statu dimouet. quàobrem ab ipsius copiosiore frequētioreq; vsu cauendū. Succus aūt cū cerussa aut lithargyro, necnon & aceto atq; rosaceo pūctus, ardētes in sūma cute inflāmationes emendat.

De Hieracio magno. Cap. LXXII.

Hieracium magnū, caulem profert asperū, subrubrū, spinosum,

vtcunque cõcauum: folia verò fundit ex interuallis, lacinijs rarioribus diuisa, similia soncho per ambitum: flores luteos in oblongis capitulis. Vim habet refrigeratoriam, modicéque ac leuiter astringentẽ. Quãobrem æstuanti stomacho inflammationibúsque vtiliter imponitur. Succus autem stomachi rosionem sorbitione mitigat. Cæterùm herba cum radice imposita ictis à scorpione auxiliatur.

A ὑπόκενον· φύλλα ἔχει ἐκ διαστημάτων ἐπεσχισμένα ἀραιῶς, σόγχῳ ἐμφερῆ τὴν περιφέρειαν· ἄνθη μήλινα ἐν κεφαλίοις ὑπομήκεσι. Δύναμιν ἔχει ψυκτικὴν, μετρίως ὑποστύφουσαν· ὅθεν στομάχῳ καυσουμένῳ καὶ φλεγμοναῖς καταπλασσόμενον ἁρμόζει. ὁ δὲ χυλὸς καταρροφούμενος, B δηγμὸν πραΰνει. ἡ δὲ πόα σὺν τῇ ῥίζῃ καταπλασθεῖσα, σκορπιοπλήκτοις ἀρήγει.

Marcellus legit τεύτλῳ

V. addit στομάχου. & margo addit, καὶ ἴσχαιμον [illegible] λωπικὸν λέγεται.

De Hieracio paruo. Cap. LXXIII.

Hieracium paruum, folia quoque habet ex interuallis diuisa per ambitum: cauliculos verò promit tenerosi ac virentes, in quibus flores lutei, in orbẽ circinati. Vires porrò & hoc cũ antedicto easdẽ obtinet.

Περὶ Ἱερακίου τοῦ μικροῦ. Κεφ. ογ'.

Ἱεράκιον δὲ μικρὸν, φύλλα ἔχει καὶ αὐτὸ ἐκ διαστημάτων ἐπεσχισμένα τὴν περιφέρειαν· καυλία δὲ ἀνίησι τρυφερὰ καὶ C χλωρὰ, ἐν οἷς ἄνθη μήλινα, κύκλον περιγράφοντα. Δύναμιν δὲ ἔχει καὶ αὐτὸ τὴν αὐτὴν τῷ προειρημένῳ.

De Apio. Cap. LXXIIII.

APII hortensis herba ad eadẽ ad quæ & coriandrum conuenit: prætereáque ad oculorum inflámationes, cum pane aut polentæ polline imposita. Æstuantẽ quoque stomachum demulcet, & mãmas grumoso lacte turgentes reprimit: ciet & vrinas, siue cocta siue cruda edatur. Decoctum eius radicúmque, potum, venenorum noxæ resistit, dum vomitiones excitat: aluũ quoque cohibet. At semen potentiùs vrinas pellit, & à venenata bestia demorsis, iísque qui argenti spumam hauserunt, opitulatur, ac deniq; flatus discutit. Sed & vtiliter admiscetur medicamentis quę dolorum leuamenta præstant, itémque theriacis ac tussicularibus.

Περὶ Σελίνου. Κεφ. οδ'.

ΣΕΛΙΝΟΝ κηπαῖον, ἁρμόζει ἡ πόα] πρὸς ἃ καὶ τὸ κόριον· καὶ πρὸς ὀφθαλμῶν φλεγμονὰς μετὰ ἄρτου ἢ παιπάλης D ἀλφίτου καταπλασσόμενον. καὶ καῦσον στομάχου παρηγορεῖ, μαστούς τε χονδριώδεις ἀνίησι· κινεῖ τε οὖρα ἑφθόν τε καὶ ὠμὸν ἐσθιόμενον. καὶ τὸ ἀφέψημα αὐτοῦ τε καὶ τῆς ῥίζης πινόμενα ἀντιπάσχει θανασίμοις φαρμάκοις. ἐμέτους κινοῦν· κοιλίαν τε ἐπέχει. τὸ δὲ σπέρμα ἐστὶν οὐρητικώτερον, βοηθοῦν E καὶ θηριοδήκτοις, καὶ τοῖς λιθάργυρον πεπωκόσι, πνευμάτων τε ἐστὶ διαλυτικόν. μίγνυται δὲ καὶ ἀνωδύνοις καὶ θηριακαῖς καὶ βηχικαῖς χρησίμως.

In v. cod. deesse scribit Lacuna

Alius, κοριάννον. Vetus quidam addit, ὡς ἱερακίον.

Lacuna in v.c. legit καὶ ἐμέτους κινεῖ.

De Heleoselino, seu apio palustri. Cap. LXXV.

Heleoselinon, quod in aquosis locis nascitur, satiuo apio grãdius est: sed ad eadẽ ad quæ & illud efficax.

Περὶ Ἐλειοσελίνου. Κεφ. οε'.

Ἐλειοσέλινον γινόμενον ἐν τοῖς ἐφύδροις τόποις, μεῖζόν τοῦ ἡμέρου σελίνου· ποιεῖ F δὲ ὅσα καὶ τὸ κηπαῖον.

Orib. addit ἐλάττω

De Oreoselino. Cap. LXXVI.

Oreoselinon caule est dodrantẽ alto, qui quidem singularis ex gracili radice assurgit: ambiunt verò ipsum ramuli & capitula cicutæ similia, at multò tamen tenuiora: in quibus semen oblongũ, acre, tenue, odoratum, cumino simile. In petrosis montosisque locis nascitur. Et semen & radix vrinam ciendi vim habent, si in vino bibantur, ac menses etiã trahunt. Antidotis quoq; &

Περὶ Ὀρεοσελίνου. Κεφ. ος'.

Ὀρεοσέλινον καυλός ἐστι σπιθαμιαῖος εἷς ἐκ ῥίζης λεπτῆς· περὶ δὲ αὐτὸν κλωνάρια καὶ κεφάλια κωνείῳ παρεμφερῆ, λεπτότερα μέντοι ἱκανῶς· ἐφ' ὧν ὁ καρπὸς ἐπιμήκης, δριμὺς, λεπτὸς, εὐώδης, ἐοι- G κὼς κυμίνῳ. φύεται δὲ ἐν τόποις πετρώδεσι καὶ ὀρεινοῖς. Δύναμιν δὲ ἔχει ὁ καρπὸς καὶ ἡ ῥίζα οὐρητικὴν, ποθέντες ἐν οἴνῳ. ἄγει δὲ καὶ ἔμμηνα. μίγνυται δὲ καὶ

V. ὀρθοσελίνου.

Lacuna legit καὶ φύλλα. & ea lectio Theophrasti & Plinij autoritate comprobatur. V. ὑπομήκης

ἀντιδότοις, καὶ ταῖς διουρητικαῖς καὶ θερμαντικαῖς δυνάμεσιν. οὐ δεῖ δὲ πλανᾶσθαι νομίζοντας τὸ ὀρεοσέλινον εἶναι τὸ ἐν πέτραις φυόμενον· ἄλλο γάρ ἐστι τὸ πετροσέλινον. A

Περὶ Πετροσελίνου. Κεφ. οζ'.

Σέλινον τὸ καὶ πετροσέλινον, τοῦτο φύεται ἐν Μακεδονίᾳ, ἐν ἀποκρήμνοις τόποις· σπέρμα ἔχον ἐοικὸς ἄμμει, εὐωδέστερον δὲ B καὶ δριμὺ καὶ ἀρωματίζον, οὐρητικόν, ἐμμηνίων ἀγωγόν· ἁρμόζει δὲ καὶ πρὸς στομάχου καὶ κώλου ἐμπνευματώσεις καὶ στρόφους· πρός τε πλευρᾶς πόνους καὶ νεφρῶν καὶ κύστεως, ἐν ποτῷ λαμβανόμενον. μίγνυται δὲ καὶ ταῖς οὐρητικαῖς ἀντιδότοις.

Περὶ Ἱπποσελίνου. Κεφ. οη'. C

Ἱπποσέλινον, οἱ μὲν, γρίελον, οἱ δὲ, ἀγριοσέλινον, οἱ δὲ, σμύρνιον καλοῦσι, ἑτέρου τοῦ κυρίως λεγομένου σμυρνίου ὑπάρχοντος, ὡς αὐτίκα ἱστορήσομεν. ἔστι δὲ μεῖζον καὶ λευκότερον τοῦ κηπαίου τοῦ σελίνου· καυλὸς κοῖλος, ὑψηλὸς, τρυφερὸς, οἱονεὶ γραμμὰς ἔχων· φύλλα πλατύτερα, ὑποφοινισσόμενα, [ἐν οἷς ἐστὶν ὡς λιβανωτίδος] D κόμη, μεστὴ ἄνθους, κατὰ κορύμβους πρὶν ἐξανθῆσαι συνεστῶσα· σπέρμα δὲ μέλαν, ἐπίμηκες, ναστόν, δριμύ, ἀρωματίζον· ῥίζα εὐώδης, λευκή, εὔστομος, οὐ παχεῖα. φύεται ἐν συσκίοις, καὶ περὶ ἕλεσι. λαχανεύεται δὲ ὥσπερ τὸ σέλινον. καὶ ἡ ῥίζα δὲ ἑφθὴ καὶ ὠμὴ E ἐσθίεται. τά τε φύλλα καὶ οἱ καυλοὶ ἐσθίονται ἑφθὰ, καθ᾽ ἑαυτά τε καὶ μετὰ ἰχθύων σκευάζεται· καὶ ὠμὰ δὲ ταριχεύεται εἰς ἅλμαίας. Δύναμιν δὲ ἔχει ὁ καρπὸς πινόμενος ἐν οἰνομέλιτι, ἐμμηνίων ἀγωγόν· θερμαίνει τε τοὺς ῥιγοῦντας, πινόμενος καὶ συγχριόμενος, στραγγουρίαις τε βοηθεῖ. καὶ ἡ ῥίζα δὲ τὰ αὐτὰ ποιεῖ. F

Περὶ Σμυρνίου. Κεφ. οθ'.

ΣΜΥΡΝΙΟΝ ὅπερ ἐν Κιλικίᾳ πετροσέλινον καλοῦσι, γεννώμενον πλεῖστον ἐν τῷ λεγομένῳ Ἀμανῷ ὄρει. καὶ τοῦτο καυλὸν μὲν ἔχει ὅμοιον σελίνῳ, παραφυάδας ἔχοντα πολλάς· φύλλα δὲ πλατύτερα G πρὸς τὴν γῆν, καὶ ὑποπαρεκλάσματα, ὑπολίπαρα, ῥωμαλέα, καὶ εὐώδη σὺν δριμύτητι, φαρμακώδη τε, καὶ

urinam cientibus atque excalfactoriis medicaminibus inseritur. Neque verò nos oportet in eo errore versari, vt id oreoselinon existimemus, quod in saxis prouenit: aliud enim est petroselinum.

De Petroselino. Cap. LXXVII.

Apium, quod petroselinum dicitur, prouenit in Macedonia præruptis in locis, semine ammeos, at odoratiore, acri & aroma olẽte. Vrinas id menstruáque pellit: cõtra stomachi & coli inflationes ac tormina prodest. Succurrit & lateris, renũ ac vesicę doloribus, in potione sumptum. Admiscetur & antidotis vrinas cientibus.

De Hipposelino. Cap. LXXVIII.

Hipposelinon aliqui grielum, alij agrioselinũ: quasi apium syluestre, alii smyrnium appellãt: quanquam aliud est Smyrnium propriè dictũ, de quo mox agemus. Est autem maius cadidiúsque apio hortensi, caule cauo, procero, tenello ac veluti lineis distincto: folijs latioribus, in puniceum vergẽtibus: in quibus est ceu libanotidis coma, florum plena, quæ quidem in corymbos cogitur anteaquã deflorescat. Semen autẽ est nigrum, oblõgum, solidum, acre & aromaticum: radix itidem odorata, candida, ori grata, neque adeò crassa. Nascitur in vmbrosis & iuxta paludes. Oleris verò modo editur, veluti apium. Nam & radix cruda coctáve estur, & folia cum ipsis caulibus decocta manduntur, ac tũ per se tum etiam cum piscibus præparantur. Sed & cruda, muria condiũtur. Semen ex vino mulso potum menses ciendi vim habet, ac * rigore prehensos potum illitúmve calefacit, & vrinæ stillicidio auxiliatur. Radix autem eosdem præstat effectus.

De Smyrnio. Cap. LXXIX.

SMYRNIVM, quod in Cilicia petroselinum vocant, plurimum in Amano monte gignitur. Caulem habet apij, copiosa cinctum agnata sobole: folia verò latiora ad terram, infracta, subpinguia, robusta, odore medicato & cum quadam acrimonia iucundo, colore

Lacuna legit in v.c. δριμύτερον.
V. addit ἢ σμυρνίου. al. ἱπποσελίνου
V. non habet
V. ἐπιμηκέστερον
V. λεπτὴ
Cat. εὔστομαχος. Sic & Lacuna.
V. non legit
V. ἐσθιόμενα
* Pl. algentes

colore denique in luteum languescente: habet & vmbellam supra caulem qualis anetho inest: semen rotundum, brassicæ simile, nigrum, acre, myrrhæ sapore, ita vt alterum alterius qualitatē repræsentet: radix vero acris est, odorata, mollis, succosa, faucésque mordens, cortice prædita, foris nigro, intus verò pallido aut subalbido. Nascitur in saxosis, collibus, locis aridis & incultis angulis. Vim habent radix, herba, ac ipsum quoque semen excalfactoriam. Folia quoque muria condita olerum instar in cibos veniunt, aluúmque sistunt: radix verè pota prodest contra serpentium morsus, tusses & orthopnœas mitigat, ac vrinæ difficultatibus medetur: imposita verò recentia œdemata, inflammationes duritiásque discutit, & vulnera ad cicatricem perducit: feruefacta autem subditáque abortum infert. Semen renum lienis ac vesicæ vitijs succurrit, menses & secūdas pellit: ischiadicis vtiliter in vino propinatur, & inflationes stomachi lenit, sudores item ciet atque ructus. Peculiariter verò potui datur contra hydropem ac febrium circuitus.

De Elaphobosco. Cap. LXXX.

ELAPHOBOSCO caulis est libanotidi aut fœniculo similis, geniculatus: folia duûm digitorum latitudine, prælonga ceu terebinthi, circumfracta, & quodammodo aspera. Habet verò caulis ipse agnatos ramulos multos, qui quidē vmbellas gerunt anethi similes, flores subluteos, & semen itidem anethi: radix ferè ad ternûm digitorū longitudinem, & vnius crassitudinem accedit, candida, dulcis & esculenta. Sed & caulis recens adhuc ac tenellus olerum modo in cibos recipitur. Cæterùm huius herbæ pabulo ceruas aiunt serpentium morsibus resistere: atque ideo semen quoque contra serpentium morsus in vino datur.

De fœniculo. Cap. LXXXI.

FOENICVLI herba si edatur, mā-mas lacte replet: idē verò potest semē epotū, aut cū ptisana decoctū.

A ὑπομηλίζοντα τῇ χρόᾳ· σκιάδιον δὲ ἐπὶ τοῦ καυλοῦ ἀνηθοειδές· σπέρμα στρογγύλον, ὅμοιον τῷ τῆς κράμβης, μέλαν, δριμύ, γευομένῳ ὡς σμύρνη, ἐν αὑτῷ ἑνὸς ποιοῦν· ἡ δὲ ῥίζα δριμεῖα, εὐώδης, ἁπαλή, πολύχυλος, δάκνουσα τὴν φάρυγγα· φλοιὸν ἔχουσα, ἔξωθεν μὲν μέλανα, ἔνδοθεν δὲ
B χλωρὸν ἢ ὑπόλευκον. φύεται δὲ ἐν πετρώδεσι τόποις καὶ γεωλόφοις, καὶ αὐχμοῖς καὶ γωνίαις χερσευούσαις. Δύναμιν δὲ ἔχει ἡ ῥίζα καὶ ἡ πόα καὶ ὁ καρπὸς θερμαντικήν. λαχανεύεται δὲ καὶ εἰς τὰς ἅλμαίας τὰ φύλλα, κοιλίαν τε ἵστησιν· ἡ δὲ ῥίζα πινομένη ἑρπετοδήκτοις ἁρμόζει,
C πραΰνει τε καὶ βῆχας καὶ ὀρθοπνοίας, καὶ δυσουρίας ἰᾶται· καταπλασσομένη δὲ τὰ πρόσφατα οἰδήματα, καὶ φλεγμονάς, καὶ σκληρίας διαφορεῖ, τραύματά τε ἄγει εἰς ἐπούλωσιν· ἀλλὰ ζεσθεῖσα δὲ καὶ προστεθεῖσα ἐξαμβλώσκει. καὶ τὸ σπέρμα δὲ αὐτῆς, πρὸς νεφροὺς καὶ σπλῆνα καὶ κύστιν
D ἁρμόζει· ἄγει δὲ καὶ ἔμμηνα καὶ δεύτερα· πρός τε ἰσχιάδας μετ' οἴνου πινόμενον ἁρμόζει, καὶ στομάχου ἐμπνευματώσεις πραΰνει. ἔστι δὲ καὶ ἱδρωποιόν, ἐρευκτικόν· ἰδίως πινόμενον πρὸς ὕδρωπας καὶ περιόδους.

Περὶ Ἐλαφοβοσκοῦ. Κεφ. π'.

ΕΛΑΦΟΒΟΣΚΟΝ καυλὸς ἐστὶ λι-
E βανωτίδι ἢ μαράθρῳ ἐμφερής, γεγωνιωμένος· φύλλα διδάκτυλα τὸ πλάτος, ἰκμάδας ἐπιμήκη ὡς τερεβίνθου, περικεκλασμένα, τραχέα ποσῶς. ἔχει δὲ παραφυάδας ἱκανὰς ὁ καυλός, σκιάδια ἐχούσας ὅμοια ἀνήθῳ, ἄνθη ὑπομήλινα, καὶ τὸ σπέρμα ἀνήθῳ ἐμφερές· ῥίζα
F ὡς τριδάκτυλος τὸ μῆκος, πάχος δακτύλου, λευκή, γλυκεῖα, ἐδώδιμος. καὶ ὁ καυλὸς δὲ λαχανεύεται ἁπαλοφυὴς ὤν. ταύτην φασὶ τὴν πόαν τὰς ἐλάφους νεμηθείσας, ἀντέχειν τοῖς τῶν ἑρπετῶν δήγμασι· ὅθεν καὶ τὸ σπέρμα δίδοται τοῖς ἑρπετοδήκτοις σὺν οἴνῳ.

G Περὶ Μαράθρου. Κεφ. πα'.

ΜΑΡΑΘΡΟΝ, αὐτὴ ἐσθιομένη ἡ πόα, δύναται γάλα κατασπᾶν· καὶ τὸ σπέρμα δὲ πινόμενον ἢ συνεψόμενον πτισάνῃ.

V. ἀείκμοις

V. add. κεκλασμένα ποσῶς

V. quidam caret.

Matth. cod. πάχος δὲ ἡ πλάτος

Al. ὑπόλευκος ὁ εὐώδης.

V. vbique pro ἢ ἡ legit.

Vulg. exempl. ὑποτεθὲν, νεφριτικοῖς τοῖς

τὸ δὲ ἀφέψημα τῆς κόμης ποθὲν, νεφριτικοῖς καὶ τοῖς περὶ κύστιν χρήσιμον, διουρητικὸν ὑπάρχον· ἁρμόζει δὲ ἑρπετοδήκτοις σὺν οἴνῳ πινόμενον, καὶ καταμήνια ἄγει· ἐν πυρετοῖς τε ναυτίαν καὶ καῦσον στομάχου παραιτεῖται μετὰ ψυχροῦ ὕδατος πινόμενον. αἱ δὲ ῥίζαι λεῖαι σὺν μέλιτι καταπλασθεῖσαι, κυνοδήκτα θεραπεύουσιν. ὁ δὲ χυλὸς ἐκθλιβέντων τῶν καυλῶν καὶ τῶν φύλλων ἐν ἡλίῳ ξηρανθεὶς, εἰς τὰ ὀφθαλμικὰ ὅσα πρὸς ὀξυδορκίαν, σκευάζεται χρησίμως. χυλίζεται δὲ καὶ τὸ σπέρμα πρὸς τὰ αὐτὰ χλωρὸν, ἔτι σὺν τοῖς φύλλοις καὶ τοῖς ἀκρέμοσι· καὶ ἡ ῥίζα κατὰ τὴν πρώτην ἐκβλάστησιν. Ἐν δὲ τῇ πρὸς ἑσπέραν Ἰβηρίᾳ, καὶ ὀπὸν ἀνίησιν ὅμοιον κόμμει, ἀποθεριζόντων ἐν τῇ ἀνθήσει μέσον τὸν καυλὸν τῶν ἐπιχωρίων, καὶ πυρὶ παραβληθέντων, ἵνα ὑπὸ τῆς θερμασίας οἱονεὶ ἀφιδρῶσαν ἐκβάλῃ τὸ κόμμι. ἔστι δὲ ἐνεργέστερον τοῦ χυλοῦ πρὸς τὰ ὀφθαλμικὰ τοῦτο.

Additur in vetusto Lacunæ codice καὶ ἀνάλεσον

V. ἐκθλιβεὶς καὶ

V. ἐγχυλίζεται

V. χλωρὸν σὺν τοῖς ἀκρεμόσι.

Περὶ Ἱππομαράθρου. Κεφ. πβ'.

ΙΠΠΟΜΑΡΑΘΡΟΝ, μάραθρόν ἐστιν ἄγριον, μέγα· φέρει δὲ σπέρμα καχρύϊ ὅμοιον. ῥίζα δὲ ὕπεστιν εὐώδης, ἥτις πινομένη στραγγουρίας ἰᾶται· ἔμμηνά τε ἄγει προστιθεμένη. τὸ δὲ σπέρμα καὶ ἡ ῥίζα κοιλίαν ἵστησι πινόμενα, θηριοδήκτοις τε βοηθεῖ, καὶ λίθους θρύπτει, καὶ ἴκτερον ἀποκαθαίρει. τῶν δὲ φύλλων τὸ ἀφέψημα πινόμενον γάλα ἄγει, καὶ τὰς ἐκ τοκετῶν γυναῖκας ἀποκαθαίρει. καλεῖται καὶ ἕτερον Ἱππομάραθρον, φύλλα ἔχον στενὰ, μικρὰ, παραμήκη· καρπὸν δὲ στρογγύλον πρὸς τὸν τοῦ κορίου, δριμὺν, εὐώδη, θερμαντικόν· ἀναλογεῖ δὲ αὐτοῦ ἡ δύναμις τῷ προειρημένῳ, ἀσθενέστερον ἐνεργοῦσα.

Περὶ Δαύκου. Κεφ. πγ'.

ΔΑΥΚΟΣ, οἱ δὲ, δίρκαιον καλοῦσιν· ὁ μέν τις ἐστι Κρητικὸς, μαράθρῳ ἔχων τὰ φύλλα ὅμοια, μικρότερα δὲ καὶ λεπτότερα· καυλὸν σπιθαμιαῖον, σκιάδιον ὅμοιον κοριάννῳ, ἄνθη λευκά· ἐν δὲ τούτοις ὁ καρπὸς δριμὺς, λευκὸς, δασὺς, ἐν τῷ διαμασᾶσθαι εὐώδης· ῥίζα δακτύλου τὸ πάχος, τὸ δὲ μῆκος σπιθαμῆς. γεννᾶται δὲ ἐν πετρώ-

Cæt. δριμὺς ἐν τῷ διαμασᾶσθαι καὶ εὐώδης.

A Comæ autem decoctum bibitum, renũ ac vesicæ vitijs est vtile, quippe quod vrinam excieat. Conuenit & a serpente demorsis, in vino bibitum, ac menses quoque ciet. In febribus nauseam & stomachi ardorem sedat, ex aqua frigida potum. Contritæ vero radices, & cum melle impositæ canũ morsibus medentur.

B Succus caulibus & folijs expressus, & in sole siccatus, oculorũ medicamentis vtiliter additur, quę ad aciem visus excitandam reficiendámve præparantur. Extrahitur & ad eadem valens è recenti semine succus vna cum folijs atque ramulis. Radicibus præterea prima germinatione succus eodem

C modo exprimitur. Porrò in Iberia quæ ad occidentem spectat, liquorem etiam reddit fœniculum gummi similem. Caulem vero medium dum floret herba demetunt indigenæ, igníque admouent, quò facilius vi caloris velut exudãs gummi remittat. Id autem est succo ipso efficacius ad oculorum medicamẽta.

D *De Hippomarathro. C. LXXXII.*

HIPPOMARATHRVM, fœniculum est syluestre, procerũ: quod semen profert cachryi simile. Radix autem subest odorata, quę quidẽ bibita stranguriæ medetur, subditáq; menses ciet. Semen porrò & ipsa radix potu ventre sistunt,

E contra venenatorum morsus auxiliantur, calculos comminuunt, & regium morbum expurgant. At haustum foliorum decoctum, & lactis abundantiam facit, & fœminas à partu purgat. Traditur & alterum Hippomarathri genus, folijs angustis, exilibus & oblongis, semine rotũdo ceu coriandri, acri, odorato, &

F excalfaciendi vi prædito. Viribus id antedicto respondet, nisi quòd agit imbecillius.

De Dauco. Cap. LXXXIII.

DAVCVM aliqui dircæũ vocant. Ac Creticũ quidẽ folijs est fœniculi similitudine, at minoribus atque tenuioribus, caule dodrantali, vmbella coriãdri, floribus cãdidis:

G atq; inter hos semine acri, albo, hirsuto, ac suaui in mandendo odoris. Radix est digitali crassitudine, & dodrantis longitudine. In saxo-

sis apricísque locis prouenit. Alterum verò genus est apio syluestri simile, aroma olens, acre, odoratum feruentísque gustus. Probatius Creticum. Tertium præterea genus est, foliis coriandri, floribus albis, capite & semine anethi: vmbella verò in capite ceu pastinacæ: semine referta oblongo, ceu cumini, acri. Omnium semen excalfaciendi vim habet. Potum, menses, *partus & vrinas pellit, torminibus liberat, veterémque tussim mitigat. Subuenit & à phalangio demorsis in vino potum, & impositum œdemata discutit. Seminis duntaxat ex alijs vsus est: at ex Cretico & radicis, quippe quæ maximè contra venenatorum iniuriam in vino bibatur.

*vel secundas quasi δευτέρας legerit.

De Delphinio. Cap. LXXXIIII.

DELPHINIVM surculos emittit ab vna radice duûm dodrantũ altitudine, aut etiã maiores: circa quos exiliũt minuta folia, incisuris diuisa, tenuia, & oblonga, quæ delphinorum effigiem repræsentant: vnde & nomen tractũ est. Flos violæ albæ similis, purpureo colore: semen in siliquis milio proximũ, quo nõ aliud vtilius in vino bibi potest à scorpione percussis. Aiunt & admota herba scorpiones resolui atq; ignauos torpescere: remota verò eadem, sese recolligere. Nascitur in asperis & apricis.

De Delphinio altero. C. LXXXV.

Delphiniũ alterũ, quod alij hyacinthum, Romani bucinum vocãt, superiori quidẽ est simile, at folijs & ramulis longè gracilioribus. Viribus etiamnũ eisdẽ cum antedicto pollet, at non est perinde efficax.

De Pyrethro, seu saliuari herba. Cap. LXXXVI.

PYRETHRVM herba est, quæ caulem foliáq; profert, vti daucum syluestre & fœniculũ: vmbellam verò ceu anethi, circinatæ rotunditatis. Radix longa est, pollicari crassitudine, gustúq; feruidissimo. Pituitã elicit: atq; ideò in dentiũ doloribus decocta in aceto collutione auxiliatur. Pituitam etiã eadem cõmanducata extrahit, & ex

A ξεσι τόποις, καὶ εὐηλίοις. ὁ δέ τις αὐτῶν ἐστὶ σελίνῳ ἀγρίῳ παραπλήσιος, ἀρωματώδης, δριμὺς καὶ εὐώδης γευομένῳ καὶ πυρώδης· διαφέρει δὲ ὁ Κρητικός. Τὸ δὲ τρίτον εἶδος κορίῳ φύλλα ἔοικε· καὶ τὰ ἄνθη λευκά· *κεφαλὴν δὲ ἔχει καὶ καρπὸν ὅμοια ἀνήθῳ· ἐφ' ἧ σκιάδιον ἐμφερὲς σταB φυλίνῳ· σπέρματος ἐπιμήκους πλῆρες, ὡς κυμίνου, δριμέως. Τὸ δὲ σπέρμα πάντων δύναμιν ἔχει θερμαντικήν. πινόμενον, ἐμμήνων, ἐμβρύων, καὶ οὔρων ἀγωγόν, καὶ στρόφων ἀπαλλακτικόν, βηχῶν χρονίων παραυτικόν· ἀρήγει δὲ καὶ φαλαγγιοδήκτοις ποθὲν σὺν οἴνῳ· διαφορεῖ δὲ καὶ οἰδήματα καταC πλασθέν· ἡ δὲ χρῆσις τῶν μὲν ἄλλων τοῦ σπέρματος μόνου· τοῦ δὲ Κρητικοῦ καὶ τῆς ῥίζης, ἥ τις μάλιστα πρὸς τὰ θηρία πίνεται μετ' οἴνου.

Περὶ Δελφινίου. Κεφ. πδ΄.

ΔΕΛΦΙΝΙΟΝ κλῶνας ἀνίησι *διασπιθαμιαίους ἢ καὶ μείζονας, ἀπὸ μιᾶς ῥίζης· περὶ οὓς φυλλάρια ἐπεσχισμένα *λεπτά, D ἐπιμήκη, *δελφινοειδῆ· ὅθεν καὶ ὠνόμασται. ἄνθος δὲ ὅμοιον λευκοΐῳ, ἐμπόρφυρον· σπέρμα ἐν λοβοῖς κέγχρῳ ἐμφερές· ὃ βοηθεῖ ποθὲν ἐπὶ οἴνῳ σκορπιοπλήκτοις, ὡς οὐδὲν ἕτερον. φασὶ δὲ καὶ τοὺς σκορπίους παρατεθείσης τῆς πόας παραλύεσθαι, ἀπράκτους τε καὶ ναρκώδεις γίνεσθαι· *ὑφαιρουμέE νης δὲ εἰς τὸ αὐτὸ καθεστάναι. φύεται δὲ ἐν τραχέσι καὶ εὐηλίοις τόποις.

Περὶ Δελφινίου ἑτέρου. Κεφ. πε΄.

Δελφίνιον ἕτερον, ὃ ἔνιοι ὑάκινθον, Ῥωμαῖοι βουκίνους, καὶ αὐτὸ ἐμφερὲς τῷ περὶ αὐτοῦ, τοῖς δὲ φύλλοις καὶ τοῖς κλωνίοις ἰσχνότερον πολλῷ. δύναμιν ἔχον καὶ αὐτὸ τὴν αὐτὴν F τῷ προειρημένῳ, οὐχ οὕτω δὲ ἐνεργές.

Περὶ Πυρέθρου. Κεφ. πς΄.

ΠΥΡΕΘΡΟΝ *πόα ἐστὶ καυλὸν αἰνίσσα καὶ φύλλα ὥσπερ δαῦκος ἄγριος καὶ μάραθρον· σκιάδιον δὲ ὡς *ἀνήθου *περιφερὲς. ῥίζα δακτύλου μεγάλου τὸ πάχος μακρά, γευσαμένῳ πυρωδεστάτη. G φλέγματός ἐστιν ἐπισπαστική. διὸ καὶ ταῖς ὀδονταλγίαις βοηθεῖ μεθ' ὄξους ἑψηθεῖσα καὶ διακλυζομένη· ἄγει δὲ καὶ φλέγμα διαμασηθεῖσα· συγχριομένη δὲ μετ'

Math. σπέρμα καὶ κεφαλὴν ὁμοίαν

V. διασπιθαμιαίους

V. εὔλεπτα

V. caret, licet hæc non malè ad ἄνθη referantur. Dod. ita legit, ἐπιμήκη· ἄνθος δὲ ὅμοιον λευκοΐῳ, ἐμπόρφυρον, δελφινοειδές· ὅθεν καὶ ὠνόμασται· σπέρμα, &c.

V. ad finem vsque caret.

V. οἱ δὲ δορύκνιον ἢ δορύκινον καλοῦσι

Dod. legit αἰθεμίδος.

V. caret.

ἐλαίου, ἱδρῶτας κινεῖ, ποιοῦσα πρὸς τὰ χρόνια ῥίγη. καὶ πρὸς ἐψυγμένα δὲ ἢ παρειμένα μέρη τοῦ σώματος, ἄκρως ἁρμόζει.

Περὶ Λιβανωτίδος. Κεφ. πζ.

Λιβανωτὶς διττή, ἡ μέν τις κάρπιμος, ὑπ' ἐνίων δὲ ζέα, ἡ καὶ καμψάνεμα καλουμένη, ἧς ὁ καρπὸς κάχρυς καλεῖται· φύλλα δὲ ἔχει μαράθρῳ ὅμοια, °παχύτερα δὲ καὶ πλατύτερα, τροχοειδῶς ἐπὶ τῆς γῆς ἐστρωμένα, °εὐώδη· καυλὸν δὲ ὅσον πήχεως καὶ μείζονα, μασχάλας ἔχοντα πολλάς, καὶ ἐπ' ἄκρου σκιάδιον ἐφ' οὗ καρπὸς πολύς, λευκός, ἐοικὼς σφονδυλίῳ, περιφερής, γωνίας ἔχων, δριμύς, ῥητινίζων, ἐν δὲ τῷ διαμασᾶσθαι ἐπικαίων τὴν γεῦσιν. ῥίζα δὲ λευκή, εὐμεγέθης, °ὄζουσα λιβάνου. Ἡ δὲ ἑτέρα κατὰ πάντα ἐοικυῖα τῇ πρὸ αὐτῆς σπέρμα φέρει πλατύ, μέλαν, ὡς σφονδύλιον, εὐῶδες, οὐ πυρωτικόν, ῥίζαν ἐκ μὲν τῶν ἐκτός, μέλαιναν, θλασθεῖσα δὲ λευκήν. Ἡ δὲ λεγομένη ἄκαρπος, κατὰ πάντα ὁμοία οὖσα ταῖς προειρημέναις, οὔτε καυλὸν ἀνίησιν, οὔτε ἄνθος, οὔτε σπέρμα. φύεται δὲ ἐν πετρώδεσι καὶ τραχέσι τόποις. πασῶν δὲ κοινῶς ἡ πόα καταπλασθεῖσα λεία αἱμορροΐδας στέλλει, φλεγμονάς τε τὰς κατὰ δακτύλιον πραΰνει, καὶ κονδυλώματα καὶ χοιράδας, καὶ τὰ δυσέπεπτα τῶν ἀποστημάτων συμπέττει. αἱ δὲ ῥίζαι ξηραὶ σὺν μέλιτι ἕλκη ἀνακαθαίρουσι, καὶ στρόφους ἰῶνται, καὶ θηριοδήκτοις ἁρμόζουσι σὺν οἴνῳ πινόμεναι· ἔμμηνά τε ἄγουσι καὶ οὖρα· διαφοροῦσι δὲ καὶ οἰδήματα παλαιὰ καταπλασσόμεναι. ὁ δὲ χυλὸς τῆς ῥίζης καὶ τῆς πόας, ὀξυδερκής, μιγνύμενος μέλιτι καὶ ἐγχριόμενος· ὁ δὲ καρπὸς πινόμενος, τὰ αὐτὰ ποιεῖ. βοηθεῖ καὶ ἐπιληψίαις καὶ ταῖς ἐν θώρακι παλαιαῖς διαθέσεσιν· ἰκτερικοῖς τε, μετὰ πεπέρεως καὶ οἴνου διδόμενος· ἔστι δὲ καὶ ἱδρωτικός, σὺν ἐλαίῳ ἀλειφόμενος· ἁρμόζει καὶ ῥήγμασι, καὶ σπάσμασι, ποδάγραις τε, καταπλασσόμενος λεῖος σὺν αἰρίνῳ ἀλεύρῳ καὶ ὄξει, ἀλφούς τε σμήχει, μιγνύμενος ὄξει δριμυτάτῳ. τῷ σπέρματι δὲ εἰς τὰ *ἀποστήματα χρῆσθαι δεῖ τῆς μὴ τὸ κάχρυ φερούσης λιβανωτίδος, δριμὺ γὰρ ἐκεῖνο καὶ τραχυντικὸν τῆς ἀρτηρίας.

In quibusdam deest.

In quibusdam non legitur.

V. λιβανίζουσα

In vet. ista ad finem vsque capitis non habetur.

A oleo inuncta sudores ciet, contra diuturnos rigores efficax: quin & perfrigeratis resolutísve corporis partibus eximiè conducit.

De Libanotide. C. LXXXVII.

Libanotis duûm est generũ: ac vnum quidẽ frugiferum est, à nonnullis zea aut campsanema dictum: cuius semẽ cachryz vocatur: B folia fœniculi habet, sed crassiora, latioráque, in rotæ speciem humi strata, odoratáq; caulem cubiti altitudine ac etiamnũ maiorẽ, multis concauum alis, ac in cacumine vmbellam, in qua semẽ copiosum, candidum, sphondylio simile, rotundũ, angulosum, acre, *resinosum, ac in resinacei odoris C mandendo linguam exurens: radix alba & prægrãdis, thuris odorẽ habet. Est & genus alterũ antedicto omnino consimile, quod semẽ gerit latum, nigrũ vti sphondylium, odoratũ, minimè feruẽs: ac radice nititur, foris quidẽ nigra, at intus si cõtundatur alba. Quæ verò sterilis libanotis dicitur, penitus antedictarũ D similitudinẽ refert, at neq; caulem, neque florem, neq; semen profert: in saxosis autẽ & asperis prouenit. Omnium in genere herba trita & imposita hęmorrhoïdum profluuia sistit, ac sedis inflãmationes & condylomata lenit. Concoquit & strumas, atque abscessus qui ad maturationẽ ægrè perducuntur. Siccę verò E radices cum melle vlcera repurgãt. Torminibus quoque medentur, ac venenatorũ morsibus cõueniunt in vino bibitæ: menses itidẽ ac vrinas pellũt, & impositæ œdemata vetusta discutiunt. Tam radicis quàm herbæ succus adiecto melle inunctus oculorum aciem exacuit. Potũ verò semẽ ad eadẽ pollet. Sed & co- F mitialib⁹ malis, ac veteribus pectoris vitijs auxilio est: itémque regio morbo laborantibus, cum pipere ac vino exhibitũ. Sudores quoq; mouet cum oleo perunctũ. Prodest & ruptis atque conuulsis, itémque podagris, si cum loliacea farina & aceto tritũ illinatur. Vitiligines etiamnum purgat addito acero quàm a- G cerrimo. Ac semine quidem in potionibus vtendum eius libanotidis quæ cachryn non ferat, quippe illud acre est, & arteriam exasperat.

Cæterùm Libanotida tradit Theophrastus cum erica nasci, folijs lactucæ syluestris, amaræ, at candidioribus & asperioribus: radice verò breui, quæ potu supernè infernéque purget.

De Cachry. Cap. LXXXVIII.

Cachry vim habet excalfaciendi & vehementer exiccandi: quare commodè smegmatis inseritur: & contra oculorum fluxiones, capiti inspergitur, ita vt tertio die tollatur.

De Libanotide coronaria. Cap. LXXXIX.

Libanotis quam Romani rosmarinum vocant, quáque coronarij vtuntur, virgultis est tenuibus, circa quæ folia exeũt minuta, dẽsa, oblõga & gracilia, subter incana, supernè virentia, graui odore. Vi porrò excalfactoria pollet, regiúmque morbum sanat, si quis ipsam in aqua decoctam ante exercitationes potui dederit, ac deinde laborantem exercitatũ lauet, illíque vinum propinet. Acopis denique gleucinóque vnguento admiscetur.

De Sphondylio. Cap. XC.

SPHONDYLIVM folia quidem habet platano quadantenus similia, ad panacis foliorum figuram accedentia: caules verò cubitali altitudine, aut etiam ampliùs assurgentes, fœniculaceos, semen in cacumine seseli simile, duplex, verùm latius, candidius & magis acerosum, grauis odoris: flores albos, radicem itidem albam, raphani similitudine. Nascitur in palustribus & aquosis. Potum ipsius semen pituitosa per aluum excernit, ac medetur etiam hepaticis, ictericis, orthopnoïcis, comitialibus & vuluæ strangulatui. Profundiore verò somno captos suffitu reuocat. Ex oleo commodè irrigatur in capita phreneticorum, lethargicorum, itémque caput dolentium. Cohibet & herpetas cum ruta adhibitum. Radix autem regio morbo laborantibus & hepaticis exhibetur. Circumrasa eadem & indita

A Θεόφραστος δὲ ἱστορεῖ μετὰ τῆς ἐρείκης λιβανωτίδα θρίδακι ἀγρίᾳ τῇ πικρᾷ ὅμοια φύλλα ἔχουσαν φύεσθαι, ῥίζαν δὲ βραχεῖαν· καθαίρειν δὲ ἄνω καὶ κάτω ταύτην ποθεῖσαν. λευκότερα μέντοι καὶ τραχύτερα τὰ φύλλα τῶν τῆς θρίδακος.

B Περὶ Κάχρυος. Κεφ. πη.

Τὸ μὲν Κάχρυ δύναμιν ἔχει θερμαντικὴν, ἀναξηραντικὴν σφόδρα· ὅθεν ἁρμόζει σμήγμασι μιγνύμενον. πρὸς ῥευματιζομένους ὀφθαλμούς, ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἐμπλασσόμενον, καὶ ἀποσμώμενον μετὰ ἡμέρας τρεῖς. — Aldinus μέντοι.

C Περὶ Λιβανωτίδος. Κεφ. πθ. — Hoc loco vetus alter habet caput περὶ δελφινίου.

Λιβανωτὶς ἣν Ῥωμαῖοι καλοῦσι ῥοσμαρίνουμ, καὶ ᾗ οἱ στεφανοπλόκοι χρῶνται, ῥάβδοι εἰσὶ λεπταί, περὶ ἃς τὰ φύλλα λεπτά, πυκνά, ἐπιμήκη καὶ ἰσχνά, ἔνδοθεν λευκά, ἐκ δὲ τῶν ἐκτὸς χλωρά, βαρύοσμα. — Orib. non legit.
D Δύναμιν δὲ ἔχει θερμαντικὴν, ἰκτέρου ἰατικήν, ἐάν τις αὐτὴν ἑψήσας ἐν ὕδατι δῷ πρὸ τῶν γυμνασίων πιεῖν, εἶτα * γυμνάζων λούῃ καὶ οἴνῳ ποτίζῃ. μίγνυται δὲ καὶ ἀκόποις καὶ τῷ γλευκίνῳ χρίσματι.

Περὶ Σφονδυλίου. Κεφ. ϟ.

E ΣΦΟΝΔΥΛΙΟΝ φύλλα μὲν ἔχει κατὰ ποσὸν ἐοικότα πλατάνῳ, πρὸς τὰ τῆς πάνακος· καυλοὺς δὲ πηχυαίους ἢ καὶ μείζονας, ἐοικότας μαράθρῳ· σπέρμα δ' ἐπ' ἄκρῳ ὅμοιον σεσέλι, διπλοῦν, πλατύτερον δὲ καὶ λευκότερον καὶ ἀχυρωδέστερον, βαρύοσμον· ἄνθη λευκά, ῥίζαν λευκήν, ῥαφανῷ ἐμφερῆ. — Goup. Vulgatã scripturam verã esse ex Plinio facilè intelligi potest. V. quidam μαράθρῳ ad marginem, sed perperam. V. σκιάδια ἐν οἷς σπέρμα.
F φύεται δ' ἐν ἑλώδεσι καὶ ἐνύδροις χωρίοις. ὁ δὲ καρπὸς αὐτοῦ ποθεὶς, ἐκκρίνει κατὰ κοιλίαν φλεγματώδη· ἰᾶται δὲ * πινόμενος ἡπατικούς, ἰκτερικούς, ὀρθοπνοϊκούς, ἐπιληπτικούς, καὶ ὑστερικὴν πνίγα. ὑποθυμιώμενος δὲ ἀνακαλεῖται τοὺς καταφερομένους. σὺν ἐλαίῳ δὲ — Al πυρωτικὸς ποθεὶς
G ἐμβρεχομένης τῆς κεφαλῆς, ἁρμόζει φρενιτικοῖς, ληθαργικοῖς, κεφαλαλγοῦσι. ἐπέχει δὲ καὶ ἕρπητας σὺν πηγάνῳ καταπλασθεὶς. ἡ δὲ ῥίζα δίδοται ἰκτερικοῖς καὶ ἡπατικοῖς. περιξυσθεῖσα δὲ καὶ ἐντεθεῖσα — V. addit ὡς ἐλλύχνιον

πεει τύλοις τοὺς ἐν σύριγξι. τοῦ δὲ ἄνθους χλωροῦ ὁ χυλὸς πρὸς εἱλκωμένα ὦτα καὶ πυορροοῦντα ἁρμόζει. ἀποτίθεται δὲ ἡλιαζόμενος ὡς τὰ λοιπὰ χυλίσματα.

V. χυλιζόμενος

Περὶ Νάρθηκος. Κεφ. ϟα΄.

ΝΑΡΘΗΞ, τούτου χλωροῦ ὄντος ἡ ἐντεριώνη πινομένη αἱμοπτοϊκοὺς καὶ κοιλιακοὺς ὠφελεῖ, καὶ ἐχιοδήκτοις δίδοται σὺν οἴνῳ, καὶ τὰς ἐκ ῥινῶν αἱμορραγίας ἐπέχει ἐντεθεῖσα ὡς ἐλλύχνιον. ὁ δὲ σπέρμα στροφουμένοις πινόμενον ὠφελεῖ, καὶ ἱδρῶτας κινεῖ χριόμενον μετ᾽ ἐλαίου. οἱ δὲ καυλοὶ βρωθέντες κεφαλαλγεῖς εἰσι. ταριχεύονται δὲ καὶ εἰς τὰς ἁλμεύσεις. ὁ γοῦν νάρθηξ καυλὸν ἀναφέρει τρίπηχυν πολλάκις. φύλλα δὲ ἔχει μαράθρῳ ἐμφερῆ, παχύτερα δὲ πολὺ καὶ μείζονα. ἐξ οὗ καὶ τὸ σαγάπηνον γίνεται, κολαπτομένου πρὸς τῇ ῥίζῃ.

Lacuna legit λεία καὶ ἐντεθεῖσα ὡς ἐλλύχνιον. Vulg. exempl. carent.

V. ἁλμαίας Aliqui carent: alij ἐπερ. γοῦν νάρθηξ, quod probo. Margo addebat ἡ ῥίζα ἀλεξητήριον ἰσορρεῖται πρὸς ἐπιληπτικούς.

Περὶ Πευκεδάνου. Κεφ. ϟβ΄.

ΠΕΥΚΕΔΑΝΟΣ καυλὸν ἀνίησι λεπτόν, ἰσχνόν, μαράθρῳ ὅμοιον· κόμην δὲ ἔχει περὶ τὴν ῥίζαν ἱκανὴν καὶ πυκνήν· ἄνθος μήλινον· ῥίζαν μέλαιναν, βαρύοσμον, ἁδράν, μεστὴν ὀποῦ. φύεται ἐν ὄρεσι συσκίοις. ὀπίζεται δὲ τῆς ῥίζης ἁπαλῆς ἀποτεμνομένης μαχαίρᾳ, καὶ τὸ ἀπορρέον εὐθὺς ἐν σκιᾷ τίθεται· ὑπὸ γὰρ τοῦ ἡλίου εὐθέως ἀνίεται. ἐν δὲ τῷ συλλέγεσθαι κεφαλαλγίαν ποιεῖ καὶ σκοτώματα, ἐὰν μή τις προδιαχρίσῃ αὐτοῦ τὰς ῥῖνας ῥοδίνῳ, καὶ τὴν κεφαλὴν προκαταβρέξῃ. ἄχρηστος δὲ γίνεται ὀπισθεῖσα ἡ ῥίζα. ὀπίζονται δὲ καὶ οἱ καυλοὶ καὶ χυλίζονται, καὶ ἡ ῥίζα, ὡς μανδραγόρας· ἧττον δὲ ἐνεργεῖ τοῦ ὀποῦ χυλός, καὶ τάχιον ἐκπνεῖ. ἐνίοτε δὲ εὑρίσκεται προπεπηγὸς δάκρυον, ὅμοιον λιβανωτῷ, τοῖς καυλοῖς καὶ ταῖς ῥίζαις προσπεπλασμένον. τοῦ δὲ ὀποῦ διαφέρει ὁ ἐν Σαρδονίᾳ καὶ Σαμοθρᾴκῃ γινόμενος, βαρύοσμος, ἔγκιρρος, θερμαίνων τὴν γεῦσιν. ἁρμόζει δὲ σὺν ὄξει καὶ ῥοδίνῳ καταχριόμενος ληθαργικοῖς, φρενιτικοῖς, σκοτωματικοῖς, ἐπιληπτικοῖς, κεφαλαλγοῦσι χρονίως, παραλυτικοῖς, ἰσχιαδικοῖς, σπωμένοις· καὶ καθόλου τοῖς περὶ νεῦρα πάθεσι συγχριόμενος μετ᾽ ἐλαίου

V. deletu

V. μήλιζον

Deest in vulg. exempl. Sed ex v. cod. addidimus.

Vulg. exempl. ὀπισθεῖσα Al. χυλίζεται ἡ ῥίζα

Vulg. exempl. ὁ χυλὸς ὁ τοῦ

A fistularũ callos exedit. Recentis verò floris succus exulceratis purulẽtísque auribus accommodatur. Cæterùm reliquorũ etiam succorum modo insolatus ad vsum recõditur.

De Ferula. Cap. XCI.

E viridi ferula medulla epota vtilis est hæmoptoicis atque cœliacis: itémque à vipera morsis in vino datur, erumpentémque naribus sanguinem linamenti instar indita sistit. Semen verò potum torminosis auxiliatur: & perunctum ex oleo, sudores ciet. Caules in cibo sumpti capitis dolores faciunt: ijdem muria quoque cõdiuntur. Ferula itaque caulem profert ternûm plerunque cubitorum. Folia verò habet fœniculi, at longè crassiora maioráque. (Sagapenum quoque ex ea proximè radicẽ vulnerata manat.)

De Peucedano. Cap. XCII.

PEVCEDANVM caulem profert tenuem, gracilem, fœniculo similem: comam verò habet circa radicem, copiosam ac densam: florem luteum: radicem nigram, graui odore, crassam, liquoris plenam. Gignitur in montibus opacis. Excipiendi liquoris ratio hæc est: Tenera radix cultello conciditur, statímque qui profluit è plaga liquor in vmbra reponitur. Sub sole siquidem confestim euanescit. Verùm inter colligendum capitis dolorem vertiginémque inducit, nisi quis priùs nares rosaceo perunxerit, eodémque caput irrigauerit. Quæ verò radix liquorem fuderit, deinceps inutilis euadit. Sed & è caulibus vti & è radice & liquor & succus elicitur, haud secus ac è mandragora. At succus liquore inefficacior est, ocyúsque expirat. Interdum etiam priùs concreta reperitur lachryma, thuris similitudine caulibus radicibúsque adhærens. Porrò præfertur liquor qui è Sardinia & Samothrace petitur, odore graui, fuluus, feruénsque gustu. Ex aceto & rosaceo illitus prodest lethargicis, phreniticis, vertiginosis, comitialibus, diuturno capitis dolore vexatis, paralyticis, ischiadicis & cõuulsis. Ac in vniuersum omnibus neruorum vitijs, ex oleo & aceto con-

uenienter illinitur. Datur & olfactandus in ſtrangulatu vuluæ, paritérque profundiore ſomno ſopitos excitat. Suffitu quoque ſerpentes fugat. Quin & aurium dolori cum roſaceo vtiliter inſtillatur, & ad mitigandum dentium dolorem earum cauernis inditur. Sed & contra tuſſim efficaciter ex ouo aſſumitur, itémque ſpirandi difficultatibus, torminibus, inflationibúſque ſubuenit, ventrem leniter emollit, lienem abſumit, ac difficiles partus egregiè adiuuat. Facit & potus ad veſicæ renúmque cruciatus ac diſtenſiones, vuluámque aperit. Radix ad eadem vtilis eſt, at inefficacior: eius verò decoctum bibitur. Arida quoque trita ſordida purgat vlcera, oſſium ſquamas extrahit, veteráque vlcera cicatrice obducit. In cerata denique & malagmata calfacientia additur. Radicem eligito recentem, minimè carioſam, ſolidam, & odoris plenam. Cæterùm ſuccus ad potiones amaris amygdalis, aut ruta, aut pane calido, aut anetho reſoluitur.

De Gith, ſeu Melanthio. Cap. XCIII.

MELANTHIVM frutex eſt exiguus, ſurculis tenuibus, in binûm dodrantum altitudinem, aut etiam amplius, aſſurgẽs, folijs veluti ſenecionis, at multò tenuioribus, capitulo in cacumine paruo ceu papaueris, oblongo, intrinſecus diſſepimentis quibuſdam prædito: intra quæ ſemen latet nigrum, acre & odoratum, quód panibus inſpergitur. Caput dolentibus illitum fronti ſubuenit, itémque incipientibus oculorũ ſuffuſionibus tritum cum irino & infuſum naribus. Tollit & lentigines, lepras veteréſque tumores ac duritias, ex aceto illitum: circumſcarificatos clauos excutit cum vrina vetere impoſitum. Dentium quoque dolori cum aceto & tæda coctum collutione prodeſt. Teretes itidem lumbricos expellit illito ex aqua vmbilico. Tritum verò linteolo illigatum & olfactum deſtillatione laborantes adiuuat. Pluribus autem diebus continuis ſumptum menſes vrináſque ciet, &

A καὶ ὄξους. ἔστι δὲ καὶ ὀσφραντικὸς πνιγμὸς ὑστερικῆς, καὶ τῶν καταφερομένων ἀνακλητικός· διώκει δὲ θηρία θυμιώμενος· ἁρμόζει δὲ καὶ πρὸς ὠταλγίαν, ἐνσταζόμενος σὺν ῥοδίνῳ· καὶ πρὸς ὀδονταλγίαν, ἐντιθέμενος βρώμασι. (V. μυαλγίας) ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς βῆχας μετ᾽ ᾠοῦ λαμβανόμενος, δυσπνοίαις τε καὶ στρόφοις καὶ

B πνευματικαῖς διαθέσεσιν ἁρμόζει· κοιλίαν τε ἠπίως μαλάσσει, καὶ σπλῆνα τήκει, καὶ δυστοκίαις ἐξόχως ἀρήγει· πρός τε πόνους καὶ διατάσεις κύστεως καὶ νεφρῶν πινόμενος ποιεῖ· ἀναστομοῖ δὲ καὶ ὑστέραν. χρησίμη δὲ καὶ ἡ ῥίζα πρὸς τὰ αὐτά, ἔλαττον ἐνεργοῦσα· πίνεται δὲ αὐτῆς τὸ ἀφέψημα. καθαίρει

C δὲ λεία ξηρὰ τὰ ῥυπαρὰ ἕλκη, καὶ λεπίδας ἀπὸ ὀστέων ἀφίστησι, καὶ ἐπουλοῖ τὰ (V. ἀπουλοῖ) παλαιά· μίγνυται δὲ καὶ κηρωταῖς καὶ μαλάγμασι θερμαντικαῖς. ἐκλέγου δὲ τὴν πρόσφατον, ἄβρωτον, στερεάν, πλήρη ὀσμῆς. λύεται δὲ ὁ ὀπὸς εἰς τὰ ποτήματα ἀμυγδάλοις πικροῖς, ἢ πηγάνῳ, ἢ ἄρτῳ θερμῷ,

D ἢ ἀνήθῳ. (Quidam carent)

Περὶ Μελανθίου. Κεφ. ϟγ΄.

ΜΕΛΑΝΘΙΟΝ θαμνίσκος ἐστὶ λεπτόκαρφος, διπίθαμος, ἢ καὶ μείζων, φύλλα ἔχων *μικρὰ ὥσπερ ἠριγέροντος, (Al. λεπτὰ, μικρότερα δὲ) λεπτότερα δὲ πολλῷ, καὶ κεφάλιον ἐπ᾽ ἄκρου

E ἔχων, μικρόν, ὡς μήκωνος, ἐπίμηκες, ἔχον (Alter habet λεπτόν) κατὰ τὰ ἐντὸς διαφράγματα· ἐν οἷς καὶ τὸ σπέρμα μέλαν, δριμύ, εὐῶδες, *καταπλασσόμενον εἰς ἄρτους. Ἁρμόζει δὲ καὶ κεφαλαλγοῦσι καταπλασσόμενον τῷ μετώπῳ· καὶ τοῖς ἀρχομένοις ὑποχεῖσθαι ἐγχεόμενον εἰς τὰς ῥῖνας μετὰ ἰρίνου λεῖον· αἴρει

F δὲ καὶ φακόν, καὶ λέπρας καὶ οἰδήματα παλαιὰ καὶ σκληρίας, σὺν ὄξει καταπλασθέν· καὶ ἥλους περιχαραχθέντας ἐκτινάσσει, σὺν (V. περιχαραχθέντας) *οἴνῳ παλαιῷ ἐπιτεθέν· ὠφελεῖ δὲ καὶ ὀδονταλγίαν μετ᾽ ὄξους καὶ δᾳδίου ἑψηθὲν καὶ (Al. ῥοδίνου: vt & in capite de allio) διακλυζόμενον· ἐκτινάσσει δὲ καὶ ἕλμινθας στρογγύλας καταπλασσομένου τοῦ ὀμφαλοῦ μεθ᾽ ὕδατος. λεανθὲν δὲ καὶ ἐν

G ἀποδέσμῳ δεθὲν καὶ ὀσφραινόμενον, τοὺς (Lacuna legit in v. cod. καὶ γάλα καὶ ἕλμινθας ἄγει. παύει δὲ καὶ δύσπνοιαν μεθ᾽ ὕδατος ποθέν.) καταρροιζομένους ὠφελεῖ· πινόμενον δὲ πλείους ἡμέρας, ἔμμηνα καὶ οὖρα καὶ

Al. νίτρου

γάλα ἄγει. παύει καὶ δύσπνοιαν μετὰ * οἴνου ποθέν· βοηθεῖ δὲ καὶ φαλαγγιοδήκτοις ὅσον < α΄. μεθ' ὕδατος ποθέν. διώκει δὲ καὶ ἑρπετὰ θυμιώμενον. φασὶ δὲ καὶ ἀναιρεῖν αὐτὸ πλεῖον ποθέν.

A lac auget. Leuat & spirandi difficultatem addito nitro potum: auxiliatúrque phalangiorum morsibus ex aqua drachmæ pondere bibitum. Incensum quoque serpentes fugat. Sed & ipsum tradunt largiùs epotum enecare.

Περὶ Σιλφίου. Κεφ. ϟδ΄.

ΣΙΛΦΙΟΝ γεννᾶται ἐν τοῖς κατὰ Συρίαν καὶ Ἀρμενίαν καὶ Μηδίαν τόποις, καὶ Λιβύην. οὗ ὁ καυλὸς μάσπετον καλεῖται· ἐμφερὴς νάρθηκι. φύλλα δὲ ἔχει σελίνῳ ὅμοια, σπέρμα πλατύ". ῥίζα δὲ θερμαντική, δύσπεπτος, " φυσώδης, κύστεως κακωτική· ἰᾶται δὲ χοιράδας καὶ φύματα, ἀναληφθεῖσα κηρωτῇ ἢ καὶ ὑπώπια, σὺν ἐλαίῳ * καταπλασθεῖσα· " σὺν ἰρίνῃ δὲ κηρωτῇ ἢ κυπρίνῃ ἰσχιαδικοῖς ἁρμόζει· τὰς περὶ δακτύλιόν τε ἐξοχὰς αἴρει, σιδίῳ σὺν ὄξει ἑψηθεῖσα καὶ καταπλασθεῖσα· θανασίμων τέ ἐστιν ἀντιφάρμακον πινομένη· εὔστομός τε ἐστὶ μιγνυμένη καὶ εἰς βάμματα καὶ ἅλας. συλλέγεται δὲ ὁ ὀπὸς ἐγχαρασσομένων τῆς ῥίζης καὶ τοῦ καυλοῦ. διαφέρει δὲ αὐτοῦ ὁ ὑπέρυθρος καὶ διαυγής, σμυρνίζων, καὶ ἐν τῇ ὀσμῇ εὔτονος, μὴ πρασίζων, " μὴ δὲ ἀπηνὴς πρὸς τὴν γεῦσιν τῇ * γεύσει εὐχερῶς τε διαλυόμενος ἐπὶ τὸ λευκὸν χρῶμα. ὁ μέν τοι Κυρηναϊκὸς κἂν ἐπ' ὀλίγον τις αὐτοῦ γεύσηται, ἰκμάδα κινεῖ καθ' ὅλον τὸ σῶμα· τῇ τε ὀσμῇ προσηνέστατος· ὥστε γευσαμένῳ τὸ στόμα μὴ δὲ πνεῖν εἰ μὴ ἐπ' ὀλίγον. ὁ δὲ Μηδικὸς καὶ Συριακὸς τῇ δυνάμει εἰσὶν ἀσθενέστεροι, καὶ βρωμωδεστέραν ἔχουσι τὴν ὀσμήν. δολοῦται δὲ πᾶς ὀπὸς πρὸ τοῦ ξηρανθῆναι, σαγαπηνοῦ μιγνυμένου, ἢ ἀλεύρου ἐρεγμίνου· ὅπερ διακρινεῖς τῇ γεύσει καὶ τῇ ὀσμῇ καὶ τῇ ὄψει καὶ τῇ διέσει. ἔνιοι δὲ τὸν μὲν καυλὸν σίλφιον ἐκάλεσαν, τὴν δὲ ῥίζαν μαγύδαριν, τὰ δὲ φύλλα μάσπετα. δραστικώτατος δέ ἐστιν ὁ ὀπός, εἶτα τὰ φύλλα, εἶτα ὁ καυλός. ἔστι δὲ φυσώδης, καὶ δριμύς, ἀλωπεκίας θεραπεύων, σὺν οἴνῳ καὶ πεπέρει καὶ ὄξει καταχριόμενος· ὀξυδερκίας τε ποιητικός, καὶ τὰς ἀρχομένας ὑποχύσεως διασκεδαστικὸς σὺν μέλιτι ἐγχριόμενος· πρὸς ὀδονταλγίας τε ἐντίθεται εἰς τὰ βρώματα, καὶ περιτίθεται σὺν λιβανωτῷ * ἐνδεθεὶς εἰς ὀθόνιον, καὶ διακλύζεται σὺν ὑσσώ-

Orib. addit φυλλῶδες ὃ καλεῖται μαγύδαρις

Sic habet vterq; codex, teste Goupylo. at in vulg. exempl. desideratur.

V. quidam habet φυσωδεστέρας οὐσίας.

V. vsque ad θανασίμων caret.

V προσδεῖ χαρασσομένης

In vet. cod. additum legit Lacuna ἐγχώδης.

De Silphio. Cap. XCIIII.

B SILPHIVM seu laserpitium circa Syriam, Armeniam, Mediam & Libyam nascitur. Huius caulis ferulaceus maspetum appellatur: folia sunt apio similia, semen verò * latum. Radix excalfacit, ægrè concoquitur, inflationes facit, ac vesicæ quoque noxia est. Strumis atque tuberculis cerato excepta, & sugillatis cũ oleo illita medetur. Ischia- C dicis cum irino aut cyprino cerato conuenit: excrescentia circa sedem tollit, tegmini mali punici incocta cum aceto & imposita: veneris eadem pota resistit: necnon & intinctibus salibúsque admista ori grata est. Colligitur & liquor è radice atque caulibus incisis. Præfertur is modicè ruber atque trans- D lucens, myrrhæ æmulus, odoréque valens, minimè porraceus, neque saporis immitis & asperi: qui denique dum liquescit ac diluitur, facilè albescit. At Cyrenaicus etiamsi tantillum quis ipsum degustauerit, madorem toto corpore ciet, éstque odore blandissimo: adeò vt ne os E quidem gustanti nisi paululum spiret. Medicus verò & Syriacus viribus minùs valent, & magis virosum reddunt odorem. Porrò liquor omnis anteaquam siccescat, addito sagapeno aut * fabæ lomento adulteratur: quod maleficium gustu, odore, visu, ac diluendo quoque deprehendes. Sunt verò qui caulem, F silphium: radicem, magudarim: & folia, maspeta vocauerint. Efficacissimus est liquor, mox folia, postremò caulis. Est autem ille acris, inflationésque facit, alopecias cum vino, pipere & aceto perunctas sanat: cum melle illitus oculorum aciem exacuit, incipientémque suffusionem dissipat. In dentium do- G loribus cauernis ipsorum inditur, aut cum thure linteolo illigatus circumponitur, aut denique cum hys-

Pl. folia...

Pl. fabæ fracta

ſopo & ficis in poſca decoctis colluitur. A rabioſo cane demorſis prodeſt vulneribus impoſitus, itidémque valet ad omnium quæ virus eiaculantur animantium, venenatorúmque telorum ictus, ſeu potus, ſeu etiam illitus. Scorpionum plagis oleo dilutus circumlinitur: gangræna obſeſſis partibus prius ſcarificatis infunditur: necnon & carbunculis cum ruta, nitro & melle, aut etiam per ſe: clauos callóſque priùs circumciſos extrahit, ſiquidem cerato ſiccorúmve ficuum carne ſubactus antea fuerit. Sanat & lichenas recentes ex aceto: itidémque ſarcomata & polypos, ſi cum atramento ſutorio aut ærugine per dies aliquot illinatur: verùm extuberantia forfice extrahi oportet. Arterijs quoque longo tempore exaſperatis opitulatur: ac vocem quæ derepente irraucuerit aqua dilutus ſorbitione confeſtim expedit. Quin & vuam illitus cum melle reprimit, ac in anginis ex aqua mulſa vtiliter gargarizatur. Veſcentibus lætiorem colorem conciliat, ad tuſſim commodè in ſorbili ouo datur, itémque pleuriticis in ſorbitionibus. Ictericis verò & hydropicis cum aridis ficis vtiliter exhibetur. Rigores etiam cum pipere ac thure in vino potus diſcutit. Tetano opiſthotonóque diſtentis oboli pondere deuorandus datur: hærentes gulæ hirudines gargarizatus cum aceto decutit. Quibus hauſtum lac intus concreuerit, & comitialib⁹, ſumptus ex aceto mulſo ſuccurrit. Potus verò cum pipere & myrrha menſes ciet: cœliacos in acino vuæ ſumptus adiuuat: denique cum lixiuio potui datus repentè conuulſis ruptíſque prodeſt. Ad potiones autem amygdalis amaris, ruta aut pane calido diſſoluitur. Cæterùm foliorum ſuccus eadem præſtat, at liquore multò inefficaciùs. Eſtur porrò vtiliter cum aceto mulſo ad purgandas fauces, maximè verò cùm ſuppreſſa interceptáve vox eſt: veſcuntur & ipſo cum lactucis, erucæ loco. Sed & altera fertur magudaris in Lybia naſci, radix laſerpitio ſimilis, at

obtuſa

A πῷ, καὶ σύκοις ἀφεψημένοις σὺν ὀξυκράτῳ. καὶ ἐπὶ λυσσοδήκτων δὲ ὠφελεῖ ἐπιτιθέμενος τοῖς τραύμασι, καὶ ἐπὶ τῶν ἰοβόλων ζώων πάντων καὶ τῶν φαρμακωδῶν τοξευμάτων, ἐγχριόμενος καὶ πινόμενος· ἐπὶ δὲ σκορπιοπλήκτων ἐλαίῳ διεθεὶς περιχρίεται, καὶ ἐπὶ γαγγραινουμένων * προκαταχαραχθέντων ἐνίεται· B πρός τε ἄνθρακας μετὰ πηγάνου καὶ νίτρου καὶ μέλιτος, ἢ καθ' ἑαυτόν, ἥλους τε καὶ τύλους αἴρει προπεριχαραχθέντας, προμαλαχθεὶς κηρωτῇ, ἢ σύκων ξηρῶν τῷ ἐντός. θεραπεύει καὶ λειχῆνας προσφάτους σὺν ὄξει, σαρκώματα δὲ καὶ πολύποδας μετὰ "χαλκάνθης ἢ ἰοῦ διαχριόμενος C ἐπὶ ἡμέρας τινάς· ἐπισπᾶται τὰς ἐξοχὰς σὺν σαρκολαβίδι. ἀρήγει δὲ καὶ βρόγχων χρονίαις τραχύτησι· φωνήν τε αἰφνιδίως διασυνθραυσθεῖσαν ὕδατι διεθεὶς καὶ ἐπιρροφηθεὶς, αὐτίκα ἀποκαθαίρει· * κιονίδας τε στέλλει σὺν μέλιτι διαχριόμενος· συναγχικοῖς τε ἀναγαργάρισμα μετὰ μελικράτου ὠφέλιμον. D εὐχρουστέρους ποιεῖ λαμβανόμενος ἐν διαίτῃ· βηχί τε ἁρμόζει ἐν ᾠῷ ῥοφητῷ διδόμενος· πλευριτικοῖς τε ἐν ῥοφήμασιν. ἰκτερικοῖς τε καὶ ὑδρωπικοῖς ὠφελίμως δίδοται μετὰ σύκων ξηρῶν. λύει καὶ ῥίγη σὺν πεπέρει καὶ "λιβαίῳ" ποθεὶς, καὶ οἴνῳ· τετανικοῖς τε καὶ ὀπισθοτονικοῖς ὀβολοῦ ὁλκὴν περιπλάσας, δίδου καταπίνειν. E βδέλλας δὲ τὰς προσισχομένας τῇ καταπόσει, ἀναγαργαριζόμενος μετ' ὄξους ἀποβάλλει· καὶ τοῖς γάλα τεθρομβωμένον ἔνδον * ποιοῦσι καὶ ἐπιληπτικοῖς μετ' ὀξυμέλιτος ληφθεὶς βοηθεῖ· ποθεὶς δὲ σὺν πεπέρει καὶ σμύρνῃ, καταμήνια ἄγει· κοιλιακούς τε ἐν ῥαγὶ λαμβανόμενος F σταφυλῆς ὠφελεῖ· μετὰ δὲ κονίας ποθεὶς, ὠφελεῖ τὰ αἰφνίδια σπάσματα, ῥήγματα. διαλύεται δὲ εἰς τὰ πόματα ἀμυγδάλοις πικροῖς, ἢ πηγάνῳ, ἢ ἄρτῳ θερμῷ"· ὁ δὲ ὀπὸς τῶν φύλλων τὰ αὐτὰ μὲν ποιεῖ, παραπολὺ δὲ ἔλασσον· ἐσθίεται δὲ μετ' ὀξυμέλιτος ἁρμόζων "πρὸς ἀρτηρίαν, μάλιστα δὲ ἀποκοπεῖσαν ἠχοῖς· χρῶνται δὲ αὐτῷ καὶ μετὰ θριδάκων ἐσθίοντες ἀντὶ εὐζώμου.

Λέγεται δὲ καὶ ἑτέρα μαγύδαρις γεννωμένη ἐν Λιβύῃ, ῥίζα παρομοία σιλφίῳ,

Legit in antiqua Lacuna, μετὰ χαλκοῦ ἄνθους.

Legit Lac. in v. cod. σὺν πηγάνῳ

In vet cod. poſterius καὶ οἴνῳ hoc loco legitur.

Addit Orib. ἢ μέλιτι ἢ ὕδατι

Alter τοῖς [illegible] ἀρτηρίαι

ἧττον δὲ παχεῖα, δριμεῖα καὶ χαύνη, καὶ ὀπὸν μὴ ἔχουσα· ποιεῖ δὲ τὰ αὐτὰ τῷ σιλφίῳ.

Περὶ Σαγαπήνου. Κεφ. ϙε'.

ΣΑΓΑΠΗΝΟΝ ὀπός ἐστι νάρθηκοειδοῦς, γινομένης ἐν Μηδείᾳ· διαφέρει δὲ αὐτοῦ τὸ διαυγές, ἔξωθεν μὲν κιρρὸν, ἔκ δὲ τῶν ἔνδον λευκόν, ὄζον μεταξὺ ὀποῦ σιλφίου καὶ χαλβάνης, δριμὺ ἐν τῇ γεύσει. ποιεῖ δὲ πρὸς θώρακος καὶ πλευρᾶς πόνον, ῥήγματα, σπάσματα, βῆχας χρονίους, πάχη τὰ ἐν πνεύμονι ἀνακαθαίρει· δίδοται δὲ καὶ ἐπιληπτικοῖς, ὀπισθοτονικοῖς, σπληνικοῖς, παραλυτικοῖς, κατεψυγμένοις, περιοδικοῖς πυρετοῖς ἐν πόμασι, καὶ ἐν συγχρίσμασι δὲ ὠφελίμως προσάγεται· ἄγει καὶ ἔμμηνα, καὶ ἔμβρυα φθείρει πινόμενον μεθ' ὑδρομέλιτος. ἀρήγει καὶ θηριοδήκτοις μετ' οἴνου λαμβανόμενον· διεγείρει καὶ ὑστερικῶς πνιγομένας μεθ' ὄξους ὀσφραινόμενον. οὐλάς τε ἀποσμήχει τὰς ἐν ὀφθαλμῷ, καὶ ἀμβλυωπίας καὶ τὰ ἐπισκοτοῦντα ταῖς κόραις καὶ ὑποχύματα. διαλύεται δὲ ὥσπερ ὀπὸς, πηγάνῳ ἢ ὕδατι καὶ πικροῖς ἀμυγδάλοις, ἢ μέλιτι ἢ ἄρτῳ θερμῷ.

Περὶ Εὐφορβίου. Κεφ. ϙϛ'.

ΕΥΦΟΡΒΙΟΝ, δένδρον ἐστὶ ναρθηκοειδὲς Λιβυκὸν, γινόμενον ἐν τῇ κατὰ Μαυρουσίαν *Τμώλῳ· ὀποῦ μεστὸν δριμυτάτου· ὃν δεδιότες οἱ τῇδε ἄνθρωποι συλλέγουσι διὰ τὸ ἐπιτεταμένον τῆς πυρώσεως. κοιλίας γὰρ προβατείας πεπλυμένας περιδήσαντες τὸ δένδρον, μακρόθεν ἀκοντίοις διαιροῦσιν αὐτοῦ τὸν καυλόν. εὐθέως δὲ ὡς ἔκ τινος ἀγγείου πολὺς ἀποχεῖται ὀπὸς εἰς τὰς κοιλίας. καὶ ἀπορραίνεται δὲ καὶ εἰς τὴν γῆν ἐξακοντιζόμενος. ἔστι δὲ δύο γένη τοῦ ὀποῦ· ὃ μὲν, διαυγὲς ὡς σαρκοκόλλα, κατὰ μέγεθος ὀρόβου· ὃ δέ τι ἐν ταῖς κοιλίαις ὑαλῶδες καὶ συνεστός. δολοῦται δὲ καὶ τῇ σαρκοκόλλῃ καὶ " κόλλῃ μιγνυμέναις. ἐκλέγου δὲ τὴν διαυγῆ καὶ δριμεῖαν· δυσδοκίμαστος δέ ἐστιν ὁ τῇ γεύσει λαμβανόμενος, διὰ τὸ ἅπαξ δηχθείσης τῆς γλώττης ἐπιμένειν τὴν πύρωσιν ἐφ' ἱκανὸν χρόνον,

Marc. legit λευκόν. Add. vet. καὶ καθαρτικοῦ

Legit Lacuna in antiquo ἢ κόμμι, quam lectionem sibi perplacere annotat.

A minùs crassa, acris verò ac fungosa, nulloque prægnans succo: eiusdem tamen cum laserpitio facultatis.

De Sagapeno. Cap. XCV.

SAGAPENUM ferulaceæ herbę liquor est, quę quidem in Media nascitur. Præfertur id quod translucet, foris quidem fuluo, B intus verò albo colore, medio inter laser & galbanum odore, acríque gustu. Prodest pectoris lateríſque dolori, ruptis, conuulsis, tussibus vetustis, humoréſque crassos pulmoni molestos expurgat. Datur & comitialibus, opisthotonicis, lienosis, paralyticis, perfrigeratis, & contra febres per circuitum repeten- C tes in potu, & ad vnguenta quoque vtiliter adhibetur. Sed & menses trahit, ac fœtus enecat cum aqua mulsa potum. Medetur & venenatorum morsibus ex vino sumptum: olfactum etiamnum ex aceto eas quæ ab vtero strangulantur, excitat. Oculorum cicatrices, he- D betudines offusámque pupillis caliginem, suffusionéſque detergit. Cæterùm ceu laser ruta, aqua & amaris amygdalis, aut melle panéve calente resoluitur.

De Euphorbio. Cap. XCVI.

EVPHORBIVM Libyca arbor est, ferulæ speciem habens: quæ E quidē in Atlante Mauritaniæ monte nascitur: acerrimo referta liquore, quem propter eximium feruorem non citra metum incolæ ita colligunt. Ouillos ventres lotos arbori circumligant, & è longinquo ipsius caudicem contis hastilibúsve vulnerant, confestímque è F plaga ceu ex vase quodam copiosus liquor in subditos ventriculos effluit: pars etiam humi præ eruptionis impetu spargitur. Sunt porrò liquoris duo genera: vnum sarcocollæ modo pellucidum, erui magnitudine, alterum in ventriculis quibus excipitur coit, vitri effigie. Adulteratur verò sarcocollæ & glu- G tini mixtione: sed eligendum translucens & acre. Difficile autem est quod è gustu petitur saporis experimentum: quippe cum leui linguæ contactu os accēsum diu detineat,

adeò vt quicquid deinde exhibetur, euphorbium esse videatur. Cæterùm id, Iuba in Libya regnante, primò inuentum fuisse in confesso est. Vim porrò habet liquor inunctus suffusiones discutiendi, sed potus die tota exurit: quare melli collyriisque pro acrimoniæ ratione admiscetur. Prodest & coxendicum doloribus, in aromatica potione haustus: ossium vero squamas eadem die remouet. Verùm qui eo vtuntur oportet ossibus circumiacentem carnem inditis linamentis aut ceratis probè communiant. Cæterùm, tradunt nonnulli nihil incommodi sensuros qui à serpente demorsi fuerint, siquidem incisa osse tenus capitis cute intritus liquor infundatur, vulnúsque posteà consuatur.

De Galbano. Cap. XCVII.

GALBANVM liquor est nascẽtis in Syria ferulæ: id nonnulli Metopium vocant. Est in hoc genere probatissimum quod thuris (aut hammoniaci) præbet effigiem, grumosum, purum, pingue, minimè lignosum, at nonnihil retinens admixti seminis ac ipsius quoque ferulæ, odore graui, neque valde humidum, neque etiam penitus aridum. Admixtis resina, faba fresa & hammoniaco, adulteratur. Excalfacit porrò galbanum, vrit, attrahit atque discutit: menses ac partus trahit appositu vel suffitu: lentigines cum aceto & nitro illitum tollit. Deuoratur autem ad tussim veterem, spirandi difficultatem, suspiria, rupta atque conuulsa. Cum vino quoque & myrrha epotum toxico aduersatur. Sed & simili modo sumptum partus mortuos extrahit. Imponitur & lateris dolori atque furunculis. Comitiales, vuluæ strangulatus, & vertiginosos olfactu suscitat. Si vratur, fugat nidore venenatas bestias, ac perunctos itidem ab illarum morsu vindicat: serpentes cum sphondylio & oleo admotum necat. Dentium dolorem oblitum, aut cauernis inditum sedat. Prodesse quoque difficulter meientibus existimatur. Sed & ad potiones, amaris amygdalis &

A ὥστε πᾶν τὸ προσαγόμενον, εὐφόρβιον δοκεῖν εἶναι. ἡ μέντοι εὕρεσις αὐτοῦ κατὰ Ἰόβαν τὸν βασιλέα τῆς Λιβύης ἐπεγνώσθη. Δύναμιν δὲ ἔχει ὁ ὀπὸς διαφορητικὴν ὑποχυμάτων, ἐγχριόμενος, πυροῖ μέντοι δι' ὅλης τῆς ἡμέρας * ποθείς· ὅθεν μέλιτι μίγνυται, καὶ κολλυρίοις, κατὰ ἀναλογίαν τῆς B δριμύτητος. ἁρμόζει καὶ ἰσχίων ἀλγήμασι, μιγεὶς ἀρωματικῷ ποτήματι καὶ πινόμενος· ἀφίστησι δὲ καὶ λεπίδας αὐθημερόν· δεῖ μέντοι χρωμένους ἀσφαλίζεσθαι τὴν περικειμένην τοῖς ὀστοῖς σάρκα, μοτοῖς ἢ κηρωταῖς. ἱστοροῦσι δέ τινες μηδὲν παρακολουθεῖν δυσχερὲς τοῖς ἑρπετοδήκτοις, ἐάν C τις ἐκκόψας ἄχρις ὀστέου τὸ δέρμα τῆς κεφαλῆς, ἐγχέῃ τὸν ὀπὸν λεῖον, καὶ ῥάψῃ τὸ τραῦμα.

Epit. addit ψυχρῶν

Περὶ Χαλβάνης. Κεφ. ϙζ.

ΧΑΛΒΑΝΗ ὀπός ἐστιν νάρθηκος ἐν Συρίᾳ γεννωμένου, ἣν ἔνιοι μετώπιον καλοῦσιν. ἔστι δὲ αὐτῆς ἀρίστη λιβανοειδής, D * χονδρώδης, καθαρά, λιπαρά, ἄξυλος, ἔχουσα δέ τι τοῦ σπέρματος * καὶ τοῦ νάρθηκος μιγνυμένου, ὀσμῇ βαρεῖα, οὔτ' ἄγαν ὑγρά, οὔτε πάλιν κατάξηρος. δολοῦσι δὲ αὐτὴν, μιγνύντες ῥητίνην, καὶ ἔρεγμον καὶ ἀμμωνιακόν. Δύναμιν δὲ ἔχει θερμαντικὴν, πυρωτικὴν, ἐπισπαστικὴν, διαφο- E ρητικήν. προστιθεμένη δὲ καὶ ὑποθυμιωμένη, ἔμμηνα καὶ ἔμβρυα ἄγει· φακούς τε αἴρει μετ' ὄξους καὶ νίτρου ἐπιπλασθεῖσα· καταπίνεται δὲ πρὸς παλαιὰν βῆχα, δύσπνοιαν, ἄσθματα, ῥήγματα, σπάσματα. ἀντιπάσχει δὲ καὶ τοξικῷ σὺν ὄξει * καὶ σμύρνῃ ποθεῖσα. ἐκβάλλει καὶ τεθνηκότα F ἔμβρυα ὁμοίως ληφθεῖσα· ἐπιτίθεται δὲ καὶ πρὸς ὀδύνην πλευρᾶς, καὶ πρὸς δοθιῆνας· ἐπιληπτικούς τε καὶ ὑστερικὰς πνίγας καὶ σκοτωματικοὺς ὀσφραινομένη διεγείρει, θηρία τε θυμιωμένη διώκει, τούς τε συγχριομένους ἀδήκτους τηρεῖ· σὺν σφονδυλίῳ δὲ καὶ ἐλαίῳ " προστεθεῖσα, ἑρπετὰ " κτεί- G νει· ὀδόντος τε πόνον περιπλασθεῖσα ἢ ἐντεθεῖσα εἰς τὸ βρῶμα, παύει. δοκεῖ δὲ καὶ * δυσουροῦσι ποιεῖν· λύεται δὲ καὶ εἰς μὲν τὰ ποτήματα, πικροῖς ἀμυγδάλοις καὶ

Corn. legit περιχρισθεῖσα, aut περιῤῥανθεῖσα
Goup. alter. διώκει

ὕδατι ἢ πηγάνῳ ἢ μελικράτῳ ἢ ἄρτῳ θερμῷ· ἄλλως δὲ μηκωνείῳ ἢ χαλκῷ κεκαυμένῳ, ἢ χολῇ ὑγρᾷ. καθαίρειν δὲ αὐτὴν βουλόμενος, κάθες εἰς ζεστὸν ὕδωρ· τακείσης γὰρ αὐτῆς, ἐπιπλεύσει τὸ *ῥυπαρόν· ὅπερ χωρίσεις οὕτως· εἰς ὀθόνιον καθαρὸν ἀραιὸν ἐνδήσας ἀποκρέμασον εἰς χαλκῆν πυξίδα ἢ ὀστράκινον ἀγγεῖον, ὡς μὴ ἅπτεσθαι τοῦ πυθμένος τοῦ ἀγγείου τὸ ἔνδεσμον· καὶ πωμάσας, εἰς ἀναβραστὸν ὕδωρ κάθες· οὕτω γὰρ τὸ μὲν νόσιμον ἀποτακήσεται ὡς δι' ἠθμοῦ. τὸ δὲ ξυλῶδες ἐν τῷ ὀθονίῳ μενεῖ.

ὁ legendum suspicatur Marcellus.

Lacuna ex vet. cod. εἰς τὸ ἄγγος ἀποσταγήσεται. τὸ δὲ &c.

aqua, aut ruta mulsáve aut calido pane resoluitur: aliàs verò meconio, æréve vsto aut felle liquido. Porrò si purgare galbanum voles, in feruentê aquam demittito: nam vbi liquatum fuerit, sordes ex parte fluitabunt, quas ita facilè separabis: dein galbanum ipsum mundo raróque linteo illigatum in ærea pyxide aut fictili vase ita suspendito, vt ne fasciculus nodulúsve vasis imum contingat, opertúmque vas in feruidam aquam demittito. Sic enim quod vtile præstantiúsq; fuerit, veluti per colum eliquescet: lignosum verò quicquid fuerit intra linteum remanebit.

Περὶ Ἀμμωνιακοῦ. Κεφ. ϟη'.

ἈΜΜΩΝΙΑΚΟΝ, καὶ τοῦτο ὀπός ἐστι νάρθηκος, γινομένου ἐν τῇ κατὰ Κυρήνην Λιβύῃ. καλεῖται δὲ αὐτοῦ ὅλος ὁ θάμνος σὺν τῇ ῥίζῃ, Ἀγασυλλίς. ἐγκριτέον δὲ αὐτοῦ τὸ εὔχροον [καὶ ἄξυλον καὶ ἀλιθές,] λιβανωτίζον τοῖς χόνδροις, καθαρὸν καὶ πυκνὸν, μηδεμίαν ἔχον ῥυπαρείαν, καστορίζον τῇ ὀσμῇ, πικρὸν δὲ τῇ γεύσει. καλεῖται δὲ τὸ τοιοῦτον, θραῦσμα· τὸ δὲ γεῶδες ἢ λιθῶδες, φύραμα. γίνεται δὲ ἐν Λιβύῃ κατὰ Ἄμμωνα, χυλὸς ὢν δένδρου ναρθηκοειδοῦς. Δύναμιν δὲ ἔχει μαλακτικὴν, ἐπισπαστικὴν, θερμαντικὴν, διαφορητικὴν σκληρωμάτων τε καὶ φυμάτων· κοιλίαν τε ὑπάγει ποθέν· καὶ ἔμβρυα κατασπᾷ. σπλῆνα τήκει μετ' ὄξους < α' ποθέν. καὶ ἀρθρῖτιν καὶ ἰσχίων ἀλγήματα παραιτεῖται· βοηθεῖ δὲ καὶ ἀσθματικοῖς, ὀρθοπνοϊκοῖς, ἐπιληπτικοῖς, καὶ τοῖς ὑγρασίαν ἐν θώρακι ἔχουσιν, ἐκλειχόμενον μετὰ μέλιτος, ἢ πτισάνης ῥοφούμενον χυλῷ· ἄγει δὲ καὶ οὖρα αἱματώδη· σμήχει δὲ καὶ τὰ ἐν ὀφθαλμοῖς λευκώματα· καὶ τραχύτητας βλεφάρων τήκει. λειωθὲν δὲ σὺν ὄξει καὶ ἐπιτεθὲν, παύει τὰς περὶ σπλῆνα καὶ ἧπαρ σκληρίας. λύει καὶ τοὺς περὶ τὰ ἄρθρα πώρους μετὰ μέλιτος καταπλασσόμενον, ἢ καὶ πίσσῃ μιγέν· ποιεῖ καὶ πρὸς κόπους καὶ

V. quidam his carent καὶ ἄξυλον καὶ ἀλ.

V. καὶ τὸ βρῖζον τῇ ὀσμῇ σφοδρὸν

V. pro his θερμ. διαφορ. tantum διαλυτικὴν legit.

Lacuna legit in vet. codice παρέχουσι καὶ ὑπάγει.

In quibusdam codicibus legi annotat Marcellus ποπαθὲν

De Hammoniaco. Cap. XCVIII.

EST & Hammoniacum ferulæ liquor, quæ in ea gignitur Africæ parte quæ est iuxta Cyrenen. Totus cum radice frutex Agasyllis appellatur. Maximè probatur quod bene coloratum est, ligni & calculorum expers, thuris glebarum granorúmve similitudine, syncerum ac densum, nulla sorde spurcatum, castoreum odore imitans, & gustu amarum. Hoc genus thrausma, quasi fragmẽtum seu friaturam dicas, appellatur: alterum quod terræ calculorúmve est particeps, phyrama, id est, mixtura seu miscella. Gignitur verò succus is in Africa iuxta Hammonis templum è ferulacea stillans arbore. Vim habet molliendi, attrahendi, calfaciendi, atque duritias & panos discutiendi. Potum, aluum subducit, partúsque extrahit: lienem verò consumit cum aceto drachmæ pondere haustum, & articulorum coxendicúmque doloribus liberat. Auxilio quoque est anhelatoribus, orthopnoïcis & comitialibus: item quibus humor intra pectus hæret, si ex melle delingatur, aut cũ ptisanæ succo sorbeatur. Cruentas etiam vrinas pellit: necnon & oculorum albugines abstergit, & genarum scabritias absumit. Tritum autem ex aceto & impositum, lienis iocinerísque duritias emollit. Sed & tophos seu nodos dissoluit qui circum articulos occalluerunt, cum melle adhibitũ, aut etiam pici admixtũ. Facit & ad lassitudines & ischia-

ischiadas, si additis aceto, nitro & cyprino oleo, acopi vice, perunguntur.

A ἰσχιάδας συγχριόμενον, μιγὲν ὄξει καὶ νίτρῳ καὶ κυπρίνῳ ἐλαίῳ ἀντὶ ἀκόπου.

De Sarcocolla. Cap. XCIX.

SARCOCOLLA lachryma est arboris in Perside nascentis, thuri tenui similis, subfulua, gustu amariuscula. Vim habet vulnera glutinandi, & oculorum fluxiones inhibendi. Inseritur & emplastris. Ceterùm admixto gummi adulteratur.

Περὶ Σαρκοκόλλας. Κεφ. ϟθ'.

Ἡ δὲ σαρκοκόλλα ἐστὶ δάκρυον δένδρου "γινομένου ἐν Περσίδι, ἐοικὸς λιβανωτῷ "λεπτῷ, ὑπόκιρρον, ἔμπικρον τῇ γεύσει. Δύναμιν δὲ ἔχει κολλητικὴν B τραυμάτων καὶ "ἐφεκτικὴν τῶν ἐν ὀφθαλμοῖς ῥευμάτων· μίγνυται δὲ καὶ ἐμπλάστροις. δολοῦται δὲ κόμμεως αὐτῇ μιγνυμένου.

Par. γινόμενος
Alij μικρῷ
Veteres quidam non habent καὶ ἐφ. vsque ad μίγνυται.

De Glaucio. Cap. C.

GLAVCIVM succus est herbæ quæ ad Hierapolin Syriæ nascitur, folijs ferè cornuti papaueris, pinguioribus tamen & in terram sparsis, grauecolentibus & gustanti amarioribus, quæque sunt crocei coloris succo copioso prædita. Folia in ollam coniecta, semifrigidis clibanis calfaciunt indigenæ, vsquedum flaccescant: deinde contusis succum exprimunt. Est porrò eius vsus ad oculorum affectus circa principia: quippe cùm refrigerandi vim habeat.

Περὶ Γλαυκίου. Κεφ. ρ'.

Γλαύκιον χυλός ἐστι βοτάνης κατὰ Ἱεράπολιν τῆς Συρίας γινομένης. C ἔοικε δὲ αὐτῆς τὰ φύλλα τῆς κερατίτιδος μήκωνος", λιπαρώτερα δὲ καὶ χαμαίζηλα, καὶ βαρύοσμα καὶ πικρότερα ἐν τῇ γεύσει· χυλὸν δὲ ἔχει πολὺν κροκίζοντα. ταύτης τὰ φύλλα βάλλοντες οἱ ἐπιχώριοι εἰς χύτραν, θερμαίνουσιν ἐν κλιβάνοις ἡμιψυγέσιν ἄχρι μαρασμοῦ, εἶτα ἐκκόψαντες D ἐκθλίβουσι τὸν χυλόν· ἔστι δὲ ἡ χρῆσις αὐτοῦ πρὸς τὰ ὀφθαλμικὰ ἐν ἀρχῇ ψυκτικοῦ ὄντος.

V. margo addit: ἢ τὸ ὄνομα εἴρηται

De Glutino. Cap. CI.

GLVTINVM quod xylocollam vel taurocollam vocat, præstantissimum Rhodiacum, quod è corijs bubulis conficitur. Candidum verò id est atque translucens: at nigrum minùs probatur. Resolutum in aceto, impetigines leprásque summæ cutis delet. Ex aqua verò calida dilutum & illitum non patitur ambusta in pustulas attolli. Vulnerarium quoque est, si melle & aceto diluatur.

Περὶ Κόλλης. Κεφ. ρα'.

Κόλλα ἣν ἔνιοι ξυλοκόλλαν καλοῦσιν ἢ ταυροκόλλαν, καλλίστη ἐστὶν ἡ "Ῥοδιακή, ἡ ἐκ τῶν βοείων βυρσῶν σκευαζομένη· E ἔστι δὲ λευκὴ καὶ διαυγὴς ἡ τοιαύτη· ἡ δὲ μέλαινα ἥττων. Δύναμιν δὲ ἔχει, λυθεῖσα ὄξει, λειχῆνας καὶ λέπρας τὰς ἐπιπολαίους ἀφιστάναι. πυρίκαυστά τε οὐκ ἐᾷ φλυκταινοῦσθαι μεθ' ὕδατος θερμοῦ ἐνεθεῖσα καὶ καταχριομένη. ἔστι δὲ καὶ τραυματική, διεθεῖσα μέλιτι καὶ ὄξει.

V. aliqui nō habent.

De Ichthyocolla. Cap. CII.

ICHTHYOCOLLA, hoc est, piscium gluten, venter est piscis cetacei. Præstat natione Pontica, candicans, subaspera, minimè scabra, & quæ celerrimè liquescit. Vtilis est in emplastris cephalicis, leprarúmque medicaminibus, & tetanothris quæ faciei cutem erugant & extendunt.

F Περὶ Ἰχθυοκόλλης. Κεφ. ρβ'.

Ἡ δὲ ἰχθυοκόλλα λεγομένη "κοιλία ἐστὶν ἰχθύος "κητώδους. διαφέρει δὲ ἡ ἐν Πόντῳ γινομένη οὖσα λευκή, "ὑπότραχυς, οὐ ψωρώδης, τάχιστα τηκομένη. ὠφελεῖ δὲ εἰς τὰς κεφαλικὰς ἐμπλάστρους καὶ λεπρικὰς δυνάμεις, καὶ εἰς τετανώθρα τῶν G προσώπων.

Marc. legit in antiquo κόλλα
Alii, κητῴου
Marc. legit ὑπότραχυς.

De Visco. Cap. CIII.

VISCVM optimum quod recens est, colore intus porraceo, extra

Περὶ Ἰξοῦ. Κεφ. ργ'.

Ἰξὸς καλός ἐστιν ὁ" νέος, καὶ πρασίζων τῷ χρώματι κατὰ τὰ ἐντός, ἐκτὸς

Marc. legit λάβος

ὑπόξανθος, μηδὲν ἔχων τραχὺ ἢ πιτυρῶδες. γίνεται δὲ ἔκ τινος καρποῦ* περιφεροῦς, γεννωμένου ἐν δρυῒ τῇ ἐχούσῃ τὰ φύλλα ὅμοια πύξῳ. κόπτεται δὲ ὁ καρπός, εἶτα πλύνεται, εἶτα ἐν ὕδατι ἕψεται. ἔνιοι δὲ μασώμενοι αὐτὸν ἐργάζονται. γίνεται δὲ καὶ ἐκ μηλέας καὶ ἀπίου, καὶ ἐξ ἄλλων δένδρων· εὑρίσκεται δὲ καὶ πρὸς ῥίζαις θάμνων τινῶν. Δύναται δὲ διαφορεῖν, μαλάσσειν, ἐπισπᾶσθαι, συμπέττειν φύματα, παρωτίδας, καὶ τὰς ἄλλας ἀποστάσεις, μιγεὶς ῥητίνῃ καὶ κηρῷ ἴσῳ· ἐπινυκτίδας τε ἐν σπληνίῳ ἰᾶται· σὺν λιβανωτῷ δὲ ἕλκη παλαιὰ καὶ κακοήθεις ἀποστάσεις μαλάσσει· καὶ σπλῆνας τήκει σὺν ἀσβέστῳ ἢ γαγάτῃ λίθῳ ἢ ἀσίῳ ἑψηθεὶς καὶ ἐπιτεθείς. ἕλκει δὲ καὶ ὄνυχας σὺν ἀρσενικῷ ἢ σανδαράχῃ ἐπιπλασθείς· μιγεὶς δὲ ἀσβέστῳ καὶ τρυγὶ, ἐπιτείνει τὴν δύναμιν αὐτοῦ.

V. συνάγεται
Marc. περὶ ...

V. μαλαχθεὶς

Matth. legit αὐτῶν

Περὶ Ἀπαρίνης. Κεφ. ρδ΄.

ΑΠΑΡΙΝΗ, οἱ δὲ, ἀμπελόκαρπον, οἱ δὲ, ὀμφαλόκαρπον, οἱ δὲ, φιλάνθρωπον καλοῦσιν, οἱ δὲ, ἰξόν· κλῶνες πολλοὶ, μικροὶ, τετράγωνοι, τραχεῖς· φύλλα δὲ ἐκ διαστήματος κυκλοτερῶς περικείμενα ὥσπερ τὰ τοῦ ἐρυθροδάνου· ἄνθη λευκά· σπέρμα σκληρὸν, λευκὸν, στρογγύλον, ὑπόκοιλον ἐκ μέσου ὡς ὀμφαλός· *προσέρχεται δὲ καὶ ἱματίοις ἡ πόα. χρῶνται δὲ αὐτῇ καὶ οἱ ποιμένες ἀντὶ ἠθμοῦ ἐπὶ τοῦ γάλακτος, πρὸς ἔκληψιν τῶν ἐν αὐτῷ τριχῶν. Ταύτης τὸ σπέρμα καὶ οἱ καυλοὶ καὶ τὰ φύλλα χυλισθέντα, φαλαγγιοδήκτοις καὶ ἐχιοδήκτοις βοηθεῖ, *πινόμενον μετὰ οἴνου· καὶ ὠταλγίας ἰᾶται ὁ χυλὸς ἐγχυματιζόμενος. ἡ δὲ πόα ἀναληφθεῖσα ὀξυγγίῳ λείῳ, διαφορεῖ χοιράδας.

Al. ὀμφακόκαρπον

μακροὶ mallet Samb.

V. ὑποποίκιλον

Al. προσέχεται

V. caret.

Περὶ Ἀλύσσου. Κεφ. ρε΄.

ΑΛΥΣΣΟΝ φρυγάνιόν ἐστιν, ὑπότραχυ, φύλλα ἔχον στρογγύλα· παρ' οἷς ὁ καρπὸς ὡς ἀσπιδίσκια διπλᾶ, ἐν οἷς τὸ σπέρμα ὑπόπλατυ. φύεται ἐν ὄρεσι καὶ τραχέσι τόποις. Ταύτης τὸ ἀφέψημα ποθὲν, λυγμοὺς τοὺς δίχα πυρετοῦ λύει· καὶ κρατηθὲν δὲ ἢ ὀσφρανθὲν, τὸ αὐτὸ δρᾷ·

Ald. in nothis addit, μονόκαυλον, quam vocem interpretatus est Ruellius.

Mar. τὸ σπέρμα ἀφεψηθὲν καὶ ποθὲν

A verò subflauo, quódque nil habet asperi aut furfuracei. Confit è fructu quodam rotundo, fruticis in robore nascentis, folijs buxo similibus. Contunditur fructus, deinde lauatur, tandémque in aqua decoquitur. Sunt qui acinos commanducantes ipsum conficiant. Gignitur quoque in malo, pyro & plerisque
B alijs arboribus: atque etiam apud fruticum quorundam radices inuenitur. Discutit, emollit, attrahit, tubercula, parotidas aliósque abscessus maturat, resinæ, paríque ceræ admixtum: epinyctidas quoque in splenio sanat. Vetera autem vlcera, malignósque abscessus cum thure mollit: lienémque absumit
C cum calce aut gagate Asióve lapide coctum & impositum. Vngues quoque extrahit cum arsenico aut sandaracha illitum. Cæterùm cum calce viníque fæce mistum suam vim intendit.

De Aparine. Cap. CIIII.

D APARINE, quam alij ampelocarpum, alij omphalocarpum, alij philanthropum, alij deniq; ixum quasi visum vocant, ramis multis fruticat, iísque paruis, quadrangulis, asperis: folia ceu & rubiæ ramulos in orbem cingunt per interualla. Flores sunt candidi, semen durum, album, rotundum, in medio
E quodammodo concauũ instar vmbilici: herba ipsa vestibus adhærescit. Ea verò pastores coli vice vtuntur ad eximendos è lacte pilos. Seminis caulium ac foliorũ expressus succus è vino potus, contra phalangiorum viperarúmque morsus præbet auxilium. Idem auribus infusus, earũ doloribus medetur. Cæ-
F terùm herba ipsa si axungia trita excipiatur, strumas discutit.

De Alysso. Cap. CV.

ALYSSON suffrutex est exiguus, subasper, folijs rotundis: iuxta quæ fructus est duplicium scutulorum effigie, in quo semen
G quadantenus latum. Nascitur in montibus asperísque locis. Huius decoctum potum soluit singultus qui sunt citra febrim. Idem præstat si teneatur vel olfiat:

At cum melle tritum, lentigines & maculas à solis ardore contractas emendat. Sed & existimatur canis rabidi morsui mederi, contusum in edulijs & exhibitum. Quin & in domo suspensum, salutare, ac tum hominibus tum alijs animalibus fascini amuletum esse fertur. Panno verò puniceo circumligatum, pecorum morbos abigit.

De Asclepiade. Cap. CVI.

ASCLEPIAS ramulos emittit longos, in quibus folia lõga, hederacea: radices numerosas, tenues, odoratas, florem graueolentem, semen ceu securidacæ. Nascitur in mõtibus. Radices in vino potę, torminibus, & contra venenatorum animalium morsus auxiliantur. Folia verò imposita, mammarũ ac vuluæ malignis vitijs conferunt.

De Atractylide. Cap. CVII.

ATRACTYLIS spina est cnico similis, sed quæ in summis virgultis folia multò longiora proferat: maior autem pars nuda est & aspera, qua etiam fœminæ pro colu vtuntur. Capitula etiam gerit in cacumine aculeata, florémque pallidum: radix tenuis est atque superuacua. Huius folia, coma & semen, trita potáque cum pipere ac vino, à scorpione percussis succurrũt. Tradunt & nõnulli, percussos, quandiu herbam eam tenuerint, cruciatum non sentire, sed illa deposita, statim dolere.

De Polycnemo. Cap. CVIII.

POLYCNEMON frutex est surculosus, folijs origani, caule geniculis multis intercepto, vti pulegij. Neque verò vmbellam habet, sed paruos in cacumine corymbos cum acri quadam odoris iucũditate. Seu recẽs, seu aridũ, ex aqua impositũ efficaciter vulnera glutinat: sed quinto die solui debet. Ad stranguriam itidem & rupta ex vino bibitur.

De Clinopodio. Cap. CIX.

CLINOPODIVM exiguus frutex est etiã surculosus, duûm dodrantum altitudinẽ, qui quidem in petrosis nascitur: folijs serpyllo similibus, & floribus (orbiculato suo ambitu) lecti pedum speciem præbentibus, ex interuallis marrubij modo dispositis.

A σὺν μέλιτι δὲ λεῖον, * φακοὺς καὶ ἐφήλιν ἀποκαθαίρει. δοκεῖ δὲ καὶ " * λύσσαν κυνὸς ἰᾶσθαι, συγκοπὲν ἐδέσματι καὶ δοθέν. καὶ κρεμάμενον δὲ ἐν οἰκίᾳ, "ὑγιεινὸν λέγεται εἶναι, καὶ ἀνθρώποις καὶ ζώοις ἀβάσκαντον. περιαφθὲν δὲ φοινικῷ ῥάκει, θρεμμάτων νόσους ἀπελαύνει.

Lacuna in vet. legit λυσσοδήκτους: eámque lectionem censet probabiliorẽ.

V. quidam non habet hanc vocem.

B Περὶ Ἀσκληπιάδος. Κεφ. ρϛ'.

ἈΣΚΛΗΠΙΑΣ κλωνία ἀνίησι μακρά. ἐφ' ὧν φύλλα "μακρὰ κισσῷ ὅμοια· ῥίζας πολλὰς καὶ λεπτάς, εὐώδεις· ἄνθος βαρύοσμον· σπέρμα δὲ ὡς πελεκίνου. φύεται ἐν ὄρεσι. βοηθοῦσι δὲ αἱ ῥίζαι ἐν οἴνῳ πινόμεναι, στροφουμένοις καὶ θηριοδήκτοις. καὶ C τὰ φύλλα καταπλαττόμενα, ἁρμόζει πρὸς τὰς ἐν μαστοῖς καὶ * μήτρας κακοηθείας.

Non legit Oribas. al. μικρὰ
In antiquissimo quodam codice non habetur.

Περὶ Ἀτρακτυλίδος. Κεφ. ρζ'.

ἈΤΡΑΚΤΥΛΙΣ "ἄκανθά ἐστιν ἐοικυῖα κνίκῳ, "μακρότερα δὲ πολλῷ φύλλα ἔχουσα ἐπ' ἄκρου τῶν ῥαβδίων. τὸ δὲ πλεῖον γυμνὸν τραχύ, ᾧ καὶ αἱ γυναῖκες χρῶνται ἀντὶ D ἀτράκτου. ἔχει δὲ καὶ "κεφάλια ἐπ' ἄκρου ἀκανθώδη· ἄνθος ὠχρόν"· ῥίζα δὲ λεπτή, ἄχρηστος. ταύτης τὰ φύλλα καὶ ἡ κόμη καὶ ὁ καρπὸς λεῖα ποθέντα σὺν πεπέρει καὶ οἴνῳ, σκορπιοπλήκτοις ὠφελεῖ. ἔνιοι δ' ἱστοροῦσι, τοὺς πληγέντας, ἄχριπερ ἂν κρατῶσι τὴν πόαν, ἀνωδύνους εἶναι· ἀποθεμένους δὲ, E ἀλγεῖν.

Addit Orib. ἢ κνίκον ἄγριον
Margo μικρότερα. Sic & Orib.

Goupylus in vtroque exempl. legit κόμην. Ald. in nothis, ἐν ἐνίοις δὲ τόποις πορφυροῦν: quæ verba Marcellus & Ruellius interpretantur, Quibusdã verò locis purpureũ.

Περὶ Πολυκνήμου. Κεφ. ρη'.

ΠΟΛΥΚΝΗΜΟΝ "θάμνος ἐστὶ φρυγανώδης, ἔχων φύλλα ὀριγάνῳ ἐμφερῆ· τὸν δὲ καυλὸν "πολυγόνατον ὥσπερ γλήχωνος. οὐκ ἔχει μέντοι τὸ σκιάδιον, μικρὰ δὲ ἐπ' ἄκρῳ κορύμβια "μετ' εὐωδίας τινὸς δριμείας. Ποιεῖ δὲ καταπλασσόμενον F χλωρὸν ἢ "ξηρὸν μετ' ὕδατος, πρὸς τραύματα, κολλῶσα· δεῖ δὲ πεμπταῖον λύειν. πίνεται καὶ πρὸς στραγγουρίαν καὶ ῥήγματα, σὺν οἴνῳ.

V. θαμνίον ἐστὶ φρυγανῶδες.

Suspicatur Cornarius legendũ ex Plinio τὸν δὲ καυλὸν πολυγόνατον, σπέρμα δὲ ὥσπερ γλήχωνος. Sic enim ille lib. 26. cap. 14. Polycmemon cunilæ bubulæ similis est, semine pulegii surculosa, multis geniculis corymbo odorato, acri & dulci odore, &c.

V. δριμύ τι μετ' εὐωδίας πνέοντα
V. ξανθὸν

Περὶ Κλινοποδίου. Κεφ. ρθ'.

ΚΛΙΝΟΠΟΔΙΟΝ θαμνίον ἐστὶ καὶ τοῦτο φρυγανῶδες διασπίθαμον, φυόμενον G ἐν πέτραις, ἔχον φύλλα ἑρπύλλῳ παραπλήσια. καὶ τὰ ἄνθη ὅμοια * ὡς κλίνης ποσὶν, ἐκ διαστημάτων ἐμφερῆ πρασίῳ.

Πίνεται δὲ ἡ πόα καὶ τὸ ἀφέψημα αὐτῆς, πρὸς θηρίων δήγματα, καὶ σπάσματα, καὶ ῥήγματα καὶ στραγγουρίαν. ἀλλὰ καὶ ἔμμηνα, καὶ ἔμβρυα, καὶ ἀκροχορδόνας ἀποβάλλει, ἐφ' ἱκανὰς ἡμέρας πινόμενον. κοιλίαν τε ἵστησιν ἐπὶ τρίτον ἑψόμενον καὶ πινόμενον ἀπυρέτοις ἐν οἴνῳ πυρέττουσι δὲ, δι' ὕδατος.

Ista suppositítia censet Marcellus.

A Bibitur herba ipsiúsque decoctum ad venenatorum animalium morsus, conuulsa, ruptáque & stranguriam. Pellit & menses atque partus. Verrucas pensiles, quas acrochordonas vocant, auellit aliquot diebus epotum. Aluum quoque sistit ad ter tias decoctum & potum, siquidem febris absit, in vino: sin minus, ex aqua. B

Περὶ Λεοντοπετάλου. Κεφ. ρί.

Λεοντοπέταλον καυλὸν ἀνίησι σπιθαμιαῖον· ἢ καὶ μείζονα, ἔχοντα μασχάλας πλείστας· ἐφ' ὧν ἄκρων λοβοὶ ὅμοιοι ἐρεβίνθοις, ἐν δὲ τούτοις δύο ἢ τρία σπερμάτια· ἄνθη φοινικᾶ, ἐοικότα ἀνεμώνῃ· φύλλα δὲ ὅμοια κράμβῃ, ἐντετμημένα ὡς τὰ τῆς μήκωνος· ῥίζα μέλαινα ὥσπερ γογγύλη, ἐξοχὰς ἔχουσα καθάπερ κονδύλους τινάς. φύεται δὲ ἐν ἀρούραις καὶ ἐν τῷ σίτῳ. ταύτης ἡ ῥίζα σὺν οἴνῳ πινομένη, βοηθεῖ ἑρπετοδήκτοις, ταχέως ἀπόνους ποιοῦσα. μίσγεται δὲ καὶ εἰς τοὺς ἰσχιαδικοὺς κλυσμούς.

V. σπιθαμιαῖον

Quidam carent his vocibus ὅμ. ἐρεβ.

V. parenthesi includit ῥίζα μελ. ὥσπερ γογγύλη.

De Leontopetalo. Cap. CX.

Leontopetalum caulem profert dodrátalé, aut etiá altioré, plurimis alis concauũ, in quarũ cacuminibus siliquæ sunt cicerum modo, ac in his duo triáve minuta semina, flores punicei, anemonæ similes, folia brassicæ, papaueris, foliorum diuisura: radix nigra, rapo similis, quæ eminentias ceu nodos quosdam habet. Nascitur in aruis, ac inter segetes. Radix ex vino pota commorsis à serpente auxiliatur, dolorem omnem celeriter eximés. Miscetur & ischiadicorum clysteribus. C D

Περὶ Τευκρίου. Κεφ. ρια.

Τεύκριον, οἱ δὲ καὶ τοῦτο χαμαίδρυν καλοῦσι, πόα ῥαβδοειδὴς, ἐοικυῖα χαμαίδρυϊ, λεπτόφυλλος, ἔχουσα ἐρεβίνθῳ πέταλον ὅμοιον. φύεται δὲ πλεῖστον ἐν Κιλικίᾳ τῇ κατὰ Γεντιάδα καὶ Κισσάδα καλουμένη. Δύναμιν δὲ ἔχει χλωρὰ μετ' ὀξυκράτου ποθεῖσα ἢ ξηρὰ ἀποζεσθεῖσα καὶ πινομένη, σπλῆνα τήκειν ἰσχυρῶς. καταπλάσσεται δὲ μετὰ σύκων καὶ ὄξους ἐπὶ σπληνικῶν· ἐπὶ θηριοδήκτων δὲ, μετ' ὄξους μόνου χωρὶς σύκων.

V. hanc alteram appellationem non habet.

Ald. κισσίδα

De Teucrio. Cap. CXI.

Teucrium sunt qui etiá chamædryn appellant. Herba est virgæ speciem præ se ferens, trissagini similis, tenui folio ac ciceris figura. In Cilicia iuxta Gentiadem & Cissadem appellatam vbertim prouenit. Recens cum posca, vel etiam aridæ feruefactæ ius, potu potenter lienem consumendi vim habet. Sed & lienosis imponitur cum ficis & aceto: venenatorum autem animalium morsibus, ex aceto solo sine ficis. E

Περὶ Χαμαίδρυος. Κεφ. ριβ.

Χαμαίδρυς, οἱ δὲ χαμαίδρωψ, ἢ λινόδρυς. διὰ δὲ τὸ σώζειν τινὰ ἐμφέρειαν τῷ τευκρίῳ, καὶ ταύτην τινὲς τεύκριον ἐκάλεσαν. φύεται ἐν τραχέσι καὶ πετρώδεσι τόποις· ἔστι δὲ θαμνίσκος σπιθαμιαῖος, φύλλα ἔχων μικρὰ, τῷ σχήματι καὶ τῇ σχισμῇ δρυΐ ὅμοια, πικρά· ἄνθος ὑποπόρφυρον, μικρόν. συλλέγειν δὲ αὐτὴν δεῖ ἐγκύμονα τοῦ καρποῦ. Δύναμιν δὲ ἔχει χλωρὰ ἀφεψηθεῖσα σὺν ὕδατι καὶ ποτιζομένη, βοηθεῖν σπάσμασι, βηχὶ,

Orib. ὑπόπυρρον

Lacuna legit præterea in vet. cod. καὶ πικρόν.

De Trissagine. Cap. CXII.

F Trissago Grecis chamędrys, quibusdam chamædrops, aliis linodrys dicitur. Sunt & qui eam ipsam Teucrium appellauerint, propterea quod cum teucrio quandam seruet similitudinem. Nascitur in asperis ac petrosis locis. Est verò frutex exiguus, dodrantalis, folia habés exigua, effigie & diuisura quercus, amara: florem pene purpureum ac pusillũ. Carpi ipsam semine prægnantem oportet. Recens in aqua decocta, potu, conuulsis, tussi G

Mar. Chamæpeps

lieni indurato; vrinæ difficultate laborantibus ac incipientibus hydropicis auxiliatur. Ciet etiã menses, atque partus extrahit, lienémque ex aceto pota consumit. Est & aduersus venenata animantia, potu ex vino, illitúque efficax. Sed & trita in catapotia redigi potest ad supradicta. Efficax quoque est ad repurgãda vetera vlcera cum melle. Trita verò cum oleo & illita, caligines oculorum discutit. Denique excalfacit perunctione.

De Leucade. Cap. CXIII.

Leucas montana latioribus folijs est quàm satiua, semine verò acriore, amariore atque etiam ori magis ingrato: attamen quàm satiua efficacior habetur. Vtraque cum vino & illitu & potu contra virulentorum animalium, maximéque marinorum, venena efficax.

De Lychnide coronaria. Cap. CXIIII.

Lychnis coronaria flore est albę violę, sed purpureo: qui quidẽ in corollas nectitur. Semẽ in vino potũ à scorpione ictis auxiliatur.

De Lychnide syluestri. Cap. CXV.

Lychnis syluestris omni ex parte satiuæ similis. Semẽ duabus drachmis potum biliosa per aluum detrahit, & ictis à scorpione subuenit. Sed & aiunt scorpiones hac herba admota torpescere, prorsúsque inertes & ad lædendum inefficaces reddi.

De Lilio. Cap. CXVI.

Lilii regij flos coronarius est: lirium nonnulli vocant: ex eóque paratur vnguentum, quod aliqui lirinum, alij susinum appellant, neruos, priuatímq; vuluæ duritias, emolliens. Herbæ folia imposita, serpentium morsibus opitulantur: feruefacta quoque, adustis proficiunt: aceto verò condita, vulneribus prosunt. Ex eorundem succo in æneo vase decocto, adiectis aceto & melle, liquidum fit medicamentum, veteribus vlceribus recentibúsque vulneribus vtile. Inassata radix & ex ro-

A σπληνὶ ἐσκιρρωμένῳ, δυσουροῦσιν, ὑδρωπικοῖς ἐν ἀρχαῖς· ἄγει καὶ ἔμμηνα καὶ ἔμβρυα, σπλῆνα τήκει, σὺν ὄξει ποθεῖσα· πρὸς δὲ τὰ θηρία, σὺν οἴνῳ πινομένη, καὶ καταπλασσομένη ποιεῖ. λεία δὲ δύναται καὶ εἰς καταπότια ἀναπλάσσεσθαι πρὸς τὰ εἰρημένα, καὶ ἀνακαθαίρειν ἕλκη παλαιὰ
B σὺν μέλιτι· αἴρει δὲ ἀχλῦς τὰς ἐν ὀφθαλμοῖς σὺν ἐλαίῳ λεία ἐγχριομένη καὶ * ἀλειφομένη. ἔστι δὲ θερμαντική.

Περὶ Λευκάδος. Κεφ. ριγ΄.

"Λευκὰς ὀρεινὴ, πλατυφυλλοτέρα τῆς ἡμέρου ἐστὶ, δριμύτερόν τε καὶ "πικρότερον ἔχουσα τὸν καρπὸν καὶ ἀστομώ-
C τερον· δραστικωτέρα μέντοι τυγχάνει τῆς ἡμέρου. ἐπιπλασσόμεναι δὲ ἀμφότεραι καὶ πινόμεναι, ἁρμόζουσι μετ' οἴνου ἐπὶ τῶν ἰοβόλων, καὶ μάλιστα τῶν θαλασσίων.

Huic capiti principium decurtatum esse suspicatur Marcellus.

In vet. legit Lacuna μικρότερον.

Περὶ Λυχνίδος στεφανωματικῆς. Κεφ. ριδ΄.

Λυχνὶς στεφανωματικὴ, ἄνθος ἐστὶν
D ὅμοιον λευκοΐῳ, ἐμπόρφυρον δὲ πλεκόμενον εἰς τὰ στεφάνια. ἧς τὸ σπέρμα βοηθεῖ σὺν οἴνῳ ποθὲν σκορπιοπλήκτοις.

Περὶ Λυχνίδος ἀγρίας. Κεφ. ριε΄.

Λυχνὶς ἀγρία ὁμοία τῇ ἡμέρῳ κατὰ πάντα. τὸ δὲ σπέρμα αὐτῆς < β΄. πλῆθος ποθὲν, ἄγει κατὰ κοιλίαν χολώδη, καὶ
E σκορπιοπλήκτοις ἁρμόζει. φασὶ δὲ καὶ τοὺς σκορπίους ναρκώδεις καὶ ἀπράκτους γίνεσθαι, παρατεθείσης αὐτοῖς τῆς πόας.

Περὶ Κρίνου. Κεφ. ρις΄.

Κρίνον βασιλικὸν, τούτου δὲ ἄνθος στεφανωματικόν ἐστι, καλούμενον ὑπ' ἐνίων λείριον. ἀφ' οὗ καὶ τὸ χρῖσμα κα-
F τασκευάζεται, ὅ τινες λείρινον, οἱ δὲ σούσινον καλοῦσι, μαλακτικὸν ὂν τῶν νεύρων, καὶ ἰδίως τῶν περὶ μήτραν σκληριῶν. τῆς δὲ πόας τὰ φύλλα καταπλασσόμενα, ἑρπετοδήκτοις βοηθεῖ· ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς τὰ καύματα, ζεσθέντα· ταριχευθέντα δὲ ἐν ὄξει, τραυματικὰ γίνεται. ὁ δὲ χυλὸς
G αὐτῶν μιγεὶς ὄξει * ἢ μέλιτι, ἑψηθείς τε ἐν χαλκώματι * ὑγρὸν γίνεται φάρμακον πρὸς τὰ παλαιὰ ἕλκη, καὶ πρόσφατα τραύματα. ἡ δὲ ῥίζα ὀπτὴ λεία συνθρο-

A οἴνῳ, πυρίκαυστα ἰᾶται, καὶ ὑστέρας μαλάσσει, καὶ ἔμμηνα ἄγει, καὶ ἕλκη ἐπουλοῖ· σὺν μέλιτι δὲ λεανθεῖσα, νεύρων διακοπὰς καὶ στρέμματα ἰᾶται· ἀλφούς τε ἀποκαθαίρει καὶ λέπρας, καὶ πίτυρα· καὶ ἀχῶρας σμήχει, τά τε πρόσωπα καθαίρει καὶ ἀρρυτίδωτα ποιεῖ. Σὺν ὄξει δὲ λεία

B ἢ σὺν ὑοσκυάμου φύλλοις καὶ ἀλεύρῳ πυρίνῳ, ὄρχεων φλεγμονὰς παραιτεῖται. Τὸ δὲ σπέρμα ἑρπετῶν δήγμασιν ἀντιφάρμακον, ποθέν· ἐρυσιπελάτων δὲ κατάπλασμα, σὺν οἴνῳ λεανθέντα τό, τε σπέρμα καὶ τὰ φύλλα. Φασὶ δέ τινες καὶ πορφυρᾶ ἄνθη κρίνου γίνεσθαι.* ἐναργέστατα δὲ γίνονται ἐν τῇ Συρίᾳ καὶ Πισι-

C δίᾳ τῆς Παμφυλίας πρὸς τὴν τοῦ χρίσματος κατασκευήν.

Quidam ὀξυκυάμου

Περὶ Βαλλωτῆς. Κεφ. ριζ'.

Ald. τὸ μέγα πράσιον καλοῦσιν.

ΒΑΛΛΩΤΗ ἢ μέλαν πράσιον, καυλοὺς ἀνίησι τετραγώνους, μέλανας, ὑποδασέας, ἐκ μιᾶς ῥίζης πλείονας· φύλλα δὲ πρασίῳ ὅμοια, μείζονα δὲ καὶ στρογγυλότε-

D ρα καὶ μέλανα καὶ δασέα, ἐκ διαστημάτων τοῦ καυλοῦ παραπλήσια μελισσοφύλλου, δυσώδη· ὅθεν καὶ τοῦτο μελισσόφυλλον ἐκάλεσαν· καὶ τὰ ἄνθη δὲ ἅμα περιέχει *λευκοῖς τοῖς καυλοῖς σπονδυλωδῶς. Ταύτης τὰ φύλλα καταπλασσόμενα μετὰ ἁλῶν, ποιεῖ πρὸς τὰ κυνόδηκτα· μαρανθέντα δὲ ἐν θερ-

E μοσποδιᾷ, κονδυλώματα στέλλει, ῥυπαρά τε ἕλκη σὺν μέλιτι ἀποκαθαίρει.

Περὶ Μελισσοφύλλου. Κεφ. ριη'.

Ald. in noth. ὀνομάζεται δὲ ἀπὸ διὰ &c.

ΜΕΛΙΣΣΟΦΥΛΛΟΝ, ὃ ἔνιοι μελίτταιναν καλοῦσι, διὰ τὸ ἥδεσθαι τῇ πόᾳ τὰς μελίττας. ἔοικε δὲ αὐτῆς τὰ φύλ-

F λα καὶ τὰ καυλία τῇ προειρημένῃ βαλλωτῇ· μείζονα δὲ ταῦτα καὶ λεπτότερα, οὐχ οὕτω δασέα, ὄζοντα δὲ κιτρομήλου. Ἁρμόζει δὲ τὰ φύλλα ποτιζόμενα σὺν οἴνῳ καὶ καταπλασσόμενα, πρὸς σκορπιοπλήκτους, καὶ φαλαγγιοδήκτοις, καὶ κυνοδήκτοις. καὶ τὸ ἀφέ-

G ψημα δὲ αὐτῶν καταιονούμενον, πρὸς τὰ αὐτὰ ποιεῖ· εἴς τε ἐγκαθίσματα, πρὸς ἐμμηνίων ἀγωγὴν εὔθετεῖ· ὀδονταλγίαις τε διάκλυσμα, ἔγκλυσμά τε δυσεντερικοῖς.

A facco trita, igni ambusta sanat, vuluam emollit, menstrua ciet, vlceráque cicatrice obducit. Cum melle autem detrita, præcisis neruis luxatísque medetur: alphósque, lepras & furfures emendat. Quin & vlcera in capite manantia exterget, faciémque purgat simul & erugat. Eadem trita cum aceto aut

B hyoscyami folijs & farina tritici, testium inflammationes demulcet. Semen verò potum, serpentiũ morsibus aduersatur: erysipelatis autem, semen & folia trita ex vino imponuntur. Tradunt porrò nonnulli, etiam purpureos nasci liliorum flores. Cæterùm in Syria & Pisidia Pamphyliæ lilia vnguẽto con-

C ficiendo efficacissima nascuntur.

De Ballote. Cap. CXVII.

BALLOTE seu marrubium nigrum caules edit quadrangulos, nigricantes, subhirsutos, ab vna radice numerosos, folijs marrubij: at maioribus, rotundioribus, nigris &

D hirsutis, caulem per interualla cingentibus apiastri similitudine, atque etiam graueolentibus. Vnde & hanc aliqui apiastrum vocauere. Sed & flores candidi vnà cum folijs orbiculatim caules ipsos ambiunt. Huius folia ex sale imposita, aduersus canis morsus efficacia sunt. Feruenti verò cinere cocta dũ

E flaccescant, condylomata reprimũt, sordidáque vlcera cum melle purgant.

De Apiastro. Cap. CXVIII.

APIASTRUM, quod Græci melissophyllõ & alio nomine melittænam, vocant, quoniam apes ea

F herba delectantur, foliis & cauliculis antè memoratæ ballotæ similis est: attamen maioribus & tenuioribus, neque ita hirsutis, citreum verò malum redolentibus. Folia cum vino pota atque etiam imposita, prosunt contra scorpionum ictus, necnon & phalangiorum canísque rabidi morsus. Eorundem

G decoctũ fotu ad eadem valet. Conuenit etiamnum fœminarum dessessionibus ad ciendos menses. Colluitur & in dentium doloribus, atque etiam dysentericis infunditur.

Folia quoque addito nitro bibita, ijs auxiliantur qui à fungis strangulantur, necnon torminosis: orthopnoïcis verò, in ecligmate sumpta. Cæterùm imposita cum sale, strumas discutiũt, itémque vlcera purgant: sed & articularios dolores illita sedant.

De Marrubio. Cap. CXIX.

MARRVBIVM frutex est ab vna radice ramosus, subhirsutus, candicás, virgis quadrangularibus: folium pollicem æquat, subrotundum, villosum, rugosum, gustu amaro. Semen est in caulibus ex interuallis: flores verticillato ambitu asperi. Nascitur circa domorum areas & rudecta. Huius foliorũ siccorum simul & seminis decoctum ex aqua, aut etiam recentium foliorum succus vna cum melle, tabidis, suspiriosis ac tussiẽtibus exhibetur. Crassam quoque pituitam pectore contentã, ammixta iride sicca, excreatione purgat. Datur & mulieribus quæ non purgãtur, ad euocanda menstrua, secundásque pellendas: itémque difficilè parientibus, atque etiam his qui à venenatis bestijs commorsi sunt, necnon & ijs qui venena hauserunt: attamen vesicam ac renes offendit. Folia cum melle illita, sordida purgant vlcera: pterygia nomásque sistunt, & laterum dolores mitigant. Sed & succus folijs contusis expressus, & in sole spissatus coactúsve, ad eadem pollet. Cum vino quoque ac melle inunctus, oculorum claritatẽ adiuuat: per nares itidẽ regium morbum expurgat. Deniq; aurium doloribus per se & cum rosaceo conuenienter instillatur.

De Stachy. Cap. CXX.

STACHYS frutex est marrubio similis, sed aliquantò longior, & folia proferens numerosa, rara, subhirsuta, dura, odoris iucundi, candida: & complures virgulas ab eadem radice exeuntes, quàm marrubij candidiores. Nascitur in montosis & asperis locis. Vim habet excalfactoriam & acrem: ideóque foliorum decoctum menstrua secundásque potu pellit.

A βοηθεῖ καὶ τοῖς ὑπὸ μυκήτων πνιγομένοις σὺν νίτρῳ τὰ φύλλα πινόμενα, καὶ στροφουμένοις. καὶ ἐκλεικτὸν ὀρθοπνοϊκοῖς. καταπλασσόμενα δὲ σὺν ἁλσί, διαφορεῖ χοιράδας, καὶ ἕλκη ἀνακαθαίρει. τά τε ἐπὶ τῶν ἀρθριτικῶν ἀλγήματα παραιτεῖται, καταπλασθέντα.

Legit Laeuna in vet. cod. ἀλφίτῳ

B Περὶ Πρασίου. Κεφ. ριθ΄.

ΠΡΑΣΙΟΝ θάμνος ἐστὶν ἀπὸ μιᾶς ῥίζης πολύκλαδος, ὑπόδασυς, λευκός, τετράγωνος τοῖς ῥάβδοις· φύλλον δὲ τῷ μεγάλῳ δακτύλῳ ἴσον, ὑποστρόγγυλον, δασύ, * ἐρισσόν, πικρὸν τῇ γεύσει· ἐκ διαστημάτων δὲ ἐπὶ τῶν καυλῶν τὸ σπέρ-
C μα, καὶ ἄνθη οἱονεὶ σπόνδυλοι τραχέα. φύεται περὶ τὰ οἰκόπεδα, καὶ " ἐρείπια. Τούτου τὰ φύλλα ξηρὰ σὺν τῷ σπέρματι ἑψόμενα σὺν ὕδατι, ἢ χυλιζόμενα χλωρά, δίδοται μετὰ μέλιτος φθισικοῖς, ἀσθματικοῖς, βήσσουσιν. ἀνάγει καὶ πάχος ἐκ θώρακος, ἴριδος ξηρᾶς μιγείσης.
D δίδοται καὶ ταῖς μὴ καθαιρομέναις γυναιξὶ πρὸς ἀγωγὴν ἐμμήνων καὶ δευτέρων, καὶ δυστοκούσαις, καὶ θηριοδήκτοις, καὶ τοῖς θανάσιμον πεπωκόσι· κύστει μέν τοι καὶ νεφροῖς * ἄθετοι. τὰ δὲ φύλλα καταπλασσόμενα σὺν μέλιτι, ῥυπαρὰ ἕλκη ἀνακαθαίρει, πτερύγιά τε καὶ νομὰς ἀφίστησι, καὶ
E ὀδύνας πλευρῶν παραιτεῖται. καὶ τὸ ἐξ αὐτῶν δὲ σκευαζόμενον χύλισμα ἐκθλιβομένων τῶν φύλλων, καὶ συστρεφόμενον ἐν ἡλίῳ πρὸς τὰ αὐτὰ ποιεῖ. ἔστι δὲ καὶ ὀξυδερκές, σὺν οἴνῳ καὶ μέλιτι ἐγχριόμενον· ἀποκαθαίρει δὲ καὶ ἴκτερον διὰ τῶν ῥινῶν· ὠταλγίαις τε ἁρμόζει, ἐγχυματιζόμενον
F καθ᾽ ἑαυτὸ καὶ μετὰ ῥοδίνου.

Alter, ἐρείπη, sed perperam.

Περὶ Στάχυος. Κεφ. ρκ΄.

ΣΤΑΧΥΣ θάμνος ἐμφερὴς πρασίῳ, ὑπομηκέστερος δὲ καὶ πλεῖστα " φύλλα ἀραιὰ ἔχων ὑποδασέα, σκληρά, εὐώδη, λευκά· ῥαβδία δὲ πλείονα ἀπὸ τῆς αὐτῆς ῥίζης, " λευκότερα τῶν τοῦ πρασίου.
G φύεται ἐν ὀρεινοῖς καὶ τραχέσι χωρίοις. Δύναμιν δὲ ἔχει θερμαντικήν, δριμεῖαν· ὅθεν τὸ ἀπόζεμα τῶν φύλλων ἔμμηνα καὶ δεύτερα ἄγει πινόμενον.

V. φυλλάρια ἐκ διαστημάτων ὑποστρόγγυλα. Sed suspecta est ea lectio.
V. ὑπόλευκα, λεπτὰ πρὸς τὰ τοῦ πρασίου αὐτῆς ὑποπόρφυρα.

Περὶ Φυλλίτιδος. Κεφ. ρκα΄.

ΦΥΛΛΙΤΙΣ φύλλα ἀνίησιν ὅμοια λαπάθῳ, ἐπιμηκέστερα δὲ καὶ εὐθαλέστερα, ϛ΄. ἢ ζ΄. ὀρθὰ, λεῖα ἐκ τῶν ἔμπροσθεν· ἐκ τῶν ὄπισθεν δὲ, καθάπερ σκώληκας ἔχοντα ἀπηρτημένους, λεπτούς· φύεται ἐν κατασκίοις καὶ παραδείσοις, γεύσασθαι στρυφνή. οὔτε δὲ καυλὸν, οὔτε καρπὸν, οὔτε ἄνθος φέρει. Ταύτης τὰ φύλλα μετ' οἴνου πινόμενα, πρὸς ἑρπετοδήκτους ποιεῖ· ἐπὶ τετραπόδων τε διὰ στόματος *ἐγχυματισθεῖσα βοηθεῖ· πίνεται καὶ πρὸς δυσεντερίαν καὶ διάρροιαν.

Quidam ἀθαλῆ, στερεά. V. delet. Orib. ἄπισ. Ald. παλισκίοις

Περὶ Φαλαγγίου. Κεφ. ρκβ΄.

ΦΑΛΑΓΓΙΟΝ, οἱ δὲ φαλαγγίτιν, οἱ δὲ καὶ τοῦτο λευκάκανθαν καλοῦσι· κλῶνές εἰσι δύο ἢ τρεῖς ἢ πλείονες, διεστῶτες ἀπ' ἀλλήλων· ἄνθη λευκὰ, παραπλήσια κρίνῳ, ἐντομὰς πολλὰς ἔχοντα· σπέρμα δὲ *παχὺ, μέλαν, ὥσπερ φακοῦ ἥμισυ, ἰσχνότερον μέντοι πολλῷ· ῥίζιον μικρὸν, λεπτὸν, χλωρὸν ἅμα τῷ ἐλκυσθῆναι ἐκ τῆς γῆς. ὕστερον γὰρ συνέλκεται· φύεται δὲ ἐν γεωλόφοις. Ταύτης τὰ φύλλα καὶ τὸ σπέρμα, καὶ τὸ ἄνθος πινόμενον μετ' οἴνου, σκορπιοπλήκτοις βοηθεῖ, καὶ φαλαγγιοδήκτοις· λύει δὲ καὶ στρόφους.

V. διέχοντες. Lacuna legit in nonnullis codicibus, ἢ μεῖζον. ita & Marcellus. His quidam carent ῥιζ. μικρὸν. V. συνέρχονται

Περὶ Τριφύλλου. Κεφ. ρκγ΄.

ΤΡΙΦΥΛΛΟΝ, οἱ δὲ *ὀξύφυλλον, οἱ δὲ μηνυανθὲς, οἱ δὲ ἀσφάλτιον, οἱ δὲ κνίκιον καλοῦσι, θάμνος ἐστὶ πήχεως μείζων, ῥάβδους ἔχων λεπτὰς, μελαίνας, *σχινώδεις, παραφυάδας ἐχούσας, ἐφ' ὧν φύλλα ὅμοια λωτῷ τῷ δένδρῳ, τρία καθ' ἑκάστην βλάστησιν· ὀσμὴ δὲ αὐτῶν ἄρτι μὲν φυομένων, πηγάνου· αὐξηθέντων δὲ, ἀσφάλτου· ἄνθος δὲ ἀνίησι πορφυροῦν· σπέρμα δὲ ὑπόπλατυ καὶ ὑπόδασυ, ἐκ τοῦ ἑτέρου πέρατος ὥσπερ κεραίαν ἔχον· ῥίζα δὲ λεπτὴ, μακρὰ, ἰσχυρά. Βοηθεῖ δὲ τὸ σπέρμα καὶ τὰ φύλλα, πινόμενα ἐν ὕδατι, πλευριτικοῖς, δυσουροῦσιν, ἐπιληπτικοῖς, ἀρχομένοις ὑδρωπιᾶν, ὑστερικαῖς

Vetus inserit ἢ ζ. Sic & Orib. V. addit μίσχους. Sic Lac. V. στερεά. Sic Lac.

A

De Phyllitide. Cap. CXXI.

PHYLLITIS folia promit rumici similia, sed oblongiora & magis virentia, sena septenáve, recta: quæque parte anteriore læuia cernuntur, posteriore verò tenues quasi vermiculos annexos ostendunt. Nascitur in vmbrosis locis ac viridarijs, gustu acerbo. B Neque verò caulem, neque semen, neque florem profert. Folia in vino pota serpentiū morsibus aduersantur. Quadrupedibus itidem per os infusa auxilio sunt. Bibuntur & ad dysenteriam & diarrhœam.

De Phalangio. Cap. CXXII.

C PHALANGIVM aliqui phalangiten, alij etiam leucacantham appellant. Ramuli ei sunt duo aut tres pluresve, "inter se distantes, flores candidi, liliaceis similes, incisuras multas habentes. Semen verò latum, nigrum, ad dimidiatæ lentis figuram, sed multò "gracilius. Radicula parua, tenuis, D & dum è terra eruitur, coloris herbacei: posteà verò contrahit sese. Nascitur in collibus. Folia, semen & flos, siquidem ex vino bibantur, contra scorpionum ictus phalangiorúmq; morsus, auxiliantur: tormina quoque discutiunt.

Pl. in diuersa tendentes. Pl. tenuius.

De Trifolio. Cap. CXXIII.

E TRIFOLIVM Græci triphyllon, alij oxytriphyllon, alij menyanthes, alij asphaltium, alij denique cnicium vocāt. Frutex est supra cubiti altitudinem assurgens, ac virgas habens tenues, nigras, iunceas, non sine ramulorum appendiculis, in quibus folia exeunt loti arboris foliorum similitudine, eáque terna F in singulis germinibus. Odor illorum vbi recēs nata sunt, rutæ: posteaquam verò adoleuerunt, bitumini proximus. Florem verò edit purpureum, ac semen quadantenus latum & subhirsutum, ab altera extremitate veluti corniculum gerēs. Radix autem tenuis, lōga, ac firma validáq; est. G Semen & folia in aqua pota, pleuriticis, vrinę difficultate laborātibus, comitialibus, hydropicis incipiētibus, ac fœminis vuluæ strangulationi opportunis auxiliantur.

menses quoque ciunt. Sed è semine, ternæ drachmæ: è folijs verò, quaternæ exhiberi debent. Succurrunt & venenatorum morsibus folia trita ex aceto mulso pota. Tradunt verò nonnulli, totius fruticis, radicis inquam & foliorum decoctum fotu dolores eorum mitigare quos serpentes momorderint. Verùm si qua sanatus quispiam fuerit aqua, alius aliquis foueatur qui vlcus habuerit, perinde affici vt qui demorsi fuêre. Quidam terna folia aut totidem semina in tertianis cũ vino potui dedere, & in quartanis quaterna, ceu quæ febrium circuitus finiant atque discutiant. Cæterùm radix antidotis inseritur.

De Polio. Cap. CXXIIII.

POLIVM quoddam mõtanum, cui etiam teuthris nomen est, & cuius est vsus. Exiguus frutex est, tenuis, candidus, dodrantalis, & semine refertus: capitulo in cacumine quandam corymbi speciem præ se ferente, paruo, cæsariei canæ simili, & graueolente cum aliquantula odoris iucunditate. Alterum fruticosius est, non vsqueadeò valens odore, ac viribus inefficacius. Decoctum ipsorum epotum, succurrit venenatorum morsibus, hydropicis & arquatis: spleneticis autem ex aceto propinatur. Sed capitis dolorem ciet, stomachúmque malè habet. Ducit verò etiã aluum ac menses. Cæterùm substratum suffitúmve polium venenatas bestias abigit: impositum verò vulnera conglutinat.

De Scordio. Cap. CXXV.

SCORDIVM in montanis & palustribus locis nascitur. Folia habet trissaginis similitudine, at maiora, neque ita per ambitum incisuris diuisa, aliquantum verò allium redolentia, astringentia & gustu amara: cauliculos autem quadrangulos, è quibus flos subruber emicat.

Vim habet herba excalfactoriã, vrinámque cit. Recens trita, itémque arida, decocta in vino, aduersus serpẽtium morsus, venenáque propinatur: ad stomachi verò rosiones, dysenteriam, & vrinæ difficultatẽ, binis drachmis, ex hydromelite.

A ἄγει δὲ καὶ καταμήνια· δεῖ δὲ διδόναι τοῦ μὲν σπέρματος < γ. τῶν δὲ φύλλων < δ'. V. ñ.
Ἀρήγει δὲ καὶ θηριοδήκτοις τὰ φύλλα λεῖα σὺν ὀξυμέλιτι πινόμενα· ἱστοροῦσι δὲ ἔνιοι ὅτι τὸ ἀφέψημα* ὅλου τοῦ θάμνου καὶ τῆς ῥίζης καὶ τῶν φύλλων καταντλούμενον ἐπὶ τῶν ἑρπετοδήκτων παραιτεῖται
B τοὺς πόνους. ᾧ δ᾽ ἂν θεραπευθῇ τις ὕδατι, ἂν ἕτερος ἕλκος ἔχων καταντληθῇ, τὰ αὐτὰ πάσχει τοῖς δηχθεῖσι. ποτίζουσι δέ τινες ἐπὶ μὲν τριταίων τρία φύλλα ἢ τρία σπέρματα σὺν οἴνῳ· ἐπὶ δὲ τεταρταίων δ''. ὡς Vetus addit φυόμενα
λύοντα τὰς περιόδους. μίγνυται δὲ* αὐτῆς ἡ ῥίζα καὶ ἀντιδότοις.

C Περὶ Πολίου". Κεφ. ρκδ'. Vulg. exempl. addunt ὀρεινοῦ.

ΠΟΛΙΟΝ τὸ μὲν, ἐστὶν ὀρεινόν, ὃ καὶ τεύθριον καλεῖται, οὗ καὶ ἡ χρῆσις· θαμνίον δέ ἐστι" λεπτὸν, λευκὸν, σπιθαμιαῖον, Orib. λεπτόφυλλον
καρποῦ πλῆρες, ἔχον κεφάλιον ἐπ᾽ ἄκρου κορυμβοειδὲς μικρὸν ὡς πολιαὶ τρίχα, βαρύοσμον μετὰ ποσῆς εὐωδίας. Τὸ δὲ ἕτε-
D ρον, θαμνωδέστερον, οὐχ οὕτως εὔτονον τῇ ὀσμῇ, καὶ ἀδρανέστερον κατὰ τὴν δύναμιν". V. margo, φύλλα ὑσσώπῳ ἐμφερῆ.
Δύναται δὲ αὐτῶν τὸ ἀπόζεμα πινόμενον, θηριοδήκτοις ἀρήγειν, ὑδρωπικοῖς, ἰκτεριώδεσι· σπληνικοῖς δὲ σὺν ὄξει· ἔστι δὲ καὶ κεφαλαλγὲς καὶ κακοστόμαχον· ἄγει δὲ καὶ κοιλίαν καὶ ἔμμηνα.
E ὑποστρωννύμενον δὲ καὶ θυμιώμενον, θηρία διώκει· καταπλασσόμενον δὲ τραύματα κολλᾷ.

Περὶ Σκορδίου. Κεφ. ρκέ.

ΣΚΟΡΔΙΟΝ φύεται" ἐν ὀρεινοῖς τόποις καὶ ἑλώδεσι, φύλλα ἔχον ἐοικότα V. tantùm ἐν ἑλώδεσι
F χαμαίδρυϊ, "μείζονα δὲ καὶ οὐχ οὕτως ἐντετμημένα τὴν περιφέρειαν, ποσῶς δὲ τῇ ὀσμῇ σκορδίζοντα, στυπτικὰ δὲ καὶ ἔμπικρα κατὰ τὴν γεῦσιν· καυλία δὲ Al. τὸ μεγέθει μέντοι, καὶ ὑποστρογγύλας γωνίας ἔχοντα καὶ ἐχ &c.
"τετράγωνα· ἀφ᾽ ὧν ἄνθος ὑπέρυθρον. V. σπιθαμιαῖα ἢ μείζονα
Δύναμιν δὲ ἔχει ἡ πόα θερμαντικήν, διουρητικήν, ποτιζομένη χλωρὰ, λεία,
G καὶ ξηρὰ ἀφεψομένη σὺν οἴνῳ πρὸς ἑρπετῶν δήγματα καὶ "θανάσιμα" πρός τε δηγμὸν στομάχου καὶ δυσεντερίαν, καὶ δυσουρίαν < β'. σὺν ὑδρομέλιτι. V. omittit. Legit Lacuna in vet. cod. πρός τε δηγμοὺς καὶ λυγμοὺς στομάχου

καθαίρει καὶ πάχες πυώδες ἐκ θώρακος. ποιεῖ καὶ πρὸς παλαιὰν βῆχα καὶ ῥήγματα, καὶ σπάσματα, σὺν καρδάμῳ καὶ μέλιτι καὶ ῥητίνῃ μιγεῖσα ξηρὰ ἐν ἐκλεικτῷ· καὶ ὑποχόνδριον χρονίως φλεγμαῖνον, ἀναληφθεῖσα κηρωτῇ παρηγορεῖ· ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς ποδάγραν μετ᾽ ὄξους δριμέος περιχριομένη, ἢ μεθ᾽ ὕδατος καταπλασσομένη. προστεθεῖσα δὲ ἔμμηνα κινεῖ· καὶ τραύματα κολλᾷ· ἕλκη παλαιὰ ἀνακαθαίρει, καὶ ἀπουλοῖ σὺν μέλιτι· ξηρὰ δὲ ὑπερσαρκώματα στέλλει. πίνεται δὲ καὶ τὸ ἐξ αὐτῆς χύλισμα πρὸς τὰ εἰρημένα πάθη. *ἐναργέστατον δέ ἐστι τὸ Ποντικὸν καὶ τὸ Κρητικόν.

V. χύλιον.

Περὶ Βηχίου. Κεφ. ρκϛ´.

V. κισσοειδῆ

V. ἔκλευκα

Βήχιον φύλλα ἔχει ὅμοια κισσῷ, μείζονα δὲ ϛ´ ἢ ζ´. ἀπὸ τῆς ῥίζης, ἐκ μὲν τῶν πρὸς τῇ γῇ καταλευκα, ἐκ δὲ τῶν πρὸς τὰ ἄνω χλωρά, γωνίας πλείους ἔχοντα· καυλὸν σπιθαμιαῖον· ἄνθος ὠχρὸν κατὰ τὸ ἔαρ· ὀξέως δὲ ἀποβάλλει τό, τε ἄνθος καὶ τὸν καυλόν· ὅθεν τινὲς ὑπέλαβον ἄκαυλον καὶ ἀνανθῆ ὑπάρχειν τὴν πόαν. ῥίζα λεπτή, *ἄχρηστος· φύεται περὶ λιβάδας καὶ ἐνύδροις τόποις. Ταύτης τὰ φύλλα λεῖα σὺν μέλιτι καταπλασσόμενα, ἐρυσιπέλατα καὶ πᾶσαν φλεγμονὴν ἰᾶται· ὑποθυμιώμενα δὲ ξηρὰ εἰς ἀποκαπνισμόν, τοὺς ὑπὸ ξηρᾶς βηχὸς καὶ ὀρθοπνοίας ὀχλουμένους θεραπεύει, ὅταν χάνοντες, τὸν καπνὸν τῷ στόματι δέξωνται, καὶ καταπίωσι· ῥήσσει δὲ καὶ τὰ ἐν θώρακι ἀποστήματα. τὸ δ᾽ αὐτὸ ποιεῖ καὶ ἡ ῥίζα ὑποθυμιωμένη. ἔμβρυόν τε τεθνηκὸς ἐκβάλλει ἐν ὑδρομέλιτι ἑφθὴ πινομένη.

Paris. add. πολυκλώνου

V. interserit μονόκλωνος

Περὶ Ἀρτεμισίας. Κεφ. ρκζ´.

Ἀρτεμισία φύεται ἐν παραθαλασσίοις τόποις ὡς τὸ πολύ, πόα θαμνοειδής, παρόμοιος ἀψινθίῳ, μείζω δὲ καὶ λιπαρώτερα τὰ φύλλα ἔχουσα. καὶ ἡ μέν τις ἐστὶν αὐτῆς εὐερνής, πλατύτερα ἔχουσα τὰ φύλλα καὶ τὰς ῥάβδους. ἡ δέ, λεπτοτέρα, ἄνθη μικρά, λεπτά, λευκά, βαρύοσμα· θέρους δὲ ἀνθεῖ. Ἔνιοι δὲ τὴν ἐν μεσογείοις λεπτόκαρφον βοτάνιον ἁπλοῦν τῷ καυλῷ, σφόδρα μικρόν, ἄνθους περίπλεων *κιρρο-

Ald. βαρύοσμος.

Al. κροκοειδῆ

A sed & pus crassius pectore expellit. Facit & arida ad veterē tussim, rupta, conuulsáq; si cū nasturtio, melle ac resina in eclegmate misceatur: diuturnam quoq; hypochondrij inflammationem cerato excepta lenit: valet itidem ad podagram ex aceto acri oblita aut ex aqua imposita: subdita verò mēses mouet. Quin B & vulnera cōglutinat, vetera vlcera repurgat, & cum melle ad cicatricem perducit. Sicca verò carnis excrescentias cohibet. Sed & expressus ex ea succus ad eadem vitia bibitur. Verùm efficacissimum Ponticum, Creticúmque.

De Tussilagine. Cap. CXXVI.

C TVSSILAGINI folia sunt hederaceis similia, sed maiuscula, sena septenáve à radice prodeuntia, infernè subalbida, supernè verò virentia, pluribus angulis prædita: caulis palmi altitudine, flos ex luteo albicans, qui verno tēpore prodit, at quamprimum vnà cum caule amittitur. Ex quo factum vt non- D nulli herbam hanc sine caule ac sine flore esse existimauerint. Radix tenuis, nec superuacua. Nascitur circa scaturigines aquarum, & riguis locis. Folia trita, ex melle imposita, erysipelatis omníque inflammationi medentur: suffita verò arida, ita vt ex ijs fumus per infundibulum hianti ōre excipiatur, hau- E riatúrque, eos sanant qui sicca tussi & orthopnœa infestantur: pectoris etiamnum vomicas rumpunt. Eundem effectum præbet suffita radix: sed & decocta in hydromelite, & epota, partus emortuos eijcit.

De Artemisia. Cap. CXXVII.

F ARTEMISIA in maritimis plerunque nascitur, herba fruticosa, absinthij similitudine, nisi quòd est maioribus pinguioribúsque folijs: quanquam est quædā lætior habitiórque, folijs virgultísq; latioribus, altera verò tenuioribus. Flores sunt parui, tenues, candidi & graueolentes, æstate autem floret. Sunt G qui in Mediterraneis artemisiam monoclonon appellent, herbulam gracili surculo, simplici caule donatam, valde pusillam, attamen floribus refertā tenuibus, & ad fuluum

colorem accedentibus. Hæc quàm præcedens iucundiorem afflat odorem. Vtraque excalfacit & attenuat. Feruefactæ insidentibus fœminis prosunt ad extrahendos menses, partus, secundásque, itémque ad vuluæ præclusionem & inflammationem. Valent etiamnum ad comminuendos calculos remoratámque vrinam eliciendā. Quinetiam herba ipsa copiosior imò ventri imposita menses ciet. Succus ex eadem expressus, cum myrrha subactus vuluęque subditus, eadem quæ & insessus ex vtero trahit. Sed & coma eorundem educendorum gratia ternis drachmis propinatur.

De Artemisia tenuifolia.
Cap. CXXVIII.

Habetur & artemisia tenuifolia, quæ circa riuulos ac sepes & in agris frumentarijs nascitur. Huius flores & folia, si contriueris, sampsuchi odorem expirat. Si quis igitur herbam eam tusam, & cum oleo amygdalino bene subactam, more malagmatis, dolenti stomacho imposuerit, sanabitur. Quòd si quis etiam neruorum dolore tentetur, eius contritæ succo expresso & mixto cū oleo rosaceo, si eum perunxeris, curabitur.

De Ambrosia. Cap. CXXIX.

AMBROSIA, quam alij botryn, alij botryn artemisiam appellant, exiguus frutex est, trium palmorum altitudine, ramosus: folia circa imum caulem habet exigua, ceu rutæ, cauliculos verò minutis seminibus, quasi racemulis, qui nūquam florent, refertos: est is odore vinoso, ac suauis. Radix tenuis, & duûm palmorum longitudine. Nectitur in coronas apud Cappadoces. Vis eius, reprimere, repellere, & illitu astringere humores qui in aliquam partem incumbunt.

De Botry. Cap. CXXX.

BOTRYS herba est lutea tota, fruticosa, latè sparsa, & alis compluribus prædita. Semen circa totos ramulos nascitur: folia cichorio similia, numerosa. Herba verò tota suauiter admodum olet, quamobrem vestibus etiam interponitur.

A δὲς τῇ χροιᾷ, λεπτόν, καλοῦσιν ἀρτεμισίαν "μονόκλωνον· ἔστι δὲ εὐωδεστέρα τῆς περὶ αὐτῆς. Ἀμφότεραι δὲ θερμαίνουσι καὶ λεπτύνουσιν. ἀποζεννύμεναι δὲ ἁρμόζουσιν εἰς γυναικεῖα ἐγκαθίσματα, πρὸς ἀγωγὴν ἐμμηνίων καὶ δευτέρων καὶ ἐμβρύων, μύσιν τε καὶ φλεγμονὴν τῆς
B ὑστέρας καὶ θρύψιν λίθων, καὶ ἐποχὴν οὔρων. ἡ δὲ πόα κατὰ τοῦ ἤτρου καταπλασθεῖσα πολλή, ἔμμηνα κινεῖ· ὁ δὲ ἐξ αὐτῆς χυλὸς λεανθεὶς σμύρνῃ καὶ προστεθείς, ἄγει ἀπὸ μήτρας "ὅσα καὶ τὸ ἐγκάθισμα. καὶ ποτίζεται δὲ ἡ κόμη πρὸς ἀγωγὴν τῶν αὐτῶν, πλῆθος < γ΄.

Al. πολύκλωνον
V. addit, καὶ τὸ ἔγκλυσμα

C Περὶ Ἀρτεμισίας λεπτοφύλλου.
Κεφ. ρκη΄.

Ἀρτεμισία λεπτόφυλλος, ἥ τις γίνεται περὶ ὀχετοῖς τε φραγμοῖς καὶ εἰς χώρας σπορίμοις. τὸ ἄνθος δὲ αὐτῆς καὶ τὰ φύλλα τριβόμενα, ὀσμὴν ἀποδίδωσι σαμψύχου. εἰ δὲ τις πονῇ τὸν στόμαχον, καὶ κόψας
D τὴν βοτάνην ταύτην μετὰ ἀμυγδαλίνου ἐλαίου καλῶς, καὶ ποιήσας ὡς μάλαγμα, καὶ θήσας ἐπὶ τὸν στόμαχον, θεραπευθήσεται. εἰ δὲ καὶ τὰ νεῦρα τις πονῇ, τὸν χυλὸν ταύτης μετὰ ῥοδίνου ἐλαίου μίξας χρίε, θεραπευθήσεται.

Hoc caput in aliquibus codicibus deest: à Cornario ad notha transfertur.

Περὶ Ἀμβροσίας. Κεφ. ρκθ΄.

E ΑΜΒΡΟΣΙΑ, οἱ δὲ βότρυς, οἱ δὲ βότρυς ἀρτεμισίαν, θαμνίσκος ἐστὶ τριπίθαμος τὸ ὕψος, πολύκλαδος· φύλλα ἔχων περὶ τὴν "ἐκβολὴν τοῦ καυλοῦ μικρά, ὡς πηγάνου· τὰ δὲ "καυλία περίπλεα σπερματίων, ἐοικότων βοτρυδίοις μηδέποτε ἀνθοῦσι, τῇ ὀσμῇ οἰνώδης, * ἡδεῖα· ἡ δὲ ῥί-
F ζα λεπτή, διπίθαμος. "καταπλέκεται δὲ ἐν Καππαδοκίᾳ τοῖς στεφάνοις. Δύναμιν δὲ ἔχει "σταλτικὴν τῶν ἐπιφερομένων καὶ ἀποκρουστικήν, καταπλασσομένη στύφει.

V. ἐμβολὴν
Al. ῥαβδία
V. caret.
V. caret.
Al. περιπλέκεται
V. στύφουσαν.

Περὶ Βότρυος. Κεφ. ρλ΄.

ΒΟΤΡΥΣ πόα ἐστὶν ὅλη μηλίνη, θαμνοειδής, διακεχυμένη, πολλὰς ἔχουσα μασχάλας.
G τὸ δὲ σπέρμα ὅλοις τοῖς κλωνίοις περιπέφυκε· φύλλα κιχωρίῳ ἐμφερῆ "πολλά· καὶ τὸ σύμπαν εὐώδης ἱκανῶς· διὸ καὶ ἱματίοις συντίθεται.

Sic V. & Lacunæ codex. vulg. exempl. carent.

φύεται δὲ μάλιστα περὶ χαράδρας καὶ χειμάρροις. Δύναμιν δὲ ἔχει σὺν οἴνῳ ποθεῖσα ὀρθοπνοίας παρηγορεῖν. καὶ ταύτην ἀμβροσίαν Καππαδόκαι καλοῦσι, τινὲς δὲ ἀρτεμισίαν.

Περὶ Γερανίου. Κεφ. ρλα΄.

ΓΕΡΑΝΙΟΝ, τὸ μὲν φύλλον ἔχει ὅμοιον ἀνεμώνῃ, ἐσχισμένον, μακρότερον· ῥίζαν δὲ ὑποστρόγγυλον, γλυκεῖαν, ἐσθιομένην, ἥτις ποθεῖσα ἐν οἴνῳ ἄγει < πλῆθος, ὑστέρας ἐμπνευματώσεις λύει. καλεῖται ὑπ' ἐνίων καὶ ἕτερον γεράνιον, ἔχον καυλία λεπτά, χνοώδη, διασπιθαμιαῖα· φύλλα μαλάχῃ ἐμφερῆ, καὶ ἐπ' ἄκρων τῶν μασχαλῶν ἐξοχάς τινας ἀνανενευκυίας, ὡς γεράνων κεφαλὰς σὺν τοῖς ῥάμφεσιν, ἢ κυνῶν ὀδόντας. χρῆσις δὲ αὐτοῦ ἐν ἰατρικῇ οὐδεμία.

Orib. στρογγύλην

V. addit ὑποπορφύρας

Περὶ Γναφαλίου. Κεφ. ρλβ΄.

ΓΝΑΦΑΛΙΟΝ, τούτου τοῖς φύλλοις τινὲς ἀντὶ γναφάλου χρῶνται, λευκοῖς οὖσι καὶ μαλακοῖς. ποιεῖ δὲ σὺν οἴνῳ αὐστηρῷ ποτιζόμενα τὰ φύλλα πρὸς δυσεντερίαν.

V. ὅτινες καὶ γναφάλιον ἐκάλεσαν

Περὶ Τύφης. Κεφ. ρλγ΄.

ΤΥΦΗ, φύλλον ἀνίησι κυπειρίδι ὅμοιον· καυλὸν λεῖον, ὁμαλόν, ἐπ' ἄκρῳ περικείμενον ἄνθος πυκνὸν καὶ ἐκπαππούμενον, ὃ καλοῦσιν ἔνιοι ἀνθήλην. ταύτης τὸ ἄνθος ἀναληφθὲν στέατι παλαιῷ ὑείῳ πεπλυμένῳ, κατακαύματα θεραπεύει. φύεται δὲ ἐν ἕλεσι καὶ ὑδροστασίμοις τόποις.

Ald. in noth. λευκὸν, quã vocem reddidit Ruellius.
Al. περιφερὲς
Al. ἀνθήλην
Al. πολλῷ

Περὶ Κιρκαίας. Κεφ. ρλδ΄.

ΚΙΡΚΑΙΑ, ἣν δὲ δίρκαιαν καλοῦσι· τὰ μὲν φύλλα ἔχει στρύχνῳ ὅμοια κηπαίῳ, παραφυάδας δὲ πολλάς· ἄνθη μέλανα, μικρά, πολλά· καρπὸν δὲ κεγχροειδῆ ἔντισιν οἱονεὶ κερατίοις· ῥίζας σπιθαμιαίας γ΄ ἢ δ΄. λευκάς, εὐώδεις, θερμαντικάς. μάλιστα δὲ ἐν τισὶ πετρώδεσι φύεται τόποις καὶ εὐπνόοις εὐηλίοις. ταύτης ἡ ῥίζα ὅσον * μναῖ δ΄. φλασθεῖσα, καὶ βραχεῖσα ἡμέραν καὶ νύκτα ἐν οἴνου γλυκέως κοτύλαις ς΄. καὶ ποθεῖσα ἡμέρας γ΄. ὑστέραν ἀποκαθαίρει. ὁ δὲ καρπὸς γάλα κατασπᾷ ἐν ῥοφήμασι λαμβανόμενος.

V. quædã margo σμίλακι
Addit Lacuna ex ver. cod. καὶ λεπτάς.
V. μικρά
Addit Lac. ex v. cod. πυκνά

A Inuenitur verò potissimùm circa profluentes aquas, & in torrentium ripis. Pota ex vino orthopnœas mulcendi vim habet. Et hanc Cappadoces ambrosiam vocant, alij artemisiam.

De Geranio. Cap. CXXXI.

GERANIVM folio est anemones, incisuris B diuiso, at longiore, radice propemodum rotunda, dulci & esui apta. Hæc drachmæ pondere in vino pota, vuluę inflationes discutit. Vocatur & à nonnullis geranium alterũ, quod cauliculos habet tenues, lanuginosos, binûm palmorum altitudine: folia verò ceu maluæ, & in summis alis sursum C spectãtes eminentias quasdam, veluti gruum capitula cum suis rostris, aut dentes caninos. Sed nullius est in medicina vsus.

De Gnaphalio. Cap. CXXXII.

GNAPHALII folijs albis, mollibúsque pro tomento vtuntur. Efficaciter autem ad dysenteriam D in vino austero propinantur.

De Typha. Cap. CXXXIII.

TYPHA folium profert cyperidi simile, caulem læuem & æquabilem, quem in cacumine flos ambit densus, quíque in pappos soluitur. Eum aliqui paniculam nominant. Huius flos vetere suillo adi- E pe loto exceptus ambustis medetur. Gignitur autem in paludibus & aquis stagnantibus.

De Circæa. Cap. CXXXIIII.

CIRCÆA quam dircæam aliqui vocant, folia gerit hortensis solani, ac propagines crebras: flores F nigros, pusillos, numerosos: semen milij figura, quibusdam veluti corniculis inuolutum: radices dodrantales, ternas quaternásue, albas, odoratas, & excalfaciendi vi præditas. Nascitur maximè locis petrosis & apricis perflabilibus. Radix vnciarum quatuor pondere tusa, & G in vini dulcis heminis sex diem noctémque macerata, triduóque bibita, vuluam expurgat. At semen in sorbitionibus assumptum lactis vbertatem præstat.

De OEnan-

De OEnanthe. Cap. CXXXV.

A OENANTHEN alij leucanthon nominãt. Folia edit pastinacæ: flores candidos: caulẽ crassum, palmi altitudine: semen atriplicis: radicem denique magnam, in multa rotunda capitula extuberantem. Nascitur in petris. Semen, caulis ac folia, ad secundas pellendas cum vino mulso propinantur. B Ipsa quoq; radix è vino ad stranguriam regiúmque morbum vtilis.

De Conyza. Cap. CXXXVI.

CONYZA quædam parua vocatur, odore præstantior: maior altera, quæ frutice altior est, foliisque latioribus atque graueolens. C Vtriusque folia oleæ similia, at hirsuta & pinguia. Et maioris quidem conyzæ caulis in binûm cubitorum altitudinem assurgit, minoris verò, pedem æquat. Flos squalidus est, lutei coloris, & subamarus, ac in pappos abit: radices autẽ superuacuæ. Frutex cum folijs substratu suffitúque venenatas bestias fugat, culices abi-D git, ac pulices quoque necat. Folia vtiliter imponũtur serpentiũ morsibus, tuberculis atque vulneribus. Flores etiam ac folia ad mẽses partúsque pellendos in vino bibuntur: itémque contra stranguriam, tormina, morbúmque regium. Eadem ex aceto pota, comitiales adiuuant. E Quin & decoctum insessu vuluæ vitijs medetur, mensésque purgat. Subditus autem succus abortũ infert. Sed & herba ex oleo peruncta, contra rigores est efficax. Tenuior verò, etiam capitis dolores imposita sanat. F Est & tertium conyzæ genus, caule crassiore molliore´que, folijs mediæ inter maiorem & minorem amplitudinis. Minimè autem pinguis ea est, at odore longè grauior, atque adeò iniucundior simul & inefficacior. Locis aquosis prouenit.

De Hemerocalle. Cap. CXXXVII.

G HEMEROCALLES caulẽ foliáq; habet lilij, sed porri modo virẽtia. Flores in singulis scapi propaginibus terni quaternive erũpũt, lilij diuisura, cùm dehiscere cœpe-

Περὶ Οἰνάνθης. Κεφ. ρλε'.

ΟΙΝΑΝΘΗ, οἱ δὲ λευκάνθον καλοῦσι· τὰ μὲν φύλλα ἔχει ὥσπερ σταφυλῖνος· ἄνθη δὲ λευκά· καὶ καυλὸν παχὺν, σπιθαμιαῖον· καρπὸν δὲ ὥσπερ ἀτραφάξιος· ῥίζαν μεγάλην, κεφαλὰς ἔχουσαν πλείονας, στρογγύλας. φύεται ἐν πέτραις. Ταύτης ὁ καρπὸς καὶ ὁ καυλὸς καὶ τὰ φύλλα, ποτίζεται πρὸς δευτέρων ἐκβολὴν σὺν οἰνομέλιτι. ἡ δὲ ῥίζα σὺν οἴνῳ πρὸς στραγγουρίας ἁρμόζει, καὶ ἴκτερον.

Περὶ Κονύζης. Κεφ. ρλς'.

ΚΟΝΥΖΑ, ἡ μέν τις μικρὰ καλεῖται, εὐωδεστέρα οὖσα· ἡ δὲ μείζων, ὑπερέχουσα τῷ θάμνῳ, καὶ τοῖς φύλλοις πλατυτέρα, καὶ βαρύοσμος. ἀμφότεραι δὲ προσεοίκασι τοῖς φύλλοις ἐλαίᾳ. ἔστι δὲ δασέα ταῦτα καὶ λιπαρά· ὕψος δὲ τοῦ καυλοῦ ἡ μὲν μείζων, δύο πήχεων ἔχει· ἡ δὲ ἐλάττων, ποδός· ἄνθος ψαφαρὸν, μήλινον, ὑπόπικρον, ἐκπαππούμενον· ῥίζαι δὲ ἄχρηστοι. Δύναται δὲ ὁ θάμνος ὑποστρωννύμενος σὺν τοῖς φύλλοις καὶ θυμιώμενος, θηρία διώκειν, καὶ κώνωπας ἀπελαύνειν· κτείνει δὲ καὶ ψύλλας· καταπλάσσεται δὲ τὰ φύλλα ὠφελίμως ἐπὶ ἑρπετοδήκτων καὶ φυμάτων, καὶ τραυμάτων. καὶ πίνεται σὺν οἴνῳ τὸ ἄνθος καὶ τὰ φύλλα πρὸς καταμηνίων ἀγωγὴν καὶ ἐμβρύων ἐκβολὴν, καὶ στραγγουρίαν, καὶ στρόφους καὶ ἴκτερον· μετ' ὄξους δὲ ἐπιληπτικοὺς πινόμενα ὠφελεῖ. καὶ τὸ ἀφέψημα δὲ αὐτῶν ἐν καθίσματι, τὰ ἐν μήτρᾳ θεραπεύει, καὶ ἔμμηνα ἀποκαθαίρει· ἰδίᾳ δὲ χυλὸς προστεθεὶς ἐκτρωσμοὺς ποιεῖ· ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς ῥίγη συγχριομένη ἡ πόα μετ' ἐλαίου. ἡ δὲ λεπτὴ καὶ κεφαλαλγίας καταπλασσομένη ἰᾶται. Γίνεται καὶ τρίτον εἶδος κονύζης. ἔστι δὲ καυλῷ παχυτέρα καὶ μαλακωτέρα, τοῖς δὲ φύλλοις μείζων τῆς λεπτῆς, ἥσσων δὲ τῆς μείζονος, οὐ λιπαρὰ, βαρυοσμοτέρα δὲ πολλῷ καὶ ἀηδεστέρα καὶ ἀπρακτοτέρα. φύεται δὲ ἐν ἐφύδροις.

Περὶ Ἡμεροκαλλίδος. Κεφ. ρλζ'.

ΗΜΕΡΟΚΑΛΛΙΣ φύλλα ἔχει καὶ καυλὸν ὅμοια κρίνῳ, χλωρὰ δὲ ὥσπερ πράσα. ἄνθη δὲ ἐν αὐτῷ καθ' ἑκάστην ἀπόφυσιν γ'. ἢ δ'. τὴν σχίσιν τῷ κρίνῳ ἐοικότα, ὅταν ἄρξηται χαίνειν

[Hæc non leguntur in Ald. cod. nisi inter notha.]
[V. ἐοίκασι]
[V. ὑπόμικρον]
[Addit Lacuna ex vet. cod. καὶ τὰ σπέρμα.]
[Alter pro θεραπεύει habet ἀποκαθαίρει. Sic V. & Lacunæ cod. Vulg. exẽpl. carent.]
[Al. [illegible] παύει]
[V. nonnulli carent sequentibus ad capitis vsque calcem.]
[Al. χάσκειν [illegible]]

V. λευκῆ

τὴν δὲ χρόαν ἰσχυρῶς ὠχρά. ῥίζαν ὁμοίαν βολβῷ εὐμεγέθη· ἥτις λεία ποθεῖσα, καὶ σὺν μέλιτι ἐν ἐρίῳ προστεθεῖσα, πεσσός ἐστιν ὑδραγωγὸς καὶ αἱμαγωγός. τὰ δὲ φύλλα λεῖα καταπλασσόμενα, φλεγμονὰς μαστῶν τὰς ἐκ τοκετῶν καὶ ὀφθαλμῶν πραΰνει. καὶ καταπλάσσεται δὲ ἡ ῥίζα καὶ τὰ φύλλα ὠφελίμως ἐπὶ τῶν πυρικαύστων.

Περὶ Λευκοΐου. Κεφ. ρλη'.

ΛΕΥΚΟΙΟΝ γνώριμόν ἐστιν. ἔστι δὲ αὐτῆς διαφορὰ ἐν τῷ ἄνθει. ἢ γὰρ λευκόν ἐστιν, ἢ μήλινον ἢ κυανοῦν ἢ πορφυροῦν εὑρίσκεται. Ἔστι δὲ αὐτῶν εὔχρηστον πρὸς τὴν ἰατρικὴν χρῆσιν τὸ μήλινον· οὗ τὰ ἄνθη ξηρὰ ἀποζεσθέντα, εἰς ἐγκαθίσματα ποιεῖ πρὸς τὰς περὶ ὑστέραν φλεγμονάς, καὶ ἀγωγὰς ἐμμηνίων· ἀναληφθέντα δὲ κηρωτῇ, ῥαγάδας τὰς ἐν δακτυλίῳ θεραπεύει· σὺν δὲ μέλιτι, ἄφθας. ὁ δὲ καρπὸς αὐτοῦ, σὺν οἴνῳ ποθεὶς δραχμῶν δυοῖν πλῆθος, ἢ προστεθεὶς σὺν μέλιτι, ἔμμηνα καὶ δεύτερα καὶ ἔμβρυα ἄγει. αἱ δὲ ῥίζαι καταπλασθεῖσαι σὺν ὄξει, στέλλουσι σπλῆνα, καὶ ποδαγρικοὺς ὠφελοῦσι.

Addit Catacuzeni codex: λευκόϊον θαλάσσιον, οἱ δὲ ἴον θαλάσσιον. Ῥωμαῖοι βιόλα μαρῖνα. δύναμιν ἔχει καὶ αὐτὸ τὴν αὐτὴν τῷ πρὸ αὐτοῦ λευκοΐῳ.

Περὶ Κραταιογόνου. Κεφ. ρλθ'.

ΚΡΑΤΑΙΟΓΟΝΟΝ, οἱ δὲ κραταιόνον, φύλλα ἔχει ὅμοια τοῖς τοῦ μελαμπύρου (πλείους δὲ ἀπὸ μιᾶς ῥίζης φύονται βλαστοὶ γονατώδεις) καρπὸν δὲ ὅμοιον κέγχρῳ· φύεται ἐν συσκίοις καὶ φρυγανώδεσιν ὡς ἐπιτοπολὺ τόποις, ἰσχυρῶς δὲ δριμύ. Ἱστορεῖται δὲ ὑπό τινων ἡ πόσις τοῦ καρποῦ γυναῖκα ἀρρενοτόκον ποιεῖν, ἐάν τις μετὰ τὴν κάθαρσιν τῶν καταμηνίων πρὸ τοῦ πλησιάσαι πίνῃ νῆστις τρὶς τῆς ἡμέρας ὁλκὴν τριωβόλου μετὰ ὕδατος κυάθων β'. ἐπὶ ἡμέρας μ'. ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ ἀνὴρ πινέτω τὰς ἴσας ἡμέρας, καὶ πλησιαζέτω.

Lacuna ex vet. cod. legit φρυγανώδεσιν, id est, aridis.

Περὶ Φύλλου. Κεφ. ρμ'.

ΦΥΛΛΟΝ, οἱ δὲ ἐλαιόφυλλον, οἱ δὲ βρυωνίαν καλοῦσι· φύεται ἐν πέτραις. τὸ μὲν θηλυγόνον λεγόμενον, ὥσπερεὶ βρύον ἔχον, χλωρότερον ἐλαίας τὸ φύλλον· καυλὸν λεπτὸν, βραχύν· ῥίζαν λεπτήν· ἄνθος λευκὸν· καρπὸν μείζονα, ὥσπερ μήκωνος.

Marc. βρύον

Lacuna ex vet. cod. καρπὸν λεπτὸν μικρόν.

A rint, saturatiore verò ochræ colore: radix prægrandi bulbo similis est: quæ quidem trita potáque, aut cum melle & lana subdita in pesso, aquá & sanguinem inutilem educit. Folia verò trita illitáque, mammarum à partu inflammationes, necnon & oculorum epiphoras mitigant. Cæterùm & radix & folia igni ambu- B stis vtiliter imponuntur.

De Leucoio siue viola alba.

Cap. CXXXVIII.

LEVCOION vulgaris est notitiæ: sed est in floribus differẽtia. Nanque aut albi, aut lutei, aut cærulei, aut etiam purpurei reperiuntur. Est porrò leucoium luteum inter C cætera præcipui in medicina vsus: quippe cuius aridi flores feruefacti, in desessionibus valent contra vuluæ inflammationes, menstruáque pellunt. Cerato verò excepti, rimas sedis: cum melle autẽ, oris vlcera, quæ aphthæ dicuntur, sanant. At semen duûm drachmarũ põdere ex vino potum, aut cum melle subdi- D tum, menses, secundas & partus extrahit. Cęterùm radices ex aceto illitæ lienem reprimunt, & podagricos iuuant.

De Crataeogono. Cap. CXXXIX.

CRATÆOGONON, siue, vt alijs placet, Cratæonon, folia habet melampyri: plures autem ab vna radice emicant culmi genicula- E ti: semen est milio simile. Nascitur vt plurimum locis opacis & frutetosis. Est autem vehementer acre. Traditur à quibusdam, seminis potum efficere vt mulier virilis sexus fœtum pariat, siquidem post menses purgatos, anteaquam cum viro congrediatur, ter die ieiuna semen tribus obolis in aquæ cyathis duo- F bus, bibat, ad dies quadraginta: bibat & ipsum vir modo consimili, ac totidem etiam diebus, deindéq; cum illa coeat.

De Phyllo. Cap. CXL.

PHYLLON, alij elæophyllon, bryoniam alij nominãt: in saxosis nascitur. Ac illud quidem quod thelygonon dicitur, veluti bryon G oleæ pallidius gerit: folio verò est magis herbacei coloris: caule tenui, breui: radice gracili: flore albo: semine papaueris, maiusculo.

Arrhenogonon verò cætera antedicto simile: semine tantùm differt: habet enim racemosum, ei quodammodo simile quod, postquam defloruit olea, primulum emergit atque conspicitur. Perhibetur autem, arrhenogoni potu mares generari: thelygoni verò, fœminas. Hæc memoriæ prodidit Crateuas: quanquam talia mihi videtur historiatenus, tanquam fama auditionéve accepta, proponere.

De Orchi seu testiculo. Cap. CXLI.

ORCHIS, quē alij cynosorchin, quasi canis testiculum, vocant, folijs est circa caulis imam partem in terra stratis, "mollibus, oleæ similibus, at longioribus: caule palmari, in quo flores purpurascentes emicant: radice bulbosa, oblonga, gemina, angusta, oliuarum instar: quarũ vna superior est, altera inferior, & hæc quidem plenior ac mollior: illa durior ac rugosa. Radix cocta vt bulbus estur. Sed & de his radicib⁹ memoriæ proditur, si maiorem edant viri, mares generari: si minorem fœminæ, alterum sexum. Insuper autem proditum est, in Thessalia mulieres teneram è lacte caprino propinare ad excitandam libidinem: aridam verò, ad eandem inhibendam: atque ab vnius potu alterius vires exolui. Nascitur in saxosis & sabuletis.

Vel stillæ molli similibus, at angustioribus & lenibus.

De Testiculo altero.

Cap. CXLII.

Testiculus alter, quem alij, velut & Andreas, Serapiada vocant, propter radicis multiplicem vsum, folijs est porri, oblongis, at latioribus & pinguibus, ex alarum sinu inflexis: cauliculis palmaribus, ac floribus penè purpureis: radix autem subiacet testiculis similis. Hæc imposita œdemata dissipat, vlcera repurgat, herpetem sistit: fistulas quoque abolet, & illita partes inflammatas demulcet. Arida eadem inspersa nomas cohibet, sanátque putrescentia & cacoëthe oris vlcera. Aluum denique sistit, è vino pota. Sed & de hac radice eadem, quæ de antè memorata testiculi canini radice, narrantur.

A τὸ δὲ ἀρρενογόνον, τὰ μὲν ἄλλα ὅμοιον τῷ προειρημένῳ· καρπῷ δὲ διαφέρει· ἔχει γὰρ ὅμοιον* αὐτῇ ἐξωθηκυίας ἐλαίας βοτρυώδεσι. λέγεται δὲ, τὸ ἀρρενογόνον, ποθὲν, ἀρρενοτοκεῖν· τὸ δὲ θηλυγόνον, θηλυτοκεῖν. Ἱστορεῖ περὶ τούτων Κρατεύας· ἐμοὶ δὲ δοκεῖ τὰ τοιαῦτα μέχρι τῆς περὶ αὐτῶν ἱστορίας
B προάγειν.

Περὶ Ὄρχεως. Κεφ. ρμα.

De testiculo v. cod. quidã prorsus silent.

ΟΡΧΙΣ, ὃν δὲ κυνὸς ὄρχιν καλοῦσι, φύλλα ἔχει κατὰ γῆς ἐστρωμένα περὶ τὸν καυλὸν καὶ τὸν πυθμένα, *ἐλαίᾳ μαλακῇ ὅμοια, στενώτερα δὲ καὶ λεῖα, μακρότερα· καυλὸν σπιθαμῆς τὸ μῆκος, ἐφ'
C οὗ ἄνθη πορφυροειδῆ· ῥίζαν βολβοειδῆ, ἐπιμήκη, διπλῆν, στενήν, ὡς ἐλαίας, τὴν μὲν ἄνω, τὴν δὲ κατωτέρω. καὶ τὴν μὲν, *πλήρη· τὴν δὲ, μαλακὴν καὶ ῥυσσήν. ἐσθίεται δὲ ἡ ῥίζα ὡς βολβὸς ἑψηθεῖσα· καὶ περὶ ταύτης δὲ ἱστορεῖται, τὴν μὲν μείζονα ῥίζαν ὑπὸ ἀνδρῶν ἐσθιομένην, ἀρρενογόνον
D εἶναι· τὴν δὲ ἐλάττονα ὑπὸ γυναικῶν, θηλυγόνον. προσιστόρηται δὲ καὶ τὰς ἐν Θετταλίᾳ γυναῖκας, *τὴν μὲν ἁπαλὸν μετὰ αἰγείου γάλακτος ποτίζειν, ὡς παρορμᾶν τὰ ἀφροδίσια· τὴν δὲ ξηρὸν, πρὸς ἐπίσχεσιν καὶ ἔκλυσιν τῶν ἀφροδισίων· ἀναλύεσθαί τε τὸν ἕτερον ὑπὸ τοῦ
E ἑτέρου πινόμενον. φύεται δὲ ἐν λιθώδεσι καὶ ἀμμώδεσι τόποις.

V. σκίλλῃ

Περὶ Ὄρχεως ἑτέρου. Κεφ. ρμβ.

Ὄρχις ἕτερος, ὃν Σεραπιάδα ἕτεροι καλοῦσιν, ὡς καὶ Ἀνδρέας διὰ τὸ "πολύχρηστον τῆς ῥίζης· φύλλα ἔχει ἐοικότα "πράσῳ ἐπιμήκη, πλατύτερα δὲ καὶ "λιπαρά, ἐ-
F πικαμπῆ ἐν ταῖς μασχάλαις· καυλία σπιθαμιαῖα· ἄνθη δὲ ὑποπόρφυρα· ῥίζα δὲ ὑπεστιν "ὀρχιδίοις ὁμοία. Ἥτις δύναμιν ἔχει καταπλαττομένη οἰδημάτων σκεδαστικήν, καὶ ἑλκῶν ἀνακαθαρτικήν, καὶ "ἕρπητος ἐφεκτικήν. ἀνασκευάζει δὲ καὶ σύριγγας, καὶ τὰ φλεγμαίνοντα παρηγο-
G ρεῖ καταπλασσομένη. ξηρὰ δὲ "ἐπιπασσομένη, νομὰς ἵστησι· καὶ τὰ ἐν σηπεδόνι καὶ στόματι κακοήθη ἰᾶται· ἵστησι δὲ καὶ "κοιλίαν σὺν οἴνῳ ποθεῖσα. ἱστορεῖται δὲ καὶ περὶ ταύτης, ὅσα καὶ περὶ τοῦ κυνὸς ὄρχεως.

Pena legit πολύχρηστον.
Ald. πρασίῳ. Sic Dod.
V. μαλακά, & sequentia delet vsque ad καυλία
Al. ῥαβδίοις, sed malè.
V. caret.
Sic vetus Lacunæ codex. at vulg. exempl. carent.
Al. νομάς

Περὶ Σατυρίου. Κεφ. ρμγʹ.

Σατύριον, ὃ οἱ δὲ τρίφυλλον καλοῦσιν, ἐπειδὴ ὡς ἐπὶ τὴν γῆν φύλλα τρία φέρει κεκλασμένα, λαπάθῳ ἢ κρίνῳ ὅμοια, ἐλάττονα μέντοι καὶ ἐνερευθῆ· καυλὸν δὲ ψιλόν, μακρόν, ὡς πήχεως· ἄνθος κρινοειδές, λευκόν· ῥίζαν βολβώδη, ὅσον μῆλον, πυῤῥάν· τὰ δὲ ἐντὸς λευκήν, ὥσπερ ᾠόν· γευομένῳ γλυκεῖαν καὶ εὔστομον· ταύτην δεῖ πίνειν ἐν οἴνῳ μέλανι αὐστηρῷ πρὸς ὀπισθότονον. καὶ εἰ βούλει γυναικὶ συνουσιάσαι, χρῆσαι. φασὶ γὰρ αὐτὴν καὶ ὁρμὴν κινεῖν τὴν ἐπὶ συνουσίᾳ.

Marc. ὡς ἐπὶ τὸ πολύ. Lacuna verò legit in antiquo ἐπειδὴ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ φύλλα τρία φέρει, ἐπὶ γῆς κεκλασμένα. Sic & Serapio & Oribas. Vulg. cod. κρινοειδές.

Hæc non habet Ald. codex, nisi inter notha.

Περὶ Σατυρίου ἐρυθρονίου. Κεφ. ρμδʹ.

Σατύριον δὲ ἐρυθρόνιον, οἱ δὲ σατύριον ἐρυθραϊκόν, ἔχει σπέρμα λινοσπέρμῳ ἐμφερές, μεῖζον δὲ καὶ ῥωμαλέον καὶ στίλβον, καὶ λεῖον, ὅπερ ἱστορεῖται καὶ αὐτὸ συνουσίας ἐγείρειν ὥσπερ καὶ ὁ σκίγκος. ἔστι δὲ τῆς ῥίζης αὐτοῦ ὁ μὲν φλοιὸς ὑπίσχνος καὶ πυῤῥός· τὸ δὲ ἔνδοθεν λευκόν, γευομένῳ εὔστομον καὶ γλυκύ. φύεται ἐν εὐηλίοις καὶ ὀρεινοῖς τόποις. ἱστορεῖται δὲ ὅτι καὶ εἰς τὴν χεῖρα ληφθεῖσα ἡ ῥίζα, ἐρεθίζει πρὸς ἀφροδίσια· σὺν οἴνῳ δὲ ποθεῖσα, μᾶλλον.

Marc. ἐρυθρόκοκκον

V. addit, οἱ δὲ μόλιον τὸ ἐν ὕδασιν. quod inter notha legitur.

Orib. πυκνὸς

Περὶ Ὁρμίνου. Κεφ. ρμεʹ.

Ὅρμινον ἥμερον, πόα ἐστὶν ἐμφερὴς πρασίῳ τοῖς φύλλοις. καυλὸς δὲ τετράγωνος ἡμιπηχυαῖος· περὶ ὃν ἐξοχαὶ ὅμοιαι λοβοῖς ὡς ἐπὶ τὴν ῥίζαν νενευκυῖαι, ἐν αἷς σπέρμα διάφορον· ἐπὶ μὲν γὰρ τοῦ ἀγρίου στρογγύλον εὑρίσκεται φαιόν· ἐπὶ δὲ τοῦ ἑτέρου, ἐπίμηκες καὶ μέλαν, οὗ περ ἡ χρῆσις. δοκεῖ δὲ καὶ τοῦτο σὺν οἴνῳ πινόμενον, συνουσίαν παρορμᾶν. ἀποκαθαίρει δὲ σὺν μέλιτι ἄργεμα, λευκώματα, καταπλασθὲν δὲ μεθ' ὕδατος καὶ οἰδήματα διαφορεῖ, καὶ σκόλοπας ἐπισπᾶται. καὶ ἡ πόα δὲ καταπλασθεῖσα, τὰ αὐτὰ ποιεῖ. τὸ δὲ ἄγριον ἰσχυροτέραν ἔχει τὴν δύναμιν. ὅθεν μίγνυται καὶ συγχρίσμασι, μάλιστα δὲ τῷ γλευκίνῳ.

Vulg. exempl. addunt ἡμέρου

Περὶ Ἡδυσάρου. Κεφ. ρμςʹ.

Ἡδύσαρον δὲ ὑπὸ τῶν μυρεψῶν καλούμενον πελεκῖνος, θάμνος ἐστὶ φυλλάρια ἔχων ἐρεβίνθῳ ὅμοια, λοβοὺς δὲ

A *De Satyrio. Cap. CXLIII.*

Satyrium alij trifoliũ vocant; quoniam vtplurimum terna folia in terram conuexa proferat, rumici aut lilio similia, attamẽ minora atq; rubescentia: caulem gerit nudũ, cubitalem: florẽ lilij effigie, candidũ: radicem bulbosam, mali magnitudine, rufam, intus verò albam, oui B instar, sapore dulcem oríque gratã. Hanc in vino nigro austero bibere oportet, contra opisthotonon. Ipsa quoque vtere, si cum muliere rẽ habere volueris. Eam enim etiam ad venereos impetus concitatricẽ vim habere affirmant.

De Satyrio erythronio.

C *Cap. CXLIIII.*

Satyrium erythronium siue erythraïcum, semen habet lini similitudine, at maius, firmum, splendẽs ac læue: quod fertur etiam nõ secus atque scincus libidinem excitare. Est verò cortex radicis aliquantum gracilis ac rufus: interna autẽ pars D alba, sapore dulci, oríque grata. In apricis & montosis locis enascitur. Proditur & radix, si modò manu teneatur, venerẽ stimulare, eóque magis, si bibatur in vino.

De Hormino. Cap. CXLV.

Horminum herba est folijs marrubio similis: caule quadrã-E gulo, semicubitali, circa quem eminentiæ siliquis similes conspiciuntur, quæ quidem radicẽ versus spectant, & in quibus semen diuersum recluditur. Siquidẽ in syluestri rotundum fuscúmque reperitur, at in altero oblongum & nigrius, cuius & vsus est. Creditur enim in vino bibitum, etiam venerem stimulare. F Purgat verò cum melle oculorũ argema & albugines: illitúmque ex aqua, etiã œdemata discutit, & infixos aculeos è corpore extrahit. Sed & imposita herba hæc eadẽ præstat. Syluestre autẽ magis viribus pollet: quamobrem etiam vnguentis, præsertímque gleucino immiscetur.

G *De Hedysaro. Cap. CXLVI.*

Hedysarum, quod vnguentarij pelecinum, id est, securidacam, vocant, frutex est minutis folijs, ciceri similibus: siliquis verò

cornicula referentibus, in quibus semen fuluum, quod ancipitem securim æmulatur (vnde & nomen accepit) gustu amarum, stomachóque in potu vtile. Additur & in antidota. Cum melle verò subditum, ante coitum spem partus adimere creditur. Cæterùm inter triticum & hordea nascitur.

De Onosmate. Cap. CXLVII.

ONOSMA, alij osmadem, alij phlonitim, alij denique ononim vocant: folia habet ad similitudinẽ anchusæ, oblonga, mollia, quatuor digitorum longitudine & vnius latitudine, in terra iacentia, denique anchusæ folijs quàm simillima. Est autem sine caule, sine semine, sine flore. Radicula verò subest longiuscula, infirma, tenuis, ac modicè rubescens. Gignitur in asperis. Folia in vino pota partus extrahunt. Sed & prægnans si herbam eam supergrediatur, abortum facere dicitur.

De Nymphæa. Cap. CXLVIII.

NYMPHÆA in paludibus stagnantibúsq; aquis nascitur: folia verò habet Ægyptiæ fabæ similia, at minora oblongioráque, plura ab vna eadémque radice prodeuntia: quorum alia super aquam quodammodo extant, alia in ea ipsa demerguntur: florẽ album, lilio similem, in quo medium croceũ est. At cùm defloruerit, calyculus rotundus, figura malo aut papaueris capiti similis, idémq; niger, extuberat: in quo semen nigrum, latum, densum, atque gustanti lẽtum glutinosúmve recluditur. Caulis est læuis, minimè crassus, niger, Ægyptiæ fabæ cauli similis: radix nigra, scabra, clauæ similis, quę autumno secatur. Ea sicca, cum vino pota, cœliacis ac dysentericis auxiliatur, lienémque consumit. Stomachi quoque ac vesicæ doloribus sedandis ipsa radix imponitur, & alphos ex aqua emẽdat: alopecijs etiamnum cum pice imposita medetur. Eadẽ contra veneris insomnia bibitur, siquidẽ illa in totũ adimit: quin & aliquot diebus cõtinẽter epota, genitale ita infirmat, vt arrigi minimè possit. Idẽ porrò seminis quoque poti effectus est. Cæterùm à nymphis nymphææ nomen sibi vendicasse creditur, quoniam loca amet aquosa. Plurima autem

A κερατίοις ἐοικότας· ἐν οἷς τὸ σπέρμα πυρρὸν, ὅμοιον πελέκει ἀμφιστόμῳ, ὅθεν καὶ ὠνόμασται· πικρὸν γεῦσαι μὲν· εὐστόμαχον, ποθέν. μίγνυται δὲ καὶ ἀντιδότοις. σὺν μέλιτι δὲ προστεθὲν πρὸ τῆς μίξεως, ἀτόκιον εἶναι δοκεῖ. φύεται δὲ ἐν κριθαῖς καὶ πυροῖς.

Περὶ Ὀνόσματος. Κεφ. ρμζ΄.

B ΟΝΟΣΜΑ, οἱ δὲ ὀσμάδα, οἱ δὲ φλονῖτιν, οἱ δὲ ὄνονιν καλοῦσι, τὰ μὲν φύλλα ἔχει ὅμοια τοῖς τῆς ἀγχούσης, προμήκη, μαλακὰ, ὡς τετραδάκτυλα τὸ μῆκος, τὸ δὲ πλάτος δακτύλου, ἐπὶ γῆς κατεστρωμένα, ἐμφερέστατα τοῖς τῆς ἀγχούσης. ἔστι δὲ ἄκαυλος, ἄκαρπος, ἀνανθής· C ῥιζίον δὲ ὕπεστιν ὑπομῆκες, ἀσθενὲς, λεπτὸν, ἐνερευθὲς ἡσυχῆ· φύεται δὲ ἐν τραχέσι τόποις. Τούτου τὰ φύλλα ἐν οἴνῳ ποθέντα, ἔμβρυα ἄγει· φασὶ δὲ ὅτι κἂν ἔγκυος ὑπερβῇ τὴν " πόαν, ἐκτιτρώσκει. Lacuna legit in vet.cod. ῥίζαν.

Περὶ Νυμφαίας. Κεφ. ρμη΄.

ΝΥΜΦΑΙΑ φύεται ἐν ἕλεσι καὶ ὕδασι στασίμοις· D φύλλα δὲ ἔχει ὅμοια κιβωρίῳ, σμικρότερα δὲ καὶ ἐπιμηκέστερα, ποσῶς ὑπερέχοντα τοῦ ὕδατος. τὰ δὲ καὶ ἐν αὐτῷ τῷ ὕδατι, πλείονα ἐκ τῆς αὐτῆς ῥίζης· ἄνθος δὲ λευκὸν, ὅμοιον κρίνῳ, ἔχον κροκῶδες τὸ μέσον. ὅταν δὲ ἀπανθήσῃ, στρογγύλον, μήλῳ παραπλήσιον τῇ περιφερείᾳ γίνεται, E ἢ μήκωνος κεφαλῇ, μέλαν· ἐν ᾧ καρπὸς μέλας, " πλατὺς, πυκνὸς, γευομένῳ γλίσχρος· ὁ δὲ καυλὸς λεῖος, οὐ παχὺς, μέλας, ὅμοιος τῷ τοῦ κιβωρίου· ῥίζα μέλαινα, " τραχεῖα, ῥοπαλοειδὴς, ἥτις τέμνεται φθινοπώρῳ. Ξηρὰ δὲ σὺν οἴνῳ ποθεῖσα, κοιλιακοὺς ὠφελεῖ, δυσεντερικούς, καὶ σπλῆνα τήκει. καταπλάσσεται δὲ F πρὸς στομάχου καὶ κύστεως ἀλγήματα ἡ ῥίζα, " καὶ ἀλφοὺς σμήχει σὺν ὕδατι. ἀλωπεκίας τε σὺν πίσσῃ ἐπιτεθεῖσα ἰᾶται. πίνεται δὲ ἡ " ῥίζα καὶ πρὸς ὀνειρωγμούς· περιαιρεῖται γὰρ τούτους· ἀτονίαν τε ἐργάζεται αἰδοίου πρὸς ὀλίγας ἡμέρας, εἴ τις ἐνδελεχῶς G πίνοι. τὸ αὐτὸ δὲ ποιεῖ καὶ τὸ σπέρμα ποθέν. δοκεῖ δὲ ὠνομάσθαι " νυμφαία, διὰ τὸ ἔνυδρον φιλεῖν τόπον. εὑρίσκεται δὲ

V. tantum πικρὸς pro his πλατὺς, πυκνὸς

Orib. παχεῖα

V. vsque ad ἰᾶται caret.

V. omittit.

V. ἀπὸ νυμφῶν

Orib. κολωνίᾳ

πολλὴ ἐν Ἤλιδι ἐπὶ τοῦ Ἀνύγρου ποταμοῦ, καὶ τῆς Βοιωτίας ἐν Ἁλιάρτῳ. A

Περὶ Νυμφαίας ἄλλης. Κεφ. ρμθʹ.

V. non habet.

Al. τέφρα

Γίνεται καὶ ἄλλη νυμφαία, ἧς τὸ ἄνθος βλέφαρον λέγεται, φύλλα ἔχουσα ὅμοια τῇ προειρημένῃ· ῥίζαν μέντοι λευκὴν καὶ τραχεῖαν ἔχει, ἄνθος μήλινον, στίλβον, ὅμοιον ῥόδῳ. ποιεῖ δὲ ἡ ῥίζα καὶ B τὸ σπέρμα πρὸς ῥοῦν γυναικεῖον ἐν οἴνῳ μέλανι πινόμενον. φύεται ἐν τοῖς περὶ Θεσσαλίαν τόποις κατὰ τὸν Πηνειὸν ποταμόν.

Addit Lacuna ex antiquo codice παραθαλασσίοις

Περὶ Ἀνδροσάκους. Κεφ. ρνʹ.

Al. ὑδρόσακες

Al. ἔμφυλλος

Al. ἐπὶ τῇ κεφαλῇ

ΑΝΔΡΟΣΑΚΕΣ γίνεται μὲν ἐν Συρίᾳ ἐν παραθαλασσίοις τόποις· πόα C δέ ἐστι *λεπτή, λεπτόκαρφος, πικρά, ἄφυλλος, θυλάκιον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἔχουσα περιεκτικὸν σπέρματος. Δύναμιν δὲ ἔχει ποθεῖσα σὺν οἴνῳ < βʹ. πλῆθος, οὖρα πολλὰ ἐπὶ ὑδρωπικῶν ἄγειν. καὶ τὸ ἀφέψημα δὲ τῆς πόας καὶ ὁ καρπὸς πινόμενος, τὸ αὐτὸ ποιεῖ· κατα- D πλάσσεται δὲ καὶ ἐπὶ ποδαλγικῶν ὠφελίμως.

Addit Lacuna ex v. cod. αὐτάρκης μετ᾽ οἴνου.

Περὶ Ἀσπληνίου. Κεφ. ρναʹ.

Leg. πτέρυγα καλοῦσιν. Corn. πτέριν

V. delet.

V. conclusa delet.

ΑΣΠΛΗΝΟΝ, οἱ δὲ σκολοπένδριον, οἱ δὲ σπλήνιον, οἱ δὲ ἡμιόνιον, οἱ δὲ πτέρυξ, φύλλα ἔχει σκολοπένδρᾳ τῷ θηρίῳ ὅμοια, πλείονα ἀπὸ μιᾶς ῥίζης περιεχό- E μενα. φύεται ἐν *τοίχοις καὶ πέτραις ταῖς ἀπὸ κοχλάκων παλισκίοις· ἄκαυλα, [ἀνανθῆ, ἄκαρπα] ἐντετμημένα ὡς τὰ τοῦ πολυποδίου, κάτωθεν ὑπόξανθα, καὶ δασέα, ἄνωθεν δὲ χλωρά. Δύναμιν δὲ ἔχει τὰ φύλλα ἀποζεσθέντα σὺν ὄξει καὶ πινόμενα ἐπὶ ἡμέρας μʹ· σπλῆνα τήκειν· F δεῖ δὲ καταπλάσσειν καὶ τὸν σπλῆνα τοῖς φύλλοις λείοις σὺν οἴνῳ. βοηθεῖ καὶ στραγγουρίᾳ καὶ λυγμῷ, καὶ ἰκτέρῳ, καὶ λίθους τοὺς ἐν κύστει θρύπτει. δοκεῖ δὲ ἀτόκιος εἶναι καθ᾽ ἑαυτήν, καὶ μετὰ ἡμιόνου σπληνὸς περιαπτομένη· ἀσελήνου δὲ νυκτός φασι δεῖν αὐτὴν ὀρύσσειν εἰς ἀτόκιον. G

Add. Lacuna ex vet. cod. καὶ δυσουρίᾳ

Περὶ Ἡμιονίτιδος. Κεφ. ρνβʹ.

V. addit, ἢ ἑτέρου εἴδους σκολοπενδρίου

ΗΜΙΟΝΙΤΙΣ, οἱ δὲ σπλήνιον, φύλλον ἀφίησιν ὅμοιον δρακοντίῳ, μη-

inuenitur in Helide, Anygro amne, & in Bœotiæ Aliarto.

De Nymphæa altera. Cap. CXLIX.

EST & altera Nymphæa, cuius flos blephara dicitur, folijs antedictæ similis, at radice alba simul & aspera, flore luteo, splendente, rosæ simili. Radix & semen ad inhibenda fœminarum profluuia efficaciter ex vino nigro bibuntur. Nascitur autem in Thessalia, iuxta Peneum amnem.

De Androsace. Cap. CL.

ANDROSACES in maritimis Syriç nascitur, herba verò est alba, tenuibus cirris, amara, sine folijs, folliculum habēs in cacumine, quo semen continetur. Ea drachmis duabus in vino pota, copiosam hydropicis vrinam ciet. Quin & herbæ decoctum, seménque largius ex vino potum, eundem præbet effectum. Vtiliter quoque podagricis illinitur.

De Aspleno. Cap. CLI.

ASPLENON aliqui scolopendrium, alij splenium, alij hemionion, alij denique pteryga vocant. Folijs est scolopendræ animali similibus, plurib⁹ ab vna radice sparsis in ambitum. Nascitur in petris parietibúsque confectis è calculis silicibúsve, iísque opacis. Nec verò caulem, nec florem, nec semen habet: folia autem filiculæ modo incisuris diuiduntur, subter flauescentia hirsutáque, supernè verò viridia. Vim hanc habet foliorum in aceto decoctum, vt per dies XL potum lienem absumat. Sed & folijs è vino tritis lienem illini oportet. Stranguriæ quoque, singultui, & regio morbo subuenit, atque calculos vesicæ comminuit. Cæterùm sperma partus adimere creditur tum per sese, tum etiam cum muli liene amuleti instar adalligata. Verùm in eum vsum tradunt nocte quapiam illuni effodiendam.

De Hemionitide. Cap. CLII.

HEMIONITIN sunt qui splenium vocent. Folium emittit simile dracunculi, curuatæ in cornua

lunæ modo sinuatum. Radices subiacent multæ, eæq; tenues: sed neque caulem, neque semen, neque florem profert. In saxosis hæc herba nascitur, astringente sapore prædita, & ex aceto pota lienem quoq; absumit.

De Anthyllide. Cap. CLIII.

ANTHYLLIS duûm est generum: quædam enim folijs est mollibus, alioqui lenticulæ simillimis, & ramulis palmi altitudine rectis, radice tenui & parua. Nascitur in sabulosis, apricis, subsalsa gustanti. Altera est folijs ramusculísque chamæpityi similis, hirsutior tamen, breuior & asperior, flore purpureo, & odoris admodum grauis: radice cichorij. Hæc drachmis quatuor bibita, vrinæ difficultate laborantibus & nephriticis plurimùm prodest. Tritæ verò vteri inflammationes emolliunt, cum rosaceo & lacte subditæ, ac vulneribus quoque medentur. Quæ autem chamæpityos similitudinẽ refert, præter alia etiam comitiales sanat cum aceto mulso pota.

De Anthemide. Cap. CLIIII.

ANTHEMIDEM alij leucanthemon, alij eranthemon, quoniam vere floreat, alij chamæmelũ, quoniam odorẽ mali habeat, nonnulli melanthemon, alij chrysocomen, alij denique calliam vocant. Huius genera tria flore tantùm distantia: rami dodrantales, fruticosi, alis multis concaui: foliola parua, tenuia, numerosa: rotunda item capitula, intus quidem auri colore fulgentia, foris verò orbiculato ambitu floribus circundata candidis, aut melinis, aut purpureis, magnitudine foliorum rutæ. Nascitur in asperis, & iuxta semitas. Colligitur vere. Vim habent radices, flores & herba ipsa, excalfaciendi extenuandíque: seu potu seu insessione pellunt menstrua, partus, calculos & vrinas. Propinantur & aduersus inflationes & ilei tormenta. Sed & regium morbum expurgant, atque hepaticis medẽtur: decoctum quoque vesicæ fotibus accommodatur. Ex omnibus autem hisce generibus ad calculos efficacissima est

A νοειδές· ῥίζαι δὲ ὕπεισι πολλαί, λεπταί· οὔτε δὲ καυλόν, οὔτε καρπόν, οὔτε ἄνθος φέρει. φύεται ἐν πετρώδεσι τόποις. γευσαμένῳ δὲ ἡ πόα στυπτική· ἥτις σὺν ὄξει ποθεῖσα, τήκει σπλῆνα.

Περὶ Ἀνθυλλίδος. Κεφ. ρνγ'.

ΑΝΘΥΛΛΙΣ διττή· ἡ μὲν γὰρ φακῷ
B παραπλήσια φύλλα ἔχει, καὶ κλωνία σπιθαμῆς ὕψος, "ὀρθὰ δέ, καὶ τὰ φύλλα μαλακά. ῥίζα δὲ λεπτή, μικρά. φύεται ἐν "ὑφάμμοις τόποις καὶ εὐηλίοις, "γευομένῳ ὕφαλμος. ἡ δ' ἑτέρα χαμαιπίτυϊ τὰ φύλλα καὶ τὰ κλωνία ἔοικε, δασυτέρα μέντοι [καὶ βραχυτέρα, καὶ τραχυτέρα]
C τὸ δ' ἄνθος πορφυροῦν, "βαρύοσμον ἰσχυρῶς· ῥίζα ὥσπερ κιχωρίου. Δύναται δὲ ἰσχυρῶς δυσουροῦσι καὶ νεφριτικοῖς πινομένη βοηθεῖν, πλῆθος < δ'. ἐκμαλάσσουσι δὲ "φλεγμονὰς τὰς ἐν ὑστέρᾳ λεῖαι, σὺν ῥοδίνῳ καὶ γάλακτι προστεθεῖσαι· ἰῶνται δὲ καὶ τραύματα. ἡ δὲ τῇ χαμαιπίτυϊ ὁ-
D μοία, μετὰ τῶν ἄλλων καὶ ἐπιληπτικοὺς ἰᾶται σὺν ὀξυμέλιτι πινομένη.

V. ὁμοίως δὲ καὶ τὰ βίφυλλα μαλ
Sic v.cod. Plin. sabulosis. Vulg. ex. ὑφαλμυροῖς. subsalsis.
V. nõ habet γευ. ὕφ.
Orib non legit conclusa.
V. addit, δασύτερον.
Sic v.cod. Lac. at vulg. exempl. φλέγματα ἐν

Περὶ Ἀνθεμίδος. Κεφ. ρνδ'.

ΑΝΘΕΜΙΣ, οἱ δὲ λευκάνθεμον, οἱ δὲ ἠράνθεμον, διὰ τὸ ἀνθεῖν ἐπὶ ἔαρος, οἱ δὲ χαμαίμηλον, διὰ τὴν πρὸς τὰ μῆλα ὁμοιότητα τῇ ὀσμῇ, οἱ δὲ μελάνθεμον,
E οἱ δὲ "χρυσοκόμην, οἱ δὲ καλλίαν καλοῦσι· ταύτης εἴδη τρία ἄνθεσι μόνον διαφέροντα· κλῶνες "σπιθαμιαῖοι, θαμνοειδεῖς, μασχάλας ἔχοντες πολλάς, *κλωνάρια μικρά, λεπτά, πολλά, κεφάλια περιφερῆ· ἔνδοθεν μὲν "*χρυσίζοντα ἄνθη, ἔξωθεν δὲ περίκειται κυκλοτερῶς λευκά,
F ἢ μήλινα ἢ πορφυρᾶ, κατὰ μέγεθος πηγάνου φύλλων· φύεται ἐν τόποις τραχέσι καὶ παρὰ τὰς ὁδούς· συλλέγεται δὲ ἔαρος. Δύναμιν δὲ ἔχουσιν αἱ ῥίζαι καὶ τὰ ἄνθη καὶ ἡ βοτάνη θερμαντικήν, λεπτυντικήν· πινόμεναι δὲ καὶ ἐγκαθιζόμεναι, καταμήνια ἄγουσι καὶ ἔμβρυα, καὶ λίθους, καὶ οὖρα· *ποτίζεται δὲ καὶ πρὸς
G ἐμπνευματώσεις καὶ εἰλεούς, καὶ ἴκτερον δὲ ἀποκαθαίρουσι, καὶ ἡπατικοὺς ἰῶνται. καὶ τὸ ἀφέψημα δὲ αὐτῶν εἰς πυρίας λαμβάνεται τὰς πρὸς κύστιν. πρακτικώτερον δὲ τοῖς λιθιῶσι

Orib. χρυσοκαλλίαν
Marc. διασπιθαμιαῖοι
V. addit λευκὸν καὶ χρυσίζον ἀνθήλιον ἔχοντα

τὸ πορφυρανθὲς, ὅπερ τοῖς ὅλοις ἐστὶ μεῖζον, ἰδίως ἠράνθεμον καλούμενον. τὸ δὲ λευκάνθεμον καλούμενον, οὐρητικώτερον, καὶ τὸ χρυσάνθεμον. θεραπεύουσι δὲ καὶ αἰγίλωπα καταπλασσόμενα· διαμασώμενα δὲ, καὶ ἄφθας ἰῶνται. χρῶνται δέ τινες καὶ * συγκλύσματι μετ' ἐλαίου, λειοτριβοῦντες αὐτὰ πρὸς ἀνασκευὴν τῶν περιοδικῶν πυρετῶν. ἀποτίθεσθαι δὲ δεῖ τὰ φύλλα καὶ τὰ ἄνθη, ἕκαστον αὐτῶν κόπτοντας ἰδίᾳ, καὶ ἀναλαμβάνοντας τροχίσκους, τὴν δὲ ῥίζαν ξηραίνοντας. χρείας δὲ ἐπιγινομένης, διδόναι ὁτὲ μὲν τῆς βοτάνης μέρη β'. ὁτὲ δὲ τοῦ ἄνθους ἢ τῆς ῥίζης μέρος ἕν. ὁτὲ δὲ τοὔναντίον, τοῦ ἄνθους μὲν β'. τῆς δὲ βοτάνης ἕν, ἐναλλὰξ διπλασιάζοντας παρ' ἡμέραν· πίνειν δὲ δεῖ ἐν οἰνομέλιτι κεκραμένῳ.

A quæ florem purpureũ habet, quæq; omni ex parte cæteris maior ampliórque est: hanc propriè Eranthemon vocát. Ea verò cui leucanthemo nomen est, item quæ chrysanthemon dicitur, potentiùs vrinam ciunt: ægilopijs quoque illitæ medentur, & commanducatę vlcerum eruptiones in ore sanant. Nonnulli B ijs in farinam tritis cum oleo vtuntur ad illitiones, ídq; ad febres periodicas abigendas. Flores autem ac folia, singula inquam seorsim tusa & in pastillos digesta, recondi oportet: radix verò priùs exiccanda est. Ac vbi vsus exigit, modò herbæ partes duæ dari debent, modò floris aut radicis pars vna: aliâs contrà C floris partes duę & herbæ pars vna, vicissim duplicato pondere alternis diebus. Bibere autem oportet in vino mulso diluto.

Περὶ Παρθενίου. Κεφ. ρνε'.

ΠΑΡΘΕΝΙΟΝ, οἱ δὲ ἀμάρακον, οἱ δὲ λευκάνθεμον, φύλλα ἔχει ὅμοια "κορίῳ, λεπτά· ἄνθη λευκὰ κύκλῳ, τὸ δὲ μέσον μήλινον, ὀσμῇ ὑπόβρωμον, τῇ δὲ γεύσει πικρίζον. Δύναται δὲ ξηρὰ σὺν ὀξυμέλιτι ἢ σὺν ἁλσὶ ποθεῖσα, ὡς τὸ ἐπίθυμον, φλέγμα καὶ χολὴν * ἄγειν κάτω· ὥστε ἀσθματικοῖς ὠφελεῖν, καὶ μελαγχολικοῖς. ἡ πόα δὲ χωρὶς τοῦ ἄνθους, ὠφελίμως ἐπὶ λιθιώντων καὶ ἀσθματικῶν ποτίζεται. τὸ δὲ ἀφέψημα αὐτῆς, ἐγκάθισμα ὑστέρας ἐσκληρυμμένης καὶ φλεγμαινούσης ἐστί. καταπλάσσεται δὲ καὶ πρὸς ἐρυσιπέλατα καὶ φλεγμονὰς σὺν τοῖς ἄνθεσιν.

Al. margo, χαμαιμήλῳ

Lacuna add. ex v. cod. καὶ οἴνῳ

De Parthenio. Cap. CLV.

PARTHENIVM aliqui amaracum, alij leucanthemon vocant: folijs est coriandri, tenuibus, flori- D bus per ambitum albis, in medio verò melinis, odore subuiroso & sapore subamaro. Siccatum cum aceto mulso aut sale potum, æquè ac epithymũ pituitam & bilem atram detrahit, suspiriosísque ac melancholicis prodest. At herba citra florẽ calculosis & anhelatoribus magna vtilitate propinatur. Ipsius ve- E rò decoctum, ad insidendum valet in vuluarum duritijs & inflammationibus. Sed & ipsa cum floribus, erysipelatis & inflãmationibus imponitur.

Περὶ Βουφθάλμου. Κεφ. ρνς'.

ΒΟΥΦΘΑΛΜΟΝ (οἱ δὲ κάχλαν καλοῦσι) "καυλία ἀνίησι τρυφερά, ὑπόλεπτα· φύλλα δὲ μαραθώδη· ἄνθη μήλινα, μείζονα τῆς ἀνθεμίδος, ὀφθαλμοειδῆ· ὅθεν καὶ ὠνόμασται· φύεται δὲ ἐν πεδίοις καὶ περὶ τὰς πόλεις. Ταύτης τὰ ἄνθη λεῖα σὺν κηρωτῇ, οἰδήματα καὶ σκληρίας "διαφορεῖ· φασὶ δὲ ὅτι ἐν τῷ βαλανείῳ μετὰ τὸ ἐξελθεῖν πινόμενον, εὔχροιαν "ποιεῖ πρὸς χρόνον τινὰ τοῖς ἰκτερικοῖς.

Ald. καυλὸν ἀνίησι τρυφερὸν ὑπόλεπτον.

V. add. σπλῆνας διαχεῖ

V. περιποιεῖ

De Buphthalmo. Cap. CLVI.

F BVPHTHALMVM (quidam cachlan vocant) teneros emittit cauliculos, & quodámodo tenues, folia fœniculi, flores melinos, maiores quàm anthemidis, oculorum similitudine: vnde & herba nomen traxit. In campestribus & circa oppida nascitur. Huius flores triti cũ cerato œdemata duritiásque discu- G tiunt. Aiunt verò, post exitum à balneo epotam, regio morbo correptis ad tempus aliquod colorem gratiorem facere.

De Paeonia. Cap. CLVII.

Sic Apul. à [illegible]

PÆONIA siue glycyside quibusdam " pentorobon dicitur: sunt qui Idæos dactylos radicem pæoniam vocent. Caulis ferè in duorũ dodrantum altitudinem adolescit, adnascente numerosa sobole comitatus: ac mari quidem folia sunt qualia iuglandis, fœminæ verò incisuris Smyrnij modo diuisa. Summo caule fert vtraq; siliquas quasdam, veluti Græcas nuces: quibus dehiscentibus grana multa rubentia, parua, acinis punicorum similia inueniuntur, & inter hæc media quinque aut sex, nigra, purpurea. Radix maris digitali ferè est crassitudine, & palmi longitudine, gustu astringens, candida: fœminæ verò radicibus ceu glandes septem octóve adhærent, quales hastulæ regiæ radicibus adnascuntur. Radix fœminis à partu non purgatis exhibetur: ciet quoque menses nucis Græcæ magnitudine pota: vétris etiam doloribus in vino bibita auxiliatur. Prodest & arquatis, iisq; qui renum aut vesicæ cruciatibus infestantur. Eadem decocta in vino potáque aluum sistit. Seminis autem granula decem duodecimve rubentia in vino nigro & austero pota, sanguinolentum fluorem muliebrem sistũt: stomachicisque, qui erosiones ventriculi sentiunt, comesta opitulantur. Quin & à puerulis pota esitatáve, initia calculi eximunt. Quę verò nigra sunt grana, " suppressionibus nocturnis quas ephialtas vocant, vuluæque strágulationibus ac vteri dolorib⁹, numero quindecim, in aqua mulsa aut vino pota, auxiliãtur. Cęterũ nascitur pæonia in altissimis mõtibus, eorúmq; verticibus.

Plin. faunorũ in quiete ludibrijs

Περὶ Παιονίας. Κεφ. ρνζ.

A ΠΑΙΟΝΙΑ, ἢ γλυκυσίδη, οἱ δὲ "πεντόβοϱον· οἱ δὲ Ιδαίους δακτύλους τὴν ῥίζαν παιονίαν καλοῦσι. καυλὸς ὡς διασπιθαμιαῖος "φύεται, παραφυάδας ἔχων πολλάς· φύλλα δὲ ἡ μὲν ἄῤῥην βασιλικῇ καρύᾳ ὅμοια· ἡ δὲ θήB λεια ἀπέσχισται τὰ φύλλα ὥσπερ σμύρνιον. λοβοὺς δέ τινας ἀνίησιν ἐπ' ἄκρου τοῦ καυλοῦ, ἀμυγδάλοις ὁμοίους· ὧν ἀνεῳχθέντων εὑρίσκονται ἐρυθροὶ κόκκοι πολλοί, μικροί, ἐμφερεῖς τοῖς τῆς ῥοιᾶς, ἐν μέσῳ δὲ μέλανες, ἐμπόρφυροι, ε' ἢ ϛ'. ῥίζα δὲ τῆς μὲν ἄῤῥενος, "περὶ δακτύλου πάC χος, μῆκος δὲ σπιθαμῆς, γευομένῳ στύφουσα, "λευκή· ἐπὶ δὲ τῆς θηλείας, παραφυάδας ὥσπερ βαλάνους ἔχουσα ζ'. ἢ η'. ὥσπερ ἀσφόδελος. Δίδοται δὲ γυναιξὶν ἡ ῥίζα ταῖς ἐκ τόκου μὴ καθαιρομέναις· κινεῖ δὲ καὶ τὰ καταμήνια, ἀμυγδάλου μέγεθος πινομένη· D ταῖς τε κατὰ γαστέρα ὀδύναις βοηθεῖ, ποθεῖσα ἐν οἴνῳ. ὠφελεῖ δὲ καὶ ἰκτερικούς", καὶ νεφριτικούς, καὶ κύστιν ἀλγοῦντας. ἑψηθεῖσα ἐν οἴνῳ" καὶ πινομένη, κοιλίαν ἵστησι. τοῦ δὲ καρποῦ ι'. ἢ ιβ'. κόκκοι πυῤῥοὶ ποθέντες ἐν οἴνῳ μέλανι αὐστηρῷ, ῥοῦν ἐρυθρὸν ἱστῶσι· στομαχικοῖς τε δαE κνομένοις ἐσθιόμενοι βοηθοῦσι. καὶ ὑπὸ τῶν παιδίων πινόμενοι καὶ ἐσθιόμενοι, ἀρχὰς λιθιάσεως παραιτοῦνται. οἱ δὲ μέλανες, καὶ πρὸς τοὺς ὑπὸ ἐφιαλτῶν πνιγμούς, καὶ πρὸς τὰς ὑστερικὰς πνίγας καὶ ὀδύνας μήτρας, ἐν μελικράτῳ ἢ οἴνῳ, ὅσον ιε'. κόκκοι πινόμενοι, ποιοῦσι.*

V. πεντόμοϱον

Sunt qui interserant ex Plinio ὑπέρυθρος

Addit Orib. λεπτή, quæ vox in Ald. codice inter notha reperitur. V. caret.

V. καὶ ἧπαρ ἐμπεφραγμένους

V. addit αὐστηρῷ

F

De Lithospermo. Cap. CLVIII.

LITHOSPERMON, quod nonnulli ęgonychon, alij exonychõ, alij heracleam vocãt, propter seminis duritiam: à qua & lithospermi nomẽ accepit. Folijs est oleæ, longioribus tamen, latioribus atque mollioribus, & ijs quidem quæ in imo à terra exiliunt humi iacentibus: ramulis rectis, tenuibus, acuti iunci crassitudine, firmis, lignosis: in quorum cacumine bifida propago

Περὶ Λιθοσπέρμου. Κεφ. ρνη.

ΛΙΘΟΣΠΕΡΜΟΝ, οἱ δὲ αἰγώνυχον, οἱ δὲ ἐξώνυχον, οἱ δὲ ἡράκλειαν, διὰ τὴν περὶ τὸ σπέρμα ἰσχύν· ὅθεν καὶ λιθόσπερμον ὠνόμασται· φύλλα ἔχει ὅμοια ἐλαίας, μακρότερα δὲ καὶ πλατύτερα, καὶ G μαλακώτερα, καὶ τὰ περὶ τὸν πυθμένα ἐπὶ γῆς κείμενα· κλωνία δὲ ὀρθά, λεπτά, πάχος ὀξυσχοίνου, στερεά, "ξυλώδη· ἐπὶ δὲ τῶν ἄκρων αὐτῶν * δίχηλος ἔκφυσις,

Orib. χυλώδη

A καυλώδης· ἔχουσα φύλλα μακρά, περὶ οἷς σπέρμα λιθῶδες, στρογγύλον, λευκόν, ὀρόβῳ μικρῷ ὅμοιον. φύεται ἐν τραχέσι τόποις καὶ ὑψηλοῖς. Δύναμιν δὲ ἔχει τὸ σπέρμα μετ᾽ οἴνου λευκοῦ πινόμενον, λίθους θρύπτειν, καὶ οὖρα ἄγειν.

Περὶ Φαλαρίδος. Κεφ. ρνθ.

B ΦΑΛΑΡΙΣ, καυλία ἀνίησιν ἐκ ῥιζῶν λεπτῶν καὶ ἀχρήστων πολλά, διπάλαιστα, γονατώδη, καλαμοειδῆ, ἐοικότα τοῖς τῆς ζέας, [ἰσχνότερα δὲ καὶ γλυκέα τῇ γεύσει, τὰ φύλλα δὲ ὅμοια τοῖς τῆς ζέας.] σπέρμα δὲ ἔπεστι μέγεθος κέγχρου, λευκόν, ὑπόμηκες. Δύναμιν δὲ ἔχει κοπτομένη ἡ πόα καὶ χυλιζομένη δι᾽ ὕδατος ἢ οἴνου, C πρὸς τὰ τῆς κύστεως ἀλγήματα ποιεῖν, πινομένη. καὶ τοῦ σπέρματος δὲ * μετὰ κοχλιαρίου ὕδατος πλῆθος πινόμενον πρὸς τὰ αὐτὰ ποιεῖ.

Περὶ Ἐρυθροδάνου. Κεφ. ρξ.

ΕΡΥΘΡΟΔΑΝΟΝ, ἢ ἐρευθόδανον, ἔνιοι δὲ τεύθριον καλοῦσι. ῥίζα δέ ἐστιν ἐρυθρά, βαφική· ἡ μέν τις ἀγρία· ἡ δὲ D σπαρτή, ὡς ἐν Θαβαίῃ τῆς Γαλιλαίας, καὶ Ῥαβαίννῃ τῆς Ἰταλίας, καὶ ἐν Καρίᾳ μεταξὺ τῶν ἐλαιῶν σπειρόμενον, ὥσπερ ἐν ταῖς ἀρούραις. [ὠφέλιμος δὲ σπείρεσθαι] διὰ τὸ γίνεσθαι ἐκ τούτου πλείστην πρόσοδον. εἰσὶ δὲ αὐτῷ οἱ καυλοὶ τετράγωνοι, μακροί, τραχεῖς, ὅμοιοι τοῖς τῆς ἀπαρίνης, κατὰ πάντα δὲ E μείζονες καὶ ῥωμαλεώτεροι· ἔχοντες ἐκ διαστημάτων τὰ φύλλα καθ᾽ ἕκαστον γόνυ, ὥσπερ ἀστέρας εἰς κύκλον περικείμενα· καρπὸν στρογγύλον, τὰ πρῶτα χλωρόν, εἶτα ἐρυθρόν, εἶτα πεπαινόμενον μέλανα· ῥίζα λεπτή, μακρά, ἐρυθρά, διουρητική· ὅθεν ἰκτερικοῖς μετὰ μελικράτου πινομένη βοηθεῖ, F ἰσχιαδικοῖς τε καὶ παραλελυμένοις· ἄγει δὲ οὖρα πολλὰ καὶ παχέα, ἔσθ᾽ ὅτε δὲ καὶ αἷμα. λούεσθαι μέν τοι δεῖ καθ᾽ ἡμέραν τοὺς πίνοντας, [καὶ ὁρᾶν τὴν κενουμένων τὴν διαφοράν.] θηριοδήκτοις τε βοηθεῖ ὁ καυλός, μετὰ τῶν φύλλων * ποθείς. ὁ δὲ καρπὸς μετ᾽ ὀξυμέλιτος πινόμενος, σπλῆνα G τήκει· προστεθεῖσα δὲ ἡ ῥίζα, ἔμβρυα καὶ ἔμμηνα ἄγει καὶ δεύτερα, θεραπεύει δὲ καὶ ἀλφοὺς λευκοὺς, μετ᾽ ὄξους καταπλασσομένη.

cauliculorum speciem exhibet, folijs longis: inter quæ semen lapidea duritie rotundum, candicans, erui parui magnitudine. Nascitur in asperis & editis locis. Vim habet semen, cum vino albo potum, calculos frangendi, vrinásque pellendi.

De Phalaride. Cap. CLIX.

PHALARIS cauliculos emittit à tenuibus ac nullius vsus radicibus numerosos, bipalmes, geniculatos, culmis zeæ similes, graciliores tamen ac sapore dulces: folia itidem zeæ: semen verò milij magnitudine, candidum & oblõgum. Herbæ tusæ succus ex aqua aut vino expressus ad vesicæ cruciatus vtilissimè bibitur. Semẽ quoque cochlearis mẽsura ex aqua potum, ad eadem est efficax.

De Rubia. Cap. CLX.

RVBIA, Græcis Erythrodanum seu Ereuthodanum, aliquibus teuthrion vocatur: radix est rubra, tingendo idonea. Vna quidem syluestris est, satiua altera, vt in Thebana Galilææ & Rauennæ in Italia. Sed & in Caria inter oleas seritur, velut in aruis. Vtiliter autem colitur, quòd multo polleat questu, ex eáque amplissimus reditus percipiatur. Sunt ei caules quadranguli, longi, asperi, quales aparinæ: sed omni ex parte maiores atque robustiores, folijs in orbem per interualla, nempe circa singula genicula, stellæ modo decussatim radiatis: semine rotundo, inter initia viridi, mox rubro, ac postremò cũm ematuruit, nigro. Radix est tenuis, longa, rubra, ciendæ vrinæ vi prædita: qua de causa arquatis auxiliatur, pota cũ aqua mulsa: itémq; ischiadicis atq; paralyticis. Crassam porrò copiosámq; vrinam pellit, ac interdum etiam sanguinem: bibẽtes tamen quotidie lauari oportet, & excrementorum quæ reddũtur differentiam contemplari. Contra serpentium morsus caulem cum folijs imponere prodest. Semẽ verò ex aceto mulso potum, lienem absumit. At subdita radix, partus, menses secundásq; trahit. Albæ quoque vitiligini illita ex aceto medetur.

Lat. legit in vet. cod. μικρά. Sic & Orib.
V. addit ὑπόλευκον.
Sic Orib. & v. codex. Lacuna στρογγύλον, λεπτόν, ὀρόβῳ μικρῷ ἴσον. Vulg. ex. στρογγ. μικρὸν ὀρόβῳ ἴσον.
V. addit καὶ πρὸς δυσεντερίαν ποιεῖ.
V. μετὰ
Conclusa habentur in vet. cod. itémque apud Oribas. at in vulg. exempl. desiderantur.
V. inscribit, ἀδάνου.
Alii videtur γαλλίας legisse.
V. caret.
Addit Lacuna ex v. cod. καὶ κινεῖται.
Hæc non habentur in Aldino codice, nisi inter notha.
V. ἰχεοδήκτοις Paris. χυλὸς
V. καταχριομένη

De Lonchitide. *Cap.* CLXI.

LONCHITIS folia habet porro perquàm similia, latiora tamẽ & rubentia, plurima, ad radicẽ circũfracta, veluti in terrã procumbẽtia. Habet & circa caulẽ pauca, in quo quidẽ flores ceu pileoli, hiantibus comicis personis figura similes, iiq; nigri, sed è rictu albam veluti paruã linguam exerentes, quæ ad labrum inferius spectet: semen inuolucris clausum, triangulum & lanceæ cuspidi simile, vnde etiam planta ipsa sibi cognomentum arrogauit: radix dauci. Nascitur in asperis ac sitientibus. Radix ex vino pota, vrinam ciet.

De Lonchitide altera. C. CLXII.

Lonchitis altera, quam alij asperam dicunt, folia profert scolopendrij, sed asperiora maioráque, ac multò magis diuisa. Vim porrò habet vulnerariã, inflammationésque arcet. Lienem quoque pota ex aceto absumit.

De Althæa. *Cap.* CLXIII.

ALTHÆA, quam nonnulli Ibiscum vocant, maluæ syluestris species est, folijs vti cyclamini rotũdis, lanuginosis: flore rosaceo: caule bicubitali: radice lenta glutinosáq;, intus alba. Althææ verò nomen inditum illi est, à multiplici excellentique quam in medendo prẽstat vtilitate. Decocta enim in aqua mulsa aut vino, aut per se etiam tusa, efficaciter imponitur vulneribus, parotidibus, strumis, abscessibus, mãmarũ inflammationibus, sedis doloribus, contusis, flatuosis tumoribus ac neruorum distentionibus: siquidẽ discutit & maturat, aut rumpit, & ad cicatricẽ perducit. At cocta, vti dictũ est, si cum adipe suillo aut anserino, terebinthináve, subigatur, facit ad vuluæ inflammationes præclusionésq;, subdita in pesso. Sed & ipsius decoctum eundem obtinet effectum, relicta post partum in vtero purgamenta præterea extrahens. Succurrit & radicis decoctæ succus ex vino potus vrinæ difficultati, calculosorũ sæuis acerbísque cruciatibus, dysentericis, ischiadicis, tremulis atque ruptis.

A Περὶ Λογχίτιδος. Κεφ. ρξα'.

ΛΟΓΧΙΤΙΣ φύλλα ἔχει "πράσῳ "κάρτα ὅμοια, πλατύτερα δὲ καὶ ὑπέρυθρα "πλεῖστα, περὶ τὴν ῥίζαν περικλώμενα ὡς ἐπὶ τὴν γῆν. ἔχει δὲ καὶ περὶ τὸν καυλὸν ὀλίγα, ἐφ' οὗ ἄνθη ὅμοια πιλίσκοις, τῷ τύπῳ δὲ κωμικοῖς προσωπείοις κε-
B χηνόσι μέλανα μὲν, λευκὸν δέ τι ἀπ' αὐτῶν ἐξέχει ἀπὸ τοῦ χάσματος πρὸς τὸ κάτω χεῖλος, ὥσπερ γλωττάριον· τὸ δὲ σπέρμα δὲ ὅμοιον λόγχῃ, τρίγωνον ἐν "περικαρπίοις· ὅθεν καὶ τῆς προσωνυμίας ἠξιώθη· ῥίζα δὲ ὁμοία δαύκῳ. φύεται ἐν τραχέσι καὶ ἀνίκμοις τόποις. ταύτης ἡ ῥίζα διουρητική,
C πινομένη σὺν οἴνῳ.

V. πλατύκαρπα. Marc. πράσῳ πλατυκάρπῳ ὅμ. Fortè κάρπῳ Dalech. legit πλεκτά

Mar. περικαρπίοις

Περὶ ἑτέρας λογχίτιδος. Κεφ. ρξβ'.

Λογχῖτις ἑτέρα, οἱ δὲ λογχῖτιν τραχεῖαν, φύλλα ἀνίησιν ὅμοια σκολοπενδρίῳ, τραχύτερα δὲ καὶ μείζονα, καὶ μᾶλλον ἐσχισμένα. Δύναμιν δὲ ἔχει "τραυματικήν, ἀφλέγμαντον· τήκει δὲ καὶ σπλῆνα
D μετ' ὄξους πινομένη.

Addit Lacuna ex vet. cod. τὰ φύλλα

Περὶ Ἀλθαίας. Κεφ. ρξγ'.

ΑΛΘΑΙΑ, ἔνιοι δὲ ἰβίσκον καλοῦσι, μαλάχης ἐστὶν ἀγρίας εἶδος· φύλλα περιφερῆ ὥσπερ κυκλάμινος, ἔγχνοα· ἔχει δὲ ἄνθος ῥοδοειδές· καυλὸν "δίπηχυν,
E ῥίζαν δὲ γλίσχρον, λευκὴν ἔνδοθεν. Ὠνόμασται δὲ ἀλθαία, διὰ τὸ πολυαλθὲς καὶ πολύχρηστον αὐτῆς. ἑψηθεῖσα γὰρ ἐν μελικράτῳ ἢ οἴνῳ, καὶ καθ' ἑαυτὴν "κοπεῖσα, ποιεῖ πρὸς τραύματα, παρωτίδας, χοιράδας, ἀποστήματα, μαστοὺς φλεγμαίνοντας, δακτυλίων "ἀλγήματα,
F θλάσματα, ἐμφυσήματα, συντάσεις νεύρων· διαφορεῖ γὰρ καὶ ἐκπέσσει, ἢ ῥήγνυσι καὶ ἐπουλοῖ. συμμαλαχθεῖσα δὲ ἑφθὴ, ὡς εἴρηται, στέατι ὑείῳ ἢ χηνείῳ ἢ τερεβινθίνῃ, πρὸς ὑστέρας φλεγμονὰς καὶ μύσεις ἐν προσθέματι ποιεῖ. καὶ τὸ ἀφέψημα δὲ αὐτῆς τὸ αὐτὸ ποιεῖ, ἄγον καὶ τὰ
G καλούμενα λόχια. τὸ δὲ τῆς ῥίζης ἀφέψημα σὺν οἴνῳ πινόμενον, ὠφελεῖ δυσουροῦντας, λιθιώντων ὠμότητας, δυσεντερικοὺς, ἰσχιαδικοὺς, τρομώδεις, ῥηγματίας.

Al. legit, δὲ πηχυαῖον· & facilis est lapsus. Sic & Serapio. Orib. τρίπηχυν

Vulg. exempl. ποθεῖσα

Sic vet. cod. at vulg. exempl. carent.

καὶ πόνους ὀδόντων πραΰνει σὺν ὄξει ἀφεψηθεῖσα καὶ διακλυζομένη. ὁ δὲ καρπὸς χλωρός τε καὶ ξηρὸς λεῖος καταχρισθεὶς σὺν ὄξει ἐν ἡλίῳ, σμηκτικός ἐστιν ἀλφῶν· μετ' ὀξελαίου δὲ συγχριόμενος, προφυλακτικός ἐστιν ἰοβόλων. ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς δυσεντερίας καὶ αἵματος ἀναγωγὴν καὶ διάῤῥοιαν. τὸ δὲ ἀφέψημα τοῦ σπέρματος, πινόμενον καὶ πρὸς μελισσῶν καὶ τῶν λεπτῶν θηρίων πληγὰς πάντων, ἐν ὀξυκράτῳ ἢ οἴνῳ ποθέν. καὶ τὰ φύλλα δὲ μετ' ὀλίγου ἐλαίου καταπλάσσεται ἐπὶ τῶν δηγμάτων καὶ ἐπὶ τῶν πυρικαύστων. πήγνυσι δὲ ἡ ῥίζα καὶ ὕδωρ, μιγεῖσα λεία καὶ συνεξαιθριασθεῖσα.

Lac. in vet. cod. additũ reperit, καὶ ἐλαίῳ

Videntur hic præterea legisse interpretes, καὶ σφηκῶν

V. cod. Lacunæ addit χλωρὰ

A Eadem dentium mulcet dolorem, cum aceto decocta, colluto inde ore. Semen autẽ seu viride, seu etiam siccum, vitiligines in sole ex aceto perunctas emendat & exterit. Illud idem ex oxelæo perunctum, venenatorum animalium arcet iniurias. Vis quoque illi efficax contra dysenteriã, sanguinis per os reiectionem, aluíque profluuium. B Quin & bibitur in posca aut vino decoctũ, contra apum aliarúmque omnium minutarum bestiolarum aculeatos ictus. Folia verò cum olei momento morsibus ipsis atque etiam igni ambustis imponuntur. Cæterùm ipsa radix aquam addensat atque coagulat, siquidẽ trita illi ammixta, C simúlque sub dio posita fuerit.

Περὶ Ἀλκέας. Κεφ. ρξδ'.

Ἀλκέα καὶ αὕτη εἶδός ἐστιν ἀγρίας μαλάχης, ἔχουσα φύλλα ἐπεσχισμένα πρὸς τὰ τῆς ἱερᾶς βοτάνης· καυλοὺς γ'. ἢ δ'. φλοιὸν ἔχοντας κανάβει παραπλήσιον· [ἄνθος μικρὸν, ἐμφερὲς ῥόδῳ·] ῥίζας λευκὰς, πλατείας ε'. ἢ ς'. ὅσον πήχεως· αἳ τινες οἴνῳ ἢ ὕδατι πινόμεναι, δυσεντερίαν καὶ ῥήγματα ἰῶνται.

In antiquiss. codicib', teste Marcello, caput hoc cum superiore coniungitur.

Vet. his caret. Margo vetus, ὡς μαλάχης μικρότερον δὲ

Quidam mauult πλαγίας

De Alcea. Cap. CLXIIII.

ALCEA & ipsa syluestrium maluatum generi assignatur: folia verò habet diuisa, verbenacæ proxima: caules tres aut quatuor cortice cannabino vestitos: florẽ paruũ, rosæ similem: radices albas, latas, D quinque aut sex, ferè cubitales: quæ quidẽ cum vino aut aqua potæ, dysenteriæ ruptísque medentur.

Περὶ Καννάβεως ἡμέρου. Κεφ. ρξε'.

ΚΑΝΝΑΒΙΣ φυτόν ἐστιν εὔχρηστον ἐν τῷ βίῳ πρὸς τὰς τῶν εὐτονωτάτων σχοινίων πλοκάς· φύλλα φέρει παραπλήσια τῇ μελίᾳ, δυσώδη· καυλοὺς μακροὺς, κενούς· καρπὸν στρογγύλον· ὃς ἐσθιόμενος πλείων, σβέννυσι τὴν γονήν. χλωρὸς δὲ χυλισθεὶς, ἁρμόζει πρὸς τὰς τῶν ὤτων ἀλγηδόνας ἐνσταζόμενος.

Marcell. τῇ μηλέᾳ perperam.

De Cannabi satiua. Cap. CLXV.

CANNABIS satiua, plãta ad texendos funes validissimos mortalium generi perutilis, folia gerit E fraxini, sed fœdi odoris, caules proceros, inanes, semen rotundũ: quod cibo largiore genituram extinguit. Ex eo recẽte expressus succus conuenienter aurium doloribus instillatur.

Περὶ Καννάβεως ἀγρίας. Κεφ. ρξς'.

Κάνναβις ἀγρία ῥαβδία φέρει ὅμοια τοῖς τῆς ἀλθαίας, μελάντερα δὲ καὶ τραχύτερα, καὶ μικρότερα, τὸ ὕψος πήχεως· τὰ δὲ φύλλα ὅμοια τῇ ἡμέρῳ, [τραχύτερα δὲ καὶ μελάντερα.] ἄνθη ὑπέρυθρα, λυχνίδι ἐμφερῆ· σπέρμα δὲ καὶ ῥίζαν ὅμοια τῇ ἀλθαίᾳ. Δύναμιν δὲ ἔχει ἡ ῥίζα ἑφθὴ καταπλασθεῖσα, φλεγμονὰς παρηγορεῖν, καὶ οἰδήματα διαφορεῖν, [καὶ πώρους διαχεῖν.] ὁ δ' ἀπὸ ταύτης φλοιὸς, εὔθετος εἰς πλοκὴν σχοινίων.

Marc. παχύτερα legit.

V. caret.

V. non habet conclusa.

V. non legit καὶ πώρ. διαχ.

De Cannabi syluestri. Cap. CLXVI.

F Syluestris cannabis virgulas profert quales althæa, sed nigriores, asperiores ac minores, cubiti altitudinem æquantes: folijs satiuæ, asperioribus tamen ac nigrioribus: floribus lychnidis, subrubris: semine & radice althææ. Vim habet decocta radix & imposita, inflammationes leniendi, G œdemata discutiendi, & tophos articulorum dissipandi. Sed & huius cortex torquẽdis funibus est accommodatus.

De Ana-

De Anagyri. Cap. CLXVII.

ANAGYRIS siue Anagyros, quem alij acopon vocant, frutex est arboris instar, folijs & virgis vitici assimilis, perquàm grauis odore, "flore brassicæ, semine in longis corniculis renibus figura simili, versicolore ac solido, quod vua maturescente durescit. Huius folia recentia trita & imposita, œdemata reprimunt. Eadem (sicca) drachmæ pondere in passo suspiriosis potui dantur, itémque ad secundas, menses partúsque extrahendos, & contra capitis dolores in vino. Difficulter etiam parientibus amuleti instar adalligantur: sed à partu statim auferri abijcíque oportet. Radicis autem succus discutiẽdis concoquendísque adhibetur. Semen verò comestum vomitiones vehementer concitat.

De Cepæa. Cap. CLXVIII.

CEPÆA portulacæ similis est, verùm nigriora habet folia, radicémque tenuem. Folia in vino pota, stranguria & vesicæ scabie laborantibus opitulantur. Maximè verò id præstant, si cum asparagi radicum, quem myacanthon vocát, decocto bibantur.

De Alismate. Cap. CLXIX.

ALISMA aliqui alceam, alij damasonium, alij acyron, alij denique lyron appellát. Folia ei plantaginis, sed angustiora, conuexáque in terram. Caulis tenuis, simplex, cubito altior, thyrsi specie, habens in cacumine capitula. Flores tenues, candidi, pallescentes, radices vt veratri nigri, tenues, odoratæ, acres ac modicè pingues: aquosos amat tractus. Radix drachmæ vnius aut alterius pondere in vino pota his conuenit qui leporem marinum deuorarunt: iisque qui à rana rubeta demorsi sunt, vt & ijs qui opium hauserunt. Valet & contra tormina ac dysenteriam, per se aut cum pari modo seminis dauci potui data. Sed & conuulsis & contra vuluæ vitia prodest. At herba ipsa sistit aluum, ac mẽses ciet, tumoréesque imposita mitigat.

A Περὶ Ἀναγύριος. Κεφ. ρξζ'.

ΑΝΑΓΥΡΙΣ, ἣν οἱ δὲ ἀνάγυρον, οἱ δὲ "ἄκοπον καλοῦσι, θάμνος ἐστὶ φύλλοις καὶ ταῖς ῥάβδοις προσεμφερὴς ἄγνῳ, δενδρώδης, βαρύοσμος ἰσχυρῶς· ἄνθος κράμβῃ ἐοικός· καρπὸς ἐν κερατίοις μακροῖς, τὸ σχῆμα νεφρῶν, ποικίλος, "στερεός· σκληρύνεται δὲ περὶ τὸν τῆς σταφυλῆς πεπασμόν. Ταύτης τὰ φύλλα ἁπαλά, λεῖα καταπλασσόμενα, οἰδήματα στέλλει. ποτίζεται δὲ < πλῆθος ἐν γλυκεῖ πρὸς ἆσθμα καὶ ἐκβολὴν χορίου, καὶ ἐμμηνίων καὶ ἐμβρύου· πρὸς δὲ *κεφαλαλγίαν, σὺν οἴνῳ. ἔστι δὲ περίαπτον δυστοκούσαις· δεῖ μέντοι μετὰ τὸ ἀποτεκεῖν εὐθέως ἀφελόντα ῥίπτειν τὸ περίαμμα. τῆς δὲ ῥίζης *χυλὸς διαφορεῖ καὶ ἐκπέσσει. ὁ δὲ καρπὸς ἐσθιόμενος, ἔμετον συντόνως κινεῖ.

Orib. ἄλκοπον

V. στρογγύλος. alius, ἢ καὶ ὑποστρογγύλος

Περὶ Κηπαίας. Κεφ. ρξη'.

ΚΗΠΑΙΑ ἐμφερής ἐστιν ἀνδράχνῃ, μελάντερα δὲ ἔχει τὰ φύλλα, ῥίζαν λεπτήν. βοηθεῖ δὲ τὰ φύλλα πινόμενα σὺν οἴνῳ, στραγγουριῶσι καὶ ψωριῶσι τὴν κύστιν· μάλιστα δὲ ποιεῖ, μετὰ ἑψήματος ῥιζῶν ἀσπαράγου τοῦ μυακάνθου καλουμένου *πινομένη.

Περὶ Ἀλίσματος. Κεφ. ρξθ'.

ΑΛΙΣΜΑ, ἣν οἱ δὲ ἀλκέαν, οἱ δὲ δαμασώνιον, οἱ δὲ ἄκυρον, οἱ δὲ λύρον καλοῦσι· φύλλα μὲν ἔχει "ἀρνογλώσσῳ ὅμοια, στενότερα δὲ καὶ ἐπὶ γῆν κλώμενα· καυλὸς δὲ "λεπτός, ἁπλοῦς ὑπὲρ πῆχυν ἔχων κεφάλια, θυρσοειδής· ἄνθη λεπτά, λευκά, ὕπωχρα· "ῥίζαι ὡς μέλανος ἐλλεβόρου λεπταί, εὐώδεις, δριμεῖαι, ὑπολίπαροι· ὑδρηλὰ δὲ φιλεῖ χωρία. Ἁρμόζει ἡ ῥίζα πινομένη σὺν οἴνῳ, ὅσον < α'. ἢ β'. τοῖς λαγωὸν βεβρωκόσι θαλάσσιον, καὶ τοῖς ὑπὸ φρύνου δηχθεῖσι, καὶ τοῖς ὄπιον πεπωκόσι· *καὶ στρόφοις καὶ δυσεντερίαις καθ' αὐτήν, καὶ σὺν ἴσῳ δαύκῳ πινομένη. ἁρμόζει καὶ σπάσμασι, καὶ πρὸς τὰ ὑστερικὰ πάθη. ἡ δὲ πόα ἵστησι κοιλίαν, καὶ ἔμμηνα ἄγει, καὶ οἰδήματα καταπλασθεῖσα πραΰνει.

V. addit εὔοσμα

V. λιτός, στενότερος, ἁπλοῦς περὶ πῆχυν.

V. caret.

Περὶ Ὀνοβρυχίδος. Κεφ. ρο.

Ald. in nothis inserit τὰ μὲν

Ald. μικρὰ

V. μικρὸν legit.

ΟΝΟΒΡΥΧΙΣ φύλλα ἔχει ὅμοια φακῷ, μικροῦ μακρότερα· καυλὸν σπιθαμιαῖον· ἄνθος φοινικοῦν, μικρὰν ῥίζαν. φύεται ἐν καθύγροις καὶ ἀργοῖς τόποις.

Δύναμιν δὲ ἔχει ἡ πόα ἐπιπλασθεῖσα λεία, διαχεῖν φύματα· μετ' οἴνου δὲ πινομένη, στραγγουρίαν θεραπεύει· σὺν ἐλαίῳ δὲ ἀλειφομένη, ἱδρῶτας κινεῖ.

V. codex hæc rutæ syluestri adscribit.

V. addit ἄλλοι.

Περὶ Ὑπερικοῦ. Κεφ. ροα.

ΥΠΕΡΙΚΟΝ, οἱ δὲ ἀνδρόσαιμον, οἱ δὲ κόριον, οἱ δὲ χαμαίπιτυν, διὰ τὸ τὸ περὶ τὸ σπέρμα ὀσμὴν ἐοικέναι πιτύϊνῃ ῥητίνῃ· φύλλα ἔχει πηγάνῳ ὅμοια. θάμνος φρυγανώδης, σπιθαμιαῖος, ὑπέρυθρος· ἄνθος ἔχων μήλινον ὅ, * διατριβὲν ἐν * τοῖς δακτύλοις αἱματῶδη ἀποδίδωσι χυλὸν ἐκκρίνει, ὅθεν καὶ ἀνδρόσαιμον ἐκλήθη *· κλωνάρια ὑπόδασέα, στρογγυλομήκη ἐν ᾧ περιφερῆ, μέγεθος κριθῆς, ἐν * ᾧ σπέρμα μέλαν ῥητίνης ὄζον. φύεται δὲ ἐν ἐργασίμοις καὶ τραχέσι τόποις.

Al. παραπλήσια
V. θαμνίον φρυγανοειδὲς

V. quidam tota hac periodo caret, vt & Orib. vsque ad κλωνάρια
V. κλώνιον ὑπόδασυ
V. ὅμοιον κριθῇ

Al. χερσαίοις

Δύναμιν δὲ ἔχει διουρητικήν, καὶ ἐμμήνων ἀγωγόν, προστιθέμενον· τεταρταίους δὲ καὶ τριταίους ἀπαλλάσσει, μετ' οἴνου πινόμενον· θεραπεύει δὲ ἰσχιάδας ἐπὶ ἡμέρας μ'. τὸ σπέρμα πινόμενον. καὶ τὰ φύλλα σὺν τῷ σπέρματι καταπλαττόμενα, κατακαύματα ἰᾶται.

Al. τεταρταίου καὶ παλλακτικὴν

V. quidam carët. Margo habebat, τὸ ὑπερικὸν ἰσοδυνάμον τῷ ἀνδροσαίμῳ καὶ τῷ ἀγρίῳ πηγάνῳ.

Περὶ Ἀσκύρου. Κεφ. ροβ.

Ἄσκυρον, οἱ δὲ ἀσκυροειδές, οἱ δὲ ἀνδρόσαιμον, καὶ τοῦτο εἶδός ἐστιν ὑπερικοῦ, μεγέθει διαφέρον, κλωσὶ μείζον, φρυγανωδέστερον δὲ καὶ πεφοινιγμένον τοῖς φύλλοις λεπτοῖς· ἄνθη δὲ μήλινα φέρει· καρπὸν δὲ ὅμοιον ὑπερικῷ, ὄζοντα ῥητίνης, καὶ ἐν τῷ διατρίβεσθαι οἱονεὶ αἱμάσσοντα τοὺς δακτύλους, ὡς διὰ τοῦτο ἀνδρόσαιμον καλεῖσθαι. ποιεῖ δὲ ὁ τούτου καρπὸς πρὸς ἰσχιάδας, πινόμενος μετὰ ὑδρομέλιτος κοτυλῶν β'. ἄγει γὰρ χολώδη κόπρια πολλά. συνεχῶς δὲ διδόναι χρή, ἄχρις ἂν ὑγιασθῶσι. ποιεῖ καὶ πρὸς πυρίκαυστα ἐπιπλασθείς.

V. hanc vocem delet, vti & μεῖζον.

Ald. codex addit, τὸ σπέρμα

Marc. legit κυάθων

V. addit καὶ

Περὶ Ἀνδροσαίμου. Κεφ. ρογ.

Ἀνδρόσαιμον, οἱ δὲ Διονυσιάδα, οἱ δὲ καὶ τοῦτο ἄσκυρον καλοῦσι. διαφέρει δὲ τοῦ ὑπερικοῦ καὶ τοῦ ἀσκύρου, θάμνος ὢν λεπτόκαρφος, φρυγανώδης, πεφοινιγμένος τὰ ῥαβδία·

A *De Onobrychide. Cap. CLXX.*

ONOBRYCHIS folia habet lentis ferè lõgiora, caulem dodrantalem, florem puniceũ, radicẽ exiguam. Nascitur in humentibus & incultis locis. Herba si trita illinatur, panos discutiendi vim habet. Cum vino autẽ pota, stranguriæ B medetur, & inuncta ex oleo sudores mouet.

De Hyperico. Cap. CLXXI.

HYPERICVM alij androsæmõ, alij corion appellant: sunt qui & chamæpityn, quoniam semen odore pineam resinam imitatur. Frutex est surculaceus, dodrantalis, rubescens, folijs rutę: flore verò luteo, C violæ albæ simili, qui quidem digitis tritus sanguineũ succum remittit: qua ex causa etiã androsæmon appellatum est: calyculis subhirsutis, in rotũdo oblongis, hordei magnitudine, in quibus semẽ nigrum & resinosi odoris. Gignitur locis cultis & asperis. Vrinam cit, subditúmque menses trahit: ex vino au- D tem bibitum, tertianis quartanísq; liberat. Medetur & semẽ ischiadicis, quadraginta diebus haustũ. Sed & folijs cum semine impositis ambusta sanantur.

De Ascyro. Cap. CLXXII.

Ascyron siue Ascyroïdes, alijs androsæmon, etiã hyperici genus est, E magnitudine distans: siquidem ramos habet maiores, ac fruticosius est: folijs interim tenuibus, puniceo colore rubẽtibus: flores luteos profert, & fructũ hyperico similem ac resinosi odoris: cuius attritu digiti veluti cruentãtur: qua de causa androsæmon (quasi humanũ sangui- F nem dixeris) vocauere. Est & huius fructus ad ischiadicos efficax potus in hydromelitis heminis duabus. Nã biliosa recremẽta plurima aluo detrahit. Sed dari frequẽtiùs oportet, donec sanitati restituti fuerint. Illinitur & ambustis efficaciter.

pl. drachmis duabus

De Androsæmo. Cap. CLXXIII.

G Androsæmõ, quod alij Dionysiadã, alij etiã ascyron appellãt, ab hyperico & ascyro differt: frutex verò est ramulis gracilibus, surculosus, virgultis puniceo colore rubẽtibus,

folijs triplo quadruplóve maioribus quàm sint rutæ folia, quæque trita vinoso succo manant. Habet autem alas in cacumine complures, vtrinq; expansas pinnatásque: circa quas flosculi pusilli lutei, & in calyculis semẽ papaueris nigri, velut punctis notulísve distinctum. Huius coma contrita resinosum odorem reddit. Sed & semen tritum drachmis duabus potum, excrementa biliosa trahit: prodest verò maximè ischiadicis, verùm à purgatione aquam insuper sorbere oportet. Cæterùm illita herba medetur ambustis, & sanguinem cohibet.

A φύλλα τριπλάσιονα "ἢ τετραπλάσιονα" τοῦ πηγάνου, ἃ τριφθέντα οἰνώδη χυλὸν ἀφίησι· μασχάλας δ' ἔχει πλείονας ἐπ' ἄκρῳ τεταρσωμένας· περὶ ἃς ἀνθήλια μικρὰ, μήλινα· καρπὸς ἐν κάλυκι, "ὅμοιος" τῷ τῆς μελαίνης μήκωνος, οἱονεὶ κατάγραφος". ἀνατριφθεῖσα δὲ ἡ κόμη, ῥητινώδη ὀσμὴν ἀποδίδωσι. B Καὶ τούτου ὁ καρπὸς λεῖος δυοῖν < ὁλκὴ ποθεὶς, ἄγει χολώδη κόπρια· θεραπεύει δὲ μάλιστα ἰσχιάδας· δεῖ δὲ μετὰ τὴν κάθαρσιν ὕδατος ἐπιρροφεῖν. καὶ πυρίκαυστα δὲ ἡ πόα καταπλασθεῖσα ἰᾶται. καὶ "αἷμα ἐπέχει.

V. delet.

Dod. legit ὁμοίως

Quidam addit αἱμάτων

V. νομὰς substituit, ac ita quoque legit Laguna.

De Cori. Cap. CLXXIIII.

C

Coris, quod aliqui etiam hypericum appellant, frutex est folio ericæ, sed minore, pinguiore & rubente, dodrantalis, ori gratus, acris & odoratus. Huius semen potum vrinas mensésque ciet. Est & auxilio ex vino potum à phalangio demorsis, ischiadicis & opisthotonicis: itémque rigoribus addito pipere. Sed & eo vtiliter opisthotonici cum oleo perunguntur. [Radix in vino decocta potáque, resolutis egregiè opitulari creditur: sed laborantem inter potandum bene circumquaque operiri decet: siquidem corpore toto sudorem ciet, qua ex re agilitas pristina recuperatur.]

Περὶ Κόρεως. Κεφ. ροδ'.

Κόρις, ἣν δὲ καὶ τοῦτο ὑπερικὸν καλοῦσι, φύλλον ἔχει παραπλήσιον τῷ τῆς ἐρείκης, μικρότερον δὲ καὶ λιπαρώτερον καὶ ἐρυθρόν. θάμνος δ' ἐστὶ σπιθαμιαῖος, εὔστομος, δριμὺς καὶ εὐώδης. Τούτου ὁ καρπὸς πινόμενος, οὖρα καὶ καταμήνια ἄγει. D βοηθεῖ καὶ φαλαγγιοδήκτοις, ἰσχιαδικοῖς τε καὶ ὀπισθοτονικοῖς, σὺν οἴνῳ πινόμενος· πρὸς δὲ ῥίγη σὺν πεπέρει. ἐπὶ δὲ ὀπισθοτονικῶν καὶ σύγχρισμα ἐστὶ σὺν ἐλαίῳ ἁρμόδιον. [ἡ δὲ ῥίζα τούτου σὺν οἴνῳ ἑψηθεῖσα καὶ ποθεῖσα παρέτοις καλῶς βοηθεῖν "πιστεύεται" δεῖ δὲ τὸν πάσχοντα ἐν E τῷ πίνειν περισκέπεσθαι καλῶς· ἱδροῖ γὰρ ὅλον τὸ σῶμα καὶ τὴν εὐκινησίαν" ἐκ τούτου λαμβάνει.]

Conclusa habet Ald. cod. in nothis: eadẽ Goupylus in vtroq; vetusto codice reperit in capitis calce.

Aliàs πεπίστευται

Al. οὕτως.

De Chamæpity, seu abiga. Cap. CLXXV.

Chamæpitys, quã qui Pontum incolũt, holocyrton, Athenienses Ioniam, EVboici sideritin vocant, herba est quæ humi serpit, incuruæ similis, folijs semperuiui minoris, at multò tenuioribus pinguioribúsque & hirsutis, circa ramulos densis, odore pinus: floribus tenuibus, luteis, vel candidis: radice cichorij. Huius folia septem diebus in vino pota regio morbo medentur: & quadraginta diebus ex hydromelite, ischiadẽ sanant. Dantur & hepaticis & vrinæ difficultate laborantibus, ac peculiariter nephriticis: torminosis etiã prosunt. Vtũtur & ea herba Heracleæ Pon-

Περὶ Χαμαιπίτυος. Κεφ. ροε'.

Χαμαίπιτυς, ἣν "οἱ ἐν Πόντῳ ὁλόκυρον καλοῦσι, Ἀθηναῖοι Ἰωνίαν, ἐν δὲ Εὐβοίᾳ σιδηρῖτιν, πόα ἐστὶ ἕρπουσα ἐπὶ F γῆς, ἐπίκυρτος· φύλλα δὲ ἔχει ὅμοια ἀειζώῳ μικρῷ, λεπτότερα δὲ "πολλῷ καὶ λιπαρώτερα καὶ δασέα, πυκνὰ περὶ τοὺς κλάδους, ὀσμὴν ἔχοντα πίτυος· ἄνθη λεπτὰ, μήλινα, "ἢ λευκά· ῥίζαν ὡς κιχωρίου. Ταύτης τὰ φύλλα πινόμενα μετ' οἴνου ἐπὶ ἡμέρας ζ'. ἴκτερον θεραπεύει· ἐπὶ δὲ μ'. G ἰσχιάδα θεραπεύει μεθ' ὑδρομέλιτος πινόμενα· δίδοται καὶ ἡπατικοῖς καὶ δυσουρικοῖς καὶ νεφριτικοῖς ἰδίως, ἁρμόζοντα καὶ στροφουμένοις. χρῶνται δ' αὐτῇ καὶ οἱ ἐν Ἡρακλείᾳ τῇ Ποντικῇ.

Ald. ἔνιοι

V. caret. Orib. interpres vertit, paulò.

V. caret. Expungit etiam Marcellus.

λικῇ, ὡς ἀντιδότῳ, πρὸς ἀκόνιτον ποτίζοντες τὸ ἀφέψημα. καταπλάσσεται δὲ πρὸς τὰ προειρημένα μετὰ ἀλφίτων δεδευμένων τῷ ἀφεψήματι τῆς πόας· λεανθεῖσα δὲ σὺν σύκοις καὶ ἀντὶ καταποτίου διδομένη, μαλάσσει κοιλίαν· μετὰ μέλιτος δὲ καὶ λεπίδος καὶ ῥητίνης ἀναληφθεῖσα, καθαίρει· ἄγει δὲ καὶ τὰ ἀπὸ ὑστέρας, προστεθεῖσα σὺν μέλιτι. Διαφορεῖ δὲ καὶ σκληρίας μαστῶν, καὶ τραύματα κολλᾷ· καὶ ἕρπητας ἐπέχει μετὰ μέλιτος καταπλασσομένη.

A tiecæ incolæ, velut antidoto, contra aconitum decoctum ipsius propinantes. Porrò ad antedicta quoque vitia cum polenta iure decocti subacta imponitur. Contrita verò cum ficubus & pilularum instar exhibita, aluum emollit. At excepta melle cum æris squama & resina, etiam purgat. B Extrahit & quæ in vtero morantur cum melle subdita in pesso. Mammarum quoque duritias discutit, vulneráque glutinat. Herpetas denique illita cum melle cohibet.

Περὶ ἑτέρας χαμαιπίτυος.

Κεφ. ροϛʹ.

C Ἔστι καὶ ἑτέρα χαμαίπιτυς, κλάδους ἔχουσα πηχυαίους, ἀγκυροειδεῖς, λεπτοκάρφους· κόμην δὲ ἐοικυῖαν τῇ πρὸ αὐτῆς, καὶ ἄνθος λευκόν· σπέρμα δὲ μέλαν· ὄζει δὲ καὶ αὐτὴ πίτυος. Καὶ τρίτη τίς ἐστιν ἄρρην καλουμένη· ἔστι δὲ βοτάνιον * λεῖον, ἔχον φυλλάρια λεπτὰ, λευκὰ, δασέα· καυλὸν δὲ τραχὺν, λευκόν· ἀνθύλλια μήλινα· σπερμάτιον δὲ παρὰ τὰς μασχάλας. ὄζει δὲ καὶ τοῦτο πίτυος. Δύναμιν δὲ ἔχουσι καὶ αὗται ὁμοίαν τῇ προειρημένῃ, οὐ μὴν οὕτω πρακτικήν.

Alter παχὺν, quam lectionem probat Hermolaus. Oribasij interpres hirsutū vertit.

Τέλος τοῦ λόγου τρίτου.

De altera Chamæpity.

Cap. CLXXVI.

C Est & altera Chamæpitys, ramis cubitalibus, in anchoræ speciem incuruatis, gracilibus: coma supradictæ, flore candido, ac semine nigro. Sed & hæc pinum redolet. Additur & tertia quæ mascula nominatur. Est autem herbula læuis, foliolis tenuibus, albis, pilosis: caule scabro, candido: pu- D sillis floribus luteis, ac minuto semine iuxta alas. Resipit & hæc pinum. Vtraque porrò vim antedictæ similem obtinet, at non perinde efficacem.

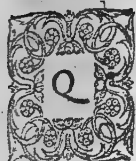
Tertij libri finis.

PEDACII DIOSCORIDIS ANAzarbæi De medica materia Liber quartus.

ΠΕΔΑΚΙΟΥ ΔΙΟΣΚΟΡΙΔΟΥ ἈΝΑζαρβέως Περὶ ὕλης ἰατρικῆς βιβλίον τέταρτον.

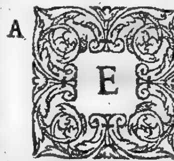
IANO ANTONIO SARACENO LVGDVNÆO INTERPRETE.

QVONIAM tribus libris prioribus, amantissime Aree, de aromatis, oleis, vnguentis, arboribus, animalibus, cerealibus, oleribus, radicibus, succis, herbis ac seminibus, egimus: in hoc quarto de ijs quæ restant herbis atque radicibus, disseremus.

De Vettonica. Cap. I.

CESTRON, quod psychrotrophon vocitatur, quoniam frigidissimis in locis reperiatur, Romani Vetonicam seu rosmarinum appellant: herba est caulem proferés tenuem, cubiti altitudine, aut etiá maiorem, quadrangulum: folia longa, mollia, quernis similia, in ambitu incisuris diuisa, boni odoris, ac prope radicem maiora: semen in summitate caulium, thymbræ modo spicatum inest. Decerpta huius folia siccari oportet: quippe quorú sit etiam maior & frequentior vsus. Radices verò subsunt tenues, ceu ellebori: quę quidem ex hydromelite potæ, pituitosam vomitionem euocant. At folia ad conuulsa, rupta, vuluæq; vitia & strágulationes drachmæ pondere ex aqua mulsa potui dantur: & contra venenatarum bestiarum morsus, drachmis tribus ex vini heminis duabus: sed & herba earundem morsibus vtiliter imponitur: itidémque aduersus venena drachmæ pondere ex vino pota prodest. Quin & ei qui ipsam in potu præsumpserit, haustum deinde lethale medicamentum minimè nociturum est. Vrinas prætereà ciet, aluúmque subducit. Medetur & comitialibus atque insanis ex aqua pota: hepaticis verò ac sple-

A Ἐν τοῖς περὶ τούτου τρισὶ βιβλίοις, φίλτατε Ἄρειε, παραδόντες περὶ ἀρωμάτων καὶ ἐλαίων καὶ μύρων καὶ δένδρων καὶ ζώων καὶ σιτηρῶν καὶ λαχάνων καὶ ῥιζῶν καὶ χυλισμάτων καὶ βοτανῶν καὶ σπερμάτων· ἐν τούτῳ τετάρτῳ ὄντι, περὶ τῶν
B λειπομένων βοτανῶν καὶ ῥιζῶν διαλεξόμεθα.

Περὶ Κέστρου. Κεφ. α΄.

ΚΕΣΤΡΟΝ τὸ καλούμενον ψυχότροφον, ἐπειδὴ ἐν τοῖς ψυχροτάτοις εὑρίσκεται τόποις· οἱ Ῥωμαῖοι "βετονίκην καλοῦσιν, ἢ ῥοσμαρῖνουμ· "πόα ἐστὶ καυλὸν ἔχουσα λεπτὸν πήχεως τὸ ὕψος, ἢ καὶ μείζονα, τετρά-
C γωνον· φύλλα μακρὰ, "μαλακὰ, ὅμοια δρυῒ, τὴν περιφέρειαν ἐσχισμένα, "εὐώδη, μείζονα δὲ τὰ πρὸς τῇ ῥίζῃ". ἐπ' ἄκρῳ δὲ τῶν καυλῶν ἔνεστι τὸ σπέρμα "ἐσταχυωμένον ὥσπερ θύμβρας. ταύτης τὰ φύλλα δεῖ συλλέγοντας ξηραίνειν· ὧν ἐστι καὶ ἡ πλείων χρῆσις. ῥίζαι δ' ὕπεισι λεπταὶ ὡς ἐλλεβόρου,
D αἵτινες "φλεγματώδη προσκαλοῦσιν ἔμετον, μεθ' ὑδρομέλιτος πινόμεναι. τῶν δὲ φύλλων * διδόναι πρὸς τὰ σπάσματα, ῥήγματα, καὶ πρὸς τὰς ἐν ὑστέρᾳ διαθέσεις, καὶ πνίγας ὑστερικὰς < α. ὁλκὴ μεθ' ὑδρομέλιτος "* πινόμεναι. θηριοδήκτοις δὲ ὁλκαὶ γ΄. μετ' οἴνου κοτυλῶν β΄. καταπλασσομένη δὲ ἡ πόα, ὠφε-
E λεῖ τοὺς θηριοδήκτους, καὶ πρὸς τὰ θανάσιμα ὁλκὴ μετ' οἴνου ποθεῖσα ἁρμόζει· ἐὰν δέ τις προπίῃ, οὐδὲν βλαβήσεται λαβὼν φάρμακον θανάσιμον· ἔστι δὲ οὐρητικὴ, κοιλίας τε ὑποβιβαστική· θεραπεύει δὲ καὶ ἐπιλήπτους, καὶ μαινομένους, μεθ' ὕδατος πινομένη, καὶ ἡπατικούς· σπλη-

Al. κεστονικὴν.

V. meliùs θάμνος. Samb.

V. omittit, non malè. Samb.

V. ἰνώδη. Mar. εὐώδη καὶ ἰνώδη

Margo addit ἄνθος λευκοπόρφυρον.

Dalech. ἐσταχυωμένων scil. καυλῶν.

V. legit φλεγματώδη κινοῦσι, πινόμεναι μεθ' ὑδρομέλιτος.

V. ἢ ὕδατος addit.

V. delet. Al. μετ᾽ ὄξους καὶ μέλιτος.

νικοῖς* δὲ, μετ᾽ ὀξυμέλιτος ὁλκὴ < α΄. ἐπιποθεῖσα· ποιεῖ δὲ καὶ πέψιν, ἐάν τις μετὰ τὸ δεῖπνον αὐτὴν κυάμου μέγεθος καταπίῃ μετὰ μέλιτος ἑφθοῦ. ὁμοίως καὶ ὀξυρεγμιῶσι δίδοται· στομαχικοῖς δὲ διαμασᾶσθαι καὶ καταπίνειν τὸν χυλὸν, εἶτ᾽ ἐπιρροφᾶν οἶνον κεκραμένον. δίδοται δὲ καὶ αἱμοπτοϊκοῖς ὁλκὴ τριωβόλου μετὰ κράματος κυάθου ἑνὸς χλιαροῦ· ἰσχιαδικοῖς τε μεθ᾽ ὕδατος καὶ νεφριτικοῖς καὶ κύστιν ἀλγοῦσιν· ὑδρωπικοῖς δὲ < β΄. μεθ᾽ ὑδρομέλιτος, πυρέσσουσιν· ἀπυρέτοις δὲ, σὺν οἰνομέλιτι· ἰκτεριῶντάς τε καθίστησι, καὶ καταμήνια ἄγει ὁλκὴ < α΄. μετ᾽ οἴνου πινομένη· κοιλίαν δὲ < δ΄. ποθεῖσαι καθαίρουσι μεθ᾽ ὑδρομέλιτος κυάθων δέκα. ποιεῖ καὶ πρὸς φθισικοὺς, ἐμπυϊκοὺς, μετὰ μέλιτος. ἀποτίθεσθαι δὲ δεῖ τὰ φύλλα ξηρὰ λεῖα ἐν κεραμέῳ ἀγγείῳ.

V. αἱμοπτοϊκούς.

Περὶ Βρεττανικῆς. Κεφ. β΄.

V. caret. V. ὅμοια. V. δασεῖα.

ΒΡΕΤΑΝΙΚΗ ἢ Βετλονική, πόα ἐστὶν ἔχουσα φύλλα ἐμφερῆ λαπάθῳ ἀγρίῳ, μελάντερα δὲ καὶ δασύτερα, στύφοντα ἐν τῇ γεύσει· καυλὸν δὲ ἀνίησιν οὐ μέγαν· ῥίζαν λεπτὴν καὶ βραχεῖαν. χυλίζεται δὲ αὐτῆς τὰ φύλλα, καὶ ἐν ἡλίῳ ἢ πυρὶ συστρέφεται. Δύναμιν δὲ ἔχει στυπτικὴν, ἰδίως ἁρμόζουσαν πρὸς τὰς ἐν στόματι καὶ παρισθμίοις νομάς. ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς τὰ λοιπὰ ὅσα στύψεως χρήζει.

Περὶ Λυσιμαχίου. Κεφ. γ΄.

ΛΥΣΙΜΑΧΙΟΝ, οἱ δὲ λύτρον καλοῦσι, καυλοὺς ἀνίησι πηχυαίους ἢ καὶ μείζονας, λεπτοὺς, θαμνώδεις, ὧν παρὰ τὰ γόνατα φύλλων λεπτῶν ἐκφύσεις, παραπλησίων τοῖς τῆς ἰτέας, στυφόντων ἐν τῇ γεύσει· ἄνθος πυρρὸν ἢ χρυσοειδές. φύεται ἐν ἑλώδεσι τόποις, καὶ παρὰ τὰ ὕδατα. Ἁρμόζει δ᾽ ὁ χυλὸς τῶν φύλλων στυπτικὸς ὢν, πρὸς αἱμάτων ἀναγωγὰς, καὶ δυσεντερίας, πόμα τε ἔγκλυσμα· ῥοῦν τε γυναικεῖον ἵστησιν ἐν προσθέτῳ· καὶ πρὸς τὰς ἐκ μυκτήρων αἱμορραγίας ἐμφερομένη ἡ πόα ἁρμόζει. ἔστι δὲ καὶ τραυματικὴ καὶ ἴσχαιμος· θυμιαθεῖσα δὲ δριμύτατον ἔχει τὸν καπνόν.

V. ἄνθη χρυσοειδῆ ὡς ἐν σκιαδίῳ.

Marc. legit ἔγχυσμα.

V. Epit. καὶ ὁ χυλὸς μᾶλλον.

A neticis, drachmæ pondere in aceto mulso. Concoctionem quoque facit, si quis ipsam à cœna, fabæ magnitudine cum melle cocto deuorarit. Simili modo & acidum eructantibus exhibetur. Stomachicis autem eam manducare, succúmque deuorare, deindéq; vinum dilutū insuper sorbere proderit. Da- B tur & sanguinem excreantibus, obolis tribus in vini diluti egelidi cyatho vno: itémque ischiadicis, nephriticis, & à vesica dolentibus, ex aqua: hydropicis autem binis drachmis, ex aqua mulsa, si quidem febricitent: sin aliter, ex mulso. Regio quoque morbo laborantes recreat, ac mēses pellit, drachmę pon- C dere in vino pota: drachmis verò quatuor bibita in aquæ mulsæ cyathis decem, aluum purgat. Est & phthisicis ac empyicis auxilio cum melle. Cæterùm folia arefacta tritáque in fictili vase recōdi oportet.

De Britannica. Cap. II.

D BRITANNICA seu Vettonica, herba est folijs syluestris lapathi, at nigrioribus ac pilosioribus, gustu adstringentibus: caulē verò promit non ita magnum: radice autem tenui breuíque nititur. Folijs exprimitur succus, qui sole aut igni cogitur & inspissatur. Vim porrò habet astrictoriā, priuatim oris ac ton- E sillarum depascētibus vlceribus accommodatam. Valet etiam ad reliqua, quibus adstrictione opus est.

De Lysimachia. Cap. III.

LYSIMACHIA, quā aliqui lytron appellant, caules emittit cubitales aut etiam altiores, tenues, fruticosos, à quorum geniculis folia F prodeunt salignis similia, gustu astringentia: flos est fuluus aureúsve. Nascitur in palustribus & secus aquas. Foliorum succus, qua pollet astringendi vi, sanguinis reiectiones supprimit: valet etiam ad dysenteriam, seu potui datus, seu etiam clystere infusus: fluorem quoque muliebrem sistit, subditus in pesso. Sed G & herba sanguinis è naribus profluuio subuenit, iisdem indita. Est & vulneraria, sanguinémq; supprimit. Acerrimū verò nidorē suffita red-

dit, adeò vt & serpentes abigat, & muscas enecet.

De Polygono mare. Cap. IIII.

POLYGONON mas, Latinis sanguinaria seu sanguinalis, herba est quæ ramos habet exiles, teneros, numerosos, geniculis intersèptos, qui graminis instar humi serpunt, neque à terra attolluntur: folia rutæ, sed longiora molliorâque, semine sub singulis folijs turgescẽte, vnde & marem appellari volũt: flos ei candidus aut puniceus. Vis epoti succi, astringere & refrigerare: prodest cruẽtis excreationibus, alui fluxionibus, cholera & stranguria laborantibus: nam euidenter vrinas ciet. Cum vino potus venenatorum morsibus auxiliatur, ac febriũ circuitus finit, si hora vna ante accessionẽ assumatur. Sistit & subditus fluorem muliebrẽ, ac auribus dolentibus purulentísve vtiliter instillatur. Cum vino autem decoctus adiecto melle, facit eximiè ad genitalium vlcera. Folia verò stomachi feruori, sanguinis reiectioni, herpetibus, erysipelatis, inflammationibus, œdematis & recentibus vulneribus imponuntur.

De Polygono fœmina. Cap. V.

Polygonon fœmina frutex est exiguus, vno caule præditus, tener & arundini similis, geniculis densus: quorum alia alijs tubarũ modo inseruntur infarciuntúrve. Ipsos verò geniculorũ articulos cingunt in orbem apices, foliolis pini similes: radix superuacua. Nascitur in aquosis. Huic vis astringens ac refrigerans, ad eadem valens, ad quę antedicta: sed inefficacior.

De Polygonato. Cap. VI.

POLYGONATVM in montibus nascitur, frutex cubito altior, folijs lauri, at latioribus, & læuioribus, sapore quodammodo malum cotoneum aut punicum redolentibus, siquidem gustanti astrictũ saporem resipiunt: flores autẽ per singulos foliorum exortus promit candidos, folijs ipsis numerosiores, incœpta à radice supputatione: radicem verò habet albam, mollem, longam, crebris nodis ceu geniculis cinctam, den-

A ὥς τε καὶ ἑρπετὰ διώκειν, καὶ μύας ἀποκλείειν.

Περὶ Πολυγόνου ἄρρενος. Κεφ. δʹ.

ΠΟΛΥΓΟΝΟΝ ἄρρεν πόα ἐστὶ κλῶνας ἔχουσα λεπτούς, τρυφερούς, πολλούς, γόνασι περιειλημμένους, ἕρποντας ἐπὶ τῆς γῆς "ὥσπερ ἄγρωστις· φύλλα δὲ πηγανίου ὅμοια," ἐπιμηκέστερα δὲ καὶ μαλακώ- (V. caret. — Sic alius codex & Orib. at vulg. exempl. ἐπιεικέστερα)
B τερα· ἔχει δὲ καρπὸν "παρ' ἕκαστον φύλλον· ὅθεν καὶ ἄρρεν καλεῖται·" ἄνθος δὲ λευκὸν ἢ φοινικοῦν. (V. caret his παρ' ἕκ. φύλλ.) Δύναμιν δὲ ἔχει "στυπτικήν, ψυκτικήν" ὁ χυλὸς πινόμενος· ἁρμόζει δὲ αἱμοπτοϊκοῖς, καὶ τοῖς κατὰ κοιλίαν ῥεύμασι, χολερικοῖς τε καὶ στραγγουριῶσιν· ἄγει γὰρ οὖρα ἐναργῶς. βοηθεῖ καὶ θηριοδή- (V. non agnoscit. — Al. ὁ δὲ χυλὸς πινόμενος ἁρμόζει αἱμοπτοϊκοῖς &c.)
C κτοις μετ' οἴνου πινόμενος, καὶ πρὸς περιόδους, πρὸ μιᾶς ὥρας τῆς ἐπισημασίας λαμβανόμενος. ἵστησι δὲ καὶ ῥοῦν γυναικεῖον προστεθεὶς, καὶ πρὸς ὠταλγίας καὶ πυορροίας ἐνσταζόμενος ἁρμόζει. συνεψηθεὶς δὲ οἴνῳ καὶ μέλι προσλαβών, ἄκρως ποιεῖ πρὸς τὰ ἐν αἰδοίοις ἕλκη. καταπλάσσεται δὲ τὰ φύλλα πρὸς
D στομάχου ἔγκαυσιν, καὶ αἵματος ἀναγωγὴν καὶ ἕρπητας, ἐρυσιπέλατά τε καὶ φλεγμονάς, καὶ οἰδήματα, καὶ τραύματα πρόσφατα.

Περὶ Πολυγόνου θήλεως. Κεφ. εʹ.

Πολύγονον θῆλυ "θαμνίον ἐστὶ μονό- (Videtur Orib. interpres legisse, θαμνίον ἐστὶ πολύκλωνον οὗ ὁ καυλὸς τρυφερὸς, καλαμοειδής. Al. μαλακοειδής)
E κλωνον, τρυφερόν," καλαμοειδές, γόνατα συνεχῆ ἔχον ἐγκείμενα ἀλλήλοις ὥσπερ σάλπιγγος· καὶ περὶ τοῖς γόνασιν ἐν κύκλῳ ἐξοχαὶ πίτυος, φυλλαρίοις ἐοικυῖαι. ῥίζα ἀχρεῖα· φύεται παρὰ τοῖς ὑδατώδεσι.

Δύναμιν δὲ ἔχει στυπτικήν, ψυκτικήν, ποιοῦσαν τὰ αὐτὰ τῷ πρὸ αὐτοῦ, ὅτι μὴ ἀσθενέστερον.
F

Περὶ Πολυγονάτου. Κεφ. ϛʹ.

ΠΟΛΥΓΟΝΑΤΟΝ φύεται ἐν ὄρεσι, θάμνος μείζων πήχεως· φύλλα ἔχων ὅμοια δάφνῃ, πλατύτερα δὲ καὶ λειότερα. γευσαμένῳ ὅμοιόν τι μήλῳ κυδωνίῳ ἢ ῥοιᾷ. μετὰ στύψεως γὰρ προσβάλλει. καθ' ἑκάστην δὲ
G ἔκφυσιν τῶν φύλλων ἄνθη λευκά, τῷ πλήθει ὑπερέχοντα τῶν φύλλων τοῦ ἀριθμοῦ ἀπὸ τῆς ῥίζης γινομένου· ῥίζαν δὲ λευκήν, μαλακήν, μακράν, πολυγόνατον, δα-

σεῖον, βαρύοσμον, πάχος ἔχουσα δακτύλου, ποιοῦσα μὲν πρὸς τραύματα, καταπλασσομένη· αἴρει δὲ καὶ σπίλους τοὺς ἐν προσώπῳ.

Περὶ Κληματίδος. Κεφ. ζ'.

ΚΛΗΜΑΤΙΣ, ἣν οἱ δὲ δαφνοειδὲς, οἱ δὲ *μυρσινοειδὲς, οἱ δὲ πολυγονοειδὲς καλοῦσι· φύεται ἐν *εὐγείοις. κλήματα δὲ ἔχει *μικρὰ ὅσον *σχοίνου τὸ πάχος, πέταλον δὲ μικρὸν, δάφνῃ ἐμφερὲς τῷ τε σχήματι καὶ τῇ χρόᾳ, μικρότερον δὲ πολλῷ. Ταύτης τὰ φύλλα καὶ οἱ καυλοὶ σὺν οἴνῳ πινόμενα, διαῤῥοίας καὶ δυσεντερίας παύει· μετὰ γάλακτος δὲ καὶ ῥοδίνου, ἢ κυπρίνου ἐν πεσσῷ προστιθέμενα, ὑστέρας πόνους θεραπεύει. παύει δὲ καὶ ὀδόντων πόνους διαμασωμένη. βοηθεῖ καὶ θηριοδήκτοις *ἐπιτιθεμένη. ἱστορεῖται δὲ καὶ ἀσπιδοδήκτοις μετ᾽ ὄξους πινομένη, βοηθεῖν. φύεται δὲ ἐν χέρσοις.

Sic Gal. & v. cod.

Cratæ. ἐλεγχοίτου

Lacuna legit in vet. cod. διαμασωμένη καὶ ἐπιτιθεμένη.

Περὶ Πολεμωνίου. Κεφ. η'.

ΠΟΛΕΜΩΝΙΟΝ, οἱ δὲ φιλεταίριον, Καππάδοκες δὲ *χιλιοδύναμιν καλοῦσι, κλωνία ἔχει λεπτὰ πτερυγωμένα· φύλλα δὲ ὀλίγῳ μείζονα πηγάνου, *ἐπιμηκέστερα δὲ πρὸς τὰ τοῦ πολυγόνου ἢ τῆς καλαμίνθης. ἐπ᾽ ἄκρου δὲ αὐτῶν ὥσπερ κόρυμβοι, ἐν οἷς σπέρμα μέλαν· ῥίζα *πηχυαία, ὑπόλευκος, ἐμφερὴς στρουθίῳ· φύεται ἐν ὀρεινοῖς καὶ τραχέσι τόποις. Ταύτης ἡ ῥίζα πίνεται ἐν οἴνῳ πρὸς θηρία καὶ δυσεντερίαν, δυσουρίαν τε καὶ ἰσχιάδα, μεθ᾽ ὕδατος. σπληνικοῖς δὲ, μετ᾽ ὄξους ὅσον < α. ὁλκήν. καὶ περιάπτεται ἡ τούτου ῥίζα πρὸς σκορπίου πληγήν. φασὶ δὲ μὴ *τύπτεσθαι τοὺς ἔχοντας αὐτὴν, ἢ κἂν πληγῶσι, μηδὲν πάσχειν. παύει δὲ καὶ ὀδονταλγίας διαμασωμένη.

Ald. χιμοδυνάμιν. Marc. χελιδόνιον.

Hæc ascititia suspicatur Dodonæus, quoniam neque in Crateuæ fragmentis habentur.

V. ad oram. παχεῖα. Sic quoque in vet. legit Lacuna.

Rectius πλήττεσθαι.

Περὶ Συμφύτου πετραίου. Κεφ. θ'.

ΣΥΜΦΥΤΟΝ πετραῖον φύεται ἐν πέτραις· κλωνία δὲ ἔχει ὅμοια ὀριγάνῳ, λεπτὰ φύλλα, κεφάλια δὲ ὡς θύμου. ἔστι δὲ ὅλον ἐστὶ ξυλῶδες καὶ εὐῶδες, γλυκύ τε πρὸς *τῇ γεύσει, καὶ πτυέλου προκλητικόν· ῥίζαν δὲ ἔχει μακρὰν, ὑπόπορφυρον, ὅσον δακτύλου πάχος. Τοῦτο ἑψηθὲν σὺν μελικράτῳ καὶ ποθὲν, ἀνακαθαίρει τὰ ἐκ πνεύ-

Al. τῇ γεύσει.

A sam, graueolentem, ac digitali crassitudine, quæ vulneribus efficaciter imponitur, ac maculas etiam in facie delet.

De Clematide. Cap. VII.

CLEMATIS, quam aliqui daphnoides, alij myrsinoides, alij polygonoides vocant, gignitur in
B Ægypto. Sarmentosas autem spargit quasi viticulas, easq; longas, iunci crassitudine, folio paruo, laurini figura & colore, at multò minore. Caules foliáque in vino pota, alui profluuia & dysenterias sedant. Cū lacte verò & rosaceo, aut cyprino subdita in pesso, cruciatibus vuluæ medentur. Dolores dentium com-
C manducata finit: imposita quoque venenatorum morsibus, iuuamentum præstat. Fertur & ex aceto pota, cōtra aspidum morsus auxiliari. Nascitur in incultis.

De Polemonia. Cap. VIII.

POLEMONIAM, alij philetæriam, Cappadoces chiliodyna-
D mon appellāt: ramulis est exilibus, vtrinq; pinnatis, folijs paulò quàm rutæ maioribus, at longioribus, ad polygoni aut calaminthæ similitudinem: quibus in summis veluti corymbi dependent, nigro intus semine: radice cubitali, albicāte, struthio seu radiculæ simili. Nascitur in montosis & asperis. Radix ex vino
E bibitur contra venenatas bestias ac dysenteriam: & ex aqua, aduersus vrinæ difficultatem & ischiadem. Datur autē ex aceto drachmæ pondere lienosis. Eadem contra scorpionis ictum amuleti instar adalligatur. Tradunt porrò, qui radicem eam gestauerint à scorpionibus minimè feriri, aut si ab ijs icti fuerint,
F nihil mali passuros. Dentium quoque dolores commanducata mitigat.

De Symphyto petræo. Cap. IX.

SYMPHYTUM petræum in petris nascitur: ramulis origano similibus, folijs tenuibus, & capitulis
G thymi. Totum verò lignosum, odoratum & gustu dulce est, saliuámq; ciet: radice nititur longa, subfulua, digitali ferè crassitudine. Decoctū in aqua mulsa & potum, quæ pul-

moni hærent excremẽta repurgat: sanguinem reijciẽtibus ac nephriticis cum aqua exhibetur. Bibitur & ad dysenteriam rubetẽmq; fluorem muliebrem in vino decoctum, vti ad conuulsa ruptáque cum aceto mulso. Quin & commanducatũ sitim sedat: faucibus asperis subuenit: illitum recentia vulnera glutinat, & enterocelas cohibet. Quin & carnes dum coquuntur conglutinat additum.

De Symphyto altero. Cap. X.

Symphytum alterum, quod aliqui pecton vocant, caulem emittit bicubitalem aut etiam altiorem, leuem, crassum, angulosum, & ceu sonchi inanem: circa quem ex interuallis, haud ita magnis folia exeunt hirsuta, angusta, longiuscula, ad buglossi foliorum similitudinẽ: habet vero caulis eminentias quasdam secundum angulos porrectas, adiacentibus ac velut annexis foliis tenuibus, quæ è singulis prodeunt alarũ sinibus. Sunt insuper flores lutei, ac semen circa caulẽ ceu verbasci. Totus autẽ caulis ac folia quoq; ipsa subaspera lanugine horrent, attactúque pruritum excitant. Radices demittuntur foris nigræ, intus candidæ, glutinosæ: quarum etiam est vsus. Tritæ & potæ sanguinem excreantibus ruptísque proficiunt, & recentia vulnera impositæ glutinant: carnium quoque frusta quibuscum coquuntur cogunt ita vt coalescant. Cæterùm inflammationibus, præsertímque sedis, cum senecionis folijs vtiliter illinuntur.

Apul. adnatiuus secundũ genicula.

De Holostio. Cap. XI.

HOLOSTIVM herba est pusilla, tribus ferè quatuórve digitis sese supra terram attollens, folijs viticulísque coronopodi aut gramini proximis, gustu astringẽtibus, radice prætenui vsque in capillamenti speciem, alba, fibrosa, longitudine quatuor digitorũ. Nascitur in collibus terrenis. Carnes & hæc herba cogit atque conglutinat, dum coquuntur addita, & ad rupta in vino propinatur.

De Stæbe. Cap. XII.

STOEBE vulgaris est notitiæ. Semen & folia astringũt: quapropter eorũ decoctũ dysentericis infunditur:

A μόνος· καὶ τοῖς αἷμα ἀνάγουσι, καὶ νεφριτικοῖς σὺν ὕδατι δίδοται· σὺν οἴνῳ δὲ ἑψηθὲν, πίνεται πρὸς δυσεντερίαν, καὶ ῥοῦν γυναικεῖον ἐρυθρόν· σὺν ὀξυμέλιτι δὲ, πρὸς σπάσματα καὶ ῥήγματα. καὶ ἄδιψον δὲ ἐστι διαμασώμενον· "ἁρμόζει καὶ ταῖς "βρόγχου τραχύτησι· κολλᾷ καὶ νεότρωτα, καὶ ἐντεροκήλας ἀποB κρατεῖ καταπλασσόμενον. καὶ τὰ κρέα δὲ *συμπήττει ἑψόμενα σὺν αὐτοῖς.

Περὶ Συμφύτου ἄλλου. Κεφ. ι.

Σύμφυτον ἄλλο, οἱ δὲ πηκτόν· καυλὸν ἀνίησι "διπηχυαῖον ἢ καὶ μείζονα, "κοῦφον, παχὺν, γωνιοειδῆ, κενὸν" ὥσπερεὶ σόγχου, περὶ ὃν οὐκ ἐκ μεγάλων διαστημάC των φύλλα δασέα, "στενά, ὑπομήκη, πρὸς τὰ τοῦ βουγλώσσου· ἐξοχὰς δὲ ἔχει ὁ καυλὸς παρὰ τὰς γωνίας τινὰς" τεταμένας, "φύλλων λεπτῶν περιφύτων, ἀφ' ἑκάστης μασχάλης τὰ αὐτῇ ἔπεστι μήλινα, καὶ καρπὸς περὶ τὸν καυλὸν ὡς φλόμου. ὅλος δὲ ὁ "καυλὸς καὶ τὰ φύλλα ἔχει χνοῦν D "ὑποτραχὺν, κατὰ τὴν προσαφὴν "κνησμὸν ἐμποιοῦντα· ῥίζαι δὲ ὕπεισιν τὴν μὲν ἐπιφάνειαν μέλαιναι, ἔνδοθεν δὲ λευκαὶ καὶ γλίσχραι· ὧν καὶ ἡ χρῆσις". Ποιοῦσι δὲ λεῖαι πινόμεναι αἱμοπτοϊκοῖς καὶ ῥηγματίαις, καὶ τὰ νεότρωτα κολλῶσι καταπλασσόμεναι· καὶ τὰ κρέα δὲ συνεψόμεναι συνάE γουσι· καταπλάττονται δὲ πρὸς φλεγμονὰς, μάλιστα τὰς ἐν δακτυλίῳ ὠφελίμως μετὰ φύλλων ἠριγέροντος.

Περὶ *Ὀλεστίου. Κεφ. ια.

ΟΛΕΣΤΙΟΝ πόα ἐστὶ μικρὰ, ἀπὸ γῆς, ὡς τριῶν δακτύλων ἢ τεσσάρων. φύλλα δὲ ἔχει καὶ κλήματα κορωνόποδι F παραπλήσια, ἢ "ἀγρώστει, στυπτικά· ῥίζαν δὲ σφόδρα λεπτὴν ὡς θρίχα, λευκὴν *τῷ εἴδει, μῆκος δακτύλων τεσσάρων· φύεται ἐν γεωλόφοις. Δύναται δὲ καὶ αὕτη κρέα συνάγειν συνεψομένη, καὶ πρὸς ῥήγματα" σὺν οἴνῳ "ποτίζεται.

Περὶ Στοιβῆς. Κεφ. ιβ'.

G ΣΤΟΙΒΗ "γνώριμος ἧς ὁ καρπὸς καὶ τὰ φύλλα στύφει· ὅθεν καὶ δυσεντερικοῖς τὸ ἀφέψημα αὐτῶν ἐνίεται· ἐγκλύζεται δὲ καὶ εἰς

V. ἁρμόζον καὶ ἑψόμενον
V. περὶ βρόγχον
V. legit δασεῖς διπηχεῖ
V. caret & Orib.
V. caret
V. ὑπόστενα καὶ ὑπόμικρα
Al. παρατεταμένας. alius, τεταμένας πρὸς τόπον ἑκάστης μασχάλης. Ald. φύλλον λεπτὸν
Ald. addit in nothis, ἐμφερῆ πρὸς τὰ τοῦ πηγάνου
V. καρπὸς
V. addit, ὑπόλευκον καὶ
V. κνησμονὴν, nullo discrimine
V. epit. ἐξ ἐναντίων σύγκειται δυνάμεων.
V. quidam in ora hæc addebat: καὶ τρίτον ἐστὶ τῷ σχήματι κέστρῳ παραπλήσιον, δυνάμει δὲ ψυχρότερον, πληγῶν καὶ ἑλκῶν πληρωτικὸν, ἐν συσκίοις καὶ λίμναις φυόμενον. id est. est & tertium figura betonicæ simile, at maiore vi refrigerandi præditum, vulnera & cicatrices implens, quod in vmbrosis & lacubus nascitur.
V. quidam ad oram γερανίῳ.
Marc. suspicatur addendum καὶ σπάσματα ἀφωφελεῖν
Sic Ald. in nothis. At Par. caret.

ὦτα πυοῤῥοοῦντα· καταπλασθέντα δὲ τὰ φύλλα ὠφελεῖ σύγχυσιν ὀφθαλμῶν τὴν ἐκ πληγῆς, καὶ αἱμοῤῥαγίαν ἴσχει.

A auribus quoque purulentis instillatur. Folia verò imposita oculis ictu cruentatis prosunt, & erumpentis sanguinis impetus cohibent.

Περὶ Κλυμένου. Κεφ. ιγ΄.

V. sed magna parte mutilus codex habet. περὶ τὰ τοῦ περικλυμένου, κισσοειδῆ.
V. addit ἐν οἷς τὸ ἄνθος λευκὸν
V. codex pro his habet, καὶ περιπλεκόμενα

ΚΛΥΜΕΝΟΝ καυλὸν ἀνίησι τετράγωνον, ὅμοιον τῷ τοῦ κυάμου· φύλλα δὲ πρὸς τὰ τοῦ ἀρνογλώσσου. θυλάκια δὲ ἔχει ἐπὶ τοῦ καυλοῦ εἰς ἄλληλα νεύοντα, ἐοικότα ἴριδι καὶ πολύποδος πλεκτάναις. ἄριστον δὲ τὸ ὀρεινόν. Χυλίζεται δὲ ὅλον σὺν τῇ ῥίζῃ. ποιεῖ δὲ ὁ χυλὸς πρὸς αἵματος ἀναγωγὴν πινόμενος καὶ κοιλιακοῖς, καὶ ῥοῦν ἐρυθρὸν, γύναικῶν καὶ ψύχων. ἐπέχει δὲ καὶ τὰς ἐκ μυκτήρων αἱμοῤῥαγίας. τὰ δὲ φύλλα λεῖα, ἢ τὰ θυλάκια τοῖς νεοτρώτοις ἐπιτιθέμενα, μέχρι τῆς ἐπουλώσεως ἐνεργεῖ.

V. caret.

C LYMENON caulem profert quadrangulum, ceu fabæ; folia plantagini similia: folliculos verò B habet supra caulem ita dispositos, vt alter in alterum propẽdeat, velut in iride ac polyporum cirris. Probatissimum est montanum. E frutice toto cum radice succus exprimitur, qui ad sanguinis reiectionem in potu efficax est, itémque ad cœliacorũ profluuia, rubẽtémq; fluorem muliebrem: quippe qui astrin- C gat simul atque refrigeret. Sanguinem quoque naribus erumpentem supprimit. Folia trita aut folliculi, si vulneribus recentibus imponantur, ea ita efficaciter sanat, vt etiam ad cicatricem perducant.

Περὶ Περικλυμένου. Κεφ. ιδ΄.

Orib. καυλὸν ἔχων τετράγωνον, καὶ φυλλάρια ἐκ διαστημάτων.

V. κοινῷ
G. In altero vox ὑποστρογγύλον deest
V. addit, περιφερές. Orib. οἱονεὶ ἐπικείμενος τῷ φύλλῳ, σκληρὸς καὶ δυσαπόσπαστος. ῥίζαν &c.
G. In altero μακράν. Sic Orib. alij ex Crateua παχεῖαν καὶ μακράν restituunt.
G. Alter ἐν χαράδραις. sed Plinius & alii Interpretes vulgatam lectionem probant.

ΠΕΡΙΚΛΥΜΕΝΟΝ θαμνίσκος ἐστὶν ἁπλοῦς, ἔχων ἐκ διαστημάτων φυλλάρια περιειληφότα αὐτὸν, ὑπόλευκα, κισσοειδῆ, καὶ παρὰ τὰ φύλλα ἐκβλαστήσεις· ἐφ' ὧν ὁ καρπὸς κισσῷ παραπλήσιος· ἄνθος λευκὸν, κυάμῳ ἐμφερὲς, ὑποστρογγύλον, οἱονεὶ ἐπικείμενον τῷ φύλλῳ· καρπὸν σκληρὸν καὶ δυσαπόσπαστον· ῥίζαν παχεῖαν, περιφερῆ. φύεται ἐν ἀρούραις καὶ φραγμοῖς. περιελίττεται δὲ τοῖς πλησιάζουσι θάμνοις. Τούτου ὁ καρπὸς πέπειρος συλλεγεὶς καὶ ξηρανθεὶς ἐν σκιᾷ, πίνεται μετ' οἴνου < α. ὁλκὴν ἐπὶ ἡμέρας μ΄. καὶ σπλῆνα τήκει, καὶ κόπον λύει, καὶ ὀρθόπνοιαν ὠφελεῖ καὶ λυγμόν· οὐρεῖ ἀγει ἀπὸ τῆς ἕκτης ἡμέρας αἱματώδη. ἔστι δὲ καὶ ὠκυτόκιον. τὴν αὐτὴν δὲ καὶ τὰ φύλλα δύναμιν ἔχει ἡμέρας λζ΄. ποθέντα, καὶ ἀγόνους ἱστορεῖται ποιεῖν· ἀλειφόμενα δὲ μετ' ἐλαίου ἐπὶ τῶν περιοδικῶν, τὰ φρικία παραιτεῖται.

D PERICLYMENON frutex est exiguus ac simplex, habens ex interuallis foliola caulem amplectentia, subcandida, hederacea, ac inter ea nascentia germina, in quibus semen hederæ: florem candidum ceu fabæ, aliquantum rotundum & quasi in folium procumbentem: semen durum & quod dif- E ficilè euellatur: radicem crassam ac rotundam. Nascitur in aruis ac sepibus: conuoluit verò se propinquis fruticibus. Semen postquam ematuruit collectum & in vmbra siccatum, si drachmæ põdere ex vino bibatur quadragenis diebus, lienem absumit, lassitudinem discutit, & orthopnœæ atque singultui pro- F dest: sed vrinas ciet statim à sexto die cruentas. Idem partum quoque accelerat. Sed & folia iisdem sunt prædita viribus, ac tricenis septenis diebus epota sterilitatem in viris facere produntur. Eadem si ex oleo perungantur, febrium circuitibus redeuntium horrores abigunt.

Περὶ Τριβόλου. Κεφ. ιε΄.

G De Tribulo. Cap. XV.

V. add. ποιῶδες
V. κλωνία μακρά

ΤΡΙΒΟΛΟΣ ὁ μὲν χερσαῖος ἀνδράχνῃ τὰ φύλλα ἔοικε, λεπτότερα δέ, καὶ τὰ κλήματα μακρά, κατὰ γῆς ἐστρωμένα, &c

TRIBVLVS terrestris folijs est portulacæ, at tenuioribus: viticulis verò longis in terra stratis, &

ſpinis ſecundũ ipſas acerbis ac præduris: iuxta amnes & domorum areas naſcitur. Eſt & alter aquaticus, in fluminibus naſcens, qui quidem comam ſupra aquas attollit, aculeos verò condit & ipſis aquis occulit: folijs latis è pediculo longo dependentibus: caule parte ſumma quàm ima craſſiore: adſunt & ei adnata quędam capillamenta ſpicacea: fructus verò durus eſt, vti & alterius antè memorati. Ambo aſtringentis refrigerantíſque ſunt naturæ: ideò contra inflammationes omnes cataplaſmate vtiles. Oris autem vlcuſcula, tonſillas, itémque putredines in ore ac gingiuarũ vitia ſanant. Ex ijs etiam ſuccus ad oculorũ medicinas exprimitur. Semen vtriuſq; dum recens bibitur, calculoſis adiumentum affert: ſed priuatim quod è tribulo terreſtri eruitur, drachmæ põdere potum impoſitúmve, commorſos à vipera priſtinæ ſanitati reſtituit, & contra venena etiamnum vtiliter ex vino bibitur. Sed & eius decoctum ſparſum pulices necat. Cæterùm Thraces qui ad Strymona amnem habitant, virenti herba equos ſaginant, nucleum verò dulcem & alendo idoneum ad panificia accommodant, eóque vice panis vtuntur.

De Limonio ſeu beta ſylueſtri.
Cap. XVI.

LIMONIVM, alijs neuroïdes dictum, folia habet betæ, verùm tenuiora & minora, decem aut plura: caulem tenuem, rectum, liliaceo æqualem, rubro ſemine refertum, quod guſtu aſtringit. Semẽ tritum, & ex vino acetabuli menſura potũ, dyſentericis cœliacíſque prodeſt, ac rubentem fœminarum fluorem cohibet. Naſcitur in pratis & paluſtribus locis.

De Lagopode. Cap. XVII.

LAGOPVS herba ſiſtit aluum è vino pota, aut in febri, ex aqua. Eadem ad inguinum inflammationem adalligatur. Naſcitur autem in ſegetum areis.

De Medio. Cap. XVIII.

MEDIVM in opacis & petroſis locis naſcitur: folia habet ſeri-

A περὶ αὐτοῖς ἄκανθαι στρυφναὶ, σκληραί. φύεται δὲ παρὰ * ποταμοῖς καὶ οἰκοπέδοις. Ἔστι δέ τις καὶ ἔνυδρος, παρὰ ποταμοῖς φυόμενος, ὑπερέχων τὴν κόμην, τὴν δ' ἄκανθαν κρύπτων· φύλλα πλατέα, μίσχον ἔχοντα μακρόν. καυλὸς δὲ ἐξ ἄκρου παχὺς, " μᾶλλον τοῦ ἐν βάθει. πρόσεστι δὲ V. addit ὡς λεπτοῦ
B καὶ τριχώδη τινὰ ἀποπεφυκότα σταχυώδη· καρπὸς σκληρὸς ὡς καὶ ὁ θατέρου. Ἀμφότεροι δὲ στύφουσι, ψύχουσιν· εἰσί τε πάσης φλεγμονῆς καταπλάσματα. σὺν μέλιτι δὲ ἄφθας καὶ παρίσθμια, καὶ [" τὰς ἐν στόματι] σηπεδόνας, καὶ οὖλα θεραπεύουσι· χυλίζονται δὲ καὶ εἰς τὰ ὀφθαλ- V. caret.
C μικά. ὁ δὲ καρπὸς αὐτῶν, χλωρὸς λιθιῶντας πινόμενος ὠφελεῖ. τοῦ δὲ χερσαίου ὅσον < α΄. πινομένη καὶ καταπλασσομένη, τοὺς ἐχιοδήκτους ἀποκαθίστησιν· ἁρμόζει καὶ θανασίμοις μετ' οἴνου πινόμενος. κτείνει δὲ καὶ ψύλλας τὸ ἀπόζεμα αὐτοῦ ῥανθέν. οἱ δὲ περὶ τὸν Στρυμόνα ποταμὸν Θρᾶκες,
D τὴν μὲν πόαν χλωρὰν ἱπποτροφοῦσι· τὸν δὲ καρπὸν γλυκὺν ὄντα καὶ τρόφιμον σιτοποιοῦνται, χρώμενοι αὐτῷ ἀντὶ ἄρτου.

Περὶ Λειμωνίου. Κεφ. ις΄.

ΛΕΙΜΩΝΙΟΝ, οἱ δὲ, νευροειδές". τὰ μὲν φύλλα ἔχει ὅμοια σεύτλῳ, V. margo, οἱ δὲ κυνόγλωσσον
E λεπτότερα δὲ καὶ " μικρότερα, δέκα ἢ πλείω· καυλὸν λεπτὸν, ὄρθιον, ἴσον ὥσπερ κρίνου, γέμοντα καρποῦ ἐρυθροῦ, στύφοντος τὴν γεῦσιν. Δύναται δὲ ὁ καρπὸς " λεῖος, σὺν οἴνῳ ποθεὶς ὀξυβάφου πλῆθος, δυσεντερικοὺς καὶ κοιλιακοὺς" ὠφελεῖν· ῥοῦν τε γυναικεῖον ἐρυθρὸν ἐ- Vul. μακρότερα / Quidã add. αὐστηρὸς / V. add. καὶ αἱμοπτοϊκοὺς
F φιστάνει. Φύεται δὲ ἐν λειμῶσι καὶ ἑλώδεσι τόποις.

Περὶ Λαγώποδος. Κεφ. ιζ΄.

ΛΑΓΩΠΟΥΣ " δύναμιν ἔχει σταλτικὴν κοιλίας, πινόμενον μετ' οἴνου· ἐπὶ δὲ τῶν πυρεσσόντων, μεθ' ὕδατος. περιάπτεται δὲ καὶ πρὸς φλεγμονὴν βουβώνων· V. οἱ δὲ λαγωοῦ κύμινον, γνώριμός ἐστι.
G φύεται δὲ ἐν παρασπορίαις.

Περὶ Μηδίου. Κεφ. ιη΄.

ΜΗΔΙΟΝ φύεται ἐν παλισκίοις τόποις καὶ πετρώδεσιν· ἔχει φύλλα ὅμοια " σερι- Vulg. exempl. περσεί

Quid in marg. : ἐρικοειδῆ

δὲ καυλὸς δίπηχυς, ἄνθη πορφυροειδῆ, μεγάλα καὶ περιφερῆ· καρπὸς μικρός, ἐοικὼς κνίκῳ· ῥίζα σπιθαμιαία, βακτηρίας ἔχουσα πάχος, στρυφνὴ γευομένῳ. Ἡ τῆς ξηρᾶς λεία ἐκλειγμένη σὺν μέλιτι ἑφθὴ ἐφ' ἱκανὰς ἡμέρας, ῥοῦν τὸν ἐρυθρὸν ἵστησι. τὸ δὲ σπέρμα σὺν οἴνῳ ποθὲν, ἄγει ἔμμηνα.

A dis, caulem tricubitalem, flores purpureos, grandes ac rotundos, semẽ minutum, cnico simile: radicem dodrantalem, baculi crassitudine, gustu acerbo. Hæc arida trita decoctáque cum melle per aliquot dies in eclegmate sumpta, rubentẽ fluorem sistit. Semen verò in vino potũ menstrua pellit.

Περὶ Ἐπιμηδίου. Κεφ. ιθ΄.

V. margo. σμίλακι παραπλήσιος φύλλα ἔχων ι΄ ἢ ιβ΄.

B ΕΠΙΜΗΔΙΟΝ καυλός ἐστιν οὐ μέγας, κισσῷ παραπλήσια φύλλα ἔχων ὅσον ι΄. ἢ ιβ΄· οὔτε δὲ καρπὸν οὔτε ἄνθη φέρει· ῥίζαι δὲ λεπταὶ, μέλαιναι, βαρύοσμοι, γευομένῳ μωραί· φύεται ἐν τόποις ὑδρηλοῖς. Ταύτης τὰ φύλλα λεῖα μετ' ἐλαίου, κατάπλασμα μαστῶν εἰς τὸ μὴ αὔξεσθαι. C ἀτόκιός τε ἡ ῥίζα, καὶ τὰ φύλλα λεῖα ποθέντα ἐν οἴνῳ μετὰ τὴν κάθαρσιν < ε΄. πλῆθος ἐπὶ ἡμέρας ε΄. ἀσυλλήπτους τηρεῖ.

De Epimedio. Cap. XIX.

EPIMEDIVM caulis est nõ magnus, hederæ folijs denis aut duodenis, neque semen, neque flores proferens: radicibus tenuibus, nigris, graui odore, gustu fatuo seu insipido. Nascitur in aquosis. Folia ex oleo trita & mammis adhibita, eas ita cohibent vt ne augescant. Radix spem partus adimit. Folia quoq; trita & post menstruam purgationem quinis drachmis in vino pota quinque diebus, præstant mulieribus ne concipiant.

Περὶ Ξιφίου. Κεφ. κ΄.

Al. additur ὠνόμασται δὲ ξιφίον.

Orib. addit ἐπὶ μέσου.

Lacuna legit in v. cod. μικρὰ καὶ ἰσχνή

Vulg. διαφορεῖται Al. ὅταν

Marcellus ἀνώτερα legendum suspicatur.

ΞΙΦΙΟΝ, οἱ δὲ, φάσγανον, οἱ δὲ, μαχαιρώνιον καλοῦσι, διὰ τὸ τοῦ φύλλου σχῆμα· ἔοικε γὰρ ἴριδι, ἔλαττον μέντοι D καὶ στενώτερον, καὶ ἄποξυ ὡς μαχαίριον, ἰνῶδες. καυλὸν δὲ ἀνίησι πηχυαῖον, ἐφ' οὗ ἄνθη πορφυρᾶ στιχηδὸν ἀπ' ἀλλήλων διεστῶτα· καρπὸν δὲ στρογγύλον· ῥίζας β΄. τὴν μὲν μίαν ἐπὶ τῆς ἑτέρας καθημένην, ὥσπερ βολβία μικρὰ τὸν τύπον· ἡ μὲν κάτω, ἰσχνή ἐστιν, ἡ δὲ ἄνωθεν, ἁδροτέρα. φύεται E δὲ μάλιστα ἐν ἀρούραις. Δύναται δὲ ἡ ἄνωθεν ῥίζα καταπλασσομένη μετ' οἴνου καὶ λιβανωτοῦ, ἀκίδας καὶ σκόλοπας ἐπισπᾶσθαι· σὺν ἀλεύρῳ δὲ αἰρίνῳ καὶ ὑδρομέλιτι, διαφορεῖ φύγεθλα· ὅθεν ταῖς τοιαύταις ἐμπλάστροις μίγνυται. ἄγει δὲ καὶ καταμήνια προστεθεῖσα. φασὶ δὲ καὶ ἀ- F φροδίσια παρορμᾶν τὴν ἀνωτέρω ῥίζαν σὺν οἴνῳ ποθεῖσαν· τὴν κατωτέρω δὲ, ἀγόνους ποιεῖν. ἐντεροκηλικοῖς τε παιδίοις ὠφελίμως δίδοσθαι τὴν ἐπάνω ῥίζαν ἐν ποτῷ σὺν ὕδατι.

De Xiphio. Cap. XX.

XIPHION alij phasganon, alij machæronion à folij figura vocant. Est enim iridi simile, at minus & angustius, & gladioli modo mucronatum, neruosum. Caulem verò promit cubitalem, in quo purpurei flores certis æqualibúsque spatijs inter se distantes: semen rotundum, radices geminas, quarum vna alteri insidet, pusillorum bulborum figura. Ex his inferior gracilis est, superna plenior & vberior. In aruis potissimùm nascitur. Superior radix cum vino & thure imposita spicula & aculeos è corpore extrahit: cum farina autem loliacea & aqua mulsa, panos discutit: quamobrem eiuscemodi vi præditis emplastris inseri solet. Ciet & menses subdita in pesso. Aiunt & superiorem radicem potui datam in vino veneris appetentiam facere, inferiorem verò, sterilitatem inducere: superiorem itidem radicem infantibus enterocelicis vtiliter ex aqua propinari.

Περὶ Σπαργανίου. Κεφ. κα΄.

G ΣΠΑΡΓΑΝΙΟΝ φύλλα ἔχει ἐοικότα ξιφιδίῳ, στενώτερα δὲ καὶ ἐπικλινέστερα· ἐπ' ἄκρου δὲ τοῦ καυλοῦ ὥσπερ σφαιρία, ἐν οἷς ὁ καρπός. δίδοται ἡ

De Sparganio. Cap. XXI.

SPARGANIVM folia habet gladioli, sed arctiora & inclinatiora: ac in summo caule veluti pilulas, in quibus semen. Aduersus venenatarum

rum bestiarum morsus & radix & semen ex vino potui dantur.

De Xyride. Cap. XXII.

XYRIS folia habet iridis, at latiora, & in cacumine acuminata: quorum è medio caulis erumpit cubitalis, satis crassus, in quo siliquæ sunt triangulares, & super ipsis flos purpureus, medio puniceo: semen in folliculis simile fabis, rotundum, rubens & acre: radix crebris cincta geniculis, longa ac rufa. Ea contra capitis vulnera fractáq; efficax est: aculeos & teli genus omne citra molestiam extrahit, adiecta floris æris tertia parte, itémque radicis centaurij parte quinta, & melle sufficienti. Imposita quoque ex aceto, œdemata inflammationésque sanat. Bibitur & ex passo radix contusa, ad conuulsa, rupta, ischiadas, stranguriam & alui profluuia. Semen verò tribus obolis in vino potum, potentissimè vrinam ciet, & cum aceto, lienem absumit.

De Anchusa. Cap. XXIII.

ANCHVSA, quam nonnulli calycem, alij onocleam appellant, folia habet lactucæ quæ folio visitur acuto proxima, hirsuta, aspera, nigra, numerosa, vndecunque ab radice terræ velut affixa, spinosa. Radix illi est digitali crassitudine, colore quodammodo sanguineo: quæ æstate vel eo agnoscitur, quòd manus inficiat: læto solo prouenit. Radici vis astrictoria, ad ambusta veteráque vlcera efficax, si in oleo addita cera decoquatur. Erysipelatis cum polenta imposita medetur: itémque vitiligini & lepris, ex aceto illita. Vuluæ quoque subdita, partus extrahit. Datur & eius decoctum bile suffusis, nephriticis ac splenicis, si febris sit, ex aqua mulsa. Folia verò sistunt aluum in vino pota. Vtuntur & vnguentarij radice ad vnguentorum spissamenta.

De Anchusa altera. Cap. XXIIII.

Anchusa altera, quam aliqui alcibiadion seu onochiles vocauere, à priore distat, quòd minora habeat

A ῥίζα καὶ ὁ καρπὸς σὺν οἴνῳ θηριοδήκτοις.

Περὶ Ξυρίδος. Κεφ. κβ'.

ΞΥΡΙΣ, τὰ μὲν φύλλα ἔχει ἴριδι ὅμοια, πλατύτερα δὲ καὶ ἐξ ἄκρου ὀξέα· καυλὸν δὲ ἐκ μέσου τῶν φύλλων πηχυαῖον, ἱκανῶς παχύν, ἐφ' οὗ λοβοὶ τρίγωνοι· καὶ ἐπ' αὐτῶν ἄνθος πορφυροῦν· τὸ B δὲ ἐν μέσῳ φοινικοῦν· καρπὸς δὲ ἐν θυλακίοις κυάμοις ὅμοιος, στρογγύλος, ἐρυθρός, δριμύς· ῥίζα δὲ πολυγόνατος, μακρά, πυῤῥά, ποιοῦσα πρὸς τὰ ἐν κεφαλῇ τραύματα καὶ κατάγματα· ἀνάγει δὲ σκόλοπας, καὶ πᾶν βέλος ἐπισπᾶται μετὰ ἀπονίας, μιχθέντος αὐτῇ χαλκοῦ ἄνθους μέρος C τρίτον, καὶ κενταυρίου ῥίζης μέρος ε'. καὶ μέλιτος τοῦ αὐτάρκους. θεραπεύει δὲ καὶ οἰδήματα καὶ φλεγμονὰς καταπλασσομένη μετ' ὄξους. πίνεται δὲ καὶ πρὸς σπάσματα, ῥήγματα, ἰσχιάδας τε καὶ στραγγουρίας, καὶ διαῤῥοίας ἡ ῥίζα μετὰ γλυκέος τεθλασμένη. ὁ δὲ καρπὸς οὐρητικώτατος ὅσον τριώβολον ποθεὶς ἐν οἴνῳ· D τήκει δὲ καὶ σπλῆνα σὺν ὄξει ποθείς.

Orib. ὀρθὸς

Orib. μέγας Pena μικρὰ legendum suspicatur.

Addidimus ex Lac. τοῦ αὐτάρκους, quod in vulg. exempl. desiderabatur.

Περὶ Ἀγχούσης. Κεφ. κγ'.

ΑΓΧΟΥΣΑ, ἣν ἔνιοι κάλυκα, οἱ δὲ ὀνοκλείαν καλοῦσι· τὰ μὲν φύλλα ἔχει θριδακίνῃ τῇ ὀξυφύλλῳ παραπλήσια, δασέα, τραχέα, μέλανα, πολλά, πανταχόθεν τῆς ῥίζης προσπεπλασμένα τῇ γῇ, ἀ- E κανθώδη· ἡ δὲ ῥίζα δακτύλου τὸ πάχος, τὴν χρόαν ὕφαιμος, ἐν τῷ θέρει* μελαινομένη καὶ βάπτουσα τὰς χεῖρας· φύεται δὲ ἐν εὐγείοις τόποις. Ἔστι δὲ ἡ ῥίζα στυπτική· ποιοῦσα πρὸς κατακαύματα καὶ παλαιὰ ἕλκη, ἑναφεψομένη κηρῷ καὶ ἐλαίῳ· ἐρυσιπέλατα δὲ σὺν ἀλφίτῳ καταπλασθεῖσα θεραπεύει· καὶ F ἀλφοὺς καὶ λέπρας σὺν ὄξει καταπλασσομένη. προστιθεμένη δὲ καὶ ἔμβρυα κατασπᾷ. τὸ δὲ ἀφέψημα αὐτῆς δίδοται καὶ ἰκτερικοῖς, νεφριτικοῖς, σπληνικοῖς, πυρέσσουσι, μετὰ μελικράτου· τὰ δὲ φύλλα κοιλίαν ἵστησι μετ' οἴνου πινόμενα. χρῶνται δὲ καὶ οἱ μυρεψοὶ τῇ ῥίζῃ πρὸς τὰς στύψεις τῶν μύρων.

V. margo φυχεὰν καὶ ξηρὰ ἔχει τὴν ῥίζαν, συ- φουσαν τε ἅμα ἢ καὶ ὑπόπικρον.

V. μικρά

V addit, ἄνθη δὲ πορφυρᾶ.

G Περὶ Ἀγχούσης ἑτέρας. Κεφ. κδ'.

Ἄγχουσα ἑτέρα, ἣν ἔνιοι ἀλκιβιάδιον, ἢ ὀνοχειλὲς ἐκάλεσαν, αὕτη διαφέρει τῆς προτέρης, τῷ μικρότερα ἔχειν τὰ

φύλλα, τραχέα δὲ ὁμοίως· καὶ τὰ κλωνία λεπτὰ, ἐφ' ὧν ἄνθος πορφυρειδὲς ὑποφοινίζον· ῥίζας δὲ ἐρυθρὰς, εὐμήκεις, περὶ τὸν θερισμὸν ἐχούσας τὸ αἱματῶδες· φύεται δὲ ἐν ἀμμώδεσι τόποις. Δύναμις δὲ αὐτῆς καὶ τῶν φύλλων, θηριοδήκτοις βοηθεῖν, μάλιστα δὲ ἐχιοδήκτοις, ἐσθιόμενα, καὶ πινόμενα, καὶ περιαπτόμενα· κἂν μασησάμενός τις εἰς τὸ στόμα τοῦ θηρίου ἀποπτύσῃ, ἀποκτενεῖ αὐτό.

Orib. ἢ φοινικοῦν

V. ἀγχεῖα αἱματώδη

Περὶ Ἑτέρας Ἀγχούσης. Κεφ. κέ.

Ἔστι δὲ καὶ ἄλλη ἐμφερὴς ταύτῃ, ἐλάττω δὲ καρπὸν ἔχουσα φοινικοῦν. ὃν ἐάν τις μασησάμενος ἀποπτύσῃ εἰς τὸ στόμα τοῦ ἑρπετοῦ, ἀποκτενεῖ. ἡ δὲ ῥίζα μετὰ ὑσσώπου καὶ καρδάμου ποθεῖσα ὀξυβάφου πλῆθος, πλατεῖαν ἕλμινθα ἐκτινάσσει.

Περὶ Λυκόψεως. Κεφ. κϛ'.

Λύκοψις, οἱ δὲ, καὶ ταύτην ἄγχουσαν ἐκάλεσαν, τὰ μὲν φύλλα ἔχει ὅμοια θριδακι, μακρότερα δὲ καὶ "παχύτερα, καὶ τραχέα καὶ πλατύτερα, πεπτωκότα περὶ τὴν τῆς ῥίζης κεφαλήν· καυλὸν ἀνίησι μακρὸν, ὀρθὸν, "τραχὺν, παραφυάδας ἔχοντα πολλὰς, πηχυαίας, τραχείας· καὶ ἐπ' αὐταῖς ἄνθη μικρὰ, πορφυρίζοντα· ῥίζα δὲ ἐρυθρὰ, στυπτική· φύεται ἐν πεδίοις. καταπλασσομένη δὲ μετ' ἐλαίου ἡ ῥίζα, τραύματα ἰᾶται· μετὰ ἀλφίτου δὲ, ἐρυσιπέλατα· λεία δὲ συναλειφομένη μετ' ἐλαίου, ἱδρῶτας κινεῖ.

Vulg. exempl. παχύτερα καὶ τραχέα

V. παχὺν

Περὶ Ἐχίου. Κεφ. κζ'.

Ἔχιον, οἱ δὲ, δορίδα, οἱ δὲ, *ἀλκιβιάδιον, τὰ μὲν φύλλα ἔχει προμήκη, τραχέα, ὑπόλεπτα, πρὸς τὰ τῆς ἀγχούσης, ἥττονα δὲ καὶ λιπαρὰ, ἀκάνθια λεπτὰ "ἐπικείμενα, καὶ ἃ καὶ δασέα τὰ φύλλα· καυλία λεπτὰ, πολλά· "ἑκατέρωθεν δὲ φυλλάρια λεπτὰ ταρσούμενα, μέλανα, ἐλάττονα δὲ πρὸς λόγον τὰ ἐπ' ἄκρῳ τοῦ καυλοῦ. τὰ δὲ ἄνθη παρὰ τὰ φύλλα πορφυροειδῆ, ἐν οἷς ἐστι καὶ ὁ καρπὸς κεφαλῇ ἔχεως ὅμοιος· ῥίζα δὲ λεπτοτέρα "δακτύλου, ὑπομέλαινα. ἥ τις οὐ μόνον τοῖς δηχθεῖσιν ὑπὸ

Sunt qui addant hoc loco, ὑπόβραχα, δασέα.
V. delet vsque ad καυλία
V. addit, ἀκάνθαρτα, ἀκίδας σὺν τοῖς φύλλοις

V. δακτύλια ἀπὸ μέσου μέλανα

folia, quanquam simili modo aspera, & ramulos tenues, in quibus flos purpureus in puniceum vergens: radices autem rubras, prælongas, quæ messibus sanguineo succo turgent. In sabulosis nascitur. Tum ipsa radix, tum & folia contra venenatarum bestiarum, maximéque viperarum, morsus efficaciter auxiliantur, siue cibo, siue potu, siue etiam amuleto. Quin & si quis ijs commanducatis in venenatæ bestiæ os expuerit, eam enecabit.

De Anchusa tertia. Cap. XXV.

Est & alia huic similis, at minore semine, eóque puniceo, quo commanducato si in serpentis os inspuatur, ea morietur. Radix autem acetabuli mensura cum hyssopo & nasturtio pota, latas ventris tineas pellit.

De Lycopsi. Cap. XXVI.

Lycopsis, quæ & anchusa à nonnullis vocata est, folijs est lactucæ, at longioribus, crassioribus, latioribúsque, asperis & circa radicis caput ad terram deciduis: caule longo, recto, scabro, adnatis multis cubitalibus & asperis, in quibus flores parui, purpurascentes: radix rubra est & astringens. Nascitur in campestribus. Radix cum oleo imposita, vulneribus medetur, & cum polenta, erysipelatis illinitur. Trita verò si ex oleo perungatur, sudores mouet.

De Echio. Cap. XXVII.

Echion aliqui dorida, alij alcibiadion appellant: folia habet oblonga, aspera, aliquantum tenuia, anchusæ proxima, at minora & pinguia, tenui spinosa lanugine vestita: cauliculos graciles, numerosos, vtrinque verò minuta foliola expãsa pinnatáq;, nigra, ac minora quidẽ proportione quò summo cauli propiora sunt: flores autẽ secundum folia purpureos, in quibus & semẽ viperæ capitulo simile. Radix est digito tenuior & subnigra: quę quidẽ nõ modò demorsis à

ſerpẽtibus in vino pota auxiliatur, ſed & eos à quibus præbibita fuerit à ſerpentibus feriri minimè patitur. Folia & ſemen idem ipſum præſtant. Sed & radix lumborum dolorem ſedat, lactiſq; vbertatem facit, in vino aut ſorbitione ſumpta.

De Ocimoide, ſiue Ocimaſtro.

Cap. XXVIII.

OCIMOIDES, ſeu, vt alij, philetærium, folia fert ocimi, & ramos dodrantales, hirſutos, ſiliquas hyoſcyamo ſimiles, ſemine nigro, ceu melanthij, prægnantes. Vim hanc habet ſemen in vino potum, vt viperarum cæterarúmq; ſerpentium morſibus medeatur. Datur & iſchiadicis cum myrrha & pipere. Cæterùm radice nititur tenui & ſuperuacua.

De Erino. Cap. XXIX.

ERINVS apud flumina fontéſq; naſcitur, folijs ocimi, ſed minoribus & parte ſuperna diuiſis, ſurculis quinis ſeníſve dodrãtalibus, floribus candidis, ſemine nigro, paruo & acerbo: folia & caulis liquore multo manant. Semen drachmis duabus miſtũ cum mellis drachmis quatuor, oculorum fluxiones illitu cohibet. At ſuccus aurium dolorem ſedat, cum ſulphure ignẽ haud experto ac nitro inſtillatus.

De Gramine. Cap. XXX.

GRAMEN viticulas habet geniculatas per terram repentes, quę à ſuis articulis radices ſpargũt dulces, internodijs diſtinctas: folia acuminata, dura, lata, ceu arũdinis paruæ, quibus boues & iumẽta paſcuntur. Huius trita radix & impoſita, vulnera glutinat. Ipſius autẽ decoctũ epotũ, efficax eſt aduerſus tormina, vrinę difficultatem ˮac veſicę vlcera, & calculos frangit.

d. & veſicæ calculoſa recrementa comminuit.

De Gramine arundinaceo.

Cap. XXXI.

Arundinaceũ gramẽ priore maius eſt omni ex parte. Iumenta porrò in pabulo ſumptum necat, maximéque quod in Babylonis regione ſecus vias naſcitur.

De Parnaſsio gramine.

Cap. XXXII.

Quod verò in Parnaſſo mõte gignitur gramẽ, denſius fruticat, folijs

A ἑρπετῶν βοηθεῖ ποθεῖσα μετ' οἴνου, ἀλλὰ καὶ τοὺς προπιόντας ἀδήκτους ποιεῖ. ὁμοίως δὲ καὶ τὰ φύλλα καὶ ὁ καρπός. παύει δὲ καὶ ὀσφύος ἄλγημα, καὶ γάλα κατασπᾷ μετ' οἴνου ἢ ῥοφήματος ληφθεῖσα.

Περὶ Ὠκιμοειδοῦς. Κεφ. κη'.

In altero hæc eſt inſcriptio capitis, περὶ ἑτέρου ἐχίου ἢ ὠκιμοειδοῦς. Goup.

ΩΚΙΜΟΕΙΔΕΣ, οἱ δὲ, φιλεταίριον,

B φύλλα μὲν ἔχει ὠκίμῳ ὅμοια, κλῶνας δὲ σπιθαμιαίους, δασεῖς· λοβοὺς δὲ παραπλησίους ὑοσκυάμῳ, πλήρεις σπέρματος μέλανος, * ἐοικότας μελανθίῳ.

Δύναμιν δὲ ἔχει τὸ σπέρμα πινόμενον ἐν οἴνῳ, ἐχιοδήκτοις καὶ τὰ ἄλλα τῶν ἑρπετῶν δήγματα θεραπεύειν. δίδοται δὲ καὶ ἰσχια-

C δικοῖς μετὰ ˮσμύρνης καὶ πεπέρεως˝. ῥίζα δὲ ὕπεστι ˮλεπτὴ καὶ ἄχρηστος.

V. caret. Ald. in nothis μετ' οἴνου addit. V. λευκή

Περὶ Ἐρίνου. Κεφ. κθ'.

ΕΡΙΝΟΣ φύεται παρὰ ποταμοῖς καὶ κρήναις, φύλλα ἔχει ὠκίμοις ὅμοια, ˮμικρότερα δὲ καὶ ἐπεσχισμένα ἐκ τῶν ἄνωθεν μερῶν, κλωνία δὲ ε. ἢ ς'. σπιθαμιαῖα,

D ἄνθη λευκά· καρπὸν δὲ ˮμέλανα, μικρὸν, στρυφνόν· ὀποῦ δὲ μεστός ἐστιν ὁ καυλὸς καὶ τὰ πέταλα. Τούτων ὁ καρπὸς < β'. πλῆθος μιγεὶς πρὸς μέλιτος ˮ* τέσσαρας, ῥεύματα ὀφθαλμῶν ἐγχριόμενος ἵστησιν. ὁ δὲ χυλὸς ὤτων πόνον παύει μετὰ θείου ἀπύρου καὶ νίτρου ἐνσταζόμενος.

Tragus ſuſpicatur legendũ μακρότερα. Fortè μέλανα. Pariſ. κυάθους τέσσαρας.

E Περὶ Ἀγρώστεως. Κεφ. λ'.

ΑΓΡΩΣΤΙΣ κλημάτια ἔχει γονατώδη ἕρποντα ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἀπὸ τῶν κλάδων προϊέμενα ῥίζας γλυκείας, γονατώδεις· φύλλα ὀξέα, σκληρὰ, πλατέα, ὡς καλάμου μικροῦ, τρέφοντα βόας καὶ κτήνη. Ταύτης ἡ ῥίζα καταπλαττομένη λεία,

F τραύματα κολλᾷ. τὸ δὲ ἀφέψημα αὐτῆς πινόμενον, πρὸς στρόφους ποιεῖ καὶ δυσουρίαν˝. καὶ τὰ περὶ τὴν κύστην ἕλκη, καὶ λίθους θρύπτει.

Lacunæ v. cod. addit, καὶ δυσεντερίαν.

Περὶ Καλαμαγρώστεως. Κεφ. λα'.

Καλαμάγρωστις μείζων ἐστὶ κατὰ πάντα τῆς ἀγρώστεως. ἔστι δὲ κτηνῶν ἀναιρετικὴ βρωθεῖσα, καὶ μάλιστα ἡ ἐν Βαβυλῶνι

G παρὰ ταῖς ὁδοῖς φυομένη.

Περὶ τῆς ἐν Παρνασσῷ ἀγρώστεως. Κεφ. λβ'.

Η δὲ ἐν τῷ Παρνασσῷ γινομένη ἄγρωστις, πολυκλαδωτέρα ἐστί· φύλλα

A δὲ κισσῷ ὅμοια φέρει· ἄνθος λευκὸν, καὶ εὐῶδες· καρπὸν μικρὸν, οὐκ ἄχρηστον· ῥίζας ε. ἢ ς΄. δακτύλου πάχος, λευκὰς, μαλακὰς, γλυκείας, ἰσχυράς. ὧν ὁ χυλὸς ἑψηθεὶς σὺν οἴνῳ καὶ μέλιτι συμμέτρῳ, καὶ σμύρνης ἡμίσει μέρει, πεπέρει τε καὶ λιβανωτοῦ τῷ τρίτῳ, φάρμακόν ἐστιν ἄριστον πρὸς ὀφθαλμούς· ἀποτίθεται δὲ ἐν χαλκῇ πυξίδι. B τὸ δὲ ἀφέψημα τῶν ῥιζῶν, ποιεῖ πρὸς ἃ καὶ αὐτή. τὸ δὲ σπέρμα ταύτης ἰσχυρῶς διουρητικὸν, καὶ ἐμέτων καὶ κοιλίας ῥεούσης σταλτικόν. Ἡ δὲ ἐν Κιλικίᾳ γεννωμένη, ἣν οἱ ἐπιχώριοι Κίνναν καλοῦσιν, ὑγρὰ βρωθεῖσα πολλάκις, πιμπρησι τοὺς βόας.

Sic Ald. at Par. ἰσχυρῶς

Quidam v. cod. teste Lacuna habet. γεννᾶται δὲ ἐν Κιλικίᾳ εἶδος ἕτερον, ἣν Κίνναν ἐπιχωρίως καλοῦσιν. ἥ τις ὑγρὰ βρωθεῖσα πολλάκις πίμπλησι τοὺς βόας. Sic & Hermolaus legisse videtur.

C Περὶ Σιδηρίτιδος. Κεφ. λγ΄.

ΣΙΔΗΡΙΤΙΣ, ἣν δὲ Ἡράκλειαν, πόα ἐστὶ φύλλα ἔχουσα ὅμοια πρασίῳ, ἐπιμηκέστερα δὲ πρὸς τὰ τοῦ ἐλελισφάκου ἢ δρυὸς, μικρότερα μέν τοι καὶ τραχέα· καυλοὺς δὲ ἀνίησι τετραγώνους, σπιθαμιαίους ἢ καὶ μείζονας, οὐκ ἀηδεῖς ἐν τῇ γεύσει, καὶ πως ὑποστύφοντας· D ἐν οἷς ἐκ διαστημάτων σπόνδυλοι περιφερεῖς ὥσπερ πρασίου, καὶ ἐν αὐτοῖς σπέρμα μέλαν· φύεται δὲ ἐν ὑποπέτροις χωρίοις.

Δύναμιν δὲ ἔχει τὰ φύλλα καταπλασσόμενα, τραυμάτων κολλητικὴν καὶ ἀφλεγμάντων.

V. χλωρὰ
Caiac. βρωθεῖσα ἐμπιπρησι
Hanc solam describit Byzantinus codex.
V. delet.
V. ἐλελισφάκῳ πρὸς τὰ τῆς δρυός.
V. τραχείας
V. ἡδεῖς.
V. add. διὰ τὸ ψύχειν.

E Περὶ Ἑτέρας Σιδηρίτιδος. Κεφ. λδ΄.

Ἄλλη σιδηρῖτις κλῶνας ἔχει διπήχεις, λεπτούς· φύλλα δὲ ἐπὶ μόσχων, μακρῶν, ὅμοια τοῖς τῆς πτερίδος, ἀκροσχιδῆ πολλὰ ἑκατέρωθεν, ἐκ δὲ τῶν ἀνωτέρω μασχαλῶν, ἀποφύσεις μακρὰς, λεπτὰς, ἐπ᾽ ἄκρου σφαιροειδεῖς, κεφαλὴν ἐχούσας τραχεῖαν, F ἐν οἷς σπέρμα ὅμοιον σεύτλῳ, στρογγυλώτερον δὲ καὶ σκληρότερον. Δύναμις δὲ καὶ ταύτης ἐστὶ καὶ * τῶν φύλλων τραυματική.

Περὶ Ἑτέρας Σιδηρίτιδος. Κεφ. λε΄.

Ἔτι καὶ ἑτέρα εἶναι λέγεται Σιδηρῖτις, ἣν καὶ αὐτὴν Κρατεύας Ἡράκλειαν καλεῖ, φυομένην ἐν τοίχοις καὶ ἀμπελῶσιν, G ἔχουσα φύλλα πολλὰ ἀπὸ μιᾶς ῥίζης ὅμοια κοριάνῳ περὶ καυλίοις σπιθαμιαίοις, λείοις, τρυφεροῖς, ὑπολεύκοις, ἐνερευθέσιν· ἄνθη δὲ φοινικᾶ, μικρὰ, γευομένῳ

Lacuna legit in v. cod. φύλλα μικρὰ, πολλὰ καὶ λεπτά. μικρὰ itidē add. Orib.
Al. γερανίῳ

A hederaceis, flore candido & odorato, semine paruo, non inutili: radicibus quinis senísve, digitali crassitudine, cãdidis, mollibus, dulcibus ac robustis. Quarũ succus si in vino cũ pari melle ac myrrhæ dimidio pipe rísque ac thuris tertijs portionibus decoquatur, præstantissimum fiet ad oculos medicamentum. Id verò B in ærea pyxide reconditur. Radicũ autem decoctum eadem quæ herba ipsa præstat. At semẽ vehementiùs vrinam impellit, vomitionésq; & alui profluuia sistit. Natum porrò in Cilicia gramen, quod indigenæ Cinnam appellant, boues inflammat, si eo virenti sæpe pascantur. al. sagina

C *De Sideritide. Cap. XXXIII.*

SIDERITIS, quam aliqui Heracleam vocat, herba est foliis marrubij, sed oblongioribus, ad saluiæ aut quercus foliorum similitudinẽ, minoribus tamen & asperis. Caules verò edit quadrangulos, dodrantales, aut etiam maiores, non iniucundi gustus, & quodammodo leuiter D astringentes, in quibus ex interuallis orbiculata verticilla spectantur, ceu marrubij, & in ijs semẽ nigrum. In locis sub quibus petræ latent nascitur. Vim porrò habent imposita folia, vulnera glutinandi, & ab inflammatione vindicandi.

E *De Sideritide altera. Cap. XXXIIII.*

Sideritis altera ramos habet binûm cubitorum, exiles: folia longis hęrentia pediculis, ceu filicis, in extrema sui parte incisuris diuisa, vtrinq; numerosa: è superioribus autem alarum cauis nouos erumpentes surculos, longos, tenues, capitulis in cacumine globosis & asperis, F in quibus semen cõtinetur, ceu betæ, verùm aliquantò rotundius atque durius. Huius etiam foliorum vis vulneribus vtilis est.

De Sideritide tertia. Cap. XXXV.

Traditur & tertia Sideritis, quam etiam Crateuas Heracleam vocat. G In macerijs vinetísque nascitur, folijs ab vna radice multis, coriandro similibus, circa cauliculos dodrantales, læues, teneros, cũ rubore candicantes: floribus puniceis, paruis,

gustu amaris & lentis. Huius etiam impositæ ea vis est, vt cruenta recentiáque vulnera glutinet.

De Achillea. Cap. XXXVI.

ACHILLEAM sunt qui etiam Sideritin vocent. Gerit autem scapos dodrantales, aut etiam maiores, fusorum effigie, folijs circundatos minutulis, ex obliquo crebras habentibus incisuras, coriandro proximis, subfuluis, lentis, odore multo, nō insuaui, sed medicato: vmbellam verò in cacumine rotundam, floribus candidis, & aurum æmulantibus. Læto solo prouenit. Huius etiam coma trita, vulnera cruenta glutinat & ab inflammationis periculo tuetur, nec non ab ijs erumpentem sanguinē inhibet: vti etiam ab vtero, subdita in pesso. Sed & ipsius decocto vtiliter insident fœminæ vteri fluore laborantes. Denique & ad dysenteriam illa bibitur.

De Rubo. Cap. XXXVII.

RVBVS notitiæ vulgaris, astringit & siccat, capillósque tingit. Summorum autē ipsius ramorum decoctū potu aluum sistit, fluorémque muliebrem cohibet, necnon & contra presteris morsum valet. Firmant & gingiuas, orísque vlcera sanant commanducata folia. Imposita verò, herpetas cohibent, vlceribúsque in capite manantibus, oculis procidentibus, condylomatis itē & hæmorrhoidibus remedio sunt. Eadem cardiacis quoque & stomachicis trita conuenienter imponuntur. Cæterùm contusis caulibus ac folijs expressus succus sole coactus, ad antedicta vitia efficacior est. At fructus perfectam maturitatem assecuti succus, stomaticis, hoc est, oris medicamentis accommodatur. Sistit & aluum "subcrudus fructus in cibo sumptus, æquè ac flos in vino potus.

vel prematurus, hoc est, nondum maturus. Id enim significat, teste Valla lib. 4. eleg.

De Rubo Idæo. Cap. XXXVIII.

Idæus rubus appellatus est, quoniā copiosus in Ida nascatur. Est autē lōgè tenerior priore, exiguis spinis præditus, [quanquā & sine spinis inueniatur:] eadē verò præstat quæ supradictus. At ex abundanti flos

A πικρά, γλίσχρα. καὶ ταύτης ἡ δύναμις ἐπιτιθεμένης, κολλητικὴ ἐναίμων καὶ νεοτρώτων.

Περὶ Ἀχιλλείου. Κεφ. λϛ΄.

ΑΧΙΛΛΕΙΟΣ, καλοῦσι τινὲς καὶ τὴν ἀχίλλειον σιδηρῖτιν· φέρει δὲ ῥαβδία σπιθαμιαῖα ἢ καὶ μείζω, ἀτρακτοειδῆ, καὶ B περὶ αὐτὰ φυλλάρια λεπτά, ἐκ πλαγίων ἐντομὰς ἔχοντα πυκνάς, προσεμφερῆ κορίῳ, "ὑπόπυῤῥα," γλίσχρα, πολύοσμα, οὐκ ἀηδῆ, φαρμακώδη δὲ τὴν ὀσμήν· σκιάδιον ἐπ' ἄκρου περιφερές, ἄνθη λευκὰ καὶ χρυσίζοντα"· φύεται ἐν εὐγείοις τόποις. Καὶ τούτου ἡ κόμη λεία, ἐναίμων ἐστὶ κολλητική, καὶ ἀφλέγμαντος, αἱμοῤῥαγίας τε ἐφεκτική, καὶ τῆς ἐκ μήτρας ἐν προσθέτῳ. καὶ τὸ ἀφέψημα δὲ αὐτῆς ἐστιν "ἐγκάθισμα ῥοικαῖς. πίνεται δὲ καὶ πρὸς δυσεντερίαν."

V. caret.

V. addit καὶ πορφυρᾶ.

C

V. quidam cod. ad finem addit, ὅλη κοπεῖσα μετ' ἀξουγγίου παλαιοῦ ἕλκη καὶ δυσεπούλωτα θεραπεύει. ξηρὰ δὲ κοπεῖσα καὶ μέλιτι μιγεῖσα ἐστὶν ἀνακαθαρτική.

Περὶ Βάτου. Κεφ. λζ΄.

ΒΑΤΟΣ, ἣν γινώσκομεν, στύφει καὶ ξηραίνει τρίχας βάπτει. τὸ δὲ ἀφέψημα D τῶν ἀκρεμόνων αὐτῆς, κοιλίαν ἵστησι πινόμενον, καὶ ῥοῦν ἐπέχει γυναικεῖον καὶ πρηστῆρος δήγματι εὐθετεῖ. κρατύνει δὲ καὶ οὖλα καὶ ἄφθας ὑγιάζει διαμασώμενα τὰ φύλλα. καὶ ἕρπητας ἐπέχει, καὶ ἀχῶρας τοὺς ἐν κεφαλῇ θεραπεύει, καὶ ὀφθαλμῶν E προπτώσεις, καὶ κονδυλώματα, καὶ αἱμοῤῥοΐδας καταπλασσόμενα τὰ φύλλα. καὶ ἐπὶ στομαχικῶν δὲ καὶ καρδιακῶν λεῖα ἐπιτιθέμενα ἁρμόζει. ὁ δὲ χυλὸς αὐτῆς ἐκθλιβέντων τῶν καυλῶν καὶ τῶν φύλλων συστραφεὶς ἐν ἡλίῳ, βέλτιον ποιεῖ εἰς πάντα τὰ εἰρημένα. τοῦ δὲ καρποῦ αὐτῆς ὁ F χυλὸς πεπείρου ὄντος τελείως, εἰς τὰ στοματικὰ ἁρμόζει· ἵστησι δὲ καὶ κοιλίαν "ἐσθιόμενος ὁ μέσος πέπειρος, καὶ τὸ ἄνθος δὲ αὐτῆς ποθὲν σὺν οἴνῳ κοιλίαν ἵστησι.

V. πινόμενος.

Περὶ Ἰδαίας Βάτου. Κεφ. λη΄.

Βάτος Ἰδαία ἐκλήθη μὲν, διὰ τὸ πολλὴν ἐν τῇ Ἴδῃ γίνεσθαι. ἔστι δὲ ἁ- G παλωτέρα πολλῷ τῆς πρὸ αὐτῆς, ἀκάνθας μικρὰς ἔχουσα. [εὑρίσκεται δὲ καὶ χωρὶς ἀκάνθης.] δύναται δὲ τὰ αὐτὰ τῇ πρὸ αὐτῆς. ἐκ περισσοῦ δὲ τὸ αὐτῆς ἄνθος

Hanc periodum quamuis non habebatur in vulg. exemplaribus ex cod. Ald. nobis adiecimus.

σὺν μέλιτι λεανθὲν, ὀφθαλμικαῖς φλεγμοναῖς περιχριόμενον βοηθεῖ, καὶ ἐρυσιπέλατα σβέννυσι· στομαχικοῖς τε μεθ' ὕδατος ἐν ποτῷ δίδοται.

Περὶ Ἑλξίνης. Κεφ. λθ'.

Cat. ἑλξίνη.
V. addit, καὶ λεπτά.
Sic Lac. ex vet. cod. legit. Sic etiam habet Catac. at vulg. exempl. μικρὰ
Epit. addit καὶ σκίῤῥον μαλακτικήν.

"Ἑλξίνη* ἔχει φύλλα ὅμοια κισσῷ, ἐλάττονα δὲ, "καὶ κλωνία "μακρὰ, περιπλεκόμενα ὅπου ἂν τύχῃ. φύεται δὲ ἐν φραγμοῖς καὶ ἀμπελῶσι καὶ σίτῳ. Δύναμιν δὲ ἔχει τῶν φύλλων ὁ χυλὸς πινόμενος λυτικὴν κοιλίας."

Περὶ Ἐλατίνης. Κεφ. μ'.

V. οἱ δὲ, περιφιτικήν,
Orib. μακρότερα
V. add. ἐχόμενα πως.
V. ἀπὸ τῆς γῆς καὶ τῆς ῥίζης.

Ἐλατίνη "τὰ μὲν φύλλα ἔχει ὅμοια τῇ ἑλξίνῃ, "μικρότερα δὲ καὶ στρογγυλώτερα, δασέα, "κλῶνας λεπτοὺς, σπιθαμιαίους ε. ἢ ς'. "ἀπὸ τῆς ῥίζης, φύλλων πλήρεις στρυφνῶν ἐν τῇ γεύσει. φύεται ἐν σίτοις καὶ τόποις ἐργασίμοις. Δύναμιν δὲ ἔχει τὰ φύλλα καταπλαττόμενα σὺν ἀλφίτοις, φλεγμαίνοντας καὶ ῥευματιζομένους ὠφελεῖν ὀφθαλμούς. ἑψηθεῖσα δὲ καὶ ῥοφουμένη, δυσεντερίαν ἵστησιν."

V. ἢ κοιλίαν, ἐφ' ἧ καὶ αἷμα παραδίδοται. Lacuna add. reperit in v. cod. ἢ κοιλιακὴν διάθεσιν.

Περὶ Εὐπατωρίου. Κεφ. μα'.

V. delet.
V. add. φρυγανώδη
Al. ὑλώδη
V. ἀπὸ μέσου
V. delet. ὡς
Addunt alii, καὶ ἡπατικούς

Εὐπατώριον πόα ἐστὶ "φρυγανώδης, ῥάβδον ἀναφέρουσα μίαν, λεπτὴν", "ξυλώδη, ὀρθὴν, μέλαιναν, ἔνδασυν, πηχυαίαν ἢ καὶ μείζονα· φύλλα δὲ ἐκ διαστημάτων, ἐσχισμένα μάλιστά που εἰς ε. μοίρας ἢ καὶ πλείους, ὡς τῆς πενταφύλλου ἢ κανάβεως μᾶλλον ἐοικότα, καὶ αὐτὰ δὲ ὑπομέλανα* πριονωδῶς ἐξ ἄκρων ἐντετμημένα· σπέρμα δὲ περιπέφυκεν "ἀπὸ μέσου τοῦ καυλοῦ, ὑπόδασυ, κάτω νενευκὸς, ὡς "ἐν τοῖς ἱματίοις ἐνίσχεσθαι ξηρανθέν. Ταύτης τὰ φύλλα μετὰ στέατος χοιρείου παλαιοῦ λεῖα ἐπιτεθέντα, τὰ δυσαπούλωτα τῶν ἑλκῶν ἰᾶται. τὸ δὲ σπέρμα καὶ ἡ πόα μετ' οἴνου πινόμενα, δυσεντερικοὺς" καὶ ἑρπετοδήκτους ὠφελεῖ. ἔνιοι ταύτην ἀρτεμισίαν ἐκάλεσαν πλανηθέντες· ἑτέρα γάρ ἐστιν ὡς προεδείξαμεν.

Περὶ Πενταφύλλου. Κεφ. μβ'.

V. ...
V. add. ...

Πενταφυλλον "κλῶνας φέρει καρφοειδεῖς, λεπτοὺς, σπιθαμιαίους, ἐφ' ὧν ὁ καρπός· φύλλα δὲ ἔχει ἐοικότα ἡδυόσμῳ,

A ipsius ex melle, subactus oculorum inflammationibus commode illinitur, & erysipelata restinguit. Stomachicis quoque ex aqua bibendus datur.

De Helxine. Cap. XXXIX.

Helxine [cognométo cissampelos] folijs est hederę, at minoribus: B ramulis verò longis, quibus circumplectitur quodcunque contigerit adminiculum. Nascitur in sepibus, vinetis ac segetibus. Potus foliorũ succus aluum soluendi vim habet.

De Elatine. Cap. XL.

Elatine folia habet helxinæ, C at minora rotundioráque, pilosa: ramos tenues, dodrantales, quinos senósve, à radice statim folijs refertos gustu acerbis. Nascitur in segetibus & cultis. Folia cum polenta imposita, inflammatis fluxionéque infestatis oculis auxiliantur. Cocta verò herba sorbitionis vsu dysenteriam sistit.

D

De Eupatorio. Cap. XLI.

Evpatorivm herba est è cremiorum genere, vnicum proferens thyrsum, eúmque tenuem, lignosum, rectum, nigrum, hirsutum, cubitalem aut etiam altioré, folijs per interualla quinquepartitò vt plurimùm aut etiam amplius diui- E sis, quinquefolij aut cannabis potiùs similibus, nigricantibus & ipsis ac per ambitum serrę modo incisis. Semen à medio statim caule adnascitur subhirsutum, ac ita deorsum inclinatum, vt etiam siccatum vestibus inhærescat. Trita huius folia & cum veteri suillo adipe imposita, cicatricem ægrè trahentibus vlce- F ribus medentur. Tum semen tum & herba potu ex vino dysentericis, hepaticis, & à serpentibus demorsis auxiliantur. Cæterum hanc nonnulli errore ducti argemonem appellarunt, cùm tamen longè alia sit, vti demonstrauimus.

De Quinquefolio. Cap. XLII.

G Qvinqvefolivm ramulos fert festucarũ similitudine, tenues, dodrantales, in quibus semé: folia mentæ, quina singulis pedicu-

lis pediculis, raro plura, in ambitu serrata: florem ex candido pallescentem, auri æmulum. Nascitur in aquosis locis & iuxta riuos. Subrubram verò habet radicem, oblongam, veratro nigro crassiorem, cuius est multiplex vsus. Ius radicis ad tertias decoctæ si ore detineatur, dolores dentium sedat, putrida oris vlcera collutione sistit, arterię scabritias gargarizatu emendat, contra alui profluuiũ & dysenteriã auxiliatur, itémque arthriticis & ischiadicis potum. Trita eadem in aceto cocta & imposita, herpetas cohibet. Strumas, duritias, œdemata, aneurysmata & abscessus discutit. Erysipelatis, digitorum pterygijs, condylomatis psorísque medetur. At tenerę radicis succus contra iecinoris pulmonísq; vitia prodest, itémque aduersum venena. Folia autem cum hydromelite aut vino diluto & piperis exiguo bibuntur contra febrium circuitus: in quartana quidem, quaternûm ramulorum folia: in tertiana verò, ternûm: in quotidiana, vnius. Eadem comitialibus tricenis diebus pota succurrunt. Celeriter quoque regiô morbo medetur foliorum succus, tribus cyathis aliquot diebus epotus. Illa eadem cum sale ac melle imposita, tam vulneribus quàm fistulis remedio sunt. Opitulatur & quinquefolium enterocelicis, ac erumpentem sanguinem sistit tum potu, tum etiam illitu. Inciditur & ad expiationes lustrationésque, atque hæmorrhagias.

De Phœnice. Cap. XLIII.

PHOENICEA herba, quam aliqui rhun, alij anchinopa vocant, folia quidem habet hordei, at breuiora & angustiora: spicam verò lolio similem, & ramos circa radicem senûm digitorum, ac septenas octonásve spicas. In aruis, tectísque recens illitis nascitur. Vim hãc habet in austero vino pota, vt alui profluuium, erumpentémque ab vtero sanguinem, vrinarúmque largiorem fluxum sistat. Tradunt & nonnulli in puniceo vellere amuleti instar adalligatam, sanguinẽ supprimere.

A πέντε καθ' ἕκαστον μόσχον, σπανίως δέ που πλείονα, κύκλωθεν ἐσχισμένα πριονοειδῶς· ἄνθος δὲ ὠχρόλευκον, χρυσοειδές. φύεται δὲ ἐν ἐφύδροις τόποις καὶ παρ' ὀχετοῖς. ῥίζαν δὲ ἔχει ὑπέρυθρον, ἐπιμήκη, παχυτέραν ἐλλεβόρου μέλανος. ἔστι δὲ πολύχρηστος. Δύναται δὲ τὸ τῆς ῥίζης ἀφέψημα ἄχρι τρίτου κατα-
B βιβασθὲν ἐν τῇ ἑψήσει, ὀδονταλγίας παύειν διακρατούμενον ἐν τῷ στόματι καὶ σηπεδόνας τὰς ἐν τῷ στόματι διακλυζόμενον ἵστησι· καὶ τραχύτητας ἀρτηρίας ἀναγαργαριζόμενον παραιτεῖται· κοιλίᾳ τε ῥευσῇ καὶ δυσεντερίᾳ βοηθεῖ· ἀρθριτικοῖς τε καὶ ἰσχιαδικοῖς πινόμενον. ἑφθὴ δὲ ἐν ὄξει λεία κα-
C ταπλασσομένη, ἕρπητας ἐπέχει· διαφορεῖ χοιράδας, σκληρίας, οἰδήματα, ἀνευρύσματα, ἀποστήματα. ἐρυσιπέλατα, πτερύγια τὰ ἐν δακτύλῳ, καὶ κονδυλώματα καὶ ψώρας ἰᾶται. ὁ δὲ χυλὸς τῆς ῥίζης ἁπαλῆς, ποιεῖ πρὸς τὰ ἐν ἥπατι καὶ πνεύμονι πάθη καὶ τὰ θανάσιμα. τὰ δὲ φύλλα πίνεται καὶ
D μετὰ ὑδρομέλιτος ἢ οἴνου κεκραμένου καὶ πεπέρεως ὀλίγου πρὸς περιόδους· ἐπὶ μὲν τῶν τεταρταίων, τεσσάρων κλωναρίων φύλλα, ἐπὶ δὲ τριταίων τριῶν, ἐπὶ δὲ ἐφημερινῶν ἑνός. ἀρήγει δὲ καὶ ἐπιληψίας πινόμενα ἐφ' ἡμέρας λ'. ὑγιάζει δὲ καὶ ἴκτερον ταχέως ὁ χυλὸς τῶν φύλλων ποθεὶς ἐπί τινας ἡμέ-
E ρας τριῶν κυάθων πλῆθος. τραύματά τε καὶ σύριγγας μετὰ ἁλῶν καὶ μέλιτος καταπλαττόμενα ἰᾶται· βοηθεῖ δὲ καὶ ἐντεροκηλικοῖς, καὶ αἱμορραγίας ἵστησι πινόμενον καὶ καταπλασσόμενον. τέμνεται δὲ καὶ πρὸς καθαρμοὺς καὶ αἱμορραγίας καὶ ἁγνείας.

Περὶ Φοίνικος. Κεφ. μγ'.

F ΦΟΙΝΙΞ, οἱ δὲ ῥοῦν, οἱ δὲ ἀγχίνωπα, τὰ μὲν φύλλα ἔχει ὅμοια κριθῇ, βραχύτερα δὲ καὶ στενώτερα, στάχυν δὲ ἐμφερῆ τῇ αἴρᾳ· κλῶνας δὲ ἑξαδακτύλους κύκλῳ τῆς ῥίζης. καὶ στάχυς ζ'. ἢ η'. φύεται δὲ ἐν ἀρούραις, καὶ ἐπὶ τῶν στεγῶν τῶν νεοκαταχρίστων. Δύναμιν δὲ ἔχει πινόμενον ἐν
G οἴνῳ αὐστηρῷ, διαρροίας καὶ αἱμορραγίαν τὴν ἐκ μήτρας, καὶ οὔρων πλείονα φορὰν ἱστᾶν. ἱστοροῦσι δέ τινες καὶ ἴσχαιμον αὐτὴν εἶναι ἐνδεσμουμένην φοινικῷ ἐρίῳ καὶ περιαπτομένην.

V. ὠχρὸν

V. ὑπόπαχυν

V. caret.

V. νεύρων ἀνευρύσματα

Catac. ἀποσύρματα καὶ πτερύγια τὰ ἐν δακτύλοις.

In vet. Lacunæ cod. add. καὶ ἀχῶρας

Al. ἅμα φύλλων λ'. V. πινόμενα φύλλα λ'. ἅμα ἡμέραι ἐπὶ ἡμέρας τριάκοντα.

V. add. ἐρυσιπέλατα καὶ πτερύγια καὶ σύρ.

V. quidã vsque ad finem caret.

V παραλαμβάνεται καὶ πρὸς καθαρμοὺς καὶ ἀειδίας

Suspicatur Manardus eam vocẽ ineptè accreuisse, quam etiam prætermisit Ruellius.

Περὶ Ἰδαίας ῥίζης. Κεφ. μδ'.

ΙΔΑΙΑ ῥίζα, ὀξυμυρσίνη τὰ φύλλα ἔοικε· παρ' αὐτὰ δὲ ὡς ἕλικες μικραὶ πεφύκασιν, ἐξ ὧν καὶ τὸ ἄνθος. ταύτης ἡ ῥίζα στυπτικὴ σφόδρα, ἁρμόζουσα ἐφ' ὧν στύψεως ἐστὶ χρεία. πίνεται δὲ καὶ πρὸς κοιλίας ῥεύματα καὶ ῥοῦν γυναικεῖον· αἱμορραγίας τε πάσας ἵστησι.

Quidam v. hoc caput nõ habet.

Περὶ Ῥοδίας ῥίζης. Κεφ. με'.

ΡΟΔΙΑ ῥίζα γεννᾶται ἐν Μακεδονίᾳ, ἐοικυῖα κόστῳ, κουφοτέρα δὲ καὶ ἀνώμαλος, ῥόδων ἐν τῇ διατρίψει ἀποφορὰν ποιοῦσα ὁμοίαν. χρησιμεύει δὲ ἐπὶ τῶν κεφαλαλγούντων, σὺν ῥοδίνῳ ὀλίγῳ λεανθεῖσα ἐπιτιθεμένη καὶ ἐμβρεχομένη μετώπῳ καὶ κροτάφοις.

Al. add. τὸ παρέχειν ὑπέρυθρα

Marc. legit ῥοδίνῳ

V. caret.

Margini additur, ξυνθεῖσα καὶ ἰκτερον καὶ γυναικεῖον ῥεῦ.

Περὶ Ἱππούρεως. Κεφ. μς'.

ΙΠΠΟΥΡΙΣ φύεται ἐν τόποις ἐφύδροις καὶ τάφροις· καυλία ἔχει κενά, ὑπέρυθρα, ὑποτράχεα, στερεά, γόνασι διειλημμένα ἐμπεφυκόσιν εἰς ἄλληλα· περὶ δὲ αὐτὰ σχοινώδη φύλλα πυκνά, λεπτά. αὔξεται δὲ εἰς ὕψος ἀναβαίνουσα ἐπὶ τὰ παρακείμενα στελέχη, καὶ κατακρημνᾶται περικεχυμένη κόμαις πολλαῖς μελαίναις, καθάπερ ἵππου οὐρά. ῥίζα ξυλώδης, σκληρά. στυπτικὴ δὲ ἡ πόα· ὅθεν ὁ χυλὸς αὐτῆς αἱμορραγίας ἵστησι τὰς ἐκ μυκτήρων· καὶ δυσεντερίας ὠφελεῖ, πινόμενος μετ' οἴνου· κινεῖ δὲ οὖρα. τὰ δὲ φύλλα ἔναιμα τραύματα κολλᾷ, λεῖα ἐπιπασσόμενα. ἡ δὲ ῥίζα καὶ ἡ πόα βηχικοῖς τε καὶ ὀρθοπνοϊκοῖς καὶ ῥηγματίαις ἀρήγει. ἱστορεῖται δὲ καὶ ἐντέρου διαιρέσεις καὶ κύστεως διακοπὴν, καὶ ἐντεροκήλην συνάγειν τὰ φύλλα πινόμενα ἐν ὕδατι.

V. add. καὶ παρέχειν, καυλοὺς ἔχουσα

V. caret his, ἐμπ. εἰς ἀλλ.

V. add. καὶ καταμηνια ἵστανται

Περὶ Ἑτέρας Ἱππούρεως. Κεφ. μζ'.

Ἵππουρις ἑτέρα. [καυλὸς ἐστιν ὀρθός, ἴσος, μείζων δὲ πήχεως, ὑπόκενος.] κόμας ἐκ διαστημάτων *ἔχουσα βραχυτέρας καὶ λευκοτέρας καὶ μαλακωτέρας. ἣ τις καὶ αὐτὴ λεανθεῖσα σὺν ὄξει τραύματα ἰᾶται, τὴν αὐτὴν ἔχουσα δύναμιν.

Cõclusa à Ruellio expressa ex codicis Ald. nothis adiecimus.

Περὶ Κόκκου βαφικῆς. Κεφ. μη'.

ΚΟΚΚΟΣ βαφική, θάμνος ἐστὶ μικρός, φρυγανώδης, ᾧ παράκεινται

A De Idæa radice. Cap. XLIIII.

IDÆÆ radicis folia oxymyrsinen referunt: iuxta ipsa verò exigui sunt veluti pampini seu capreoli, ex quibus etiam flos erumpit. Radix præclarè astringit, ijs iccirco cõueniẽs, quibus astrictione opus est. Bibitur & aduersus alui profluuia B fluorémque muliebrẽ, & omnem sanguinis eruptionem sistit.

De Rhodia radice. Cap. XLV.

RHODIA radix in Macedonia gignitur, costo similis, at leuior & inæqualis, quæ dum conteritur, rosarum odorem spirat. Caput dolentibus vtilis est, si cum pauco rosaceo trita capiti imponatur, aut C madefacta frõti ac temporibus adhibeatur.

De Equiseto. Cap. XLVI.

EQVISETVM in riguis & scrobibus nascitur. Cauliculos edit inanes, rubescentes, subasperos, solidos, geniculis in sese farctis interseptos: ac circum ipsos folia iuncea, D crebra tenuiáque. In sublime autẽ attollitur, vicinos scandens arborum caudices, ex iísque dependet circũfusum comis multis, nigris, vt est equi cauda: radix lignosa est ac dura. Est verò herbæ vis adstrictoria: quamobrẽ ipsius succus fluentem è naribus sanguinem sistit, prodéstque dysenterijs in vino potus, E & vrinam ciet. Folijs autem tritis & inspersis vulnera cruenta glutinantur. Radix verò, itémque herba ipsa, tussientibus, orthopnoicis ruptísque succurrunt. Narrantur & folia in aqua bibita diuisum intestinum, dissectámque vesicam & enterocelen cogere & agglutinare.

F De Equiseto altero. Cap. XLVII.

Equisetum alterum caule est recto, æquali, cubito maiore, quodammodo inani, comis per interualla breuioribus, candidioribúsque & mollioribus. Id cum aceto subactũ vulneribus etiam remedio est, G eadémque qua prius illud facultate pollet.

De Cocco tinctili. Cap. XLVIII.

COCCVM tinctile frutex est paruus è cremiorum genere, cui

grana ceu lentes adhærẽt, quæ quidẽ exempta decerptáve reponuntur. Optimum gignitur in Galatia & Armenia, deinde in Asia & Cilicia: locum postremũ obtinet quod in Hispania prouenit. Vis huic astringere: cuius ratione vulneribus neruísque sauciatis tritum ex aceto conuenienter imponitur. Nascitur porrò Cilicium in quercubus, exilis cochleę similitudine, quod illius regionis mulieres ore legunt & coccum vocitant.

De Tragio. Cap. XLIX.

TRAGIVM in Creta tãtùm nascitur, lentisco simile, foliis semine ac ramis, singulis tamen minoribus. Liquorem verò profert gummi similem. Folia, semen & lacryma impositione ex vino spicula omniáque corpori impacta euocant. Pota eadem drachmæ vnius pondere stranguriæ medentur, calculos vesicæ comminuunt, & menses trahunt. Aiunt & syluestres capras sagittis ictas huius herbæ pabulo spicula excutere.

De Tragio altero. Cap. L.

Tragium alterũ folia scolopendrij habet, & radicem tenuem, candidam, syluestris raphani similem. Hæc seu cruda seu cocta comedatur, dysentericis est auxilio. Cæterùm folia per autumnum hircini virus odorem emittunt: vnde & herba tragij nomen obtinuit. Prouenit in montibus & præcipitijs.

De Trago. Cap. LI.

quasi edules dicas

TRAGVS, quam aliqui Scorpiõ, alij Traganon vocãt, frutex est pusillus in maritimis maximè nascens, & per terram sparsus, oblongus, at non ita magnus, palmi altitudine, aut paulò amplior: & is quidẽ sine folijs est: circa ramos autẽ hærẽtes habet velut acinos pusillos, rufos, triticei grani magnitudine, summa parte acuminatos, numerosos, gustúq; admodũ astringẽtes. Racemorũ acini decẽ ex vino poti, cœliacis, fœminísque fluore laborantibus auxiliantur. Sunt & qui tusos digerunt in pastillos, quò fœliciùs asseruentur, iísque ita vtuntur.

A κόκκοι ὡς φακοὶ, οἵ τινες ἐκλεγόμενοι συντίθενται. ἀρίστη δέ ἐστιν ἡ Γαλατικὴ καὶ ἡ Ἀρμενιακὴ, εἶτα ἡ ἐν *Ἀσίᾳ "καὶ ἡ Κιλίκειος· ἐσχάτη δὲ πασῶν ἡ ἐν Ἰσπανίᾳ." V. non habet.
Δύναμιν δὲ ἔχει στυπτικὴν, ἁρμόζουσαν τραύμασι καὶ νεύρων τρώσεσι, λεία μετὰ ὄξους καταπλασσομένη. γίνεται B δὲ ἡ ἐν Κιλικίᾳ ἐν ταῖς *δρυσὶν ὁμοίως κοχλίᾳ μικρῷ, ἣν αἱ τῇδε γυναῖκες τῷ "στόματι ἀναλέγουσαι κόκκον καλοῦσιν."

V. ἡ στομώμασί τισι. Sed Scholion est. al. στόματι.

Περὶ Τραγίου. Κεφ. μθ'.

ΤΡΑΓΙΟΝ φύεται μὲν ἐν Κρήτῃ μόνῃ, ἔχει δὲ τὰ φύλλα σχίνῳ ὅμοια, καὶ τὰς ῥάβδους καὶ τὸν καρπὸν, μικρότερα δὲ C πάντα. φέρει δὲ ὀπὸν κόμμει παραπλήσιον. Ταύτης τὰ φύλλα καὶ ὁ καρπὸς καὶ τὸ δάκρυον καταπλασσόμενα σὺν οἴνῳ, ἐπισπᾶται σκόλοπας καὶ πάντα τὰ ἐμπηγνύμενα. πινόμενα δὲ, στραγγουρίαν ἰᾶται, καὶ λίθους τοὺς ἐν κύστει θρύπτει, καὶ καταμήνια ἄγει. λαμβάνεται δὲ ὁλκὴν D < α'. φασὶ δὲ καὶ τὰς ἀγρίας αἶγας τοξευθείσας καὶ νεμηθείσας τὴν πόαν, ἐκβάλλειν τὰς ἀκίδας.

Περὶ ἄλλου Τραγίου. Κεφ. ν'.

Τράγιον ἄλλο τὰ μὲν φύλλα ἔχει ὅμοια σκολοπενδρίῳ, ῥίζαν δὲ λεπτὴν, λευκὴν, παραπλησίαν ῥαφανίῳ ἀγρίᾳ· Ἥτις E βοηθεῖ δυσεντερικοῖς ὠμή τε καὶ ἑφθὴ ἐσθιομένη. προβάλλει δὲ κατὰ τὸ φθινόπωρον τὰ φύλλα τράγου ὀσμήν· ὅθεν καὶ ὠνόμασται τράγιον. "Φύεται δὲ ἐν ὀρεινοῖς καὶ κρημνώδεσι τόποις. Hæc ex Ald. codicis nothis huc trãsferre visum est.

Περὶ Τράγου. Κεφ. να'.

ΤΡΑΓΟΣ, οἱ δὲ, σκορπίον, οἱ δὲ, τράγανος"· φύεται παρὰ θαλάττῃ μάλιστα, F "θαμνίσκος [ἐπὶ γῆς, ἐπιμήκης,] οὐ μέγας, ὅσον σπιθαμῆς ἢ μείζων, φύλλα δὲ οὐκ ἔχει· ἐπὶ δὲ τῶν κλάδων πρόσκεινται οἱονεὶ ῥᾶγες μικραὶ, πυῤῥαὶ, κατὰ μέγεθος πυροῦ, ὀξεῖαι ἐπ' ἄκρου, πολλαὶ, λίαν γευσαμένῳ στυπτικαί. τούτου ὁ καρπὸς ὡς ῥᾶ- G γες δέκα σὺν οἴνῳ ποθεῖσαι, κοιλιακοὺς καὶ ῥοϊκὰς γυναῖκας ὠφελοῦσιν. ἔνιοι δὲ τὸν κόπτοντες αὐτὸν, ἀναπλάττουσι τροχίσκους εἰς ἀπόθεσιν, καὶ οὕτω χρῶνται.

V. οἱ δὲ, κόκκος βαφική Catac. θαμνίσκος κείμενος ἐπὶ γῆς &c. V. conclusis caret.

Περὶ Σχοίνου. Κεφ. νβ'. A

Ald. cod. σχοῖνος λεία τὸ μὲν τοι αὐτὴ καλεῖται σχοῖνος λεία &c. fortè ἐλεία. Sic enim AEgin. quē secutus est Hermol. Quidam ex Gal. sic emendāt Σχοῖνος λεία ὀπόξυς ἀπ' ἄκρου. ταύτης διαφὸν εἶδος. τὸ μὲν δὴ αὐτῆς ὀξύσχοινος, τὸ δὲ ὁλόσχοινος. τῆς δὲ ὀξυσχοίνου δύο εἰσὶν εἴδη. ἡ μὲν γὰρ ἄκαρπος &c. hoc est: Iunci læuis in acutum fastigiati duo sunt genera: vnū oxyschœnos, alterū holoschœnos: rursus oxyscheni duo assignātur genera, vnum sterile &c.

"ΣΧΟΙΝΟΣ, τούτου διαφὸν εἶδος. ὃ μέν τοι αὐτοῦ καλεῖται σχοῖνος λεία, τὸ δέ, ὀξύσχοινος ἀπόξυς ἐπ' ἄκρου· διαφὸν δὲ καὶ ταύτης εἶδος· ἡ μὲν γὰρ ἄκαρπος, ἡ δέ, καρπὸν μέλανα ἔχει, περιφερῆ. παχύτεροι δὲ ταύτης οἱ κάλαμοι, καὶ σαρκωδέστεροι. Ἔστι δὲ καὶ τρίτη πολλῷ σαρκωδεστέρα καὶ *παχυτέρα τοῖν δυοῖν, ὁλόσχοινος λεγομένη". ἔχει δὲ καὶ αὐτὴ καρπὸν ἐπ' ἄκρου ὅμοιον τῷ περὶ αὐτῆς. Ἀμφοτέρων B δὲ ὁ καρπὸς φρυγεὶς καὶ πινόμενος μετὰ κεράματος, κοιλίαν καὶ ῥοῦν ἐρυθρὸν ἵστησι, καὶ οὖρα κινεῖ· ἔστι δὲ καὶ κεφαλαλγής. τὰ δὲ πρὸς τὴν ῥίζαν ἁπαλὰ φύλλα καταπλαττόμενα, φαλαγγιοδήκτοις ἁρμόζει. Ἡ δὲ "*Αἰθιοπικὴ σχοῖνος ὑπνωτικὸν ἔχει τὸν καρπόν· φυλάττεσθαι δὲ δεῖ αὐτοῦ ἐν ταῖς πόσεσι τὸ πλῆθος· καρωτικὴ γὰρ λίαν. C

V. add. αἰθιοπικὴ

V. ὑπνωτικὸν

Περὶ Λειχῆνος. Κεφ. νγ'.

ΛΕΙΧΗΝ ὁ ἐπὶ τῶν πετρῶν, οἱ δέ, βρύον καλοῦσι, βρύον ἐστὶ προσεχόμενον ταῖς ἐνδρόσοις πέτραις. τοῦτο καταπλασθὲν αἱμορραγίας ἵστησι, καὶ φλεγμονὰς παραιτεῖται, καὶ λειχῆνας θεραπεύει· ὠφελεῖ δὲ καὶ ἰκτερικοὺς μετὰ μέλιτος διαχριόμενον· στόματος δὲ καὶ τῆς γλώττης ῥευματισμοὺς παραιτεῖται. D E

Περὶ Παρωνυχίας. Κεφ. νδ'.

Al. πεπλίῳ

ΠΑΡΩΝΥΧΙΑ φύεται ἐν πέτραις, θαμνίσκιον ὅμοιον "πέπλῳ, τῷ δὲ μήκει ἔλαττον, τοῖς δὲ φύλλοις μεῖζον. ὅπερ καταπλασθὲν λεῖον ὅλον παρωνυχίας καὶ κηρία θεραπεύει.

Περὶ Χρυσοκόμης. Κεφ. νε'. F

V. οἱ δὲ φοινικόμην καλοῦσι.

Vulg. exempl. ῥαβδίον

Dal. κορυμβώδη corymbis onusta.

Auth. aduers. μελαίνας.

V. κυπαρίσσῳ

Auth. aduers. ἁρμόζουσαν

V. πικραί.

V. caret.

ΧΡΥΣΟΚΟΜΗ "θαμνίον" ἐστὶ σπιθαμιαῖον· ἔχον κόμην "κορυμβοειδῆ, ὁμοίαν ὑσσώπῳ· ῥίζαν δασεῖαν, λεπτήν, ὡς ἐλλεβόρου "μέλανος, γευσαμένῳ οὐκ ἀπηνῆ, "κυπείρῳ" ἴσην οὖσαν, ἐν ᾗ τὸ γλυκὺ" ὑπαυστηρόν· φύεται ἐν παλισκίοις καὶ πετρώδεσι.

Δύναμιν δὲ ἔχει θερμαντικὴν καὶ στυπτικὴν "ἡ ῥίζα·] ἠπατικοῖς καὶ περιπνευμονικοῖς ἁρμόζουσαν· λαμβάνεται δὲ καὶ σὺν ὑδρομέλιτι ἑφθὴ πρὸς κάθαρσιν ὑστέρας. G

De Iunco. Cap. LII.

IVNCI duo sunt genera: vnum læuis nominati, alterū oxyschœni dicti, qui quidem in mucronem fastigiatur. Huius rursum duo assignantur genera: vnum quidem sterile: alterum semē profert nigrum, rotundum, culmis crassioribus carnosioribúsque. Est & tertius iuncus, qui vocatur Holoschœnos, prioribus illis multò carnosior atq; crassior: is & semen in cacumine gerit, antedicto simile. Porrò semen vtriusque tostum & ex vino diluto potum, sistit aluum "rubentémque fluorem muliebrem: vrinas quoque cit: at capitis dolores facit. Folia autē tenera quæ radici proxima sunt, phalangiorū morsibus conuenienter imponuntur. Cæterùm Æthiopicus iuncus semen habet alliciendi somni vi præditum: at vitanda in potionibus maior ipsius copia, quoniam altum grauémque nimiùm soporem inuehit.

Pl. feminarum menses

De Lichene. Cap. LIII.

LICHEN qui petris innascitur, & aliquibus bryon appellatur, ceu muscus est roscidis petris inhęrens. Is impositus sanguinis eruptiones sistit, inflammationes lenit, ac impetigini medetur. Iuuat & arquatos cum melle illitus: cæterùm defluxionibus oris ac linguæ succurrit.

De Paronychia. Cap. LIIII.

PARONYCHIA frutex est pusillus in saxosis nascens, peplo similis, at breuior: folijs tamen maioribus. Ea tota contrita paronychijs atque fauis remedio est.

De Chrysocome. Cap. LV.

CHRYSOCOME frutex est exiguus, palmi altitudine, coma specie corymborum, hyssopo simili, radice densa & ceu veratri nigri tenui, cyperum æquante, gustu minimè aspero, sed ex dulci subaustero. In opacis petrosísque nascitur. Radix calfactoriam adstrictoriámque vim habet, hepaticis & peripneumonicis accommodatam. Sed & eadem decocta in aqua mulsa ad purgandam vuluam assumitur.

De Chrysogono. Cap. LVI.

CHRYSOGONON densè fruticat, folijs quernis, flore verbasci coronarij, radice rapi, intus quidem rubérrima, foris verò nigra. Hæc cum aceto subacta & imposita, contra muris aranei morsus auxiliatur.

De Helichryso. Cap. LVII.

HELICHRYSVM quidā chrysanthemon, alij etiam amarantum vocant, quo Deorum simulachra coronant: ramulum habet ex candido virētem, rectum, solidum: folia ex interuallis angusta, abrotono similia: comam in orbem circumactam, aureæ lucis fulgore: vmbellam rotundam, veluti corymbis aridis dependentibus: radicem gracilem. Nascitur in asperis & salebrosis. Coma ex vino pota, contra vrinę difficultatem, serpentiū morsus, ischiada ruptáque opitulatur, menséſque ciet. Sanguinem concretum ventris aut vesicæ absumit, cum mulso pota. Sistit & destillationes, trium obolorum pōdere ieiunis potui data in vino albo diluto. Vestibus quoque interponitur, vt eas à teredinum iniurijs tueatur.

De Chrysanthemo. Cap. LVIII.

CHRYSANTHEMON seu chalcas, alijs buphthalmū, herba quidem est tenera, at fruticosa, læues proferens caules, foliáque multifida: flores autem luteos eximio splendore micantes, & oculi orbem imitātes, vnde & buphthalmi nomen obtinuit: propter oppida nascitur: ipsius verò caules olerum instar esitantur. At flores cum cerato triti, steatomata discutere produntur: regio autē morbo correptis breui colorem reddunt meliorem, si è balneo post longiorem in eo moram egressis propinentur.

De Agerato. Cap. LIX.

AGERATVM frutex est è cremiorum genere, duorum palmorū altitudine, humilis, simplex, origano maximè similis, vmbellam gerens, in qua flos aureis quasi bullis emicat, helichryso minor. Age-

A Περὶ Χρυσογόνου. Κεφ. νς'.

Χρυσόγονον "φύλλα ἔχει ὅμοια δρυΐ· ὁ δὲ θάμνος ἐστὶ πυκνός. ἄνθος δὲ παραπλήσιον τῷ στεφανωματικῷ φλόμῳ. ῥίζαν ὁμοίαν γογγύλῃ, ἔνδοθεν ἰσχυρῶς ἐρυθράν, ἔξωθεν δὲ μέλαιναν. ἥτις βοηθεῖ σὺν ὄξει λεανθεῖσα καὶ ἐπιτεθεῖσα μυ-B γαλῆς δήγμασιν.

V. οἱ δὲ σκλάρεον ἢ χρυσόσπερμον, & picturam ostendit alceæ similem, vt ait Samb.

Περὶ Ἑλιχρύσου. Κεφ. νζ'.

Ἑλίχρυσον, οἱ δὲ, χρυσάνθεμον, οἱ δὲ, καὶ τοῦτο ἀμάραντον καλοῦσιν, ᾧ καὶ "τὰ εἴδωλα στεφανοῦσι· ῥαβδίον "λευκόν, χλωρόν, ὀρθόν, στερεόν· φύλλα στενὰ ἐκ διαστημάτων ἔχον περὶ τὰ τοῦ ἀβροτό-C νου· κόμην κυκλοτερῆ, "χρυσοφανῆ, σκιάδιον περιφερές, ὥσπερ κορύμβοις ξηροῖς, ῥίζαν λεπτήν. φύεται δὲ ἐν τραχέσι καὶ χαραδρώδεσι τόποις. βοηθεῖ δὲ ἡ κόμη σὺν οἴνῳ ποθεῖσα, δυσουρίαις καὶ ἑρπετῶν δήγμασι, καὶ ἰσχιάσι καὶ ῥήγμασι· καὶ ἔμμηνα ἄγει. καὶ θρόμβους αἵματος τοὺς ἐν κύστει "ἢ κοιλίᾳ τήκει, σὺν "οἰ-D νομέλιτι πινομένη· ἵστησι δὲ καὶ κατάρρουν ὅσον τριώβολον νήστει δοθεῖσα ἐν κράματι οἴνου λευκοῦ· συντίθεται δὲ καὶ μετὰ ἱματίων, ἄβρωτα τηροῦσα αὐτά.

Al. τοὺς θεούς. V. his caret λευκ. χλ.

Fortè, χρυσοφανῆ

V. caret. Lacuna in vet. cod. legit, σὺν οἴνῳ ἢ οἰνομέλιτι

Περὶ Χρυσανθέμου. Κεφ. νη'.

Χρυσάνθεμον, ἢ "χαλκάς, οἱ
E δὲ, βούφθαλμον· τρυφερά τις πόα, "θαμνοειδὴς δὲ," λείους ἀναφέρουσα καυλοὺς καὶ φύλλα "πολυσχιδῆ· ἄνθη μήλινα, ἰσχυρῶς στίλβοντα, καὶ ὀφθαλμὸν κυκλοτερῆ, διὸ καὶ οὕτως ὠνόμασται· φύεται περὶ τὰς πόλεις. οἱ καυλοὶ δὲ αὐτοῦ λαχανεύονται. τὰ δὲ ἄνθη λεῖα μετὰ κηρω-F τῆς, στεατώματα λέγεται διαφορεῖν· ἰκτερικοὺς δὲ προσκαίρως εὐχρόους ποιεῖ, ποθεῖσα μετὰ τὴν ἐν τοῖς λουτροῖς ἀπὸ τῆς μακρᾶς διατριβῆς ἔξοδον.

Al. καχλὰς vt lib. 3. cap. 157.

V. θαμνώδης

V. πλείους

V. περισχιδῆ

Περὶ Ἀγηράτου. Κεφ. νθ'.

Ἀγήρατον θάμνος ἐστὶ φρυγανώδης, *ἀνθεμώδης, ταπεινός, ἁπλοῦς,
G ἐμφερὴς μάλιστα ὀριγάνῳ· σκιάδιον ἔχων, ἐφ' οὗ ἄνθος πομφολυγῶδες, χρυσοειδές, "ἔλαττον ἑλιχρύσου. ὠνόμασται δὲ ἀγή-

V. caret his ἔλ. ἑλιχρ.

Margo: Δυνάμεως δὲ διαφορητικῆς καὶ ἀπεῖμα τῶς ἀφλεγμάντου.
V. ἡ πόα non habet.

ἐᾶζον, διὰ τὸ ἐπιπολὺ τὸ ἄνθος ὁμοιοειδὲς φυλάττεσθαι. Δύναμιν δὲ ἔχει τὸ ἀφέψημα αὐτῆς* πυριατικήν· καὶ αὐτὴ ἡ πόα ὑποθυμιωμένη οὖρα ἄγει, καὶ τὰ περὶ ὑστέραν μαλάττει.

Περὶ Περιστερεῶνος. Κεφ. ξ΄.

V. ἐνδιατρίβειν αὐτῇ.
V. μονόκαυλος. Samb. μονόκλαδος.
V. παλαιῷ

ΠΕΡΙΣΤΕΡΕΩΝ φύεται ἐν ἐνύδροις τόποις. δοκεῖ δὲ ὠνομάσθαι ἐκ τοῦ τὰς περιστερὰς ἡδέως διατρίβειν ἐν αὐτῇ. πόα δὲ ἐστι σπιθαμιαία ἔχουσα τὸ ὕψος, ἢ καὶ μεῖζον, πέταλα ἐντετμημένα, ὑπόλευκα, ἐκπεφυκότα ἐκ τοῦ καυλοῦ· μονόκλωνος ὡς τὸ πολὺ καὶ μονόρριζος εὑρίσκεται. Δοκεῖ τε τὰ φύλλα σὺν ῥοδίνῳ ἢ στέατι χοιρείῳ νεαρῷ προστεθέντα, ἀνωδυνίαν ὑστέρας ποιεῖν. στέλλει δὲ καὶ ἐρυσιπέλατα σὺν ὄξει καταπλασθεῖσα, καὶ σηπεδόνας ἐπέχει, καὶ τραύματα κολλᾷ, καὶ ἀπουλοῖ τὰ παλαιὰ σὺν μέλιτι.

Περὶ Ἱερᾶς Βοτάνης. Κεφ. ξα΄.

G. Vterq; codex hunc titulũ περὶ περιστερεῶνος ὑπτίου habet. Antiquus codex manuscriptus habet ὕπτιον.
V. caret.
Lacuna legit in antiquo exemplari, πρὸς ἑρπετὰς καὶ ἐρυσιπέλατα.
V. addit, τὰ φύλλα ἐπιπλασθέντα
V. caret sequentibus.

Ἱερὰ Βοτάνη, ἣν δὲ, περιστερεῶνα ἐκάλεσαν, ῥάβδους ἀφίησι πηχυαίους ἢ καὶ μείζονας, γωνιοειδεῖς, περὶ ἃς τὰ φύλλα ἐκ διαστημάτων ἐοικότα δρυΐ, πλὴν στενότερα καὶ ἥττονα,] ἐντετμημένα δὲ περὶ κύκλῳ, ὑπόγλαυκα· ῥίζαν δὲ ὑπομήκη, λεπτήν· ἄνθη πορφυρᾶ, λεπτά. Ταύτης τὰ φύλλα καὶ ἡ ῥίζα πινόμενα μετ᾽ οἴνου καὶ καταπλασσόμενα, ποιεῖ πρὸς ἑρπετά· πρὸς δὲ ἴκτερον τὰ φύλλα ὅσον < ὁλκὴν μετὰ λιβανωτοῦ τετρωβόλου, σὺν οἴνου *παλαιοῦ κοτύλῃ μιᾷ νῆστει ἐφ᾽ ἡμέρας μ΄. πινόμενα· οἰδήματά τε χρόνια καὶ φλεγμονὰς καταπλασθέντα πραΰνει· καὶ ῥυπαρὰ ἕλκη καθαίρει. ἑψηθεῖσα δὲ ὅλη σὺν οἴνῳ, ἐσχάρας τὰς ἐν παρισθμίοις περιρρήττει, καὶ νομὰς τὰς ἐν στόματι ἀναγαργαριζομένη ἐφίστησι. ῥαινόμενόν τε ἐν συμποσίοις τὸ ἀπόβρεγμα, εὐδιαγωγοτέρους ἱστορεῖται ποιεῖν· δίδοται δὲ τριταΐζουσι πίνειν τὸ τρίτον γόνυ ἀπὸ τῆς γῆς σὺν τοῖς περικειμένοις φύλλοις· τεταρταΐζουσι δὲ τὸ τέταρτον. καλοῦσι δὲ αὐτὴν ἱερὰν βοτάνην, διὰ τὸ εὔχρηστον ἐν τοῖς καθαρμοῖς εἶναι εἰς περιάμματα.

A rati nomen illi inditum est, quoniam flos diutissime in sua coloris specie conseruatur. Vis decocti fotibus apta. Herbæ quoque ipsius vstæ nidor vrinas ciet, vuluæq; duritias emollit.

De Peristereone, seu Verbenaca recta. Cap. LX.

B VERBENACA in aquosis nascitur: nomen autem Græcum ex eo duxisse videtur, quòd libéter circa eam columbæ commorentur. Herba est palmi altitudine, aut etiã maior, folijs incisis, subalbidis, è caule prodeuntibus: singulari plerunque ramo & radice vnica reperitur. Folia cum rosaceo aut adipe C suillo recenti subdita, vuluæ dolorem adimere creduntur. Ipsa quoque herba imposita cum aceto, erysipelata reprimit, putridáque vlcera cohibet: vulnera etiamnũ glutinat, veteráque cum melle ad cicatricem perducit.

De Hierabotane, seu Verbenaca supina. Cap. LXI.

D Herba sacra, quam etiã nonnulli peristereona vocarunt, ramulos emittit cubitales, aut etiam maiores & angulosos, circa quos folia sunt ex interuallis, quernis similia, sed angustiora minoráque, diuisuris incisa per ambitum, & colore aliquatenus glauco: radicem lõgiusculam E & gracilem, flores purpureos ac tenues. Huius folia cum radice ex vino pota illitáve, aduersus serpentes pollent: eadem illa contra morbum regiũ drachmæ vnius pondere ex vini veteris & calidi hemina vna quaternis diebus ieiuno ventriculo bibuntur. Sed & œdemata diuturna inflammationésq; imposita F mitigant, sordidáq; vlcera purgant. Tota verò herba in vino decocta, tonsillarũ crustas abrumpit, & oris nomas gargarizatu cohibet. Aiunt, si aqua spargatur tricliniũ quâ maduerit, lætiores hilarioresve conuiuas fieri. Datur & potandum tertiana laborantibus tertium à terra G geniculum vnà cum folijs circundantibus, vti & quartanâ, quartum. Cæterùm sacram herbam ideò vocant, quòd in expiationibus sit ad amuleta perutilis.

De Astra-

De Astragalo. Cap. LXII.

ASTRAGALVS paruus est à terra frutex, folijs & ramulis ciceri similis: floribus purpureis, paruis: radice rotunda, raphani modo prægrandi: quæ adnatas habet appẽdices, eásque solidas, nigras, prædurας, ceu cornua inter se implicatas, gustúque astringentes. Nascitur in ventosis, opacis atque niualibus: magna verò copia in Pheneo Arcadiæ. Radix fluentem aluum in vino pota sistit, vrinásque mouet: veteribus quoque vlceribus sicca efficaciter inspergitur, sanguinémq; supprimit: verùm difficilè soliditatis suæ ratione tunditur.

De Hyacintho. Cap. LXIII.

HYACINTHVS folia habet bulbi, caulem dodrantalem, læuem, minimo digito graciliorẽ, & herbacei coloris, cui coma incumbit incurua, florũ purpurascentium plena: radicem quoq; bulbaceam. Hæc, vt creditur, pueris è vino albo illita, pubertatem coërcet, & nõ patitur erumpere. Sistit & aluum, vrinámque impellit pota, phalangiorúmq; morsibus resistit. At semen astringentius est, atque adeò cœliacis auxiliatur, theriacísq; ipsum expetitur, ac regium quoque morbũ emendat cum vino potum.

De Papauere erratico. Cap. LXIIII.

PAPAVER erraticũ, quod à flore protinus deciduo rhœadis nomen à Græcis accepit, in aruis verè nascitur, quo quidẽ tempore etiam colligitur. Folia origano aut erucæ aut cichorio aut thymo similia spectantur, eáque diuisa, sed longiora & scabra. Caulis ei lanuginosus, rectus, asper, & ferè cubitali altitudine. Flos puniceus, interdum & candidus, syluestris anemones similitudine: caput oblongum, sed quàm anemones minus: semen rufum: radix oblonga, subalbida, parui digiti crassitudine & amara. Huius capitula quinque aut sex in vini cyathis tribus decocta dum ad duos redeant, ijs potui dabis, quibus somnum inducere volueris. At semen acetabuli mensura ex aqua mul sapotũ, aluum leniter emollit:

Περὶ Ἀστραγάλου. Κεφ. ξβ'.

ΑΣΤΡΑΓΑΛΟΣ "θαμνίσκος ἐστὶ μι*κρὸς ἐπὶ γῆς," φύλλοις καὶ κλωνίοις ὅμοιος ἐρεβίνθῳ· ἄνθη πορφυρᾶ, μικρά· ῥίζα δὲ ὕπεστι στρογγύλη ὥσπερ "ῥάφανος εὐμεγέθης, παραφυάδας ἔχουσα στερεὰς, μελαίνας, "σκληροτέρας, ὡς κέρατα αὐτεμπεπλεγμένας ἀλλήλαις, "γευσαμένῳ στυπτικάς. φύεται δὲ ἐν "εὐανέμοις καὶ συσκίοις καὶ χιονιζομένοις τόποις. πολλὴ δὲ ἐν "*"Μεμφίδι τῆς Ἀρκαδίας. Ἵστησι δὲ κοιλίαν ῥευματιζομένην ἐν οἴνῳ ποθεῖσα ἡ ῥίζα· κινεῖ τε καὶ οὖρα· ποιεῖ καὶ πρὸς παλαιὰ ἕλκη ξηρὰ ἐπιπασσομένη· καὶ αἷμα ἴσχει· κόπτεται δὲ δυσχερῶς διὰ τὸ στερεὸν αὐτῆς.

Περὶ Ὑακίνθου. Κεφ. ξγ'.

ΥΑΚΙΝΘΟΣ φύλλα ἔχει ὅμοια βολβῷ· καυλὸν σπιθαμιαῖον, λεῖον, λεπτότερον τοῦ μικροῦ δακτύλου, "χλωρόν· κόμην "ἐπικειμένην κυρτήν, ἄνθους πλήρη "πορφυροειδοῦς· ῥίζαν καὶ αὐτὴν ἐμφερῆ βολβῷ. Ἥτις σὺν οἴνῳ καταπλασθεῖσα "λευκῷ ἐπὶ παίδων, ἀνήβους τηρεῖν πεπίστευται· ἵστησι δὲ καὶ κοιλίαν, καὶ οὖρα ἄγει ποθεῖσα, καὶ φαλαγγιοδήκτους ὠφελεῖ. ὁ καρπὸς δὲ στυπτικώτερος ὢν "καὶ αὐτὸς, θηλακοῖς "ἁρμόζει· ἴκτερόν τε ἀποκαθαίρει σὺν οἴνῳ πινόμενος.

Περὶ Μήκωνος ῥοιάδος. Κεφ. ξδ'.

ΜΗΚΩΝ ῥοιάς, ὠνόμασται δὲ διὰ τὸ ταχέως τὸ ἄνθος ἀποβάλλειν, φύεται "ἐν ἀρούραις ἔαρος, ὅτε καὶ συλλέγεται. ἔοικε δὲ τὰ φύλλα ὀριγάνῳ, "ἢ εὐζώμῳ ἢ κιχωρίῳ ἢ θύμῳ, ἐπεσχισμένα, μακρότερα δὲ καὶ τραχέα· καυλὸν δὲ * χνοώδη, ὄρθιον, τραχύν, ὡς πήχεως· ἄνθος φοινικοῦν, ἐνίοτε δὲ καὶ λευκὸν, ὅμοιον τῷ τῆς ἀγρίας "ἀνεμώνης· κεφαλὴ δὲ παραμήκης, ἥττων μέντοι ἢ τῆς ἀνεμώνης· καρπὸς πυῤῥός· ῥίζα ἐπιμήκης, ὑπόλευκος, δακτύλου ἔχουσα μικροῦ πάχος, πικρά. Ταύτης τὰ κεφάλια πέντε ἢ ς'. μετ' οἴνου "κυάθων τριῶν ἑψήσας ὡς εἰς β'. ἀγαγεῖν, πότιζε οὓς ἂν βούλει ὑπνῶσαι. τοῦ δὲ σπέρματος ποθὲν ὅσον ὀξύβαφον σὺν μελικράτῳ, κοιλίαν ἠπίως μαλάσσει.

V. θάμνος
V. φυόμενος.
Dalech. βύλανος legendum suspicatur.
Al. σκληρότεραι
V. non habet.
V. ἀνέμοις καὶ χιονιζομένοις
V. Φεραῖς. Orib. Φενεῷ
V. non habet
Al. ἐπὶ γῆς κειμένην
Al. φοινικοῦντος
V. caret.
Lacuna legit in antiquo, καὶ αὐτὸς κοιλιακοὺς ὠφελεῖ.
V. inserit, καὶ κοιλιακοῖς.
Al. ἐν κήποις.
Quidam ἢ εὐζώμῳ non legunt.
Tragus. ἀργεμώνης
Cornarius κοτυλῶν ex Plinio legendum suspicatur.

V. nō habet quæ conclusa sunt.

μίγνυται δὲ καὶ μελιτώμασι [καὶ ἰτρίοις A πρὸς τὸ αὐτό.] τὰ δὲ φύλλα σὺν ταῖς κωδίαις καταπλασθέντα, φλεγμονὰς ἰᾶται. καὶ τὸ ἀφέψημα δὲ αὐτῶν ἀντληθὲν, ὑπνοποιόν ἐστι.

Sic Lac. ex vet. cod. at vulg. ex. [illegible]

Περὶ Μήκωνος ἡμέρου * καὶ ἀγρίας. Κεφ. ξε'.

Μήκων ἡ μέν τίς ἐστιν ἥμερος, κηπευ- B τή, ἧς τὸ σπέρμα ἀρτοποιεῖται εἰς τὴν ἐν ὑγιείᾳ χρῆσιν· καὶ σὺν μέλιτι δὲ ἀντὶ σησάμης αὐτῇ χρῶνται. καλεῖται δὲ θυλακῖτις. ἐπιμήκες ἔχουσα τὸ κεφάλιον, καὶ τὸ σπέρμα λευκόν. Ἡ δέ τις ἀγρία ἐγκαθημένην ἔχουσα τὴν κωδίαν, μέλαν σπέρμα. ὃ * καὶ πιθῖτις ὀνομάζεται· ὑπ' ἐνίων δὲ ῥοιὰς C καὶ αὐτή, διὰ τὸ ῥεῖν ἐξ αὐτῆς τὸν ὀπόν. Τρίτη δὲ ἀγριωτέρα καὶ φαρμακωδεστέρα καὶ * μακροτέρα τούτων, ἔχουσα τὴν κωδίαν ἐπιμήκη. Κοινὴ δὲ αὐτῶν δύναμις ψυκτική· ὅθεν τὰ φύλλα καὶ αἱ κωδίαι καθεψηθεῖσαι ἐν ὕδατι καὶ προσαντλούμεναι, ὑπνοποιοῦσι. πίνεται δὲ πρὸς ἀγρυπνίαν D τὸ ἀφέψημα. καὶ εἰς τὰ καταπλάσματα δὲ λεῖαι αἱ κωδίαι μετὰ ἀλφίτων μιγνύμεναι, πρὸς φλεγμονὰς καὶ ἐρυσιπέλατα ἁρμόζουσι. δεῖ δὲ κόπτοντας αὐτὰς χλωρὰς ἀναπλάττειν εἰς τροχίσκους, καὶ ξηραίνοντας ἀποτίθεσθαι, καὶ οὕτω χρῆσθαι. καθ' ἑαυτὰς δὲ ἑψηθεῖσαι αἱ κωδίαι ἐν ὕ- E δατι μέχρις ἡμίσεως, εἶτα σὺν μέλιτι πάλιν ἑψηθεῖσαι, ἄχρις ἂν συστραφῇ τὸ ὑγρὸν, ποιοῦσι φάρμακον ἐκλεικτὸν, ἀνώδυνον πρὸς βῆχας καὶ ῥευματισμοὺς ἀρτηρίας καὶ κοιλιακὰς διαθέσεις. ἐνεργέστερον δὲ γίνεται, μιχθέντων αὐτῷ ὑποκιστίδος χυλοῦ καὶ ἀκακίας. τὸ δὲ σπέρμα τῆς F μελαίνης μήκωνος λεῖον σὺν οἴνῳ ποτίζεται πρὸς ῥεῦμα κοιλίας καὶ γυναικεῖον ῥοῦν. καταπλάσσεται δὲ ἐπὶ τῶν ἀγρυπνούντων μεθ' ὕδατος, κατὰ τοῦ μετώπου καὶ τῶν κροτάφων. ὁ δὲ ὀπὸς καὶ αὐτὸς ψύχων ἐπὶ πλέον καὶ παχύνων καὶ ξηραίνων· ληφθεὶς βραχὺς ὅσον ὄροβος, ἀνώ- G δυνός ἐστι καὶ ὑπνοποιὸς καὶ πεπτικὸς βοηθῶν βηξὶ καὶ κοιλιακαῖς διαθέσεσι· πλείων δὲ * ποθεὶς, βλάπτει ποιῶν ληθαργικοὺς, καὶ ἀναιρεῖ. ποιεῖ δὲ καὶ κεφαλαλ-

V. ἡμερινὰ

Al. πιξῖτις

Dodon. legit, μικροτέρα

V. legit, καταπλάσσεται δὲ ἐπὶ τοῦ μετώπου καὶ τῶν κροτάφων, ὅπου χρεία ὑπνῶσαι.

Al. βραδεῖς

ad idem præstandum mellitis placentulis & dulciarijs libis admiscetur. Cæterùm folia cum calycibus imposita, inflammationibus medentur: ac eorundem quoque decoctum fotu seu perfusione somniferum est.

De Papauere satiuo & syluestri. Cap. LXV.

Papaueris genus quoddam est satiuum & hortense, cuius semen in sanorum vsum ad panes adhibetur: eo etiam ex melle pro sesama vtuntur: thylacitin, quasi folliculosum, vocant. Capitulum id habet oblongum, & semen candidum. Alterum est syluestre papaueris genus, sessili calyculo & semine nigro. Nõnullis & ipsum rhœas ex eo dicitur, quòd ab eo liquor emanet. Quod pithithitis, quasi doliare nominatur. Est & tertium agrestius, ac medicatius, hísque longius, oblongo capitulo. Omnibus in commune vis est refrigerandi: proinde si folia cum capitibus ipsis in aqua decocta fuerint, somnum fotu conciliant: bibitur & decoctum contra vigilias. Calyces verò triti & cum polenta cataplasmatis admisti, inflãmationibus ac erysipelatis prosunt. Verùm ex ipsis dum adhuc virent tusis fingi trochiscos oportet, eósque siccatos ad vsum recondere. Ex iisdem quoque calycibus per se in aqua decoctis ad dimidias, iterúmque deinde cum melle ad iustam spissitudinem percoctis eclegma conficitur, quod in tussi, arteriæ fluxionibus, cœliacísque affectibus doloris leuamentum præstat. Efficacius tamen redditur, additis hypocisthidis succo & acacia. Papaueris autem nigri semen tritum cum vino, potui datur contra fluxionem alui fluorémque muliebrem. At in peruigilijs fronti temporibúsque ex aqua imponitur. Ipse verò liquor refrigerat magis, incrassat, exiccatq; Sũptus erui magnitudine, dolores sedat, somnum conciliat, & concoctioné adiuuat: tussi, cœliacorumq; affectibus auxiliatur. Verùm si copiosior hauriatur, accersito lethargo etiã mortifer est. Est & ad capi-

tis dolores efficax, si cũ rosaceo irrigetur: vti & ad aurium dolores, si cũ amygdalino, myrrha & croco instilletur. Oculorũ inflãmationibus cum oui luteo tosto & croco proficit: erysipelatis ac vulneribus, cum aceto: podagris, cum lacte muliebri & croco: denique sedi pro balano subditus somnum facit. In eo liquoris genere præstantissimus censetur qui densus & grauis est, odoratu soporifer, gustu amarus, quíque facilè aqua diluitur, læuis, candidus, neq; asper neque grumosus, quiq; inter colandum non vti cera coit densatúrve, sed Soli expositus diffunditur, & ad lucernam accẽsus, minimè atra obscuráve lucet flãma: qui denique postquã extinctus fuerit, suã odoris vim etiamnum conseruat. Ipsum porrò admixto glaucio, aut gummi, aut syluestris lactucæ succo adulterant. Veruntamẽ qui glaucio fucatus est, dũ diluitur colorẽ croci reddit: qui verò agrestis lactucę succo, exili & euanido est odore, asperiórq; spectatur: qui deniq; gummi vitiatus est, inualidus est, inodorus atq; pellucidus. Nec desunt qui eò demẽtiæ deuenerint, vt & adipem illi admiscerẽt. Porrò ad oculorum medicamenta fictili nouo torretur, dum mollior fuluiórq; appareat. At Erasistratus, Diagorã testatur illius vsum damnasse in auriũ doloribus & oculorum lippitudinibus, quoniã & visus aciem hebetaret & soporifer esset. Addidit Andreas protinus excæcatum iri qui eo illinerẽtur, nisi adulteraretur. Mnesidemus preterea vsum duntaxat olfactandi probauit ad conciliandũ somnum: alioqui ceu noxium damnat. Quæ quidẽ omnia cõmentitia esse experimento deprehenditur, siquidẽ effectus virium huiusce medicamẽti fidem facit. Quare nõ abs re fuerit liquoris illius excipiendi rationem subtexere. Nonnulli capita foliáque ipsa tundũt & prælo exprimũt, mox terentes in mortario, pastillos effingunt: id meconium vocatur, multum opio ignauius. At opij faciendi ratio hæc est: Cum ros exaruerit, stellulam (quæ in summo papaueris capite visitur) cultello ita scarificare oportet, vt ne penitus intrò adigatur, & à capitis late-

A γοῦσι σὺν ῥοδίνῳ ἐμβρεχόμενος· ὠταλγοῦσι
δέ, σὺν ἀμυγδαλίνῳ καὶ κρόκῳ καὶ σμύρνῃ
ἐγχεόμενος· ἐπὶ δὲ φλεγμοναῖς ὀφθαλ-
μῶν, σὺν λεκύθῳ ὀπτῇ καὶ κρόκῳ· καὶ πρὸς — Al. ὠοῦ
ἐρυσιπέλατα δὲ καὶ τραύματα, σὺν ὄξει·
πρὸς δὲ ποδάγρας, σὺν γάλακτι γυναι-
κείῳ καὶ κρόκῳ· προστεθεὶς δὲ δακτύ- — Al. δακτυλίῳ
B λῳ ἀντὶ βαλάνου, ὕπνον ποιεῖ. κράτιστος δέ
ἐστιν ὀπὸς ὁ πυκνὸς καὶ βαρύς, ἐν δὲ τῇ — Lacuna legit ex vet. cod. ὁ πυκνότατος καὶ βαρύοσμος
ὀσμῇ καρωτικός, πικρὸς ἐν τῇ γεύσει, εὐχε-
ρῶς διϊέμενος ὕδατι, λεῖος, λευκός, οὐ τρα-
χύς, οὔτε θρομβώδης, οὔτε συστρεφόμε-
νος ἐν τῷ διηθεῖσθαι ὡς κηρός, ἔν τε τῷ ἡλίῳ
τεθεὶς, διαχεόμενος, καὶ πρὸς λύχνον ἐξα-
C πτόμενος οὐ ζοφώδει φλογί· φυλάττων
τε μετὰ τὸ σβεσθῆναι τὴν ἐν τῇ ὀσμῇ
δύναμιν. δολοῦσι δὲ αὐτὸν γλαύκιον μι-
γνύντες ἢ κόμμι, ἢ χυλὸν ἀγρίας θρί-
δακος· ἔστι δὲ ὁ μὲν ἐκ τοῦ γλαυκίου, κρο-
κίζων ἐν τῇ διέσει· ὁ δὲ ἐκ τῆς θρίδα-
κος, ἐξίτηλος τὴν ὀσμὴν καὶ τραχύτερος· ὁ δὲ
D ἐκ τοῦ κόμμεως, ἄτονος καὶ διαυγής. ἔνιοι δὲ — Addit Lacuna ex vet. cod. καὶ ἄοσμος
εἰς τοσοῦτον ἀνοίας προάγονται, ὡς καὶ στέαρ — Al. ἀγνοίας
παραμιγνύναι αὐτῷ. φώγνυται δὲ εἰς τὰ
ὀφθαλμικὰ ἐπ' ὀστράκου καινοῦ, ἕως ἂν
μαλακώτερος καὶ κιρρότερος φανῇ. Ἐρα-
σίστρατος μέν τοι Διαγόραν φησὶν ἀποδοκι-
μάζειν αὐτοῦ τὴν χρῆσιν ἐπὶ τῶν ὠταλγι-
E κῶν καὶ ὀφθαλμιώντων, διὰ τὸ ἀμβλυω-
πὲς εἶναι καὶ καρωτικόν. Ἀνδρέας δέ φησιν, ὅ-
τι εἰ μὴ ἐδολοῦτο, ἐτυφλοῦντο ἂν οἱ ἐγχριό-
μενοι ὑπ' αὐτοῦ. Μνησίδημος δέ φησι — V. codex his caret.
μόνην αὐτοῦ χρῆσιν εἶναι τὴν κατ' ὄσφρη-
σιν, εἰς ὕπνον ἁρμόζουσαν· ἄλλως δὲ ἐπιβλα-
βῆ τυγχάνειν· ἅπερ ἐστὶ ψευδῆ, ὑπὸ τῆς
F πείρας ἐλεγχόμενα· διὰ τὸ ἐπιμαρτυρεῖ-
σθαι τοῖς ἔργοις τὴν ἐνέργειαν τοῦ φαρμά-
κου. οὐκ ἄτοπον δὲ ὑπογράψαι καὶ τὸν τρό-
πον ᾧ συλλέγουσι τὸν ὀπόν. ἔνιοι μὲν οὖν τὰς
κωδίας μετὰ τῶν φύλλων κόπτοντες ἐκθλίβουσι
διὰ πιεστῆρος, καὶ τρίβοντες ἐν θυείᾳ, ἀναπλάτ-
τουσι τροχίσκους· καλεῖται δὲ τὸ τοιοῦτον μη-
G κώνειον, ἀδρανέστερον τοῦ ὀποῦ. ὀπίζοντας δὲ
δεῖ, μετὰ τὸ τὰς δρόσους ἀνικμασθῆναι,
περιγράφειν μαχαιρίῳ τὸν ἀστερίσκον, ὡς
μὴ εἰς τὰ ἐντὸς διατρῆσαι, καὶ ἐκ πλα-

γίων δὲ τῆς κωδίας ἐπ' εὐθείας ἐκτέμνειν ἐξεπιπολῆς, καὶ ἀποψᾶν τὸ δάκρυον ἐκτρεχόμενον δακτύλῳ εἰς μύακα· καὶ πάλιν ἐπιπορεύεσθαι μετ' οὐ πολύ· εὑρίσκεται γὰρ ἐπισυνεστώς, καὶ τῇ ἐπιούσῃ δὲ οὕτως εὑρίσκεται. δεῖ δὲ ἐν θυίᾳ τρίβειν καὶ ἀποτίθεσθαι ἀναπλάσσοντας. ἐν μέν τοι τῷ τέμνειν ὀπίσω ἀναχωρεῖν δεῖ, πρὸς τὸ μὴ ἀποψᾶσθαι τῶν ἱματίων τὸν ὀπόν.

Vterq; Goupyl. codex ἐν θυίᾳ παλαιᾷ τρ.

ribus per directum summam cutem incidere, & erumpentem lacrymam digito in conchulam abstergere, ac non ita multò pòst eò redire: tū enim rursum & alia densata reperitur, atque etiam postero die. Tandem in pila teri & in pastillos coacta reponi debet. Veruntamen interea dum inciditur, retrocedendum est, vt ne liquor vestium affrictu deradatur.

Περὶ Μήκωνος κερατίτιδος. Κεφ. ξϛʹ.

Μήκων κερατῖτις, οἱ δὲ, παράλιον, οἱ δὲ, ἀγρίαν μήκωνα, οἱ δὲ, θαλάσσιον· φύλλα ἔχει λευκὰ, δασέα, ὅμοια φλόμῳ, πεπρισμένα τὴν περιφέρειαν, ὥσπερ τὰ τῆς ἀγρίας μήκωνος, καὶ τὸν καυλὸν ὅμοιον, ἄνθος ὠχρόν. καρπὸν δὲ *μικρὸν, καμπύλον ὥσπερ κέρας, ὅμοιον τῷ τῆς τήλεως, ὅθεν καὶ ἐπωνόμασται· σπέρμα δὲ μικρὸν, μέλαν, ὅμοιον τῷ τῆς μήκωνος, ῥίζαν ἐξεπιπολῆς φυομένην, μέλαιναν, παχεῖαν. φύεται ἐν παραθαλασσίοις τόποις καὶ τραχέσι.

Vetus παχέα addit, & probe, ait Samb.

Ald. τηλίδος

Δύναμιν δὲ ἔχει ἡ μὲν ῥίζα ἑψηθεῖσα ἄχρις ἡμίσεος ἐν ὕδατι καὶ ποθεῖσα, ἰσχιάδας καὶ ἡπατικὰς διαθέσεις θεραπεύειν· καὶ τοὺς παχέα ἢ ἀραχνώδη οὐροῦντας ὠφελεῖν. τὸ δὲ σπέρμα πλῆθος ὀξυβάφου ποθὲν σὺν μελικράτῳ, κοιλίαν ἐπιεικῶς καθαίρει· τὰ δὲ, φύλλα καὶ τὰ ἄνθη ἐσχάρας περιρρήττει, καταπλασθέντα σὺν ἐλαίῳ· ἐγχριθέντα δὲ, τὰ ἐπὶ κτηνῶν ἄργεμα καὶ νεφέλια ἀποκαθαίρει. ἔνιοι δὲ ἐπλανήθησαν, νομίσαντες ἐκ ταύτης τὸ γλαύκιον γίνεσθαι διὰ τὴν τῶν φύλλων ἐμφέρειαν.

De Cornuto papauere. Cap. LXVI.

Corniculatum papauer alij paralium, seu thalassion, quasi in maritimis nascens, alij agreste vocāt: folia habet candida, hirta, verbasco similia, serrata in ambitu syluestris papaueris modo, & caule non dissimili, flore ex luteo pallescente, siliqua longa, in corniculi modū inflexa ceu fœnigræci, vnde & nomen accepit: semine exili nigróque ceu papaueris: radice per summa cespitum nascente, nigra, crassa. Gignitur in maritimis & asperis. Radici ea vis inest, vt decocta in aqua ad dimidias coxendicū & iecinoris vitia potu sanet, iisque prosit qui crassa & araneosa quædam cum lotio reddunt. Semen acetabuli mensura ex aqua mulsa potū, leniter aluū purgat. Illita ex oleo folia floresque, crustas emargināt: argemas & nubeculas iumentorum inunctione depurgant. Ceterùm non desunt qui ex hoc papaueris genere factitari glaucium falsò existimarint, decepti quadam foliorum similitudine.

Περὶ Μήκωνος ἀφρώδους. Κεφ. ξζʹ.

Μήκων ἀφρώδης, ὑπὸ δὲ τινων Ἡράκλεια κληθεῖσα, καυλὸν ἔχει σπιθαμιαῖον, καὶ τὰ φύλλα σφόδρα μικρὰ, στρουθίῳ ἐοικότα, καὶ καρπὸν ἐπ' αὐτοῖς λευκόν. [καὶ τὸ ὅλον δὲ βοτάνιον λευκὸν ἐστι καὶ ἀφρῶδες· ῥίζαν δὲ λεπτὴν *ἐπιπλέον. Ταύτης ὁ καρπὸς συλλέγεται ὅταν τελείως ἁδρυνθῇ θέρους, καὶ ξηρανθεὶς ἀποπέσῃ· καθαίρει δὲ δι' ἐμέτων, ὀξυβάφου πλῆθος σὺν μελικράτῳ λαμβανόμενος· ἰδίως δὲ ἡ τοιαύτη κάθαρσις ἐπιληπτικοῖς ἁρμόζει.

V. inserit ποσῶς.

V. non legit conclusa.

Mathioli & Orib. cod. ἀποτίθεται.

De Papauere spumeo. Cap. LXVII.

Papauer spumeum, ab aliquibus Heracliū vocatū, caule est dodrantali, foliis admodum paruis, radiculæ similibus, semine inter ea candido. Sed & herbula tota candida est atque spumea, radice alba, *in summa terra nascente. Legitur æstate semen, cùm integrè adoleuerit, aridúmque deciderit. Acetabuli autē mensura sumptum in aqua mulsa, vomitione purgat, priuatímque huiusmodi purgatio comitialibus prodest.

vel. In summa terra cub.

De Hypecoo. Cap. LXVIII.

HYPECOON aliqui hypopheō vocant. Nascitur in triticeis segetibus aruísque, folio ceu rutæ, ramulis exilibus. Natura ei eadē, quæ papaueris succo.

De Apollinari, siue Hyoscyamo. Cap. LXIX.

HYOSCYAMVS frutex est caules emittēs crassos, folia lata, oblōga, diuisa, nigra, hirsuta: secūdùm verò caulē continua quasi serie flores prodeunt, tanquā punicorū cytini, scutulis septi seminum plenis, ceu papaueris. Tria porrò sunt eius genera. Vnū siquidē flores profert penè purpureos, folia smilaci proxima, semen nigrum, ac cytinos prædurus & spinosos: alterū flores habet luteos, folia & siliquas molliores teneriorésve, & semē subflauū, irionis semini simile. Ambo insaniā gignūt & soporem, ideóque vix in communē vsum recipiūtur. Tertiū genus quod mitissimum est, adeóq; ad medicinam vtile, pingue, molle, lanuginosum, candidis floribus ac semine. In maritimis ruderibúsque nascitur. Albo itaq; vtendū est: idq; si desit, flauū vsurpari oportet. Nigrum enim ceu deterrimū improbatur. Recenti semine, folijs caulibúsque tusis succus exprimitur, qui ad solem exiccatur. Vsus autem eius ad annum dūtaxat prorogatur, quia facilè corruptionē sentit. Elicitur & separatim succus ex semine, cùm inaruit affusa aqua calida tuso & expresso. Est autem expressus eiusmodi succus liquore seu lacteo eiusdem succo præstātior, leniendísque doloribus accōmodatior. Ipsa verò herba virens contusa, farina è tritico trimestri addita, in pastillos redigitur atque reconditur. Porrò prius succi genus, & quod è sicco semine exprimitur, collyrijs sensum doloris auferentibus vtiliter inseruntur: prosunt & contra acres calidásq; fluxiones, aurium dolores ac vuluæ mala. Cum farina autem polentáve, contra oculorum, pedum cæterarúmque partium inflammationes. Semen eadem præstat, prætereáque ad tussim, destillationem, oculorum fluxiones dolo-

A Περὶ Ὑπηκόου. Κεφ. ξη'.

ΥΠΗΚΟΟΝ, οἱ δὲ ὑπόφεων καλοῦσι· φύεται δὲ ἐν τῷ σίτῳ καὶ ταῖς ἀρούραις· φύλλον δὲ ἔχει πηγάνῳ ὅμοιον, κλῶνας μικρούς. Δύναμιν δὲ ἔχει ἀναλογοῦσαν τῷ τῆς μήκωνος ὀπῷ.

Περὶ Ὑοσκυάμου. Κεφ. ξθ'.

B ΥΟΣΚΥΑΜΟΣ, θάμνος ἐστὶ καυλοὺς ἀνιεὶς "παχεῖς, φύλλα πλατέα, ἐπιμήκη, ἐσχισμένα, μέλανα, δασέα. παρὰ δὲ τὸν καυλὸν ἐφεξῆς πεφύκασιν "ἄνθη ὥσπερ ῥοιᾶς κύτινοι, πεφραγμένοι ἀσπιδίσκοις σπέρματος μεστοῖς, ὥσπερ μήκωνος. ἔστι δὲ αὐτοῦ διαφορὰ "τριαστή. ὁ μὲν γάρ, ἄνθη
C ὑποπόρφυρα φέρει, φύλλα σμίλακι ὅμοια, σπέρμα μέλαν, καὶ τοὺς κυτίνους σκληροὺς καὶ ἀκανθώδεις. ὁ δέ τις, ἄνθη *μηλοειδῆ, φύλλα καὶ λοβοὺς ἁπαλώτερα, σπέρμα ὑπόξανθον ὥσπερ ἐρύσιμον· ἀμφότεροι δὲ οὗτοι μανιώδεις ὑπάρχουσι καὶ καρωτικοί, δύσχρηστοι. Εὔχρηστος δὲ εἰς θεραπείαν ἠ-
D πιώτατος ὢν ὁ τρίτος λιπαρὸς καὶ ἁπαλὸς καὶ χνοώδης, ἄνθη λευκὰ ἔχων, καὶ τὸ σπέρμα λευκόν· φύεται παρὰ θάλατταν καὶ ἐρειπίοις. "χρηστέον οὖν ἐστὶ τῷ λευκῷ. εἰ δὲ μὴ παρείη οὗτος, χρηστέον δεῖ τῷ ξανθῷ, τὸν δὲ μέλανα ἀποδοκιμάζειν ὡς χείριστον. Χυλίζεται δὲ ὁ καρπὸς "ἁπαλὸς καὶ τὰ φύλλα καὶ
E οἱ καυλοὶ κοπτόμενοι καὶ ἐκθλιβόμενοι, ἐν ἡλίῳ ξηραινομένου τοῦ ὑγροῦ· χρῆσις δὲ αὐτοῦ πρὸς ἐνιαυτόν, διὰ τὸ εὔσηπτον. χυλίζεται δὲ καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ καὶ ἰδίαν κοπτόμενον ξηρόν, ὑφ' ὕδατος θερμοῦ παραχεομένου καὶ ἐκθλιβομένου. ἔστι δὲ βέλτιον τοῦ ὀποῦ τὸ χύλισμα, καὶ ἀνωδυνώτερον. ἡ δὲ
F "χλωρὰ κοπεῖσα καὶ μιγεῖσα "σιτανίῳ ἀλεύρῳ, ἀναπλάττεται εἰς ἀρτίσκους, καὶ ἀποτίθεται. ἁρμόζει δὲ τὸ πρόσφατον χύλισμα καὶ τὸ ἀπὸ ξηροῦ τοῦ σπέρματος εἰς κολλύρια ἀνώδυνα, καὶ πρὸς ῥεῦμα δριμὺ καὶ θερμόν· ὠταλγίαν τε καὶ τὰ περὶ ὑστέραν. σὺν ἀλεύροις δὲ ἢ ἀλφίτοις, πρός
G τε ὀφθαλμῶν φλεγμονὰς καὶ ποδῶν καὶ τὰς ἄλλας. τὸ δὲ σπέρμα τὰ αὐτὰ παρέχει, ποιοῦν καὶ πρὸς βῆχας καὶ κατάῤῥουν, καὶ ῥεῦμα ὀφθαλμῶν καὶ περιω-

Orib. addit, πολλούς

Matthiolus non floribus, sed siliquis ista tribui debere censuit.

V. διωστὴ ἢ βιωστή.

Ista addūt Orib. & v. codex Lacunæ.

V. Lac. cod. add. τοῦ λευκοῦ.

Marc. legit χλόη.

Lacuna legit in antiquo cod. σησαμίνῳ ἀλεύρῳ ἢ πηγάνῳ. Al. σιτανίῳ ἀλεύρῳ καὶ πηγάνῳ

A δυνίας, πρός τε ῥοῦν γυναικεῖον καὶ τὰς ἄλλας αἱμοῤῥαγίας, ὅσον ὀβολὸς σὺν μήκωνος σπέρματι καὶ μελικράτῳ ποθέν. ἁρμόζει καὶ πρὸς ποδάγρας, ὄρχεις πεφυσωμένους, μαστοὺς ἐν τοκετῷ ἐπηρμένους, λεῖον μετ' οἴνου καταπλασσόμενον, καὶ εἰς τὰ ἄλλα ἀνώδυνα καταπλάσματα μίγνυται ὠφελίμως." B καὶ τὰ ἀναπεπλασμένα φύλλα, εἰς πάντα τὰ ἀνώδυνα εὔχρηστα, μιγνύμενα ἀλφίτοις καὶ καθ' ἑαυτὰ καταπλασσόμενα. τὰ δὲ πρόσφατα φύλλα" καταπλασθέντα, ἀνωδυνώτατα πρὸς πάντα πόνον. "τρία δὲ ἢ τέτταρα ποθέντα σὺν οἴνῳ, ἠπιάλους πυρετοὺς θεραπεύει· C ἑψηθέντα δὲ ὡς λάχανα καὶ βρωθέντα τρυβλίου πλῆθος, μετρίαν παρακοπὴν ἐργάζεται." φασὶ δὲ ὅτι ἐάν τις ἕλκος ἔχοντα ἐν "κώλῳ ἐγκλυσθῇ", τὸ αὐτὸ ἀπεργάζεται. ἡ δὲ ῥίζα μεθ' ὄξους ἑψηθεῖσα, ὀδονταλγίας ἐστὶ διάκλυσμα.

V. caret vsque ad καὶ καθ' ἑαυτά

Additur in vet. cod. Lac. λεῖα.

Legitur in antiquo exépl. Lac. τρεῖς δὲ ἢ τετράκις

V. caret hac periodo.

V. ἐν κύκλῳ

V. quidam add. σὺν γλυκεῖ, vt annotat Lacuna.

A résque efficax, itémque contra fluorem muliebrem, aliásque sanguinis eruptiones, si oboli pondere cum papaueris semine ex aqua mulsa bibatur. Subuenit & podagris, testibus inflatis, mammísque à partu tumentibus, si tritum ex vino imponatur. Denique & aliis cataplasmatis quæ doloris leuamentum præstant vtiliter admiscetur. B Quin & in pastillos digesta folia medicamentis omnibus dolores sedãtibus tum per se, tum etiam ex polenta vtiliter imponuntur. At recentia folia illita, ad mitigandos omne genus dolores apprimè sunt idonea. Eadē terna quaternáve cum vino pota, febres epialas depellunt. C Cocta verò olerum instar, & tryblii mensura esitata, mediocrem mentis alienationem faciũt. Aiunt & idem efficere, si cui in colo vlcus sentienti infundantur. Cæterùm radice in aceto decocta dentes vtiliter in dolore colluuntur.

D "Περὶ Ψυλλίου. Κεφ. ο'.

ΨΥΛΛΙΟΝ φύλλον ἔχει κορωνόποδι ὅμοιον, δασὺ" καὶ μακρότερον· κλῶνας δὲ σπιθαμιαίους, καὶ τὸ ὅλον βοτάνιον χορτῶδες· ἄρχεται δὲ αὐτοῦ ἡ κόμη ἀπὸ μέσου τοῦ καυλοῦ, κεφάλια δὲ δύο ἢ τρία ἐπ' ἄκρου συνεσταλμένα· ἐν οἷς σπέρμα ψύλλοις ὅμοιον, μέλαν, σκληρόν· E φύεται ἐν ἀρούραις καὶ "χέρσοις. Δύναμιν δὲ ἔχει "ψυκτικήν. ὠφελεῖ δὲ καταπλασσόμενον ἀρθρίτιδα, παρωτίδας, φύματα, οἰδήματα," στρέμματα, κεφαλαλγίαν, μετὰ ῥοδίνου ἢ ὄξους ἢ ὕδατος· ἐντεροκήλας τε τὰς ἐπὶ παίδων καὶ ἐξομφάλους F ὑγιάζει καταπλασσόμενον σὺν ὄξει. δεῖ δὲ ὀξυβάφου πλῆθος λεαίνοντας βρέχειν ἐν δυσὶν ὕδατος *δακτύλοις, καὶ ὅταν παγῇ τὸ ὕδωρ, ἐπιπλάττειν· ψύχει γὰρ ἱκανῶς, "καὶ εἰς ὕδωρ δὲ ζέον ἐπιτιθέμενον καταστέλλει τὴν θέρμην. ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς ἐρυσιπέλατα. φασὶ δὲ ὅτι κομισθεῖσα ἐν G οἴκῳ χλωρά, οὐκ ἐᾷ ψύλλας γίνεσθαι. κοπεῖσα δὲ μετὰ στέατος, τὰ ῥυπαρὰ καὶ κακοήθη τῶν ἑλκῶν ἀνακαθαίρει. ὁ δὲ χυλὸς μετὰ μέλιτος πρὸς ὦτα ῥευματιζόμενα ποιεῖ καὶ σκώληκας ἔχοντα.

V. περὶ ψυλλίου ἢ κυνοκεφαλίου.

Addendum hoc annotauit Goupylus ex vtroq; antiquo, quod in vulg. exépl. desiderabatur.

V. addit ἢ πλείονα

V. caret.

Alii codices legunt, μαλακτικόν. Sed vulgata scriptura potior. Add. Lac. στυπτικόν.

Al. σπάσματα

V. ad finē vsque horum nihil legit.

De Psyllio. Cap. LXX.

D PSYLLIUM folio est coronopodis, hirsuto, at longiore, ramulis dodrantalibus, totáque herbula fœni modo tenuis ac minutula. Coma verò ipsius à medio caule ducit initiũ, capitulis duobus tribúsve conglobatis: in quibus semen pulicibus simile, nigrum atque durum. Nascitur in aruis & incultis. E Vis ei refrigerans: articulorum morbis, parotidibus, tuberculis, œdematis luxatísque & capitis dolori cum rosaceo aut aceto aquáve impositũ auxiliatur. Infantium quoque enterocelis ac eminenti vmbilico illitum ex aceto medetur. Acetabuli verò mensuram tritam in duabus aquæ F heminis macerari oportet, ac vbi sese aqua densauerit, lentorémve contraxerit, illini. Siquidem vehementer refrigerat: sed & in feruentem aquam immissa calorem reprimit: denique & contra erysipelata est efficax. Fama est, si virens herba domum importetur, pulices arceri. Tusa porrò cum adipe, sordi- G da malignáq; vlcera repurgat. Succus fluxione infestatis ac vermiculosis auribus ex melle prodest.

De Solano hortensi. Cap. LXXI.

SOLANVM hortense frutex est esculentus, haud ita magnus, alarũ cauis multis, foliis nigris & quàm ocymi maioribus ac latioribus, fructu rotundo, ac primùm quidem viridi, mox vbi maturitatem assecutus est, nigro aut fuluo: est verò herba innocentis gustus. Vis ei refrigerandi: quare folia erysipelatis & herpetibus cum polline polentæ conuenienter imponuntur. Trita autem & per se imposita, ægilopa capitísque dolorem sanant, & stomacho æstuanti auxiliantur: parotidas cum sale detrita illitu discutiunt. Sed & ipsius succus valet aduersus erysipelata & herpetas cum cerussa, rosaceo & argenti spuma: ęgilopas verò, cum pane. Infantibus quoque inflammatione laborantibus quam Siriasin vocant cum rosaceo infusus proficit. Inseritur & aquę vel oui vice collyrijs, quę contra fluxiones acres illinuntur: quin & aurium dolori instillatus prodest: fluorem etiamnũ muliebrem sistit in vellere subditus. Denique succus fuluo gallinarum cortalium fimo subactus & linteo appositus, ęgilopijs præsentaneo est remedio.

De Solano Halicacabo. Cap. LXXII.

Est & alterum Solanum, quod peculiari nomine halicacabum vocant, alij physalida, id est, vesicariã, foliis antedicto similibus, verùm latioribus: huius caules posteaquam adoleuerũt, proni terram spectant: est autẽ fructus intra folliculos orbiculatos vesicis similes *fuluus, rotundus ac læuis ceu vuæ acinus: quo etiam coronarij vtuntur, corollis intorquentes. Vim vsúmque obtinet hortensis solani, nisi quòd in cibos minimè recipitur. Valet autẽ fructus epotus ad expurgandũ morbum regium, qua præditus est vrinæ ciendæ facultate. Cæterùm ex vtriusque solani herba succus elicitur, qui siccatus in vmbra reconditur, & ad eadem illa pollet.

*Al. coccineus

De Solano somnifico. C.LXXIII.

Solanum somnificum aliqui etiam halicacabum vocant: frutex est

A Περὶ Στρύχνου. Κεφ. οα΄.

ΣΤΡΥΧΝΟΣ κηπαῖος ἐδώδιμός ἐστι θαμνίσκος, "οὐ μέγας," μασχάλας ἔχων πολλάς· φύλλα μέλανα, ὠκίμου μείζονα καὶ πλατύτερα· καρπὸν περιφερῆ, χλωρόν. μέλας δὲ ἢ κιῤῥὸς γίνεται μετὰ τὸ πεπανθῆναι· ἀβλαβὴς δὲ ἡ βοτάνη πρὸς γεῦσιν. V. add. μέλανος, κηπαίου. Alius codex nõ habet.

B Δύναμιν δὲ ἔχει ψυκτικήν· ὅθεν τὰ φύλλα καταπλασσόμενα, ἁρμόζει πρὸς ἐρυσιπέλατα καὶ ἕρπητας μετὰ παιπάλης ἀλφίτου· καθ᾽ ἑαυτὰ δὲ ἐπιτιθέμενα λεῖα, αἰγίλωπα θεραπεύει καὶ κεφαλαλγίαν· καὶ στομάχῳ καυσουμένῳ βοηθεῖ· παρωτίδας δὲ διαφορεῖ σὺν ἁλσὶ λεῖα καταπλασσόμενα.

C καὶ "ὁ χυλὸς δὲ αὐτοῦ ποιεῖ πρὸς ἐρυσιπέλατα καὶ ἕρπητας," σὺν ψιμυθίῳ καὶ ῥοδίνῳ καὶ λιθαργύρῳ· πρὸς αἰγίλωπα δέ, σὺν ἄρτῳ. ἁρμόζει καὶ "σειριῶσι παιδίοις, σὺν ῥοδίνῳ ἐμβρεχόμενος· μίγνυται δὲ καὶ κολλυρίοις ἀντὶ ὕδατος ἢ ᾠοῦ τοῖς πρὸς ῥεύματα δριμέα εἰς τὰς ἐγχρίσεις· V. ὁ καυλὸς μιγείς. V. μιγεὶς σὺν ψιμυθίῳ V. ψίγνσι

D ὠφελεῖ καὶ ὠταλγίαν ἐνσταγείς. ἴσχει δὲ καὶ ῥοῦν γυναικεῖον, ἐν ἐρίῳ προστεθείς. ὁ "δὲ χυλὸς ἀναγκαῖός ἐστι πρὸς αἰγίλωπας, συμμαλασσόμενος ἀφόδῳ πυῤῥᾷ ὀρνίθων κατοικιδίων, καὶ ῥάκει ἐπιτιθέμενος. Al. καρπός. V. hæc non habet.

Περὶ Στρύχνου Ἁλικακάβου. Κεφ. οβ΄.

E Ἔστι καὶ ἕτερον στρύχνον, ὃ ἰδίως Ἁλικάκαβον καλοῦσιν, οἱ δέ, φυσαλίδα, φύλλοις ὅμοιον τῷ προειρημένῳ, πλατυτέροις μέντοι· οἱ καυλοὶ δὲ αὐτοῦ μετὰ τὸ αὐξηθῆναι χαμαικλινεῖς "γίνονται· καρπὸν δὲ ἔχει ἐν θυλακίοις περιφέρεσιν ὅμοιον φύσαις, πυῤῥόν, περιφερῆ, λεῖον, ὡς ῥᾶγα σταφυλῆς, V. κλίνονται.

F ᾧ καὶ οἱ στεφανοπλόκοι χρῶνται καταπλέκοντες τοῖς "στεφάνοις. Δύναμιν δὲ ἔχει καὶ χρῆσιν τὴν αὐτὴν τῷ κηπαίῳ στρύχνῳ, χωρὶς τοῦ βιβρώσκεσθαι. Δύναται δὲ ὁ καρπὸς αὐτοῦ πινόμενος ἴκτερον ἀποκαθαίρειν, οὐρητικὸς ὤν. χυλίζεται δὲ ἀμφοτέρων ἡ πόα, καὶ ξηραίνεται ἐν σκιᾷ πρὸς Samb. τοῖς στεφάνοις

G ἀπόθεσιν· "ποιεῖ δὲ πρὸς τὰ αὐτά. V. ὑγρὰ δὲ ἀφανῶς add.

Περὶ Στρύχνου ὑπνωτικοῦ. Κεφ. ογ΄.

Στρύχνον ὑπνωτικόν, οἱ δέ, ἁλικάκαβον, θάμνος ἐστὶ κλάδους ἔχων πολ-

λευκά, πυκνοῖς, στελεχώδεις, δυσθραύστοις, φύλλων πλήρεις λιπαρῶν, ἐμφερῶν μήλῳ κυδωνίῳ· ἄνθος ἐρυθρὸν, εὐμεγεθές· καρπὸν ἐν λοβοῖς κροκίζοντα· ῥίζαν φλοιὸν ἔχουσαν ὑπέρυθρον, εὐμεγέθη. φύεται ἐν πετρώδεσι τόποις, οὐ πόρρω θαλάσσης. Τ αὐτῆς ὁ φλοιὸς τῆς ῥίζης ἐν οἴνῳ ποθεὶς < ὁλκὴ, ὑπνωτικὴν ἔχει δύναμιν τῆς ὀποῦ τῆς μήκωνος ἐπιεικεστέραν. ὁ δὲ καρπὸς οὐρητικός ἐστιν ἄγαν· δίδονται δὲ ὑδρωπικοῖς κόρυμβοι ὡς ιβ'. πλείονες δὲ ποθέντες, ἔκστασιν ἐργάζονται. βοηθοῦνται δὲ μελικράτῳ πολλῷ πινομένῳ. μίγνυται καὶ ἀνωδύνοις ὁ χυλὸς αὐτῆς, καὶ τροχίσκοις· ἀναφεψηθεὶς δ' οἴνῳ καὶ διακρατούμενος, ὀδονταλγίαις ἀρήγει. ὁ δὲ χυλὸς τῆς ῥίζης ἀμβλυωπίας μετὰ μέλιτος ἐγχρισθεὶς πραγματεῖται.

V. ... V.caret. V. θυλακίοις μικροῖς. Margo addit, ὥσπερ ἐρεβίνθου, σπέρμα στρογγύλον ὥσπερ ὀρόβου ἢ ἢ ς. Al. ἐν πέτραις V. caret. Al. ὁ χυλὸς ἐν οἴνῳ

Al. ἀνωδύνοις τροχίσκοις ὁ χυλὸς αὐτῆς καὶ ὁ φλοιὸς αὐτῆς. V. quidā φλοιός atque ita legit Lacuna. Al. διακρατούμενος ἐν τῷ στόματι ὀδονταλγίας παύει

Περὶ Στρύχνου μανικοῦ. Κεφ. οδ'.

Στρύχνον μανικὸν, ὃ ἔνιοι * πέρσιον, (οἱ) δὲ, θρύον ἐκάλεσαν. τούτου δ' ἐστὶ φύλλον παραπλήσιον εὐζώμῳ, μεῖζον δὲ πρὸς τὰ τῆς ἀκάνθης, ἥ τις καὶ παιδέρως καλεῖται· καυλοὺς δὲ ἀνίησιν ἀπὸ τῆς ῥίζης ὑποφυεῖς δέκα ἢ ιβ'. ὀργυιᾶς ἔχοντας ὕψος· τὴν κεφαλὴν ἐπικειμένην ὥσπερ ἐλαίαν, δασυτέραν δὲ ὡς πλατάνου σφαῖραν· μείζονα δὲ καὶ * πλατυτέραν· ἄνθος μέλαν. μετὰ δὲ τοῦτο καρπὸν ἔχει βοτρυοειδῆ, στρογγύλον, μέλανα, ῥαγάδας ι' ἢ ιβ'. ὁμοίας κισσοῦ κορύμβοις, μαλακὰς ὥσπερ σταφυλήν. ῥίζα δὲ ὕπεστι λευκὴ, παχεῖα, κοίλη ὡς πήχεως· φύεται ἐν ὀρεινοῖς χωρίοις καὶ προσηνέμοις καὶ πλαταμώδεσι. Δύναμιν δὲ ἔχει ἡ ῥίζα πινομένη μετ' οἴνου < ά πλῆθος, φαντασίας ἀποτελεῖν οὐκ ἀηδεῖς· δύο δὲ < ποθεῖσαι, ἐξιστάνουσιν ἄχρι τριῶν ἡμερῶν· δ'. δὲ ποθεῖσαι, καὶ ἀναιροῦσιν. ἀντιφάρμακον δὲ ἐστὶν αὐτῷ μελίκρατον, πολὺ πινόμενον καὶ ἐξεμούμενον.

Theoph. στρύχνον, pro quo reponit Scaliger θρύον καὶ ὄνογρον.

Vterque ῥάγας, quæ, ex sentētia Goupyli, vera est huius loci scriptura. Sic & ὁμοίους, μαλακούς. V. παχεῖα.

A numerosis prædītus ramis, densis, caudicosis, fractu contumacibus, pinguium foliorum cotoneęq; mali similium plenis: flore rubro, prægrandi: fructu in folliculis croci colorem æmulante: radice denique grandi, cortice subrubro vestita. Nascitur in petrosis locis, non procul à mari. Radicis cortex drachmæ B pondere in vino potus, somniferam vim habet, quàm opium mitiorem: fructus autem potenter vrinam cit: atque adeò corymbi duodecim hydropicis exhibentur: quòd si plures numero propinentur, mentem è sua sede & statu dimouent. Sed remedio est aqua mulsa copiosa potui data. Pastillis etiam ac doloris leuamentum prębentibus medicamen- C tis succus eius admiscetur. Idē decoctus in vino si ore contineatur, doloribus dentium succurrit. Cæterum radicis succus cum melle inunctus, oculorū hebetudines tollit.

De Solano manico seu furiali. Cap. LXXIIII.

D Solanum manicum seu furiale nonnulli perisson, alij thryon appellauere. Huic folium erucæ proximum, at maius, ad acanthi quem pęderota vocant, foliū accedens: Caules verò à radice proceros emittit decem aut duodecim, vlnæ altitu- E dine adolescentes: caput in cacumine oliuæ figura, at platani pilularum instar hirsutius, maius tamen illa atque crassius: florem nigrum, cui succedit fructus racemosus, rotundus, niger, denis aut duodenis constans acinis, corymbis hederæ similibus & ceu vuæ mollibus. Radix subiacet candida, crassa, concaua & F ferè cubitalis. Nascitur in montosis locis vento perflatis, atque littoralibus petris. Vis ea radici, vt drachmæ vnius pondere pota ex vino, vanas species & imagines haud iniucundas menti repræsentet: duplicatus autem hic modus ad triduum vsque insaniam, seu mentis alienationem faciat, & quadrupli- G catus, mortem etiam repræsentet. Remedio est aqua mulsa largiùs epota, móxque identidem vomitione reddita.

De Dorycnio. Cap. LXXV.

DORYCNION (Crateuas halicacabũ aut caleam vocat) frutex oleæ nuper prodeunti similis: nascitur in petris nõ procul à mari, ramis cubito breuioribus, folijs oleæ similibus colore, at minoribus firmioribúsque ac vehementer asperis, flore candido, folliculis in cacumine densis, ceu ciceris: in quibus quina senáve minuta semina, rotũda, exigui erui magnitudine, læuia, firma & versicolora: radix ad digiti crassitudinem & cubiti longitudinem adolescit. Et hoc quoque somniferũ esse creditur: copiosius verò haustum, enecare. Nec desunt qui dicãt eius semen in amatoria expeti.

De Mandragora. Cap. LXXVI.

MANDRAGORAM nonnulli antimalum, aliqui dircæam, alij etiam circæam iccirco vocant, quòd credatur radix in amatorijs efficax esse. Duo eius genera: niger, qui fœmina existimatur, thridacias appellatus, folijs est quàm lactucæ angustioribus & longioribus, virosis ac graueolẽtibus, in terra sparsis: atque inter ipsa, mala gerit sorbis similia, ex luteo pallida, odorata, & in his semen ceu pyrorũ. Radicibus autẽ inhæret bene magnis, binis ternísve inuicem implicitis, nigris foris, intus albis, crasso cortice vestitis: caule verò viduus est. Alterius candidi, qui & mas dicitur, & nonnullis morion vocatus est, folia sunt magna, alba, lata, læuia ceu betæ: poma quàm prioris duplo maiora, colore in crocum inclinante, iucundè cũ grauitate quadam olentia: quæq; si mandantur à pastoribus, ij quodammodo soporantur: radix antedictæ similis, at maior atque candidior: orbata & hæc caule. E radicis recenti cortice tuso ac prælis subiecto succus exprimitur, quem in sole versatum, vbi densatus fuerit, fictili vase recondi oportet. Succus fit & è malis simili planè modo, sed aliquantò ignauior. Quin & detractus radici cortex filóque traiectus ad vsum suspenditur. Aliqui radices in vino ad tertias decoquunt, excolatúmque ius asseruant, eiúsque cya-

Περὶ Δορυκνίου. Κεφ. οε'.

A ΔΟΡΥΚΝΙΟΝ, Κρατεύας ἁλικάκαβον ἢ καλέαν καλεῖ, θάμνος ὅμοιος ἐλαίᾳ ἀρτιφυεῖ· κλῶνας ἔχων ἐλάσσονας πήχεως· φύεται ἐν πέτραις, οὐ πόρρω θαλάσσης, φύλλα δὲ τῷ χρώματι ἐλαίᾳ παραπλήσια, μικρότερα δὲ καὶ στερρότερα, καὶ τραχέα ἰσχυρῶς· ἄνθος λευκόν, ἐπ' ἄκρου ἔχει πυκνὰ θυλάκια ὥσπερ ἐρεβίνθου. ἐν οἷς σπερμάτια στρογγύλα ε' ἢ ς'. ὅσον ὄροβοι μικροὶ, λεῖα, ἰσχυρὰ καὶ ποικίλα· ῥίζαν πάχος δακτύλου, μῆκος δὲ πήχεως· δοκεῖ δὲ καὶ τοῦτο ὑπνωτικὸν εἶναι· πλεονασθὲν δέ, ἀναιρεῖν· φασὶ δέ τινες καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ εἰς τὰ φίλτρα παραλαμβάνεσθαι.

V. Epit. περὶ δορυκνίου ἢ πυρέθρου.

Quidam inserit ὑπόλευκα. Ald. in nothis, λευκὰ καὶ τὰ &c.

Quidam, στενώτερα δὲ καὶ μακρότερα. Lac. legit in vet. cod. μακρότερα δὲ καὶ στενότερα

Περὶ Μανδραγόρου. Κεφ. ος'.

ΜΑΝΔΡΑΓΟΡΑΣ, οἱ δὲ ἀντίμηλον, οἱ δὲ διρκαίαν, οἱ δὲ κιρκαίαν καλοῦσιν, ἐπειδὴ δοκεῖ ἡ ῥίζα φίλτρων εἶναι ποιητική. ἔστι δὲ αὐτοῦ ὁ μέν τις θῆλυς, ὁ μέλας, θριδακίας καλούμενος· φύλλα ἔχων στενώτερα καὶ μακρότερα θρίδακος, βρωμώδη καὶ βαρέα κατὰ τὴν ὀσμήν, κεχυμένα δὲ ἐπὶ γῆς. καὶ παρ' αὐτὰ μῆλα οὔοις ἐμφερῆ, ὠχρά, εὐώδη, ἐν οἷς καὶ καρπὸς ὥσπερ ἀπίου. ῥίζαι εὐμεγέθεις δύο ἢ τρεῖς, ἀντεμπεπλεγμέναι ἀλλήλαις, μέλαιναι κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν, ἔνδοθεν λευκαὶ καὶ παχύφλοιοι· καυλὸν δὲ οὐ φέρει. Τοῦ δὲ ἄρρενος καὶ λευκοῦ, ὃν ἔνιοι νώριον ἐκάλεσαν, φύλλα ἐστὶ μεγάλα, λευκά, πλατέα, λεῖα καθάπερ τεύτλου· τὰ δὲ μῆλα διπλάσια, κροκίζοντα τῇ χροιᾷ, εὐώδη μετὰ βάρους τινός· ἃ καὶ ἐσθίοντες οἱ ποιμένες πως ὑποκαροῦνται· ῥίζα δὲ ὁμοία τῇ πρὸ αὐτῆς, μείζων δὲ καὶ λευκοτέρα· ἄκαυλος δὲ καὶ αὐτή. Χυλίζεται δὲ ὁ φλοιὸς τῆς ῥίζης χλωρὸς κοπεὶς καὶ ὑποτεθεὶς πιεστῆρι. δεῖ δὲ ἡλιάσαντας μετὰ τὸ συστραφῆναι ἀποτίθεσθαι ἐν ὀστρακίνῳ ἀγγείῳ. χυλίζεται δὲ καὶ τὰ μῆλα ὁμοίως, ἀνεμθύον δὲ γίνεται τὸ ἐξ αὐτῶν χύλισμα. καὶ ὁ φλοιὸς δὲ τῆς ῥίζης περιαιρεθεὶς καὶ διαβληθεὶς λίνῳ, κρεμᾶται εἰς ἀπόθεσιν. ἔνιοι δὲ καθέψουσιν οἴνῳ τὰς ῥίζας ἄχρι τρίτου, καὶ διυλίσαντες ἀποτίθενται· χρώμενοι ἐ-

V. quiddã addit, πρὸς τὴν ῥίζαν.
Vulg. exẽpl. μικρότερα. quidam vetus, πικρότερα
V. δυσώδη
V. λεκύθοις ὤων ἐμφερῆ
V. ὠχροειδῆ. nec malè, nisi Diosc. sibi contrarius esse velit. Samb.
V. addit, καθάπερ ἔφην
Al. φλοιώδεις
V. πόρειον
V. φέρει
Al. τριπλάσια
Lac. legit in vet. cod. καὶ λεπτοτέρα
V. subdit, καὶ μετὰ τὸ συστραφῆναι ἡλιασθεὶς ἀποτίθεται

πὶ τῶν ἀγρύπνων καὶ περιωδυνώντων κυάθῳ ἑνὶ, καὶ ἐφ' ὧν βούλονται ἀναισθησίαν τεμνομένων ἢ καιομένων ποιῆσαι. ὁ δὲ ὀπὸς ποθεὶς "ὀβολῶν δυοῖν πλῆθος ὁλκῆς, σὺν μελικράτῳ, ἄγει ἄνω φλέγμα καὶ "μέλαιναν χολὴν" ὡς ἐλλέβορος· πλείων δὲ ποθεὶς, ἐξάγει τοῦ ζῆν. μίγνυται καὶ εἰς τὰς ὀφθαλμικὰς καὶ ἀνωδύνους δυνάμεις, καὶ πεσσοὺς μαλακτικούς. καθ' ἑαυτὸν δὲ ὅσον ἡμιώβολον προστεθεὶς, ἔμμηνα καὶ ἔμβρυα ἄγει, δακτυλίῳ τε ἀντὶ βαλάνου ἐπιτεθεὶς, ὕπνον ποιεῖ. μαλάσσειν δὲ καὶ ἐλέφαντα λέγεται ἡ ῥίζα συνεψομένη αὐτῷ ἐπὶ ὥρας ς'. καὶ εὔπλαστον" αὐτὸν εἰς ὃ ἄν τις βουληθῇ σχῆμα παρασκευάζειν. τὰ δὲ φύλλα πρόσφατα ἁρμόζει πρός τε ὀφθαλμῶν φλεγμονὰς, καὶ τὰς ἐπὶ τῶν ἑλκῶν, μετὰ ἀλφίτου καταπλασσόμενα. διαφορεῖ δὲ καὶ πᾶσαν σκληρίαν καὶ ἀποστήματα, χοιράδας, φύματα· παρατριβόμενά τε ἡσυχῇ ἐπὶ ἡμέρας ε' ἢ ς'. στίγματα ἄνευ τοῦ ἑλκῶσαι ἀφανίζει. ταριχευθέντα δὲ τὰ φύλλα, ἀποτίθεται πρὸς τὰς αὐτὰς χρείας. ἡ δὲ ῥίζα σὺν ὄξει λεία, ἐρυσιπέλατα ἰᾶται· πρὸς δὲ ἑρπετῶν πληγὰς, σὺν μέλιτι ἢ ἐλαίῳ· σὺν ὕδατι δὲ, χοιράδας καὶ φύματα διαχεῖ· καὶ ἄρθρων πόνους παύει μετὰ ἀλφίτων. σκευάζεται δὲ καὶ δίχα ἑψήσεως οἶνος ἐκ τοῦ φλοιοῦ τῆς ῥίζης. δεῖ δὲ ἐμβάλλειν μνᾶς γ'. εἰς μετρητὴν οἴνου γλυκέος, διδόναι τε ἐξ αὐτοῦ" κυάθους γ'. τοῖς μέλλουσι τέμνεσθαι ἢ καίεσθαι, ὡς προείρηται· οὐ γὰρ ἀντιλαμβάνονται τοῦ ἀλγήματος, διὰ τὸ καταφέρεσθαι. τὰ δὲ μῆλα ὀσφραινόμενα καὶ ἐσθιόμενα, "καρωτικά· καὶ ὁ ἐξ αὐτῶν χυλὸς πλεονασθέντα δὲ, καὶ ἀφώνους ποιεῖ. τὸ δὲ σπέρμα τῶν μήλων ποθὲν, ὑστέραν καθαίρει· προστεθὲν δὲ μετ' ἀπύρου θείου, ῥοῦν ἵστησιν ἐρυθρόν· ὀπίζεται δὲ περιχαραττομένης τῆς ῥίζης "πολυειδῶς, καὶ τοῦ συρρέοντος εἰς τὴν κοιλότητα συλλεγομένου. ἔστι δὲ ἐνεργέστερος ὁ ὀπὸς τοῦ χυλοῦ. οὐκ ἐν παντὶ δὲ τόπῳ φέρουσιν ὀπὸν αἱ ῥίζαι· ὑποδείκνυσι δὲ τὸ τοιοῦτον ἡ πεῖρα.

V. caret.

V. caret.
V. quidā carent.

V. addit, τὸν ἀθενοῦν τε καὶ ἀσχημάτιστον ἀποτελεῖ.

V. κυάθους δυοῖν πλῆθος.

Epit. addit, διὰ τὸ μετέχειν ὑγρότητος κωματώδους. Sed putat ascriptū Samb.

V. θηλοειδῶς. & Marc. θηλοειδῶς.

A thum vnum propinant in peruigilijs grauioribúsque partium quarumuis doloribus, itémque ante sectiones vstionésve, vt ne sentiátur. Ipse verò liquor binis obolis ex aqua mulsa potus, veratri instar supernè pituitam bilémq; atram extrahit: at potu largiore, vitam adimit. Miscetur & oculorum medica-
B mentis, iísque quibus dolores leniuntur, ac pessis quoque emollientibus. Per se autem semioboli pondere appositus, menses ciet atque partus: sedi quoque pro balano inditus, somnum conciliat. Porrò & radix ebur emollire fertur, quæ senis horis cū eo decocta fuerit: prætereáque ita tractabile ipsum effi-
C cere, vt quam quisque voluerit formam facilè suscipiat. Folia verò recētia oculorum inflammationibus, iísque quæ vlceribus superueniunt, cum polenta conuenienter imponuntur. Sed & duritias omnes, apostemata, strumas & tubercula discutiunt. Eadem si quinis senísve diebus leniter affricentur, stigmata ci-
D tra exulcerationem delēt. Illa quoque ad eosdē vsus in muria seruantur. Radix autem ex aceto trita, erysipelatis medetur: serpentium autē ictibus, cum melle aut oleo. At ex aqua, strumas atque tubercula dissipat, & articulorum cruciatus cum polenta sedat. Paratur & citra co-
E cturam vinū è cortice radicis, dum ternæ minæ in vini dulcis cadum conijciuntur: atque dantur ex eo terni cyathi ijs qui secari vrive debent, vti antè dictum est: neque enim altiore somno sopiti dolorem percipiunt. Poma verò & olfactu & cibo sunt soporifera, itémque expressus ex ijs succus. At illa seu nimio odore, seu etiam largiore cibo,
F vocis vsum præcludunt. Semen autem ipsorum epotum, vuluam purgat, subditúmque cum sulphure ignem minimè experto, rubrum sistit fluorem muliebrem. Cæterùm circunscarificata punctísque multifariam aperta radice liquor seu lacryma erumpit, quæ quidem in ca-
G uitatem recepta colligitur. At succus hac lacryma efficacior est. Neque verò, quod experiētia testatur, vbique lacrymam radices fundunt.

Porrò & alium tradūt esse mandragoram, qui morion etiam nominetur. Nascitur is in opacis & iuxta specus, folijs albi mandragoræ, at minoribus, penè dodrantalibus, candidis, radicem ambientibus: quæ quidem tenera est candidáq; paulò maior palmo, pollicémque crassitudine æquat. Hanc narrant epotam drachmę pondere, aut cum polenta in placenta obsonióve deuoratam, infatuare, vsúmque rationis intercipere. Obdormiscit enim homo eadē qua illam comederit figura, sensus impos ternis quaternísve ex quo data est horis. Sed & illa Medici vtuntur, cùm secandi vrendíve necessitas adest. Aiunt insuper pro antidoto esse radicem, si cum solano manico bibatur.

De Aconito. Cap. LXXVII.

ACONITVM aliqui pardalianches, alij cammarum, alij thelyphonon, alij myoctonon, alij denique theriophonon appellauere. Folia habet terna quaternáve, ceu cyclamini aut cucumeris, minora tamen ac leniter "aspera, caulem dodrantalem: radix scorpij caudam ęmulatur, & alabastri modo splendet. Huius, vt aiunt, radice admota scorpius quasi resolutus torpescit, rursúmque apposito helleboro "excitatur. Miscetur & oculorum medicamentis doloris leuandi vi præditis. Enecat verò pantheras, sues, lupos ac ferarum genus omne, carnium frustulis inditum & appositum.

hirsuta Vl. quasi ὑποδασέα legerit.

Plin. resuscitari scit.

De Aconito altero. C. LXXVIII.

Aconitum alterum, quod nonnulli cynoctonon, alij lycoctonon vocant, plurimum in Italia nascitur Vestinis mōtibus, "à priore distans. Siquidem folia gerit similia platani, sed altioribus diuisa incisuris, minoráque multò & nigriora, caulem pediculi filicis instar nudum, cubitali altitudine aut etiam maiore, & semen in siliquis aliquatenus oblongis: radices verò in modum squillæ marinæ cirrorū nigras, quibus ad venationem luporum vtuntur. Insertæ siquidem crudis carnibus & à lupis deuoratæ, eos enecat.

superiora pro humilius folia

A "Ἱστοροῦσι δὲ καὶ ἑτέραν μωρίον λεγομένην, φυομένην ἐν παλισκίοις καὶ "περὶ τὰ ἄντρα, φύλλα ἔχουσαν ὅμοια τῷ λευκῷ μανδραγόρᾳ, μικρότερα δὲ ὡς σπιθαμιαῖα, λευκὰ, κύκλῳ περὶ τὴν ῥίζαν, οὖσαν ἁπαλὴν καὶ λευκήν, μικρῷ μείζονα σπιθαμῆς, πάχος δακτύλου μεγάλου.

V. multi carent.

Lac. legit in vet. cod. καὶ ἀνύδροις

B ταύτην φασὶ πινομένην ὅσον ℥ α. ἢ μετὰ ἀλφίτων ἐσθιομένην ἐν μάζῃ ἢ ὄψῳ, "ἀπομωραίνειν. καθεύδει γὰρ ὁ ἄνθρωπος ἐν ᾧ περ ἂν φάγοι σχήματι, ἀναισθητῶν οὐδενὸς ἐπὶ ὥρας γ. ἢ δ. ἀφ' οὗ περ ἂν προσενέγκηται. χρῶνται δὲ καὶ ταύτῃ οἱ ἰατροὶ, ὅταν τέμνειν ἢ καίειν μέλλωσι. φασὶ

C δὲ καὶ ἀντίδοτον εἶναι τὴν ῥίζαν, πινομένην μετὰ στρύχνου τοῦ καλουμένου μανικοῦ.

Περὶ Ἀκονίτου. Κεφ. οζ.

ΑΚΟΝΙΤΟΝ, (οἱ) δὲ, παρδαλιαγχές, οἱ δὲ, κάμμορον, (οἱ) δὲ, θηλυφόνον, οἱ δὲ, μυοκτόνον" οἱ δὲ, θηροφόνον. φύλλα ἔχει τρία ἢ τέσσαρα, ὅμοια "κυκλαμίνῳ

D ἢ σικύῳ", μικρότερα δὲ καὶ ὑποτράχεα" καυλὸς δὲ σπιθαμῆς· ῥίζα" ὁμοία σκορπίου οὐρᾷ, στίλβουσα ἀλαβαστροειδῶς. Τούτου τὴν ῥίζαν φασὶ προσαχθεῖσαν σκορπίῳ, παραλύειν αὐτόν· διεγείρεσθαι δὲ πάλιν, ἐλλεβόρου προστεθέντος. μίγνυται δὲ καὶ ὀφθαλμικαῖς ἀνωδύνοις δυνάμεσι. κτεί-

Has voces οἱ δὲ interserit Goupylus, quæ in vulgatis exēpl. desiderabantur.

Quidā ascripserunt, ἢ κυάμῳ.

Orib. addit, ἀγρίῳ

V. addit φέρε ἐν κύκλῳ, quod nō esse negligendū monet Samb.

Dodonæus legēdum cēset, ὁμοία σκορπίῳ

E νει δὲ καὶ παρδάλεις καὶ σῦς καὶ λύκους καὶ πᾶν θηρίον, κρεαδίοις ἐντιθέμενον καὶ παραβαλλόμενον.

Περὶ ἑτέρου Ἀκονίτου. Κεφ. οη.

Ἀκόνιτον ἕτερον, ὃ ἔνιοι κυνοκτόνον, (οἱ) δὲ λυκοκτόνον καλοῦσι". γεννᾶται μὲν πλεῖστον ἐν Ἰταλίᾳ, ἐν τοῖς καλουμένοις

F Οὐεστίνοις ὄρεσι, διαφέρον τοῦ προτέρου. φύλλα δὲ ἔχει ὅμοια τοῖς τοῦ πλατάνου, μᾶλλον δὲ ἐσχισμένα καὶ" *μικρότερα πολλῷ καὶ μελάντερα· καυλὸν δὲ καθάπερ πτέριδος μόσχον ψιλὸν, ὕψος πήχεως, ἢ καὶ μείζονα· καρπὸν δὲ ἐν λοβοῖς ἐπιμήκεσι ποσῶς· ῥίζας ὥσπερ πλε-

G κτάνας καρίδων μελαίνας· αἷς χρῶνται πρὸς τὰς τῶν λύκων θήρας, ἐντιθέντες κρέασιν ὠμοῖς. βρωθεῖσαι γὰρ ὑπὸ τῶν λύκων, ἀναιροῦσιν αὐτούς.

V. add. τούτου γένη ἐστὶ τρία. ἓν μὲν ᾧ ἐν θήραις χρῶνται. τῷ δευτέρῳ ἰατροί. τρίτον τὸ λεγόμενον Ποντικόν. al. τούτου γένη εἰσὶ τρία. ἓν μὲν ᾧ οἱ κυνηγέται χρῶνται. τοῖς δὲ δυσὶν οἱ ἰατροί. ὧν τὸ τρίτον λεγόμενον ποντικόν, id est, huius genera tria, vnū quo venatores vtuntur, duo quibus medici ex his tertium est quod Ponticum dicitur.

Vulg. exempl. Ἰκεστίνοις

V. μικρότερα, ξηραντικὴν ἔχοντα τῶν ἑλκωμένων δυνάμεων.

Περὶ Κωνείου. Κεφ. οθ'.

A

Κώνειον καυλὸν ἀνίησι γονατώδη ὡς μάραθρον, "μέγαν, φύλλα δὲ νάρθηκι ἐμφερῆ, στενώτερα δὲ καὶ βαρύοσμα. ἐπ' ἄκρων δὲ ἀποφύσεις καὶ "σκιάδια, ἄνθος ὑπόλευκον· σπέρμα ἐμφερὲς ἀνίσῳ, λευκότερον· "ῥίζα κοίλη καὶ οὐ βαθεῖα. Ἔστι δὲ καὶ αὐτὸ τῶν φθαρτικῶν, κατὰ ψύξιν ἀναιροῦν. βοηθεῖται δὲ ἀκράτῳ. "χυλίζονται δὲ τὰ ἄκρα πρὸ τοῦ ξηρανθῆναι τὸ σπέρμα, ἡ κόμη, καὶ ἐκθλίβεται κοπτομένη, καὶ συστρέφεται ἐν ἡλίῳ. ἔστι δὲ πολύχρηστον εἰς τὴν ἰατρικὴν χρῆσιν ξηρανθὲν "μιγνύμενον ἐπιτηδείως τοῖς ἀνωδύνοις "κολλυρίοις τὸ χύλισμα· ἑρπητάς τε καὶ ἐρυσιπέλατα καταπλασθὲν σβέννυσιν. ἡ δὲ πόα καὶ ἡ κόμη λεία καταπλασσομένη τῶν διδύμων, ὀνειρωγμοῖς βοηθεῖ. παρίησι δὲ καὶ αἰδοῖα καταπλασθέντα. καὶ γάλα σβέννυσι, μαστούς τε ἐν παρθενίᾳ κωλύει αὔξεσθαι, καὶ διδύμους ἀτρόφους ποιεῖ ἐπὶ παιδίων. ἐνεργέστατον δὲ ἐστὶ τὸ Κρητικὸν καὶ "Μεγαρικὸν, καὶ τὸ Ἀττικὸν, καὶ τὸ ἐν τῇ Χίῳ καὶ Κιλικίᾳ γινόμενον.

Al. μέλανα

V. βαρυοσμότερα

V. ita σκιάδιον δὲ ἄμφω ὑπολεύκων

Al. ῥίζα οὐ βαθεῖα καὶ λευκή

V. χυλίζεται δὲ ἄκρα ἡ κόμη

V. add. καὶ οἴνῳ

V. interponit καὶ

V. pro his habet, καὶ τὸ ἐν τῇ Κρήτῃ γινόμενον

B

C

D

De Cicuta. Cap. LXXIX.

Cicuta caulem edit geniculatum vti & fœniculũ, grandem: folia ferulæ, sed angustiora & graui odoratu: in cacuminibus autem ramorũ propagines & vmbellas, florem quoque albicantem & semen ceu anisi, at candidius: radicem denique cõcauam minimeq; profundam. Est & cicuta in lethaliũ venenorũ genere, quippe quæ vi sua refrigeratoria enecet: merũ verò remedio est. Porrò contusis cacuminibus seu coma ipsa, prius quàm semina siccescant, succus exprimitur, qui deinde Sole dẽsatur atq; cogitur. Huius autẽ arefacti multiplex est in medicina vsus. Siquidem collyrijs doloris sedandi vi præditis cõmodè miscetur, & herpetas ac erysipelata illitu restinguit. Herba verò cum coma trita testibúsque circumlita, libidinis in somno imaginationi simul & seminis profusioni obnoxijs opitulatur. Sed & genitalia illitu effœta languidioráq; reddit. Lac itidem extinguit, & virginum mammas crescere nõ patitur: ac puerorum quoque testes nutrimento defectos ita reddit, vt intabescant. Maxima efficacissimáque vis Creticæ, Megaricæ, Atticæ, & in Chio ac Cilicia nascenti.

Περὶ Σμίλακος. Κεφ. π'.

Σμῖλαξ, οἱ δὲ, θύμαλον, Ῥωμαῖοι δὲ Τάξον καλοῦσι, δένδρον ἐστὶ παραπλήσιον ἐλάτῃ τοῖς φύλλοις καὶ μεγέθει, ἐν Ἰταλίᾳ καὶ ἐν Ναρβωνίᾳ τῇ κατὰ τὴν Ἰσπανίαν φυόμενον. τῆς δὲ ἐν Ἰταλίᾳ γινομένης τὸν καρπὸν ὄρνιθα ἐσθίοντα, *μελαίνεται· οἱ δὲ προσενεγκάμενοι, διαρροίαις περιπίπτουσι. ἡ δὲ ἐν τῇ Ναρβωνίᾳ, τοσαύτης δυνάμεως μετέχει, ὡς καὶ ἐκ τῆς σκιᾶς τοὺς ὑποκαθίσαντας ἢ κοιμηθέντας βλάπτεσθαι, πολλάκις δὲ καὶ θνήσκειν. ἱστορεῖται δὲ περὶ αὐτῆς χάριν τοῦ προφυλάττεσθαι.

Mar. Χαρβωνίᾳ

E

F

De Taxo. Cap. LXXX.

Smilax à quibusdã thymalus, à Latinis Taxus appellatur, arbor abietis magnitudine & foliorum eiusdẽ figura, in Italia & Narbonensi Gallia Hispaniæ contermina nascẽs. Sed nigrescũt pulli gallinacei, qui Italicę taxi fructu vescũtur: & q eũdẽ ederint homines, alui profluuijs corripiũtur. Narbonẽsis verò tã præsentis est veneni, vt qui sub eius vmbra sederint obdormierintve, lædãtur, & sæpenumero etiã moriãtur. Cæterùm hæc de taxo tradũtur eo consilio, vt ab ea quisque caueat.

Περὶ Ἀποκύνου. Κεφ. πα'.

Ἀπόκυνον, οἱ δὲ, "κύναγχον, οἱ δὲ, παρδαλιαγχὲς, οἱ δὲ "κυνόμορον, οἱ δὲ, "κυνοκράμβην καλοῦσι, "θάμνος ἐστὶ ῥάβδους ἔχων "μακρὰς, λυγώδεις "δυσθραύστους, φύλλα κισσῷ ὅμοια, μαλακώτερα δὲ καὶ ὀξύτερα κατ' ἄκρον, βαρύοσμα, ὑπόγλισχρα, ὀποῦ μεστὰ μηλίνου. καρπὸς δὲ ὡσεὶ

V. κυνάγχην

Al. κυνόμορον

V. caret. vulg. exempl. θάμνος

Sunt qui μικρὰς legerint.

Al. δυσθραύστους addunt.

G

De Apocyno. Cap. LXXXI.

Apocynon aliqui cynãchon, nonnulli pardalianches, alij cynomoron, alij deniq; cynocrambẽ, h. e. brassicã caninã, appellãt. Est verò frutex lõgis cõstans virgultis, vitiliũ modo obsequiosis, fractúq; ferẽ inuictis: folijs hederę, attamẽ mollioribus & per extremũ acutiorib', grauique odore, quadantenus viscosis, & luteo succo turgentibus. Fructus ceu

fabarum

fabarum siliqua digiti longitudine protenditur, folliculari specie, minutis intus seminibus duris, paruis atque nigris. Huius folia cum subacta farina in panes coacta & in cibo data, canes, lupos, vulpes & pantheras necant, ac protinus earum quadrupedum coxendices resoluunt.

De Nerio. *Cap. LXXXII.*

NERION quibusdam rhododaphne, alijs rhododendron vocatum, frutex est vulgaris notitiæ, longioribus crassioribúsque folijs quàm sint amygdalina: flore ad rosæ similitudinem conformato, & siliqua fructui amygdalino proxima: quæ quidem dehiscens lanosa quadam natura acanthij pappos repręsentante plena reperitur: radice acuminata & longa, lignosa atque gustanti salsa. Nascitur in viridariis, maritimisq; locis, & secus ammes. Flores ac folia canibus, asinis, mulis & plerisque quadrupedibus venena sunt: hominibus verò contra venenatarum bestiarum morsus præsidia, si è vino bibantur, eóque magis ruta addita. Imbecilliores autẽ animantes, vti capræ ac pecudes, si aquam biberint in qua illa maduerint, moriuntur.

De Fungis. *Cap. LXXXIII.*

FVNGORVM differentia duplex. Aut enim edules sunt, aut exitiosi & perniciales. Ac tales quidẽ multis de causis euadũt: nẽpe quia iuxta clauos rubiginosos, aut putridos pannos, aut serpentum latibula gignantur: aut etiam arboribus quæ priuatim noxios pariunt fructus adnascantur. Habent porrò & qui tales sunt concretum quendam strigmétique modo viscosum intra se lentorem, ac etiamnum posteaquã terra sunt eruti si reponantur, celeriter corrumpuntur & computrescunt. At innocentiores, quique veneno imbuti non sunt, gratiam iuribus conciliant, iucundíque sunt saporis. Veruntamen & hi ipsi largiùs sumpti nocent: quippe qui ægrè cõcocti strangulant, aut cholerã morbum accersunt. Remedio est nitri & olei, aut lixiuij cum acida muria potus, haustúmve thymbræ decoctæ origaníve iusculum. Est & remedio fimum gallinaceum ex aceto potũ, aut ex copioso melle delinctum. Cæterùm alibiles illi sunt ægréque dissoluuntur: quin & integri vt plurimùm vnà cum recrementis alui reiiciuntur.

A λοβὸς κυάμων περὶ δακτύλου τὸ μῆκος, θυλακώδης· ἐφ᾽ ὧν σπερμάτια, [σκληρὰ, σμικρὰ, μέλανα.] Ταύτης τὰ φύλλα σὺν στέατι ἀρτοποιηθέντα καὶ παραβληθέντα, κτείνει κύνας, λύκους, ἀλώπεκας, παρδάλεις· παραχρῆμα δὲ παραλύει αὐτῶν τὰ ἰσχία.

Περὶ Νηρίου. Κεφ. πβ'.

B ΝΗΡΙΟΝ, (οἱ δὲ ῥοδοδάφνη, οἱ δὲ ῥοδόδενδρον,) θάμνος γνώριμος, "ἀμυγδαλῆς μακρότερα καὶ "παχύτερα ἔχων φύλλα. τὸ δὲ ἄνθος ῥοδοειδές· καρπὸν" δὲ ἐμφερῆ ἀμυγδάλῳ, ὡς* κέρατι, ἀνεῳγμένον πλήρη ἐριώδους φύσεως, ὅμοιον τοῖς "ἀκανθίνοις πάπποις· ῥίζα δὲ ἀπόξυς καὶ μα- C κρὰ, ξυλώδης, γευσαμένῳ ἁλμυρά. φύεται" ἐν παραδείσοις [καὶ παραθαλασσίοις τόποις, καὶ] παρὰ ποταμοῖς. Δύναμιν δὲ ἔχει τὸ ἄνθος καὶ τὰ φύλλα, "κυνῶν μὲν καὶ ὄνων καὶ ἡμιόνων, καὶ τῶν πλείστων τετραπόδων δὲ ζώων φθαρτικὴν· "ἀνθρώπων δὲ σωστικὴν, σὺν οἴνῳ πινόμενα πρὸς δήγματα D θηρίων· καὶ μᾶλλον εἰ πηγάνῳ παραμιχθείη. τὰ δὲ" ἀσθενέστερα τῶν ζώων, ὡς αἶγες καὶ πρόβατα, ἐπὰν τὸ ἀπόβρεγμα αὐτῶν πίῃ, ἀποθνήσκει.

Περὶ Μυκήτων. Κεφ. πγ'.

ΜΥΚΗΤΩΝ διαφορὰ διττή· ἢ γὰρ βρώσιμοί εἰσιν, ἢ φθαρτικοί. παρὰ "πολλαῖς δὲ αἰτίαις γίνονται τοιοῦτοι· ἢ γὰρ ἥ- E λοις κατιωμένοις, ἢ ῥάκεσι σεσηπόσιν, ἢ ἑρπετῶν φωλεοῖς παραφύονται, ἢ δένδρεσιν "ἰδίως βλαπτικοὺς φέρουσι τοὺς καρπούς. ἔχουσι δὲ καὶ γλοιώδη οἱ τοιοῦτοι ἐπίπαγον· κατατεθέντες δὲ μετὰ τὸ ἀφαιρεθῆναι, ταχέως διαφθείρονται σηπόμενοι. οἱ δὲ" μὴ τοιοῦτοι, ζωμοποιοὶ, ἡδεῖς· πλεονασθέντες F μέντοι καὶ οὗτοι, βλάπτουσι δυσπεπτούμενοι, πνίγοντες ἢ" χολέραν ἐπάγοντες. βοηθοῦνται δὲ πάντες ποτιζόμενοι νίτρῳ" καὶ ἐλαίῳ, ἢ κονίᾳ, μετὰ ὀξάλμης, ἢ θύμβρας ἀποζέματι, ἢ ὀριγάνῳ, ἢ ὀρνιθείῳ κόπρῳ μετ᾽ ὄξους πινόμενοι, ἢ μέλιτι ἐκλειχόμενοι πολλῷ. τρόφιμοι δὲ εἰσὶ καὶ δυσδιάλυτοι· ὁλόκληροι δὲ G ὡς ἐπιτοπολὺ σὺν τοῖς περιττώμασιν ἀποδίδονται.

V. caret inclusis. Pro μέλανα Ruellij codex λευκὰ legit.

Lacuna legit in v.c. ἀμυγδαλῇ φύλλα ἔχων ὅμοια μακρότερά τε καὶ παχύτερα καὶ πλατύτερα καὶ τραχύτερα

V. τραχύτερα

V. καρπὸν δὲ φέρει ὡς κέρατα

Vul. ex. ὑακινθίνοις, V. quidã ἀκανθίνοις παππώεσιν

V. caret.

Ald. παραποταμίοις.

V. κτηνῶν μὲν πάντων φθαρτικήν.

V. ἀνθρωπίνοις

V. ἀσθενέστατα

Samb. πολλάς

Orib. Simpliciter βλαπτικοῖς. Samb. γλινώδη

Orib. ἰδιώδιμοι. ζωμ.

V. ἔμετον καὶ χολέραν

In vulg. ex. deerat καὶ ἐλαίῳ. Sed ex Lacunæ v.c. itémque ex Oribasio adiecimus.

Περὶ Κολχικοῦ. Κεφ. πδ'. A

Κολχικόν, ὃ οἱ δὲ ἐφήμερον, οἱ δὲ βολβὸν ἄγριον, λήγοντος τοῦ φθινοπώρου αἴρει ἄνθος ὑπόλευκον, ὅμοιον κρόκου ἄνθει· ὕστερον δὲ τὰ φύλλα φέρει βολβῷ παραπλήσια, λιπαρώτερα· καυλὸν σπιθαμιαῖον, καρπὸν ἔχοντα πυρρόν· ῥίζαν φλοιὸν ἔχουσαν ἔκιρρον ἐν τῷ μέλανι, ἥτις λεπιζομένη λευκὴ καὶ ἁπαλὴ καὶ ὀπώδης μεστὴ εὑρίσκεται, καὶ γλυκεῖα· ἔχει δὲ ὁ βολβὸς διάφυσιν μέσην, καθ' ἣν τὸ ἄνθος ἀφίησι· γίνεται δὲ πλεῖστον ἐν τῇ Μεσσηνίᾳ καὶ Κόλχοις. βρωθεῖσα δὲ κτείνει κατὰ τὸν πνιγμὸν ὁμοίως μύκησιν. Ἀνεγράψαμεν δὲ αὐτὴν, ἵνα μὴ λάθῃ βρωθεῖσα ἀντὶ βολβοῦ· παραδόξως γάρ ἐστιν ἐπακτικὴ διὰ τὴν ἡδονὴν τοῖς ἀπείροις. βοηθεῖ δὲ τοῖς φαγοῦσιν ὅσα καὶ τοῖς μύκητας φαγοῦσι· καὶ γάλα βόειον πινόμενον· ὥστε ὅταν παρῇ τοῦτο, μηδενὸς ἄλλου δεῖσθαι βοηθήματος. B C

Al. ἐπὶ πυῤῥόν. V. ἐν μέλανι πυῤῥὸν

Al. ὑπόκιῤῥον.

V μεγίστη

V. addit καὶ

V. διάχυσιν.

V. addit δὲ

Περὶ Ἐφημέρου. Κεφ. πε'.

Ἐφήμερον, οἱ δὲ ἶριν ἀγρίαν, φύλλα καὶ καυλὸν ὅμοια ἔχει κρίνῳ, λεπτότερα δέ· ἄνθη λευκά, πικρά· καρπὸν δὲ μαλακόν· ῥίζα δὲ ὕπεστι δακτύλου πάχος μία, μακρά, στυπτική, εὐώδης. φύεται ἐν δρυμοῖς καὶ παλισκίοις. Τούτου ἡ μὲν ῥίζα ὀδονταλγίας ἐστὶ φάρμακον, διακλυζομένη. τὰ δὲ φύλλα ἐν οἴνῳ ἑψηθέντα καὶ καταπλασθέντα, οἰδήματα καὶ φύματα διαφορεῖ, μήπω ὑγρὸν ἔχοντα. D E

Al. κρίνοι

Lacunæ cod. addit παύει γὰρ τὴν ὀδύνην.

Fuchsius πῦον legendum censet ex Galeno.

Περὶ Ἐλξίνης. Κεφ. πς'.

Ἐλξίνη, ἣ δὲ παρθένιον, οἱ δὲ σιδηρῖτιν, οἱ δὲ ἡράκλειαν, οἱ δὲ *ἀστείαν, οἱ δὲ ἰξίνην ἀγρίαν, οἱ δὲ κλιβάδιον, οἱ δὲ πολυώνυμον καλοῦσι· φύεται ἐπὶ θριγγοῖς καὶ τοίχοις· καυλία δὲ ἔχει λεπτά, ὑπέρυθρα· φύλλα ὅμοια λινοζώστει, δασέα· περὶ δὲ τοὺς καυλοὺς οἱονεὶ σπερμάτια τραχέα, ἀντιλαμβανόμενα τῶν ἱματίων. F

Δύναμιν δὲ ἔχει τὰ φύλλα ψυκτικήν, στυπτικήν· ὅθεν καταπλασσόμενα ἰᾶται ἐρυσιπέλατα, κονδυλώματα, κατακαύματα, φύγεθλα ἀρχόμενα, καὶ πᾶσαν φλεγμονὴν καὶ οἰδήματα· ὁ δὲ χυλὸς αὐτῆς μιγεὶς ψιμυθίῳ, ἐρυσιπέλατα καὶ ἕρπητας G

V. ἢ περδίκιον

Orib. οἱ δὲ ἐλκῖτιν

Forte κλυβάτιν, vt apud Nic.

Quidam codices carent. In nothis verò legitur, φύεται ἐν φραγμοῖς καὶ τοίχοις καὶ ἀμπελῶσι καὶ σίτῳ. καυλία δὲ ἐστιν ὑπέρυθρα &c.

Ald. ἐστὶ, V. ἐστὶ

σπιθαμιαῖα

V. δακτύλους

V. caret

De Colchico. Cap. LXXXIIII.

COLCHICVM, quod aliqui ephemerum, alij agrestem bulbū vocant, sub finem autumni florem edit croci candicantē: deinceps verò folia bulbi, sed pinguiora: caulē dodrantalem cum rufo semine: radicem cortice præditā è nigro fulvescente: quæ quidem delibrata cādida, tenera, succi plena atque etiā gustanti dulcis reperitur. Habet verò bulbus eius mediam rimam fissurámve, è qua flos erumpit. Plurimum in Messenia & apud Colchos enascitur. Comesa radix fungorum more strangulando enecat. Hanc autē ideò studiosiùs descripsimus, vt ne fortè per imprudentiam pro esculēto bulbo in cibos recipiatur: mirum enim quantū saporis iucunditate imperitos alliciat. Opem ferunt eadem quę fungis deuoratis, insuperq; lac bubulum epotum ita auxiliatur, vt si affuerit, aliud nullum desideretur auxilium.

De Ephemero. Cap. LXXXV.

EPHEMERVM, quod alij agrestem irin appellant, caulem foliáque habet lilij, sed hæc tenuiora: flores candidos, amaros: semen molle: radicem vnam digitali crassitudine, longam, astringentem, odoratā. Nascitur in syluis & opacis. Huius radix dentium doloribus præcipua, si decocto ij colluantur. Folia verò in vino cocta illitáq;, œdemata tuberculáque discutiunt, * quæ quidem humidi nihildum contraxēre.

Pl. quæ etiam dum discuti possunt.

De Helxine. Cap. LXXXVI.

HELXINE, quam nonnulli parthenium, alij perdicium, alij sideritin seu Heracleam, alij vitrariā seu vrceolariam, alij ixinen syluestrē, alij clibadiū, alij denique polyonymon appellāt, nascitur in maceriis & parietinis*. Cauliculos profert tenues ac leuiter rubentes, folia mercurialis, hirsuta: & circa caules velut exigua semina, aspera, vestibus adhærescentia. Vim habēt folia refrigeratoriam & astringentem: qua ex causa sanant illitu erysipelata, condylomata, adusta, incipientes panos, omnéque inflāmationis genus & œdemata. Succus ei⁹ cū cerussa erysipelatis & herpetib⁹

forte clybatin

al. itineribus & parietibus.

vtiliter illinitur: vti & podagris, si cerato cyprino aut hircino seuo exceptus fuerit. Veterem quoque tussim emendat succus, instar cyathi haustus. Quin & tonsillis inflammationem sentientibus vtiliter & gargarizatur & oblinitur, necnon & aurium dolorem cum rosaceo instillatus leuat.

De Alsine. Cap. LXXXVII.

ALSINEN alij myosota vocant, quoniam folijs musculorum auriculas imitetur. Alsine verò dicta est, quòd opacis nemorosisque locis gaudeat. Herba est helxinę similis, at humilior, longioribúsque folijs, ac minimè hirsuta: & cùm teritur, odorem cucumeris reddit. Vim porrò refrigerandi astringendíque obtinet: quamobrem oculorum inflammationibus cómodè cum polenta illinitur, auriúmque dolori succus infunditur: denique ad eadé omnia quæ helxine valet.

De Lenticula palustri. Cap. LXXXVIII.

LENS palustris in aquis pigris stagnantibúsque reperitur, muscus scilicet lenticulæ similis, refrigeratoriæ naturæ: propter quod omnibus inflammationibus, erysipelatis, podagrísque & per se & cum poléta conuenienter imponitur: insupéq; puerorum enterocelas agglutinat.

De Seperuiuo magno. C. LXXXIX.

SEDVM magnum Semperuiui nomen sibi vendicat, quoniam folia semper vireant. Caules edit cubitales, aut etiam altitudinem eam excedétes, crassitudine pollicari, pingues, egregiè virentes, Characiæ tithymalli modo incisuris distinctos: folia pinguia, pollicari* magnitudine, & extremo cacumine linguæ similia, & infima quidem in terram conuexa: quę verò sunt in capite, ita cōferta adductaq; inuicem, vt orbiculato ambitu effigié imitentur oculi. Nascitur in locis mõtosis & argillosis. Sunt & qui ipsum supra domicilia serant. Vis ei perfrigerare & astringere. Quamobrem folia tum per se tum etiam cum polenta imposita, valent ad erysipelata, herpetas, nomas, oculorum inflammationes, ambusta & podagras.

[margin: *Al. latitudine]

A ὠφελεῖ καταχριόμενος, καὶ ποδάγραις σὺν κηρωτῇ κυπρίνῳ ἀναληφθεὶς ἢ τραγείῳ στέατι. ὠφελεῖ δὲ βήττοντας χρονίως ὁ χυλὸς καταρροφούμενος ὅσον κύαθος· δὲ παρισθμίοις φλεγμαίνουσιν ἀναγάργαρισμα δὲ διάχρισμα ὠφέλιμόν ἐστι· καὶ ὠταλγίαν σὺν ῥοδίνῳ ἐγχεόμενον ὠφελεῖ.

B Περὶ Ἀλσίνης. Κεφ. πζ'.

ΑΛΣΙΝΗ, οἱ δὲ, μυὸς ὦτα, ἀπὸ τοῦ ἔχειν φύλλα "ὅμοια μυὸς ὠτίοις. ἀλσίνη δὲ, διὰ τὸ σκιερὰς καὶ ἀλσώδεις φιλεῖν τόπους. πόα ἐστὶν ὁμοία ἑλξίνῃ, "ταπεινοτέρα δὲ καὶ" μακροφυλλοτέρα, καὶ οὐ δασεῖα· "διατριφθεῖσά τε, σικύων ὄζει. Δύναμιν δὲ ἔχει ψυκτικήν," στυπτικήν· ἁρμόζουσαν πρὸς φλεγμονὰς ὀφθαλμῶν, μετὰ ἀλφίτων καταπλασσομένη, καὶ πρὸς ὤτων πόνον ὁ χυλὸς αὐτῆς ἐνσταζόμενος. καὶ καθόλου δύναται τὰ αὐτὰ τῇ ἑλξίνῃ.

[margin: V. addit καὶ ἀωτίων. — Orib. ταπεινοτέρα δὲ καὶ μακροτέρα. — V. μακροφυλλοτέρα — V. caret — V. caret]

Περὶ Φακοῦ τοῦ ἐπὶ τῶν τελμάτων. Κ. πη'.

D ΦΑΚΟΣ ὁ ἐπὶ τῶν τελμάτων, εὑρίσκεται ἐπὶ τῶν στασίμων ὑδάτων, βρύον ὂν ὅμοιον φακῷ, "ψύχων τῇ δυνάμει. πάσαις φλεγμοναῖς καὶ ἐρυσιπέλασι καὶ ποδάγραις ἁρμόζει καταπλασσόμενος, "καθ' ἑαυτόν τε καὶ σὺν ἀλφίτῳ· προσκολλᾷ δὲ καὶ ἐντεροκήλας τὰς ἐπὶ παίδων.

[margin: V. στύφων — V. caret]

E Περὶ Ἀειζώου τοῦ μεγάλου. Κεφ. πθ'.

ΑΕΙΖΩΟΝ τὸ μέγα ὠνόμασται διὰ τὸ ἀειθαλὲς τῶν φύλλων. καυλοὺς δὲ ἀνίησι πηχυαίους, ἢ καὶ μείζονας, πάχος δακτύλου μεγάλου, λιπαρούς, εὐθαλεῖς, ἐντομὰς ἔχοντας ὥσπερ τοῦ χαρακίου τιθυμάλλου· φύλλα λιπαρά, μέγεθος δακτύλου μεγάλου, F γλωσσοειδῆ κατὰ τὸ ἄκρον. καὶ τὰ μὲν κατωτέρω τῶν φύλλων ὑπτιούμενα, τὰ δὲ κατὰ τὴν κεφαλὴν περιεστραμμένα ἐπ' ἄλληλα, κύκλον ὀφθαλμοειδῆ περιγράφοντα· φύεται δὲ ἐν τόποις ὀρεινοῖς καὶ ὀστρακίνοις." ἔνιοι δὲ φυτεύουσιν αὐτὸ ἐπὶ τῶν οἰκημάτων. Δύναμιν δὲ ἔχει ψυ- G κτικήν, "στύφουσαν, ποιοῦσαν πρὸς ἐρυσιπέλατα, ἕρπητας, νομάς, ὀφθαλμῶν φλεγμονάς, πυρίκαυστα, ποδάγρας, καταπλαττόμενα τὰ φύλλα καθ' ἑαυτὰ καὶ μετὰ ἀλφίτων,

[margin: Ista in quibusdã codicib. desiderantur — V. στυπτικήν.]

ὁ δὲ χυλὸς πρὸς κεφαλαλγίας μετ' ἀλφίτου καὶ ῥοδίνου ἐμβρέχεται· καὶ φαλαγγιοδήκτοις ἐν ποτῷ δίδοται, καὶ διαρροιζομένοις, καὶ δυσεντερικοῖς· στρογγύλας τε ἕλμινθας ἐκτινάσσει σὺν οἴνῳ ποθείς· ἵστησι καὶ ῥοῦν γυναικεῖον ἐν προσθέτῳ. ἐγχεῖται δὲ ὁ χυλὸς καὶ ἐπὶ τῶν ὀφθαλμιώντων ὠφελίμως ἀπὸ αἵματος.

Lacuna ex v.c. interserit καθ' ἑαυτὸν καί

Cat. ὀφθαλμιῶν ὑφαίμων.

Περὶ Ἀειζώου τοῦ μικροῦ. Κεφ. ϙ΄.

Ἀείζωον δὲ μικρὸν φύεται ἐν τοίχοις καὶ πέτραις, καὶ θριγκοῖς καὶ τάφροις ὑποσκίοις. καυλία ἀπὸ μιᾶς ῥίζης πολλά, λεπτά, περίπλεα φυλλαρίων περιφερῶν, λιπαρῶν, μικρῶν, ὀξέων ἐπ' ἄκρου· ἀνίησι δὲ καὶ καυλὸν ἐν μέσῳ περὶ σπιθαμὴν τὸ μέγεθος, ἔχοντα σκιάδιον καὶ ἄνθη λεπτὰ καὶ χλωρά. τούτου τὰ φύλλα δύναμιν ἔχει τὴν αὐτὴν τῷ προειρημένῳ.

Cat. τάφροις

V. ἐκ πλαγίου φυλλαρίων λιπαρῶν

Cat. μακρῶν

Orib. πολλά

Περὶ Ἀειζώου ἑτέρου. Κεφ. ϙα΄.

Δοκεῖ δὲ εἶναι καὶ τρίτον εἶδος ἀειζώου, ὃ ἔνιοι ἀνδράχνην ἀγρίαν ἢ τηλέφιον ἐκάλεσαν, Ῥωμαῖοι δὲ ἰλλέκεβραν· ἔχει δὲ αὐτὴ παχύτερα τὰ φυλλάρια πρὸς τὰ τῆς ἀνδράχνης καὶ δασέα. φύεται ἐν πέτραις. Δύναμιν δὲ ἔχει θερμαντικήν, δριμεῖαν, ἑλκωτικήν, χοιράδων διαφορητικήν, σὺν ὀξυγγίῳ καταπλασθέν.

V. λεπτοφύλλου

Lacuna legit in v.c. πλατύτερα.

Περὶ Κοτυληδόνος. Κεφ. ϙβ΄.

Κοτυληδών, οἱ δὲ, σκυτάλιον, οἱ δὲ, κυμβάλιον, φύλλον ἔχει ὥσπερ ὀξύβαφον, περιφερές, λεληθότως κοῖλον· καυλίον δὲ ἐν μέσῳ βραχύ, ἐν ᾧ τὸ σπέρμα· ῥίζαν ὡς ἐλαίαν στρογγύλην. Ταύτης δὲ τῶν φύλλων ὁ χυλὸς μετ' οἴνου περιχριόμενος, ἢ ἐγκλυζόμενος, φίμους λύει ἐν αἰδοίοις· χλιαρὰ φλεγμονάς τε καὶ ἐρυσιπέλατα καὶ χίμετλα καὶ χοιράδας καταπλαττόμενα ὠφελεῖ, καὶ στόμαχον καυσούμενον. ἐσθιόμενα δὲ τὰ φύλλα σὺν τῇ ῥίζῃ, λίθους θρύπτει, καὶ οὖρα κινεῖ· καὶ ὑδρωπικοῖς σὺν οἰνομέλιτι δίδοται. χρῶνται δὲ αὐτῇ καὶ εἰς τὰ φίλτρα.

V. non legit, nec Orib.

V. ἐφ' ᾧ

V. ἐλαίας

Περὶ Ἑτέρας κοτυληδόνος. Κεφ. ϙγ΄.

Ἔστι δὲ καὶ ἕτερον εἶδος κοτυληδόνος, πλατύτερα ἔχον καὶ λιπαρὰ φύλλα ὡς γλωσσάρια, πυκνὰ περὶ τὴν ῥίζαν,

V. ἁπαλώτερα

V. γλωσσάρια

Succus autem ad capitis dolores cum polenta & rosaceo instillatur: morsis à phalangio potui datur, itémque profluuio alui laborantibus atque dysentericis. Sed & teretes lumbricos pellit ex vino potus, & fluorem muliebrem sistit in vellere subditus: denique oculorum lippitudinibus à sanguine obortis vtiliter inungitur.

De Semperuiuo paruo. Cap. XC.

Semperuiuum minusculum in parietinis, petris & macerijs, nec nõ & scrobibus opacis nascitur: cauliculis ab vna radice multis, tenuibus: qui quidem crebris cincti sunt pusillis folijs, iísque rotũdis, pinguibus, exilibus, mucronatis. Promit & à medio caulem palmum ferè altũ, vmbella floribúsque tenuibus & ex luteo pallidis præditum. Folia eisdem cum priore viribus pollent.

De Semperuiuo tertio. Cap. XCI.

Videtur & tertium esse semperuiui genus, quod aliqui portulacam agrestem aut telephiũ vocauerunt, Romani Illecebram, pusillis folijs crassiusculis ad portulacæ similitudinem ac densis. Nascitur in petris. Vis ei excalfactoria, acris & exulcerans: impositúmque cum axungia strumas discutit.

De Vmbilico Veneris. Cap. XCII.

COTYLEDON alijs scytalium, seu cymbalium, folio est acetabuli instar orbiculato atque concauo, ita tamen vt cauum id aciem propè fugiat: breui in medio cauliculo, in quo semen inest: radice oliuæ modo rotunda. Radicis foliorúmque succus cum vino circumlitus aut infusus, astricta pudenda laxat: herba verò inflammationibus, erysipelatis, perniunculis ac strumis, itémque stomacho æstuanti vtiliter imponitur. At folia cum radice comesa, calculos comminuunt, vrinásque cient, & hydropicis ex mulso dantur. Est & ipsius herbæ vsus ad amatoria.

De Vmbilico veneris altero. Cap. XCIII.

EST porrò & alterum Cotyledonis genus, latioribus folijs, iísque pinguibus, ac ceu lingulas referentibus, dẽsis confertisq; circa radicẽ,

& velut oculum in medio constituentibus, (quemadmodum de maiore semperuiuo dictum est) astringentis gustus: cauliculo tenui, in cuius summo flores sunt & semina hyperici: radice maiuscula. Vsus eius ad eadem, quæ semperuiui.

De Vrtica. Cap. XCIIII.

VRTICÆ, quæ Græcorum plerisque Acalyphe, alijs Cnide dicitur, duo genera: vna siquidem agrestior est, asperioribus, latioribus nigrioribúsq; folijs, semine lini, at minore: altera non æquè aspera, minuto semine. Vtriusque folia illita sale addito, canis morsibus medentur: itémque in gangrænam vergentia, maligna, carcinode sordidáque vlcera, luxata, tubercula, parotidas, panos & abscessus sanant. Lienosis eadem cum cerato imponútur. Faciunt & ad sanguinis è naribus profluuia folia ipsa cum succo trita & naribus indita: menses quoque ciũt eadem detrita cum myrrha & apposita: sed & procidẽtes vuluas admota recentia folia restituunt. Semen autem ex passo potum venerẽ stimulat, vuluámque aperit. Idem cum melle delinctum, orthopnœæ, lateris & pulmonum inflammationibus prodest: thoracem purgat, ac septicis etiamnum medicamentis admiscetur. Porrò cum conchylijs cocta folia, difficilem ventrem emolliunt, inflationes discutiunt, vrinásque cient. At cum ptissana decocta, vitia pectoris excreabilia faciunt. Mulierum denique menses euocat foliorum decoctum, cũ myrrhæ modico potum. Inflammatam verò vuam gargarizatus succus reprimit.

Pl. [illegible]

De Galiopsi. Cap. XCV.

GALIOPSIS, quam alij Galeobdolon vocant, toto frutice cum caule & foliis vrticam refert. At leuiora sunt folia, & valdè grauem odorem trita reddunt: flores verò tenues sunt ac purpurascentes. Nascitur circa sepes, semitas ędificiorúmque areas vbique. Folia, succus, caulis ac semen duritias, carcinomata, strumas, parotidas & panos discutiendi vim habent.

quidam apud Pl. legunt Galeobdolon.

A οἱονεὶ ὀφθαλμὸν ἕνα μέσον περιγράφοντα, ὥσπερ τὸ μεῖζον ἀείζωον, τῇ γεύσει στύφοντα. καυλίον λεπτὸν, καὶ ἐπ' αὐτῷ ἄνθη καὶ σπέρματα ὅμοια ὑπερικῷ· ῥίζαν δὲ μείζονα. ποιεῖ δὲ πρὸς ἃ καὶ τὸ ἀείζωον.

V. σπέρματα.

Περὶ Ἀκαλύφης. Κεφ. ϟδ'.

ἈΚΑΛΥΦΗ, οἱ δὲ, κνίδη. διττὸν εἶδος ἐστὶν αὐτῆς. B ἡ μὲν γάρ ἐστιν ἀγριωτέρα, τραχυτέρα καὶ πλατυτέρα καὶ μελαντέρα τοῖς φύλλοις· καρπὸν δὲ ὅμοιον λινοσπέρμῳ ἔχει, πλὴν ἥττονα. ἡ δὲ ἑτέρα λεπτόσπερμός τε καὶ οὐχ ὁμοίως τραχεῖα. Ἀμφοτέρων δὲ τὰ φύλλα καταπλασσόμενα μετὰ ἁλῶν, κυνόδηκτα ἰᾶται C καὶ γαγγραινικὰ, καὶ τὰ κακοήθη καὶ καρκινώδη, καὶ τὰ ῥυπαρὰ τῶν ἑλκῶν, καὶ στρέμματα, φύματα, παρωτίδας, φύγεθλα, ἀποστήματα· σπληνικοῖς δὲ μετὰ κηρωτῆς ἐπιτίθενται· ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς τὰς ἐκ μυκτήρων αἱμορραγίας τὰ φύλλα σὺν τῷ χυλῷ λεῖα ἐπιτιθέμενα. κινεῖ δὲ D καὶ ἔμμηνα, λεῖα μετὰ σμύρνης ἐπιτιθέμενα, καὶ ὑστέρας προπτώσεις ἀποκαθίστησι νεαρὰ τὰ φύλλα προσαπτόμενα. τὸ δὲ σπέρμα ἐπὶ συνουσίαν παρορμᾷ πινόμενον μετὰ γλυκέος, καὶ ὑστέραν ἀναστομοῖ· σὺν μέλιτι δὲ ἐκλειχόμενον, ὀρθοπνοίας ὠφελεῖ καὶ πλευρίτιδας καὶ περιπνευμονίας. E ἀνάγει δὲ καὶ τὰ ἐκ θώρακος· μίγνυται δὲ καὶ σηπτικοῖς. συνεψηθέντα δὲ τὰ φύλλα κογχαρίοις, τὰς κοιλίας μαλάττει· λύει ἐμπνευματώσεις, οὖρα κινεῖ. σὺν πτισάνῃ δὲ ἑψηθέντα, τὰ ἐκ θώρακος ἀνάγει. τὸ δὲ ἀφέψημα τῶν φύλλων σὺν ὀλίγῃ σμύρνῃ ποθὲν, κινεῖ καταμήνια. ὁ δὲ F χυλὸς ἀναγαργαριζόμενος, στέλλει κιονίδα φλεγμαίνουσαν.

V. ἀγρία
V. delet
V. margo addit: τὸ ἀφέψημα λίθους νεφρῶν θρύπτει καὶ δυσπνοϊκοὺς ὠφελεῖ.
Al. λεπτόκαρπος.

Περὶ Γαλιόψεως. Κεφ. ϟε'.

ΓΑΛΙΟΨΙΣ, οἱ δὲ, γαλεόβδολον· ὅλον τὸ θαμνίον σὺν τῷ καυλῷ καὶ τοῖς φύλλοις ἐμφερές ἐστι κνίδῃ, λειότερα δὲ τὰ φύλλα καὶ ἱκανῶς δυσώδη ἐν τῷ G διατρίψαι· ἄνθη λεπτὰ πορφυρίζοντα· φύεται ἐν φραγμοῖς, καὶ παρὰ τὰς ὁδοὺς καὶ οἰκόπεδα πανταχοῦ. Δύναμιν δὲ ἔχει τὰ φύλλα καὶ ὁ χυλὸς καὶ ὁ καυλὸς καὶ ὁ καρπὸς, διαφορητικὴν σκληρωμάτων καὶ καρκινωμάτων, χοιράδων, παρωτίδων, φυγέθλων.

V. καυλίον σὺν τῷ θάμνῳ legit significantius.
Lacuna ex v. c. addit καὶ λεπτότερα
Al. δυσία
V. ἄνθη λεπτὰ πορφυρᾶ.
V. caret conclusis.

Ita Ald.cod.at Parif.caret.

δεῖ δὲ μετ' ὄξους "δὶς τῆς ἡμέρας καταπλάσσειν, χλιαρὸν ποιοῦντας τὸ κατάπλασμα. καὶ τὸ ἀφέψημα δὲ αὐτῆς καταντλεῖται ὠφελίμως. ποιεῖ καὶ πρὸς νομάς, γαγγραίνας καὶ σηπεδόνας, μεθ' ἁλῶν καταπλασσόμενα.

V.inscribit, περὶ γαλαίου

Περὶ Γαλίου. Κεφ. ϛϛ'.

V.caret.

V.caret

ΓΑΛΛΙΟΝ, οἱ δέ, γαλλέριον, οἱ δέ, γαλάτιον ὠνόμασται δὲ ἀπὸ τοῦ γάλα πηγνύειν "ἀντὶ πιτύας" αὐτό. ἔστι δὲ κλωνίον καὶ τὸ φύλλον ἔχει ἐμφερέστατον ἀπαρίνῃ, καὶ ὀρθὸν δέ, καὶ ἐπ' ἄκρου ἄνθος μήλινον, λεπτόν, "πυκνόν, πολύ, εὔοσμον· οὗ τὸ ἄνθος πρὸς τὰ πυρίκαυστα καταπλάσσεται, καὶ αἱμορραγίας ἵστησι· μίγνυται δὲ καὶ κηρωτῇ ῥοδίνῃ, ἡλιαζόμενον ἄχρις ἂν λευκὸν γένηται· καὶ ἔστι τὸ τοιοῦτον ἄκοπον. ἡ δὲ ῥίζα πρὸς συνουσίαν παρορμᾷ. φύεται δὲ ἐν ἑλώδεσι τόποις.

Περὶ Ἠριγέροντος. Κεφ. ϛζ'.

Al. ἀσυχῆ

Cat. ἐπὶ τοιχῶν.

V. hae postrema periodo caret.

ΗΡΙΓΕΡΩΝ καυλίον ἐστὶ πηχυαῖον, ὑπέρυθρον, "συνεχῆ ἔχον φυλλάρια, ἀκροσχιδῆ ὥσπερ εὔζωμον, παρὰ πολὺ δὲ ἐλάττονα· ἄνθη μηλίζοντα, ταχέως σχιζόμενα καὶ ἐξανθοῦντα εἰς τοὺς λεγομένους πάππους. ὅθεν καὶ ἠριγέρων ὠνομάσθη, διὰ τὸ ἔαρος τὰ ἄνθη τριχοειδῶς πολιοῦσθαι. ῥίζα ἄχρηστος. φύεται μάλιστα ἐπὶ "θριγκοῖς καὶ περὶ τὰς πόλεις. Δύναμιν δὲ ἔχει ψυκτικὴν τὰ φύλλα σὺν τοῖς ἄνθεσιν· ὅθεν καταπλασσόμενα τὰ φύλλα ἐν ὀλίγῳ οἴνῳ, ἢ καὶ καθ' ἑαυτά, φλεγμονὰς ὄρχεων καὶ δακτυλίου θεραπεύει· σὺν δὲ μάννῃ, τά τε ἄλλα τραύματα καὶ τὰ ἐν νεύροις ἰᾶται· καὶ οἱ πάπποι δέ, καθ' ἑαυτοὺς καταπλασθέντες ἐν ὄξει, τὸ αὐτὸ δρῶσι· ποθέντες μέντοι νεαροί, πνιγμὸν ἐπιφέρουσιν. "ὅλος δὲ ὁ καυλὸς σὺν ὕδατι ἑψηθείς, καὶ σὺν γλυκεῖ πινόμενος, στομάχου πόνους τοὺς ἀπὸ χολῆς θεραπεύει.

Annotat Goupylus in veteribus hoc loco caput esse περὶ τύφης.

Περὶ Θαλίκτρου. Κεφ. ϛη'.

V.quidam, ῥυπαρώτερα

ΘΑΛΙΚΤΡΟΝ φύλλα παραπλήσια κορίῳ ἔχει, "λιπαρώτερα δέ, καὶ καυλίον πηγανίου πάχος, ἐφ' οὗ τὰ φύλλα· ἅπερ καταπλασθέντα λεῖα, τὰ χρόνια τῶν ἑλκῶν ἐπουλοῖ. φύεται δὲ μάλιστα ἐν πεδίοις.

A Sed eiusmodi cataplasma addito aceto tepidum bis die imponi oportet. Ex vsu est & herbæ decocto fouere. Cæterùm & ad nomas, gangrænas & putrescentia vlcera, cum sale folia efficaciter imponuntur.

De Gallio. Cap. XCVI.

B GALLIVM, alijs galerium siue galatium, nomẽ ex eo traxit, quòd coaguli vice lac cogat & coaguletur. Ramulũ foliúmq; habet aparinæ simillimũ, rectum: florem in cacumine luteum, tenuem, densum, copiosum, odoratum. Flos igni ambustis illinitur, sanguinísque profluuia sistit. Admixtus & oleo rosaceo, insolatúsque vsque dum albescat, C medicamentum fit acopon, seu leuandis lassitudinibus aptum. Radix venerem concitat. Cæterùm nascitur in palustribus.

De Senecione. Cap. XCVII.

SENECIO cauliculo est cubitali, subrubicundo, foliolis D crebris & erucæ modo per extremitates diuisis, sed minoribus multò: floribus in luteum vergentibus, qui quidem citò dehiscunt ac deflorescentes in pappos abeunt. Atque inde etiam Erigerontis nomen Senecio apud Grecos inuenit, quòd verè flores capillorum ritu canescant. Radix est superuacua. Nascitur porrò maximè in maceriis E & circum oppida. Folia cũ floribus refrigerãdi vim habẽt: proindéque illita cum vini modico aut etiam per sese folia, testium & sedis inflammationes sanant: quin & ex manna thuris cum reliquis medentur vulneribus, tum iis quæ neruis inflicta sunt. Illiti quoque pappi per se cum aceto, idem præstant: verùm F recentes epoti strangulant. Totus autem caulis si ex aqua coctus cum musto potui detur, stomachi dolores à bile contractos persanat.

De Thalictro. Cap. XCVIII.

THALICTRVM folia coriandri habet, at pinguiora: cauliculum rutæ crassitudine, in quo G folia: quæ quidem trita illitu diuturna vlcera ad cicatricem perducunt. Nascitur precipuè in campestribus.

De marino Musco. Cap. XCIX.

MVSCVS marinus in saxis testísque ad mare nascitur, capillaceus, gracilis, sine caule, valdè astringentis gustus: ad inflammationes & podagras, quas refrigerare opus est, efficax.

De marino Fuco, seu alga. Cap. C.

E Fuci marini generibus, quoddã latum, alterum oblongũ & quadantenus puniceum, tertium candidum, quod in Creta nascitur iuxtà terram, pulchrè floridum neque corruptioni obnoxium. Omnia genera vim habent refrigeratoriam, in cataplasmatis, ad podagras & inflammationes efficaciter vtilẽ: verùm ijs adhuc humentibus vti conuenit, priusquàm * exarescant. Nicãder puniceum asserit aduersus serpentes valere: idipsúmque est quo existimauêre nonnulli colorẽ suum mentiri mulieres: cùm tamen radicula sit eiusdem nominis, qua sese fucant.

inarescant

De Potamogetone. Cap. CI.

POTAMOGETON folio est betæ simili, * denso & paululum supereminente extra aquam. Porrò refrigerat & astringit, proindéque conuenit pruriginibus, ac depascẽtibus vetustísque vlceribus. Nomẽ autem ex eo inditum est, quòd in paludibus & aquosis locis nascatur.

vel hirsuto

De Stratiote. Cap. CII.

STRATIOTES in aquis nascens, quem alij stratioten fluuiatilem appellant, ex eo cognomẽtum traxit, quòd aquis supernatat, & sine radice viuit. Folium habet aizoo simile, at maius, idémque refrigerandi vi præditum. Sanguinem qui defluit à renibus potum sistit. Ex aceto autem illitum, vulnera & erysipelata, necnon & œdemata ab inflammatione vindicat.

De Stratiote millefolio. Cap. CIII.

STRATIOTES millefolius, pusillus est frutex palmi altitudine aut etiam ampliùs assurgens, folijs pulli pennas imitantibus: sunt autem foliorum exortus breues admodum & incisuris diuisi. Folia maximè cuminum agreste, tum breuitate tum etiam scabritia, simulant: sed sunt etiamnum breuiora paulò, densio-

A Περὶ" Βρύου θαλασσίου. Κεφ. ϟθʹ.

V. inscriptio, περὶ βρύου θαλαττίου ἢ βρυετίας.

ΒΡΥΟΝ θαλάσσιον φύεται ἐπὶ λίθων καὶ ὀστράκων παρὰ θάλασσαν, * τριχῶδες, ἰσχνόν, ἄκαυλον, ἰσχυρῶς στυπτικόν, ποιοῦν πρὸς φλεγμονὰς καὶ ποδάγρας, τὰς * ψύξεως δεομένας.

Περὶ Φύκους θαλασσίου. Κεφ. ρʹ.

B ΦΥΚΟΣ θαλάσσιον, γίνεται δὲ τὸ μέν τι αὐτοῦ πλατύ, τὸ δὲ ὑπομῆκες καὶ φοινίκιον, τὸ δὲ λευκόν, φυόμενον δὲ ἐν Κρήτῃ παρὰ τὴν γῆν, εὐανθὲς ἄγαν καὶ ἄσηπτον. Ψυκτικὴν δὲ ἔχει πάντα τὴν δύναμιν, ποιοῦντα ἐν καταπλάσμασι, * ποδαγρικοῖς καὶ ταῖς φλεγμοναῖς· δεῖ δὲ αὐτοῖς

Lacuna in v.c. legit, στυπτικὴν quæ quidem lectio potior illi videtur. Ita quoque legit Orib.

C χρῆσθαι ἐνίκμοις πρὸ τοῦ ξηρανθῆναι. Νίκανδρος δέ φησι καὶ θηριακὸν εἶναι τὸ φοινικοῦν. ὅπερ ἔδοξαν ἔνιοι εἶναι, ᾧ αἱ γυναῖκες χρῶνται, οὗτος ἐκείνου ῥίζιον * ὁμωνύμως δὲ καλουμένου φύκους.

Περὶ Ποταμογείτονος. Κεφ. ραʹ.

ΠΟΤΑΜΟΓΕΙΤΩΝ φύλλον ἐστὶν ὅμοιον σεύτλῳ, δασύ, καὶ ὀλίγον
D ὑπερκύπτον τοῦ ὕδατος. ψύχει δὲ καὶ στύφει, ἁρμόζον κνησμοῖς, καὶ νεμομένοις καὶ παλαιοῖς ἕλκεσιν. ὠνόμασται δὲ διὰ τὸ ἐν τέλμασι καὶ ἐνύδροις τόποις φύεσθαι.

Περὶ Στρατιώτου. Κεφ. ρβʹ.

ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ, ὁ ἐπὶ τῶν ὑδάτων
E φυόμενος, οἱ δὲ ποτάμιον στρατιώτην καλοῦσιν· ὠνόμασται δὲ διὰ τὸ ἐπινήχεσθαι τοῖς ὕδασι καὶ χωρὶς ῥίζης ζῆν. φύλλον δὲ ἔχει ἀειζώου ὅμοιον, μεῖζον μέντοι, καὶ ψυκτικὴν ἔχον δύναμιν. ἐφιστάνον τὰς ἐκ νεφρῶν αἱμορραγίας, πινόμενον· τραύματά τε ἀφλέγμαντα τηρεῖ, καὶ
F ἐρυσιπέλατα καὶ οἰδήματα, σὺν ὄξει καταπλασσόμενον.

Cordus pro ἀειζώου, suspicatur legendum ἀειζώῳ

Περὶ Χιλιοφύλλου στρατιώτου. Κεφ. ργʹ.

ΣΤΡΑΤΙΩΤΗΣ ὁ χιλιόφυλλος ἐστὶ θαμνίσκος μικρός, σπιθαμιαῖος καὶ μείζων, ἔχων τὰ φύλλα ὅμοια νεοσσοῦ πτερῷ" · εἰσὶ δὲ" αἱ ἐκφύσεις τῶν φύλλων
G σφόδρα βραχεῖαι, ἐσχισμέναι. ἔοικε δὲ μάλιστα τὰ φύλλα" τῇ βραχύτητι" καὶ τῇ τραχύτητι | κυμίνῳ ἀγρίῳ· καὶ ἔτι βραχύτερα· καὶ τὸ σκιάδιον δὲ πυκνότερον

V. νεοσσῷ. quidã νέᾳ τῇ πτερίδι.
V. ἀεὶ legit
V. βραχυτάτῃ
V. his caret.

A τούτου καὶ ἁδρότερον. ἔχει γὰρ ἐπ' ἄκρου καρφία μικρά, ἐφ' ὧν τὰ σκιάδια ἐστὶν ἀνήθου τρόπον· ἄνθη μικρά, λευκά. φύεται ἐν ἀγροῖς ὑποτραχέσι καὶ περὶ τὰς ὁδοὺς μάλιστα. ἔστι δὲ αὕτη ἡ βοτάνη σφόδρα ἀγαθὴ πρὸς αἱμορραγίας καὶ ἕλκη παλαιὰ καὶ πρόσφατα, καὶ σύριγγας.

V. quidam legit teste Lac. καὶ ὑψηλά, πολλά, λεπτά.
L.c. in v. cod. ἐν τόποις ἀργοῖς.
V. παρά

B

Περὶ Φλόμου. Κεφ. ρδ'.

Φλόμος τὴν μὲν ἀνωτάτω διαφορὰν ἔχει διπλῆν. ἡ μὲν γάρ ἐστιν αὐτῆς λευκή, ἡ δὲ, μέλαινα. καὶ τῆς λευκῆς ἡ μὲν, θήλεια, ἡ δὲ, ἄρρην. τῆς μὲν οὖν θηλείας τὰ φύλλα παραπλήσιά ἐστι κράμβῃ, δασύτερα δὲ πολλῷ καὶ πλατύτερα C καὶ λευκά· καυλὸς πηχυαῖος καὶ μείζων, λευκός, ὑπόδασυς· ἄνθη λευκὰ ἢ ὑπόχλωρα· σπέρμα μέλαν· ῥίζα δὲ μακρά, στρυφνή, πάχος ἔχουσα δακτύλου· φύεται δὲ ἐν πεδίοις. Η δὲ ἄρρην καλουμένη, λευκόφυλλος, ὑπομήκης δὲ καὶ στενωτέρα τοῖς φύλλοις, καὶ τῷ καυλῷ δὲ λεπτοτέρα. D Η δὲ μέλαινα ὁμοία τῇ λευκῇ κατὰ πάντα, πλατυφυλλοτέρα μέντοι καὶ μελαντέρα τοῖς φύλλοις ὑπάρχει. Γίνεται καὶ ἡ λεγομένη ἀγρία, ῥάβδους ὑψηλὰς φέρουσα καὶ δενδρώδεις, φύλλα ἐλελισφάκῳ ὅμοια· ἔχει δὲ κλῶνας περὶ τὰς ῥάβδους ὥσπερ πράσιον, ἄνθος μήλινον, χρυσοειδές. E εἰσὶ δὲ καὶ φλομίδες διπλαῖ, δασεῖαι, περιφυεῖς τῇ γῇ, στρογγύλα ἔχουσαι τὰ φύλλα. Καὶ τρίτη φλομὶς ἡ καλουμένη λυχνῖτις, ὑπὸ δέ τινων θρυαλλίς, φύλλα γ' ἢ δ' ἢ καὶ πλείονα ἔχουσα παχέα, λιπαρά, δασέα. εἰς ἐλλύχνια χρησίμη. τῶν μὲν οὖν προτέρων δύο ῥίζα στυπτική· ὅθεν διαρροιζομένοις F ὅσον ἀστράγαλος σὺν οἴνῳ ὠφελίμως ἐν ποτῷ δίδοται. τὸ δὲ ἀφέψημα αὐτῆς ῥήγμασι καὶ σπάσμασι καὶ θλάσμασι καὶ βηξὶ παλαιαῖς ἁρμόζει. ὀδονταλγίας τε πραΰνει διακλυζόμενον. ἡ δὲ χρυσοειδὴς τὰ ἄνθη, τρίχας βάπτει, καὶ ὅπου ἂν τεθῇ σίλφας συνάγει. τὰ δὲ φύλλα ἑφθὰ ἐν G ὕδατι, πρὸς οἰδήματα καὶ ὀφθαλμῶν φλεγμονὰς καταπλάττεται, καὶ πρὸς σφακελίζοντα ἕλκη σὺν μέλιτι ἢ οἴνῳ· σὺν ὄξει δὲ, τραύματα θεραπεύει, καὶ σκορπιοπλήκτοις

V. Incipit, φλόμου διττὸν εἶδος &c.
Orib. λευκότερα
Orib. ὑπόχλωρα
V. non habet
Al. κύκλῳ
Al. ξυλώδεις
V. δακτύλους
V. quidam ὁράμιον
V. χρυσομήλινον
V. περιφυεῖς
V. numero caret foliorum.
Lacuna legit in v.c. τῆς δὲ χρυσοειδοῦς τὰ ἄνθη

fiore plenioréque vmbella. Surculos in cacumine gerit exiguos, in quibus vmbellæ in modum anethi, flores parui candidíque. Nascitur in agris subasperis, præcipuéque secus vias. Herba eximij vsus ad profluẽtem sanguinẽ, vlceráque tum vetera tum recentia, atque etiã fistulas.

De Verbasco. Cap. CIIII.

VERBASCVM genera habet summa duo: siquidem hoc albũ est, illud nigrum: rursúmque in albi genere alterum mas est, alterum fœmina. Ac fœminæ quidẽ folia sunt brassicæ, at pilosiora multò latioráque, & candida: caulis cubitalis aut amplior, albus, subhirsutus: flores candidi aut quadantenus ex luteo pallescentes: semen nigrum: radix longa, gustu acerba, crassitudine digiti. Nascitur in campestribus. Qui verò mas appellatur, albis est, oblongis, angustioribúsque foliis, ac tenuiori quoque caule. Nigrum autem albo prorsus esset simile, nisi latioribus nigrioribúsque folijs constaret. Est & Verbascũ syluestre, virgas gerens altas & arboris specie lignosas, folia saluiæ: habet autem vti marrubium verticillato circa virgas ambitu florem luteum, auro similem. Sunt porrò & Phlomides duæ, hirsutæ, humiles, rotundísque præditæ folijs. Tertia præter has est quæ lychnitis vocatur, ab aliis thryallis, foliis ternis quaternísve aut etiã pluribus, crassis, pinguibus & hirsutis: ea ad lucernarum ellychnia apta est. Porrò duûm generum primo loco recensitorũ radix astringit: proindéq; alui profluuio laborãtibus ludicri tali magnitudine vtiliter ex vino propinatur. Decoctum ruptis, conuulsis, contusis & antiquæ tussi auxiliatur: ac dentiũ quoque dolores collutione mitigat. Verbascũ autẽ cui flos aureus, capillos tingit, & quocunq; loco reponatur, blattas in se contrahit. Cocta in aqua folia, œdematis & oculorum inflammationibus imponuntur, itémque syderatis vlceribus, ex melle aut vino. Cum aceto quoque vulneribus medentur, & à scorpione ictis opitulan-

tur. At verò syluestris folia igni ambustis illinuntur. Fœminæ verò folia ferunt caricis interposita, eas incorruptas & à putredine immunes tueri.

De AEthiopide. Cap. CV.

AETHIOPIS folia etiam habet verbasco similia, perquàm hirsuta densáque, & circa imam radicem orbem conficientia: caulem quadrangulum, crassum & scabrũ, similem apiastro aut arctio, multis concauum alis: semina erui magnitudine bina in singulis conceptaculis: radices ab eodem cespite numerosas, longas, crassas & gustu glutinosas: quæ siccæ nigrescunt, durátúrque vt cornua videri possint. Plurima in Messenia & Ida nascitur. Huius radix decocta potáque, ischiadi, pleuritidi, sanguinis expuitioni & arterię scabritijs auxiliatur: cum melle autem eclegmatis vice assumitur.

De Arctio. Cap. CVI.

ARCTION aliqui arcturum vocát, folia itidem habet verbasco similia, nisi quòd hirsutiora rotundioráque sunt: radicem tenerá, dulcem & albam: caulem mollem, longum: semen cumino paruo simile. Radix cum semine in vino decocta, dentium dolores mulcet, siquidem ore decoctum contineatur. Ambusta pernionésque eodem fouentur. Bibitur & propter ischiada vrinæque difficultatem è vino.

De Arcio, siue Personata. Cap. CVII.

ARCION, quod alij prosopida aut prosopion quasi personatam vocant, folia habet cucurbitæ, maiora tamen, duriora nigrioráque & hirsuta: caulem albicátem, quanquam & interdum herba hæc vidua caule reperiatur: radix grandis est, & intus quidem alba, foris verò nigra. Hæc drachmæ vnius pondere pota cum pineis nucleis, cruenta expuẽtibus, purulentáque excreantibus auxiliatur. Trita quoque articulorum dolores ex contorsionibus contractos illitu sedat. Folia denique antiquis vlceribus vtiliter imponuntur.

A βοηθεῖ. τὰ δὲ τῆς ἀγρίας φύλλα πυρικαύστων ἐστὶ καταπλάσματα. τὰ δὲ τῆς θηλείας φύλλα φασὶ μετὰ σύκων ξηρῶν συντιθέμενα, ἄσηπτα αὐτὰ διαφυλάττειν.

Totus hic locus inquit Goup. nõ est in veteri: sed hæc omnia agnoscuntur ab interpretibus.

Περὶ Αἰθιοπίδος. Κεφ. ρε'.

ΑΙΘΙΟΠΙΣ, καὶ αὐτὴ παραπλήσια B φλόμῳ ἔχει τὰ φύλλα, δασέα δὲ λίαν καὶ πυκνά, κύκλῳ περὶ τὸν πυθμένα τῆς ῥίζης· καυλὸν τετράγωνον, παχὺν, καὶ τραχὺν, ἐοικότα μελιτταίνῃ ἢ ἀρκτίῳ, μασχάλας ἀνιέντα πολλάς. καρπὸν δὲ περὶ μέγεθος ὀρόβου σὺν δύο ἐν ἑνὶ ἀγγείῳ· ῥίζας ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ πυθμένος πολλάς, μα- C κράς, παχείας, γευομένῳ κολλώδεις· γίνονται δὲ ξηραινόμεναι μέλαιναι καὶ σκληραί, κέρασιν ἐοικυῖαι· πλείστη δὲ γίνεται κατὰ τὴν Μεσσηνίαν καὶ τὴν Ἴδην. Ταύτης ἡ ῥίζα ἑψομένη καὶ πινομένη βοηθεῖ ἰσχιάδι, πλευρίτιδι, αἵματος πτύσει, καὶ ἀρτηρίας τραχύτητι· λαμβάνεται δὲ μετὰ D μέλιτος ἀντὶ ἐκλεικτοῦ.

A'. καὶ λεῖα.

Non habet Orib.

Cat. αἱμοπτοϊκοῖς.

Περὶ Ἀρκτίου. Κεφ. ρς'.

ΑΡΚΤΙΟΝ, οἱ δὲ, ἀρκτοῦρον, φλόμῳ καὶ αὐτὴ ἔχει ἐοικότα τὰ φύλλα, δασύτερα δὲ καὶ στρογγυλώτερα· ῥίζαν ἁπαλὴν, γλυκεῖαν, λευκήν· καυλὸν δὲ μαλακὸν, μακρόν· καρπὸν δὲ κυμίνῳ μικρῷ ὅμοιον. E Ταύτης ἡ ῥίζα δύναται καὶ ὁ καρπὸς ἀφεψηθέντα ἐν οἴνῳ, ὀδονταλγίας διακράτευμα παραύειν, καὶ πυρικαύστων καὶ χιμέτλης ἐστὶ καταιόνημα· πίνεται δὲ καὶ πρὸς ἰσχιάδας καὶ δυσουρίαν ἐν οἴνῳ.

V. μικρὸν, Marc. μικρόν. καρπὸν δὲ μακρὸν κυμίνῳ ὅμοιον.

Περὶ Ἀρκείου. Κεφ. ρζ'.

ΑΡΚΕΙΟΝ, οἱ δὲ, προσωπίδα, οἱ δὲ, προσώπιον καλοῦσι, φύλλα ἔχει ὅμοια F τοῖς τῆς κολοκύνθης, μείζονα μέντοι καὶ σκληρότερα καὶ μελάντερα καὶ δασέα. [καυλὸν ὑπόλευκον· ἐνίοτε δὲ] καὶ ἄκαυλος ἡ πόα· ῥίζα μεγάλη καὶ λευκὴ ἔνδοθεν, ἔξωθεν δὲ μέλαινα. Ἥ τις βοηθεῖ ποθεῖσα < α'. πλῆθος μετὰ στροβίλων, αἱμοπτοϊκοῖς, ἐμ- G πυϊκοῖς. παύει καὶ τὰ ἐκ τῶν λυγισμῶν περὶ τὰ ἄρθρα ἀλγήματα, καταπλασσομένη λεία. καὶ τὰ φύλλα δὲ ὠφελίμως ἐπὶ τῶν παλαιῶν ἑλκῶν καταπλάττεται.

ἕτερον ἄρκτιον quasi arctium alterum à Gal. vocatur.

Ista non habet, nisi inter notha, Ald. codex, vt neque vetus manuscriptus & Oribas.

Περὶ Πετασίτου. Κεφ. ρη'.

Lac. legit in v.c. θαμνίσκος

ΠΕΤΑΣΙΤΗΣ " μόσχος ἐστὶ μείζων πήχεως, δακτύλου μεγάλου πάχος, ἐφ' οὗ φύλλον πετασῶδες μέγα, περικείμενον ὥσπερ μύκης, ποιοῦν πρὸς τὰ κακοήθη καὶ φαγεδαινικὰ ἕλκη, λεῖον καταπλασσόμενον.

V. addit, καὶ ἄνθρακας & carbunculos.

Περὶ Ἐπιπακτίδος. Κεφ. ρθ'.

V. quidam. πάνμικρα. Al. φύλλα.

V. addit, ἄνθη πορφυροειδῆ.

ΕΠΙΠΑΚΤΙΣ, οἱ δὲ, ἑλλεβορίνην, θαμνίσκος μικρὸς, ἐλάχιστα φυλλάρια ἔχων. πρὸς τὰ θανάσιμα δὲ πίνεται, καὶ πρὸς τὰ ἐν ἥπατι πάθη.

Περὶ Καπνοῦ. Κεφ. ρι'.

Al. βοτάνη. In marg. aliàs ἀκανθώδες. Lac. addit ex v. c. ὁ ἐστὶ τῶν ἐν φραγμοῖς φυομένων.

V. addit, καὶ πικρός.

ΚΑΠΝΟΣ " βοτάνιόν ἐστι θαμνοειδὲς, κορίῳ ἐοικὸς, τρυφερὸν πάνυ· τὰ δὲ φύλλα λευκότερα καὶ τεφροειδῆ, πολλὰ πανταχόθεν· ἄνθος πορφυροῦν. τούτου ὁ χυλὸς δριμὺς, ὀξυδερκὴς, δακρύων ἀγωγός· ὅθεν καὶ τοὔνομα εἵλκυσε. Δύναται δὲ καὶ τὰς ἐκ τῶν βλεφάρων διπλᾶς τρίχας * σὺν κόμμι καταχρισθεὶς μὴ ἐᾶν φύεσθαι. βρωθεῖσα δὲ ἡ πόα, " οὖρα ἄγει χολώδη".

Lac. legit. πλείονα χολὴν δι' οὔρων ἄγει. Al. μελαγχολώδη. πίνεται δὲ καὶ πρὸς ἡπατικὰ, καὶ πολλὰ ἄλλα δύναται.

Περὶ Λωτοῦ ἡμέρου. Κεφ. ρια'.

ΛΩΤΟΣ ἥμερος, ⓘ δὲ, τρίφυλλον· φύεται ἐν παραδείσοις. ὃς χυλισθεὶς καὶ μιγεὶς μέλιτι, ἄργεμα καὶ νεφέλια καὶ λευκώματα καὶ τὰ ἐπισκοτοῦντα τῇ κόραις ἀποκαθαίρει.

Περὶ Λωτοῦ ἀγρίου. Κεφ. ριβ'.

V. Ῥωμαῖοι καὶ τρίφυλλον.

Λωτὸς ἄγριος, ⓘ δὲ, Λίβυον καλοῦσι, φύεται μὲν πλεῖστος ἐν Λιβύῃ, καυλὸν φέρων δίπηχυν ἢ καὶ μείζονα, παραφυάδας ἔχοντα πολλάς· φύλλα ὅμοια λωτῷ τριφύλλῳ, τῷ ἐν χορτοκοπείοις γινομένῳ· σπέρμα ἐοικὸς τήλιδι, μικρότερον δὲ πολλῷ, φαρμακῶδες ἐν τῇ γεύσει.

V. μικρὸν tantū.

Δύναμιν δὲ ἔχει θερμαντικὴν, ἠπίως στυπτικὴν, ἀποκαθαρτικὴν σπίλων τῶν ἐπὶ τοῦ προσώπου καὶ ἐφηλίδων, σὺν μέλιτι καταχριόμενος. πινόμενος δὲ καθ' ἑαυτὸν λεῖος, ἢ καὶ μετὰ μαλάχης σπέρματος σὺν οἴνῳ ἢ γλυκεῖ, τοῖς περὶ κύστιν ἀλγήμασι βοηθεῖ.

Περὶ Κυτίσου. Κεφ. ριγ'.

ΚΥΤΙΣΣΟΣ θάμνος ἐστὶ λευκὸς ὅλος ὡς ῥάμνος, κλάδους αἰεὶς πηχυαίους καὶ μείζονας, περὶ οὓς τὰ φύλλα ὅμοια τηλι-

A *De Petasite. Cap. CVIII.*

PETASITES pediculo est cubitali maiore, & crassitudine pollicis, cui folium prægrande petasi modo amplum ceu fungus incumbit. Tritum id contra maligna & phagedænica vlcera efficaciter illinitur.

De Epipactide. Cap. CIX.

B EPIPACTIS ab aliis Elleborine vocata, frutex est pusillus, perquàm exiguis constans foliolis. Contra venena & iocineris vitia pota prodest.

De Capno seu fumaria. Cap. CX.

FVMARIA fruticosa est herbula, coriandri similitudine, prætenera, folijs candidioribus & cineracei C coloris, vndique numerosis: flore purpureo. Huius succus acris est, claritatémq; facit oculis & delacrymationẽ, ceu fumus: vnde & herba nomen traxit. Illitus cum gũmi, duplicatos palpebrarum pilos euulsos renasci prohibet. Cæterùm herba in cibo sumpta, copiosam bilem per vrinas trahit. D

De Loto satiua. Cap. CXI.

LOTVS satiua quam aliqui Trifolium vocant, nascitur in hortis. Expressus ea succus addito melle, argema, nubeculas, albugines cæteráque vitia caliginem oculis offundentia discutit.

E *De Loto syluestri. Cap. CXII.*

Syluestris lotus, quam alij Libyon appellant, plurima in Libya gignitur, caule bicubitali aut etiam maiore, alis multis: folijs loti trifoliæ pratensis: semine fœnigræci, at minore multò, gustu medicato. Vim calfaciendi & leniter astringendi F obtinet. Tollit è facie næuos, itémque maculas à Solis ardore contractas, si cum melle perungatur. At trita per sese aut cum maluæ semine, & ex vino aut passo bibita, doloribus vesicæ succurrit.

De Cytiso. Cap. CXIII.

G CYTISVS frutex est " albus in totum, vti rhamnus, ramos spargens cubitales ac etiamnum maiores, in quibus folia fœnigræci,

aut loti trifoliæ, nisi quòd minora sunt, dorsóque medio prominétiore. Ea digitis trita erucam olent, gustatáque cicer viride sapiunt. Folia vim habent refrigeratoriam: œdemata inter initia discutiunt, si cum pane trita illinantur. Eorum quoq; decoctum vrinam potu ciet. Cæterùm nonnulli, quòd apes alliciat, eam propter aluearia serunt.

De Loto AEgyptia. Cap. CXIIII.

LOTVS quæ in Ægypti cápis flumine inundatis prouenit, caule est (Ægyptiæ) fabæ simili: flore paruo, candido, liliaceo simili, qué tradunt ad ortum Solis aperiri & expandi, eodem occidente comprimi occludíque: hócque ampliùs, caput ipsum vespera mergi aquísque condi, rursúmque ad exortum Solis emergere extra aquam. Refert verò caput calycem papaueris maximum. In eo grana sunt ceu milij, quæ Ægyptij siccant & in panes cogût. Radicem Lotus hęc habet mali cotonei similitudine, quæ & ipsa cruda coctáque manditur: cocta sanè qualitate vitello oui respondet.

De Myriophyllo, seu millefolio. Cap. CXV.

MYRIOPHYLLON cauliculo est singulari, tenero, vnicáque nixo radice: folijs circa caulem lęuibus, fœniculi similibus, iísque plurimis, vnde & nomen accepit. Est verò caulis quadantenus cauus, coloribus varijs distinctus, & quasi studio atque artificio limatus & expolitus. Nascitur in palustribus. Vulnera recentia ab inflammatione vindicat, seu viride seu etiam siccũ ex aceto oblinatur: præcipitatis quoq; ex alto cũ aqua & sale potui datur.

De Myrrhide. Cap. CXVI.

MYRRHIS, quam alij myrrhã nominant, similis est cicutæ caule foliisq;: radicẽ verò habet oblongã, tenerã, rotũdã, odoratã, cibo nõ insuauẽ. Hęc pota in vino, phalangiorum morsibus auxiliatur. Ciet verò méstrua, & fœminarũ purgationes à puerperio trahit. Eadẽ decocta & in sorbitione data, phthisicis subuenit. Tradunt & nonnulli eandẽ bis die térve potam ex vino in pestilenti constitutione ita salutarem esse, vt arceat morbi contagia.

A δι, ἢ λωτῷ τριφύλλῳ· μικρότερα δὲ καὶ ῥάχιν ἔχοντα μείζονα· ἐντεῦθεν διατριβέντα τοῖς δακτύλοις ὄζοντα εὐζώμου· ἐν δὲ τῇ γεύσει ὅμοια ἐρεβίνθοις χλωροῖς. Δύναμιν δὲ ἔχει τὰ φύλλα ψυκτικήν· διαφορητικὴν τῶν ἐν ἀρχῇ οἰδημάτων, σὺν ἄρτῳ λεῖα καταπλασθέντα. κινεῖ δὲ καὶ οὖρα τὸ ἀφέψημα B αὐτοῦ πινόμενον. ἔνιοι δὲ φυτεύουσιν αὐτὸ παρὰ τοῖς σμήνεσιν, ὡς ἐπακτικὸν τῶν μελισσῶν.

Lacuna legit in v.c. λωτῷ

V. καὶ χλιαρὰν. Lacuna legit συπτικὴν καὶ ψυκτικὴν

Περὶ Λωτοῦ Αἰγυπτίου. Κεφ. ριδ΄.

ΛΩΤΟΣ ὁ ἐν Αἰγύπτῳ γεννώμενος ἐν τῷ ὕδατι τῶν ἐπικλυσθέντων πεδίων, καυλός ἐστι τῷ τοῦ κυάμου ἐμφερής· ἔχων ἄνθος μικρόν, λευκόν, ἐοικὸς κρίνῳ, ὅ φασι C κατὰ τὰς ἀνατολὰς τοῦ ἡλίου ἁπλοῦσθαι, δυνοντος δὲ μύειν καὶ ὅλην τὴν κωδίαν κρύπτεσθαι ἐν τῷ ὕδατι, πάλιν τε πρὸς τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου ὑπερκύπτειν. ἔοικε δὲ ἡ κωδία μήκωνι μεγίστῃ· ἐν ᾗ καρπὸς ὡς κέγχρος, ὃν ξηράναντες οἱ ἐν Αἰγύπτῳ, βάλλουσιν εἰς ἀρτοποιίαν. ῥίζαν δὲ ἔχει ὁμοίαν μήλῳ κυδω- D νίῳ, ἥτις καὶ αὐτὴ ἐσθίεται ὠμή τε καὶ ἑφθή. ἀναλογεῖ δὲ ἑψηθεῖσα τῇ ποιότητι λεκύθῳ ᾠοῦ.

Ald. κρ…

Περὶ Μυριοφύλλου. Κεφ. ριε΄.

ΜΥΡΙΟΦΥΛΛΟΝ καυλίσκος ἐστὶ μονοφυής, τρυφερός, μονόρριζος· περὶ ὃν φύλλα πολλά, λεῖα, μαράθρῳ ὅμοια· ὅθεν καὶ ὠνόμασται. ὁ δὲ καυλός ἐστιν ὑπό- E κοιλος, διαποίκιλος, ὡς ἐπιτηδὲς διερρινημένος· φύεται ἐν ἑλώδεσι τόποις. τοῦτο τηρεῖ ἀφλέγμαντα τὰ νεότρωτα τῶν ἑλκῶν, σὺν ὄξει χλωρόν τε καὶ ξηρὸν καταπλασσόμενον· ποτίζεται δὲ καὶ πρὸς πτώματα σὺν ὕδατι καὶ ἁλσίν.

Al. μαραθρόφυλλον.
V. caret
V. caret
Al. ἀμαράκῳ perperam al. μυῤῥίδι, sed accessorium
Vulg. ex. ὑπόκιρρος
V. πυκνὸς, al. διάπυκνος
Sic Goup. alter codex Vulg. ex. διαῤῥερινισμένος
πνεύματα legendum falsò suspicatur Marcellus.

Περὶ Μυρρίδος. Κεφ. ρις΄.

F ΜΥΡΡΙΣ, ἣν δὲ μύρραν καλοῦσιν, τῷ καυλῷ καὶ τοῖς φύλλοις ἔοικε κωνείῳ· ῥίζαν δὲ ἔχει ἐπιμήκη, ἁπαλήν, περιφερῆ, εὐώδη, ἡδεῖαν βρωθῆναι. Ἥτις πινομένη σὺν οἴνῳ, φαλαγγιοδήκτοις βοηθεῖ· καθαίρει δὲ ἔμμηνα, καὶ λόχια καθεψηθεῖσα δὲ ἐν ῥοφήμασιν, ὠφελίμως φθισι- G κοῖς δίδοται· ἱστοροῦσι δὲ ἔνιοι, πινομένης αὐτῆς δὶς ἢ τρὶς τῆς ἡμέρας σὺν οἴνῳ ἐν λοιμικαῖς καταστάσεσι, βοηθεῖν πρὸς τὸ ἀνόσους διαμένειν.

V. ὑπομήκη καὶ ἁπλῆν.
V. τινὰς ἐνίους πινομένους

Περὶ Μυάγρου. Κεφ. ριζ΄. A

ΜΥΑΓΡΟΣ, ἣ δὲ, μελάμπυρον, πόα φρυγανώδης, δίπηχυς, φύλλα ἔχουσα ἐμφερῆ τοῖς τοῦ ἐρυθροδάνου, ὠχρά· σπέρμα *βαχήλῳ ἐοικός, λιπαρόν. ᾧ χρῶνται κόπτοντες αὐτὸ πεφωσμένον, καὶ περιπλάττοντες ῥάβδοις, καὶ ἀντὶ λύχνου χρώμενοι. δοκεῖ δὲ τὸ ἐξ αὐτοῦ λίπος ὁμαλίζειν καὶ λεαίνειν τὰς τοῦ σώματος τραχύτητας. B

Περὶ Ὀνάγρας. Κεφ. ριη΄.

*ΟΝΑΓΡΑ, οἱ δὲ, ὀνοθήραν, οἱ δὲ, ὄνουριν, θάμνος ἐστὶ δενδροειδής, εὐμεγέθης, φύλλα ἔχων ἀμυγδαλῇ παραπλήσια, *πλατύτερα δὲ καὶ ἐμφερῆ τοῖς τοῦ κρίνου· ἄνθη ῥοδοειδῆ, μεγάλα· ῥίζαν δὲ λευκήν, *μακράν, ἥτις ξηρανθεῖσα, οἴνου ὀσμὴν ἀποδίδωσι. φύεται ἐν ὀρεινοῖς τόποις. Δύναμιν δὲ ἔχει τὸ ἀπόβρεγμα τῆς ῥίζης ὑπὸ τῶν ἀγρίων ζώων πινόμενον, ἡμεροῦν αὐτά· καταπλασθεῖσα δὲ, πραΰνει τὰ θηριώδη ἕλκη. C

Vulg. ex. γλυκύτερα: sed vterque Goup. codex veriorē esse contextus scripturam testatur.
Vulg. ex. μικρὰν.

Περὶ Κιρσίου. Κεφ. ριθ΄. D

Ald. κερατίου & sic deinceps

ΚΙΡΣΙΟΝ καυλός ἐστιν ἁπαλός, ὡς δίπηχυς, τρίγωνος, *τὰ κάτωθεν *φυλλάρια ῥοδοειδῆ, ἔχοντα τὰς γωνίας ἀκανθώδεις ἐκ διαστημάτων, μαλακάς. τὰ δὲ φύλλα βουγλώσσῳ ἐμφερῆ, δασέα μετρίως καὶ *μακρότερα, ὑπόλευκα, ἀκανθώδη τοῖς πέρασι. τὸ δὲ ἀνωτάτω τοῦ καυλοῦ περιφερές, δασύ, καὶ ἐπ' αὐτοῦ κεφάλια ἀκροπόρφυρα, ἐκπαπποῦμενα. Ταύτης τὴν ῥίζαν Ἀνδρέας ἀναγράφει ὑπὲρ τὸν ἀλγοῦντα τόπον *ἀναδουμένην, παύειν *κιρσῶν πόνους. E

V. caret
V. μικρότερα
V. ἀναδεδεσμένην
Ald. χερσῶν perperam

Περὶ Ἀστέρος Ἀττικοῦ. Κεφ. ρκ΄.

ΑΣΤΗΡ Ἀττικός, *ῥαβδίον *ξυλῶδες, ἐπ' ἄκρου ἔχον ἄνθος πορφυροῦν, ἢ μήλινον, ὥσπερ ἀνθεμίδος κεφάλιον *περισχιδές· ἔχει δὲ φυλλάρια ἀστέρι ὅμοια. τὰ δὲ περὶ τὸν καυλὸν φύλλα ὑπομήκη καὶ δασέα. *Ὠφελεῖ δὲ στόμαχον ἐκπυρούμενον, καταπλασσόμενον, καὶ ὀφθαλμῶν φλεγμονάς, καὶ βουβῶνας, καὶ τὰς προπτώσεις ἕδρας. φασὶ δὲ καὶ τὸ πορφυρίζον τοῦ ἄνθους, μεθ' ὕδατος ποθέν, συναγχικοῖς βοηθεῖν, καὶ ἐπιληψίαις παίδων. ἁρμόζει δὲ καταπλασσόμενον ὑγρὸν πρὸς βουβώνων φλεγμο- F G

Orib. οἱ δὲ, βουβώνιον
V. ῥαβδία ξυλώδη
V. πολυσχιδές. Quidam περὶ χέσιν φυλλαρίων στενῶν.
v. aliqui tota sequenti periodo carent vsque ad ἁρμόζει.

De Myagro. *Cap. CXVII.*

MYAGROS, quam aliqui melampyron vocant, herba est è cremiorum genere, bicubitalis, folijs rubiç similibus, pallidis: semen verò gerit fœnogræco simile, pingue: quo quidem torrefacto & tuso virgas oblinunt, iísque lucernarum vice vtuntur. Cæterũ hoc pingui corporis scabritias expoliri læuigaríque constat.

De OEnagra. *Cap. CXVIII.*

OENAGRA siue œnothera aut œnuris, frutex est arboris specie, prægrandis, folio amygdalaceo, sed latiore, liliaceo nõ dissimili: floribus roseis, magnis: radice candida, longa: cùm siccata est, vinũ olente. Nascitur in montanis. Radicis dilutum feris animantibus in potu datũ, vim hanc habet, vt eas ex feritate ad mansuetudinem traducat. Quin & illitu eadem radix efferantia sese vlcera mitigat.

De Cirsio. *Cap. CXIX.*

CIRSIVM caule est tenero, duûm fermè cubitorum, triangulari, ab imo foliis rosę pusillis circundato, quæ quidem angulos habent ex interuallis spinosos, sed molles: folijs buglosso similibus, modicè hirsutis, longioribus, subcandidis & per extremitates aculeatis. Est autem pars summa caulis rotunda & hirsuta, illiq; insidēt capitula in summo purpurea, quę in pappos seu lanugines soluuntur. Huius radicem memorię prodidit Andreas laboranti loco adalligatam, dolores varicũ sedare.

De Astere Attico. *Cap. CXX.*

ASTER Atticus, (qui ab aliquibus Bubonium appellatur) virgultũ est lignosum, florem habens in cacumine purpureum aut luteum, per ambitum anthemidis capituli modo diuisum, foliolis stellę modo radiatis. Quæ verò caulem circundāt folia, oblonga sunt ac hirsuta. Exæstuanti stomacho, oculorum & inguinum inflammationibus, sedíque prociduæ illitu auxiliatur. Aiunt & id quod in flore purpurascit ex aqua potũ, angina laborantibus pueri'sq; comitialibus opitulari. Prodest verò flos recens ac etiamdũ humidus, inguinum inflãmationi adhibitus. Si

tus. Si verò aridus sinistra laborantis manu decerpatur, & inguini adalligetur, dolore liberat.

De Isopyro. Cap. CXXI.

ISOPYRON vocant aliqui Phasiolum, quoniam ad phasioli similitudinem in summo folio pampinum seu clauiculam gerat. Capitula sunt in summo caule tenuia, minutorũ seminum plena, melanthij saporem imitantium. At folium est aniso simile. Semen contra tussim cęteráque pectoris vitia cum aqua mulsa bibitur. Sanguinẽ quoque excreantibus & hepaticis vtile.

De Viola nigra seu purpurea.
Cap. CXXII.

VIOLA folium habet hederaceo minus, tenuius atque nigrius: alioqui haud ita dissimile. Cauliculus à radice medius prodit, in quo flosculus per quàm suauiter olens, purpureus. Locis nascitur opacis & asperis. Refrigerandi naturam habet: proindéque folia per se & cum polenta imposita, stomacho ardenti, oculorũ inflammationibus, procidentíque sedi auxiliantur. Aiunt & id quod in flore purpureum est in aqua potum, angina laborantibus, puerísque comitialibus opitulari.

De Cacalia. Cap CXXIII.

CACALIA siue Leontice, folia profert candida, prægrádiáque: è quorum medio caulis emicat rectus; albus, florem ferens bryoniæ similem. Nascitur in mõtibus. Huius radix in vino *macerata ceu tragacantha, & delincta commanducatáve per se, tussi & arteriæ scabritiei medetur. Grana verò quæ post excussum florem subnascuntur, trita & cerato excepta illitáque, extendunt cutem in facie, eámque à *rugis vindicant.

[Margin: Al. madefacta.]
[Margin: Al. rugas.]

De Bunio. Cap. CXXIIII.

BVNIVM caulem edit quadrangulum, procerũ, digiti crassitudine: folia verò apio similia, verùm tenuiora multò, & coriádrinis proxima: florẽ anethi: semẽ odoratum, hyoscyami semine minus. Ciet id vrinas, excalfacit & secũdas euocat:

A ναῖς. ξηρὸν δὲ ἀναιρεθὲν τῇ ἀριστερᾷ χειρὶ τοῦ ἀλγοῦντος, καὶ περιαφθὲν τῷ βουβῶνι, ἀπαλλάσσει τῆς ὀδύνης.

Περὶ Ἰσοπύρου. Κεφ. ρκα´.

ΙΣΟΠΥΡΟΝ, οἱ δὲ, φασίολον καλοῦσιν, ἀπὸ τοῦ ἐοικέναι φασιόλῳ, τῷ κατ᾽ ἄκρον τὸ *πέταλον ἕλικα φέρειν· ἔπεισι B δὲ κεφαλαὶ ἐπ᾽ ἄκρου τοῦ καυλοῦ λεπταὶ, σπερματίων πλήρεις, παραπλησίων μελανθίῳ τὴν γεῦσιν· τὸ δὲ φύλλον ἀνίσῳ. Τούτου τὸ σπέρμα πινόμενον σὺν μελικράτῳ, τοῖς περὶ θώρακα πόνοις καὶ βηχας ὠφελεῖ, αἱμοπτοϊκοῖς τε" καὶ ἡπατικοῖς ἁρμόζει. V. non habet.

Περὶ Ἴου. Κεφ. ρκβ´.

C ΙΟΝ φύλλον ἔχει "μικρότερον κισσοῦ καὶ λεπτότερον, [μελάντερον δὲ καὶ οὐκ ἀνόμοιον.] "καυλίον μέσον ἀπὸ τῆς ῥίζης, ἐφ᾽ οὗ ἀνθήλιον σφόδρα εὐῶδες, πορφυροῦν. φύεται ἐν παλισκίοις καὶ τραχέσι τόποις. V. κισσοειδὲς, μικρότερον καὶ | V. caret inclusis. | V. καυλία ἀπὸ

Δύναμιν δὲ ἔχει ψυκτικήν· οὗ τὰ φύλλα καταπλασσόμενα καθ᾽ ἑαυτὰ καὶ μετὰ D ἀλφίτων, βοηθεῖ στομάχῳ καυσουμένῳ, καὶ ὀφθαλμῶν φλεγμοναῖς, καὶ ταῖς τῆς ἕδρας "περιπτώσεσι. φασὶ δὲ τὸ πορφυροῦν τοῦ ἄνθους μεθ᾽ ὕδατος ποθὲν, συναγχικοῖς βοηθεῖν καὶ ἐπιληψίαις ταῖς ἐπὶ παίδων. Al. ἐκπτώσεσι, minus rectè.

Περὶ Κακαλίας. Κεφ. ρκγ´.

E ΚΑΚΑΛΙΑ, οἱ δὲ, λεοντικὴν, φύλλα φέρει λευκὰ, εὐμεγέθη· καυλὸς δὲ ἐξ αὐτῶν μέσος ὀρθὸς, λευκὸς, "ἄνθος ἔχων ἐοικὸς "βρυωνίᾳ· ἐν ὄρεσι δὲ φύεται. Ταύτης ἡ ῥίζα ἐν οἴνῳ βρεχομένη ὡς τραγάκανθα καὶ ἐκλειχομένη, ἢ διαμασωμένη καθ᾽ ἑαυτὴν, βῆχας καὶ τραχύτητας τῆς ἀρτηρίας θεραπεύει. οἱ δὲ μετὰ τὴν ἐξάνθησιν F ἐπιφυόμενοι κόκκοι, λεῖοι ἀναληφθέντες κηρωτῇ καὶ ἐπιχρισθέντες, τετάμενον καὶ ἀρρυτίδωτον τηροῦσι τὸ πρόσωπον.

Lac. legit in antiquo, ἄνθος ἔχων βρυωνίας
Vulg. exempl. δρυῒ ἢ ἐλαίᾳ

Ald. in noth. addit, καὶ ἐν αὐτῷ κλωνάρια περίπλεα φυλλαρίων λεπτῶν καὶ ἀνθῶν πολλῶν, τῷ μήκει δακτυλιαῖον. al. καὶ ἐν αὐτῷ κλωνάρια περίπλεα. φύλλα δὲ πρὸς τῇ ῥίζῃ ὅμοια σελίνῳ

Περὶ Βουνίου. Κεφ. ρκδ´.

ΒΟΥΝΙΟΝ καυλὸν ἀνίησι τετράγωνον, εὐμήκη, "πάχος δακτυλιαῖον. φύλλα δὲ ὅμοια σελίνῳ, λεπτότερα δὲ πολλῷ, G προσεοικότα τοῖς τοῦ "κορίου· ἄνθος ἀνήθου· σπέρμα "εὐῶδες, ὑοσκυάμου μικρότερον. Ἔστι δὲ οὐρητικὸν, θερμαντικὸν, καὶ δευτέρων ἀγωγόν.

Sic & Orib. al. βιβόλου. Lac. autẽ legit in cod. veteri πρὸς τὰ τοῦ τριβόλου ἢ κορίου. Dodon. legendũ putat πρὸς τῷ ἄκρῳ.
Al. ἰώδες

σπληνὶ τε καὶ νεφροῖς καὶ κύστει ἐπιτήδειον· χρῆσις δὲ αὐτοῦ ὑγροῦ τε καὶ ξηροῦ, καὶ χυλισθέντος σὺν ταῖς ῥίζαις καὶ τοῖς καυλοῖς καὶ τοῖς φύλλοις, μετὰ μελικράτου.

lieni, renibus ac vesicæ vtile. Cæterùm seminis tam humidi quàm sicci, itémque succi ab eo vna cùm radicibus caulibus ac folijs expressi vsus est ex aqua mulsa.

Περὶ Ψευδοβουνίου. Κεφ. ρκέ.

Ψευδοβούνιον θαμνίον ἐστὶ σπιθαμιαῖον ἐν Κρήτῃ, ἔχον φύλλα βουνίῳ ὅμοια, δριμέα. δύναται δὲ καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ πινόμενα κλωνία ὅσον δ'. σὺν ὕδατι, στρόφοις καὶ στραγγουρίας, καὶ πλευρᾶς πόνου θεραπεύειν· διαφορεῖ δὲ καὶ χοιράδας, μετὰ ἁλῶν καὶ οἴνου καταπλασσόμενα χλιαρά.

Goup. annotat addendum ex veteribus. καὶ κλωνία. al. καὶ κλωνάρια

V. caret.

V. caret.

De Pseudobunio. Cap. CXXV.

Pseudobunium palmi altitudine fruticat in Creta, folia ramulósque bunij ferens, acri gustu. Quaterni eius ramuli ex aqua bibiti, tormina, stranguriam, laterísque dolores sanant: discutiunt & strumas, si cum sale & vino tepétes imponantur.

Περὶ Χαμαικίσσου. Κεφ. ρκς'.

Χαμαικισσος φύλλα ἔχει ὅμοια κισσοῖς, μακρότερα δὲ καὶ λεπτότερα, πολλά· κλωνία σπιθαμιαῖα, περίπλεα φύλλων ἀπὸ τῆς γῆς ἓ ἢ ς', ἄνθη λευκοΐοις ὅμοια, μικρότερα, καὶ πικρὰ πρὸς τὴν γεῦσιν ἰσχυρῶς· ῥίζα λεπτή, λευκή, ἄχρηστος· φύεται ἐν ἐργασίμοις χωρίοις. Ἁρμόζει δὲ τὰ φύλλα ἰσχιαδικοῖς, ὅσον τριώβολος ἐν ὕδατι κυάθοις τρισὶ πινόμενα ἐπὶ ἡμέρας μ' ἢ ν'. καὶ ἴκτερον δὲ ἀποκαθαίρει, ὁμοίως πινόμενα πρὸς ς' ἢ ζ'. ἡμέρας.

Ald. in nothis add. λευκότερα καὶ λεπτότερα. V. μακρά.

De Chamæcisso, seu hedera humi repente. Cap. CXXVI.

CHAMÆCISSOS folijs est hederæ, at longioribus tenuioribúsque, numerosis: ramulis ab radice quinis senísve, dodrantalibus, foliosis: floribus leucoij seu violæ albæ, minoribus tamen, & gustu admodum amaris: radice tenui, candida, inutili: nascitur in cultis. Folia vtiliter bibunt ischiadici tribus obolis in aquæ cyathis tribus, quadragenis quinquagenísve diebus. Eodem pota modo senis aut septenis diebus, regium morbum emendát & expurgant.

Περὶ Χαμαιλεύκης. Κεφ. ρκζ'.

*Χαμαιλευκη ποιεῖ πρὸς ὀσφύος ἀλγήματα, ἐν ὕδατι λεία πινομένη. [ἔστι δὲ ἡ βοτάνη ὅλη χλωρὰ, ἔχουσα φυλλάρια ἐπικαμπῆ, καὶ τοὺς κλάδους ἐπικαμπεῖς. καὶ ἄνθη ὡς ῥόδα.]

Ista quæ sequuntur ad finē vsq; ex Ald. codicis nothis adiecimus.

De Chamæpeuce. Cap. CXXVII.

CHAMÆPEVCE lumborū doloribus propitia est, si trita ex aqua bibatur. Est autem herba tota viridis herbaceíve coloris, foliolis ramulísque incuruis, floribus rosaceis.

Περὶ Βουγλώσσου. Κεφ. ρκή.

ΒΟΥΓΛΩΣΣΟΝ ἔοικε φλόμῳ· φύλλον δὲ ἔχει χαμαιπετές, τραχύτερον καὶ μελάντερον, ὅμοιον βοὸς γλώσσῃ. ὃ ἐμβαπτόμενον εἰς τὸν οἶνον, εὐφροσύνην δοκεῖ εἶναι.

Catac. τραχύτερον, ἀκανθῶδες καὶ μικρότερον. V. add. καὶ μικρότερον. ita & Orib.

Cod. v. δοκεῖ θερμον εἶ. ὁ φλοιὸς τῆς ῥίζης πρὸς ἰσχουρίας ποιεῖ.

De Buglosso. Cap. CXXVIII.

BVGLOSSVM verbasco simile est, folio in terra sparso, verùm aspero, nigriore minoréque, bubulę linguæ simili: quod vino inditum animi voluptates augere, hilaritatémque afferre creditur.

Περὶ Κυνογλώσσου. Κεφ. ρκθ'.

ΚΥΝΟΓΛΩΣΣΟΝ φύλλα ἔχει ἀρνογλώσσῳ τῷ πλατυφύλλῳ ἐμφερῆ, στενότερα δὲ καὶ μικρότερα, χνοώδη. ἄκαυλον, ἐπὶ γῆς ἐστρωμένον· φύεται ἐν ἀμμώδεσι τόποις. Δύναμιν δὲ ἔχει τὰ φύλλα λεία σὺν στέατι παλαιῷ ὑείῳ, κυνόδηκτα καὶ ἀλω-

De Cynoglosso. Cap. CXXIX.

CYNOGLOSSON folia latifoliæ plantaginis habet, at angustiora & minora, lanuginosa. Caule vacat, humíq; sternitur. Prouenit in sabuletis. Folia cum suillo adipe veteri trita, canum morsibus, alope-

ejs ambustísque medentur. Ipsius verò herbæ decoctum ex vino potum, aluum emollit.

De Phyteumate. Cap. CXXX.

PHYTEVMA folia habet radiculæ, sed minora: semen copiosum, perforatum: radicem paruam, tenuem, per summa terræ nitẽtem: quam ad amatoria conuenire nonnulli prodiderunt.

De Leontopodio. Cap. CXXXI.

LEONTOPODION duorũ digitorum herbula est, foliola habens arcta, robusta, quaternûm ferè aut etiam ternûm digitorum longitudine, hirsuta, quæq; radici proxima sunt lanatiora & subalbida: capitula in summis caulib⁹ quasi perforata, in quibus flores nigri. Semẽ verò vsqueadeò spissa lanugine obuolutũ est, vt ægrè deprehendi possit. Radix subiacet parua: quã etiam tradunt amuleti ratione alligatam ad amatoria prodesse, tuberculaq; discutere.

De Hippoglosso. Cap. CXXXII.

HIPPOGLOSSON pusillus est frutex, folia habens tenuis syluestris myrti figura, comámque spinosam, & in summo ceu ligulas secundũ folia exeuntes. Coma caput dolentibus amuletum vtile creditur. Malagmatis radix expressúsque succus admiscetur.

De Antirrhino. Cap. CXXXIII.

ANTIRRHINON siue anarrhinon, aliqui etiã lychnida syluestrẽ vocauerunt. Herba est caule foliísq; anagallidi similis: florib⁹ leucoij, minoribus tamen, purpureis: ideò etiã syluestris lychnis nominata est. Fructũ verò gerit vituli nariũ similẽ, aspectu russeũ. Traditur hæc amuleti instar adalligata, malis medicamẽtis veneficiísque aduersari, iisq; gratiã cõciliare, qui eã cũ oleo liliaceo cyprinóve perũcti fuerint.

De Catanance. Cap. CXXXIIII.

EX Catanances generibus vna folia habet lõga ceu coronopi, radicem iunci modo prætenuem: capitula sena septenáve, in quibus semen eruo simile. Arescens in terram curuatur, & se cõtrahit ad speciem vnguium milui exanimati.

A πεκίας, καὶ καῦματα ἰᾶται ἑψηθεῖσα δὲ ἡ πόα καὶ πινομένη σὺν οἴνῳ, κοιλίας ἐστὶ μαλακτική.

Περὶ Φυτεύματος. Κεφ. ρλ'.

ΦΥΤΕΥΜΑ φύλλα ἔχει ὅμοια στρουθίῳ, μικρότερα δέ· καρπὸν πολύν, "τετρημένον· ῥίζαν "μικρὰν, λεπτὴν, ἐπιπόλαιον· ἣν ἀναγράφουσί τινες εὔθετεῖν πρὸς B φίλτρον.

Περὶ Λεοντοποδίου. Κεφ. ρλα'.

ΛΕΟΝΤΟΠΟΔΙΟΝ διδακτυλιαῖόν ἐστι βοτάνιον, ἔχον φυλλάρια "στενὰ, ἰσχυρά,] ὡς τεσσάρων δακτύλων ἢ καὶ τριῶν τὸ μῆκος, δασέα, "ἐριωδέστερα τὰ πρὸς τῇ C ῥίζῃ καὶ ὑπόλευκα· ἐπ' ἄκρων δὲ τῶν "καυλῶν κεφάλια ὥσπερ "τετρημένα, ἐν οἷς ἄνθη "μέλανα· ὁ δὲ καρπὸς αὐτοῦ δυσθεώρητος διὰ τὸν περικείμενον χνοῦν αὐτῷ· ἡ δὲ ῥίζα δ' ὑπεστι μικρά. Φασὶ δὲ καὶ ταύτην εὐθετεῖν εἰς φίλτρα περιαπτομένην, καὶ φύματα διαφορεῖν."

D Περὶ *Ἱππογλώσσου. Κεφ. ρλβ'.

ΙΠΠΟΓΛΩΣΣΟΝ "θαμνίσκος ἐστὶ μυρσίνῃ ἀγρίᾳ καὶ "λεπτῇ τὰ φύλλα ὅμοιος. κόμην δ' ἀκανθώδη ἔχει, καὶ ἐπ' "ἄκρου ὥσπερ "γλωσσίδα παρὰ τοῖς φύλλοις". Δοκεῖ δὲ ἡ κόμη περίαμμα εἶναι χρήσιμον κεφαλαλγοῦσι· μίγνυται δὲ καὶ εἰς μαλάE γματα ἡ τε ῥίζα, καὶ τὸ χύλισμα.

Περὶ Ἀντιρρίνου." Κεφ. ρλγ'.

ΑΝΤΙΡΡΙΝΟΝ, οἱ δὲ, ἀνάρρινον, ἔνιοι δὲ καὶ ταύτην λυχνίδα ἀγρίαν ἐκάλεσαν, πόα ἐστὶν ἐμφερὴς ἀναγαλλίδος φύλλοις καὶ καυλῷ· τὰ δ' ἄνθη πορφυρᾶ, ὅμοια λευκοΐῳ, μικρότερα δέ. διὸ καὶ ἀγρία F λυχνὶς ἐκλήθη· καρπὸν δὲ φέρει μόσχου ῥισὶν ὅμοιον, ῥούσιον ἰδεῖν. Ἱστορεῖται δὲ τοῦτο ἀντιπαθὲς εἶναι φαρμάκοις, περιαπτόμενον· ἐπίχαρίν τε ποιεῖν ἀλειφόμενον σὺν ἐλαίῳ κρινίνῳ, ἢ κυπρίνῳ.

Περὶ Κατανάγκης. Κεφ. ρλδ'.

ΚΑΤΑΝΑΓΚΗ, ἡ μέν τις αὐτῆς ἔχει G φύλλα μακρὰ ὡς κορωνόποδος, ῥίζαν λεπτὴν, σχοινώδη· "κεφαλὰς ἓξ ἢ ζ', ἐν αἷς καρπὸς ὅμοιος ὀρόβῳ· κάμπτεται δὲ *ξηραινόμενος ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἰκτίνου ὄνυξιν ὁμοιοῦται νεκροῦ. Τὸ δὲ ἕτερον μή-

Al. τετρημένον V. μακρὰν ἐπιπλέω. Marcellus etiam μακρὰν legit.

V. non legit.

Ald. ἐριωδέστερα

Ald. τὴν ῥίζαν

V. καυλίων.

V. τετρημένα, ita Mar.

V. μήλινα, ἐν οἷς καρπὸς δύσγρηπτος διά.

Hæc quæ expressferant interpretes ex cod. Aldini nothis adiecimus. V. ταύτην περιαπτομένην φύματα διαφορεῖν, καὶ τραύματα ἰᾶσθαι

V. ἀγρίαν λυχνίδα τινὲς καλοῦσι

Dalech. λεικῇ

Dalechamp. legendum putat ἀκανθώδη ἔχει ἐπ' ἄκρου, καὶ ὥσπερ γλωσσίδας παρὰ τοῖς φύλλοις. Laeuna in v. cod. legit, καὶ ἀπ' ἄκρου ὥσπερ ἐπιγλωττίδας παραφύσεις μικρὰς ἐν τοῖς φύλλοις. Quidam al. γλωσσίδια ἐκφύσεις μικράς.

V. addit μικροῖς

V. ἡ περὶ κυνοκεφαλίου.

V. κεφαλαὶ δὲ ὡς ὀρόβους. al. ὡς ὀρόβοις

λου μέγεθος ἔχει μικροῦ· ῥίζαν δὲ μικρὰν ὅσον ἐλαία.] τὰ δὲ φύλλα σχήματι καὶ χροιᾷ ἐοικότα ἐλαίᾳ, μαλακὰ δὲ, ἐπὶ γῆς ἐστρωμένα καὶ ἐσχισμένα· καρπὸν ἐπὶ ῥαβδίοις μικρὸν, τετρημένον κατὰ πολλὰ μέρη, ὡς ἐρέβινθον, φοινικοῦν· ἀμφοτέρας δὲ ἱστοροῦσί τινες εἰς φίλτρα ἁρμόζειν. χρῆσθαι δὲ λέγουσιν αὐταῖς τὰς Θεσσαλὰς γυναῖκας.

Περὶ Τριπολίου. Κεφ. ρλε΄.

ΤΡΙΠΟΛΙΟΝ φύεται ἐν παραθαλασσίοις τόποις, οὓς ἐπικλύζει ἡ θάλασσα καὶ ἀποχωρεῖ, οὔτε δὲ ἐν ξηρᾷ, οὔτε ἐν θαλάσσῃ· φύλλα δὲ ἔχει ἰσάτῃ παραπλήσια, παχύτερα μέντοι· καυλὸν σπιθαμιαῖον, ἄνωθεν ἐσχισμένον. ταύτης ἱστορεῖται τὸ ἄνθος τρὶς τῆς ἡμέρας μεταβάλλειν τὸ χρῶμα, πρωῒ μὲν λευκὸν, κατὰ δὲ τὴν μεσημβρίαν πορφυρίζον, ὀψὲ δὲ φοινικοῦν· ῥίζα λευκὴ, εὐώδης, θερμαντικὴ γευομένῳ· ἥτις πινομένη ἐν οἴνῳ < β΄. πλῆθος, κατὰ κοιλίας ὕδωρ ἄγει καὶ οὖρα. τέμνεται δὲ καὶ εἰς ἀλεξιφάρμακα.

Περὶ Ἀδιάντου. Κεφ. ρλϛ΄.

ΑΔΙΑΝΤΟΝ, οἱ δὲ, πολύτριχον, φυλλάρια ἔχει κοριάνδρῳ ὅμοια, ἐσχισμένα ἐπ᾽ ἄκρου· τὰ δὲ καυλία ἐφ᾽ ὧν ἐκπέφυκε, μέλανα, ἰσχυρὰ λεπτὰ, σπιθαμιαῖα, στίλβοντα * φύλλα ὅμοια πλείω, μικρὰ λίαν· οὔτε δὲ καυλὸν, οὔτε ἄνθος, οὔτε καρπὸν φέρει. ῥίζα ἄχρηστος. Δύναται δὲ τὸ ἀφέψημα τῆς πόας πινόμενον, βοηθεῖν ἀσθματικοῖς, δυσπνοϊκοῖς, ἰκτερικοῖς, σπληνικοῖς, δυσουροῦσι· θρύπτει δὲ καὶ λίθους, καὶ κοιλίαν ἵστησι, καὶ θηριοδήκτοις βοηθεῖ· καὶ στομάχου ῥεύματι, σὺν οἴνῳ πινόμενον· ἄγει δὲ καὶ ἔμμηνα καὶ λόχια· ἵστησι δὲ καὶ αἵματος ἀναγωγήν. καταπλάττεται δὲ καὶ τοῖς θηριοδήκτοις ὠμὴ, καὶ ἀλωπεκίας δασύνει, χοιράδας σκορπίζει· ἀποσμᾷ πίτυρα καὶ ἀχῶρας σὺν κονίᾳ· σὺν λαδάνῳ δὲ καὶ μυρσίνῳ, καὶ σουσίνῳ, ἢ καὶ οἰσύπῳ καὶ οἴνῳ τρίχας ῥευσάσας παρακρατεῖ. καὶ τὸ ἀφέψημα δὲ αὐτῆς σὺν κονίᾳ καὶ οἴνῳ συμμισγόμενον, ποιεῖ καὶ τοὺς ἀλεκτρυόνας καὶ τοὺς ὄρτυγας μαχιμωτέρους, μιγνύμενον τῇ τροφῇ.

V. caret.
V. μαλακώδη
Lac. legit in vet. cod. πέτραις ἀλ. Sic etiam Plin.
Forte ἰσάτιδι
Lac. legit in vet. τὰ φύλλα τρὶς
Lac. legit λεπτή Pl. crassa Delet Anguillara.
V. add. μικρότερα
V. τὰ δὲ ῥαβδία λεῖα, στίλβοντα
Matth. ἰσχνὰ
V. non legit.
V. caret.
V. caret.
V. λυκοδήκτοις
Al. μυρσίνῳ V. add. κονίᾳ σμιχόμενον καὶ ἀλειφόμενον κεφαλῇ ποιεῖ ψιλώσεις τρίχας αὔξεσθαι
Sic Lac. legit in v. cod. at vulg. exempl. ὑσσώπῳ
V. add. ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς παντοῖα πίτυρα τὰ περὶ τὸ σῶμα καὶ κεφαλήν.

A Altera mali paruę magnitudinē explet, radice interim exiguæ oliuæ magnitudine, folijs quoque oleæ figura & colore, mollibus, diuisis ac per terrā stratis: semine in virgulis minuto, multis foraminibus pertuso, ciceris figura, puniceo. Vtranque narrant nonnulli in amatoria expeti, Thessalísque mulieribus es-
B se in vsu.

De Tripolio. Cap. CXXXV.

TRIPOLIVM in maritimis nascitur, vbi allidit vnda, vicissímque retrò cōmeat: sed neque in mari, neque in sicco. Folia habet isatis, attamen crassiora: caulem palmarē & superna parte diuisum. Eius flos
C ter die colorem mutare perhibetur, ita vt manè candidus, meridie purpureus, vesperi puniceus aspiciatur. Radix est alba, odorata, calidi gustus: quæ drachmis duabus in vino pota, aquas vrinámque per aluum extrahit. Conciditur & in medicamenta quæ alexipharmaca
D vocant.

De Adianto. Cap. CXXXVI.

ADIANTVM, alijs polytrichon, pusilla gerit folia, coriādri similia, in extremo incisuris diuisa: virgulas verò è quibus ea prodeūt nigro colore nitētes, prætenues & palmū altas: at neq; thyrsum, neq; florē, neq; semen profert: radix est su-
E peruacua. Herbæ decoctū epotum, suspiriosis & alioqui ægrè spiritum ducētibus, felle suffusis, spleneticis & vrinę difficultate laborātibus auxiliatur. Calculos quoq; frangit, aluum sistit, & venenatorū morsibus resistit: cōtra stomachi fluxiones in vino bibitur: menstrua ciet, & quę à
F puerperio purgamēta relinquūtur: sed & sanguinis reiectionē inhibet. Cōtra venenatorum morsus herba cruda illinitur: alopecias eadē densat, strumásque dissipat. Ex lixiuio, furfures & manantia capitis vlcera detergendo exterit. Cum ladano autem ac myrtino & susino, aut etiam œsypo ac vino, defluētes ca-
G pillos cohibet atque confirmat: sed & affrictum eius decoctum cum lixiuio & vino, idem præstat. Facit & gallinaceos & coturnices pugnaciores, in cibum eorū additum:

circa ouilia quoque pecorum vtilitatis gratia plantatur. Ceterùm vmbrosis & palustribus locis & in parietibus aspergine humentibus, circáque fontes prouenit.

De Trichomane. Cap. CXXXVII.

TRICHOMANES, quod & nõnulli adiantum appellant, locis iisdem nascitur, filici simile, at longè exilius: folijs tenuibus, ordine vtrinque dispositis, lenticulæ similibus, aduersis inter se, in virgulis itidem tenuibus, splendentibus, nigricantibus, iísque acerbis. Eadem quæ & modò dictum adiantũ præstare posse creditur.

De Xanthio. Cap. CXXXVIII.

XANTHIVM, alij phasganon, alij antithesion, alij chascanon, alij chœradolethron, quasi strumarum perniciem, aliqui & aparinen vocant. Nascitur læto & pingui solo, itémque in paludibus exiccatis, caule cubitali, pingui, anguloso, & prodeuntibus ex eo alis compluribus: folia verò habet atriplicis, incisuras habentia, nasturtium odore imitantia: fructum teretem, grandis oliuæ instar, & platani pilularũ modo spinosum, qui quidem contactu vestibus adhærescit. Is antè collectus quàm perfectè siccescat, deinde tusus & fictili vase reconditus, flauos facit capillos: siquidem, cùm vsus exigit, eius sextarij semissem aqua tepida diluas, móxque eo caput nitro antè perfrictum illinas. Sunt & qui in vino tundant, itáque asseruent. Cæterùm fructus commodè quoque œdematis imponitur.

De AEgilope siue festuca. Cap. CXXXIX.

AEGILOPS herbula est folia tritici habens, sed molliora, & in summo capite semina suis inclusa folliculis bina ternáve rubra, è quibus aristæ veluti capillaceæ exeunt. Herba cum farina imposita sanat ægilopas, duritiásque discutit. Ad eadem succus cum farina permixtus siccatúsque reconditur.

A "φυτεύεται δὲ ἐπ' ὠφελείᾳ προβάτων ἐν ταῖς μάνδραις· φύεται δὲ ἐν παλισκίοις καὶ "ἑλώδεσι τόποις καὶ τοίχοις, ἐνίκμοις καὶ περὶ τὰς κρήνας. — V. quidam hanc periodum non legit. — Al. ἀχυρώδεσι

Περὶ Τριχομανοῦς. Κεφ. ρλζ'.

ΤΡΙΧΟΜΑΝΕΣ, οἱ δὲ, καὶ τοῦτο ἀδίαντον καλοῦσι, φύεται κατὰ B τοὺς αὐτοὺς τόπους, ὅμοιον πτέριδι, μικρὸν "λίαν· στοιχηδὸν δὲ ἑκατέρου μέρους τὰ φύλλα ἔχον λεπτὰ, φακοειδῆ, ἐναντία ἀλλήλοις, ἐπὶ ῥαβδίων λεπτῶν καὶ στιλπνῶν καὶ στρυφνῶν, ὑπομελάνων. δοκεῖ δὲ τὰ αὐτὰ δύνασθαι τῷ προειρημένῳ. — Orib. μικρὸν, λεῖον.

C Περὶ Ξανθίου. Κεφ. ρλη'.

ΞΑΝΘΙΟΝ, οἱ δὲ, φάσγανον, οἱ δὲ ἀντιθέσιον, οἱ δὲ χάσκανον. οἱ δὲ, χοιραδόλεθρον, οἱ δὲ, καὶ ταύτην ἀπαρίνην καλοῦσι. φύεται ἐν εὐγείοις τόποις καὶ λίμναις "ἀνεξηραμμέναις. καυλὸν ἔχει πηχυαῖον, λιπαρὸν, "γωνιοειδῆ, καὶ D ἐπ' αὐτοῦ μασχάλας πλείονας. ἀτραφάξει δὲ τὰ φύλλα ἐμφερῆ ἔχει, ἐντομὰς ἔχοντα· καρδάμῳ δὲ τὴν ὀσμὴν παραπλήσια· καρπὸν δὲ στρογγύλον ὡς ἐλαίαν μεγάλην, "ἀκανθώδη ὡς πλατάνου σφαίρας, ἀντιλαμβανόμενον τῶν ἱματίων μετὰ τὴν ψαῦσιν. Δύναται δὲ ὁ E καρπὸς πρὶν τελείως ξηρανθῆναι συλλεγεὶς καὶ κοπεὶς καὶ ἀποτεθεὶς εἰς κεραμεοῦν ἀγγεῖον, ξανθὰς τρίχας ποιεῖν. ἐάν τις ἐπὶ τῆς χρήσεως λαβὼν τρυβλίου πλῆθος ἐξ αὐτοῦ, διείς τε ὕδατι χλιαρῷ, καὶ προεκνιτρώσας τὴν κεφαλὴν καταπλάσῃ. τινὲς δὲ καὶ μετ' οἴνου κό- F ψαντες αὐτὸ, ἀποτίθενται· καταπλάττεται δὲ καὶ πρὸς οἰδήματα ὁ καρπὸς ἐπιτηδείως. — V. caret. — Al. γωνιώδη ἢ γονοειδῆ — Al. αἰθώδη

Περὶ Αἰγίλωπος. Κεφ. ρλθ'.

ΑΙΓΙΛΩΨ βοτάνιόν ἐστι φύλλα πυρῷ ἔχον ὅμοια, μαλακώτερα δὲ, ἐπ' ἄκρας δὲ τῆς κεφαλῆς καρποὺς ἔχον "β' G ἢ γ'. ἐρυθροὺς, ἐφ' ὧν ἀθέρες οἱονεὶ τρίχες ἐκπεφύκασι. "θεραπεύει δὲ ἡ πόα μετὰ ἀλεύρου καταπλασθεῖσα αἰγιλώπια, "καὶ σκληρίας διαφορεῖ.] ἀποτίθεται δὲ ὁ χυλὸς πρὸς τὰ αὐτὰ μιγεὶς ἀλεύρῳ καὶ ξηρανθείς. — V. γ ἢ δ' ... — V. subdit, διαφορητικὴν ἔχει δύναμιν· δῆλον δὲ ἐκ τῆς γεύσεως. δριμὺς γάρ ἐστι. — V. caret.

Περὶ Βρώμου. Κεφ. ρμʹ. A

Βρωμος πόα ἐστὶν αἰγίλωπι ἐμφερής, δύναμιν ἔχουσα ἐπιξηραντικήν. ἀφεψηθεῖσαν οὖν σὺν ταῖς ῥίζαις μεθ' ὕδατος, ἕως ἀποτριτωθῇ τὸ ἀπόζεμα, διυλίζων αὐτὸ ἐπίμισγε μέλι τοσοῦτον, καὶ ἕψε μέχρις ἂν σχῇ πάχος ὑγροῦ μέλιτος. καὶ ποιεῖ ἐπὶ τὰς ὀζαινικὰς, εἰ βρέχων ὀθόνιον παρεντίθης τῷ μυκτῆρι, καὶ καθ' ἑαυτὸ μέντοι ποιεῖ οὕτως. ἔνιοι δὲ ἀλόην λεάσαντες παραμίσγουσι, καὶ οὕτω χρῶνται. ποιεῖ δὲ καὶ μετὰ ῥόδων ξηρῶν ἀφεψηθεὶς σὺν οἴνῳ πρὸς τὰς τοῦ στόματος δυσωδίας. B

Περὶ Γλαυκός. Κεφ. ρμαʹ.

Sic v.c. itémque Ruellius: at vulg. exempl. κυτίσῳ

Mare. ἐπὶ γῆς legendum censet.

Γλαυξ * κυτίσῳ ἢ φακῷ τὰ φύλλα ἔοικεν, ὧν τὰ κάτωθεν λευκότερα, ἄνωθεν δὲ χλωρά. κλωνία δὲ ἀπὸ γῆς ἀνίησι πέντε ἢ ἕξ. λεπτά, σπιθαμιαῖα ἀπὸ τῆς ῥίζης· ἄνθη λευκοΐοις ὅμοια, μικρότερα δὲ, πορφυρᾶ. φύεται παρὰ θάλασσαν. αὕτη ἑψομένη μετὰ ἀλεύρου κριθίνου καὶ ἁλὸς καὶ ἐλαίου, καὶ ῥοφηθεῖσα, γάλα σβεννύμενον ἀνακαλεῖται. C D

Περὶ Πολυγάλου. Κεφ. ρμβʹ.

V. ὑπόστρυφνον

Πολυγαλον θαμνίον ἐστὶ σπιθαμιαῖον, ἔχον φύλλα φακοειδῆ, γεύσει "ὑπόστρυφνον· ποθὲν δὲ καὶ τοῦτο, γάλα δοκεῖ πλεῖον ποιεῖν.

Περὶ Οσύριδος Κεφ. ρμγʹ. E

Addit Laeuna ex vet. cod. ποιεῖ- ται δὲ καὶ γάλα ἐξ αὐτῆς.

Οσυρις φρυγάνιον μέλαν, λεπτόραβδον, δύσθραυστον, καὶ περὶ αὐτὸ φυλλάρια γ΄. ἔστι δὲ καὶ δ΄. ἢ ε΄. ἢ ς΄. αὐτῆς ὥσπερ λίνου, μέλανα κατ' ἀρχὰς, μεταβαλλόμενα δὲ ὑπέρυθρα γίνονται. ταύτης τὸ ἀφέψημα πινόμενον, ἰκτέρῳ βοηθεῖ."

Περὶ Σμίλακος τραχείας. Κεφ. ρμδʹ. F

Desunt hæc in cod. Ald. in contextu, & ad notha transferuntur.

Σμιλαξ τραχεῖα, τὰ μὲν φύλλα ἔχει περικλυμένῳ ὅμοια, καὶ κλήματα πολλά, λεπτά, ἀκανθώδη ὡς παλίουρος ἢ βάτος· ἑλίσσεταί τε περὶ τὰ δένδρα ὡς ἄνω τε καὶ κάτω νεμομένη. καρπὸν δὲ φέρει βοτρυώδη" ὡς ἐπιφυλλίδα, ἐπιπεπανθέντα δὲ ἐρυθρὸν, ὑποδάκνοντα ἠρέμα ἐν τῇ γεύσει· ῥίζαν σκληρὰν, παχεῖαν. φύεται ἐν τόποις ἑλώδεσι καὶ τραχέσι. Ταύτης τὰ φύλλα καὶ ὁ καρπὸς θανασίμων ἐστὶν ἀντίδοτος, προπι- G

De Bromo. Cap. CXL.

Bromvs herba est Ægilopi similis, exiccatoriam vim habens. Quamobrem si cum radicibus in aqua decoquatur ad tertias, iurique colato par modus mellis admisceatur, rursúmq; discoquatur dũ mellis crassitudo fiat, medicamentum parabitur: quo quidẽ imbutum linteum & naribus etiam per se inditũ ad graueolentia narium vlcera erit efficax. Sunt qui tritam aloen addant, eodémque modo vtantur. Cæterùm cum rosis siccis in vino decocta, graué oris halitũ emẽdat.

De Glauce. Cap. CXLI.

Glavx folijs cytiso aut lẽticulæ similis est, quæ quidem supernè virent, auersáque candidiora spectantur: ramulos verò spargit à terra quinos senósve, tenues, à radice dodrantales: flores autem violæ albæ, purpurei exeunt, attamen minores. Nascitur iuxta mare. Ipsa decocta cum hordeacea farina sale & oleo, in sorbitione lactis vbertatẽ intermissam restituit.

De Polygala. Cap. CXLII.

Polygala frutex breuis est, palmi altitudinem petens, folijs lenticulæ, gustu subacerbo. Potus is lactis itidem abundantiam facere creditur.

De Osyride. Cap. CXLIII.

Osyris, herba est surculacea, colore nigro, tenuib⁹ virgis, fractúque contumacibus: in quibus foliola terna, interdum & quaterna, quina, senáve, ceu lini, nigra initio, deinde colore mutato rubescentia. Decoctũ eius potũ iuuat arquatos.

De Smilace aspera. C. CXLIIII.

Smilax aspera folia habet periclymeni, sarmẽta multa, tenuia, paliuri aut rubi modo spinosa: & sese arboribus circũuoluit, per eas sursum deorsúmque repens. Fructum verò profert racematum, ceu exilem labruscæ racemulum, qui quidem vbi maturuit, colore est rubro, gustumq; leniter quodámodo mordet: radice deniq; est dura crassaq;. Nascitur locis palustrib⁹ & asperis. Folia fructúsque cõtra venena efficacis antidoti vim habẽt, siue antè,

siue posteà bibatur. Quin & memoriæ proditú est, siquid ex his infanti recés nato tritum propinetur, nulla ei posteà venena nocitura. Inciditur & ad alexipharmaca, id est, ad ea medicaméta quib⁹ venena arcétur.

De Smilace læui. Cap. CXLV.

Smilax leuis folia habet hederacea, sed molliora, læuiora tenuiorá-que, itemq; flagella æquè ac prior, at nullis spinis horrida: quibus tamẽ haud secus ac illa arbores scádit, iis sese circumuolués: semé verò gerit ceu lupini, nigrum, exiguum, supra quod flores perpetuò visũtur cádidi, vndique numerosi & orbiculati. Ex hac porrò smilace per æstatẽ topiarij operis vmbracula factitátur: at folia per autumnũ amittit. Cæterùm semẽ cum dorycnio potũ ternis singulorũ obolis, vt somnia tum varia, tum etiã tumultuosa videantur, efficere perhibetur.

De Rusco, seu Myrto syluestri. Cap. CXLVI.

MYRTVS syluestris seu oxymyrsine, foliũ fert myrti, sed latius, ad formam lanceæ mucronatũ: fructum rotundum, medio folio inhærentem, qui per maturitatem rubet, nucleumq; ossis instar durum complectitur. Ramuli ab vna eadémque radice numerosi exeũt, vitiliũ modo lenti, fractu contumaces, cubitales, foliosi: radix graminis similis, gustáti acerba & subamara. In asperis & preruptis locis enascitur. Folia & baccæ in vino potæ vrinas cient, menses pellunt, & calculos vesicæ frangunt. Morbo quoque regio, vrinæ stillicidio & capitis dolori medentur. Sed & radicis decoctum in vino potum, eosdẽ illos prebet effectus. Porrò & cauliculi pullulare incipientes asparagorum vice ac olerum modo in cibo sumuntur: sunt autem amari, vrinásque cient.

De Lauro Alexandrina. Cap. CXLVII.

LAVRVS Alexádrina, quã aliqui Idæam, aliqui danaën, alij hypoglottion, alij zalæam, alij denique stephanen vocát, folijs est myrti syluestris, maioribus tamẽ, mollioribus & candidioribus: fructu in medijs folijs rubro, ciceris magnitudine. Ramos verò per terram spargit do-

A νόμενα, καὶ ἐπιπινόμενα. παραδέδοται ὅτι ἐάν τις ἀρτιγενεῖ παιδίῳ τρίψας τι τούτων δῷ πιεῖν, ὑπ᾽ οὐδενὸς δηλητηρίου φαρμάκου βλαβήσεται. τέμνεται δὲ καὶ εἰς ἀλεξιφάρμακα.

Περὶ Σμίλακος λείας. Κεφ. ρμέ.

Σμίλαξ λεία, ὅμοια κισσῷ τὰ φύλλα B ἔχει, μαλακώτερα δὲ καὶ λειότερα καὶ λεπτότερα· τὰ δὲ κλήματα ὥσπερ ἡ πρὸ αὐτῆς, ἀκάνθας οὐκ ἔχοντα· ἑλίσσεται δὲ περὶ τὰ δένδρα, ὡς ἡ προτέρα· καρπὸν δὲ ἔχει ὥσπερ θέρμου μέλανα, μικρόν· ἀεὶ δὲ ἐπάνω ἔχοντα ἄνθη λευκά, πολλὰ κατὰ πᾶσαν τὴν σμίλακα, καὶ περιφερῆ. καὶ C σκηναὶ δι᾽ αὐτῆς γίνονται τοῦ θέρους· φυλλορρόος δὲ τῷ φθινοπώρῳ. Τούτου ὁ καρπὸς μετὰ δορυκνίου πινόμενος, τριωβόλου ὁλκὴ ἑκατέρου, ἐνύπνια πολλὰ καὶ ταραχώδη ὁρᾶν ἱστορεῖται.

Περὶ Μυρσίνης ἀγρίας. Κεφ. ρμϛ´.

ΜΥΡΣΙΝΗ ἀγρία, τὸ μὲν φύλλον D μυρσίνῃ ἔχει ὅμοιον, πλατύτερον δέ, λογχοειδές, ὀξὺ ἐπ᾽ ἄκρου· τὸν δὲ καρπὸν στρογγύλον, ἐν μέσῳ δὲ τῷ πετάλῳ *περιφερῆ, ἐρυθρὸν ἐν τῷ πεπαίνεσθαι, ἔχοντα δὲ ἐντὸς ὀστῶδες· κλωνία λυγοειδῆ, πολλὰ ἐκ τῆς ῥίζης αὐτῆς, δύσθραυστα, ὅσον πήχεως, φύλλων μεστά· ῥίζαν παραπλησίαν ἀγρώ- E στει, γευομένῳ στρυφνὴν, ὑπόπικρον. φύεται ἐν τραχέσι τόποις καὶ κρημνώδεσι. Δύναμιν δὲ ἔχει τὰ φύλλα καὶ ὁ καρπὸς ἐν οἴνῳ πινόμενα, οὖρα κινεῖν, καταμήνια ἄγειν, καὶ λίθους τοὺς ἐν κύστει θρύπτειν· θεραπεύει δὲ καὶ ἴκτερον καὶ στραγγουρίαν, καὶ κεφαλαλγίαν. καὶ τὸ ἀφέψημα δὲ τῆς F ῥίζης σὺν οἴνῳ ποθὲν, τὰ αὐτὰ ποιεῖ. καὶ ἀντὶ ἀσπαράγου δὲ οἱ καυλοὶ νεοθαλεῖς λαχανευόμενοι ἐσθίονται. εἰσὶ δὲ ἔμπικροι καὶ διουρητικοί.

Περὶ Δάφνης Ἀλεξανδρείας. Κεφ. ρμζ.

ΔΑΦΝΗ Ἀλεξάνδρεια, οἱ δὲ Ἰδαίαν, οἱ δὲ δανάην, οἱ δὲ ὑπόγλωττον, οἱ δὲ ζά- G λαιαν, οἱ δὲ στεφάνην καλοῦσι· φύλλα ὀξυμυρσίνῃ ὅμοια ἔχει, μείζονα δὲ καὶ μαλακώτερα, καὶ λευκότερα· καρπὸν δὲ ἐν μέσοις ἐρυθρὸν, ἐρεβίνθου τὸ μέγεθος· κλῶνας ἐπὶ γῆς αὐθα-

V. caret.
Al. ἀρτιγενεῖ
V. λευκότερα
V. ἑτέρα
Auth. aduersio- ερέβου. Quidam legendum coniiciũt, καρπὸν δὲ ἔχει ἐπὶ θυλάκου μέλανα, μικρὸν &c.
Matth. τριώβολον Ἀττικὸν ἑκατέρου
V. addit, ἢ περὶ μυρτακάνθης.
G. vterque codex vetus hunc locum sic descriptum habet: Μυρσίνη ἀγρία ἢ ὀξυμυρσίνη, ἧς ἀσπάραγος νεοθαλὴς διουρητικὸς ὤν, καρπὸν ἔχει περιφερῆ, ἐρυθρὸν ἐν τῷ πεπαίνεσθαι, τὸ ἐντὸς ἔχοντα ὀστῶδες, κλωνία λυγοειδῆ &c.
V add. καρπὸς ἀτονώτερος τῇ ἡμέρᾳ καὶ ἀπρακτικώτερος.
V. στρυφνὴ ὑπόκιρρος
V. addit, καὶ ἐνίκμοις
Quidam, ὑποποιεῖ. καὶ
Marc. perperam μείονα legisse videtur.

μείους ἢ καὶ μείζονας· ῥίζαν παραπλησίαν A
τῇ ὀξυμυρσίνῃ, μείζονα δὲ καὶ εὐώδη καὶ μα-
λακωτέραν. φύεται ἐν τόποις ὀρεινοῖς.

In vet. margine: ὁ καρπὸς ταύτης λειωθεὶς μετ' οἴνου καὶ ληφθεὶς, ἄγει χολήν. ἐξωσαν δὲ κόκκοι περισφατοὶ λ'.

Δύναμιν δὲ ἔχει ἡ ῥίζα πινομένη < ς'. πλῆθος μεθ' οἴνου γλυκέος, βοηθεῖν ταῖς δυστοκούσαις καὶ στραγγουριῶσιν. ἄγει δὲ καὶ αἷμα.

Περὶ Δαφνοειδοῦς. Κεφ. ρμή.

ΔΑΦΝΟΕΙΔΕΣ, οἱ δὲ, εὐπέταλον, οἱ B δὲ, χαμαιδάφνην, οἱ δὲ, πέπλιον καλοῦσι. θαμνίσκος ἐστὶ πηχυαῖος, κλάδους πολλοὺς ἔχων ἱμαντώδεις πρὸς τὸ ἄνωθεν ἥμισυ φυλλοφόρους· φλοιὸς δὲ περὶ τὰς ῥάβδους γλίσχρος ἰσχυρῶς· φύλλα δάφνῃ ἐοικότα, μαλακώτερα δὲ καὶ *ἰσχνότερα καὶ οὐκ εὔκλαστα, δάκνοντα καὶ πυροῦντα τὸ C στόμα καὶ φάρυγγα· ἄνθη λευκά· καρπὸν δὲ μέλανα, ὅταν πεπανθῇ· ῥίζα ἄχρηστος. φύεται ἐν ὀρεινοῖς τόποις. ἄγει δὲ καὶ τὸ φύλλον αὐτοῦ ξηρὸν ἢ νεαρὸν ποθὲν κατὰ κοιλίαν φλεγματώδη· κινεῖ καὶ ἐμέτους καὶ ἔμμηνα· καὶ διαμασηθὲν ἀποφλεγματίζει· ἐστὶ δὲ καὶ πταρμικόν. καθαίρει δὲ καὶ ὁ καρ- D πὸς αὐτοῦ ὅσον κόκκοι ιέ πινόμενοι.

Al. πῆχεος τὸ ὕψος, al. πηχυαίους κλάδους
V. ἰσχυρὸς
V. ἀχρεῖος

Περὶ Χαμαιδάφνης. Κεφ. ρμθ'.

ΧΑΜΑΙΔΑΦΝΗ, οἱ δὲ καὶ ταύτην Ἀλεξάνδρειαν ἐκάλεσαν, ῥάβδους ἀνίησι μονοκλώνους, πηχυαίους, ὀρθὰς, λεπτὰς καὶ λείας· καὶ ταύτης δὲ τὰ φύλλα ὅμοια δάφνῃ, λειότερα δὲ πολλῷ *καὶ λεπτότερα καὶ E χλωρότερα· καρπὸν δὲ περιφερῆ, ἐρυθρὸν, τοῖς φύλλοις ἐπιπεφυκότα. Ταύτης τὰ φύλλα λεῖα καταπλασθέντα, κεφαλαλγίαις καὶ στομάχου *ἐγκαύσεσιν ἀρήγει· ποθέντα δὲ μεθ' οἴνου, στρόφους παύει· ὁ δὲ χυλὸς σὺν οἴνῳ ποτιζόμενος, καταμήνια καὶ οὖρα ἄγει· καὶ ἐν πεσσῷ προστεθεὶς, τὸ αὐτὸ ποιεῖ. F

Deerat in vulg. exempl. Sed addidimus ex vet. cod.
Adiecit Lac. ex v. cod.

Περὶ Ἐλλεβόρου λευκοῦ. Κεφ. ρν'.

ΕΛΛΕΒΟΡΟΣ λευκὸς φύλλα ἔχει ὅμοια τοῖς τοῦ ἀρνογλώσσου, ἢ σεύτλου ἀγρίου, βραχύτερα δὲ καὶ μελάντερα, καὶ ἐρυθρὰ *τὴν χρόαν· καυλὸν δὲ παλαιστιαῖον, κοῖλον, περιφλοιζόμενον ὅτε ἄρξεται ξηραίνεσθαι· ῥίζαι δ' ὕπεισι πολλαί, G λεπταί, ἀπὸ κεφαλίου μικροῦ καὶ ἐπιμήκους, ὥσπερ εἰ κρομμύου, συμπεφυκυῖαι.

V. caret.
V. add. καὶ τῇ ῥάχει ἐρυθρὰ
V. his caret.
V. ὅταν ἄρξηται
V. caret.

A drantales, interdum etiam maiores: radice myrti syluestris simili, at maiore, odorata, mollioréque. Nascitur in montosis. Radix drachmarum sex pondere in vino dulci pota, difficulter parientibus, vrinæq; stillicidio laborantibus auxiliatur. Sed & sanguinem etiam extrahit.

De Daphnoide. Cap. CXLVIII.

B DAPHNOIDES aliqui eupetalon, alij chamædaphnen, alij peplion vocant: exiguus frutex est, cubitalis, ramis multis à medio sursum versus lori modo flexilibus & obsequiosis, iisque foliosis. Ramulos vestiés cortex supramodum viscosus est: at folia sunt lauri, verùm C molliora, validiora, fractúque contumacia, quorum gustatu os faucésque mordentur & accéduntur: flores cădidi: fructus, cùm ematuruit, niger: radix superuacua. Nascitur in montosis. Folium seu aridum, seu etiam recens, potu pituitosa per aluum deijcit: vomitus quoque ac menses ciet: quin & commanduca- D tũ pituitam à capite extrahit: sternutamenta etiamnum mouet. Cæterùm & quindenæ ipsius baccæ potæ purgant.

De Chamædaphne. Cap. CXLIX.

CHAMÆDAPHNE, quam & Alexandrinam aliqui vocauerunt, virgas promit singulari ramu- E lo constantes, cubitales, rectas, tenues ac læues. Sed & huic folia sunt lauri similitudine, at læuiora multò, tenuioráque ac viridiora: fructus rotundus, rubens, folijs annexus. Huius folia trita illitáq; capitis doloribus inflationibúsque stomachi succurrunt: eadem bibita cum vino tormina sedát. At succus cum vino F propinatus, měses vrináſq; ciet: idé quoque subditus in pesso præstat.

De Helleboro seu veratro albo. Cap. CL.

VERATRVM album folia fert plantaginis, aut betæ syluestris similia, sed breuiora, nigriora & dorso rubescentia: caulem palmi al- G titudine, concauum: qui quidem tunicas quibus cõuoluitur abdicat, cùm arescere incipit. Radices subiacent numerosæ, tenues ac fibratæ, ab exiguo & oblongo capitulo ceu cæpa exeuntes, eidémque annexæ.

Nascitur in montosis & asperis. Radices messibus colligendę. Optimũ autẽ habetur veratrũ, quod modicè extentum est, candidum, fragile, carnosum, minimè exacutum aut iuncum referẽs, aut dum frangitur, puluerem emittẽs: sed tenuem habens medullam, gustúq; non admodum feruens, neq; saliuam subinde ciens: huiuscemodi siquidẽ strãgulat. Primatum tenet Anticyrenum. At Galaticum æquè atque Cappadocicum, cãdidius est, iunco simile, maioremq; strãgulandi vim habet. Porrò vomitionibus varij coloris humores extrahit: collyrijs admiscetur, quæ caliginẽ oculorũ discutiendi vim habet: mẽses pellit, partúsque necat, appositum: sternutamenta mouet, ac mures interficit cum melle & polenta subactũ: quin & carnes colliquat & absumit, si coquatur vnà. Datur & ieiunis per se, itémque cum sesamo & ptissanæ aut alicæ cremore, aut cũ aqua mulsa, aut pulte, aut lente aliáve sorbitione. Sed & cogitur cum pane, atq; ita inassatur. Apparatus verò insupérq; victus ratio vtẽtibus accommodata diligenter ab ijs tradita est, qui ex professo de ipsius dosi scriptitarunt. Sed maximè Philonidæ Siculo Ennæo assentimur. Longum enim foret in hac quam præcipuè instituimus materiæ Medicæ tractatione, victus rationẽ ad medendũ necessariam simul & semel exponere. Sunt tamen nonnulli qui dent ipsum cũ larga sorbitione, aut copioso cremore: vel etiam exhibito parciore cibo post illico veratrũ offerant: ac ijs præsertim quibus strãgulationis suspicio imminet, aut corporis imbecillitas adest. Illo enim modo sumẽtibus purgatio periculo vacat, quòd nõ intempestiuè iustóve citiùs medicamentum corporibus accedat. Cæterùm & sedi subditę ex eo balani cum aceto vomitiones concitant.

De Helleboro seu veratro nigro.
Cap. CLI.

Helleborum seu veratrũ nigrum aliqui Melampodiũ, alij ectomon, alij polyrrhizon vocant. Melampodion verò appellatur, quoniã caprarum pastor nomine Melampus furẽtes Prœti filias eo primus purgasse & sa-

A φύεται ἐν ὀρεινοῖς τόποις καὶ τραχέσι. Συλλέγειν δὲ δεῖ τὰς ῥίζας περὶ τὸν πυραμητόν· ἄριστος δέ ἐστιν αὐτοῦ, ὁ μετρίως "τεταμένος καὶ λευκός, καὶ "εὔθραυστος καὶ σαρκώδης, οὐκ ἀπόξυς δὲ καὶ σχοινώδης, ἢ κονιορτὸν ἀφιεὶς ἐν τῷ θραύεσθαι, ἔχων δὲ καὶ τὴν ἐντεριώνην λεπτήν, ἐκπυρῶν τὴν γεῦσιν οὐ λίαν, οὐδὲ ἀθρόως σίελον
B ἐπισπώμενος· πνιγώδης γὰρ ὁ τοιοῦτος. πρωτεύει δὲ ὁ "Κυρηναϊκός· ὁ δὲ Γαλατικὸς καὶ Καππαδοκικός, "λευκότερος καὶ "χνοώδης καὶ πνιγωδέστερος. Καθαίρει δὲ δι' ἐμέτων, ἄγων ποικίλα· μίγνυται δὲ καὶ κολλυρίοις τοῖς δυναμένοις τὰ ἐπισκοτοῦντα ταῖς κόραις ἀποκαθαίρειν. καὶ ἔμ-
C μηνα ἄγει, καὶ ἔμβρυα κτείνει, προστιθέμενος. πταρμούς τε ἐρεθίζει, καὶ μύας κτείνει σὺν μέλιτι καὶ ἀλφίτῳ φυραθείς. συγκαθεψόμενός τε κρέασι, συντήκει αὐτά. δίδοται δὲ νήστεσι καθ' ἑαυτόν, καὶ μετὰ σησάμου καὶ *πτισάνης χυλοῦ, ἢ ἄλικος, ἢ μελικράτου", ἢ πόλτου, [ἢ φακοῦ ἢ ἄλλου
D ῥοφήματος. συσσιτοποιεῖται δὲ καὶ ἄρτῳ, καὶ ὀπτᾶται. ἡ δὲ προσαγωγὴ καὶ ἐπιδιαίτησις ἐξείργασται παρὰ τοῖς προηγουμένως περὶ τῆς δόσεως αὐτῆς γράψασι. μάλιστα δὲ συγκατατιθέμεθα Φιλωνίδῃ τῷ Σικελῷ "τῷ ἀπὸ Ἔννης, [μακρὸν γάρ ἐστιν ἐν ὕλης παραδόσει προηγουμέ-
E νως θεραπευτικὴν ἐκτίθεσθαι ἀγωγήν. διδόασι δὲ ἔνιοι "σὺν πολλῷ ῥοφήματι ἢ "χυλοῦ πλήθει, ἢ καὶ τροφὴν ὀλίγην προδιδόντες, ἐπιδιδόασι τὸν ἐλλέβορον "εὐθέως, ἐφ' ὧν μάλιστα πνιγμὸς ὑποπτεύεται ἢ ἀσθένεια σώματος ὑπόκειται· ἀκινδύνως γὰρ ἐπὶ τῶν οὕτω λαμβανόντων ἡ κάθαρ-
F σις διὰ τὸ μὴ ἀκαίρως τὸ φάρμακον "παρατίθεσθαι τοῖς σώμασι· καὶ βάλανοι δὲ ἐξ αὐτοῦ προστεθεῖσαι τῇ ἕδρᾳ "μετ' ὄξους,] ἐμέτους κινοῦσιν.

Περὶ Ἐλλεβόρου μέλανος. Κεφ. ρνα.

Ἐλλέβορος μέλας, οἱ δὲ, Μελαμπόδιον, οἱ δὲ *, ἔκτομον, οἱ δὲ, πολύρριζον. Μελαμ-
G πόδιον δὲ λέγεται, ἐπειδὴ δοκεῖ Μελάμπους τις αἰπόλος τὰς Προίτου θυγατέρας μανείσας *ἐν αὐτῷ καθᾶραι πρῶτος καὶ θερα-

V. πτασώδης
Alter, ἄθραυστος, sed perperam.
Alter, Ἀντικυρεῖνος· εἶτα ὁ Γαλατικός.
Lac. add. ex vet. cod. καὶ Ἰταλικός.
Alter, σχοινώδης, quam scripturã Serapio secutus est. Quidã v. χοινώδης καὶ καπνωδέστερος.
V. quidam caret.
V. caret.
Goupylus ex veteribus libris & interpretibus legendum censet, σὺν πολτῷ ῥοφήματι.
V. χόνδρου
V. caret.
V. παράκεισθαι
Quidam non habent.

A πεῦσαι. ἔχει δὲ τὰ φύλλα χλωρά,
πλατάνῳ προσεμφερῆ, ἐλάττονα δέ,
V. caret. "πρὸς τὰ τοῦ σπονδυλίου,] καὶ πολυσχιδέ-
στερα καὶ μελάντερα, καὶ ὑποτράχεα·
Leg. βραχὺς cū Serap. καυλὸς "τραχύς· ἄνθη δὲ "λευκά, ἐμπόρ-
V. cod. nō legit. φυρα, τῷ δὲ σχήματι "βοτρυώδη· καὶ ἐν
Quidā ῥοδοειδῆ. αὐτῷ καρπὸς κνίκῳ ὅμοιος, ὃν καὶ αὐτὸν
Docti nonnulli βοτρυχώδη, hoc est, cincinnorum in modum. καλοῦσιν οἱ ἐν Ἀντικύρᾳ σησαμοειδῆ,
B χρώμενοι πρὸς τὰς καθάρσεις αὐτῷ· ῥί-
ζαι δ' ὕπεισι λεπταί, μέλαιναι, οἱονεὶ ἀ-
πό τινος κεφαλίου κρομμυώδεος ἠρτημέ-
ναι, ὧν καὶ ἡ χρῆσις· φύεται ἐν τραχέσι καὶ
γεωλόφοις καὶ κατάξηροις τόποις. Κάλ-
λιστος ὁ ἐκ τῶν τοιούτων λαμβανόμενος
χωρίων, οἷός ἐστιν ὁ ἐξ Ἀντικύρας. καὶ γὰρ
C ὁ μέλας καὶ κάλλιστος ἐν αὐτῇ γεννᾶται.
ἐκλέγου δὲ τὸν εὔσαρκον καὶ εὔτροφον,
V. λευκήν "λεπτὴν ἔχοντα τὴν ἐντεριώνην, δριμὺν
ἐν τῇ γεύσει καὶ πυρώδη. τοιοῦτος δέ ἐστιν ὁ
V. Οἴτῃ ἐν τῷ Ἑλικῶνι καὶ Παρνασσῷ καὶ "Αἰ-
τωλίᾳ φυόμενος· διαφέρει μέντοι ὁ Ἑλι-
D κώνιος. Καθαίρει δὲ τὴν * ἄνω κοιλίαν, ἄ-
γων φλέγμα καὶ χολήν, καθ' ἑαυτὸν ἢ
μετὰ σκαμμωνίας διδόμενος καὶ ἁλῶν,
< α. ἢ τριωβόλου ὁλκῆς· συνέψεται
δὲ καὶ φακῇ, καὶ ζωμοῖς [τοῖς εἰς κάθαρσιν
V. ἀπληκτικοὺς λαμβανομένοις. ὠφελεῖ δὲ "ἐπιληπτικούς,
μελαγχολικούς, μαινομένους, ἀρθριτικούς, πα-
E ραλελυμένους. προστεθεὶς δέ, ἔμμηνα ἄγει,
καὶ ἔμβρυα κτείνει· σύριγγάς τε καθαίρει κα-
τατεθεὶς καὶ μετὰ τρίτην ἐξαιρεθείς. ὁμοίως καὶ
ἐπὶ δυσηκοούντων καθίεται εἰς τὸ οὖς, ἐώμενος
ἐπὶ β'. ἢ γ' ἡμέρας. θεραπεύει δὲ καὶ ψώρας,
μετὰ λιβανωτοῦ ἢ κηροῦ καὶ πίσσης καὶ
κεδρίνου ἐλαίου καταχριόμενος· μετ' ὄ-
F ξους δὲ καθ' ἑαυτὸν καταπλασσόμενος,
ἀλφοὺς καὶ λειχῆνας καὶ λέπρας θε-
ραπεύει· ἑψηθεὶς δὲ σὺν ὄξει, ὀδονταλ-
V. caret. γίας πραΰνει διακλυζόμενος· ["σηπταῖς
τε μίγνυται·] μετὰ δὲ κριθίνου ἀλεύρου
καὶ οἴνου, κατάπλασμά ἐστιν ὑδρωπι-
κοῖς ὠφέλιμον· συμφυτευθεὶς δὲ ἀμπέ-
G λοις πρὸς τῇ ῥίζῃ, τὸν ἐξ αὐτῶν οἶνον κα-
θαρτικὸν ἐργάζεται. περιρραίνουσι δὲ καὶ
οἰκίαις αὐτόν, καθαρτικὸν εἶναι νομίζοντες· ὅθεν καὶ ὀρύσσοντες ἵστανται προσευ-
χόμενοι Ἀπόλλωνι καὶ Ἀσκληπιῷ, φυλαττόμενοι ἀετόν. ἐφίπτασθαι γάρ φασιν τὸν

A nasse creditur. Folia ei viridia, platani similia, sed minora, folijs spondylij proxima, pluribus diuisuris scissa, nigriora & subaspera: caulis breuis: flores candidi, purpurascentes, figura racemosi: semen intus cnici, quod & Anticyræi sesamoides vocant, & in purgationes adhibent. Radices subsunt tenues, nigræ, B velut è capitulo quodam cæpæ simili dependentes, quarum etiam vsus est. In asperis, editioribus sitientibúsque locis enascitur. Optimum quod ex locis eiusmodi petitur, quale quod ex Anticyra; nigrum enim inibi probatissimum gignitur. Eligi debet carnosum, plenum, cui tenuis medulla sit, a- C cre denique gustu, feruénsque. Huiusmodi est quod in Helicone, Parnasso & Ætolia nascitur: attamen Heliconium præcellit. Veratrum nigrum purgat per inferna, trahítque pituitam & bilem, datum per se, aut cum scammonia & sale, drachma vna seu obolis tribus. Decoquitur & cum lente ac iusculis D quæ purgationis causa sumptitantur. Prodest verò in comitialibus articulariísque morbis, itémq; melancholicis, insanientibus & paralyticis. Subditum mēses trahit & partus necat: fistulas inditum ac tertia die exemptum purgat. Similiter in auditu difficili immittitur in aurem, ibique ad biduum triduúmve E sinitur. Scabiem quoque sanat, cum thure aut cera & pice ac cedrino oleo perunctum. Vitiligini vero, impetigini ac lepris ex aceto impositū per se medetur. Dentium dolorem coctum cum aceto collutione mitigat. Septicis etiamnum medicamentis admiscetur. Quin & hydro- F picorum ventri cum farina hordeacea & vino vtiliter imponitur. Porrò autem consitum proximè vitium radices, vino inde expresso vim purgandi conciliat. Sed & eo domos aspergunt, purgandi expiandíq; vim illi tribuētes. Quamobrem & qui ipsum effodiunt, stantes Apollinem & Æsculapium pre- G cantur, obseruántque aquilæ volatus: eam enim alitem tradunt non

citra periculum aduolare, atque etiam ei mortem inferre, quem veratrum effodientem conspexerit. Celeriter quoque effodiatur oportet; quoniam halitu auráve sua caput aggrauat: quapropter ad id præcauendum, effossuri allia præsumunt, vinúmque subinde sorbent: ita siquidé ab afflatu securiores, noxæq; minùs opportuni redduntur. Cæterùm veratrum hoc candidi modo etiam emedullatur.

De Sesamoide magno. Cap. CLII.

SESAMOIDES magnũ in Anticyra elleborum vocat, quoniam in purgationibus candido veratro misceatur. Similis est herba senecioni aut rutę: folijs lõgis, flore candido, radice gracili, inefficaci: semine sesamæ, gustu amaro. Granum id per superna pituitam ac bilem purgat, si trium quantum tribus digitis capitur, cũ albi veratri sesquiobolo ex aqua mulsa detur.

De Sesamoide paruo. Cap. CLIII.

Sesamoidi paruo cauliculi sunt dodrantales: folia coronopi, at hirsutiora minóraque: in summis cauliculis capitula flosculorum penè purpureorum, quorum medium albicat: semen in illis sesamæ, amarum, fuluum: radix tenuis. Semen potum dimidio acetabulo in aqua mulsa, bilem ac pituitam per inferna purgat. Ex aqua verò impositũ, tubercula & œdemata discutit. Nascitur in asperis.

De Cucumere syluestri.
Cap. CLIIII.

CVCVMIS agrestis à satiuo fructu solo distat, quem longè minorem parit, oblongis glandibus similem: folia sarmentáque satiui refert: radix est candida, magna. Nascitur in ruderibus & sabuletis, frutice in totum amaro. Instillatus foliorum succus, aurium doloribus confert. Radix autem illita cum polenta, vetus quoduis œdema discutit: imposita cum resina terebinthina, tubercula rumpit: cocta ex aceto

A ἀκινδύνως· δίδωσι γὰρ θάνατον ὁ ὄρνις, ἐὰν παρίδῃ τὴν ὀρυγὴν τοῦ ἐλλεβόρου. συντόμως δὲ δεῖ ὀρύττειν, διὰ τὸ καρηβαρείαν ἐκ τῆς ἀποφορᾶς γίνεσθαι· ὅθεν εἰς προφυλακὴν, οἱ ὀρύττοντες ἐσθίουσι σκόροδα, καὶ οἶνον πίνουσιν· ἀβλαβέστεροι γὰρ οὕτω διατίθενται. ἐξεντερίζεται δὲ, ὥσπερ
B καὶ ὁ λευκὸς ἐλλέβορος.

Περὶ Σησαμοειδοῦς τοῦ μεγάλου. Κεφ. ρνβʹ.

V. ἀλευκοῦ.

ΣΗΣΑΜΟΕΙΔΕΣ τὸ μέγα, ἐν Ἀντικύρᾳ ἐλλέβορον καλοῦσι, διὰ τὸ μίγνυσθαι ἐν ταῖς καθάρσεσι τῷ λευκῷ ἐλλεβόρῳ· ἔοικεν ἡ πόα ἠριγέροντι ἢ πηγάνῳ·
C φύλλα μακρά· ἄνθος λευκόν· ῥίζα ἰσχνή, ἄπρακτος· σπέρμα ὅμοιον σησάμῳ, πικρὸν ἐν τῇ γεύσει. ὃ καθαίρει ἄνω φλέγμα τε καὶ χολὴν, ὅσον τοῖς τρισὶ δακτύλοις λαβεῖν ληφθὲν μετὰ ἐλλεβόρου λευκοῦ τριῶν ἡμιωβόλων σὺν μελικράτῳ.

V. caret.
V. ἠριγέροντι τὸ μέγεθος. alius cod. habet tantùm ἔοικεν ἡ πόα πηγάνῳ. Sic & Orib.
Al. τὴν κοιλίαν

Περὶ Σησαμοειδοῦς τοῦ μικροῦ.
D Κεφ. ρνγʹ.

V. quid. λευκοῦ

Σησαμοειδὲς τὸ μικρόν. καυλία ἐστὶ σπιθαμιαῖα ἔχοντα φύλλα κορωνόποδι ὅμοια, δασύτερα μέντοι καὶ μικρότερα· ἐπ' ἄκρου δὲ τῶν καυλίων κεφάλια ἀνθίων ὑποπορφύρων, ὧν τὸ μέσον, λευκόν· ἐν οἷς σπέρμα σησάμῳ ἐοικὸς, πι-
E κρὸν, κιρρόν· ῥίζα λεπτή. Καθαίρει δὲ χολὴν καὶ φλέγμα κάτω ποθὲν τὸ σπέρμα, ὀξυβάφου ἥμισυ σὺν μελικράτῳ· καταπλασθὲν δὲ μεθ' ὕδατος, φύματα καὶ οἰδήματα διαφορεῖ. φύεται ἐν τραχέσι χωρίοις.

V. κορωνόποδι
Autores aduers. legendum suspicantur μακρότερα.
V. αἰθῶν τοῖς πορφύροις μέσον

Περὶ Σίκυος ἀγρίου. Κεφ. ρνδʹ.

F ΣΙΚΥΣ ἄγριος τῷ καρπῷ μόνῳ διαφέρει τοῦ ἡμέρου σίκυος, ἐλάσσονα πολλῷ ἔχων, βαλανείοις ἐπιμήκεσιν ἐοικότα· τὰ φύλλα καὶ τὰ κλήματα ἡμέρῳ ὅμοια· ῥίζαν δὲ λευκὴν καὶ μεγάλην· φύεται ἐν οἰκοπέδοις καὶ ἀμμώδεσι τόποις· ὅλος δὲ ὁ θάμνος πικρός. Ἁρμόζει δὲ ὁ τῶν φύλ-
G λων χυλὸς ἐνσταζόμενος ὠταλγίαις. ἡ δὲ ῥίζα καταπλασθεῖσα μετὰ ἀλφίτου, πᾶν οἴδημα παλαιὸν διαφορεῖ· μετὰ ῥητίνης δὲ τερεβινθίνης ἐπιτεθεῖσα, φύματα ῥήττει· μετ' ὄξους δὲ ἑψηθεῖσα

Forte βαλάνοις.

V. ὑποτεθεῖσα ὠφελεῖ ποδαγρικούς.

καὶ καταπλασθεῖσα, ποδάγρας διαφορεῖ· καὶ ἰσχιάδος δὲ ἐστὶν ἔγκλυσμα, καὶ ὀδονταλγίας διάκλυσμα, τὸ ἀφέψημα. ξηρὰ δὲ λεία, ἀλφοὺς, λέπρας καὶ λειχῆνας σμήχει· οὐλάς τε μελαίνας καὶ σπίλους τοὺς ἐν προσώπῳ ἀποκαθαίρει. καὶ ὁ χυλὸς δὲ τῆς ῥίζης, πλῆθος τριῶν ἡμιωβολίων τὸ ἐλάχιστον, καὶ ὁ φλοιὸς δὲ ὅσον τέταρτον ὀξυβάφου, καθαίρει φλέγμα καὶ χολὴν, καὶ μάλιστα ἐπὶ ὑδρωπικῶν. δίχα δὲ τοῦ τὸν στόμαχον ἀδικεῖν, ποιεῖται τὴν κάθαρσιν. δεῖ δὲ τῆς ῥίζης λαβόντα ἡμίλιτρον, μετὰ δυοῖν ξεστῶν οἴνου, μάλιστα Λιβυκοῦ, λεαίνειν, καὶ διδόναι ἐκ τούτου κυάθους γ΄. ἕως ἂν ὁ ὄγκος ἰσχνῶς συσταλῇ.

V. Λιγυστικοῦ. Lac. v. cod. Αἰγυπτίου γλυκέος.

Περὶ Ἐλατηρίου. Κεφ. ρνε΄.

Τὸ δὲ λεγόμενον Ἐλατήριον, ἐκ τοῦ καρποῦ τῶν σικύων σκευάζεται τὸν τρόπον τοῦτον. τοὺς ἅμα τῷ ἅψασθαι σικύους ἀποπηδῶντας ἐκλέγων, ἀποτίθεσο ἐῶν νύκτα· τῇ δὲ ὑστεραίᾳ ἐπὶ κρατῆρι κόσκινον μὴ πυκνὸν ἐπιθεὶς, καὶ μαχαίριον ὕπτιον ἁρμόσας τὴν ἀκμὴν ἔχον ἄνω, λαμβάνων ἀμφοτέραις ταῖς χερσὶ καθ᾽ ἕνα τῶν σικύων, διαίρει καὶ ἔκθλιβε [διὰ τοῦ κοσκίνου] τὸ ὑγρὸν εἰς τὴν ὑποκειμένην κρατηρίαν· προσεκθλίβων καὶ τὸ ἐν αὐτοῖς σαρκῶδες, ὃ δὴ προσαπίζει τῷ κοσκίνῳ· ἵνα καὶ αὐτὸ διεκπίπτῃ. καὶ εἰς λεκάνην παρακειμένην τὰ ἐκθλιβόμενα ἐκβάλε. σωρεύσας δὲ τὰ πεπιεσμένα ἐπὶ τοῦ κοσκίνου, ὕδατι γλυκεῖ περιχέας καὶ ἀποπιέσας, ταῦτα μὲν ῥίπτε. ταράξας δὲ τὸ ἐν τῇ λεκάνῃ ὑγρὸν, καὶ σκεπάσας ὀθόνῃ, τίθεσο ἐν ἡλίῳ· καὶ ὅτε στῇ, πᾶν τὸ ἐπινηχόμενον ὕδωρ μετὰ τοῦ ἐπιπάγου ἀπόχει· καὶ τοῦτο ποίει πολλάκις, ἄχρις οὗ καταστῇ τὸ ἐφιστάμενον ὕδωρ. ὃ γὰρ ἐκσπογγίσας ἐπιμελῶς, τὴν ὑποστάθμην βαλὼν εἰς θυΐαν, λέαινε, καὶ ἀνάπλαττε τροχίσκους. ἔνιοι δὲ πρὸς τὸ ταχέως ἀνικμασθῆναι τὸ ὑγρὸν, τέφραν σεσησμένην ἐπὶ γῆς καταστρώσαντες, καὶ κοιλάναντες τὸ μέσον, ὀθόνιον τρίπλουν ἐπιτείναντες, κατὰ τούτου τὸ ἐλατήριον σὺν τῇ ἰκμάδι ἐπιχέουσιν, *ἀναξηρανθὲν, ἐν δὲ θυΐᾳ λεαίνουσιν ὡς προείρηται. ἔνιοι δὲ ἀντὶ τοῦ ὕδατος θάλατταν περι-

V. caret.

Quidam add. καὶ ὅταν ὅλον ἐκθλίψῃς, ἔασον αὐτὸ καταστῆναι. Sic Ald. in nothis. V. add. τῶν σικύων.

Al. κρατηρίῳ

V. add. καλύψας ὀθονίῳ

V. ἐκσπογγίσας, Lac. σπογγίσας.

illitáque podagras diſcutit: ſed & eius decoctũ iſchiadicis infunditur, & in dẽtium dolore colluitur. Eadẽ arida tritáq; vitiligines, lepras & impetigines abſterget: cicatrices nigras emendat, & maculas faciei repurgat. Quin & radicis ſuccus ſeſquioboli pondere cùm minimum, itémq; cortex acetabuli quarta parte, bilẽ ac pituitã purgat, maximéq; in hydropicis, idq; citra vllam ſtomachi iniuriã. Radicis ſelibra in vini præſertim Libyci ſextarijs duobus conteritur: dantúrq; ex eo ieiunis terni cyathi tertio quoque die, dum tumor plurimùm ſubſederit.

De Elaterio. C. CLV.

E fructu cucumerũ (agreſtiũ) medicamentũ fit, quod Elaterium vocatur, ad hunc modum. Cucumeres eligito, qui ſimulatq; tangũtur quaſi reſiliendo ſuccum intra ſe cõtentũ eiaculentur, eóſq; decerptos nocte vna ſeruato. Poſtero die impoſito ſupra craterem rariore cribro, inſupérq; reſupinato ita cultello vt aciem ſurſum verſus habeat, prehẽſos vtraq; manu cucumeres ſingulatim diuidito, humorémq; in vas ſubiectum per cribrũ exprimito: ſimúlq; carnoſam cucumerum partẽ quæ cribro hæſit, quò & ipſa tranſmittatur, elidito*. Expreſſum ſuccũ in vicinam peluim transfundito. Aceruata autẽ ſuper cribro ſegminũ fruſtula vbi aqua dulci perfuderis, itidemq; expreſſeris, tandẽ abijcito. Exceptũ verò pelui ſuccum agitato ac permiſceto: moxq; opertum linteo, Soli exponito. Ac vbi coierit, ſupernatantẽ aquam omnẽ, cum eo quod in ſummo ceu ſpuma concretũ eſt, effundito: illúdq; identidẽ facito, dum aqua ſuperſtabit. Hanc (ſi qua reliqua fuerit) poſteaquam guttatim diligentérque excluſeris, ſedimentũ ipſum mortario inditum conterito, & in paſtillos cogito. Sũt qui ad coercendam hauriendamq; protinus humoris abundantiã, cribratos cineres humi ſternunt, ac in eorum medio excauata foueola triplicatũ linteolũ obtẽdũt, cui elateriũ cũ humiditate ſua infũdũt, illáq; (hoc artificio) exhauſta, tandẽ reſiccatũ ipſũ in pila, vti dictũ eſt, contẽrũt. Alij ꝓ dulci aqua marinã affundentes,

Al. addunt: et vbi quicquid est expressum, subsidere sinito.

quod subsiderit.

dentes ita eluunt. Alij in postrema lotura mulsam affundũt. Elaterium porrò optimũ creditur, quod cũ cãdore modicè humectũ est, minimè ponderosum, læue, gustu amarissimum, quódq; lucernæ admotũ facilè accẽditur. At quod porraceum est, scabrum & ad aspectũ turbidum ac erui cinerísq; plenũ, graue & vitiosum est. Nec desunt qui cucumeris succo amylũ immisceãt, vt candorem & leuitatẽ ementiantur. A bimatu ad decenniũ purgationibus accõmodatũ est. Integra dosis eius est, obolus: minima, semiobol⁹: pueris, æreola duo: nam copiosius haustum, periculum adfert. Bilem ac pituitam per inferna pariter & superna trahit. Atque qui ęgrè spirant, eo medicamenti genere fœliciter vtiliterq; purgantur. Quòd si in animo est per aluum purgare, adiecto salis duplo & sinapis tantillo, quantum scilicet ad colorandum satis sit, ex aqua catapotia erui magnitudine formato: quę posteaquam exhibueris, aquæ tepidę cyathum vnũ exorbendum dato. Sin vomitum concitare volueris, elaterium aqua diluito, intinctáq; pẽna subiectas linguæ partes quàm penitissimè oblinito. At si æger ad vomitũ difficilis fuerit, vel oleo, vel irino vnguento diluito: somnũ interim inhibeto. Porrò his qui effusè ac præter modum purgantur, vinum oleo mistum frequenter propinari oportet. Etenim superuenientibus vomitionibus restituuntur. Quibus verò crebriores vomitus sisti par est, aqua frigida, polenta, posca, poma & quæcunq; stomachum densando roborant, offerẽda sunt. Menses quoque ciet, partusq; necat elateriũ in pesso subditũ. Cũ lacte verò narib⁹ infusum, & regiũ morbũ depellit, & diuturnos capitis dolores sũmouet. In anginis autẽ efficaciter illinitur ex oleo vetere, melle, aut felle taurino. [Satiui cucumeris radix cõtrita & drachmæ pondere in hydromelite pota, vomitus mouet. Quòd si cui à cœna placidè ac citra molestiam vomere libuerit, oboli duo satis fuerint.]

De Staphide agria, siue herba pediculari. Cap. CLVI.

STAPHIS agria folia quidem habet labruscæ modo diuisa, &

A χέοντες, πλύνουσιν. ἔνιοι δὲ, τῇ τελευταίᾳ πλύσει μελίκρατον παραχέουσι. δοκεῖ δὲ ἐλατήριον κάλλιστον εἶναι, τὸ μετὰ τοῦ λευκοῦ ἡσυχῇ ἔνικμον, κοῦφον, λεῖον, πικρότατον τῇ γεύσει, καὶ προσαχθὲν λύχνῳ "εὐκαές. τὸ μέντοι πρασίζον καὶ τραχὺ καὶ θολερὸν τῇ ὄψει, γέμον ὀροβίου καὶ τέφρας, βαρύ τέ ἐστι καὶ φαῦλον. B ἔνιοι δὲ καὶ "τῷ χυλῷ τοῦ σικύου μιγνύουσιν ἄμυλον, πρὸς τὸ μιμήσασθαι αὐτὸ λευκὸν καὶ κοῦφον. εἰς μέντοι τὰ καθαρτικὰ ὁ διετὴς ἁρμόζει ἄχρι δεκαετῶν· ἡ δὲ τελεία "δόσις, ὀβολός· ἡ δὲ ἐλαχίστη, ἡμιωβόλιον· παιδίοις δὲ, δίχαλκον· πλεῖον γὰρ ποθὲν C κίνδυνον ἐπιφέρει. κινεῖ δὲ τὴν κάτω καὶ τὴν ἄνω κάθαρσιν, ἄγον φλέγμα καὶ χολήν. ἀρίστη δὲ τοῖς δυσπνοοῦσιν ἡ δι' αὐτοῦ κάθαρσις. εἰ μὲν οὖν θέλεις κατὰ κοιλίαν καθαίρειν, διπλάσιον ἁλῶν μίξας "καὶ *σίμμεως "ὅσον χρῶσαι δι' ὕδατος ὀροβιαῖα καταπότια δίδου, ἐπιρρο- D φείτω δὲ χλιαροῦ ὕδατος κύαθον ἕνα. εἰς δὲ ἔμετον, ὕδατι ἀνιείς, πτερῷ ἐπὶ τοὺς ὑπὸ γλῶτταν διάχριε τόπους ὡς ὅτι ἐσωτάτω· εἰ δὲ δυσεμὴς εἴη, ἢ ἐλαίῳ ἢ ἰρίνῳ μύρῳ διείς, κώλυε δὲ κοιμᾶσθαι. τοῖς δὲ ὑπερκαθαιρομένοις συνεχῶς προσφέρειν δεῖ οἰνέλαιον· ἐμοῦντες γὰρ ἀπο- E καθίστανται. μὴ παυομένων δὲ τῶν ἐμέτων, ὕδωρ ψυχρὸν καὶ ἄλφιτον καὶ ὀξύκρατον καὶ ὀπώραν, καὶ ὅσα δύναται στόμαχον πυκνῶσαι προσενεκτέον. κινεῖ δὲ τὸ ἐλατήριον καὶ ἔμμηνα, καὶ ἔμβρυα κτείνει ἐν προσθέτῳ· ἐγχυθέν τε μετὰ γάλακτος εἰς τοὺς ῥώθωνας, ἴκτερον ἀπο- F καθαίρει, καὶ κεφαλαλγίας τὰς χρονίους ἀπαλλάττει· συναγχικοῖς τε διάχρισμα "πρακτικὸν μετ' ἐλαίου παλαιοῦ ἢ μέλιτος ἢ χολῆς ταυρείας. [τοῦ δὲ ἡμέρου σικύου ἡ ῥίζα λεία ποθεῖσα σὺν ὑδρομέλιτι < ά. ὁλκή, ἐμέτους κινεῖ. εἰ δέ τις μετὰ τὸ δεῖπνον πραέως ἐμέσαι ἐθέλει, ἀρκοῦσιν ὀ- G βολοὶ β΄.]

V. ἀκαές

V. τὸν χυλὸν

Vulg. exempl. πόσις.

Al. σινήπεως

V. ὅσον παραχρῶσαι δύναται ὀροβιαῖα.

Marc. leg. t, πταρμικὸν

Περὶ Σταφίδος ἀγρίας. Κεφ. ρνϛ΄.

ΣΤΑΦΙΣ ἀγρία φύλλα μὲν ἔχει ὥσπερ ἀμπέλου ἀγρίας ἐσχισμένα·

V.caret. καυλία ὀρθὰ, μαλακὰ, "μέλανα· τὸ δὲ ἄν- A
θος φέρει ἰσάτῃ ὅμοιον· τὸν δὲ καρπὸν ἐν θυ-
V.conclusis caret. λακίοις [χλωροῖς ὥσπερ ἐρεβίνθου, τρίγω-
νον,] τραχὺν, ὑπόκιρρον ἐν τῷ μέλανι, τὰ δὲ
V.caret. ἔνδον λευκὸν, "γεῦσαι μέντοι δριμεῖ.] Τούτου
κόκκοις ι ἢ ιε. ἐάν τις λεάνας ἐν μελικράτῳ
V.caret. δῷ, καθαίρει δι' ἐμέτων πάχη· ["περιπατεί-
τωσαν δὲ οἱ πεπωκότες.] δεῖ μέντοι προσέ- B
χειν *συνετῶς μελίκρατον διδόντας, διὰ τὸ
ἐπιφέρειν τοὺς κατὰ πνιγμὸν κινδύνους, καὶ
καίειν τὸν φάρυγγα. ἁρμόζει δὲ τριφθεῖσα* καὶ
V.add. καὶ σανδαράχῃ ἐλαίῳ "συγχρισθεῖσα πρὸς φθειριάσεις καὶ
κνησμοὺς καὶ ψώρας. διαμασηθεῖσα δὲ,
φλέγμα ἄγει πλεῖστον. καὶ ὀδονταλγίας ὠ-
φελεῖ σὺν ὄξει ἑψηθεῖσα καὶ διακλυζομένη· C
οὖλά τε ῥευματιζόμενα στέλλει· καὶ ἄφθας
τὰς ἐν στόματι θεραπεύει μετὰ μέλιτος. μί-
γνυται καὶ τοῖς πυρωτικοῖς μαλάγμασιν.

Περὶ Θαψίας. Κεφ. ρνζʹ.

ΘΑΨΙΑ ὠνόμασται μὲν ἀπὸ τοῦ δοκεῖν
πρῶτον εὑρῆσθαι ἐν Θάψῳ τῇ νήσῳ τῇ
ὁμωνύμῳ. τῇ δὲ ὅλῃ φύσει ἔοικεν νάρθηκι, D
Vulg. exempl. καρπὸς ἰσχνότερος δὲ αὐτῆς μᾶλλον ὁ "καυλὸς, καὶ τὰ
φύλλα μαράθρῳ ἐμφερῆ· ἐπ' ἄκρου δὲ
σκιάδια καθ' ἑκάστην ἀπόφυσιν, ἀνήθῳ ὅ-
μοια· ἐφ' ὧν ἄνθος μήλινον· σπέρμα ὑπό-
πλατυ, ὥσπερ τοῦ νάρθηκος ἐμφερὲς, ἔλαττον
V.sic: ῥίζα ἔνδοθεν μέλαινα, λευκὴ κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν, μεγάλη, παχύφλοιος. μέντοι· "ῥίζα ἔνδοθεν λευκὴ, μεγάλη, μέ-
λαινα δὲ ἔξωθεν, παχύφλοιος, δριμεῖα. Ἡ E
τις ὀπίζεται περιορυχθεῖσα καὶ ἐγκοπτομέ-
νη τὸν φλοιὸν, ἢ κοιλανθεῖσα αὐτὴ ἐν ἑαυτῇ
θολοειδῶς ἡ ῥίζα, καὶ πωμαζομένη πρὸς τὸ
καθαρὸν μένειν τὸν ὀπόν· τῇ δὲ ὑστεραίᾳ δεῖ ἐ-
V.αὐτήν. πιόντας αἴρεσθαι ["τὸν ἐπισυλλεγέντα ὀ-
πόν.] χυλίζεται δὲ κοπεῖσα ἡ ῥίζα καὶ διὰ
κυρτίδος καὶ ὀργάνου ἐκθλιβεῖσα, καὶ ξηρανθεῖ- F
σα ἐν ἡλίῳ δι' ὀστρακίνου παχέος ἀγγείου. ἔ-
νιοι δὲ καὶ τὰ φύλλα συναποθλίβουσιν. ἀσθε-
νὴς δὲ ὁ τοιοῦτος. διακρίνεται δὲ τῷ *βρω-
ματωδέστερον εἶναι τὸν ἀπὸ τῆς ῥίζης, καὶ
μένειν ἔνικμον· ξηραίνεσθαι δὲ τὸν ἀπὸ
V.ὀρύττοντες τῶν φύλλων, καὶ τερηδονίζεσθαι. "ὀπίζον-
τα δὲ δεῖ μὴ κατ' ἀνέμου ἵστασθαι. μᾶλλον G
δὲ νηνεμίας οὔσης· ἐποιδεῖ γὰρ ἰσχυ-

A cauliculos rectos, molles, nigrosq; florẽ verò fert glasti, semen in folliculis viridib9 ceu ciceris triangulũ, scabrum, ex nigro subfuluescẽs, intus album, gustu acre. Huius grana decẽ aut quindecim si trita in aqua mulsa dẽtur, crassos humores vomitu purgabunt: sed qui hauserint, deambulare debent. Videndũ nihilo-
B minus vt ijs frequenter aqua mulsa potui detur: alioqui in strangulationis periculũ deducuntur, faucésque aduruntur. Herba autẽ ipsa trita per se, vel admista sandaracha ex oleo illita, phthiriasi prodest: itémq; prurituі & psoris: plurimã pituitam cõmanducata trahit, & in aceto decocta dẽtiũ doloribus ore colluto sub-
C uenit, gingiuarumq; fluxiones, quas Græci rheumatismos vocant, reprimit, & feruida oris vlcuscula cum melle sanat. Deniq; malagmatis etiam vrendi vi præditis immiscetur.

De Thapsia. Cap. CLVII.

THAPSIA ex eo nomẽ accepit, quòd in Thapso eiusdẽ nominis
D insula primùm inuenta fuerit. Tota verò natura ferulæ similis est, attamen graciliore caule, & folijs fœniculo proximis, vmbellis in singulorum surculorum cacumine anethi similibus: flore in ijs luteo: semine quadantenus lato, quale ferulæ, sed aliquantò minore: radice intus candida, foris nigra, magna, crasso
E vestita cortice, eadémq; acri, cuius liquor excipitur in hunc modũ. Effossa in ambitu scrobe inciditur radicis cortex: aut incauatur ipsa radix, ita tamẽ vt excauatio sensim à latiore orbe in acutũ desinat: mox cooperitur, quò purior liquor confluat: postero autem die congestum
F eũ tolli par est. Eliciendi quoq; succi ratio hæc est: Radix contunditur, ac succus per quallum instrumento ad id cõparato exprimitur, qui quidẽ fictili crasso inditus in sole cogitur siccaturq;. Sũt & qui folijs simul cũ radice tusis succũ exprimãt, sed inualidior is est. Hoc verò indicio discernitur q̃ è sola radice manauit, q̃
G viroso magis est odore, humidúsq; permanet: at è folijs extractus, exiccatur ac teredinũ iniuriam sentit. Porrò qui liquorẽ colligit, minimè obuersum vento stare oportet: ac potiùs tẽpestatẽ deligere à ventis silentẽ, quáve nulla aspiret aura. Alioqui propter

halitus acrimoniâ vehemẽter intumescit facies, nudasq́; corporis partes pustulæ inuadunt. Iccirco etiam non, nisi cerato quopiam astringẽte liquido priùs inunctis nudis partibus, eò accedendũ. Purgandi vim habent cortex radicis & succus, itemq́; liquor, si in aqua mulsa bibãtur: supernè enim æquè ac infernè bilẽ extrahũt. Radicis modus, quaterni oboli cum ternis seminis anethi drachmis: expressi verò succi, terni oboli: at liquoris, obolus vnus: copiosior dosis salutem in discrimẽ adducit. Conuenit autem huiusce-modi purgatio suspiriosis, & in diuturnis laterum doloribus, atque difficilibus excreationibus: ijs vero qui ægrè vomunt in cibarijs opsoniísve datur. Tã radix quàm liquor omniũ maximè quæ pares cum eis vires sortita sunt, metasyncritica vi pollet, siue quid ex alto euocare, siue summæ cutis meatus relaxando corporis habitũ mutari expedit. Quamobrẽ succus perunctione, aut radix recens affrictu, alopecias explet. Radix succúsve cum æquis thuris ac ceræ portionibus sugillata liuentiáque emẽdat: sed non plus binis horis dimittatur, ac locus deinde aqua maris calida foueatur. Tollit & maculas à solis ardore contractas illitus ex melle succus, ac lepras remouet: sed & tubercula rumpit, cum sulphure perunctus. In diuturnis quoque lateris, pulmonis, pedũ, articulorúmque vitijs vtiliter illinitur. Cæterùm valet & ad integendam colis glandem, si modò alia ex causa quàm circuncisione nudata fuerit. Tumorem enim excitat, qui & fotibus & pinguibus adhibitis emollitus præputij iacturã resarcit.

De Spartio. Cap. CLVIII.

SPARTIVM frutex est longas proferens virgas, sine folijs, firmas, fractu contumaces, quæ in alligãdis vitibus vinculi vsum præstãt: siliquas ceu phaseli, in quibus exilia semina, lenticulæ similia: florẽ leucoij, luteum. Huius semina & flores purgãt per superna vehemẽter, hellebori modo & citra periculũ, si quinis obolis ex aqua mulsa bibantur.

A ῥοῦς τὸ πρόσωπον, καὶ "φλυκταινοῦνται τὰ γυμνὰ μέρη διὰ τὴν δριμύτητα τῆς ἀποφορᾶς· δεῖ οὖν κηρωταῖς στυφούσαις ὑγραῖς προχρίειν τὰ γυμνὰ τῶν μερῶν, καὶ οὕτω προσέρχεσθαι. Δύναμιν δὲ ἔχει καθαρτικὴν ὅ,τε φλοιὸς τῆς ῥίζης καὶ ὁ χυλὸς, καὶ ὁ ὀπὸς, σὺν μελικράτῳ πινόμενος· ἄνω γὰρ καὶ κάτω χολὴν B καθαίρουσι. δίδοται δὲ τῆς μὲν ῥίζης τετρώβολον ["μετὰ ἀνήθου σπέρματος < γ.] τοῦ δὲ χυλίσματος, τριώβολον· τοῦ δὲ ὀποῦ, "ὀβολός· πλεῖον γὰρ δοθὲν, κινδυνῶδες. ἁρμόζει δὲ ἡ δι' αὐτοῦ κάθαρσις πάθεσιν ἀσθματικοῖς, πλευρῶν ἀλγήμασι C χρονίοις, καὶ ἀναγωγαῖς· τοῖς δὲ δυσεμέσιν ἐν σιτίοις ἢ *ἑψήματι δίδοται. κέκτηται δὲ καὶ μετασυγκριτικὴν δύναμιν ὅ,τε ὀπὸς καὶ ἡ ῥίζα πάντων μάλιστα τῶν ἰσοδυναμούντων, ὅπου τι δεῖ ἐκ βάθους ἑλκύσαι, ἢ μεταποροποιῆσαι. ὅθεν ἀλωπεκίας καταχριόμενος ὁ χυλὸς, ἢ ἡ D ῥίζα χλωρὰ προστριβομένη, "δασύνει. ὑπώπιά τε αἴρει καὶ πελιώματα "λεία ἡ ῥίζα ἢ ὁ χυλὸς σὺν λιβανωτῷ καὶ κηρῷ ἴσοις· δεῖ δὲ μὴ πλέον δυοῖν ὡρῶν ἐᾶν· μετὰ δὲ ταῦτα πυριᾶν θερμῇ θαλάττῃ· αἴρει δὲ καὶ ἔφηλιν σὺν μέλιτι καταχρισθεὶς, καὶ λέπρας ἀφίστησι· φύ- E ματά τε ῥήττει μετὰ θείου καταχριόμενος ὁ χυλός· χρησίμως δὲ καταχρίεται καὶ ἐπὶ τῶν χρονίας ἐχόντων διαθέσεις περὶ πλευρὸν ἢ πνεύμονα, ἢ πόδας ἢ ἄρθρα· χρησιμεύει δὲ καὶ πρὸς ἐπαγώγια ἐπὶ τῶν μὴ ἐκ περιτομῆς λειποδέρμων, οἴδημα ἐγείρων, ὅπερ καταντλούμενον καὶ τοῖς λι- F παίνουσι μαλαττόμενον, τὸ ἐλλιπὲς τῆς πόσθης ἐκπληροῖ.

Περὶ Σπαρτίου. Κεφ. ρνη.

ΣΠΑΡΤΙΟΝ θάμνος ἐστὶ φέρων ῥάβδους "μακρὰς, ["ἀφύλλους, στερεὰς,] δυσθραύστους, αἷς τὰς ἀμπέλους δεσμεύουσι· φέρει δὲ λοβοὺς ὥσπερ "*φασίλοις, G ἐν οἷς σπερμάτια φακοειδῆ· ἄνθος μήλινον, ὥσπερ λευκοΐου. Τούτου ὁ καρπὸς καὶ τὰ ἄνθη ποθέντα σὺν μελικράτῳ ὁλκὴ ὀβολῶν ε. καθαίρει ἄνω μετ' ἐντάσεως ὥσπερ ὁ ἐλλέβορος ἀκινδύνως·

Hunc locum sic legit in altero Goupylus, φλυκταινοῦταί τε γυμνὰ μέρη τοῦ γυμνοῦ σώματος, quo modo Hermol. legisse videtur.

V. caret.

V. < ᾱ.

Λ. ἁρμόζει καὶ δασύνει.

V. λεῖα ὁ χυλὸς

Marc. legit μικρὰς

V. non habet.

V. addit ἐν φασήλοις

ὁ δὲ καρπὸς κινεῖ τὴν κάτω κάθαρσιν· καὶ αὐτῶν δὲ τῶν ῥάβδων ἐν ὕδατι βραχεισῶν, εἶτα κοπεισῶν καὶ χυλισθεισῶν, ἰσχιαδικῶν καὶ συναγχικῶν ἐστὶ βοήθημα, ὅσον κύαθος εἷς πινόμενος νήστεσιν. ἔνιοι δὲ ἐναποβρέξαντες ἅλμῃ ἢ θαλάττῃ, ἐγκλύζουσι τοὺς ἰσχιαδικούς· ἄγει δὲ αἱματώδη καὶ ξυσματώδη.

V. κάτω.

Περὶ Σιλύβου. Κεφ. ρνθ'.

ΣΙΛΥΒΟΝ ἄκανθά ἐστι πλατεῖα, φύλλα ἔχουσα χαμαιλέοντι ὅμοια τῷ λευκῷ. ἥ τις ἁπαλόφυης ἐσθίεται ἑφθὴ σὺν ἐλαίῳ καὶ ἁλσί. τῆς δὲ ῥίζης ὁ ὀπὸς ὅσον ὁλκὴ ποθεὶς σὺν μελικράτῳ, ἐμέτους κινεῖ.

Περὶ Βαλάνου μυρεψικῆς. Κεφ. ρξ'.

ΒΑΛΑΝΟΣ μυρεψικὴ καρπός ἐστι δένδρου μυρίκῃ ἐοικότος, ὅμοιος τῷ λεγομένῳ Ποντικῷ καρύῳ, οὗ τὸ ἔνδον θλιβόμενον, ὥσπερ τὰ πικρὰ ἀμύγδαλα, ἐξίησιν ὑγρὸν, ᾧ εἰς τὰ πολυτελῆ μύρα ἀντ' ἐλαίου χρῶνται. γεννᾶται δὲ ἐν Αἰθιοπίᾳ καὶ Αἰγύπτῳ καὶ Ἀραβίᾳ, καὶ ἐν τῇ κατὰ Ἰουδαίαν Πέτρᾳ. διαφέρει δὲ αὐτῆς ἡ νέα καὶ πλήρης, λευκή τε καὶ εὐλέπιστος. ἥ τις μετ' ὀξυκράτου ποθεῖσα λεία ὅσον < ὁλκὴ, σπλῆνα τήκει. καὶ καταπλάττεται δὲ ἐπ' αὐτοῦ μετὰ αἰρίνου ἀλεύρου, καὶ μετὰ μελικράτου καὶ ἐπὶ ποδαγρικῶν· σὺν ὄξει δὲ ἑψηθεῖσα, ἀποσμήχει ψώραν, λέπραν· σὺν νίτρῳ δὲ, ἀλφοὺς, οὐλὰς μελαίνας· σὺν οὔρῳ δὲ, αἴρει φακοὺς, ἰόνθους, ἐφήλεις, ἐξανθήματα ἐν προσώποις· ἐμέτους δὲ κινεῖ καὶ κοιλίαν λύει μετὰ ὑδρομέλιτος· κακοστόμαχος δέ ἐστιν ἱκανῶς. καὶ τὸ ἐξ αὐτῆς ἔλαιον ποθὲν, τὴν κοιλίαν ἐπάγει. στυπτικώτερος δέ ἐστιν ὁ φλοιὸς αὐτῆς· τὸ δὲ ἐκκοπείσης καὶ ἐκθλιβείσης αὐτῆς ἐκπίεσμα, μίγνυται σμήγμασι τοῖς πρὸς τραχύτητας καὶ κνησμοὺς εὐθετοῦσιν.

Ποτὲ ὑπάγει

Περὶ Ναρκίσσου. Κεφ. ρξα'.

ΝΑΡΚΙΣΣΟΣ, ἔνιοι καὶ τοῦτο ὥσπερ τὸ κρίνον λείριον ἐκάλεσαν, τὰ μὲν φύλλα πράσῳ ἔοικε, λεπτὰ δὲ καὶ μικρότερα κατὰ πολὺ, καὶ στενώτερα· καυλὸν κενὸν, ἄφυλλον, μείζω σπιθαμῆς· ἐφ' οὗ ἄνθος λευκὸν, ἔσωθεν δὲ κροκῶδες, ἐπ' ἐνίων δὲ πορφυροειδές· ῥίζα δὲ λευκὴ ἔνδοθεν, στρογγύλη, βολ-

V. ἔοικε. μικρότερα δὲ καὶ στενότερα

V. λευκόν. ἐν μέσῳ δὲ κοῖλον ἔχον κροκοειδές.

A Semen verò deiectionē quoq; mouet. Quin & ramuli in aqua macerati, mox tusi succum dant ischiadicis & angina laborantibus vtilem, si cyathi vnius modū ieiuni biberint. Quidam eosdem illos ramulos muria aut aqua marina macerare malunt, extractúmque succum clystere infundunt ischiadicis. Extrahit

B verò cruenta, quæque ramenta strigmentáve repræsentant.

De Silybo. Cap. CLIX.

SILYBVM spina est lata, folijs chamæleonti albo similis: quæ adhuc nouella, cum oleo & sale cocta, estur. Stillans è radice liquor drachmæ pondere potus ex aqua

C mulsa, vomitiones ciet.

De Glande vnguentaria. C.CLX.

GLANS vnguentaria fructus est arboris myricæ similis, magnitudine auellanæ nucis: cuius nucleus amygdalarū amararum more tusus pressúsq; liquorē reddit, quo in pretiosa vnguēta pro oleo vtuntur. Nascitur in Æthiopia, Ægypto, Arabia

D & Petra oppido secus Iudæam. Præfertur recens, plena, candida, quæq; facilè cortice spoliatur. Ea trita & ex posca drachmæ pōdere pota, lienem absumit. Quin & eidē visceri cum lolij farina, itemq; podagricis cum aqua mulsa imponitur. Cum aceto cocta, psoram & leprā exterit: cum nitro, vitiligines & cicatrices

E nigras emendat: & cum lotio lentigines & varos, maculas à Solis ardore contractas & papulas in facie tollit. Vomitiones autē mouet aluumq; soluit cum hydromelite: sed valdè stomacho aduersatur. Oleum quod ea exprimitur, aluū potu subducit: at cortex eius magis astringit. Cæterū quod ex ea tusa expressaq;

F reliquū est quasi retrimentū seu magma, smegmatis immiscetur, quę ad scabritias & prurigines accommodátur.

De Narcisso. Cap. CLXI.

NARCISSVM sunt qui, haud secus ac liliū, liriū appellarint. Folijs quidem porrum refert, at tenuia ea sunt, minoráq; multò & an-

G gustiora: caulis inanis ac sine folijs supra dodrantem attollitur: flos in ipsius cacumine albus, intus croceus, & in quibusdam purpureus: radix intus candida, rotunda, bul-

bosa: semen velut in membrana seu pellicula, nigrum & oblongum. Probatissimus nascitur in montosis, odore suaui: reliqui porrum imitantur, & herbaceum quendam odorem resipiunt. Radix cocta seu edatur, seu etiam bibatur, vomitoria est: ambustis igni prodest cum melle trita: præcisos neruos imposita glutinat: luxatis malleolis diuturnísque articulorũ doloribus trita ex melle illitáque subuenit. Vitia cutis à sole contracta, itémque vitiliginem cum vrticæ semine & aceto emaculat: cum eruo autem ac melle, vlcerum sordes expurgat, & abscessus rũpit ęgrè maturescentes: deniq; infixa corpori extrahit, imposita cum lolij farina & melle.

De Hippophaë. Cap. CLXII.

HIPPOPHAES, quo vestes à fullonibus interpolãtur, in maritimis sabulosísque nascitur. Est autem frutex è cremiorum genere, densus & surculos suos quoquouersus expandens, foliáque habens longa, oleaginis proxima: sed angustiora molliorá que, inter quæ candicantes spinæ emicant, siccæ, angulosæ, distantes inter se: flores hederę corymbis similes, ac veluti racematim sibi inuicem cohærentes, minores tamen ac molles, candidos simul & ex parte puniceo colore rubentes: radicem crassam, mollem, lactei succi plenam, gustu amaram. Ex hac perinde ac è thapsia liquor excipitur, qui & per se, & cum erui farina subactus siccatur, & ad vsum reconditur. Sincerus is biliosa, aquosa pituitosáque detrahit, oboli pondere: at erui farina exceptus, quaternis obolis ex aqua mulsa. Sed & frutex cum radicibus siccatus tunditur, & cum aquæ mulsæ dimidia hemina tritus exhibetur. Cæterùm è radicibus ac simul etiam herba ipsa succus itidem haud secus ac è thapsia exprimitur, cuius in purgationibus modus est, drachma vna.

De Hippophæsto. Cap. CLXIII.

HIPPOPHÆSTON, quod aliqui etiã hippophaes appellãt, nascitur ijsdẽ locis, quib⁹ & hippophaës:

A βολβώδης· καρπὸς ὡς ἐν ὑμένι, μέλας, "προμήκης· φύεται ὁ κάλλιστος ἐν ὀρεινοῖς τόποις, εὐώδης· ὁ δὲ "λοιπὸς πρασίζει, καὶ βοτανώδη τὴν ἀποφορὰν ἔχει. Τούτου ἡ ῥίζα βρωθεῖσα ἑφθὴ καὶ ποθεῖσα, ἐμέτους κινεῖ· ἁρμόζει δὲ καὶ πυρικαύστοις σὺν μέλιτι λεία· καὶ τὰς περὶ νεῦρα διακοπὰς B παρακολλᾷ καταπλασσομένη· στρέμματά τε σφυρῶν καὶ τὰ περὶ ἄρθρα χρόνια ἀλγήματα λεία σὺν μέλιτι καταπλασθεῖσα ὀνίνησι· καθαίρει καὶ ἔφηλιν καὶ ἀλφὸν σὺν κνίδης σπέρματι καὶ ὄξει· σὺν ὀρόβῳ δὲ καὶ μέλιτι, τὰς ἀκαθαρσίας τῶν ἑλκῶν ἀποκαθαίρει· καὶ τὰ δυσέκπεπτα τῶν C ἀποστημάτων ῥήσσει· "ἄγει καὶ σκόλοπας, σὺν αἰρίνῳ ἀλεύρῳ καὶ μέλιτι" καταπλασσομένη.

V. caret.
V. λευκός Orib. addit, ἐν πεδίοις καὶ ἀμμώδεσι
V. καὶ ἀνέπτεα σκόλοπας
Add. Lacuna ex v. cod. καὶ ῥοδίνῳ ἐλαίῳ.

Περὶ Ἱπποφαοῦς. Κεφ. ρξβ΄.

ΙΠΠΟΦΑΕΣ, ᾧ γνάφουσι τὰ ἱμάτια, φύεται μὲν ἐν παραθαλαττίοις καὶ ἀμμώδεσι τόποις. θάμνος δέ ἐστι φρυγανώδης, D πυκνὸς, "ἀμφιλαφής, φύλλα ἔχων μακρὰ πρὸς τὰ τῆς ἐλαίας, στενώτερα δὲ καὶ "μαλακώτερα· καὶ μεταξὺ ἀκάνθας ξηρὰς, ὑπολεύκους, γωνιοειδεῖς, ἀπ' ἀλλήλων διεστώσας· ἄνθη κορύμβοις ἐοικότα κισσοῦ, ὡς βοτρύδια προσκείμενα ἀλλήλοις, πλὴν μικρότερα καὶ μαλακὰ, καὶ μετὰ τοῦ λευκοῦ E φοινίσσοντα ἐκ μέρους· ῥίζα παχεῖα καὶ μαλακὴ, ὀποῦ μεστὴ, γευσαμένῳ πικρὰ, ὀπιζομένη ὥσπερ θαψία. Ἀποτίθεται δὲ καθ' ἑαυτὸν ὁ ὀπὸς, καὶ σὺν ὀροβίνῳ ἀλεύρῳ ἀναλαμβανόμενος καὶ ξηραινόμενος· καθαίρει δὲ χολώδη, ὑδατώδη καὶ φλεγματώδη κάτω, ὅσον ὀβολὸς ἀκέραιος. τοῦ δὲ μετὰ τοῦ ὀροβίνου, τετρώβολον σὺν μελικράτῳ. F καὶ ὁ θάμνος δὲ σὺν ταῖς ῥίζαις ξηραινόμενος κόπτεται, καὶ δίδοται λεῖος μετὰ μελικράτου κοτύλης μιᾶς ἡμισείας· γίνεται δὲ καὶ χύλισμα τῆς ῥίζης καὶ τῆς πόας, ὥσπερ ἐπὶ τῆς θαψίας· δίδοται δὲ τούτου < α΄ εἰς τὰς καθάρσεις.

Lacuna ex vet. cod. interserit, μικρὸς,
Sic legit Lacuna ex vet. cod. At vulg. exempl. λεπτότερα

G
Περὶ Ἱπποφαίστου. Κεφ. ρξγ΄.

ΙΠΠΟΦΑΙΣΤΟΝ, οἱ δὲ, καὶ τοῦτο ἱπποφαὲς καλοῦσι, φύεται ἐν τοῖς αὐτοῖς τόποις, ἐν οἷς καὶ τὸ ἱπποφαές,

καὶ αὐτὸ γναφικῆς ἀκάνθης εἶδος ὑπάρχον· ἔστι δὲ χαμαιπετές, ἔχον μόνον φυλλάρια μικρά, ἀκανθώδη, καὶ κεφάλια χαῦνα· οὔτε δὲ καυλὸν, οὔτε ἄνθος "φέρει· ῥίζαν δὲ παχεῖαν καὶ μαλακήν. Ταύτης τὰ φύλλα καὶ τὴν ῥίζαν καὶ τὴν κεφαλὴν χυλίσας, ξήραινε, καὶ δίδου ὁλκὴν τριωβόλου μετὰ μελικράτου ᾧ βούλει· ἡ γὰρ διὰ τούτου κάθαρσις ὕδωρ καὶ φλέγμα ἄγει· ἰδίως δὲ ὀρθοπνοίαις ἁρμόζει καὶ ἐπιληψίαις καὶ τοῖς περὶ νεῦρα πάθεσιν ἡ διὰ τούτου κάθαρσις.

Lacuna addit ex vet. cod. ὄντε καρπὸν

Περὶ Κίκεως. Κεφ. ρξδ΄.

Κίκι ἢ κρότων, οἱ δὲ, σήσαμον ἄγριον, οἱ δὲ, σέσελι Κύπριον, οἱ δὲ, κρότωνα. ὠνόμασται κρότων, διὰ τὴν πρὸς τὸ ζῶον ἐμφέρειαν τοῦ σπέρματος· δένδρον δέ ἐστι συκῆς μικρᾶς μέγεθος ἔχον· φύλλα δὲ ὅμοια πλατάνῳ, μείζονα δὲ καὶ λειότερα καὶ μελάντερα. τὰ δὲ στελέχη καὶ "τὰς κράδας κοῖλα καλάμου τρόπον· ἔχει καρπὸν δὲ ἐν βότρυσι τραχέσι, λεπισθέντα ὅμοιον κρότωνι τῷ ζώῳ. ἐξ οὗ καὶ ἀποθλίβεται τὸ λεγόμενον κίκινον ἔλαιον ἄβρωτον μὲν, ἄλλως δὲ χρήσιμον εἰς λύχνους καὶ ἐμπλάστρους· καθαρθέντες δὲ ὅσον λ΄. κόκκοι τὸν ἀριθμὸν, καὶ ποθέντες λεῖοι, ἄγουσι κατὰ κοιλίαν φλέγμα καὶ χολὴν καὶ ὕδωρ· κινοῦσι δὲ καὶ ἔμετον. ἔστι δὲ λίαν ἀηδὴς καὶ ἐργώδης ἡ τοιαύτη κάθαρσις, ἀνατρέπουσα στόμαχον ἰσχυρῶς. *κοπεῖσα δὲ καὶ καταπλασθεῖσα, ἴονθους καὶ ἐφήλεις καθαίρει. τὰ δὲ φύλλα τριβέντα μετὰ παιπάλης ἀλφίτου, ὀφθαλμῶν οἰδήματα καὶ φλεγμονὰς παύει, καὶ σπαργῶντας μαστοὺς, ἐρυσιπέλατά τε σβέννυσι, καθ' ἑαυτὰ καὶ μεθ' "ὄξους καταπλασσόμενα.

V. καὶ τοὺς κλάδους κοιλ.

Al. ὀξυκράτου

Περὶ Τιθυμάλων. Κεφ. ρξέ.

Τιθυμάλων εἴδη ζ΄. ὧν ὁ μὲν ἄρρην χαρακίας καλεῖται, ὑπὸ δέ τινων κομήτης, ἢ ἀμυγδαλοειδὴς ἢ κώβιος ὀνομάζεται· ὁ δέ τις θῆλυς ἢ μυρσίτης, ὃν καὶ καρυίτην ἢ μυρσινίτην καλοῦσιν. ὁ δὲ παράλιος, ὃν ἔνιοι τιθυμαλίδα ἐκάλεσαν· ὁ δέ τις ἡλιοσκόπιος. ὁ δὲ κυπαρισσίας· ὁ δὲ δενδρώδης· ὁ δὲ πλατύφυλλος. Τοῦ δὲ χαρακίου καλουμένου, καυλοὶ μὲν, ὑπὲρ πῆχυν, ἐνερευθεῖς, ὀποῦ δριμέος καὶ λευκοῦ

A estque spinæ fulloniæ genus. Humi verò sternitur, sine caule ac flore: minutis tantũ foliolis, iisq; spinosis, & capitulis "inanib⁹: radice crassa & molli. Succ⁹ foliis, radice & capitulo exprimitur: q quidẽ exiccatur, atq; datus cui volueris obolis tribus in aqua mulsa, aquam pituitámq; detrahit: priuatim verò orthopnœæ, B comitialibus, neruorúmque vitijs, conuenit huiuscemodi purgatio.

De Ricino. Cap. CLXIIII.

Crotona, hoc est, ricinũ seu cici, aliqui sesamum syluestre, alij seseli Cyprium appellant. Ricini verò nomen accepit à similitudine, quę est illius semini cum ricino ani- C mali. Arbuscula est paruæ ficus altitudine, folijs platani, at maioribus, læuiorib⁹ ac nigrioribus: ramis caudicibúsque cauis in harũdinis modũ, semine in vuis asperis, quod decorticatum ricinum animal repræsentat. Ex eo oleum nomine cicinum exprimitur, cibis quidem ineptum ac fœdum: sed aliâs lucernis D & emplastris vtile. Grana numero triginta purgata tritáque, potu pituitam bilem aquásque per aluum extrahũt, ac vomitiones etiã cient. Veruntamen admodum ingrata laboriosáque est eiusmodi purgatio: siquidem valenter stomachum subuertit. Tusa verò & imposita eadẽ varos & vitia cutis à sole contracta E depurgant. At folia cum polentæ polline trita, oculorũ œdemata inflammationésque leniunt. Eadem seu per se, seu etiam ex aceto illita, lactis vbertate turgentes mammas cohibent, & erysipelata restinguũt.

De Tithymalis, seu lactarijs herbis. Cap. CLXV.

F Tithymalorum genera septem: quorum masculus characias, quasi vallaris, ab aliquibus comatus, amygdaloides aut gobius appellatur: alter, qui fœmina existimatur, myrtites, quem & caryitem aut myrsinitem vocant: tertiús paralius, quem nonnulli tithymalidem appellarunt: quartus helio- G scopius: quintus cyparissias: sextus dendroides, quasi arborescens: septimus denique platyphyllos, quasi latifolius dicitur. Porrò Chara-

ciæ caules supra cubiti altitudinem attolluntur, rubri, acri lacteóque

succo referti: folia sunt circa ramulos oleaginis similia, sed longiora & angustiora: radix crassa lignosáque: in cauliũ cacuminibus coma iunci similium virgultorum, sub quibus caua quædã peluibus aut alueolis similia, ac in ijs semen. Nascitur in asperis & mõtosis. Succus lacteus per aluum pituitam bilémq; trahit, obolis binis in posca sumptis: at cũ aqua mulsa, vomitiones etiam mouet. Circa vindemiã succus is congestis ramulis, mox dissectis, & in vas inclinatis, excipitur. Aliqui adiecta erui farina pastillos ex eo fingunt, qui erui magnitudinem impleant. Alij in ficos quę exiccantur, ternas quaternásve guttas instillãt, vt cum ijs inarescant, eiusmodíque ficos ad vsum recondũt. Sed & per se tritus in pila cogitur in pastillos, atque reponitur. Porrò qui succum colligit, minimè obuersum vento stare, aut oculis manus admouere oportet: quinimò antequam operi sese accingat, corpus, præsertímque faciem, collum scrotúmq; adipe aut oleo cum vino perungere. Quoniã verò fauces idem exasperat, catapotia quę ex eo concinnantur, cera aut decocto melle oblini, atque ita dari par est. Caricas verò binas ternásve soluẽdæ alui gratia sumpsisse satis est. Recẽs idem succus ex oleo illitos in sole capillos detrahit, renascẽtésque flauos & exiles efficit, tandémque omnes abolet. Dẽtium cauis inditus, eorum dolores leuat: sed cera dentes oblinendi, ne fortè præterlapsus is, fauces linguámve malè afficiat. Tollit & illitu myrmecias, pensiles verrucas & quæ thymi florem repræsentant, itémque lichenas. Valet idem aduersus pterygia, carbunculos, phagedænas, gangrænas atque fistulas. Legitur semẽ autumno, & siccatum sole leuiter tunditur, tandémque ab aceribus repurgatum loco mundo reponitur. Similiter & folia siccata reponuntur: quæ haud secus ac semen lactei succi effectum prębẽt, dimidio acetabulo pota. Sunt qui ipsa inueterant, admisto etiam cũ la-

A μεστοί· φύλλα δὲ περὶ τὰς ῥάβδους ὅμοια ἐλαίᾳ, μακρότερα δὲ καὶ στενότερα· ῥίζα ἁδρὰ καὶ ξυλώδης· ἐπ᾽ ἄκρων δὲ τῶν καυλῶν κόμη σχοινοειδῶν ῥαβδίων, καὶ ὑπ᾽ αὐτῶν ὑπόκοιλα ὅμοια πυέλοις, ἐν οἷς ὁ καρπός· φύεται ἐν τραχέσι καὶ ὀρεινοῖς τόποις. Δύναμιν δὲ ἔχει B ὁ ὀπὸς καθαρτικὴν τῆς κάτω κοιλίας ἄγων φλέγμα καὶ χολὴν ὀβολῶν β᾽ πλῆθος λαμβανόμενος μετ᾽ ὀξυκράτου· σὺν μελικράτῳ δὲ, καὶ ἔμετον κινεῖ. ὀπίζεται δὲ περὶ τὸν τρυγητὸν, συναχθεισῶν τῶν ῥάβδων καὶ ἀποτμηθεισῶν· *ἐγκεκλεῖσθαι δὲ αὐτὰς δεῖ εἰς ἀγγεῖον. ἔνιοι C δὲ ὀρόβινον ἄλευρον μιγνύντες, συναναπλάσσουσιν ὀροβιαῖα μεγέθη. τινὲς δὲ εἰς τὰ ξηραινόμενα σῦκα ἀποστάζουσι σταλαγμοὺς γ᾽ ἢ δ᾽. καὶ ξηραίνοντες ἀποτίθενται. καθ᾽ ἑαυτὸν δὲ τριβόμενος ἐν θυίᾳ ἀναπλάσσεται καὶ ἀποτίθεται. ἐν δὲ τῷ ὀπίζειν οὐ δεῖ κατὰ ἄνεμον ἵστα- D σθαι, οὐδὲ τὰς χεῖρας ἄγειν τοῖς ὀφθαλμοῖς· ἀλλὰ καὶ πρὸ τοῦ ὀπίζειν, τὸ σῶμα δεῖ χρίειν στέατι ἢ ἐλαίῳ μετ᾽ οἴνου, καὶ μάλιστα πρόσωπον καὶ τράχηλον καὶ ὄρχεον. *τραχύνει δὲ καὶ τὴν φάρυγγα· ὅθεν δεῖ καταπότια περιπλάττειν κηρῷ ἢ μέλιτι ἑφθῷ, καὶ οὕτως διδόναι· ἰσχάδες E μέντοι δύο ἢ τρεῖς λαμβανόμεναι, αὐτάρκεις εἰσὶ πρὸς κάθαρσιν. ψιλοῖ δὲ καὶ τρίχας ὀπὸς πρόσφατος ἐπιχρισθεὶς μετ᾽ ἐλαίου ἐν ἡλίῳ· καὶ τὰς ἐπιγινομένας δὲ ξανθὰς καὶ λεπτὰς ποιεῖ· καὶ τέλος ἐκφθείρει πάσας. ἐντίθεται δὲ καὶ τοῖς βρώμασι τῶν ὀδόντων, κουφίζων τὰ F ἀλγήματα· κηρῷ δὲ δεῖ τοὺς ὀδόντας ἐμπιπλάττειν, ἵνα μὴ περιρρυεὶς κακώσῃ τὴν φάρυγγα ἢ τὴν γλῶτταν. αἴρει δὲ καὶ μυρμηκίας καὶ ἀκροχορδόνας καὶ θύμους καὶ λειχῆνας ἐπιχριόμενος. ἁρμόζει καὶ πρὸς πτερύγια καὶ ἄνθρακας, φαγεδαίνας, γαγγραίνας, σύριγγας. καὶ ὁ καρπὸς ἐν φθι- G νοπώρῳ συλλεγεὶς, καὶ ξηρανθεὶς ἐν ἡλίῳ, κοπεὶς τε κούφως καὶ ἀποσεισθεὶς, καθαρῶς ἀποτίθεται. καὶ τὰ φύλλα ὁμοίως ξηρά. ποιεῖ δὲ καὶ ὁ καρπὸς καὶ τὰ φύλλα τὰ αὐτὰ τῷ ὀπῷ, πλῆθος ἡμίσεος ὀξυβάφου ποτιζόμενα. ἔνιοι δὲ καὶ ταριχεύουσιν αὐτὰ, μιγνύντες τῷ διὰ τοῦ γά-

Add. Lacuna & v. cod. ἔνιοι δὲ τέσσαρες ἢ πέντε

λάχανος λεπιδίῳ, καὶ τυρῷ κοπτῷ. καὶ ἡ ῥίζα δὲ ἐπιπασθεῖσα < α. σὺν ὑδρομέλιτι καὶ ποθεῖσα, ἄγει κατὰ κοιλίαν· ἑψηθεῖσα δὲ σὺν ὄξει καὶ διακλυζομένη, ὀδονταλγίας "βοηθεῖ. A

Add. Lacuna ex v. cod. κεφαλαλγίας τε.

Περὶ τοῦ θήλεως.

Ὁ δὲ θῆλυς, ὃν ἔνιοι μυρσινίτην ἢ καρυίτην ἐκάλεσαν, προσεμφερὴς B τῷ δαφνοειδεῖ "τὴν φύσιν· καὶ τὰ φύλλα ὅμοια ἔχει μυρσίνῃ, μείζονα δὲ καὶ στερεά, ἐπ' ἄκρου ὀξέα καὶ ἀκανθώδη· κλήματα δὲ ἀπὸ τῆς ῥίζης σπιθαμιαῖα ἀφίησι· [illegible] δὲ καρπὸν φέρει παρ' ἐνιαυτόν, "καρύῳ ὅμοιον, ἡσυχῇ δάκνοντα τὴν γλῶσσαν· ἐν τραχέσι δὲ χωρίοις καὶ οὗτος φύεται. C Δύναμιν δὲ ἔχει ὁ ὀπὸς καὶ ἡ ῥίζα καὶ ὁ καρπὸς καὶ τὰ φύλλα ὁμοίαν τῷ περὶ αὐτοῦ"· "ἐμετικώτερος μέντοι ἐκεῖνος τούτου ἐστί.

Marc. legit, τῷ δαφνοειδεῖ τῇ φύσει καὶ τῷ εἴδει λευκός.

Lac. legit in vet. cod. καρίῳ. al. κρίτῳ

Add. Lacuna ex v. cod. καὶ ἀπὸ θέσιν. Sic & Orib.

Orib. ἐνεργητικώτερος.

Περὶ τοῦ παραλίου.

Ὁ δὲ παράλιος λεγόμενος τιθύμαλος, ὃν ἔνιοι τιθυμαλίδα ἢ μήκωνα ἐκάλεσαν· D φύεται ἐν παραθαλασσίοις τόποις. κλῶνας δὲ ἔχει σπιθαμιαίους, "ὀρθίους, ὑπερυθρεῖς, ε ἢ ς. ἀπὸ τῆς ῥίζης, περὶ οὓς τὰ φύλλα στοιχηδὸν μικρά, ὑπόστενα, παραμήκη, "ἐοικότα λίνῳ· κεφαλὴν δὲ ἐπ' ἄκρου περιφερῆ", ἐν ᾗ ὁ καρπὸς ὡς ὄροβος, ποικίλος, ἄνθη λευκά. ὅλος δὲ ὁ E θάμνος καὶ ἡ ῥίζα, ὀποῦ λευκοῦ" μεστή. καὶ τούτου χρῆσις καὶ ἀπόθεσις, ὁμοία ἐστὶ τοῖς προειρημένοις.

Sic v.c. Lacuna etiã legit ὀρθούς. Ita & Serapio, itémque Apul.

V. λοιπότερα

V. add. πυκνήν. Sic etiã legũt Lacuna & Orib.

Orib. add. πολλοῦ

Περὶ τοῦ ἡλιοσκοπίου.

Ὁ δὲ ἡλιοσκόπιος λεγόμενος, ἀνδράχνῃ ὅμοια φύλλα ἔχει, λεπτότερα δὲ καὶ περιφερέστερα· κλῶνας δὲ ἀφίησιν ἀπὸ τῆς F ῥίζης δ' ἢ ε. σπιθαμιαίους, λεπτοὺς καὶ ἐρυθρεῖς, ὀποῦ λευκοῦ μεστοὺς πολλοῦ· κεφαλὴ δὲ ἀνηθοειδής· καὶ ὁ καρπὸς δὲ ὥσπερ ἐν * "κεφαλίοις. συμπεριφέρεται δὲ τούτου ἡ κόμη τῇ τοῦ ἡλίου κλίσει. ὅθεν καὶ ὠνόμασται ἡλιοσκόπιος. ἐν ἐρειπίοις δὲ μάλιστα καὶ περὶ τὰς πόλεις φύεται. G συλλέγεται δὲ ὁ ὀπὸς καὶ ὁ καρπός, ὥσπερ καὶ τῶν ἄλλων· δύναμιν ἔχων τὴν αὐτὴν τοῖς προτέροις, ἀλλ' οὐχ οὕτως ἐπιτεταμένην.

V. φύλλοις.

ɕte lepidio, caſſeóque contuſo. Sed & radix drachmæ pondere hydromeliti inſperſa potáque, per aluum purgat. Decocta eadem cum aceto, dentium doloribus auxiliatur, ſiquidem ea colluantur.

De Tithymalo fœmina.

Fœmina, quam myrſiniten aut caryiten vocarunt, ſimilis ſuapte natura daphnoidi: foliis myrti, ſed maioribus ac firmis, in ſummitate acutis, atque etiam aculeatis. Sarmenta mittit ab radice dodrantalia, fructúmque profert alternis annis nuci ſimilem, qui quidem leniter linguam mordet. Naſcitur & hic in aſperis. Succus lacteus, radix, ſemen & folia conſimilem antedicto ſortiuntur facultatem. Sed ille ad citandas vomitiones hoc ipſo efficacior.

De Paralio.

Tertij generis tithymalus Paralios vocatur, quem aliqui tithymalida aut mecona appellauere. Naſcitur in maritimis, ramis palmum altis, erectis, ſubrubentibus, quinis ſeniſve à radice exeuntibus: circa quos folia ſerie quadam digeſta, eáque parua, quadantenus anguſta, oblonga, & lini foliis ſimilia: capite in cacumine orbiculato, in quo ſemen erui ſimile, varium, flores albi. Frutex totus cum radice lacteo ſucco turget. Idem huius qui antedictorum vſus, ſimilitérque reponitur.

De Helioſcopio.

Qui Helioſcopius dicitur, folijs eſt portulacæ, attamen tenuioribus rotundioribúſque, ramulis ab radice quaternis aut quinis, dodrantali altitudine, tenuibus ac rubentibus, lactei ſucci copioſi plenis, capite anethi: ſemine velut inter folia locato. Comam cum ſole circumagit, ideóque Helioſcopij nomen accepit. Cæterùm in ruderibus potiſſimùm & circa oppida naſcitur. Colligitur ſemen ſuccúſque, vt & aliorum: nam & eædem quæ ſuperioribus vires, non tamen vſqueadeo validæ.

De Cyparissia.

Cyparissias caulem profert dodrantalem, aut etiam altiorem, subrubrum: ex quo folia pini similitudine pullulant, molliora tamen tenuioraq́; atque in totum nuper nascentem pinum æmulatur, vnde & cognomen traxit. Candido & hic succo refertus est, eíque vis eadem, quæ superioribus.

De nascente in petris tithymalo, Dendroide nominato.

Qui verò in petris nascitur, Dendroides, quasi arborescens, cognominatus, foliosus est in cacumine, densámq; spargit comam, succo lacteo prægnans, subrubẽtibus ramis, folijs circum ipsa myrti tenuioris, semine characiæ. Eiusdem est effectus, cuius & antedicti, similíq; modo reconditur.

De Platyphyllo, seu latifolio.

Platyphyllos verbasco similis est. Radix succus & folia aquas per inferna trahunt. Pisces necat tusus aquáq; dilutus: id quod & antè memorata tithymalorum genera præstant.

De Pityusa. Cap. CLXVI.

PITYVSA, quam alij clema, alij crambion, alij paralion, alij denique canopicon vocant, à cyparissia tithymalo specie differre existimatur, ideoq; etiam in tithymali genere connumeratur. Caulem profert cubito altiorẽ, crebris geniculis interseptũ, foliolis acutis ac tenuibus circundatum, pini folia imitãtibus: flores exiguos penè purpureos: semen latum instar lẽticulæ: radicem candidam, crassam, lacteo succo refertam: quibusdã in locis frutex hic prægrãdis inuenitur. Purgat per inferna radix, drachmis duabus data in aqua mulsa: semẽ verò, drachma vna. At succi farina excepti cochlearium in catapotio datur: foliorum denique modus, drachmæ tres.

De Lathyride. Cap. CLXVII.

LATHYRIS, quam & aliqui tithymalon appellant, eámque tithymalorum numero ascribũt, caulẽ emittit cubiti altitudine & digiti crassitudine, inanem. Sunt porrò in ipsius cacumine alæ, & folia quidem in caule oblõga, amygdalinis

A Περὶ Κυπαρισσίου.

Ὁ δὲ Κυπαρισσίας, καυλὸν μὲν ἀνίησι σπιθαμιαῖον, ἢ καὶ μείζονα, [ὑπέρυθρον] ἐξ οὗ βεβλάστηκε τὰ φύλλα τοῖς τῆς πίτυος ὅμοια, τρυφερώτερα μέντοι καὶ λεπτότερα· καὶ καθόλου ἔοικε πίτυϊ ἀρτιφυεῖ· ὅθεν καὶ ὠνόμασται. πεπλήρωται δὲ καὶ οὗτος B ὀποῦ λευκοῦ. Δύναμιν δὲ ἔχει ὁμοίαν τοῖς πρὸ αὐτοῦ.

V. add. κελέμενος. V. non habet.

Περὶ τοῦ ἐν ταῖς πέτραις φυομένου. V. δενδρίτου.

Ὁ δὲ ἐν ταῖς πέτραις φυόμενος, δενδροειδὴς δὲ καλούμενος, ἀμφιλαφὴς ἄνωθεν καὶ πολύκομος, ὀποῦ μεστὸς, ὑπέρυθρος τοὺς κλάδους· περὶ οὓς τὰ φύλλα μυρσίνῃ λεπτῇ C προσεοικότα· καρπὸς δὲ ὅμοιος τῷ τοῦ χαρακίου. παραπλησίως δὲ καὶ οὗτος ἀποτίθεται, καὶ ἐνεργεῖ ὁμοίως τοῖς προειρημένοις.

Al. καυλούς. Al. ὡσαύτως.

Περὶ Πλατυφύλλου.

Ὁ δὲ πλατύφυλλος φλόμῳ ἔοικε. καὶ αὐτοῦ δὲ ἡ ῥίζα καὶ ὁ ὀπὸς καὶ τὰ φύλλα, ἄγει ὑδατώδη κατὰ κοιλίαν· ἀποκτείνει δὲ καὶ D τοὺς ἰχθύας, κοπεὶς καὶ διεθεὶς τῷ ὕδατι· καὶ οἱ προγεγραμμένοι δὲ τὸ αὐτὸ δρῶσι.

Περὶ Πιτυούσης. Κεφ. ρξϛʹ.

ΠΙΤΥΟΥΣΑ, οἱ δὲ, κλῆμα, οἱ δὲ, κραμβίον, οἱ δὲ, παράλιον, οἱ δὲ, κανωπικὸν καλοῦσιν. εἶδος δοκεῖ διαφέρειν τοῦ κυπαρισσίου τιθυμάλου· ὅθεν καὶ εἶδος ἐν αὐτοῖς κα-E ταριθμεῖται. ἀνίησι δὲ καυλὸν πήχεως μείζονα, πολυγόνατον, φυλλαρίοις ὀξέσι λεπτοῖς κατειλημμένον, ἐμφερέσι τοῖς τῆς πίτυος· ἄνθη μικρὰ, ὡσεὶ πορφυρᾶ. καρπὸν δὲ πλατὺν, ὡς φακόν· ῥίζαν λευκὴν, παχεῖαν, ὀποῦ μεστήν· εὑρίσκεται δὲ κατὰ τόπους σφόδρα εὐμεγέθης ὁ θάμνος. Καθαίρει δὲ κάτω ἡ F μὲν ῥίζα, < βʹ. ὁλκὴ δοθεῖσα σὺν μελικράτῳ· τοῦ δὲ καρποῦ αʹ. [τοῦ δὲ ὀποῦ ὅσον κοχλιάριον, ἐν καταποτίῳ ἀναληφθέντος ἀλεύρῳ· τῶν δὲ φύλλων, ὁλκαὶ γʹ.

Ald. add. δὲ. Lacuna legit in v. cod. ἄνθη μικρὰ, λευκὰ, ὡς διαπόρφυρα. V. caret.

Περὶ Λαθυρίδος. Κεφ. ρξζʹ.

ΛΑΘΥΡΙΣ, οἱ δὲ, [καὶ ταύτην] τιθύμαλον καλοῦσι· καταριθμοῦνται τινὲς G καὶ αὐτὴν ἐν τοῖς τιθυμάλοις. καυλὸν ἀνίησι πήχεως τὸ ὕψος, κενὸν, πάχος δακτύλου· ἐπ᾽ ἄκρου δὲ αὐτοῦ, μασχάλαι· φύλλα δὲ τὰ μὲν ἐπὶ τοῦ καυλοῦ, ἐπιμήκη, ὅμοια

V. caret.

τοῖς τῆς ἀμυγδαλῆς, πλατύτερα δὲ A
V. caret. Add Lac. ex v. cod. καὶ λεπτότερα. Ald. μακρότερα, atque ita Marc. & Corn.
καὶ "λειότερα". τὰ δὲ ἐπ' ἄκρων τῶν κλωνίων, "μικρότερα, ὥσπερ ἀριστολοχίας ἢ κισσοῦ τοῦ ἐπιμήκους. καρπὸν δὲ ἔχει ἐπ' ἄκρων τῶν κλάδων" τρίχωρον, περιφερῆ ὥσπερ κάππαριν, ἐν ᾧ τρία σπερμάτια διειργόμενα "ἐλύτροις ἀπ' ἀλλήλων,
V. quidam τρίχλωρον
V. ἐρυθρὰ
περιφερῆ, μείζονα ὀρόβων· λεπισθέντα B δὲ, λευκὰ καὶ γλυκέα ἐν τῇ γεύσει. ῥίζα λεπτὴ καὶ "λευκὴ ἄχρηστος. ὅλος δὲ ὁ θάμνος ὀποῦ μεστὸς ὥσπερ τιθύμαλος.
Sic Lac. ex vet. cod.
Δύναμιν δὲ ἔχει καθαρτικὴν κοιλίας τὰ σπέρματα, ὅσον ζ' ἢ η'. τὸν ἀριθμὸν λαμβανόμενα ἐν καταποτίῳ, ἢ ἐσθιόμενα καὶ καταπινόμενα [" μετὰ ἰσχάδων ἢ φοινίκων,] ὕδατος ψυχροῦ ἐπιρροφουμένου. C ἄγει δὲ φλέγμα καὶ χολὴν καὶ ὕδωρ. καὶ ὁ ὀπὸς ἀναληφθεὶς ὥσπερ ὁ τοῦ τιθυμάλου, τὸ αὐτὸ ποιεῖ. συνέψεται δὲ καὶ ὄρνιθι ἢ λαχάνοις τὰ φύλλα πρὸς τὴν αὐτὴν ἐνέργειαν.
V. caret.

Περὶ Πέπλου. Κεφ. ρξη'.

D ΠΕΠΛΟΣ, οἱ δὲ, συκῆν, οἱ δὲ, μήκωνα ἀφρώδη καλοῦσι, θαμνίσκος ἐστὶν ὀποῦ λευκοῦ μεστὸς, ἔχων φύλλον μικρὸν, ὅμοιον πηγάνῳ, πλατύτερον δέ· ἡ δὲ σύμπασα κόμη ὡς σπιθαμῆς, περιφερὴς, ἐκκεχυμένη ἐπὶ τῆς γῆς. καὶ "ὑπὸ τοῖς φύλλοις καρπὸς μικρὸς, στρογγύλος, ἥττων τῆς E λευκῆς μήκωνος· πολύχρηστος δὲ ἡ πόα, ῥίζαν ἔχουσα μίαν ἄχρηστον, ἀφ' ἧς ὅλος ὁ θάμνος πέφυκε· γεννᾶται δὲ ἐν κήποις καὶ ἀμπελῶσι. "Συνάγεται ἐν πυραμητῷ ξηραινομένη ἐν σκιᾷ, καὶ συνεχῶς στρεφομένη. ἀποτίθεται δὲ ὁ καρπὸς "κοπεὶς καὶ ἀποβρασθείς. ἄγει δὲ φλέγμα καὶ χολὴν ὀξυβάφου F πλῆθος, μετὰ ὑδρομέλιτος "* κοτύλης πινόμενος· καὶ ἐν προσοψήμασι δὲ μιγνύμενος, ταράσσει τὴν κοιλίαν. ταριχεύεται δὲ εἰς ἁλμαίας.
Lac. legit in vet. cod. ἐπὶ τοῖς φύλλοις.
Hæc omnia vet. cod. peplidi tribuit.
V. αὐτῆς
Vulg. exempl. κυάθου.

Περὶ Πεπλίδος. Κεφ. ρξθ'.

ΠΕΠΛΙΣ, οἱ δὲ, ἀνδράχνην ἀγρίαν, Ἱπποκράτης δὲ πέπλιον καλεῖ· φύεται μάλιστα ἐν παραθαλασσίοις τόποις, θάμνος ἀμφιλαφὴς, ὀποῦ μεστὸς λευκοῦ· φύλλα ἔχων ὅμοια τῇ κηπαίᾳ ἀνδράχνῃ, περιφερῆ δὲ καὶ ἐκ τῶν "κάτω ἔχοντα
V. κάτωθεν

A proxima, sed latiora & læuiora: quæ verò in summis exeunt ramulis, minora conspiciūtur, aristolochiæ aut hederæ oblongæ figura. In summis autem surculis fructum gerit triplici loculamento distinctum, rotundum ceu capparim: in quo tria sunt minuta semina incursantibus tuniculis inter se discreta, eruis maiora, B quæque decorticata candida sunt, & gustu dulcia. Radix tenuis & candida, nullius vsus: totus verò frutex lacteo succo turget, vti tithymalus. Aluum purgant grana septē octóve in catapotio sumpta, vel esitata, & cum caricis palmulísve deuorata: sed aqua frigida posteà sorbeatur. Trahūt autem pituitam, C bilem & aquas. Succus tithymali ni modo exceptus, eundem effectum præbet. Cum gallinaceo etiam aut oleribus folia decoquuntur in eosdem vsus.

De Peplo. Cap. CLXVIII.

D PEPLON, alij sycen, alij papauer spumeum appellāt: exiguus frutex est, lactei succi plenus, folio paruo ceu rutæ, at latiore: vniuersa coma ferè dodrantali, rotunda, humi sparsa: semine sub folijs paruo, rotundo, minore quàm candidi papaueris. Herba multiplicis est vsus, at radicem habet vnicam, eámque superuacuam, è qua totus frutex e- E rumpit. Nascitur in hortis ac inter vites. Colligitur messibus, ac siccatur in vmbra, crebróque versatur. Semen verò tusum repurgatúmque reconditur. Bilis ac pituita detrahitur, acetabulo eius in hydromelitis hemina poto: obsonijs admistum, conturbat aluum. Muria quoque conditur, itáque asser- F uatur.

De Peplide. Cap. CLXIX.

PEPLIS, quam vocant aliqui syluestrem portulacam, Hippocrates peplion, in maritimis maximè nascitur. Frutex verò est ramulos quoquouersum expandens, & vel in latitudinem sese diffundens
G candidi succi plenus, folijs hortensis portulacæ, rotundis, & infernè

rubentibus: semine sub folijs rotundo, ceu pepli, feruente gustu: radice tenui, singulari ac superuacua. Colligi, reponi, daríque vti peplus, itidémque condiri solet: ac easdem quoque vires habet.

De Chamæsyce. Cap. CLXX.

CHAMÆSYCE, quã aliqui Sycen nominant, ramos emittit quaternûm digitorum, per terram stratos, teretes, lactei succi plenos: folia lẽtis figura, peplo similia, parua, tenuia ac terrę inhærentia: semẽ sub folijs rotundum, ceu pepli: radicem tenuẽ ac superuacuam: sed neque florem, neque caulem promit. Rami ex vino triti & in pesso appositi, vuluę dolores sedant: œdemata verò, pẽsiles verrucas & myrmecias illiti tollunt. Elixi autem si comedantur, aluum soluũt. Sed & eorundem succus simili effectu prodest: prætereaq; illitus, aduersus scorpionis ictum auxiliatur. Valet & cõtra oculorum hebetem aciem, itemq; caliginẽ, incipientes suffusiones, cicatrices ac nubeculas, cũ melle inunctus. Cæterùm in petrosis aridísque nascitur.

De Scammonia. Cap. CLXXI.

SCAMMONIA ramos ab vna radice multos profert, ternûm cubitorum, pingues & quadantenus hirsutos: folijs itidẽ hirsutis, helxine (cissampeli) aut hederæ similib⁹, sed mollioribus ac triangulis: floribus albis, rotundis, in modum calathorum concauis & graueolẽtibus: radice prælonga, crassitudine brachiali, candida & grauis odoris, lacteiq; succi plena, qui quidẽ legitur hunc in modũ: capite exempto radix ita cultro incauatur, vt excauatio sensim à latiore orbe in acutum desinat, proindéq; in id cauũ confluit succus, qui conchis demum excipitur. Alij postquam scrobes in terra concamerato sinu effoderunt, iuglandum folia insternunt, in quæ radicis incisæ succus diffundatur, eúmq; inibi siccatũ tandẽ auferunt. Bonitate præstat qui pellucidus est ac leuis, rarus & colore glutini taurino similis, rimulis fistulísve tenuibus, atque fungosus, qualis scilicet ex Mysia regione Asiæ

A ἐνερευθές· καὶ ὁ καρπὸς δὲ στρογγύλος ὑποκάτω τῶν φύλλων, ὥσπερ τοῦ πέπλου, πυρώδης τῇ γεύσει. ῥίζα λεπτή, μία, ἄχρηστος. συλλέγεται δὲ καὶ ἀποτίθεται, καὶ δίδοται ὥσπερ ὁ πέπλος, καὶ ταριχεύεται. Δύναμιν δὲ ἔχει τὴν αὐτήν." — Quidam manuscriptus addit, πλὴν δριμυτέραν.

Περὶ Χαμαισύκης. Κεφ. ρο'.

B ΧΑΜΑΙΣΥΚΗΝ, οἱ δὲ, συκῆν καλοῦσι, κλάδους ἀνίησι τετραδακτύλους, ἐπὶ γῆς ἐρριμμένους, περιφερεῖς, ὀποῦ μεστούς· φύλλα φακοειδῆ, τῷ πέπλῳ ὅμοια, μικρά, λεπτά, πρὸς τῇ γῇ· καρπὸς δὲ ὑπὸ τοῖς φύλλοις στρογγύλος, ὡς πέπλου· οὔτε δὲ ἄνθος, οὔτε καυλὸν ἔχει· ῥίζαν λεπτὴν καὶ C ἄχρηστον. Δύναμιν δὲ ἔχουσιν οἱ κλῶνες λεανθέντες σὺν οἴνῳ, τὰς περὶ μήτραν ὀδύνας παύειν, ἀλλὰ πεσσοῦ προστεθέντες· καταπλασσόμενοι δὲ, οἰδήματα καὶ ἀκροχορδόνας καὶ μυρμηκίας αἴρουσιν· ἑφθοὶ δὲ ἐσθιόμενοι, κοιλίαν ἐκλύουσι. καὶ ὁ ἐξ αὐτῶν δὲ ὀπὸς τὰ αὐτὰ δρᾷ. καὶ κατα- D χριόμενος, σκορπίου πληγῇ βοηθεῖ· ἁρμόζει καὶ πρὸς ἀμβλυωπίαν καὶ ἀχλὺν, καὶ ἀρχομένας ὑποχύσεις, οὐλὰς, νεφέλια, σὺν μέλιτι ἐγχριόμενος. φύεται ἐν πετρώδεσι καὶ αὐχμηροῖς τόποις.

Περὶ Σκαμμωνίας. Κεφ. ροα'.

ΣΚΑΜΜΩΝΙΑ κλῶνας ἀνίησι "πολ- E λοὺς, ἀπὸ μιᾶς ῥίζης τριπήχεις", λιπαρούς, ἐμφαίνοντάς τι *δασύτητος· καὶ τὰ φύλλα δὲ δασέα, ὅμοια ἐλξίνῃ ἢ κιττῷ, μαλακώτερα μέντοι καὶ τριγωνοειδῆ· ἄνθη λευκά, περιφερῆ, κοῖλα ὡς "(i) κάλαθοι, βαρύοσμα· ῥίζα δὲ *"εὐμήκης, παχεῖα ὅσον βραχίων, λευκή, βαρύοσμος, ὀποῦ μεστή. F Συλλέγεται δὲ ὁ ὀπὸς, τῆς κεφαλῆς ἀπὸ τῆς ῥίζης ἀφαιρουμένης, καὶ "θολοειδῶς τεμνομένης εἰς κοιλότητα. συρρεῖ γὰρ εἰς αὐτὴν ὁ ὀπὸς, καὶ οὕτως ἀναλαμβάνεται εἰς μύακας. ἔνιοι δὲ τὴν γῆν ὀρύξαντες "θολοειδῶς," καρύας φύλλα ὑποθέντες, καταχέουσι τὸν ὀπὸν, καὶ οὕτω ξηρανθέντα ἀναιροῦνται. G ἔστι δὲ καλὸς ὁ διαυγὴς καὶ κοῦφος, ἀραιός, ταυροκολλώδης τὴν χρόαν, "σήραγγας ἔχων λεπτάς," σπογγώδης. τοιοῦτος δέ ἐστιν ὁ ἐκ Μυσίας τῆς κατὰ τὴν Ἀσίαν

Orib. τρεῖς ἢ τέσσαρας.
V. add ἢ τετραπήχεις. Sic & Orib.
V. quidã καλαμίνθῃ.
Orib. ἐπιμήκης
V. θολερῶς
Add. Lacuna ex v. cod. καὶ τὴν ῥίζαν κόπτοντες θολοειδῶς. Orib. θυεισειδῶς, i. mortarii instar.
V. ῥοαῖς.
V. ξηρὰς ἔχων λεπίδας.
Fortè σπογγώδης

A χημιζόμενος. μὴ προσέχειν δὲ μόνον τῷ "λευκαίνεσθαι αὐτὸν κατὰ τὴν τῆς γλώττης θίξιν, (τοῦτο γὰρ γίνεται καὶ παραμιχθέντος αὐτῷ ὀποῦ τιθυμάλλου.) μᾶλλον δὲ τοῖς προειρημένοις. καὶ τῷ μὴ λίαν πυροῦν τὴν γλῶτταν, ὅπερ γίνεται τιθυμάλλου μιχθέντος. ὁ δὲ Συριακὸς καὶ ὁ ἐν Ἰουδαίᾳ γινόμενος, χείριστοι, βαρεῖς, πυκνοί, δολούμενοι τιθυμάλλῳ καὶ ὀροβίνῳ ἀλεύρῳ. Δύναμιν δὲ ἔχει ὁ ὀπὸς ληφθεὶς σὺν μελικράτῳ ἢ ὕδατι πλῆθος < ἢ τετρωβόλου, καθαίρειν κάτω χολὴν καὶ φλέγμα· εἰς δὲ τὸ λῦσαι τὴν κοιλίαν, ἀρκέσουσιν ὀβολοὶ β΄." μετὰ σησάμου ἢ τινὸς ἄλλου σπέρματος λαμβανόμενοι. δίδοται καὶ πρὸς ἐνεργεστέραν κάθαρσιν τοῦ μὲν ὀποῦ τριώβολον, ἐλλεβόρου δὲ μέλανος ὀβολοὶ β΄. καὶ "ἀλόης < α΄. σκευάζονται δὲ καὶ ἅλες καθαρτικοί, πρὸς κυάθους ς΄. τῶν ἁλῶν, ὁλκῶν κ΄. τῆς σκαμμωνίας τοῦ ὀποῦ μιγνυμένου. λαμβάνεται δὲ πρὸς δύναμιν τὸ μὲν τέλειον, τρία κοχλιάρια· μέσον δέ, β΄· τὸ δὲ ἐλάχιστον, α΄. καθαίρει δὲ καὶ τῆς ῥίζης < α΄. ἢ β΄. σὺν οἷς εἴρηται. ἔνιοι δὲ ἀφέψοντες αὐτήν, πίνουσι. συνεψηθεῖσα δὲ ὄξει καὶ λεανθεῖσα μετὰ ἀλεύρου κριθίνου, ἰσχιαδικῶν ἐστὶ κατάπλασμα. ὁ δὲ ὀπὸς προστιθέμενος ἐν ἐρίῳ τῇ μήτρᾳ, ἔμβρυα φθείρει· διαφορεῖ δὲ καὶ φύματα, σὺν μέλιτι ἢ ἐλαίῳ καταχριόμενος· ἑψηθεὶς δὲ ἐν ὄξει καὶ καταχρισθείς, λέπρας ἐξάγει· κεφαλαλγίας τε χρονίας ἐστὶν ἐπίβρεγμα σὺν ὄξει καὶ ῥοδίνῳ.

Lac. legit in vet. cod. χνοῦσθαι

Lac. legit ex v. cod. μετὰ πτισάνης σησάμου, ἢ τινος σπέρματος λαμβανόμενος.

Goup. in altero cod. ἁλὸς, sed vulgatam lectionem meliorem censet.

Περὶ Χαμελαίας. Κεφ. ροβ΄.

Χαμελαία, (4) οἱ δέ, πυρὸς ἄχνη ἢ ἄκνηστος, οἱ δέ, κόκκος Κνίδιος· κλῶνας μὲν ἔχει σπιθαμιαίους· ὁ δὲ θάμνος φρυγανώδης· φύλλα ἔχει ἐλαίᾳ παραπλήσια, λεπτότερα δὲ καὶ πυκνά, καὶ πικρά, δάκνοντα τῇ γεύσει, καὶ χαράττοντα τὴν ἀρτηρίαν. Ταύτης τὰ φύλλα κάτω καθαίρει φλέγμα καὶ χολήν, μάλιστα ἐν καταποτίῳ λαμβανόμενα· μιγνυμένου διπλασίονος ἀψινθίου πρὸς ἓν μέρος τῆς χαμελαίας. ἀναλαμβάνεται δὲ "ὕδατι ἢ μέλιτι εἰς καταπότιον

Al. ὕδατι ἢ μέλιτι εἰς

A deportatur. Neq; verò in probatione animaduertere solùm par est, vtrū linguæ tactu albescat:(hoc enim euenit etiam admisto tithymali succo) sed longè magis antea commemoratis attendendum est: itemq; si non vehementer linguam excalfaciat exurátve: id quod & misti tithymali argumentum est. Natione B autē Syriacus & Iudaicus deterrimi habētur, graues, densi, erui farina & tithymalo adulterati. Succus drachmæ vnius aut quaternûm obolorū pondere haustus ex aqua pura aut mulsa, per inferna bilem pituitámque extrahit. Soluendæ alui gratia, binos obolos cum sesama alióve semine sumpsisse sat est. Efficacio- C ris etiam purgationis causa dantur succi tres oboli, cum veratri nigri duobus, & aloës drachma vna. Fiunt & purgatorij sales, drachmis viginti succi scammoniæ in senos salis cyathos adiectis. Horum modus proportione virium: integer quidē, cochlearia tria: medius, duo: minimus, vnum. Purgat & radicis D drachma vna aut altera cum iis quę retulimus. Ipsius quoque decoctum nonnulli ebibunt. Ex eadē decocta in aceto cōtritáque cū hordeacea farina, cataplasma fit ischiadicis vtile. Succus autē vuluę appositus in lana, partus enecat: tubercula quoq; discutit, cū melle oleóve perūctus. Eodē decocto in aceto illitę lepræ aufe- E runtur. Sed & eodem caput contra diuturnum dolorem ex aceto & rosaceo "irrigatur.

Al. irrigatur

De Chamelæa. Cap. CLXXII.

Chamelæa, quā alij pyros achnen seu acneston, alij coccon Cnidion appellant, frutex est è cre- F miorum genere, ramis dodrantalibus, folijs oleæ similitudinem habentibus, at tenuioribus, densis & amaris, quæ gustata linguam mordent & arteriam abradunt. Huius folia per inferna pituitam bilémque detrahunt, maximéque si in catapotio assumantur. Vni siqui- G dem chamelææ parti duplum absinthij adiicitur, ex hísque aqua aut melle exceptis catapotia fingūtur:

& ea

& ea quidem in ventre non liquescunt conficiuntúrve: sed prout deuorata fuerint, ita per aluum egeruntur. Cæterùm folijs tritis melléque exceptis vlcera sordida crustosáque purgantur.

De Thymelæa. Cap. CLXXIII.

Thymelæa, quam aliqui chamelæá, alij pyrosachnen seu cnestron aut cneoron vocant, granum Gnidium, quod ipsius semé est, colligitur. Hoc EVboenses Ætolium, Syri Apolinum, alij Linum vocant, quoniam frutex suapte natura satiui lini similitudinem referat. Virgas edit speciosas, numerosas, tenues, ac fermè binûm cubitorum altitudine: folijs chamelææ, sed angustioribus & pinguioribus, quæ inter mandendum quadantenus viscosa & glutinosa percipiuntur: floribus candidis, ac inter ipsos fructu ceu myrti paruo, rotundo, inter initia quidem viridi, tandem verò rubente: cuius inuolucrum durum ac nigrum est, medulla autem alba. Per inferna bilem, pituitam aquasque detrahit viginti granorum pars hæc interna bibita, verùm fauces adurit: atque ideò cum farina polentáve, aut in vuæ acino dari debet, aut cocto melle obducta deuorari. Quibus autem ægrè sudores eliciuntur, eadem trita cum nitro & aceto inungitur. At folia, quæ peculiariter Cneoron appellantur, per messes colligi debent, & siccata in vmbra recondi. Sed si cui exhibere placet, priùs ea tundere, ac ipsorum quoque fibras eximere conuenit. Vino diluto inspersa, acetabuli modo aquosa detrahunt: sed moderatiùs purgant, admista lenti coctæ & contritis oleribus. Eadem trita vuæ acerbæ succo excipiuntur, & in pastillos coacta reponuntur. Herba stomacho infesta: partus subdita necat. Nascitur in montosis & asperis. Hallucinantur porrò qui granum Gnidium Chamelææ fructum esse existimant, decepti quadam foliorum similitudine.

De Sambuco. Cap. CLXXIIII.

Sambvci duo genera: ac vnum quidé in arboré assurgit, surculos spargés arúdinaceos, teretes, quadátenus cauos, cádicátes, prælógos: folia terna quaternáve ex interuallis

A ἐστὶ δὲ ἄτηκτα· διαχωρεῖται γὰρ ὅσα λαμβάνεται. ἀναλαμβανόμενα δὲ τὰ φύλλα μετὰ μέλιτος, ἀνακαθαίρει τὰ ῥυπαρὰ ἕλκη καὶ ἐσχαρωμένα.

Ald. & Bas. ἄδηκτα. V. διαχωρεῖ γάρ ὅσ λαμβ.

Περὶ Θυμελαίας. Κεφ. ρογ΄.

ΘΥΜΕΛΑΙΑ, οἱ δὲ, χαμελαίαν, οἱ δὲ, πυρὸς ἄχνην, ἢ* κέστρον ἢ κνέωρον καλοῦσιν. ἐκ ταύτης ὁ Κνίδιος κόκκος καρ-
B πὸς ὢν συλλέγεται. ὃν Εὐβοεῖς μὲν Αἰτώλιον, Σύροι δὲ Ἀπόλινον καλοῦσιν, οἱ δὲ, Λῖνον, διὰ τὸ εἶναι τῷ σπαρτῷ λίνῳ θάμνον τῇ φύσει παρόμοιον. ῥάβδους δὲ ἀνίησι καλὰς καὶ πολλὰς, *λεπτὰς, ὅσον διπήχεις· τὰ δὲ φύλλα χαμελαίᾳ ὅμοια,
C πλὴν στενώτερα καὶ λιπαρώτερα, ὑπόγλισχρα ἐν τῷ διαμασᾶσθαι, καὶ κολλώδη· ἄνθη λευκά· καὶ μεταξὺ* αὐτῶν ὁ καρπὸς, ὡς μύρτον μικρὸς, στρογγύλος, ἐν ἀρχῇ μὲν χλωρὸς, αὖθις δὲ ἐρυθρός· τὸ δὲ περικάρπιον σκληρὸν καὶ μέλαν, τὸ δὲ ἐντὸς, λευκόν. ὃ καθαίρει κάτω χολὴν
D καὶ φλέγμα καὶ ὕδωρ, ὅσον κ΄. κόκκων τὸ ἐντὸς ποθέν· καίει δὲ τὴν φάρυγγα. διὸ μετὰ ἀλεύρου ἢ ἀλφίτου δοτέον, ἢ ἐν ῥαγὶ σταφυλῆς, ἢ μέλιτι ἑφθῷ περιειλημμένον καταπίνειν. συγχρίειν δὲ καὶ τοὺς δυσιδρώτους, λεῖον μετὰ νίτρου καὶ ὄξους. τὰ δὲ φύλλα, ἅπερ ἰδίως καλεῖται κνέωρον, συλλέγειν δεῖ περὶ
E τὸν πυραμητὸν, καὶ ἀποτίθεσθαι ξηραίνοντας ἐν σκιᾷ. διδόντας δὲ δεῖ κόπτειν, καὶ ἀφαιρεῖν τὰς ἐν αὐτοῖς ἶνας. καθαίρει δὲ *ἐπιπλασσόμενον ὅσον ὀξυβάφου πλῆθος μετὰ κεράματος, ἄγον ὑδατώδες· μετριωτέραν δὲ ποιεῖ τὴν κάθαρσιν μιχθὲν ἑφθῇ φακῇ καὶ λαχάνοις τετριμμένοις. ἀποτίθεται δὲ λεῖα
F ἀναληφθέντα ὄμφακος χυλῷ εἰς ἀρτίσκους. ἔστι δὲ κακοστόμαχος ἡ βοτάνη· προστεθεῖσα δὲ, ἔμβρυα κτείνει. φύεται ἐν ὀρεινοῖς καὶ τραχέσι τόποις. Πλανῶνται δὲ νομίζοντες τὸν Κνίδιον κόκκον τῆς χαμελαίας εἶναι καρπὸν, ἀπατώμενοι διὰ τὸ τῶν φύλλων ὁμοειδές.

Ista inserit v. codex.

Hanc vocem addit v. cod.

Sunt qui legant ἐπιπασσόμενον. Plerique πινόμενον videntur legisse.

Περὶ Ἀκτῆς. Κεφ. ροδ΄.

G ΑΚΤΗ διττή ἐστιν· ἡ μὲν γάρ τις ἐστὶ δενδρώδης, κλάδους καλαμοειδεῖς ἔχουσα, στρογγύλους, ὑποκοίλους, *ὑπολεύκους, εὐμήκεις· τὰ φύλλα γ΄ ἢ δ΄. ἐκ διαστημάτων

V. ὑποποικίλους Alpuλλ. δ' ἢ ε ἢ ἑπτὰ

περὶ τὴν ῥάβδον, καρύᾳ βασιλικῇ ὅμοια, "βαρύοσμά τε καὶ τμητικώτερα· ἐπ' ἄκρων δὲ τῶν κλάδων ἢ τῶν καυλῶν, σκιάδια περιφερῆ, ἔχοντα ἄνθη λευκά· καρπὸν δὲ ἐοικότα "τερμίνθῳ, ἐν τῷ μέλανι ὑποπόρφυρον, "βοτρυώδη, πολύχυλον, οἰνώδη."

Lac. ex v. c. βαρύοσμα δὲ καὶ πικρότερα. Cat. πικρότερα. Or. μακρότερα.

Al. τερεβίνθῳ & v. κορύμβῳ.
V. βοτρυοειδῆ
V. addit καὶ ὅλως ἀντιδοτικὸν καὶ φαρμακώδη.

Περὶ Χαμαιάκτης. Κεφ. ροε'.

Τὸ δὲ ἕτερον αὐτῆς, χαμαιάκτη καλεῖται· αὕτη χαμαιπετὴς οὖσα, ἐλάσσων ἐστὶ καὶ βοτανωδεστέρα, καυλὸν ἔχουσα τετράγωνον καὶ πολυγόνατον· τὰ δὲ φύλλα ἐκ διαστημάτων περὶ ἕκαστον γόνυ τεταρσωμένα, ὅμοια ἀμυγδαλῇ, κεχαραγμένα δὲ κύκλῳ καὶ μακρότερα, βαρύοσμα· σκιάδιον δὲ ἐπ' ἄκρου ὅμοιον τῇ περὶ αὐτῆς ἔχουσα, καὶ ἄνθος καὶ καρπόν· ῥίζα δ' ὕπεστι μακρά, δακτύλου πάχος. Δύναμις δὲ ἡ αὐτὴ ἀμφοτέραις καὶ χρῆσις, ξηραντική, "ὑδραγωγός, κακοστόμαχος μέντοι ἑψόμενα δὲ τὰ φύλλα ὡς λάχανα," καθαίρει φλέγμα καὶ χολήν. καὶ οἱ καυλοὶ δὲ ἁπαλοὶ ἐν λοπάδι "ἑψηθέντες, τὰ αὐτὰ ποιοῦσιν. ἡ ῥίζα δὲ αὐτῆς ἀφεψηθεῖσα σὺν οἴνῳ καὶ διδομένη παρὰ τὴν δίαιταν, ὑδρωπικοὺς ὠφελεῖ· βοηθεῖ καὶ ἐχιοδήκτοις ὁμοίως πινομένη· ἀφεψηθεῖσα δὲ μεθ' ὕδατος εἰς ἐγκάθισμα, μαλάσσει ὑστέραν καὶ ἀναστομοῖ, καὶ διορθοῦται τὰς περὶ αὐτὴν διαθέσεις. καὶ ὁ καρπὸς δὲ σὺν οἴνῳ ποθεὶς, τὰ αὐτὰ ποιεῖ· μελαίνει δὲ καὶ τρίχας ἐγχριόμενος· τὰ δὲ φύλλα πρόσφατα καὶ ἁπαλά, "φλεγμονὰς πραΰνει μετ' ἀλφίτων καταπλασσόμενα· καὶ κατακαύμασιν ἁρμόζει καὶ κυνοδήκτοις, καταπλασσόμενα. κολλᾷ δὲ ὑποφοράς, καὶ ποδαγρικοῖς βοηθεῖ, μετὰ στέατος ταυρείου ἢ τραγείου καταπλασσόμενα.

Additur aliàs, ψυκτική,
Lacuna add. ex v. cod. καὶ ἑψόμενα.
Ald. ληφθέντες
V. ὀρέγμας

Περὶ "Πυκνοκόμου. Κεφ. ροϛ'.

Al. addit, ἢ πυκνοκόμου.

ΠΥΚΝΟΚΟΜΟΝ φύλλα ἔχει ὅμοια εὐζώμῳ, "τραχέα δὲ καὶ παχέα καὶ δριμύτερα· καυλὸν τετράγωνον· ἄνθος δὲ τῷ τοῦ ὠκίμου ἐμφερές· καρπὸν δὲ, ὡς "πρασίου· ῥίζαν μέλαιναν, στρογγύλην, "ὠχράν, ὡς μικρὸν μῆλον, γεῶδες ὄζουσαν· φύεται ἐν πετρώδεσι τόποις. Δύναμιν δὲ ἔχει ὁ καρπὸς ποθεὶς ὅσον < α' πλῆθος, ταραχώδη ἐνύπνια ποιεῖν· διαφορεῖ δὲ καὶ οἰδήματα ἐπιπλαττόμενος σὺν ἀλφίτῳ, καὶ ἀκίδας

Lacuna addit ex v. cod. μικρότερα
Lac. ex v. c. πρασίου. Sic etiam Orib.
Al. μακράν,
V. πολλά

A circa virgas singulas exeunt, nucis iuglandis foliorũ similitudine, graueolentia, magísque incisa: in summis autem surculis cauliculísve vmbellæ sunt circinatæ rotunditatis, in quibus flores candidi, tandémque fructus terebinthino similis, ex nigro purpurascens, racemosus, succosus, vinosúsque.

B

De Chamaæcte, seu humili sambuco. Cap. CLXXV.

Alterum genus Ebulus, Græcis Chamææcte vocatur, ídque humile ac longè breuius, & ad genus herbaceũ propiùs accedens, caule quadrangulo, crebris distincto geniculis: foliis per interualla circa singula C genicula vtrinque expansis, iísque amygdalinis, at in ambitu serratis, longioribúsque & graui odore: in cacumine verò vmbella, flore ac fructu sambuci: radice nititur lõga, crassitudine digitali. Eadem vtrique vis & vsus, exiccans nimirum & aquas aluo detrahens: at stomachum offendunt. Folia olerum more cocta, D pituitam bilémque purgant. Sed & caules teneri in patinis cocti, eadẽ præstant. Radix in vino decocta & in cibis data, hydropicos adiuuat. Prodest & contra viperarum morsus, eodem pota modo. Decocta verò ex aqua ad insessum, vuluam emollit, eiúsque spiracula patefacit, ac ipsius denique vitia emendat. A-E cini in vino poti, eundem præbent effectum: denigrant & capillos inuncti. At folia recentia molliáque illita ex polenta, inflãmationes mitigant: ambustis & canum morsibus illitu prosunt. Vlcera verò sinuosa glutinant, & iis qui podagra tentantur cum seuo taurino aut hircino illita prosunt.

F

De Pycnocomo. Cap. CLXXVI.

PYCNOCOMON folia habet erucæ, sed aspera, crassa, acrioráque: caulẽ quadrangulũ, florẽ ocimi: semẽ marrubij: radicẽ nigrã, rotundã (intus) pallidam, exigui mali figura, terrã olentẽ. Nascitur in saxosis lo-G cis. Semen tumultuosa grauiaq; somnia facit, vna drachma potũ. Discutit & œdemata, impositũ cum polenta: necnon & spicula & adactos

corpori aculeos extrahit. Imposita quoque folia, tubercula furunculósque discutiunt. Cæterùm radix eius in aqua mulsa drachmarum duarũ pondere, aluum soluit & bilem exinanit.

A καὶ σκόλοπας ἐξάγει. καὶ τὰ φύλλα δὲ καταπλαττόμενα, φύματα καὶ δοθιῆνας διαφορεῖ. ἡ δὲ ῥίζα αὐτῆς, λυτικὴ κοιλίας καὶ κινητικὴ χολῆς, δίδοται < β΄. ἐν μελικράτῳ.

De Apio. *Cap. CLXXVII.*

Περὶ Ἀπίου. Κεφ. ροζ΄.

APIOS, aliis ischas, aliis chamæbalanos, aliis montanus aut syluestris raphanus, aliis denique linozostis, ramulos duos siue tres in terra spargit, iunceos, tenues, rubentes & paululum à terra sese attollentes, foliis rutæ, oblongioribus tamen & angustioribus, herbaceis: semine paruo: radice hastulæ regiæ & ad pyri formam accedente, rotundiore tamen, lacteíque succi plena, cortice extrà quidem nigro, intus verò candido. Superior pars eius assumpta, vomitione bilem pituitámque extrahit, inferior, per aluum. Tota verò sumpta, vtraque parte purgat. Liquorem si libet excipere, radices tundito, & crateri aquæ inditas agitato, ac liquorem qui supernatat penna collectum exiccato. Huius sesquiobolus potus, per superna infernáque purgat.

ΑΠΙΟΣ, οἱ δὲ, *ἰσχάδα. οἱ δὲ, *χαμαιβάλανος, "ὀρεινὴ ἢ ἀγρία, οἱ δὲ, B λινόζωστις, κλωνία δύο ἢ τρία ἀπὸ γῆς ἀνίησι, σχοινώδη, λεπτά, "ἐρυθρά, μικρὸν ὑπὲρ τῆς γῆς αἰρόμενα. φύλλα πηγάνῳ "ἐοικότα, ἐπιμηκέστερα μέντοι καὶ στενώτερα, "χλωρά. καρπὸς μικρός. ῥίζα *"ἀσφοδέλῳ παραπλησία, καὶ πρὸς τὸ τῆς C ἀπίου σχῆμα, στρογγυλωτέρα δὲ, μεστὴ ὀποῦ, "φλοιὸν ἔχουσα ἔξωθεν μέλανα, ἔνδοθεν δὲ, λευκόν. Ταύτης τὸ μὲν "* ἔνδοθεν μέρος τῆς ῥίζης ληφθὲν, δι᾽ ἐμέτων ἄγει χολὴν καὶ φλέγμα· τὸ δὲ πρὸς τῇ ῥίζῃ, κάτω καθαίρει· ὅλη δὲ ληφθεῖσα, ἀμφοτέρας τὰς καθάρσεις κινεῖ. ὀπίσαι δὲ βουληθεὶς, D κόπτε τὰς ῥίζας, καὶ βαλὼν εἰς κρατῆρα ὕδατος, σύνταραξε, καὶ τὸν ἐφιστάμενον ὀπὸν πτερῷ ἀναλέγων, "ξήραινε. τούτου τρία ἡμιωβόλια ποθέντα, ἄνω καὶ κάτω καθαίρει.

Fortè, οἱ δὲ ῥάφανος ὀρεινή
Al. ὀρθά
Cat. addit ἄχρι
V. caret. Al. σπονδύλῳ seu σπονδυλίῳ.
V. φλοιὸν ἔχουσα λευκόν
Al. ἄνωθεν
Byz. ξηρὰν ξήραινε

De Colocynthide.

Cap. CLXXVIII.

Περὶ Κολοκυνθίδος.

Κεφ. ροη΄.

COLOCYNTHIS, aliis cucurbita syluestris, aliis amara cucurbitula, aliis cucurbita Alexandrina, sarmenta foliáque emittit per terram strata, satiui cucumeris similia, incisuris diuisa: fructum verò rotundum, mediocris pilæ similitudine, vehementer amarum: quem legere oportet, cùm cœperit ad pallidiorem colorem vergere. Fructus medulla purgandi vim habet, si eius quatuor oboli ex aqua mulsa suman tur: vel additis nitro & myrrha melle decocto excipiantur & in pilulas cogantur. Ipsæ verò pilæ arefactæ teruntur, & vtiliter infunduntur clysteribus ad coxendicum dolorem, paralysin & coli vitia: vt quæ pituitam, bilem, strigmentáque, interdum etiam cruēta eliciant. Subditæ eędem, fœtus enecant. Quòd si quis vná exépta medulla obducat luto,

E ΚΟΛΟΚΥΝΘΙΣ, οἱ δὲ, κολόκυνθα "ἀγρός, οἱ δὲ, σικύαν πικράν, οἱ δὲ, κολόκυνθα Ἀλεξανδρίνη, κλημάτια καὶ φύλλα ἐρρωμένα ἐπὶ τῆς γῆς ἀνίησιν, ὅμοια τοῖς τοῦ ἡμέρου σικύου, ἐσχισμένα· καρπὸν δὲ περιφερῆ, ὅμοιον σφαίρᾳ μέσῃ, πικρὸν ἰσχυρῶς· ὃν δεῖ "συνάγειν, ἀρχόμε- F νον μεταβάλλειν ἐπὶ τὸ ὠχρότερον. Δύναμιν δὲ ἔχει ἡ μὲν ἐντεριώνη τοῦ καρποῦ καθαρτικήν, "τετρωβόλου πλῆθος μεθ᾽ ὑδρομέλιτος λαμβανομένη* σὺν νίτρῳ καὶ σμύρνῃ καὶ μέλιτι ἑφθῷ εἰς καταπότιον. αὗται δὲ αἱ σφαῖραι ξηραὶ λεῖαι, ὠφελίμως μίγνυνται κλύσμασιν ἐπὶ ἰσχιαδικῶν, καὶ G "παραλυτικῶν, καὶ κωλικῶν, ἄγουσαι φλέγμα καὶ χολὴν καὶ ξύσμα, ἔσθ᾽ ὅτε δὲ καὶ αἱματῶδες· ἔμβρυά τε φθείρουσι προστεθεῖσαι· ὀδονταλγίας τε διάκλυσμα, ἐάν τις ἐκκαθάρας αὐτὴν καὶ περιπλάσας πηλῷ,

Corn. ἄγριος legendum suspicatur.
V. συλλέγειν
Al. τριωβόλου
V. tantùm καὶ κοιλιακῶν ἄγ.

V. caret.

ἐναποζέσας τὸ* ἐν ὄξει καὶ νίτρῳ, δεῖ διακλύζεσθαι· εἰ δέ τις ἐναφεψήσας μελίκρατον ἢ καὶ γλυκὺ, καὶ ἐξαιθριάσας δῷ πιεῖν, καθαίρει πάχος καὶ ξύσμα· ἔστι δὲ κακοστόμαχος λίαν· προστίθεται δὲ καὶ βάλανος ἐξ αὐτῆς, πρὸς κομιδὴν τῶν περιττωμάτων. καὶ χλωρᾶς δὲ αὐτῆς ὁ χυλὸς, ἐπὶ ἰσχιαδικῶν ἀνατριβόμενος ἁρμόζει.

Περὶ Ἐπιθύμου. Κεφ. ροθ'.

V. ἄνθος θύμου σκληροῦ καὶ

V. caret.

ΕΠΙΘΥΜΟΝ "θύμου ἐστὶν ἄνθος τοῦ σκληροτέρου καὶ θύμβρᾳ ἐοικότος. ἔχει δὲ κεφάλια λεπτὰ, κοῦφα, "*οὐραγοὺς ἔχοντα ὡς τρίχας. Πινόμενον δὲ σὺν μέλιτι, κάτω καθαίρει φλέγμα καὶ χολὴν μέλαιναν. ἰδίως ἁρμόζον ἐπὶ μελαγχολικῶν καὶ ἐμπνευματουμένων, ὀξυβάφου πλῆθος πρὸς ὁλκὴν < δ'. σὺν μέλιτι καὶ ἁλσὶ, καὶ ὀλίγῳ ὄξει. γεννᾶται δὲ πλεῖστον ἐν Καππαδοκίᾳ καὶ Παμφυλίᾳ.

Περὶ Ἀλύπου. Κεφ. ρπ'.

Ald. πλατύκαρφος.

Orib. πλείστοις. rectè.

ΑΛΥΠΟΝ φρυγανῶδές ἐστι πόα, ὑπέρυθρος, "λεπτόκαρφος, λεπτόφυλλος, ἄνθους μαλακοῦ καὶ κούφου μεστή· ὡς* ῥίζα τεύτλου λεπτή, μεστὴ ὀποῦ δριμέος· σπέρμα ὡς ἐπιθύμου. γεννᾶται δὲ ἐν τόποις παραθαλασσίοις, μάλιστα τοῖς τῆς Λιβύης τόποις πλεῖστον, καὶ ἄλλοις δὲ χωρίοις "πλείστη. Καθαίρει δὲ τὸ σπέρμα μέλαιναν χολὴν κάτω, λαμβανόμενον* τὸ ἴσον πλῆθος μετὰ ἁλῶν τῷ ἐπιθύμῳ καὶ ὄξει· τὰ δὲ ἔντερα ἐλαφρῶς ἑλκοῖ.

Περὶ Ἐμπέτρου. Κεφ. ρπα'.

Empetri caput in quibusdam deest exemplaribus.

ΕΜΠΕΤΡΟΝ, οἱ δὲ, φακοειδές, ἐν παραλίοις καὶ ὀρεινοῖς φύεται, ἁλυκὸν τῇ γεύσει· τὸ δὲ προσγειότερον, πικρότερον. διδόμενον δὲ ἐν ζωμῷ ἢ ὑδρομέλιτι, καθαίρει φλέγμα καὶ χολὴν καὶ ὑδατώδη.

Περὶ Κληματίτιδος. Κεφ. ρπβ'.

ΚΛΗΜΑΤΙΤΙΣ κλῆμα ἀνίησιν ὑπέρυθρον, λυγῶδες, φύλλον δριμὺ λίαν γευομένῳ καὶ ἑλκωτικόν· περιελίττεται δὲ τοῖς δένδροις ὡς σμίλαξ. Ταύτης ὁ καρπὸς λεῖος μεθ' ὕδατος ἢ ὑδρομέλιτος ποθεὶς, ἄγει κάτω φλέγμα καὶ χολήν. τὰ δὲ φύλλα καταπλασθέντα, λέπρας ἀφίστησι. ταριχεύεται δὲ μετὰ τοῦ λεπιδίου εἰς βρῶσιν.

A in eáque acetum ac nitrum feruefaciat, decocti ius illud dentium doloribus collutione proderit. Sin mulsa aut passum in eadem decoquatur & sub diuo refrigescat, potu crassum humorem strigmentáque alui detrahet: stomacho tamen supra modum aduersatur. Sed & subdita ex ea balano alui excrementa B euocantur. Virentis denique succus prodest coxendicum dolori, si infricetur.

De Epithymo. Cap. CLXXIX.

EPITHYMVM flos est thymi durioris & satureiæ similis: capitula autem habet tenuia ac leuia, caudas spargentia quasi capillaceas. Potum id cum melle, detrahit pituitam bilémque atram per inferna, priuatim C vtile melancholicis & inflatis acetabuli mensura ad quatuor drachmas, cũ melle, sale & aceti exiguo. Plurimum in Cappadocia & Pamphylia gignitur.

De Alypo. Cap. CLXXX.

ALYPVM herba est è cremiorum D genere, subrubra, gracilibus surculis, ac tenuibus foliis, flore molli ac leui plena: radice ceu betæ, tenui, acri, lacteo succo referta: semine ceu epithymi. Gignitur in maritimis, maximéque Libyæ, vberrima, quanquam & aliis quoque locis plurimis prouenit. Semen atram bilem per inferna purgat, si pondere E epithymo pari, additis aceto & sale, sumatur: verùm interanea leuiter exulcerat.

De Empetro. Cap. CLXXXI.

EMPETRON aliqui phacoides vocant. Nascitur in maritimis & montanis, salso gustu: quod verò propius terræ fuerit, amarius sentitur. Trahit pituitam, bilem & a- F quam, datum in iure aliquo, aut in hydromelite.

De Clematitide. Cap. CLXXXII.

CLEMATITIS sarmentum emittit subrubrum, & vitilium modo lentum: folium gustatu admodum acre & exulcerás. Arboribus autem smilacis in modum sese circumuol- G uit. Semen tritum pituitam bilémq; detrahit, in aqua aut hydromelite potum. At imposita folia, lepras remouent. Cæterùm cum lepidio conditur ad cibos.

De Vite Syluestri. Cap. CLXXXIII.

VITIS syluestris sarmenta vitis modo longa emittit, eáque lignosa, aspera & rimoso cortice: folia verò solani hortensis similia, at latiora longioráque: florem capillaceum, muscosum: fructum exiguis vuis similem, ac vbi maturitatem assecutus est, rubentem: rotunda autem est acinorum figura. Radix decocta in aqua, potáque in vini aqua marina diluti cyathis duobus, aquosa ciet: atque ideò hydropicis datur. Vuæ eius tum maculas à sole contractas, tum & alias omnes expurgant. Cibi verò gratia nouelli surculi condiuntur.

De Vite alba. Cap. CLXXXIIII.

VITEM albam aliqui bryoniam, alij ophiostaphylon, alij chelidonion, alij melothron, seu psilothron, alij archezostin, agrostin aut cedrostin vocant. Sarmentis, foliis & tortilibus pampinis satiuam vitem imitatur: sed hirsutiora sunt omnia. Vicinis verò fruticibus implicat sese, illos suis clauiculis amplectens: fructum autem gerit racemosum, fuluum, quo quidem coria depilantur. Ex ea asparagi qui prima germinatione exeunt decocti in cibo, aluum & vrinam cient. Folia, fructus & radix vim acrem sortiuntur: proindéq; Chironiis, gangræna comitatis, phagedænicis, ac denique tibiarum putridis vlceribus efficaciter cum sale illinuntur. Radix corporis cutem abstergit & erugat: maculas itidem à sole contractas, varos, lentigines ac cicatrices nigras emẽdat cum eruo, terra Chia & fœnogræco. Eodem effectu prodest decocta in oleo, dum liquescat atq; dissoluatur. Tollit & sugillata, & digitorum pterygia coërcet: illita ex vino inflãmationes discutit, & abscessus rumpit: trita quoque & imposita, infracta ossa extrahit: septicis denique medicamentis aptè immiscetur. Bibitur eadem ad morbum comitialẽ drachmæ pondere quotidie, anno toto. Prodest etiamnum attonitis & vertiginosis, similiter assumpta. Drachmis verò duabus pota, contra viperarum morsus auxiliatur & partus enecat: mentem verò interdum turbat aliquan-

A Περὶ Ἀμπέλου ἀγρίας. Κεφ. ρπγ΄.

ΑΜΠΕΛΟΣ ἀγρία κλήματα ἀνίησι μακρά, ὡς ἀμπέλου, ξυλώδη, τραχέα, φλοιορραγοῦντα, φύλλα δὲ ὅμοια στρύχνῳ κηπαίῳ, πλατύτερα δὲ καὶ μακρότερα· ἄνθος ὡς τρίχας βρυῶδες· καρπὸν δὲ βοτρυδίοις μικροῖς ὅμοιον, πεπαι-
B νόμενον ἐρυθρόν· περιφερὲς δέ ἐστι τὸ σχῆμα τῶν κόκκων. Ταύτης ἡ ῥίζα ἀποζεσθεῖσα* ἐν οἴνῳ, ἢ μεθ' ὕδατος πινομένη τεθαλασσωμένων κυάθων β΄. ὑδατῶδες καθαίρει· δίδοται δὲ καὶ ὑδρωπικοῖς. οἱ δὲ βότρυες ἐφήλεις ἀποκαθαίρουσι καὶ πάντα σπίλον. Ταριχεύονται δὲ καὶ οἱ ταύτης
C ἀκρέμονες ἀρτιφυεῖς εἰς βρῶσιν.

Περὶ Ἀμπέλου λευκῆς. Κεφ. ρπδ΄.

ΑΜΠΕΛΟΣ λευκή, οἱ δὲ, βρυωνίαν, οἱ δὲ, ὀφιοστάφυλον, οἱ δὲ, χελιδόνιον, ἢ μήλωθρον, ἢ ψίλωθρον, ἢ ἀρχέζωστιν, ἢ* ἄγρωστιν, ἢ κέδρωστιν καλοῦσι. Ταύτης τὰ κλήματα καὶ τὰ φύλλα, καὶ οἱ ἕλικες,
D ὅμοια τῇ ἡμέρῳ ἀμπέλῳ, δασύτερα δὲ πάντα. καὶ ἐμπλέκεται τοῖς παρακειμένοις θάμνοις, ἐλλαμβανομένη τοῖς ἕλιξι· καρπὸν δὲ ἔχει βοτρυώδη, πυρρόν, ᾧ ψιλοῦνται τὰ δέρματα. Ταύτης οἱ ἀσπάραγοι κατὰ τὴν πρώτην ἐκβλάστησιν ἑφθοὶ ἐσθιόμενοι, οὔρησιν καὶ κοιλίαν κινοῦντες. Δύ-
E ναμιν δὲ ἔχει τὰ φύλλα καὶ ὁ καρπὸς καὶ ἡ ῥίζα δριμεῖαν· ὅθεν ἐπὶ τῶν χειρωνίων, καὶ γαγγραινικῶν καὶ φαγεδαινικῶν καὶ σαπροκνημῶν ἑλκῶν, μεθ' ἁλὸς καταπλασσόμενα ποιεῖ. ἡ δὲ ῥίζα χρῶτα ῥύπτει καὶ τετανοῖ. καὶ ἔφηλιν ἀποκαθαίρει, ἰόνθους, φακούς, οὐλὰς μελαίνας, σὺν ὀρόβῳ καὶ γῇ χίᾳ καὶ τή-
F λει. καθεψηθεῖσα δὲ μετ' ἐλαίου μέχρι τακερωθῇ, πρὸς τὰ αὐτὰ ἁρμόζει. αἴρει δὲ καὶ ὑπώπια, καὶ πτερύγια τὰ ἐν δακτύλοις συστέλλει. σὺν δὲ οἴνῳ καταπλασσομένη, διαφορεῖ φλεγμονὰς καὶ ἀποστήματα ῥήσσει. ἀνάγει δὲ καὶ ὀστᾶ, λεία καταπλασσομένη. σηπτικαῖς τε μίγνυται ἐπιτηδείως. πίνεται δὲ καὶ
G πρὸς ἐπιληψίας ὁλκὴ α΄. καθ' ἡμέραν, πρὸς ἐνιαυτόν. ὠφελεῖ ἀποπλήκτους καὶ σκοτωματικούς, ὁμοίως λαμβανομένη. δυοῖν δὲ < ὁλκὴ ποθεῖσα, ἐχιοδήκτοις βοηθεῖ, καὶ ἔμβρυα φθείρει· ὑποταράττει δ' ἐνίοτε τ

Orib. add. οἰνοφόρου

Orib. non habet.

Serap. legit, μικρότερα.

Orib. βοτρυοειδεῖς, si Matthiolo credimus. quidam βοτρυχώδεις

V. περιφερὲς quidam πλατυφερὲς

Fortè ἡ

Fortè τῆς

Dragon addit. ἡ ῥίζα λευκὴ καὶ παχεῖα ὡς καὶ [illegible]

Add. Ald. hoc loco, δι᾽ αὐτῆς

διαφόροις· * " καὶ οὖρα κινεῖ πινομένη, καὶ A προστεθεῖσα ὑστέρᾳ, ἔμβρυα καὶ δεύτερα ἐπισπᾶται. καὶ * ἐκλεικτὸν δὲ μετὰ μέλιτος δι᾽ αὐτῆς, τοῖς πνιγομένοις καὶ " δυσπνοοῦσι, καὶ βήσσουσι, πλευράν τε ἀλγοῦσι, καὶ ῥήγμασι καὶ σπάσμασι δίδοται. καὶ σπλῆνα τήκει, τριωβόλου ὁλκὴ ποθεῖσα σὺν ὄξει ἐπὶ ἡμέρας λ΄. καὶ καταπλάσσεται B δὲ μετὰ σύκου πρὸς τὰ αὐτὰ χρησίμως. ἀφέψεται δὲ καὶ εἰς ἐγκάθισμα, καθαρτικὸν ὑστέρας ὂν καὶ ἐκβόλιον. χυλίζεται δὲ ἡ ῥίζα αὐτῆς ἔαρος· πίνεται δὲ σὺν μελικράτῳ ὁ χυλὸς πρὸς τὰ αὐτά, ἄγων φλέγμα. ὁ δὲ καρπὸς ποιεῖ πρὸς ψώρας καὶ λέπρας, συγχριόμενος καὶ καταπλασ- C σόμενος. κατασπᾷ δὲ καὶ γάλα ὁ " καρπὸς αὐτῆς χυλισθεὶς, καὶ μετὰ πυρῶν ἑψημένων " ῥοφηθείς.

Deest in Ald.

Lacuna legit in v. cod. καυλὸς

V. addit. ψυκτικὴν δὲ ἔχει δύναμιν ἐπὶ τῶν καυσωδῶν πυρετῶν.

Περὶ Ἀμπέλου μελαίνης. Κεφ. ρπε΄.

Ἄμπελος μέλαινα, ἣν ἔνιοι βρυωνίαν μέλαιναν, οἱ δὲ " χειρώνιον ἄμπελον, φύλλα ἔχει κισσῷ ὅμοια, μᾶλλον δὲ πρὸς τὰ τῆς σμί- D λακος, καὶ οἱ καυλοί, [" μείζονα δὲ * ταῦτα·] ἐλλαμβάνεται δὲ καὶ αὐτὴ τῶν δένδρων τοῖς ἕλιξι· καρπὸς βοτρυώδης, χλωρὸς κατ᾽ ἀρχήν, πεπανθεὶς δὲ μέλας γίνεται· ῥίζα μέλαινα ἔξωθεν, ἔνδοθεν δέ, πυξοειδής. Καὶ ταύτης οἱ καυλοὶ κατὰ τὴν πρώτην ἐκβλάστησιν λαχανεύονται· εἰσὶ δὲ καὶ οὐρητικοὶ E καὶ " καταμηνίων ἀγωγοί,] τηκτικοὶ σπληνός. ἐπιληπτικοῖς, καὶ " σκοτωματικοῖς, καὶ παραλυτικοῖς ἁρμόζουσιν. ἔχει δὲ ἡ ῥίζα δύναμιν ὁμοίαν τῇ λευκῇ, πρὸς τὰ αὐτὰ ἁρμόζουσαν, ἧττον μέντοι * ἐνεργεῖ. ποιεῖ δὲ πρὸς τοὺς τῶν ὑποζυγίων λόφους, ἐπειδὰν ἑλκωθῶσι, τὰ φύλλα σὺν οἴνῳ κα- F ταπλασσόμενα· καὶ πρὸς στρέμματα ὁμοίως ἐπιτίθενται.

Al. χείρωμα

V. caret.

V. caret.

V. caret.

Περὶ Πτέριδος. Κεφ. ρπϛ΄.

ΠΤΕΡΙΣ, " οἱ δέ, " * βλῆχνον, οἱ δέ, πολύρριζον καλοῦσι, φύλλα ἐστὶν ἄκαυλα, καὶ ἀνανθῆ, καὶ ἄκαρπα ἐξ ἑνὸς μόσχου, περὶ πῆχυν τὸ μέγεθος, ἐντετμημένα καὶ G ἀνηπλωμένα ὡς πτέρυξ, ὑποδυσώδη· ῥίζαν δὲ ἔχει ἐπιπόλαιον, " μέλαιναν, ὑπομήκη, ἐκφύσεις ἔχουσαν πολλάς, ὑποστύφουσαν τῇ γεύσει· φύεται ἐν ὀρεινοῖς

Ald. addit ἢν V. βύλχνον. Theocrit. Schol. βλῆχον appellat.

V. add. ἐπιμήκη

tulum. Cit & vrinam epota. Subdita autem vuluæ, partus secundásque morantes trahit. Sed & eclegma ex ea fit cum melle strangulatu oppressis, ægrè spirantibus atque tussientibus, laterum doloribus, ruptis atque vulsis. Quinetiam splenem ternis obolis pota ex aceto tricenis diebus consumit: necnon & ad eadem cum fico vtiliter illinitur. Ad muliebres insessus decoquitur, qui quidem vuluam purgandi & fœtus enectos eiiciendi vim habent. Succus è radice vere exprimitur, qui ex aqua mulsa potus tum cætera antedicta præstat, tum & pituitam trahit. Ad psoras & lepras fructus efficaciter inungitur atque imponitur. Sed & eius succus lactis abundantiam facit, si cum tritico cocto sorbeatur.

De Vite nigra. Cap. CLXXXV.

Nigra vitis, quam aliqui bryoniam nigram, alij Chironiam vitem nominant, folia fert hederę, ad smilacis folia propiùs accedentia, sed maiora, caules etiam huic similes: ac ipsa quoque vicinas arbores capreolis suis amplectitur: fructus racematim cohæret, qui inter principia viret, at post maturitatem nigricat: radix foris nigra, intus buxeo colore. Huius etiam cauliculi qui primo germinum partu erumpunt, olerum modo in cibos recipiuntur. Vrinas porrò cient, menses pellunt, ac lienem minuunt, nec non & comitialibus, vertiginosis ac neruorum resolutione tentatis prosunt. Radix iisdem quibus albæ viribus pollet, eadémque præstat, sed inefficaciùs. Folia verò cum vino exulceratis iumentorum ceruicibus efficaciter illinuntur: ac luxatis etiam similiter imponuntur.

De Filice. Cap. CLXXXVI.

FILICI, quam aliqui blechnon, alij polyrrhizon vocant, folia sine caule, sine flore, sine semine, eáque ex vno pediculo cubitali fermè longitudine exeunt, incisa & pinnarum modo vtrinque expassa, subgraui odore: radicem verò habet per summa cespitum nigram, quadantenus longam, multas fundentẽ propagines, quæ sunt subadstringente gustu. Nascitur in montanis

ſaxoſíſque locis. Huius radix latum lumbricum, quam tæniam vocant, excutit, ſumpta drachmis quatuor ex aqua mulſa: meliùs, ſi cum ſcammonij aut ellebori nigri totidem obolis detur: verùm eos qui ſumunt allia priùs ediſſe oportet. Eadem laborantes ex liene efficaciter reſtituit. Quinetiam cum axungia contrita & impoſita, ictis ab arundine efficaciter auxiliatur: cuius rei probatio talis fertur. Perimetur filix quam per ambitum ſata copioſior arundo cinxerit, & contrà, extinguetur & euaneſcet arundo, quam multa filix circundederit.

De Thelypteri, ſeu filice fœmina.
Cap. CLXXXVII.

Thelypteris ſeu filix fœmina, quã aliqui nymphæam pterin nominãt, foliis eſt filicis, quę tamẽ nõ ſingulari, vt illa, pediculo hærent, ſed è numeroſis altioribúſq; propaginibus exeunt. Radices ſubiacent longæ in obliquum, numeroſæ, ex nigro flaueſcentes: aliquæ etiamnum rubræ inueniuntur. Et hæ quoque radices cum melle in eclegmate ſumptę, lata interaneorum animalia pellunt: potę verò ex vino drachmis tribus, teretes lumbricos eiiciunt. Datæ fœminis, conceptum impediunt: quòd ſi à grauida ſumantur, abortum illa faciet. Earundem farina præhumidis & ægrè ſaneſcentibus vlceribus inſpergitur, ac iumentorum quoque ceruicibus medetur. Cæterùm elixa folia quæ recèns eruperint, olerum vice manduntur, vt aluum emolliant.

De Polypodio, ſeu filicula.
Cap. CLXXXVIII.

POLYPODION naſcitur in muſcoſis petris & vetuſtis quercuum caudicibus, palmi altitudine, filici ſimile, ſubhirſutum & inciſum, at non perinde tenui diuiſura. Radix ſubiacet piloſa, cirros habens ceu polyporum, craſſitudine minimi digiti: hæc ſi deraſa fuerit, coloris intus herbacei comperietur: acerba verò eſt atque guſtu ſubdulcis, purgãdi vi prædita. Datur porrò ad altum ſoluendã cocta cũ gallina, aut piſcibus, aut beta, aut malua. Aridæ farina aquę mulſę inſperſa, detrahit pituitã ac bilem. Trita eadẽ luxatis

A καὶ πετρώδεσι τόποις. Ταύτης ἡ ῥίζα "ἕλμινθα πλατεῖαν ἐκτινάσσει < δʹ. ὁλκῇ μετὰ μελικράτου λαμβανομένη· "βέλτιον δὲ, εἰ μετὰ σκαμμωνίας ἢ ἐλλεβόρου μέλανος ὀβολῶν τεττάρων δοίη τις. δεῖ δὲ προσκοροδοφαγεῖν τοὺς λαμβάνοντας. ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς ἀποκατάστασιν σπληνιῶσι. καὶ B μετ' ἀξουγγίου δὲ ἡ ῥίζα *ποθεῖσα καὶ καταπλασθεῖσα, ποιεῖ πρὸς τοὺς ὑπὸ καλάμου πληγέντας· ἡ δὲ δοκιμὴ τοιαύτη. ἔνθα *ἐστὶ πολὺς κάλαμος καὶ πολὺ βλάχνον, στεφανώσον. ἀφανίζεται τὸ βλάχνον.

Ald. ἕλμιν.

V. cuiuſdam margo, καὶ ἔμβρυα ἐκβάλλει.

Περὶ Θηλυπτερίδος. Κεφ. ρπζʹ.

Θηλυπτερὶς, οἱ δὲ, νυμφαίαν πτέριν ὀ- C νομάζουσι, τὰ μὲν φύλλα πτέριδι ὅμοια, οὐ μονόμοσχα δὲ, ὡς τὰ ἐκείνης, ἀλλὰ πολλὰς ἔχοντα ἀποφύσεις καὶ ὑψηλοτέρας· ῥίζαι δὲ ὕπεισι μακραὶ, πλάγιαι, *πλείοις, ὑπόξανθοι ἐν τῷ μέλανι· τινὲς δὲ ἐρυθραί. Καὶ αὗται δὲ σὺν μέλιτι ἐν ἐκλείκτῳ λαμβανόμεναι, πλατεῖαν ἕλ- D μινθα ἐκβάλλουσι· σὺν οἴνῳ δὲ πινόμεναι < γʹ πλῆθος, στρογγύλην ἐκτινάσσουσιν ἕλμινθα· γυναιξὶ δὲ δοθεῖσαι, ἀσυλληψίαν ποιοῦσι· κἂν *ἔγκυος δὲ λάβῃ, ἐκτιτρώσκει. ξηραὶ δὲ ἐπὶ τῶν "δυσαλθῶν καὶ καθύγρων ἑλκῶν *ἐπιπλάσσονται· λόφοις τε ὑποζυγίων ἰῶνται. "τὰ δὲ E φύλλα αὐτῆς ἀρτίβλαστα λαχανεύεται ἑφθὰ βιβρωσκόμενα, καὶ κοιλίαν μαλάσσουσιν.

V. δυσαλθῶν

V. caret.

Περὶ Πολυποδίου. Κεφ. ρπηʹ.

ΠΟΛΥΠΟΔΙΟΝ φύεται ἐν πέτραις βρύα ἐχούσαις, καὶ ἐν τοῖς * ἀγρίοις πρέμνοις τοῖς ἐπὶ τῶν δρυῶν, σπιθαμῆς ἔ- F χουσα τὸ ὕψος, ὅμοιον τῇ πτέριδι, ὑπόδασυ, τετμημένον, οὐ μὴν οὕτω λεπτοσχιδῶς· ῥίζα δ' ὕπεστι δασεῖα, πλεκτάνας ὡσπερεὶ πολύπους ἔχουσα, πάχος μικροῦ δακτύλου. ξυσθεῖσα δὲ, ἔνδοθεν χλωρὰ, στρυφνὴ, τῇ δὲ γεύσει ὑπόγλυκυς, δύναμιν ἔχουσα καθαρτικήν. δίδοται δὲ G συγκαθεψομένη ὄρνιθι, ἢ ἰχθύσιν, ἢ σεύτλῳ, ἢ μαλάχῃ πρὸς κάθαρσιν. ξηρὰ δὲ ἐπιπασσομένη ἐν μελικράτῳ, ἄγει φλέγματα καὶ χολήν. ποιεῖ καὶ πρὸς στρέμματα ἢ

ῥίζα λεία καταπλασσομένη, καὶ πρὸς A
Man. ἐν δακτυλίῳ legendum suspicatur.
ῥαγάδας τὰς" ἐν μεσοδακτύλοις.

Περὶ Δρυοπτερίδος. Κεφ. ρπθ΄.

Orib. δρυοπτερὶς
ΔΡΥΟΠΤΕΡΙΣ φύεται κατὰ τὰ βρυώδη μέρη τῶν παλαιῶν δρυῶν, ὁμοία πτερίδι, ἐλάττων δὲ πολλῷ τῇ σχίσει· ῥίζας δὲ ἔχει κατ' ἐπιπλοκὴν δασείας, στρυφνὰς
Quidam add. τὸ πρῶτον καὶ καυστικάς.
V. caret.
" κατὰ τὴν γεῦσιν, ἐν τῷ γλυκεῖ *"ῥέπουσα· B Αὕτη ἐπιπλασθεῖσα λεία σὺν ταῖς ῥίζαις, τρίχας ψιλοῖ· δεῖ δὲ ἀποψᾶν πρότερον μετὰ τὸ ἰκμάσαι τὸν χρῶτα, καὶ νεαρὸν ἐπιπλάσσειν.

Περὶ Κνίκου. Κεφ. ρϛ΄.

ΚΝΙΚΟΣ φύλλα ἔχει ἐπιμήκη, ἐντετμημένα, "τραχέα, ἀκανθώδη· καυ-
Matth. παχέα.
V. caret.
V. διπηχυαίους, ἀκανθώδεις. Sic & Lacunæ v.c.
Al. κεφάλια
C λοὺς δὲ πηχυαίους", ἐφ' ὧν " κεφάλια κατὰ μέγεθος *ἐλαίας· ἄνθος κρόκῳ ὅμοιον· σπέρμα λευκὸν καὶ " πυρρὸν, ἐπίμηκες, τε-
Marc. suspicatur legendum πικρὸν aut πύρινον.
γωνιωμένον. Τούτῳ τῷ ἄνθει χρῶνται εἰς τὰ προσοψήματα. Τὸ σπέρμα κοπτόμε-
V. delet.
νον " καὶ χυλιζόμενον ⌈ σὺν ὑδρομέλιτι ἢ ζωμῷ ὄρνιθος, κοιλίαν καθαίρει, κακοστό- D
V. πάντα
μαχον δέ ἐστι. γίνεται δὲ καὶ " κοπτάρια κοι-
Ald. αὐτῷ
λίας μαλακτικὰ, τοῦ ὀποῦ" αὐτοῦ μιγνύντος ἀμυγδάλῳ καὶ νίτρῳ, καὶ ἀνίσῳ, καὶ μέλιτι ἑφθῷ. δεῖ δὲ πρὸ δείπνου λαμβάνειν εἰς δ΄. διελόντα, ὡς βασιλικοῦ κα-
V. καὶ δ΄.
ρύου μέγεθος β΄. ἢ γ΄. "σκευάζειν δὲ τὸν τρόπον τοῦτον δεῖ. κνίκου λευκοῦ ξέστην α΄. *Θασίων πεφωγμένων καὶ * λελεπυσμένων E κυάθους τρεῖς, ἀνίσου ξέστην ἕνα, ἀφρονίτρου < α΄. ἰσχάδων τῆς σαρκὸς ἀριθμῷ λ΄. πήσσει δὲ καὶ γάλα ὁ χυλὸς τοῦ σπέρματος, καὶ λυτικώτερον ποιεῖ.

Περὶ Λινοζώστεως. Κεφ. ρϛα΄.

ΛΙΝΟΖΩΣΤΙΣ, οἱ δὲ, παρθένιον, οἱ δὲ, Ἑρ- F μοῦ βοτάνιον καλοῦσι. ἔχει τὰ φύλλα ὅμοια ὠκίμῳ, πρὸς τὰ τῆς ἑλξίνης, ἐλάττονα
Ald. διαγόνατα]
δέ· κλωνία " διγόνατα, μασχάλας πολλὰς, πυκνὰς ἔχοντα· τὸν δὲ καρπὸν, ἡ μὲν θήλεια βοτρυοειδῆ καὶ πολὺν· ὁ δὲ ἄρρην, πρὸς τοῖς πετάλοις μικρὸν, στρογγύλον, ὥσπερ ὀρχίδια κατὰ δύο προσκείμενα· ὅλος δὲ ὁ G θαμνίσκος σπιθαμιαῖος, ἢ καὶ μείζων. Κινοῦσι δ' ἀμφότεραι κοιλίαν λαχανευόμεναι καὶ ἐσθιόμεναι· καθεψόμεναι δὲ

A efficaciter imponitur, & aduersus rimas quæ inter digitos fiunt.

De Dryopteri. Cap. CLXXXIX.

DRYOPTERIS in veterum roborum muscosis partibus enascitur, filici similis, at multò tenuiore foliorum incisura: radicibus inter se implicitis, hirsutis, gustu astringentibus, & ad dulcedinem vergen- B tibus. Ea si trita cum radicibus illinatur, pilos abolet. Primùm autem cutem posteaquam exudauerit abstergere oportet, ac deinde recentem ipsam imponere.

De Cnico. Cap. CXC.

CNICVS foliis constat oblongis, per ambitum diuisis, asperis, aculeatis: caulibus cubitalibus, & in C eorum cacumine capitulis oliuæ magnitudine: flore croci: semine candido aut fuluo, oblongo, anguloso: illo flore in obsoniis vtuntur. Seminis verò cõtusi & expressi succus ex aqua mulsa aut gallinacei iusculo aluum purgat, sed stomacho aduersatur. Fiunt & ex eo placentulæ aluum emollientes, adiectis D succo amygdalis, nitro, aniso & melle cocto. Hæ in frusta quatuor diuiduntur, quæ nucis iuglandis magnitudinem impleant: è quibus ante cœnam duo triáve sumi oportet. Ratio temperandi ea est, vt accipiátur, cnici candidi sextarius vnus, nucum Thasiarum seu amygdalarum tostarum & decorticatarum E cyathi tres, anisi sextarius vnus, aphronitri drachma vna, cum carne caricarum numero triginta. Cæterùm seminis succus lac etiam coagulat, ipsúmque ad soluendá aluum efficacius reddit.

De Linozostide, seu Mercuriali. Cap. CXCI.

F LINOZOSTIN aliqui parthenium, alij Mercurij herbulam appellant. Folia habet ocimi, helxinæ cognata, sed minora: ramulos duplici geniculorum nodo cinctos, & alarum cauis multis iisque densis præditos: semen, fœminæ quidem, racemosum atque copiosum: mari ve- G rò, iuxta folia paruum ac rotũdum, ceu binos testiculos vnà cohærentes. Totus autem frutex dodrãtalis est, aut etiam maior. Vtraque aluum ciet, si olerum vice mãdatur. Cocta

verò in aqua, epoto iure, bilem aquosáque detrahit. Creduntur autem folia trita si bibantur, atque etiam à purgatione menstrua verendis admoueantur, vt fœminæ concipiantur facere: maris verò folia similiter vsurpata, vt masculi gignantur efficere.

De Cynocrambe. Cap. CXCII.

CYNIA seu cynocrambe, aliis mercurialis syluestris mas, cauliculum emittit binûm palmorum altitudine, mollem ac subalbidum: folia mercuriali aut hederæ similia, certis interstitiis candicantia: semen foliis adiacet paruum ac rotundum. Folia cum caulibus olerum instar pota, vim alui ciendæ habent. Ius verò decocti, bilem aquosáque detrahit.

De Heliotropio magno, seu Solari herba maiore. Cap. CXCIII.

HELIOTROPIVM magnũ aliqui à floris figura Scorpiuron appellauêre: cæteri heliotropium, quoniam folia sua cum inclinante sole circumagat. Folia ocimi habet, hirsutiora tamen, nigriora maioráque: ramulos ab ima radice ternos, quaternos, quinósve, compluribus alis concauos: florem in ipsorum cacuminibus candidum, purpurascentem, qui ad similitudinem caudæ scorpionis incuruatur. Radix gracilis est atque superuacua. Nascitur in asperis. Huius manualis fasciculus ex aqua decoctus & potus, pituitam bilémque per aluum extrahit. Prodest & contra scorpionum ictus ex vino bibitum, atque etiam illitum: ad arcendos verò conceptus, amuleti instar adalligatur. Aiunt porrò seminis grana quatuor hora vna ante accessionem cum vino pota, quartanas finire, tria verò, tertianas. Illitum autem semen, myrmecias, pensiles verrucas, thymos & epinyctidas exiccat. At folia podagris luxatísque, & infantium adustioni, quam siriasin vocant, vtiliter illinitur. Méses eadẽ cient: atque etiam partus trita & imposita pellunt.

A ἐν ὕδατι, καὶ πινομένου τοῦ ὕδατος, ἄγουσι χολὴν καὶ ὑδατώδη. δοκεῖ δὲ τὰ μὲν τῆς θηλείας φύλλα, λεῖα πινόμενα καὶ προστιθέμενα μετὰ τὴν κάθαρσιν τοῖς αἰδοίοις, σύλληψιν θήλεος ποιεῖσθαι, τὰ δὲ τοῦ ἄρρενος ὁμοίως ἐπιτηδευθέντα, ἀρρενογόνα γίνεσθαι.

B Περὶ Κυνοκράμβης. Κεφ. ρϟβ'.

Κυνιὰ ἢ κυνοκράμβη, οἱ δὲ, λινόζωστις ἀγρία ἄρρην, καυλίον ἀνίησι διπιθαμιαῖον, ὑπόφαιον, ὑπόλευκον· φύλλα ἐμφερῆ λινοζώστιδι ἢ κισσῷ, ὑπόλευκα ἐκ διαστημάτων· ὃν δὲ καρπὸν
C πρὸς τοῖς πετάλοις προσκείμενον, μικρὸν, στρογγύλον. Δύναμιν δὲ ἔχει ὅ, τε καυλὸς καὶ τὰ φύλλα πινόμενα, κοιλίας κινητικὴν, λαχανευόμενα. καθεψομένων δὲ τὸ ὕδωρ, ἄγει χολὴν καὶ ὑδατώδη.

Περὶ Ἡλιοτροπίου τοῦ μεγάλου. Κεφ. ρϟγ'.

D Ἡλιοτρόπιον τὸ μέγα, ὃ ἔνιοι ἐκάλεσαν σκορπίουρον ἀπὸ τοῦ περὶ τὸ ἄνθος σχήματος, ἡλιοτρόπιον δὲ ἀπὸ τοῦ συμπεριτρέπεσθαι τὰ φύλλα τῇ τοῦ ἡλίου κλίσει. ἔχει δὲ τὰ φύλλα ὠκίμῳ παραπλήσια, δασύτερα δὲ καὶ μελάντερα,
E καὶ μείζονα· κλωνία ἀπὸ τῆς ῥίζης ὅσον γ'. ἢ δ'. ἢ ε'. καὶ ἐκ τούτων μασχάλας πλείους· ἐπ' ἄκρων δὲ ἄνθος λευκὸν, ὑποπόρφυρον, ἐπικαμπὲς, καθάπερ σκορπίου οὐρά· ῥίζα δὲ λεπτὴ, καὶ ἄχρηστος· φύεται ἐν τραχέσι τόποις. Τούτου ὅσον δέσμη ἀφεψηθεῖσα μεθ' ὕδατος καὶ ποθεῖσα, ἄγει
F φλέγμα καὶ χολὴν κατὰ κοιλίας· ἁρμόζει δὲ καὶ σκορπιοπλήκτοις, μετ' οἴνου πινομένη τε καὶ καταπλασσομένη· πρὸς ἀτόκιον δὲ περιάπτεται. φασὶ δὲ πρὸ μιᾶς ὥρας τῆς ἐπισημασίας, τοῦ καρποῦ δ'. κόκκους μετ' οἴνου ποθέντας, τεταρταίους καταπαύειν· τριταίους δὲ, τρεῖς. καταπλασσό-
G μενος δὲ ὁ καρπὸς, μυρμηκίας τε καὶ ἀκροχορδόνας καὶ θύμους καὶ ἐπινυκτίδας ξηραίνει. τὰ δὲ φύλλα ποδάγραις καὶ στρέμμασι, καὶ σειριῶσι παιδίοις ἐπιπλάττεται ὠφελίμως. κινεῖ δὲ καὶ ἔμμηνα, καὶ ἔμβρυα ἄγει λεῖα προστεθέντα.

Censet Marcellus hoc caput adulterinum: maximè cùm in vetustis codicibus minimè reperiatur.

Add. quidam λέγεται.

V. καὶ λευκότερα, quam lectionem secutus est Marcellus.

Vulg. ἐξυπόπορφυρον

Fortè πινόμεναι, & ita deinceps.

Al. ἀποπαύειν

Περὶ Ἡλιοτροπίου τοῦ μικροῦ. Κεφ. ρϙδ'.

V. add. οἱ δὲ καὶ σκορπιοῦρον ἐκάλεσαν. ἕτεροι δὲ σκορπιοῦρος

Ἡλιοτρόπιον τὸ μικρὸν φύεται ἐν τελματώδεσι τόποις καὶ παρὰ λίμναις, ἔχον φύλλα παραπλήσια τῷ προειρημένῳ, στρογγυλώτερα δέ· καρπὸν στρογγύλον ἀποκρεμάμενον ὡς ἀκροχορδόνας. Δύναται δὲ ἡ πόα μετὰ τοῦ καρποῦ πινομένη σὺν νίτρῳ καὶ ὑσσώπῳ καὶ καρδάμῳ καὶ ὕδατι, ἕλμινθας πλατείας καὶ στρογγύλας ἐκτινάσσειν· αἴρει δὲ καὶ ἀκροχορδόνας σὺν ἁλσὶ καταπλασσομένη.

B

Περὶ Σκορπιοειδοῦς. Κεφ. ρϙε'.

C

ΣΚΟΡΠΙΟΕΙΔΕΣ, βοτάνιον φύλλα ἔχον ὀλίγα, καὶ σπέρματα οὐραῖς σκορπίου ἐμφερῆ. βοηθεῖ δὲ καταπλασσόμενα σκορπιοπλήκτοις ἄκρως.

Τέλος τοῦ τετάρτου Βιβλίου.

A

De Heliotropio paruo.

Cap. CXCIIII.

HELIOTROPION paruum, (quod & alio nomine Scorpiuros vocatur,) nascitur in paluſtribus, & iuxta lacus, foliis antedicto proximis, at rotundioribus: ſemine rotundo, penſilium verrucarum modo depẽdente. Herba cum ſemine pota, additis nitro, hyſſopo, cardamomo & aqua, valet ad latos tereteſque lumbricos excutiẽdos: quin & penſiles verrucas cum ſale illita tollit.

De Scorpioide. Cap. CXCV.

SCORPIOIDES herbula eſt, foliis paucis, & ſemine caudæ ſcorpionis effigie. Hęc illita, contra ſcorpionũ ictus præſentaneo ſunt auxilio.

Quarti libri finis.

ΠΕΔΑΚΙΟΥ ΔΙΟΣΚΟΡΙΔΟΥ ΑΝΑΖΑΡΒΕΩΣ, Περὶ ὕλης ἰατρικῆς βιβλίον πέμπτον.

PEDACII DIOSCORIDIS ANAZARBÆI, De medica materia Liber quintus.

IANO ANTONIO SARACENO LVGDVNÆO INTERPRETE.

ΑΠΟΔΟΝΤΕΣ ἐν τοῖς προγεγραμμένοις τέτταρσι βιβλίοις, φίλτατε Ἄρειε, τὸν περὶ ἀρωμάτων καὶ ἐλαίων καὶ μύρων καὶ δένδρων, καὶ τῶν ἐξ αὐτῶν καρπῶν τε καὶ δακρύων· ἔτι τε ζώων καὶ μέλιτος καὶ γάλακτος καὶ στέατος, καὶ τῶν καλουμένων σιτηρῶν καὶ λαχάνων. καὶ τὸν σύμπαντα περὶ ῥιζῶν καὶ βοτανῶν καὶ χυλισμάτων καὶ σπερμάτων λόγον. ἐν τούτῳ, τελευταίῳ ὄντι τῆς ὅλης πραγματείας, διαλεξόμεθα περὶ οἴνων καὶ τῶν καλουμένων μεταλλικῶν, ἀρξάμενοι ἀπὸ τῆς περὶ ἀμπέλου παραδόσεως.

E

F

QVONIAM ſuperioribus quatuor libris, amiciſſime Aree, de aromatibus, oleis, vnguentis, arboribus & earundem fructibus atque lacrymis, itémque de animalibus, melle, lacte, adipe, cerealibus & oleribus egimus: necnon & vniuerſam de radicibus, herbis, ſuccis, ſeminibúſque tractationem abſoluimus: in hoc totius operis vltimo, de vinis & iis quæ metallica dicuntur diſſeremus, à vitis tractatione ducto exordio.

De Vite vinifera. Cap. I.

VITIS viniferæ folia cum clauiculis trita & imposita, capitis dolores mitigant, itémq; stomachi inflammationem & ardorem cum polēta. Idipsum etiam folia per se imposita præstant: quippe quæ refrigerandi astringendiq; vim habeant. Potus eorundem succus iuuat dysentericos, sanguinem excreantes, stomachicos, ac mulieres malacia laborantes. Eadem efficiunt macerati in aqua capreoli & poti. Lacryma vitium, quæ veluti gummi est, quæque circa illarum caudices concrescit, ex vino pota, calculos pellit: inuncta lichenas, psoras, leprásque nitro affricto præparatas sanat. Eadem cum oleo sæpius pilis illitis psilothri effectum habet, maximéque liquor quem accensa sarmenta vitium viridia exudarunt, quo & perunctæ myrmeciæ tolluntur. Cinis autem sarmentorum & vinaceorum, detractis circa sedem condylomatis & thymiis illitus ex aceto medetur. Prodest & luxatis ac viperarum morsibus: quin & contra lienis inflammationes proficit, cũ rosaceo, ruta & aceto impositus.

De Labrusca seu vite syluestri. Cap. II.

Id, minimè variat. LABRVSCA duûm est generum: Altera enim vuam ad incipientem maturitatem minimè perducit, sed flore tenus œnanthen nominatam profert. Altera ad frugem peruenit, paruis acinis, nigris & adstringentibus. Folia, caules & clauiculæ quibus repunt, vim habent satiuæ viti similem.

De Vua. Cap. III.

QVÆLIBET vua recens aluum turbat, & stomachum inflat: quæ verò decerpta aliquandiu pependit, propterea quòd ea ventilatione magna humiditatis portio decessit, innocentior est, ac tum stomacho vtilis est, tum & appetentiam ciborum restituit, atque adeò ægris languentibúsve idonea est. In vinaceis & ollis seruatæ, ori stomachóque gratæ sunt: aluum sistunt, (sed vesicam & caput tentant) & sanguinem excreantibus conueniunt. Similes porrò sunt & quæ in

A Περὶ Ἀμπέλου οἰνοφόρου. Κεφ. α΄.

ΑΜΠΕΛΟΥ οἰνοφόρου τὰ φύλλα καὶ αἱ ἕλικες λεῖαι καταπλασσόμεναι, κεφαλαλγίας πραΰνουσι, φλεγμονήν τε στομάχου καὶ καῦσον σὺν ἀλφίτῳ· καὶ καθ᾽ ἑαυτὰ ἐπιτιθέμενα τὰ φύλλα, ψυκτικὰ (V.caret.) καὶ στυπτικὰ ὄντα. καὶ ὁ ἐξ αὐτῶν δὲ χυλὸς B ποθεὶς, ὠφελεῖ δυσεντερικοὺς καὶ αἱμοπτοϊκοὺς καὶ στομαχικοὺς καὶ κισσώσας. ἀποβραχεῖσαι δὲ καὶ αἱ ἕλικες ἐν ὕδατι (V.add. λεῖαι) καὶ ποθεῖσαι, τὰ αὐτὰ ποιοῦσι. τὸ δὲ δάκρυον αὐτῆς ὅμοιον ὂν κόμμι, περιπηγνύμενον τοῖς στελέχεσι, λίθους ἐκπινάσσει (V.add. τότε) πινόμενον σὺν οἴνῳ· ἰᾶται δὲ καὶ λειχῆνας C καὶ ψώρας καὶ λέπρας καταχριόμενον. δεῖ δὲ προεκνιτροῦν τὸν τόπον. σὺν ἐλαίῳ δὲ ἐγχριόμενον συνεχῶς, ψιλοῖ τὰς τρίχας, καὶ μάλιστα ὁ ἀπὸ τοῦ χλωροῦ καιομένου κλήματος ἀφιδρούμενος ἰχὼρ ὃς καὶ μυρμηκίας ἐπιχριόμενος ἐκβάλλει. ἡ δὲ ἐκ τῶν κλημάτων καὶ στεμφύλων τέφρα, τὰ D περὶ δακτύλιον ἀφαιρεθέντα κονδυλώματα καὶ θύμια, σὺν ὄξει καταπλασθεῖσα θεραπεύει. καὶ στρέμματα, καὶ ἐχιοδήκτους ὠφελεῖ, καὶ σπληνὸς φλεγμονὰς, σὺν ῥοδίνῳ (V.caret.) καὶ πηγάνῳ καὶ ὄξει καταπλασσομένη.

Περὶ Ἀμπέλου ἀγρίας. Κεφ. β΄.

ΑΜΠΕΛΟΣ ἀγρία διττή. ἡ μὲν γὰρ αὐτῆς οὐ περκάζει τὴν σταφυλὴν, ἀλλὰ B μέχρι ἀνθήσεως ἄγει τὴν λεγομένην οἰνάνθην. ἡ δέ τις τελεσφορεῖ, μικρόρραξ οὖσα, καὶ μέλαινα, καὶ στυπτική. Δύναμιν δὲ ἔχει ταύτης τὰ φύλλα καὶ αἱ ἕλικες καὶ οἱ καυλοὶ, ὁμοίως τῇ ἡμέρῳ.

Περὶ Σταφυλῆς. Κεφ. γ΄.

F ΣΤΑΦΥΛΗ, ἡ μὲν πρόσφατος πᾶσα ἐκταράσσει κοιλίαν, καὶ ἐμπνευματοῖ (V.quidam add. πνεύματα) στόμαχον· ἡ δὲ ἐπὶ χρόνον τινὰ κρεμασθεῖσα, ὀλίγον μετέχει τούτων, (διὰ τὸ πολὺ τῆς ἰκμάδος ἀπεξηράνθαι) εὐστόμαχός τε ἐστὶ καὶ ὀρέξεως ἀνακλητική, καὶ ἐπιτήδειος πρὸς τοὺς ἀσθενοῦντας. αἱ δὲ ἐκ τῶν G στεμφύλων (Cat. φύλλων) καὶ ἐκ τῶν βικῶν, εὔστομοι, εὐστόμαχοι, κοιλίας ἐφεκτικαί. (κύστεως δὲ καὶ κεφαλῆς ἅπτονται.) ἁρμόζουσι δὲ καὶ αἱμοπτοϊκοῖς. ὅμοιαι δὲ εἰσι καὶ αἱ εἰς τὸ

γλεῦκος ἐμβαλλόμεναι. αἱ δὲ ἐκ τοῦ ἑψή-
ματος καὶ γλυκέος, κακοστομαχώτεραι. (Ald. γλεύκους)
συντίθενται δὲ καὶ μετ' ὀμβρίου ὕδατος προηλιασθεῖσαι. γίνονται δὲ αἱ τοιαῦται ἐπ' ὀλίγον οἰνώδεις, διψώδεσι δὲ καὶ καυσώδεσι καὶ χρονίοις πυρετοῖς χρήσιμοι. τὸ δὲ στέμφυλον αὐτῶν ἀποτεθὲν, καταπλάττεται μεθ' ἁλῶν πρὸς φλεγμονὰς καὶ σκληρίας καὶ σπαργῶσιν μαστῶν· τὸ δὲ ἀφέψημα τῶν στεμφύλων, δυσεντερικοῖς καὶ κοιλιακοῖς καὶ ῥοϊκαῖς ὠφελεῖ ἐνιέμενον· καὶ εἰς ἐγκαθίσματα καὶ προσκλύσματα λαμβάνεται. Τὰ δὲ ἐξ αὐτῶν γίγαρτα στυπτικά, εὐστόμαχα· φρυγέντα δὲ καὶ ἀντὶ ἀλφίτου ἐπιπασσόμενα λεῖα, ἁρμόζει δυσεντερικοῖς, καὶ κοιλιακοῖς καὶ τοῖς τὸν στόμαχον ἀναλελυμένοις.

Corn. ῥοϊκοῖς sup. πάθει

Marc. μετὰ legendum suspicatur.

Περὶ Σταφίδος. Κεφ. δ'.

ΤΗΣ δὲ σταφίδος στυπτικωτέρα ἐστὶν ἡ λευκή· ὠφελεῖ δὲ καὶ ἡ σὰρξ αὐτῶν ἐσθιομένη ἀρτηρίας καὶ βῆχας καὶ νεφροὺς καὶ κύστιν· καὶ δυσεντερίαν σὺν τοῖς γιγάρτοις ἐσθιομένη καθ' ἑαυτήν· μιγεῖσα δὲ ἀλεύρῳ κεγχρίνῳ καὶ κριθίνῳ καὶ ᾠῷ, καὶ τηγανισθεῖσα μετὰ μέλιτος καὶ λαμβανομένη· εἴς τε ἀποφλεγματισμοὺς καθ' ἑαυτὴν καὶ σὺν πεπέρει μασωμένη εὔθετος. διδύμων τε φλεγμονὰς παύει, καταπλασθεῖσα μετ' ἀλεύρου κυαμίνου, "καὶ κυμίνου.] ἐπινυκτίδας δὲ καὶ ἄνθρακας καὶ κηρία καὶ τὰς περὶ ἄρθρα σηπεδόνας καὶ γαγγραίνας, χωρὶς γιγάρτων ἰᾶται λεία σὺν πηγάνῳ ἐπιτιθεμένη· πρός τε ποδάγραν ἁρμόζει, μετὰ τοῦ ὀποπάνακος καταπλασσομένη· καὶ ὄνυχας δὲ τάχιον ἀφίστησι σαλεύοντας ἐπιπλασθεῖσα.

V. caret.

Περὶ Οἰνάνθης. Κεφ. ε'.

ΟΙΝΑΝΘΗ καλεῖται ὁ τῆς ἀγρίας ἀμπέλου καρπός, ὁπότε ἀνθεῖ. [ἀποτίθεσθαι δὲ δεῖ εἰς ἀκόνιτον ἀγγεῖον ὀστράκινον, συλλέγοντας καὶ ξηραίνοντας ἐπὶ ὀθονίου ἐν σκιᾷ. καλλίστη δὲ γίνεται ἐν Συρίᾳ καὶ Κιλικίᾳ καὶ Φοινίκῃ. Δύναμις δὲ αὐτῆς στυπτική· ὅθεν πινομένη, εὐστόμαχος καὶ οὐρητική, κοιλίαν ἐφιστῶσα καὶ αἵματος πτύσιν. ξηρὰ δὲ καταπλασθεῖσα, καὶ

Ista sequentibus iungenda putat Manardus.

mustum coniectæ fuere. At quæ in sapa aut passo conditæ sunt, stomachum magis infestant. Seruantur & in aqua cœlesti quæ priùs solem passæ fuerint: sed eæ parum vinosæ sunt, siticulosis tamen, ardentibus ac diuturnis febribus vtiles. Reconditi vinacei, inflammatis, præduris lacteq; turgentibus mammis cum sale imponuntur. Eorundem decoctum infusum, dysentericos iuuat & cœliacos, itémque fœminas fluxione vuluæ laborantes: sed & ad desessiones ac fotus vsurpatur. Cæterùm acinorum nuclei astringendi vim obtinent, stomachóque sunt vtiles: iidem tosti tritíque ac polentæ vice inspersi, dysentericis prosunt, itémque cœliacis ac stomachi dissolutione vexatis.

De Vua passa.
Cap. IIII.

VVA passa alba adstringentior est. Prodest esitata earum caro arteriæ, tussi, renibus ac vesicæ. Estur & cum nucleis per se contra dysenteriam, itémque admista milij ac hordei farina & ouo, in sartagine cum melle fricta sumitur. Sed & eadem ad eliciendam è capite pituitam tum per se, tum etiam cum pipere commanducata proficit. Testium quoque inflammationes sedat imposita cum lometo fabarum & cumini farina. Epinyctidas verò, carbunculos, fauos, putrescentiaq; articulorum vlcera, atque gangrænas sine nucleis trita & cum ruta illita sanat. Conuenit & podagræ cum panacis succo adhibita: deniq; & mobiles vngues illita celeriùs extrahit.

De OEnanthe.
Cap. V.

OENANTHE vocatur, vitis syluestris fructus cùm floret. Condi verò debet in vas fictile non picatum, lecta priùs, & substrato linteo in vmbra siccata. Laudatissima in Syria, Cilicia & Phœnice. Vis ei astrictoria: quare pota, stomacho ac ciendæ vrinæ vtilis, aluũ sistit ac sanguinis excreationes. Contra fastidia &

πρὸς

acorem stomachi sicca & illita etiã efficax est. At in capitis doloribus tam viridis quàm sicca cum aceto & rosaceo perfunditur. Cruenta vulnera & incipientes ægilopas, oris vlcera & verendorum nomas, trita & additis melle, croco, myrrha & rosaceo adhibita pro cataplasmate, ab inflãmatione vindicat. Pessis quoque ammiscetur, ad cohibendum sanguinem: & contra oculorum fluxiones stomachíque ardores cum polline polentæ ac vino illinitur. Cinis verò crematæ in testa candentibus prunis, facit ad oculorum medicamenta: quin & paronychias, pterygia, abscedẽtes cruoreq; manantes gingiuas cũ melle sanat.

A περὶ ἀσώδη καὶ ὀξύνοντα στόμαχον ποιεῖ. ἔστι δὲ καὶ κεφαλαλγίαις ἔμβρεγμα, σὺν ὄξει καὶ ῥοδίνῳ χλωρά τε καὶ ξηρά. καὶ κατάπλασμά τε ἐναίμων ἀφλέγμαντον, καὶ τῶν ἀρχομένων αἰγιλώπων, καὶ τῶν ἐν στόματι ἑλκῶν, καὶ νομῶν τῶν ἐν αἰδοίοις, σὺν μέλιτι καὶ κρόκῳ καὶ ῥοδίνῳ καὶ B σμύρνῃ λεανθεῖσα. εἴς τε πεσσοὺς μίγνυται πρὸς ἐπίσχεσιν αἵματος. καὶ πρὸς ῥεύματα ὀφθαλμῶν καὶ καυσούμενον στόμαχον καταπλάσσεται σὺν παιπάλῃ ἀλφίτου καὶ οἴνου. καυθεῖσα δὲ ἐπ' ὀστράκου διαπύροις ἄνθραξι, ποιεῖ πρὸς τὰ ὀφθαλμικά. παρωνυχίας τε καὶ πτερύγια καὶ ἕλκη ἀφεστῶτα καὶ αἱμασσόμενα σὺν μέλιτι θεραπεύει. C

De Omphacio. Cap. VI.

OMPHACIVM succus est acerbæ vuæ seu Thasiæ seu Aminææ nondum variantis. Oportet autem ante Canis ortum expressum succum in aheno ex ære rubro, quod linteo sit coopertum, insolare, vsquedum in densitatem coëat, intereáque semper totum id quod ipsi vasi concretum adhæserit liquido reliquo permiscere, atque noctu ipsum à locis subdialibus sub tectum referre: quandoquidem obstant nocturni rores, quominùs spissescat cogatúrve. Eligendum est flauum, friabile, perquàm astringens & linguam mordens. Sunt qui coctione succum condensent. Prodest contra tonsillas, vuam, oris vlcera, gingiuas humore flaccidas, purulẽtásque aures, cum melle aut passo: item ad fistulas, vetera vlcera nomásque, ex aceto. Dysentericis & mulieribus fluxione vuluę laborantibus clystere infunditur. Oculorũ quoque claritati cõfert, eorundémque scabritiæ angulísque arrosis cõuenit. Bibitur & ad recentem sanguinis excreationem, etiam ex ruptis vasis obortam. Sed eo admodũ diluto & pauco vtendum: siquidem potenter exurit.

Περὶ Ὀμφακίου. Κεφ. ϛ'.

ΟΜΦΑΚΙΟΝ, ἔστι μὲν χυλὸς ὄμφακος Θασίας σταφυλῆς μήπω περκαζούσης, ἢ Ἀμιναίας. δεῖ δὲ πρὸ κυνὸς ἐκθλίβοντα τὸν χυλὸν ἡλιάζειν ἐν χαλκώματι ἐρυθρῷ ἐσκεπασμένῳ ὀθονίῳ, μέχρις οὗ συστραφῇ, ὅλον ἀεὶ τὸ περιπηγνύμενον D μίσγοντα τῷ ὑγρῷ· νύκτωρ δὲ αἴρειν αὐτὸ ἀπὸ τοῦ ὑπαιθρίου. κωλύουσι γὰρ αἱ δρόσοι τὴν σύστασιν αὐτῆς. ἐκλέγου δὲ τὸ ξανθὸν, καὶ εὔθρυπτον, στύφον ἱκανῶς καὶ δάκνον τὴν γλῶσσαν. ἔνιοι δὲ ἕψοντες τὸν χυλὸν συστρέφουσιν. Ἁρμόζει δὲ πρὸς παρίσθμια καὶ σταφυλὴν, E ἄφθας, ἕλκη πλαδαρὰ, ὦτα πυορροοῦντα, σὺν μέλιτι ἢ γλυκεῖ· πρὸς δὲ σύριγγας καὶ παλαιὰ ἕλκη καὶ νομὰς, σὺν ὄξει. ἐγκλύζεται δὲ ἐπὶ δυσεντερικῶν καὶ ῥοϊκῶν. ἔστι δὲ καὶ ὀξυδερκές. τραχύτησι δὲ ὀφθαλμῶν ἁρμόζει καὶ περιβρώσεσι κανθῶν. πίνεται καὶ πρὸς αἵματος ἀναγωγὴν τὴν F πρόσφατον καὶ κατὰ ῥῆξιν γινομένην. ὑδαρεῖ δὲ δεῖ χρῆσθαι λίαν καὶ ὀλίγῳ. ἐπικαίει γὰρ ἱκανῶς.

al. ψιθίας Sic Pl. | al. αἰθρίου. | V. αὐτό. | V. στρυφνόν. | al. τραχύτητι ὀφθαλμῶν | V. καίει.

De Vini natura pro ætatis ratione. Cap. VII.

VINA vetusta neruos reliquáque sensuum instrumenta, lædunt, attamẽ gustu suauiora iucundioráq; sunt: quare vitãda iis qui internę alicui⁹ partis imbecillitatẽ sentiũt.

Περὶ ποιότητος τῶν οἴνων ἐκ τῆς ἡλικίας. Κεφ. ζ.

ΟΙΝΟΙ οἱ μὲν παλαιοὶ, νεύρων βλαπτικοὶ καὶ τῶν λοιπῶν αἰσθητηρίων· G πρὸς δὲ γεῦσιν ἡδίονες· ὅθεν ἐπὶ τῶν ἀσθενές τι μέρος ἐχόντων ἔνδον παραιτητέον.

ἐπὶ μὲν τοι τῆς ἐν ὑγιείᾳ χρήσεως ὀλίγος A
τε καὶ ὑδαρὴς λαμβάνεται ἀβλαβῶς. ὁ δὲ
(Malim ἐμπνευματωτικός) νέος, ἐμπνευματικὸς, δύσπεπτος, δυσόνειρος, οὐρητικός. ὁ δὲ μέσος τῇ ἡλικίᾳ, ἐκπέφευγε τὰ ἀμφότερα ἐλαττώματα· ὅθεν ἐκκριτέος ἐστὶν ἔν τε ὑγιείας καὶ ἀσθενείας χρήσεσιν.

Ἐκ τῆς χρόας. Κεφ. η'. B

(Lac. legit. in v. cod. λευκότατος.) Ἐπὶ ὁ μὲν λευκὸς, λεπτός τε καὶ εὐανάδοτος καὶ εὐστόμαχος ὑπάρχει. ὁ δὲ μέλας, παχὺς καὶ δύσπεπτος, μέθης καὶ σαρκῶν γεννητικός. ὁ δὲ κιῤῥὸς μέσος ὢν, μέσην ἔχει καὶ τὴν πρὸς ἑκάτερα τούτων δύναμιν. αἱρετώτερος μὲν τοι ἔν τε ὑγιείᾳ καὶ ἀσθενείᾳ ὁ λευκὸς· ἔτι καὶ πρὸς τὴν ποιότητα διαφέρουσιν. C

Ἐκ τῆς γεύσεως καὶ τῶν μεμιγμένων. Κεφ. θ'.

Ὁ μὲν γὰρ γλυκὺς οἶνος, ἁδρομερής τε ἐστὶ καὶ δυσδιάπνευστος, στομάχου πνευματωτικός, (V. caret.) κοιλίας τε καὶ ἐντέρων ταρακτικὸς, ὥσπερ καὶ τὸ γλεῦκος. ἧττον δὲ D μεθύσκει. κύστει δὲ καὶ νεφροῖς εὔθετος. ὁ δὲ αὐστηρὸς, οὐρητικώτερος· κεφαλαλγίας τε καὶ μέθης ποιητικός. ὁ δὲ στρυφνὸς, εὐθετώτατος πρὸς ἀνάδοσιν σιτίων· κοιλίας τε σταλτικὸς, καὶ τῶν ἄλλων ῥευματισμῶν. ὁ δὲ (Cornarius ἁπλοῦς legendum suspicatur. Lac. vetus exemplar habet, μετρίως. quam is Diosc. genuinã esse lectionẽ autumat.) ἁπαλὸς, ἧττον ἅπτεται τῶν νευρώδων, καὶ ἧττον ἐστὶν οὐρητικός. ὁ δὲ τεθαλασσωμένος, E κακοστόμαχος, διψοποιὸς, νεύρων κακωτικὸς, εὐκοίλιος, ἀνεπιτήδειος τοῖς ἐξ ἀσθενείας. ὁ δὲ ἐκ τῆς ἡλιοπεπονθείσης σταφυλῆς, ἢ ἐπὶ τῶν κλημάτων ὀπτηθείσης (V. caret.) καὶ πεπιεσμένης γινόμενος, γλυκὺς καλούμενος Κρητικὸς ἢ πρότροπος ἢ πράμνιος καὶ ὁ καθεψομένου τοῦ γλεύκους σείριος, F ἢ ἕψημα καλούμενος. ὁ μὲν μέλας, (Ald. μελαψίθιος) καλούμενος δὲ μελαμψίθιος, παχύς ἐστι καὶ πολύτροφος· ὁ δὲ λευκὸς, λεπτότερος. ὁ δὲ μέσος, μέσην ἔχει καὶ τὴν δύναμιν. στυπτικὸς δὲ πᾶς ἐστὶ, σφυγμῶν ἀνακτητικός· ποιῶν πρὸς πάντα τὰ θανάσιμα ὅσα κατὰ ἕλκωσιν ἀναιρεῖ, G πινόμενος σὺν ἐλαίῳ καὶ ἐξεμούμενος· καὶ πρὸς μηκώνειον δὲ καὶ φαρικὸν,

Nihilominus in secunda valetudine vinum eiusmodi paucum & aqua dilutum innoxiè sumitur. At nouũ inflationes parit, ægrè coquitur, grauia facit insomnia, vrinásque ciet. Quod verò ætate medium est, vtroque illo vitio caret, proindéque ad vsum sanorum ægrorúmque deligendum.

Pro ratione coloris. Cap. VIII.

Insuper album est tenue ac stomacho vtile, faciléque in membra diuiditur. Nigrum verò, crassum est & ad concoquendum difficile, temulentiam facit & corpus auget. Fuluum, vtpote quod medium est, medias etiam inter vtrunque vires obtinet. Album tamen tum in secunda, tum & in aduersa valetudine laudabilius. Sed & vina sapore distant.

Pro saporum eorúmque quæ illi miscentur differentia. Cap. IX.

Siquidem dulce crassis partibus constat & ægrè de corpore expirat, stomachum inflat, aluum & intestina, vti & mustum, turbat: sed minùs inebriat, vesicæ ac renibus aptum. Austerum vrinas magis expellit, sed capitis dolorem facit, ac temulentiam gignit. Acerbum ad ciborum per membra digestionem accommodatissimum: aluum cæterásque fluxiones cohibet. At vinum molle & sapore languidum, neruos minùs tentat, minúsque vrinas pellit. Vinum porrò aqua marina factũ stomacho aduersatur, sitim facit, neruos infestat, bonam facit aluum & à valetudine sese recolligentibus haudquaquã idoneum est. Passum autẽ quod vuis in cratibus sole siccatis aut in ipso sarmento torrefactis exprimitur, Creticum cognomine, aut protropum aut pramniũ, itémque sapa quæ fit musto igni decocto, Græci Siræon seu hepsema appellant: nigra quidem si fuerint, qualia melampsithia dicuntur, crassa sunt & corpora multum alũt: at candida, tenuiora: quæ verò medio inter hæc colore sunt, medias quoque vires sortiuntur. Omnia tamen astringunt, languidos pulsus excitant, & faciunt aduersus venena quæcunque exulcerando necant, ex oleo pota & vomitionibus reddita: itemq; cõtra meconiũ, pharicũ,

toxicum, cicutam & lactis in vẽtriculo coagulationem: necnon & cõtra renum ac vesicæ rosiones & exulcerationes: nihilominus inflationes pariunt, & stomacho aduersantur. Priuatim cõfert Melampsithium iis qui alui fluxione laborãt. Album magis cæteris emollit aluũ. Gypso conditum neruos offendit, capitis grauitatẽ infert, viscera calore accendit, & vesicæ aduersatur: sed contra venena cæteris aptius. Picata aut resinata excalfaciunt & cõcoctionẽ adiuuãt, sanguinem excreantibus inimica. Quæ verò aparachyta, hoc est, maris expertia dicuntur, & sapam tamen admistam recipiunt, caput implent, temulentiam gignunt, de corpore difficulter expirãt, & stomachum malè habent.

Pro locorum differentia. C. X.

Inter Italica vina Falernũ principem locum obtinet: quod inueteratum per quam facilè concoquitur, pulsus recreat & exuscitat, aluũ astringit, stomacho vtile: sed vesicę nocet, atq; iis qui visus hebetudinẽ sẽtiũt, liberaliori potationi minimè idoneũ. Albanũ crassioribus quàm Falernum cõstat partibus, *subdulceq; est, stomachum inflat & aluum emollit: sed cõcoctionem nõ æquè adiuuat, neruosum verò gen⁹ minùs infestat. Sed & hoc ipsum vetustate austerum saporẽ concipit. Cæcubũ cùm sit dulce, est & Albano crassius, corpus auget, & colorẽ cutis meliorem lætiorémque facit; at iuuandæ concoctioni minimè idoneum est. Surrẽtinum valde austerũ est: quare intestinorum & stomachi fluxiones cohibet, & cùm tenuibus cõstet partibus, caput minùs tẽtat: vetustate autem & stomacho vtile & iucũdioris euadit saporis. Adrianum & Mamertinum, quæ quidem in Sicilia gignuntur, ex æquo crassarum sunt partium, modicè astringunt & celeriùs inueterãtur, minúsque ob suam lenitatem neruos tẽtant. Prætutianum, quod & ipsum è locis circũ Adriam deuehitur, est odoratũ ac minùs asperum: haustum copiosius eo sese prodit indicio, quòd & ebrietatem diu seruat, & soporẽ cõciliat. Istricum Prætutiano simile est, sed vrinam vehementiùs pellit.

Al. prædulce.

A καὶ τοξικὸν, καὶ κώνειον, καὶ γάλα θρομβωθὲν· καὶ πρὸς κύστιν καὶ νεφροὺς ὀδαξωμένους καὶ εἱλκωμένους. εἰσὶ δὲ "πνευματικοὶ καὶ κακοστόμαχοι. ἰδίως δὲ ἐπὶ τῶν τὴν κοιλίαν ῥευματιζομένων ἁρμόζει ὁ "Μελαμψίθιος. ὁ δὲ λευκὸς μαλακτικὸς κοιλίας τῶν ἄλλων μᾶλλον. ὁ δὲ τὴν γύψον ἔB χων, κακωτικὸς τῶν "νεύρων, καρηβαρικὸς, πυρώδης, κύστει ἄθετος· πρὸς δὲ τὰ θανάσιμα τῶν ἄλλων εὐθετώτερος. οἱ δὲ πίσσαν ἢ ῥητίνην πιτυΐνην ἔχοντες, θερμαντικοὶ, καὶ πεπτικοί· ἄθετοι δὲ τοῖς "αἱμοπτοϊκοῖς. οἱ δὲ καλούμενοι ἀπαράχυτοι, ἔχοντες δὲ ἕψημα μεμιγμένον, κεφαλῆς εἰσὶ πληρωτικοὶ, C μέθης γεννητικοὶ, "δυσδιαπνευστοι, κακοστόμαχοι".

V. πνευματικώτατοι lego, πνευματωτικοὶ

V. μέλας.

V. νευρώδους.

V. ἐμετικοῖς.

V. add. φυσώδεις

Add. in vet. Lac. codice, πληκτικοὶ, πυρετικοὶ καὶ φυσώδεις.

Περὶ διαφορᾶς ἐκ τῶν τόπων.
Κεφ. ι.

Ὁ μὲν οὖν δοκῶν πρωτεύειν τῶν ἐν Ἰταλίᾳ οἴνων, Φάλερνος ὁ καλούμενος, παλαιωθεὶς ἄγαν "εὔπεπτος, σφυγμῶν "ἀναD κλητικὸς, κοιλίας στεγνωτικὸς, καὶ εὐστόμαχος· κύστει ἄθετος, καὶ ἀμβλυωποῦσι, καὶ πρὸς πολυποσίαν ἀνεπιτήδειος. ὁ δὲ Ἀλβανὸς "ἁδρομερέστερος τοῦ Φαλέρνου, ἔγγλυκος, ἐμπνευματῶν στόμαχον, κοιλίαν τε μαλάττων. (πέσσει τε οὐχ ὁμοίως συνεργῶν) τοῦ δὲ νευρώδους ἧττον κακωτικὸς· παE λαιωθεὶς δὲ καὶ οὗτος αὐστηρὸς γίνεται. ὁ δὲ Καίκουβος γλυκὺς ὢν, ἁδρομερέστερός ἐστι τοῦ Ἀλβανοῦ· σαρκῶν τε καὶ εὐχροίας γεννητικὸς· πέψει δὲ ἄθετος. ὁ δὲ Συρεντῖνος, αὐστηρὸς ἱκανῶς ἐστιν· ὅθεν ἐντέρων καὶ στομάχου ῥεύματα ἵστησι, κεφαλῆς τε "ἧττον ἅπτεται, λεπτομερὴς ὢν· παλαιωθεὶς δὲ, "εὐστόμαχος καὶ ἡF δίων γίνεται. ὁ δὲ Ἀδριανὸς καὶ ὁ Μαμερτῖνος γεννώμενοι ἐν Σικελίᾳ, κατ' ἴσον εἰσὶν ἁδρομερεῖς, μετρίως στύφοντες, καὶ τάχιον παλαιοῦνται, ἧττόν τε τοῦ νευρώδους ἅπτονται, διὰ τὸ ἐν αὐτοῖς "λεῖον· ὁ δὲ Πραιτιανὸς, καὶ αὐτὸς ἐκ τῶν κατ' Ἀδρίαν κομιζόμενος τόπων, εὐώδης καὶ "λειότερός ἐστιν. οὐ δὲ G λανθάνει πολὺς πινόμενος, φυλάττει τε ἐφ' ἱκανὸν τὴν μέθην, καὶ καροῖ. ὁ δὲ Ἰστρικὸς λεγόμενος, ἔοικε τῷ *Πραιτιανῷ, οὐρητικώτερος ὑπάρχων.

al. εὔποτος. Marc. ἄπεπτος legendũ suspicatur.

V. quid. ἀναπτικός.

V. ἁδρομερέστερος

V. ἥκιστα Sic Lac.

V. δυσστομαχώτερος

Vulg. ex. λεπτόν.

V. quid. λεπτότερος.

V. παραφυτικῷ

A ὁ μέντοι Χῖος, ἁπαλώτερος τῶν προειρημένων, εὔτροφος, πότιμος, ἧττον μεθύσκων, ῥεύματος σταλτικός, χρήσιμος εἰς τὰ ὀφθαλμικά. ὁ δὲ Λέσβιος, εὐανάδοτος, κουφότερος τοῦ Χίου καὶ εὐκοίλιος. τὴν αὐτὴν δὲ τούτῳ κέκτηται δύναμιν ὁ κατὰ Ἔφεσον γινόμενος, καλούμενος δὲ Φυγελίτης· ὁ δὲ ἐκ τῆς Ἀσίας Μεσογίτης ἐκ τοῦ B Τμώλου, κεφαλαλγὴς καὶ νεύρων βλαπτικός. ὁ δὲ Κῷος, καὶ Κλαζομένιος, διὰ τὸ θαλάττης πολλῆς μετέχειν, εὔφθαρτος καὶ ἐμπνευματώδης, κοιλίας τε ταρακτικὸς νεύρων ἐστὶ βλαπτικός.

Chium antedictis mollius est, probè nutrit, potui aptum est, ac minùs inebriat: fluxiones cohibet, oculorum medicamentis vtile. Lesbium facilè membra subit, Chio leuius, & aluo idoneum. Ephesium eandem vim habet, quod Phygelites nominatur. *Verùm Asianum è Tmolo monte, Messogites appellatum, capitis dolorem affert ac neruos lędit. Coum verò & Clazomenium, quoniam copiosam maris aquam admixtam habent, facilè corrumpuntur, inflationes excitant, aluum turbant, ac neruis officiunt.

Περὶ Δυνάμεως τῶν οἴνων.

Κεφ. ια'. C

Κοινῶς δὲ πᾶς ἀμιγὴς οἶνος καὶ ἀκέραιος, αὐστηρὸς δὲ τὴν φύσιν, θερμαντικός, εὐανάδοτος, εὐστόμαχος, ὀρεκτικός, θρεπτικός, ὑπνοποιός, ῥωστικός, εὐχροίας παρασκευαστικός. ἱκανῶς δὲ ποθείς, βοηθεῖ τοῖς κώνειον, ἢ κόριον, ἢ φαρικόν, ἢ ἰξίαν, ἢ μηκώνειον, ἢ λιθάργυρον, ἢ σμίλακα, ἢ ἀκόνιτον, ἢ μύ- D κητας εἰληφόσι. πρός τε ἑρπετῶν δήγματα καὶ πληγὰς πάντων, ὅσα πλήξαντα ἢ δακόντα κατὰ ψύξιν ἀναιρεῖ ἢ ἀνατρέπει στόμαχον. ποιεῖ καὶ πρὸς ἐμπνευμάτωσιν χρονίαν καὶ δῆξιν ὑποχονδρίου καὶ πλατυσμόν, καὶ "λύγγα στομάχου, ἐντέρων τε καὶ E κοιλίας ῥευματισμόν. καὶ ἐφιδροῦσι, καὶ διαφορουμένοις ἁρμόζουσι, μάλιστα δὲ οἱ λευκοὶ καὶ παλαιοὶ καὶ εὐώδεις. οἱ μέντοι παλαιοὶ καὶ γλυκεῖς, καὶ πρὸς τὰ περὶ κύστιν καὶ νεφροὺς ἐπιτηδειότεροι. πρός τε τραύματα καὶ φλεγμονάς, σὺν ἐρίοις οἰσυπηροῖς ἐπιτιθέμενοι. καταντλοῦνται F δὲ ὠφελίμως πρὸς τὰ θηριώδη καὶ φαγεδαινικὰ καὶ ῥευματιζόμενα ἕλκη. πρὸς δὲ τὴν ἐν ὑγείᾳ χρῆσιν εὔθετοι οἱ ἀθάλασσοι, αὐστηροὶ καὶ λευκοί. διαφέρουσι δὲ τούτων οἱ Ἰταλικοί. ὡς ὁ Φαλέρινος, Συρεντῖνος καὶ Καίκουβος, ὅ, τε Σιγνῖνος καὶ ἄλλοι πολλοὶ οἱ ἀπὸ τῆς Καμπανίας, καὶ ὁ *Πραιτιανὸς ἀπὸ τοῦ *Ἀδρια- G νοῦ, καὶ Σικελιωτικός, ὁ Μαμερτῖνος καλούμενος. Ἑλληνικῶν δὲ Χῖος, Λέσβιος, Φυγελλίτης ὁ ἐν Ἐφέσῳ γινόμενος.

V. quid. σκεπτέ.

Marc. λύσσαν legẽdum suspicatur: quo modo etiam legisse videtur Ruellius.

V. φαλερῖνος

V. σητινὸς

De vini generum facultate.

Cap. XI.

In vniuersum vinum omne meracum & sincerum ac sua natura austerum, excalfacit, facilè in membra distribuitur, stomacho conuenit, apperentiam ciborum inuitat, corpus alit, somnum conciliat, robur auget & colorem commendat. Potum liberaliùs, auxilio est cõtra assumptam cicutam, coriandrũ, pharicum, ixiam, meconium, argẽti spumam, taxum, aconita, fungósve: nec minùs contra serpentium morsus & omnium ictus morsúsve, quæ refrigerando necant aut stomachũ in vomitiones effundunt. Facit & ad diuturnam hypochondrij inflationem, rosionem atque distentionem: itémque singultum, ac stomachi, intestinorũ & ventris rheumatismos. Vina cõueniũt sudatoribus & quibus corpus immodico sudore digeritur, maximè quæ sunt alba vetera & odorata. At quæ sunt vetusta simul & dulcia, renum ac vesicæ vitijs sunt accõmodatiora: necnon vulneribus inflammationibúsque in succida lana commodè imponuntur. Quin & iisdem fera, phagedænica & affluentibus humoribus irrigua vlcera vtiliter fouentur. Porrò vina quibus aquæ marinæ nihil additum est, austera & alba, ad sanorum victus commodè vsurpantur. In his præstant Italica: vti Falernum, Surrentinum, Cæcubum, & permulta alia è Campano agro, itémque Prætutianum, Adrianum & Siculum, quod Mamertinum appellatur. Ex Græcis, Chium, Lesbium & Phygelites, quod in Epheso gignitur.

Crassa verò & nigra, stomacho aliena sunt, flatúsque pariunt: attamen corpus augent. Tenuia autem & austera, stomacho quidem prosunt, sed carnes minùs alunt. At quę sunt valde vetera, tenuia & candida, vehementiùs vrinas ciunt, & dolores capitis inferunt, neruosúmque genus largiùs pota tentant. In media ætate, vt à septimo anno, potui saluberrima sunt. Modus autem pro ætate, anni tempestate, consuetudine & qualitate vini decernatur. Optimè verò præcipitur, vt ne sitis immodica toleretur, & tantum potionis adhibeatur, quantum proluendis cibis sat sit. Siquidem ebrietas omnis, maximéque iugis frequentiórve, perniciosa. Enimuerò largior perpotatio neruos obsessos in dies remittere, morborúmque acutorum initia quotidie introducere consueuit. Attamen moderatè aliquot diebus vino indulgere, maximéque post aquæ potum, vtile. Ita nanque modo quodã quæ sub sensum deinde cadunt recrementa ex alto euocantur, & per cęca corporis spiracula repurgantur. Sed illi perpotationi aquam superbibere par est: siquidem medicationis alicuius gratia factę ex composito temulentiæ remedium affert.

De vino Omphacite. Cap. XII.

VINVM quod Omphacites appellatur, peculiariter fit in Lesbo, vua nondum planè matura, sed adhuc acerba, ad tres quatuórve dies in cratibus siccata Sole, donec racemi in rugas cõtrahantur. Ex iis postquam expressum est vinum, cadis *insolatur. Vim habet astringendi, stomacho amicam, & malacia laborantibus, ileosis, ægrè concoquẽtibus & stomachi dissolutione vexatis vtilem. Creditur & absorptũ pestilẽtibus affectibus auxiliari. Cęterùm huiusmodi vina non nisi post annos complures potui apta sunt.

Vl. sole insolatur.

De vino secundario & adynamo. Cap. XIII.

LORA, quam Græci deuterian, alij potimon appellant, paratur hunc in modum. In vinacea è quibus vini triginta metretæ expressæ fuerint, tres aquę metretas adiicito: ac vbi vinacea ipsa versaueris calcaueríſque, exprimito: expressum decoque ad tertias partes, & in singulos

A Οἱ δὲ παχεῖς καὶ μέλανες κακοστόμαχοι, φυσώδεις, σαρκὸς μέντοι γεννητικοί. οἱ μέντοι λεπτοὶ καὶ αὐστηροὶ, εὐστόμαχοι, ἧττον δὲ σαρκοποιοί. οὐρητικώτεροι δὲ καὶ κεφαλαλγεῖς οἱ σφόδρα παλαιοὶ καὶ λεπτοὶ καὶ λευκοί, ἅπτονται δὲ τοῦ νευρώδους πλεονασθέντες. οἱ μέσοι δὲ τὴν ἡλικίαν, ἄριστοι B πρὸς πόσιν. ὡς οἱ ἀπὸ ζ' ἐτῶν. ἡ δὲ ποσότης, πρὸς τὴν ἡλικίαν καὶ τὴν τοῦ ἔτους ὥραν, καὶ ἔθη καὶ ποιότητα τοῦ οἴνου, ὁριζέσθω. καὶ τὸ μὴ διψῆν δὲ ἄριστόν ἐστι παράγγελμα, καὶ τὸ μετρίως βρέχειν τὴν τροφήν. μέθη δὲ πᾶσα, καὶ μάλιστα ἡ συνεχὴς, ἐπιβλαβής. τά τε γὰρ νεῦρα πολιορκούμενα καθ' ἑκάστην ἐνδίδωσι, καὶ παθῶν C ὀξέων ἀρχὰς ἐμποιεῖ καθημέραν ἡ πολυποσία. μετρίως δὲ οἰνοῦσθαι ἐπί τινων ἡμερῶν, καὶ μάλιστα ἐπὶ ὑδροποσίας, ὠφέλιμον· μετασυγκρίνει γάρ πως, τάς τε αἰσθητὰς ἀνακαθαῖρον ἐκκρίσεις, καὶ ἀδήλως ποροποιοῦν. δεῖ μέντοι γε μετὰ τὴν οἴνωσιν ὕδωρ πίνειν· ἀ- D ποθεραπείας γάρ τινος χάριν τῆς συγκειμένης οἰνώσεως, τρόπον ἐπάγει βοηθείας.

V. add. καὶ χρόνῳ ἀναδόσιμοι. *V. παράπηγμα* *V. ἀφ' ὑδροποσίας ὠφ.* *V. τινα τῆς συγκινήσεως τρόπον ἐπάγει.* *Deest in Ald. χάριν*

Περὶ Ὀμφακίτου οἴνου. Κεφ. ιβ'.

Ὁ δὲ καλούμενος Ὀμφακίτης σκευάζεται ἰδίως ἐν Λέσβῳ, θηλοπεδευομένης μήπω κατὰ πάντα πεπείρου τῆς σταφυλῆς οὔσης, ἔτι δὲ ὀξιζούσης, ἐπὶ ἡμέρας E γ' ἢ δ'. ἕως αἱ ῥυσσωθῶσιν οἱ βότρυες, καὶ μετὰ τὸ ἐκθλιβῆναι ἡλιάζεται ἐν κεραμίοις οἶνος. Στυπτικὴν δὲ ἔχει τὴν δύναμιν καὶ εὐστόμαχον, καὶ κισσώδεσι καὶ εἰλεώδεσι, καὶ τοῖς δυσπέπτοις καὶ ἐκλελυμένοις τὸν στόμαχον ἁρμόζουσαν· δοκεῖ δὲ καὶ λοιμικαῖς διαθέσεσι βοηθεῖν καταρ- F ροφούμενος. χρῄζουσι δὲ οἱ τοιοῦτοι οἶνοι ἐτῶν πλειόνων· ἄλλως γὰρ οὐκ εἰσὶ πότιμοι.

Al. πολλῶν

Περὶ Δευτερίας καὶ ἀδυνάμου. Κεφ. ιγ'.

Ὁ δὲ καλούμενος δευτερίας, ὃν ἔνιοι πότιμον καλοῦσι, σκευάζεται τοῦτον τὸν τρόπον· εἰς τὰ στέμφυλα, ὧν ἐξέθλιψας οἴνου μετρητὰς λ'. ἔμβαλε ὕδατος μετρητὰς γ'. καὶ G μίξας καὶ πατήσας ἔκθλιψον, καὶ ἀφέψησον εἰς τὸ τρίτον. χρῶ δὲ ἑκάστῳ τῶν

A ἀποληφθέντων μετρητὴν μίξον ἁλὸς ξέστας β΄. καὶ μετὰ τὸν χειμῶνα διάχει εἰς κεράμια. χρῶ δὲ αὐτῷ* μετ᾽ ἐνιαυτόν· ταχέως γὰρ ἐξίτηλος γίνεται. ἁρμόζει δὲ ἐφ᾽ ὧν διστάζομεν οἶνον διδόναι, ἀναγκαζόμενοι διὰ ἐπιθυμίαν τοῦ νοσοῦντος, καὶ ἐπὶ τῶν *νόσων ἀναλαμβανόντων χρονίως. Γίνεται δὲ καὶ ἀδύναμος λεγόμενος, τὴν αὐτὴν ἔχων τῷ δευτερίῳ δύναμιν. B δεῖ δὲ ἴσον μέτρον ὕδατος τῷ τοῦ γλεύκους μίξαντας, ἑψῆσαι πράως πυρὶ μαλακῷ, ἄχρις ἂν ἐξαναλωθῇ τὸ ὕδωρ· καὶ μετὰ τοῦτο ψύξαντας, καταγγίζειν εἰς ἀγγεῖον πεπισσωμένον. ἔνιοι δὲ θαλάττης πελαγίας καὶ ὕδατος ὀμβρίου καὶ μέλιτος καὶ γλεύκους ἴσα μίξαντες C καὶ καταγγίσαντες, ἡλιάζουσιν ἐπὶ ἡμέρας μ΄. χρῶνται δὲ αὐτῷ πρὸς τὰ αὐτὰ μετ᾽ ἐνιαυτόν.

residui congios salis binos sextarios addito, ac post hyemẽ in cados defundito. Eo post annum vtitor: celeriter enim exolescit. Conuenit porrò ægris, quibus vinum propinare dubitamus, & cogimur tamen ipsorum desiderijs obtemperare: itémque à longa valetudine sese recolligentibus. Fit & vinum quod vocant adynamon, viribus iisdem quibus lora præditum. Pares aquæ & musti mensuræ leniter ac lento igne feruefiunt, dum excoquatur aqua: reliquum vbi refrixerit, in vas picatum transfunditur. Alij aquæ marinæ & pluuiæ, mellis atque musti pares miscent portiones, elutriant, & in sole quadraginta diebus torrent. Huiusmodi potu ad eadem illa omnia post annum vtuntur.

Περὶ Οἴνου ἐκ τῆς ἀγρίας σταφυλῆς. Κεφ. ιδ΄.

Ο δὲ ἐκ τῆς ἀγρίας σταφυλῆς μέλας, στυπτικὸς ὑπάρχων, ἁρμόζει κοιλίᾳ D ῥευματιζομένῃ, καὶ στομάχῳ· καὶ πρὸς τὰ ἄλλα ὅσα στύψεως καὶ συστολῆς χρῄζει.

De Vino è labrusca expresso. Cap. XIIII.

Vinum è labrusca nigrum astringit: proindéque prodest alui stomachíque fluxionibus, & ad cætera valet quæ astrictionem contractionémque desiderant.

Περὶ Μελιτίτου οἴνου. Κεφ. ιε΄.

Οἶνος Μελιτίτης δίδοται μὲν ἐν χρονίοις πυρετοῖς, ἀσθενῆ στόμαχον ἔχουσιν· ὑπομαλάττει γὰρ τὴν κοιλίαν, οὖρα κινεῖ, στόμαχον ἀποκαθαίρει· ἁρμόζει καὶ E ἀρθριτικοῖς, καὶ νεφριτικοῖς, καὶ τοῖς ἀσθενῆ τὴν κεφαλὴν ἔχουσι· χρήσιμος δὲ καὶ γυναιξὶν ὑδροποτούσαις· εὐώδης γάρ ἐστι καὶ θρεπτικός. διαφέρει δὲ τοῦ οἰνομέλιτος, ὅτι ἐκεῖνο μὲν ἐξ αὐστηροῦ οἴνου καὶ παλαιοῦ καὶ ὀλίγου μέλιτος σκευάζεται· ὁ δὲ μελιτίτης πρὸς ε΄. χόας αὐστηροῦ γλεύκους, F μέλιτος χοῦν ἕνα, καὶ ἁλὸς κύαθον ἕνα. σκευάζειν δὲ δεῖ ἐν μεγάλῳ ἀγγείῳ, ἵνα τόπον ἔχῃ πρὸς τὸ ὑπερζεῖν, παρασπάσοντας τοῦ προειρημένου ἁλὸς κατ᾽ ὀλίγον, ἄχρις ἂν ἐκζέσῃ· παυσαμένου δὲ, καταγγίζειν εἰς ἕτερα κεράμια.

De Vino Melitite. Cap. XV.

Vinum Melitites datur in longis febribus, iis qui stomacho sunt imbecilli: leuiter enim aluum emollit, vrinas ciet ac stomachum expurgat. Prodest & articulario morbo obnoxijs, nephriticis & *capitis infirmitate laborantibus: vtile quoque mulieribus *aquam potantibus: siquidem odoratum est, corporáque alit. Distat à mulso, quoniam fit illud è vino austero ac vetere & melle exiguo: melitites autem, adiecto ad quinque congios austeri musti mellis congio, & salis cyatho. Porrò in magno vase fieri ipsum oportet, quò locus amplior ad vehementer efferuescendum pateat, antedicto sale sensim asperso, quandiu efferbuerit: ac vbi feruere desierit, in cados alios transfunditur.

Pl. neruorum

Pl. vini abstemiis.

Περὶ Οἰνομέλιτος. Κεφ. ιϛ΄.

G Οἰνομέλι δὲ διαφέρει, τὸ ἐκ τοῦ παλαιοῦ οἴνου καὶ αὐστηροῦ καὶ μέλιτος καλοῦ γινόμενον· ἧττον γὰρ πνευματοῖ καὶ

De Mulso. Cap. XVI.

Mulsum præfertur, quod ex vetere vino austeróque & bono melle factum est. Tale siquidẽ mi-

nùs inflat, & celeriter in vſum venit. Ac vetus quidem corpus alit: quod medię eſt ętatis, aluo vtile eſt, vrinámque pellit. Sed à ſummo cibo ſumptum, nocet: inter initia verò potum, ſtomachum implet, deindéque tamen appetẽdi auiditatem reuocat. Fit mulſum vt plurimùm, duabus vini metretis admixta vna mellis. Aliqui quò prõptiùs perfici exhiberíque poſſit, mel cum vino coquunt, atque ita transfundunt. Alij impenſæ parcentes ad muſti feruentis ſextarios ſex vnum mellis adiiciunt, ac vbi ferbuerit, elutriant: dulce autem permanet.

De Aqua mulſa. Cap. XVII.

AQVA mulſa eaſdem quas mulſum vires obtinet. Cruda vtimur, cùm ventrem mollire volumus, aut etiam vomitiones inuitare: quemadmodum facimus ijs qui venena hauſerunt, ipſum addito oleo propinantes. Decoctam verò exhibemus exilis languidíque pulſus hominibus ac infirmis, tuſſientibus, peripneumonicis & iis qui immodico ſudore digeruntur. Inueterata condititiáque, quam aliqui Hydromel propriè vocant, dum mediæ eſt ætatis, loræ & adynamo vino in recreandis viribus reſpondet, ſimilémque vim adipiſcitur: quare iis qui membri alicuius inflammatione laborant magis quàm lora ipſa accommodata eſt. Quę verò vetuſtior eſt, in partium inflammationibus, aluóque* aſtricta damnatur: at laborantibus ex ſtomacho, aut cibum faſtidientibus, ſudatoribúsve conuenit. Conficitur porrò duabus aquæ cœleſtis veteris partibus ad vnam mellis adiectis & inſolatis: alij fontanam aquam miſcẽt, & ad tertias partes decoquunt, atque ita recondunt. Nec deſunt qui Hydromelitis appellationem tribuant Apomeliti, quod elotis aqua fauis confici ſeruaríque ſolet. Id verò etiam meracius confici oportet: aliqui & ipſum coquunt. Ægrotantium potui minimè aptum eſt, quoniam ceraginis plurimum ſibi vendicat.

[Margin: vel corporibúsque aſtrictis]

De Aqua. Cap. XVIII.

DE aquis in vniuerſum decernere propter locorum proprieta-

A ταχέως παρίσταται δὲ τοιοῦτον. ἔστι δὲ τὸ μὲν παλαιόν, θρεπτικόν· τὸ δὲ μέσον, εὐκοίλιον, οὐρητικόν· βλάπτει δέ, ἐπὶ τροφῇ ληφθέν· πινόμενον δὲ ἐν ἀρχῇ, πληροῖ· ὄρεξιν δὲ μετὰ ταῦτα κινεῖ. σκευάζεται δὲ πρὸς δύο μετρητὰς ὡς ἐπιτοπολὺ οἴνου, ἑνὸς μετρητοῦ μέλιτος μιγνυμένου· τινὲς δέ, ἵνα τά-
B χιον αὐτὸ παραστήσωσι, συνέψουσι τὸ μέλι τῷ οἴνῳ, καὶ οὕτω καταγγίζουσιν· ἔνιοι δὲ διὰ λιτότητα, γλεύκους ζέοντος ξέσταις ς'. πρὸς ξέστην α'. μέλιτος μιγνύντες, μετὰ τὸ ἀποζέσαι καταγγίζουσι. μένει δὲ γλυκύ.

Περὶ Μελικράτου. Κεφ. ιζ'.

C ΜΕΛΙΚΡΑΤΟΝ δὲ τὴν αὐτὴν τῷ οἰνομέλιτι δύναμιν κέκτηται. χρώμεθα δὲ τῷ *ἀφεψημένῳ, ἐφ' ὧν κοιλίαν μαλάξαι βουλόμεθα, ἢ ἔμετον κινῆσαι, ὡς ἐπὶ τῶν θανάσιμον πεπωκότων, διδόντες αὐτὸ μετ' ἐλαίου· τῷ δὲ ἀφεψημένῳ, ἐπὶ τῶν μικροσφύκτων καὶ ἀσθενῶν καὶ βησσόντων καὶ περιπνευμονικῶν καὶ
D διαφορουμένων. Τὸ δὲ σκευαστὸν καὶ ἀπόθετον, ὃ ἰδίως ἔνιοι ὑδρόμελι καλοῦσι, μέσον μὲν τῇ ἡλικίᾳ ὑπάρχον, ἀναλογεῖ τῷ δευτερίᾳ καὶ ἀδυνάμῳ οἴνῳ, ὅσον ἐπὶ τὸ τὰς δυνάμεις ἀνακτᾶσθαι· ὅθεν ἐπὶ τῶν φλεγμαινόντων τι μέρος, ἐστὶν εὔθετον
E μᾶλλον τοῦ δευτερίου. τὸ δὲ παλαιότερον, ἀδόκιμον ἐπὶ τῶν φλεγμαινόντων καὶ στεγνῶν· ἐπὶ δὲ τῶν στόμαχον πεπονθότων ἢ ἀνορέκτων ἢ διαφορουμένων, ἐπιτήδειον. Σκευάζεται δέ, πρὸς ἓν μέλιτος μέρος, *δύο ὕδατος ὀμβρίου παλαιοῦ μιγνυμένου, καὶ ἡλιαζομένου. τινὲς δέ, πηγαῖον μίξαν-
F τες, ἀφέψουσιν εἰς τὸ τρίτον, καὶ ἀποτίθενται. καλοῦσι δέ τινες καὶ τὸ *ἀπὸ μέλιτος ἐκπλυνομένων τῶν κηρίων ὕδατι σκευαζόμενον ὑδρόμελι, καὶ ἀποτιθέμενον. δεῖ δὲ αὐτὸ καὶ *ἀκρατέστερον ποιεῖν. τινὲς δέ, καὶ τοῦτο ἕψουσιν. ἔστι δὲ ἄθετον ἐπὶ νοσούντων, διὰ τὸ πλεῖστον ἔχειν κηρανθέμου.

[Margin: Lac. legit in v.c. μὴ ἀφεψημένῳ]
[Margin: Samb. legit, ἀσιτούντων.]
[Margin: Lac. legit in v.c. πίνειν.]

G

Περὶ Ὕδατος. Κεφ. ιη'.

ΥΔΩΡ τὴν μὲν ἐν τῷ καθόλου ἐπίκρισιν δυσχερῆ ἔχει, διὰ τὰς τῶν τό-

πων ἰδιότητας καὶ ἰδιοσυγκρισίας, καὶ τοὺς ἀέρας, καὶ ἄλλα οὐκ ὀλίγα. ὡς δὲ ἐπὶ τὸ πολὺ ἄριστόν ἐστι τὸ καθαρὸν καὶ γλυκὺ, ἀμέτοχόν τε οἱασδηποτοῦν ποιότητος, καὶ τοῖς ὑποχονδρίοις μὴ δ᾽ ἐλάχιστον χρόνον ἐπιμένον. ἔτι τε ἀλύπως διοδεῦον, καὶ μὴ πνευματοῦν, μηδὲ διαφθειρόμενον.

Sic v.c. at vulg. ex. καὶ ἐμπνευματοῦν.

Περὶ Θαλαττίου ὕδατος. Κεφ. ιθ'.

ΘΑΛΑΤΤΙΟΝ ὕδωρ θερμὸν, δριμὺ, κακοστόμαχον (κοιλίας γὰρ ταρακτικὸν) ἄγον φλέγμα. θερμὸν δὲ καταντλούμενον, ἐπισπᾶται καὶ διαφορεῖ. ἁρμόζον τοῖς περὶ νεῦρα πάθεσι καὶ χιμέτλοις πρὸ τοῦ ἑλκωθῆναι. ὠμηλύσεσί τε ἐπιτηδείως μίγνυται, καὶ ἐμπλάστροις καὶ μαλάγμασι διαφορητικοῖς εὔθετον. καὶ πρὸς τὰ κενώματα ἐνιέμενον χλιαρόν. καὶ πρὸς στρόφους, θερμόν. ψώρας τε καὶ κνησμοὺς καὶ λειχῆνας καὶ κονίδας, καὶ μαστῶν σπαργώντων κατάντλημα διαφορεῖ καὶ πελιώματα πυριώμενον. καὶ πρὸς τὰ τῶν θηρίων δήγματα ὅσα τρόμους καὶ ψυγμοὺς φέρει, μάλιστα δὲ σκορπίων καὶ φαλαγγίων, καὶ ἀσπίδων, καὶ εἰ προσεμβαίνῃ τις εἰς θερμὸν αὐτὸ, ὠφελεῖ. καὶ ταῖς χρονίαις καχεξίαις τοῦ σώματος καὶ τῶν νεύρων, ὠφέλιμον δὲ δι᾽ αὐτοῦ λουτρόν. ὑπαλμιζόμενον δὲ θερμὸν, ὑδρωπικοὺς, κεφαλαλγίας καὶ δυσηκοΐας παρηγορεῖ. ἀποτεθεῖσα δὲ ἡ ἀκέραιος θάλασσα καὶ ἀμιγὴς ποτίμου ὕδατος, ἄβρωμος γίνεται. οἱ δὲ, προέψουσιν αὐτὴν, καὶ οὕτως ἀποτίθενται. δίδοται δὲ καὶ πρὸς κάθαρσιν καθ᾽ ἑαυτὴν, ἢ μετ᾽ ὀξυκράτου, ἢ οἴνου ἢ μέλιτος· καὶ μετὰ τὸ καθαρθῆναι, ἐπιδιδόασι ζωμὸν ὄρνιθος ἢ ἰχθύων, πρὸς τὸ κατακεράσαι τὴν τῆς δήξεως δριμύτητα.

Marc. addit καὶ χολήν.

Al. ex Mar. ὑπαντλιζόμενον, seu potius ὑπαντλούμενον

V. ὀξυμέλιτος, & sic etiam Lac. v. cod.

Περὶ Θαλασσομέλιτος. Κεφ. κ.

ΘΑΛΑΣΣΟΜΕΛΙ δοκεῖ καθαίρειν ἀνδρικῶς. σκευάζεται δὲ ἐκ μέλιτος καὶ ὕδατος ὀμβρίου καὶ θαλάσσης, ἴσων διυλισθέντων καὶ ἡλιασθέντων ἐν ἀγγείῳ πεπισσωμένῳ ἐν τοῖς ὑπὸ κύνα καύμασιν. τινὲς δὲ, δύο μέρη θαλάσσης ἀφεψημένης καὶ ἓν μέλιτος καταμίξαντες, κα-

tes ac peculiares naturas, itémque cœlum, aliáque non pauca difficile est. Magna tamen ex parte optima est, pura, dulcis & cuiuscunque tandem qualitatis expers, queq; ne minimo quidem tempore hypochondrijs immoratur: insuperq; quæ citra molestiam & expeditè permeat, nec inflationes parit, ac denique minimè corrumpitur.

De aqua marina. Cap. XIX.

AQVA maris calida est & acris, stomacho aduersatur, aluũ conturbat, & pituitam expellit. Si verò calida ad fotus adhibeatur, attrahit simul atque discutit: proindéq; neruorũ vitiis, & pernionibus ante vlcera prodest. Commodè miscetur cataplasmatis ex hordeacea farina: itémque emplastris & malagmatis discutientibus idonea est. Ad mouendas deiectiones tepefacta clysteribus infunditur: ad tormina verò, calens. Eadem psoræ, pruritus, lichenes, lendes, nimióque lacte turgentes mammæ fouentur. Sed & liuentia fotu discutit. Salutaris quoq; est ad venenatorũ morsus ictúsve, quæ quidẽ tremores perfrictionésque inferũt: maximè verò scorpionum, phalangiorum aspidúmque: ac si quis etiã in ipsius calidę solium descẽderit, auxiliatur. Quin & balneũ ex ea vtile malo habitu confectis iã diu corporibus neruisq;. Eiusdẽ feruentis vapor, hydropicos, capitis dolores, difficilémque auditũ leuat. Porrò sincera & citra potabilis aquæ mixturam asseruata, virus deponit. Alij eam præcoquunt, atq; ita recondunt. Cæterùm datur ad purganda corpora per se, aut è posca, aut vino, aut melle: veruntamen post deiectionem insuper exhibetur gallinæ pisciúmve iusculum, ad temperandam infringendámve inductæ rosionis acrimoniam.

De Thalassomelite. Cap. XX.

QVOD Thalassomeli vocát, egregiè purgare creditur. Temperatur autem æquis portionibus aquæ marinæ & pluuiæ, itémque mellis, percolatis & picato vase per caniculæ ardores insolatis. Sũt qui ad duas aquæ marinæ coctæ partes, mellis vnam adijciant, & vase condant: ac

huiusmodi quidem cõfectura moderatior mitiórque est ipsa aqua marina.

De Aceto. C. XXI.

ACETVM refrigerat & astringit, stomacho est vtile, & appetentiam cibi excitat: erumpentem vndecunque sanguinem potu insessúve sistit: prodest alui fluxionibus, cum cibariis coctum: cruentis vulneribus idoneum est, ac inflammationes arcet, in succidis lanis aut spongiis impositum. Reprimit & procidẽtia sedis vuluæq́; item gingiuas abscedentes & sanguine manantes. Est etiam efficax ad nomas, erysipelata, herpetas, lepras, lichenas & pterygia, si cum aliquo conuenienti misceatur: phagedænas vlcerum nomásque fotu continuo cohibet: podagricis calido fotu, cũ sulphure auxiliatur: sugillata tollit, cum melle inũctum. Contra capitis ardores, cum rosaceo in succidis velleribus aut spongia imponitur. Ad hydropem, auditum difficilem, auriúmque sonitus ac sibilos, feruentis vapor proficit: earundem quoque vermes instillatum necat. Panos coercet tepidi fotus, aut si imbuta eo spongia admoueatur: & pruritus permulcet. Contra venenatorum morsus, quæ refrigerando nocent, calidi fotus prodest: vti frigidi, contra eorum ictus quæ exurens virus eiaculantur. Calidum potũ atq; vomitionibus redditum, aduersus omnia venena efficax est: ac præsertim contra haustum meconium cicutámve, sanguinem in ventriculo conglobatum, lac ibidem coagulatum, fungos, ixiam, taxúmque, cum sale. Haustu voratas hirudines, si sorbeatur, eiicit: tussim veterem mitigat, & recentem lacessit. In orthopnœa, calidum cõmodè sorbetur. Sed & gutturis fluxiones gargarizatum inhibet: anginis & laxatæ columellæ conuenit: necnõ & calidum contra dentium dolorem colluitur.

De Oxymelite C. XXII.

ACETVM mulsum, quod oxymel vocant, hoc modo temperatur:

A ταγγίζουσι. * μετεωρότερον δὲ γίνεται καὶ ἐπιτηδειότερον τὸ τοιοῦτον τῆς θαλάσσης. *al. σμηκτικώτερον.

Περὶ Ὄξους. Κεφ. κα΄.

ΟΞΟΣ ψύχει καὶ στύφει, εὐστόμαχόν τε ἐστὶ καὶ εὐόρεκτον, σταλτικόν τε αἱμορραγίας πάσης, πινόμενόν τε καὶ ἐγκαθιζόμενον· καὶ ἐπὶ ῥευμάτων κοιλίας συνεψόμενον ταῖς τροφαῖς
B ἁρμόζει· ἔναιμόν τε ἐστὶ καὶ ἀφλέγμαντον, σὺν ἐρίοις οἰσυπηροῖς ἢ σπόγγοις ἐπιτιθέμενον. στέλλει καὶ ὑστέραν καὶ ἕδραν προπεπτωκυῖαν· καὶ οὖλα ἀφεστῶτα καὶ αἱμορραγοῦντα. ποιεῖ καὶ πρὸς νομὰς καὶ ἐρυσιπέλατα, ἕρπητας, λέπρας, λειχῆνας, πτερύγια, σύν τινι τῶν ἐπιτη-
C δείων μιγνύμενον. φαγεδαινικά τε ἕλκη, συνεχῶς ἀποκλυζόμενον, καὶ νομὰς ἵστησιν· ὠφελεῖ καὶ ποδαγρικοὺς καταντλούμενον θερμὸν μετὰ θείου. ὑπώπιά τε αἴρει, σὺν μέλιτι καταχριόμενον· πρός τε τὰς ἐγκαύσεις τῆς κεφαλῆς, σὺν ῥοδίνῳ καὶ οἰσυπηροῖς ἐρίοις ἢ σπόγγῳ· ὑδρωπικοῖς
D τε καὶ δυσηκόοις ὑπατμισθὲν θερμὸν ὠφελεῖ, καὶ ἤχους καὶ συριγμούς· ἐνσταχθὲν δέ, κτείνει τοὺς ἐν ὠσὶ σκώληκας. στέλλει καὶ φύγεθλα, χλιαρὸν καταντλούμενον, ἢ διὰ σπόγγων ἐπιτιθέμενον, καὶ κνησμοὺς παρηγορεῖ. πρός τε θηρίων δήγματα ὅσα ψύχει, κατάντλημα θερμόν· ψυχρὸν
E δέ, τοῖς πυροῦσι τῶν ἰοβόλων· ποιεῖ καὶ πρὸς τὰ θανάσιμα πάντα, πινόμενον θερμὸν καὶ ἐξεμούμενον, μάλιστα πρὸς μηκωνείου καὶ κωνείου πόσιν, καὶ αἵματος καὶ γάλακτος θρόμβωσιν ἐν κοιλίᾳ, πρός τε μύκητας καὶ ἰξίαν καὶ σμίλακα, σὺν ἁλσί. βδέλλας τε ποθείσας καταρροφούμενον
F ἀποβάλλει· καὶ βῆχα χρονίαν πραΰνει, τὴν δὲ πρόσφατον ἐρεθίζει. ἁρμόζει δὲ καὶ πρὸς ὀρθόπνοιαν, θερμὸν καταρροφούμενον· στέλλει δὲ ἀναγαργαριζόμενον καὶ τὰ ἐν βρόγχῳ ῥεύματα, συναγχικοῖς τε ἁρμόζει, καὶ πρὸς κιονίδα κεχαλασμένην καὶ πρὸς ὀδόντων πόνον, θερμὸν διακλυ-
G ζόμενον.

Περὶ Ὀξυμέλιτος. Κεφ. κβ΄.

ΟΞΥΜΕΛΙ σκευάζεται οὕτω· λαβὼν ὄξους κοτύλας ε. καὶ ἁλὸς θαλασσίου

μναῖ μίαν, μέλιτος μνᾶς ί. ὕδατος κοτύλας ί. μίξας ἕψησον, ἄχρις οὗ δεκάκις ἀναβράσῃ. καὶ ψύξας κατάγγισον. Δοκεῖ δὲ λαμβανόμενον πάχος ἄγειν, ὠφελεῖν ἰσχιαδικοὺς, καὶ ἀρθριτικοὺς καὶ ἐπιληπτικούς. βοηθεῖ δὲ καὶ τοῖς ὑπὸ * ἐχίδνης τῆς καλουμένης σηπὸς δηχθεῖσι, καὶ τοῖς μηκώνειον ἢ ἰξίαν πιοῦσιν. ἀναγαργάρισμά τε συναγχικῶν ὠφέλιμον.

Corn. interserit καὶ

Περὶ Ὀξάλμης. Κεφ. κγ'.

ΟΞΑΛΜΗ ὠφελεῖ καταντλουμένη πρὸς νομὰς, σηπεδόνας, κυνόδηκτα, καὶ τὰ ἀπὸ τῶν ἰοβόλων δήγματα. στέλλει δὲ καὶ τὰς ἐπὶ τῶν λιθοτομηθέντων αἱμορραγίας, εὐθέως μετὰ τὴν χειρουργίαν θερμὴ ἐγκλυζομένη, " καὶ ἕδρας προπεπτωκυίας. ἐγκλύζεται δὲ ἐπὶ τῶν μετὰ νομῆς δυσεντερικῶν· δεῖ δὲ ἐπεγχυματίζειν γάλακτι. καταρροφουμένη δὲ καὶ ἀναγαργαριζομένη, βδέλλας κτείνει· σμήχει δὲ καὶ πίτυρα καὶ ἀχῶρας.

Lac. addit. ex v. cod. καὶ ἐγκαθιζομένη.

Περὶ Θυμοξάλμης. Κεφ. κδ'.

ΘΥΜΟΞΑΛΜΗ, ἧ ἐχρῶντο οἱ ἀρχαῖοι ἐπὶ τῶν ἀσθενῆ τὸν στόμαχον ἐχόντων, κατὰ τρεῖς ἢ τέσσαρας κυάθους πρὸς ὕδωρ θερμὸν κεραννύντες, καὶ ἐπὶ ἀρθριτικῶν καὶ πνευματουμένων. ἄγει δὲ τὰ παχέα καὶ μέλανα. σκευάζεται δὲ οὕτω. θύμου λείου ὀξύβαφον, ἁλῶν ἴσον, " ἀλφίτων, πηγάνου,] γλήχωνος, ἑκάστου ὀλίγον, βαλὼν εἰς ἄγγος, ἐπίχει ὕδατος κοτύλας ς'. ὄξους ἡμικοτύλιον, περιθεὶς τε ὀθόνιον ἐξαιθρίαζε.

Desunt in Ald. & ad notha trāſferuntur.

Περὶ Σκιλλητικοῦ ὄξους. Κεφ. κε'.

ΤΟ δὲ Σκιλλητικὸν ὄξος σκευάζεται τοῦτον τὸν τρόπον· καθάρας λευκὴν σκίλλαν καὶ κατατεμὼν καὶ διείρας λίνῳ ὥς τε μὴ θιγγάνειν τοὺς " τόμους ἀλλήλων, ξηράνας ἐν σκιᾷ ἐπὶ ἡμέρας μ', λαβὼν μναῖ μίαν ἐξ αὐτῆς, κάθες εἰς ξέστας ὄξους καλοῦ ιβ'. ἄφες τε ἡλίῳ ἡμέρας * ζ'. βρέχεσθαι, πωμάσας τὸ ἀγγεῖον ἐπιμελῶς· μετὰ δὲ ταῦτα ἀνελόμενος τὴν σκίλλαν καὶ ἐκπιέσας, αὐτὴν μὲν ῥῖψον· τὸ δὲ ὄξος ὑλίσας, κατάγγιζε καὶ ἀποτίθεσο· ἔνιοι δὲ μναῖ πρὸς ὄξους ξέστας ε'.

V. add. φλοιοὺς ἢ τόμους.

A Aceti heminas quinque, ſalis marini minam vnam, mellis minas decē & aquæ ſextarios quinque pariter coquito, dum decies efferbuerint: mox vbi refrixerint, diffundito. Cōſtat porrò ſumptum craſſos humores extrahere, atque iſchiadicis, arthriticis & comitialibus opitulari. Eſt & auxilio cōtra morſum viperę B & lacertæ quam ſepa vocant, itémque contra hauſtum meconium, ixiámve. Anginis denique vtiliter gargarizatur.

De Oxalme. C. XXII.

ACETVM ſalſum ſeu acida muria, quam oxalmen vocant, fotu cōtra nomas, putrida vlcera, canum morſus & venenatos ictus, auxilia- C tur. Siſtit & ſanguinis eruptiones quę poſt exciſos calculos eueniunt, ſiquidem poſt operationem ſtatim calida in vulnus infundatur: ac prociduam ſedem reprimit. Dyſentericis etiamnum ſi nomas ſentiant, infunditur: at oportet illico pòſt lac inſuper infundere. Hirudines eadē ſorbitione & gargarizatu necat: fur- D fures denique & manantia capitis vlcera exterget.

De Thymoxalme. Cap. XXIIII.

THYMOXALME Veteres vtebantur, dabántque laborantibus imbecillitate ſtomachi, itémq; arthriticis & inflatione vexatis, ternos quaternósve cyathos aqua cali- E da dilutos: humores craſſos atroſq; trahit. Hoc verò modo factitatur: Thymi triti acetabulum, ſalis idem modus, polentę, rutæ, pulegij, ſingulorum exiguę portiones in vas coniiciuntur, & aquę terni ſextarij, acetíque totidem cyathi affunduntur, atque circumpoſito linteo ſub dio exponuntur.

F De aceto Scillino. Cap. XXV.

SCILLINVM acetum hoc paratur modo: Expurgatam ſcillā quę candida ſit concidito, ſectáſque taleolas lino traiectas modicis interuallis, vt ne ſe cōtingant, ſuſpendito, atque ita ſiccato in vmbra quadraginta diebus. Earū minā in aceti G boni ſextarios duodecim immergito, & vaſe diligenter operculato ſeptenis diebus in ſole macerari ſinito: poſtea ſcillam eximito, & expreſſam abiicito: acetum verò percolatū in vas diffundito atq; reponito. Aliqui ſcillæ minā vnā aceti ſextariis

quinque admiscent. Alij postquam extempore scillam repurgarũt citra exiccationem, parem eius mensuram adiiciunt, & senis mensibus macerari patiuntur. Ac tale quidẽ acetum maiorem incidendi vim asciscit. Porrò Scillinum acetum gingiuas laxas & humore superfluo prægnantes commodè astringit, easdémque firmat: emotos dentes stabilit, putridis oris vlceribus & graueolentiæ egregiè medetur: fauces sorbitione durat callosásque reddit, vocem denique expedit, ac limpidam canoramq; facit. Sed & stomachicis, ægrè cibum cõcoquẽtibus, comitialibus, vertiginosis, melancholicis & mente captis exhibetur. Datur & contra vuluarum strangulationes, lienes prętumidos & ischiada. Imbecillos admodum recreat: corporis salubritatem coloréq; meliorẽ præstat. Oculorũ quoque aciẽ exacuit, atq; tarditatẽ aurium instillatione infusionéve purgat. In summa ad omnia efficax est, præterquam ad internas exulcerationes, capitis dolores neruorúmq; vitia. Cæterùm datur quotidie ieiunis sorbendum, inter initia quidem quãtitate exigua: sed ea deinde paulatim augetur ad cyathum vsque. Nonnulli binos cyathos, aut etiam amplius, exhibent.

De Scillino vino. *Cap. XXVI.*

FIT & è Scilla vinum hoc modo: Dissectam, vti dictum est, scillam sole afficcato, dein contusam eius minã tenui cribro incernito, & linteo raro illigatam in vicenos sextarios musti recentis ac boni demergito: atque vbi trimestri spatio maduerit, elutriatum vinum obstructo diligẽter vase recõdito. Licet quoque humida scilla vti, in orbiculos rapi modo dissecta, sed duplicato pondere. Cæterùm vinum id quadraginta diebus insolari oportet, & valde inueterascere. Sed & insuper alia est antedicti vini parandi ratio. Scilicet Scillæ dissectæ ac repurgatæ minæ tres in musti boni metretam Italicum adiiciuntur, & senos menses vase obstructo macerari sinuntur: post id tempus defæcatum transfusúmque vinum reconditur. Vtile porrò est cõtra cru-

A μίσγουσιν. Οἱ δὲ, αὐτόθεν καθάραντες δίχα τοῦ ξηρᾶναι, τὸν σταθμὸν ἴσον βάλλουσι, καὶ ἐῶσι μῆνας ς'. γίνεται δὲ τὸ τοιοῦτον τμητικώτερον. Εὐθετεῖ δὲ διακλυζόμενον πρὸς οὖλα μυδῶντα, στέλλον καὶ στερροποιοῦν αὐτὰ, καὶ ὀδόντας κινουμένους· καὶ τὰς περὶ τὸ στόμα σηπεδόνας καὶ δυσωδίας ἰ-

B σχυρῶς ἀνασκευάζον· καταρροφούμενον δὲ, τόν τε βρόγχον στερεοῖ καὶ τυλώδη ποιεῖ, καὶ τὸν ἦχον εὔτονον καὶ λαμπρὸν ἀποτελεῖ. παραλαμβάνεται δὲ πρὸς στομαχικοὺς καὶ δυσπεπτοῦντας, ἐπιληπτικοὺς, σκοτοδινιῶντας, μελαγχολικοὺς, ἀπηλιθιωμένους· ἔτι δὲ καὶ πρὸς ὑστε-

C ρικὰς πνίγας, καὶ σπλῆνας ὑπόγκους καὶ ἰσχιάδας· ἀναλαμβάνει δὲ καὶ τοὺς λίαν ἀσθενεῖς· καὶ τὸ σῶμα ὑγιεινὸν καὶ εὔχρουν κατασκευάζει. ἔστι δὲ καὶ ὀξυδερκές· καὶ πρὸς δυσηκοΐαν ἐνσταγὲν δυνατὸν, ἐὰν ἐγχυματίζηται. καὶ καθόλου πρὸς ἅπαντα ἐνεργεῖ, πλὴν ἑλ-

D κώσεων τῶν ἐντὸς, κεφαλαλγιῶν καὶ νευρικῶν. δίδου δὲ καθ' ἡμέραν ῥοφεῖν νήστει τὴν μὲν ἀρχὴν ὀλίγον, κατὰ βραχὺ δὲ προσαύξων ἄχρι κυάθου. τινὲς δὲ κυάθοις β'. διδόασιν ἢ καὶ πλεῖον.

Drag. exempl. νεφριτικῶν.

Περὶ Σκιλλητικοῦ οἴνου.

Κεφ. κς'.

E ΟΔΕ ἀπὸ τῆς Σκίλλης οἶνος γίνεται οὕτως· κατατεμὼν ὡς εἴρηκα τὴν σκίλλαν, ξήρανον ἐν ἡλίῳ, ἔπειτα κόψας αὐτῆς μνᾶν μίαν καὶ διασήσας λεπτῷ κοσκίνῳ, ἔνδησον ὀθονίῳ ἀραιῷ, καὶ κάθες εἰς γλεύκους καλοῦ καὶ προσφάτου ξέστας κ'. τρίμηνόν τε ἔασον βραχῆναι. μετὰ δὲ ταῦτα μετεράσας τὸν οἶ-

F νον εἰς ἕτερον ἀγγεῖον, ἀπόθου περισφηνώσας ἐπιμελῶς. ἔνεστι δὲ καὶ ὑγρᾷ τῇ σκίλλῃ χρῆσθαι, ἐπιτέμνοντα αὐτὴν γογγυλίδος τρόπον, καὶ τὴν ὁλκὴν διπλασιάσαντα· δεῖ δὲ ἡλιάζειν ἐπὶ ἡμέρας μ'. καὶ παλαιοῦν ἄγαν. Ἔτι δὲ καὶ

V. μεταβολλῖ.

G οὕτω σκευάζεται ὁ προειρημένος οἶνος· λαβὼν σκίλλης ἐντετμημένης καὶ κεκαθαρμένης μνᾶς γ'. κάθες εἰς γλεύκους καλοῦ μετρητὴν Ἰταλικὸν, καὶ μῆνας ἓξ ἔασον πωμάσας, εἶτα ὑλίσας καὶ μετεράσας ἀπόθου. Εὐθετεῖ δὲ πρὸς ἀπε-

A ψίας καὶ διαφθορὰς τροφῆς, καὶ τοὺς ἀπεμοῦντας ταύτην· ἐφ' ὧν τε πάχος κοιλίᾳ παράκειται ἢ στομάχῳ· σπληνικοῖς καὶ καχέκταις, καὶ ὑδρωπικοῖς, ἰκτερικοῖς, δυσουροῦσι, στροφουμένοις, πνευματουμένοις, παραλυτικοῖς, ῥίγεσι χρονίοις, σκοτωματικοῖς, σπάσμασι· καταμηνίων τε ἀγωγός· ἥκιστα δὲ νεῦρα λυπεῖ. ἀμείνων δ' ὁ παλαιότερος. B φυλάσσεσθαι δὲ δεῖ αὐτοῦ τὴν χρῆσιν ἐν τοῖς πυρετοῖς, καὶ ἐπὶ τῶν ἐντὸς ἐχόντων ἕλκος.

Περὶ θαλαττίων οἴνων. Κεφ. κζ'.

ΟΙ δὲ διὰ θαλάττης οἶνοι ποικίλως σκευάζονται· οἱ μὲν γὰρ εὐθέως αὐτὰ μετὰ τὸ τρυγηθῆναι τὴν σταφυλὴν μιγνύουσι θάλασσαν. ἔνιοι δὲ προηλιοπεδεύουσι, καὶ C οὕτω πατοῦσι, μιγνῦντες θάλασσαν. οἱ δὲ, σταφιδώσαντες τὴν σταφυλὴν, βρέχουσιν ἐν πίθοις μετὰ θαλάσσης, καὶ οὕτω πατοῦντες ἐκθλίβουσι. γίνεται δὲ ὁ τοιοῦτος γλυκύς. οἱ μέντοι γε πρὸς τὴν γεῦσιν αὐστηρότερον σκευαζόμενοι, ποιοῦσι καὶ πρὸς πυρετῶν παρασκευὴν, εἰ μὴ παρεῖεν ἀμείνους, καὶ πρὸς κοι- D λίας ὑπαγωγὴν, καὶ ἐμπύοις, σκληροκοιλίοις, καὶ ὅσοι ὑπὸ τῶν Ἀμιναίων ἅπτονται κεφαλῆς. κακοστόμαχοι μέντοι καὶ οὗτοι, καὶ πνευμάτων γεννητικοί. Οὐκ ἄχρηστον δὲ ὑπογράψαι νομίζομεν πρὸς τὸ πλήρη τὴν ἱστορίαν τοῖς φιλιστοροῦσι γενέσθαι, καὶ τὴν τῶν ποικιλοτέρων οἴνων σκευασίαν· E οὐχ ὅτι πολλή τις ἐστὶν ἢ ἀναγκαία ἡ χρῆσις αὐτῶν, ἀλλ' ἵνα κατὰ μηδὲν αὐτῶν ἐλλείπειν δοκῶμεν. εἰσὶ δὲ αὐτῶν ἔνιοι, ἧττον περίεργοι καὶ πίπτοντες εἰς τὴν χρῆσιν· ὡς ὁ διὰ τῶν κυδωνίων καὶ ἀπίων καὶ κερατίων, ἔτι δὲ καὶ ὁ διὰ μύρτων σκευαζόμενος.

Addit Lac. ex v. cod. καὶ πατηθῆναι.

Περὶ Κυδωνίτου οἴνου, Κεφ. κη'.

F Ὁ μὲν οὖν Κυδωνίτης, ὃν ἔνιοι μηλίτην καλοῦσι, σκευάζεται οὕτω· μῆλα κυδώνια ἐξελὼν τὸ σπέρμα, καὶ τεμὼν ὡς γογγυλίδα, εἰς μετρητὴν γλεύκους χάλασον μνᾶς ιβ'. πρὸς ἡμέρας λ'. εἶτα διυλίσας ἀπόθου. σκευάζεται δὲ καὶ οὕτω. δεῖ μετὰ τὸ G κόψαι καὶ ἐκθλίψαι τὰ κυδώνια, τοῦ χυλοῦ τούτων μίξαι τοῖς ιβ'. ξέσταις, ἕνα

Vetus sic: ἄλλως, δεῖ ἐκθλίψαντας τὰ κυδώνια. Al. omittit δεῖ.

A ditates & ciborum corruptiones: itē iis qui cibum reuomunt, necnon & iis quorum ventrem stomachúmve crassi humores obsederint. Prodest & lienosis, habitu malo præditis, hydropicis, regio morbo & vrinæ difficultate laborantibus, torminosis, inflatione vexatis, paralyticis, diuturnis rigoribus, vertiginosis atque B cõuulsis. Mẽses deniq; pellit, minimeq; neruos infestat. Fit porrò vinũ eiusmodi vetustate meli⁹. Sed cauẽdus ipsi⁹ vsus tũ in febribus, tũ & in exulcerationibus interaneorum.

De vinis aqua marina factis.

Cap. XXVII.

MARINA vina variè factitãtur. Aliqui enim protinus vt decerptæ calcatæq; sunt vuæ, aquã maris C admiscent: nõnulli priùs in cratibus vuas sole siccant, iisq; deinde calcatis marinã adiiciũt. Alij passas priùs vuas in doliis aqua marina macerãt, móxq; calcatas exprimunt. Et eiusmodi quidẽ vinũ dulce euadit. Quę tamẽ austeriore gustu tẽperãtur, etiã in febribus subsidio sunt, siquidẽ D meliora defuerint. Valent & ad aluum subducendam, prosúntque purulenta excreantibus, iisque qui aluo sunt dura, quique facilè ex vinorum Aminæorum vsu capite tentãtur: attamen & huiusmodi vina stomacho aduersantur, flatúsque pariunt. Porrò quo pleniorẽ habeant E historiam ij qui huius studio tenentur, haud inutile duximus multiplices variè conficiendorum vinorum formulas infrà describere: nõ quòd frequẽs aut necessarius eorum existat vsus, sed nequid omisisse videamur, quod ad vinorum tractatum pertineat. Sunt autẽ ex factitiis illis nonnulla minoris operæ & laboris, F quæ tamẽ in vsum veniunt: vti quæ ex cotoneis malis, pyris, siliquis, itémque myrti baccis concinnãtur.

De vino Cydonite. Cap. XXVIII.

Itaque Cydonites, quod alio nomine melites appellatur, ita fieri consueuit: Mala cotonea exemptis seminibus frustatim raporum mo- G do concidũtur, eaq; duodecim minarũ põdere in musti metretam demittũtur, & inibi ad triginta dies esse sinũtur: tãdem excolatum vinũ reponitur. Paratur & hoc modo: Ad succi cotoneorũ tusorũ pressorúmq; sextarios duodenos, mellis sextarios singulos adiicere

adijcere oportet, atq; ita recõdere. Vinum id aſtringit, & ſtomacho vtile eſt: itémque prodeſt dyſentericis, hepaticis, nephriticis & ægrè meientibus.

De Melomelite. Cap. XXIX.

Melomeli, quod & Cydonomeli nominant, fit in hunc modum: Cotonea mala ſeminibus exemptis in tantam mellis copiã cõiiciuntur, vt eo ſubmerſa cõtegantur obruátúrve. Id poſt annum iucundũ ac ſuaue redditur, mulſo nõ diſſimile. Præſtat autem eadẽ quę ſuperior confectio.

De Hydromelo. Cap. XXX.

Fit Hydromelon, mẽſura vna melomelitis è cotoneis facti ad duas aquæ coctæ & per Caniculæ æſtum inſolatæ addita: ac vis huius eadem quoque eſt.

De Omphacomelite. Cap. XXXI.

Omphacomelitis faciendi ratio hæc eſt: Vuas acerbas nondum variãtes tribus diebus inſolato, deindéque exprimito: & ad ternas ſucci partes, mellis optimi deſpumati ſingulas partes adijcito: mox cõfectionẽ in fictilia diffuſam inſolato. Vim reprimendi ac refrigerandi habet: proindéq; ſtomachicis & cœliacis conuenit. Vſus autẽ poſt annum eſt.

De vino Apite. Cap. XXXII.

Fit & è pyris, perinde atque è cotoneis, vinum Apites nomine, ita tamen vt pyra non magnopere matura ſint. Quin & è ſiliquis etiam, meſpilis & ſorbis ſimili modo vina temperantur. Omnia porrò hęc genera aſtringunt, & acerba ſtomachóque vtilia ſunt, atque internas fluxiones cohibent.

De OEnanthino. Cap. XXXIII.

OEnanthinum vinum hoc modo concinnatur: Sumito florum ſiccorũ è vite ſylueſtri pubeſcente minas duas, & in muſti metretam mittito, inibíq; dies triginta macerari ſinito: mox vinum excolatum recondito. Facit ad ſtomachum imbecillum eiuſdémq; faſtidium, cœliacos atque dyſentericos.

De vino Rhoite. Cap. XXXIIII.

Vinum è Punicis, quod rhoiten vocant, fit in hunc modum: Punica

A ξέστην μέλιτος, καὶ οὕτω χρὴ ἀποτίθεσθαι. Ἔστι δὲ στυπτικός, εὐστόμαχος, δυσεντερίαις ἁρμόζων, ἡπατικοῖς, νεφριτικοῖς τε καὶ δυσουροῦσι.

Περὶ Μηλομέλιτος. Κεφ. κθ'.

Καὶ Μηλόμελι δέ, ὃ καὶ κυδωνόμελι ὀνομάζεται, σκευάζεται οὕτω· μήλων κυ-
B δωνίων ἐξαιρεθέντων τὰ σπέρματα καὶ βληθέντων εἰς μέλι ὅτι πλεῖστον, ὥστε ἐνεσφίγχθαι, γίνεται προσηνὲς μετ' ἐνιαυτόν, οἰνομέλιτι ἐοικός· ἁρμόζον πρὸς ἃ καὶ ἡ πρὸ αὐτοῦ σκευασία.

Περὶ Ὑδρομήλου. Κεφ. λ'.

Ὑδρόμηλον δὲ σκευάζεται, μιγνυμένου
C τοῦ ἐκ τῶν κυδωνίων μηλομέλιτος μετρητοῦ ἑνὸς πρὸς β'. μετρητὰς ἀφεψημένου ὕδατος καὶ ἡλιαζομένου ἐν τοῖς ὑπὸ κύνα. Δύναμις δὲ καὶ τούτου ἡ αὐτή.

Περὶ Ὀμφακομέλιτος. Κεφ. λα'.

Ὀμφακόμελι δὲ σκευάζεται τοῦτον τὸν τρόπον· λαβὼν ὄμφακας μήπω περκάζου-
D σας, ἡλίαζε ἐπὶ ἡμέρας γ'. καὶ μετὰ ταῦτα ἐκθλίψας, βάλε πρὸς γ' μέρη τοῦ χυλοῦ, μέλιτος καλλίστου ἀπηφρισμένου μετρητοῦ μέρος ἕν· καὶ ἡλίαζε καταγγίσας εἰς κεράμους. Δύναμιν δὲ ἔχει σταλτικήν, ψυκτικήν· ὅθεν ἁρμόζει στομαχικοῖς, κοιλιακοῖς. ἡ χρῆσις δὲ αὐτοῦ μετ' ἐνιαυτόν.

E
Περὶ Ἀπίτου οἴνου. Κεφ. λβ'.

Ἀπίτης σκευάζεται ὁμοίως, ὥσπερ καὶ ὁ κυδωνίτης. μὴ λίαν δὲ ἔστωσαν ⓖ ἄπιοι πέπειροι. καὶ ὁ τῶν κερατίων δέ, καὶ ὁ τῶν μεσπίλων καὶ οὔων, ὁμοίως σκευάζεται. πάντες δέ εἰσι στυπτικοί, στρυφνοί, εὐστόμαχοι, ῥεύματα ἔνδον ἐπέ-
F χοντες.

Al. in vet. cod. legitur, ὥσπερ ἡ πρότη τε κυδωνίτου καὶ γλεύκους σκευασία.

Περὶ Οἰνανθίνου. Κεφ. λγ'.

Ὁ δὲ Οἰνάνθινος σκευάζεται οὕτω· λαβὼν τῆς ἀγρίας ἀμπέλου τὸ ἄνθος βρυούσης ξηρὸν μνᾶς β'. εἰς μετρητὴν γλεύκους, πρὸς ἡμέρας λ'. εἶτα διυλίσας ἀπόθου. Ποιεῖ δὲ πρὸς ἀτονίαν στομάχου, ἀνορεξίαν, κοιλια-
G κοῖς, καὶ δυσεντερικοῖς.

Περὶ Ῥοΐτου οἴνου. Κεφ. λδ'.

Ὁ Ῥοΐτης δὲ οἶνος σκευάζεται οὕτως. ῥόας ἀπυρήνους λαβὼν ὡρίμους καὶ ἀπο-

A θλίψας τὸν χυλὸν τῶν κόκκων ἀπόθου, ἢ ἀφεψήσας εἰς τρίτον οὕτως ἀποτίθεσο. Ποιεῖ δὲ πρὸς τὰ ἐντὸς ῥεύματα καὶ πυρετοὺς ῥοώδεις. ἔστι δὲ εὐστόμαχος καὶ στεγνωτικὸς κοιλίας, καὶ οὐρητικός.

Περὶ Ροδίτου οἴνου. Κεφ. λέ.

B Ροδίτης δὲ οὕτω σκευάζεται· ῥόδων ξηρῶν κεκομμένων μνᾶν μίαν ἐνδήσας εἰς ὀθόνιον, καθὲς εἰς γλεύκους ξέστας η' μετὰ δὲ τρεῖς μῆνας, διυλίσας μετάγγιζε καὶ ἀποτίθεσο. Χρήσιμος δὲ ἀπυρέτοις πρὸς στομάχου πέψεις καὶ πόνους ἐπιπινόμενος, πρός τε καθύγρους κοιλίας καὶ δυσεντερίας". σκευάζεται δὲ καὶ διὰ χυλοῦ ῥόδων, καὶ μέλιτος C μιγνυμένου, ὃ καλεῖται Ροδόμελι. ἁρμόζει πρὸς τὰς ἐν ἀρτηρίᾳ τραχύτητας.

Ald. δυσεντερίου

Περὶ Μυρτίτου οἴνου. Κεφ. λς'.

Μυρτίτης δὲ σκευάζεται οὕτω· δεῖ μύρτα μέλανα παρακμάζοντα λαβόντα, κόπτειν καὶ ἐκθλίβειν τὸν χυλὸν δι' ὀργάνου καὶ καταγγίζειν. ἔνιοι δὲ καὶ D ἀφεψοῦσιν εἰς τρίτον. οἱ δὲ, καὶ προηλοπεδεύουσιν ἐν ἡλίῳ, καὶ ξηράναντες μίσγουσι τῇ χοίνικι κοπείσῃ τρεῖς κοτύλας ὕδατος, καὶ οἴνου "παλαιοῦ τὸ αὐτὸ, οὕτω τε ἐκθλίβουσι καὶ ἀποτίθενται. Ικανῶς δὲ ἐστὶ στυπτικὸς καὶ εὐστόμαχος, ῥευματιζομένῳ τε στομάχῳ καὶ κοιλίᾳ χρήσιμος, E πρός τε τὰς ἐντὸς ἑλκώσεις καὶ ῥοῦν· μελαίνει δὲ καὶ τρίχας ἐν κεφαλῇ.

Orib. interpres, austeri.

Περὶ Μυρσινίτου οἴνου. Κεφ. λζ'.

Μυρσινίτης δὲ σκευάζεται οὕτω· δεῖ λαβόντα τῶν μελαίνων μυρσινῶν τοὺς ἀκρέμονας καὶ τὰ φύλλα σὺν τοῖς μύρτοις κόπτειν, καὶ βάλλειν εἰς τοὺς τρεῖς τοῦ γλεύ- F κους χόας, τῆς μυρσίνης κεκομμένης μνᾶς ι. καὶ ἕψειν ἄχρις ἂν δύο ὑπολειφθῶσιν ἢ τὸ ἥμισυ, καὶ διυλίσαντας ἀποτίθεσθαι. Ποιεῖ δὲ οὗτος πρός τε ἀχῶρας καὶ πίτυρα, ἐξανθήματα, οὖλα, παρίσθμια, ὦτα πυορροοῦντα· στέλλει καὶ G ἱδρῶτας.

Περὶ Σχινίνου οἴνου. Κεφ. λή.

Καὶ ὁ Σχίνινος δὲ ἐοικότως τῷ μυρσινίτῃ σκευάζεται.

A matura lignoſíque nuclei expertia ſumito, aciníſq; expreſſum ſuccum, aut ita vt eſt, aut ad tertias decoctũ reponito. Efficax eſt contra fluxiones internas & febres alui profluuio comitatas. Eſt & ſtomacho vtile, aluúmq; aſtringit & vrinã mouet.

De vino Rhodite. Cap. XXXV.

B Rhodites ſeu roſaceũ ſic fit: Roſarum ſiccarum tuſarúmq; minam illigatã linteolo in muſti ſextarios octo conijcito: & poſt tres menſes colo traiectum transfundito atque reponito. Vtile eſt ijs qui febri carent ad ſtomachi coctiones iuuandas, eiuſdémque dolores leniẽdos, à cibo potum: nec non & cõtra C humidas aluos ac dyſenterias. Fit quoque è ſucco roſarum ammixto melle quod Rhodomeli vocant, arteriæ ſcabritijs vtile.

De vino Myrtite. Cap. XXXVI.

Myrteum cõficitur ad hunc modum: Myrti baccas nigras præ maturitate iam flacceſcentes tundito, torculóque expreſſum ſuccum D diffundito. Aliqui etiam ad tertias decoquunt. Alij baccas priùs in cratibus ad ſolem ſiccant, & earũ contuſarum ſingulis chœnicibus ternas aquæ heminas & vini veteris parem modum adijciunt: poſteà exprimunt atque recondunt. Potenter aſtringit: ſtomacho vtile: alui E ſtomachíq; rheumatiſmis prodeſt, itémque contra inteſtinas vlcerationes, fluorémq; muliebrem: denique capitis etiam denigrat capillos.

De vino Myrſinite. C. XXXVII.

Myrſinites ita temperatur: nigræ myrti teneri ramuli cum ſuis baccis ac folijs tuſi decem F minarum pondo in tres muſti congios merguntur, coquuntúrque donec duo ſuperſint, aut certè dimidium: tandémque colatum id vinum ad vſus reconditur. Contra manantia capitis vlcera, furfures, papularum eruptiones, gingiuarum ac tonſillarum inflammationes & aures G purulentas efficax eſt, ac ſudores quoque cohibet.

De Lẽtiſcino vino. C. XXXVIII.

Lentiſcinum ſimiliter atq; myrſinites temperatur.

De vino Terebinthino. C.XXXIX.

Nec ſecus Terebinthinum. Nam & harũ arborũ ramuli ſumi debẽt, in quibus fructus inſit. Sed & aſſimilis ſunt iſta vina facultatis: ſiquidẽ aſtringunt, ſtomacho vtilia ſunt, & fluxionibus ſtomachi, inteſtinorũ ac veſicæ, itemq́; ſanguinis profluuio accõmodãtur: vlcera omnia fluxioni obnoxia fotu ad cicatricẽ perducunt: vuluæ denique ac ſedis rheumatiſmos inſeſſione cohibent.

De vino Palmeo. Cap. XL.

Palmeum vinũ vt conficias, palmulas, quas chydæas quaſi vulgares vocant, eáſq; maturas in doliolum imo pertuſum & arundine picata obſtructũ demittito, ita vt foramen lino obturatũ ſit. Tùm denis chœnicibus ternos aquæ congios affundito: quòd ſi non admodũ dulce id eſſe libeat, quinos congios infundito, & ad dies decẽ macerari illas ſinito. Exacto eo ſpatio, hoc eſt, die vndecima detracto ab arundine linteo, vinũ craſſum ac dulce excipito, atq; reponito. Suaue illud quidẽ, ſed capiti noxium: cõtra fluxiones, propter aſtrictoriã vim, efficax: eandẽ ob cauſam ſtomachicis, cœliacis & ſanguinẽ excreãtibus conuenit. Sunt qui addita rurſum pari aquæ menſura, manantem deinde liquorem excipiunt: id quod tertiò, quartò & quintò faciunt, non item amplius: quando quod reliquum ab his eſt, aceſcit.

De vino Catorchite. Cap. XLI.

Catorchites, quod aliquibus ſycites quaſi ficatũ appellatur, in Cypro ſimiliter palmeo concinnatur: ſed hoc intereſt, quòd in hoc præparando nonnulli pro aqua recens preſſorũ vinaceorũ diluti tantundẽ adijciunt. Sumuntur in hũc vſum caricæ nigræ, quæ chelidoniæ puniceæve ſeu purpureæ appellantur: atque macerantur, vti anteà dictũ eſt. Poſt dies decem liquor excipitur, atque iterùm ac tertiò diluti vinaceorum par modus affunditur. Simili modo ſpatijs intercedentibus excipitur & quarta & quinta infuſio: qua ſimiliter aceſcẽte, vice aceti vtũtur. Porrò vinũ eiuſmodi tenuium eſt partiũ: flatus gignit, ſtomacho aduerſatur, & faſtidium creat: bonam tamen facit aluum, & vrinam ciet: menſes quoque trahit, & lactis vbertatem præſtat.

A Περὶ Τερμινθίνου οἴνου. Κεφ. λθʹ.

Καὶ ὁ Τερμίνθινος ὁμοίως. ἔγκαρποι γὰρ καὶ τούτων οἱ ἀκρέμονες λαμβάνονται. καὶ παραπλησίας εἰσὶ δυνάμεως, στυπτικοὶ καὶ εὐστόμαχοι, ῥεύμασί τε ἁρμόζοντες στομάχου, ἐντέρων, κύστεως, αἱμορραγίαις· κατουλοῦσι δὲ καὶ τὰ ῥευματικὰ πάντα ἕλκη, ἐπαντλούμενοι· B τούς τε περὶ ὑστέραν καὶ ἕδραν ῥευματισμοὺς στέλλουσιν, ἐγκαθιζόμενοι.

Περὶ Φοινικίτου οἴνου. Κεφ. μʹ.

Φοινικίτης· λαβὼν φοίνικας τὰς χυδαίους πεπείρους, βάλε εἰς πιθάκνην τετρημένην ἐν τῷ πυθμένι, καὶ ἐσφηνωμένην καλάμῳ πεπισσωμένῳ. τὸ δὲ τρῆμα λίνῳ βεβύσθω. C ἐπίχεε δὲ τοῖς δέκα χοίνιξιν, ὕδατος χόας γʹ. εἰ δὲ μὴ λίαν αὐτὸ γλυκὺ θέλεις εἶναι, πέντε χόας ἐπίχει. ἔα δὲ ἐπὶ ἡμέρας ιʹ. τῇ δὲ ιαʹ. ἀφαιρῶν τὸ ἀπὸ τοῦ καλάμου ὀθόνιον, ἀποδέχου οἶνον παχὺν καὶ γλυκύν, καὶ ἀποτίθεσο. Ἔστι δὲ ἡδὺς μέν, κεφαλαλγὴς δέ· ποιῶν πρὸς ῥεύματα, διὰ τὸ στύφειν· ὅ- D θεν στομαχικοῖς, καὶ κοιλιακοῖς, καὶ αἱμοπτοϊκοῖς ἁρμόζει. ἔνιοι δὲ τὸ αὐτὸ πάλιν τοῦ ὕδατος μίσγοντες δέχονται, καὶ τοῦτο τρίτον ποιοῦσι, καὶ τέταρτον, καὶ πέμπτον, ὅτε λοιπὸν ὀξίζει.

Sunt qui addant, καὶ ἕκτον, quas etiã voces expreſſit Ruellius.

Περὶ Κατορχίτου οἴνου. Κεφ. μαʹ.

Καὶ ὁ Κατορχίτης δέ, ὃν ἔνιοι συκίτην E καλοῦσιν, ἐν Κύπρῳ σκευάζεται ὁμοίως τῷ φοινικίτῃ· διαφέρει δέ, ὅτι ἐπὶ τούτου ἔνιοι ἀντὶ ὕδατος, στεμφύλων ἀπόβρεγμα νεοθλίπτων τὸ ἴσον μέτρον βάλλουσιν. ἰσχάδες δὲ λαμβάνονται αἱ χελιδόνιοι καλούμεναι, ἢ φοινικαῖ. μέλαιναι δὲ εἰσί, καὶ ἀποβρέχονται ὡς προείρηται. μετὰ δὲ ἡμέρας δέκα ἐκλαμ- F βάνεται τὸ ὑγρόν, καὶ ἐκ δευτέρου καὶ τρίτου ἐπιχεῖται τοῦ ἐκ τῶν στεμφύλων ἀποβρέγματος τὸ αὐτὸ μέτρον· ὁμοίως δὲ ἐκ διαστημάτων ἐκλαμβάνεται τὸ δʹ. καὶ εʹ. ἀπόβρεγμα ὁμοίως ὀξίζον, ᾧ ἀντὶ ὄξους χρῶνται. Λεπτομερὴς δέ ἐστι καὶ φυσώδης καὶ κακοστόμαχος, ἀποστρέφων ὄρεξιν, G εὐκοίλιος μέντοι καὶ οὐρητικός. κατασπᾷ δὲ καὶ ἔμμηνα, καὶ γάλα δαψιλὲς ποιεῖ.

αἷμα δὲ φαῦλον κατασκευάζει, καὶ ἐλεφαντιάσεως ἐστὶ ποιητικόν, ὡς καὶ τὸ ζῦθος. ἔνιοι δὲ καὶ ἁλῶν τοῖς ἓξ κεραμίοις ξέστας ἐμβάλλουσι δέκα. οἱ δὲ, ἅλμης κεράμιον, δυσμετάβλητον καὶ εὐκοίλιον ἔσεσθαι διανοούμενοι. οἱ δὲ, καὶ θύμον καὶ μάραθον προστιθέασι τῷ πυθμένι, εἶτα τὰς ἰσχάδας, καὶ ἐναλλὰξ τοῦτο ποιοῦσιν, ἄχρις ἂν πληρώσωσι τὸ ἀγγεῖον.

Περὶ Συκομορίτου οἴνου. Κεφ. μβ'.

Σκευάζεται δὲ καὶ ὁ ἐκ τῶν Συκομόρων ὡσαύτως. ὄξος δὲ γίνεται δριμὺ, διὰ τὸ μὴ ἐξισχύειν τὴν δύναμιν αὐτῶν φυλάσσειν τὴν γλυκύτητα τοῦ ῥυέντος.

Περὶ Ῥητινίτου οἴνου. Κεφ. μγ'.

Ὁ δὲ Ῥητινίτης καὶ κατὰ τὰ ἔθνη σκευάζεται· πλεονάζει δὲ ἐν Γαλατίᾳ, διὰ τὸ ἀποξύνεσθαι τὸν οἶνον ἀπεπάντου μενούσης τῆς σταφυλῆς, διὰ τὸ ψύχειν, εἰ μὴ παραπλακῇ πευκίνῃ. κόπτεται δὲ σὺν τῷ φλοιῷ ἡ ῥητίνη, καὶ τῷ κεραμίῳ μίγνυται ἡμικοτύλιον. καὶ οἱ μὲν, ἀπηθοῦσι μετὰ τὸ ἀποζέσαι χωρίζοντες τὴν ῥητίνην. οἱ δὲ, ἐῶσι. παλαιωθέντες δὲ γίνονται ἡδεῖς. Πάντες δὲ κεφαλαλγεῖς οἱ τοιοῦτοι καὶ σκοτωματικοὶ, πεπτικοὶ μέντοι καὶ οὐρητικοὶ, καὶ καταρροιζομένοις καὶ βήσσουσιν ἁρμόζοντες· κοιλιακοῖς, δυσεντερικοῖς, ὑδρωπικοῖς, καὶ ῥοϊκαῖς γυναιξί· τοῖς δὲ ἐν βάθει ἑλκωμένοις, ἔγκλυσμα. στυπτικώτερος μέντοι τοῦ λευκοῦ ἐστιν ὁ μελανίζων.

Περὶ Στροβιλίτου οἴνου. Κεφ. μδ'.

Στροβιλίτης δὲ σκευάζεται, ἐναποβρεχομένων τῷ γλεύκει στροβίλων προσφάτων καὶ τεθλασμένων. ποιεῖ δὲ τὰ αὐτὰ τῷ ῥητινίτῃ. ἐὰν δὲ γλεύκει ἐναποβρέξας τις τοὺς στροβίλους ἑψήσῃ, ἁρμόζει καὶ φθινώδεσιν ἱκανῶς πινόμενος.

Περὶ Κεδρίνου. Κεφ. με'.

Ὁ δὲ Κέδρινος ἢ Ἀρκεύθινος, ἢ Κυπαρίσσινος, ἢ δάφνινος, ἢ πιτύϊνος, ἢ ἐλάτινος, σκευάζεται ὁμοίως. χρὴ γὰρ τὰ ξύλα νεότμητα σχίζοντας, ὅτε τὸν καρπὸν ἐκδίδωσι, τιθέναι πρὸς ἥλιον ἢ ἐν βαλανείῳ, ἢ ἐν πυρὶ ὥστε συνιδρῶσαι, καὶ μίσγειν τῷ χοῒ

Lacuna addit ex v. cod. ἢ δρύϊνος.

A at vitiosum sanguinẽ creat, & elephantiasin infert, vti & zythũ. Aliqui senis amphoris denos salis sextarios adijciũt: alij muriæ amphorã. Sic enim ægrius vitiari, & aluo idoneum reddi existimant. Alij etiam thymum & fœniculũ in fundo substernunt, deindéq; caricas componunt, atque ita vicissim, donec vas
B expleuerint.

De vino è Sycomoris factitio. Cap. XLII.

Fit & è Sycomoris vinum eodẽ modo, sed in acetũ acre degenerat: quoniã non ita pręualet vis eorum, vt manãtis liquoris dulcedo retineri possit.

C *De vino Resinato. Cap. XLIII.*

Resinatum vinum passim apud varias gentes factitari solet, sed plurimũ in Galatia: quoniã illic pręfrigore nõ maturescẽte vua vinũ facilè coacescit, nisi picea resina condiatur tẽperetúrve. Tunditur autẽ cum cortice resina, & amphoræ di-
D midia hemina permiscetur. Aliqui vbi efferbuit, excolant separántque resinã: alij eãdẽ relinquũt. Hęc porrò vina vetustate suauia redduntur. Sed omnia capitis dolorẽ & vertiginẽ faciunt: concoctionẽ tamẽ adiuuant, & vrinam cient: destillatione vexatis ac tussientibus prosunt: itẽ cœliacis, dysentericis, hydropi-
E cis, & fœminis vuluæ fluore laborãtibus: profundioribus exulcerationibus eadem infundũtur. Cæterùm in hoc genere nigricans albo magis constringit.

De vino Strobilite. Cap. XLIIII.

Strobilites fit, maceratis in musto strobilis recẽtibus & contusis, præbétque resinati effectus. Quòd si
F quis strobilos musto præmaceratos decoxerit, abundè potum ijs cõducet qui tabitudine conficiuntur.

De Cedrino vino, & alijs. Cap. XLV.

Cedrinum, Iuniperinum, Cupressinum, Laurinũ, Pineũ & Abiegnũ,
G simili ratione concinnantur. Arborum enim, dũ fructus edunt, cæsam recẽs materiem assulosè diuidere, & Soli aut balneo, ignive admouere oportet vti consudet, congióque

vini minam vnam permiſcere, atq; ita duorũ menſium ſpatio ſinere: tũ demum transfundere, Soli exponere, tandémq; recondere. Porrò factitiorũ huiuſmodi vinorũ vaſa impleri debẽt: nanque illa non expletis vaſis aceſcunt. Nihilominus medicata vina rectè valentibus haudquaquam idonea. Cæterùm iſthæc omnia excalfaciũt, vrinam cient & leuiter aſtringunt. Laurinum tamẽ vehemẽtius excalfacit. Fit quoque vinum è Cedri maioris fructu, in vnum muſti congium addito baccarum contuſarum minæ ſemiſſe. Sed diebus quadraginta inſolari, ac ijs exactis, defęcatum in vaſa transferri debet.

De Iuniperino vino. Cap. XLVI.

Fit & è baccis Iuniperi, ſimiliter vt è cedri fructu, & ad eadẽ valens.

De Cedrite. Cap. XLVII.

Cedrites hoc modo fit: Cedriam dulci aqua lauant, & ſingulas amphoras ſingulis cyathis proluunt, & ita muſto replent. Hoc quoque vini genus excalfacit, attenuat, tuſſi antiquæ citra febrem vtile, necnon & pectoris laterúmq; doloribꝰ, torminibus ac vẽtris & inteſtinorũ vlceribus, purulẽta excreãtibus, hydropicis, & mulieribus vuluæ cauſarijs. Facit & aduerſus lumbricos atq; rigores: cõtra venenatorũ morſus auxiliatur, ac ſerpẽtes necat: auriũ deniq; doloribus inſtillatũ medetur.

De vino Picato. Cap. XLVIII.

Vinum picatũ ex liquida pice & muſto tẽperatur. Picem autem primùm marina aut muria tantiſper eluere oportet, dũ inalbuerit, & ſincera maris aqua defluat: mox aqua dulci iterũ proluenda. Tùm in congios octo muſti additur vncia picis vna aut altera, atque ita ſinitur. Pòſt vbi efferbuerit atque ſubſederit, in vaſa diffunditur. Hoc genus vini excalfacit, *concoctionem adiuuat, abſtergit atque purgat: proindéque vtile doloribus pectoris, alui, iocineris, lienis & vuluarũ, ſi ſine febre ſint, itémque veteribus rheumatiſmis & profundis exulcerationibus. Eſt & efficax contra tuſſim, tardam concoctionem, inflationes & anhelationes: luxatis denique, pręſertim in ſuccida lana, imponitur.

Al. concoquit

A τοῦ οἴνου μνᾶν μίαν, καταμίξαντάς τε ἐᾶν μῆνας β΄. εἶτα μεταγγίζειν, καὶ ἡλιάσαντας ἀποτίθεσθαι. πληροῦν δὲ δεῖ τὰ ἀγγεῖα τῶν σκευαστῶν οἴνων· ἀποξυνοῦνται γὰρ τὰ ἀπόκενα. ἄθετοι μέν τοι οἱ φαρμακώδεις οἶνοι τοῖς ὑγιαίνουσι. θερμαντικοὶ δὲ πάντες, οὐρητικοί, ὑποστύφοντες. ὁ μέν τοι B δάφνινος, θερμαντικώτερος. γίνεται δὲ καὶ ἐκ τοῦ καρποῦ τῶν μειζόνων κέδρων οἶνος. δεῖ δὲ τῷ χοῒ τοῦ γλεύκους ἡμιμναῖον κεκομμένων τῶν κεδρίνων μίξαι· ἡλιάσαι τε ἐφ' ἡμέρας μ΄. μετὰ δὲ ταῦτα διυλίζειν, καὶ μεταγγίζειν.

Dal. μείονος

Περὶ Ἀρκευθιδίτου οἴνου. Κεφ. μϛ΄.

C Γίνεται καὶ ἐκ τοῦ τῶν ἀρκευθίδων καρποῦ, ὁμοίως τῷ κεδρίτῃ, τὰ αὐτὰ ποιῶν.

Περὶ Κεδρίτου. Κεφ. μζ΄.

Κεδρίτης δὲ γίνεται οὕτω· κεδρίαν πλύναντες ὕδατι γλυκεῖ, διακλύζουσιν ἕκαστον κεράμιον κυάθῳ ἑνί, καὶ οὕτω πληροῦσι γλεύκους. θερμαντικὸς δὲ καὶ οὗτος D γίνεται, καὶ λεπτυντικός, βηχὶ παλαιᾷ ἁρμόζων δίχα πυρετῶν, καὶ πόνοις θώρακος, πλευρῶν, στρόφοις, ἕλκεσι τοῖς ἐν κοιλίᾳ καὶ ἐντέροις, ἐμπυϊκοῖς, ὑδρωπικοῖς, ὑστερικαῖς· ποιεῖ καὶ πρὸς ἕλμινθας, καὶ πρὸς ῥίγη· βοηθεῖ θηριοδήκτοις, καὶ ἑρπετὰ κτείνει· ὠταλγίας τε ἐνσταζόμενος ἰᾶται. E

Deest in Ald.

Περὶ Πισσίτου οἴνου. Κεφ. μη΄.

Οἶνος πισσίτης σκευάζεται διὰ πίσσης ὑγρᾶς, καὶ γλεύκους. δεῖ δὲ τὴν πίσσαν πρῶτον πλύνειν θαλάσσῃ ἢ ἅλμῃ ἐφ' ἱκανόν, μέχρις ἂν λευκανθῇ, καὶ ἡ θάλασσα F καθαρὰ ἀπορρέῃ, ἔπειτα ὕδατι γλυκεῖ· καὶ τοῖς η΄. χοεῦσι μίσγειν οὐγγίας πίσσης α΄. ἢ β΄. καὶ ἐᾶν· μετὰ δὲ τὸ ἀναζέσαι καὶ καταστῆναι, μεταγγίζειν. Ἔστι δὲ θερμαντικός, πεπτικός, σμηκτικός, ἀνακαθαρτικός· εὔθετος τοῖς περὶ θώρακα, κοιλίαν, ἧπαρ, σπλῆνα καὶ ὑστέρας πόνοις δίχα πυρετοῦ, καὶ χρονίοις ῥεύμασι, καὶ ἑλκώσεσι τοῖς ἐν βάθει G ποιεῖ καὶ πρὸς βῆχας, βραδυπεψίας, πνευματώσεις, ἄσθματα· καὶ πρὸς στρέμματα δὲ μᾶλλον μετ' οἰσυπηρῶν ἐρίων.

Περὶ Ἀψινθίτου οἴνου. Κεφ. μθ'.

ΑΨΙΝΘΙΤΗΣ δὲ ποικίλως σκευάζεται. Οἱ μὲν γὰρ τοῖς μ'. καὶ η'. ξέσταις τῶν Ἰταλικῶν κεραμίων, μίξαντες ἀψινθίου Ποντικοῦ λίτραν μίαν, ἕψουσι μέχρι τὸ γ'. ἀπολειφθῇ. ἔπειτα προσεπιχέαντες "γλεύκους ξέστας ϛ'. καὶ ἀψινθίου ἡμιλίτριον ἐπιμελῶς μίξαντες, καταγγίζουσι· καταστάντα δὲ διυλίζουσιν." Οἱ δὲ, μνᾶν ἀψινθίου εἰς τὸ κεράμιον καθιᾶσι, "κόψαντες καὶ ἐνδήσαντες εἰς ὀθόνιον ἀραιόν, ἐῶσιν ἐπὶ μῆνας δύο. Οἱ δὲ, ἀψινθίου οὐγγίας γ'. ἔνιοι δὲ τέσσαρας, καὶ νάρδου Συριακῆς, κινναμώμου, κασσίας, σχοίνου ἄνθους, καλάμου, ἐλάτης φοινίκης, ἀνὰ οὐγγίας β'. καθιᾶσιν εἰς μετρητὴν γλεύκους, καὶ εἰς ὅλμον κόψαντες καὶ σφηνώσαντες, ἐῶσι δίμηνον ἢ τρίμηνον· εἶτα διυλίσαντες καὶ μεταγγίσαντες, ἀποτίθενται. Οἱ δὲ, εἰς γλεύκους μετρητὴν νάρδου Κελτικῆς < ιδ'. καὶ ἀψινθίου < μ'. καθιᾶσιν ἐν ὀθονίῳ δήσαντες καὶ μετὰ ἡμέρας μ'. μεταγγίζουσιν. Οἱ δὲ, εἰς τοὺς ξέστας "κ'. τοῦ γλεύκους λίτραν α'. ἀψινθίου ἐμβάλλουσι, καὶ πιτυΐνης ξηρᾶς ῥητίνης οὐγγίας β'. μετὰ δὲ ἡμέρας ι'. διυλίσαντες, ἀποτίθενται. Ἔστι δὲ εὐστόμαχος, οὐρητικός, χρήσιμος βραδυπεπτοῦσιν, ἡπατικοῖς τε καὶ νεφριτικοῖς, καὶ ἰκτερικοῖς, ἀνορέκτοις, κακουμένοις στόμαχον· καὶ πρὸς ὑποχονδρίων τάσιν χρόνιον, καὶ πρὸς ἐμπνευματώσεις, ἕλμινθας στρογγύλας, ἔμμηνα ἐπεχόμενα· πρός τε ἰξίου πόσιν πλεῖστος ποθεὶς καὶ ἐξεμούμενος ἁρμόζει.

Sunt qui legant ὄξους. Cornarius legit γλεύκους ξέστας μϛ'.

Lacuna addit ex v.cod. καὶ ἀποτίθενται ἐπὶ μῆνας τρεῖς.

Sunt qui ita legant hoc loco ex vet.codicibus, καὶ τῷ μετρητῇ τοῦ γλεύκους ἐμβρέχουσι. quæ scriptura ab Hermolao & Ruellio expressa est. Lacuna verò sic legit. οἱ δὲ μνᾶν ἀψινθίου κόψαντες, καὶ ἐνδήσαντες εἰς ὀθόνιον ἀραιόν, εἰς τὸ κεράμιον τοῦ γλεύκους καθιᾶσι, καὶ ἐῶσιν ἐπὶ μῆνας δύο.

Ald. ϛ'. at Lac. legit, εἰς τοὺς εἴκοσι ξέστας.

A *De vino Absinthite. Cap. XLIX.*

ABSINTHITES variè conficitur. Aliqui enim in duodequinquaginta sextarios, Italicarum amphorarũ additam absinthij Pontici libram decoquũt ad tertias partes. Dein vbi insuper affuderint sex musti sextarios, & absinthij selibrã B diligẽter permiscuerint, in vas diffundunt: cúmque subsederit, excolant. Alij absinthij minam tusam & linteolo raro deligatam in musti amphoram demittunt, inibíq; duobus mensibus macerari patiuntur. Alij absinthij quadrantem trientémve, & nardi Syriacæ, cinnamomi, cassiæ, floris iunci odorati, cala- C mi & palmę elates singulos sextantes priùs in pila tusos in musti metretam conijciunt, & obstructo vasis spiraculo duûm triúmve mensium spatio dimittunt, tandémque defæcatum vinum trãsfundunt ad vsus. Sunt & qui in musti cadum addant nardi Celticæ vncias xiiij. & absinthij vncias xl. linteo illiga- D tas: post quadragesimũ verò diem elutriant. Alij deniq; in viginti musti sextarios absinthij libram, & resinæ pini siccæ sextantem immittunt, & post dies decem vinum excolant atque recondunt. Vtile est stomacho: vrinam cit: tardam concoctionem accelerat: hepaticis, ne- E phriticis, regio morbo laborantibus, cibum auersantibus, & stomacho malè affectis auxiliatur. Valet & contra diuturnam hypochondriorum distentionem, inflationes, teretésque lumbricos & remoratos menses. Denique prodest & contra hausta ixiæ venena, maiore copia potum, identidémque vomitione F redditum.

Περὶ Ὑσσωπίτου οἴνου· Κεφ. ν'.

Ὑσσωπίτης δὲ ὁ ἐκ τοῦ Κιλικίου ὑσσώπου κάλλιστός ἐστι· σκευάζεται δὲ ὁμοίως τῷ ἀψινθίτῃ. δεῖ δὲ τῷ κεραμίῳ τοῦ γλεύκους λίτραν μίαν τοῦ ὑσσώπου κεκομμένων τῶν φύλλων προσδιδόναι, ἐνειλοῦντας εἰς ὀθόνιον ἀραιόν. συγκατίθενται δὲ λιθάρια, ἵνα τῷ πυθμένι προσκαθίσῃ ὁ ἔνδεσμος· μετάγγιζε δὲ δι' ἡμέρας μ'. διυλίζων. ἁρμόζει δὲ πρὸς τὰ ἐν θώρακι καὶ πλευρῷ καὶ πνεύμονι πάθη, ἐπὶ-

De vino Hyssopite. Cap. L.

Hyssopites è Cilicio hyssopo maximè laudatur, fitq; haud secus atque absinthites. Scilicet foliorum hyssopi tusorum libra linteo raro inuoluta in amphoram musti con- G ijcitur. Intra linteolum verò simul etiã immittũtur lapilli, vt degrauatus pondusculo fasciculus fidat, petátque fundum. Vinum post xl dies, defæcatum elutriatur. Contra pectoris, lateris & pulmonis vitia, veteré tus-

sim & anhelationem prodest. Vrinam quoque cit, atque torminibus febriúmque rigoribus circuitu redeuntibus auxiliatur, ac menses denique mouet.

De vino Chamædryite. Cap. LI.

Chamædryites simili quo hyssopites modo fieri solet. Excalfacit atque discutit, ideóq; conuulsis, regio morbo, vuluę inflationibus, tardæ cócoctioni & incipienti hydropi subuenit. Cæterùm inueterascés præstantius euadit.

De vino Stœchadite. Cap. LII.

Simili quoque modo Stœchadites cóficitur: sed in congios sex, minam stœchadis vnam addere oportet. Humores crassos dissoluit, & inflationes, lateris ac neruorum dolores atq; perfrictiones discutit. Datur & vtiliter comitialibus cum pyrethro & sagapeno.

De aceto è Stœchade. Cap. LIII.

Ad eadem quoque fit acetum è Stœchade, herba ipsa vti antè dictú est aceto macerata: eosdé verò implet effectus.

De vino è Betonica. Cap. LIIII.

Fit vinum Cestrites è betonica, quam cestron psychotrophon appellant. Herba semine maturo prægnans cum suis ramulis minæ pondo in vini congios duos adijcitur, septémque mensium spatio dimittitur, tandémque transfunditur. Ad multa intestina vitia, vti & frutex ipse, pollet. Et vt in vniuersum dicatur, quælibet factitia vina eorum ex quibus finguntur sibi vires asciscunt. Quare ijs qui illorum naturas pernouerint, fuerit etiam ex facili vinorum vires cóiectura consequi: veruntamen vinorum vsus febricitantibus abdicádus. Fit etiamnum è betonica acetú, ad eadé vitia vtile.

De vino Tragoriganite. Cap. LV.

Tragoriganites fit quaternis tragorigani drachmis linteolo colligatis, in quaternos musti sextarios coniectis, & post tertium mensem transfusis. Prodest torminibus, conuulsis, ruptis, lateris doloribus, flatuum discursationibus ac difficilibus concoctionibus.

A χας τε παλαιάς, καὶ ἄσθμα. ἔστι δὲ καὶ οὐρητικός, καὶ στροφουμένοις ἁρμόζει, πρός τε ῥίγη τὰ ἐν περιόδοις. κινεῖ δὲ καὶ ἔμμηνα.

Περὶ Χαμαιδρυΐτου οἴνου. Κεφ. να'.

Καὶ ὁ Χαμαιδρυΐτης ὁμοίως τῷ ὑσσωπίτῃ σκευάζεται. θερμαντικὸς ὢν καὶ B διαλυτικός, ἁρμόζων σπασμοῖς καὶ ἰκτέροις, ὑστερικαῖς πνευματώσεσι, βραδυπεψίαις, ὑδρωπι ἀρχομένῳ. ἀμείνων δὲ παλαιούμενος γίνεται.

Περὶ Στοιχαδίτου οἴνου. Κεφ. νβ'.

Σκευάζεται καὶ Στοιχαδίτης ὁμοίως. δεῖ δὲ τοῖς ς' χοεῦσι μνᾶν μίαν στοιχάδος C διδόναι. διαλύει δὲ πάχη καὶ πνευματώσεις, καὶ πόνους πλευρᾶς καὶ νεύρων, καὶ καταψύξεις. δίδοται δὲ καὶ ἐπιληπτικοῖς ὠφελίμως μετὰ πυρέθρου καὶ σαγαπηνοῦ.

Περὶ ὄξους Στοιχαδικοῦ. Κεφ. νγ'.

Γίνεται καὶ ὄξος διὰ Στοιχάδος πρὸς τὰ εἰρημένα, ἐναποβρεχομένης ὄξει τῆς D πόας, ὡς προείρηται. ποιεῖ δὲ πρὸς τὰ αὐτά.

Περὶ Κεστρίτου οἴνου. Κεφ. νδ'.

Γίνεται καὶ ἐκ τοῦ Κέστρου τοῦ ψυχοτρόφου οἶνος. δεῖ δὲ λαμβάνειν τὴν πόαν σπέρματος πλήρη πεπείρου σὺν τοῖς κλάδοις, καὶ μνᾶν μίαν βάλλειν εἰς οἴνου χοὰς E β'. ἐᾶν τε ἑπτὰ μῆνας, καὶ οὕτω μεταγγίζειν. ποιεῖ δὲ πρὸς πολλὰ τῶν ἐντὸς, καθάπερ καὶ ὁ θάμνος αὐτῆς. καὶ καθόλου πάντες (4) σκευαστοὶ οἶνοι ἀναλαμβάνουσι τὴν δύναμιν τῶν μιγμάτων. διὸ τοῖς τὰς ἐκείνων ἐπεγνωκόσι φύσεις εὐχερὲς καὶ τὰς τῶν οἴνων δυνάμεις συμβάλλειν. ἀπυ- F ρέτοις μέντοι ἐστὶν ἡ τῶν οἴνων χρῆσις. καὶ ὄξος δὲ ἐξ αὐτοῦ γίνεται, πρὸς τὰ ἐοικότα πάθη χρησιμεῦον.

Lac. legit in vet. cod. πρὸς ἅπερ καὶ ὁ θάμνος αὐτῆς.

Περὶ Τραγοριγανίτου οἴνου.

Τραγοριγανίτης. τραγοριγάνου < δ'. εἰς γλεύκους ξέστας δ', ἐν ὀθονίῳ χάλα πρὸς μῆνας γ'. καὶ μετάγγιζε. ἁρ- G μόζει στρόφοις, σπάσμασι, ῥήγμασι, πόνοις πλευροῦ, πνευμάτων διαδρομαῖς, δυσπεψίαις.

V. inserit πτώμασι

Περὶ Βουνίτου οἴνου. Κεφ. νϛʹ.

Οἶνος διὰ Βουνίου· βουνίου < ϛʹ. κόψας, καθὲς εἰς κοτύλας γλεύκους τέσσαρας, καὶ τ' ἄλλα ὁμοίως ποίει. Ἁρμόζει δὲ στομαχικοῖς κεκοπωμένοις δι' ὁπλομαχίαν, ἢ ἱππασίαν πολλήν.

Περὶ Δικταμνίτου οἴνου. Κεφ. νζʹ.

Δικταμνίτης· δικτάμνου < δʹ. εἰς γλεύκους κοτύλας ηʹ. ἀπόβρεχε ὁμοίως. Ποιεῖ δ' ἀσωμένοις στόμαχον, ἄγει καὶ λόχια καὶ ἔμμηνα.

Gonp. alter, δικτάμνου < αʹ. εἰς γλεύκους &c. cui Hermolaus consentit.

Περὶ Πρασίτου οἴνου. Κεφ. νηʹ.

Ὁ διὰ πρασίου· πρασίου τοῦ ἀκμαίου φύλλα κόψας, χοίνικας βʹ. καθὲς εἰς μετρητὴν γλεύκους, καὶ τ' ἄλλα ὁμοίως ποίει. Ἁρμόζει δὲ τοῖς περὶ θώρακα, καὶ πρὸς ὅσα τὸ πράσιον.

Περὶ Θυμίτου οἴνου. Κεφ. νθʹ.

Θυμίτης· θύμου κεκομμένου καὶ σεσησμένου * οὐγγίας ρʹ. ἐνδήσας εἰς ὀθόνην, καθὲς εἰς γλεύκους κεράμιον. Ἁρμόζει πρὸς δυσπεψίας, ἀνορεξίας, * δυσεντερίας, νεύρων πόνους, ὑποχονδρίων, φρίκας χειμερινάς, καὶ πρὸς ἰοβόλα τὰ ψύχοντα καὶ σήποντα.

Περὶ Θυμβρίτου οἴνου. Κεφ. ξʹ.

Θυμβρίτης ὁμοίως σκευάζεται. καὶ πρὸς τὰ αὐτὰ ποιεῖ, πρὸς ἃ καὶ ὁ θυμίτης.

Περὶ Ὀριγανίτου οἴνου. Κεφ. ξαʹ.

Ὀριγανίτης δι' ὀριγάνου Ἡρακλεωτικῆς σκευάζεται, ὁμοίως τῷ θυμίτῃ ποιῶν πρὸς τὰ αὐτά.

Περὶ Καλαμινθίτου, γληχωνίτου καὶ ἀβροτονίτου οἴνου. Κεφ. ξβʹ.

Καλαμινθίτης, γληχωνίτης, ἀβροτονίτης, ὁμοίως σκευάζονται τῷ διὰ θύμου· Ποιοῦσι δὲ στομαχικοῖς καὶ ἀνορέκτοις, καὶ πρὸς ἴκτερον· οὐρητικοὶ γάρ εἰσιν.

Περὶ Κονυζίτου οἴνου. Κεφ. ξγʹ.

Οἶνος Κονυζίτης ὁμοίως σκευάζεται· ἔστι δὲ πάντων μᾶλλον θηριακός.

Περὶ Ἀρωματίτου οἴνου. Κεφ. ξδʹ.

Ὁ δὲ Ἀρωματίτης οὕτω κατασκευά-

A *De vino Bunite. Cap. LVI.*

E Bunio fit vinum nomine Bunites, binis drachmis Bunij tusi in musti quaternas heminas missis, & cæteris eodem modo factis. Cófert stomachicis & armorũ certaminis equitandíve lassitudine oppressis.

De vino Dictamnite. Cap. LVII.

B Dictamnitis cóficiendi ratio hęc est: Dictamni quaternas drachmas in octonis musti heminis similiter macerato. Facit aduersus stomachi fastidia, & purgamenta à partu, mésésque ciet.

De vino Prasite. C. LVIII.

Ad vinum è Marrubio conficiendum, foliorum marrubij adulti tusorum chœnices duas in musti metretam demittito, cæteráque

C consimiliter facito. Conuenit hoc vinum pectoris vitiis, atque omnibus, quibus & ipsum marrubium.

De vino Thymite. C. LIX.

Thymites sic fit: Thymi tusi & cribrati drachmas centũ linteo illi-

D gatas musti amphoræ indito. Valet cótra difficiles coctiones, cibi fastidia, graues ructus, neruorũ & præcordiorũ dolores, frigoris hyemalis horrores: itémq; aduersus animalia virus eiaculantia, quę quidé ictu suo locum refrigerant & putrefaciunt.

De vino Thymbrite C. LX.

Simili modo è Thymbra vinum

E fit: quod eadem quæ Thymites præstat.

De vino Origanite. C. LXI.

Sic & Origanites ex origano Heracleotico conficitur, haud secus atque Thymites, & ad eadem quoq; est efficax.

De vinis è Calamintha, Pulegio & Abrotono. C. LXII.

F E Calamintha, Pulegio & Abrotono vina fiunt, eodé quo Thymites modo. Prosunt stomachicis & cibum auersantibus: ac valent etiamnum ad morbum regium, propter eà quòd vrinas cient.

De vino Conyzite. C. LXIII.

G Similiter & è Conyza vinum fit: quod contra venenata præ cæteris est efficax.

De vino Aromatite. C. LXIIII.

Vinum Aromatites ita componi-

tur: Palmæ, aspalathi, calami, nardi Celtici, singulorum vncias singulas postquam contriueris, passo subigito: indéque factas grandiores offas in musti austeri sextarios duodecim deijcito; & operculato vase quadraginta dies macerari sinito: excolatum deinde vinum recondito. Est & altera eius parandi ratio: Calami drach. viij. phu drach. vij. costi drach. ij. nardi Syriaci drach. vj. cassiæ drach. viij. croci drach. iiij. amomi drach. v. asari drach. iiij. Hæc, inquam, omnia simul trita & linteo colligata in musti metretam demergito: & postquam vinum deferbuerit, transfundito. Facit ad pectoris, lateris & pulmonis dolores: difficili vrinæ, rigoribus, retardatis mensibus, atque ijs qui per gelidæ hyemis rigorem iter faciunt, potu auxiliatur. Conuenit & ijs qui humores crassos gignunt: colorẽ quoque meliorem hilarioremque facit, & somnum conciliat, doloresque leuat, vesicæ ac renum vitijs vtile.

De vino ex myrrha, pipere & iride. Cap. LXV.

Fit & vinum ad destillationes, tussim, cruditates, inflationes & stomachi superfluos humores. Myrrhę drach. ij. piperis albi drach. j. iridis drach. vj. anisi drach. iij. Ista penitus cõtusa & linteolo illigata in sex vini sextarios conijcito: vinum post triduum excolato, & in lagena recondito. Ab inambulatione meraculum cyathi vnius mensura propinatur.

De vino Nectarite. Cap. LXVI.

Nectarites paratur ex helenio, quod alij Medicã, alij symphytum, aliqui verbascum Idæum, alij orestion, alij denique nectarion appellant. Radicis helenij siccæ vncias v. linteolo colligatas in musti sex congios addito, & post tertium mẽsem diffundito. Facit ad stomachi & pectoris vitia, ac vrinas quoque pellit.

De vino è Nardo Syriaco, Celtico & Malabathro. Cap. LXVII.

E Syriaca nardo & Celtica, malabatróq; vinũ factitatur in hũc modũ: singulorũ minę semisse in binos musti cõgios mittito, & post bimestre colato: cyathũ vnũ cum tribus

A ζεται· φοίνικος, ἀσπαλάθου, καλάμου, νάρδου Κελτικῆς, ἑκάστου *χοίνικα λειώσας, "φύρασον γλυκεῖ. καὶ ποιήσας εὐμεγέθεις μάζας, βάλε εἰς γλεύκους αὐστηροῦ ξέστας ιβʹ. καὶ ἔασον ἡμέρας μʹ. σφηνώσας τὸ ἀγγεῖον· εἶτα διυλίσας, ἀποτίθεσο· σκευάζεται δὲ καὶ ἄλλως· καλάμου ὁλκὰς ηʹ. φοῦ ∠ ζʹ. κόστου ∠ βʹ. νάρδου
B Συριακῆς ∠ ϛʹ. κασσίας ∠ ηʹ. κρόκου ∠ δʹ. ἀμώμου ∠ εʹ. ἀσάρου ∠ δʹ. ταῦτα ὁμοῦ λειώσας καὶ ἐν ὀθονίῳ δήσας χάλασον εἰς μετρητὴν γλεύκους, καὶ μετὰ τὸ ἀποζέσαι τὸν οἶνον μετάγγιζε. Ποιεῖ δὲ πρὸς πόνους θώρακος, πλευροῦ,
C πνεύμονος. δυσουρίαις τε καὶ ῥίγεσιν, ἐμμηνίοις ἐπισχεθεῖσι, καὶ τοῖς διὰ κρυμὸν ὁδεύουσιν ἁρμόζει πινόμενος· καὶ πρὸς τοὺς πάχος χυμῶν γεννῶντας· εὐχροεῖν ποιεῖ δὲ καὶ εὐθυμεῖν, ὑπνωτικός τε ἐστὶ καὶ ἀνώδυνος, τοῖς περὶ κύστιν καὶ νεφροὺς ἁρμόζων πάθεσι.

Περὶ οἴνου τοῦ ἐκ σμύρνης, πεπέρεως,
D καὶ ἴρεως. Κεφ. ξέ.

Σκευάζεται δὲ " οἶνος πρὸς καταῤῥοῦς, βῆχας, ὠμότητας, ἐμπνευματώσεις καὶ πλάδον στομάχου· σμύρνης ∠ βʹ. πεπέρεως λευκοῦ ∠ αʹ. ἴρεως ∠ ϛʹ. * ἀνήθου ∠ γʹ. ταῦτα ὁλόκοπα ἐνδήσας εἰς ὀθόνιον, καθὲς εἰς ξέστας ϛʹ. οἴνου· μετὰ δὲ
E τρίτην διυλίσας, ἀποτίθεσο εἰς λάγηνον. καὶ πότιζε μετὰ περίπατον διδοὺς ἄκρατον, κύαθον αʹ.

Περὶ Νεκταρίτου οἴνου. Κεφ. ξϛʹ.

Ὁ δὲ Νεκταρίτης σκευάζεται ἐκ τοῦ ἑλενίου ὃ ἔνιοι Μηδικὴν, οἱ δὲ σύμφυτον, οἱ δὲ, Ἰδαῖον φλόμον, οἱ δὲ, ὀρέστιον, οἱ δὲ, νεκτάριον
F καλοῦσιν· ἑλενίου ῥίζης ξηρᾶς οὐγκίας εʹ. ἐνδήσας εἰς ὀθόνιον, καθὲς εἰς χόας ϛʹ. γλεύκους, καὶ μετὰ γʹ. μῆνας ἀπόχει. Ποιεῖ δὲ πρὸς στόμαχον, θώρακα· ἄγει δὲ καὶ οὖρα.

Περὶ τοῦ διὰ Συριακῆς νάρδου καὶ Κελτικῆς καὶ Μαλαβάθρου οἴνου. Κεφ. ξζʹ.

Ὁ δὲ διὰ Συριακῆς νάρδου, καὶ Κελ-
G τικῆς, καὶ μαλαβάθρου, σκευάζεται οὕτως· ἑκάστου ἡμίμναιον λαβὼν, εἰς δίχουν γλεύκους καθὲς, καὶ μετὰ μῆνας βʹ. διύλιζε. δίδου δὲ καὶ κύαθον αʹ. πρὸς τοὺς

Lac. legit ex vet cod. φύρασον γλεύκει

Lac. inserit ex v. cod. καὶ ἄλλος ἀερματίτης

G. Hæc ita leguntur in vet. libris. ἀνίσου ∠ γʹ. ταῦτα ἐνδήσας, vt Hermolaus legit.

Paris. ex. δραχμὰς

A ὕδατος. ποιεῖ νεφριτικοῖς, ἰκτερικοῖς, ἡπατικοῖς, δυσουροῦσιν, ἀχρόοις, στομαχικοῖς. Τινὲς δὲ ἀκόρου οὐγγίας α΄ ἢ β΄. Κελτικῆς νάρδου οὐγγίας γ΄. ἐν κεραμίῳ γλεύκους σκευάζουσιν.

Ald. ἐγγίας β.

Περὶ Ἀσαρίτου οἴνου. Κεφ. ξη΄.

Ἀσαρίτης. Ἀσάρου οὐγγίας γ΄. κάθες εἰς γλεύκους κοτύλας ιβ΄. ὁμοίως. ἔστι B δὲ διουρητικὸς, ὑδρωπικοῖς ἁρμόζων, καὶ ἰκτερώδεσιν, ἡπατικοῖς, ἰσχιαδικοῖς.

Περὶ τοῦ διὰ τῆς ἀγρίας Νάρδου οἴνου. Κεφ. ξθ΄.

Ὁ δὲ διὰ τῆς ἀγρίας Νάρδου· νάρδου ἀγρίας τῆς ῥίζης προσφάτου λειώσας σεσησμένης κάθες οὐγγίας η΄. εἰς χοῦν C γλεύκους ὁμοίως. καὶ ἔα μῆνας β΄. χρήσιμος ἡπατικοῖς, δυσουροῦσι, πνευματουμένοις, στομαχικοῖς.

Περὶ Δαυκίτου οἴνου. Κεφ. ο΄.

Δαυκίτης. Δαύκου τῆς ῥίζης ὁλοκόπου * < ς΄. εἰς γλεύκους κεράμιον κάθες ὁμοίως, καὶ μετάγγιζε. ποιεῖ δὲ πρὸς πό- D νους θώρακος, ὑποχονδρίων, ὑστέρας· ἄγει ἔμμηνα, ἐρυγὰς κινεῖ, καὶ οὖρα· ἁρμόζει βηχὶ, σπάσμασι, ῥήγμασιν.

Περὶ Ἐλελισφακίτου οἴνου. Κεφ. οα΄.

Ἐλελισφακίτης ὁμοίως· ἐλελισφάκου "οὐγγίας η΄. ὁμοίως εἰς γλεύκους ἀμφορέα, ὅ ἐστι κεράμιον, κάθες. ποιεῖ δὲ E πρὸς νεφρῶν πόνους, καὶ κύστεως καὶ πλευρῶν, αἵματος ἀναγωγὰς, βῆχα, ῥήγματα, σπάσματα, "θλάσματα, ἔμμηνα ἐπεχόμενα.

Ald. ἐγγίας δ. Ruellius < δ legisse videtur.

Deest in Ald. cod. & ad notha transfertur.

Περὶ Πανακίτου οἴνου. Κεφ. οβ΄.

Πανακίτης. Πάνακος οὐγγίαν "α΄. εἰς χόα γλεύκους καθεὶς ὁμοίως μετάγγιζε. F ποιεῖ σπάσμασι, ῥήγμασι, θλάσμασιν, ὀρθοπνοίαις· λεπτυντικὸς πάχους σπληνός· ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς στρόφους, ἰσχιάδας, "βραδυπεψίας· καταμήνια ἄγει καὶ ἔμβρυα· ὑδρωπικοῖς καὶ θηριοδήκτοις ἁρμόζει.

V. ἱ habet.

V. βαρυπεψίας

Περὶ Ἀκορίτου οἴνου. Κεφ. ογ΄.

G Ἀκορίτης, ὃ καὶ ὁ ἀπὸ Γλυκυρρίζης ὁμοίως σκευάζεται. δεῖ γὰρ ἑκάστου "οὐγγίας π΄. εἰς χόας ς΄. πρὸς μῆνας γ΄. ἀποβρέχοντας μεταγ-

G. Alter ἐγγίας η. quam scripturam interpretes sequuntur. Marcellus tamen < η legit.

A aquæ exhibeto. Bene facit hoc vinum nephriticis, ictericis, hepaticis, vrinæ difficultate laborantibus, decoloratis & stomachicis. Sūt qui acori vnciam vnam aut alteram, & Celticæ nardi vncias iii in musti amphoram adijciunt.

De vino Asarite. C. LXVIII.

B Asariten sic cōficito: Asari vncias iij. in musti heminas duodecim itidem adijcito. Id vini genus vrinam ciet, atque hydropicis, regio morbo laborantibus, hepaticis ischiadicisque conuenit.

De vino è syluestri nardo. Cap. LXIX.

C E syluestri nardo sic fit: Radicis syluestris nardi recentis ac tritę cribratæq; vncias viij. in musti congiū similiter addito, & duos menses inesse patitor. Vtile hepaticis, vrinæ difficultate laborantibus, inflatis atque stomachicis.

De vino Daucite. Cap. LXX.

D Daucites sic: Radicis Dauci planè cōtusæ vncais vj. musti amphoræ similiter indito, atque transfundito. Facit ad pectoris, præcordiorum ac vuluæ dolores: menses pellit, ructus cit & vrinas: prodest denique tussi, conuulsis atque ruptis.

De vino è Saluia. Cap. LXXI.

E Vinum è Saluia similiter cōficito: Saluiæ vncias viij. in musti amphoram, quæ eadem cum ceramio est, simili modo mittito. Valet cōtra renū, vesicæ & laterū dolores, sanguinis excreationes, tussim, rupta, vulsa, contusa & menses suppressos.

De vino Panacite. Cap. LXXII.

F Panacis vnci ā j. in musti cōgium vnū demittito, ac similiter elutriato. Prodest vulsis, ruptis, contusis & orthopnœæ: lienis crassitiem extenuat: est & efficax contra tormina, coxēdicum dolores & tardas concoctiones: menses & partus extrahit: hydropi & venenatorū morsibus auxiliatur.

De vino Acorite. Cap. LXXIII.

G Vina ex acoro & è dulci radice cōsimili modo fiunt. Oportet enim singulorum vncias octonas in senis vini congijs tribus mensibus macerare, móxq; vinū in vasa transferre.

faciunt ad lateris pectorísq; vitia, & vrinas mouent.

De vino Selinite. Cap. LXXIIII.

Seminis apij maturi, recentis & cribrati vncias nouem linteolo colligatas in musti amphoram similiter demittito. Cibi appetẽtiam facit, atque stomachicis & vrinæ difficultate laborãtibus auxiliatur: halitum quoque commendat.

De vinis Marathrite & Anethino. Cap. LXXV.

Ex Fœniculo, Anetho & Petroselino vina eodẽ modo concinnantur, ad eadem efficacia.

De vino è Salis flore. C. LXXVI.

Paratur & è Salis flore vinum ad purgandum efficacius, quàm quod aqua marina tẽperatur. Verùm fauces, renes, vesicam & stomachũ infestat. Quare neq; in secũda, neq; in aduersa valetudine vtile censetur.

De vino Phthorio, seu Abortiuo. Cap. LXXVII.

Fit & vinum quod partus enecat, abortúmve facit. Scilicet dum serũtur vites, veratrum aut cucumis sylvester, aut scammonium earũ radicibus adiungitur circumponitúrve. Ita siquidem vuę illorum vires sibi ascisciũt ac in sese trahũt, proindéq; vinũ ex ijs depromptũ abortiuum euadit. Datur verò ieiunis mulieribus quæ antè vomuerint, aqua mistum cyathorum octo mensura.

De vino Thymelaite. C. LXXVIII.

Ramorum Thymelææ cum suis folijs & fructu drachmas triginta in tres musti congios mittito, & leui igne coquito, donec congij duo supersint: deindéq; excolatum vinum recondito. Aquosa purgat excrementa, & lienem absumit.

De vino Chamælaite. C. LXXIX.

Chamelææ fruticem dum floret cum folijs tusum cribratúmq; duodecim drachmarum põdere in musti congium addito, ac post duos menses vinum trãsfundito. Hydropicis, hepaticis atque delassatis auxiliatur, itémque fœminis quæ à partu ægrè purgantur.

De vino Chamæpityino. C. LXXX.

Chamæpityinum simili modo concinnatur, & ad eadem cõuenit, vrinæ ciendæ vi præditum.

A ήξιν. Ποιοῦσι δὲ πρὸς πλευρὰν καὶ θώρακα, κινοῦντες καὶ οὔρησιν.

Περὶ Σελινίτου οἴνου. Κεφ. οδ'.

Σελίνου σπέρματος ὡραίμου, "νέου, σεσησμένου οὐγγίας "θ. ἐνδήσας εἰς ὀθόνιον, βάλε εἰς κεράμιον γλεύκους ὁμοίως. Ποιεῖ δὲ ὄρεξιν καὶ στομαχικοῖς ἁρμόζει, καὶ δυσουροῦσιν. ἔστι δὲ καὶ εὔπνοος. V. caret. Ald. ὁ.

B Περὶ Μαραθρίτου καὶ Ἀνηθίνου οἴνου. Κεφ. οε'.

Καὶ Μαραθρίτης καὶ Ἀνήθινος, καὶ Πετροσελινίτης ὁμοίως σκευάζονται, πρὸς τὰ αὐτὰ ποιοῦντες.

Περὶ Ἀλοσανθίνου οἴνου. Κεφ. ος'.

C Σκευάζεται καὶ δι' ἁλὸς ἄνθους, καθαρτικώτερος τοῦ διὰ θαλάττης. κακοῖ δὲ φάρυγγα καὶ νεφρούς, κύστιν, στόμαχον· ὅθεν οὔτε πρὸς ὑγείαν, οὔτε πρὸς πάθη χρήσιμος ὁ τοιοῦτος.

Περὶ Φθορίου ἐμβρύων οἴνου. Κεφ. οζ'.

Γίνεται δὲ καὶ Φθόριος ἐμβρύων οἶνος. D Φυτευομέναις γὰρ ταῖς ἀμπέλοις συμφύεται ἐλλέβορος ἢ σίκυς ἄγριος, ἢ σκαμμωνία, ὧν ἀναλαμβάνει ἡ σταφυλὴ τὴν δύναμιν. καὶ ὁ ἐξ αὐτῶν οἶνος γίνεται φθόριος. *γίνεται δὲ προεμημεκυίαις νήστεσι κυάθων πλῆθος η'. κεκραμένος.

Περὶ Θυμελαίτου οἴνου. Κεφ. οη'.

E Ὁ Θυμελαίτης. τῶν κλώνων σὺν τοῖς φύλλοις καὶ τῷ καρπῷ "< λ'. βάλε εἰς γλεύκους χόας γ'. καὶ σκεύαζε ἕψων κούφως, ἄχρις ἂν β'. ἀπολειφθῶσι χόες, καὶ διυλίσας ἀποτίθεσο. Καθαίρει ὑδατώδη, καὶ σπλῆνα "τήκει. Ald. ἐγκίας. V. πέμπ.

Περὶ Χαμαιλαίτου οἴνου. Κεφ. οθ'.

F Χαμαιλαίτης. ἐπειδὰν ἀνθῇ ὁ θάμνος, μετὰ τῶν φύλλων κόψας καὶ σήσας βάλε "< ιβ'. εἰς γλεύκους χοῦν, καὶ μετὰ μῆνας β'. μετάγγιζε. Ποιεῖ δὲ ὑδερικοῖς, ἡπατικοῖς, κεκοπωμένοις, καὶ ταῖς ἐκ τοκετοῦ δυσκαθάρτοις. Ald. ἐγχ.

G Περὶ Χαμαιπιτυΐνου οἴνου. Κεφ. π'.

Χαμαιπιτυΐνος ὁμοίως σκευάζεται, καὶ πρὸς τὰ αὐτὰ ἁρμόζει, διουρητικὸς ὤν.

Περὶ Μανδραγορίτου. Κεφ. πα΄.

Μανδραγορίτης. τοῦ φλοιοῦ τῆς ῥίζης κατατεμὼν, ἐνείρων εἰς λίνον ἡμιμναῖον, καὶ κάθες εἰς μετρητὴν γλεύκους πρὸς μῆνας γ΄. εἶτα μετάγγιζε. ἡ μέση πόσις, ἡμικοτύλιον· πίνεται δὲ γλυκέως προσδιδομένου εἰς διπλάσιον. φασὶ δὲ κοιμίζειν καὶ καρῶν κοτύλην αὐτοῦ χοῒ ἑνὶ μιχθεῖσαν, καὶ ποθεῖσαν· μετὰ ξέστου δὲ οἴνου, κύαθος εἷς ποθεὶς ἀναιρεῖ· ἔστι δὲ ἡ σύμμετρος χρῆσις ἀνώδυνος· ῥευμάτων παχυντική· ὀσφραινόμενος δὲ καὶ ἐγκλυζόμενος τὸ αὐτὸ ποιεῖ.

Al. ἡμιμναῖον.

Lac. interserit ex v. cod. ὅλον πέταλον

Lac. ex vet. cod. κοτύλης.

Sunt qui addant καὶ πινόμενος

Περὶ Ἑλλεβορίτου. Κεφ. πβ΄.

Ἑλλεβορίτης. εἰς χοῦν γλεύκους τεθαλασσωμένου, μέλανος ἐλλεβόρου < ιβ΄. λείου βάλε ἐν ὀθονίῳ καθαρῷ, μετάγγιζε δὲ ὅταν ἀναζέσῃ εἰς ἀθαλάσσου χοῦν *οὐγκίας ιε΄. ἢ ιδ΄. ὁλοσχερὰς συνθλάσας βάλε, καὶ μεθ' ἡμέρας τινὰς διυλίσας χρῶ. πότιζε δὲ κύαθον α΄, πρὸς κοιλίας λύσιν μεθ' ὕδατος ἐκ βαλανείου, ἐμημεκόσιν ἀπὸ δείπνου. ἢ ἐλλεβόρου < κ΄. σχοίνου *οὐγγίας ιβ΄. στάχυος Συριακοῦ οὐγγίας ιγ΄. σεσησμένα ἐν ὀθονίῳ δήσας, κάθες εἰς κοτύλας ιδ΄. Κώου οἴνου ἐπὶ ἡμέρας μ΄. εἶτα ἀπηθήσας πότιζε δία ἡμικοτύλια. ἢ εἰς γλεύκους κεράμιον θαλάττης πελαγίας ἑψημένης ξέστας ιβ΄. ἐλλεβόρου λευκοῦ λίτρας ς΄. ἔμβρεχε ἡμέρας μ΄. καὶ ἀπηθήσας χρῶ. ἢ ἐλλεβόρου < ιβ΄. ἀφρονίτρου < δ΄. γλεύκους κοτύλας ιβ΄. βρέχε ἐπὶ ἡμέρας ιε΄. καὶ ἀπηθήσας χρῶ μετὰ μῆνας ἕξ. τοῦτο καὶ βρέφη ἐκτιτρώσκει. ἢ καὶ *ἐκ ἡλιοπεδουμένης σταφυλῆς βάλε εἰς γλεύκους μετρητὴν (ἔστι δὲ ὁ μετρητὴς χόες *η) καὶ βάλε γύψον εἰς τὸν οἶνον < κ΄. καὶ ἔασον ἡμέρας β΄. καὶ κάθες ἔνδεσμον ἐλλεβόρου μέλανος οὐγγίας λ΄. σχοίνου οὐγγίας λ΄. καλάμου οὐγγίας λ΄. ἀρκευθίδων ἡμιχοίνικον καὶ δ΄. σμύρνης δὲ καὶ κρόκου ἀνὰ οὐγγίαν α΄. ἐνειλήσας ὀθονίῳ κρέμασον ἡμέ-

Lac. legit ex v. c. ἐν ὀθονίῳ ἀραιῷ. & eam lectionē præfert.

Vulg. exempl. εἰς θαλάσσης χόας ιε. ἢ ιδ΄

Orib. οὐγκίας

Ruell. ιβ

Ruell. < legit.

A *De Mandragorite. Cap. LXXXI.*

Vinum è Mandragora ita conficito: Corticem radicis mandragoræ concidito: segmentorum minæ semissem lino traijcito, & in musti metretam demittito, inibíque esse sinito ad menses tres, tandémque diffundito. Media potio, heminæ B dimidium: bibitur verò passo in duplum addito. Aiunt porrò ipsius heminam vni congio mistam potu somnum & soporē inducere. Vnicus verò cyathus cum sextario vini potus, enecat. At moderatus ipsius vsus doloris sensum aufert, atq; fluxiones incrassat. Cæterùm & olfactu & infusione idem præstat.

C *De Elleborite. Cap. LXXXII.*

In congium musti aqua marina diluti, veratri nigri triti drachmas xij. linteo mundo inditas conijcito, atque vbi efferbuerit transfundito: aut in congium musti, quod sit maris expers, veratri drachmas xiiij. aut xv. penitus cōtusas mittito: post D aliquot dies vinum excolato, & vtitor. Ad aluum soluendam cyathum vnum ex aqua propinato à balneo ijs qui à cœna vomuerint. Alia ratio: Veratri drach. xx. iunci odorati vncias xij. spicæ Syriacæ vncias xiij. cribratas & linteo colligatas in vini Coi heminas duodecim diebus quadraginta macerandas indito: E postmodū colato, & in potu sesquiheminam dato. Aliter. Decoctæ aquæ marinæ ex alto petitæ sextarios xij. veratri albi libras vj. in musti amphora diebus xl. macerato: atque vbi excolaueris, vtitor. Alia ratio. Veratri drach. xij. aphronitri drachmas iiij. in musti heminis duodecim macerato xv. dieb⁹: pòst F colato, & exacto semestri vtitor. Id vini genus etiā fœtus abigit & abortum infert. Aliter. Sumito musti ex vuis in Sole siccatis metretā (capit autem metreta congios octo) & in illud vinum gypsi drach. xx. mittito, atq; biduo residere sinito: tùm indito veratri nigri nodulo illigati G vncias xxx. iunci odorati vncias xxx. & calami tantundem, baccarū iuniperi chœnicis semissē & quartam illius partem, myrrhæ & croci ana vnciam j. Ex his inquam omnibus fasciculum linteolo inuolutum diebus qua-

bus quadraginta suspendito. Postea excolato, & binos ternósve cyathos dilutos exhibeto. Purgat à partu & abortu fœminas: fœtus quoque extrahit, éstque contra vuluæ strangulatus efficax.

De Scammonite. Cap. LXXXIII.

Scammonites sic fit: Radicis scammoniæ per messes effossæ tritæ & linteo illigatæ drach. xv. in musti congium vnũ mittito ad dies triginta. Purgat aluum, ac bilem & pituitam detrahit.

De Metallicis omnibus, & primùm de Cadmia.

Cap. LXXXIIII.

EX Cadmiæ generibus optima est Cypria, quæ botryitis, hoc est, racemosa cognominatur, dẽsa, modicè ponderosa & in leuitatem magis declinans, extima sui parte racemosa, colore cinereo, quæq; cõfracta intus cineracea & æruginosa conspicitur. Proxima huic habetur quæ extra quidẽ penè cærulea est, intus verò candidior, intercurrẽtibus lineis seu maculis onychitæ lapidi similibus: tales enim sunt quæ è fodinis veteribus eruuntur. Est & quæ placitis, quasi crustosa, dicitur, lineis intercurrentibus ceu zonis quibusdam cincta: quapropter eam etiã zonitin appellauere. Est & alia quæ ostracitis quasi testacea nominatur, gracilis & magna ex parte nigra, terrea aut testacea superficie: sed candida improbatur. Oculorũ autem medicamentis botryitis nomine & onychitis, vtiles: reliquæ emplastris & medicaminibus quæ arida insperguntur ad trahẽdas cicatrices. Et ad ista quidem prodest Cypria: nam quæ ex Macedonia, Thracia & Hispania defertur, inutilis censetur. Cadmiæ effectus astringere, caua explere ac sordes purgare. Sed & cutis spiracula obducit, siccat, crustas inducit, excrescentia in carne cohibet, atque vlcera quæ cacoëthe vocantur, ad cicatricem perducit. Gignitur porrò & Cadmia quędã è fuligine, quę dũ excoquitur ęs (egesta flãmis flatúq;) lateribus camerísq; fornacũ applicatur. Sunt verò hæ prægrandes ac ferreæ à metallicis acestides appellatæ, per summa fastigia conca-

A μέρας μ'. εἶτα διΰλιζε καὶ δίδου "κυάθους γ'. ἢ β'. κεράσας. Καθαίρει τὰς ἐκ τοκετῶν καὶ ἐκτρωσμῶν· κατασπᾷ δὲ καὶ ἔμβρυα καὶ πρὸς τὰς ὑστερικὰς πνίγας ποιεῖ.

Περὶ Σκαμμωνίτου. Κεφ. πγ'.

Σκαμμωνίτης· σκαμμωνίας τῆς ῥίζης "< ιε'. ὀρυττομένης ἐν πυραμητῷ ἔμβαλε
B εἰς γλεύκους χοῦν ἕνα λείας, δήσας ἐν ὀθονίῳ ἐπὶ ἡμέρας λ'. Καθαίρει δὲ κοιλίαν, ἄγων χολὴν καὶ φλέγμα.

Περὶ παντὸς λίθου μεταλλικοῦ.

Περὶ Καδμείας. Κεφ. πδ'.

C ΚΑΔΜΕΙΑΣ ἀρίστη μέν ἐστιν ἡ Κυπρία, καλουμένη δὲ βοτρυῖτις, πυκνή, βαρεῖα μέσως, καὶ μᾶλλον ἐπὶ τὸ κουφότερον ῥέπουσα, ἔχουσα τὴν ἐπιφάνειαν βοτρυώδη, χρώματι σποδοειδής, θλασθεῖσα δὲ ἔντεφρος ἔνδοθεν καὶ ἰώδης. ἑξῆς μέν δέ ἐστιν ἡ ἔξωθεν μὲν κυανίζουσα, ἔνδοθεν δὲ λευκοτέρα, διαφύσεις ἔχουσα
D ἐμφερεῖς ὀνυχίτῃ λίθῳ. τοιαῦται γάρ εἰσιν αἱ ἐκ τῶν παλαιῶν μετάλλων ὀρυσσόμεναι. Ἔστι δὲ καὶ πλακώδης τις λεγομένη, ὥσπερ ζώνας ἔχουσα τὰς διαφύσεις· ὅθεν καὶ ζωνῖτιν αὐτὴν ἐκάλεσαν. καλεῖται δέ τις καὶ ὀστρακῖτις, "ἰσχνή, καὶ ὡς ἐπιτοπολὺ μέλαινα, "γεώδης δὲ ἢ ὀστρακώδης
E κεχρημένη ἐπιφανείᾳ. φαύλη δὲ ἡ λευκή. Χρησιμεύει δὲ πρὸς μὲν τὰ ὀφθαλμικὰ φάρμακα ἡ βοτρυῖτις καὶ ὀνυχῖτις καλουμένη· αἱ δὲ λοιπαὶ εἰς ἐμπλάστρους καὶ ξηρά, "κατουλοῦν δυνάμεναι. καὶ πρὸς ταῦτα χρησιμεύει ἡ Κυπρία. ἡ γὰρ ἐκ Μακεδονίας καὶ Θράκης καὶ Ἱσπανίας κομιζομένη,
F ἄθετος. Δύναμιν δὲ ἔχει στυπτικήν, κοιλωμάτων ἀναπληρωματικήν, καθαρτικὴν ῥυπαρῶν. παρεμπλάσσει δὲ καὶ "ξηραίνει καὶ *ἐσχαροῖ, καὶ στέλλει τὰ ἐν σαρκώματα, καὶ τὰ κακοήθη τῶν ἑλκῶν ἀπουλοῖ. "Γεννᾶται δὲ *ἡ καδμεία ἐκ *τοῦ χαλκοῦ καμινευομένου, προσιζανούσης τῆς λιγνύος τοῖς
G τοίχοις καὶ τῇ κορυφῇ τῶν καμίνων. εἰσὶ δὲ "αὗται σιδηραὶ παμμεγέθεις, ὑπὸ τῶν μεταλλουργῶν καλούμεναι ἀκεστίδες, κατὰ κορυφὴν συνημμέναι, πρὸς τὸ κατι-

Ruell. κοτύλας legit.

Samb. in v. cod margine hæc legit: γίνεται καὶ κολουρίτης, ὑπομαλάσσων κοιλίαν, ὑποσύφων καὶ ὀρεκτικός. Ald. ἐγγ. Lac. verò legit < ιε'. Ruell. < ι'.

Marc. ἰσχυρὰ legendum suspicatur.

Ita v. cod. quem secutus est Marcellus: at vulg. exempl. γεώδης δὲ ἡ ὀστρακ.

V. κατουλοῦν δυνάμενα φάρμακα.

V. ἐσχάροι. Ita & Catac.

Lac. legit ex v. cod. γεννᾶται δὲ τις καδ.

Plerique Interpretes ῥάβδοι legisse videntur.

V. ἐφυστάζειν χεσθαι καὶ ἐφιζάνειν τὰ ἀναφερόμενα A
σώματα ἀπὸ τοῦ χαλκοῦ. ἀθρόως δὲ καὶ
μᾶλλον ἐφιζάνοντα ἐπισωματοῦται, καὶ
ποτὲ μὲν ἓν εἶδος αὐτῆς, ποτὲ δὲ δύο, ἢ ἅ-
παντα ἀποτελεῖται. μεταλλουργεῖται δὲ
V. σόλεων ἐκ τοῦ περιϋπερκειμένου ″* Σολέου ὄρους
τοῦ λεγομένου Πυρίτου λίθου καιομένου·
ἐν δὲ τῷ αὐτῷ ὄρει εὑρίσκεται οἱονεὶ δια- B
ζώματά τινα χαλκίτεως, μίσυος, σώ-
ρεως, μελαντηρίας, κυανοῦ, χρυσοκόλ-
λης, χαλκάνθου, διφρυγοῦς. τινὲς δὲ καὶ
ἐν μετάλλοις φασὶ λιθίνοις εὑρίσκεσθαι
καδμείαν, πλανώμενοι ὑπὸ λίθων
πολλὴν ἐμφέρειαν ἐχόντων· ὥσπερ καὶ ὁ
ἐν τῇ Κύμῃ λίθος εὑρισκόμενος, δύνα- C
μιν δὲ οὐδεμίαν ἐνδεικνύμενος. ἐπιγι-
νωσκομένων αὐτῶν ἐκ τοῦ κουφοτέρους
αὐτοὺς εἶναι τῆς Καδμείας, καὶ διαμα-
σηθέντας μὴ ἐπιεικεῖς ἐν τῇ γεύσει. ἀ-
V. ὀδόντας εἰ ἄλιθος εἴη. γανακτεῖν δὲ τοὺς ″ὀδόντας * ἐν τῇ γεύσει
εἰ λίθος εἴη ἐν τῇ διαμασήσει. εἰ δὲ
καδμεία εἴη, ἀνέχεσθαι τῆς διαβρώ- D
σεως * συνοικούσης αὐτῆς. ἔτι διακρίνε-
ται καὶ τῷ τὴν μὲν καδμείαν λειοτρι-
βηθεῖσαν σὺν ὄξει, καὶ ξηρανθεῖσαν ἐν ἡ-
λίῳ * ἐκπιέζειν. τὸν δὲ λίθον μὴ πάσχειν
τοῦτο. καὶ ἐκ τοῦ ἐπιθέντα μὲν τὸν λίθον
τετριμμένον πυρὶ ἀποπηδᾶν, καὶ τὸν ἐξ
αὐτοῦ καπνὸν ὁμοειδῆ ὑπάρχειν τῷ πυ- E
ρί· τὴν δὲ καδμείαν μένειν τε καὶ ἀνα-
διδόναι αἰθάλην μηλίζουσαν καὶ χαλ-
κοφανῆ, ὥσπερεὶ ζώνην τινὰ ποικίλην.
ἔτι ὁ μὲν λίθος πυρωθεὶς καὶ ψυγεὶς ἀλ-
λοιωθήσεται τῷ χρώματι, καὶ κουφότε-
ρος ἔσται. ἡ δὲ καδμεία κατ᾽ οὐδὲν με-
Lac. legit in vet. cod. ὥρας. Ita & Orib. ταβάλλει, εἰ μή τις αὐτὴν ἐφ᾽ ἱκανὰς ″ἡ- F
μέρας ἐγκαύσῃ. γίνεται δὲ καὶ ἐκ τῶν
ἀργυρείων λευκοτέρα καὶ κουφοτέρα οὖσα.
κατὰ δὲ τὴν δύναμιν ἥττων. καυστέον δὲ τὴν
προειρημένην καδμείαν, ἐγκρύπτοντας εἰς
ἄνθρακας, ἕως οὗ διαφανὴς γένηται, καὶ
πομφολυγήσῃ ὡς σιδήρου σκωρία· εἶτα
ἐν οἴνῳ * σβεννύναι Ἀμιναίῳ· τὴν δὲ εἰς τὰ G
ψωρικὰ, ὄξει. τινὲς δὲ τὴν οὕτω καεῖσαν
ἀναλεάναντες οἴνῳ, κατοπτῶσι πάλιν ἐν ὠμῇ χύτρᾳ, μέχρι κισηρώδης τὴν ὄψιν γένη-
ται· πάλιν δὲ μετ᾽ οἴνου λεοτριβήσαντες, τρίτον καίουσι, μέχρι τελείως εἰς σποδὸν

meratę, vt quę ab ęre sursum feruntur corpuscula inibi detineantur & inhærescát: hæc cũ spissiùs adhærescunt, in vnum corpus coalescunt, atque vnum modò cadmiæ genus, modò duo, modò omnia efficiuntur. Conficitur & Cadmia cremato lapide cui Pyritæ cognomen est, è monte qui Solis incumbit eruto. In eodẽ verò monte reperiuntur quædam quasi venæ chalciteos, misyos, soreos, melanteriæ, cærulei, chrysocollæ, atramẽti sutorij, atque etiam diphrygis. Nec desunt qui cadmiá in lapidum fodinis inueniri tradát, decepti non parua lapidũ quorundam cũ cadmia similitudine, qualis inuenitur & apud Cumas lapis nullam sui vim ostendens. Atque hi eo deprehenduntur, quòd sunt cadmia leuiores, itémq; commanducati gustum ac ipsos etiam dentes offendunt: at cadmia, quippe quæ dentibus cedat, sine offensa mandi potest. Alio insuper discerni possunt argumento: Cadmia siquidem in farinam detrita & aceto subacta atque in sole siccata coit, quod lapidi non accidit. Adhæc tritus lapis igni impositus dissilit, & fumum ab ignis ipsius fumo haudquaquam diuersum emittit. Cadmia verò quieta manet, fulginémque reddit ad luteum vergentem, ęreóque colore splendẽtem, ceu zonam quandam variam. Insuper lapis ignem expertus deindéque refrigeratus colorem mutabit, ac leuior quoque fiet: sed cadmia nullatenus euariat, nisi quis eam multis horis cremauerit. Fit & in argenti fornacibus candidior & minùs ponderosa, sed viribus impar. Vritur porrò antedicta cadmia carbonibus obruta, donec translucida euadat & ferri scoriæ modo bullet: dein extinguitur vino Aminæo: sed quæ ad psorarum medicamenta præparatur, aceto. Nonnulli verò hoc modo exustam vino subigunt, rursúmque in olla cruda torrent, donec pumicosa videatur, iterúmque tritam ex vino tertiò vrunt, vsquedum prorsus in cinerem re-

digatur, nihil scabritiæ retinens: atque hac spodij vice vtuntur. Lauatur autem trita in mortario, aqua subinde effusa, dum nihil sordidi supernatet: túmque in pastillos coacta reponitur.

De Pompholyge. Cap. LXXXV.

POMPHOLYX à spodo specie sola distat, non item genere. Siquidem spodos quodammodo nigricat & plerunque põderosior est, scintillarum, pilorũ ac terræ plena, quasi purgamẽtum quoddam quod ab ærariarum officinarũ pauimentis atque fornacibus euerritur atq; deraditur. Pompholyx verò pinguis est & candida, insupérque leuissima, vt in aërem euolare possit. Et huius quidem duo sunt genera: vnum ad aëris colorem vergens & subpingue: alterũ perquàm candidum, summámq; leuitatẽ nactum. Fit verò candida pompholyx, cùm in liquando perficiendóq; ęre fabri detritam cadmiam cumulatiùs inspersermt, eo scilicet consilio vt illá reddant meliorem. Etenim quæ ab hac effertur fauilla, candidissima est atque in pompholygem coit. Neq; verò solùm factitatur pompholyx ex æris materia, intereà dum illud coquitur atque perficitur, sed & è cadmia follibus proflata, consultò vt illa gignatur. Eius autem faciundæ ratio hæc est: In domo gemina contignatione operta extruitur caminus, & in eo tabulatũ versus mediocris fenestra quæ supernè pateat. Ædiculæ verò paries camino proximæ angusto foramine ad ipsam fornacem vsque perforatur, fistulæ follis excipiendæ gratia. Habet & ostium mediocre pro ingressu egressúque ab artifice fabricatũ. Huic ædiculæ altera præterea contigua est, in qua & folles & is cui sufflandi cura demandatur suo munere funguntur. Quod superest carbones inditi fornaci succenduntur: ac deinde qui astat artifex cadmiam minutim cõtritam inspergit à locis supra fornacis verticẽ extructis. Idem negotium obit minister artificis, simul & carbones identidẽ ingerit, vsq; dum quicquid cadmiæ inditũ est absumptũ fuerit.

A ἀναλυθῇ μηδὲν ἔχουσα τραχύ· καὶ αὐτῇ ἀντὶ σποδίου χρῶνται τῇ τοιαύτῃ. πλύνεται δὲ ἐν θυίᾳ τριβομένη σὺν ὕδατι, ἀποχεομένου τοῦ ὕδατος ἄχρι μηδὲν ἐφιστῆται ῥυπαρόν, καὶ ἀναπλασθεῖσα ἀποτίθεται.

Περὶ Πομφόλυγος. Κεφ. πε'.

ΠΟΜΦΟΛΥΞ *σποδίου εἰδικῶς διαφέρει. B γενικὴν γὰρ οὐκ ἔχει παραλλαγήν. ἡ μὲν γὰρ ὑπομηλίζει καὶ βαρυτέρα ἐστὶ κατὰ τὸ πλεῖστον, ἔμπλεως καρφῶν καὶ τριχῶν καὶ γῆς, ὥσπερ "ἀπόψημά τι καὶ σύρμα τῶν ἐν τοῖς χαλκουργείοις ἐδαφῶν καὶ καμίνων οὖσα· ἡ δὲ πομφόλυξ "λιπαρὰ ὑπάρχει καὶ λευκή, "ἔτι δὲ κουφοτάτη ὡς C δύνασθαι ἐπιπτᾶσθαι τῷ ἀέρι. καὶ ταύτης δὲ δύο ἐστὶν εἴδη. ὃ μέν, ἀερίζον καὶ ὑποπίμελον· τὸ δέ, λίαν "λευκόν, καὶ ἄκραν ἔχον κουφότητος. γίνεται δὲ ἡ λευκὴ πομφόλυξ, ὅταν ἐν τῇ κατεργασίᾳ καὶ τελειώσει τοῦ χαλκοῦ πυκνότερον οἱ ἐκ τῶν χαλκουργείων συνεμπάσωσι λε- D λεασμένην καδμείαν, βελτίονα αὐτὴν βουλόμενοι. ἡ γὰρ ἀπὸ ταύτης ἀναφερομένη αἰθάλη, "λευκοτάτη οὖσα πομφολυγοῦται. οὐ μόνον δὲ ἐκ τῆς τοῦ χαλκοῦ κατεργασίας τε καὶ ὕλης γίνεται πομφόλυξ, ἀλλὰ καὶ ἐκ καδμείας προηγουμένως ἐκφυσωμένης εἰς γένεσιν αὐ- E τῆς. ποιεῖται δὲ οὕτως· ἐν οἴκῳ "διστέγῳ κατασκευάζεται κάμινος", καὶ κατὰ ταύτην πρὸς τὸ ὑπερῷον ἐκτομὴ σύμμετρος τε καὶ ἐκ τῶν ἄνωθεν μερῶν ἀνεῳγμένη. ὁ δὲ τοῖχος τοῦ οἰκήματος ᾧ πλησιάζει ἡ κάμινος, τιτρᾶται λεπτῷ τρήματι ἄχρις αὐτῆς τῆς χώνης εἰς παραδο- F χὴν φυσητῆρος· ἔχει δὲ καὶ θύραν σύμμετρον πρὸς εἴσοδον καὶ ἔξοδον κατεσκευασμένην ὑπὸ τοῦ τεχνίτου. συνῆπται δὲ τούτῳ τῷ οἰκήματι ἕτερος οἶκος, "ᾧ αἱ φῦσαι καὶ ὁ φυσητὴρ ἐργάζεται· λοιπὸν ἄνθρακες ἐντίθενται τῇ καμίνῳ καὶ πυροῦνται, ἔπειτα παρε- G στὼς ὁ τεχνίτης ἐμπάσσει λελεπτοκοπημένην τὴν καδμείαν ἐκ τῶν ὑπὲρ κεφαλὴν τῆς χώνης τόπων. ὁ ὑπὸ χεῖρά τε τὸ αὐτὸ ποιεῖ ἅμα καὶ ἀνθρακιὰν προσεμβάλλει, ἄχρις ἂν ὁ προστεθῆται πλῆθος ἀναλώσῃ.

V. ὑποσύρματι

Samb. ῥυπαρὰ legit.

G. verba hæc nõ sunt in veteri altero, sed vulgata lectio rectior.

Menard. legit λεῖον

Interpretes videntur legisse λεπτοτάτη.

Al. διστεγεῖ

V. add. διστέγῳ

Forte, ἐν ᾧ

ἐκθυμιωμένης οὖν αὐτῆς, τὸ μὲν λεπτομερὲς καὶ κοῦφον, εἰς τὸν ἄνω ἀναφέρεται οἶκον, καὶ προσιζάνει τοῖς τοίχοις αὐτοῦ καὶ τῇ ὀροφῇ. τὸ δὲ σῶμα τὸ ποιούμενον ὑπὸ τῶν ἐπιφερομένων, κατ' ἀρχὰς μὲν ταῖς ἐπανισταμέναις τῶν ὑδάτων πομφόλυξιν ἐοικὸς γίνεται, ὕστερον δὲ πλείονος τῆς αὐξήσεως συμβαινούσης ἐρίων τολύπαις ἀφομοιοῦται. τὸ δὲ βαρύτερον εἰς τοὺς ὑπὸ πόδα χωρεῖ τόπους· καὶ περιχεῖται τοῦτο μὲν τῇ καμίνῳ, τοῦτο δὲ τῷ ἐδάφει τοῦ οἴκου· ὃ καὶ φαυλότερον τοῦ λεπτομεροῦς ἡγητέον, διὰ τὸ γεῶδες καὶ ἔμπλεων ἀκαθαρσίας εἶναι ἐν τῇ συγκομιδῇ. τινὲς δὲ μόνως οὕτως οἴονται γίνεσθαι τὴν προειρημένην σποδόν. ἀρίστην δὲ ἡγητέον τὴν Κυπρίαν, ἐν τῷ ὄξει φυραθεῖσαν ἀποφορὰν μὲν ἔχουσαν χαλκοῦ, χρόαν δὲ * πιαίζουσαν πως, ἔτι δὲ βορβορίζουσαν ἐν τῇ γεύσει· κἂν ἐπ' ἄνθρακος διαπύρου ἐπιτεθῇ ἄδολος, ἐπιζεῖ ἀερόχροις γινομένη. ἐπιμελῶς δὲ προσεκτέον τοῖς προειρημένοις κριτηρίοις. δολοῦται γὰρ ὑπό τινων ταυροκόλλῃ, ἢ πνεύμοσιν ἀρνείοις ἢ θαλασσίοις, ἢ κεκαυμένοις ὀλύνθοις, καί τισιν ἄλλοις παραπλησίοις. εὐχερὲς δὲ τὸ διαγνῶναι. οὐδὲν γὰρ τῶν προειρημένων ἐν τῇ δοκιμασίᾳ ἐπὶ τούτων εὑρίσκεται. πλυτέον δὲ κοινῶς πομφόλυγα τὸν τρόπον τοῦτον· ἐνδήσας αὐτὴν ἐν καθαρῷ ὀθονίῳ μέσως ἐχούσῃ ἀραιότητος, ἢ ξηρὰν ἢ ὕδατι πεφυραμένην, κάθες εἰς λεκάνην ὕδωρ ἔχουσαν ὄμβριον, καὶ ἔγκλυζε ὧδε κἀκεῖσε διαφέρων τὸ ἔνδεσμον. οὕτω γὰρ τὸ μὲν ἰλυῶδες καὶ νόσιμον αὐτῆς ἀποῤῥυήσεται, τὸ δὲ σκύβαλον πᾶν ἐν τῷ ὀθονίῳ μενεῖ. εἶτα ἐάσας καταστῆναι, ἀπήθησον τὸ ὕδωρ σὺν τῇ σποδῷ. καὶ πάλιν ἄλλο ἐπιχέας ἀνατάρασσε καὶ ἀπόχει. καὶ ταῦτα ποίει ἀπηθῶν τε καὶ ἀποχέων, μέχρις ἂν μηδὲν ἀμμῶδες ὑφιζάνῃ. λοιπὸν τὸ μὲν ὕδωρ ἐξίπωσον, τὴν δὲ σποδὸν ξηράνας ἀπόθεσο. τινὲς δὲ ξηράναντες ἐφ' ὅσον ἐνδέχεται, ταῖς χερσὶ λεαίνουσι μετὰ ὕδατος, καὶ μελιτώδη τὴν σύστασιν ποιήσαντες, διηθοῦσι δι' ὀθονίου περιπτιάσαντες

A Porrò dum ipsa vritur, egesta flammis flatibúsque pars tenuis ac leuis in superius cœnaculum effertur, atque ipsius parietibus tectóque adhæres cit. Inde verò conflatum corpus, inter initia quidem bullarum in aqua surgẽtium similitudinẽ refert: at posteà incremento subinde accedẽte, lanarum carprarũ flocculos imitatur.
B Quod autẽ ponderosius est, in ima loca concedit, & partim quidẽ fornaci, partim etiã domus pauimento circunfunditur. Et hoc quidem tenuiore deterius existimandũ est, ideo quòd dum colligitur, terræ spurcitiæq; non parum asciscat. Sunt qui hoc tãtùm modo antè memoratã spodon fieri arbi-
C trantur. Optima autẽ cẽsetur Pompholyx Cypria, quæ aceto subacta odorẽ æris præstat, & colore ærugineũ quodammodo refert, insuperq; gustu cœnum sapit. Atq; si fraudem non experta ignito carboni imponatur, inferuescit aëreum cõtrahẽs colorẽ. Cæterùm antedictis notis diligenter attendendũ est. Siquidẽ
D à nonnullis taurino glutine, aut pulmonibus agninis vel etiã marinis, aut crematis grossis & quibusdam aliis consimilibus adulteratur: id quod tamẽ facile est deprehẽdere. Quippe in his explorãdis nihil eorũ cõperietur quæ antedicta sunt. Porrò Pompholygem in vniuersum ita lauari oportet: Linteolo mũdo mo-
E dicéq; raro illigatam seu aridã seu aqua subactã in peluim demittito, quæ pluuiam aquam contineat: linteolum cui illigatur aquę immergito, ipsum huc atq; illuc peragitans. Sic enim illius pars limosa & vtilis præterfluet: omne verò crassamen intra linteolum retinebitur. Postea-
F quam verò residere siueris, aquam cinere excolato: ac vbi aliã rursum affuderis, agitato & effundito, totiésque aquam permutato, cæteráque similiter facito, dum nihil arenosi subsidat: demum aquam exprimito, & siccatum cinerem reponito. Sunt qui postquam pompholygem quantum maximè li-
G cuit, exiccarunt, eam manibus in aqua conterunt, donec mellis crassitudinem habeat: deinde linteo

faucibus excepturi vasis obtẽto, aut etiam laxiùs deligato colant, & quo faciliùs transmittatur, infusa linteo largiore aqua cinerem conturbant: mox spumosum quod traiectũ est & vasi supernatat, concha excipiunt, atque fictili nouo ad vsus recondunt. Quod verò resedit sensim cribratum in aliud vas transfundunt, relicto arenoso quod pessum ierat. Rursus lapidosa sidere patiũtur, & in vas aliud mundum excolant: atque hoc identidem faciunt, donec cinis purus & arenæ expers euaserit. Alij pompholygem totam & omnibus sui partibus cõstantem aquæ paulatim inspergunt, arbitrati fore vt antedictæ arenæ lapilliq; insita grauitate vasis fundum petat, pili autem & paleæ, cæteráque eiusmodi sua leuitate in sublime tollantur. Tandem vbi cinerem medium seposuerunt & in pilam coniecerunt, eum veluti cadmiam eluunt. Lauatur & vino Chio aqua marina diluto, iuxta modos quos suprà cõmemorauimus: & ita redditur astringẽtior, quàm dum aqua eluitur. Vis Pompholygis astringere, refrigerare, explere, purgare, spiracula cutis obducere, & quadantenus exiccare. Quòd si spodiũ torrere opus fuerit, diligenter tritum & aqua irrigatũ cogito in pastillos, fictilíque nouo subiectis leuibus prunis orbiculos assiduè versato, dum assiccati fuluescant. Cæterùm minimè ignorandum ex auro quoque & argento, insupérque plumbo fieri spodium: verùm post cupreum, plumbeum maximè commendatur.

De Antispodis, hoc est, Spodi succedaneis Cap. LXXXVI.

QVANDOQVIDEM deficiente sæpenumero Spodio, Antispoda quæ in illius locum sufficiuntur, non mediocrem prębent vsum, nrcesse fuerit ostendere, quænam ea sint quæ similiter pollent, & quo modo vsurpari debeant. Folia itaque myrti sumito cum floribus & baccis adhuc immaturis, eáque in ollam crudam conijcito,

A αὐτὸ τῷ ὑποδέχεσθαι μέλλοντι ἀγγείῳ, ἢ καὶ ἀποδήσαντες οὐ λίαν ἀποτεταμένον. πρὸς δὲ τὸ ῥαδίως διεξελθεῖν, δαψιλὲς ὕδωρ ἐπιχέαντες τῷ ὀθονίῳ, ἀναταράσσουσι τὴν σποδόν· εἶτα τὸ διυλισθὲν καὶ ἐπινηχόμενον αὐτῆς τῷ ἀγγείῳ ἀφρῶδες ὄν, αὐτόθεν μύακι ἀναλαμβάνοντες, ἀποτίθενται
B εἰς ὀστράκινον καινὸν ἀγγεῖον. τὸ δὲ ἐγκαθήμενον πράως διαστήσαντες, μεταχέουσιν εἰς ἕτερον ἀγγεῖον, ἀπολειπομένου τοῦ ἐν τῷ πυθμένι ἀμμώδους· πάλιν δὲ ἐάσαντες ὑποστῆναι τὰ λιθώδη, εἰς ἄλλο ἀγγεῖον καθαρὸν ἀπηθοῦσι· καὶ τοῦτο πολλάκις δρῶσιν, ἕως ἂν καθαρὰ καὶ ἀμέτοχος ἄμ-
C μου γένηται ἡ σποδός. ἄλλοι δὲ ὡς ἔστιν ὁλομερῆ εἰς ὕδωρ κατ' ὀλίγον ἐμπάσσουσι τὴν προειρημένην, οἰόμενοι ἄμμον μὲν καὶ τὰ λιθώδη τῷ ἰδίῳ βάρει εἰς τὸν πυθμένα τοῦ ἀγγείου καταρρυήσεσθαι· τρίχας δὲ καὶ κάρφη καὶ τὰ ὅμοια ἐπαιωρηθήσεσθαι διὰ τὴν κουφότητα· λοιπὸν χωρίσαντες
D αὐτῶν τὴν σποδὸν ἐν μέσῳ οὖσαν, καὶ εἰς θυίαν βαλόντες, πλύνουσιν ὡς καδμείαν· πλύνεται) δὲ καὶ οἴνῳ Χίῳ τεθαλασσωμένῳ, κατὰ τοὺς προειρημένους τρόπους· καὶ γίνεται στυπτικωτέρα τῆς ὕδατι πλυνομένης. Δύναμιν δὲ ἔχει ἡ πομφόλυξ στυπτικήν, ψυκτικήν, ἀναπληρωτικήν, καθαρτικήν,
E προσπλαστικήν, καὶ ποσῶς ξηραντικήν*. ἐὰν δὲ ὀπτῆσαι δέῃ τὴν σποδόν, λεάνας ἐπιμελῶς αὐτὴν καὶ ἀναδεύσας ὕδατι, ποιήσας τροχίσκους, θὲς ἐπ' ὄστρακον καινόν· ἐπιτίθει δὲ τοῦτο ἐπὶ λεπτῶν καὶ κούφων ἀνθράκων, καὶ στρέφε τοὺς κυκλίσκους συνεχῶς, ἄχρις ἂν" πυρροὶ καὶ ξηροὶ γένωνται). γνω- Lac. ex vet. cod. κατάπυροι. i. igniti. Sic etiam legit Orib.
F στέον δὲ ὅτι ἐκ τοῦ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου, ἔτι δὲ καὶ μολύβδου γίνεται σποδιά· καὶ ἔστι μετὰ τὴν κυπρίαν ἡ ἐκ τοῦ μολύβδου ἀρίστη.

Περὶ Ἀντισπόδων. Κεφ. πς΄.

ΕΠΕΙΔΗ δὲ καὶ τὰ Ἀντίσποδα ἱκανῶς εὐχρηστεῖ, ὑστερούσης πολλάκις σποδοῦ,
G τὰ ἰσοδυναμοῦντα ἀναγκαῖον ἐστὶν ὑποδεῖξαι, τίνα τε ὑπάρχει, καὶ ὃν τρόπον παραληφθείη. λαβὼν τοίνυν μυρσίνης τὰ φύλλα σὺν τοῖς ἄνθεσι καὶ τοῖς μύρτοις ἀώροις ἔτι οὖσιν, ἔμβαλε εἰς ὠμὴν χύτραν", Ald. in noth. add. καινήν

καὶ περιπλάσας τὸ πῶμα κατατετρημένον συνεχέσιν ὀπαῖς, δὸς εἰς κάμινον κεραμικήν. ὅταν δὲ ὀπτηθῇ ὁ κέραμος, εἰς ἄλλην χύτραν ὠμὴν * μετάρασον αὐτὸ καὶ πάλιν καὶ ὀπτηθείσης καὶ τῆς δευτέρας, ἐξελὼν πλῦνε καὶ χρῶ. ὡσαύτως δὲ καὶ θαλλίαν σκευάσας παράλαμβανε. ἔστω δὲ τῆς ἀγρίας ἐλαίας· εἰ δὲ μή, τῆς ἡμέρου σὺν τοῖς ἄνθεσιν· ἢν δὲ μή, μῆλα κυδώνια κατατετμημένα καὶ ἐξοστεϊσμένα, ἢ κηκῖδα", ἢ ῥάκη λινᾶ, ἢ ἄωρα συκάμινα λευκὰ προεξηραμένα ἐν ἡλίῳ, ἢ " σχῖνον, ἢ τέρμινθον, ἢ οἰνάνθην, ἢ βάτου τὰ ἁπαλὰ φύλλα, ἢ πύξου κόμας, ἢ τὸ λεγόμενον " ψευδοκύπερον σὺν τῷ ἄνθει. τινὲς δὲ κλάδας συκῆς προεξηραμένας ἐν ἡλίῳ, ὡσαύτως σκευάζουσιν· ἄλλοι δὲ ταυρείαν κόλλαν· οἱ δὲ ἔρια οἰσυπηρά, τραχέα πίσσῃ ἢ μέλιτι δεύσαντες, ὁμοίως σκευάζουσι. " χρῆσις δὲ πάντων τῶν εἰρημένων πεποίηται εἰς τὰ ἀντισπόδια.

Add. Lacuna ex v. cod. ἄωρον.

Ald. interserit βοτάνην

Al. ψευδοκύπειρον

Nāc postremam periodum addidit Goupylus ex veteribus libris.

Περὶ κεκαυμένου Χαλκοῦ. Κεφ. πζ.

Ο ΔΕ ΚΕΚΑΥΜΕΝΟΣ χαλκὸς ἔστι καλός, ὁ ἐρυθρός, καὶ ἐν τῇ τρίψει κινναβαρίζων· ὁ δὲ μέλας, πλέον ἢ δεῖ κέκαυται. σκευάζεται δὲ ἐκ τῶν ἥλων τῶν λελυμένων πλοίων, συντιθεμένων ἐν ὠμῇ χύτρᾳ, ὑποπασσομένου θείου μετὰ ἁλῶν ἴσων, καὶ ἐπιπασσομένων ἐναλλάξ. πωμασθεῖσα δὲ ἡ χύτρα καὶ ὑποχρισθεῖσα πηλῷ κεραμικῷ, δίδοται εἰς κάμινον, ἄχρις οὗ τελείως ὀπτηθῇ. τινὲς δέ, ἀντὶ τοῦ θείου καὶ τῶν ἁλῶν στυπτηρίαν παρεμπάσσουσιν. ἔνιοι δὲ δίχα τοῦ θείου καὶ τῶν ἁλῶν συνθέντες ἐν χύτρᾳ, καίουσιν ἐφ᾽ ἱκανὰς ἡμέρας. τινὲς δέ, τῷ θείῳ μόνῳ χρῶνται, ἀπασβολοῦνται μέντοι. ἄλλοι δὲ χρίοντες τοὺς ἥλους σχιστῇ στυπτηρίᾳ μετὰ θείου καὶ ὄξους, καίουσιν ἐν ὠμῇ χύτρᾳ. ἄλλοι δὲ ἐν χαλκῇ χύτρᾳ ὄξει καταρραίνοντες αὐτούς, οὕτως ὀπτῶσι. μετὰ δὲ τὸ καῦσαι, πάλιν τὸ αὐτὸ ποιοῦσιν ἐπὶ τρεῖς, ἔπειτα ἀποτίθενται. πρωτεύει δὲ ὁ ἐν Μέμφιδι καιόμενος· ἔπειτα ὁ ἐν Κύπρῳ. Δύναται δὲ στύφειν, ξηραίνειν, λεπτύνειν, καταστέλλειν, ἐπισπᾶσθαι, ἀνακαθαίρειν, ἕλκη " ἀπουλοῦν· σμήχειν τὰ ἐν ὀφθαλμοῖς, τήκειν τὰ ὑπερσαρκοῦντα, νομὰς ἱστᾶν· κινεῖ δὲ καὶ ἐμέτους μετ᾽ ὑδρο-

Ald. διαπουλοῦν

A & oblito operculo crebris pertuſo
foraminibus, indito figlinę fornaci.
Cúmq; figlinum percoctum fuerit,
in aliud fictile crudum illa transfer-
to: & hoc altero rurſum peraſſato,
exempta lauato, & vtitor. In eundē
vſum ſimiliter etiam præparare li-
cet cauliculos ſylueſtris oliuæ cum
ſuis floribus, ſiquidem habeantur:
B ſin minùs, ſatiuæ: atque horum pe-
nuria, mala quoque cydonia conci-
ſa nucleis exemptis, aut gallam, aut
panniculos lineos, aut mora imma-
tura, id eſt, candida in ſole priùs a-
refacta, aut lentiſcum, aut terebin-
thum, aut œnanthen, vel tenera ru-
bi folia, vel buxi comam, vel pſeu-
docyperum appellatam cum flore.
C Aliqui ficulneos ramulos in ſole
antea ſiccatos eodem modo prępa-
rant: alij taurinum gluten: alij ſucci-
das lanas aſperas, pice aut melle im-
butas. Cæterùm antedicta iſthæc o-
mnia in ſpodij vicem vſurpantur.

De AEre vsto. Cap. LXXXVII.

D AES vſtum probatur rubrum, &
quod dū teritur, colore cinna-
barim imitatur: nigrum, plus quàm
deceat exuſtum eſt. Fit autem è cla-
uis diſſolutarum nauium in fictili
crudo compoſitis, ſubſtrato ſulphu-
re cum ſalis pari pondere, & iiſdem
his viciſſim inſparſis. Olla opercu-
lata etiam circumlito creta figulari
ſpiramento inditur fornaci, donec
E figlinū planè percoquatur. Alij pro
ſulphure & ſale, alumē inſpergunt.
Quidam ſine ſulphure & ſale com-
poſitos in olla clauos ad multos
dies vrunt. Alij ſolo ſulphure vtun-
tur: claui tamen ſic vſti fuligine in-
ficiuntur. Alij oblitos ſciſſili alumi-
ne clauos, additis ſulphure & ace-
F to, fictili crudo cremāt. Alij deniq;
in ænea olla aceto aſperſos vrunt,
deindéque iterum ac tertiò idem
faciunt, poſteáque recondunt. Prin-
cipem locū obtinet, quod in Mem-
phide combuſtum eſt: proximum,
quod in Cypro. Vis ipſius aſtrin-
gere, exiccare, extenuare, repri-
mere, attrahere, repurgare, vlce-
G ra ad cicatricem perducere, ocu-
lorum vitia extergere, excreſcentia
in carne abſumere, & nomas cohi-
bere. Facit & vomitiones ex hydro-

melite potũ, aut cum melle delinctũ illitúmve. Porrò lauatur vt Cadmia, mutata quater die aqua, donec spumæ nihil prorsus innatare videatur. Quin & æris scoria simili modo lota, eandem quoq; vim, sed imbecilliorem, obtinet.

De Flore æris. Cap. LXXXVIII.

FLos æris, quem nonnulli clauorum veterum psegma, quasi ramẽtum, nominarunt, optimus censetur qui friabilis est, & dum teritur valdè rufus, milio forma similis, exiguus, põderosus, mediocriter splẽdens, quíq; insuper delimatam æris scobem minimè recepit, qua quidẽ adulterari cõsueuit: sed eo fraus deprehenditur, quòd scobs illa dentibus appressa dilatatur. Fit autẽ ille, cùm ęs fornacibus metallicis fusum in receptacula delapsum fuerit per cola tubulorum ad ea pertinẽtium. Tùm enim ij qui repurgãdis metallorum inquinamentis præfecti sunt aquam purissimã ęri affundunt, eius refrigerãdi gratia. Hac verò repentina densatione cõcretioneq; velut expuitur & emicat antedictus flos. Porrò astringit is & excrescẽtia cohibet: deterget ea quæ pupillis oculorum officiunt atque caliginẽ offundunt, sed magnopere mordet. Quaternûm etiã obolorum põdere datus, crassos humores extrahit: quin & absumit nariũ carnosa vitia, itẽq; sedis: papularũ eruptiones cum vino cohibet. Cæterùm is qui candidus est, cõtra diuturnas auriũ grauitates tritus, in eas per fistulam flatu impellitur: reprimit & vuam atque tonsillas farina eius cum melle admota.

De Squamma æris. C.LXXXIX.

SQVAMMA Cypriarum officinarum clauis excussa, cõmendatur quæ crassa est, & helitis, quasi clauatis, nominatur: at vitiosa censetur quæ ex cãdido ære decutitur, quippe quæ tenuis & inualida sit. Hanc ideo damnamus: illam verò deligimus quę crassa fuluáque est, & aceti respersu æruginem contrahit. Vim habet reprimendi, attenuandi, nomas cohibendi, putrefaciendi & cicatrices obducendi. Pota verò ex aqua mulsa, aquas subducit. Aliqui

A μέλιτος ποθεὶς ἢ ἐκλειχθεὶς σὺν μέλιτι, ἢ "διαχριόμενος. πλύνεται δ' ὡς ἡ καδμεία, τετράκις τῆς ἡμέρας ἀλλασσομένου τοῦ ὕδατος, ἄχρι μηδεμία ἐφίσταται "λάμπη. καὶ ἡ σκωρία δὲ αὐτοῦ, ὡσαύτως πλυνομένη, τὴν αὐτὴν ἔχει δύναμιν, ἀσθενεστέραν μέντοι.

Marcellus minùs rectè διακλυζόμενος legendum suspicatur.

Cornarius; λάπη, id est, vt ipse vult, ῥυπαρία.

Περὶ Ἄνθους χαλκοῦ. Κεφ. πη'.

B ΧΑΛΚΟΥ δὲ ἄνθος, ὅ τινες τῶν παλαιῶν ἥλων ψῆγμα ἐκάλεσαν, ἄριστόν ἐστι τὸ "εὔθρυπτον καὶ κατάπυρρον ἐν τῷ λεαίνεσθαι, κεγχροειδές τε τῷ * ῥυθμῷ καὶ βραχὺ καὶ βαρὺ καὶ μέσως στίλβον", ἔτι δὲ ῥινισμάτων χαλκοῦ ἀμέτοχον, οἷς δολοῦται. ἐλέγχεται δὲ πλατυνομένων C αὐτῶν ταῖς τῶν ὀδόντων ἐπερείσεσι. γίνεται δὲ οὕτως· ὅταν ἐν μεταλλικαῖς χώναις τακεὶς ὁ χαλκὸς εἰς τὰς δεξαμενὰς καταῤῥυῇ διὰ τῶν ἠθμῶν τῶν διηκόντων σωλήνων, διακαθαίροντες τὴν ἀκαθαρσίαν οἱ πρὸς τούτοις ὄντες, ὕδωρ ἐπιχέουσιν ἀκραιφνέστατον αὐτῷ, "ψύξαι D προαιρούμενοι· ὑπὸ δὲ τῆς αἰφνιδίου πυκνώσεως καὶ συναγωγῆς, ὥσπερεὶ ἐκπτύεται καὶ ἐπανθεῖ τὸ προειρημένον. στύφει δὲ καὶ τοῦτο καὶ καταστέλλει τὰς ὑπεροχάς· καὶ σμήχει τὰ ταῖς κόραις ἐπισκοτοῦντα, δάκνον ἱκανῶς. ἔστι δὲ καὶ παχέος ἀγωγὸν, τετρωβόλου πλῆθος δι-E δόμενον· ἐκτήκει δὲ καὶ τὰ ἐν μυκτῆρσι σαρκώματα καὶ δακτυλίων, ἐξανθήματα σὺν οἴνῳ στέλλει. καὶ πρὸς δυσκώφους χρονίους τὸ λευκὸν ἐμφυσᾶται διὰ σίφωνος λεῖον· στέλλει δὲ καὶ κιονίδας καὶ παρίσθμια, λεῖον σὺν μέλιτι προσαπτόμενον.

V. εὔθραυστον

Al. add. καὶ ἐπιστύφον, quam vocem expressit Ruellius.

Al. κρύψαι.

F Περὶ Λεπίδος. Κεφ. πθ'.

ΛΕΠΙΣ δὲ ἡ μὲν ἐκ τῶν Κυπρίων "χαλκουργικῶν ἥλων παχεῖα, καλουμένη δὲ ἡλῖτις, καλή. φαύλη δὲ ἡ ἐκ τοῦ χαλκοῦ "λευκοῦ λεπτὴ καὶ ἀσθενὴς ὑπάρχουσα. ἣν ἀποδοκιμάζομεν, ἐγκρίνοντες τὴν παχεῖαν καὶ ἔγκιρρον, καὶ ὄξει ἐπιῤῥαινομένην ἰουμένην. G Δύναμιν δὲ ἔχει "σταλτικὴν, λεπτυντικήν· νομῶν ἐφεκτικὴν, "σηπτικὴν, ἀπουλωτικήν· πινομένη δὲ μετὰ μελικράτου, ὕδωρ ἄγει. τινὲς

Ald. Κυπρίων μετάλλων καλεῖ.

Al. φαύλου.

V. καὶ σταλτικήν.

Al. add. στυπτικήν.

Al. ξηραντικήν.

δὲ φυρῶντες αὐτὴν μετ' ἀλεύρου, ἐν καταποτίῳ διδόασι. μίγνυται δὲ καὶ ταῖς ὀφθαλμικαῖς δυνάμεσι· ξηραίνει γὰρ τὰ βλέφαρα τὰ τραχέα, ἀποτήκουσα, καὶ τὰ ῥεύματα. πλύνεται δὲ οὕτως· καθαρᾶς τῆς ξηρᾶς λεπίδος ἡμιμναῖον, βάλε εἰς θυίαν μεθ' ὕδατος διαυγοῦς, καὶ συνταράξας τῇ χειρὶ ἐπιμελῶς, ἄχρις οὗ ὑποστῇ ἡ λεπὶς, ἀφαίρει τὰ * ὑφεστῶτα, ἀποχέας τε τὸ ὕδωρ, ἐπίχει ὀμβρίου ὕδατος κύαθον α. πλατείᾳ τε τῇ χειρὶ τρῖβε εὐτόνως ἐν τῇ θυίᾳ, οἱονεὶ " ἀποψήχων· ἐπὰν δὲ ἄρξηται ἀνιέναι τινὰ γλισχρότητα, κατὰ μικρὸν ὕδωρ προσεπίχει ἄχρι κυάθων ϛ'. τρίβων εὐτόνως· ἀναλαβών τε τὴν λεπίδα τῇ χειρὶ, ὡς πρὸς τὸ πλευρὸν τῆς θυίας, τρῖβε εὐτόνως· καὶ ἐξιπώσας ἀνελοῦ τὸ ἀπορρυὲν εἰς πυξίδα ἐρυθροῦ χαλκοῦ. τοῦτο γάρ ἐστι τὸ ὥσπερ ἄνθος τῆς λεπίδος καὶ εὔτονον τῇ δυνάμει, καὶ εὐτονοῦν εἰς τὰ ὀφθαλμικά. τὸ δὲ λοιπὸν, " ἄτονον. καὶ τὸ καταλειφθὲν δὲ ὁμοίως πλύνων, ἀναιροῦ μέχρις ἂν μηδεμίαν γλισχρότητα ἀποκρίνῃ. τὸ δὲ λοιπὸν σκεπάσαντα δεῖ ὀθονίῳ ἐᾶσαι ἀκίνητον ἐπὶ δύο ἡμέρας, εἶτα ἀποχέαντας τὸ ἐφεστηκὸς ὕδωρ καὶ ξηράναντας, ἀποτίθεσθαι εἰς πυξίδα. ἔνιοι δὲ καὶ ταύτην πλύναντες, ὡς τὴν καδμείαν ἀποτίθενται.

Al. ἀποψήχων. ἐπὰν δὲ

Ald. ἄτοπον.

A cum farina subactã exhibent in catapotio. Additur & ad oculorũ medicamenta: siquidem & genarum scabritiã absumit, & fluxiones exiccat. Lauatur autẽ hoc modo: Siccæ æris squammæ expurgatæ minam dimidiam cum aqua limpida in pilam coniicito, & manu diligenter misceto, donec squamma subsede-
B rit: quæ superstant abiicito, & effusa priore aqua, pluuiæ cyathum vnum affundito: túmque diducta manu squammam, quasi destringenda sit, vehementer in mortario cõfricato. Cùm verò cœperit lentorem quendam remittere, paulatim aquam ad sex cyathos vsque superinfundito, validè interim terẽs: deinde manu
C squammam ad latus mortarij conuertito, ibíque firmiter apprimito: & expressum humorem qui defluxerit pyxide ex ære rubro facta excipito. Hoc enim est veluti flos squammę, valens viribus, & ad oculorum medicamẽta cum primis efficax: quod reliquum est, inutile ac imbecillum. Attamen & quod reli-
D ctũ est similiter lauato, donec nullũ prorsus lentorẽ ex se remittat, tandémque opertum linteolo ad biduum conquiescere finito: postmodum diffusa extãte aqua, reliquum siccatum pyxide recondito. Sed & hoc nonnulli cadmiæ instar elotum reponunt.

Περὶ Λεπίδος στομώματος. Κεφ. ϟ'.

Λεπίδος δὲ στομώματος δύναμίς ἐστιν ἡ αὐτὴ τῇ τοῦ χαλκοῦ λεπίδι. καὶ πλύσις καὶ ἀπόθεσις ὁμοία· ἐν μέντοι τῷ τὴν κοιλίαν καθαίρειν λείπεται τῆς τοῦ χαλκοῦ.

E *De Squamma stomomatis. Cap. XC.*

Squammæ stomomatis eadem vis. Simili quoque modo lauatur atque reconditur: attamẽ ad aluum purgandam inefficacior.

Περὶ Ἰοῦ ξυστοῦ. Κεφ. ϟα'.

Ἰὸν δὲ ξυστὸν οὕτω σκευαστέον· εἰς πιθάκνην ἢ ἄλλο ὅμοιον ἀγγεῖον ἐγχέας δριμύτατον ὄξος, ἐπικατάστρεψον χαλκοῦν ἀγγεῖον, καλὸν μὲν εἰ καμαροειδές· εἰ δὲ μή γε, ἰσόπεδον· ἔστω δὲ ἐσμηγμένον καὶ διαπνοὴν μηδεμίαν ἔχον. διὰ δὲ ἡμερῶν δέκα ἀναιρούμενος τὸ πῶμα, ἀπόξυε τὸν ἐπιτρέχοντα ἰόν· ἢ λεπίδα ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ ποιήσας χαλκοῦ, ἐγκρέμασον εἰς τὸ ἀγγεῖον, ἵνα μὴ ψαύσῃ τοῦ ὄξους· καὶ διὰ τῶν ἴσων ἡμερῶν ἀπόξυε.

De AErugine rasili. Cap. XCI.

Aerugo rasilis his fit modis: In cadum aut aliud consimile
F vas acetum quàm acerrimum infundito, atque illi superponito inuersum vas æneum, præsertim concameratum: sin minùs, planum. Sit verò id probè detersum, nullúmque habeat spiramentum. Decima deinde die sublato operculo, æruginem inhærentem deradito.
G Aut ipsam æris laminam in vase super acetũ ita suspẽdito, vt ne ipsum attingat: & totidẽ post dies radito.

Aut massulam seu lamellam æris vná pluresve vinaceis nõ recentibus, sed iam acescentibus, condito, ac similiter inuertito. Quinetiá ęruginẽ facere licet ex delimata æris scobe, necnon & è laminis quibus interiectæ auri bracteæ malleo ducũtur, si quis eas aceto respergat & ter quatérve verset, donec omni ex parte æruginem contraxerint. Tradunt & ęruginis duo genera in Cypriis gigni fodinis, vnũ quidẽ quod supra lapides quosdam efflorescit æris miscellam sortitos, alterũ verò quod per Caniculæ æstus è specu quodá extillat: addúntq; illud paucũ & optimũ esse, hoc quod è spelũca manat, copiosum quidẽ & boni coloris, at vitiosum, quod lapidosa plurima intermixta habeat. Adulteratur porrò ęrugo tũ aliis multis ammixtis, tum verò his maximè quæ sequuntur: aliqui enim pumicẽ, quidam marmor, alij atramentũ sutorium illi admiscẽt. Sed pumicẽ & marmor deprehendemus, si manus sinistræ pollicẽ madefaciamus, & altero æruginis portiunculam ipsi affricemus. Siquidem quicquid est æruginis diffundetur: pumicis autem marmorísque partes dissolui dissiparíque minimè poterunt, ac demum crebro affrictu humorísq; permixtione inalbescent. Quin & dentium appressu vitium licet deprehendere: quoniam quæ sincera est, læuis occurrit ac sine asperitate. Atramentum verò sutorium igne coarguitur. Nanque si laminæ aut fictili æruginẽ ita adulteratam inspersseris, & horum alterutrum feruenti cineri aut prunis imposueris, mutato colore rubescet quæ atramento sutorio mixta fuerit: propterea quòd id vstum talem suapte natura sortitur colorem.

De Ærugine Scolecia. Cap. XCII.

Æruginis quæ Scolecia dicitur duo sunt genera: quędam enim fossilis est, altera factitia ad hunc modum: In mortariũ Cyprij æris, quod & pistillum ex eadẽ materia factũ habeat, aceti albi acrísq; dimidiam heminam infundito, teritóque tantisper dum strigmenti crassitudinem asciscat: deinde indito aluminis rotundi drachmam vnam

A ἢ εἰς τὰ στέμφυλα μὴ πρόσφατα ὄντα ὀ-
ξίζοντα ἐγκρύψας μάζαν ἢ λεπίδα μίαν
ἢ καὶ πλείονας, ὡσαύτως ἀνάστρεφε. ἔνεστι
δὲ καὶ ἐκ ῥινισμάτων ποιῆσαι ἢ λεπίδων,
αἷς περιεχόμενα τὰ χρυσᾶ πέταλα ἐ-
λαύνεται, ἐάν τις αὐτὰ ἐπιρραίνων ὄξει,
"ἀνακινῇ τρὶς ἢ τετράκις, ἄχρις ἂν παν-
B τελῶς ἰωθῇ. γίνεσθαι δέ φασι τοῦτον τὸν ἰὸν
καὶ ἐν τοῖς Κυπριακοῖς μετάλλοις, τὸν μὲν
λίθοις τισὶν ἐπανθοῦντα ἔχουσι τὸν χαλκόν.
τὸν δέ, ἔκ τινος σπηλαίου στάζοντα ἐν τοῖς ὑπὸ
κύνα καύμασι. καὶ τὸν μέν, ὀλίγον τε καὶ κάλ-
λιστον εἶναι. τὸν δὲ ἐκ τοῦ σπηλαίου, δαψιλῆ μὲν
ἐπιρρεῖν καὶ εὔχρουν, φαῦλον δὲ ὑπάρχειν, διὰ
C τὸ πολλοῖς ἀναμεμίχθαι λιθώδεσι. δολοῦ-
ται δὲ καὶ ἄλλοις πολλοῖς μισγόμενος, μᾶλλον
δὲ τούτοις. τινὲς μὲν γάρ, κισσήρει, τινὲς δέ, μαρ-
μάρῳ, ἄλλοι δέ, χαλκάνθῳ κυκῶσιν αὐτόν.
καταληψόμεθα δὲ τὴν μὲν κίσσηριν καὶ
τὸ μάρμαρον", διὰ τοῦ νοτίσαι καὶ τὸν ἀντίχει-
ρα τῆς εὐωνύμου χειρός, καὶ τῷ ἑτέρῳ
D προστρίβειν τι μέρος ἰοῦ· συμβαίνει γὰρ
τὸ μὲν αὐτοῦ διαχεῖσθαι, τὰ δὲ ἀπὸ τῆς
κισσήρεως καὶ μαρμάρου μέρη ἀδιάχυτα μέ-
νειν, καὶ τέλος ἀπολευκαίνεσθαι τῇ ἐπι-
πλέον παρατρίψει καὶ τῇ τοῦ ὑγροῦ "πα-
ραπλοκῇ· οὐ μὴν ἀλλὰ διὰ τῆς καὶ τῶν ὀδόν-
των ἐπερείσεως· λεῖον γὰρ ὑποπίπτει καὶ οὐ
E τραχὺ τὸ ἀμιγές. τὸ δὲ "χάλκανθον ἀπε-
λέγχεται τῷ πυρί. εἰ γάρ τις *ἐμπλά-
σας τὸν οὕτω δεδολωμένον ἰὸν ἐπὶ λεπίδα
ἢ ὄστρακον, καὶ τὸ ἕτερον τούτων ἐπιθήσει ἐν
θερμῇ τέφρᾳ ἢ ἐπὶ ἄνθραξι, μεταβάλλεται
καὶ ἐρυθραίνεται τὸ χαλκανθῶδες· διὰ
τὸ φύσει καιόμενον αὐτὸ τοιαύτην ἔχειν
F χροιάν.

Περὶ Ἰοῦ σκώληκος. Κεφ. ϟβ'.

Τοῦ δὲ λεγομένου Σκώληκος ἰοῦ διττὸν
εἶδος ὑπάρχει· ὁ μὲν γάρ, ὀρυκτός ἐστιν·
ὁ δέ, σκευάζεται οὕτως· εἰς θυΐαν Κυ-
πρίου χαλκοῦ, ἔχουσαν δὲ καὶ δοίδυ-
κα ἀπὸ τῆς αὐτῆς πεποιημένον ὕλης, ἐγ-
G χέας ὄξους λευκοῦ καὶ δριμέος κοτύ-
λης ἥμισυ, τρῖβε ἕως οὗ γλοιωθῇ· εἶ-
τα ἔμβαλλε στυπτηρίας στρογγύλης" < α.

Goup. aliter στέμφυλα πρόσφατα sine negatione: cum quo facit Hermolai interpretatio.

V. στρέφῃ

Orib. addit, καὶ τὰ ὅμοια.

V. παρατρίψῃ

V. χαλκανθῶδες

Ald. ἀγκ. δ.

A καὶ ἁλὸς ὀρυκτοῦ διαφανοῦς, ἢ θαλασσίου ὡς ὅτι λευκοτάτου καὶ στερεοῦ, εἰ δὲ μή γε, νίτρου τὸ ἴσον. εἶτα λέαινε ἐν ἡλίῳ ἐν τοῖς ὑπὸ κύνα καύμασιν, ἕως τῇ μὲν χροιᾷ ἰώδης, τῇ δὲ συστάσει γλοιώδης *γένηται· καὶ οὕτως ἀναπλάσας σκώληκας τοῖς Ῥοδιακοῖς ὁμοίους, ἀποτίθεσο. ἐνεργὴς δὲ καὶ εὔχρους γίνεται ἄγαν, ἐὰν ὄξους μὲν λάβῃ μέρος ἕν, B οὔρου δὲ παλαιοῦ μέρη δύο, τὰ δ' ἄλλα, ὡς προείρηται. τινὲς δὲ τὸν ἀποτετευγμένον ἐν τῷ ξυστῷ κόμμει μίξαντες ἀναπλάσσουσι, [καὶ πωλοῦσιν,] ὃν παραιτητέον ὡς φαῦλον. ἔστι δέ τις καὶ ὑπὸ τῶν χρυσοχόων γινόμενος ἰός, διὰ θυίας καὶ δοίδυκος κυπρίου χαλκοῦ, ἐπὶ δὲ οὔρου παιδίου, C ᾧ τὸ χρυσίον κολλῶσιν. ἀναλογοῦσι δὲ κοινῶς οἱ προειρημένοι ἰοὶ κεκαυμένῳ χαλκῷ, μᾶλλον δ' ἐρρωμένοι περὶ τὴν ἐνέργειαν. ἰστέον δὲ ὅτι προέχει μὲν αὐτῶν ὁ ὀρυκτὸς σκώληξ. ἐχόμενος δέ ἐστιν ὁ ξυστός· εἶτα ὁ σκευαστός· δηκτικώτερος μέντοι καὶ μᾶλλον στύφων οὗτος ὑπάρχει. ὁ δὲ τῶν χρυσοχόων ἀ- D νάλογος τῷ ξυστῷ. Δύναται δὲ πᾶς ἰὸς στύφειν, θερμαίνειν, ἀποσμᾶν τὰς ἐν ὀφθαλμοῖς οὐλὰς καὶ λεπτύνειν, δάκρυον ἄγειν, νομὰς ἴσχειν, τραύματα ἀφλέγμαντα τηρεῖν, ἀπουλοῦν ἕλκη σὺν ἐλαίῳ καὶ κηρῷ· σὺν μέλιτι δὲ ἑψηθέντες, τύλους καὶ τὰ ῥυπαρὰ τῶν ἑλκῶν ἀνακαθαίρουσιν· E ἀμμωνιακῷ δὲ ἀναληφθέντες εἰς κολλύρια, σύριγγας καὶ τύλους ἐκτήκουσι· χρήσιμοι δὲ καὶ πρὸς ἐπουλίδας καὶ τὰς τῶν οὔλων ἐξοχάς. ἱκανῶς δὲ καὶ βλέφαρα λεπτύνουσι σὺν μέλιτι ἐγχριόμενοι· δεῖ δὲ πυριᾶν μετὰ τὴν ἔγχρισιν σπόγγῳ ἐξ ὕδατος θερμοῦ. ἀναληφθέντες δὲ ῥητίνῃ τε- F ρεβινθίνῃ σὺν χαλκῷ ἢ νίτρῳ, λέπρας ἐξαίρουσι. καυστέον δὲ ὃν ἂν ἐθέλῃς ἰὸν οὕτω· θλάσας αὐτὸν εἰς ὁλοσχερέστατα μέρη, καὶ τηγάνῳ κεραμέῳ ἐπιθεὶς, ἀπερείσας ἐπ' ἀνθράκων διαπύρων, κίνει ἕως ἂν μεταβάλλῃ καὶ ὑποσποδίσῃ τῇ χρόᾳ· λοιπὸν δὲ *ψύξας, ἀποτίθεσο καὶ χρῶ. τινὲς δὲ ἐν G ὠμῇ χύτρᾳ καίουσιν αὐτὸν, ὡς προείρηται. οὐκ εἰς τὸ αὐτὸ δὲ πάντοτε καιόμενος μεταβάλλει χρῶμα.

V. add. καὶ ῥυπώδης

Conclusa sunt qui adiiciant.

V. στίψας

A cũ salis fossilis trāslucidi, aut marini quàm albissimi solidiq́; aut certè nitri pari pondere: atque ęstuosissimis diebus circa Canis ortum in sole subigito, donec æruginis colorem & strigmenti spissitudinem cōtrahat: tandémque vbi in vermiculorum Rhodiacis similium speciem coēgeris, recondito. Efficax autem & B valde boni coloris redditur, si duæ partes vrinæ veteris cum vna aceti adiiciantur, & reliqua, vti dictum est, peragantur. Sunt qui æruginem rasilem quæ in apparatu voto non responderit ammixto gummi digerant in pastillos, & ita vendunt: sed genus id ceu vitiosum repudiādum est. Fit & ab aurificibus ærugo C quędā qua aurũ ferruminant, ducta scil. vrina pueri impuberis in mortario cupreo pistilli ope ex eadem materia confecti. Porrò antedicta prorsus omnia æruginum genera vsto æri respondent, sed magis effectu valent. Sciendum verò inter ipsa Scoleciam fossilem principatũ tenere: proximum locum dari rasi- D li: postremum factitiæ. Mordacissima tamen hæc est, atque magis astringit: at aurificum ærugo, rasili respondet. Itaque æruginis genera omnia astringunt, excalfaciunt, oculorum cicatrices exterunt & attenuant, lacrymas cient, nomas sistunt, vulnera ab inflammatione E tuentur: vlcera ex oleo ceráque ad cicatricem perducunt: callos & sordida vlcera purgant cum melle cocta: ammoniaco excepta & collyrij modo in fistulas adacta, earũ callos absumunt. Sunt & ad gingiuarũ excrescentias & extuberationem vtilia. Magnopere quoque extenuant genarum crassitiem, cum melle in- F uncta: verùm post inunctionẽ spongia ex aqua calida locus fouendus est. Eadem subacta cum resina terebinthina, addito ære aut nitro, lepras tollunt. Cæterùm æruginem quācunque velis vri oportet in hũc modũ: Ipsam minutissimè friatam fictili patellæ subiectis flagrantibus prunis imponito, versatóque donec G sese mutet, & *colorẽ cinereũ quodámodo referat: posteà refrigeratā reponito ad vsum. Sũt qui cruda olla eā vrāt, vti dictũ est: sed nō prsus eũdẽ vndiq; colorẽ cremata reddit.

De ferrugine, seu ferri rubigine. Cap. XCIII.

RVBIGO ferri restringit, "fluorem muliebrẽ subdita sistit, potúque conceptionem impedit. Illita ex aceto, erysipelatis & papularum eruptionibus medetur. Perquam vtilis ad digitorum paronychias, pterygia, genarum scabritias & condylomata. Gingiuas eadem firmat, & podagricis inunctione prodest, & alopecias explet. Vinum aquáve in qua candens ferrum restinctum fuerit, potu cœliacis, dysentericis, lienosis, cholera laborantibus & stomacho dissolutis auxiliatur.

De recremento, siue scoria ferri. Cap. XCIIII.

SCORIA ferri eadem potest quæ rubigo, sed efficacia minore. Cõtra aconiti venenum ex aceto mulso pota opitulatur.

De Plumbi lotura. Cap. XCV.

COMPARATVR & plumbum elotum hũc in modum: In mortarium plumbeum vbi aquã inieceris, pistillo plumbeo terito, vsquedũ aqua nigrescat & limi modo crassescat. Linteolo deinde colato, aquã insuper affundẽs, quò facilius quicquid resolutum est traijci incernívé possit. Hoc ipsum iterũ atq; iterum facito, vsque dũ sat esse tibi videatur. Pòst vbi lotum plumbum cõsederit, priore aqua effusa nouã affundens, vt cadmiam lauato, dum nihil ampliùs nigritiæ supernatet: tandẽ coactos inde pastillos reponito. Quidam puri plumbi limatam scobem mortario pistillóque lapideis aut manibus ex aqua terunt, ministro sensim aquam affundente, quæ hoc modo liuorem contrahit. Hac vbi subsederit effusa, pastillos illico fingunt. Nam quod diutius conteritur, cerussæ simile redditur. Alij elimatæ scobi plumbaginis pauxillum adijciunt, asserentes elotum ita plumbum præstantius euadere. Potest refrigerare, astringere, spiracula cutis obducere, mollire, caua explere, sistere oculorum fluxiones & vlcerum excrescentia. Sanguinem quoque supprimit,

Περὶ Ἰοῦ σιδήρου. Κεφ. ϟγʹ.

A ΙΟΣ δὲ σιδήρου στύφει, ῥοῦν τε γυναικεῖον προστεθεὶς ἴσχει. πινόμενός τε ἀσυλληψίαν ποιεῖ. ἐπιχριόμενός δὲ σὺν ὄξει, ἐρυσιπέλατα καὶ ἐξανθήματα ἰᾶται. (V. addit ἐνεργῶς.) πρός τε παρωνυχίας καὶ πτερύγια καὶ τραχέα βλέφαρα εὔχρηστος, καὶ κονδυλώματα. B καὶ οὖλα κρατύνει, ποδαγρικοῖς τε ὠφελεῖ ἐπιχριόμενος, καὶ ἀλωπεκίας δασύνει. σίδηρος δὲ πεπυρωμένος ἐνσβεσθεὶς ὕδατι ἢ οἴνῳ καὶ πινόμενος, ἁρμόζει κοιλιακοῖς, δυσεντερικοῖς, σπληνικοῖς, χολερικοῖς, καὶ στομάχῳ ἀναλελυμένῳ.

Περὶ Σκωρίας σιδήρου. Κεφ. ϟδʹ.

C Η δὲ σκωρία τοῦ σιδήρου δύναται ὅσα καὶ ὁ ἰὸς τοῦ σιδήρου· ἐπ' ἔλαττον δέ. Βοηθεῖ δὲ ἀκονίτῳ μετ' ὀξυμέλιτος ποθεῖσα.

Περὶ Μολίβδου πεπλυμένου. Κεφ. ϟεʹ.

ΣΚΕΥΑΖΕΤΑΙ καὶ ὁ πεπλυμένος μόλιβδος τοῦτον τὸν τρόπον· βαλὼν εἰς μο- D λυβδίνην θυΐαν ὕδωρ, τρῖβε μολυβδίνῳ δοίδυκι, ἕως ἂν μελανθῇ τὸ ὕδωρ καὶ γίνηται "ἰλυῶδες· (Ald. ὑλῶδες ἢ χυλῶδες ἢ πηλῶδες.) εἶτα διήθει αὐτὸ δι' ὀθονίου, προσεπιχέων τὸ ὕδωρ, ἵνα πᾶν τὸ διαλυθὲν ὑλισθῇ· καὶ ποίει τὸ αὐτὸ πάλιν, ἄχρις ἂν σοι αὐτάρκως ἔχειν δόξῃ. εἶτα ἔασαι καταστῆναι τὸ πεπλυμένον, ἀποχέας τε τὸ E ὕδωρ καὶ ἄλλο ἐπιχέας, πλῦνε ὡς τὴν καδμείαν, ἄχρις ἂν μηκέτι ἐφίστηταί τις μελανία· ἀναπλάσας τε τροχίσκους, ἀπόθεσο. τινὲς δὲ, καθαρὸν μόλιβδον ῥινήσαντες, τρίβουσιν ἐν λιθίνῃ θυΐᾳ δοίδυκι λιθίνῳ, ἢ ταῖς χερσὶ μεθ' ὕδατος *ὑπὸ χεῖρα κατ' ὀλίγον ἐπιχέοντες τὸ μελαινό- F μενον· ὅπερ ἐάσαντες ὑποστῆναι καὶ ἀποχέαντες, ἀναπλάσσουσιν εὐθέως. τὸ γὰρ ἐφ' ἱκανὸν τριβόμενον, γίνεται ψιμμυθίῳ ὅμοιον. ἔνιοι δὲ προσεμβάλλουσι τοῖς ῥινίσμασιν ὀλίγην μολιβδαίνην, φάσκοντες βελτίονα εἶναι τὸν οὕτω πλυνόμενον μόλιβδον. Δύναται δὲ ψύχειν, στύφειν, G παρεμπλάττειν, μαλάττειν, πληροῦν τὰ κοιλώματα, στέλλειν τὰ ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς ῥεύματα, καὶ τὰ ὑπερσαρκοῦντα τῶν ἑλκῶν. ἔστι δὲ καὶ ἴσχαιμος·

A καὶ πρὸς τὰ ἐν τῷ δακτύλῳ ἕλκη, κονδυλώματα, αἱμορροΐδας, μετὰ ῥοδίνου· καὶ τὰ δυσκατούλωτα καὶ καθόλου ποιεῖ ὅσα καὶ ἡ σποδὸς, δίχα τοῦ ἐσχαροῦν. ὁ δὲ ἀκέραιος μόλιβδος παρατριβόμενος βοηθεῖ τῇ τοῦ θαλασσίου σκορπίου καὶ δράκοντος πληγῇ.

Περὶ Μολίβδου κεκαυμένου. Κεφ. ϟϛ'.

B ΚΑΙΕΤΑΙ δὲ ὁ μόλιβδος οὕτω· λαβὼν μολίβδου ἐλάσματα ὡς ὅτι λεπτότατα, ἐπίθες εἰς καινὴν λοπάδα, καὶ ἐπιπάσας θεῖον, πάλιν ἕτερα ἐπίθες πέταλα, καὶ θεῖον ἐπίπασσε, καὶ πάλιν ἕτερα, καὶ τοῦτο ποίει ἄχρις ἂν πληρώσῃς τὴν λοπάδα, εἶτα ὑπόκαιε· ἀναφθέντος δὲ τοῦ μολίβδου, κίνει σιδήρῳ ἄχρις ἂν ἀποτεφρωθῇ τε-

C λέως καὶ μηδὲν ἔχῃ μολιβδῶδες· καὶ ἆραι, ἐσοῦ σκεπάσας τοὺς ῥώθωνας· βλαβερὰ γὰρ ἡ ἀποφορά. ἢ ῥινίσματα μολίβδου βαλὼν μετὰ θείου εἰς λοπάδα, οὕτω καῖε. τινὲς δὲ, εἰς χύτραν ὠμὴν βαλόντες τὰ πέταλα ὡς εἴρηται, καμίνῳ ἐντιθέασιν, ἢ ἐπ' ἐσχά-

D ρας περιπλάσαντες δὲ πῶμα καὶ ὀλίγην δόντες ἀναπνοὴν, καίουσιν. οἱ δὲ, ψιμμύθιον παρεμπάσσουσιν αὐτῷ τοῦ θείου ἢ κριθάς. τινὲς δὲ, ἀκεραίους τὰς λεπίδας *ἐπιθέντες, ὀξεῖ πυρὶ χρῶνται, καὶ κινοῦσιν ἐπιτεταμένως σιδηρίῳ, ἄχρις ἂν ἐκτεφρωθῇ. ἔστι δὲ δυσχερὴς ἡ τοιαύτη καῦσις· καὶ ἐπιπλέον

E δὲ καεὶς, οὕτω λιθαργύρου λαμβάνει τὸ χρῶμα. ἡμῖν μέν τοι ἀρέσκει ἡ προτέρα καῦσις. δεῖ δὲ πλύνειν αὐτὸν ὡς τὴν καδμείαν, καὶ ἀποτίθεσθαι. Δύναμιν δὲ ἔχει ἣν καὶ ὁ πεπλυμένος μόλιβδος, εὐτονωτέραν δὲ μᾶλλον.

Περὶ Σκωρίας μολίβδου. Κεφ. ϟζ'.

F ΣΚΩΡΙΑ μολίβδου, ἀρίστη ἐστὶν ἡ ψιμμυθιοφανὴς, πυκνὴ καὶ δύσθραυστος, μηδὲν ἔχουσα μολιβδῶδες, *μηλοειδὴς δὲ τῷ χρώματι καὶ ὑαλίζουσα. δύναται δὲ τὰ αὐτὰ τῷ κεκαυμένῳ μολίβδῳ, στύφουσα μᾶλλον. πλύνεται δὲ ἐν θυίᾳ ἐπιχεομένου ὕδατος καὶ ἀποχεομένου τοῦ ἐ-

G φισταμένου μηλίνου χρώματος. πολλάκις τε τοῦτο γίνεται, ἄχρις ἂν ἀναλωθῇ ἡ σκωρία. τό, τε λοιπὸν ἐάσαντες ὑποστῆναι αὐτὸ, ἀποχέομεν τὸ ὕδωρ, καὶ οὕτως ἀναπλάσσομεν.

Lac. legit in vet. cod. μηδενὸς ἐνπέχοντος μολιβδώδους.

A ac prodest contra sedis vlcera, condylomata, & hæmorrhoidas, ex rosaceo: itẽ ad ea quæ ęgrè cicatricem ducunt. Deniq; spodij effectus præbet, nisi quòd crustas haudquaquã inducit. Cæterùm sincerum plumbum affrictu, marini scorpionis draconísque ictibus auxiliatur.

De Plumbo vsto. Cap. XCVI.

B VRITVR plumbum sic: Sumito plumbi laminas quàm minutissimas, & nouæ patinæ imponito, ac sulphur inspergito: rursúmq; laminas alias addito, ac sulphur itidẽ inspergito: atq; ita vicissim tũ laminas tũ sulphur insternito, donec vas expleueris, deindéq; succendito. Flagrans autẽ plumbũ ferrea rude ver-

C sato, vsquedum perfectè redigatur in cinerem, nihílque supersit quod plumbum referat: tum demùm obstructis naribus eximito, quoniam halitus plumbi noxius est. Aut lima quæsitam plumbi scobem cum sulphure indito patellæ, atq; sic vrito. Alij laminas crudo fictili, vti dictũ

D est, inditas imponunt fornaci aut foco, & circumlito operculo datóq; exili spiramento, vrũt. Non desunt qui pro sulphure cerussam aut hordeum intersternant. Alij postquam sinceras laminas imposuerunt, acri igne vtuntur, & rudicula ferrea vehementer agitant, dum in cinerem soluantur. Sed difficilis huiusmodi

E vstio: & si ampliùs vrantur, spumæ argenti colorem cõtrahunt. Magis tamẽ nobis placet prima vrendi ratio. Debet verò plumbum vstum lauari sicut cadmia, atque ita reponi. Cæterùm vim habet eandẽ quam plumbum elotum, sed efficacioré.

Plin. [illegible] spiritus fo[illegible] minibus.

De Scoria plumbi. Cap. XCVII.

F RECREMENTVM plũbi, scoriam vocant, optimum est quod cerussam repræsentat, densum, fractu contumax, *nihil plumbosi habens, quódque ad luteum colorem accedit & vitrum imitatur. Eadem quæ plumbum exustum potest, sed magis astringit. Lauatur in mortario affusa aqua & refusa summa a-

G quæ parte quę luteum colorem traxerit. Iteratur id sæpius, dum recrementum absumptum fuerit. Tandem vbi subsederit, effusa aqua diuiditur in pastillos.

Pl. sine plumbi reliquiis.

De la-

De Lapide plumbario.
Cap. XCVIII.

LAPIS molybdoides à plumbi similitudine dictus, vim habet recremento haud absimilem: ac eodem quoque modo lauatur.

De Stibio. Cap. XCIX.

STIMMI optimũ quod est splendidissimum & radians, dum frangitur crustosum, quódque nihil terreni aut sordidi habet, éstque friabile. Hoc nonnulli stibi, aliqui platyophthalmon, alij larbason appellarunt. Vis eius spiracula cutis obducere, astringere, refrigerare, excrescentia in carne cohibere, vlcera ad cicatricem perducere, sordes & vlcera oculorum expurgare. Sistit & sanguinem è cerebri membrana profluentem: & vt in vniuersum dicatur, vis vsto plumbo similis est. Priuatim ambusta igni in crustulas erumpere non patitur, cum adipe recenti illitum: quæ verò crustam contraxêre, ad cicatricem perducit, additis cera & exigua cerussa. Torretur autem farina subacta circumlitum & carbonibus obrutum, donec carbunculetur crusta: exemptúmque restinguitur mulieris lacte quæ marem pepererit, aut vetere vino. Vritur verò prunis impositum sufflatúmque, quoad ignescat: si enim ampliùs vratur, plumbi instar eliquescit. Cæterùm lauatur cadmiæ & æris modo: sunt tamen qui ceu plumbi recremẽtum eluãt.

De Molybdæna seu plumbagine.
Cap. C.

PLVMBAGO probatissima est, spumæ argenti æmula, flaua, modicè splendens, ac dum teritur fulua, quæque cocta in oleo iocineris colorem trahit. Vitiosa, quæ aërium aut plumbeum colorem refert. Gignitur in auri argentiq; fornacibus. Est & fossilis quædam, quę ad Sebastiam & Corycum reperitur: ac in eo genere probatur magis, quę neq; scoriæ speciẽ prę se fert, neq; lapidosa est, sed flaua ac nitẽs. Vim habet spumæ argẽti & scorię plũbi similẽ: sed & vritur lauatúrq; simili modo. Additur tamẽ hæc aptiùs in emplastra lenia, quæ lipara vocant, & ea, quæ nõ alligãtur, idq; nõ inutiliter.

A Περὶ τοῦ Μολιβδοειδοῦς λίθου. Κεφ. ϛη'.

ΚΑΙ ὁ Μολιβδοειδὴς δὲ λίθος, ἀνάλογον ἔχει τὴν δύναμιν τῇ σκωρίᾳ. πλύνεται δὲ ὁμοίως.

Περὶ Στίμμεως. Κεφ. ϛθ'.

ΣΤΙΜΜΙ δὲ κράτιστόν ἐστι τὸ στιλπνότατον καὶ λαμπυρίζον, ἐν τῇ θραύσει (al. καύσει.) B πλακῶδες, μηδὲν ἔχον γεῶδες (al. teste Marc. γλοιῶδες.) ἢ ῥυπαρόν, εὐχερῶς τε θλώμενον. τοῦτο οἱ μὲν στίβι, οἱ δὲ, πλατυόφθαλμον, οἱ δὲ, λάρβασον ἐκάλεσαν. Δύναμιν δὲ ἔχει ἐμπλαστικήν, στυπτικήν, ψυκτικήν, σταλτικὴν τῶν ὑπερσαρκούντων, ἀπουλωτικὴν ἑλκῶν, καὶ καθαρτικὴν ῥυπαρῶν καὶ C τῶν ἐν ὀφθαλμοῖς ἑλκῶν. ἐπέχει δὲ καὶ τὰς ἐκ μήνιγγος αἱμορραγίας· καὶ καθόλου δὲ ἐμφερής ἐστιν ἡ δύναμις αὐτοῦ τῷ κεκαυμένῳ μολίβδῳ. ἰδίως δὲ τὰ κατακαύματα οὐκ ἐᾷ ἐσχαρωθῆναι, σὺν στέατι καταχρισθὲν νεαρῷ· καὶ ἀπουλοῖ τὰ ἐσχαρωθέντα, κηροῦ καὶ ὀλίγου ψιμμυθίου μιχθέντων. ὀπτᾶ- D ται δὲ στέατι περιπλασθὲν καὶ ἐγκρυβὲν εἰς ἄνθρακας, ἄχρις ἂν ἀνθρακωθῇ τὸ στέαρ. ἐξαιρεθὲν δὲ σβέννυται γάλακτι ἀρρενοτόκου γυναικός, ἢ οἴνῳ παλαιῷ. καίεται δὲ ἐπ' ἀνθράκων ἐπιτεθὲν καὶ ἐμφυσηθὲν ἄχρι πυρώσεως· ἐὰν γὰρ ἐπιπλέον καῇ, μολιβδοῦται. πλύνεται δὲ ὡς ἡ E καδμεία καὶ ὁ χαλκός. ἔνιοι δὲ ὁμοίως τῇ τοῦ μολίβδου πλύνουσι σκωρίᾳ.

Περὶ Μολιβδαίνης. Κεφ. ρ'.

ΜΟΛΙΒΔΑΙΝΑ δὲ ἀρίστη ἐστὶν ἡ λιθαργυροφανής, ξανθή, ὑπόστιλβουσα καὶ κιρρὰ ἐν τῷ λειοτριβεῖσθαι, ἑψηθεῖσά τε ἐλαίῳ, ἡπατοειδὴς F τῷ χρώματι γίνεται. ἡ δὲ ἀερίζουσα ἢ μολιβδόχρους, φαύλη· γίνεται δὲ ἐξ ἀργύρου καὶ χρυσοῦ. ἔστι δέ τις καὶ ὀρυκτὴ κατὰ Σεβάστειαν καὶ Κώρυκον εὑρισκομένη. καὶ ταύτης ἐστὶ βελτίων ἡ μὴ σκωριώδης (forte σκωριοειδής.), μηδὲ λιθώδης, ξανθὴ δὲ καὶ στίλβουσα. Δύναμιν δὲ ἔχει ὁμοίαν λιθαργύρῳ καὶ G σκωρίᾳ μολίβδου· πλύσιν δὲ καὶ καῦσιν τὴν αὐτήν. μίγνυται δὲ ἐπιτηδειότερον αὕτη, καὶ ταῖς λιπαραῖς καὶ ἀνεπιδέτοις * ἐμπλάστροις χρησίμως.

οὖσα σαρκωτικὴ καὶ ἀπουλωτική· ταῖς μέν τοι κολλητικαῖς καὶ σμηκτικαῖς οὐχ ἁρμόζει δυνάμεσιν. A

Περὶ Σκωρίας ἀργύρου. Κεφ. ρα'.

Ἡ δὲ τοῦ ἀργύρου σκωρία καλεῖται ἕλκυσμα, ἢ ἔγκαυμα· τὴν αὐτὴν δὲ ἔχει δύναμιν τῇ μολυβδαίνῃ. ὅθεν ἐμπλάστροις φαιαῖς μίγνυται καὶ ἀπουλωτικαῖς, B στυπτικὴ οὖσα καὶ ἐπισπαστική.

Ald. ἔγκλυσμα perperam. ἕλκυσμα enim dicitur, quoniam cū vncino è catinis eximitur, longissimè trahitur.

Περὶ Λιθαργύρου. Κεφ. ρβ'.

Λιθάργυρος, ἡ μέν τις ἐκ τῆς μολιβδίτιδος καλουμένης ἄμμου γεννᾶται, χωνευομένης ἄχρι τελείας ἐκπυρώσεως. ἡ δὲ ἐξ ἀργύρου· ἡ δὲ ἐκ μολίβδου. διαφέρει δὲ ἡ Ἀττική· δευτερεύει δὲ C ἡ Ἱσπανή· μεθ' ἃς ἡ ἐν Δικαιαρχίᾳ, * καὶ ἐν Καμπανίᾳ, καὶ Σικελίᾳ· πλείστη γὰρ ἐν τοῖσδε τοῖς τόποις γεννᾶται, μολιβδίνων ἐλασμάτων ἐκφλογουμένων. καλεῖται δὲ ἡ μὲν ξανθὴ καὶ στίλβουσα, χρυσῖτις, ἥτις ἐστὶ κρείττων. ἡ δὲ ἐν Σικελίᾳ, ἀργυρῖτις· ἡ δὲ ἐκ τοῦ ἀργύρου, Καλαυρῖτις· D Δύναμιν δὲ ἔχει στυπτικήν, μαλακτικήν, κοιλωμάτων πληρωτικήν, σταλτικὴν τῶν ἐκσαρκούντων καὶ ἀπουλωτικήν, ψυκτικήν, περιεμπλαστικήν. καύσεις δὲ αὐτὴν οὕτω· κατακόψας εἰς καρύων μεγέθη, καὶ ἐπιθεὶς ἐπ' ἄνθρακας, ἐκριπίσας τε ἄχρι πυρώσεως, καὶ περιμάξας E τὴν περικειμένην ἀκαθαρσίαν, ἀποτίθεσο. ἔνιοι δὲ ὄξει ἢ οἴνῳ σβέσαντες αὐτὴν ἐπιτρεῖς, πάλιν καίουσι, καὶ ταῦτα ποιήσαντες ἀποτίθενται. πλύνεται δὲ ὡς ἡ καδμεία. λευκαίνεται δὲ οὕτω· λαβὼν τῆς ἀργυρίτιδος λεγομένης, εἰ δὲ μή γε, τῆς ἄλλης κατάθραυσον εἰς μεγέθη κυάμων ὅσον χοίνικα Ἀττικήν, βα- F λών τε εἰς καινὴν χύτραν, ἐπίχει ὕδωρ, προσεμβαλὼν πυρῶν λευκῶν χοίνικα, καὶ ἰδίᾳ ἐν ὀθονίῳ καθαρῷ ἀραιῷ κριθῶν δράκα δήσας, ἀπὸ τοῦ ὠτὸς τῆς χύτρας κρέμασον, ἕψε δὲ ἕως ἂν ῥαγῶσιν αἱ κριθαί. εἶτα κατεράσας πάντα εἰς κρατῆρα πλατύστομον καινόν, τοὺς G μὲν πυροὺς ῥίψον χωρίσας, τὴν δὲ λιθάργυρον πλεῖον ἐπιχέας ὕδωρ, βιαίως ταῖς χερσὶ προστρίβων ἅμα· εἶτα ἀνελόμενός τε αὐτὴν καὶ ξηράνας, τρίβε ἐν θυίᾳ Θηβαϊκῇ,

Sunt qui addant, καὶ Ποτιόλοις καὶ Βαΐαις.

Fallopius Λαυρῖτις legēdum putat, à Laurio mōte.

quippe quæ carnem recreat & cicatricem obducit. At verò glutinantibus detergentibúsque compositionibus haudquaquam conuenit. A

De argenti Scoria. Cap. CI.

Recrementvm argenti, quod helcysima seu encauma vocatur, eandem quam molybdena vim habet. Quamobrem emplastris fuscis B & cicatricem inducentibus miscetur: vtpote cùm astringat, & spiracula cutis obducat.

De argenti spuma. Cap. CII.

Spvma argenti quædam fit ex arena, quam molybditin vocant, in fornacibus cōflata, donec perfectè igni incandescat: altera ex argē- C to: tertia ex plūbo. Probatissima est Attica: proxima Hispaniensis. Has sequitur quæ fit Puteolis Cāpaniæ, & in Sicilia. Plurima enim hisce locis è flagrantibus laminis plumbeis gignitur. Quæ flauo colore splēdet, chrysitis appellatur, omniū optima: quæ in Sicilia, argyritis: quæ ex ar- D gento, Calabritis. Vis autem astringere, mollire, explere caua, excrescētia in carne reprimere, cicatricē inducere, refrigerare, spiracula cutis obducere. Vres porrò argēti spumam in hunc modum: Ipsam in frusta diuidito, quę iugladium magnitudinem æquent: hæc prunis imponito, & ita follibus accendito vt cō- E flagrent: tùm absterso quæ insidet spurcitia reponito. Aliqui vbi ter aceto aut vino restinxêre, rursum vrunt, & hoc facto recondunt. Abluitur vt cadmia. Candor verò datur ad hunc modum: Sumito de ea quæ argyritis nominatur, aut, si desideretur, de alia quapiam in partes fa- F barū magnitudine confracta, quantum capit Attica chœnix: ac vbi fictili nouo indideris, aquam superfundito, adiectáque candidi tritici pari mensura, priuatímque hordei pugillo intra linteolū mundū & rarū de vasis auricula suspēso, coquito donec rūpatur hordeū. Deinde quū omnia in nouum craterē oris ampli G trāsfuderis, triticū quidē seorsū abiicito: spumā verò argēti infusa aqua lauato, simúlq; manibus vehemēter cōfricato: demum exemptā assiccatámq; in Thebaico mortario terito,

calidam affundens, donec ea penitus soluta fuerit. Excolata aqua, iterum tota die terito, & vesperi infusa calida finito: postero mane hác vbi eliquaueris, aliam infundito, atque ita ter die excolato. Idem septenis diebus repetito. Post id tempus additis ad singulas spumę argẽti minas quinis salis fossilis vncijs, affusáque aqua calida, ter die terito & ammixta aqua excolato. Cùm inalbuerit, calida infusa idem facito, dum nullam prorsus salsuginem resipiat. Tandem ardentissimo sole siccatam eiecto priùs humore recondito. Sin aliter voles, argyritidis spumæ minam vnam diligenter terito, deindéque addito triplo sale fossili trito in ollam nouam coniicito, infusáque aqua ita vt superemineat, moueto quotidie mane & vesperi, aquam superinfundens, priore nequaquam effusa. Hoc idem facito tricenis diebus: nanque nisi moueatur, in testæ duritiem concrescit. Posthęc effusa leniter muria, argenti spumam in Thebaico mortario terito, coniectámque in fictile infusa aqua manibus diligenter agitato: aquam subinde mutato, donec nullum salsuginis præbeat indicium. Demum quod ex argenti spuma candidum apparet in aliud vas transferto, & redactum in pastillos plumbea pyxide condito. Alij spumam argenti ad fabarum magnitudinem confractam in ventre suillo crudo ex aqua coquunt, dum viscus velut eliquescens dissoluatur, indéque exemptam & cum pari sale tritam abluunt, vti suprà dictum est. Sunt qui salis libram vnam & spumæ argenti tantundem in sole ex aqua terant, hac subinde mutata, dum candor ei concilietur. Alia ratio: Sumito quantam vis argenti spumam, ac vbi lana candida inuolueris, fictili nouo indita aqua cum fabarum recentium repurgatarumq; pugillo decoquito. Cúmque fabæ disruptę dehiscent, lanaq; denigrata fuerit, exemptam argenti spumam & altera lana

A ἐπιχέων θερμὸν ὕδωρ, ἕως ἂν διαλυθῇ, καὶ ἀπηθήσας τὸ ὕδωρ πάλιν τρῖβε δι' ὅλης τῆς ἡμέρας· εἰς ἑσπέραν δὲ ἐπιχέας ὕδωρ θερμὸν, ἔασον· καὶ πρωῒ ἀπηθήσας ἄλλο ἐπίχει, καὶ ἀπήθει τῆς ἡμέρας τρίς. τοῦτο ποίει ἐπὶ ἡμέρας ζ΄. εἶτα μίξας τῇ μνᾷ τῆς λιθαργύρου ἁλῶν ὀρικτῶν * <

B ε΄. θερμόν τε παραχέων, λέαινε τρὶς τῆς ἡμέρας, ἀπηθῶν καὶ μιγνὺς ὕδωρ. ὅταν δὲ λευκὴ γένηται, θερμὸν ἐπιχέων τὸ αὐτὸ ποίει, ἄχρις ἂν μηδεμιᾶς ἔμφασιν ἁλυκότητος ἔχῃ. καὶ ξηράνας ὀξυτάτῳ ἡλίῳ, προεκβάλλων τὴν ἰκμάδα, ἀποτίθεσο. εἰ δὲ μὴ, μνᾶν μίαν λαβὼν

C τῆς ἀργυρίτιδος, λέαινον ἐπιμελῶς. καὶ τρίψας μίξον ἁλῶν τριπλάσιον, λείων, ὀρυκτῶν· καὶ βάλλε εἰς καινὴν χύτραν. ἐπιχέας τε ὕδωρ, ὥστε ὑπερέχειν αὐτὸ, κίνει ἑκάστης ἡμέρας πρωῒ καὶ δείλης προσεπιχέων ὕδωρ, μηδὲν τοῦ προτέρου ἀποχέων. καὶ ποίει τοῦτο ἐπὶ ἡμέρας λ΄.

D μὴ κινουμένου γὰρ ἀποστρακοῦται. μετὰ δὲ ταῦτα ἀποχέας πραέως τὴν ἅλμην, ἐν Θηβαϊκῇ θυίᾳ τὴν λιθάργυρον λέαινε, καὶ βαλὼν αὐτὴν εἰς κεραμεοῦν ἀγγεῖον, ἐπιχέας τε ὕδωρ, κίνει ταῖς χερσὶν ἐπιμελῶς, ἀποχέων δὲ πρότερον καὶ ἐπιχέων δὲ ἕτερον, ἄχρις ἂν μηδεμίαν ἔμφασιν

E ἁλυκότητος ἔχῃ. εἶτα ἀποχέας δὲ λευκὸν τῆς λιθαργύρου εἰς ἄλλο ἀγγεῖον, ἀναπλάσας τροχίσκους, καὶ ἀπόθου εἰς μολιβδίνην πυξίδα. οἱ δὲ, καταθραύσαντες εἰς μεγέθη κυάμων τὴν λιθάργυρον, καὶ βαλόντες εἰς χοίρειον κοιλίαν ὠμὴν ἕψουσιν ἐν ὕδατι, ἄχρις ἂν τακερωθῇ τὸ

F σπλάγχνον· εἶτα ἐξελόντες καὶ μετ' ἴσων ἁλῶν τρίψαντες, πλύνουσιν ὡς προείρηται. ἔνιοι δὲ ἁλῶν λίτραν μίαν καὶ λιθαργύρου τοσοῦτον τρίβουσιν ἐν ἡλίῳ μεθ' ὕδατος, συνεχῶς ἀποχέοντες ἄχρις ἂν λευκὸν γένηται· ἢ καὶ οὕτω· λαβὼν τῆς λιθαργύρου ὅσον θέλεις, καὶ εἰλήσας

G ἐρίοις λευκοῖς, καὶ θεὶς εἰς κεραμέαν χύτραν καινὴν, ἐπιδοὺς τε ὕδωρ καὶ κυάμων καθαρῶν καὶ νέων δράκα μίαν, ἕψε. ὅταν δὲ οἱ κύαμοι διαρραγῶσι, τὸ, τε ἔριον * λεανθῇ, ἐξελὼν τὴν λιθάργυρον, " καὶ ἑτέρῳ

V. subiicit, ἐπιδοὺς ὕδωρ καὶ ἐ-[illegible]

εἰλήσας ἐρίῳ, ἐκ δευτέρου ἕψε, κύαθον ἐπιδοὺς ὕδατος, κυάμων τε τὸ ἴσον πλῆθος· καὶ τὰ αὐτὰ ποίει τοῖς προειρημένοις ἐκ τρίτου καὶ καθόλου ἕως τὸ ἔριον μηκέτι βάπτηται. καὶ τὸ λοιπὸν κατεράσας εἰς θυΐαν πρὸς < π΄. Ἀττικὰς λιθαργύρου, μίξον ἁλὸς ὀρυκτοῦ λίτραν α΄ καὶ λέαινε. διαλιπὼν τε ἐπίδες νίτρου πάνυ λευκοτάτου διαλελυμένου μεθ' ὕδατος ὁλκὰς μζ΄. καὶ πάλιν τρίβε ἄχρις ἂν ἡ λιθάργυρος ἱκανῶς λευκὴ γένηται. οὕτω δὲ *καταντλήσας αὐτὴν εἰς κεραμεοῦν πλατύστομον ἀγγεῖον, καὶ προσεπιχέας δαψιλὲς ὕδωρ, ἐάσας τε καταστῆναι, τὸ μὲν ἀπήθησον· ἕτερον δὲ ἐπιδοὺς ὕδωρ καὶ ταῖς χερσὶν ἀναταράξας, πάλιν ἐάσας καταστῆναι ἀπήθησον. ἐναλλὰξ δὲ τοῖς προειρημένοις ποίει, ἕως ἂν καθαρὸν ἄγαν τὸ ἀπορρέον ὕδωρ, καὶ γλυκὺ καὶ ἀλυκότητος ἀμέτοχον γένηται· ἐπὶ πᾶσι δὲ κατεράσας αὐτὴν εἰς λοπάδα κεραμέαν καινὴν, ἀπηθημένου πάντος περάως τοῦ ὑγροῦ, θὲς ἐν ἡλίῳ ἡμέρας μ΄. ὑπὸ κύνα, καὶ ξηράνας χρῶ. δοκεῖ δὲ ἡ πεπλυμένη ἁρμόζειν εἰς τὰ ὀφθαλμικὰ, καὶ οὐλὰς ἀπρεπεῖς, καὶ ἐρρακωμένα πρόσωπα, καὶ σπίλων ἔμπλεα.

G. alter καταγγίσας.

A obuolutam iterum coquito, cyathum aquæ & parem fabarum modum adiiciens: eadem tertiò, quæ suprà, facito, & in summa vsquedum lana non ampliùs inficiatur. Tandem trásferens in mortarium, ad octogenas spumæ argenti drachmas Atticas, singulas salis fossitij libras adiicito, & terito. Ac interie-
B cto aliquo temporis spatio nitri quàm albissimi cum aqua diluti drachmas xlvij. indito: atque iterum terito, donec argenti spuma candoris satis contraxisse videatur. Ita autem vbi fuderis eam ex alto, in fictile oris ampli affusa insuper largiore aqua, ac subsidere siueris, hanc quidem colato: nouam autem
C superadiiciens aquam, manibus probè versato, ac finito rursum vt considat: demúmque per colum traiicito. Alternis eadem prosequere, dum quæ effluit aqua valdè pura, dulcis & salsitudinis expers euaserit. Postremò in fictile nouũ translatam excolato sensim omni humore Soli quadraginta diebus sub Ca-
D niculæ sydus exponito, & siccata vtitor. Cæterùm constat elotam conferre ad oculorum medicamenta, & ad cicatricum fœditates tollendas, itémque ad facies rugosas ac maculosas.

Περὶ Ψιμμυθίου.

Κεφ. ργ΄.

Ψιμμύθιον δὲ γίνεται οὕτως· εἰς πιθάκνην πλατύστομον ἢ εἰς κεραμέαν γάστραν ἐγχέας δριμύτατον ὄξος, ἀπέρεισον μολιβδίνην πλίνθον ἐπὶ τὸ στόμα *τῆς κεραμέας, προϋποκειμένου καλαμίνου ψιαθίου· ἄνωθέν τε αὐτῆς ἐπίρριψον σκεπάσματα, πρὸς τὸ μὴ διαπνεῖσθαι τὸ ὄξος, ὡς ἂν διαλυθῇ, καὶ συγκαταρρυεῖσα διαπέσῃ. καὶ τὸ μὲν ἐπαιωρούμενον καὶ καθαρὸν ὑγρὸν ἀπήθει· τὸ δὲ *γλοιῶδες εἰς ἀγγεῖον ἐγχυτέον, καὶ ξηραντέον ἐν ἡλίῳ. εἶτα ἀλεστέον ἐν χειρομύλωνι, ἢ λεαντέον ἄλλως καὶ σηστέον, καὶ μετὰ ταῦτα λοιπὸν τὸ στερέμνιον λεπτοποιητέον καὶ σηστέον· ἐναλλὰξ τε τὰ αὐτὰ καὶ τρίτον καὶ τέταρτον ποιητέον. ἄμεινον δὲ ἐστι τὸ πρῶτον ἀποσηθὲν, ὃ καὶ εἰς τὰ ὀφθαλμικὰς παραληπτέον δυνάμεις.

G. alter, τοῦ κεραμείου

Al. ὑλῶδες

De Cerussa. Cap. CIII.

Cervssa fit hoc modo: Infuso in vrceum oris lati, aut in fictilem
E vrnam aceto quàm acerrimo, massam plumbeam ad fictilis os substrata priùs arundinea tegete firmato: superiicitóque velamina, ne quà interspiret acetum, donec illa resoluta fuerit, destillánsque ceciderit: tunc excolato humore puro qui superstat, crassamentum in vas transfundito. Hoc deinde siccan-
F dum in sole, móxque trusatili mola aliáve ratione terendum cribrandúmque. Postea quod superest duri solidíve in tenues partes redigendum, itidémque cribrandum: vicissim eadem tertiò quartóque facienda. Melior quæ prima cribro excreta est, & hæc quoque ad me-
G dicamenta oculorum assumenda.

A Secundum locum tenet sequens, ac deinceps reliquæ suo ordine. Nec desunt qui firmata circa mediũ vas matta scirpea, ita vt acetum penè contingat, laminá massámve plumbeam superimponunt, ac indito operculo circumlitóque dimittunt. Post dies decem amoto operculo inspiciunt, ac siquidem resoluta materia fuerit, reliqua, vti suprà diximus, B exequuntur. Quòd si quis eam velit in pastillos digerere, aceto acri subigenda, móxque diuidenda in pastillos, qui siccentur in sole. Æstate tamen supradictum opus obeundum est: ita enim candida atque efficax redditur. Sed & hyeme paratur, vrceis supra furnos, balnea C aut fornaces impositis: qui enim sursum fertur calor, idem quod sol præstat. Porrò laudatissima censenda quæ fit in Rhodo, Corinthi aut Lacedæmone: proxima, quæ Puteolis. Torretur autem hoc modo: Flagrantibus igni carbonibus fictile nouum, maximéque Atticum, imponito, eíque tritam cerussam in D spergito, & assiduè versato: cúmque cinereum colorem traxerit, exemptam refrigerato, atque ita vtitor. Vrere verò si libuerit, tritam concauæ patinæ indito, & prunis impositam ferulacea rudicula misceto, donec similis sandarachæ fiat, extractáque vtitor. Quæ verò ita parata est, sandyx à quibusdam appellatur. E Lauatur itidem cerussa cadmiæ modo. Vis ei refrigerare, spiracula cutis obducere, mollire, explere & attenuare, insupérque excrescentia leniter reprimere, & cicatricem inducere: in eósque vsus miscetur ceratis & emplastris lenibus quæ lipara vocantur, itémque pastillis. Sed ex F eorum est genere, quæ (sumpta) lethalem vim obtinent.

De Chrysocolla. Cap. C IIII.

CHRYSOCOLLA laudatissima Armeniaca, colorem porri lætè virentis quàm simillimè reddens. Secundum locum sibi vendicat Macedonica, & proximum huic Cypria: quo in genere præferenda quę pura est. Damnatur quæ terram & G calculos collegerit. Porrò antedictæ lauandæ ratio hæc est: Tusam inijce in mortarium, & affusa aqua ad pilam expassa manu

δεύτερον δὲ τὸ ἐχόμενον, καὶ κατὰ τάξιν τὰ λοιπά. " τινὲς δὲ κατὰ μέσον τὸ ἀγγεῖον κατερείσαντες, τὸν ῥίπον ἐπιτιθέασιν, ὡς μικρὸν ψαύειν τοῦ ὄξους. τὸ δὲ στόμα αὐτοῦ πωμάσαντες καὶ περιχρίσαντες ἐῶσι. καὶ δι' * ἡμερῶν ἀφαιρούμενοι τὸ πῶμα ἐπισκοποῦνται· ὅτε δὲ διαλυθῇ, τὰ ἄλλα ποιοῦσιν ὁμοίως τοῖς προειρημένοις. εἰ δὲ ἀναπλάσαι τις αὐτὸ ἐθέλει, ὄξει δριμεῖ φυρατέον, καὶ οὕτως ἀναπλαστέον, καὶ ξηραντέον ἐν ἡλίῳ. θέρους μέντοι ἐργαστέον τὰ προειρημένα. οὕτω γὰρ λευκὸν καὶ ἐνεργὲς γίνεται. σκευάζεται δὲ καὶ χειμῶνος, τῶν πιθακνῶν ὑπεράνω ἰπνῶν ἢ βαλανείων ἢ καμίνων τιθεμένων· ἡ γὰρ * ἄνωθεν φερομένη θερμασία τὸ αὐτὸ δρᾷ τῷ ἡλίῳ. κάλλιστον δὲ ἡγητέον τὸ ἐν Ῥόδῳ σκευασθέν, ἢ ἐν Κορίνθῳ, ἢ ἐν Λακεδαίμονι. δεύτερον δὲ τὸ ἐκ Δικαιαρχίας. ὀπτητέον δὲ αὐτὸ τὸν τρόπον τοῦτον. ἐπ' ἀνθράκων πεπυρωμένων θεὶς ὄστρακον καινὸν [" καὶ μάλιστα Ἀττικὸν] * ἔμπασσον λεῖον τὸ ψιμμύθιον, καὶ κίνει συνεχῶς. ὅταν δὲ τῇ χρόᾳ ἔνσποδον γένηται, ἀνελόμενος ψῦχε καὶ χρῶ. καῦσαι δὲ θέλων, εἰς κοίλην λοπάδα λεῖον ἀπόθου, ἐπιθείς τε ἐπὶ τοὺς ἄνθρακας, νάρθηκι κίνει ἕως ἂν τὴν χρόαν ἐοικὸς σανδαράχῃ γένηται· καὶ ἀνελόμενος χρῶ. τὸ δὲ οὕτω σκευασθέν, σάνδυξ ὑπό τινων λέγεται. πλύνεται δὲ τὸ ψιμμύθιον ὁμοίως τῇ καδμείᾳ. Δύναμιν δὲ ἔχει ψυκτικήν, ἐμπλαστικήν, μαλακτικήν, πληρωτικήν, λεπτυντικήν· ἔτι τε πράως καταστατικὴν ὑπεροχῶν, καὶ " κατουλωτικήν, μιγνύμενον κηρωταῖς καὶ λιπαραῖς ἐμπλάστροις, καὶ τροχίσκοις. ἔστι δὲ καὶ τῶν ἀναιρετικῶν.

Περὶ Χρυσοκόλλης. Κεφ. ρδ'.

ΧΡΥΣΟΚΟΛΛΑ δὲ διαφέρει ἡ Ἀρμενιακή, τῇ χρόᾳ κατακόρως πρασίζουσα· δευτερεύει δὲ ἡ Μακεδονική, εἶτα ἡ Κυπρία, καὶ ταύτης τὴν καθαρὰν προκριτέον· τὴν δὲ γῆς καὶ λίθων ἔμπλεων ἀποδοκιμαστέον. πλυτέον τε τὴν προειρημένην οὕτω· κόψας αὐτὴν ἔμβαλε εἰς θυίαν, καὶ ἐπιχέας ὕδωρ τρῖβε πλατείᾳ τῇ χειρὶ πρὸς

G. hic locus sic legitur in veterib. τινὲς δὲ κατὰ μέσον τοῦ ἀγγείου κρεμῶσι ξύλον, καὶ ἐπὶ τὸ καλούμενον ῥίζιν ἐπιτιθέασιν ὡς μὴ ψαύειν τοῦ ὄξους. al. τὸν καλούμενον ῥίπον ἐπι.

V. caret.

V. ἐπουλωτικήν

τὴν ἴγδην εὐτόνως. εἶτα ἐάσας ἀποκαταστῆναι, ἀπήθησον. καὶ ἕτερον ἐπιχέας ὕδωρ, πάλιν τρῖβε· ταῦτα δὲ ποίει ἐναλλὰξ, ἕως καθαρὰ καὶ εἰλικρινὴς γένηται. λοιπὸν ξηράνας ἐν ἡλίῳ, ἀποτίθεσο, καὶ χρῶ. ἐὰν δὲ καῦσαι θέλῃς, καῖε τὸν τρόπον τοῦτον. λεάνας αὐτῆς τὸ αὔταρκες, ἐπίθες εἰς τήγανον, καὶ ἀπόθου ἐπ᾽ ἀνθράκων, καὶ τὰ ἄλλα ποίει ὡς προείρηται ἐπὶ τῶν πρὸ αὐτοῦ. Δύναμιν δὲ ἔχει ἡ χρυσοκόλλα σμηκτικὴν οὐλῶν, καταστaλτικὴν σαρκωμάτων, καὶ ἀνακαθαρτικήν, συσταλτικήν τε [καὶ θερμαντικὴν, σηπτικὴν] πρᾴως μετὰ τοῦ ἐπὶ ποσὸν δάκνειν. ἔστι δὲ καὶ τῶν ἔμετον κινούντων, καὶ ἀναιρεῖν δυναμένων.

V. his caret.

A vehemẽter affricato: mox vbi considere permiſeris, excolato. Alteram infundens aquam, ruſum terito: atque hæc viciſſim repetito, donec pura ſinceráq; ſpectetur. Tandẽ ſiccato in ſole, & ad vſus recondito. Quod ſi vrere volueris, vrito in hũc modum: Vbi ex ea triueris quantũ ſat eſſe videbitur, *patellæ ſupra car- B bones imponito, & alia facito quæ in vrendis antè memoratis metallicis recenſita fuere. Vis chryſocollæ cicatrices exterere, excreſcentes carnes coercere, itémque repurgare, aſtringere, excalfacere, & cum aliquantula mordacitate leniter exedere. Eſt verò ex eorum genere quæ vomitiones concitant & necẽ, C inferre poſſunt.

sartagini.

Περὶ Ἀρμενίου.* Κεφ. ρέ.

ΑΡΜΕΝΙΟΝ δὲ προκριτέον τὸ λεῖον καὶ τὸ χρῶμα κυάνεον, ὁμαλόν τε ἄγαν καὶ ἄλιθον, εὔθρυπτον. Τὰ αὐτὰ ποιεῖ τῇ χρυσοκόλλῃ, περὶ τὴν εὐτονίαν μόνον λειπόμενον αὐτῆς. ἔστι δὲ καὶ τῶν ἐν βλεφάροις τριχῶν αὐξητικόν.

De Armenio. *Cap. CV.*

ARMENIVM præferendum quod eſt læue, colore cæruleo, perquàm æquabile, calculorum expers atque friabile. Eadem quæ Chryſocolla præſtat: diſtat hoc vno, quòd eſt inefficacior. Sed & vſum habet D ad pilos in palpebris *augendos.

Pl. alopec.

Περὶ Κυανοῦ. Κεφ. ρϛ'.

ΚΥΑΝΟΣ ὁ γεννᾶται μὲν ἐν Κύπρῳ ἐκ τῶν χαλκουργῶν μετάλλων· ὁ δὲ πλείων ἐκ τῆς αἰγιαλίτιδος ἄμμου,* εὑρισκόμενος κατά τινας σπηλαιώδεις ὑποσκαφὰς τῆς θαλάσσης, ὅ τις καὶ διαφέρει. προκριτέον δὲ τὸν σφόδρα κατακορῆ. καυστέον δὲ ὡς χαλκῖτιν, καὶ πλυτέον ὡς καδμείαν. Δύναμιν δὲ ἔχει καταστaλτικὴν καὶ μετρίως σηπτικὴν, ἐσχαρωτικήν τε καὶ ἑλκωματικήν.

De Cyano ſiue cæruleo. *Cap. CVI.*

CYANVS in Cypro quidem procreatur ex ærariis metallis, at copioſior ex arena littorali temperatur, quæ quidem ſecundum quaſdam ſpeluncarum inſtar excauatas E maris ſuffoſſiones inuenitur: & hîc quoque magis probatur. Eligi debet qui valdè ſaturo eſt colore. Vritur porrò, vt chalcitis, & lauatur, vti cadmia. Vis reprimere & modicè exedere, cruſtas gignere & exulcerare.

Περὶ Ἰνδικοῦ.* Κεφ. ρζ'.

ΤΟΥ δὲ λεγομένου Ἰνδικοῦ, τὸ μὲν αὐτομάτως γίνεται, οἱονεὶ "ἔκβρασμα ὂν τῶν Ἰνδικῶν καλάμων. τὸ δὲ βαφικόν ἐστιν, ἐπάνθισμα πορφυροῦν ἐπαιωρούμενον τοῖς χαλκείοις, ὃν ἀποσύραντες ξηραίνουσιν οἱ τεχνῖται. ἄριστον δὲ ἡγητέον εἶναι τὸ κυανοειδές τε καὶ ἔγχυλον, λεῖον. Ἔστι δὲ τῶν στυφόντων ἐλαφρῶς καὶ ῥησσόντων φλεγμονὰς καὶ οἰδήματα· ἀνακαθαίρει δὲ καὶ καταστέλλει ἕλκη.

G. alter, ἐκβλάστημα

De Indico. *Cap. CVII.*

F EX Indici generibus vnum ſponte naturæ prouenit, veluti ſpuma mariſue eiectamentum, Indicis arundinibus adhæreſcens: alterum dant infectorum officinæ, éſtque purpureus quaſi flos æreis innatans cortinis, quem deraſum artifices ſiccant. Optimum porrò cenſendum quod cærulei ſpeciem præbet, G atque etiam ſuccoſum eſt ac læue. Inter medicamenta eſt quæ leuiter aſtringunt, & inflammationes ac œdemata rumpunt. Vlcera quoque purgat & reprimit.

De Ochra. Cap. CVIII.

OCHRAM eligere oportet leuissimam ac penitus luteam, saturo colore, minimè lapidosam, friabilem & natione Atticam. Vrenda etiam & lauanda hæc est, cadmiæ modo. Vis eius putrefaciendo excedere, inflammationes & tubercula dissipare, excrescentia in carne reprimere, caua cum cerato explere, & callos articulorúmve tophos cōminuere.

De Cinnabari. Cap. CIX.

CINNABARIM falsò putant nonnulli cum eo quod minium appellatur vnum & idem esse. Minium enim in Hispania ex lapide quodam argentariæ arenæ permisto temperatur. Lapis is haud alioqui cognoscitur: sed dum in fornace excoquitur, in floridissimum ardentissimúmque colorem transit. Halitum verò in metallis strangulantem expirat: ideóque metallici faciem vesicis obuelant, vt per illas spectent, neque tamen vaporem noxium respirando trahant. Inde parato minio pictores ad sumptuosa parietum ornamenta vtuntur. Cinnabaris autem de qua hic agitur, ex Africa quidem inuehitur, at magno constat, & vsque adeo rara est, vix vt versicoloribus pictorum lineis satisfaciat. Est porrò altè & abundè colorata, & eam ob causam quidam sanguinem esse draconis existimauerunt. Vim habet Cinnabaris eandem quam lapis hæmatites, ad oculorum medicamenta vtilem, imò etiam efficaciorem: magis enim astringit & sanguinem cohibet. Igni quoque ambustis & papularum eruptionibus cerato excepta medetur.

De Hydrargyro, seu argento viuo. Cap. CX.

FIT Argentum viuum è minio, quod & ipsum abusiuè Cinnabaris dicitur. Imposita siquidem patinæ fictili concha ferrea Cinnabarim continente, calycem seu operculum adaptant, quod vndique luto superillinunt, deindéque carbonibus succendunt. Tum quæ calyci adhærescit ˇ fuligo, derasa refrigerataque in argentum viuum coit. Quinetiam ˇ inuenitur quod, dum

Περὶ Ὤχρας. Κεφ. ρη'.

A Ὤχραν δὲ ληπτέον τὴν κουφοτάτην, καὶ μηλίνην δι' ὅλου· κατακορῆ δὲ καὶ ἄλιθον καὶ εὔθρυπτον, Ἀττικὴν δὲ τῷ γένει. καυστέον δὲ καὶ πλυτέον καὶ ταύτην ὡς τὴν καδμείαν. Δύναμιν δὲ ἔχει ˇ σηπτικήν, σκεδαστικὴν φλεγμονῶν καὶ φυμάτων· καταστέλλει τε τὰ ὑπερσαρκοῦντα· καὶ τὰ B κοῖλα πληροῖ ˇ σὺν κηρωτῇ, καὶ πώρους θρύπτει.

Add. in quibusdam συπτικήν. sunt qui συπτικὴν tantùm legant.

G. verba hæc σὺν κηρωτῇ non sunt in altero, quæ etiam Hermolaus non agnoscit.

Περὶ Κινναβάρεως. Κεφ. ρθ'.

Κινναβαρι οἴονταί τινες ταὐτὸν ὑπάρχειν τῷ καλουμένῳ ˇ ἀμμίῳ, πλανώμενοι· τὸ μὲν γὰρ ἄμμιον σκευάζεται ἐν C Ἰσπανίᾳ, ἐκ λίθου τινὸς μεμιγμένου τῇ ἀργυρίτιδι ψάμμῳ, ˇ ἄλλως δὲ οὐ γινώσκεται. ˇ ἐν δὲ τῇ χώνῃ μεταβάλλει εἰς εὐανθέστατον καὶ φλογωδέστατον χρῶμα· ἔχει δὲ τὴν ἀποφορὰν ἐν τοῖς μετάλλοις πνιγώδη. περιτίθενται γοῦν οἱ ἐπιχώριοι τοῖς προσώποις φύσας, πρὸς τὸ βλέπειν μὲν, μὴ D σπᾶν δὲ τὸν ἀέρα. χρῶνται δὲ αὐτῷ οἱ ζωγράφοι εἰς τὰς πολυτελεῖς τῶν τοίχων ˇ ἐκκοσμήσεις. Τὸ δὲ κιννάβαρι τοῦτο κομίζεται μὲν ἀπὸ Λιβύης, πιπράσκεται δὲ πολλοῦ· καὶ τοσοῦτόν ἐστιν, ὡς μόλις ἐξαρκεῖν τοῖς ζωγράφοις εἰς τὴν ἐν ταῖς γραμμαῖς ποικιλίαν. ἔστι δὲ καὶ * βαρύχροον, ἢ βα- E θύχροον· ὅθεν ἐνόμισάν τινες αὐτὸ εἶναι αἷμα ˇ δράκοντος. Δύναμιν δὲ ἔχει τὸ κιννάβαρι τὴν αὐτὴν τῷ αἱματίτῃ, ἁρμόζον εἰς ὀφθαλμικά, πλὴν ἐπιτεταμένως· μᾶλλον γὰρ στυφόν ἐστι καὶ ἴσχαιμον· καὶ πυρίκαυστα καὶ ἐξανθήματα ἀναληφθὲν κηρωτῇ θεραπεύει.

G. alter μιλτῷ. quam scripturā Hermolaus retinet.

Aliquid hoc loco desiderari suspicatur Marcellus.

V. ἐν δὲ καμίνοις ἅπες ἐν τῇ χώνῃ

V. ἱμφάσεις

Al. δράκοντος

F Περὶ Ὑδραργύρου. Κεφ. ρι'.

Ὑδράργυρος δὲ σκευάζεται ἀπὸ τοῦ ˇ ἀμμίου λεγομένου, καταχρηστικῶς δὲ καὶ τούτου κινναβάρεως λεγομένου. θέντες γὰρ ἐπὶ λοπάδος κεραμέας κόγχην σιδηρᾶν ἔχουσαν κιννάβαρι, περικαθάπτουσιν ἄμβικα περιαλείψαντες πηλῷ, G εἶτα ὑποκαίουσιν ἄνθραξιν· ἡ γὰρ προσιζοῦσα τῷ ἄμβικι αἰθάλη * ἀποξυσθεῖσα καὶ ἀποψυχθεῖσα, ὑδράργυρος γίνεται. εὑρίσκεται δὲ καὶ ἐν τῷ μεταλλεύεσθαι τὸν

Ald. ἀμμίου

ἄργυρον ἐν ταῖς στέγαις κατὰ σταλαγμοὺς συνεστῶσα· ἔνιοι δὲ ἱστοροῦσι καὶ καθ' ἑαυτὴν ἐν τοῖς μετάλλοις εὑρίσκεσθαι τὴν ὑδράργυρον. φυλάττεται δὲ ἐν ὑελίνοις ἢ μολιβδίνοις ἢ κασσιτερίνοις ἢ ἀργυρέοις ἀγγείοις· τὴν γὰρ ἄλλην ὕλην πᾶσαν διεσθίει, καὶ ποιεῖ ἀπορρεῖν. Δύναμιν δὲ ἔχει φθαρτικὴν ποθεῖσα τῷ βάρει διαβιβρώσκουσα τὰ ἐντός. βοηθεῖται δὲ γάλακτι πολλῷ πινομένῳ καὶ ἐξεμουμένῳ, ἢ οἴνῳ σὺν ἀψινθίῳ, ἢ ἀφεψήματι σελίνου, ἢ ὁρμίνου σπέρματι ἢ ὀριγάνῳ, ἢ ὑσσώπῳ σὺν οἴνῳ. [ῥίνημα δὲ χρυσοῦ, τουτέστι ξύσμα λεπτότατον, πινόμενον, ὑδραργύρου ἐστὶ θαυμαστὸν βοήθημα.]

Ista quæ ad capitis calcem conclusa sunt, adduntur ex veteribus libris & interpretibus.

Περὶ Μίλτου Σινωπικῆς. Κεφ. ρια΄.

Μίλτος Σινωπικὴ κρατίστη ἡ πυκνή, καὶ βαρεῖα, ἡπατίζουσα, ἄλιθος, ὁμόχρους, πολύχυτος ἐν τῇ διέσει. συλλέγεται δὲ ἐν τῇ Καππαδοκίᾳ ἐν σπηλαίοις τισί. διυλίζεται δὲ καὶ φέρεται εἰς Σινώπην καὶ πιπράσκεται. ὅθεν καὶ τὴν ἐπωνυμίαν ἔσχηκε. Δύναμιν δὲ ἔχει ξηραντικήν, ἐμπλαστικήν· διὸ καὶ ἐμπλάστροις τραυματικαῖς μίγνυται, καὶ τροχίσκοις ξηραντικοῖς καὶ στεγνωτικοῖς. ἵστησι δὲ καὶ κοιλίαν ἐν ᾠῷ λαμβανομένη καὶ ἐγκλυζομένη· δίδοται καὶ ἡπατικοῖς.

Al. συπτικὴν,

Περὶ Τεκτονικῆς. Κεφ. ριβ΄.

Ἡ δὲ τεκτονικὴ ἥττων ἐστὶ κατὰ πάντα τῆς Σινωπικῆς· ἀρίστη δὲ ἡ Αἰγυπτιακὴ καὶ ἡ Καρχηδονική, ἄλιθος, εὔθρυπτος. γίνεται καὶ ἐν τῇ πρὸς ἑσπέραν Ἰβηρίᾳ, τῆς * ὤχρας καιομένης [καὶ μεταβαλλούσης] εἰς μίλτον.

V. inferit, μίλτος

V. caret.

Περὶ Λημνίας γῆς. Κεφ. ριγ΄.

Ἡ δὲ Λημνία λεγομένη γῆ, ἔστιν ἔκ τινος ὑπονόμου ἀντρώδους, ἀναφερομένη ἀπὸ Λήμνου τῆς νήσου, ἐχούσης ἑλώδη τόπον, κἀκεῖθεν ἐκλέγεται καὶ μίγνυται αἵματι αἰγείῳ· ἣν οἱ ἐκεῖ ἄνθρωποι ἀναπλάσσοντες καὶ σφραγίζοντες εἰκόνι αἰγός, σφραγῖδα καλοῦσιν αἰγός. Δύναμιν δὲ ἔχει ἀντιδότου θανασίμων φαρμάκων ἔξοχον, πινομένη σὺν οἴνῳ, καὶ προληφθεῖσα ἐξεμεῖσθαι ἀναγκάζει τὰ δηλητήρια.

A conflatur argentum, in tectis guttatim concreuit. Sunt & qui argentum viuum per sese in metallis inueniri tradant. Asseruatur porrò in vitreis, plumbeis, stanneisve aut argenteis vasis: quandoquidem aliã omnem materiam ita exest, vt permanet atque præterfluat. Cæterùm potum vim pernicialem habet: suo B enim pődere interna perrodit. Remedio est lac copiosũ subinde potum & vomitionibus reiectum, aut vinum cum absinthio, aut apij decoctum: aut semen hormini, aut origanum vel hyssopum cum vino. [Auri limata scobs, id est, ramentum quam tenuissimum, epota mirabili est contra hydrargyrum auxilio.] C

De rubrica Sinopica. Cap. CXI.

Rubrica Sinopis maximè probatur densa, grauis, iocineris colorem referens, calculorum expers, concolor, quæque dum diluitur longè latéque diffundi solet. Effoditur in Cappadocia spelũcis quibusdam, expurgatáque defertur in D Sinopem vrbem, in qua vænundatur: atque inde etiam cognomentum accepit. Vim habet exiccatoriam & emplasticam: quapropter vulnerarijs emplastris cõmiscetur, vti etiam pastillis exiccantibus & adstrictorijs. Aluum quoque sistit tum ex ouo sumpta, tũ etiam clystere infusa. Datur & eadẽ hepaticis.

De Rubrica fabrili. Cap. CXII.

E Rubrica fabrilis ad omnia Sinopide inferior est. Optima Ægyptia & Carthaginensis, calculorum expers atque friabilis. Nascitur & in Iberia quæ ad occidentem spectat. Fit quoque, exusta ochra & degenerante in rubricam.

De Lemnia terra. Cap. CXIII.

F Lemnia terra defertur è cuniculoso quodam specu Lemni insulæ, in quo nascitur. Scilicet palustris inibi locus est, è quo eruitur & hircino sanguini permiscetur. Hanc dein incolæ coactam in pastillos capræ imagine signant: vnde & sphragida ægos, hoc est, capræ sigillum G appellauêre. Vim antidoti habet cõtra perniciosa venena singularẽ. Siquidẽ pota cum vino & præsumpta, foras venena vomitione pellit.

Prodest & contra ictus morsúsque animalium, quæ exitiale virus eiaculantur. Antidotis quoque immiscetur. Sunt qui hac etiam ad expiationes vtuntur. Est & eadem dysenteriæ vtilis.

De Atramento sutorio. Cap. CXIIII.

ATRAMENTVM sutorium genere quidem vnum & idem est, siquidem liquor est concretus: at speciales differentias tres habet. Enimuerò vnum liquoribus stillatim in cuniculos quosdam percolatis concrescit: quamobrem ab ijs qui Cypria metalla tractant, stillatitium appellatur. Peteesius hocipsum pinarium vocat: alij stalacticon, id est, stillatitium. Alterum latenter stagnat in speluncis, posteáque trãsfusum in excauatas scrobes, concrementum capessit: hoc iccirco pecton, id est, concretitium propriè nominatur. Tertium coctile dicitur, & in Hispania confici solet, sed maximè decolor & bonitate deterrimum esse constat. Ratio parandi hæc est: Dilutum aqua decoquunt, mox in * conceptacula transfusum residere patiuntur. Hoc statis diebus cogitur, & in complures diuiditur tessellatas formulas, quæ quidem racematim inter se cohærescunt. Optimum censetur, quod cæruleum est ac ponderosum, densum & * translucens: cuiusmodi stillatitium est, quod ab aliis lonchoton, quasi lanceatum, appellatur. Proximum, concretitium. Coctile verò inficiendis denigrandísque pannis aptius cæteris esse compertum est: sed ad medicinæ vsum inualidius esse experimenta docent. Valet adstringere, calfacere & crustas inducere. Lata ventris animalia necat drachmæ pondere deuoratum, aut cum melle delinctũ: vomitus ciet: & aduersus hausta fungorum venena ex aqua potum auxiliatur. Purgat & caput aqua dilutum, & in vellere naribus instillatum. Cæterùm vritur, vti mox in chalcitidis mentione ostendemus.

Pl. piscinas ligneas

Plin. perquam pellucidi vitri.

De Chalciti. Cap. CXV.

PRÆFERENDA Chalcitis æris speciem referẽs, friabilis, nec lapidosa, nec inueterata, intercursan-

A ἁρμόζει δὲ καὶ πρὸς τὰς τῶν θανασίμων ἰοβόλων πληγὰς καὶ δήξεις. μίγνυται δὲ καὶ ἀντιδότοις. χρῶνται δέ τινες καὶ εἰς τελετὰς αὐτῇ. ἔστι δὲ καὶ δυσεντερίαις χρήσιμος.

Περὶ Χαλκάνθου. Κεφ. ριδʹ.

ΧΑΛΚΑΝΘΟΝ τῷ μὲν γένει ἓν καὶ ταυτὸν ὑπάρχει. ὑγρὸν γάρ ἐστι πεπηγός· εἰδικὰς δὲ ἔχει διαφορὰς τρεῖς. τὸ B μὲν γὰρ κατὰ σταλαγμὸν διηθουμένων ὑγρῶν εἴς τινας ὑπονόμους συνίσταται· ὅθεν καὶ σταλακτὶς καλεῖται ὑπὸ τῶν τὰ Κυπριακὰ μέταλλα ἐργαζομένων. Πετεήσιος δὲ αὐτὸ καλεῖ πινάριον· τινὲς δέ, σταλακτικόν, [πηκτόν, *ἑφθόν, ἀραχνόν, λογχωτόν.] τὸ δέ, *ἀφανῶς λιμναζόμενον ἐν σπηλαίοις, C ἔπειτα μεταχεόμενον εἰς βόθρους, τὴν πῆξιν λαμβάνει. ὃ δὴ καὶ πηκτὸν ἰδίως ὀνομάζεται. τὸ δὲ τρίτον, καλεῖται μὲν ἑφθόν. σκευάζεται δὲ ἐν Ἱσπανίᾳ. σκευὴν δὲ ἔχει τοιαύτην, *ἀχρηστόν τε καὶ ἀσθενέστατον ὑπάρχον. ὕδατι διέντες αὐτὸ ἕψουσιν, εἶτα D εἰς τὰς δεξαμενὰς κατεράσαντες, ἐῶσι. τοῦτο δὴ πήγνυται τεταγμέναις ἡμέραις, εἰς πολλὰ διαιρούμενον κυβοειδῆ σχήματα, βοτρυδὸν ἀλλήλοις *προσεχόμενα. ἄριστον δὲ αὐτοῦ ἡγητέον τὸ κυάνεον καὶ βαρύ, *πηκτόν τε καὶ διαυγές· οἷόν ἐστι τὸ σταλακτόν, ὑπὸ ἄλλων δὲ λογχωτὸν καλού- E μενον· ἐχόμενον δέ, τὸ *πηκτόν. τὸ δὲ ἑφθόν, πρὸς μὲν βαφὰς καὶ μελάσματα *ἐπιτηδειότερον τῶν ἄλλων δοκεῖ εἶναι· πρὸς δὲ ἰατρικήν, ἀσθενέστερον ἡ πεῖρα δείκνυσι. Δύναται δὲ στύφειν, θερμαίνειν, ἐσχαροῦν· ἕλμινθας πλατείας ἀναιρεῖν < α. βάρος καταπινόμενον, ἢ μετὰ μέλιτος ἐκλειχό- F μενον· ἐμέτους τε κινεῖ· καὶ μύκητας λαβοῦσι βοηθεῖ σὺν ὕδατι ποθέν· κεφαλήν τε καθαίρει ἐνεθὲν ὕδατι, καὶ δι' ἐρίου ῥινεγχυτούμενον. καίεται δέ, ὡς ὑποδείξομεν αὐτίκα ἐπὶ τῆς χαλκίτεως.

Sic Lacuna legit invet. cod. Vulg. ex. ἁπλῶς ἐργαζομένων. V. quidam ἀφθόνως ἡλιαζόμενον.

G. alter ἀχρούστατον. quam scripturam Hermolaus non sine iudicio retinuit, itémque Lacuna.

G. alter, συνεχόμενα, quod verbum huic accommodatius est. Orib. πυκνόν τε καὶ καθαρὸν

Ald. πυκτόν.

V. δόκιμον.

Περὶ Χαλκίτεως. Κεφ. ριεʹ.

G ΧΑΛΚΙΤΙΝ προκριτέον τὴν χαλκοειδῆ καὶ εὔθρυπτον, ἄλιθόν τε καὶ οὐ παλαιάν, ἔτι δὲ τὰς ἶνας ἐπιμήκεις καὶ

ἀποστίλβούσας ἔχουσαν. Δύναμιν δὲ ἔχει A "στυπτικὴν τε καὶ θερμαντικὴν, καὶ ἐσχαρωτικήν· ἀποκαθαρτικὴν τῶν περὶ κανθοὺς καὶ ὄμματα. ἔστι δὲ καὶ τῶν μετρίως *σηπόντων. ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς ἐρυσιπέλατα, ἕρπητας· αἱμορραγίας τὰς ἐξ ὑστέρας καὶ μυκτήρων σὺν πράσου χυλῷ· ξηρὰ δὲ πρός τε ἐπουλίδας καὶ νομὰς καὶ παρίσθμια. κεκαυμένη δὲ, πρὸς τὰ ὀφθαλμικὰ μᾶλλον χρησιμεύει λεία σὺν μέλιτι. τετυλωμένα μὲν βλέφαρα καὶ τραχέα ἀποτήκει καὶ σμήχει. σύριγγας δὲ αἴρει ἐν κολλυρίου σχήματι ἐντιθεμένη. B

G. V. ῥυπτικὴν, vt Ruellius expressit. Sed vulgatam scripturā rectam esse, ex Galeno intelligitur.

Περὶ Ψωρικοῦ. Κεφ. ρις'.

Σκευάζεται δὲ ἐξ αὐτῆς τὸ καλούμενον ψωρικὸν, διπλασίονος χαλκίτεως πρὸς ἁπλῆν καδμείαν μιγνυμένου, καὶ σὺν ὄξει λεαινομένου· δεῖ δὲ ἐν κεραμέῳ ἀγγείῳ κατορύσσειν ἐν κοπρίᾳ ἐν τοῖς ὑπὸ κύνα καύμασιν ἡμέρας μ'. γίνεται δὲ δριμύτερον, δυνάμενον ὅσα καὶ ἡ χαλκῖτις. C ἔνιοι δὲ ἴσα μίξαντες οἴνῳ λεαίνουσι, καὶ τὰ αὐτὰ ποιοῦσι. καυστέον δὲ αὐτὴν ἐν ὀστράκῳ καινῷ ἐντιθέντας, καὶ διαπύροις ἄνθραξιν ἀμφιεσαμένους. μέτρον δὲ ἔσω τῆς καύσεως, ἐπὶ μὲν τῶν πολυύγρων, τὸ ἀπομφολύγωτον τε καλῶς ξηρὸν γίνεσθαι· ἐπὶ δὲ τῶν λοιπῶν, ἡ ἐπὶ τὸ εὐανθέστερον μεταβολή. ὅταν γὰρ "αἱματώδης καὶ μιλτώδης γένηται τὴν χρόαν κατὰ βάθος, ἀναιρετέον αὐτήν. τήν τε προσκαθημένην ἀκαθαρσίαν ἀποφυσητέον καὶ ἀποθετέον. ὀπτᾶται δὲ ἐπ' ἀνθράκων ἐμφυσωμένων, μέχρι τοῦ ὕπωχρον αὐτὴν γίνεσθαι· ἢ ἐπ' ὀστράκου καὶ διαπύρων ἀνθράκων στρεφομένη πυκνῶς, ἕως ἂν πυρωθῇ καὶ μεταβάλλῃ τὴν χρόαν. D E F

Sic vetus cod. at vulg. ex. simpliciter habent μιλτώδης

Περὶ Μίσυος. Κεφ. ριζ'.

Μίσυ δὲ παραληπτέον τὸ Κύπριον, χρυσοφανὲς, σκληρὸν, καὶ ἐν τῷ θραυσθῆναι χρυσίζον, καὶ ἀποστίλβον ἀστεροειδῶς. Δύναμιν δὲ ἔχει καὶ καῦσιν τὴν αὐτὴν τῇ χαλκίτιδι, δίχα τῆς τοῦ ψωρικοῦ G κατασκευῆς, ἐν τῷ μᾶλλόν τε καὶ ἧττον διαφέρον. τὸ δὲ Αἰγύπτιον, πρὸς μὲν τ'

tibus venis oblongis splẽdentibúsque. Huic adstrictoria vis est, excalfaciens & crustas vlceribus obducens: repurgat quæ oculis & eorundem angulis hærent. Est & in genere leuiter exedentium. Quinetiam efficax est ad erysipelata & herpetas, itémque sanguinis è vulua & naribus eruptiones cum porri succo. Eius farina gingiuas excrescentes, nomas, tonsillásque compescit: vsta eadem & cum melle trita, oculorum medicamentis longè vtilior redditur. Callum quidem scabritiémque palpebrarum absumit abstergítque: fistulas verò collyrij modo indita sanat.

De Psorico. Cap. CXVI.

Efficitur porrò ex ipsa medicamentum, psoricum dictum, duabus eius partibus "vni cadmiæ additis, & ex aceto tritis. Oportet autem in fictile coniici, quod fimo obruatur diebus quadraginta per Caniculæ ardores. Sic enim medicamentum acrius euadit, atque idẽ quod chalcitis potest. Sunt qui mixtas pares vtriusque portiones in vino terunt, & eadem illa prosequuntur. Vritur Chalcitis fictili nouo indita, & ignitis carbonibus imposita. Sit verò modus vstionis, metallicorum quæ quidem humore multo abundauerint, dum bullulas edere desierint, ac perfectè inaruerint: reliquorum verò, dum in floridiorem colorem mutata fuerint. Cùm ergo chalcitis sanguineum ac miniatum colorem interiùs altiúsve contraxerit, tùm demum igni eximenda est: mox insidente spurcitia flatu depulsa reponenda est. Torretur etiamnum perflatis carbonibus, vsquedum subluteo colore pallescat, aut fictili subditis candentibus prunis subinde versata, donec ignescat colorémque mutet.

Vel [illegible]

De Misy. Cap. CXVII.

Misy assumendum natione Cyprium, auri speciem præ se ferens ac durum, quódque dum friatur aureis micet scintillis, ac stellæ modo radiet splendescátve. Vstionem autem ac vim etiam habet cum Chalcitide eandẽ, preterquàm quòd psoricum ex eo non conficitur, intensiorísque ac remissioris facultatis ratione hoc ab illa differt. Ægyptium porrò ad cætera quidem præ-

fertur; tanquam efficacius: sed ad oculaia medicamenta, supradicto longè inferius est.

De Melanteria seu atramento metallico. *Cap. CXVIII.*

MELANTERIA quædam in faucibus fodinarũ, quibus æs erutũ fuerit, salsuginis modo cõcrescit: altera verò in summa facie supradictorum locorum coit, quæ quidem etiam terrena est. Sed & inuenitur in Cilicia, & aliis quibusdam regionibus, fossilis quædã. Præstat in Melanteriæ genere, quæ sulphurei est coloris, læuis, æquabilis, pura, & quę contactu aquæ confestim nigrescit. Cæterùm vim causticam eandem obtinet, quam & misy.

De Sory. *Cap. CXIX.*

SORY existimauere nonnulli esse melanteriam, sed falsò: siquidem peculiare genus est, illi tamen haud ita dissimile. Verùm Sory virosum magis est, ac nauseam mouet. Inuenitur in Ægypto & aliis quibusdam regionibus, vt & in Africa, Hispania & Cypro. Maximè verò laudatur Ægyptium, quódque friati nigrius apparet, *crebris foraminibus peruium & subpingue, insuperque astringens & haustu olfactúque virosum, atque adeo subuertendi stomachi vim habẽs. Quod autem inter friandum misyos modo nõ scintillat, & alterius generis esse, & inualidum censendum est. Vim & vstionem supradictis similem habet: dolori dentium cauernis inditum medetur: eosdem labantes firmat: ischiadicis ex vino infusum auxiliatur: illitum cum aqua varos extinguit. Miscetur & medicamẽtis quæ pilos denigrant. Hæc verò in communi & alia ferè omnia quæ vstionem experta non sunt, vstis potentiora censeri debẽt: salem excipio, vini fæcem, nitrum, calcem & consimilia, quæ quidẽ cruda, remissiora sunt. Cremata siquidem, viribus efficaciora redduntur.

De Diphryge. *Cap. CXX.*

DIPHRYGIS tria genera esse creduntur: vnum enim metallicum est, quod in Cypro sola

(margin: Al. βοθρῶδ.)

A ἀλλὰ διαφέρει ἐμπρακτικώτερον ὄν. πρὸς δὲ τὰς ὀφθαλμικὰς δυνάμεις, πολλῷ λείπεται τοῦ προειρημένου.

Περὶ Μελαντηρίας. Κεφ. ριη΄.

ΤΗΣ δὲ Μελαντηρίας, ἡ μὲν τις τοῖς τῶν ὀρυγμάτων στομίοις, ἀφ' ὧν αἱ μεταλλευθῇ ὁ χαλκὸς, ἐπιπήγνυται ἁλμυρίδος τρόπον. B ἡ δὲ, ἐκ τῆς ἄνωθεν ἐπιφανείας τῶν προειρημένων τόπων, ἥ τις καὶ γεώδης ἐστίν. εὑρίσκεται δέ τις καὶ ὀρυκτὴ ἐν Κιλικίᾳ καὶ ἐν ἄλλοις τισὶ τόποις. διαφέρει δ' αὐτῆς ἡ θειόχρους, λεία, ὁμαλὴ, καθαρὰ, καὶ ἐν τῷ θιγεῖν ὕδατος μελαινομένη ταχέως. Δύναμιν δὲ ἔχει καυστικὴν, C τὴν αὐτὴν τῷ μίσυϊ.

Περὶ Σώρεως. Κεφ. ριθ΄.

ΤΟ ΔΕ Σῶρυ ἔνιοι ὑπέλαβον Μελαντηρίαν πλανώμενοι· ἴδιον γάρ ἐστι γένος, οὐκ ἀνόμοιον· βρωμωδέστερον δὲ τὸ Σῶρυ καὶ ναυτίας ποιητικόν. εὑρίσκεται δὲ ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ ἐν ἄλλοις δὲ τόποις, ὡς D ἐν Λιβύῃ καὶ Ἰσπανίᾳ καὶ Κύπρῳ. προκριτέον δὲ τὸ Αἰγύπτιον, καὶ ἐν τῷ θραυσθῆναι μελάντερον φαινόμενον· καὶ κατατρήσεις τε πολλὰς ἔχον, καὶ ὑπολίπαρον· ἔτι δὲ στῦφον, καὶ πρὸς τὴν κατάποσιν ἢ ὄσφρησιν βρωμῶδες, καὶ ἀνατρεπτικὸν στομάχου. τὸ δὲ μὴ* λαμπυρίζον ἐν τῷ E θραυσθῆναι ἐμφερῶς μίσυϊ, ἑτερογενές τε καὶ ἀσθενὲς οἰητέον εἶναι. Δύναμιν δὲ ἔχει καὶ καῦσιν τὴν αὐτὴν τοῖς προειρημένοις· ἰᾶται δὲ καὶ ὀδονταλγίας ἐντιθέμενον εἰς τὰ βρώματα, καὶ τοὺς ὑποσαλεύοντας δὲ ὀδόντας κρατύνει· καὶ ἰσχιαδικοῖς F βοηθεῖ μετ' οἴνου ἐγκλυζόμενον· ἰόνθους τε σβέννυσι, μεθ' ὕδατος καταχρισθέν. μίγνυται καὶ εἰς τριχῶν μελάσματα. κοινῶς δὲ τρόπῳ ἐπὶ τούτων σχεδὸν καὶ τῶν ἄλλων πάντων, δυναμικώτερα τὰ ἄκαυστα τῶν κεκαυμένων ἡγητέον· πλὴν ἁλῶν καὶ τρυγὸς, καὶ νίτρου καὶ τιτάνου καὶ τῶν ὁμοίων, ὅσα ὠμὰ ὄντα ἀνίεται. καιόμενα γὰρ, τὴν G δύναμιν ἐμπρακτοτέραν γίνεται.

Περὶ Διφρυγοῦς. Κεφ. ρκ΄.

ΤΟΥ δὲ Διφρυγοῦς τρία ἡγητέον εἴδη. τὸ μὲν γὰρ μεταλλικόν ἐστιν, ὃ δὴ ἐν Κύπρῳ

A μόνη γίνεται· πηλῶδες γὰρ ὄν, ἀναφέρεται ἐκ βυθοῦ τινὸς τῶν ἐκεῖ τόπων· *εἶτα ἀνενεχθὲν ξηραίνεται ἐν ἡλίῳ, καὶ μετὰ ταῦτα φρυγάνοις κύκλῳ περιτεθειμένοις καίεται· ὅθεν καὶ διφρυγὲς ἐκλήθη, διὰ τὸ ὑπὸ ἡλίου καὶ τῶν φρυγάνων καίεσθαι καὶ ξηροποιεῖσθαι, καὶ οἱονεὶ φρύγεσθαι. τὸ δὲ ἕτερον, τοῦ κατεργαζομένου χαλκοῦ B ὥσπερ ὑπόστασίς τις καὶ τρὺξ ὑπάρχει· μετὰ γὰρ τὴν τοῦ ψυχροῦ ὕδατος περίχυσιν, ὡς ἀνωτέρω ἔφαμεν περὶ ἄνθους χαλκοῦ διαλεγόμενοι, μετὰ τὴν ἀναίρεσιν τοῦ χαλκοῦ εὑρίσκεται ἐν τῇ χώνῃ ἐγκείμενον τῷ πυθμένι αὐτῆς τὸ τοιοῦτον εἶδος, τήν τε στύψιν καὶ τὴν γεῦσιν χαλκοῦ C ἔχον. τὸ δὲ τρίτον σκευάζεται οὕτω. λίθον τὸν λεγόμενον πυρίτην στιβάσαντες εἰς κάμινον οἱ περὶ ταῦτα ὄντες, καίουσιν ἐπὶ ἡμέρας ἱκανὰς ὡς τίτανον· ὅταν δὲ ἡ χρόα μιλτώδης γένηται, ἀνελόμενοι ἀποτίθενται. τινὲς δέ φασιν ἐκ μόνης τῆς τὸν χαλκοῦν λίθον ἀποτελούσης ὕλης γίνεσθαι D τὸ προειρημένον· ὅταν ὀπτηθεῖσα ἐν ταῖς λεγομέναις ἅλωσιν,* ἀνενεχθῇ εἰς τοὺς βόθρους, καὶ ἐνταῦθα καίηται. τόν τε γὰρ κύκλῳ τόπον τῶν βόθρων ἐπιλαμβάνει, καὶ μετὰ τὴν ἀναίρεσιν τῶν λίθων οὐδὲν ἧττον εὑρίσκεται. προκριτέον δὲ αὐτοῦ τὸ τῇ γεύσει ἔγχαλκον,* ἰῶδες, στύφον, τε καὶ ἀνα- E ξηραῖνον ἱκανῶς τὴν γλῶτταν. ὅπερ ἡ κεκαυμένη ὤχρα οὐ κέκτηται· ἣν δὴ καίοντες ἀντὶ διφρυγοῦς πιπράσκουσι. Δύναμιν δὲ ἔχει στυπτικήν τε, ἀνακαθαρτικὴν ἐπιτεταμένως, σμηκτικήν τε καὶ ξηραντικήν, καὶ καταστaλτικὴν ὑπερσαρκώσεως, ἀπουλωτικὴν κακοηθῶν καὶ ἑρπυστικῶν. διαφορεῖ καὶ F ἀποστήματα ἀναληφθὲν τερεβινθίνῃ ἢ κηρωτῇ.

Περὶ Ἀρσενικοῦ. Κεφ. ρκα΄.

ΑΡΣΕΝΙΚΟΝ κατὰ τὰ αὐτὰ γίνεται μέταλλα τῇ σανδαράχῃ. ἄριστον δὲ ἡγητέον τὸ πλακῶδες καὶ χρυσίζον τῇ χρόᾳ, τάς τε πλάκας λεπιζομένας ἔχον ὡς ἀεὶ ἐπικειμένας ἀλλήλαις· ἔστι* δὲ ἀμιγὲς ἑ- G τέρας φύσεως. τοιοῦτον δέ ἐστι τὸ γινόμενον ἐν Μυσίᾳ τῇ ἐν Ἑλλησπόντῳ. ἔστι δὲ αὐτοῦ δύο εἴδη. τὸ μὲν ἕν, οἷον προείρηται· τὸ δὲ ἄλλο, βωλῶδες καὶ σανδαραχίζον τῇ χρόᾳ,* ἐκ Πόντου καὶ Καππαδοκίας φερόμενον. δευτερεύει δὲ τὸ τοιοῦτον.

Sic Ald. cod. At Paris. βαλανοειδὲς καὶ ὠχροειδὲς καὶ σανδαραχίζον τῇ χρόᾳ. his addit præterea v. καὶ βωλοειδές, atque isthæc omnia expresserũt Interpretes.

nascitur. Ita enim vt lutosum est, ex imo quodam inibi gurgite eruitur: erutum deinde Sole siccatur: mox circũpositis cremiis vritur. Diphryges ideò vocatũ est, quòd & à sole & à cremiis sarmẽtisve vratur, arefiat inquã & quasi torreatur. Alterum, dum conficitur æs, illius quasi fæx quędam subsidet: siquidem pòst frigidę affusionem, vti superiùs retulimus cũ de æris flore dissereremus, sublato ære, fundo fornacis inhærẽs id genus inuenitur, æris tum astrictione tum etiam sapore pręditum. Tertium sic fit: Lapidẽ pyriten dictum qui ista tractant dies multos vti calcem cremant in camino: ac vbi colorem rubricę contraxerit, exemptum recondunt. Quidam verò asserunt hoc è sola materia fieri, è qua lapis ærosus pficitur, quando in dictis areis assata indeq; in scrobes translata peruritur. Nam & locum foueas ambientem occupat, & exẽtis lapidibus nihilominus inuenitur. Præfertur quod saporem æris reddit, ęruginẽ prę se ferens, astringens & vehementer exiccans linguam: id quod sibi exusta ochra nõ vendicat, quæ tamen cremata diphrygis loco vænit. Vis ei astringere, validè perpurgare, extergere, siccare, carnis excrescentias cohibere, vlcera cacoëthe & quæ serpũt ad cicatricem perducere. Abscessus quoque terebinthina aut cerato exceptum discutit.

Pl. excrescentia consumens

De Arsenico seu auripigmento.

Cap. CXXI.

AVRIPIGMENTVM in iisdẽ metallis, quib⁹ sãdaracha, gignitur. Optimũ existimatur crustosũ, auri colore micãs, quodq; crustas eas habet ferè sẽper sibi inuicẽ squamatim incumbẽtes: insup ẽrq; impermixtũ est & omnis alienę materię expers. Tale est quod in Mysia Hellespõti nascitur. Sũt autẽ illius duo genera: vnũ quidẽ, quale antè cõmemoratũ est: alterum, glebosum & colore sandarachæ simile, quod è Ponto & Cappadocia defertur: & hoc quidem secundum locum tenet.

Porrò

Porrò torretur auripigmẽtum hoc modo: Testæ nouæ inditum carbonibus ignitis imponito; assiduéque versato, donec igne flagret colorémque mutet: deinde refrigeratũ tritúmque recondito. Vim habet septicam; astrictoriam, & crustas inducentẽ cum feruore ac violento morsu: reprimit & quicquid excrescit, ac pilos detrahit.

De Sandaracha. Cap. CXXII.

SANDARACHA præfertur ad satietatem rufa, fragilis, friabilis, pura, & quæ cinnabaris colorem imitatur, insupérque sulphuris virus redolet. Vis & vstio eadem, quæ auripigmento. Sed & alopecias explet resina excepta, & scabros vngues cum pice remouet. Contra pedicularem morbum ex oleo efficax est: tubercula cum adipe discutit. Prodest etiam ad narium orísque vlcera & cæteras papularum eruptiones, cum rosaceo: itémque ad condylomata. Datur & purulenta excreantibus è mulso. Quin & aduersus veterẽ tussim cum resina suffitur, nidore per fictulá in os attracto. Vocem deniq; limpidam & canoram facit cum melle delincta, & suspiriosis cum resina in catapotio datur.

De Alumine. Cap. CXXIII.

OMNE propemodũ aluminis genus in Ægypto & in iisdem metallis inuenitur: est enim quod scissile dicitur, veluti flos glebosi. Gignitur & in aliis quibusdã locis, in Melo, Macedonia, Liparis, Sardinia, Hierapoli Phrygiæ, Africa, Armenia & compluribus aliis regionibus, sicut & rubrica. Sunt autẽ eius species plurimæ. Verùm ad medendi vsum scissile, rotundum & liquidum expetuntur. Optimum verò scissile: & in hoc genere laudatissimum quod recens est, candidissimum, calculorum expers, graueolẽs & perquàm astringẽs, insuperq; nec glebæ modo nec assulosè compactum, sed sigillatim quasi in capillamenta canescentia dehiscens: quale est quod Trichites, hoc est, capillare appellatur, in Ægypto proueniens. Reperitur quoque lapis huic alumini persimilis, qui tamen

A ὀπτᾶται δὲ οὕτως. ἐπ' ὀστράκου καινοῦ ἐπερεισάμενος αὐτό, θὲς ἐπὶ διαπύρου ἄνθρακος καὶ στρέφε συνεχῶς. ὡς δ' ἂν πυρωθῇ καὶ μεταβάλῃ, ψύξας καὶ λεάνας ἀποτίθεσο. Δύναμιν δὲ ἔχει σηπτικήν τε καὶ στυπτικὴν καὶ ἐσχαρωτικὴν μετὰ πυρώσεως καὶ βιαίου δήξεως· ἔστι δὲ καὶ τῶν στελλόντων, ψιλοῖ δὲ τρίχας.

G. hæc verba sic legũtur in vtroque: ὄστρακον καινὸν ἀπερεισάμενος, quæ scriptura purior est. Al. πυκνῶς.

B Περὶ Σανδαράχης. Κεφ. ρκβ'.

ΣΑΝΔΑΡΑΧΗΝ δὲ προκριτέον τὴν κατακορῆ, πυρράν, εὔθραυστον, εὐλέαντόν τε καὶ καθαράν, κινναβαρίζουσαν τῇ χρόᾳ, ἔτι δὲ θειώδη ἀποφορὰν ἔχουσαν. Δύναμιν δὲ ἔχει καὶ ὄπτησιν τὴν αὐτὴν τῷ ἀρσενικῷ. θεραπεύει δὲ καὶ ἀλωπεκίας ἀναλη- C φθεῖσα ῥητίνῃ, καὶ λεπροὺς ὄνυχας σὺν πίσσῃ ἀφίστησι· καὶ πρὸς φθειριάσεις σὺν ἐλαίῳ ποιεῖ· φύματά τε σὺν στέατι διαφορεῖ. ἁρμόζει δὲ καὶ πρὸς τὰ ἐν ῥισὶ καὶ στόμασιν ἕλκη, καὶ πρὸς τὰ λοιπὰ ἐξανθήματα, σὺν ῥοδίνῳ· καὶ πρὸς κονδυλώματα. δίδοται καὶ ἐμπυϊκοῖς, σὺν οἰνομέλιτι. καὶ D ὑποθυμιᾶται σὺν ῥητίνῃ καὶ πρὸς παλαιὰν βῆχα, διὰ σίφωνος ἑλκομένου τοῦ ἀτμοῦ τῷ στόματι. φωνήν τε ἀποκαθαίρει ἐκλειχομένη σὺν μέλιτι, καὶ ἀσθματικοῖς σὺν ῥητίνῃ καταπότιον δίδοται.

Orib. εὐανθῆ

Drag. μέλιτι καὶ ἐλαίῳ

Περὶ Στυπτηρίας. Κεφ. ρκγ'.

ΣΤΥΠΤΗΡΙΑΣ δὲ σχεδὸν πᾶν εἶδος, E ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἐν τῇ Αἰγύπτῳ μετάλλων εὑρίσκεται· ἔστι γὰρ σχιστή, οἱονεὶ τῆς *βωλίτιδος ἄνθος. γεννᾶται δὲ καὶ ἐν ἄλλοις τισὶ τόποις, ἐν Μήλῳ, ἐν Μακεδονίᾳ, ἐν Λιπάραις, καὶ Σαρδονίᾳ, καὶ Ἱεραπόλει τῆς Φρυγίας, Λιβύῃ, Ἀρμενίᾳ, καὶ ἐν ἄλλοις δὲ τόποις πλείοσιν, ὥσπερ ἡ F μίλτος· ἔστι δὲ αὐτῆς εἴδη πλεῖστα. πρὸς δὲ ἰατρικὴν χρῆσιν λαμβάνεται ἥ σχιστή τε καὶ ἡ στρογγύλη καὶ ἡ ὑγρά. ἀρίστη δὲ ὑπάρχει ἡ σχιστή, καὶ ταύτης ἡ πρόσφατος καὶ λευκὴ ἄγαν, καὶ ἄλιθος καὶ βαρύοζος, στύφουσά τε εὐτόνως, ἔτι τε οὐ πεπιεσμένη βωληδὸν ἢ σχιδακηδόν, ἀλλ' ἐσχισμένη G κατὰ μονάδας πολιαῖς θριξὶν ἐμφερῶς, οἷα ἐστὶν ἡ λεγομένη Τριχῖτις, γεννωμένη δὲ ἐν Αἰγύπτῳ. εὑρίσκεται δὲ καὶ λίθος ἐμφερὴς αὐτῇ ἄγαν, ὃν διακριτέον [illegible]

V. σχεδὸν ἀρίστη ἐπὶ τῶν αὐτῶν, &c.

γεύσεως κρίνεται μὴ στύφουσα. τῆς δὲ στρογγύλης ἡ χειροποίητος, ἀδόκιμος ὑπάρχει· γνωρίζεται δὲ ἐκ τοῦ σχήματος. παραληπτέα δ' ἂν εἴη ἡ φυσικῶς στρογγύλη καὶ πομφολυγώδης, ὑπόλευκός τε καὶ στύφουσα ἐῤῥωμένως, ἔτι δὲ ποσὸν ὠχρότητος ἅμα καὶ λιπαρείας ἔχουσα· πρὸς δὲ τούτοις ἄλιθός τε καὶ εὔθρυπτος, καὶ φύει Μηλία ἢ Αἰγυπτία. τῆς δὲ ὑγρᾶς τὴν μάλιστα διαφανῆ προκριτέον καὶ γαλακτώδη, ὁμαλήν τε καὶ δι' ὅλου χυλώδη, ἔτι δὲ ἄλιθον καὶ "πυρῶδές "ἀποπνέουσαν. Δύναμιν δὲ ἔχουσι θερμαντικήν, στυπτικήν, "ἀποκαθαρτικὴν τῶν ἐπισκοτούντων τῇ κόραις· τήκουσαν δὲ καὶ τὰς ἐπὶ τῶν βλεφάρων σάρκας, καὶ τὰ ἄλλα ὑπερσαρκώματα. ἐνεργεστέραν δὲ τῆς στρογγύλης τὴν σχιστὴν ἡγητέον. καίονται δὲ καὶ ὀπτῶνται, ὡς χαλκῖτις· ἴσχουσι δὲ καὶ σηπεδόνας, αἱμοῤῥαγίας· οὖλα πλαδῶντα στέλλουσι· καὶ ὀδόντας σειομένους κρατύνουσι σὺν ὄξει ἢ μέλιτι. ἄφθας δὲ ὠφελοῦσι σὺν μέλιτι, καὶ ἐξανθήματα καὶ ῥεύματα ἐν ὠσί, σὺν πολυγόνου χυλῷ· λέπραις δὲ ἁρμόζουσι σὺν κράμβης φύλλοις, ἢ σὺν μέλιτι ἑψηθεῖσαι· καὶ κνησμοῖς, ὄνυξί τε λεπρώδεσι καὶ πτερυγίοις καὶ χιμέτλοις, σὺν ὕδατι καταιονούμεναι. σὺν τρυγὶ δὲ ὄξους καταχριόμεναι μετὰ κηκῖδος ἴσης κεκαυμένης, πρὸς φαγεδαινικά· πρὸς δὲ νομάς, σὺν ἁλσὶ διπλοῖς. πιτυριάσεις δὲ σὺν ὀρόβῳ καὶ πίσσῃ "ὑγρᾷ σμήχουσι καταχριόμεναι· κονίδων τε καὶ φθειρῶν καὶ πυρικαύστων, σὺν ὕδατι καταχριόμεναι, βοήθημα. οἰδήμασί τε καὶ μασχαλῶν καὶ βουβώνων δυσωδίαις καταχρίουσι. "ἡ δὲ Μηλία καὶ πρὸς ἀσυλληψίαν συνεργεῖ, πρὸ τῆς συνόδου προστεθεῖσα τῷ στόματι τῆς ὑστέρας· καὶ ἔμβρυα ἐκτινάσσει· ἐπουλίσι τε καὶ σταφυλαῖς καὶ παρισθμίοις ἐπιτήδειοι· καὶ στόμασι, καὶ πρὸς ὦτα καὶ αἰδοῖα σὺν μέλιτι "ἐπιχρίουσι.

Περὶ Θείου. Κεφ. ρκδ'.

ΘΕΙΟΝ δὲ ἄριστον ἡγητέον, τὸ ἄπυρον καὶ λαμπυρίζον τῇ χρόᾳ, διαφανές τε καὶ ἄλιθον. τοῦ δὲ πεπυρωμένου, τὸ χλωρὸν

A gustus iudicio internoscitur, quòd nō astringat. Damnatur in rotundi genere, quod manu artéve tale effectū est: sed ex figura depreheditur. Assumēdum autē quod sponte naturæ rotundum est, bullis turgens, candido propius, & valenter astringens, prætereáque nonnihil palloris cum quadam pinguitudine præ B seferens: ad hæc calculorum expers ac friabile, & natione Melium aut Ægyptium. "Liquidum præfertur maximè pellucēs, lacteum, planum & æquabile, atq; omni ex parte succosum, insupérque minimè lapidosum, & quēdam caloris igniculum expirans. Vim habēt excalfaciendi, astringēdi, & expurgādi quę pu- C pillis oculorū caliginē offendūt, palpebrarum quoq; carnes aliásq; excrescentias absumendi. Scissile porrò efficacius rotundo censendū est. Vruntur verò torrentúrq;, chalcitidis modo. Vlcerū putrescētia compescunt, & sanguinis eruptiones inhibēt, gingiuas humore nimio flaccidas comprimunt, mobilésq; den- D tes cū aceto aut melle firmant. Oris vlceribus, quas aphthas vocant, ammixto melle prosunt, itémque papulis & aurium fluxionibus, cū polygoni succo. Lepris conueniunt cū brassicæ foliis aut melle cocta: necnon & pruritui, vnguium scabritijs, pterygiis & pernionibus, fotu ex aqua. Valent cum aceti fæce & gallæ E crematæ pari pondere ad phagedęnas vlcerum, & ad nomas cum salis duplo. Furfures cum eruo & liquida pice illita exterūt. Ad lendes, pediculos & ambusta cum aqua inuncta auxilio sunt. Contra œdemata & graue alarum inguinúmq; virus illinuntur. Ex Melo autē aduectum, F etiam mulieribus præstat ne concipiant, ante coitum ori vuluæ inditum: fœtus quoque pellit. Aluminū deniq; genera gingiuis excrescentibus, vuæ ac tōsillis accommodantur: itémque ori, auribus ac verendis cum melle illinuntur.

De Sulphure. Cap. CXXIIII.

G SVLPHVR optimū existimatur, quod viuū ignémve minimè expertum est, & spēdido colore nitet, translucens & calculorum expers. In genere autem sulphuris ignem experti probatur, quod viret

Ald. πυρῶδες

Addit Lac. ex v. cod. ὑγρὰ στυπτηρία ἐστὶν ἡ πλακίτις, ἡ ἀπὸ Φιλαδελφίας φερομένη, ᾗ οἱ βαφεῖς χρῶνται. i. liquidum alumen est, quod Placitis nomine ex Philadelphia adfertur, quóque lanarum infectores vtuntur.

Al. ἀποθεραπευτικήν

Deest ὑγρᾷ in vulg. exempl. sed addit Lac. ex vet. cod.

Lac. sic legit in vet. cod. ἡ δὲ Μηλία πρὸς ἔμμηνα καὶ πρὸς ἀσυλληψίαν σὺν ἐρίῳ πρὸ τῆς συνόδου παρατεθεῖσα. hoc est, Meliū ad mēses eliciendos valet, præstátq; mulieribus ne cōcipiant, appositū ante cōgressum, cum lana.

Goup. vet. libri add. καὶ σμύρνῃ, quod Hermolaus expressit & Myrrha.

ac præpingue ſpectatur. Plurimum in Melo & Lipara gignitur. Priore loco commemoratum ſulphur, calfacit, diſcutit & "maturat celeriter. Tuſſientibus, purulenta excreantibus & ſuſpirioſis prodeſt, tum in ouo ſumptum, tum etiam ſuffitum: præterea partus vſti nidore extrahit. Lepras itémque lichenas & ſcabros vngues aufert, cum terebinthi reſina. Ex aceto autem illitum, eſt quidem ad lepras efficax, ſed & vitiligines tollit. Scorpionum etiam ictibus addita reſina medetur. Cum aceto verò, draconis marini & ſcorpionum ictus ſanat. Pruritus totius corporis ſedat, nitro miſtum & affrictum. Regium quoque morbum emendat, inſperſum fronti cochlearis menſura, aut in ſorbili ouo ſumptum. Facit & ad grauedinem ac deſtillationes: ſudores quoque conſperſum inhibet: podagricis cum aqua & nitro illitum conducit: grauitatẽ auditus, ſuffiti nidore raptim per fiſtulam hauſto, ſanat. Lethargicos ſuffitu excitat. Sanguinis eruptionem ſiſtit: ac deniq; contuſis auribus cum vino & melle illitum medetur.

[illegible]

De Pumice. Cap. CXXV.

PVMICIS probatio, vt ſit quàm maximè leuis, multicauus ſeu ſpongioſus, ſciſſilis ac minimè "lapidoſus, inſupérque teri facilis atque candidus. Cremari autem oportet in hũc modum: Sumito eius quantum libuerit, & prunis candentibus obruito: ac vbi igne flagrauerit, extractum vino odorato reſtinguito: iterúmque incenſum pariter extinguito. Tertia vſtione exemptum ſinito perſe r efrigerari, tandémq; ad vſus condito. Vis eius aſtringere & gingiuas abſtergere: purgat cum calfactione quæ pupillis caliginem offundunt: explet vlcera & ad cicatricem perducit, inſupérque excreſcentia cohibet. Fit & è farina eius dentifricium. Corpori denique cruſtam obducit, éſtque pilis abolendis aptus. Theophraſtus autor eſt, ſi quis in feruentis muſti cadum pumicẽ immiſerit, vini feruorem confeſtim deſinere.

Pl. arenoſus infricando.

A τε καὶ εὔλιπές. γίνεται δὲ πλεῖστον ἐν Μήλῳ καὶ Λιπάρᾳ. θερμαίνει δὲ τὸ προειρημένον καὶ διαφορεῖ καὶ πεπαίνει ταχέως. βῆχας τε καὶ ἐμπύοις καὶ ἀσθματικοὺς ὠφελεῖ ἐν ᾠῷ λαμβανόμενον καὶ ὑποθυμιώμενον· πρὸς δὲ τούτοις ἔμβρυα καταστᾷ ὑποθυμιαθέν· καὶ λέ- B πρας, ἔτι δὲ λειχῆνας καὶ ὄνυχας λεπρούς αἴρει, τερεβινθίνῃ μιχθὲν ῥητίνῃ· σὺν ὄξει δὲ καταχριόμενον, ποιεῖ μὲν καὶ πρὸς λέπρας· αἴρει δὲ καὶ ἀλφούς. ἰᾶται καὶ σκορπίων πληγάς, μιχθὲν ῥητίνῃ· σὺν ὄξει δέ, καὶ δρακοντίου θαλασσίου καὶ σκορπίων πληγὴν ἰᾶται. παύει καὶ τοὺς C καθ' ὅλον τὸ σῶμα "κνησμούς, σὺν νίτρῳ σμηχόμενον· ἀποκαθαίρει δὲ καὶ ἴκτερον, κοχλιαρίου πλῆθος ἐπιπασσόμενον τῷ μετώπῳ, ἢ μετὰ ᾠοῦ ῥοφητοῦ λαμβανόμενον. καὶ πρὸς κόρυζαν δὲ καὶ κατάρρουν ποιεῖ· καὶ ἱδρῶτας στέλλει καταπασσόμενον· καὶ ποδαγρικοῖς σὺν νί- D τρῳ καὶ ὕδατι καταχρισθὲν συμβάλλεται· καὶ δυσηκοΐαν ὑποθυμιώμενον διὰ σίφωνος θεραπεύει· καὶ ληθαργικούς ὑποθυμιώμενον· αἱμορραγίαν τε ἴσχει. θλάσεις τε ὤτων σὺν οἴνῳ "καὶ μέλιτι καταχριόμενον ἰᾶται.

V. addit, θύμους καὶ

Cat. add. καὶ σμύρνη, quod expreſſit Marcellus.

Περὶ Κισσήρεως. Κεφ. ρκέ.

E ΚΙΣΣΗΡΙΝ δὲ προκριτέον τὴν ἄγαν κούφην καὶ πολύκενον, σχιστήν τε καὶ ἄλιθον, ἔτι δὲ ψαθυρὰν τε "καὶ λευκήν. καυστέον δὲ οὕτω· λαβὼν αὐτῆς ὁπόσον ἂν θέλῃς, διαπύροις ἔγκρυψον ἄνθραξιν· ὡς δ' ἂν ἐκπυρωθῇ, ἀνελόμενος σβέσον οἴνῳ εὐώδει· καὶ πάλιν πυρώσας σβέσον· "τὸ δὲ F τρίτον ἀνελόμενος αὐτήν, καθ' ἑαυτὴν ἔα ψυχῆναι, καὶ ἀποθέμενος χρῶ. Δύναμιν δ' ἔχει στυπτικήν τε καὶ σμηκτικὴν οὔλων", ἀποκαθαρτικὴν τῶν ἐπισκοτούντων ταῖς κόραις μετὰ τοῦ θερμαίνειν· ἑλκῶν τε πληρωτικὴν καὶ κατουλωτικήν· ἔτι δὲ καὶ καταστaλτικὴν ὑπεροχῶν, καὶ σμηκτικὴν ὀ- G δόντων λεία· καὶ ἐσχαρωτικὴν σώματος· καὶ εἰς ψίλωσιν τριχῶν ἐπιτήδειον. "Θεόφραστος δὲ ἱστορεῖ, ἐάν εἰς ζέοντά τις οἴνου πίθον καθῇ κίσσηριν, παύεσθαι τὸ διάζεσμα τὴν ζέσιν τοῦ οἴνου.

V. λεπτωτικήν. al. λεπτήν.

V. τὸ δὲ τρίτον δὲ ἑαυτῆς ἔα ψυχῆναι.

Lacuna addit ex vet. cod. καὶ ὀδόντων.

In quibuſdã codicib. teſte Marcello, iſta deſunt ad capitis vſque calcem.

Περὶ Ἁλῶν. Κεφ. ρκϛʹ. A

Τῶν δὲ ἁλῶν ἐνεργέστερον μέν ἐστι τὸ ὀρυκτόν. τούτου δὲ κοινῶς μὲν τὸ ἄλιθον καὶ λευκὸν καὶ διαφανές, πυκνόν τε καὶ ὁμαλὸν τῇ συγκρίσει· ἰδίως δὲ τὸ Ἀμμωνιακὸν τῷ γένει, εὔσχιστόν τε καὶ εὐθείας τὰς διαφύσεις ἔχον. τοῦ δὲ θαλασσίου τὸ πυκνὸν παραληπτέον καὶ λευκὸν καὶ ὁμαλόν. B κάλλιστον δὲ ἐν Κύπρῳ καὶ Κύπρου τῇ Σαλαμῖνι γίνεται καὶ Μεγάροις, καὶ ἐν Σικελίᾳ καὶ Λιβύῃ. ἐν τοῖς λεγομένοις δέ, καὶ τὰ λιμναῖα προκριτέον. εὐτονώτατον δὲ αὐτῶν ἐστι τὸ Φρύγιον, καλούμενον δὲ Ταττaῖον. Δύναμιν δὲ ἔχουσιν οἱ προειρημένοι ἅλες κοινῶς πολύχρηστον, στυπτικήν C τε καὶ σμηκτικήν, καὶ ἀποκαθαρτικὴν καὶ διαχυτικήν, ἔτι δὲ καταστατικὴν καὶ ἰσχνωτικήν, καὶ ἐσχαρωτικήν, τῷ μᾶλλον καὶ ἧττον διαφέροντες. εἰσὶ δὲ καὶ σηπεδόνων ἐφεκτικοὶ καὶ σμήγμασι ψωρικαῖς μίγνυνται. στέλλουσι καὶ τὰς ἐν ὀφθαλμοῖς ὑπεροχάς, καὶ πτερύγια τήκουσι, καὶ τὰς ἄλλας D δὲ ὑπερσαρκώσεις αἴρουσι καὶ κλυσμοῖς εὔθετοι καὶ κόπου λυτήριοι, σὺν ἐλαίῳ χριόμενοι· καὶ πρὸς τὰ οἰδήματα τῶν ὑδρωπικῶν. πυρία τε ἡ δι' αὐτῶν ἐν σακκίοις, παρηγορικὴ ἀλγημάτων. καὶ κνησμοὺς δὲ παύουσι μετ' ἐλαίου καὶ ὄξους συγχριόμενοι παρὰ πυρί, ἄχρις ἂν ἱδρώσωσιν. E ὁμοίως καὶ λειχῆνας καὶ ψώρας καὶ λέπρας. συνάγχας τε κουφίζουσι, σὺν μέλιτι καὶ ὄξει καὶ ἐλαίῳ διαχριόμενοι. πρὸς δὲ παρίσθμια καὶ κιονίδας, σὺν μέλιτι ὀπτοί. καὶ ἄφθαις καὶ οὔλων πλαδόν, καὶ πρὸς φαγεδαίνας σὺν ἀλφίτῳ κεκαυμένοι * καταπλάσσονται. πρὸς δὲ σκορπίων πληγάς, F σὺν λινοσπέρμῳ· πρὸς δὲ ἐχιδνῶν δήγματα, σὺν ὀριγάνῳ καὶ μέλιτι καὶ ὑσσώπῳ· πρὸς δὲ κεράστου, μετὰ πίσσης ἢ κεδρίας ἢ μέλιτος· πρὸς δὲ σκολοπένδρας δῆγμα, σὺν μέλιτι καὶ ὄξει· πρὸς δὲ σφηκῶν πληγὰς καὶ * τενθρηδόνας, καὶ πρὸς ψυδράκια τὰ ἐν κεφαλῇ, θύμους τε καὶ φύματα, σὺν στέατι μοσχείῳ ἀνα- G ληφθέντες· σὺν σταφίδι δὲ ἢ στέατι ὑείῳ ἢ μέλιτι, δοθιῆνας διαφοροῦσι. καὶ ὀρχέων οἰδήματα σὺν ὀριγάνῳ καὶ ζύμῃ θᾶττον πεπαίνουσι.

V. caret.

Corn. κατεπάσσονται

V. add. δοθιῆνας

De Sale. Cap. CXXVI.

INTER Salis genera efficacissimum fossile. Et in hoc ipso genere cõmuniter quidẽ laudatur calculis vacãs, candidum & pellucidum, dẽsum & æquabili compage: peculiariter verò natione Ammoniacũ, quod quidẽ & findi facilè potest, & rectis est scissuris. In marino sale eligendus est densus, candidus & æquabilis. Probatissimus in Cypro fit & Salamine Cypri & Megaris, itémq; in Sicilia & Africa. Sed inter hæc ipsa salis genera lacustris præfertur: cẽsetúrq; validissimus Phrygius, qui Tattæus vocatur. Antedictorum salis generũ natura in communi est ad multa per quã vtilis, astringens, abstergẽs, repurgans, dissoluẽs dissipánsve, ac insuper reprimens, extenuãs & crustas inducẽs: sed intensioris remissiorísque facultatis ratione inter se differũt. Quin & vlcera putrescentia cohibent, & smegmatis seu medicamentis psoras abstergentibus ammiscẽtur. Excrescentia in oculis reprimunt, pterygia cõsumunt, cæterásque carnis extuberationes tollunt: clysteribus vtiliter infundũtur: lassitudines etiã discutiunt, ex oleo illita. Contra hydropicorum œdemata auxiliantur, doloréśq; sacculis indita fotu mitigant, & pruritus sedãt ex oleo & aceto infricata ad ignem, dũm sudor prouocetur. Similiter & lichenas, psoras ac lepras. Anginas ex melle, aceto & oleo inunctione leuãt. Tosta tonsillis vuæq; cum melle adhibentur. Cremata verò, vlceribus oris quas aphthas vocant, humidis gingiuarũ vitiis & phagedænis vlcerum cum polenta insperguntur. Aduersus scorpionum ictus, cum lini semine; cõtra viperarum morsus, cum origano, melle & hyssopo: aduersus cerasten, cum pice, aut cedria, aut melle auxiliantur. Contra scolopendræ verò morsus, ex melle & aceto: aduersus vesparum ictus & tenthredinum, itémque ad capitis psydracia, thymos atque tubercula, seuo excepta vitulino. Furunculos cum vua passa aut suillo adipe aut melle discutiunt. Testium tumores cum origano & fermento citius maturant.

vel à putredine vindicat

Crocodilorum morsibus auxiliantur trita, in linteolo inuoluta & in acetũ intincta, fasciis insuper additis quibus partes affectæ constringantur. Prosunt & ad virulentarum bestiarũ morsus & sugillata faciei, cum melle. Contra haustum opium & fungos cum aceto mulso bibuntur. Luxatis cum farina & melle imponuntur. Ambustis igni cum oleo imposita, pustulas *erumpere nõ patiuntur. Podagricis itidem adhibentur, & aurium doloribus cum aceto. Erysipelata & vlcera quæ serpunt cum aceto illita, aut cum *hyssopo imposita cohibent. Vri porro salem oportet fictili diligenter operculato ne dissiliat, conditóque prunis, vsquedum igni candefiat. Aliqui fossilem subacta farina oblitum carbonibus subijciunt, ibíque tandiu sinunt, dum illa exusta fuerit. Sed & sal communis vri hoc modo potest: aqua semel ablutum ac deinde siccatum in ollam mittito, obditóque operculo ignem succendito, tandémque salem moueto, donec haud amplius exiliat.

De Spuma salis, seu spuma maris arida. Cap. CXXVII.

Spuma maris arida, ramentum purgamentúmve maris spumosum est, quod in exilibus petris reperitur. Ei vis eadem quæ sali.

De Muria, seu Salsugine. Cap. CXXVIII.

Muria salis effectus præbet, abstergítque: dysentericis vtiliter infunditur, quorum intestina nome corripuit: itémque ischiadicis iam *diuturno dolore vexatis. Fotu vero aquæ marinæ vicem pensat.

De flore Salis. Cap. CXXIX.

Flos Salis è Nilo quidẽ flumine defluit, sed & stagnis quibusdã innatat. Assumendus qui croci colorẽ imitatur, & odore quodãmodo est ingratiore, veluti garũ: interdũ etiã magis graueolẽs, gustu mordaciore ac subpinguis. Fucatus autẽ rubrica aut grumosus, improbatur. Prętereà verus ac sincerus nõ nisi oleo resoluitur: adulteratus, nõnulla ex parte etiam aqua diluitur. Ad vlcera quæ cacoëthe, quasi maligna, vocãt, phagedænas, genitaliũ nomas & purulẽtas aures efficax est. Oculorũ hebetudi-

A καὶ κροκοδειλοδήκτοις βοηθοῦσιν, ἐνδεθέντες εἰς ὀθόνιον λεῖοι, καὶ βαπτόμενοι εἰς ὄξος, *συσφιγγομένων τῶν μερῶν τοῖς ἐνδέσμοις. θηριοδήκτοις τε βοηθοῦσι, καὶ πρὸς ὑπώπια προσώπου σὺν μέλιτι· καὶ πρὸς ὀποῦ μήκωνος πόσιν, καὶ πρὸς μύκητας σὺν ὀξυμέλιτι πινόμενοι· πρὸς δὲ στρέμματα, σὺν ἀλεύρῳ καὶ B μέλιτι· πρὸς πυρίκαυστα δὲ σὺν ἐλαίῳ ἐπιτεθέντες, οὐκ ἐῶσι φλυκταινοῦσθαι. ποδαγρικοῖς τε ὁμοίως ἐπιτίθενται, πρὸς ὠταλγίαν τε σὺν ὄξει· ἐρυσιπέλατά τε καὶ ἕρπητας ἴσχουσι μετ' ὄξους καταχριόμενοι, ἢ καταπλασθέντες σὺν *ὑσσώπῳ. καυστέον δὲ αὐτοὺς εἰς ὀστράκινον ἀγγεῖον ἐμβαλόντας καὶ ἐπιμελῶς πω- C μάσαντας, ἵνα μὴ ἐξάλλωνται, ἀνθρακιᾷ τε ἐγκρύψαντας ἄχρις ἐκπυρώσεως. τινὲς δὲ τοὺς ὀρυκτοὺς σταιτὶ περιπλάσαντες, εἰς ἄνθρακας ὑποθέντες ἐῶσιν, ἄχρις ἂν τὸ σταῖς καταχαῇ. ἔνεστι δὲ καὶ τοὺς κοινοὺς διὰ τοῦ τρόπου τούτου καίειν. ἀποκλύσας αὐτοὺς ἅπαξ ὕδατι, καὶ ἐάσας ξηρανθῆναι, ἔμβαλε εἰς χύ- D τραν, καὶ πωμάσας ὑπόκαιε, κινῶν ἕως ἂν μηκέτι ἐξάλλωνται.

Περὶ Ἄχνης ἁλός. Κεφ. ρκζ.

Ἁλὸς ἄχνη ἐπίψησμά ἐστιν ἁλὸς *ἀφρῶδες, εὑρισκόμενον ἐπὶ τῶν πετριδίων. Δύναμιν δὲ ἔχει τὴν αὐτὴν τοῖς ἁλσίν.

Περὶ Ἅλμης. Κεφ. ρκη.

E Ἅλμη τὴν αὐτὴν τοῖς ἁλσὶν ἔχει ἐνέργειαν, σμηκτικήν· δυσεντερικοῖς τε ἐστὶ τοῖς κατὰ νομὴν ἔγκλυσμα, καὶ ἰσχιαδικοῖς χρονίοις. πρός τε καταιονήσεις ἁρμόζει, ἐφ' ὧν θάλαττα ἐστὶ χρήσιμη.

Περὶ Ἄνθους ἁλός. Κεφ. ρκθ.

Ἁλὸς δὲ ἄνθος καταρρεῖ μὲν διὰ Νείλου F ποταμοῦ· ἐφίσταται δὲ λίμναις τισί. προαιρετέον δὲ τὸ κροκίζον τῇ χρόᾳ, ὑποδυσωδέστερον ὥσπερ γάρος· ἐνίοτε δὲ καὶ *δυσωδέστερον μᾶλλον, καὶ τῇ γεύσει δηκτικώτερον καὶ ὑπολίπαρον. τὸ δὲ *ἔμμιλτον ἢ θρόμβους ἔχον, φαῦλον ἡγητέον. ἐπὶ τὸ ἀκέραιον ἐλαίῳ συνανίεται μόνον· τὸ δεδολωμένον δέ, ἐκ μέρους G καὶ ὕδατος. Ποιεῖ δὲ πρός τε κακοήθη καὶ φαγεδαινικὰ ἕλκη, καὶ νομὰς τὰς ἐν αἰδοίοις, καὶ ὦτα πυορροοῦντα· καὶ ἀμβλυωπίας

[illegible]

[illegible]

Pl. veteribus

Marcellus τυπομένων ex Plinio legendum suspicatur.

Malim, οἰσύπῳ

G. alter, δυσωδέστερον, vt legit Hermolaus.

Ald. ἔμμιλτον

καὶ τὰς οὐλὰς αἴρει καὶ λευκώματα. μίγνυται καὶ ἐμπλάστροις καὶ μύροις εἰς χρῶσιν, ὡς καὶ τῷ ῥοδίνῳ. ἔστι δὲ καὶ ἱδρώτων κινητικόν· κοιλίας ταρακτικόν, σὺν οἴνῳ καὶ ὕδατι ληφθέν· κακοστόμαχον. μίγνυται καὶ ἀκόποις, καὶ σμήγμασι πρὸς τριχῶν "λεπτυσμόν· καὶ καθόλου ἐστὶ δριμύ, πυρωτικόν, ὥσπερ οἱ ἅλες.

Vulg. exempl. λευκασμόν.

Περὶ Νίτρου. Κεφ. ρλ΄.

Νίτρον προκριτέον τὸ κοῦφον καὶ ῥοδωπὸν ἢ λευκὸν τὴν χρόαν, κατατετρημένον, οἱονεὶ σπογγῶδές τι. τοιοῦτον δέ ἐστι τὸ ἐκ τῶν "βουνῶν. Δύναμιν δ᾽ ἔχει μετασυγκριτικήν.

Orib. λόφων.

Περὶ Ἀφροῦ νίτρου. Κεφ. ρλα΄.

Ἀφρὸς δὲ νίτρου, ἄριστος μὲν εἶναι δοκεῖ ὁ κουφότατος καὶ πλακώδης, εὔθρυπτός τε καὶ ἐμπόρφυρος, *ἢ ἀφρώδης, ἔτι δὲ δηκτικός· οἷός ἐστιν ὁ ἐκ Φιλαδελφίας κομιζόμενος τῆς ἐν Λυδίᾳ. δευτερεύει δὲ ὁ Αἰγύπτιος. γίνεται δὲ καὶ ἐν Μαγνησίᾳ τῆς Καρίας. Δύναμιν δ᾽ ἔχει καὶ καῦσιν αὐτοῖς τε τοῖς ἁλσὶν ἐμφερῆ καὶ τῷ νίτρῳ. ἐκ περισσοῦ δὲ τὸ νίτρον καὶ στρόφους παύει λεανθὲν μετὰ κυμίνου καὶ *ποθὲν μετ᾽ ὑδρομέλιτος, ἢ μετὰ ἑψήματος, ἢ τινὸς τῶν διαφορεῖν δυναμένων πνεύματα, οἷον πηγάνου ἢ ἀνήθου. ἔστι δὲ καὶ περιοδικῶν σύγχρισμα πρὸ τῆς ὑπόπτου προσβολῆς. μίγνυται καὶ διαφορητικαῖς καὶ ἐπισπαστικαῖς καὶ λεπτυντικαῖς ἐμπλάστροις, καὶ λεπρικαῖς. σὺν ὕδατι δὲ θερμῷ ἢ οἴνῳ ἐγχεόμενον, ἐμπνευματώσεις τε καὶ ἤχους ὤτων ἰᾶται, καὶ πυορροίας. καθαίρει δὲ καὶ ῥύπον, σὺν ὄξει ἐγχεόμενον. κυνοδήκτους τε ἰᾶται σὺν στέατι "ὀνείῳ ἢ ὑείῳ. ἀνάστομοῖ δὲ καὶ δοθιῆνας, ἀναληφθὲν τερμινθίνῃ ῥητίνῃ· μετὰ σύκων δὲ, ὑδρωπικῶν ἐστὶ κατάπλασμα· σὺν μέλιτι δὲ ἐγχριόμενον, ὀξυδερκὲς καὶ πρὸς μύκητας σὺν ὀξυκράτῳ ποθὲν ἁρμόζει· πρὸς δὲ βουπρήστεις, σὺν ὕδατι· πρὸς ταύρειον δὲ αἷμα, σὺν σιλφίῳ· "ἀτροφοῦσι τε χρήσιμον κατάπλασμα· παρακμάζουσί τε ὀπισθοτονικοῖς πάθεσι σὺν κηρωτῇ, καὶ στρέμμασι· μίγνυται καὶ ἄρτῳ ὠφελίμως ἐπὶ τῶν τὴν γλῶτταν παραλελυμένων.

Matthioli codex, αἰγείῳ, caprino.

Lac. legit in vet. cod. τρέμουσί τε καὶ στροφουμένοις χρήσιμον &c. iis quos tremor aut torminosus dolor infestant.

A nes, cicatrices albuginésque tollit. Emplastris vnguentisq; coloris gratia miscetur, vti & rosaceo. Sudoré quoque ciet: aluum "turbat in vino & aqua sumptus, stomachóque est inutilis. Additur & acopis, & smegmatis quæ extenuandorũ pilorum gratia componuntur: ac in vniuersum acris est atque igneę feruentísque naturæ, vti sal. B

Pl. fedat.

De Nitro. Cap. CXXX.

Nitrum præfertur leue & roseo colore aut candido, perforatum, perinde quasi spongiosum fistulosúmve quiddam. Tale verò est, quod è "collibus tumulísve affertur. Vim habet humores ex alto euocandi. C

vel, ex Bunis.

De Spuma nitri. Cap. CXXXI.

Spuma nitri, optima censetur leuissima, crustosa, friabilis, colore penè purpureo & spumosa, insuperq; mordens, qualis ex Philadelphia Lydiæ defertur. Secundas tenet Ægyptia. Quin & in Magnesia Cariæ gignitur. Sali parem vim & vstioné D hæc habet, æquè ac nitrum ipsum. Sed hoc ampliùs etiam tormina sedat, si cum cumino tritum bibatur in hydromelite, aut decocto aliquo eorum quæ flatus discutiendi vi prædita sunt, vti rutæ vel anethi. In febribus circuitu redeuntibus illinitur ante suspectam accessionem. E Miscetur & emplastris discutientibus, extrahétibus, extenuantibus & lepras exterentibus. Cum aqua autem calida aut vino infusum, auriũ inflationes ac sonitus, easdémque purulétas sanat. Sordes etiam eiusdem partis expurgat, cum aceto instillatum. Canum morsibus ex asinino adipe aut suillo medetur. Resi- F na exceptum terebinthina furunculos "aperit. Tusum cum ficubus, hydropicis illinitur: & cum melle inunctum, claritatem visus adiuuat. Succurrit venenis fungorũ, ex posca potum: buprestiũ verò, ex aqua: iis qui sanguinem tauri biberint ex "silphio datur: atrophis; hoc est, cibũ G non sentiẽtibus, adhibitũ prodest, & opisthotonis iam remissioribus cũ cerato, itémq; luxatis: in paralysi linguæ pani vtiliter permiscetur.

vl. extrahit.

pl. Laser, aut succus eius.

Aliqui supradicta ignitis indita carbonibus vrunt, subiecta prius testa noua, donec incanduerint.

A ἔνιοι δὲ καίουσι τὰ προειρημένα, ἐπ' ἄνθρακας πεπυρωμένους ἀπερειδόμενοι, προϋποκειμένου καινοῦ ὀστράκου, ἕως ἂν ἐκπυρωθῇ.

De Face. Cap. CXXXII.

Περὶ Τρυγός. Κεφ. ρλβ'.

ELIGENDA Fæx maximè à vino vetere Italico: sin minùs, ab alio consimili. Nam aceti fęx intensioribus est prædita viribus. Crematur vt alcyonium, antè diligenter exiccata. Sunt qui testæ nouæ inditam igni largo vrant, vsquedum altiùs tota incanduerit. Alij ignitis carbonibus fæcis glebam obruunt, & similiter faciunt. Experimentum est legitimè vstæ, vt candido aut aërio colore cōspiciatur, & linguam tactu vrere videatur. Eadem vrendæ fæcis aceti ratio. Vim porrò fæx habet supramodùm vrendi, detergendi, cicatricem inducendi, astringendi, & vehementer exedendi siccandíque. Sed recenti vtendum est, quoniam celeriter expirat & exanimatur: proinde non nisi tecta & vase aliquo condita inclusáve reponi debet. Lauatur eadem, vti pompholyx. Quæ vstionem experta non est, œdemata per se & cum myrto cohibet: ventris stomachíque rheumatismos adhibita sistit: muliebre profluuiū abdomini & verendis imposita mitigat: panos nondum exulceratos, itémque tubercula discutit. Turgētes mammas suíque lactis impatientes cum aceto peruncta extinguit. Cremata verò, scabros vngues cum resina aufert: addito lentiscino oleo illita nocte tota, flauum reddit capillū. Lota oculorum medicamentis, vti spodium, miscetur: & talis etiā eorundem cicatrices atque caligines abstergit.

[illegible] nocte vna [illegible] capillū

ΤΡΥΓΑ δὲ παραληπτέον μάλιστα μὲν τὴν ἀπὸ οἴνου παλαιοῦ Ἰταλικοῦ· εἰ B δὲ μὴ, ἀπὸ ἄλλου ὁμοίου. ἡ γὰρ ἀπὸ ὄξους, ἐπιτέταται τῇ δυνάμει. καυστέον δὲ ὡς ἀλκυόνιον προεξηραμμένην ἐπιμελῶς. τινὲς δὲ ἐπ' ὀστράκων καινῶν θέντες καίουσι πυρὶ δαψιλεῖ, ἕως ἂν ἐμπυρωθῇ κατὰ βάθος. ἄλλοι δὲ εἰς ἄνθρακας πεπυρωμένους ἐγκρύψαντες βῶλον, τὸ ὅμοιον ποιοῦσι. σημεῖον C δὲ τῆς δεούσης καύσεως ἡγητέον, τὸ λευκὸν ἢ ἀεροειδὲς εἶναι τοῦ χρώματος. καὶ τὸ προσενεχθεῖσαν τῇ γλώσσῃ οἱονεὶ φλέγειν αὐτήν. ὡσαύτως δὲ καὶ ἡ ἀπὸ ὄξους καίεται. Δύναμιν δὲ ἔχει καυστικὴν σφόδρα, καὶ σμηκτικὴν, καὶ ἐπουλωτικὴν, στυπτικὴν, καὶ σηπτικὴν ἄγαν καὶ ξηραντικήν. χρηστέον δὲ D τῇ τρυγὶ προσφάτῳ οὔσῃ· ταχὺ γὰρ διαπνεῖται· ὅθεν οὐδὲ ἀσκέπαστον, οὐδὲ χωρὶς ἀγγείοις αὐτὴν ἀποθετέον. πλύνεται δὲ αὕτη, ὡς πομφόλυξ. ἡ δὲ ἄκαυστος, στέλλει οἰδήματα καὶ καθ' ἑαυτὴν καὶ μετὰ μυρσίνης· κοιλίαν τε καὶ στόμαχον ῥευματιζόμενον καταπλασθεῖσα στέλλει· καὶ ῥοῦν γυναι- E κεῖον κατὰ ἤτρου καὶ αἰδοίου καταπλαττομένη, παραιρεῖ· καὶ φύγεθλα ἀνελκῆ καὶ διαφορεῖ καὶ φύματα· μαστούς τε σπαργῶντας καὶ ῥέοντας γάλα σβέννυσι, σὺν ὄξει καταχρισθεῖσα. ἡ δὲ κεκαυμένη, λεπροὺς ἀφίστησιν ὄνυχας σὺν ῥητίνῃ· καὶ μετὰ σχινίνου ἐλαίου συγχρισθεῖσα νύκτα ὅλην, ξανθὰς ποιεῖ F τὰς τρίχας. πλυθεῖσα δὲ μίγνυται εἰς τὰ ὀφθαλμικὰ, ὡς σποδός· σμήχει τε οὐλὰς καὶ ἄχλυς τὰς ἐν ὀφθαλμοῖς ἡ τοιαύτη.

De Calce viua. Cap. CXXXIII.

Περὶ Ἀσβέστου. Κεφ. ρλγ'.

CALX viua hoc modo fit: Marinorum buccinorum testas igni condito, aut ardēti clibano per noctem immittito. Postera die si candidissimæ fuerint, eximito. Sin minùs, iterum vrito, vsquedum vehemēter inalbuerint. Dein vbi in frigidā leuiter eas immerseris, ollę nouę indito, & exactè pannis operiēs, noctem vnam conquiescere sinito.

ΑΣΒΕΣΤΟΣ γίνεται οὕτω· τῶν θαλαττίων κηρύκων τὰ ὄστρακα λαβὼν, πυρὶ ἔγκρυψον, ἢ εἰς κλίβανον διάπυρον καθεὶς ἄφες ἐννυκτερεῦσαι· τῇ δὲ ἐχομένῃ, ἐὰν μὲν G * λευκότατα γένηται, ἀνελοῦ· εἰ δὲ μὴ, πάλιν καῖε ἄχρις ἂν ἱκανῶς λευκανθῇ. εἶτα ἀποβάψας αὐτὰ εἰς ψυχρὸν ὕδωρ, ἔμβαλε εἰς χύτραν καινὴν, καὶ σκεπάσας αὐτὰ ῥάκεσιν ἐπιμελῶς, ἔασον ἐνταῦθα νύκτα μίαν·

πρωῒ δὲ ἀνελόμενος ἀπειληφυῖαν τὸ παντελὲς τῆς κατεργασίας, ἀπόθεσο. σκευάζεται δὲ καὶ ἐκ λίθων κοχλάκων καιομένων, καὶ ἐκ τῆς χυδαίας μαρμάρου, ἥτις καὶ προκρίνεται τῶν ἄλλων. Δύναμιν δὲ ἔχει πᾶσα κοινῶς ἄσβεστος πυρωτικὴν, δηκτικὴν, καυστικὴν, ἐσχαρωτικήν. μιγνυμένη δὲ τισὶν ἑτέροις, ὡς στέατι ἢ ἐλαίῳ, γίνεται πεπτική, μαλακτική, διασκεδαστική, καὶ ἀπουλωτική. ἐνεργεστέραν δὲ αὐτῆς ἡγητέον τὴν πρόσφατον καὶ ἄβροχον.

V. add. ὕδω

Περὶ Γύψου. Κεφ. ρλδ'.

ΓΥΨΟΣ δύναμιν ἔχει στυπτικὴν, ἐμπλαστικήν· αἱμορραγίας τε καὶ ἱδρώτων ἐφεκτικήν. ποθεῖσα δὲ πνίγει τὰ κατὰ πνιγμὸν τρόπῳ.

Περὶ Τέφρας κληματίνης. Κεφ. ρλε'.

ΤΕΦΡΑ κληματίνη δύναμιν ἔχει καυστικήν· σὺν ὀξυγγίῳ δὲ ἢ ἐλαίῳ καταπλασθεῖσα, θλάσματα νεύρων καὶ ἄρθρων λυγίσματα καὶ συστροφὰς νεύρων ὠφελεῖ. σὺν νίτρῳ δὲ καὶ ὄξει, σαρκώσεις ὀσχέου στέλλει. καταπλασθεῖσα δὲ σὺν ὄξει, ἑρπετόδηκτα καὶ κυνόδηκτα ἰᾶται· ἐσχαρωτικοῖς τε μίγνυται. καὶ γίνεται ἡ ἐξ αὐτῆς κονία πρὸς πτώματα, καὶ μύκητας σὺν ὄξει καὶ ἁλσὶ καὶ μέλιτι.

V. πήγνυται

V. caret.

Περὶ Ἀλκυονίου. Κεφ. ρλς'.

ΤΟΥ δὲ Ἀλκυονίου πέντε γνωστέον εἴδη ὑπάρχειν. τὸ μὲν γὰρ πυκνόν ἐστι καὶ στρυφνὸν, καὶ τῷ ἰδεῖν σπογγῶδες, ἔτι δὲ βρωμῶδες καὶ βαρὺ, καὶ ἰχθύος ὄζον, ὃ δὴ πλεῖστον ἐπὶ τῶν ἠϊόνων εὑρίσκεται. τὸ δὲ ἑξῆς κατὰ μὲν τὸ σχῆμα πτερυγίῳ ὀφθαλμικῷ ἢ σπόγγῳ ἔοικε, κοῦφόν τε ἐστὶ καὶ πολύκενον, καὶ φυκώδη ἀποφορὰν ἔχον. τὸ δὲ τρίτον σκωληκοειδὲς ὑπάρχει τῷ τύπῳ, καὶ τῇ χρόᾳ πορφυρώτερον, ὅ τινες Μιλήσιον καλοῦσι. τὸ τέταρτον δὲ ἐρίοις οἰσυπηροῖς ὅμοιον, πολύκενον, κοῦφον. τὸ δὲ πέμπτον ἔοικε μὲν κατὰ σχῆμα μύκητι, ἄοσμόν τε ἐστὶ καὶ τραχὺ, ἔνδοθεν μὲν κισηρει κατά τι ἐοικὸς, ἔξωθεν δὲ λεῖον, δριμὺ, ὃ πλεῖστον ἐν τῇ Προποντίδι κατὰ τὴν καλουμένην Βέσβι-

V. διαφορεῖ

V. ἐμπόρφυρον

Orib. addit σωληνοειδὲς

Al. Βέμβικον

A Mane calcem perfecto omni opere elaboratam extrahito, atq; recondito. Conficitur & è silicibus calculísve littoreis igne crematis, nec non & è vulgari marmore: & hæc quidem cæteris antefertur. Vis omni calci in commune ignea, mordens, adurens & crustas inducens. Mista tamen alijs quibusdam, vt adipi oleóve, B concoquendi, molliendi, dissipandi, discutiendíve & vlcera ad cicatricem perducendi vim ascíscit. Efficacior porrò existimatur quæ recens est, nec aquis aspersa.

De Gypso. Cap. CXXXIIII.

GYPSVM vim habet astrictoriā & emplasticam. C Sanguinis eruptiones sudorésq; cohibet, sed potum strangulando iugulat.

De Sarmentitio cinere. Cap. CXXXV.

SARMENTORVM cinis vrendi vim habet. Cum axungia autem oleóve illitus, neruorum contusio- D nibus, articulorum contorsionibus ac neruorum collectionibus nodísve prodest. Cum nitro & aceto, carnis excrescētias in scroto reprimit. Idem serpentium canúmque morsibus illitus ex aceto medetur, atq; etiam crustas obducentibus medicamentis admiscetur. Fit & ex eo lixiuium contra præcipitationes & E fungorum venena, cum aceto, sale & melle.

De Alcyonio. Cap. CXXXVI.

ALCYONII quinque esse genera compertū est. Vnum enim spissum est, acerbi saporis, spongiosa facie, insupérque virosum, graue ac piscem olens: quod quidem plu- F rimùm in littoribus inuenitur. Alterum oculorum pterygio aut spongiæ simile, leue & multicauum, odore ferè algæ. Tertium vermiculi forma & colore penè purpureū est: quod Milesium quidam vocant. Quartum succidis velleribus non dissimile, multis inanitatibus hians G ac leue. Quintum figura fungi, inodorum, & intus quidem asperum, quodammodo pumicosum, foris verò læue, acre: quod plurimum in Propontide circa insulam Besby-

Pl. odoris foeti

cum appellatá gignitur, patrio nomine halos achnen, quasi maris spumam aut lanuginem, vocant. Duo quidem priora in smegmata fœminarum assumuntur, contra lentigines, lichenas, lepras, vitiligines, nigritias & maculas in facie reliquóque corpore. Tertium verò, iis qui difficili vrina vexantur, aut arenulas in vesica colligunt idoneum est: itémque nephriticis, & ad hydropem lienísque vitia. Vstum autem & ex vino illitum, alopecias replet. Postremum dealbandis dentibus aptum est: assumitur & in alia smegmata psilothráq; cum sale mistũ. Quòd si quis aliquod ex hisce alcyonij generibus cremare voluerit, addito sale in crudam ollam mittat, lutóque oblito eius spiraculo fornaci mandet: & cùm figlinum percoctum assatúmve fuerit, extrahat & ad vsus recondat. Cæterùm lauatur vti cadmia.

De Adarce. Cap. CXXXVII.

GIGNITVR in Galatia quod Adarces appellatur. Est autem tanquam concreta salsilago, quę humidis & palustribus locis siccitate emergit, & circa arundines gramináve concrescit, colore flori lapidis Asij similis, tota verò forma molli, & multiforo alcyonio proxima, vt videri possit alcyonium palustre. Ad exterendas lepras, maculas à solis ardore contractas, lichenas, lentigines, similiáque vitia, accommodatur: & in summa vis ei acris. Sed & humores ex alto euocat: quamobrem & ischiadicis opitulatur.

De Spongijs. Cap. CXXXVIII.

E SPONGIIS alias nonnulli mares appellauêre, quæ tenuibus sunt fistulis ac spissæ densæve, è quibus rursum duriores tragos nominauerunt: alias verò fœminas, quæ contrario ac antedictæ modo se habet. Vruntur autem similiter atque alcyonium. Nouæ recentésve ac minimè pingues, vulnerariæ sunt & tumores reprimunt: recentia vulnera ex aqua poscáve conglutinãt: at ex melle cocto, veteres sinus iungunt. Vetustæ autem, inutiles. Sed & ipsæ coëuntia præclusáve vlcera callósque diducunt atq; dirimunt,

A κον νῆσον δύναται, ὃ ἐπιχωρίως ἅλος ἄχνην καλοῦσι. τούτων δὲ μὲν πρῶτον καὶ τὸ δεύτερον, εἰς σμήγματα παραλαμβάνεται γυναικῶν, καὶ πρὸς φακοὺς, λειχῆνάς τε καὶ λέπρας, ἀλφούς τε καὶ μελανίας καὶ σπίλους τοὺς ἐπὶ προσώπου καὶ τοῦ λοιποῦ σώματος. τὸ δὲ τρίτον εὐθετεῖ πρὸς
B δυσουροῦντας καὶ ἀμμώδη συλλέγοντας ἐν τῇ κύστει· καὶ πρὸς νεφρικοὺς, πρὸς ὕδρωπα, σπλῆνα. καὲν δὲ καὶ καταπλασθὲν σὺν οἴνῳ, ἀλωπεκίας δασύνει. τὸ δὲ ὕστατον, ὀδόντας λευκαίνειν δύναται. παραλαμβάνεται δὲ καὶ πρὸς ἄλλα σμήγματα καὶ ψίλωθρα, μιγνύμενον σὺν ἁλσί.
C καῦσαι δέ τι τούτων βουλόμενος, μεθ' ἁλῶν εἰς ὠμὴν χύτραν ἔμβαλε, καὶ περιαλείψας τὸ στόμα αὐτῆς πηλῷ, δὸς εἰς κάμινον· ὅταν δὲ ὀπτηθῇ ὁ κέραμος αὐτῆς, ἀνελόμενος ἀπόθου καὶ χρῶ. πλύνεται δὲ ὡς ἡ καδμεία.

Al. κατακλυσθὲν

V. θεραπεύει

Περὶ Ἀδάρκου. Κεφ. ρλζ'.

D ΟΔΕ προσαγορευόμενος Ἀδάρκης, γίνεται μὲν ἐν Γαλατίᾳ· ἔστι δὲ ὥσπερ ἐπίπαγος ὑφαλμυρίζων, καθ' ὑγρῶν καὶ τελματωδῶν τόπων ἐν ξηρασίᾳ ἐπιγινόμενος, καὶ περιπηγνύμενος καλάμοις καὶ χορταρίοις. ἔοικε δὲ τὴν χρόαν ἄνθει Ἀσίας λίθου, τῷ δὲ ὅλῳ τύπῳ, ἀλκυονίῳ
E τῷ μαλακῷ καὶ πολυκένῳ· καὶ ἔστιν οἱονεὶ λιμναῖον ἀλκυόνιον. Εὐθετεῖ δὲ πρὸς ἐκδορὰς λεπρῶν καὶ ἐφηλίδων καὶ λειχήνων, καὶ φακῶν, καὶ τῶν ὁμοίων. καθόλου δὲ ἐστι δριμὺ, καὶ μετασυγκριτικὸν, ὠφελεῖ καὶ ἰσχιαδικούς.

V. Καππαδοκίᾳ

V. ὑποκένῳ

Περὶ Σπόγγων. Κεφ. ρλη'.

ΤΩΝ δὲ Σπόγγων τοὺς μὲν ἄρρενας ἐ-
F κάλεσάν τινες λεπτοτρήτους καὶ πυκνοὺς ὄντας· ὧν τοὺς σκληροτέρους τράγους ὠνόμασαν· τοὺς δὲ, θηλεῖς, οἱ ἐναντίως τοῖς προειρημένοις διάκεινται. καῦσιν δὲ ἔχουσι τὴν αὐτὴν ἀλκυονίῳ. ὁ* κενὸς δὲ καὶ ἀλιπὴς, τραυματικός τε ἐστὶ καὶ οἰδήματα στέλλει· καὶ τὰ νεότερα κολλᾷ σὺν ὕδατι ἢ
G ὀξυκράτῳ· σὺν μέλιτι δὲ ἑφθῷ, παλαιοὺς κόλπους προσκολλᾷ. ὁ δὲ παλαιὸς, ἄχρηστος. διαστέλλουσι δὲ καὶ μεμυκότα ἕλκη, καὶ τύλους ἀποδεσμούμενοι λίνῳ καὶ αὐτοὶ

ξηραὶ παρεντιθέμεναι ὥσπερ μότα. τὰ δὲ ῥευματικὰ ὑπόνομα καὶ χρόνια ἕλκη ξηραίνουσιν, ἐπιτιθέμεναι ἄικμοι νέοι καὶ *κενοί. ἐπέχουσι δὲ καὶ *αἱμορραγίαν. σὺν ὄξει δὲ κεκαυμέναι, πρὸς ξηροφθαλμίας, καὶ ὅπου δεῖ σμῆξαί τι, *ἢ στύψαι.] βέλτιον δὲ ποιοῦσι πλυθέντες εἰς τὰ ὀφθαλμικά. σὺν δὲ πίσσῃ καέντες, πρὸς αἱμορραγίας ἁρμόζουσι. λευκαίνονται δὲ αὐτῶν αἱ ἁπαλώταται ἐν *τοῖς καύμασι, βρεχόμεναι τῇ ἐπὶ τῶν πετρῶν συνισταμένῃ ἁλὸς ἄχνῃ, καὶ ἡλιαζόμεναι· ἐπιβλεπέτω δὲ τὸ μὲν κοῖλον αὐτῶν ἄνω, κάτω δὲ ἡ ἀποτομή. εἰ δὲ εἴη αἰθρία θερεία, καὶ ὑπὸ τὴν σελήνην τίθενται βρεχόμεναι ἁλὸς ἄχνῃ ἢ θαλάσσῃ· γίνονται δὲ λευκόταται οἱ τοιοῦτοι.

V. μοτάρια

Mar. & Cor. legunt, αἱμορραγίαν σὺν ὄξει. κεκαυμέναι δὲ

V. caret.

G. ἐν τοῖς ὑπὸ κύνα καύμασιν.

A si aridæ lino alligatæ linamētorum modo adigantur: fluxione autem laborantia, cuniculosa seniliáque vlcera, humoris expertes, recentes ac nouæ impositæ, siccant: sanguinis etiam eruptiones cohibēt. Crematæ ex aceto, lippitudini aridæ auxiliantur: & vbi quid abstergere aut adstringere opus est. Sed vtilius B cinerem lauare in oculorum medicamentis. Earundem cinis cum pice crematarum, profluentē sanguinem sistit. Candidæ porrò cura fiunt quæ inter eas sunt mollissimę, si per æstiuos ardores salis spuma petris adhærescente tingantur, & insolentur inuersæ: ita vt parte caua sursum spectent, qua verò parte C resectæ fuerint, deorsum. Quòd si æstiua sit serenitas, etiā ad Lunam sternuntur, spuma salis marináve aqua perfusæ: ac tales candidissimæ euadunt.

Περὶ Κοραλλίου. Κεφ. ρλθ'.

ΤΟ ΔΕ Κοράλλιον ὅπερ ἔνιοι λιθόδενδρον ἐκάλεσαν, δοκεῖ μὲν εἶναι φυτὸν ἐνάλιον, στερροποιεῖσθαι δὲ ἅμα ἐκ τοῦ βυθοῦ ἑλκυσθῆναι, ἔξαλον γινόμενον, καὶ *βαπτόμενον ὥσπερ ὑπὸ τοῦ περικεχυμένου ἡμῖν ἀέρος. εὑρίσκεται δὲ πλεῖστον ἐν τῷ κατὰ Συρακούσας ἀκρωτηρίῳ τῷ καλουμένῳ Παχύνῳ. ἄριστον δέ ἐστι τὸ πυῤῥὸν τῇ χρόᾳ καὶ ἐμφερὲς *αἰθειχῷ χρώματι, ἢ σάνδυκι κατακορεῖ, εὔθρυβές τε ὡσαύτως, καὶ ὁμαλὸν δι᾽ ὅλης τῆς συγκρίσεως, ἔτι δὲ ὀσμὴν *βρυώδη καὶ φυκίοις ἐμφερῆ ἔχον. πρὸς δὲ τούτοις πολύοζον καὶ κινναμωμίζον τῷ τύπῳ τῶν θαμνίσκων. τὸ δὲ λιθῶδες τῇ συγκρίσει καὶ τῇ *χρόᾳ ψαφαρόν, σεσηραγγωμένον τε καὶ χαῦνον, φαῦλον οἰητέον εἶναι. στύφει δὲ τῇ δυνάμει καὶ ψύχει ἐπιεικῶς. καταστέλλει δὲ τὰ *ὑπερέχοντα καὶ οὐλὰς σμήχει τὰς ἐν ὀφθαλμοῖς· πληροῖ δὲ καὶ κοιλώματα καὶ *οὐλὰς· πρός τε αἵματος ἀναγωγὰς ἱκανῶς ἐνεργεῖ, καὶ δυσουροῦσιν ἁρμόζει. καὶ σπλῆνα τήκει, σὺν ὕδατι πινόμενον.

V. addit, χαλκῖτιν, βρυώδη

V. addit, ὑπερσαρκοῦντα καὶ

V. & Drag. capitis calci addunt, τοῦτο καὶ φυλακτήριον καὶ παντὸς κακοῦ ἀποτρόπαιόν ἐστι. i. quasi præseruatorium amuletū est, quo mala omnia depelluntur & auerruncantur.

De Corallio. Cap. CXXXIX.

CORALLIVM, quod aliqui lithodendron appellarūt, mariná D esse plantam constat: quæ quidem alto mari exempta, duratur statim atque emergit, quasi à circumfuso nobis aëre lapidescat cōcrescátve. Plurimum inuenitur in promontorio Syracusis imminēte, cui Pachyno nomen est. Probatissimum rubens, colore sandarachæ aut sandycis saturatæ, nec secus terenti faci- E lè cedens, & æquabili vsquequaque concremēto, insupérque musci aut fuci marini odorem referens, & quàm ramosissimum, forma fruticis, cinnamomi æmulum. Quod autem in lapidis duritiam coiit, scabrosum, fistulosum seu cōcauū, prætereà & inane seu spongiosum, vi- F tiosum existimatur. Astringit & refrigerat mediocriter, excrescentia coërcet, oculorū cicatrices abstergit, vlcera eorundem caua explet, ac cicatrices extenuat. Contra sanguinis reiectiones excreationésve efficax est, & vrinæ difficultate laborantibus auxiliatur. Quin & potum ex aqua, lienem absumit.

Περὶ Ἀντιπαθοῦς. Κεφ. ρμ'.

Καὶ τὸ καλούμενον δὲ ἀντιπαθὲς, κοράλλιον οἰητέον ὑπάρχειν, εἰδικὴν ἔχον διαφοράν.

G De Antipathe. Cap. CXL.

Quod antipathes vocatur, corallium quoque esse censendum est, sed specie tantummodo distās.

Est autem colore nigro, arboris & ipsum figura, at magis ramosum. Vires supradicti habet.

De Phrygio lapide. Cap. CXLI.

PHRYGIVS lapis, quo infectores in Phrygia vtuntur, à qua etiam nomen accepit, nascitur in Cappadocia. Optimus habetur pallidus, modicè ponderosus, corporis compage minimè solida, & candidis intercurrentibus lineis, vt in cadmia. Vritur autem in hunc modum: Vino optimo perfusum, viuísque carbonibus obrutum follibus assiduè sufflato: ac vbi colore mutato magis fuluus euaserit, extractum eodem vino restinguito. Eadem iterum prunis imponens facito: sed & tertiò ipsum vrito: attamẽ attende ne comminuatur, & in fuliginẽ euanescat. Vim habet crudus vstúsque efficaciter astringendi, insupérq; expurgandi, & crustas quadantenus obducẽdi. Ambustis cum cerato medetur. Cæterùm lauatur, vti cadmia.

De Asio lapide. Cap. CXLII.

ASIVS lapis assumi debet pumicis colore, fungosus & leuis, insupérque friabilis, quíque fissilibus venis luteis ad imum vsque scindatur. Eius verò flos salsugo est subflaua, summo lapidi insidẽs: tenui quidem compage, attamen colore partim candido, partim pumici simili, ad luteum vergente. Admotus linguæ, aliquantum mordet. Vim habet, tum lapis, tum & ipse flos astrictoriam & leuiter exedentem, ita tamen vt ne erodat. Excepti resina terebinthina aut liquida pice, tubercula discutiunt: sed præstantior efficaciórve flos existimatur. Ex abundanti verò siccatus flos vetera & cicatrici repugnantia vlcera sanat: carnis excrescentias cohibet, fungis similia ac tetra ferináve vlcera cum melle repurgat: vlcerum caua explet & expurgat, cum melle: depascẽtiáque cum cerato sistit. Fit ex eo cataplasma podagricis, misto fabæ lomento: & lienosis, ex aceto & viua calce. Prodest itidem flos ex melle phthisicis linctu.

A ἔστι δὲ τῇ μὲν χρόᾳ μέλαν, δενδρίζον δὲ καὶ αὐτὸ, καὶ ὀζῶδες μᾶλλον. Δύναμιν δὲ ἔχει τὴν αὐτὴν τῷ προειρημένῳ.

Περὶ Φρυγίου λίθου. Κεφ. ρμα´.

ΛΙΘΟΣ Φρύγιος, ᾧ οἱ βαφεῖς ἐν Φρυγίᾳ χρῶνται (ὅθεν καὶ ὠνόμασται,) γεννᾶται ἐν Καππαδοκίᾳ. ἄριστος δὴ ἐστὶν ὁ ὠ-
B χρὸς καὶ μέσως βαρὺς, "οὐκ εὔτονος τῇ συγκρίσει τοῦ σώματος, ἔχων δὲ διαφύσεις λευκὰς, ὡς καδμεία. καίεται δὴ ὁ λίθος οὕτω· βρέξας αὐτὸν καλλίστῳ οἴνῳ, διαπύροις ἔγκρυψον ἄνθραξι, καὶ ῥίπιζε συνεχῶς. ἐὰν δὲ μεταβάλλῃ τὴν χρόαν κιρρότερος γενόμενος, ἐξελὼν αὐτὸν τῷ αὐτῷ σβέσον οἴ-
C νῳ. καὶ πάλιν εἰς τοὺς ἄνθρακας ἀποθέμενος τὰ αὐτὰ ποίει. καῖε δὲ αὐτὸν ἐκ τρίτου, προσέχων μὴ θρυβῇ καὶ ἀποσβολωθῇ. Δύναμιν δὲ ἔχει ὠμός τε καὶ κεκαυμένος στυπτικὴν "ἐνεργῶς, ἔτι δὲ ἀνακαθαρτικὴν καὶ ἐσχαρωτικὴν "ποσῶς, ["καταπλασμάτων τε ἰατικὴν σὺν κηρωτῇ. πλύ-
D νεται δὲ, ὡς ἡ καδμεία.

Ald. ἐναργῶς

V. caret. Sic v. cod. quem & Ruellius videtur secutus: at vulg. exẽpl. καταπλασμάτων

Περὶ Ἀσίου λίθου. Κεφ. ρμβ´.

ΑΣΙΟΝ δὲ λίθον παραληπτέον τὸν "*κισσηρώδη τὴν χρόαν, χαῦνόν τε καὶ κοῦφον, ἔτι δὲ εὔθρυπτον, καὶ διαφύσεις μηλίνας ἔχοντα διὰ βάθους. τὸ δὲ ἄνθος αὐτοῦ ἐστὶν ἡ ἐφιζάνουσα ἐπίξανθος ἁλμυρὶς τῇ
E ἐπιφανείᾳ τῶν λίθων, τῇ μὲν συστάσει λεπτὴ, τῇ δὲ χρόᾳ τὸ μέν τι λευκόν ἐστι, τὸ δὲ τι ἔοικε κισσήρει, ἐπὶ τὸ μήλινον τετραμμένον· προσαγόμενόν τε τῇ γλώττῃ δάκνει ποσῶς. Δύναμιν δὲ ἔχει ἑκάτερον στυπτικὴν, σηπτικὴν ἡσυχῇ, καὶ διαφορητικὴν φυμάτων, τερεβινθίνῃ ἀναλαμβανό-
F μενον ῥητίνῃ ἢ ὑγρᾷ πίσσῃ. εὐτονώτερον δὲ τὸ ἄνθος ἡγητέον. ἐκ περιουσίας δὲ τοῦτο ξηραινόμενον, τὰ παλαιὰ καὶ δυσκατούλωτα ἕλκη ἰᾶται· καταστέλλει δὲ τὰ ὑπερσαρκοῦντα, καὶ ἀνακαθαίρει σὺν μέλιτι τὰ μύκησιν ὅμοια καὶ θηριώδη· πληροῖ δὲ καὶ τὰ κοῖλα τῶν ἑλκῶν καὶ ἀνακαθαίρει σὺν μέλιτι· καὶ τὰ νεμόμενα δὲ ἵστη-
G σι, μιγνύμενον κηρωτῇ· καὶ ποδαγρικοῖς ἐν καταπλάσμασι μετὰ ἐρεγμοῦ· καὶ σπληνικοῖς, μεθ' ὄξους καὶ ἀσβέστου. ἐκλειχόμενόν τε τὸ ἄνθος μετὰ μέλιτος, φθισικοὺς ὠφελεῖ.

Aëtius πωρώδη scribit κατά τε τὴν χρόαν καὶ τὴν σύστασιν, callosum & colore & consistentia.

κατασκευάζονται δὲ καὶ πύελοι ἐκ τοῦ λίθου, εἰς ἃς οἱ ποδαγρικοὶ τοὺς πόδας ἐνθέντες ὠφελοῦνται. καὶ σοροὶ σαρκοφάγοι γίνονται. *ἰσχναίνουσαι τὰ πολύσαρκα καὶ παχέα σώματα, *καταπλασσόμεναι ἀντὶ νίτρου ἐν βαλανείῳ. ἐὰν δέ τις πλῦναι θέλῃ τὰ προγεγραμμένα, πλυνέτω ὡς τὴν καδμείαν.

Περὶ Πυρίτου λίθου. Κεφ. ρμγ΄.

Πυρίτης εἶδός ἐστι λίθου, ἀφ' οὗ χαλκὸς μεταλλεύεται. ληπτέον μέντοι τὸν χαλκοειδῆ, εὐχερῶς δὲ σπινθῆρας ἀφιέντα. καυστέον δὲ τρόπῳ τοιούτῳ. μέλιτι δεύσας αὐτόν, ἔνθες εἰς ἄνθρακας μαλακούς, καὶ ῥίπιζε συνεχῶς, ὡς ἂν τὴν χροιὰν πυρρὸς γένηται. (Forte, ἕως ἂν) ἔνιοι δὲ εἰς πολλοὺς καὶ πεπυρωμένους ἄνθρακας ἀποτίθενται ἱκανῶς βεβρεγμένον τῷ μέλιτι τὸν λίθον. ὅταν δὲ μεγάλη τρέπεσθαι ἐπὶ τὸ κιρρόν, αἴρονται. καὶ ἀποφυσήσαντες τὴν σποδόν, πάλιν καίουσι διάβροχον, ἕως ἂν ψαθυρώτερος γένηται ὁμαλῶς· πολλάκις γὰρ μόνον ἐπικαίεται τὸ ἐπιφανές. οὕτω δὲ ἀποκαύσαντες καὶ ξηράναντες, ἀποτίθενται. ἐὰν δὲ πεπλυμένου χρεία ᾖ παρ' ἀρχῇ, πλυτέον ὡς καδμείαν. Δύναμιν δὲ ἔχει κεκαυμένος καὶ ὠμὸς "θερμαντικήν, σμηκτικήν, ἀποκαθαρτικὴν τῶν ἐπισκοτούντων ταῖς "ὄψεσι, διαφορητικήν τε καὶ πεπτικὴν σκληρωμάτων. ἀναληφθεὶς δὲ ῥητίνῃ καταστέλλει τὰ ὑπερσαρκοῦντα μετὰ ποσῆς θερμασίας καὶ στύψεως. καλοῦσι δὲ ἔνιοι τὸν οὕτω καέντα, διφρυγές.

V. caret.

V. κόρας, significantius.

Περὶ Αἱματίτου λίθου. Κεφ. ρμδ΄.

Αἱματίτης δὲ λίθος ἄριστός ἐστιν ὁ εὔθρυπτος μὲν καὶ κατακορής, ἤτοι μέλας, ἐν ἑαυτῷ δὲ σκληρὸς καὶ ὁμαλός, ἀνεπίμικτος ῥυπαρίας τινὸς ἢ διαζωμάτων. Δύναμιν δὲ ἔχει στυπτικήν, θερμαντικὴν ποσῶς, καὶ λεπτυντικὴν καὶ σμηκτικὴν οὐλῶν τῶν ἐν ὀφθαλμοῖς καὶ τραχωμάτων, σὺν μέλιτι· σὺν δὲ γάλακτι γυναικείῳ, πρὸς ὀφθαλμίας καὶ ῥήξεις, καὶ ὑφαίμους ὀφθαλμούς. πίνεται δὲ σὺν οἴνῳ πρὸς δυσουρίαν καὶ ῥοϊκάς, καὶ πρὸς αἵματος πτύσεις σὺν χυλῷ ῥοιᾶς. γίνεται δὲ καὶ κολλύρια ἐξ αὐτοῦ καὶ ἀκόνια, πρὸς τὰ ἐν ὀφθαλμοῖς πάθη ἐπιτήδεια.

A Iuuantur etiam podagrici, pedibus in solio ex eo lapide cauato inditis. Fiunt & loculi, qui defunctorũ carnes exedunt. Extenuantur quoque valdè carnosa & obesa corpora, si eiusmodi flore in balneo nitri vice inspergantur. Quod si seu lapidem, seu florẽ ipsum lauare libet, cadmię modo lauato.

B *De Pyrite lapide. Cap. CXLIII.*

PYRITES lapidis genus est, ex quo æs conflatur. Eligi debet æris similitudine, quique facilè scintillas edat. Vritur autẽ in hunc modum: Irrigatus melle, carbonibus lętis inditur, & assiduè sufflatur follibus, donec rufescat. Alij lapidem C copioso melle perfusum in multos carbones igni candentes demittũt: ac vbi ad fuluum colorem vergere cœperit, ab igne amouent, difflatóque cinere denuò perfusum cremãt, donec æqualiter assiccat⁹ friabilior reddatur: siquidem sæpenumerò facies summa solùm amburitur. Ita porrò crematum siccatúmD que recondunt. Sin eloto opus sit, lauari debet vti cadmia. Tam vsti quàm crudi vis est excalfacere, abstergere, offusam oculis caliginem expurgare, duritias & discutere & maturare. Idem resina exceptus, excrescentia in carne cohibet cum aliquantula caliditate & astrictione. Neque verò desunt, qui ita vE stum diphryges appellent.

De Hæmatite lapide.
Cap. CXLIIII.

HÆMATITES optimus habetur friabilis & saturato sanguinis colore, seu niger, suapte natura durus & æquabilis, nulla sorde admista, nullóque zonarum discursu. F Vim habet astrictoriam, aliquãtum excalfacientẽ & extenuantẽ. Oculorum cicatrices & scabritias cum melle exterit. Cũ lacte verò muliebri, lippitudini & diruptis atque cruore suffusis oculis cõuenit. Bibitur autẽ cõtra difficultatẽ vrinæ & "fluores muliebres in vino: & cõtra (Pl. profluuia) sanguinis excreationes, cum Punici G mali succo. Fiunt & ex eo collyria itémque coticulæ, quæ aduersus oculorum affectus accommodantur.

Vritur

Vritur vt Phrygius lapis, dempto ſaltem vino. Modus vſtionis eſt, vt modicè leuis fiat, & bullis quibuſdam intumeſcat. Sunt porrò qui hæmatiten ita adulterant. Glebam ſchiſti lapidis denſam rotundámque, cuiuſmodi ſunt quæ eius radices vocantur, in vrceum figlini operis, qui feruentem cinerem contineat, condunt: deindéque breui interpoſita mora eximunt, atque explorant num ad cotem trita hæmatitæ colorem reddat. Quòd ſi ita res habet, reponunt: ſin minùs, iterum nouo cinere obruunt, & ſubinde conſpicientes periculum faciunt: quoniam diutiùs in cinere dimiſſa colorem mutat, móxque diffunditur. Diſcernitur autem adulteratus, primùm ſciſſilibus venis: quippe per venarum ductus in rectum diffringitur, at hæmatites non item. Deinde etiam colore: nanque hic floridum reddit, hæmatites verò ſaturatiorem atque cinnabarin imitantem. Inuenitur & hæmatites in rubrica Sinopica, & è magnete lapide vehementer vſto paratur: ac natiuus quidem in Ægypto effoditur.

De Schiſto, ſeu Sciſſili lapide. Cap. CXLV.

SCISSILIS lapis in Occidentali Iberia naſcitur. Probatur maximè qui croci colorem æmulatur, friabilis ac ſuapte natura fiſſilis, tū concremento, tum etiam mutua venarum cohærentia ſali Ammoniaco ſimilis. Vim exhibet hæmatitæ, ſed ad omnia infirmiorem. Quin & caua oculorum vlcera explet muliebri lacte dilutus, itémque ad diruptos & procidentes oculos, inſupérque craſſitiem genarum & ſtaphylomata, magnoperè efficax eſt.

De Gagate lapide. Cap. CXLVI.

PRÆFERENDVS Gagates q. celeriter accēditur, & odorē bituminis reddit. Eſt autē niger plerunque & ſquallidus, prætereaq; cruſtoſus & perquàm leuis. Vis ei molliēdi &

A καίεται δ' ἐμφερῶς τῷ Φρυγίῳ λίθῳ τοῦ οἴνου περιῃρημένου. μέτρον δὲ ἔστω τῆς καύσεως, τὸ γίνεσθαι αὐτὸν μέσως κοῦφον καὶ πεπομφολυγωμένον. δολοῦσι δέ τινες τὸν περιειρημένον οὕτω· λαβόντες βῶλον σχιστοῦ λίθου πυκνόν τε καὶ στρογγύλον (τοιαῦται δέ εἰσιν αἱ λεγόμεναι ῥίζαι αὐτοῦ) εἰς κεραμίαν γάστραν ἔχουσαν θερμοσποδιὰν θερμὴν ἐγκρύπτουσιν. εἶτα διαλιπόντες μικρόν, ἀναιροῦνται, καὶ ἐπ' ἀκόνης τρίβουσι, δοκιμάζοντες εἰ τὴν τοῦ αἱματίτου χρόαν ἀπείληφε· κἂν μὲν οὕτως ἔχῃ, ἀποτίθενται· εἰ δὲ μή, πάλιν ἐγκρύπτουσι, συνεχῶς ἐφορῶντες καὶ δοκιμάζοντες· ἀφεθεὶς γὰρ ἐπιπολὺ ἐν τῇ σποδιᾷ μεταβάλλει τῷ χρώματι, ἔπειτα διαχεῖται. ἀπελέγχεται δὲ ὁ κεκακοτεχνημένος, πρῶτον μὲν ταῖς διαφύσεσι. ὁ μὲν γὰρ εἰς κτηδόνας ἐπ' εὐθείας ἀποκλᾶται. ὁ δὲ αἱματίτης, οὐχ οὕτως ἔχει· ἐν * τῇ χρόᾳ· ὁ μὲν γὰρ εὐανθῆ ἀνίησιν· ὁ δὲ αἱματίτης, βαθυτέραν καὶ τῷ κινναβάρει ἐοικυῖαν. εὑρίσκεται δὲ καὶ ἐν τῇ Σινωπικῇ μίλτῳ, καὶ ἐκ τῆς μαγνήτιδος πέτρας καιομένης ἐφ' ἱκανὸν κατασκευάζεται αἱματίτης. ὁ δὲ αὐτοφυής, ἐν Αἰγύπτῳ μεταλλεύεται.

Περὶ Σχιστοῦ λίθου. Κεφ. ρμέ.

ΣΧΙΣΤΟΣ δὲ λίθος, γίνεται μὲν ἐν τῇ κατὰ ἑσπέραν Ἰβηρίᾳ. ἄριστος δὲ εἶναι δοκεῖ ὁ παρακροκίζων τῇ χρόᾳ, εὔθρυβής τε καὶ εὔσχιστος ὡς ἐν ἑαυτῷ. ἔοικε δὲ τῆς συνθέσεως ἕνεκεν καὶ τῆς ἀλληλουχίας τῶν κτηδόνων αὐτοῦ Ἀμμωνιακῷ ἁλί. Δύναμιν δὲ τὴν αὐτὴν τῷ αἱματίτῃ εἰσφέρεται, τῇ εὐτονίᾳ μόνον λειπόμενος αὐτοῦ. πληροῖ δὲ καὶ κοιλώματα γυναικείῳ διεθεὶς γάλακτι, καὶ πρὸς ῥήξεις καὶ προπτώσεις, ἔτι δὲ παχύτητας βλεφάρων καὶ σταφυλώματα λίαν ἐνεργεῖ.

Περὶ Γαγάτου λίθου. Κεφ. ρμϛ'.

ΤΟΥ δὲ Γαγάτου προκριτέον τὸν ταχέως ἐξαπτόμενον, καὶ ἀσφαλτίζοντα τῇ ὀσμῇ· μέλας δὲ κοινῶς ὑπάρχει καὶ αὐχμηρός, ἔτι δὲ πλακώδης καὶ κοῦφος ἄγαν. Δύναμιν δὲ ἔχει μαλακτικὴν

A καὶ διαφορητικήν. ἔστι δὲ καὶ ἐπιληπτικῶν ἔλεγχος ὑποθυμιαθεὶς, καὶ ὑστερικὰς ἀνακαλεῖται· διώκει δὲ καὶ ἑρπετὰ θυμιαθεὶς, καὶ ποδαγρικαῖς καὶ ἀκόποις μίγνυται δυνάμεσι. γίνεται δὲ ἐν *Κιλικίᾳ κατά τινα ποταμοῦ εἴσρευσιν εἰς θάλασσαν ἐκχεομένου· ἔστι δὲ πλησίον τῆς λεγομένης Πλαγιουπόλεως. καλεῖται δὲ ὁ τόπος ἢ *ὁ ποταμὸς Γάγας, παρ' οὗ τῷ στόματι εὑρίσκονται οὗτοι οἱ λίθοι. B

Περὶ Θρακίου λίθου. Κεφ. ρμζ'.

Ὁ δὲ λεγόμενος Θρακίας, γίνεται μὲν ἐν Σκυθίᾳ, ἐν ποταμῷ τῷ λεγομένῳ Πόντῳ. Δύναται δὲ τὰ αὐτὰ τῷ Γαγάτῃ. ἱστορεῖται δὲ ἐκκαίεσθαι μὲν αὐτὸν ὕδατι, C σβέννυσθαι δὲ ὑπὸ ἐλαίου· ὅπερ καὶ ἐπὶ τῆς ἀσφάλτου γίνεται.

Περὶ Μαγνήτου. Κεφ. ρμη'.

Τοῦ δὲ Μαγνήτου λίθου ἄριστός ἐστιν ὁ τὸν σίδηρον εὐχερῶς ἕλκων, καὶ τὴν χρόαν κυανίζων, πυκνός τε καὶ οὐκ ἄγαν βαρύς. Δύναμιν δὲ ἔχει πάχους ἀγωγόν, D διδόμενος μετὰ μελικράτου τριωβόλου βάρος. ἔνιοι δὲ τοῦτον καίοντες, ἀντὶ αἱματίτου πιπράσκουσιν.

Περὶ Ἀραβικοῦ λίθου. Κεφ. ρμθ'.

Ὁ δὲ Ἀραβικὸς λεγόμενος λίθος ἔοικεν *ἐλέφαντι ἀσπίλῳ. οὗτος λεῖος καταπλασθεὶς, αἱμορροΐδας ἀποξηραίνει· ὀδόντων δὲ σμῆγμα γίνεται, "καυθείς. E

Al. additur, χάλλισον

Περὶ Γαλακτίτου λίθου. Κεφ. ρν'.

Ὁ δὲ Γαλακτίτης ὠνόμασται, ἀπὸ τοῦ γαλακτῶδες ἀνιέναι. ἔστι μέντοι ὅμως ἔντεφρος τὴν χρόαν, γλυκὺς πρὸς τὴν γεῦσιν· ἁρμόζει δὲ πρὸς ὀφθαλμῶν ῥεύματα καὶ ἕλκη, ἐγχριόμενος· δεῖ δὲ τρίψαντας αὐτὸν ὕδατι, F ἀποτίθεσθαι ἐν πυξίδι μολιβδίνῃ, διὰ τὸ περὶ αὐτὸν κολλῶδες.

Περὶ Μελιτίτου λίθου. Κεφ. ρνα'.

Ὁ δὲ Μελιτίτης κατὰ πάντα ἔοικε τῷ γαλακτίτῃ· διαφέρων ἐν τῷ γλυκύτερον ἀνιέναι τὸν χυλόν. ποιεῖ δὲ πρὸς ἃ καὶ ὁ γαλακτίτης. G

Περὶ Μορόχθου λίθου. Κεφ. ρνβ'.

Lac. in vet. cod. μόρεξος V. ὀρειοσκόπος

Λίθος "Μόροχθος, ὃν ἔνιοι γαλαξίαν ἢ λευκογραφίδα ἐκάλεσαν, ἐν Αἰγύπτῳ γίνεται· ᾧ καὶ οἱ "ὀθονοποιοὶ πρὸς

discutiendi. Suffitus morbum sonticum deprehēdit, recreátque vuluæ strangulationes: fugat & serpentes nidore. Podagricis medicaminibus & acopis additur. In Lycia porrò nascitur, quà influens amnis in mare effunditur, proximè oppidum quod Plagiopolis dicitur. Vocatur autē Gagas & locus, & amnis ad cuius ostium id genus lapidum inuenitur.

De lapide Thracio. Cap. CXLVII.

LAPIS Thracius dictus, gignitur in flumine quodam Scythiæ, cui Ponto nomen est. Vis eadem quæ Gagatæ. Traditur autem accendi aqua, oleo verò restingui: id quod etiam bitumini accidit.

De Magnete. Cap. CXLVIII.

LAPIS Magnes optimus est, qui ferrum facilè attrahit, & colore vergit ad cæruleum, densus, nec admodum grauis. Vim habet crassos humores educendi, si ex aqua mulsa detur trium obolorum pondere. Sunt verò qui crematum hunc pro hæmatite vendant.

De Arabico lapide. Cap. CXLIX.

ARABVS lapis ebori minimè maculoso similis est. Is tritus illitu hęmorrhoidas exiccat. Crematus autem, dentifricijs accommodatur.

De Galactite lapide. Cap. CL.

GALACTITES nomē inde traxit, quòd lacteum succū remittat: alioqui tamen cinerei est coloris, & gustu dulcis. Ad oculorū fluxiones & vlcera cōuenienter inungitur. Oportet autē in aqua tritum pyxide plumbea recōdere, propter lentorem qui illi obhæret.

De Melitite lapide. Cap. CLI.

MELITITES omnino Galactitæ similis: hoc tantùm interest, quòd dulciorem succum resudat. Eiusdem vt galactites effectus.

De Morochtho lapide. Cap. CLII.

MOROCHTHVS lapis, quem aliqui galaxiā aut leucographida vocauerunt, in Ægypto nascitur: ac eo quidē, quippe cū mollis sit, fa-

cileq; diluatur, linteones dealbādis linteis vtuntur. Creditur ſpiracula corporis obducere, conuenítq; ſanguinem excreantibus, cœliacis & veſicę dolore vexatis, cum aqua potus: itémque fœminis fluxione vuluæ laborātibus, & ſimiliter potus & in peſſo appoſitus. Mollibus etiam oculorum medicamentis miſcetur: caua enim eorum vlcera explet, fluxionéſque ſiſtit. Idem cerato exceptus, quæ fiunt in teneris corporis partibus vlcera ad cicatricem perducit.

De Alabaſtrite lapide. *Cap. CLIII.*

ALABASTRITES, vocatus onyx, exuſtus & reſina aut pice exceptus, duritias diſcutit: ſtomachi dolores cum cerato leuat, & gingiuas reprimit.

De Thyite lapide. *Cap. CLIIII.*

LAPIS nomine Thyites in Æthiopia gignitur, ſubuiridis quidem & iaſpidem referens: attamen cum diluitur, lacteum reddens ſuccum. Vehementer mordet, valétque ad expurgāda quæ pupillis tenebras offundunt.

De lapide Iudaico. *Cap. CLV.*

IVDAICVS lapis in Iudæa naſcitur, glandis effigie, candidus, perquam eleganti forma, diſcurrētibus lineis æquali ſpatio inter ſe diſtantibus, & quaſi induſtria detornatis. Dilutus nullam qualitatem manifeſtam guſtui repræſentat: attamen ciceris magnitudine ſolutus ad cotem collyrij inſtar cum aquæ calidę cyathis tribus, potu vrinæ difficultati auxiliatur, & veſicæ calculos frangit.

De lapide Amianto. *Cap. CLVI.*

AMIANTVS lapis in Cypro naſcitur, ſciſſili alumini ſimilis, è quo elaborato, vtpote flexili, telas ſpectaculi gratia texunt: quæ ignibus iniectæ ardent quidē, ſed flammis inuictæ ſplendidiores exeunt.

De Sapphiro lapide. *Cap. CLVII.*

SAPPHIRVS lapis ictis à ſcorpione potu prodeſſe exiſtimatur. Bibitur & cōtra inteſtinas exulcerationes. Extuberātia in oculis, eorūq; vuas & puſtulas reprimit: ſed & ruptas eorundē membranas cogit atque glutinat.

A λευκῶσι τῶν *ἱματίων χρῶνται, μαλακῷ καὶ εὐανέτῳ ὄντι. Δοκεῖ δὲ περιεμπλάσσειν, ἁρμόζων ἐπὶ αἱμοπτοϊκῶν καὶ κοιλιακῶν, καὶ *κύστεων ἀλγήματα, σὺν ὕδατι πινόμενος· καὶ ῥοικαῖς ὁμοίως, καὶ ἐν προσθέματι. εἴς τε τὰ μαλακὰ ὀφθαλμικὰ μίγνυται· πληροῖ γὰρ κοιλώματα, καὶ ῥεύματα B ἵστησι. σὺν δὲ κηρωτῇ ἀναληφθεὶς, τὰ τρυφερὰ τῶν ἑλκῶν ἀπουλοῖ. V. ἀθονίων.

Περὶ Ἀλαβαστρίτου λίθου. Κεφ. ρνγ'.

ΛΙΘΟΣ Ἀλαβαστρίτης ὁ καλούμενος ὄνυξ, ἀναληφθεὶς κεκαυμένος ῥητίνῃ ἢ πίσσῃ, διαφορεῖ σκληρίας· στομάχου δὲ ἀλγήματα μετὰ κηρωτῆς παρηγορεῖ· στέλ- C λει δὲ καὶ οὖλα.

Περὶ Θυΐτου λίθου. Κεφ. ρνδ'.

ΛΙΘΟΣ ὁ καλούμενος Θυΐτης, γεννᾶται μὲν ἐν τῇ Αἰθιοπίᾳ, ἔστι δὲ ὑπόχλωρος, ἰασπίζων· ἐν δὲ τῷ διίεσθαι γαλακτώδης φαινόμενος, ἀναδάκνων σφοδρῶς. Δύναμιν δὲ ἔχει ἀποκαθαρτικὴν τῶν ταῖς D κόραις ἐπισκοτούντων.

Περὶ Ἰουδαϊκοῦ λίθου. Κεφ. ρνε'.

Ο ΔΕ Ἰουδαϊκὸς λίθος γεννᾶται μὲν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, τῷ σχήματι βαλανοειδὴς, λευκὸς, εὔρυθμος ἱκανῶς, ἔχων καὶ γραμμὰς παραλλήλους, ὡς ἀπὸ τόρνου· ἀνιέμενος δ' ἐστὶν ἄποιος ἐν τῇ γεύσει. δύ- E ναται δὲ ἐρεβινθιαῖον μέγεθος, διεθὲν ὡς κολλύριον ἐπ' ἀκόνης σὺν ὕδατος θερμοῦ κυάθοις τρισὶ καὶ ποθὲν, δυσουρίαις βοηθεῖν, καὶ τοὺς ἐν κύστει λίθους θρύπτειν.

Περὶ Ἀμιάντου λίθου. Κεφ. ρνϛ'.

ΛΙΘΟΣ Ἀμίαντος γεννᾶται μὲν ἐν Κύπρῳ, στυπτηρίᾳ σχιστῇ ἐοικώς. ὃν "ἐργα- F ζόμενοι ὑφάσματα ποιοῦσιν ἐξ αὐτοῦ ὄντος ἱμαντώδους πρὸς θέαν· ἃ βληθέντα εἰς πῦρ, φλογοῦνται μὲν, λαμπρότερα δὲ ἐξέρχονται, μὴ κατακαιόμενα. Lacuna legit ex vet.cod. ἐργαζόμεναι αἱ Αἰθιοπίδες

Περὶ Σαπφείρου λίθου. Κεφ. ρνζ'.

ΛΙΘΟΣ Σάπφειρος δοκεῖ ὠφελεῖν σκορπιοπλήκτους πινόμενος· πίνεται δὲ G καὶ πρὸς τὰς ἐντὸς ἑλκώσεις· καὶ "πρὸς τὰς ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς δὲ ὑπεροχὰς, καὶ σταφυλώματα, καὶ φλυκταίνας στέλλει, καὶ τὰς ῥήξεις τῶν ὑμένων συνάγει. Istud πρὸς redūdare videtur.

Περὶ Μεμφίτου λίθου. Κεφ. ρνη'. A

Λίθος Μεμφίτης εὑρίσκεται ἐν Αἰγύπτῳ κατὰ Μέμφιν, ἔχων ψηφίδων μέγεθος, λιπαρὸς καὶ ποικίλος. τοῦτον ἱστορεῖται καταχρισθεὶς λεῖος ἐπὶ τῶν μελλόντων τέμνεσθαι ἢ καίεσθαι τόπων, ἀναισθησίαν ἀκίνδυνον ἐπιφέρειν.

Περὶ Σεληνίτου λίθου. Κεφ. ρνθ'. B

Λίθος Σεληνίτης, ὃν τινες ἀφροσέληνον ἐκάλεσαν, διὰ τὸ εὑρίσκεσθαι αὐτὸν νυκτὸς μεστὸν ἐν τῇ τῆς σελήνης παραυξήσει. γεννᾶται δὲ ἐν Ἀραβίᾳ, λευκός, διαυγής, κοῦφος. τοῦτον ὑποξύσαντες, διδόασι πόμα ἐπιληπτικοῖς. καὶ ἀντὶ φυλακτηρίου δὲ περιάμματι C αὐτῷ αἱ γυναῖκες χρῶνται. δοκεῖ δὲ καὶ δένδρεσι προσδεθεὶς, καρπογόνος εἶναι.

Περὶ Ἰάσπιδος λίθου. Κεφ. ρξ'.

Λίθος Ἴασπις, ὁ μέν τις ἐστὶ σμαραγδίζων· ὁ δέ, κρυσταλλώδης, ἐοικὼς φλέγματι· ὁ δέ, ἀερίζων· ὁ δέ, καπνίας, ὡσ- D περεὶ κεκαπνισμένος· ὁ δέ τις καὶ διαφύσεις ἔχων διαλεύκους καὶ ἀποστιλβούσας, Ἀσύριος καλούμενος· ὁ δέ τις τερεβινθίζων λέγεται, καλλαΐνῳ χρώματι παρόμοιος. λέγονται δὲ πάντες εἶναι φυλακτήρια περίαπτα καὶ ὠκυτόκια, μηρῷ περιαπτόμενα.

Lacuna legit in vet. cod. ἄσριος.

Περὶ Ἀετίτου λίθου. Κεφ. ρξα'. E

Hoc caput de Aëtite in codicibus quibusdam desideratur.

Ἀετίτης λίθος, ὁ ἐν τῷ κινεῖσθαι ἦχον ἀποτελῶν, ὡς ἑτέρου ἐγκύμων λίθου ὑπάρχων, κατόχιον ἐμβρύων ἐστίν, ὅταν ὀλισθηραὶ ὦσιν αἱ μῆτραι, περιαπτόμενος ἀριστερῷ βραχίονι· ἐν δὲ τῷ καιρῷ τῆς ἀποτέξεως, ἄρας ἐκ τοῦ βραχίονος, περίαπτε τῷ μηρῷ, καὶ ἐκτὸς ὠδίνων τέξεται. ἔστι F δὲ κλεπτέλεγχος, εἰ ἐπιθείη τις εἰς τὸν προσφερόμενον ἄρτον· ὁ γὰρ κλέψας οὐκ ἂν δυνηθείη καταπιεῖν τὰ μασηθέντα. φασὶ δὲ ὅτι καὶ συνεψόμενος ὁ ἀετίτης τοῖς ἐδέσμασι, κλεπτέλεγχος γίνεται· οὐ γὰρ δυνήσεται ὁ κλέψας καταπιεῖν τὰ συνεψόμενα αὐτῷ. λειωθεὶς δὲ καὶ ἀναλαμβανόμενος κηρωτῇ σκευασθείσῃ διὰ κυπρίνου G ἢ γλευκίνου ἢ τινὸς ἑτέρου τῶν θερμαινόντων, ὀνίνησι μεγάλως ἐπιληπτικούς.

De lapide Memphite. Cap. CLVIII.

Lapis Memphites in Ægypto iuxta Memphin inuenitur, calculorum magnitudine, pinguis & versicolor. Hoc tradunt trito & illito partes quæ vrendæ secandæve sunt citra periculũ, ita obstupescere vt non sentiant cruciatum.

De lapide Selenite. Cap. CLIX.

Lapis Selenites, quem aliqui Aphroselenon appellarũt, quod noctu plenus luna crescente reperiatur: nascitur in Arabia, cãdidus, translucens & leuis. Huius ramenta comitialibus in potu exhibentur. Eum etiam mulieres sibi pro amuleto alligant. Sed & eodem adalligato, arbores frugiferæ reddi creduntur.

De Iaspide. Cap. CLX.

Ex Iaspidum generibus quædam smaragdum imitatur, alia crystallum, pituitæ similis: alia non dissimilis aëri, ob id aërizusa vocatur: alia veluti fumo infecta, quæ capnias ex argumẽto appellatur: quędam lineis albis & resplendentibus præcingitur, Assyrios nuncupata: alia denique terebinthizusa dicitur, colore callaida gemmam imitata. Omnes pro amuletis gestari, ac femoribus adalligatæ partum accelerare traduntur.

De Aëtite lapide. Cap. CLXI.

Aetites lapis, alio dum quatitur intra se ac velut in vtero sonante prægnans, grauidis, quibus lubricæ & parũ tenaces sunt vuluæ, partus continet, sinistro earum brachio adalligat⁹: sed cùm parturiũt, è brachio remoueatur, ac femori alligetur, vt citra dolores pariant. Furem quoque deprehendit, si quis in pane conditum offerat: fur enim commanducata deuorare minimè poterit. Quin & si cum eduliis coquatur, furem prodere & coarguere dicitur: quippe fur quæ cum eo decocta fuerint haudquaquam glutire poterit. Porrò tritus & cerato exceptus cyprino, gleucinóve aut alio quopiam excalfaciente, comitiales magnificè iuuat.

De lapide Ophite. Cap. CLXII.

IN hoc lapidum genere quidam est ponderosus ac niger: alter cinereo colore spectatur, punctis distinctus: tertius lineis quibusdā candidis intercinctus est. Omnes alligati, morsis à serpente & caput dolentibus opitulantur. Priuatim verò qui lineas habet, lethargo & capitis dolorib⁹ auxiliari perhibetur.

De Spongiarum lapidibus. Cap. CLXIII.

LAPIDES qui in Spongiis inueniuntur, in vino poti, calculos vesicæ rumpunt.

De Lithocolla. Cap. CLXIIII.

LITHOCOLLA, seu glutinum quo lapides ferruminantur, mistura est marmoris aut lapidis Parij & taurini glutinis. Potest candente specillo admota incommodos oculis pilos replicare.

De Ostracite lapide. Cap. CLXV.

OSTRACITES testæ similitudinem habet, crustosus & in laminas fissilis, quo mulieres ad pilos amouēdos pro pumice vtuntur. Menses drachmæ pōdere potus ex vino sistit: quòd si ad dies quatuor à menstrua purgatione drachmarum duarum pondere bibatur, fœminis præstat ne concipiant. Cum melle autem impositus, mammarū inflammationes lenit, & nomas cohibet.

Illenigandā causa

De Smyride. Cap. CLXVI.

SMYRIS lapis est, quo annularij sculptores gemmas expurgāt, ad septica & caustica medicamenta vtilis. Prodest & humore nimio flaccescentibus gingiuis, dentifriciisque commendatur.

De Arena. Cap. CLXVII.

ARENA litoralis sole feruefacta, hydropicorū corpora resiccat, si capitetenus ea vndiq; obruātur. Torretur & ad aridos fotus, pro milio aut sale.

De Cote. Cap. CLXVIII.

E COTE Naxia quod exacuendo ferro deteritur, illitum alopecias ad pilū reducit: virginúmq; mammas cohibet, nec increscere patitur: potū verò ex aceto, lienem absumit, & comitialibus prodest.

A Περὶ Ὀφίτου λίθου. Κεφ. ρξβ'.

ΛΙΘΟΣ ὀφίτης· ὁ μὲν τίς ἐστι βαρὺς καὶ μέλας· ὁ δὲ, σποδοειδὴς τὴν χρόαν καὶ κατεστιγμένος· ὁ δὲ, τις γραμμὰς ἔχων λευκάς. Πάντες δ' εὐεργετοῦσι περιαπτόμενοι ἐπὶ ὀφιοδήκτων καὶ κεφαλαλγούντων. ὁ δὲ τὰς γραμμὰς ἔχων, ἰδίως ἱστόρηται
B ληθάργῳ καὶ κεφαλαλγίαις βοηθεῖν.

Val. Cordus hāc grauitatem non ad pondus, sed ad odorē refert.

Περὶ τῶν ἐν τοῖς Σπόγγοις λίθων. Κεφ. ρξγ'.

ΛΙΘΟΙ οἱ ἐν τοῖς Σπόγγοις εὑρισκόμενοι, σὺν οἴνῳ ποθέντες, τοὺς ἐν κύστει λίθους θρύπτουσιν.

Περὶ Λιθοκόλλης. Κεφ. ρξδ'.

C Η ΔΕ Λιθοκόλλα, μίγμα οὖσα μαρμάρου ἢ λίθου Παρίου καὶ ταυροκόλλης, δύναται διὰ μηλωτίδος πεπυρωμένης τρίχας ἀνακολλᾶν τὰς ἐν ὀφθαλμοῖς.

Περὶ Ὀστρακίτου λίθου. Κεφ. ρξε'.

ΛΙΘΟΣ Ὀστρακίτης ὅμοιός ἐστιν ὀστράκῳ πλακώδης καὶ εὔσχιστος, ᾧ χρῶνται
D ἀντὶ κισσήρεως πρὸς τριχῶν ἄρσιν αἱ γυναῖκες. ἵστησι δὲ καὶ καταμήνια, πινόμενος σὺν οἴνῳ < α'. πλῆθος. δυοῖν δὲ < βάρος ἐάν πίνῃ τις ἐφ' ἡμέρας δ'. μετὰ τὴν ἄφεδρον, ἀσυλλήψιον ποιεῖ. σὺν μέλιτι δὲ ἐπιτιθέμενος, φλεγμαίνοντας μαστοὺς πραΰ-
E νει, καὶ νομὰς ἵστησι.

Περὶ Σμύριδος. Κεφ. ρξς'.

ΣΜΥΡΙΣ λίθος ἐστὶν, ᾗ τὰς ψήφους οἱ δακτυλογλύφοι σμήχουσι, χρησίμη εἰς σηπτικὰ καὶ καυστικά· καὶ πρὸς οὔλων πλάδον καὶ ὀδόντων σμῆξιν.

Περὶ Ἄμμου. Κεφ. ρξζ'.

F ΑΜΜΟΣ ἡ παρὰ τοῖς αἰγιαλοῖς πυρωθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἡλίου, ἐξικμάζει τὰ ὑδρωπικὰ σώματα περιχωννύμενα δίχα κεφαλῆς. φώγνυται δὲ καὶ εἰς τὰς ξηρὰς πυρίας ἀντὶ κέγχρου ἢ ἁλῶν.

Περὶ Ἀκόνης. Κεφ. ρξη'.

G ΑΚΟΝΗΣ Ναξίας τὸ ἀπότριμμα τοῦ πρὸς αὐτὴν ἀκονηθέντος σιδήρου ἐγχριόμενον, ἀλωπεκίας τριχοῖ· καὶ μαστοὺς παρθένων κωλύει αὔξεσθαι· ποθὲν δὲ μετ' ὄξους, σπλῆνα τήκει, καὶ ἐπιληπτικοὺς ὠφελεῖ.

Lego αὐξεσθαι aut αὐξάνεσθαι

Περὶ Λίθου γεώδους. Κεφ. ρξθʹ. A

ΛΙΘΟΣ γεώδης στύφει, ξηραίνει, ἀποκαθαίρει τὰ ἐπισκοτοῦντα τοῖς ὀφθαλμοῖς. καταχρισθεῖσα δὲ μεθ' ὕδατος, μαστῶν καὶ ὄρχεων παύει φλεγμονάς.

Περὶ Γῆς. Κεφ. ροʹ.

ΓΗ πᾶσα ἡ πίπτουσα εἰς ἰατρικὴν χρῆσιν, τὴν μὲν ἀνωτάτω δύναμιν ἔχει B ψύχουσαν καὶ παρεμπλάττουσαν· κατ' εἶδος δὲ διαφέρει, ἄλλης εἰς ἄλλα μετά τινος σκευασίας χρησιμευούσης.

Περὶ Ἐρετριάδος γῆς. Κεφ. ροαʹ.

ΤΗΣ Ἐρετριάδος γῆς, ἡ μέν ἐστι λευκὴ ἐπιτεταμένως, ἡ δὲ, σποδοειδής. ἀρίστη δὲ ὑπάρχει ἡ τῇ χρόᾳ σποδίζουσα καὶ μαλακὴ C ἄγαν, πρός τε χαλκώματα ἑλκυσθεῖσα γραμμὴν ἰώδη ἀποφερομένη. πλύνεται δὲ ὡς ψιμμύθιον, ἢ οὕτω· λεάνας αὐτῆς ὅσον ἂν θέλῃς, "κατ' ἰδίαν τε καὶ σὺν ὕδατι ἔασον καταστῆναι· εἶτα τὸ μὲν ὑγρὸν ἐλαφρῶς ἀπήθησον· τὴν δὲ γῆν ἐν ἡλίῳ ξηράνας, πάλιν τρίβε ἐπὶ ἡμέρας ἐπιδοὺς D ὕδωρ, ἑσπέρας δὲ ἐάσας ὑποστῆναι, περὶ τὸν ὄρθρον ἀπήθησον, καὶ λεάνας ἐν ἡλίῳ τροχίσκους ἀνάπλασσε ὡς δυνατόν. ἐὰν δὲ καὶ ὠπτημένης χρεία ὑπάρχῃ, λαβὼν ἐρεβινθιαῖα μεγέθη τῆς γῆς, δὸς εἰς ἀγγεῖον κεραμεοῦν κατατετρημένον· πωμάσας τε τὸ στόμα ἐπιμελῶς, ἔνθες εἰς διαπύρους ἄνθρακας, E καὶ ῥίπιζε συνεχῶς. ὅτε δὲ ἡ σποδὸς αἰθαλωθῇ, ἤτοι ἀερώδης μᾶλλον γένηται τὴν χρόαν, ἀνελόμενος ἀπόθου. Δύναμιν δὲ ἔχει στυπτικὴν καὶ ψυκτικὴν, κούφως μαλακτικὴν καὶ κοιλωμάτων πληρωτικὴν, καὶ ἐναίμων κολλητικήν.

Marc. καθ' ἡμέραν legendum suspicatur.

Περὶ Σαμίας γῆς. Κεφ. ροβʹ. F

ΤΗΣ δὲ Σαμίας γῆς τὴν ἄγαν λευκὴν προκριτέον, καὶ ἐλαφράν. καὶ ἐν τῷ θιγεῖν τῆς γλώσσης, κρατουμένην ἐχεκόλλως, ἔτι τε εὔχυλον καὶ μαλακὴν καὶ εὔθρυπτον, οἵα ἐστὶν ἥν τινες κολλύριον "καλοῦσιν. ἔστι γὰρ αὐτῆς δύο εἴδη· τό, τε προειρημένον· καὶ ὁ καλούμενος ἀστήρ, πλακώδης ὢν καὶ πυκνός, ὡς G ἀκόνη. Δύναμιν δὲ ἔχει καὶ καῦσιν καὶ πλύσιν ἐμφερῆ Ἐρετριάδι. ἵστησι δὲ αἵματος ἀναγωγήν, καὶ ῥοικαῖς δίδοται γυναιξὶ

Al. ἐκάλεσαν. καὶ &c.

De Geode lapide. Cap. CLXIX.

GEODES lapis astringit, siccat, caligines oculorum discutit. Illitus autem ex aqua, mammarum testiúmque inflammationes sedat.

De Terra. Cap. CLXX.

TERRA omnis quæ quidem in medicum vsum venit, primam ac summam vim habet refrigerādi, meatúsque obducēdi: sed specie distat, quum alia hoc vel illo modo præparata ad alia sit vtilis.

De Terra Eretria. Cap. CLXXI.

IN genere terræ Eretriadis quædam vehementer alba est, altera cinerea. Optima verò habetur ad cinereū colorē vergēs & per quàm mollis, quæq; si per æramenta tractim ducatur, "violacei coloris lineamenta reddit. Lauatur vt cerussa, aut hunc in modum: Ex ea quantum libuerit terito seorsum & aqua perfusa: ac vbi pessum ierit, humorem leuiter excolato: terram verò siccatam solibus iterum terito per diem, adiecta aqua, vt vespere considat. Matutinò deinde colo excernito, demúmque ad solem tritam digerito in pastillos, quatenus fieri poterit. Quòd si assata tostáve desideretur, terræ frusta ciceris magnitudine in fictile perforatum cōiicito, oréque vasis diligenter obturato candentibus indito carbonibus, ac follibus continenter perflato. Vbi verò cinis in fauillas sese cōuerterit, aut aëreum potiùs colorē contraxerit, exemptum reponito. Vim habet astringentem & refrigeratoriam, ac leuiter emollientem: caua itidem explet, vulneráque cruenta glutinat.

vel æruginei

De Terra Samia. Cap. CLXXII.

SAMIÆ præfertur perquàm candida, leuis & tangenti linguę glutinis modo adhærescens, insupérque succosa, mollis & friabilis: cuiusmodi est quam aliqui collyrium vocant. Duo enim sunt eius genera, nempe quod modò dictum est, & quod Aster appellatur, glebosum ac densū cotis in modū. Vritur ac lauatur vt Eretria, vimq; cōsimilē habet: sanguinis excreationes sistit: & fœminis fluxione vuluæ laborantibus

cum flore syluestris Punicæ datur. Testium quoq; & mammarum inflammationes illita ex rosaceo & aqua sedat: compescit & sudores: denique contra venenatorum morsus & exitialia medicamenta pota è vino auxiliatur.

De lapide Samio. Cap. CLXXIII.

SAMIVS lapis in Samia terra inuenitur, quo aurifices ad poliendum illustrandúmque aurum vtuntur. Præstat in eo genere candidus & grauis. Vis ei astrictoria & refrigerans: quapropter prodest stomachicis potus: est & vis instrumenta sensuũ adiuuandi & ab iniuria vindicandi: ad oculorum fluxiones & vlcera cũ lacte efficax est. Creditur & adalligatus accelerare partus & conceptus fœminarum custodire.

De terra Chia. Cap. CLXXIIII.

CHIA eligi debet candicans, ad cinereum vergẽs colorem & Samiæ similis. Est autem glebosa ac tenuis, sed fictitiis formis differens. Effectus eius qui Samię: faciei ac totius corporis cutem erugat, illustrat & amabili coloris bonitate cõmendat: ac in balneis ꝓ nitro deterget.

De terra Selinusia. Cap. CLXXV.

IDEM effectus & Selinusiæ: maximè verò laudatur quę vehemẽter resplẽdet, candidáq; est ac friabilis, quæq; facillimè in succum resoluitur, cùm primùm humore diluitur.

De Cimolia terra. Cap. CLXXVI.

CIMOLIA quædam est candida, altera ad purpureũ inclinans, quæ innatam quandam habet pinguitudinẽ & tactu frigida sentitur: & hęc quidem optima existimatur. Vtraque aceto diluta, parotidas & alia tubercula discutit: ambustis igni confestim inuncta, partes affectas à pustularum eruptione vindicat: testium duritias ac totius corporis inflammationes cohibet, insupérque aduersatur erysipelatis. In summa multiplici sunt in vsu, dummodò genuinæ ac minimè spuriæ assumantur.

De terra Pnigitide. C.CLXXVII.

QVÆ Pnigitis dicitur, colore quodámodo Eretrię similis est.

A σὺν βαλανείῳ. καὶ ὄρχεων καὶ μαστῶν φλεγμονὰς καταχριομένη σὺν ὕδατι καὶ ῥοδίνῳ παύει· στέλλει καὶ ἱδρῶτας· καὶ θηριοδήκτοις καὶ θανασίμοις ἀρήγει, "σὺν ὕδατι πινομένη.

Mate. ὀφθαλμῶν legendum suspicatur.

Lacuna ex vet. cod. legit, σὺν οἴνῳ.

Περὶ τοῦ ἐν Σάμῳ λίθου. Κεφ. ρογ΄.

ΕΥΡΙΣΚΕΤΑΙ δέ τις ἐν τῇ Σαμίᾳ γῇ λίθος, ᾧ οἱ χρυσοχόοι χρῶνται πρὸς B τὸ λεαίνειν καὶ στιλβοῦν. διαφέρει δὲ ὁ λευκὸς καὶ στιβαρός." Δύναμιν δὲ ἔχει στυπτικήν, ψυκτικήν· ὠφελῶν στομαχικοὺς ἐν πότῳ· *ἀμβλυωτικὴν τοῖς αἰσθητηρίοις ποιεῖ πρὸς τὰ ἐν ὀφθαλμοῖς ῥεύματα καὶ ἕλκη, σὺν γάλακτι· δοκεῖ δὲ καὶ ὠκυτόκιος εἶναι καὶ φυλακτήριος τῶν συλλήψεων, πε-C ριαπτόμενος.

V. cod. addit, καὶ αἱμοστάτην καλοῦσι, χρήσιμος ἐπιληπτικοῖς καὶ αἱμορραγίαις γυναικείαις.

Περὶ Χίας γῆς. Κεφ. ροδ΄.

ΚΑΙ τῆς Χίας δὲ τὴν λευκὴν καὶ ὑπότεφρον παραληπτέον, καὶ τῇ Σαμίᾳ ἐμφερῆ· πλακώδης δέ ἐστι "καὶ λευκή, τοῖς δὲ σχήμασι τῆς ἀναπλάσεως διαφέρουσα. Δύναμιν δὲ ἔχει τὴν αὐτὴν τῇ Σαμίᾳ· D ῥυτιδωτικὸν δὲ καὶ στίλβον, ἔτι δὲ εὔχρουν τὸ πρόσωπον καὶ ὅλον τὸ σῶμα ἀποτελεῖ· σμήχει δὲ ἀντὶ νίτρου ἐν βαλανείῳ.

Orib. καὶ λεπτή.

Περὶ Σελινουσίας. Κεφ. ροε΄.

ΤΑ αὐτὰ δὲ ποιεῖ καὶ ἡ Σελινουσία γῆ· ἀρίστη δέ ἐστιν ἡ ἄγαν στίλβουσα καὶ λευκή, εὔθρυπτος δὲ καὶ ταχέως ἄγαν χυλουμένη, E ἐπειδὰν ὑγρὸν λάβῃ.

Περὶ Κιμωλίας γῆς. Κεφ. ροϛ΄.

ΤΗΣ δὲ Κιμωλίας ἡ μέν ἐστι λευκή· ἡ δὲ ἐμπόρφυρος, καὶ λιπαρίαν τινὰ ἔμφυτον κεκτημένη, πρός τε τὴν ἁφὴν καταψυχρός, ἣν ἀρίστην ἡγητέον. ἑκάτεραι δὲ διαφοροῦσιν ὄξει διειμέναι, παρωτίδας καὶ F τὰ ἄλλα φύματα· πρός τε τὰ πυρίκαυστα ποιοῦσιν ἐπιχριόμεναι παραχρῆμα, ὥστε ἀφλυκταίνωτα διατηρεῖν τὰ πεπονθότα μέρη· καταστέλλουσι δὲ καὶ διδύμων σκληρίας καὶ φλεγμονὰς τὰς περὶ ὅλον τὸ σῶμα· ἔτι δὲ ἐρυσιπέλασιν ἐνίστανται. καθόλου δὲ πολύχρηστοι εἰσὶν αἱ γνήσιοι, ἐὰν μὴ G νόθοι παραλαμβάνωνται.

Περὶ Πνιγίτιδος γῆς. Κεφ. ροζ΄.

Η ΔΕ λεγομένη Πνιγῖτις γῆ, τῇ χρόᾳ ἔοικέ πως τῇ Ἐρετριάδι. ἔστι δὲ ἀδρό-

Orib. εὔθρυβης, aut quid simile.

βῶλος, ψυκτικὴ πρὸς τὰς τῶν χειρῶν ἐπιβολάς· τῇ τε γλώσσῃ μάλιστα κολλᾶται ὡς ἐκκρεμᾶσθαι. Δύναμιν δὲ τὴν αὐτὴν ἔχει τῇ Κιμωλίᾳ, βραχὺ τῆς εὐτονίας ὑστεροῦσα. Ταύτην ἀντὶ Ἐρετριάδος τινὲς πιπράσκουσι.

Περὶ Ὀστράκων. Κεφ. ροη'.

ΟΣΤΡΑΚΑ δὲ τὰ ἐξ ἰπνῶν, τὰ λίαν κατοπτὰ, ἐσχαρωτικά· ὅθεν ἐπιχριόμενα σὺν ὄξει, κνησμοὺς καὶ ἐξανθήματα ἰᾶται, καὶ ποδαγρικοὺς ὠφελεῖ· ἀναληφθέντα τε κηρωτῇ, χοιράδας διαφορεῖ.

Περὶ τῆς ἐκ τῶν Καμίνων γῆς. Κεφ. ροθ'.

ΚΑΙ ἡ ἐκ τῶν Καμίνων δὲ κατοπτὸς γῆ πυῤῥὰ, τὴν αὐτὴν ἔχει δύναμιν τοῖς ὀστράκοις.

Περὶ Μηλίας γῆς. Κεφ. ρπ'.

Η ΔΕ Μηλία τὴν μὲν χρόαν καὶ αὐτὴ ἐστὶν ἐμφερὴς Ἐρετριάδι τῇ σποδοειδεῖ· ἐντραχὺς δὲ καὶ περιτριβομένη τοῖς δακτύλοις, ὡς ψιθυρισμόν τινα ἀποτελεῖν ὅμοιον ψωχομένῃ κισσήρει. τῇ δὲ δυνάμει στυπτηριώδης ἐστὶν, ἐκλελυμένως δὲ μᾶλλον· ὃ δὴ καὶ διὰ τῆς γεύσεως ἐμφαίνει. ἀναξηραίνει δὲ καὶ τὴν γλῶσσαν πραέως· δύναται δὲ καθαρὸν καὶ εὔχροον ἀποτελεῖν τὸ σῶμα· λεπτύνει δὲ καὶ τὰς τρίχας, καὶ ἀλφοὺς καὶ λέπρας σμήχει. χρησιμεύει δὲ καὶ ζωγράφοις πρὸς πλείονα παραμονὴν χρωμάτων, καὶ χλωραῖς δυνάμεσι συνεργεῖ. * καὶ ταύτης δὲ κοινῶς ἁπάσης γῆς τὴν ἄλιθον ἐκλεκτέον καὶ πρόσφατον, μαλακήν τε καὶ εὔθρυπτον, καὶ εὔλυτον ὅταν ὑγροῦ θίγῃ.

Περὶ Ἀμπελίτιδος γῆς. Κεφ. ρπα'.

ΤΗΣ δὲ Ἀμπελίτιδος γῆς, ἣν τινες φαρμακῖτιν καλοῦσι, γεννωμένης ἐν Σελευκείᾳ τῇ κατὰ Συρίαν, τὴν μέλαιναν προκριτέον, ἢ πευκίνοις ἄνθραξι μικροῖς ἐμφερής ἐστιν, ὑποσχιδακώδης τε καὶ στίλβουσα ἴσως· ἔτι δὲ οὐδὲ βραδέως τηκομένη, ὅταν λεανθείσῃ ἐπιχυθῇ ποσῶς ἔλαιον. τὴν δὲ λευκὴν καὶ τεφρώδη καὶ ἄτηκτον, φαύλην ἡγητέον. Δύναμιν δὲ ἔχει διαχυτικὴν καὶ ψυκτικήν· παραλαμβάνεται δὲ καὶ πρὸς καλλιβλέφαρα καὶ βαφὰς τριχῶν· καὶ τὰς τῶν ἀμπέλων χρίσεις πρὸς τὴν τῆς ἐκβλα-

Fortè, ἢ

Orib. μακροῖς: quem secutus est Ruellius.

Al. κολλωμένη, nescio quo sensu.

V. & Orib. λεπτὴν

V. add. ἄδηκτον

A Crassiusculis autem prędita est glebis: si quis manus admoueat, refrigerans: tactúque linguæ vsqueadeò glutinosa vt pensilis hæreat. Huic effectus idem qui Cimoliæ, paulò tamen infirmior. Hanc porrò aliqui pro Eretriade vendunt.

De Testis. Cap. CLXXVIII.

B FORNACEÆ Testæ vehementer tostæ, crustas vlceribus obducunt: quare prurigini & papularum eruptionibus ex aceto inunctæ medétur. Podagricis etiam prosunt: & cerato exceptæ, strumas discutiunt.

De terra Fornacum. CCLXXIX.

FORNACVM terra, quæ quidē retosta rufescit, eiusdem est cum
C testis effectus.

De terra Melia. Cap. CLXXX.

IMITATVR & Melia colore cineream Eretriam: aspera autem animaduertitur, etiam dum digitis atteritur, adeò vt stridorē quēdam edat, qualē pumex quando deradi-
D tur. Vim habet aluminosam, sed remissiusculā: id quod & gustu depreheditur. Leniter quoque linguā tactu siccat. Corpus mundū ac probè coloratū reddit: pilos extenuat: vitiligines ac lepras exterit. Pictoribus etiam vsum præbet, vt colores diutiùs perennent. Emplastris viri-
E dibus efficaciter inseritur. Porrò tū ex hac terra, tum & alia omni in vniuersum eligi debet minimè lapidosa, recēs, mollis ac friabilis, queq; cùm humorem attigerit, facilè resoluatur.

De terra Ampelitide. Cap. CLXXXI.

F EX Ampelitide terra, quā Pharmacitin quidam nominant, queq; in Seleucia Syriæ nascitur, laudatur imprimis nigra & paruos piceę carbones referens, assulosè quodammodo scissilis & æqualiter splendens: quæque insuper trita citò liquescit, si olei aliquantulum affundatur. Vitiosa censetur candida, ci-
G nerea, queq; minimè liquescit. Vim dissipandi & refrigerādi habet: calliblepharis additur, atq; inficiendis capillis idonea est. Est & eius vsus ad illinendas vites sub germi-

nationis tempus: quippe quæ innascentes vermiculos enecet.

De Fuligine pictoria.
Cap. CLXXXII.

FVLIGO qua pictores vtuntur, è vitrariis officinis peti solet: siquidem huic palma tribuitur. Vis ei septica & acris. Fracta itidē cum cerato rosaceo ad cicatricem perducit.

De Atramento librario.
Cap. CLXXXIII.

ATRAMENTVM quo scribimus, è fuligine ex tædis collecta conficitur. In singulas gummi vncias, ternæ fuliginis vnciæ adiiciuntur. Fit etiā è resinæ fuligine & illa pictoria modò dicta. Sumi autē oportet fuliginis huius minam vnam, gummi sesquilibram, taurini glutinis & atramenti sutorij, singulorum sescunciam. Septicis medicamētis conueniēter additur. Ambustis etiam confert ex aqua paulò crassius inunctum, tandiúq; dimissum, dum cicatrix obducatur: sanatis siquidē vlceribus, sponte sua excidit. Cæterùm, amicissime Aree, tum pro operis modo quē destinaueramus, tum pro materiæ auxiliorúmque medicinalium copia quam colligere licuit, hucusque dicta sufficiant.

Libri quinti & vltimi de materia medica finis.

A στήσεως ὥραν, κλείνουσα τοὺς ἐπιγινομένους σκώληκας.

Περὶ Ἀσβόλης. Κεφ. ρπβ'.

ΑΣΒΟΛΗ ᾗ οἱ ζωγράφοι χρῶνται, λαμβάνεται μὲν ἐκ τῶν ὑελουργῶν. (Fortè, ὑελουργείων) διαφέρει γὰρ αὕτη. Δύναμιν δ' ἔχει σηπτικήν, δριμεῖαν. (V. add. καυστικήν, id est, vrentem.) ἀπουλοῖ δὲ καὶ κατάγματα σὺν ῥοδίνῃ κηρωτῇ. B

Περὶ Μέλανος. Κεφ. ρπγ'.

ΜΕΛΑΝ ᾧ γράφομεν, συνάγεται (Fortè σκευάζεται vt inferiùs.) ἐκ λιγνύος συναγομένης ἐκ δᾳδίων. μίγνυνται δὲ πρὸς τὴν οὐγκ. α. τοῦ κόμμεως, οὐγγίαι τρεῖς λιγνύος. σκευάζεται δὲ καὶ ἀπὸ τῆς ῥητίνης λιγνύος καὶ τῆς προειρημένης ζωγραφικῆς ἀσβόλης. δεῖ C δὲ τῆς μὲν ἀσβόλης μνᾶν μίαν λαμβάνειν, (G. alter, λαβεῖν, sed leui discrimine.) κόμμεως δὲ λίτραν μίαν ἥμισυ, ταυροκόλλης οὐγγίαν μίαν ἥμισυ, χαλκάνθου οὐγγίαν μίαν ἥμισυ. Ἁρμόζει δὲ εἴς τε σηπτὰς, καὶ πυρίκαυστα, καταχριόμενον μεθ' ὕδατος παχὺ, καὶ ἐώμενον ἄχρις ἀπουλώσεως· ἀποπίπτει γὰρ αὐτόματον, ὑ- D γιασθέντων τῶν ἑλκῶν. Καὶ δὴ σχεδὸν ἐφ' ὅσον ἱκανὸν ἐδόξαμεν, ὦ φίλτατε Ἄρειε, ἅμα εἰπεῖν καὶ μήκους συντάξεως, καὶ πλήθους ὕλης τε καὶ βοηθημάτων ταμιεύσασθαι, ἅλις ἔχει.

Τέλος τοῦ τῶν ὑλικῶν βιβλίου πέμπτου καὶ τελευταίου.

PEDACII DIOSCORIDIS ANAZARBÆI liber de Venenis, eorundémq; præcautione ac medicatione.

ΠΕΔΑΚΙΟΥ ΔΙΟΣΚΟΡΙΔΟΥ ἈΝΑΖΑΡΒΕΩΣ περὶ Δηλητηρίων φαρμάκων, καὶ τῆς αὐτῶν προφυλακῆς καὶ θεραπείας.

IANO ANTONIO SARACENO LVGDVNÆO INTERPRETE.

Præfatio.

A *QVONIAM superioribus libris, amicissime Aree, tradidimus de aromatibus, oleis, vnguentis, arboribus ac earundem fructibus & lacrymis, insuperque de animalibus, melle, lacte, seuo, frugibus, oleribus, radicibus, herbis, succis: denique de vinorum metallicorúmque generibus: in hoc operis totius vltimo de viribus noxiorum medicamentorum, ac eorũ quæ contrà prodesse possunt, differemus. Vitata igitur sermonis prolixitate opus institutum prosequamur.* Huiusmodi autem de venenis tractatus cùm bipartitò distributus sit: in eam videlicet partem quæ docet quo pacto ipsa præcauere debeamus, ita vt planè non assumantur, aut, siquando per imprudentiam data fuerint, vt tum quoque innoxia irritáque fiant: & alteram, quæ rationem tradit iis succurrendi qui iam noxam sensere: priore loco disseram de præcauendi modo: quem quidem esse difficilem prisci existimauerunt, quòd clanculum venena exhibentes, iis vtuntur artibus, quibus etiã peritissimum quenque fallant. Siquidem exitialia venena permistis dulcibus amaritudine sua spoliant, & graue odoris virus mistura odoramen-

Τὸ προοίμιον.

A ἈΠΟΔΟΝΤΕΣ* ἐν τοῖς προγεγραμμένοις βιβλίοις, φίλτατε Ἀρειε, τὸν περὶ ἀρωμάτων καὶ ἐλαίων καὶ μύρων καὶ δένδρων καὶ τῶν ἐξ αὐτῶν καρπῶν καὶ δακρύων· ἔτι τε ζώων καὶ μέλιτος, καὶ γάλακτος καὶ B στέατος, καὶ τῶν λεγομένων σιτηρῶν καὶ λαχάνων, ἔτι τε τὸν σύμπαντα περὶ ῥιζῶν καὶ βοτανῶν "καὶ χυλισμάτων, καὶ οἴνων καὶ μεταλλικῶν λόγον· ἐν τούτῳ, τελευταίῳ ὑπάρχοντι τῆς ὅλης πραγματείας, καταλεξόμεθα περὶ τῆς τῶν ὠφελεῖν ἡμᾶς ἢ βλάπτειν δυναμένων φαρμάκων ἐνεργείας. Παραιτησάμενοι C οὖν τὴν πολυλογίαν, ἐπελευσόμεθα ἐπὶ τὸ προκείμενον.] *Μεριζομένου δὲ τοῦ τοιούτου διχῶς· εἴς τε προφυλακὴν τοῦ μηδὲ τὴν ἀρχὴν "λαμβάνειν, ἢ εἰ καί ποτε λάθοι διδόμενα, ἀνενέργητα γενέσθαι· καὶ εἰς τὸ βοηθηματικὸν τῶν πεπωκότων. πρότερον δίειμι περὶ τοῦ προφυλακτικοῦ τόπου, δυσχερεστάτου ὄντος, ὡς οἱ ἀρχαῖοι ὑπέλαβον, διὰ τὸ τοὺς λάθρα διδόντας οὕτω μηχανᾶσθαι, ὡς καὶ τοὺς ἐμπειροτάτους ἐξαπατᾶν· τὰς μὲν γὰρ πικρίας ἐξαιροῦνται τῶν φθαρτικῶν φαρμάκων ταῖς μιγνυμέναις γλυκύτησι· τὰς δὲ δυσωδίας, ταῖς τῶν ἀρωμά-

Addit Lacuna. ex v. cod. καὶ σπερμάτων

Al. λαβεῖν

των καταμίξεσιν, ἢ ταῖς τῶν ὑλῶν ἐπ' ὠφελείᾳ δοκουσῶν προσφέρεσθαι, μάλιστα δ' ἐν ταῖς ἀσθενείαις, ὡς ἀψινθίῳ ἢ τραγοριγάνῳ ἢ ὑσσώπῳ, ἢ θύμβρα, θύμῳ τε καὶ ὀριγάνῳ "ἢ ἀβροτόνῳ, "ἢ ἴρεδι ἢ καστορίῳ, καὶ εἴ τι δοκεῖ κατάλληλον τοῖς* καταρχομένοις φαρμάκοις ἔχειν ποιότητα. ἐπὶ δὲ τῶν "πινομένων, ἐν "οἴνοις σκληροῖς ἢ ζωμοῖς, ἢ ἐν γλυκεῖ, ἢ ἐν μελικράτῳ, "ἢ ἐν γλεύκει, |ἢ ἐν χυλοῖς, ἢ φακῷ, ἢ ἐν ἀλφίτοις, "ἢ ἐν φαρμάκοις| ἢ ἐν ἄλλοις τισὶ τῶν προσφερομένων συναποποιοῦντες. ὅθεν τοὺς ὑποπτεύοντας δεῖ παραιτεῖσθαι τὰ κατηρτυμένα τῶν ἐδεσμάτων, καὶ πᾶσαν ἐπιτεταμένην ποιότητα γεύσεων, ὅσαι εἰσὶ διὰ τῶν γλυκέων ἢ ἁλυκῶν ἢ ὀξέων διαφυλάττεσθαι· καὶ τοὺς δεδιψηκότας ἢ πεινῶντας δι' ἐπιτάσεως μὴ ἀθρόως πίνειν ἢ ἐσθίειν, προσέχοντας τῇ ποιότητι τούτων, μάλιστα δὲ ψυχρὸν ὕδωρ προλαμβάνειν πίνοντας. ἀποπληρωθείσης γὰρ τῆς ὀρέξεως, *ἀπεπλότατοι γίνονται τὸ λοιπὸν αἱ ποιότητες· καὶ ἐπὶ μὲν τῶν "ἀσθενούντων, καλῶς παραιτούμεθα τὰς παρὰ τῶν "ἐπ' ὠφελείᾳ διδομένων φαρμάκων πόσεις, ἃς εἰσφέρουσιν οἱ κακουργοῦντες τὰ δηλητήρια· ὥς τε διὰ τοῦτο δυσεπιχειρήτους γίνεσθαι τοὺς νοσοῦντας. καὶ ἡ μὲν πρὸς τὸ μὴ εὐχερῶς ἁλίσκεσθαι πλανωμένοις ἔφοδος, αὕτη· ἑτέρα δὲ, ἣ *τις ἐστὶν αὐθεντικωτέρα. δεῖ τοὺς ὑποπτεύοντάς τι τοιοῦτον προλαμβάνειν τι, καὶ ἀδύνατα κατασκευάζειν τὰ φάρμακα. ὡς τάς τε ἰσχάδας μασσωμένους μετὰ βασιλικῶν καρύων, καὶ τὰ καλούμενα δὲ κεδρόμηλα, βουνιάδος τε σπέρματος ὁλκὴν μετ' οἴνου, ἢ καλαμίνθης "τῶν φύλλων ὁμοίως, ἢ μίλτου, τῆς καλουμένης λημνίας σφραγῖδος, τὸ αὐτὸ πλῆθος σὺν οἴνῳ· ἢ πηγάνου *φύλλα καὶ καρύων βασιλικῶν τὸ ἐντὸς, "ἢ ἁλῶν χόνδρον καὶ ἰσχάδας δύο νήστεις προσφερέσθωσαν, (καὶ ὑπ' οὐδενὸς ὅπως οὖν βλαβήσονται) φαρμάκου. καὶ ἀντίδοτοι δὲ προσλαμβανόμεναι μετ' οἴνου, τὸ αὐτὸ ποιοῦσιν· ὧν ἐστὶν ἡ διὰ τοῦ σκίγκου,

V.caret. Deest in Ald.

Corn.addit, ἐσθιομένων καὶ

Corn.legit, σιτίοις

V.caret.

V.itidem caret, & nos consultò prætermittimus.

Marc. ὑγιαινόντων legisse videtur.

Addendum fortasse δοκέντων, aut quid simile.

V. καὶ φύλλου

Lac.legit in vet. cod. καὶ ἁλῶν &c.

A torum eximunt, aut medicamentorum quæ potissimùm in minùs firma valetudine vtilitatis gratia exhiberi putantur, veluti sunt absinthiũ, tragoriganũ, hyssopus, satureia, itémque thymus, origanum, abrotonum, iris aut castoriũ, & siquid aliud malefica vi præditis medicamentis cognatam qualitatem habere videatur: B vel ea potulentis inserunt, vti vinis asperis, iusculis, passo, aquæ mulsæ, musto, aut variis succorum generibus: vel ipsi lenticulæ polentæve, aut aliis quæ edulij specie offerũtur, immiscent. Quamobrem suspiciosi curiosiùs apparata fercula vitare debent, omníque intenso sapore dulcium, salsorum C aut acidorum abstinere. Quin neque sitibundi affatim bibere, aut esurientes auidiùs deuorare debent, sed ad eorum quę edunt bibúntve, saporem qualitatémque diligenter attendere, & ante omnia potu frigidam aquam præsumere: sic enim satiato appetitu, qualitates posteà facilè deprehenduntur. D Quòd ad ægros verò spectat, honestè recusamus potiones auxilij prætextu dari solitas, quas offerunt improbi veneficiorum artifices: quò fit vt ægrotantes audentium iniuriis minùs pateant. Et hæc quidem, ne facilè incauti homines capiantur dolis veneficorum, ratio est & facultas. E Verùm altera superest expeditior, vt suspiciosi aliquid præsumát, quod venenorum vires hebetet, ac inefficaces irritásque reddat: cuiusmodi caricæ sunt cum iuglandibus nucibus manducatæ, & quæ citria mala vocantur, seminísque buniadis drachma vna cum vino: itidémque folia calaminthæ, aut rubri- F ca quæ sigillum Lemnium appellatur, pari pondere cum vino: aut rutæ folia, nucis iuglãdis nucleum, salis grumum & caricas duas ieiuni sumant, & nullo veneni genere offendentur. Quin & antidota ex vino præsumpta eundem prębent effectum: ex quorum numero sunt, quod ex scinco paratur, G

quod

quod è sãguinib' tẽperatur, & quod magni Mithridatij nomen obtinet. Quin & sæpenumerò naturali dissidio venenis aduersantur proprię ac peculiares quędã corporum constitutiones, insuperq; antecedẽtes eorundẽ dispositiones, pro varia ciborum potuúmve qualitate aut vini copia inductæ. Siquidẽ venenorum quæ insuper ingeruntur vires frangunt & exoluunt, eorúmq; in mẽbra distributionẽ impediunt, priore alimento antè infarctis præclusísq; meatibus. Verũenimuerò quandoquidẽ inter peregrinandũ incõmodi casus varij absq; vllis hominum insidiis similia frequẽter inuehunt pericula, nonnihil etiam hac de re agere necessariũ duco. Ante omnia igitur loco subdiali, quoad eius fieri poterit, coquinari, fercula struere, omniáq; cibo potuíq; necessaria apparare oportebit. Quòd si non nisi sub tecto cõmodè ista fieri possunt, tùm quoq; laquearia diligẽter obseruanda sunt. Etenim haud rarò è superioribus contignationibus mortifera decidunt animalcula, vti phalágia, quędã alia reptilia, & qui stellio appellatur. Sed & vinaria vasa diligẽter & in luce intueri oportet: nanque reptilia vini odore illiciuntur, quæ interdũ sorbendo noxium virus eructarunt, interdũ verò illapsa immersáque perierunt, & iis qui posteà vinum hauserunt exitij causam attulêre. Et hęc quidẽ de insidiis vitandis præcauendísq; hactenus dicta sint. At si qui seu vltrò, seu ex quorundã insidiis venenum hauserint, iis nulla interposita mora auxiliari oportebit. Siquidẽ dum signa, quæ singula comitari venena solent, expectãtur, immedicabile fit malum, aut certè diutius neglectũ, ægrè deinde medicamentis cedit. Quare si qui venenũ se hausisse pro cõperto habent, aut qui iis adfuere quod qualéve sit haustũ genus veneni fateantur, protinus accedẽtes ad cõgrua particulariáve remedia, illos facilè naturali pristinæq; cõstitutioni propriæ restituemus. Neque verò iis assẽtimur, qui prorsus auxilia in huiusmodi casu frustra adhiberi cõtendũt. Quo enim modo morbi, quorũ causę cæcæ latentésq; corporibus insidẽt, medicaminibus curabũtur, quæ verò forinsecus incurrunt venena medicinã haudquaquam admittẽt?

A καὶ ἡ διὰ τῶν αἱμάτων, καὶ ἡ καλουμένη Μεγάλη Μιθριδάτειος. ἀντιπάσχουσι δὲ πολλάκις καὶ ἰδιοσυγκρίσεις σωμάτων αἱ πρὸς διαθέσεις (Lego cũ Corn. καὶ προδιαθέσεις vti inferiùs.) διά τινας βρωμάτων ἢ πομάτων ποιότητας, ἢ πλῆθος οἴνου· ἐκλύουσι γὰρ τὰς ἐνεργείας τῶν ἐπεισαγομένων φαρμάκων, καὶ τὴν ἀνάδοσιν αὐτῶν κωλύουσι, προπεπληρωμένων τῶν πόρων ὑπὸ τῆς προληφθείσης τρο- B φῆς. (Ald. δίχα) Ἐπειδὴ δὲ καὶ προϊσάσης τινὲς ἐν ἀποδημίᾳ δίχα ἐπιβουλῆς πολλάκις ἐπιφέρουσιν ὁμοίοις κινδύνοις, ἀναγκαῖον ὑπολαμβάνω καὶ περὶ τούτου διαλαβεῖν. δεήσει γὰρ πρῶτον μὲν ἐν ὑπαίθροις τόποις, ὡς δυνατὸν, ἕψειν, καὶ ἑτοιμάζειν τὰ πρὸς βρῶσιν καὶ πόσιν. C δεύτερον δὲ ἐν ὑποστέγῳ ἐπιμελῶς καταμανθάνειν τὰς ὀροφάς. πολλάκις γὰρ ἐκ τῶν ὑπερκειμένων πίπτει ζωΰφια φθοροποιὰ, ὥσπερ φαλάγγια, καὶ ἄλλα τινὰ ἑρπετὰ, καὶ ὁ καλούμενος ἀσκαλαβώτης. καὶ τοῖς περιέχουσι δὲ τὸν οἶνον (Ald. ἐπιχέουσι) ἀγγείοις ἐναργῶς καὶ ἐπιμελῶς προσέχειν D δεῖ. ἕλκεται γὰρ ὑπὸ τῆς ὀσμῆς τοῦ οἴνου τὰ ἑρπετὰ, ἅτινα πολλάκις πίοντα μὲν τὸν ἰὸν ἀπήμεσαν, ἐμπεσόντα δὲ ἀπέθανον, καὶ ἀπωλείας ἐγένοντο αἴτια τοῖς προσενεγκαμένοις. Περὶ μὲν οὖν ἀνεπιβούλευτον εἶναι καὶ προφυλάσσεσθαι, ταῦτα εἰρήσθω. εἰ δέ τινες ἑκουσίᾳ γνώμῃ προσενέγκοιντο, ἢ καὶ ἐξ E ἐπιβουλῆς τινων λάβοιεν, δεήσει μηδὲν ἀναβαλλομένους βοηθεῖν· εἰς γὰρ τὸ περιμένειν τὰ παρακολουθοῦντα σημεῖα ἑκάστου τῶν φαρμάκων ἀνίατόν ἐστι, δυσβοηθήτων αὐτῶν διὰ τὸν χρόνον γινομένων. ἐὰν μὲν οὖν οἱ προσενεγκάμενοι νοήσαντες ὁμολογήσωσι τὸ ποθὲν φάρμακον, ἤ τινες τῶν F συμπαρόντων, παραχρῆμα ἐλθόντες ἐπὶ τὰ κατάλληλα βοηθήματα, ῥᾳδίως εἰς τὸ κατὰ φύσιν καὶ οἰκεῖον ἄξομεν αὐτοὺς κατάστημα. οὐ συγκατατιθέμεθα τοῖς λέγουσιν ἐπ' αὐτῶν κατὰ πᾶν ἀθεράπευτα γίνεσθαι. πῶς γὰρ τὰ μὲν ἐπὶ τῶν ἐν τῷ σώματι γινομένων αἰτίων πάθη θεραπείαν (Ald. αὐτῶν) G ἐπιδέχεται, τὰ δὲ ὑπὸ τῶν ἔξωθεν συμπίπτοντα φαρμάκων ἀθεράπευτα τυγχάνει;

ὁμοίως γὰρ πάντα τὰ περὶ τὰ σώματα γινόμενα νοσήματα, θεραπευτά τε καὶ ἀθεράπευτα, κατὰ τὰ μεγέθη τῶν προσπιπτόντων αἰτίων, καὶ τὰς προδιαθέσεις καὶ ἐπιτηδειότητας τοῦ σώματος. εἰ δέ τινες αὐτῶν καταληφθέντες ἀφωνίαις ἢ παροινίαις, ἢ ἄλλως, διὰ τὸ μὴ βούλεσθαι ἐξάγειν αὐτὸ, ἀσυμφανὲς ἡμῖν ποιοῦσι τὸ φάρμακον, τότε δεῖ ταχέως ἔρχεσθαι ἐπὶ τὰ κοινῶς ἁρμόττοντα τοῖς οἱονδήποτε φάρμακον πεπωκόσιν. οὐδὲν δὲ δύναται κοινότερον βοήθημα δίδοσθαι, τοῦ τὸ δοθὲν φάρμακον, πρὸ τοῦ ἐνισχῦσαι, διὰ τοῦ ἔγγιστα τόπου κενοῦν εἰς τὸ ἐκτός. ὅθεν μηδὲν ἀναβαλλομένοις προσφέρειν δεῖ ἔλαιον θερμὸν, ἢ κατ' ἰδίαν ἢ μεθ' ὕδατος ἐμεῖν ἀναγκάζοντας. εἰ δὲ μὴ παρείη ἔλαιον, τῶν τόπων μὴ φερόντων, βούτυρον ἀντὶ ἐλαίου μεθ' ὕδατος θερμοῦ ἢ μαλάχης, ἢ λινοσπέρμου ἢ τράγου, ἢ τήλεως, ἢ κνίδης σπέρματος, ἢ χόνδρου ἀφεψήματος. οὐ μόνον γὰρ κενώσει ταῦτα διὰ τῶν ἐμέτων, εὐχερῶς χαλασμὸν καὶ ναυτίαν ἐμποιοῦντα, ἀλλὰ καὶ ὑπάξει τὴν κοιλίαν, καὶ ἐνδυναμωθήσεται τῇ *κενώσει τῶν σωμάτων, ἀμβλυντικὰ τῶν δριμυτήτων καθεστῶτα. *ἔστι δὲ ἐναργῶς καταλαβέσθαι τοῦτο. εἰ γάρ τις ἑλκῶσαι προαιρούμενος δι' ἀσβέστου, ἢ τρυγὸς ἢ κανθαρίδος ἢ τινος ἄλλου δριμέως, τὸ σῶμα, ὑπαλείψει ἐλαίῳ, οὐχὶ ἑλκωθήσεται ὑπὸ τούτου. καὶ μὴν οὐδ' εἴ τις στύψαι θελήσει ἰσχυρῶς ἢ ψῦξαι, δύναται περιλιπαίνων. ἔτι μὴν ἔμετος οὐ μόνον καθ' ὃ κενοῖ καὶ ἀποκρίνει τὸ βλάπτον ὠφελεῖ, ἀλλ' ὅτι καὶ δείκνυσι τὸ ληφθὲν ἐνίοτε, ἔκ τε ὀσμῆς ἢ θρόμβων ἢ χρώματός τινος· ἐκ μὲν γὰρ τῆς ὀσμῆς καὶ πικρίας, μηκώνειον· ἐκ δὲ χρόας, ψιμμύθιον ἢ γύψον· ἀπὸ δὲ θρόμβου, "γάλα ἢ τὸ νεοσφαγὲς αἷμα· ἀπὸ δὲ βρώμου καὶ ποιότητος τοῦ ἐμουμένου καὶ ὀσμῆς, λαγωὸν θαλάττιον καὶ φρῦνον, ὡς διὰ *τοῦτο ἢ δι' ἕτερον ἔνια δύνασθαι βοηθεῖν, ἐρχομένοις ἐπὶ τὰ ἑκάστῳ ἁρμόζοντα βοηθήματα· παραμίγνυται δὲ τῷ ἐλαίῳ μαλά-

Lego cũ Corn. παρανοίαις

Marc. γάλα ἐμπιτυασθὲν ἢ ταύρειον αἷμα νεοσφαγές.

A Æquè porrò omnes corporibus adueniẽtes morbi pro causarũ ingruẽtium magnitudine, próque antecedentibus affectionibus ac opportunitate habilitatéque corporum, vel medicabiles sunt, vel nullis cedunt medicamentis. Quòd siqui forsan vocis interceptione aut mẽtis alienatione correpti, aut alioqui nolentes B veneno liberari, nullam nobis eius cognitionem præbeát: tum protinus ad ea transeundum remedia, quę in communi epotis quibuscunque venenis opitulari consueuerũt. Atqui nullum communius auxiliũ dari potest, quàm quod exhibitum venenum per proximum locum foràs pellit, priusquàm ipsum inualeC scat. Quamobrẽ illis sine mora calidum oleũ seu per se, seu ex aqua, vt ad vomitũ cogãtur, exhiberi cõuenit. Quòd si oleũ natura loci negat, eius vice butyrũ cũ aqua calida, aut maluæ vel seminis lini vel tragi, vel fœnigræci, vel seminis vrticæ, vel alicæ decocto potest administrari. Hæc enim nõ modò venenũ vomiD tionib⁹ exigẽt, facilè laxãdo subuertẽdóq; vẽtriculũ, sed & aluum subducẽt, ac simul etiã qua pollẽt acrimoniã obtundẽdi hebetandíq; facultate impediẽt, quominus corpora vlcerẽtur. Verùm inter cætera illud maximè pręstabit oleũ: id quod euidenter huiuscemodi argumẽto deprehẽdere licet. Nã si quispiã viE ua calce, aut fæce aut cãtharidibus, aut alio quouis acri corpus exulcerare cõtẽdat, id si priùs oleo leniter oblitũ fuerit, in eo vlc⁹ excitare minimè poterit. Imò verò si quis corpus pręunctũ vehemẽter astringere aut perfrigerare velit, frustrà id tentauerit. Vomitus præterea nõ ob id F modò, quòd vacuet ac virus noxiũ excernat, iuuamẽtum affert, sed & quòd haustũ venenũ nonnunquam odore, concretis grumis aut colore prodat: quippe cùm odore & amaritudine papaueris succũ, colore cerussam gypsúmve, grumis lac aut sanguinẽ animalis recens iugulati ostendat. Sic quoq; ex eorũ quę voG mitu regesta fuerint qualitate virosóq; odore, leporis marini & rubetę veneficia facile est deprehẽdere: vt hac potiùs ratione, q̃ alia quapiã opẽ quibusdã afferre nobis in prõptu sit, ad ꝓpria & singulis venenis accõmodata auxilia trãseuntibus. Oleo porrò mal-

uę decoctum admiſcetur, aut adeps anſerinus, aut pinguium carnium iuſculum, aut lixiuium lignorum cinere factum. Vbi verò vomitus diligenter citatus fuerit, nequid prorſum in ventre relinquatur, quæ inteſtinis hæſerint reliquias acriore clyſtere deuocabimus. Faciũt & ad hoc ipſum nitrum tritum cum hydromelite aſſumptum & vina vetera liberalius epota: iura itidem gallinacea, præpingues piſces, carnes vetuſtę ſimul & pingues, & quę eduliorum genera adipe aut recenti butyro conſtant. Dum nanque aluum ſubducunt, vti diximus, ac ventriculum reſoluunt, proniorem ipſum ad vomitionem reddunt: hebetát & venenorum acrimoniam, atque meatus obſtruentia, celerem venenorum penetrationem inhibent. Quinetiam medicamenta dátur quæ communi dote proſunt: è quorum numero eſt rubrica Lemnia, agaricum, abrotonum, irio, radix eryngij, ſemen paſtinacæ & calaminthæ, Celtica nardus, caſtorium, ferulæ virentis medulla, flos nerij quod rhododendron appellatur, marrubij ſuccus, laſerpitium ipſiúſve ſuccus & radix quam etiã magudarin appellarunt, ſagapenum, opopanax, peucedani ſuccus, ariſtolochia longa, ſylueſtris rutæ ſemen & ceſtri, quæ & betonica vocatur, folia. Singula porrò cum vino drachmæ vnius pondere exhibentur. Eundem effectum præbét polij decoctum, ſcordium, & lęuis liquidæque picis linctus. Egregiè quoque opitulantur antidota, quorum præparationes in operis calce deſcribemus. Communis itaque ratio præſtandi auxilij ſic ſe habet. Cæterùm & ab iis quæ comitantur conſequuntúrve ſymptomatis communia remedia ſumptitari poſſunt. Ferè enim plurimorum venenorum facultates in conſimiles affectus corpus tandem deducunt: quam ob cauſam pleriſque communia conducunt auxilia. Varia ſiquidem ſunt venenorum genera: communes tamen nec ita multi qui ex iis oriuntur affectus. Enimuero fieri nequit, vt ad vnũ veneni genus omnia ſympto-

A χῆς ἀφέψημα, ἢ *γλαύκιον, ἢ στέαρ χήνειον, ἢ ζωμὸς ἐκ λιπαρῶν κρεῶν γεγονώς, ἢ κονία ἢ διὰ τῶν ξύλων. κομισαμένοις δὲ διὰ τῶν ἐμέτων ἐπιμελῶς, διὰ τὸ μηδὲν ὑπολείπεσθαι ἐν τῇ κοιλίᾳ, τὸ ἐμμεῖναν ἐν τοῖς ἐντέροις κλύσματι δριμεῖ κομιούμεθα. ποιεῖ δὲ καὶ τὸ νίτρον λεῖον σὺν B ὑδρομέλιτι παραλαμβανόμενον, καὶ οἶνοι πολλοὶ καὶ παλαιοὶ πινόμενοι, καὶ ζωμοὶ ὀρνίθειοι, ἰχθύες λιπαροί, καὶ κρέα παλαιὰ καὶ λιπαρά, καὶ τὰ διὰ στέατος ἢ βουτύρου προσφάτου. ὑπάγοντα γὰρ τὴν κοιλίαν, ὥσπερ εἶπον, καὶ τὸν στόμαχον ἀναλύοντα, ἑτοιμότερον κατασκευάζει τὸν C στόμαχον πρὸς τὸν ἔμετον· ἀμβλύνει τε τὴν δριμύτητα αὐτῶν, καὶ παρεμπλασσόμενα τοῖς πόροις κωλύει τὴν ὀξύτητα τῆς τῶν φαρμάκων δυνάμεως*. δίδονται δὲ καὶ ἁρμόζοντα φάρμακα κοινῶς· ὧν ἐστι ἡ Λημνία μίλτος, ἀγαρικόν, ἀβρότονον, ἐρύσιμον, ἠρυγγίου ῥίζα, D σταφυλίνου σπέρμα καὶ καλαμίνθης, νάρδος Κελτική, καστόριον, νάρθηκος χλωροῦ ἐντεριώνη, νηρίου τοῦ καλουμένου ῥοδοδένδρου ἄνθος, πρασίου χυλός, σίλφιον, ἢ ὁ ὀπὸς αὐτοῦ, *σαγάπηνον, ὀποπάναξ, πευκεδάνου ὀπός, καὶ ἡ ῥίζα ἣν καὶ μαγύδαριν ἐκάλεσαν, ἀριστολοχία E μακρά, πηγάνου ἀγρίου σπέρμα, κέστρου τῆς βετονίκης καλουμένης τὰ φύλλα. δίδοται δὲ ἕκαστον σὺν οἴνῳ < α. πλῆθος. ποιεῖ καὶ πολίου ἀφέψημα, καὶ *σέσελι καὶ πίσσα ὑγρὰ λεία ἐκλειχομένη. γενναιότατα δὲ βοηθοῦσι καὶ ἀντίδοτοι, ὧν τὰς σκευασίας ἐπὶ τέλει ἀναγράψομεν. F κοινῶς δὲ βοηθητέον τούτοις τὸν τρόπον τοῦτον· δυνατὸν δὲ καὶ ἐκ τῶν παρακολουθούντων συμπτωμάτων, κοινὰ καὶ τὰ βοηθήματα συμπαραλαμβάνεσθαι. σχεδὸν γὰρ αἱ τῶν πλείστων φαρμάκων δυνάμεις, εἰς ὁμοιοτρόπους περιάγουσι τὸ σῶμα διαθέσεις. δι' ἣν αἰτίαν ἐπὶ τῶν πλείστων τὰ κοινὰ βοηθήματα ὀνίνει. G ποικίλα μὲν γὰρ τὰ δηλητήρια φάρμακα, κοιναὶ δὲ καὶ οὐ πολλαὶ αἱ ἐξ αὐτῶν γινόμεναι διαθέσεις. ἀδύνατον γὰρ πάντα τὰ συμπτω-

V. caret.

ματα ἑνὶ παρακολουθῆσαι. εἰ γὰρ ἦν τοῦτο, περιεῖλκεν ἂν ἡ καθ' ἕκαστον φαρμακον διὰ τῶν βοηθημάτων παράδοσις. τό, τε γὰρ ἀλγεῖν στόμαχόν τε λίαν καὶ ἔντερα, ἧπάρ τε καὶ νεφροὺς καὶ κύστιν· ἔτι δὲ λύζειν καὶ δάκνεσθαι καὶ τρέμειν, ἀφώνους τε εἶναι καὶ περιψύχεσθαι, σπᾶσθαί τε καὶ ἀσφυκτεῖν καὶ δυσπνοεῖν, καὶ καταφέρεσθαι καὶ σκοτοῦσθαι, καὶ πνίγεσθαι καὶ διψᾶν καὶ αἱμορραγεῖν, πυρέσσειν τε καὶ δυσουρεῖν, καὶ στροφοῦσθαι, καὶ ἐμεῖν πυκνὰ ἢ ναυτιᾶν, ἐρυθραίνεσθαί τε καὶ πελιδνοῦσθαι καὶ ὠχριᾶν, παραφρονεῖν τε καὶ ῥέγχειν καὶ παρίεσθαι, καὶ ἄλλα πολλὰ ποιεῖν καὶ διάφορα πάσχειν· ἑνὶ μόνῳ δύσκολον εὑρεῖν παρεπόμενον, ἕκαστον μερισθὲν εἰς καθολικὰς διαθέσεις ὀλίγων ἀριθμὸν καὶ κοινῶν ἀποδεῖξαι συμπτωμάτων. διὸ καὶ ἐφ' ἑνὸς ἑκάστου τῶν προειρημένων οὐκ εὔκολον τὸ εἰλημμένον φάρμακον γινώσκεσθαι. τὸ γὰρ δάκνεσθαι τὸ στόμα καὶ γλῶτταν, καὶ φλεγμαίνειν στόμαχον καὶ κοιλίαν τε καὶ νεφροὺς καὶ κύστιν, δυσουρεῖν τε ἰσχυρῶς, ἐνίοτε δὲ καὶ αἷμα δι' οὔρων πορεύεσθαι, καὶ λακιδοῦσθαι, διαπεπρῆσθαί τε πολλὰ μέρη τοῦ σώματος, οὐ μόνον ἐπὶ κανθαρίδων εὑρίσκεται παρακολουθοῦντα, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πιτυοκάμπης καὶ βουπρήστεως καὶ σαλαμάνδρας. τό, τε καταφέρεσθαι ἢ καροῦσθαι ἢ ῥέγχειν, πελιοῦσθαί τε καὶ νωθριᾶν καὶ καταψύχεσθαι καὶ ναρκᾶν, ἀναισθητεῖν τε καὶ ὀδαξᾶσθαι τὸ ὅλον σῶμα, οὐ μόνον τοῖς τὸ μηκώνιον πεπωκόσι παρέπεται, ἀλλὰ καὶ τοῖς μανδραγόραν ἢ κώνειον προσενεγκαμένοις. τό, τε παραφρονεῖν οὐ μόνον ὑοσκύαμος ἐπιφέρει, ἀλλὰ καὶ τὰ τοξικὰ καλούμενα τῶν φαρμάκων· καὶ ἀκόνιτον δέ, καὶ τὸ μέλι τὸ γινόμενον ἐν Ἡρακλείᾳ τῇ Ποντικῇ. καὶ τὸ πνίγεσθαι δὲ οὐ μόνον ἐπὶ μυκήτων ὁρᾶται, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ αἵματος ταυρείου, καὶ γάλακτος καὶ ἀκονίτου καὶ γύψου καὶ ψιμμυθίου, καὶ καθόλου δύσκολον ἐστὶ θέλης εὑρεῖν σημεῖον δυνάμενόν τι τῶν πινομένων ἢ γευομένων φαρμάκων δηλῶσαι·

Videtur legisse Ruell. κοιλίαν

Ald. ὀλίγας

A mata sequantur. Alioqui supetuacanea foret quæ traditur singulis venenis propria & accommodata curatio. Neque verò facilè reperiatur quisquam, qui ex vnius veneni haustu simul & semel vehemēti stomachi, intestinorum, iocinoris, renum ac vesicæ dolore crucietur, insupérque singultiat, erodatur, cōB tremiscat, obmutescat, perfrigeretur, conuellatur, pulsu deficiatur, ægrè spiret, veterno ac vertigine caligationéve corripiatur, strangulетur, sitiat, sanguinis eruptione, febri, vrinæ difficultate ac torminibus laboret, crebrò vomitet, nausea premætur, rubescat, liuescat, expallescat, desipiat, stertat, resoluaC tur & alia pleraque ac diuersa faciat patiatúrque. Singula porrò in vniuersales affectiones distincta, paucorum eorúmque communium symptomatum numerum demonstrant. Quapropter ex vno singulari symptomate eorum quæ antè recensita sunt, non facile fuerit venenum assumptum deprehendere D ac internoscere. Nam oris & linguæ erosio, stomachi, ventris, renum ac vesicæ inflammatio, vehemens vrinæ difficultas, ac interdum etiam cruēta mictio, lancinatio, & in plurimis corporis partibus quoddam velut incendium, non tātùm epotis cantharidibus superuenire comperiuntur: sed & pinoE rum erucis, buprefti atque salamandræ. Ad eundem modum non solùm eos qui meconium hauserunt veterno ac sopore prehendi, stertere, liuescere, elanguescere, perfrigerari ac torpescere, stupescere, ac toto corpore pruritum pati constat, sed eos etiam qui mandragoram aut cicutam assumpsēre. F Sic mentis alienationem non hyoscyamus tantùm infert: verumetiam quæ toxica appellatur, itidémque aconitū & mel quod in Heraclea Ponti gignitur. Quin & strangulatio nō modò ab assumptis fungis, sed & sanguine taurino, lacte, aconito, cerussa, gypsóque conG spicitur. In summa difficile est vnum vni veneno proprium inuenire signum, quod potum gustatúmve virus certò prodere possit:

vel, sensu priuari

maximè cùm eiusmodi symptomata alios etiam affectus communiter consequi comitaríque soleant. Attamen in iis quæ celeriter enecant, licet aliquo modo signis deprehendere id quod noxam intulit, vti deinceps trademus. Verùm in iis quæ diuturnas affectiones inuehũt, nulla in curando difficultas est, quantumuis noxium venenum signis internoscere sit perdifficile: quippe cùm venena statim atque præsentaneam vim illam amiserũt, in longos affectus transmutata, communia reliquorum affectuum remedia compositionésque flagitent, venefica proprietate nõ ampliùs illis inhærente. Proinde longa quæ ab iis excitata est affectio in aliquod diuturnorum morborum genus recidit, à quibus facile fuerit medendi rationem desumere. Atque de iis quidem quæ generaliter auxiliantur, hactenus. Consequenter quæ priuatim singulis conueniunt auxilia scriptis mandabimus, si priùs tamen exposuerimus, quænam in singulis rerũ ordinibus exitialem aut maleficam vim sortita sint: vt si qua eorum quæ ad sanitatis vsum descripta reperiuntur, aliqua ex illis ammixta habeant, iis medicinæ studiosi cautiùs vtantur. Inconsiderantia enim magna infert damna, & sæpe continuo eorum vsu homo in perniciem agitur. Animalia itaque quæ exitiosam vim habent, hęc ferè sunt: cantharides, buprestis, salamandra, pinorum eruca, lepus marinus, rana rubeta & palustris etiam muta, nec non & hirudines deuoratæ. In seminum verò genere, hyoscyamus, coriandrum, cicuta, melanthium, psyllium: è liquoribus, meconiũ, opocarpasum, thapsiæ succus, elaterium & mandragoras: è radicibus, chamæleon, aconitum, thapsia, veratrum, ixia, agaricum nigrũ, & ephemeron quod nonnulli Colchicum vocant, quia in Colchide nascatur. E plantarum ramosarum herbarúmque generibus, smilax quam aliqui thymalum seu thymium, Latini taxum appellãt, solanum manicum, quod & dorycnion dicitur, Sardonia herba quæ ranunculi genus est, corni-

A καὶ μάλιστ' ὅτι κοινὰ καὶ τοῖς ἄλλοις ἐπιγινομένοις πάθεσι παρακολουθεῖ ταῦτα. πλὴν ἐπὶ μὲν τῶν ὀξέως ἀναιρούντων, ἔστι που καὶ σημειώσασθαι τὸ "βλεπτόμενον, ὡς παραδώσομεν. ἐπὶ δὲ τῶν χρονίας διαθέσεις παρασκευαζόντων, δύσκολον οὐδὲν πρὸς τὴν θεραπείαν τοῦ περὶ τὴν
B σημείωσιν δυσχερείας βλάπτοντος. ἐκφυγόντα γὰρ τὴν ὀξύτητα τῆς ἐνεργείας τὰ φάρμακα, καὶ μεταληφθέντα εἰς χρονίους, κοινῶς λαμβάνει τοῖς λοιποῖς πάθεσι τὰς κατασκευὰς καὶ τὰς βοηθείας, τῆς ἰδιότητος τῶν πινομένων φαρμάκων μηκέτ' ἐνούσης. διαθέσεως δὲ χρονίου
C κατεσκευασμένης, ὑπ' αὐτῶν ἡ διάθεσις πάντων εἰς ἕν τι γένος τῶν χρονίων ἐμπίπτει παθῶν, ἐφ' ὧν εὐχερές ἐστι καὶ τὴν θεραπείαν ἀναλαμβάνειν. καὶ τὰ μὲν κοινῶς βοηθοῦντα, ταῦτ' ἐστίν. οἷς ἀκολούθως ἀναγράψομεν καὶ τὰ ἴδια ἑκάστοις ἁρμόζοντα, προεκθέμενοι ὑφ' ἓν "ὅσα
D φθαρτικὴν ἢ κακωτικὴν ἔχει δύναμιν ἑκάστης τάξεως, καὶ ἵνα πεφυλαγμένως "εἴ τινα τῶν πρὸς ὑγείαν ἀναγεγραμμένων φαρμάκων ἔχοιέν τινα τούτων μεμιγμένα "φάρμακα οἱ φιλιατροῦντες οἷς χρῶνται. τὸ γὰρ ἀπερίσκεπτον μεγάλας ἐπιφέρει βλάβας, καὶ πολλάκις διὰ τὴν συνεχῆ
E χρῆσιν αὐτῶν, ἀπωλείας αἴτια γίνεται. ζῶα μὲν οὖν ἐστι φθαρτικὰ τάδε· κανθαρίδες, βούπρηστις, σαλαμάνδρα, πιτυοκάμπη, λαγωὸς θαλάσσιος, φρῦνος "ὁ λεῖος, βάτραχος ἕλειος ἄφωνος, βδέλλαι καταποθεῖσαι. σπερμάτων, ὑοσκύαμος, κόριον, κώνειον, μελάνθιον, ψύλλιον. ὀπισμάτων δέ, μηκώνειον, ὀποκάρπασον, θα-
F ψίας χυλός, ἐλατήριον, μανδραγόρας. ῥιζῶν δέ, χαμαιλέων, ἀκόνιτον, θαψία, ἐλλέβορος, ἰξίας, ἀγαρικὸν τὸ μέλαν, ἐφήμερον ὃ ἔνιοι Κολχικὸν καλοῦσι, διὰ τὸ ἐν Κολχίδι γίνεσθαι. "*ποῶν δὲ καὶ λαχάνων, σμίλαξ, ἣν ἔνιοι *θύμαλον, Ῥωμαῖοι δὲ "τάξιον ἢ τάξον καλοῦσι, στρύχνον μανικόν,
G ὃ καὶ δορύκνιον καλοῦσιν, ἥ τε "Σαρδόνιος πόα οὖσα βατραχίου εἶδος, μήκων κερα-

Marc. βλαπτόμενον, & rectè.

V. caret.

Ald. & Corn. εἴς τινα

Corn. legit pro φάρμακα, ἐχόντων

Ista, ὁ λεῖος, meritò Cornario videntur redundare.

V. ἐρνωδῶν

V. caret.

Lege, σαρδόνιος

Lege, φαρικὸν

τῖτις, φθαρικὸν, τοξικὸν, πήγανον ἄγριον, μύκητες. ἀπὸ ζώων δὲ, αἷμα ταύρειον νεαρὸν, καὶ τὸ ἐμπιτυαθὲν γάλα, μέλι τε τὸ ἐν Ἡρακλείᾳ τῇ Ποντικῇ γινόμενον. μεταλλικὰ δὲ, γύψος, ψιμμίθιον, τίτανος, ἀρσενικὸν, σανδαράχαι δύο, λιθάργυρος, ἀδάρκη, μόλιβδος, καὶ ἡ καλουμένη ὑδράργυρος. τῶν δὲ συμφύλων, οἶνος ἀθρόως ποθεὶς πολὺς ἀπὸ βαλανείου, "ἢ γλυκὺ", ἢ ψυχρὸν ὕδωρ ὁμοίως.

Addunt Corn. & Marc. ex sequentibus, ἢ δρόμῳ καὶ τῶν ἄλλων γυμνασίων. aut cursu & vehementioribus exercitiis.

Ald. γλοιῶς

Περὶ Κανθαρίδων. Κεφ. α΄.

ΤΟῖς οὖν κανθαρίδας προσενεγκαμένοις παρέπεται χαλεπώτατα σημεῖα. σχεδὸν γὰρ ἀπὸ τοῦ στόματος μέχρι κύστεως πάντα δάκνεσθαι δοκεῖ αὐτοῖς, καὶ κατὰ τὴν γεῦσιν πίσσῃ ἢ κεδρίᾳ ὅμοιόν τι ἐγγίνεσθαι. φλεγμαίνουσι δὲ τὸ δεξιὸν ὑποχόνδριον, καὶ δυσουροῦσι· πολλάκις δὲ αἷμα προΐενται δι' οὔρων· φέρεται δὲ αὐτοῖς κατὰ κοιλίαν ὅμοια τοῖς ἐπὶ δυσεντερικῶν· λειποθυμίαις τε καὶ ἄσαις καὶ σκοτοδινίαις περιπίπτουσιν· ἐπὶ τέλει δὲ παραφέρουσι τὴν διάνοιαν. Δεῖ οὖν πρὸ τοῦ παρακολουθῆσαί τι τοιοῦτον, ἀναγκάζειν ἐμεῖν, διδόντας αὐτοῖς τὸ ἔλαιον, ἢ ἄλλο τι τῶν προειρημένων. καὶ μετὰ τὸ κομίσασθαι τὰ πλεῖστα διὰ τῶν ἐμέτων, ἐνιέναι διὰ κλυστῆρος χυλὸν χόνδρου, ἢ ὀρύζης, ἢ τράγου, ἢ πτισάνης, "ἢ μαλάχης" ἀφέψημα, ἢ λινοσπέρμου, ἢ τήλεως, ἢ τῶν ῥιζῶν τῆς ἀλθαίας, ἣν ἰβίσκον ὀνομάζουσι Ῥωμαῖοι. ἐπιδιδόναι τε αὐτοῖς νίτρον σὺν ὑδρομέλιτι, πρὸς τὸ καταβιβάσαι καὶ ἐκνίψαι τὰ ἔτι προσκείμενα τῷ στομάχῳ καὶ ἐντέροις. καὶ ἐὰν μὴ διακοπῇ, κενοῦν δεῖ, μελίκρατον ἐνιέντας μετὰ νίτρου· καὶ ἐπιδιδόναι οἶνον ἢ γλυκὺ, σὺν τετριμμένων αὐτῷ στροβίλων καὶ σικύων σπέρματος, ἢ γάλακτος ἢ μελικράτου, ἢ στέαρ χήνειον συντετηκὸς ἐν γλυκεῖ. τὰ δὲ φλεγμαίνοντα μέρη καταπλάσσοντας κριθῶν ἀλεύρῳ ἑψημένῳ μετὰ μελικράτου. κατ' ἀρχὰς μὲν οὖν παραλαμβανόμενα τὰ καταπλάσματα βλάπτει, διὰ τὸ ἀπὸ τῆς γινομένης θερμασίας κατέχεσθαι τὸ δοθὲν, στηρίζον ἐπὶ τοὺς τόπους ὄντας κυρίους· χρονισθέντων δὲ, ὠφελεῖ τὰς χαλε-

V. caret.

Lacuna ex vet. cod. addit, μετὰ τὰς εἰρημένας κενώσεις, κριθίνῳ &c.

A culatum papauer, pharicum, toxicum, ruta syluestris ac fungi. Ab animalibus, taurinus sanguis recens, lac coagulatum, & mel Heracleæ in Ponto genitum. Inter metallica, gypsum, cerussa, calx, auripigmentum, sandaracha vtraque, spuma argenti, adarce, plumbum & quod argentum viuum appellatur. B Ex iis quæ domestica & in quotidiano vitæ vsu sunt, vnico haustu potum à balneo vinum largius, aut passum: aut frigida aqua similiter.

De Cantharidibus. Cap. I.

QVIBVS exhibitæ sunt Cantharides, signa eueniũt grauissima: propemodum enim ab ore ad vesi- C cam vsque iis omnia erodi videntur, pici aut cedriæ simile quiddam in gustu obuersatur: in dextro hypochondrio inflammatioñe sentiunt, & vrinam ægrè reddunt, ac subinde cum lotio sanguinem emittunt: strigmenta qualia dysentericis per aluum egeruntur: animi defectionibus, fastidiis & tenebri- D cosa vertigine corripiuntur: tandem verò etiam mente alienantur. Ergo anteaquam tale quid accidat, propinato oleo aut supradictorum aliquo ad vomitum cogendi sunt. Mox vbi vomitione pleraque reiecerint, halicæ aut oryzæ, tragi vel ptissanæ cremor, aut decoctum maluæ vel seminis lini, vel E fœnigræci, vel radicum althææ quam Latini hibiscum appellant, clystere infundatur. Superdandum verò iisdem nitrum ex hydromelite, vt quæ stomacho adhuc & intestinis adhærent, eluantur ac deturbentur. Hæc nisi sic incisa detergeantur, aluo infusa aqua mulsa cum nitro vacuari debent. Detur F deinde vinum aut passum, in quo pinei nuclei & cucumeris semina contrita fuerint, aut ex lacte mulsáve: vel anserinus adeps in passo liquatus. Inflammatis autem partibus, post vacuationes prædictas, hordei farina cum mulsa decocta imponatur. Ab initio quidem ad- G mota cataplasmata nocent, quòd excitatus ab iis calor haustum virus detineat, ac principibus partibus impingat: procedente verò deinde tempore adhibita, molestissi-

mis inflammationibus non mediocriter opitulantur: quippe quæ dolores & leniant & permulceant. Interim vbi corpus calfaciente oleo prçunctum fuerit, in solium demittendum, ibique lauandum: vt per cutem summam quæ corpori noxia inhæserint, etiam excludantur. In summa omne genus excretionis moliri oportet, vt ne perennet affectus, stabilitatémque acquirat. Exhibendæ porrò carnes gallinaceæ & agninæ, porcellorum lactétium, & hœdinæ, eæque maximè pingues ac tenerrimæ & cum lini semine coctæ: siquidẽ & aluum molliũt, & venenorum acrimonias hebetant. Vinum quoque dulce liberalius hauriendum. Sed prodest insuper thuris cortex, & terra Samia quæ aster appellatur, si quaternæ singulorum drachmæ cum passi hemina vna sumantur. Item pulegium ex aqua tritum, & irinum aut rosaceum cum ruta decoctum: vtiles & teneri vitis palmites cum passo detriti: omnium autem potentissimè auxiliantur antidota, cũ aqua mulsa drachmis quatuor epota.

De Pinorum erucis. Cap. II.

IIs qui Pinorum erucas hauserunt illico dolor circa os & palatum oboritur, vehemens linguæ, stomachi ac vẽtris inflammatio torquet: intestina quoque ingens dolor excruciat, ac simul etiam interanea pungi & erodi videntur, corpus totũ exæstuat, & fastidium vrget. His succurrendum iisdem remediis, quæ ad Cantharidas deuoratas exhibentur. Peculiariter tamẽ, pro simplici oleo & irino melinum, quod è cotoneis pomis & oleo temperatur, vsurpabimus.

De Bupresti. Cap. III.

QVI Buprestin hauserunt, simile quid viroso nitro gustu percipiunt: stomachi verò vẽtrísque vehemẽs dolor insequitur, sed & stomachi ventrísque tumor qualis hydropicis accedit, totius corporis extima facies circuntenditur, vrináque supprimitur. His eadem quæ potis cantharidibus auxiliantur. Priuatim autem, post vacuatum corpus, tum vomitionibus tum

A πω τὰς φλεγμονάς, παρηγοροῦντα καὶ
παραμυθούμενα τὰς ἀλγηδόνας. ἐν δὲ τού-
τῳ τῷ καιρῷ ἁρμόζει, προλιπάναντας
ἐλαίῳ θερμαντικῷ τὸ σῶμα, λούειν καθιέν-
τας εἰς ἔμβασιν· ἐκάστῳ δὲ ἡ ἰατρεία, διὰ
τῆς ἐπιφανείας τὰ ἐπιβλαβῆ παρατε-
θέντα τῷ σώματι ἐκκρίνεσθαι. καὶ καθόλου
B παντοίως δεῖ κινεῖν τὰς ἐκκρίσεις, πρὸς τὸ
μὴ ἔμμονον κατασκευὴν λαμβάνειν τὴν
διάθεσιν. διδόναι δὲ καὶ κρέα ὀρνίθεια καὶ
ἄρνεια, δελφάκεια καὶ ἐρίφεια· λιπαρὰ δὲ
ταῦτα καὶ ἁπαλώτατα καὶ καθεψημένα — Marc. vertit longiore coctur. flauescẽtes carnes, Paul. ταμερά
σὺν λινοσπέρμῳ· εὐκοίλια γάρ ἐστι καὶ ἀμ-
βλυντικὰ τῶν δριμέων. καὶ οἶνον γλυκὺν καὶ
C πολύν. ἁρμόζει δ' ἐπ' αὐτῶν καὶ λιβάνου
φλοιός, καὶ γῆς τῆς καλουμένης ἀστέρος, ἑ-
κάστου < δ'. μετὰ γλυκέος * < α. λαμ-
βανομένη. γλήχων τε μεθ' ὕδατος βραχείς,
καὶ ἴρινον ἢ ῥόδινον μύρον μετὰ πηγάνου ἀ- — Ruell. legisse videtur, μετὰ πηγάνου ἀφεψήματος
φεψόμενον, καὶ ἀμπέλου ἀκρέμονες ἁπα-
λοὶ λεῖοι μετὰ γλυκέος. δυνατώτατα δὲ
D πάντων βοηθοῦσιν αἱ ἀντίδοτοι, πινόμεναι
σὺν μελικράτῳ πλῆθος < δ'.

Περὶ Πιτυοκάμπης. Κεφ. β'.

ΤΟΙΣ δὲ Πιτυοκάμπην λαβοῦσιν εὐ-
θέως πόνος περὶ τὸ στόμα καὶ τὸν οὐρανί-
σκον παρακολουθεῖ· φλεγμονή τε ἰσχυρὰ
γλώσσης καὶ στομάχου καὶ κοιλίας· καὶ ἐν-
E τέρων πόνος ἰσχυρός, μετὰ τοῦ δοκεῖν ὀδάξε-
σθαι τὰ ἐντός· πύρωσίς τε καθ' ὅλον τὸ σῶ-
μα. Τούτοις βοηθητέον ὁμοίως τοῖς τὰς καν- — Addunt nonnulli, καὶ ἄση.
θαρίδας πεπωκόσιν. ἰδίως δὲ ἐπ' αὐτῶν
παραληψόμεθα ἀντὶ ἐλαίου τοῦ λιτοῦ καὶ
ἰρίνου τὸ μήλινον, κατασκευαζόμενον ἐκ
μήλων κυδωνίων καὶ ἐλαίου.

F Περὶ Βουπρήστεως. Κεφ. γ'.

ΤΟΙΣ δὲ Βούπρηστιν πεπωκόσι, δοκεῖ
κατὰ τὴν γεῦσιν ὅμοιόν τι βρωμῶδες νί- — Nõ habet Paulus.
τρῳ· παρακολουθεῖ δὲ ἄλγημα στομάχου
καὶ κοιλίας σφοδρόν· ὄγκος τε στομάχου
καὶ κοιλίας σφοδρός, ὁμοίως ὑδρωπικοῖς. — V. καρεῖ.
καὶ περιτείνεται αὐτοῖς ἡ ἐπιφάνεια ὅ- — V. καθ' ὅλον τὸ σῶμα.
G λου τοῦ σώματος· τά τε οὖρα ἐπέχεται.
Βοηθεῖ δὲ αὐτοῖς ὅσα καὶ τοῖς κανθαρίδας
πεπωκόσιν. ἰδίως δὲ ὠφελοῦνται μετὰ
τὸ τῶν ἐμέτων καὶ τοῦ κλυστῆρος κενω- — Adde διά

θῶνται, σῦκα ξηρὰ λαμβάνοντες· καὶ τὸ ἀφέψημα δὲ αὐτῶν σὺν οἴνῳ. παρακμάζοντος δὲ τοῦ κατ' ὀξύτητα κινδύνου, ὠφελοῦνται Θηβαϊκαῖς βαλάνοις ἐσθίοντες, ἢ λελεασμένας σὺν οἰνομέλιτι ἢ γάλακτι πίνοντες. ἢ καὶ ἀπίων ἅπαν τὸ γένος ἐσθίοντες, καὶ γάλα γυναικεῖον πίνοντες.

Περὶ Σαλαμάνδρας. Κεφ. δ'.

Τοῖς δὲ Σαλαμάνδραν λαβοῦσι, παρέπεται γλώσσης φλεγμονή, καὶ διανοίας ἐμποδισμός, καὶ τρόμος μετὰ νάρκης ἢ φρίκης τινὸς καὶ ἐκλύσεως· πελιοῦνται δέ τινα μέρη κυκλοτερῶς αὐτοῖς τοῦ σώματος· ὡς πολλάκις ἐμμείναντος τοῦ φαρμάκου, σηπόμενα ἀπορρεῖν. ἐφ' ὧν πάντα ποιησάμενοι ὅσα καὶ ἐπὶ κανθαρίδων, ἰδιαίτερον αὐτοῖς προσφέρομεν φάρμακον, ῥητίνην τὴν πιτυΐνην, ἢ χαλβάνην σὺν μέλιτι ἀντὶ ἐκλείκτου, καὶ χαμαιπίτυος ἀφέψημα συνεκλεαινθέντων αὐτῷ στροβίλων· ἢ κνίδης φύλλα συνεψηθέντα *κρίνῳ μετ' ἐλαίου. ποιεῖ δὲ ἐπ' αὐτῶν καὶ θαλασσίας χελώνης ἢ χερσαίας ὠά, ὁποῖα ἂν ᾖ ἑψημένα· καὶ βατραχίων ζωμὸς, συγκαθεψηθείσης αὐτοῖς ἠρυγγίου ῥίζης.

Ald. ἐκλώστως

Hoc loco, tanquam opportuniore, Cornarius capita de lepore marino rana rubeta & hirudine inserit.

Περὶ Ἐφημέρου. Κεφ. ε'.

Τοῖς δὲ τὸ Ἐφήμερον λαβοῦσιν, ὃ ἔνιοι καλοῦσι κολχικὸν ἢ βολβὸν ἄγριον, παρακολουθεῖ κνησμὸς καθ' ὅλον τὸ *σῶμα, ὡς ὑπὸ σκίλλης ἢ κνίδης ἐρεθιζομένοις· τὰ δὲ ἐντὸς ἀναδάκνονται· καυσοῦνται δὲ τὸν στόμαχον μετὰ βάρους ἱκανοῦ. ἐπιχύοντος δὲ τοῦ πάθους, κατὰ κοιλίαν φέρεται αἱματώδη, ξύσμασι μεμιγμένα. οἷς βοηθητέον, καθάπερ καὶ τοῖς σαλαμάνδραν πεπωκόσι, διά τε ἐμέτων καὶ κλυσμάτων· πρὸ δὲ τοῦ ἐνισχύσαι τὸ φάρμακον, μεταδοτέον αὐτοῖς δρυὸς τῶν φύλλων ἢ βαλάνων ἢ σιδίων ἀφέψημα· ἢ ἑρπύλλου σὺν γάλακτι πίνειν· ἢ πολυγόνου χυλόν, ἢ ἀμπέλου ἀκρεμόνων, ἢ βάτου, ἢ νάρθηκος ἁπαλοῦ τῆς ἐντεριώνης, ἢ μύρτου μετ' οἴνου. αὐτὰ δὲ τὰ μύρτα λεῖα κοπέντα καὶ ἀποβραχέντα ἐν ὕδατι βοηθεῖ, τοῦ ἐξ αὐτῶν ὑγροῦ λαμβανομένου. ποιεῖ δὲ ὡ-

A etiam clystere, sumptis ficubus aridis adiuuantur, itémque earum decocto ex vino. Iam verò aliquantum inclinato affectu decedentéq; periculo, Thebaicarum etiam palmularum cibo, aut earundem tritarum in mulso lactéve potu iuuantur. Pyrorum etiamnum omne genus esse & lac muliebre bibere co-B uenit.

De Salamandra. Cap. IIII.

Salamandræ haustum sequitur linguę inflammatio, itémque mentis quædam hebetatio, ac tremor cum torpore aut horrore quodam & exolutione: partes quoque corporis nonnullæ liuoribus C circunquaque variantur, necnon & sæpe immoráte diutiùs veneno putrescentes sanie manant. His vbi eadem omnia quæ potis cantharidibus præstiterimus, peculiari remedio exhibebimus resinā è pinu, aut galbanum ex melle linctum, & chamæpityos decoctum, in quo pinei nuclei simul cōtriti fuerint: aut D vrticæ folia cum farina crassiore cocta in oleo. Prosunt etiā oua testudinis marinę aut terrestris quomodocunque cocta, itémque ranarum ius, cum quibus eryngij radix incocta sit.

De Ephemero. Cap. V.

E Svmpto Ephemero, quod aliqui Colchicum aut bulbum syluestrem appellant, pruritus in toto corpore excitatur, non secus atque iis quos scilla aut vrtica momorderit, interiora eroduntur, stomachus cū ingenti grauitate exæstuat. Cæterùm inualescente malo, cruenta ramētis admista per aluum egerun-F tur. Hos, æquè ac eos qui salamandram hauserunt, vomitione atque clysteribus adiuuare conueniet: sed anteaquam venenum inualescat, dandum iis decoctum frondium quercus, aut glandium, aut malicorij: aut serpyllum ex lacte propinandum: item succus polygoni, aut virgultorum vitis vel rubi, aut G medullæ recentis ferulæ aut myrti cū vino. Ipsę porrò baccæ myrti tusę tritæque & aqua maceratę opem ferunt, siquidem earum dilutū assumatur. Media castaneaṙu tunicula

similem effectum præbet, si cruda in aliquo supradictorum succo sumptitetur: origanum quoque cum lixiuio epotum. Eximiè verò iuuantur lacte asinino aut bubulo calido poto, aut in ore retento: támque efficaci remedio, vt quibus copia huiusce lactis adsit, nō aliud genus auxilij desideretur.

De Dorycnio. Cap. VI.

DORYCNION (quod aliqui solanum manicum, hoc est, furiosum appellarunt) epotum, veluti lactis saporem gustui repręsentat, crebros singultus ciet, linguæ humiditatem conciliat, & effusiorem sanguinis reiectionem concitat: ipsi verò potionati mucosa quędā perinde atque dysenterici aluo egerunt. Itaque antequam aliquod ex hisce symptomatis superueniat, auxilio sunt antedicta: vomit⁹, inquā, clyster & quæcunque potum venenum expellere apta nata sunt. Priuatim verò iis opitulatur, aqua mulsa, lac asininum aut caprinum, ac dulce vinum, quod quidem tepidū cum aniso bibatur, amygdalæ amaræ & elixa gallinacea pectuscula. Quin etiam omnis generis cōchylia, cruda pariter ac tosta, esse saluta re est. Conueniunt & locustæ marinæ & gammari, ac potum eorundem iusculum.

De Aconito. Cap. VII.

ACONITVM statim inter bibēdum linguā cū astrictione quadā dulci sapore imbuit, ac subinde, præsertim cùm assurgere conantur, vertiginē inducit: oculorū humiditates prolicit, & grauitatem pectori præcordiisq; affert, cum flatuū multorum eruptione. Proinde venenū vomitione abigi, aut clystere per aluum subduci opus fuerit. Postmodū vtemur in propotismatis origano, rutáve aut marrubio cū vino absinthite: vel absinthij, erucæ, abrotoni, chamelææ aut chamæpityos decocto. Prodest iis etiamnum opobalsami drachma cum melle aut lacte: itémq; castorei, piperis ac rutæ par pōdus ex vino: & coagulū hœdi, leporis aut hinnuli cum aceto: vinum quoq; sumptū, in quo ferri stercus aut ipsum etiā ferrū, aurum, argentúmve candens restinctum fuerit.

A σταύπες καὶ ὁ τῶν Σαρδωνίων βοτανῶν ὑμῖν μέσος, ὠμὸς λαμβανόμενος μετά τινος τῶν προειρημένων χυλῶν· ὀρίγανός τε σὺν κονίᾳ ποθεῖσα· ἀκριβῶς δὲ βοηθοῦνται (4) τὸ ὄνειον ἢ βόειον γάλα θερμὸν πίνοντες καὶ κατέχοντες ἐν τῷ στόματι· ὥστε τοῖς εὐπορήσασι τούτου, ἄλλου μηδενὸς χρήζειν

B βοηθήματος.

Περὶ Δορυκνίου. Κεφ. ϛʹ.

ΔΟΡΥΚΝΙΟΥ δὲ ποθέντος, ὃ ἔνιοι στρύχνον μανικὸν ἐκάλεσαν, παρακολουθεῖ ὥσπερ γάλακτος ποιότης ἐν τῇ γεύσει, καὶ λυγμοὶ συνεχεῖς, γλώττης τε "* ὑγρότης, καὶ αἵματος ἀναγωγὴ ἀθρόα· κατὰ — Paulus ξηρότης.

C κοιλίαν δὲ αὖθις μυξώδη φέρεται, ὡς ἐπὶ δυσεντερικῶν. οἷς βοηθεῖ, πρὸ τοῦ τούτων τι παρακολουθῆσαι, ἃ καὶ τοῖς προειρημένοις, ὅ, τε ἔμετος καὶ τὸ κλύσμα, καὶ ὅσα δύναται τὸ ποθὲν ἐκκρῖναι φάρμακον. ἰδίως δὲ ἐπ' αὐτῶν βοηθεῖ τὸ μελίκρατον, ἢ ὄνειον ἢ αἴγειον γάλα, καὶ γλυ-

D κὺς οἶνος χλιαρὸς μετ' ἀνίσου "πινόμενος, καὶ ἀμύγδαλα πικρά, στήθη τε ὀρνίθια καθεψημένα. καὶ πάντα τὰ κογχύλια ὠμά τε ὀπτὰ ἐσθιόμενα, καὶ κάραβοι, τε ἀστακοί, τε ὁ ἐξ αὐτῶν ζωμὸς πινόμενος. — Addit Paulus ὀλίγου

Περὶ Ἀκονίτου. Κεφ. ζʹ.

ΤΟ ΔΕ ἀκόνιτον εὐθέως ἅμα τῷ πί-

E νεσθαι γλυκαίνει τὴν γλῶσσαν μετά τινος στύψεως καὶ ἀπὸ τοῦ γλυκασμοῦ σκοτοδινίαν, καὶ μάλιστα ἐν τῷ ἐξανίστασθαι, καὶ ὑγρότητας ὀφθαλμῶν ἐπιφέρει· βάρος τε θώρακος καὶ ὑποχονδρίου, μετὰ τοῦ πολλὰ πνεύματα ἀποδίδοσθαι. ἐφ' ὧν δὴ ἐμέτων ἐκκομισθῆναι δεῖ "τὸ φάρμακον, ἢ καὶ διὰ — V. τὸν στόμαχον

F κλυστῆρος καθαρθῆναι τὴν κοιλίαν. χρησόμεθα "δὲ προποτισμῷ ὀριγάνῳ, ἢ" πηγάνῳ, ἢ" πρασίῳ ἢ ἀψινθίου ζέματι μετ' οἴνου ἀψινθίτου. ἢ * ἀειζώου, ἢ ἀβροτόνου, ἢ χαμελαίας, ἢ χαμαιπίτυος. ἁρμόζει δὲ αὖθις καὶ ὀποβαλσάμου ὁλκὴ ∠ α. σὺν μέλιτι ἢ * καὶ καστορίου τε πεπέρεως καὶ πηγάνου ἴσης ὁλκῆς σὺν οἴνῳ. τε πιτύα ἐρίφου, ἢ λαγωοῦ ἢ νεβροῦ

G σὺν ὄξει. καὶ σιδήρου σκωρία, ἢ αὐτὸς ὁ σίδηρος, ἢ χρυσός, ἢ ἄργυρος διάπυρος ἐν οἴνῳ "σβεσθέντα, τοῦ ὑγροῦ λαμβανομένου.

Fortè δὴ ἐν

V. his caret ἢ πηγάνῳ ἢ πρασίῳ.

Goup. Legitur in veterib. ἢ πρασίῳ μετ' οἴνου, ἢ ἀψινθίῳ ἢ ἀειζώῳ, ἢ ἀβροτόνῳ, ἢ χαμελαίᾳ ἢ χαμαιπίτυϊ, vt Hermolaus legit. itémque Paulus.

Paulus σβεσθεῖσι rectius.

κονία τε σὺν οἴνῳ καὶ *ὄρνιθι καθεψηθεῖσα, ἢ κρεῶν λιπαρῶν βοείων ζωμὸς λαμβανόμενος σὺν οἴνῳ. λέγεται δὲ καὶ ἡ χαμαίπιτυς ἰδίως ἐπ' αὐτῶν ἁρμόζειν. ἣ *ἐν μὲν Ἡρακλείᾳ τῇ Ποντικῇ, ἐν ᾗ καὶ τὸ ἀκόνιτον γίνεται, ὁλόκληρος, Ἀθήνῃσι δ' Ἰωνία καλεῖται, ἐν Εὐβοίᾳ σιδηρῖτις.

Cod.Matth. ἔχει

Palat. codex vetustior: ἐν δὲ Ἀθήναις Ἰωνία

Περὶ τοῦ ἐν Ἡρακλείᾳ μέλιτος. Κεφ. η'.

Ὁμοίως δὲ πάσχουσι καὶ οἱ ἐν Ἡρακλείᾳ τῇ Ποντικῇ τὸ μέλι γινώμενον φαγόντες ἢ πιόντες. ἐφ' ὧν ἁρμόζει *τὰ αὐτὰ τῷ ἀκονίτῳ εἰσὶ δὲ εὐβοήθητοι, μάλιστα ὠφελούμενοι τῷ *ὑδρομέλιτος συνεχῶς αὐτὸ πίνοντες, μιγνυμένων αὐτῷ πηγάνου *φύλλων.

Palat.cod. ταυτά

Sic & Aëtius. at Paulus habet ὑδρομέλιτος.

Pal.cod. μισγομένων.

Περὶ Κορίου. Κεφ. θ'.

Τὸ δὲ κόριον λαθεῖν μὲν οὐ δύναται διὰ τὴν ὀσμήν. ποθὲν δὲ τὴν φωνὴν δασύνει, καὶ μανίαν ἐπιφέρει ὁμοίαν τοῖς διὰ μέθην *βλαβεῖσι μετ' αἰσχρολογίας. καθ' ὅλου δὲ τοῦ σώματος αὐτῶν ἡ ὀσμὴ διαφαίνεται τοῦ κορίου. βοηθεῖ δὲ αὐτοῖς μετὰ τὸ *ἐξαιρεθῆναι διὰ τοῦ ἰρίνου ἐλαίου, ὡς προείρηται, *ἔλαιον σὺν ἀψινθίῳ πινόμενον ἢ καθ' ἑαυτό. ἢ ἔλαιον *ᾠά τε κενωθέντα ἐπὶ αὐτό, καὶ χλιανθέντα σὺν ἅλμῃ καὶ ῥοφούμενα καὶ ἅλμη δὲ πινομένη, καὶ ζωμὸς ἁλμυρὸς ἔκ τε ὄρνιθος καὶ χηνὸς γλυκύς τε σὺν κονίᾳ παραλαμβανόμενος.

Goup. alter λαλεῖν, quam scripturam Hermolaus retinet. Sic & Paulus.

Paulus, τοῦ ἐλαίου τοῦ ἰρίνου. Deest τοῦ in Ald.

Paulus & Aëtius non habent.

Paulus, λεκιθάντα. Marcel. λιθέντα

Περὶ Ψυλλίου. Κεφ. ι'.

Καὶ τὸ ψύλλιον δὲ καλούμενον ποθὲν, ἐπιφέρει ψύξιν ὅλου τοῦ σώματος, καὶ νάρκην μετ' *ἐκλύσεως καὶ ἀδημονίας. ᾧ βοηθεῖ πάντα ὅσα τοῖς *κόριον πεπωκόσι.

Paulus, ἐλκώσεως

Matth. cod. κώνειον

Περὶ Κωνείου. Κεφ. ια'.

Κώνειον δὲ ποθὲν ἐπιφέρει σκοτώματα καὶ ἀχλὺν, ὥστε *μηδὲ ἐπ' ὀλίγον βλέπειν λυγμόν τε καὶ διανοίας παραφορὰν, καὶ ψύξιν ἄκρων· ἐπὶ τέλει δὲ σπώμενοι πνίγονται, στάσιν λαμβάνοντος τοῦ κατὰ τὴν ἀρτηρίαν πνεύματος. κατ' ἀρχὰς μὲν οὖν, ὡς καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων, διὰ τῶν ἐμέτων αὐτὸ κομιούμεθα· ἔπειτα κενώματι χρησάμενοι, τὸ εἰς τὰ ἔντερα παρολισθηκὸς ἐκκρινοῦμεν· καὶ τότε ὡς ἐπὶ μέγιστον βοήθημα ἐπὶ τὴν ἀκρατοποσίαν παραγινόμεθα.

Paulus, μηκώθεν μηδ' ἐπ' ὀλίγον &c.

A Conferunt & lixiuia cum vino, & gallinacei decocti, præpinguiúmve bubularum carnium iura cum vino sumpta. Fertur & chamæpitys priuatim iis subuenire: quæ quidem in Heraclea Ponti, vbi & aconitū nascitur, holocleros, Athenis Ionia & in EVbœa sideritis appellatur.

De melle Heraclio. Cap. VIII.

B Qui mel quod in Heraclea Ponti gignitur ederint biberíntve, nō secus afficiuntur, quàm qui aconitū hauserunt, atque adeò iis eadē quæ poto aconito conueniunt. Facilè verò succurritur: quippe cùm adiuuentur frequēti vini mulsi potu, cui folia rutæ admixta sint.

C *De Coriandro. Cap. IX.*

Coriandrum propter odorem latere non potest: epotū vocis raucitatem facit atq; insaniam, qualis ex vinolentia proficiscitur, ita vt qui sumpsēre varia dictu pudenda blaterent: toto verò corpore coriandri odor sese prodit. His post vomitionē oleo irino concitatam,

D vti retulimus, merum aut per se, aut ex absinthio potum auxiliatur: itē oleum ouáque in eo exinanita, si tepefacta cū muria sorbeantur. Sic & epota muria, & ius salsum gallinæ & anseris: passum quoque cum lixiuia sumptum.

Lec. in ipsū suo putamine effusa.

De Psyllio. Cap. X.

E Quod Psyllium dicitur epotū, corpori toti frigus & torporem infert, cū exolutione & animi quadam ægritudine anxietatéve. Huic omnia quæ hausto coriandro auxiliantur.

De Cicuta. Cap. XI.

Cicuta pota vertigines excitat & oculis caligines offundit, ita

F vt ne tantillum quidem cernatur: singultus etiam ciet, ac mentis alienationem & extremorum artuum perfrictionem infert. Tandem ægri conuulsi arteriæ spiritu intercepto strangulatur. Quare inter initia, vti in reliquis, cicutam vomitu excutiemus: postmodum deiectionem moliemur, vt quod ad intestina

G na prolapsum fuerit excernamus. Tum demum ad meri potionē, ceu præsentissimū auxiliū, deueniemus:

A ídque interiectis interuallis, in quibus proderit lac asininum aut bubulum potui datũ, aut absinthium cum pipere & vino: itẽ castorium, ruta, mẽtáq; cum vino, aut amomi, cardamomi vel styracis drachma: aut piper cum semine vrticæ ex vino, aut denique lauri folia. Pręterea laserpitij succus ex oleo & passo. B Sed & vinum dulce per sese largiùs potum egregiè auxiliatur.

De Taxo. Cap. XII.

QVÆ Smilax dicitur, à quibusdam thymium & à Latinis taxus appellatur. Pota frigus vniuerso corpori, strangulatus & celerem interitum infert. Huic eadem quæ C cicutæ conueniunt.

De Carpasi succo. Cap. XIII.

EPOTVS quoque Carpasi succus soporem inducit, ac repentinam strangulationem infert. Adiuuantur itidem qui hunc hauserunt epotæ cicutæ remediis.

De Sardonia herba. Cap. XIIII.

D SARDONIA herba, quæ ranunculi species est, in cibo potúve sumpta, mentẽ è statu suo dimouet, & conuulsiones facit cum rictu labiorúmve contractione, quæ risus speciem præbeat: hinc de Sardonio risu adagiũ in vulg⁹ infausto omine E manauit. Post vomitũ peculiariter conuenit pota liberaliùs aqua mulsa, itémque lac: necnon & irrigatio vnctióq; totius corporis per calfacientia medicamenta, prætereáque solium ex hydrelæo calente: ita tamen vt post egressum è solio illitibus ac frictionibus minimè parcatur. In summa curationem omnem F quæ conuulsioni adhibetur exequi oportet.

De Hyoscyamo. Cap. XV.

HYOSCYAMVS in potu cibóve sumptus, qualem ebriorum mentis errorem seu alienationem infert: sed facilè medicamentis cedit. Auxiliatur aqua mulsa copiosè data, lácque præsertim asininum: si id desideretur, caprinum G vel bubulum, aut aridarum ficuum decoctum. Faciunt ad id etiam nuclei pinei, cucumeris semen ex passo sumptum, & vinum sal-

διδόντες μεταξὺ * διαστήματα, ἐν οἷς πίνειν διδόμενον βοηθεῖ γάλα ὄνειον, ἢ ἀψίνθιον μετὰ "πεπέρεως καὶ οἴνου, καὶ * καστορίου καὶ πηγάνου "καὶ ἡδυόσμου σὺν οἴνῳ, ἢ * καρδαμώμου ἢ στύρακος, ἢ * πεπέρεως μετὰ κνίδης σπέρματος σὺν οἴνῳ, ἢ δάφνης "τὰ φύλλα. ὁμοίως τε σιλφίου ὀπὸς σὺν ἐλαίῳ καὶ γλυκεῖ. καὶ ὁ γλυκὺς οἶνος δὲ καθ' ἑαυτὸν πολὺς πινόμενος, ἱκανῶς ἁρμόζει.

Paulus, πεπέρεως κοινοῦ

V. non legit.

Paulus, τὰ ἁπαλὰ φύλλα

Περὶ Σμίλακος. Κεφ. ιβ'.

Η ΔΕ καλουμένη Σμῖλαξ, ὑπ' ἐνίων δὲ θύμιον καὶ παρὰ Ῥωμαίοις τάξον, ποθεῖσα ἐπιφέρει ψύξιν καθ' ὅλου τοῦ σώματος, καὶ πνιγμὸν, ὀξύν τε τὸν θάνατον. οἷς βοηθεῖ πάντα ἃ καὶ τοῖς τὸ κώνειον πεπωκόσι.

De Taxo in antiquo caput rarum est.

Περὶ Ὀποῦ καρπάσου. Κεφ. ιγ'.

ΚΑΙ ὁ τῆς "Καρπάσου ὀπὸς ποθεὶς, "κάρον ἐπιφέρει καὶ πνιγμὸν ὀξύν. βοηθοῦνται δὲ καὶ οὗτοι, ὑφ' ὧν καὶ οἱ τὸ κώνειον πεπωκότες.

Paulus, καρπησίας

V. non habet.

Περὶ Σαρδωνίας πόας. Κεφ. ιδ'.

V. περὶ Σαρδώας.

Η ΔΕ Σαρδώνιος λεγομένη πόα, βατραχίου εἶδος οὖσα, "ποθεῖσα ἢ βρωθεῖσα, παραφορὰν διανοίας ἐπιφέρει καὶ σπάσματα μετὰ συνολκῆς χειλέων, ὥστε γέλωτος φαντασίαν παρέχειν· ὑφ' ἧς διαθέσεως καὶ ὁ Σαρδώνιος γέλως οὐκ εὐφήμως ἐν τῷ βίῳ καθωμίληται. ἐφ' ὧν ἰδίως καὶ μετὰ τὸν ἔμετον, ἁρμόζει μελίκρατον πολὺ διδόμενον καὶ γάλα· ἐμβροχή τε καὶ λιπασμὸς ὅλου τοῦ σώματος διὰ θερμαινόντων φαρμάκων, καὶ ἐμβάσεις δι' ὑδρελαίου θερμοῦ. ἐπαλείφειν μέντοι ἱκανῶς δεῖ καὶ ἀνατρίβειν μετὰ τὴν ἔμβασιν αὐτούς. καθόλου δὲ, ὡς πρὸς σπασμὸν, ὅλην τὴν θεραπείαν δεῖ ποιεῖσθαι.

V. caret.

Περὶ Ὑοσκυάμου. Κεφ. ιε'.

ΥΟΣΚΥΑΜΟΣ δὲ ποθεὶς ἢ βρωθεὶς, παρακοπὴν τοῖς μεθύουσιν ὁμοίαν ἐπιφέρει· ἔστι δὲ εὐίατος, βοηθούμενος μελικράτῳ πολλῷ ποτιζομένῳ, καὶ γάλακτι μάλιστα ὀνείῳ· "εἰ δὲ μή γε, βοείῳ, ἢ σύκων ξηρῶν ἀφεψήματι· ποιοῦσι δ' ἐπ' αὐτῶν καὶ στρόβιλοι, καὶ "τὸ σικύων σπέρμα σὺν γλυκεῖ λαμβανόμενον, καὶ ἁλμυ-

G. locus hic ita legendus ex vet. libris & interpretibus. εἰ δὲ μὴ, αἰγείῳ ἢ βοείῳ.

V. τὸ τοῦ γλαυκίου.

ἐὰς οἶνος σὺν στέατι ὑείῳ νεαρῷ, καὶ γλυκεῖ *σὺν ὕδατι, καὶ κνίδης σπέρμα ὁμοίως, ἢ νίτρον σὺν ὕδατι. ἁρμόζει καὶ κιχώριον, *καὶ νάπυ, καὶ κάρδαμος καὶ ῥάφανος καὶ κρόμμυα, καὶ σκόροδα, ἕκαστον τούτων σὺν οἴνῳ λαμβανόμενον. ἡσυχάζειν δ' αὖθις ἀναγκάζειν δεῖ, *ὥσπερ τοὺς τὸν οἶνον πιόντες.

V. cares.

V. non legit.

Περὶ Μανδραγόρου. Κεφ. ιϛ'.

ΜΑΝΔΡΑΓΟΡΟΥ δὲ ποθέντος, εὐθέως κάρος ἐπακολουθεῖ, καὶ ἔκλυσις καταφορά τε ἰσχυρὰ κατὰ μηδὲν διαφέρουσα πάθους τοῦ λεγομένου ληθάργου. ὧ πρὸ τοῦ τι τούτων συμβῆναι, ἁρμόζει ὅ, τε ἔμετος *καὶ μελίκρατον, καὶ μετὰ τοῦτο καὶ νίτρον καὶ ἀψίνθιον σὺν γλυκεῖ ἢ οἴνῳ γλυκάζοντι λαμβανόμενα. καὶ ἡ τῆς κεφαλῆς ἐμβροχὴ διὰ ῥοδίνου καὶ ὄξους. καὶ διέγερσις δὲ καὶ κίνησις τοῦ σώματος. καὶ ἡ δι' ὀσφρήσεως καὶ *εὐπατορίου καὶ πεπέρεως καὶ νάπυος, καὶ καστορίου καὶ πηγάνου ὄξει τετριμμένων· καὶ πίσσης ὑγρᾶς, καὶ τῶν κεκαυμένων καὶ ἐσβεσμένων ἐλλυχνίων· δυσανακλήτως δὲ αὐτῶν ἐχόντων, καὶ πταρμικὰ ἐπάγειν, καὶ τοῖς ἄλλοις κοινοῖς βοηθήμασι χρῆσθαι καὶ ἐπὶ τούτων.

Paulus, καὶ μετὰ τοῦτον μελίκρατον καὶ νίτρ.

Περὶ Μήκωνος ὀποῦ. Κεφ. ιζ'.

ΜΗΚΩΝΟΣ δὲ ὀποῦ ποθέντος, παρακολουθεῖ καταφορὰ μετὰ καταψύξεως καὶ κνησμοῦ ἐπιτεταμένου. ὡς πολλάκις ἐνισχύοντος τοῦ φαρμάκου ἐπιγίνεσθαι τοσοῦτον κνησμόν, ὥστε διεγείρεσθαι ὑπ' αὐτοῦ· ὀσμή τε τοῦ φαρμάκου δι' ὅλου τοῦ σώματος ἐκδίδοται. οἷς βοηθεῖ μετὰ τὸν δι' ἐλαίου ἔμετον, καὶ κλυσθῆναι δριμεῖ κλύσματι, ὀξύμελι σὺν ἁλσὶ πινόμενον, ἢ μέλι σὺν ῥοδίνῳ θερμῷ. καὶ ἄκρατος πολὺς σὺν ἀψινθίῳ *ἢ κινναμώμῳ, ἢ ὄξος θερμὸν καθ' ἑαυτό· νίτρον τε σὺν ὕδατι καὶ ὀρίγανον σὺν κονίᾳ, *πηγάνου τε ἀγρίου σπέρμα σὺν πεπέρει καὶ οἴνῳ καὶ πάνακι, πέπερί τε μετὰ καστορίου καὶ ὀξυμέλιτος, ἢ μετὰ θύμβρας ἢ ὀριγάνου *σὺν οἴνῳ. δεῖ δὲ καὶ τούτους διεγείρειν τοῖς ὀσφραντικοῖς καλουμένοις, καὶ ἐμβιβάζειν εἰς θερμὸν καὶ πυριᾶν διὰ τὸν ἐπιγινόμενον κνησμόν. ὀνήσει αὖθις καὶ μετὰ τὸ λουτρὸν χρῆσθαι ζωμοῖς λιπαροῖς, μετὰ οἴνου ἢ γλυκέως · καὶ μυελὸς δὲ μετ' ἐλαίου πινόμενος.

Paulus, καὶ

Add. aliàs ἀφεψήματος. Sic Aeg.

A sum cum adipe suillo recenti passóque: itidem vrticæ semen aut nitrũ ex aqua. Conueniunt & cichorium, sinapi, nasturtium, raphanus, cepa & allium, quorum singula ex vino sumi par est. Verùm postea sinendi quiescere, quemadmodum qui vinum biberunt, vt excoquant.

De Mandragora. Cap. XVI.

B MANDRAGORA si bibatur, cõfestim sopor insequitur, exolutio, ac vehemens veternus nihil distãs à lethargo. Huic, anteaquàm quidquam ex iis accidat, vomitus proderit & aqua mulsa: posteà nitrum & absinthium ex vino dulci aut passo sumantur. Caput rosaceo C & aceto perfundatur. Proficit etiãnum excitatio & agitatio corporis: itémque olfactus tritorum in aceto euphorbij, piperis, sinapeos, castorij ac rutæ, prætereáque odor picis liquidæ & funiculi lucernarum, quæ vicissim accendantur & extinguantur. Quòd si ægrè ij reuocentur, etiã adhibere quæ sternutamẽta cieant, D aliísque eiusmodi communibus auxiliis vti conueniet.

De Papaueris liquore. Cap. XVII.

EPOTO Papaueris liquore, consequitur veternus cum perfrictione & pruritu vehementi. Quin sæpenumerò inualescente veneno tanta oboritur prurigo, vt homi- E nem excitet: odor verò medicamenti toto sese prodit corpore. Post citatã oleo vomitionem, infusũmq; clysterem acriusculũ, auxiliatur acetum mulsum cum sale potum, aut mel cum rosaceo calido. Item merum copiosum cum absinthio & cinnamomo, aut calidum per sese acetum: nitrum quoque ex aqua, & F origanum cum lixiuio aut passo: syuestris rutæ semen cum pipere, vino & panace: ac piper etiam cum castorio & aceto mulso, aut cum satureiæ vel origani decocto, addito vino. Sed & hos odoramentis seu olfactoriis excitare, & in calidæ solium mittere, ac fouere obortę pruriginis ratione oportet. Proderit G autem à balneo iusculorum pinguiũ vsus ex vino aut passo, ac medulla etiam ex oleo pota.

De Corniculato papauere. Cap. XVIII.

QVOD papauer Corniculatum appellāt, & potu & cibo eadem symptomata inferre consueuit, quæ papaueris succus: ac iisdem quoque expugnatur auxiliis.

De Pharico. Cap. XIX.

QVOD Pharicum vocant, sapore quidem syluestre nardum planè imitatur: infert verò potū neruorū resolutionē cum delirio & conuulsione. Sed oportet post concitatam vomitionem vinum absinthite potui dari, cum cinnamomo aut myrrha, aut nardo Gallico, quod saliuncā aliqui vocauerunt, aut spicæ nardi drachmas duas & myrrhę totidē obolos ammixto passo, aut irin cum croco in vino. Deraso verò capiti adhibenda hordeacea farina cum ruta trita & aceto.

De Toxico. Cap. XX.

TOXICVM ex eo appellatum creditur, quòd Barbarorum sagittæ eo illinerentur. (Al. tingerētur) Qui biberunt, haud ita multò pòst labiorū & linguæ inflammatione prehenduntur, iisque furor mētis incoërcitus varias imagines obuersat: quare vix medicinæ locus est, raróque qui hauserunt incolumes euadere contingit. Vinculis (Al. passum.) attamen cohibendi, vt vinum dulce cū rosaceo bibere, protinúsq; reuomere, ac rapi quoq; semen ex vino haurire cogatur. Priuatim verò iis conuenit quinquefolij radix, itémq; hircinus sanguis, aut caprillus eodem modo sumptus: proficit & roboris, fagi aut ilicis cortex cum lacte tritus. Prosunt etiam mala cotonea in cibo sumpta, aut trita cum pulegio & aqua bibita. Amomum denique benefacit, vt & balsami semen ex vino. Quòd si qui periculis defuncti sunt, longo tamen tempore in stratis decumbunt: ac vbi surrexêre, sui impotes ac velut attoniti reliquum vitæ tempus transigūt.

De Ixia. Cap. XXI.

IXIAS, qui & Vlophonon appellatur, inter potandum quiddam tum odore tum sapore ocimo simile repræsentat: vehementem autem linguæ inflammationē ac mentis alienationem inducit,

A Περὶ Μήκωνος κερατίτιδος. Κεφ. ιη'.

Η δὲ λεγομένη κερατῖτις μήκων, ἐν ἐπὶ τῷ βρωθῆναι ἢ ποθῆναι τὰ αὐτὰ φέρουσα τῷ ὀπῷ τῆς μήκωνος συμπτώματα, τοῖς αὐτοῖς βοηθήμασιν ὑποπίπτει.

Περὶ Φαρικοῦ. Κεφ. ιθ'.

ΤΟ δὲ καλούμενον Φαρικὸν τὴν μὲν B γεῦσιν πᾶσαν νάρδῳ ἀγρίᾳ ἔοικεν. ἐπιφέρει δὲ παράλυσιν ποθὲν μετὰ παρακοπῆς καὶ "σπασμοῦ. (al. σπασμούς.) δεῖ δὲ μετὰ τὸ ἐξεράσαι αὐτοὺς, ποτίζειν οἶνον" ἀψινθίτην, [σὺν (V. caret.) κινναμώμῳ ἢ σμύρνῃ ἢ νάρδῳ Κελτικῇ, ἣν ἔνιοι *στελίνην ἐκάλεσαν· ἢ ναρδοστάχυος ὁλκὰς β'. καὶ σμύρνης β'. "ὀβολοὺς (V. <) C μεμιγμένους σὺν γλυκεῖ, "ἢ ἶριν μετὰ κρόκου σὺν οἴνῳ· (Paulus, ἢ ἶριν καὶ κροκίνῳ αὐτῆς σὺν οἴνῳ) δεῖ δὲ καταπλάσσειν τὴν κεφαλὴν αὐτῶν ξυρήσαντας, κριθίνῳ ἀλεύρῳ σὺν πηγάνῳ λείῳ καὶ ὄξει.

Περὶ Τοξικοῦ. Κεφ. κ'.

ΤΟ δὲ Τοξικὸν δοκεῖ μὲν ὠνομάσθαι, ἐκ τοῦ τὰ τόξα τῶν Βαρβάρων ὑπ' D αὐτοῦ χρίεσθαι. παρακολουθεῖ δὲ τοῖς πεπωκόσι χειλέων καὶ γλώττης φλεγμονὴ, μανία τε ἀκατάσχετος ποικίλαις ἐπιβάλλουσα φαντασίαις· ὡς καὶ διὰ τοῦτο δυσιάτους εἶναι ἐν τῇ θεραπείαις· σπανίως δὲ καὶ σώζεσθαι τινὰς τῶν πεπωκότων. δεῖ μέν τοι συνέχειν αὐτοὺς δεσμοῖς, ἀναγκάζοντας καὶ βια- E ζομένους γλυκὺν οἶνον σὺν ῥοδίνῳ πίνειν, καὶ ἐξεμεῖν· τό τε τῆς γογγύλης σπέρμα σὺν οἴνῳ. ἰδίως δ' ἐπ' αὐτῶν ἁρμόζει καὶ ἡ τῆς (Addūt alii, πινόμενον. & ita Paul.) πενταφύλλου ῥίζα, αἷμά τε τράγου ἢ αἰγὸς, ὁμοίως λαμβανόμενα. δρυός τε φλοιὸς ἢ φηγοῦ, ἢ πρίνου γάλακτι συνεψηθείς· [τὰ (Non habet Ald.) μῆλα κυδώνια ἐσθιόμενα ἢ λεῖα σὺν γλή- F χωνι καὶ ὕδατι πινόμενα, ἄμωμόν τε καὶ βαλσάμου "καρπὸς σὺν οἴνῳ. (V. καρπὸς ὁμοίως λαμβανόμενα) καὶ εἴ τινες αὐτοῦ φύγοιεν τὸν κίνδυνον, πολὺν χρόνον κλινοπετεῖς διαμένουσι, καὶ ἀναστάντες "ἐπτοημένοι τὸν λοιπὸν χρόνον διάγουσιν. (Manardus legēdū censet ἐφθινημένοι, i. tabefacti. Tale quid etiam habet Auicennas cap. de napello, qui toxicum esse videtur.)

Περὶ Ἰξίου. Κεφ. κα'.

ΙΞΙΑΣ δὲ, ὃς καὶ ΟΥλόφονον καλεῖ- G ται, ἐν τῷ πίνεσθαι "οἷόν τι ὠκίμῳ (fortè ὅμοιόν τι) κατὰ τὴν ὀσμὴν καὶ κατὰ τὴν γεῦσιν ἐμφαίνει. ἐπιφέρει δὲ γλώσσης φλεγμονὴν ἰσχυρὰν καὶ παρακοπήν·

καὶ τὰς ἐκκρίσεις ἐπέχει πάσας. βορβορυγμούς τε καὶ ψόφους μετὰ λειποθυμίας ἐπιφέρει δίχα τοῦ προχωρεῖν τι. Βοηθεῖ δὲ αὐτοῖς μετὰ τὸ ἐξεμέσαι τὸ πλεῖον, ἢ μετὰ τὸ τὴν κοιλίαν λυθῆναι, πινόμενον ἀψινθίου ἀπόβρεγμα σὺν οἴνῳ πολλῷ, ἢ ὀξυμέλιτι· πηγάνου τε ἀγρίου σπέρμα, ἢ σιλφίου ῥίζα· ὁμοίως τε τραγοριγάνου ἀφέψημα σύν τινι τῶν προειρημένων ἢ γάλακτι, ἢ τερεβινθίνῃ ῥητίνῃ· *ἢ νάρδου, ἢ καστορίου, ἢ σιλφίου, " ἑκάστου ὀβολὸς σὺν οἴνῳ. ἁρμόζουσι δὲ καὶ οἱ "τῆς βασιλικῆς καρύας καρποὶ λεῖοι σὺν " ῥητίνῃ καὶ καστορίῳ καὶ πηγάνῳ, ἑκάστου < α΄. ὁμοίως χαμελαίας < β΄. ἢ* ἀψίνθου χυλοῦ* < β΄. σὺν μελικράτῳ καὶ ὄξει* πολλῷ πινόμενον.

Περὶ Ψιμμυθίου. Κεφ. κβ΄.

ΤΟ ΔΕ ψιμμύθιον λαθεῖν οὐ δύναται διὰ τὸ χρῶμα. ἑκουσίως γὰρ ληφθὲν, λευκαίνει τὸν οὐρανίσκον καὶ τὰ οὖλα, καὶ τὴν γλῶτταν καὶ τὸ μεταξὺ τῶν ὀδόντων· ἐπιφέρει δὲ λυγμοὺς καὶ βῆχα καὶ γλώττης ξηρότητα, καὶ ψύξιν ἀκρωτηρίων μετὰ παρακοπῆς καὶ δυσκινησίας. οἷς ἁρμόζει μελίκρατον διδόναι, ἢ σύκων ἢ μαλάχης ἀφέψημα, ἢ γάλα θερμὸν ἢ σήσαμον λεῖον μετ' οἴνου, ἢ κονίαν κληματίνην, ἢ ἀμαράκινον ἔλαιον ἢ ἴρινον, ἢ "Περσικῶν τὰ ὀστᾶ. * περιστερῶν δὲ ᾠά" σὺν λιβάνῳ ἢ κριθῶν ἀφεψήματι, " ἢ κοκκυμήλοις, ἢ κόμμει πτελέας, ἢ τὸ ἐν τοῖς *φύλλοις τῆς πτελέας ὑγρὸν μετὰ χλιαροῦ ὕδατος. "ἁρμόζει δὲ ἐπ' αὐτῶν καὶ θαψίας χυλὸς, ἢ σκαμμωνίας ὀπὸς, " σὺν μελικράτῳ πινόμενα.

Περὶ Μυκήτων. Κεφ. κγ΄.

ΜΥΚΗΤΩΝ δὲ οἱ μὲν, τῷ γένει βλάπτουσιν, οἱ δὲ, τῷ πλήθει. ἐπιφέρουσι δὲ πάντες "πνιγμοὺς ἐοικότας ἀγχόναις. οἷς εὐθέως βοηθεῖν δεῖ κοινῶς, ἀναγκάζοντας ἐμεῖν δι' ἐλαίου· θαυμαστῶς δὲ ὠφελοῦνται πίνοντες κονίαν κληματίνην, ἢ ἐξ ἀχραδίνου ξύλου, μετὰ ὀξυκράτου καὶ ἁλῶν ἢ νίτρου. καὶ συνεψόμεναι δὲ αἱ ἀχράδες ἢ τὰ φύλλα τοῖς μύκησιν, ἀφαιροῦνται τὸ πνιγῶδες αὐτῶν· ἐσθιόμεναι δὲ, ὠφελοῦσι.

V. ἢ πηγάνου

Addit Gesnerus ex lib. ἀπορείων, ἢ οἱ βλαστοὶ. Paul. σὺν οἴνῳ ἢ ῥητίνῃ

Cornarius δὲ restituit ex Paulo.

G. hæc verba ita restituit ex antiquis codicib. & interpretib. ἢ Περσικῶν τὰ ὀστᾶ σὺν κριθῶν ἀφεψήματι, vti & legitur apud Paulum. al. σὺν κρίνου ἀφεψήματι Lac. legit. in v. c. ἢ κοκκυμήλου ἢ πτελέας κόμμει. Add. in quibusdã codicibus: ἐμείτωσαν δέ. Addit Lac. ex v. cod. πειθόβολον quod etiam habetur apud Paulum.

G. In altero addita est hæc vox ληφθέντες sed hoc leuẽ.

Paulus ἐσθιόμεναί τε

A & excretionũ genus omne supprimit: murmura intestinorũ ac rugitus cum animi deliquio ciet, quãuis nihil interim egeratur. Post eductã vomitionibus maiorẽ veneni portionem, aut post alui deiectionem, auxilium præstat absinthij dilutum ex vino largiore aut aceto mulso bibitum, nec minus rutę syluestris se- B men aut laserpitij radix: itẽ tragorigani decoctum cum aliquo supradictorum, aut lacte, aut resina terebinthina: nardus etiam aut castorium aut laser, singulorum inquam obolus ex vino. Quin & conueniunt nucum iugladium nuclei triti cum resinæ, castorij & rutæ, singulorum drachma vna. Itidem chameleę aut C succi thapsiæ oboli duo cum aqua mulsa: & acetum calens largius epotum.

De Cerussa. Cap. XXII.

CERVSSA clam exhiberi nequit: siquidem suo sese colore prodit. Vltro verò sumpta, palatum, D gingiuas, linguam ac ipsas dentium commissuras cãdore quodã inficit: excitat autẽ singultus, tussim & linguæ ariditatem, extremorúmq; refrigerationem, cum mentis alienatione ac motus difficultate. His dare conuenit aquam mulsam, aut ficuum vel maluæ decoctum, aut lac E calidum, aut sesamum ex vino tritum, aut lixiuiam è sarmentorum cinere factam, aut amaracinum irinúmve oleum, aut Persicorum nucleos cum hordei decocto, aut thus, aut gummi prunorum, aut humorem qui in folliculis vlmi continetur ex aqua tepida. Hisce præsidiis F vomitus euocetur. Conuenit etiam thapsiæ succus aut scãmonij liquor, ternis obolis ex aqua mulsa potus.

De Fungis. Cap. XXIII.

FVNGORVM alij toto genere, alij maiore copia nocent: omnes tamen spiritus via quasi laqueo interclusa præfocant. Quare confestim communi auxilio succurren- G dum, scilicet oleo citata vomitione. Mirificè verò iuuat lixiuia sarmentitia, aut è pyrastri ligno, cum posca & sale aut nitro epota. Sed & pyrastri fructus aut folia cum fungis decocta, strangulandi vim illam auferunt, esitatáq; eadem auxiliantur.

Iuuat & stercus gallinaceum cũ posca bibitum, itémque aristolochiæ, aut absinthij drachma vna cum vino: insupérque etiam mel seu in cibo sumptum, seu ex aqua potum. Sic & apiastrum cum nitro, panacis radix & semen in vino: fęx quoq; vini cremata cum aqua, & atramentum sutorium ex aceto: denique radicula, sinapi aut nasturtiũ esu prosunt.

De Gypso. Cap. XXIIII.

GYPSUM strāgulationem infert; dum intra ventriculum lapidescit: quare & eadem quæ aduersus fungos valent auxilia, prætereáque maluæ decoctũ, quod quidem olei vice assumendum est: quoniam pingue cũ sit & ad vomitionẽ lubricas vias pręstet, deradi corpora minimè sinit: quod alioqui gypsum, vbi duratur in lapidem, facere solet. Quinetiam prodest oleum ex aqua mulsa aut ficuũ decocto, & lixiuia è ficulneo aut sarmentitio cinere facta, cũ vino largiore pota: item origanum aut thymum cum lixiuia vel aceto passóve: sed & maluæ decoctum clystere infundi oportet.

De Taurino sanguine. Cap. XXV.

TAURI recens iugulati sanguis epotus, spirādi difficultatem strāgulatúmq; cõcitat, dum tõsillarum fauciúmque meatus cum vehementi conuulsione obstruit. Lingua inde rubescit, ac dentes inficiuntur, & inter ipsorum commissuras quædā concreti sanguinis vestigia conspiciuntur. Vomitum in hoc malo vitabimus, ne fortè grumi eiusmodi attractu in sublime elati gulę magis impingātur. Dari verò opus est quæ sanguinem concretum dissoluāt & aluum subducant, vti caprifici grossos lacteo succo turgentes ex posca, Nitrum quoque per sese auxiliatur, nec secus coagulum omne cum aceto, & laserpitij radix cum lasere ipso: itidem & brassicæ semen, & è cinere ficulneo lixiuia. Prosunt & conyzæ folia cum pipere, & rubi succus ex aceto. Aluũ prætereà soluere par est: siquidem iis qui euasuri sunt crocea per sedem egeri consueuerunt. Postremò stomacho aluóque hordeaceam farinam ex aqua mulsa adhibere oportet.

A βοηθεῖ δὲ αὐτοῖς ἀλεκτορίδων* ᾠὰ σὺν ὀξυκράτῳ πινόμενα μετὰ* ἀριστολοχίας ὁλκῆς α. ἢ ἀψίνθιον σὺν οἴνῳ· καὶ μέλιτι ἐσθιόμενον καὶ πινόμενον σὺν ὕδατι, μελισσόφυλλόν τε σὺν οἴνῳ,* πάνακός τε ῥίζα, καὶ καρπὸς σὺν οἴνῳ, τρύξ τε οἴνου κεκαυμένη B μεθ' ὕδατος, καὶ χάλκανθος σὺν ὄξει ῥάφανός τε ἢ νάπυ ἢ καρδάμωμον* ἐσθιόμενα.

Lac. legit. ex v. cod. ἀφεψημένα σὺν ὀξυκράτῳ καὶ πινόμενα

Lac. μέλι τε

Περὶ Γύψου. Κεφ. κδ'.

ΚΑΙ ἡ γύψος πνιγμὸν ἐπιφέρει λιθουμένη· ὅθεν καὶ τούτοις ἁρμόζει διδόναι τὰ πρὸς τοὺς μύκητας βοηθήματα· καὶ ἐπὶ τούτων τὸ τῆς μαλάχης ἀφέψημα, ὃ C παραληπτέον ἀντὶ τοῦ ἐλαίου· λιπαρὸν γὰρ ὂν καὶ ἐν τῷ ἐξεμεῖσθαι ὄλισθον ἐμποιοῦν, οὐκ ἐᾷ καταξύεσθαι τὰ σώματα. λιθουμένη γὰρ ἡ γύψος ἐργάζεται τοῦτο. ἁρμόζει δὲ καὶ τὸ ἔλαιον σὺν μελικράτῳ ἢ σύκων ἀφεψήματι· καὶ κονία συκίνη ἢ κληματίνη σὺν οἴνῳ πολλῷ πινομένη· καὶ ὀρίγανος ἢ D θύμος σὺν κονίᾳ, ἢ ὄξει, ἢ γλυκεῖ. δεῖ δὲ τούτοις ὑποκλύζειν τῷ τῆς μαλάχης ἀφεψήματι.

Lac. addit ex v. cod. ποθεῖσα

Paulus καὶ σύκων ἀφέψημα

Περὶ Αἵματος Ταυρείου. Κεφ. κε'.

ΑΙΜΑ δὲ ταύρειον νεοσφαγὲς ποθὲν, δύσπνοιαν ἐπιφέρει καὶ πνιγμόν· ἐμφράττον τοὺς περὶ τὰ παρίσθμια καὶ τὴν κατάποσιν πόρους μετὰ σπασμοῦ ἰσχυροῦ. E εὑρίσκεταί τε ἐπ' αὐτῶν ἡ γλῶττα ἐρυθρά· καὶ ὀδόντες βεβαμμένοι, καὶ θρομβία μεταξὺ αὐτῶν· ἐφ' ὧν τὸν ἔμετον παραιτούμεθα, τῶν θρόμβων μᾶλλον ἐν τῷ στομάχῳ σφηνουμένων διὰ τὸ μετεωρίζεσθαι αὐτοὺς κατὰ τὴν ὁλκήν.* δίδοται δὲ ὅσα δύναται τὴν πῆξιν διαλῦσαι τοῦ αἵματος, καὶ F τὴν κοιλίαν ὑπάγειν. τούς τε ὀλύνθους πλήρεις ὄντας τοῦ ὀποῦ σὺν ὀξυκράτῳ, καὶ νίτρον δὲ καθ' ἑαυτὸ ὠφελεῖ· καὶ πιτύα ἅπασα σὺν ὄξει, καὶ σιλφίου ῥίζῃ* ἢ τῷ ὀπῷ· ὁμοίως καὶ κράμβης σπέρμα, κονία τε συκίνη· καὶ κονύζης* σπέρμα σὺν πεπέρει, καὶ βάτου χυλὸς σὺν ὄξει. δεῖ δὲ τὴν κοιλίαν G ὑπάγειν. εἴωθε δὲ τοῖς σωζομένοις ἀποδίδοσθαι διὰ τῆς ἕδρας* καὶ ῥοώδη. καταπλάσσειν δὲ καὶ στόμαχον καὶ τὴν κοιλίαν ἀλεύρῳ κριθίνῳ μετὰ μελικράτου.

Ald. πνιγμοῦ.

Paulus, βεβρωμένοι

V. addit, καὶ σιλφίου ῥίζης ἢ τοῦ ὀποῦ καὶ κράμβης. Cætera omittit.

Lac. legit in antiq. cod. πίτυα ἀποζέσας

V. add. καὶ ὄξει.

Περὶ Γάλακτος ἐμπιτυαθέντος. Κεφ. κϛ'.

Paul. ἄθρουν πολὺ

ΚΑΙ τοῖς λαβοῦσιν ἐμπιτυαθὲν γάλα, ἀθρόως πολὺς πνιγμὸς γίνεται, διὰ τὸ θρομβοῦσθαι. οἷς βοηθοῦντας προσφέρειν δεῖ ὥσπερ ἀντίδοτον πιτύαν σὺν ὄξει, πολλάκις ἀναγκάζοντας πίνειν. καὶ καλαμίνθης τὰ φύλλα ξηρὰ ἢ τὸν χυλὸν ὁμοίως· ἢ σιλφίου ῥίζαν ἢ τὸν ὀπὸν σὺν ὀξυκράτῳ. θύμον τε σὺν *ὄξει, καὶ τὴν πιλοποιητικὴν κονίαν. ἁλυκὸν δὲ μηδὲν προσφερέσθω. μᾶλλον γὰρ πήγνυται καὶ τυροῦται τὸ γάλα. ἀλλ' οὐδὲ τούτοις ἐμεῖν δεῖ· ἐνιστάμενον γὰρ ἐπὶ τὰ τοῦ στομάχου στενὰ τε θρομβωμένον πνίγει.

Περὶ Λιθαργύρου. Κεφ. κζ'.

V. sic incipit: καὶ τοῖς λαβοῦσι λιθάργυρον, πόνος διὰ τῆς κοιλίας ἐντέρων μετὰ στρόφων γίνεται.

Ald. βάρος, καὶ τὸ σῶμα μολιβδῶδες γίνεται, τὴν ἀπρέπειαν λαμβάνον.

Vul. exempl. cõclusis carent.

"ΛΙΘΑΡΓΥΡΟΣ δὲ ποθεῖσα, βάρος ἐπιφέρει στομάχῳ καὶ κοιλίᾳ, καὶ ἐντέροις μετὰ στρόφων ἐπιτεταμένων. ἐνίοτε δὲ καὶ τιτρώσκει τὰ ἔντερα διὰ τὸ "βάρος, καὶ ἐπέχει τὰ οὖρα· παροιδεῖ δὲ αὐτοῖς τὸ σῶμα, καὶ μολιβδώδη ἀπρέπειαν λαμβάνει. ἐφ' ὧν ἁρμόζει μετὰ τὸν ἔμετον πινόμενα σὺν οἴνῳ, ὁρμίνου ἀγρίου [σπέρμα, σμύρνης < *ἢ ἀψίνθιον, ὕσσωπον, σελίνου] σπέρμα, ἢ πέπερι, ἢ κύπρου ἄνθος σὺν οἴνῳ· περιστερῶν τε ἀγρίων ἄφοδος ξηρὰ μετὰ νάρδου καὶ οἴνου.

Περὶ Ὑδραργύρου. Κεφ. κη'.

ΥΔΡΑΡΓΥΡΟΣ δὲ ποθεῖσα, ταὐτὰ ἐπιφέρει τῇ λιθαργύρῳ, καὶ ἐπὶ τούτων δεῖ τοῖς αὐτοῖς βοηθήμασι χρῆσθαι. δοκεῖ δὲ αὐτοῖς ὠφελεῖν γάλα "πινόμενον· ἐμείτωσαν δὲ καὶ οὗτοι.

Cod. quid addũt πολὺ

Περὶ Τιτάνου, Σανδαράχης καὶ Ἀρσενικοῦ. Κεφ. κθ'.

ΤΙΤΑΝΟΣ, Σανδαράχη καὶ Ἀρσενικὸν ποθέντα, τὰ αὐτὰ ἀλγήματα κοιλίας καὶ ἐντέρων ἐπιφέρει μετὰ δηγμοῦ σφοδροῦ. ὅθεν προσφέρειν δεῖ ἅπαντα, ὅσα μετὰ τοῦ κιρνάναι, δύναται τὸ "εὐεμὲς καὶ πρὸς τὴν κοιλίαν ὀλισθηρὸν παρέχειν· οἷός ἐστιν ὁ τοῦ ἐβίσκου καὶ τῆς μαλάχης χυλός, λίαν ὀλισθηρὸς ὑπάρχων. παρέχειν δὲ δεῖ καὶ ἀφέψημα λινοσπέρμου, *καὶ ὁ τῆς τράγου καλουμένης βοτάνης καρπός, ἢ ὀρύζης, καὶ γάλα πολὺ σὺν μελικράτῳ, καὶ ζωμοὶ λιπαροὶ καὶ εὔχυμοι.

A *De Lacte intus coagulato. Cap. XXVI.*

EOS quoque quibus lac aſſumptũ intus coagulatur frequens derepente ſtrãgulatio inuadit, quòd intus lac in grumos quoſdã coaleſcat. Hos iuuamus exhibentes antidoti vice coagulum ex aceto, idipſumq; ſepius bibere cogẽtes. B Damus & calaminthæ folia arida, aut ſuccũ etiã ipſum ſimiliter: aut laſerpitij radicẽ liquorémve ex poſca: pariter & thymum ex vino, & coactiliariorũ lixiuiã. Cęterùm ſalſi nihil exhibeatur, quoniã magis lac coiret & in caſeũ dẽſaretur. At neq; hos vomitus adiuuat, ſiq̃dẽ cõcretũ lac ſeſe in gulæ anguſtias inſinuãs, facilè ſtrangulat.

C *De Argenti ſpuma. Cap. XXVII.*

SPVMA argenti pota, ſtomacho ventri & inteſtinis grauitatẽ cum magnis torminibus affert: interdũ & põdere ſuo inteſtina vulnerat, vrinámque ſupprimit: intumeſcit verò corpus, plumbeámque deformitatem concipit. D His ſecundum vomitionem ſubueniũt pota ex vino, ſylueſtris hormini ſemen, myrrhæ oboli duo, abſinthium, hyſſopum, apij ſemen, aut piper aut cypri flos ex vino: necnon & fimus palumbinus aridus cum nardo & vino.

De Argento viuo. Cap. XXVIII.

E ARGENTVM viuum potum eadẽ quæ argenti ſpuma infert: quapropter & eadem expoſcit auxilia. Lac autem largius potum auxiliari cõſtat. Vomitus etiam minimè negligendus eſt.

De Calce, Sandaracha & Auripigmento. Cap. XXIX.

F CALX, Sandaracha & Auripigmẽtum, eoſdem ventris & inteſtinorum cruciatus cum vehementi roſione inferunt. Quamobrem exhibenda quæcunque ſimul & acrimoniam temperãdi, & facilem vomitionem lubricamq; aluũ pręſtandi vim habent, cuiuſmodi ibiſci & maluę ſuccus eſt: natura enim vtriq; perlubrica. G Præbendum etiam decoctum ſeminis lini, aut tragi frumentacei vel oryzæ, lácque cum aqua mulſa copioſum: iura denique pinguia boníque ſucci.

De Lepore marino. *Cap. XXX.*

HAVSTO marino lepore, virosus quidam sapor qualis putentium piscium percipitur: procedente verò tempore, venter dolore afficitur, vrináq; sistitur: quòd si quãdo ea redditur, purpureo colore cõspicitur. Accedit & omnis generis piscium auersatio atque odium, & sudor graueolẽs: biliosus itidem vomitus, interdum sanguine mixtus, subsequitur. Hoc malo circũuentis, dadũ lac asininũ aut passũ assiduè, necnon & radicis maluæ foliorúmque decoctum, aut trita cyclamini radix cum vino, aut veratri nigri vel scammonij succi drachma cũ aqua mulsa & punicorum nucleis: aut cedria contrita ex vino: benefacit & anserinus sanguis adhuc calens epotus. Sed cùm pisces omnes respuát & auersentur, solos fluuiatiles cancros elixos esitát & concoquũt, à quibus non mediocriter adiuuantur. Signum porrò salutis fuerit, si pisces in cibos admittere cœperint.

De Rubeta & rana palustri. *Cap. XXXI.*

TVM Rubeta, tum etiam Rana palustris assumpta corporis tumorem ciet, cũ intenso pallore qui buxi colorem imitatur: accedit spirandi difficultas & grauis halitus oris singultúsque, ac interdum inuita genituræ profusio consequitur. His qui sumpsẽre facilè succurritur secũdum vomitionem largiore meri potu & arundinis radicis binis drachmis, aut cyperi totidem. Cogendi quoque sunt vt vehementi ambulatione incitatóq; cursu corpus exerceant, ob torporem qui ex hoc malo nascitur. Quinetiam quotidie lauandi sunt.

De Hirudine. *Cap. XXXII.*

DEVORATÆ cum aqua hirudines si ori ventriculi adhæserint, tractione partium nonnullam suctionis imaginem præbent: atque hoc signo hausta hirudo deprehenditur. Eas muria sorbitione excutit, & Cyrenaicus liquor, aut laserpitii folia vel betę cũ aceto pota, [aut epota niuis glebula cũ posca.]

A Περὶ Λαγωοῦ θαλασσίου. Κεφ. λ'.

ΛΑΓΩΟΥ δὲ θαλασσίου ποθέντος, παρακολουθεῖ γεῦσις ὁμοία ἰχθύσι βρωμώδεσιν· ἐν δὲ τῷ χρονίσαι, κοιλία τε ἀλγεῖ, καὶ οὖρα ἐπέχεται· εἴποτε δὲ ἐκκριθείη, πορφυρίζοντα τῇ χρόᾳ ὁρᾶται. ἀπο-
B στροφή τε καὶ μῖσος πρὸς πάντα ἰχθύν· καὶ ἱδρῶσι δυσώδη. παρέπεται δὲ αὐτοῖς καὶ ἔμετος χολώδης, ἐνίοτε αἵματι μεμιγμένος. οἷς δοτέον γάλα ὄνειον ἢ * γλυκὺ συνεχῶς, καὶ μαλάχης ῥίζης καὶ τῶν φύλλων τὸ ἀφέψημα, ἢ κυκλαμίνου ῥίζαν λείαν σὺν οἴνῳ, ἢ * ἐλλεβόρου μέλα-
C νος ἢ σκαμμωνίας ὀποῦ μετὰ μελικράτου, ῥοῶν τε πυρήνων· ἢ κεδρίας λείας μετ' οἴνου. ποιεῖ καὶ χηνὸς αἷμα ποθὲν θερμόν. μὴ δυνάμενοι δὲ οὗτοι ἰχθύας προσενέγκασθαι, μόνους τοὺς ποταμίους καρκίνους ἑφθοὺς ἐσθίουσι, * καὶ πίνουσιν οἴνῳ μεμιγμένῳ
D ἐπ' αὐτῶν. τεκμήριον δ' ἐστὶν ἐπ' αὐτῶν σωτηρίας, ὅταν ἄρξωνται ἰχθύας προσφέρεσθαι.

Περὶ Φρύνου. Κεφ. λα'.

ΦΡΥΝΟΣ " ἢ βάτραχος ἕλειος προσενεχθεὶς ἐπιφέρει οἰδήματα σώμα- Deest ἢ in Ald.
E τος μετὰ ὠχρότητος ἐπιτεταμένης, ὡς δοκεῖν πύξῳ ἐοικέναι· δυσπνοεῖν τε καὶ δυσωδίᾳ ὀδωδέναι τὸ στόμα. καὶ λυγμὸς αὐτοῖς ἕπεται, ἐνίοτε δὲ καὶ σπέρματος ἀπροαιρέτως ἔκκρισις. εὐβοήθητοί τε τυγχάνουσι μετὰ τὸν ἔμετον λαμβάνοντες ἄκρατον πολύν, καὶ καλάμου ῥίζης < β'. ἢ κυ-
F πείρου τὸ αὐτό. δεῖ δὲ αὐτοὺς καὶ ἀναγκάζειν συντόνως περιπατεῖν καὶ τρέχειν, διὰ τὸ ἐν αὐτοῖς ναρκῶδες· λούειν τε καθ' ἑκάστην ἡμέραν.

Περὶ Βδέλλας. Κεφ. λβ'.

ΒΔΕΛΛΑΣ τὰς καταπινομένας σὺν
G τῷ ὕδατι καὶ προσφυομένας ἐν τῇ καταπόσει τῷ στόματι τῆς κοιλίας, ἑλκούσας τὰ μέρη, καὶ φαντασίαν ἐκ μυζήσεως παρεχούσας (ὅπερ καὶ σημεῖόν ἐστι τῆς βδέλλας καταπεπομένης) ἀποβάλλει ἅλμη καταρροφουμένη, καὶ ὀπὸς Κυρηναϊκὸς ἢ φύλλα σιλφίου, " ἢ τεύτλου, σὺν ὄξει πινόμενα ".] V. non legit. Addunt alij, ἢ χιὼν σὺν ὀξυκράτῳ.

ἀναγαργαρίζεσθαί τε νίτρῳ σὺν ὕδατι, καὶ χάλκανθον σὺν ὄξει διαλυθέντι. Ταῖς δὲ ἐν τῷ βρόγχῳ προσφυείσαις, ἐμβιβάσας εἰς ἔμβασιν θερμοῦ, δίδου ψυχρὸν ὕδωρ ἐν τῷ στόματι διακρατεῖν, καὶ ἐξελεύσονται.

al. καὶ ἐκβαλεῖς, eodē planè sēsu.

A Nitrum præterea ex aqua gargarizatur, itémque atramentum sutorium aceto dilutum. Si verò faucibus hæserint, demisso in aquæ calidæ solium ægro, frigidam ore continendam exhibeto: & ad eam protinus hirudines prosilient.

Περὶ ἐλλεβόρου λευκοῦ, θαψίας, ἐλατηρίου καὶ τινῶν ἄλλων. Κεφ. λγ.

ΠΡΟΝΟΗΤΕΟΝ δὲ καὶ τῶν ἐπ' ὠφελείᾳ διδομένων, ἐπιφερόντων δὲ πολλάκις κίνδυνον οὐχ ἥττονα τῶν ἄλλων φαρμάκων· ὡς ἐλλεβόρου λευκοῦ καὶ θαψίας καὶ ἐλατηρίου, καὶ ἀγαρικοῦ τοῦ μέλανος· πνιγμὸν γὰρ ἐπιφέρει ταῦτα ἢ ὑπερκάθαρσιν. θεραπευόμενα δὲ ὡς προείρηται ἐπὶ μυκήτων καὶ τῶν ὁμοίων. Ταῖς δὲ ὑπερκαθάρσεσι τοῖς δυναμένοις ἐπέχειν τὰς ἐκκρίσεις στελλομένων. Καὶ τῶν μὲν δοκούντων ἐπ' ὀλίγον βλάπτειν, ἐνίοτε δὲ κινδύνους ἐπιφερόντων, οὐκ ἀμελητέον· ὧν ἐστι τὸ ἄγριον πήγανον καὶ τὸ μελάνθιον, καὶ οἱ νεαροὶ πάπποι· ἄνθη δέ ἐστιν ἀκάνθης τῆς καλουμένης κάκτου. ἐφ' ὧν ἔμετος μόνος παραληφθεὶς ἀποκαθίστησι τοὺς λαμβάνοντας.

Corn. ex Paulo ista sic restituit: ἐφ' ὧν τοὺς μὲν πνιγμοὺς θεραπεύσομεν ὡς προείρ.

Vulgatū exēpl. l. παγετοί. ἄξος ἄνθος ἐστὶν ἀκ.

Paulus, λαβόντας

De veratro albo, thapsia, elaterio & similibus. Cap. XXXIII.

B PROVIDENDVM etiã iis, quæ quanuis auxilij ferẽdi gratia exhibentur, haud minora tamen pericula quàm venena cætera sæpius afferunt: qualia sunt veratrum albũ, thapsia, elaterium, & agaricum nigrum: siquidem hæc animam suffo- C cant, aut immodicè purgant. Ac præfocationibus quidem ea medẽtur, quæ in fungorum similiúmque mentione retulimus: nimios autem deiectionum impetus medicamentis quæ egestiones supprimunt coërcebimus. Neque verò negligenda quæ paululum quidem nocere videntur, interim verò periculo non D vacant: quo in numero sunt syluestris ruta, melanthium & recentes pappi, hoc est, flores spinæ quæ cactos appellatur. Eos porrò qui talia sumpsêre sola vomitio restituit.

Περὶ ὕδατος ψυχροῦ καὶ ἄλλων ὁμοίως ἡμῖν συμφύλων. Κεφ. λδ.

ΚΑΙ τὸ ψυχρὸν ὕδωρ ἀθρόον ποθέν, ἢ ἄκρατος πολὺς καὶ γλυκὺς οἶνος ποθείς, μάλιστα ἀπὸ βαλανείου ἢ δρόμου καὶ τῶν εὐτόνων γυμνασιῶν, πνιγμοὺς καὶ ἀλγήματα ἐπιφέρει. ἐφ' ὧν φλεβοτομία ταχέως παραληφθεῖσα, καὶ * κενώσασα λύει τὸν ἐπηρτημένον κίνδυνον. Καὶ περὶ μὲν τῶν σημείων τοῖς λαβοῦσι τὰ θανάσιμα τῶν φαρμάκων, καὶ τῆς ἁρμοζούσης αὐτοῖς θεραπείας, ἔτι δὲ προφυλακτικῆς ἀγωγῆς, ἐπὶ τοσοῦτον ἡμῖν εἰρήσθω. προσεγράψαμεν δὲ καὶ τὰς ἀντιδότους ἀναγκαιοτάτας καὶ γενναιότατα βοηθούσας, αἷς ἐχρησάμην, τῇ τε Μιθριδατείῳ, καὶ τῇ δι' αἱμάτων, καὶ τῇ διὰ σκίγκων. ἃς διὰ τὸ ἐν ταῖς ἀντιδότοις ἀκριβέστατα ἀναγεγράφθαι, παρῃτησάμην ἀναγράφειν ἐνταῦθα.

Aëtius, δηγμοὺς

De aqua frigida & cæteris quæ itidẽ nobis domestica & in quotidiano vitæ vsu sunt. Cap. XXXIIII.

E AQVA etiam frigida vnico haustu ac sine interspiratione bibita, aut * meracum vinum passúmve liberalius haustum, presertim à balneo aut cursu & concitatiore quauis exercitatione, strangulatus ac dolores infert. In eiusmodi casu venæ sectio protinus adhibita, itémque F per enemata vacuatio imminentibus liberant periculis. Hactenus de notis veneficiorum, eorúmque cõuenientibus remediis, necnon & præcauẽdi modo, dictum esto. Subiungeremus & vsitata antidota maximè necessaria, quæque inter cætera præclare auxiliari constat; quale est Mithridatium & quod è sangui- G nis variis generibus, & quod è scinco paratur. Verùm quoniam inter antidota accuratissimè descripta sunt, visum est hoc loco ab eorum descriptione supersedere.

vel, meracũ ac dulce vinum.

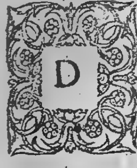

PEDACII DIOSCORIDIS ANAZARbæi Liber, de Venenatis animalibus, & ab iisdẽ inflictorũ vulnerum signis & curatione.

ΠΕΔΑΚΙΟΥ ΔΙΟΣΚΟΡΙΔΟΥ ΑΝΑΖΑΡΒΕΩΣ βιβλίον, Περὶ ἰοβόλων καὶ τῆς τῶν ἀπ' αὐτῶν πληγῶν σημειώσεως καὶ θεραπείας.

IANO ANTONIO SARACENO LVGDVNÆO INTERPRETE.

Præfatio.

A De bestiis venenatis & exitialibus venenis agere iccirco nobis propositum est, vt curationis remediorúmque totus expleatur modus. Siquidem pars hæc non minùs quàm cæteræ aliæ, necessaria est iis qui medicinã faciunt: quippe cùm eorum adminiculo quæ inibi traduntur, pericu- B lis, doloribus & cruciatibus, plurimísque aliis malis homines liberari contingat. Hęc autem in summa fastigia duo, sicuti ab initio pronuntiatum est, distribuitur. Nã qui tractatus est de bestiis virus eiaculantibus, Theriacus: qui verò de venenis, Alexipharmacus appellatur. Eũ C porrò seruabimus ordinem, vt quæ symptomata comitari cõsueuerint, priore loco monstremus, deindéq; vnicuique propria remedia subiiciamus: quæ quidem omnia in promptu & ad manum artificem habere oportet, propter vrgentem sæpenumero necessitatem. Quãdoquidem è venenis virulentísque animalibus D sunt perpauca, quæ tarda tẽporísque dilationem admittentia pericula cieant: pleráque verò præsentaneam perniciem afferunt. Sunt præterea qui ingenita prauitate struentes aliis insidias, maleficium ita temperant, vt subitum ac repentinũ exitiũ afferat. Alij praua scelerũ cõsciẽtia stimulati, aut tristi quopiã rerũ euentu oppressi, hausto spõ- E te veneno, mortẽ sibi cõsciscere conãtur: qui postea seu deprehensi seu pœnitentia ducti vitæque cupidi, celerem & præsentaneam opem exposcunt. Neque desunt qui tela in hostes intorquenda toxicis illinentes, aut puteos ac fontes venenis inficientes,

Τὸ προοίμιον.

Τὸν μὲν περὶ τῶν ἰοβόλων ζώων καὶ θανασίμων φαρμάκων λόγον προτεθείμεθα διελθεῖν, εἰς συμπλήρωσιν τοῦ * περιοδευτικοῦ τόπου. καὶ γὰρ οὐδενὸς τῶν ἄλλων ἧττον ἀναγκαῖόν ἐστι τοῖς ἰατρεύουσιν, ἐπειδήπερ καὶ κινδύνων καὶ " περιωδυνιῶν καὶ ἀλγηδόνων, καὶ πλείστων ἄλλων κακῶν ἀπαλλάττεσθαι τοὺς ἀνθρώπους συμβαίνει διὰ τῶν ἐν αὐτῷ παραδιδομένων. κατὰ δὲ τὴν δυνατὸν μερίζεται διχῆ, " καθάπερ ἐν ἀρχῇ προαναπεφώνηται. καὶ ὁ μὲν περὶ τῶν ἰοβόλων, προσαγορεύεται Θηριακός· ὁ δὲ περὶ τῶν θανασίμων, Ἀλεξιφάρμακος. ὃν τάξαντες δὴ προδείξομεν τὰ εἰωθότα " παρακολουθεῖν τά τε δυνάμενα βοηθεῖν πρὸς ἕκαστον αὐτῶν. δεῖ δὲ πάντα πρόχειρα τὸν τεχνίτην ἔχειν, διὰ τὸ κατεπείγειν πολλάκις τὴν χρείαν· ὀλίγα μὲν γὰρ καὶ τῶν ἰοβόλων καὶ τῶν θανασίμων, σχολαίους καὶ ἐξ ἀναβολῆς φέρει τοὺς κινδύνους· τὰ πολλὰ δὲ, εὐθέως· καὶ οἱ δι' ἔμφυτον πονηρίαν ἐπιβουλεύοντες ἑτέροις, ἀνυπερθέτως τὸ κακὸν ἀπεργάζεσθαι βούλονται· καὶ οἱ διὰ μοχθηρὰν συνείδησιν ἢ χαλεπὴν περίστασιν " ἑκουσίως προσενεγκάμενοι θανάσιμα, εἶτα φωραθέντες ἢ μετανοήσαντες, ὀξυτάτης δέονται βοηθείας. καὶ πολέμιοι δὲ τόξων χρίοντες βέλη, καὶ φρέατα καὶ πηγὰς δηλητηρίοις διαφθείροντες φαρμάκοις,

Palat. recentior περιοδικοῦ.

fortè, περιωδυνιῶν.

Palat. recentior, καθὰ προαναπεφώνηται.

Addit Lac. ex veteri codice, post παρακολουθεῖν, ἑτέρω.

Palat. codex interserit ἔχουσιν.

ἀνυπέρθετον μηχανῶνται τοῖς ἐναντίοις τὸν θάνατον· ἐφ' ὧν οὐχ εὐθύς, ἀλλ' ἐς ὕστερον ἀπόνυται τὸ κακὸν πέφυκεν, εἰ μὴ παραχρῆμα προληφθείη τοῖς βοηθήμασιν, ἀνόνητος ἡ εἰσαῦθις ἐπικουρία, τῆς φθοροποιοῦ δυνάμεως καταδραξαμένης τῶν σωμάτων. διόπερ οὐχ ὅπως ἔτυχε καὶ τὴν ἐν τούτοις ποιητέον ἐντρέχειαν, ἵνα ὥσπερ ἐν τοῖς ἄλλοις, τοῦτο καὶ ἐνταῦθα ὅλη ἡ τέχνη παρέχῃ τοῖς ἀνθρώποις τὴν σωτηρίαν. παρὰ μὲν οὖν τοῖς ἀρχαίοις τοῦ θεραπευτικοῦ μέρους ὑπελαμβάνετο οὗτος ὁ τρόπος. οἱ δὲ νεώτεροι αὐτὸν ἐχώρισαν, προφυλακτικὴν καὶ προφυλακτικὸν ὀνομάζοντες· τοῦ δὲ ὑγιεινοῦ καὶ τοῦ θεραπευτικοῦ μέσον τάξαντες, μικρᾷ καὶ παντάπασιν ἐπιπολαίῳ πλανηθέντες πιθανότητι. φασὶ γὰρ γίνεσθαι τρεῖς καταστάσεις τοῖς ἀνθρωπίνοις σώμασι· μίαν μὲν, καθ' ἣν ὑγιαίνουσι· ἑτέραν δὲ, καθ' ἣν νοσοῦσι· τρίτην δὲ μέσην ἑκατέρων, καθ' ἣν δοκοῦσι μὲν ὑγιαίνειν, εὐεμπτώτως δὲ εἰς τὰ πάθη καὶ τοὺς κινδύνους ἔχουσι, διά τινα φθοροποιὸν ἐγκειμένην τοῖς σώμασι δύναμιν· ὡς ἐπὶ τῶν ὑπὸ κυνὸς λυσσῶντος δεδηγμένων θεωρεῖται, καὶ μήπω περιπεπτωκότων ὑδροφοβίᾳ· καὶ τῶν κανθαρίδας εἰληφότων, μήπω δὲ περιωδυνωμένων ἢ δυσουρούντων. ἀναλόγως οὖν ταύταις ταῖς τρισὶ καταστάσεσιν, εἰς τρία μέρη διῃρῆσθαι τὴν τέχνην. εἴς τε τὸ ὑγιεινὸν, ὃ δὴ τηρητικόν ἐστι τῆς ὑγιείας· καὶ εἰς τὸ προφυλακτικὸν, ὅπερ κωλυτικόν ἐστι τῆς εἰς τὰς νόσους ἐμπτώσεως· καὶ εἰς θεραπευτικὸν, δι' οὗ λύεται τὰ πάθη. ῥητέον δὲ πρὸς αὐτοὺς, πρῶτον μὲν ὅτι κατὰ τὴν ἐπιβολὴν ταύτην οὐχὶ τρεῖς καταστάσεις περὶ τὸ σῶμα, ἀλλὰ τέσσαρες εἶναι λέγονται. ὡς γὰρ εἰσί τινες οἱ μήπω μὲν νοσοῦντες, ἐπιτηδείως δὲ πρὸς τοῦτο διακείμενοι διὰ τὴν ἐπικειμένην αἰτίαν, οὕτως εἰσί τινες οἱ μηκέτι νοσοῦντες, μήπω δὲ τὴν ὑγείαν εἰληφότες· ὅπερ ἰδεῖν ἐστιν ἐπὶ τῶν ὑπογύως ἀπηλλαγμένων τῆς νόσου, ἀναλήψεως δὲ καὶ ῥώσεως δεομένων.

Sic Palat. codex: at vulg. ex. παραληφθῆ
Pal. recent. ἀνόητος
Palat. καταδεξαμένη.
Fort. ὥσπερ ἐν τοῖς ἄλλοις, οὕτω καὶ ἐνταῦθα
Pal. recen. omittit ὅλη
Pal. recent. omittit οὖν.
Pal. recent. τόπος
Pal. ἐγκειμένην ἐν τοῖς
Sic vterque Pal. at vulg. ex. πεπτωκότων.
Vulg. ex. carent
Pal. ὃ δὴ κωλ.
Sic Pal. At vulg. exemp. ὅτι πρῶτον μὲν κατὰ
Pal. κατὰ
Pal. εἰσὶν αἱ λεγόμεναι πρὸς δέ. ὡς

A certam & ineuitabilem aduersariis perniciem moliatur: in quibus maleficium nō subito quidem, sed aliquanto post vires suas exerere consueuit: attamen nisi mature ac primo quoq; tempore salutaribus remediis occurratur, frustra rādē succurritur; occupatis iā corporibus exitiali vi veneni. Proinde nō vulgarem B industriā diligentiámque adhibere cōuenit, vt quemadmodum in aliis malis, ita & in his ars vniuersa mortalibus salutem afferat. Itaq; apud priscos hic modus curādi, eius partis existimabatur esse, quæ quòd ægris corporibus sanitatē restituat, Therapeutice dicitur. At recētiores posito discrimine, quia in præcauē- C do versetur, Prophylacticū nominarunt, mediúmq; statuerunt inter eā medicinę partem cui sanitatis tuendę cura incumbit, & eā quę Therapeutice dicitur, parua nihilominus eaq; leui psuasione decepti. Enimuerò tres esse corporum humanorū status agnoscūt: vnum quo sana degunt, alterum quo ægrotāt, tertium D qui medium inter vtrunq; locū sibi vendicat: in quo positi rectè quidē valere videntur, attamē parati sunt lapsu facili in morbos incurrere, variáq; subire pericula ob vim corruptricē quæ corporibus insidet: quēadmodum in iis videre licet, qui à rabioso cane morsi fuēre, necdū tamē aquæ metu horrore've prehensi E sunt: itidémque in iis qui Cantharidas hausēre, necdum tamen cruciatibus vrineve difficultate tenentur. Huic igitur triplici corporum constitutioni tripartitā artis distinctionem meritò respōdere cōtendunt, salubrem inquā, quę sanitatem tuetur: pręcauētem, quæ morbos arcet: F & sanātem, qua morbi discutiuntur. Veruntamen his responderi potest, primùm iuxta hāc ratiocinationem nō tres corporis constitutiones, sed quatuor potiùs numerādas esse. Veluti enim sunt nonnulli qui nōdum ægrotant, attamen in morbum sunt procliues ob impendētem causam: ita & aliqui sunt, qui licet haud amplius ægrotent, pristinæ tamen vale- G tudini nondum planè restituti sunt: id quod in iis cernere licet, qui recens morbo liberati virium recreationem ac robur desiderant.

Sed quemadmodū hęc curādi ratio ad Therapeuticē medicinæ partem pertinet, ita & præcauēdi rationem huic eidē subiici par est. Quid quod ad arcēdas valetudines etiā valētissimis vtimur auxiliis, altiore scarificatu, vstionibus, circūcisura, appositis medicamētis mordacib' itidēq; propotismatis eiusdē generis, & plerisq; aliis? Verūenimuerò sunt vsq; eò stolidi ac rudes nōnulli, vt ne remedia quidem appellent, quę in arcēdis morbis vsurpātur. Cuius sententię inire rationem haud ita facile est: quippe cum & ipsa vox præcautionis & præcauendi ratio remediorum vsum & necessitatem satis supérque designent. Sed quomodo sua illa partiū Medicinæ distributione nō complectuntur eos, qui in pestilenti cœli constitutione agentes, nōdum quidē morbo correpti sunt, pesti tamen propter ambientis aëris occasionem opportuni & in morbum proni redduntur? Dicet forsan aliquis, salubrium pręceptorum obseruationem nō aliud esse, quàm pręcautionis partem aliquá: quippe cùm firma reddere corpora & minùs vitiis obnoxia nitamur, vt inoffensa valetudine degāt, neq; morbis cōflictentur. Neque id silētio prætereundū, quod maximè præcipuum & tanquā caput rei est: nō ita distinguendas medicinę partes, vt totidem corporis cōstitutionibus respōdeant, sed naturam potiùs vniuscuiusq; suis notis seorsum indagandam & explorandam, vti suis locis ostendemus. Cum illis igitur non est pluribus agendum. Illud potiùs annotandum, affectus qui à virulentis animalibus venenísque contrahuntur vocari cæcos, id est, quorum ratio iniri minimè potest: pariter & eorum remedia nulli esse addicta causæ. * Iccirco & quæstio hæc artis eius est, quæ obseruatione simul & ratiocinatione nititur: siquidē rationi fides adhibetur. Neq; enim prorsus verum illud est. Sed semper id quod redundat, quódque nullum in operibus quibusdam præbet vsum, haud facilè est coniectura assequi: etiamsi iuxta proprietates prorsus tale est, vt illius causa reddi non possit. Hoc autem in exitialibus venenis & virulentis animalibus euenire solet. Veruntamen quod ad opera est vtile, quód-

A ἀλλ᾽ ὃν τρόπον ἡ ἐπιμέλεια τοῦ θεραπευτικοῦ μέρος τῆς τέχνης ἐστί, τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ προφυλακτικὸν ὑπὸ τούτῳ τετάχθαι προσήκει. βοηθήμασι χρώμεθα καὶ τοῖς σφοδροτάτοις ἐν τῇ προφυλακῇ, καταχάσματι βαθυτέρῳ καὶ καύσεσι καὶ περικοπῇ καὶ δηκτικοῖς ἐπιθέμασι καὶ προπο-
B τισμοῖς, καὶ ἄλλοις πλείοσιν. ἀλλά γε οὕτως εἰσί τινες ἀγνώμονες, ὡς μηδὲ βοηθήματα καλεῖν τὰ προφυλακτικά. οὐ ῥᾴδιον εἰπεῖν καθ᾽ ὅν τινα λόγον· καὶ τὸ ὄνομα μὲν γὰρ προφυλακή, καὶ ὁ τῆς ἐνεργείας δὲ τρόπος, τοῦτο αὐτὸ πάντως βοήθημα ἀποδείκνυσι. πῶς δὲ οὐχ ὑποτάσσουσι τῇ διαι-
C ρέσει καὶ τοὺς ἐν ταῖς λοιμικαῖς περιστάσεσιν οὔπω μὲν ἑαλωκότας πάθει, διακειμένους δὲ πρὸς τοῦτο ἐπιτηδείως πως διά τινα ἐκ τοῦ περιέχοντος ἀφορμήν. εἴποι δ᾽ ἄν τις, καὶ τὴν τῶν ὑγιεινῶν παραγγελιῶν ἀγωγήν, οὐδὲν ἕτερον ἢ προφυλακτικὸν ὑπάρχειν· δυσπαθῆ γὰρ τὰ σώμα-
D τα καὶ στερεὰ παρασκευάζειν πειρώμεθα, χάριν τοῦ δυσάλωτα γενέσθαι ταῖς νόσοις. τὸ δὲ κυριώτατον ῥητέον ἐστί, τὰ μέρη τῆς ἰατρικῆς οὐχὶ ταῖς καταστάσεσι τοῦ σώματος ἀναλόγως δεῖν * εἰρῆσθαι. ἀλλὰ φυσιολογεῖν διὰ τὸ σημειωτικὸν ἴδια ἕκαστον τῶν ἄλλων, ὡς ἐν τοῖς οἰκείοις τόποις ὑποδείκνυμεν.
E πρὸς τούτοις μὲν οὖν οὐ πλείονα ῥητέον. ἐκεῖνο δὲ μᾶλλον παρασημειωτέον· ὅτι καλεῖται μὲν ἀναιτιολόγητα τὰ ἀπὸ τῶν ἰοβόλων ζώων, καὶ τὰ ἀπὸ τῶν θανασίμων συμβαίνοντα φαρμάκων, καὶ πρὸς ταῦτα βοηθεῖ· διὰ τοῦτό γε καὶ παρατηρητικῆς τυγχάνει ἀναλογητικῆς τε τέχνης
F προσαπτούσης ἀπόρημα, ἣν δὴ ὁ λόγος πεπίστευται. οὐδὲ γὰρ ἐν τῷ καθάπαξ τοῦτο ἦν ἀληθές. ἀλλ᾽ ἀεὶ τὸ περιέλκον καὶ μηδεμίαν χρείαν ἐπί τινα τῶν ἔργων παρεχόμενον, δυστόχαστον· εἰ καὶ τελέως ἀναιτιολόγητον ὑπάρχει κατὰ τὰς ἰδιότητας. τοῦτο δὲ ἐπὶ τῶν θανασίμων φαρ-
G μάκων καὶ τῶν ἰοβόλων ζώων εἰωθὸς ἀποβαίνειν· τὸ μέντοι ἄχρηστον εἰς τὰ ἔργα, καὶ

Pal. τρόπον. ἡ τῶν τρόπων ἐπ᾽.

Pal. ἀλλά γε οὕτως εἰσὶν ἀγν.

Pal. τὸ αὐτὸ βοήθημά ποτε, ποτὲ δὲ οὐδὲ βοήθημα

Pal. τὴν τοῦ περ.

Pal. τὴν ἐκ τῶν

Deest τοῦ σώματος in antiquiore Pal. codice.

Ista καὶ πρὸς ταῦτα βοηθεῖ desunt in antiq. Pal. codice.

Pal. recentior τῶν ἀναγκαίων

G. ἄχρηστον, quā scripturam rectè Hermolaus & interpretes retinuerunt.

Pal. cod. interserit εἰς
Pal. οὐ καταληπτέον εἰς

ὃ παρέχον" τὰς τοῦ θεραπεύειν ἀφορμάς, A "οὔτ᾽ ἀκατάληπτόν ἐστιν, οὔτ᾽ ἀναιτιολόγητον· καὶ μᾶλλόν τις ὁρμώμενος ἀπ᾽ αὐτοῦ, πίστιν καὶ παρρησίαν ἔχειν διεβεβαιώσατο περὶ τῆς καταλήψεως τῶν ἀδήλων. διαφέρουσι μὲν γὰρ ταῖς αἰσθήσεσιν ἀπὸ τῶν ἰδίων διὰ σμικρότητα. καταλήψεως δὲ ἐναργοῦς ἐξ ἀλλήλων τυγχά- B νουσιν. ἱκανῶς δὲ ἐφώδευσε" τοὺς τρόπους Διοκλῆς ἐν τῷ πρὸς Πλείσταρχον" ὑπομνήματι, γράφων" ταῦτα κατὰ λέξιν· γνοίη δ᾽ ἄν τις τοῦτο καὶ ἐπ᾽ ἄλλων οὐκ ὀλίγων, καὶ ἐπὶ" τῶν ἐχιδνῶν ἢ σκορπίων καὶ ἑτέρων τοιούτων, "ἀτενίσας δὲ ὡς ἄδηλα καὶ μικρὰ τὸ γένος ὄντα, μεγάλων αἴ- C τια κινδύνων καὶ πόνων γίνεται. ὧν οὐδὲ ἰδεῖν ἔνια ῥᾴδιον παρά τινα σμικρότητα καὶ ἰσχὺν ἀπολειπομένην αὖθις ἀπὸ τῶν ἄλλων θηρίων. ὁπηλίκον γάρ τι νομίζειν τὸ μέγεθος, ὅσον ἀπὸ τῆς πληγῆς, τοῦ σκορπίου καὶ τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων τῇ σαρκὶ λυμαινομένων; ὧν" τὰ μέν ἐστι ποι- D οῦντα πόνον ἰσχυρόν, τὰ δέ, σήποντα, τὰ δέ, κτείνοντα συντόμως. ἢ τὸ διὰ τοῦ φαλαγγίου δήγματος ἐνιέμενον, καὶ ὅλον τὸ σῶμα διαπονούμενον; οὐδὲ γὰρ ἂν διαγνῶναι τὸ μέγεθος ' αὐτῶν δύναιτό τις, διὰ τὸ παντάπασιν εἶναι μικρόν. ὅτι μὲν οὖν πρὸς τὰς διαθέ- E σεις ταῦτά ἐστιν, ὡμολόγηται" παρὰ πάντων. ὅτι δὲ καὶ ἀκριβῶς κατείληπται τὸ τὴν δύναμιν αὐτῶν γίνεσθαί τινα φθοροποιόν, ἥ τις καταμιγνυμένη τοῖς σώμασιν" αἰτία τῶν συμβαινόντων κακῶν γίνεσθαι συγκεχώρηται, καὶ τοῦτο πεπίστευται. καὶ οὐδεὶς ἂν οὕτως εὑρε- F θείη φιλόνεικος, ὡς ἄλλοθεν φῆσαι τὰς ὀχλήσεις" καὶ οὐχὶ δι᾽ ὕλης φθοροποιοῦ καθαπτομένης τῶν σωμάτων μόνων ἀπὸ μέρους συμπίπτειν. τοῦτο δὲ ἦν τὸ" πρὸς τὰ ἔργα τῆς τέχνης χρησιμεύοντα, κατὰ πᾶν ἔργον, " τὸ ἔργον τοῦτο ποιούμενον ὑπαγορεύειν, ὥστε ἡμᾶς μηδὲ G βλάπτεσθαί τι κατὰ πάντα ὑπὸ" τῆς * κατὰ τὴν ἰδιότητα ἀκαταληψίας τῆς κοινῆς αἰτίας· καὶ τότε ἐνδείκνυσθαι δυναμένης βεβαίως κατειλημμένης. διὸ

Pal. τὸν τρόπον
In Pal. deest, ὑπομνήματι
Lacuna hæc ita interpretatur vt quæ deinceps hoc loco sequũtur, non ad Dioclẽ, sed ad Dioscoridẽ referat. Ald. addit τὰ ita & Pal. recentior codex.
Quæ sequuntur ἀτενίσας deficiũt in Pal. recent. vsque ad τῇ σαρκί
Pal. καὶ τὰ μὲν ποιοῦντα
fortè, αὐτοῦ
Pal. περὶ πάντων
Pal. αἰτίαν
Hoc καὶ deest in Pal. recentiori
Vterque Pal. τὸν
Pal. τὸν ἔργον ποιούμενον
Pal. τῆς τε κ.

que medẽdi præbet occasionem, id neque imperceptibile est, neq; causa carere existimatur. Quin potiùs ab ipso quis impulsus certiorem de abditorum cõprehẽsione fiduciam se cõparasse affirmabit. Nã etsi sępe minora sint q̃ vt sensibus percipiantur, euidenter tamẽ ex ipsis inter se collatis deprehẽduntur. Diocles autẽ in eo cõmentario quẽ Plistarcho dicauit, modos abũdè ꝓsecutus est, ad verbũ ita scribẽs: Nosse quis hoc potest cùm in aliis nõ paucis, tùm in viperis aut scorpionibus, & aliis id genus, secũ animo reputãs quãtorũ, licet exiguo sint corpore vixq; cõspectui subiiciãtur, discriminum ac dolorũ causæ sint. Ex iis nihilomin⁹ nõnulla cõstat propter paruitatẽ ne cerni quidẽ facilè posse, prætereaq; robore à cæteris bestiis longè superari. Quãtula enim cẽsebitur, si vulnus spectes, scorpionis & aliorum eiusmodi corporibus nostris perniciem afferentiũ magnitudo? Et horum tamen aliqua vehemẽtes cruciatus excitãt, alia putrefaciunt, alia denique quãprimùm perimũt. Rursus quantulum, quæso, æstimabitur quod à Phalãgij morsu ingeritur venenũ, quodq; vniuersum corp⁹ grauiter afficit? Magnitudinem certè aliquã vix ac ne vix quidẽ deprehẽdere quisquã possit, cùm idipsũ animal prorsus exigua mole cõstet. Ergo hæc ad affectiones referri oportere apud omnes est in confesso. Illud quoque exactè deprehẽsum est, vim quandam ipsis inesse corruptricem, quæ insinuata corporibus malorum quæ exoriuntur causa sit: id quod receptum est iã pridem & omnium cõsensu persuasum. Neque quisquã inuenietur vsqueadeo contentionis studio flagrans, vt aliunde molestias ac perturbationes oriri asserat, quàm ex materia corruptrice seu mortifera, ex parte tantùm corpora contingente. Porrò id erat quòd inter vtilia artis opera in omni opere dicere par erat, quænam res hoc efficiat, vt nihil prorsus nos lædat incomprehensa causæ pro- * prietas: quandoquidem communis causa tunc ostendi potest, cùm firmiter comprehensa est. Ideo

Eraſiſtratus Empiricorum peruicaciã graui cauillatione inceſſens, cæcis affectibus cauſam aſſignauit: illis minimè cõcedens cauſam morborum ſupremam & communem incomprehenſibilem eſſe, & hanc in eo quem de cauſis edidit commentario illuſtrans. Quin & illos reprehendit, quòd non explicuerint in quibus diſpoſitionibus ſatisfaciat trita medẽdi ratio. Siquidem, exẽpli gratia, dicere debuerũt, ſe in venenis venenatorúmq; morſibus & cæteris id genus obſeruatione contẽtos fore, quæ quidem à cauſarum comprehenſione omnino ſeparata ſit. Primùm enim in genere cõprehendi facilè poſſunt: quãdoquidem veneni vis corruptrix corporáque ſubiecta ita immutans vt etiam perimat, generalem quidẽ, at nõ ſpecialem ſubindicat curationem: quę ſcilicet vim habeat illud ipſũ hebetandi ac prorſus expugnandi. Dum verò ſubiunxit: (venit quis ad aquã dulcem ac poculentam, & ante obſeruationem vomitum prouocauit, vulnus dilatauit, aut partem demorſam exugendam præbuit, cucurbitulas admouit, ſcarificationem adhibuit, cauteria & eadem vi prædita medicamenta cauſtica applicuit, poſtremò partem amputauit) remedia haud dubiè penſitauit, quotquot (ſeu intus aſſumpta ſeu) foris & in ſumma cute adhibita immiſſæ ad intima perniciei aduerſari poſſent. Hæc itaque quæ diſſeruit Eraſiſtratus, tum veritati, tum & artis operibus ſunt conſentanea. Sed Methodicos demirari licet, qui quidem corruptricem ſeu maleficam vim corporibus immiſſam, negotiorum quæ ipſa faceſſit ſimpliciter cauſam eſſe minimè cõcedant, at certo quodam modo: vſq; adeò ineptè nomini inſiſtunt. Palàm enim etiã apud ipſos vis immiſſa corporibus, *Φθοροποιός*, hoc eſt, corruptrix appellatur. Corruptricem autem vim habere, cauſæ, non item aliũs cuiuſpiã rei, opus eſt. Aiũt porrò voces has *μάρσιππος* & *ἀνακαλύπτειν* reliquis omnibus eſſe ſimiles: in quibus partes quędã dictionũ nõ pro virtute, ſed iuxta nudã enũ-
* tiationẽ, comprehenſæ ſunt. Enimuerò quemadmodum in his vocibus *μάρσιππος* & *ἀνακαλύπτειν*, partes neque principales neque præcipuos retinent

A καὶ ὁ Ἐρασίστρατος ἐπισκώπτων τὴν αὐθάδειαν τῶν Ἐμπειρικῶν, αἰτίαν τοῖς ἀναπολογήτοις ἀνέθηκεν. οὐ συγχωρῶν αὐτοῖς, τὴν αἰτίαν τὴν ἐπαναβεβηκυῖαν καὶ καθολικὴν ἄληπτον ἐπὶ τῇ νόσῳ ὑπάρχειν τῇ τε περὶ αἰτιῶν γραφῇ ταύτην διακαλυψάμενον· παρά τε μὴ λέγειν ἐπὶ τίνων ἀρ-
B κούμεθα τῇ τετριμμένῃ θεραπείᾳ. δεῖ ἐπὶ τῶν θηριοδήκτων καὶ θανασίμων καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν, ἀρκεσθησόμεθα τῇ παρατηρήσει, τῆς τῶν αἰτιῶν προσλήψεως χωριζόμενοι τελέως. πρῶτον μὲν γὰρ κατὰ γένος οὐκ ἀκατάληπτά εἰσιν. ὅτι μὲν γὰρ δύναμις ὑπάρχει φθαρτική, καὶ τῶν ὑποκειμένων
C ἀλλοιωτική ὥστε ἀναιρεῖν, καὶ τούτων κατὰ γένος οὐ μὴν κατ' εἶδος ὑπογράφει θεραπείαν, δι' ἧς ταῦτα ἀμβλυντέον καὶ κατεργαστέον. ὅτι δὲ φησίν· ἦλθέ τις ἐφ' ὕδωρ γλυκὺ καὶ πότιμον, καὶ πρὸ τῆς παρατηρήσεως ἐπ' ἔμετον, διὰ τάσιν τοῦ πεπληγότος, ἢ δεδηγμένου μέρους ἀποθηλασμόν,
D σικύας προσβολήν, ἐντομὴν καυτηρίων, φαρμάκων τὸ αὐτὸ δυναμένων ἐπίθεσιν, τὸ τελευταῖον ἀποκοπὴν τοῦ μέρους· ἀνελογίσατο τῶν πεφυκότων φαρμάκων εἰς τὴν ἐπιφάνειαν φέρεσθαί τινα, τῇ ἐνιεμένῃ εἰς τὰ κατὰ βάθος ἐναντιοῦσθαι φθορᾷ. ταῦτα μὲν οὖν δι' ὧν εἴρηκε Ἐρασί-
E στρατος, πάντα εἴρηκε καλῶς καὶ τοῖς ἔργοις ἀκολούθως. θαυμάζειν δέ ἐστιν ἐπὶ τῶν Μεθοδικῶν, οἵτινες οὐ συγχωροῦσιν αἰτίαν εἶ(ναι) τὴν φθοροποιὸν ἐνιεμένην δύναμιν, ἐκ τῶν ἀπ' αὐτῆς γινομένων ὀχληρῶν, ἀλλὰ τρόπον μὲν ἀνοήτως οὕτω τῷ ὀνόματι προσέχουσι. φθοροποιὸς γὰρ καὶ παρ' αὐτοῖς ἄντικρυς ἡ ἐνιεμένη δύναμις (προσαγορεύεται).
F τὸ δὲ φθοροποιὸν εἶναί τι, αἰτίας, οὐκ ἄλλου τινὸς ἔργου ἐστί. φασὶ δὲ τὸ μὲν ὄνομα τὸ μάρσιππος καὶ τὸ ἀνακαλύπτειν, τοῖς λοιποῖς πᾶσι παραπλήσιον ὑπάρχειν, ἐφ' ὧν μέρη τινὰ τῶν λέξεων οὐχ ὅτι κατὰ δύναμιν, ἀλλὰ κατὰ ψιλὴν περιείληπται τὴν ἐκφοράν. ἔν τε
G γὰρ τῷ μάρσιππος καὶ τῷ ἀνακαλύπτειν, ὡς τὰς κυρίας καὶ προηγουμένας οὐκ ἔχει

forte, ἀκατάληπτον

Pal. recent. pro καὶ legit ἢ

Ald. οὐ καταληπτά. Pal. ἐκ ἀληπτά εἰσιν

Sic Pal. recent. at vulg. ex. ἐκ τῶν κατὰ

Ita cὐ μὴν κατ' εἶδος non habẽtur in Pal. cod.

Sic Pal. recent. at vulg. ex. διὰ ταῦτα

G. alter διάστασιν. Sed res ipſa oſtendit legendũ eſſe διάτασιν, vt rectiſsimè Ruellius legit.

Pal. cod. ἐλογίσατο

al. ἐνιεμένη

Pal. recent. δι' ὧν εἴρηκέ τι, πάντα εἴρ.

Lacũna ex v. codice addit, ἁπλῶς

Quidam legiſſe videtur τρόπον μόνον

Pal. ἔργον

Pal. ἀλλὰ καὶ κατὰ

Pal. recent. καὶ γὰρ τὸ μάρσιππ.
Pal. καὶ ἐν τῷ

Sic Pal. recent. at vulg. exempl. καιρίας

σημασίας· "οὕτω καὶ ἐν τῷ φθοροποιεῖν A περιελκόντως καὶ οὐ κατὰ δύναμιν ἐντέτακται. μεταβαίνουσι δ' ἐνταῦθα ἐπὶ τὰς τῶν αἰτίων διαφοράς, καὶ λέγουσιν, ὅτι τῶν αἰτίων τινὰ μέν ἐστι τὰ προκατάρξαντα, ἃ ποιήσαντα "πάθος χωρίζεται· οἷον, κόπος καὶ" ψύξις, ἔγκαυσις, καὶ τὰ παραπλήσια. B τὰ δέ, συνεκτικά, διὰ τὸ ποιεῖν τὸ πάθος καὶ παραμένειν, τουτέστιν ὧν μὲν παρόντων τὰ ἀποτελέσματα πάρεστιν· αὐξανομένων δέ, "αὔξεται, καὶ μειουμένων, μειοῦται, καὶ παυσαμένων, παύεται· καὶ αὐτοτελῆ δύναται εἶναι. καθ' ἑαυτὰ παραγινόμενα τῶν ἀποτελεσμάτων. C καὶ τοιαῦται μὲν τῶν αἰτίων αἱ δοκιμώταται διαφοραί· τὸ δὲ φθοροποιὸν οὐδεμιᾷ τούτων ὑποτάττεσθαι πέφυκε. προκαταρκτικὸν μὲν "γὰρ οὐκ ἔστιν, ἐπειδήπερ τὸ πάθος αὐτὸ παραμένει καὶ τοῦ σώματος οὐ χωρίζεται. συνεκτικὸν δ' οὐκ ἂν λέγοιτο, * πλεῖστον μὲν γὰρ τοῦτο πάρεστι· καὶ καθάπερ D ὑπὸ λυττῶντος κυνὸς δεδηγμένον γίνεται. εἰ δὲ μὴ προκαταρκτικὸν "γίνεται] μηδὲ συνεκτικόν, οὐδὲ αὐτοτελές, οὐδὲ συναίτιον ἂν εἴη. εἰ δὲ "ἐκ μηδεμιᾶς διαφορᾶς τῶν αἰτίων ἄγειν δυνησόμεθα τὸ φθοροποιόν, συγχωροῦμεν αὐτὸ μηδὲ αἴτιον ὑπάρχειν. τοιούτων δὲ λεγομένων καὶ ὄντων, τὸ μὲν E τινὰ τῶν ὀνομάτων "ἐν αὐτοῖς μὴ ἔχειν μέρη σημαντικὰ τῶν πραγμάτων, ἀλλὰ κατὰ ψιλὴν τὴν ἐκφορὰν πεποιημένα, συγχωρητέον. ὅτι δὲ μὴ πάντα ὑποληπτέον τοιαῦτα ὑπάρχειν, ἀλλὰ παντελῶς ὀλίγα· οὐδὲ τὸ ποιεῖν ἐν τῷ φθοροποιῷ παραπλησίως τοῖς "ὑποληφθεῖσιν ἐξενήνεκται· κυριωτάτην δὲ ἔχει τὴν σημείωσιν. F ὡς γὰρ τὸ τῆς φθορᾶς ὄνομα τῆς ἐπὶ τὸ χεῖρον μεταβολῆς σημαντικόν ἐστιν, οὕτω καὶ τὸ ποιεῖν παραληπτέον, *"μηδὲν ἐν τῷ φθορὰν ἔχειν δηλοῦν· τούτου δ' οὐ παρακούουσι πάντες τελέως ἄσημον γίνεται τοὔνομα, καὶ παραπλήσιον τῷ "παιδί, ἔχειν δίψος. G εἰ διδόασιν ἀπὸ τῆς φθορᾶς ὑγιεῖ γίνεσθαι τὴν νόσον, συγχωροῦσι δηλονότι καὶ ἐπὶ τοῦ ποιεῖν, εἰ μή τι φθορᾶς ἀπεργαστικόν ἐστι.

Pal. recent. οὕτω καὶ τὸ φθορ.
Pal. recent. pro πάθος legit κόπον
Deest in Pal. καὶ
Pal. αὐξάνεται
Deest γὰρ in Pal. vet.
Ald. non habet
Pal. recent. ἐκ μιᾶς διαφορᾶς
Deest ἐν in Pal. recent.
Pal. recen. παραληφθεῖσιν
Pal. vet. μηδὲν ἐν τῷ φθορὰν δηλοῦσα τοῦτο. τούτου δ'
Cornarius sat artificiosa cõiectura duct⁹ pro παιδὶ, διψᾶν restituit.

A significat⁹, sic & in hoc verbo φθοροποιεῖν partes superuacuò & quasi productionis tãtùm gratia, nõ item ad certam vim & efficacitatẽ, vnà coaluerũt. Hinc porrò ad causarum differentias trãseunt, affirmãntq; causarum quasdam esse primarias & euidentes: quæ cùm primum aduer- B sam valetudinem crearunt, à corpore separantur, cuiusmodi sunt labor, frigus, æstus, & similia: alias verò continentes, quæ excitato morbo etiamnum permanent, hoc est, quibus præsentibus & effectus eorũ adsunt, increscentibus iisdem effectus itidẽ augẽtur, decrescẽtib⁹ minuuntur, desinentibus finiũtur: quæ C deniq; iccircò perfectæ dici possũt, quòd si adsunt, effectus per se inducũt. Ac tales quidẽ receptissimæ sũt causarũ differentiæ, quarũ neutri τὸ φθοροποιὸν subiici rectè potest. Primaria enim causa nõ est, quoniã morb⁹ ipse permanet, nec ipsa à corpore separatur. Sed neq; cõtinẽs causa dici potest, quoniã magna ex parte a- D liunde adest qđ nocet, queãdmodũ in iis videre est, q à rabioso cane sũt demorsi. Quòd si neq; primaria neque cõtinens causa fuerit, vtiq; neq; perfecta seu finẽ p se cõstituẽs, neq; adiuuãs causa dici poterit. Quòd si τὸ φθοροποιὸν in nullo causarũ genere locare possum⁹, cõsequitur certè vt neq; omnino causam esse fateamur. E Hisce hoc modo dictis cõstitutisq; esse vocabula quædam quæ in se nõ habeãt partes rerum significatrices, sed iuxta simplicẽ ac nudã pnũtiationẽ efficta, cõcedẽdũ est. Verùm planè ppauca, nedũ omnia, talẽ nãci sci cõditionẽ existimandũ est. Neq; enim ποιεῖν in hoc nomine φθοροποιὸν, perinde atq; in reliqs exẽplis F vocũ partes, enũtiatur, sed lõgè principẽ obtinet significationẽ. Nã quẽadmodũ φθορᾶς, i. corruptionis, nomẽ mutationẽ in pei⁹ significat, sic & hoc verbũ ποιεῖν i. facere, ita accipiẽdũ est, vt nihil amplius ex eo qđ dictionẽ φθορᾶς sibi adiũctã habeat declaret, sitq; vox penitus nõ signi- * G ficãs id quod omnes palàm audiũt, atq; adeo similis voci, sitire, sitim, vt ita dicã, habere significãti. Quòd si dãt sano ex corruptione morbum cõtingere, cõcedũt vtiq; vim in huiusmodi verbo ποιεῖν subesse: siquidẽ aliquid est, quod corruptionem efficiat.

Omne

* Omne auté quod aliquid efficit, per singulas causas ostenditur quæ corporibus subiiciűtur, idq; tá in lethalibus venenis, quàm iis quæ corporibus ingeruntur. At qualencunq; causá ad causarű differétias propositas reduci oportere asserűt. Fallűtur autem & hac in parte, quoniam haud exactá diuisioné proposuêre. Qui verò se Dogmaticos profitentur, causam hanc esse dicunt partim præparanté, partim cőtinentem, vt inguinű vlcus & inguinariá febrim, & quæ tű "causæ finé & effectű per se præstáti assistat, tű etiá ab eadem separetur, vt à fractis præcipitatio. In summa quoties quidpiam suapte natura causa fuerit, nec vlla causarű diuisione cőprehenditur, vitiosum est, neq; causæ ascribitűr eorű quæ idem genus sortiuntur. Sed quòd φθοροποιὸν causa sit, tű ex ipso nomine depreheńditur, tű & apertiùs ex iis quæ cőtingunt ostenditur. Nam post impressum à venenata bestia ictum quam, quæso, aliam arbitrantur mali causam, quàm vim ipsam ab animante profectam & illapsum in corpora virus? quandoquidem neq; frigus, neq; æstum, neq; excisionem, neq; cruditatem, neq; aliud quicquá simile causari possűt. Quoniam verò etiá causarű differentiis gaudent, & aliquas continentes, alias primarias seu euidentes appellát: ipsis dicendű, vtroq; istorű modorű causam esse. Ac euidens quidem dicetur, quòd effectű præcedat & corporis substantiá præoccupet: continens verò, quòd morbis præsentibus etiá ipsa adsit, hácq; remota, itidé recedant simul & semel quæ cum ipsa euenerát. Sed de his hactenus. Statuédű itaq; corruptricem seu mortiferá illá vim intrinsecus manifestissimam esse causam, huncq; veluti principé scopű nobis proponendű esse. Iccirco antequá irruant morbi, variis modis certandum est, vsque dum vis tota corporibus excutiatur. Modò enim qua parte intrò subierit, eá reuocari oportet, modò retineri & quasi coërceri circa parté quampiam, præsertimq; ignobilé, priusquàm altiùs irrepens viscera tétet: aliâs deniq; pernicies eius eluenda retundendáve est, siquidem iam ipsa membra peruaserit. Cumprimùm igitur hausto veneno vehemens succedit inflammatio, crebris vomitionibus excludédum id est:

fortè efficiēti (margin, at "causæ")

A πᾶν δὲ τὸ ποιοῦν καὶ ἀπεργαζόμενόν τι, καθ' ἕκαστον "αἴτιον δείκνυται τῶν ὑποκειμένων ἐν τοῖς σώμασιν, ἐπί τε τῶν ἐνιεμένων καὶ θανασίμων φαρμάκων. "ἀλλὰ ὑποπίπτειν τι φασὶ τῶν τῶν αἰτίων "διαφοραῖς. πεπλάνηνται δὲ κἀνταῦθα διαίρεσιν ἀκριβῆ οὐκ εἰληφότες. λέγεται δὲ καὶ παρὰ τοῖς δογματικοῖς αἴτιον ὑπάρχειν καὶ αὐ- B τό, κατὰ μέν τι παρασκευαστικόν, κατὰ δέ τι συνεκτικόν. ὡς βουβώνων ἕλκος καὶ βουβώνων πυρετός, καὶ τὸ συνεφιστάμενον τῷ "ἀποτελεσματικῷ, χωριζόμενόν τε ὡς πτῶμα κατάγματος. καὶ καθόλου "δὲ ὅταν τι κατὰ τὴν ἑαυτοῦ φύσιν αἴτιον ὑπάρχῃ, μὴ περιέχηται δὲ "ἔν τινι διαιρέσει, μοχθηρὸν μέν, οὐχὶ δὲ καὶ αἴτιον τῆς τῶν ὁμο- C γενῶν περιγέγραπται φύσεως. ὅτι δὲ τὸ φθοροποιόν ἐστιν αἴτιον, ἐλέγχεται μὲν καὶ ἀπὸ τοῦ ὀνόματος, δείκνυται δὲ ἐναργέστερον ἐπὶ τῶν συμβαινόντων. τί γὰρ αἴτιον ὑπέλαβον εἶναι μετὰ τὴν ἐκ τοῦ δακέτου πληγήν, ἢ τὴν ἐπιγινομένην ὑπὸ τοῦ ζώου δύναμιν, καὶ τὸν εἰς τὰ σώματα βαλλόμενον ἰόν; μήτε ψύξιν, μήτε ἔγκαυσιν, μήτε ἐκ- D κοπήν, μήτε ἀπεψίαν, μήτε ἄλλο τι παραπλήσιον ἔχοντες αἰτιᾶσθαι. ἐπεὶ δὲ καὶ ταῖς διαφοραῖς χαίρουσι τῶν αἰτίων, τὰ μὲν, καλοῦντες συνεκτικά, τὰ δὲ, προκαταρκτικά, "λεκτέον αὐτοῖς ὅτι καθ' "ἕτερον δὴ τούτων αἴτιόν ἐστι. "τὸ προκαταρκτικὸν ῥηθήσεται δὲ ἀπὸ τοῦ προάγειν τοῦ ἀποτελέσματος, "καὶ τὸ προϋπόστασιν λαμβά- E νον τοῦ σώματος. συνεκτικὸν δέ, ἐπειδὴ τῶν παθῶν παρόντων καὶ αὐτὸ πάρεστι, καὶ χωρισθέντος αὐτοῦ χωρίζεται καὶ τὰ συμβαίνοντα περὶ αὐτό. περὶ τούτων μὲν οὖν οὐ "πλείω ῥητέον. θετέον "δὲ ἔσωθεν ἐναργεστάτην φθοροποιὸν δύναμιν αἰτίαν εἶναι, καὶ τὸν προκείμενον σκοπὸν τοῦτον ποιητέον. καὶ πρὸ μὲν τῆς κατασκήψεως τῶν παθῶν, F ποικίλως διαγωνιστέον μέχρι τοῦ παντελῶς αὐτὴν ἀποσκευασθῆναι τοῦ σώματος. ὅτε μέν, ὑπεξαιρουμένην δι' ὧν εἰσῆλθε μερῶν· τοῦτο δέ, κατεχομένην περὶ ἑνί, καὶ μάλιστα οὐ κυρίῳ τόπῳ, πρὶν εἰς τὸ βάθος ἀπελθεῖν καὶ σπλάγχνων ἅψασθαι· τοῦτο δέ, ἀποπλυνομένην ἢ ἐπικιρνωμένην, ἐπειδὰν φθάσῃ χωρεῖν διὰ τοῦ σώματος. G ὅτε μὲν οὖν παράζεσις αὐτοῖς, κομιδῇ ἐπὶ τῶν θανασίμων φαρμάκων δι' ἐμέτων γίνεται·

*

Pal.recēt. omittit vocem αἴτιον

Pal.recent. ἀλλὰ καὶ ὑποπ.

Pal. διαφθοραῖς

*

Fortè, ἀποτελέσματι

In Palat. recent. deest δὲ

Pal. v. διαιρέσει, πλὴν διαίρεσιν ἔχῃ μοχθηρὸν μὲν, • οὐχὶ τοῦτο δὲ τῆς τῶν ὁμογενῶν περιγέγραπται φύσεως αἴτιον. Pal recent. pro οὐχὶ δὲ, οὐ μὴν δὲ legit.

Pal. δεικτέον δὲ αὐτοῖς

Legēdum videtur ἑκάτερον δὴ τοῦτο. Pal. ὅτι καθ' ἕτερον τούτων αἴτιόν ἐστι περὶ. Alter Pal. ἔτι καθ' ἕτερον δὴ τούτ.

Fortè, προκαταρκτικὸν μὲν γὰρ ῥηθήσεται ἀπὸ τοῦ προάγειν τοῦ ἀποτελέσματος καὶ τοῦ προϋπόστασιν λαμβάνειν &c.

Pal.recent. καὶ προϋπόστασιν λαμβάνειν τοῦ

Pal. πλεῖον

Pal.recent. δὲ καὶ ἔσωθεν

A ἐπὶ δὲ τῶν ἰοβόλων, διὰ τοῦ καταχασμοῦ, καὶ σικυῶν προσβολῆς, ἐκμυζήσεως καὶ περιχαρακισμοῦ, ὁτὲ δὲ δι' ἀκρωτηριασμοῦ. ἡ δὲ κατοχὴ καὶ διακράτησις, διὰ κλύσεων καὶ διὰ δριμέων ἐπιθέσεως φαρμάκων. ταῦτα δὴ κρατεῖν ὁμοῦ καὶ ἀποπλύνειν δύναται τὸν ἰόν. ἡ σβέσις δὲ καὶ ἡ κράτησις δι' ἀκρατοποσίας ἀκράτου τε καὶ γλυκέος, ἢ καὶ ἐκ τῶν ἐναντίων δριμυφαγίας. B ἐπὶ τέλει δὲ συνεργεῖ τούτοις καὶ κάθαρσις κοιλίας, καὶ ἱδρωτοποιΐα, καὶ τινα ἄλλα κοινῶς, καθὼς κατὰ μέρος ἐπιδείξομεν. δεῖ δὲ οὐ μόνον τὴν φθοροποιὸν ὕλην ποιεῖσθαι σκοπόν, ἀλλὰ καὶ τὸ μέγεθος αὐτῆς καὶ τὸν χρόνον. καὶ γὰρ παρὰ ταῦτα πλείστην ὅσην διαφορὰν τὰ βοηθήματα λαμβάνει. C παρὰ μὲν τὸ μέγεθος, ἐπειδὴ περὶ τῶν δηλητηρίων καὶ τῶν ἰοβόλων, τὰ μὲν, διεγερτικὰ κινδύνων γίνεται. τὰ δὲ, σηπεδόνων βαθυτέρων ἢ ἐπιπολαιοτέρων· τὰ δὲ, περιωδυνιῶν σφοδροτέρων, ἢ ἀμυδροτέρων· τὰ δὲ, ἄλλων δυσεργημάτων, ἧσσον ἢ μᾶλλον ὀχλούντων. δεῖ δὲ πρὸς τὰ κίνδυνον ἔχοντα, D διὰ τῶν ἀγωνιστικωτέρων ἀγωνίζεσθαι βοηθημάτων· πρὸς δὲ τὰ ἧσσονα χαλεπὰ, διὰ τῶν ἐπιεικεστέρων. ἄτοπον γὰρ ἐπὶ μὲν τῶν μειζόνων μικροτέροις, ἂν οὕτω τύχῃ, χρώμενον τοῖς βοηθήμασι, κινδύνῳ τὸν θεραπευόμενον περιβάλλειν· ἐπὶ δὲ τῶν μικροτέρων δι' ἀποτόμου τῆς βοηθείας μάτην αἰκίσασθαι τὸ σῶμα. πρόχειρος δὲ E καὶ ὁ ἀπὸ τῶν χρόνων ἐστὶν ὁρισμός· ὁ μὲν γὰρ ὀξέως καὶ παραχρῆμα, καὶ τὰς ὀχλήσεις καὶ τοὺς κινδύνους ἐπιφέρει· ὁ δ' ἐξ ἀναβολῆς καὶ χρόνου πλείονος ἢ ἐλάττονος. προσήκει τοίνυν τοῖς μὲν ὀξέσι, κατεσπευσμένως βοηθεῖν καὶ διὰ πολλῶν ὁμοῦ· τοῖς δὲ, σχολαιοτέρως. ταῦτα μὲν οὖν ὡς ἂν τεχνολογίᾳ μετρίως ὡρίσθαι. προάγωμεν δὲ ἑξῆς ὡς ἐπὶ κατὰ μέρος. F

Pal.recent. ταῦτα κρατεῖν ὁμοῦ δύνανται καὶ ἀποπλύνειν τὸν ἰόν.

Pal.recent. ἡ ὑποκράτησις

Sic legendū esse, non μέρος, vt habetur in vulg. exēpl. docent ea quæ proximè sequuntur. Sed & recentior Palat. codex habet, ἀλλὰ καὶ τὸ μέγεθος αὐτῆς καὶ τὸν

Pal. διὰ τοῦ ἀποτόμου

Pal.recēt. omittit τοίνυν.

Pal. κατεσπουδασμένως

Pal. τεχνολογίαις

Pal.recēt. εἰρῆσθαι.

Σημεῖα κυνὸς λυττῶντος, καὶ τῶν ὑπ' αὐτοῦ δεδηγμένων. Κεφ. α.

ΤΟΝ περὶ τῶν λυσσοδήκτων λόγον προετάξαμεν τῶν ἄλλων, ἐπεὶ καὶ τὸ ζῶον πολύ τε καὶ σύνηθές ἐστι, καὶ συνεχῶς ἁλίσκεται τῇ λύσσῃ ὁ κύων καὶ ἀπόλλυται, καὶ δυσφύλακτον καθέστηκε· καὶ ὁ ἀπ' αὐτοῦ κίνδυνος G ἀπαραίτητός ἐστιν, εἰ μὴ πολλοῖς χρήσαιτο

Lego ex Paulo, πολλοῖς τις καὶ προσφόροις χρ..

A sin ictu morsúve impressum est, scarificatione, affixis cucurbitulis, suctu & carnis scalpello facta circinatione: interdū etiam extremæ partis amputatione euocatur. Retinetur verò atq; cohibetur, infusis enematis & impositis medicamētis acribus: hęc simul vtiq; virus coercere & eluere possunt. Restinguitur B porrò & euincitur meracioris vini passíve potu, aut etiā esu acriū quæ cōtraria vi polleant. Postremò tandē alui purgatio, sudoris euocatio, & alia quædā in cōmune, quæ sigillatim demōstrabimus, auxiliantur. Verumenimuerò nō corruptricem tantùm materiā ceu scopum, sed & eius magnitudinē, ac ipsum quoq; C tēpus attēdere oportet. Etenim ab his remedia quàm maximū discrimē capessunt. A magnitudine quidē, quoniā nonnulla è venenis tam haustis quā ictu morsúve inflictis, præsentia pericula cōflandi vim habēt, alia putredines altiores aut magis superficiarias excitāt: alia dolores aut vehementiores aut leuiores D cient, alia deniq; incōmoda magis minúsve infestātia inuehūt. Quamobrem oportet quę grauius periculum afferunt, valentioribus auxiliis oppugnare: quæ contra minùs infesta sunt, mitioribus. Quippe absurdum fuerit in grauioribus malis, segnioribus medicamentis, si ita con- E tingat, vti, atq; adeò hominē in discrimen adducere: in minoribus verò, præcipiti violentáque curatione frustrà corp⁹ excarnificare. Est & in prōptu quæ à tēpore desumitur indicatio: sunt enim quæ præsentē ac subitaneā perniciē inferūt, alia verò non nisi tēporis spatio, sed modò lōgiore, modò breuiore nocēt. Itaq; F in acutis quidē, festināter multa simul auxilia repræsentari oportet, reliquis, tardiùs. Hisce artis quandā ceu formulam abundè cōplexi sumus: reliquum est, vt ad particularia sigillatim exponēda pgrediamur.

Signa rabiosi canis, eorúmque qui ab eo demorsi fuerint. Cap. I.

G DE rabidi canis morsu tractatū aliis iccirco præposuimus, quòd id animal, vt frequens & homini familiare est, ita & rabie sæpenumero prehenditur, indéque perit, & ab eo sibi cauere difficile est: hinc tamen periculum ineuitabile hominem manet, nisi multis iisque conuenientibus vtatur

auxiliis. Plerunque verò canis in rabiem agitur per flagrantissimos æstus, ac interdum etiã per sæuissima frigora. Rabie autẽ correptus & potum & escam auersatur, largã spumantémq; pituitam naribus & ore proiicit, toruũ ac solito tristiùs intuetur, in omnes æquè bestias hominésq; irruit, ac omnes passim tam familiares quàm ignotos mordet: neq; tamen protinus aliud quicquã graue, quàm ex vulnere dolorẽ infert: at deinceps morbum ab aquæ metu, hydrophobiam Græcis appellatum, inuehit. Hunc comitãtur conuulsiones ac totius corporis rubores, præsertímq; faciei, cum exudatione & *languore quodam. Ex hoc mali genere correptis sunt qui lucis splendorem refugiant, alij assiduo dolorum cruciatu cõficiuntur. Neq; desunt qui canũ more latratus edant, & obuios quosq; dẽtibus appetant, morsúque suo alios simili morbo inficiant. Ex iis porrò qui in eiusmodi morbũ incurrissent, nullũ seruatũ scimus: tantummodò ex historiis vnum aut alterũ euasisse accepimus. Enimuero EVdemus superstitem quẽdam euasisse narrat. Themisonẽ etiã aliqui demorsum in hunc affectũ incidisse, ac nihilominus seruatũ asserunt: alij cùm ab amici aquę metu cruciati latere, cuius cõmiserescebat, vix vnquã discederet, illíq; alacriter omne præstaret officiũ, similem cõtraxisse affectum: attamen post multos tandẽ cruciatus euasisse. Est igitur hoc genus morbi miserrimũ, & curatu perquàm difficile: sed à quo tamen, priùs quàm ipso tentarẽtur, demorsos haud paucos ipsi vindicauimus, & complures itidem ab aliis medicis conseruatos nouimus.

*al. anxietate

Morsus rabidi canis particularia remedia. Cap. II.

RATIO medendi quædã cõmunis est, qua vtendũ in iis omnibus qui à virulẽta quauis bestia demorsi fuerint, altera iis peculiaris quos rabiosus canis momorderit: quæ nonnullis quidẽ maximè prodesse cõsueuit, aliis verò est inutilis, quibus scilicet iam ex lõgo tẽpore morsus illatus fuerit. Hanc nos medendi rationem priore loco exponemus: deinde & communẽ illã cursim perstringemus. Cancros itaque fluuiatiles igni è vitis albæ sarmentis cremare oportet, & cinerem eorum quàm minutissimè tritum habere reconditum:

A τοῖς βοηθήμασι. λυσσᾷ δὲ ὁ κύων "ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ μὲν ἐν τοῖς σφοδροτάτοις καύμασιν· ἐνίοτε δὲ καὶ ἐν τοῖς "ἐφισαμένοις κρύεσι. λυσσήσας δὲ ἀποτρέπεται καὶ βρῶσιν καὶ πόσιν· καὶ φλέγμα πολὺ ἀφρῶδες ἐκ τοῦ στόματος καὶ τῶν ῥινῶν προβάλλεται. καὶ πονηρὸν βλέπει, καὶ στυγνότερον τοῦ συνήθους· ἐφορμᾷ δὲ χωρὶς ὑ-
B λακῆς πᾶσιν ὁμοίως καὶ θηρίοις καὶ ἀνθρώποις, πᾶσί τε συνήθεσι καὶ ἀγνώστοις, δάκνων. καὶ παραχρῆμα μὲν οὐδὲν σκληρὸν ἐπιφέρει, πλὴν ὅσον ὀδύνην τὴν ἐκ τοῦ τραύματος· ὕστερον δὲ ἐμποιεῖ πάθος τὸ καλούμενον ὑδροφοβικόν. συμπίπτει δὲ μετὰ σπασμῶν καὶ ἐρυθήματος ὅλου τοῦ σώματος, μάλιστα δὲ ὅλου τοῦ προσώ-
C που, "καὶ μάλιστα ἀπὸ ἱδρώσεως καὶ "ἀπορίας. καὶ τινὲς μὲν φεύγουσι τὴν αὐγήν· τινὲς δὲ τρύχονται συνεχῶς. ἔνιοι δὲ ὑλακτοῦσιν, ὥσπερ κύνες, καὶ δάκνουσιν * ἐπιόντες καὶ δάκνοντες, αἴτιοι τοῦ αὐτῶν πάθους κατέστησαν." εἰ μὴ καθ' ἱστορίαν παρειλήφαμεν περιγενέσθαι ἕνα ἢ δεύτερον· καὶ γὰρ ΕΥδημος περιγεγενῆσθαι
D τινά φησι. καὶ Θεμίσωνα οἱ μὲν λέγουσι τῷ πάθει δηχθέντα περιπεσεῖν, καὶ σωθῆναι. οἱ δὲ, φίλῳ ὑδροφοβικῷ προσκαρτερήσαντα προθύμως καὶ συμπαθῶς, εἰς τὴν ὁμοίαν ἐμπεσεῖν διάθεσιν, καὶ πολλὰ κακοπαθήσαντα σωθῆναι. τὸ μὲν οὖν πάθος ἐστὶν ἀργαλέον· πρὸ δὲ τῆς πείρας αὐτοῦ, πολλοὺς
E καὶ αὐτοὶ περιεσωσάμεθα, καὶ ὑπὸ ἄλλων ἰατρῶν σωθέντας ἔγνωμεν.

Ald. ὡς τὸ πολὺ

Lego ex Paulo, ἐπιτεταμένοις

Malim ex Paulo, καὶ μετὰ ἐφιδρώσεως καὶ ἀπορίας. Ald. ἀπυρίας, sed malè.

Marc. & Corn. rectè add. ex Paulo. τῶν δὲ ἐμπεσόντων εἰς τὸ πάθος μηδένα ἴσμεν περισωθέντα.

Θεραπεία τοπικὴ τῶν ὑπὸ λυσσῶντος κυνὸς δηγμάτων. Κεφ. β'.

ΤΗΣ θεραπείας ἡ μέν ἐστι κοινὴ καὶ χρηστέον αὐτῇ ἐπὶ πάντων τῶν ὑπό τινος ἰοβόλου ζώου δεδηγμένων· ἡ δέ τις ἰδία τῶν λυσσοδήκτων.
F τοῖς μὲν γὰρ ἄκρως ὠφελεῖν εἰθισμένη· τοῖς δὲ ἀπὸ πολλοῦ δηχθεῖσιν, ἀνάρμοστος. καὶ πρῶτόν τε αὐτὴν ἐκθέμενοι, μετὰ τοῦτο καὶ τὴν κοινὴν ἐκ[illegible]χάσομεν. δεῖ τοίνυν καρκίνους ποταμίους ἐπὶ κληματίδος λευκῆς ἀμπέλου καῦσαι, καὶ τὴν τέφραν αὐτῶν λειοτριβήσαντα ἔχειν ἀποκειμένην·
G

ὁμοίως δὲ καὶ ῥίζαν γεντιανῆς ἀποτίθεσθαι κε- A
κομμένην καὶ σεσησμένην. ὁπότε δέ τις δη-
χθείη ὑπὸ λυσσῶντος κυνός, εἰς οἴνου ἀκρά-
του κυάθους δ'. ἐμβάλλειν δύο μὲν κοχλιά-
ρια τῆς τῶν καρκίνων τέφρας, ἓν δὲ κοχλιά-
ριον τῆς γεντιανῆς· καὶ ἐγκυκήσαντας ὡς ἐν
ἀλφίτῳ δεδευμένῳ, πίνειν ἀπὸ τῆς α'. ἡμέ-
ρας, μέχρι "τεσσάρων ἡμερῶν. ἀπαρχῆς μὲν B
οὖν διδόμενον τὸ φάρμακον, τοῦτον προσ-
φερέσθω τὸν τρόπον. εἰ δὲ ἡμέραι παρεληλύ-
θασι δύο ἢ τρεῖς ἀπὸ τῆς δήξεως, ἐγχρονιζόν-
τας τῇ θεραπείᾳ, *τριπλάσιον δεῖ διδόναι
ὅσον ἐξ ἀρχῆς εἰρήκαμεν. τὸ μὲν ἄριστον ἐπὶ
τῶν λυσσοδήκτων βοήθημα, ὃ δὴ καὶ μόνον
ἐνίοις ἤρκεσε, τοῦτό ἐστι, καὶ χρηστέον αὐτῷ με- C
τὰ πεποιθήσεως· ἕνεκα δὲ τοῦ καὶ δι' ἄλλων
ἠσφαλίσθαι πρὸς ἄφυκτον δοκοῦντα κίνδυ-
νον, οὐδὲν τὸ κωλύον ἐστὶ καὶ τοῖς λοιποῖς χρή-
σασθαι. αἱρετώτερον δὲ διακενῆς, ἂν οὕτω τύ-
χῃ, τῶν βοηθημάτων τὸ ἀπάνθρωπον ὑπομεῖναι,
ἢ διὰ τὴν ὀλιγωρίαν κινδύνῳ περιπεσεῖν.
οὐχ οὕτω δὴ εὐλαβητέον τὰ μεγάλα τραύ- D
ματα ἐπὶ τῶν λυσσοδήκτων, ὡς τὰ μικρὰ καὶ
ταῖς ἀμυχαῖς ἐμφερῆ· διὰ γὰρ τῶν μειζόνων
ἄθρουν καὶ πολὺ αἷμα προχεόμενον, δύνα-
ταί τι καὶ τοῦ ἰοῦ συναποκλύζειν· διὰ δὲ τῶν
μικροτέρων, οὐδαμῶς. καὶ ἐκ μὲν τῶν μει-
ζόνων τὰς ἀφισταμένας σάρκας αὐτόθεν ἀ-
φαιρετέον, καὶ τὰ χείλη περιγλυπτέον διὰ E
τῆς ἀκμῆς· ἀνατεθείσης δὲ τῆς σαρκὸς
ἀγκίστρῳ ἢ μυίδρῳ, τὴν ἐκτομὴν ἀποτε-
λεστέον. ἐπὶ ἀμφοτέρων δὲ τὰ ἐν κύκλῳ
βαθυτέραις ἀμυχαῖς καταχαρακτέον, "εἴπως
ἡ τοῦ αἵματος" πλείων γινομένη κένωσις,
ἐνδυναμωθήσεται τὰ σώματα τῇ τοῦ ἰοῦ δια-
δόσει. πολλὴν δὲ καὶ ἡ σικύα κολληθεῖσα F
μετὰ πολλῆς φλογὸς παρέχοι ὠφέλειαν,
ὥστε λῦσαι τοῦ ἰοῦ τὴν δύναμιν. Ἡ δὲ
καῦσις, ἀνυσιμώτατον ἐπὶ τῶν ἰοβόλων ἐ-
στὶ βοηθημάτων. τὸ γὰρ πῦρ πάσης δυ-
νάμεως εὐτονώτερον ὑπάρχον, ὁμοῦ
μὲν κρατεῖ καὶ κωλύει φέρεσθαι τὸν ἰὸν
ἐσωτέρω, ὁμοῦ δὲ τὸ κρατηθὲν αὐτοῦ μέ- G
ρος τῆς ἐφεξῆς θεραπείας καταβο-
λὴν οὐ τὴν τυχοῦσαν ἐργάζεται, παρα-

Corn. legendum suspicatur τεσσαράκοντα

Par. ὅπως

Sic Goup. alter cod. Vulg. ex. πα ρεκπλησιωτέρα, minus rectè.

pariter & gentianæ radicem tusam cribratámque reponere. Quoties autē canis rabiosus alicui morsum intulerit, in quaternos meraci vini cyathos bina cineris cancrorum cochlearia, vnúmq; gentianæ, conficiantur: ac vbi in polentæ dilutioris modum subacta remistáque fuerint, quatriduo bibantur. Cùm igitur primo statim vulneris inflicti tempore hoc medicamentum exhibebitur, in hunc propinabitur modum. Quòd si ab illato morsu duo trésve dies intercesserint, dum curationem aggrediemur, duplum quoque triplúmve ponderis eius quod ab initio retulimus, exhibebimus. Efficacissimum quidem hoc est aduersus rabiosorum morsus auxilium, quod etiā vnicū nonnullis satis ad salutem fuit, quóque cum fiducia vti licet: attamen quò firmius contra periculū, vt videtur, ineuitabile, muniamur, nihil quicquam obstat, quominus & aliis vtamur auxiliis. Sed & inhumanos quantumuis frustra remediorū tolerare cruciatus satius multò fuerit, quàm per inertiam negligētiámve in discrimen adduci. Neq; verò tantoperè metuenda in demorsis à rabioso cane maiuscula vulnera, quātoperè minora, iisq; similia quæ per leuē scarificationē fieri solita sunt: quippe maiori vulnere copiosior sanguis cōfertim emanans virulenti liquoris nonnihil simul & semel exhaurire potest: id quod minori vulnere fieri nequit. Quin & à maioribus abscedentes carnes quamprimùm auferri, ac ipsa quoq; labia acie scalpelli circunscribi oportet: prehensa autem hamulo vossellàve caro amputanda. In vtrisque autem partes veluti circulo vulnus ambiētes vulnusculis altioribus circū scarificandæ: sic enim copiosiore vacuato sanguine cauebitur, ne virus intrò sese inferat intrudátve. Quin & affixa cum multa flamma cucurbitula, maximo fuerit adiumento ad veneni vim exoluendam. Sed contra virulentos ictus vstio omniū expeditissimum est auxilium: vt enim ignis, qua præ cæteris omnibus pollet efficacia, virus ipsum euincit penitiúsque ferri prohibet, ita & pars ignem experta, futuræ deinceps curationi non mediocre iacit funda-

mentum, dum diutius vlcerata permanet: quam ob causam etiam exinde accuratè animaduertendum, vt ne cùm excidet crusta, celeriùs quàm par est vlceris oræ coëant coalescántve. Quin si fieri potest, magnam partẽ stati præfinitíque temporis vlcerationes quantumuis inflammatione obsessas atque sordidas prorogari conuenit. Id commodè præstabit inditum iis salsamentum, itémque syluestre allium detritum: similiter & cepæ, ac imprimis liquor Cyrenaïcus, aut qui Medicus Parthicúsve appellatur. Tritici quoque grana tam mansa quàm minimè mansa imponantur: hæc enim dum humore concepto turgescũt, vulnera dilatant. Neque desunt qui commáducata eiusmodi grana arbitrentur à mandẽtium ieiunio vim aliquam asciscere, quæ veneno repugnet: verùm id certum non est. Tempestiuus tamen eorum vsus minimè contemnendus est. At si, quod sępenumerò accidit, ante quadraginta dies coëant committantúrque cicatrices, manus ope refricandæ, seu carnem scalpello circinando & amputando: seu etiam, si libuerit, iterum inurendo. Transacto verò stato præfinitóque tempore, & permittendum vt vlcera cicatrice obducantur, & pars tota emplastro quod è sale conficitur comprehendenda: tandémque paucis post diebus & sinapismus adhibendus est.

De victus ratione demorsorum à cane rabioso. Cap. III.

TALIA quidem sunt morsus rabiosi canis particularia remedia. Eam verò victus rationem institui par est, quæ potissimùm veneno aduersetur, vt ipsius vires hebetet restinguátq; , ac simul etiam arceat, quo minùs ad intima pnicies illabatur. Etenim assumpta maleficæ qualitatis penetrationi resistunt. Horum vtrunque commodè præstare potest vini meracioris, passi, lactísque potus: siquidem qui hæc omnia prouidè assumũt, & veneno non parùm obsistunt, & illius omnẽ acrimoniã obtundunt. Simili modo prodest alliorũ, porrorũ ceparúmque esus: quippe cùm planè difficulter cõficiantur, vixq; aboleátur.

A μενούσης τῆς ἑλκώσεως ἐπιπλέον. τὴν μὲν γὰρ ἔκπτωσιν τῆς ἐσχάρας μάλιστα ἐκ τούτου φροντιστέον, ὅπως μὴ τάχιον τὰ μέρη συγκλεισθείη. ἀλλ' εἰ δυνατόν ἐστι πολὺ τῆς προθεσμίας τὰς ἑλκώσεις τηρητέον, καὶ ἐπιφλεγμαινούσας καὶ ἐπιρρυπαινομένας. παρέξει δὲ αὐταῖς τὸ τοιοῦτον τάριχος ἐπι-
B τιθέμενος, καὶ σκόροδον ἄγριον λελειοτριβημένον, κρόμμυά τε ὡσαύτως· ὀπὸς μὲν οὖν μάλιστα ὁ Κυρηναϊκός, ἢ ὁ καλούμενος Μηδικὸς ἢ Παρθικός. κόκκοι δὲ πυρῶν ἐπιτιθέσθωσαν καὶ μεμασημένοι καὶ ἀμάσητοι· διαφυρώμενοι μὲν γὰρ ἀπὸ τῆς ἐμβροχῆς, ἀνευρύνουσι τὰ τραύματα. Par. λειοτριβόμενον
C τινὲς δὲ οἴονται τοὺς μεμασημένους ἀντιπαθές τι ἔχειν ἀπὸ τῆς τῶν μεμασηκότων νηστείας· οὐ μὴν τοῦτο βέβαιόν ἐστιν· ἀλλὰ εὐκαίρως αὐτοῖς χρηστέον. εἰ δέ, ὅπερ γίνεται πολλάκις, καὶ οὐλαὶ συνερχόμεναι φθάνοισι πρὸ τῶν ἡμερῶν, διὰ χειρὸς ἀναξαίνειν προσήκει, περισαρκίζοντας καὶ τέμνοντας, ἢ καὶ ἐπικαίοντας
D πάλιν, ἐὰν οὕτω τύχῃ. παρελθούσης δὲ τῆς προκειμένης προθεσμίας, ἀφετέον μὲν ἀπουλωθῆναι τοῖς ἕλκεσιν· ἐμπλάστρῳ δὲ τῷ διὰ τῶν ἁλῶν ὅλον τὸν τόπον καταληπτέον· μετὰ ὀλίγας δὲ ἡμέρας καὶ σιναπιστέον.

E Περὶ Διαίτης τῶν ὑπὸ κυνὸς λυττῶντος δηχθέντων. Κεφ. γ'.

ΗΜΕΝ οὖν τοπικὴ θεραπεία τῶν λυσσοδήκτων, τοιαύτη τίς ἐστι. δεῖ δὲ καὶ τὴν δίαιταν αὐτῶν ἐστοχάσθαι τῆς πρὸς τὸν ἰὸν ἐναντιώσεως, ἵνα ὁμοῦ μὲν ἀμβλύνῃ καὶ σβεννύῃ τὴν δύναμιν, ὁμοῦ δὲ κωλύῃ τὴν εἰς βάθος φοράν. καταλαμ-
F βανόμενα γὰρ ἀντιπίπτει τῇ παρεισδύσει τῆς φθοροποιοῦ δυνάμεως. δύναται δὲ τούτων ἑκάτερον παρέχειν τοῦτο, οἴνου ἀκράτου ζωροτέρου πόσις καὶ γλυκέος καὶ γάλακτος. οἱ γὰρ ταῦτα πάντα λαμβάνοντες πρὸς τὴν ἐπιμέλειαν, ἐνίστανταί τι τῷ ἰῷ, καὶ πᾶσαν αὐτοῦ τὴν δριμύτητα ἐκ-
G καίει. ὡσαύτως δὲ καὶ σκορόδων καὶ πράσων καὶ κρομμύων ἐδωδή· καὶ ταῦτα γὰρ τὸ ὅλον δυσμετάβλητα καὶ δυσεξίτηλα.

A παραμένουσι γὰρ αὐτῶν αἱ ποιότητες ἐπὶ πλείους ἡμέρας, ὁπότ' ἂν οὐ νικῶνται οὐδὲ τρέπεται) ὑπὸ τῆς φθοροποιοῦ δυνάμεως, ἐκ δὲ τῶν ἐναντίων κρατεῖν αὐτῆς πέφυκεν. εἰς τοῦτο δὲ καὶ τῶν ἀντιδότων ἐστὶ χρεία, καὶ τῆς θηριακῆς, καὶ τῆς ΕΥπατορίου λεγομένης, καὶ τῆς Μιθριδατείου,
B καὶ πάσης ἄλλης ἥ τις ἐκ πλειόνων ἀρωμάτων εἴληφε τὴν σύστασιν. δυσμετάβλητα γὰρ τῇ συστάσει πάντα τὰ ἀρώματα ταῖς δυνάμεσι καὶ ταῖς οὐσίαις· διὸ παρακρατεῖται τοῖς σώμασι. τοιοῦτος μὲν οὖν καὶ ὁ τῆς διαίτης τρόπος. δεῖ δὲ γινώσκειν ὅτι ἡ τοῦ ὑδροφοβικοῦ πάθους ἐγκατάσκηψις, οὐδὲ ὡρισμένην ἔχει προθε-
C σμίαν. ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον γὰρ ἕως τεσσαρακοστῆς ἡμέρας εἰωθὸς, τοῖς ἀμεληθεῖσι καὶ δι' ἑξαμήνου ἐνίοις ἀπήντησε. καὶ δι' ἐνιαυτοῦ καὶ ταῦτα ἡμῖν ἑώραται. ἱστοροῦσι δέ τινες μετὰ ἑπταετίαν ἐνίοις ἐνδιδόναι τὰ πάθη. καὶ κατὰ μὲν τὰς ἀρχὰς τῶν
D λυσσοδήκτων ἡ θεραπεία τοιαύτη ἐστίν. ἐὰν δὲ ὁπωσδηποτοῦν ἐν ταῖς πρώταις ἡμέραις μὴ παραληφθῇ τὰ προειρημένα βοηθήματα, τὸ μὲν περισαρκίζειν καὶ καίειν, παραλειπτέον. καὶ γὰρ ἱκανῶς *εἰς τὸ παρεληλυθὸς μετάγειν δύναται. οὐδεμία γὰρ ὄνησις τῆς ἐπιβολῆς, ἀλλὰ διακενῆς τὰ σώ-
E ματα ταῖς ὀδύναις βλαβήσεται. τρόπος δὲ τῆς θεραπείας ἕτερος ἀγαθὸς, κάθαρσις, ἣ καὶ μέγα ὄφελος ἐμπαρέχειν δυναμένη, συμμεταποιεῖ γὰρ τὴν ἕξιν κινοῦσα· ἥ τε διὰ τῆς κολοκυνθίδος ἱερὰ δόσις· καὶ δὴ καὶ τὸ γάλα τὸ σχιστὸν, ὁμοῦ κάθαρσιν καὶ ἐπίκρασιν παρέχειν δυνάμενον· αἵ τε δριμυφαγίαι καὶ ἡ τοῦ
F ἀκράτου πόσις, παραλαμβανέσθωσαν καθημέραν, ἀμβλῦναι δυνάμεναι τὸν ἰόν. καὶ πρὸς τούτοις ἱδρωτοποιΐα, καὶ πρὸ τροφῆς καὶ μετὰ τροφήν. δρωπακισμός τε καὶ σιναπισμὸς κατὰ μέρος ἐφ' ὅλου τοῦ σώματος. πάντων δὲ ἀνυσιμώτατον ἀπὸ τούτων ὁ ἐλλεβορισμὸς ἐγνώσθη, καὶ χρηστέον τεθαῤῥη-
G κότας τῷ βοηθήματι, οὐχ ἅπαξ, οὐδὲ δὶς, ἀλλὰ καὶ πλεονάκις πρὸ τῆς τεσσαρακοστῆς ἢ καὶ μετὰ ταῦτα. τοσαύτην γὰρ τὴν ἰσχὺν

Nam dies cõplusculos eorum qualitates remanēt, tandiúq; à vi mortifera neque euincuntur illa neque immutantur, sed contra hanc ipsam suapte natura superant. Ad hoc ipsum valet antidotorũ vsus, ac theriacæ, præsertim tum eius quæ EVpatoria, tum etiã eius quæ Mithridatia dicitur, necnon & alius cuiuis, quę quidem è cõpluribus cõstet aromatis: quippe aromata omnia ęgrè suas tum qualitates tum substãtias permutãt, atq; adeò integris viribus diutiùs in corporibus retinẽtur. Victus igitur ratio hoc modo se habet. Illud porrò nosse oportet, pauorem aquæ non stato præfinitóq; tempore solitum inuadere. Cum enim vtplurimùm ad quadragesimũ vsque diem differri cõsueuerit, neglectis tamen quibusdã post semestre imò etiam post annum superuenisse obseruauimus. Sunt & qui narrent, nõnullos post septennium eo affectu correptos fuisse. Ac inter initia quidem ea demorsorum à cane rabioso debet esse curatio, quam antè retulimus. Verumenimuerò si illa antè memorata auxilia primis diebus quacunque ex causa prætermissa fuerint, alienũ deinceps erit, & carnẽ scalpro circinare, & vstionẽ experiri. Nec enim ampliùs quod iam intro illapsum fuerit istis auxiliis satis euocare possis. Nulla vtiq; tum esset illorũ occasio aut vtilitas, sed frustrà corpora doloribus cruciarentur. *vel, fatigarentur* Proinde alia curationis ineunda ratio: nimirum imperanda purgatio, quæ dum corpus agitãdo ipsius habitum transmutat, magnũ affert adiumentum. Cõmodè verò vsurpari poterit hiera quę colocynthidem recipit: itémq; lac schiston, quippe quod simul & deiectionem moliri potest, & cõtemperandi vim habet. Cibi itidem acres & meraculi potus, quibus vis veneni egregiè retundi potest, quotidie assumi debent. Præter hæc sudores & ante cibum, & à cibo eliciendi: quin & dropaces ac sinapismi vniuerso corpori alternatim adhibendi. Attamen helleborismus longè omnium efficacissimum deprehenditur auxilium, quo quidẽ cum fiducia nõ semel aut iterũ, sed etiã frequentius ante diem quadragesimũ, vel post hoc etiã tẽpus, vti licet. Tantã enim vim

habet id genus auxilij, vt nonnulli qui iam aquæ metu prehendebantur, ſumpto in ipſo morbi inſultu elleboro incolumes euaſerint. Nã eo malo iam detẽtos ne ipſum quidem elleborum ſeruare poſſit.

Hactenus velut eramus polliciti, curam cõtra rabioſi canis morſum breui ſermone expoſuimus. Iam ad reliquos virulentorum animantium morſus ictúſve tranſeuntes, eorum ſigna primùm vno contextu trademus, deinde verò communem medendi rationẽ, quæ omnibus ex æquo conueniat, explicabimus. Tandem curſim ea ſubiiciemus quæ nonnullos ſua proprietate iuuare poſſunt. Similiter & quæ venena nullis prorſum cedant remediis, annotabimus.

De Phalangijs. Cap. IIII.

IIS qui à Phalangiis demorſi fuerint, pars affecta rubens, ac velut aculeis compuncta, conſpicitur: cæterùm neque intumeſcit, neq; adeò calet, ſed contrà quamuis mediocriter rubeat, frigida tamen deprehenditur. Conſequuntur verò totius corporis tremor, ac diſtentiones circa inguina & poplites, cõuulſionibus haud abſimiles, lumborum dolor & perpetua ad reddendam vrinam ſtimulatio necnon & eiuſdem excernendę difficultas. Similiter & vniuerſa cute frigidus ſudor emanat: collacrymant oculi & quodammodo caligant.

De Scolopendra. Cap. V.

SI CVI Scolopendra ſeu Ophioctena morſum intulit, pars per ambitum liuet atque computreſcit, interdúmque fæci ſimilis, at rariùs rubra, conſpicitur. A morſu ipſo exulcerari pars incipit, vlcúſque id & graue eſt & curatu difficile: præterea verò pruritus toto corpore perſentiſcitur.

De Scorpione. Cap. VI.

ICTA pars à Scorpione, quamprimùm inflammatione tentatur, indureſcit, rubet, & cum dolore circumquaque diſtenditur:

A προσφέρεται τὸ βοήθημα, ὥς τε τῶν ἤδη συνηπαθημένων τοῦ ὑδροφόβου, περισωθῆναι τινὰς λαβόντας ἐλλέβορον εὐθὺς ἐν τῷ πρώτῳ καταπειρασμῷ τοῦ συμπτώματος. τοὺς γὰρ ἤδη κατειλημμένους, οὐδὲ αὐτός τι περιποιῆσαι δύναται. Τὴν μὲν οὖν τῶν λυσσοδήκτων ἐπιμέλειαν πρώτην B ἐξεθέμεθα, δι' ὃν ἔμπροσθεν εἰρήκαμεν ἐπιλογισμόν. μεταβαίνοντες δὲ ἐπὶ τὰ λοιπὰ τῶν ἰοβόλων, πρῶτον μὲν τὰς σημειώσεις αὐτῶν ὑπὸ μίαν ἐκθησόμεθα πρόφασιν· μετὰ δὲ τοῦτο, κοινὴν τὴν θεραπείαν πᾶσιν ἁρμόσαι δυναμένην. ὑποδραμόντες δὲ ἑξῆς ὑποδείξομεν εἴ τινα C κατ' ἰδιότητα ἐνίοις προσωφελεῖν πέφυκεν. ὁμοίως καὶ τὰ τελείως ἀβοήθητα παρασημειωσόμεθα.

Περὶ Φαλαγγίων. Κεφ. δ'.

ΤΟΙΣ μὲν ὑπὸ φαλαγγίων δεδηγμένοις, αὐτὸς μὲν ὁ τόπος ἐνερευθής ἐστι καὶ ὅμοιος κεντήμασιν, οὔτε διῳδηκώς, D οὔτε περίθερμος, ἀλλὰ μετρίως μὲν ὑπέρυθρος· ἐκ δὲ τῶν ἐνδυθίων κατεψυγμένος. παρακολουθεῖ δὲ τρόμος δι' ὅλου τοῦ σώματος, καὶ ἐντάσεις περὶ τοὺς βουβῶνας καὶ τὰς ἰγνύας, προσεοικυῖαι σπασμῷ· περὶ τὴν ὀσφὺν * σύλλημμα καὶ συνεχὴς πρὸς οὔρησιν ἐρεθισμός· δυσκολία πολλὴ περὶ τὴν E ἔκκρισιν τοῦ περιττώματος. ὁμοίως δὲ τούτοις καὶ ἱδρὼς ψυχρὸς καθ' ὅλην τὴν ἐπιφάνειαν ἐκκρίνεται· τά τε ὄμματα δακρύει καὶ πως ἀμαυροῦται.

Περὶ Σκολοπένδρας. Κεφ. ε'.

ΤΟΙΣ δὲ ὑπὸ τῆς καλουμένης Σκολοπένδρας ἢ Ὀφιοκτένης, δεδηγμένοις, F ὁ μὲν ἐν κύκλῳ τόπος τοῦ δήγματος πελιοῦται, καὶ περισήπεται· καὶ ποτὲ τρυγώδης, κατὰ τὸ σπάνιον καὶ ἐνερευθὴς φαίνεται. ἑλκοῦται δὲ ἀπ' αὐτοῦ τοῦ δήγματος λαμβάνων τὴν ἀρχὴν, ἑλκῶσιν τινα ἐπίπονον καὶ δυσαλθῆ· πρὸς δὲ τούτοις περὶ ὅλον τὸ σῶμα συναίσθησις γίνεται κνησμώδης.

G Περὶ Σκορπίου. Κεφ. ς'.

ΤΟΙΣ δὲ ὑπὸ σκορπίου * δηχθεῖσιν, ὁ μὲν τόπος εὐθέως ἄρχεται φλεγμαίνειν, σκληρὸς καὶ ἐνερευθὴς καὶ * περιπαθὴς σὺν ὀδύνῃ γινόμενος * ἐναλλάξ.

In Ald. cod. hoc caput de Phalangiis principium eſt Dioſc. octaui libri. Sic & in antiquiore Palat. codice.

Sic habet Paulus: ſed cod. Ald. ὑπόψυχρος, quem ſecutus eſt Ruellius.

Paul. ἐπαίρεται

Ald. δύσφορον.

Paulus rectiùs, πληγεῖσιν,

ὁτὲ μὲν γὰρ πύρωσις, αὖθις δὲ ψῦξις ἐπιλαμβάνεται· καὶ πόνος ἐξαπίνης, καὶ ποτὲ μὲν ῥαΐζει, ποτὲ δ' ἐπιτείνεται. παρέπεται δὲ αὖθις ἱδρὼς καὶ φρικώδης αἴσθησις, καὶ τρόμος, καὶ περίψυξις ἀκρωτηρίων, καὶ βουβώνων ἔπαρσις, *φύματα διὰ τῆς ἕδρας, ὀρθοτριχία τε καὶ δύσχροια ἐπαλγὴς περὶ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς αἰσθήσεως, καθάπερ ἀπὸ βελόνης κεντημάτων "*ὀδυνωμένοις.

Paul. rectè, ὀδυνωμένης

Περὶ Τρυγόνος θαλασσίας. Κεφ. ζ'.

Fortè, πληγεῖσι

ΤΟΙΣ δ' ὑπὸ Τρυγόνος θαλασσίας "δηχθεῖσι, παραυτίκα μὲν περιωδυνίαι συμβαίνουσι δυσκατέργαστοι, σπασμοί τε συνεχεῖς καὶ πόνος, καὶ ἀτονία, καὶ διανοίας παραφορά. μετὰ δὲ τοῦτο ἀφωνία, καὶ σκοτασμὸς ὀφθαλμῶν. αὐτὸς δὲ ὁ πληγεὶς τόπος, "πέλιος γίνεται καὶ μέλας τῷ κύκλῳ. καὶ τὰ πλησίον αὐτοῦ "μέρη, καὶ πρὸς τὴν ἁφὴν ἀναισθητεῖ. [ἐπὰν δέ τις αὐτὸν ἀποψήσῃ, ἰχὼρ ἐξ αὐτοῦ μέλας, παχύς, δυσώδης ἐκκρίνεται.

Sic alter Goup. codex: at vulg. exempl. solùm μέλας γίνεται κύκλῳ.

Deest in Ald. contextu.

Περὶ Μυγαλῆς. Κεφ. η'.

ΤΟΙΣ δ' ὑπὸ Μυγαλῆς δηχθεῖσι, κύκλῳ μὲν περὶ τὸν τόπον τοῦ δήγματος γίνεται φλεγμονή, φλυκτὶς δ' ἐπανίσταται μέλαινα, μεστὴ ἰχῶρος ὑδατώδους· καὶ τὰ πλησίον πάντα "πελιοῦται. ῥαγείσης τε τῆς φλυκταίνης, νομὴ παραλαμβάνει παραπλήσια τῇ ἀπὸ τῶν ἑρπυστικῶν. σὺν τούτοις δὲ παρέπεται καὶ στρόφος περὶ τὰ ἔντερα, καὶ δυσουρία, καὶ ψυχρᾶς νοτίδος περίχυσις.

Quidam addunt μέρη

Περὶ Ἐχίδνης. Κεφ. θ'.

ΤΟΙΣ δ' ὑπὸ Ἐχίδνης δηχθεῖσιν, οἰδεῖ καὶ ἐφ' ἱκανὸν τὸ σῶμα ξηραίνεται, τὴν χροιὰν δ' ὑπόλευκον ἔχει. ἰχὼρ δ' ἀπὸ τοῦ τραύματος προχεῖται, τὸ μὲν πρῶτον ὑπολίπαρος, μετὰ ταῦτα δὲ αἱματώδης· φλυκταινῶν τε ἐπανάστασις, καθάπερ ἐπὶ τῶν πυρικαύστων, ἕπεται· καὶ νομὴ "προκαταλαμβάνει προχωροῦσα ἐπὶ τὰ παρακείμενα πάντα πλησίον, οὐ μόνον ἐπιπόλαιος, ἀλλὰ καὶ διὰ βάθους· αἱμάσσεται δ' αὖθις καὶ τὰ οὖλα· καὶ περὶ τὸ ἧπαρ συνίσταται φλεγμονή· στρόφοι τε καὶ χολώδεις ἐπισυμβαίνουσιν ἔμετοι. προσγίνεται δ' αὐτοῖς *ἔμετος καὶ κάρος, καὶ δυσουρία, καὶ ψυχρὰ περιίδρωσις.

Paul. περιλαμβάνει.

A vicissímque modò exæstuat, modò frigore prehenditur: dolor itidem qui derepentè accessit, modò remittit, modò intenditur. Comitantur verò sudor, horroris sensus atque tremor. Quin & extremæ corporis partes refrigescunt, tument inguina, flatus per sedem erumpunt, surriguntur capilli, accedit B decoloratio, dolórq; velut ex pungente acu per vniuersam cutem sentitur.

De Pastinaca marina. Cap. VII.

A PASTINACA marina percussis protinus accidunt pertinaces dolores, assiduę cõuulsiones, C lassitudo, languor, & mentis alienatio: posthæc etiam vocis interceptio & oculorum caligo. Ipsa verò pars affecta liuet ac nigrescit per ambitũ: quin & vicinæ ita obstupescunt, vt tangentem non sentiant. Illam porrò si quis defricuerit, atra, crassa & graueolens sanies exprimitur.

D *De Mure Araneo. Cap. VIII.*

A MVRE Araneo demorsis circa morsum in orbem inflammatio excitatur, nigráque pustula diluta sanie turgens exurgit: proximæ verò partes omnes liuent. Rupta pustula depascẽs succedit vlcus, E ei non absimile, quod à serpentium ictibus imprimi solet. His accedunt intestinorum tormina & vrinę difficultas, corpúsque madore frigido diffluit.

De Vipera. Cap. IX.

SI quem momordit Vipera, corpus illius intumescit ac vehemẽter inarescit, subalbidúmque colorem F concipit. Sanies è vulnere promanat, primùm subpinguis, mox verò cruenta: tandémque pustulæ, quales in ambustis, erumpunt. Accedit his vlcus depascens, quod in proximas partes omnes serpit: nec modò summã cutẽ occupat, sed & altiùs intrò subit. Gingiuæ quoque G cruẽtantur, & hepar inflammatione prehenditur. His insuper tormina biliosiq; vomitus accedunt, prætereáque tremor, sopor, vrinæ difficultas & frigida exudatio.

De Scytale & Amphisbæna. Cap. X.

CONSIMILIA eueniűt iis qui à Scytale aut Amphisbæna demorsi sunt, eadémque ferè auxiliãtur: quamobrem genus hoc veneni propriam descriptionem sortitum non est, neque etiam illam exigere visum est.

De Dryina. Cap. XI.

A DRYINA morsis graues vehemẽtésque incidunt dolores, pársque ipsa affecta in pustulas attollitur, è quibus sanies aquosa profunditur. Quinetiam stomachi rosiones torminàque consequuntur.

De Hæmorrhoo. Cap. XII.

AB HÆMORRHOO demorsis vehementes cruciatus accidunt, quorum continuatio, contracta penitúsque strigosa corpora reddit. Ex plaga copiosus cruor effluit, & quacunque alia corporis parte cicatrix vlla fuerit, ea quoque sanguis emanat. Quin & excremẽta cruenta reiiciuntur, cõcretúmque in grumos sanguinem repræsentant: sic denique affecti sanguinem tum ex pulmone cum tussi, tum etiam vomitione reiiciunt, neque iis vlla reperiri medicina potest.

De Dipsade. Cap. XIII.

A DIPSADE percussos ardor habet intolerabilis, vrgétque sitis vsque eò pertinax, vt neque restingui possit, neque vllo tempore intermittat. Quin & quantumuis potum ægri ore pleno affatim hauserint, perinde tamen sitiunt, quasi anteà potus nihil assumpsisset, proindéque tandem propter assiduam potationem toto corporis habitu similes hydropicis euadunt: hac de causa dipsas etiam presteris & causi cognomina meruit.

De Natrice. Cap. XIIII.

A NATRICE demorsis vulnus dilatatur ampliatúrque, simul etiam liuescens. Quin & sanies ex eo copiosa, eáq; atra & putida, qualis ab vlcere depascente, manat.

De Cenchro. Cap. XV.

CENCHRI morsum, qui quidem viperino similis est, putri-

A Περὶ Σκυτάλης καὶ Ἀμφισβαίνης. Κεφ. ι.

ΠΑΡΑΠΛΗΣΙΑ δὲ συμβαίνει καὶ τοῖς ὑπὸ τῆς προσαγορευομένης Σκυτάλης ἢ Ἀμφισβαίνης δηχθεῖσι. βοηθεῖ δὲ σχεδὸν ἤδη τὰ αὐτά· διόπερ ἰδίας ἀναγραφῆς οὔτε τετύχηκεν, οὔτε ἠξιώθη
B τὸ εἶδος τοῦτο.

Περὶ Δρυΐνου. Κεφ. ια.

ΤΟΙΣ δὲ ὑπὸ Δρυΐνου δηχθεῖσιν, ἰσχυραὶ περιωδυνίαι ἐμπίπτουσι, καὶ φλυκταινώδεις ἐν τῷ οἰκείῳ μέρει "ὅπου Paul. εἴπου
δὲ καὶ ὑδατώδεις ἰχῶρος "ἔκχυσις. ἐπα- Paul. ἔκκρισις
κολουθεῖ δὲ καὶ δηγμὸς καὶ στρόφος.

C Περὶ Αἱμόρρου. Κεφ. ιβ.

ΤΟΙΣ δὲ ὑπὸ Αἱμόρρου δηχθεῖσιν, ἰσχυραὶ περιωδυνίαι ἐμπίπτουσι, "βραχέα δὲ καὶ στεγνὰ παντελῶς πα- Paul. βραχέα δὲ παντελῶς καὶ στεγνὰ παρέχουσι τὰ ἀραιώματα, quæ lectio magis Cornario placet.
ρέχουσι τὰ σώματα ὑπὸ "* συντυχίας Paul. συνεχείας, rectiùs.
τῶν ἀλγημάτων. ἐκ δὲ τοῦ δήγματος "*ἔκκρισις γίνεται πολλή, κἂν οὐλὴ καθ' Paulus addit, αἵματος, & rectè.
D ἕτερον μέρος τοῦ σώματος ὑπάρχῃ, "*πα- Paul. ῥήγνυται καὶ αἱμορροεῖ.
ρέχει αἱμόρροειν· τὰ δὲ διαχωρήματα αἱματώδη ἐκκρίνεται, καὶ τὸ "ἀπορρεόμε- Paul. rectiùs, ἀπορρεόμενον αὐτοῖς
νον *ἀπ' αὐτῆς αἷμα, τεθρομβωμένον ἐστί. βήσσοντές "τε ἀπὸ πνεύμονος αἷμα ἀνά- Lege δέ.
γουσι, καὶ "ἐξεμοῦσιν ἀβοηθήτως. Paul. καὶ τελευτῶσιν ἐξεμοῦντες.

Περὶ Διψάδος. Κεφ. ιγ.

E ΤΟΙΣ δὲ δηχθεῖσιν ὑπὸ Διψάδος, *ἀστεγνος ὄγκος ἐγκεῖται, καὶ δίψος ἐπιτεταμένον ἰσχυρῶς, ὥς τε ἀπλήρωτον καὶ ἀδιάλειπτον εἶναι· καὶ τὸ ποτὸν χανδὸν ἕλκειν, κἂν τῷ αὐτῷ καθίστασθαι. τῷ *δὲ μὴ τὴν ἀρχὴν εἰληφότι τὸ ποτόν, *παραπλήσιον τοῦ ὅλου τοῦ συγκρίματος ἀκολου-
F θεῖ, διὰ τὴν συνεχῆ τοῦ πόματος εἰσφοράν· ὅθεν πρηστήρ τε καὶ καῦσος προσαγορεύεται ἡ δίψας.

Περὶ Ὕδρου. Κεφ. ιδ.

ΤΟΙΣ δὲ ὑπὸ Ὕδρου δηχθεῖσι, τὸ ἕλκος πλατύνεται καὶ μέγα γίνεται, "πε- Actuar. add. ἐν μέσῳ
λιούμενον. ἰχώρ τε ἐξ αὐτοῦ μέλας καὶ πο-
G λὺς καὶ δυσώδης, οἷος ἀπὸ νομῆς, ἐκκρίνεται.

Περὶ Κέγχρου. Κεφ. ιε.

ΤΟΙΣ δὲ ὑπὸ Κέγχρου δηχθεῖσι, τὸ μὲν δῆγμα ὅμοιον τοῖς ἀπὸ τῆς ἐχίδνης,

σηπεδὼν δὲ παρακολουθεῖ. καὶ περιρρέουσι σάρκες ἐξοιδήσασαι πρότερον, ὡς ἐπὶ ὕδρωπος. ληθαργώδεις τε γίνονται καὶ "καταφορᾶς αἴτιοι. Ἐρασίστρατος δὲ φησὶν αὐτοὺς πεπονθέναι τὸ ἧπαρ καὶ τὴν *κύστιν καὶ τὸ κῶλον. ἀνατμηθέντων γὰρ αὐτῶν, διεφθαρμένα πως εὑρίσκεται *πάντα τὰ μέρη.

Paul. καταφορικοί. atque sic etiam legit Corn.

Περὶ Κεράστου. Κεφ. ιϛ'.

ΤΟΙΣ δὲ ὑπὸ Κεράστου δηχθεῖσιν, ὁ μὲν τόπος ἐπαίρεται μετὰ σκληρίας καὶ φλυκταινώσεως. ῥεῖ δὲ ἀπὸ τοῦ "δήγματος ἰχὼρ, ποτὲ μὲν μέλας, ποτὲ δὲ ὕπωχρος· "* κιρροειδὴς δὲ γίνεται περὶ τὸ σύγκριμα ὅλον· καὶ τὸ μὲν αἰδοῖον τείνεται. ἡ δὲ διάνοια ἐξίσταται, ὀφθαλμῶν τε ἀμαύρωσις ἐπιγίνεται· τέλος δὲ *ἀπόλλυται ἀσώμενος "τετάνῳ.

Ald. ῥήματος

Paul. addit, καὶ περισσειδὴς &c. Sic etiam legunt Corn. & Marc.

Paul. τετανικῶς. atque ita etiam Cornarius.

Περὶ Ἀσπίδος. Κεφ. ιζ'.

ΤΟΙΣ δὲ ὑπὸ Ἀσπίδος δηχθεῖσι, τὸ μὲν δῆγμα ὅμοιον τοῖς ὑπὸ βελόνης κεντήμασι μικρὸν παντελῶς φαίνεται χωρὶς τῆς ἐπάρσεως· καὶ αἱμάτιον δὲ οὐ πολὺ, ἀλλὰ βραχὺ καὶ μέλαν ἀποστάζει· ταχεῖα δὲ ἀμαύρωσις ὀμμάτων καταλαμβάνεται· πόνος τε ὅλου τοῦ σώματος πολυειδὴς, παντάπασιν ἐλαφρὸς καὶ οὐκ ἄτερ ἡδονῆς παρακολουθεῖ. διὸ καλῶς ὁ Νίκανδρος πεφώνηκε.

--καμάτου δ' ἄτερ, ὄλλυται ἀνήρ, "χρόα ἀπρόπιος καὶ χλοώδης· καρδιωγμὸς ὀλίγος. μέτωπον δὲ συνεχῶς ἀνασπᾶται· βλέφαρα κινοῦνται μετὰ ἀναισθησίας ὁμοίως ὕπνῳ· κἂν τούτοις θάνατος συναίρει μηδὲ τρίτον ἡμέρας διαλιπών.

Paul. χροιᾷ διατόπιος

Περὶ Βασιλίσκου. Κεφ. ιη'.

ΕΡΑΣΙΣΤΡΑΤΟΣ, ἐν τῷ καλουμένῳ περὶ δυνάμεων καὶ θανασίμων, περὶ τοῦ καλουμένου Βασιλίσκου ῥητῶς οὕτω φησίν· ὅταν δὲ ὁ Βασιλίσκος δάκῃ, πληγὴ ὑπόχρυσος γίνεται. Τὰ μὲν οὖν ἐν τοῖς πλείστοις τῶν ἰοβόλων παρακολουθοῦντα σημεῖα, τοιαῦτά ἐστι. μεταβαίνοντες δ' ἐπὶ τὴν θεραπείαν, πρῶτον τὰ κοινὰ τῆς θεραπείας ὡς δυνατὸν παραδώσομεν.

A dum vlcus consequitur, ac vndique diffluunt carnes, quæ prius velut in aqua inter cutē intumuerant. Quin & icti veterno altóq; sopore corripiuntur. Iisdem iecur, vesicam & colon intestinum malè affici Erasistratus asserit: siquidē dissectis corporibus isthæc viscera quodammodo corrupta deprehenduntur.

B

De Ceraste. Cap. XVI.

A Ceraste demorsis pars in tumorem attollitur, cum duritia & pustularum eruptione. Profluit è plaga sanies, modò atra, modò quadantenus pallida: totus verò corporis habitus fuluescit: ipsum quoque genitale arrigitur, mens labat, & oculis caligo superuenit: C tandémque neruorum distēsione prehensi commoriuntur.

De Aspide. Cap. XVII.

Ab Aspide cōmorsis vulnus perquàm exiguum, quasi ab adacta acu, citra tumorem cōspicitur. Sanguis non ita copiosus, imò perpaucus, D idémque ater, extillat: ac derepentè acies oculorum hebetatur: totóque corpore dolor multiplex, sed omnino leuis & non sine voluptate cōsequitur. Quapropter rectè Nicander cecinit: --at vir perit absque dolore. Color minimè constat, at potiùs malignè virescit: accedit exigua stomachi rosio: E frōs assiduè reuellitur: palpebræ sine sensu conniuent, veluti vrgente somno: atque inter hæc vix interposito diei triente mors ipsa prehendit.

De Basilisco seu Regulo, Cap. XVIII.

F Erasistratus, in libro qui de medicaminibus ac venenis inscribitur: de vocato Basilisco ad verbum ita scribit: Cùm momorderit Basiliscus, vulnus ad auri colorem efflauescit, &c. Cæterùm istæ ferè sunt notæ, quæ plerorunque virulentorum animalium ictus morsúsve comitantur. Proinde superest vt ad medendi rationē G transeamus: ac primùm cōmunia, quoad eius fieri poterit, curationis præcepta tradamus.

Communis vulnerum à venenatis animantibus inflictorum curatio.

Cap. XIX.

ORIS quidem suctio aduersus quemuis virulenti animalis ictum conuenit. Sugentem verò oportet minimè ieiunum esse, sed & priùs cibũ sumpsisse & os vino colluisse, prætereaq; dum vulnus exugit, olei pauxillũ ore cõtinere. Ipse autem locus spõgia fouendus, deindéq; scarificãdus: sed vulnuscula altiùs imprimere expedit, quò fœliciùs virosa materies è profundo reuocetur. Verumenimuerò carnis circinatio sectióque, scarificatione ipsa lõgè potentiùs opitulatur: priuatim siquidem hæc duo secum afferunt cõmoda: Vnum, quòd virus è loco tollitur: alterũ, quòd eius veneni pars, quę iam ad interiora peruaserat, cum multo copiosóq; sanguine excernitur. At si locus circinationem haudquaquá admittat, cucurbitulæ cum largiore flamma affigendæ sunt. Quod ad vstionem spectat, de ea iá antè inter rabiosorum remedia disseruimus. Si verò icta pars, vtpote extrema, sectionẽ cõmodè admittat, præsertim in omnium serpentium morsibus, vti aspidis, cerastæ similiúmque, ea proculdubiò amputanda est. Porrò ceu antè memoratis remediis leniora blandioráq; meritò censentur, quæ epithemata vocát. Imponatur ergo sarmentitius cinis aut ficulnus, cum lixiuio percolato subactus, addito garo & acri salsamento. Porri quoq; cepæ & allia modò quàm minutissimè trita illinantur, modò cremata vulneribus adhibeantur. Iuuant & pulli gallinacei " bipartitò secti, & protinus dum maximè calent percusso loco appliciti. Neque desunt qui iis ceu discordia quadá naturali cum veneno pugnantibus vsi fuerint: verùm in prõptu est eiusce remedij ratio. Gallinæ siquidem calida natura præditæ sunt, argumento, quòd deuoratum " certissimum virus conficiunt, & aridissima quæque semina consumunt: interdum & arenas calculósq; deuoratos molliunt atque dissoluunt. Itaque animantis admoti natiuo calore adiutus spiritus, ab icta parte impetum capes-

vel, per medium diuisi & protinus calidi super vulnus impositi.

vel, insigne

A Τίς κοινὴ τῶν ἰοβόλων θεραπεία.

Κεφ. ιθ'.

ΠΡΟΣ πᾶσαν πληγὴν ἰοβόλου ἁρμόζει ἡ διὰ τοῦ στόματος ἐκμύζησις. δεῖ δὲ μὴ ἄσιτον εἶναι τὸν ἐκμυζῶντα, ἀλλὰ καὶ εἰληφέναι τροφὴν, καὶ διακλύζεσθαι οἴνῳ· ἔπειτα δὲ καὶ βραχύ τι ἐν τῷ στόματι ἐλαίου κατέχων, B οὕτω τὴν ἐκμύζησιν ἐπιτελείτω. καὶ αὐτὸς δὲ ὁ τόπος σπόγγῳ πυριάσθω, ἔπειτα δὲ ἐγκαταχαραζέσθω. βαθυτέρας δὲ ἐμβάλλειν τὰς ἀμυχὰς προσήκει, ὅπως τὴν ὕλην ἐκ βάθους ἀναλαμβάνῃ. καὶ περισαρκισμὸς δὲ καὶ ἐκτομὴ, πλουσιώτερον κατασχασμοῦ βοηθοῦσιν· ἴδια γὰρ ἐπ' αὐτῶν τὰ C χρησιμεύοντα γίνεται. ἓν μὲν, ὅτι αἴρεται ὁ ἰὸς ἐκ τοῦ τόπου· δεύτερον δὲ, ὅτι τῷ αἵματι συνεκκρίνεται πολλῷ καὶ ἀθρόῳ τὸ φθάσαν ἔσω παρελθεῖν. εἰ δὲ ὁ τόπος τὸν περισαρκισμὸν οὐ προσδέχοιτο, σικύας χρὴ προσβάλλειν μετὰ φλογὸς πλείονος. περὶ δὲ καύσεως ἐπὶ τῶν λυσσο- D δήκτων προειρήκαμεν. εἰ δ' εὐφυῶς ἔχει πρὸς ἀποκοπὴν τὸ μέρος τὸ δεδηγμένον, μάλιστα ἐπὶ πάντων θηρίων ἀνενδοιάστως τὸν ἀκρωτηριασμὸν ποιητέον, ὡς ἀσπίδος, καὶ κεράστου καὶ τῶν ὁμοίων. ὡς ἐπιτηδειότερα " διὰ τῶν προειρημένων βοηθημάτων, ἄξια ἐπιθέματά ἐστιν. ἐπιτιθέσθω δὲ E τέφρα κληματίνη ἢ συκίνη, μετὰ κονίας στακτῆς πεφυραμένη, γάρου, δριμέος ταρίχου. πράσα τε καὶ κρόμμυα, καὶ σκόροδα, ποτὲ μὲν ὡς ἐκλεπτυνθέντα καταπλασσέσθω, ποτὲ δὲ καέντα προσβαλλέσθω τοῖς δήγμασι. καὶ οἱ τῶν ὀρνίθων νεοσσοὶ διαιρεθέντες καὶ θερμότατοι περιπτυσσόμενοι F τῷ πεπληγότι τόπῳ. τινὲς μὲν ὡς ἀντιπαθέσιν αὐτοῖς ἐχρήσαντο· πρόχειρον δὲ ἔχει τὸν λόγον. φύσει γὰρ αἱ ὄρνιθες εἰσὶ θερμαὶ, διὸ καὶ ἐπίσημον τὸν ἰὸν καταπιοῦσαι, ψύχουσι, καὶ τὰ ξηρότατα δαπανῶσι τῶν σπερμάτων· ἐνίοτε καὶ ψάμμους καὶ λίθους διαλύουσιν ἐμφαρυγξάμεναι. τοιγαροῦν πρὸς G τὴν τοῦ ζῴου θερμασίαν, τὸ πνεῦμα τὸ ἐκ τοῦ δεδηγμένου μέρους ὁρμὴν λαμ-

Lege δὲ

βαῖον, συνεξάγει τὸν ἰόν. ἐγνώσθη δὲ ἐπὶ τῆς Αἰγύπτου τοιοῦτόν τι γινόμενον. ὁπόταν οἱ Αἰγύπτιοι θερίσωσι τὸν στάχυν, χύτραν ἔχουσι κατεσκευασμένην πίσσης, καὶ σφήκωμα προσηρτημένον τῇ χύτρᾳ. τότε γὰρ μάλιστα δεδίασι τὰ θηρία, καὶ διὰ τὴν ὥραν, καὶ τῷ λανθάνειν αὐτὰ κείμενα κατὰ τῶν ὀπῶν τῶν ἐν ταῖς ἀρούραις, ἐπισκοτούμενα ὁμοῦ καὶ ὑπὸ τῆς δασύτητος τῶν χωρῶν. πολλὰ δὲ κατὰ τὰ πεδία χαλεπώτερα τῶν ἰοβόλων ζώων ἡ Αἴγυπτος φέρει. ἐπειδὰν οὖν δηχθῇ τις πόδα ἢ ἄλλο τι μέρος, ταχέως οἱ παρατυχόντες τὸ σφήκωμα βάπτουσιν εἰς τὴν χύτραν τῆς πίσσης, καὶ περιειλοῦσιν ἅπαξ ἢ δὶς περὶ τὸν πῆχυν ἢ τὴν κνήμην, μικρὸν ἐπάνω τοῦ δήγματος, καὶ περισφίγγουσι δύο παρεστῶτες ἰσχυρῶς, καὶ ἐντέμνοντες τὸν τόπον διὰ τῆς περιθέσεως τοῦ βρόχου, ἐπιχέουσι καὶ πίσσαν. ὅταν δὲ αὐτάρκως ἔχειν δοκῇ, τὸν βρόχον ἀφαιροῦσι, καὶ καταπλάσσουσι κρομμύοις, καὶ δι' ἄλλων τῶν προειρημένων. καὶ τούτων δὲ χωρὶς ὑγρὰ πίσσα μετὰ ἁλῶν λείων θερμοτέρων καταπλασσομένη σπουδαίως βοηθεῖ, αὐτὴ καινοποιηθεῖσα συνεχέστερον. ὡσαύτως ἁρμόζει καὶ * κέδρος, τά τε σπυρίθια τῶν αἰγῶν ἐν οἴνῳ καθεψόμενα. ἀρήγει δὲ αὖθις καὶ καταντλησις δι' ὄξους θερμοῦ, καὶ καλαμίνθη ἑψομένη δι' οὔρου καὶ θαλάσσης ἢ ὀξάλμης. εἰσὶ δὲ καὶ ἔμπλαστροι "θερμόταται) καὶ δριμύταται), δυνάμεναι τὸν ἰὸν ἐπισπᾶσθαι, καὶ διακρατεῖν καὶ διαφορεῖν. ὡς δι' ἁλῶν ἢ νίτρου καὶ σινάπεως καὶ κάχρυος προσφερόμεναι ὥσπερ ἑξῆς ῥητέον. οὐκ ἀλόγως δὲ ὁ Ἐρασίστρατος ἐπιμέμφεται) τοῖς ἀγνώστους δυνάμεις πρὸς τὴν χρείαν ἀναγεγραφόσιν, ὡς χολὴν ἐλέφαντος" καὶ κροκοδείλου, καὶ αἷμα χελώνης καὶ ὠὰ, καὶ τὰ παραπλήσια. δοκοῦσι μὲν γάρ τινα πεποιῆσθαι παράδοσιν ὠφελούντων. ἐξηπατήκασι δὲ αὐτὰ μόνα τοὺς ἐντυγχάνοντας. ὅθεν τὰ μὲν τοιαῦτα παραιτητέον, μή τε ῥᾳδίως εὑρεθῆναι δυνάμενα, εἰ μὴ ὑπ' ἐξουσίας βασιλικῆς μή τε διὰ τῆς πλείστης τηρήσεως οἷα εἰς τὸ πιστευθῆναι τὴν πεῖραν παρεσχημένα. τὰ δὲ κοινωφελῆ καὶ εὐπόριστα ὑποδεικτέον, τὰ καὶ εἰς πάντα καὶ ἐν πᾶσι τοῖς θηριοδήκτοις δυνάμενα τὴν χρῆσιν παρέχειν.

Add. ex nothis Ald. codi.

Add. ex cod. Ald. nothis.

A sens simul & semel venenũ exigit. Neque nos fugit, quid apud Ægyptios in eiusmodi casu fieri soleat. Dum spicas metunt, ollam picis paratam habent, & appensam ollæ fasciam. Tunc enim à serpentibus sibi maximè timent, tum propter æstuosam anni tempestatem, tum quòd opacis abditi cauernis densóque
B aruorum cespite delitescunt: plurima verò & infestissima è venenatis animalibus Ægyptus in cãpestribus alere consueuit. Cùm primùm ergo quispiam in pede aliáve parte demorsus fuerit, illico qui adsunt fasciam in ollam picis immittunt, ac semel aut iterum brachium aut crus paulum supra vulnus obli-
C gant, & arctissimè duo è præsentibus vndique constringunt, locúmq; incidentes quà circumactus est laqueus, picem instillant: vbi verò sat picis infudisse sibi videntur, laqueũ resoluunt, & cepas aliáque memorata adhibẽt. Quin & citra hæc pix liquida cum sale trito ac feruente illita præsentaneo est auxilio, si mo-
D dò frequẽtiùs deinceps innouetur. Similiter & conuenit Cedria, itémque fimum caprinũ ex vino decoctum. Sed & locum aceto calente & calamintha in lotio & aqua marina seu acida muria decocta foueri salutare est. Sunt præter hæc etiam emplastra calidissima simul & acerrima, quæ venenũ elicere, e-
E uincere, ac etiamnũ discutere possunt: cuiusmodi sũt quæ ex sale aut nitro, sinapi & cáchry cõponuntur, de quibus deinceps erit agendum. Erasistratus autẽ non immeritò eos reprehẽdit, qui incognita remedia in hunc vsum conscripsêre: qualia sunt fel elephanti aut crocodili, sanguis ouáque testudinis, aliáq; con-
F similia. Videntur enim literis nonnulla tradidisse quæ iuuare possint: ista verò sola lectoribus imposuêre. Quamobrem talia repudiãda sunt: quippe quæ nõ nisi facultatibus regiis facilè redimi possint, neq; pluribus experimentis fidei faciendæ idoneis cõprobari potuerint. Quæ
G autem ad communem omnium vsum pertinent, quæque paratu facilia sunt, & passim quibuscunque à serpente percussis auxilium ferre queunt, subiungenda videntur.

Intubus

Intubus itaque, erica & astragalus ex aceto pota, cõtra omnes serpentium morsus auxiliantur. Itidem & asphaltium, ac virentes platani pilullæ in vino diluto coctæ, paliuri decoctum, radix aristolochiæ & eryngij: decoctæ etiam lauri baccæ in cibo sumptæ, piper largiùs esitatum, ruta, anethum & cyclaminus: coma porrorum priuatim ex pane, aut allia vel cepæ & salsamentum quàm acerrimum: itémque origani decoctũ è vino potũ: quinetiam fœniculi, pulegij, calaminthæ porrorúmque succus cum melle exsorptus. Et hæc quidem è plantarum genere desumuntur. Quædam verò ab animalibus etiam vtiliter peti solent, veluti cerebella gallinaceorum esitata, & leporinum coagulum ex vino potum: itidem & castorij sextans. Marinæ quoque testudinis testes assumpti opitulari feruntur. Celebratur & mustela assiccata. Hæc priùs exenterata vndiquaque discinditur, ac deinde exiccatur, ex eáque binæ drachmæ cum vino bibuntur. Sed de simplicibus quę exhiberi solent, hactenus. Porrò conuenit etiam à serpẽte percussis purgatio per aluum, vti & sudoris euocatio, & copiosa vrinæ excretio. Extant & compositæ quædam potiones, quæ mira remedia polliceri traduntur: vti quæ constat ex opij ac myrrhæ singulis obolis, & piperis drachmis duabus. Ea melle excipiuntur, & instar Ægyptiæ fabæ dantur cum vino. Similiter rutæ syluaticæ seminis, melanthij, cumini Æthiopici, galbani, aristolochiæ, pares singulorum portiones tritæ & cum erucæ succo subactæ digeruntur in pastillos, quorũ singuli drachmam pendeant: dantur verò ex vini heminæ semisse. Hęc aduersus omnes ictus communia sunt. De peculiaribus contra bestiam vnamquanque venenatã auxiliis deinceps agẽdũ.

Curatio à Vespis & apibus morsorum. Cap. XX.

INTER venenatorũ ictuum morsuúmve notas minimè de vespis & apibus speciatim disseruimus: q conspicuæ omnibus forẽt, neq; exi-

A σέρεις τίνεω καὶ ἐρείκη καὶ ἀστράγαλος πινό-
μενα μετ' ὄξους, πᾶσι τοῖς θηριοδήκτοις
βοηθεῖ· ὡσαύτως καὶ *ἄσφαλτος, καὶ πλα-
τάνου χλωρὰ σφαιρία καθεψηθέντα ἐν
κεράματι· καὶ "παλιούρου ἀφέψημα· καὶ — Paulus, παλαιοῦ ῥοῦ; sed malè.
ῥίζα ἀριστολοχίας καὶ ἠρύγγης· καὶ δαφνί-
δες ἑφθαὶ κατεσθιόμεναι, καὶ πέπερι δαψι-
B λέστερον τρωγόμενον, καὶ πήγανον καὶ ἄνηθον
καὶ κυκλάμινον· πράσων τε ἡ κόμη ἰδίᾳ
σὺν ἄρτῳ ἢ σκόροδα, ἢ κρόμμυα, καὶ τάριχος
δριμύτατος· καὶ ὀριγάνου ἀφέψημα σὺν
οἴνῳ πινόμενον· καὶ μαράθου καὶ γλή-
χωνος καὶ καλαμίνθης, καὶ πράσων χυ-
λὸς σὺν μέλιτι καταρροφούμενος· ταῦτα
C μὲν ἐκ τῶν φυομένων. ἀπὸ ζώων δὲ λαμ-
βάνεταί τινα ὠφελίμως, ἐγκέφαλοι μὲν ἀ-
λεκτρυόνων ἐσθιόμενοι, πιτύα δὲ λαγωοῦ
σὺν οἴνῳ πινομένη, καὶ καστορίου *οὐγγίαι β'.
κατὰ αὐτὸν τρόπον. λέγεται δὲ καὶ ὅτι χελώ-
νης θαλασσίας οἱ ὄρχεις λαμβανόμενοι
βοηθοῦσιν. ἔστι δὲ καὶ ἡ γαλῆ ἡ σκελετευθεῖσα
D τῶν *βεβοηθημένων, εὑρίσκεται δὲ πρότερον ἡ
πάντη σχισθεῖσα τῶν ἐντὸς ἐκκριθέντων σκε-
λετεύεται δὲ ξηραινόμενον, καὶ ἀπ' αὐτῆς
δίδραχμον σὺν οἴνῳ πινόμενον. τοσαῦτα δὴ
καὶ τὰ ἁπλᾶ τῶν προσφερομένων. ἁρμόζει
δὲ τοῖς θηριοδήκτοις καὶ κάθαρσις διὰ κοι-
λίας, καὶ ἱδρωτοποιΐα, καὶ οὔρων πολλῶν ἐκ-
E κρίσις. σκευαστὰ δὲ ποτήματα παραδέ-
δοται καινοτέρως ὑπισχνούμενα βοηθεῖν, ὡς
ὀπίου καὶ σμύρνης ἀνὰ ὀβολὸς, καὶ πεπέρεως
< β'. ταῦτα δὲ δεῖ μέλιτι ἀναλαμβάνειν,
καὶ διδόναι κυάμου μέγεθος Αἰγυπτίου μετὰ
οἴνου· ὁμοίως πηγάνου ἀγρίου σπέρματος,
μελανθίου, κυμίνου Αἰθιοπικοῦ, χαλβάνης,
F ἀριστολοχίας, ταῦτα πάντα λεανθέντα καὶ
φυραθέντα χυλῷ εὐζώμου, ἀναπλάσσον-
ται τροχίσκοι δραχμιαῖοι· διδόναι δὲ ἐξ
αὐτῶν μετὰ οἴνου ἡμικοτυλίου. ταῦτα μὲν
περὶ τῶν κοινῇ βοηθούντων. τὰ δὲ ἴδια πρὸς
ἕκαστον τῶν ἰοβόλων ἑξῆς εἴπωμεν.

Περὶ θεραπείας τῶν ὑπὸ σφηκῶν καὶ μελισσῶν δεδηγμένων. Κεφ. κ'.

G
ἘΝ ΤΗ σημειώσει περὶ σφηκῶν καὶ — In Ald. cod. hæc est Diosc. lib. 1x præfatio, vti & in antiquiore Palatino codice.
μελισσῶν οὐδὲν διηρθρωσάμην· εὔ-
δηλα γὰρ πᾶσιν ἦν, καὶ παράσημον ἔχει ἐξαί-

ῥετον οὐδὲν ὁποιονοῦν φυλαττόμενον. ἐν δὲ τῇ θεραπείᾳ, καὶ τούτων οὐκ ἄτοπον μνημονεῦσαι. πρὸς οὖν τὰς πληγὰς τῶν σφηκῶν καὶ μελισσῶν, ἁρμόζει μαλάχη καταπλασσομένη, καὶ κρίθινον ἄλευρον σὺν ὄξει, καὶ συκῆς ὀπὸς ἐνσταζόμενος τοῖς δήγμασι, καὶ πυρία δι᾽ ἅλμης ἢ θαλάσσης.

In Ald. cod. deest οὖν. & hic est capitis primi initium.

mium aut notatu dignum quicquam in iis obseruaretur. Inter remedia tamen & earum meminisse, non abs re fuerit. Igitur aduersus apum vesparúmq; ictus prodest imposita malua & hordeacea farina cum aceto, itémque lac ficulneum ictibus instillatum, denique fotus ex muria aquáve marina.

Περὶ τῶν ὑπὸ φαλαγγίων δεδηγμένων. Κεφ. κα.

Τοῖς δὲ ὑπὸ φαλαγγίων δεδηγμένοις, ταῦτα ἐπιτιθέναι δεῖ· τέφραν συκίνην σὺν ἁλσὶ λείοις μετ᾽ οἴνου πεφυραμένην, ἢ ῥίζαν ἀγρίας ῥοᾶς λελειοτριβημένην, ἢ ἀριστολοχίαν σὺν κριθίνῳ ἀλεύρῳ καὶ ὄξει δεδευμένην. καταντλεῖν δὲ θαλάσσῃ τὰ ἕλκη, ἢ μελισσοφύλλου ἀφεψήματι, ταύτης δὲ τὰ φύλλα ἐπιπλάσσειν. λουτροῖς δὲ λίαν συνεχέστερον, καὶ ποτισμοῖς χρηστέον διὰ τούτων τῶν φαρμάκων, ἀβροτόνου σπέρμα, ἄνισον, ἀριστολοχία, ἐρέβινθος ἄγριος, κύμινον Αἰθιοπικὸν, κεδρίδες λεῖαι, πλατάνου φλοιὸς, καὶ τὸ σπέρμα τῆς τριφύλλου πόας. τούτων δὲ ἑκάστου διδόναι κατ᾽ ἰδίαν < β᾽ μετ᾽ οἴνου κοτύλης α. δίδοται δὲ καὶ μυρίκης ὁ καρπὸς ὡσαύτως καὶ χαμαιπίτυος, καὶ τῶν χλωρῶν τῆς κυπαρίσσου σφαιρίων τὸ ἀφέψημα κιρνάμενον μετ᾽ οἴνου. φασὶ δὲ τινὲς καὶ καρκίνον ποτάμιον χυλισθέντα μετὰ γάλακτος, καὶ προσλαβόντα σελίνου σπέρμα, τῶν ὀχληρῶν ἀπαλλάσσειν.

Sic Ald. at Par. λειοτετριμμένην.

Addit Paul. θερμοτέρᾳ

Fortè, λίαν. Paulus, λουτρὰ παραλαμβάνειν συνεχέστερα.

Paul. ἄνηθον.

Addunt nonnulli, ἢ ὕδατος. Paul. κυάθου

Sunt qui legant, φύλλων ἢ σφαιρίων.

Nonnulli codices addunt παραχρῆμα.

Curatio à Phalangijs morsorum. Cap. XXI.

Phalangiorvm verò morsibus isthæc imponere oportet: ficulneum cinerem adiecto sale trito cum vino subactum, aut radicem syluestris Punicæ quàm minutissimè cõtritam, aut aristolochiam cum hordei farina & aceto subactam. Vlcera autẽ aqua maris perfundenda, aut melissophylli decocto, ac eiusdem folia illinenda. Porrò balneis perquàm frequenter vtendum, itémq; potionibus è pharmacis proximè sequentibus: abrotoni inquam semine, aniso, aristolochia, cicere syluestri, cumino Æthiopico, baccis cedri tritis, platani cortice, & trifolij herbæ semine: seorsum autem singulorum binas drachmas dare conuenit cum vini hemina. Exhibetur & myricæ fructus: similiter & chamæpityos ac viridium cupressi pilularum decoctum vino temperatum. Sunt & qui asserãt fluuiatilis cancri expressum cum lacte succum adiecto apij semine, omnibus quamprimum liberare molestiis.

Περὶ τῶν ὑπὸ σκολοπένδρας δεδηγμένων. Κεφ. κβ.

Τοῖς δὲ ὑπὸ σκολοπένδρας δεδηγμένοις, κατὰ μὲν τὴν πληγὴν ἐπιτίθεσθαι δεῖ λειοτριβόμενον μετ᾽ ὄξους ἅλας, ἢ πήγανον ἄγριον. καταντλεῖν δὲ ἅλμῃ τὸν τόπον, πότημα δὲ προσφέρειν ἀριστολοχίαν μετ᾽ οἴνου, ἢ ἕρπυλλον ἢ καλαμίνθην, ἢ ἄγριον πήγανον.

Et hoc in loco legitur in Ald. cod. λελειοτριβημένον.

De Scolopendræ morsu. Cap. XXII.

Si Scolopendra morsu vulnus impressit, sal quã tenuissimè tritus ex aceto vulneri inspergendus, aut ruta syluestris superponẽda. Locus acida muria fouendus, & danda in potu aristolochia cum vino, aut serpyllum, aut calamintha, aut ruta syluestris.

Περὶ τῶν ὑπὸ σκορπίου δεδηγμένων. Κεφ. κγ.

Rectiùs fortè, πεπληγμένων.

Τοῖς δὲ ὑπὸ σκορπίου πληγεῖσι, παραχρῆμα μὲν ἀκριβῶς βοηθεῖ συκῆς ὀπὸς εἰς τὰ τραύματα ἐνσταχθείς. αὐτός τε ὁ πλήξας σκορπίος λειοτριβηθεὶς καὶ

De Scorpionis ictu. Cap. XXIII.

Ictis à Scorpione præsentissimo est auxilio lac ficulneum in vulnera instillatum. Scorpius etiam ipse qui ictum vibrauit, tritus &

percusso loco impositus, sui ipsius ictus remedium est, idque, vti videtur, naturalis cuiusdam repugnantiæ ac dissidentiæ ratione, quam antipathiam vocant. Præterea conuenit & scorpius tritus, & cum sale, lini semine & althæa herba impositus. Auxiliatur & sulphur ignem minimè expertum, resina terebinthina exceptum, & emplastri modo adhibitum. Similiter & galbanum ad splenij formam diductum, itémque calamintha trita & illita, necnon & cruda hordei farina cũ vino subacta addito rutæ decocto. Iuuat etiamnum semen trifolij herbæ tritum ac vulneri iniectum. Et de his quidem quæ foris admouentur, hactenus. Neque verò interim negligendus potionum quàm efficacissimarum vsus, quales parantur ex aristolochiæ, præsertim corticis, binis drachmis cum vino, è gentiana tusa & pulegio plurimùm decocto, tritis itidem lauri baccis numero decem, & calamintha in posca diu multúmque discocta. Valet & cyperis cum vino, & ruta eodem modo: sic & lac ficulneum & laser, si affuerit: sin minùs, Parthico vtendum succo. Efficax quoque est epotum trifolij semen, necnon & ocimi. Sed his omnibus æquipollent frequens balnei vsus cum multa sudatione, dilutáque potio.

De Pastinacæ marinæ ictu.
Cap. XXIIII.

QVÆ deinceps à vipera demorsis conferre dicemus, eadem planè omnia & eodem modo percussis à pastinaca marina conueniunt.

De marinorum Scorpij Draconísque ictibus. Cap. XXV.

SVNT & virulenti ictus qui à Dracone Scorpióque marinis inferuntur: quippe qui acerbissimos dolores, interdum etiam, quanuis rarò, nomas, hoc est, depascentia vlcera, excitent. Hisce absinthij aut saluiæ, vel sulphuris ex aceto triti potio subuenit.

A ἐπιτεθεὶς τῷ πληχθέντι τόπῳ, τῆς ἰδίας πληγῆς γίνεται βοηθὸς κατά τινα ἀντιπάθειαν ὡς ἔοικε. μετὰ δὲ τοῦτο ἁρμόζει λεῖος ἐπιτεθέμενος * ὁ σκορπίος σὺν ἅλατι καὶ λινοσπέρμῳ καὶ τῇ ἀλθαίᾳ βοτάνῃ. βοηθεῖ δὲ καὶ θεῖον ἄπυρον ἀναληφθὲν ῥητίνῃ τερμινθίνῃ καὶ B ὡς ἔμπλαστρον ἐπιρριφέν. ὁμοίως δὲ καὶ χαλβάνη πλατυνθεῖσα σπληνίου τύπῳ, καὶ καλαμίνθη λεία καταπλασσομένη, καὶ ὠμήλυσις ἐν οἴνῳ σκευασθεῖσα, "ἐν ἀφεψήματι πηγάνου. βοηθεῖ δὲ τὸ σπέρμα τῆς τριφύλλου πόας λεαινόμενον καὶ ἐπιρριπτούμενον. τοπικὰ C μὲν οὖν ταῦτα· μετὰ δὲ τούτων καὶ ποτήμασι χρηστέον ὡς ἀνυσιμωτάτοις. ἔστι δὲ ἀριστολοχίας δίδραχμον, μάλιστα τοῦ φλοιοῦ, σὺν οἴνῳ, γεντιανὴ κεκομμένη, καὶ γλήχων "* ἐπικαθημένη, καὶ δαφνίδες ἀριθμῷ "* βραχεῖ λεοτριβούμεναι, καὶ καλαμίνθη μετὰ ὀ-D ξυκράτου· δεῖ δὲ αὐτὴν ἐπιπολὺ ἑψῆσαι ἐν τῷ ὀξυκράτῳ· καὶ * κυπάειρος μετ' οἴνου ἢ πηγάνου, ὡσαύτως· καὶ συκῆς ὀπὸς, καὶ σίλφιον εἰ παρείη· μὴ παρόντος δὲ, τῷ * πευκεδάνου χρηστέον ὀπῷ. ποιεῖ δὲ καὶ ὁ τοῦ τριφύλλου καρπὸς πινόμενος, καὶ τὸ τοῦ ὠκίμου E σπέρμα. τούτοις δὲ "πᾶσιν ἀντιπαρατάσσεται λουτροῦ "συνεχῶς χρῆσις μετὰ πολλῆς ἱδρώσεως, καὶ οἰνοποσία μετὰ κράματος.

Περὶ τῶν ὑπὸ Τρυγόνος θαλασσίας δεδηγμένων." Κεφ. κδ'.

ΤΟΙΣ δὲ ὑπὸ Τρυγόνος θαλασσίας F πληγεῖσιν, ἁρμόζει πάντα κατὰ αὐτὸν τρόπον "ὅσον μικρὸν ὕστερον ἐπὶ τῶν ἐχιοδήκτων ἐροῦμεν.

[Περὶ Δράκοντος καὶ Σκορπίου τῶν ἐκ θαλάσσης. Κεφ. κε'.

ΓΙΝΟΝΤΑΙ δὲ ἰώδεις πληγαὶ καὶ ὑπὸ Δράκοντος καὶ Σκορπίου τῶν ἐκ θα-G λάσσης, καὶ περιωδυνίας χαλεπὰς φέρουσι, σπανίως δέ ποτε καὶ νομάς. ἁρμόζει δὲ πρὸς τὰς πληγὰς αὐτῶν ποτισμὸς ἀψινθίου, ἢ ἐλελισφάκου, ἢ θείου σὺν ὄξει τετριμμένου.

Forte σὺν

Paul. ἐφ' ἱκανὸν καθεψηθεῖσα

Paulus, δέκα

Sic locum hunc ex antiquis restituit Goupylus. At codex Ald. perperam, δὲ πλατύτερον λουτροῦ, &c. Malim, συνεχὲς

Rectius πεπληγμένων

Forte, ὅσα

C[...]sa in vulg. ex[...]pl. desideratu[r]: vt & apud Actuarium: at Goupylo teste in antiquis cod. leguntur. Ipse etiã Hermolaus, Marcellus & Ruellius expresserũt. Ald. in nothis legit ἰδίως.

καὶ * αὐτὴ δὲ ἀναπλυνθεῖσα καὶ ἐπιτεθεῖσα τοῖς τραύμασι, τῆς ἰδίας ἴαμα πληγῆς.

Περὶ τῶν ὑπὸ Μυγαλῆς δεδηγμένων. Κεφ. κϛʹ.

ΤΟΙΣ δὲ ὑπὸ Μυγαλῆς δηχθεῖσι βοηθεῖ χαλβάνη * σπληνίον ἐπιτεθὲν κατὰ τοῦ δήγματος ὡς φάρμακον μετ᾽ ὄξους λελειοτριβημένον, καὶ κρίθινον ἄλευρον μετ᾽ ὀξυμέλιτος ἐπιπλασθέν. καὶ ἡ αὐτὴ δὲ ἡ δακοῦσα μυγαλὴ ἀναπλυσσομένη καὶ ἐπιτιθεμένη, τῆς ἰδίας πληγῆς ἀντιφάρμακόν ἐστι· καὶ γλυκείας ῥοᾶς ἑφθὰ καταπλασθέντα * κωκία· καὶ πράσα ἑφθὰ καταπλασθέντα, καὶ σκόροδα συντετριμμένα, καὶ ἡ διὰ τῆς * θέρμης καταντλήσις· τοπικὰ μὲν ταῦτα. πωτιζόμενον δὲ ἀρήγει ἀβρότονον καθεψηθὲν, εἶτα δι᾽ οἴνου προσφερόμενον. ἕρπυλλος δὲ καὶ χαλβάνη καὶ εὔζωμον διεθέντα οἴνῳ, " καὶ κυπαρίσσου τὰ ἁπαλὰ σφαιρία μετ᾽ ὄξους, καὶ κυκλάμινον μετ᾽ ὀξυμέλιτος, καὶ πύρεθρον σὺν οἴνῳ, καὶ χαμαιλέοντος τῆς βοτάνης ἡ ῥίζα. τινὲς δὲ ἀναγράφουσιν, ὅτι καὶ αὐτὴ λειοτριβηθεῖσα ἡ μυγαλὴ, πρὸς τὸ ἴδιον πλῆγμα ποτίζεται. τὴν δὲ ἱστορίαν ταύτην ἐν ἄλλοις κειμένην εὑρόντες, παρασημειώσεως μόνον ἠξιώσαμεν. ἔνιοι δέ φασι μὴ ἄλλως ἑλκοῦσθαι τὸ δηχθέντα, εἰ μὴ * ἔγκυος ἡ μυγαλὴ τύχῃ· τότε οὖν φασὶ βοηθεῖν.

Legitur apud Paulum, ἢ κυπαρίσσου τὰ ἁπαλὰ σφαιρία μετ᾽ ὀξυμέλιτος, nulla cyclamini facta mentione.

Περὶ τῶν ὑπὸ Ἐχίδνης δεδηγμένων. Κεφ. κζʹ.

ΤΟΙΣ δὲ ὑπὸ Ἐχίδνης δηχθεῖσι βοηθοῦσι τῶν αἰγῶν αἱ σπύραθοι μετ᾽ οἴνου " * ἀνατεθεῖσαι σπουδαίως. καὶ δάφνη ὡσαύτως, καὶ ἀβρότονον, καὶ χαλβάνη ἀντὶ σπληνίου ἐπιρριπτούμενα, καὶ ὀρίγανος χλωρὰ " * ἀνεθεῖσα· καὶ τῶν ὀρνίθων οἱ νεοσσοὶ ἀναπτυχθέντες καὶ παραχρῆμα προστιθέμενοι· " ὀρόβινόν τε ἄλευρον μετ᾽ οἴνου πεφυραμένον· καὶ ῥαφανίου φλοιὸς ἰσχυρῶς κοπεὶς, ὥς τε λειότατος γενέσθαι, καὶ σκίλλα ὀπτὴ καὶ χαμαίμηλον λελειωμένα, καὶ ὠμήλυσις δι᾽ ὀξυμέλιτος ἐσκευασμένη, προκατηντλημένου θερμοῦ. ταῦτα μὲν τοπικῶς ἐπιτιθέμενα. ὠφελεῖ δὲ τοῖς ἐχιοδήκτοις καὶ βάτος μετ᾽ οἴνου. ἔνιοι δὲ ἄγχουσαν τὴν λεπτό-

Paul. καταπλασθεῖσαι

Paul. λεανθεῖσα

Addit Paulus, θερμοὶ καὶ συχνῶς ἐπιπλασσόμενοι, quo loco Goupylus legit, ἐπαλλαττόμενοι Paulus, ἑφθὴ

Quin & mullus in longitudinē dississus & impositus, eorū ictibus remedio est.

vel, Quin [illegible] impositi, ipsorum [illegible] bus remedio sunt.

De Muris aranei morsu. *Cap. XXVI.*

DE MORSIS à mure Araneo splenium è galbano vulneri impositum per se: aut ex aceto tritum auxiliatur: itémque hordeacea farina ex aceto mulso illita. Quin & mus ipse araneus qui morsum intulerit, si diuulsus imponatur, contra ictum suum remedio est. Idem præstat dulcis mali Punici corium decoctum & illitum. Similiter porri cocti & adhibiti, itémque allia contrita, necnon & calidæ muriæ fotus. Atque hæc quidem affecto loco imponuntur. Prodest verò potum abrotoni decoctum in vino exhibitū: prætereà serpyllum, galbanum & eruca, si in vino diluantur, itémque tenellæ cupressi pilulæ cum aceto, cyclaminus ex aceto mulso, & pyrethrum cum vino: denique & chamæleontis herbæ radix. Nec desunt qui literarum monumentis tradiderunt, tritum murem araneū contra suos ictus commodè bibi. Quam historiā apud alios inuentam dignam tantummodò censuimus, quę annotaretur. Asseuerant etiam nonnulli vix vlcerari demorsum, nisi mus araneus prægnās fuerit, ac tùm demum auxiliari ferunt.

De Viperæ morsu. *Cap XXVII.*

DE MORSIS à vipera fimum caprinum vino solutum præsentaneo est auxilio: similiter & laurus, abrotonum & galbanum splenij loco superiecta, necnon & origanum viride contritum: itidem pulli gallinacei discerpti, ac protinus vt calent appliciti: erui farina vino subacta, radiculæ cortex vsqueeò tusus vt in puluerem solutus abeat: scilla tosta, itémque chamæmelum, siquidem terantur, & cruda hordeacea farina ex aceto mulso subacta: sed locus antè calida foueatur. Et hæc quidē affectæ parti admouentur. Rubus verò intrò sumptus, cōtra viperinos ictus in vino prodest. Sūt & qui anchusam tenui constantem

folio auxiliari prodiderunt. Bibuntur & leporini coaguli oboli terni, & porracei succi dimidiata cotyla in mero: itémque foliorum melissophylli succus & syluestris ruta: hæc ipsa quoque in vino propinari debent. Quin & ipsa frequens vini potio iuuat, alliorúmque, cæparum ac porrorum tenellorum esus, salsamentáque acerrima & "exquisitissima. Simplicia hæc sunt. Compositum verò medicamentum contra viperarum morsus celebratur, quod è myrrhæ, castorij, piperis, sandarachæ anethique seminis singulorum dimidio constat acetabulo. Hæc omnia in passo Cretico aliòve quopiam generoso teruntur. Erasistratus eo in libro quem de facultatibus inscripsit, complura etiam alia tradidit, quæ ictis à vipera auxilium ferre possunt: [quo in genere sunt gallinarū cerebella in vino pota, & brassicæ satiuæ seminis triti acetabulum cum vino bibitū. Vtile præterea censetur digitum in picem liquidam intingere, ac deinde in vinum demergere, atque hoc tandē potui dare. Et de iis quidem hactenus, quę contra viperarū morsus auxiliantur.]

De Amphisbænæ morsu. Cap. XXVIII.

DE Amphisbæna priùs agentes, simul & semel admonuimus, localia remedia eadem ab ipsa percussis adhiberi, quæ contra viperarum morsus descripta fuere.

De morsu Dryini. Cap. XXIX.

A DRYINO ictis conuenit aristolochia cum vino pota, & trifolium herba: similiter & assumpta radix asphodeli, & cuiuscunque generis quercus glandes epotæ. Parti verò ictæ ilicis radices tusæ & impositæ auxiliantur.

De morsu tum Hæmorrhoi, tum etiam Dipsadis. Cap. XXX.

HÆMORRHOI Dipsadísq; morsus, ceu immedicabiles, à plerisque priscorū pro deploratis habiti

A φύλλον βοηθεῖν "ἀφηγοῦνται. πίνεται δὲ καὶ λαγωοῦ τῆς πιτύας ὅσον τριώβολον", καὶ πράσου χύλισμα ὅσον *κοτύλιον ἐν ἀκράτῳ, καὶ μελισσοφύλλου τῶν φύλλων ὁ χυλὸς, καὶ πήγανον ἄγριον. ταῦτα δὲ ἐν οἴνῳ δεῖ ποτίζειν. καὶ αὐτὴ ἡ οἰνοποσία συνεχῶς παραλαμβανομένη, σκόροδά

B τε ἐσθιόμενα καὶ κρόμμυα, καὶ πράσα ἁπαλὰ καὶ τάριχος δριμύτατος καὶ "πολυτελέστατος. καὶ τὰ μὲν ἁπλᾶ ταῦτα. ἔστι αὐτὸ δὲ τὸ φάρμακον εὐδοκιμοῦν ἐπὶ τῶν "ὀφιοδήκτων, ὅπερ ἐστὶ σμύρνης, καστορίου, πεπέρεως, *σανδαράχης *ἀνήθου καὶ σπέρματος ὀξύβαφον τὸ ἥμισυ. ταῦτα πάντα

C λέαινε ἐν γλυκεῖ Κρητικῷ, ἢ ἑτέρῳ τινὶ τῶν σπουδαίων. Ἐρασίστρατος δὲ ἐν τῷ περὶ δυνάμεων ἀνεγράψατο καὶ ἄλλα τινὰ πλείονα βοηθεῖν δυνάμενα τοῖς ἐχιοδήκτοις. [οἷον τῶν ὀρνίθων ἐγκεφάλους σὺν οἴνῳ πινομένους, καὶ κράμβης ἡμέρου τοῦ σπέρματος ὀξύβαφον λεῖον πινόμενον μεθ'

D οἴνου. ἀγαθὸν δὲ καὶ τὸν δάκτυλον καταβάπτειν εἰς πίσσαν ὑγρὰν ἔπειτα εἰς οἶνον ἀποκλύζοντα πίνειν. τοιαῦτα μὲν καὶ πρὸς τοὺς ἐχιοδήκτους.]

Περὶ τῶν ὑπ' Ἀμφισβαίνης δεδηγμένων. Κεφ. κη'.

E ΠΕΡΙ Ἀμφισβαίνης τοπικῶς "ἐπεμνήσθημεν, ὅτι πως ταῖς πρὸς τὰς ἐχίδνας ἀναγεγραμμέναις βοηθείαις πέφυκε βοηθεῖσθαι ὁ ἐξ αὐτῆς πληγείς.

Περὶ τῶν ὑπὸ Δρυΐνου δεδηγμένων. Κεφ. κθ'.

ΤΟΙΣ δὲ ὑπὸ Δρυΐνου πληγεῖσιν, ἁρμόζει ἀριστολοχία σὺν οἴνῳ "πινομένη, καὶ ἡ τρίφυλλος πόα· ῥίζα δὲ

F ἀσφοδέλου παραπλησίως λαμβανομένη, καὶ δρυὸς πάσης ὁ καρπὸς" πινόμενος. "καὶ τῆς πρίνου αἱ ῥίζαι "κοπτόμεναι καὶ καταπλασσόμεναι, τοπικῶς "παρηγοροῦσιν.

Περὶ τῶν ὑφ' Αἱμόρρου καὶ Διψάδος δεδηγμένων. Κεφ. λ'.

G ΑΙΜΟΡΡΟΥ δὲ καὶ Διψάδος τοῖς "πλείστοις τῶν προειρημένων ἀπηγορεύθησαν, ὡς ἀβοήθητοι, αἱ δήξεις.

Ald. perperàm ἐφικνοῦνται. Addūt nonnulli codices, ἐν οἴνῳ.

Corn. πολυτιμότατος legendum censet.

Goup. alter ἐχιοδήκτων. quæ scriptura rectior est.

Conclusa addūt nōnulli codices; quæ etiā in Ald. exemplaris nobis reperiūtur.

Cornarius videtur legisse οὐκ ἐμνήσθημεν.

Paulus, πινομένη.

Addit Paul. λεῖος.

Addit Paul. ὁμοίως καὶ.

Interpres Actuarij legisse videtur ὀπτώμεναι.

Paulus, ἀφηγοῦσι.

Ald. perperàm πληγεῖσι. Paul. παρὰ πλείστοις τῶν παλαιῶν.

Paulus, δεῖ δὲ καὶ τῶν κατ' ἰδιότητα πρὸς τὸ θηρίον ὠφελούντων ἀπορεῖσθαι, ἀποπειρᾶσθαι &c.

"δεῖ καὶ τῶν κατ' ἰδιότητα πρὸς τὸ θηρίον τὴν διψάδα ὠφελούντων ἀπορεῖσι. δεῖ μὲν οὖν ἀποπειρᾶσθαι τῶν κοινῶν βοηθημάτων· παραχρῆμα δὲ τοὺς κατασχασμοὺς παραλαμβάνειν, τήν τε καῦσιν ποιεῖν, καὶ εἰ ὁ τόπος ἐγχωροίη, τὸν ἀκρωτηριασμόν· ἐφεξῆς δὲ τὰς τῶν δριμέων καταπλασμάτων ἐπιθέσεις, περὶ ὧν εἰρήκαμεν πολλάκις. χρησιμεύειν οἶδα καὶ δριμυφαγίας, μάλιστα τὰς ἀπὸ τῶν ταριχηρῶν. ἀκρατοποσία τε καὶ λουτρὸν ὠφελεῖ· ταῦτα συνεχῶς ἐκ μικρῶν διαστημάτων πλεονάκις "καταληπτέον, πρὶν "κατασκήψῃ τὸ τῶν νοσημάτων εἶδος. ἐκείνων δὲ ἅπαξ ἐπιφανέντων, οὐδ' ὁτιοῦν παρὰ τῆς τῶν ἰατρῶν ἐπικουρίας ὄφελος γίνεται. ἐπὶ δὲ τοῦ αἱμόρρου τὰ αὐτά. καὶ πρὸς *τούτοις τὰ ἐν τῷ κοινῷ τῶν βοηθημάτων· οἷον τοὺς κατασχασμοὺς καὶ τὰς καύσεις καὶ δριμυφαγίας καὶ ἀκρατοποσίας. καὶ ὅσα ὡρισάμεθα ἐπὶ διψάδος. ἔτι δὲ καὶ ἀμπέλου φύλλα ἑφθὰ σὺν μέλιτι λελειωμένα.

Rectiùs Paulus, παραληπτέον.

Paulus, ἐγκατασκῆψαι τὰ νοσήματα.

Περὶ τῶν ὑφ' Ὕδρου δηχθέντων.

Κεφ. λα'.

ΤΟΙΣ ὑφ' Ὕδρου δηχθεῖσιν ἁρμόζει ὀρίγανος λεία φυραθεῖσα ὕδατι, κονία *τε ἐνεθεῖσα ἐλαίῳ, ἢ ἀριστολοχίας ὁ φλοιός, ἢ ῥίζα *δρυὸς λειοτριβηθεῖσα, καὶ κρίθινον ἄλευρον "σὺν ὕδατι μετὰ μέλιτος συντετηκός. ποτίζεται δὲ καὶ ἀριστολοχίας δίδραχμον ἐν *κράματι ὀξυκράτου κυάθων ἕξ. ἢ πρασίου χυλός, ἢ ἀφέψημα ὁποτέρου σὺν οἴνῳ· πρόσφατόν τε κηρίον "προσφερόμενον μετ' ὄξους.

Paul. μετὰ μέλιτος συντετηκότος.

Paul. ἐσθιόμενον.

Περὶ τῶν ὑπὸ Κεγχρίδίου δηχθέντων.

Κεφ. λβ'.

ΤΟΙΣ δὲ ὑπὸ "Κεγχριδίου δηχθεῖσι, θριδακίνης ὁ "καρπὸς μετὰ λινοσπέρμου καταπλασσόμενος βοηθεῖ. καὶ θύμβρα", καὶ ἄγριον πήγανον, καὶ *ἕρπυλλος σὺν *ἀσφοδέλου < β'. καὶ σὺν οἴνου κυάθοις γ'. ἢ ἀριστολοχίας ῥίζα. ὡσαύτως καὶ *καρδάμωμον, καὶ γεντιανὴ παραπλησίως.

Paul. κεγχρίνου

Quidam legisse videtur ὁπὸς

Paul. addit, λεία

funt: "quamobrem & proprietate quadã iuuantibus contra dipsadem auxiliis destituti fuere. Attamen cõmunia experiri operæpretiũ fuerit. Protinus ergo scarificationes vstionésq; adhibendæ: ac siquidẽ id permittat locus, ad extremorũ amputationem deueniendũ est. Deinde verò acria imponenda cataplasmata, quorum sępenumerò meminimus. Deprehẽdi etiamnum acres cibos, potissimùm verò salsamenta, vsui esse. Quin & meri potio balneáque iuuant: sed hæc continuò post ictum, ac subinde breuibus ex interuallis vsurpanda sunt, priusquàm sese morbus patefecerit: quo semel oborto ne tantillum quidem opis vlla Medici opera cõferre potis est. In ictu Hęmorrhoi eadem illa cõmunia prosunt. At localia descripta cõperimus, in dipsadis quidem morsu, portulacæ folia trita cũ aceto, & polentam, ac rubi folia trita cum melle, plantaginem, hyssopum, allium candidum, porrum, rutam & vrticam. In hæmorrhoi verò morsu, tum eadẽ hæc, tum insuper vitis folia cocta cum melle trita. Ipsius quoque hæmorrhoi crematum caput potui datur, aut allium cum vino. Esitantur & vuæ passæ.

De morsu Natricis. Cap. XXXI.

MORSIS à Natrice confert origanum tritum aqua subactum, itémque cinis è quercu oleo exceptus, aut aristolochiæ cortex radíxve minutim contrita, & hordeacea farina cum aqua & melle coacta & quasi colliquefacta. Bibuntur & aristolochiæ drachmæ binæ in dilutæ potionis aut poscę cyathis binis: aut marrubij succus, aut alterutrius decoctum cum vino. Fauus item recens cum aceto exhibetur.

De Cenchridij morsu. Cap. XXXII.

MORSIS à Cenchridio auxiliatur lactucæ semen cum lini semine cataplasmatis in modum applicitũ, itémq; thymbra, syluestris ruta, & serpyllũ cum asphodelo tritum. Dantur verò protinus in potu centaurij radicis drachmæ binæ cũ ternis vini cyathis, aut aristolochiæ radix eodem modo. Similiter & nasturtium ac gentiana.

De morsu Cerastæ.
Cap. XXXIII.

A CERASTE & aspide ictis citã succurrit extremæ partis amputatio. Quare sine mora totam partem ictam resecare oportet, aut certè tum partes affectas, tum & iis vicinas scalpello confestim circuncidere. Tandem verò reliquiæ cauteriis exiccandæ: siquidem horum animalium virus basilisci veneno simile est.

De morsu Aspidis.
Cap. XXXIIII.

ICTIS ab Aspide eadem quæ aduersum cerastæ morsus (vti modò scriptum est) accommodãda remedia. Horum enim, vti & basilisci, virus, haud secus atque taurinus sanguis, spiritum sanguinémque arteriis contentum celerrimè cogit atque coagulat.

De Basilisci morsu. Cap. XXXV.

MORSIS à Basilisco Erasistratus auxiliari asserit castorij drachmam vnam in vino potam, itidémque papaueris succum. Et ictuum quidem morsuúmq; venenatorum remedia ita se habent.

FINIS.

A Περὶ τῶν ὑπὸ Κεράστου δηχθέντων.
Κεφ. λγ΄.

ΤΟΙΣ δὲ ὑπὸ Κεράστου δηχθεῖσι καὶ Ἀσπίδος, συντομώτερος ὁ ἀκρωτηριασμὸς ἐπαμύνει· διόπερ ἀνυπερθέτως ἀποκόπτειν δεῖ "ὅσον τὸ δηχθὲν μέρος, ἢ περισαρκίζειν τὰ "δηχθέντα μέρη παραχρῆμα καὶ τὰ τού- B τοις "παραπλήσια. εἶτα δὲ τὰ ὑπολειπόμενα τοῖς καυτηρίοις αὐχμαστέον· καὶ γὰρ καὶ τούτοις ὁ ἰὸς οἷος ὁ τοῦ βασιλίσκου.

Paulus rectiùs; εἰ οἷόν τε εἴη. Sic etiã Cornarius. Paris. caret.

Paul. πλησίον

Περὶ τῶν ὑπὸ Ἀσπίδος δηχθέντων.
Κεφ. λδ΄.

ΤΟΙΣ δὲ ὑπὸ Ἀσπίδος δηχθεῖσιν, ὅσα καὶ τοῖς ὑπὸ Κεράστου (ὡς προγέγραπ- C ται) προσενεκτέον βοηθήματα. ὃν τρόπον γὰρ βοὸς "αἷμα ὀξύτατα πήγνυσι τὸ ἐν ταῖς ἀρτηρίαις αἷμα καὶ * πήγνυται πρὸς τούτων ὁ ἰός, ὥσπερ καὶ ὁ τοῦ βασιλίσκου.

Paulus perperã; γάλα.

Περὶ τῶν ὑπὸ Βασιλίσκου δηχθέντων.
Κεφ. λε΄.

ΤΟΙΣ δὲ ὑπὸ Βασιλίσκου δηχθεῖσιν, D ὡς Ἐρασίστρατος φησί, βοηθεῖ καστορίου "< α. πινομένη σὺν οἴνῳ· ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ τῆς μήκωνος ὀπός· τοιοῦτος μὲν καὶ ὁ θηριακὸς τρόπος.

Paulus < γ.

ΤΕΛΟΣ.

I. A. SARACENVS LECTORI S.

NON ſum neſcius, Lector beneuole, varia extare tum manu ſcripta, tum etiam typis excuſa Dioſcoridis exemplaria, tã Græca quàm Latina, in quibus multiplices ſimplicium appellationes, etiam Barbara, ſingulorum penè capitum principiis annexa reperiuntur: nec deeſſe, in quibus præterea remedia multa ſanè perquàm vana aut nimiùm ſuperſtitioſa, adeóque ipſo etiam Dioſcoride, tantæ apud Galenum commendationis Autore, penitus indigna, ex variis Scriptoribus temerè ac citra delectum deprompta, in contextum ipſum perperam irrepſerint. Sed & alia non pauca diuerſis in bibliothecis ſtudiosè aſſeruari mihi compertum eſt aliquantò & accuratiùs & religioſiùs exarata eiuſdem Autoris exemplaria, in quibus tum peregrina illa vocabula, tum quæcunque alia vel eſſe ſuperflua, vel ſtylo diſsimili ſcripta cõſtabat, omiſſa fuere: aut, ſi qua fortè leguntur, ea non quidem inſerta contextui, ſed margini tantummodò inſcripta reperiuntur. Quamobrem in iſta codicum varietate diu multúmque fuit animus in dubio, an illa omnia, quæ vt aliis nonnullis Interpretibus, ita & mihi meritò ſuſpectiora videbanbantur, quòd eſſent Autoris ſtylo planè diſſentanea, omnino prætermitterem. Tandem verò quoniam inter illas varias variarum linguarũ appellationes, ac medicinas etiam, quanuis non ſatis certas, aut etiam à Dioſcoridis mente prorſus alienas, nonnulla interdum occurrere viſa ſunt, è quibus pollens iudicio Lector, fructum qualencunque carpere poterat: iccirco etiam iis te penitus defraudare nolui, ſed doctiſsimorum virorum, Hieronymi Roſcij, Io. Cornarij & Iac. Goupyli exemplo, talia, ſi non omnia, ſaltem pleraque, tanquam ſuppoſititia & falsò aſcripta Dioſcoridi, à contextu remouenda cenſui, ſátque habui hunc iis locum ad operis calcem aſsignaſſe, additis tamen interdum præter interpretationem meam nonnullis coniectaneis & animaduerſionibus. Hiſce paucis te, ſtudioſe Lector, admonitum volui, quò noſtri conſilij ratio etiam apud te conſtaret. Vale.

INTER DIOSCORIDIS VERBA, hæc in quibusdam codicibus falsò adscripta reperiebantur.

Cap. de Iride.

AB ALIQVIBVS Iris Illyrica, ab aliis thelpide, ab aliis vrania *quasi cœlestis*, à nõnullis cathęrõ *quasi purgatrix*, ab aliis thaumastos *quasi admirabilis*, à Romanis "marica radix, à quibusdam gladiolus, ab aliis opertritis, ab aliis "consecratrix, ab Ægyptiis nar appellatur.

Fortè, Neronica, à Nerone flumio circa Illyriũ, quoniã apud eum flumium copiosissime nascitur. Sic & ἱερὶς quasi sacris dicata, apud Athenæum & Theophrastum pro iride legitur.

De Acoro.

aliqui choron aut aphrodisian, Romani veneream, alij nauticam radicem, Galli piper "apum vocant.

Fortè, quòd, teste Apuleio, in aluearibus suspensa ipsas apes cõtineat ne procul effugiant.

De Cypero.

Romani iunci radicẽ, alij "iuncũ.

Cor. Celsus Iuncum quadratum, Plinius angulosum aut triangularem iunci appellat.

De Asaro.

Magi sanguinem Martis, Osthanes thesan, Ægyptij cerceram, Romani "perpensam, alij baccharin, Hetrusci succinum, alij nardum rusticum, Galli bacchar.

Latinis etiã vulgaginem dictam scribit Macer.

Ibid. Radices subiacent

odore cinnamomi. Solum amat asperum minimeq; humidum. Huius radix ruptis, conuulsis, tussi veteri, spirandi difficultati, ac vrinæ difficili auxiliatur. Menses quoque pellit, & contra serpentium morsus vtiliter ex vino propinatur. Folia, vtpote quæ astringũt, capitis doloribus adhibita prosunt, itémq; oculorum inflammationibus, ægilopis incipiẽtibus & mammis à partu inflammatis, atque etiam erysipelati. Cæterùm & ipse odor somnificus est. Et certè quidem Crateuas herbarius de eo ita scriptum reliquit.

De Aspalatho.

Alij sphagnon, alij Phasganon, Syri diaxylon vocant.

De Croco.

Ab aliquibus Castor, ab aliis cynomorphos, à Magis sanguis Herculis appellatur.

A Pag. 4. g. μετὰ δὲ, Ἶρις.

OI ΔΕ, ἶρις Ἰλλυρική, οἱ δὲ, "θελπίδη, οἱ δὲ, οὐρανία, ἄλλοι δὲ, καθαίρων, οἱ δὲ, θαυμαστός, Ῥωμαῖοι ῥάδιξ "μάρικα, ἄλλοι δὲ γλαδιόλα, οἱ δὲ "ὀπερτρείτος, οἱ δὲ κονσεκράτειξ, Αἰγύπτιοι νάρ. — Al. θαλπίδη — Al. μύρικα — Al. ὀπερτρείτης

B 6. a. Ἄκορον,

ἄλλοι δὲ, χόρος Ἀφροδισίας, Ῥωμαῖοι βενέρεα, οἱ δὲ, ναυτικὰ ῥάδιξ, Γάλλοι "πεπεράκιουμ. — Al. πελάκιουμ.

6. g. καλοῦσι,

Ῥωμαῖοι ἰουγκι ῥάδικεμ, ἄλλοι δὲ, ἰουγκουμ.

C 10. b. καλοῦσι,

προφῆται δὲ αἷμα Ἄρεως, Ὀσθάνης θέσαν, Αἰγύπτιοι κερέκερα, Ῥωμαῖοι περπρέσαμ, ἄλλοι δὲ, βάκχαρ, Θοῦσκοι σούκκινουμ, οἱ δὲ, νάρδον ρουστικουμ, Γάλλοι βάκκαρ.

Ibid. c. ῥίζαι.

ἐοικυῖαι τῇ ὀσμῇ κινναμώμῳ. φιλοῦσι τραχέα χωρία καὶ ἄνικμα. Ταύτης ἡ ῥίζα — Hæc eadem habet vet. cod. & Flor. Sed ex capite 51. lib. 3. de Bacchari translata sunt.

D βοηθεῖ ῥήγμασι, σπάσμασι, βηχὶ χρονίῳ, δυσπνοίᾳ, δυσουρίᾳ· ἄγει καὶ ἔμμηνα· καὶ θηριοδήκτοις χρήσιμος σὺν οἴνῳ πινομένη. Τὰ δὲ φύλλα, συπτικὰ ὄντα, καταπλασσόμενα ὠφελοῦσι κεφαλαλγίας, ὀφθαλμῶν φλεγμονάς, καὶ αἰγίλωπας

E ἀρχομένους, καὶ μαστοὺς ἐκ τόκων φλεγμαίνοντας, καὶ ἐρυσιπέλατα. ἔστι δὲ καὶ ὑπνοποιὸς ἡ "ὀσμή. καὶ Κρατεύας ὁ ῥιζοτομικὸς εἰς τὸ αὐτό. — Par. κόμη

18. c. ἀσπάλαθος,

ἄλλοι δὲ, σφάγνον, οἱ δὲ, φάσγανον, Σύροι δὲ διάξυλον καλοῦσι.

F 20. c. Κρόκος,

ἄλλοι δὲ, Κάστωρ, οἱ δὲ, κυνόμορφος, προφῆται αἷμα Ἡρακλέους.

21.b. τυγχάνειν.

Θεσσαλὸς μὲν οὖν φησὶ μόνον εὐώδη αὐτὸν, οἱ δὲ, καὶ θανάσιμον, εἰ πίοι τις δραχμὰς αὐτοῦ < γʹ μεθ' ὕδατος. κατὰ δὲ τὸ ἀληθὲς ἔχει δύναμιν.

22.a. Ἑλένιον.

οἱ δὲ, σύμφυτον, οἱ δὲ, Περσικὴν, οἱ δὲ, Μηδικὴν, οἱ δὲ, ὀρέστιον, οἱ δὲ, νεκτάρειον, οἱ δὲ, κλεωνίαν, οἱ δὲ, βάτον Ἰδαίαν, οἱ δὲ, φλόμον Ἰδαῖον καλοῦσι, Ῥωμαῖοι τερμινάλιουμ, οἱ δὲ, ἰνοῦλα καμπάνα, Αἰγύπτιοι λένης.

Additur hoc ex Ald. codice. Par. caret.

39.c. καὶ ἐπιτιθέμενον·

ἔστι δὲ ἔλαιόν τι ἐκ πέτρας αὐτοφυῶς δὲ αὐτομάτως ῥέον, εὐῶδες μετά τινος βαρύτητος ἐν Ἀραβίᾳ καὶ Ἰταλίᾳ, εὖ μάλα πολύχρηστον. Δύναμιν ἔχον ξηραίαν δὲ ἀποφράξαι, νεύρων τε κολλητικήν. ποιεῖ πρὸς ψώρας δὲ ἑλκώδη. ἔστι δὲ πραϋντικὸν δὲ κρατυντικὸν τῶν πνευμάτων.

41.f. τὴν δύναμιν.

Περὶ Ἰασμελαίου.

Ἡ δὲ καλουμένη Ἰασμὴ παρὰ Πέρσαις, σκευάζεται ἐκ τῶν ἀνθῶν τῶν λευκῶν τοῦ ἴου, τούτων γο β' ἐμβαλλομένων Ἰταλικῷ ξέστῃ σησαμίνου ἐλαίου, καὶ ἀμειβομένων ἤγουν μαλασσομένων, ὡς ἐπὶ τοῦ κρινίνου εἴρηται· ἡ δὲ τούτου χρῆσις παρὰ ταῖς ἑστιάσεσιν εὐωδίας ἕνεκα παρὰ Πέρσαις προσλαμβάνεται. ἁρμόζει δὲ ὅλῳ τῷ σώματι μετὰ τὰ λουτρὰ ἐπὶ τῶν θερμασίας καὶ χαλάσεως δεομένων. βαρυτέραν δὲ ἔχει τὴν εὐωδίαν, ὡς πολλοὺς αὐτῆς μὴ ἡδέως ἀντιλαμβάνεσθαι.

Hoc caput totidem verbis ex Aëtii lib. i. transcriptum est.

Ald. ἀλλασσομένων.

Ald. παραλαμβάνεται.

Ald. κατὰ

Ald. addit σωμάτων.

55.d. μεγάλη.

ἀρκευθὶς μικρά, οἱ δὲ, ἀρκευθίδα, οἱ δὲ, μνησίθεος, οἱ δὲ, ἀκαταλίδα, Ἀφροὶ ζουοινσίπετ, Αἰγύπτιοι λιβιούμ, Ῥωμαῖοι ἰουνίπερουμ, Γάλλοι ἰουπικέλλουσον.

Al. ἀκαταΐδα, al. κατατλίδα

Ib.e. ἁρμόζει.

Φύλλα δὲ ἔχει δριμέα. διὸ καὶ καταπλασσόμενα καὶ πινόμενα καὶ αὐτὰ καὶ ὁ χυλὸς αὐτῶν μετ' οἴνου, ποιεῖ πρὸς ἐχιοδήκτους. ὁ δὲ φλοιὸς καυθεὶς καὶ μετὰ ὕδατος καταχρισθεὶς, λέπρας ἀφίησι. τὸ δὲ ῥίνημα τοῦ ξύλου καταποθὲν, ἀναιρεῖ.

In edit. Colon. hæc in ipsum cõ textũ perperam ex capite de Fraxino translata sunt.

A

Ibidem.

Thessalus quidem ipsum duntaxat vehementis esse odoris asserit, alij etiã lethalẽ, si quis illius drach. iij ex aqua propinet. At reuera vim habet, &c.

De Helenio.

B

Symphyton aliqui vocãt, alij Persicam, alij Medicam, alij orestion, alij nectarion, alij cleonian, alij rubum Idæum aut verbascũ Idæum, Latini terminaliũ aut inulam campanam, Ægyptij, lenen.

De Oleo.

C

Est & oleum quod sponte naturæ è petra extillat, odoratum cum quadam grauitate. In Arabia & Italia nascitur, ad multa perquàm vtile. Vim habet siccãdi & obstructiones aperiendi, ac neruos glutinandi. Facit ad scabiem & vlcera. Flatus itidem lenit & euincit.

De Iasmino oleo.

D

Quod vero Iasme dicitur, apud Persas ex albis violæ floribus conficitur: quorum vnciæ ij in olei sesamini sextarium Italicũ iniiciuntur, ac vicissim permutantur seu remolliuntur, velut in liliaceo dictum est. Huius vsus apud Persas inter conuiuia odoris gratia receptus est. Toti verò corpori post balnea

E

adhibitum iis conuenit, qui calfactionem relaxationémque desiderant. Cæterùm odore grauiore præditum est: quò fit vt à plerisque minùs libenter admittatur.

De Iunipero.

F

Iuniperũ paruam Græci Arceuthida, alij Mnesitheum, alij acatalidem, Aphri zuorinsipet, Ægyptij Libium, Romani Iuniperum, Galli Iupicellusum vocant. forte, Iuniperellum

Ibidem ad cap. calcem.

G

folia habet acria: ideóque eorũ succus, & ea ipsa tum in vino pota tum etiam imposita, viperarũ morsibus opitulantur. At cortex vstus, & ex aqua illitus, lepras remouet. Ligni verò ramentum deuoratum, lethale est.

De Iunipero magna. Cap.

Est & Iuniperus magna (quā aliqui cupressū syluestrē appellant, alij Mnesitheū, alij acatera, Romani Iuniperum) vulgo cognita, cupresso assimilis, asperis maritimísque locis plerunque nascens. Easdem porrò, quas supradicta, vires obtinet.

De Sabina.

Aliis barython, aliis baron, Romanis herba sabina appellatur.

De Lauro.

Sunt qui danaben, qui stephanon (*quasi coronam*) qui daphnon nominent. Alij mythracicen, alij mithrion, alij hypoglossion.

De Rhamno.

Sunt qui Persephonion, qui leucacantham, Latini spinam albam, alij spinā cerualem, Aphri atadin.

De Alimo.

Aliqui damassonium vocant, alij erymon, alij brittanicam, alij rabdion, *quasi virgulam.* Sunt qui basilion, *quasi regiam.* Magi Mercurij basin, similiter Sapsis, alij Osiridis diadema, alij heliostephanon, *quasi solis coronam,* alij denique sacrum caulem, Pythagoras anthenoron, Ægyptij asontiri, alij asphe, alij asealuri, alij asariphen, Latini "albucum aut ampeluciam.

Hinc fortè illud Plinij, qui quidē lib. 22. cap. 22. asphodelon Hesiodi (qui quidem Latinis albucus seu albucū dicitur) halimū quibusdam falsò appelatum arbitratur.

De Hypocistide.

Aphri phyllesade.

De Rosa.

Latinis Rosa.

De Vitice.

Aliqui agonon vocant, *quasi infæcundum,* alij lygon, *quasi* "*vimen,* alij "amictomiænon, alij tridactylon, Magi "semnon, *quasi venerandum,* alij Ibis sanguinē, Ægyptij sum, Romani salicem amerinam, alij piper agreste, alij ligusticum.

Quòd vitiliū ceterorū vsum præstet.

Eadē ratione qua & agnon, id est, castum: quoniā, inquit Plin. lib. 24. cap. 9. matronę Thesmophorijs Atheniensiū castitatē custodientes his foliis cubitus sibi sternebant.

De Moro.

Esse quoque videntur mora quędam syluestria, humilis rubi fructibus similia, sed astringendi maiore vi prædita. Eorum succus minùs teredinē sentit, vtilis fouēdis inflammationib. (vlceratis) faucibus cicatrice obducēdis, & ipsis vulneribus carne implendis. Nascuntur locis vmbrosis atque frigidis.

De Purpura.

Ēa quē in extremo capi-

Purpuræ opercula cū oleo deco-

A Περὶ Ἀρκευθίδος μεγάλης. Κεφ.

Ἀρκευθὶς μεγάλη, οἱ δὲ, κυπάριϲϲος ἀγρία, οἱ δ', Μνησίθεος, οἱ δ', ἀκατέρα, Ῥωμαῖοι ἰουνίπερουμ. ἔστι καὶ αὕτη γνώριμος τοῖς πλείστοις, ἐμφερὴς κυπαρίσσῳ, γινομένη ἐν τραχέσι καὶ παραθαλασσίοις τόποις ὡς ἐπιτοπλεῖστον. Δύναμιν δ' ἔχει

B τὴν αὐτὴν τῇ προειρημένῃ.

55.f. βάραθρον.

οἱ δ', βάρυθον, οἱ δὲ, βάρον, Ῥωμαῖοι ἕρβα σαβίνα.

57.d. δάφνη

Οἱ δὲ, δαναβὴν, οἱ δ', στέφανον, οἱ δ', δάφνος, οἱ δὲ, μυθρακική, οἱ δὲ, μίθριος, οἱ δὲ, ὑπογλώσσιον.

C 61.g. Ῥάμνος,

οἱ δὲ, Περσεφόνιον, οἱ δὲ, λευκάκανθα, Ῥωμαῖοι σπίνα ἄλβα, οἱ δὲ, σπίνα κερβάλις, Ἀφροὶ ἀταδίν.

62.c. Ἄλιμος.

Οἱ δὲ, δαμασσώνιον, οἱ δ', ἔρυμον, οἱ δὲ, βρεττανική, οἱ δ', ῥαβδίον, οἱ δὲ, βασίλειον,

D προφῆται Ἑρμοῦ βάσις, ὁμοίως σαψοῖς, οἱ δ', Ὀσίριδος διάδημα, οἱ δὲ, ἡλιστέφανος, οἱ δὲ, ἱερὸς καυλὸς, Πυθαγόρας ἀνθήνορος, Αἰγύπτιοι "ἀσοντιρὶ, οἱ δὲ, ἄσφη, οἱ δ', "ἀσεαλουρὶ, οἱ δὲ, ἀσαριφὴ, Ῥωμαῖοι ἀλβούκιουμ, οἱ δ', ἀμπελούκιαμ. V. ἀσουπερὶ Col. ἀσελουρὶ

64.d. ῥοιᾶς

E Ἀφροὶ φυλλέσαδε

66.c. Ῥόδον,

Ῥωμαῖοι ῥόσα.

70.a. λύγος,

Οἱ δὲ, "ἄγονον, οἱ δὲ, λύγον, οἱ δ', ἀμικτομίαινον, οἱ δ', τριδάκτυλον, Προφῆται σεμνὸν, οἱ δὲ, αἷμα ἴβεως, Αἰγύπτιοι σούμ, Forte, ἄγονον, quod genituram exoluat.

F Ῥωμαῖοι σάλιξ μαρίνα, οἱ δὲ, πίπερ ἀγρέστε, οἱ δὲ, λεκρίστικουμ.

85.d. κοιλίαν καθαίρει.

δοκεῖ δὲ εἶναι καί τινα μόρα ἄγρια παραπλήσια τῷ χαμαιβάτῳ, στυπτικώτερα δ' ὧν ὁ ὀπὸς ἧττον τερηδονίζεται, καταπλάσμα φλεγμονῶν, καὶ ἐπουλωτικὸν τῆς φά-

G ρυγγος, πληγῶν σαρκωτικόν. φύεται ἐν πολυσκίοις καὶ ψυχροῖς τόποις.

90.d. ἐπουλωτικήν.

πορφύρας πώματα σὺν ἐλαίῳ ἑψηθέντα.

καὶ ἐπαλειφόμενα, τρίχας ῥευσάσας τηρεῖ. ποθέντα δὲ σὺν ὄξει, σπλῆνα οἰδοῦντα στέλλει. ὑποθυμιαθεῖσα δὲ, ἐγείρει τὰς ὑστερικὰς πνιγομένας, καὶ τὰ δεύτερα ἐκβάλλει.

100.c. στομάχοις.

ἡ δὲ κοιλία τούτων ταριχευθεῖσα καὶ ξηρανθεῖσα ἐν σκιᾷ, ἐπὶ ταῖς ὑπερκαθάρσεσι ταῖς ἀπὸ φαρμάκων κενωτικῶν, ὅσον < γ΄. λαμβανομένη, βοήθημά ἐστιν ἄριστον. ἵστησι γὰρ παραχρῆμα τὴν κένωσιν· δεῖ δὲ τρίμμα ποιεῖν καὶ ἑνοῦν μετὰ ὕδατος καὶ διδόναι.

Inter notha codicis Aldini habentur hîc capita duo, de ptissanæ & chondri præparatione: quæ quidē paucis immutatis ex 3. Geopon. Constātini deprompta videntur.

127.c. Κέγχρος,

Ῥωμαῖοι μίλιουμ.

Ib.d. ἔλυμος

Ῥωμαῖοι πάνικουμ.

Ib.g. Αἶρα,

Ῥωμαῖοι λόλιουμ.

128.f. Τῆλις.

Al. κάρφος nempe ab ipsius siliquæ figura in cornu speciem falcata.

Οἱ δὲ, τήλεως καρπὸς, οἱ δὲ, βούκερως, οἱ δὲ, αἰγόκερως, οἱ δὲ, κεραΐτις, οἱ δὲ, λωτὸν, Ῥωμαῖοι φαίνουμ γραίκουμ, Αἰγύπτιοι ἴτασιν.

129.b Λίνον.

Mar. ἄμμον

Οἱ δὲ, λινοκαλάμις, οἱ δὲ, αἶνον, οἱ δὲ, λίνον ἄγριον, Ῥωμαῖοι λινομύρουμ, οἱ δὲ, λίνουμ ἀγρέστεμ, Ἀφροὶ ζεραφοῖς.

131.d. Φακὸς,

Ῥωμαῖοι λέντεμ, οἱ δὲ, λεντίκουλαμ.

132.d. Ὄροβος,

Ῥωμαῖοι ὄροβουμ.

133.a. ἥμερος,

Ῥωμαῖοι λουπίνουμ, Αἰγύπτιοι βρεχού.

Ib.e. ἄγριος,

ὃν Ῥωμαῖοι λούπινουμ ἀγρέστεμ καλοῦσιν.

Ib.f. Γογγύλης.

Οἱ δὲ, γογγυλίδα, οἱ δὲ, γολγόσιον, Ῥωμαῖοι ῥάπα.

134.d. Ῥαφανὶς,

οἱ δὲ, πολυειδὴς ἠρυγγίου, Ῥωμαῖοι ῥάδιξ νοστρᾶς, Ἀφροὶ θόρπαθ.

Inter notha verbis hisce perperam à nonnullis quædam subiungūtur quæ quoniam rectiùs leguntur lib. quarti, c. CLXXVII. hinc expungēda censuimus.

136.b. Λαμψάνη,

Ῥωμαῖοι νάπιουμ, Αἰγύπτιοι εὔθμοι.

Ib.c. βλῆτον,

Αἰγύπτιοι ἐχλωτοριπάμ, οἱ δὲ, ῥίπλαμ, Ῥωμαῖοι βλίτουμ, Δακοὶ βλής.

A ❘ cta & illita fluentes capillos retinēt. Pota verò cum aceto, lienem tumentem reprimunt. Suffita, ex vtero suffocatas excitant, & secundas pellunt.

De Gallinaceis.

Horum ventriculus sale conditus & in vmbra siccatus, contra immodicas purgationes à medicamētis vacuātibus factas drach. iij pondere sumptus præsenti est auxilio: B quandoquidem protinus deiectionem cohibet. Teri autem debet, & aqua subactus exhiberi.

De Milio.

Latinis Milium.

De Panico.

C Latinis Panicum.

De Lolio.

Latinis Lolium.

De fœnograco.

Alij carpon, alij buceras, alij ægoceras, alij ceraïtin, alij loton, Latini fœnumgræcum, Ægyptij itasin.

Romani, teste Varrone & Plinio, Siliciam & Siliculam. Columella Siliquam appellat.

De Lino.

D Aliquibus linocalamis, aliis annon, aliis linon agrion, Romanis linomyrum, aliis linum agreste, Aphris zēraphis.

De Lente.

Latini lentem aut lenticulam vocant.

De Eruo.

E Latinis eruum, seu itidem orobum.

De Lupino satiuo.

Latinis lupinus, Ægyptiis brechu.

De Lupino syluestri.

Quem Latini lupinum agrestem vocant.

De Rapo.

F Alij gongylida, alij golgosium, Romani rapum vocant.

De Radicula, seu Raphano.

Quidam polyides eryngium, Latini radicē nostratem, Aphri thorpath appellant.

De Lampsana.

Latini napium, Ægyptij euthmæ nominant.

G *De Blito.*

Ægyptij echlotoripam appellāt, alij riplam, Latini blitū, Daci bles.

De Malua.

De Malua.

Satiuã maluã Latini hortẽsem appellãt, Pythagoras anthema, Zoroastres diadesma, Ægyptii chocorten, Magi capræ lienẽ, alii muris caudã.

De Atriplice.

Latini atriplicem, Ægyptij odhi vocant.

De Braßica satiua.

Aliis crambe cepæa (*quasi hortẽsis*) Latinis brassica.

De Braßica syluestri.

Quã Latini brassicã rusticã vocãt.

De Beta.

Nigrã Latini betã syluaticã vocãt.

De Portulaca syluestri.

Portulaca syluestris, quæ nonnullis aïzoon agrion (*quasi semperuiuum syluestre*) dicitur, aliis telephiũ, Latinis illecebra aut portulaca, Aphris mœmoem, Dacis lax, Ægyptiis mochmutim.

De Asparago.

Cor. alij μυῶ, alij boruimiũ appellant. Nonnulli "myon vocant.

De Plantagine.

Nonnullli arnion (*quasi agninam*) alii probation (*quasi ouillam*) alii cynoglosson, (*quasi canis linguam,*) alij "heptapleuron, alii polyneuron, *quasi multineruiam,* Magi caudã ichneumonis, Ægyptij aschat, Romani plantaginem minorem, Galli tarbidolopion, Hispani thesaricam, Pœni atiircon.

Quòd septem neruis seu costis a dorso distinctast.

Ib. ad capitis calcem.

Syri huius & calaminthæ iusculũ cum melle produnt mederi "paralyticis, si secũda, & quarta parasceues, *id est, Veneris,* die exhibeatur. Hoc autẽ velut arcanum accipito: est enim verissimũ & experiẽtia cõprobatũ.

Cor. febribus.

De Sio.

Sũt q. anagallidẽ aquaticã vocẽt, alii schœnũ aromaticã, *quasi iuncum odoratum,* alii daren ion, alij lauer.

De Sisymbrio.

Alij Veneris coronam, Latini austeralem aut herbam Veneream.

De Coronopode.

Nonnullis ammonos, aliis astriõ, Aphris atirsipte, Romanis "caciatrix, aliis stilago, aliis sanguinaria.

[illegible]

De Soncho.

A Ib. d. Μαλάχη,

κηπευτὴ, Ῥωμαῖοι μάλβα ὀρτένσις, Πυθαγόρας ἄνθεμα, Ζωροάστρης διάδεσμα, Αἰγύπτιοι χωκορτίῳ, Προφῆται αἰγὸς σπλῆνα, οἱ δὲ, οὐρὰ μυός.

137. a. χρυσολάχανον,

Ῥωμαῖοι ἀτρίπλικεν, Αἰγύπτιοι ὠχεῖ.

B Ib. b. ἥμερος,

οἱ δὲ, κράμβη κηπαία, Ῥωμαῖοι βράσικα. 138. a. ἀγρία,

ἣν Ῥωμαῖοι βράσικα ῥουστικά.

Ib. d. Τεῦτλον,

"μέλα, Ῥωμαῖοι βέτα σιλβατικά. Mar. μέλαν καὶ ἄγριον.

139. d. ἀγρία,

C λεγομένη ἀείζωον ἄγριον, οἱ δὲ, τηλέφιον, Ῥωμαῖοι ἐλλέκεβρα, οἱ δὲ, πορτουλάκα, Ἄφροι μοίμοιμ, Δακοὶ λάξ, Αἰγύπτιοι μοχμούτιμ.

Ib. f. μυακάνθαν,

οἱ δὲ, "μύον καλοῦσι. Mar. ὁρμίνιον.

140. c. Ἀρνόγλωσσον,

D οἱ δὲ, ἄρνειον, οἱ δὲ, προβάτειον, οἱ δὲ, κυνόγλωσσον, οἱ δὲ, ἑπτάπλευρον, οἱ δὲ, πολύνευρον, Προφῆται "οὐρὰ ἰχνεύμονος, Αἰγύπτιοι ἀσχάθ, Ῥωμαῖοι πλανταγῶ μίνωρ, Γάλλοι ταρβηλοδάθιον, Ἱσπανοὶ θησαρικάμ, Ἄφροι ἀτιειρκόν. forte, οὐρὰ ἰχνεύμονος.

141. d. παραφρονοῦσιν.

E οἱ δὲ Σύροι τὸν τούτου ζωμὸν καὶ τῆς καλαμίνθης, σὺν μέλιτι, φασὶ τοὺς "παραλύτους θεραπεύειν διδόμενον δευτέρᾳ, τετάρτῃ καὶ παρασκευῇ. τοῦτο ὡς μυστήριόν τι δέχου. ἔστι γὰρ ἀληθέστατον καὶ διὰ πείρας. Par. πυρετοὺς.

Ib. e. ὕδασιν,

οἱ δὲ, ἀναγαλλὶς ἔνυδρος, οἱ δὲ, σχῖνος ἀρωματική, οἱ δὲ, δάρεν ἴον, οἱ δὲ, λαουβέρδε.

F Ib. g. ἄγριον.

οἱ δὲ, Ἀφροδίτης στέφανον, Ῥωμαῖοι οὐστεράλις, οἱ δὲ, ἔρβα Βενέρεα.

142. f. Κορωνόπους,

οἱ δὲ, ἄμμονος, οἱ δὲ, ἄστριον, Ἄφροι "ἀτιρσίπτη, Ῥωμαῖοι κακιατρίκεμ, οἱ δὲ, στιλάγω, οἱ δὲ, σαγγυινάλιαμ. Ald. ἀτιρσίπτη.

G 143. a. Σόγχος,

τραχὺς, οἱ δὲ, κιχώριον, Ῥωμαῖοι κου-

Sonchum asperum aliqui cichorium vocant, Romani cicerbitam as-

κούρβιτα ἄγρεστα, Ἀφροὶ γαθουόνημ. τούτου δὲ

Ib.c. Σέρις,

Ⓞ δὲ, πικρίδα, Αἰγύπτιοι ἄγον, Ρωμαῖοι ἴντιβουμ ἀγρέστεμ.

145.c. ἡμερος,

Ρωμαῖοι λακτοῦκα, Αἰγύπτιοι ἐμβρόσι.

Ib.c. Θριδαξ,

Οἱ Προφῆται αἷμα Τιτάνου, Ζωροάστρης φερουμβρους, Ρωμαῖοι λακτοῦκα συλβέστρις καλοῦσι.

146.b. λεπίδιον,

Ρωμαῖοι βισακούτουμ, Αἰγύπτιοι δορυσαστρῦ, Σύροι ἀδορίν, Ἀφροὶ τειικτά.

Ib.c. Σκανδυξ,

Ρωμαῖοι ἔρβα σκανάρια, οἱ δὲ, ἀκούκλαμ.

Ib.d. ἄγριον,

Ⓞ ᾿, καῦκον, οἱ δὲ, μυΐτις, Δημόκριτος βρύον, Ρωμαῖοι πέδεμ γαλλινάκεουμ, οἱ ᾿, πέδεμ πούλλι, Αἰγύπτιοι σέσελις.

Ib.c. Εὔζωμον,

Ρωμαῖοι ᾿ ἐρύκαμ, Αἰγύπτιοι ἐθρεκικίω, Ἀφροὶ ἀσουρίκ.

147.d. Ορβάγχη,

Ⓞ δὲ, κυνομόριον, οἱ δὲ, λέοντα, Κύπριοι δὲ θυρσίνιω καλοῦσι, ὁ κοινῶς Λύκος ὀνομάζεται.

149.a. κεφαλωτὸν,

Ρωμαῖοι πόρρουμ.

Ib.f. Κρόμμυον,

Ⓞ δὲ, πολύειδος, Προφῆται καλαβῶτις, Ρωμαῖοι κέπαμ.

150.d. Σκόροδον,

Ⓞ δὲ, γήβοσκον, οἱ δὲ, ἐλαφόβοσκον, Ρωμαῖοι ἄλλιουμ.

151.e. νάπυ,

Ρωμαῖοι σινάπε.

142.d. Κάρδαμον.

Ⓞ δὲ, κυνοκάρδαμον, οἱ δὲ, ἴβηρις, οἱ ᾿, καρδαμίνη ἀκάμ, Αἰγύπτιοι σεμὲθ, Ρωμαῖοι νασούρκιουμ.

Ib.g. Θλάσπι,

Ⓞ δὲ, θλασπίδιον, οἱ δὲ, σίνηπι Περσικὸν, οἱ δὲ, σίνηπι ἄγριον, οἱ δὲ, μυΐτιω, οἱ δὲ, μυόπτερον, οἱ δὲ, δασμοφῶν, οἱ ᾿, βίτρον, Αἰγύπτιοι σουιτέμψον, Ρωμαῖοι σκαν-

A peram, Aphri gathuonem. Eius autem &c.

De Seride.

Alij picrida appellant, Ægyptij agon, Romani intibum agrestem.

De Lactuca satiua.

Latini lactucam, Ægyptij embrosi vocant. [Apud Latinos leporinum.]

B *De Lactuca syluestri.*

Magi Titani sanguinem, Zoroastres pherumbrum, Romani lactucam syluestrem appellant.

De Gingidio.

Romani bisacutum, Ægyptii dorysastrum, Syri adorion, Aphri tiricta nominant.

C *De Scandyce.*

Romanis herba scanaria, seu acicula nominatur.

De Caucalide.

Alij caucum, alij myitin, Democritus bryon, Romani pedem gallinaceum seu pulli pedē, Ægyptij seselin vocant.

D *De Eruca.*

Romani erucam vocant, Ægyptij ethrecicen, Aphri asuric.

De Orobanche.

Alij * cynomorion appellant, alij * leonē, Cyprij thyrsinem: communiter autem lycos, *quasi lupus*, vocitatur. [A canini genitalis similitudine. Sotion ἰν τοῖς λόγοις, quasi leguminū leonem, alij aim τοβότανον.]

E *De Porro.*

Latinis porrum.

De Capa.

Aliqui polyidos, Magi calabotin, Latini cepam nominant.

De Allio.

Alij geboscum, alij * elaphoboscū, *quasi pabulum cerui*, Romani allium vocant. [Mare elaphoscorodum alibi ceruinum.]

F *De Sinapi.*

Latinis sinapi.

De Nasturtio.

Aliis cynocardamū, aliis iberis, aliis cardamina seu cardamantica, Ægyptiis semeth, Latinis nasturtium dicitur.

G *De Thlaspi.*

Alij thlaspidiū, alij sinapi Persicū, alij sinapi syluestre, alij myiten, alij myopterō, alij dasmophō, alij bitrū, Ægyptij suitempsum, Romani scan-

dulaceum, alij capsellam aut pedem gallinaceum vocant.

A δουλάκιουμ, οἱ δὲ, κάψελλα, οἱ δὲ, πέδεμ γαλλινάκεουμ.

De Erysimo.

Aliqui chamæplion, Magi Herculis alphita, *hoc est, polentam*, Ægyptij erethmu, Romani irionem vocant.

153. c. Ἐρύσιμον,

οἱ δὲ, χαμαίπλιον, Προφῆται Ἡρακλέους ἄλφιτα, Αἰγύπτιοι ἐρυθμοδ, Ῥωμαῖοι ἐριόνεμ. al. ἐρυθμοῦ

De Struthio.

a purgandis lanis. Ab aliquibus cerdon, ab aliis catharsis, ab aliis struthiocamelus, à quibusdam chamærrhytos, *quasi humi sparsa*, à Magis chaliryton, à Latinis lanaria radix seu herba, ab Ægyptiis œno, ab Aphris syris appellatur.

156. b. Στρούθιον,

B οἱ μὲν, κέρδον, οἱ δὲ, κάθαρσις, οἱ δὲ, στρουθοκάμηλος, οἱ δὲ, χαμαίρρυτον, Προφῆται χαλίρυτον, Ῥωμαῖοι ῥάδιξ λανάρια, οἱ δὲ, ἐρβαλάρια, Αἰγύπτιοι οἰνώ, Ἄφροι συρεῖς. al. κίσρον

De cyclamino.

ab hederaceis flore & folio. Aliqui cissanthemon, alij cissophyllon vocant, alij chelonion, alij ichthyotheran, Quod sit venandis & insidiandis piscibus idonea. Zoroastres chelonam seu triumphaliten, Osthanes aspho, Magi miaspho, Ægyptij theske, Romani rapum terræ aut vmbilicum terræ, aut orbicularem.

Ib. c. Κυκλάμινος,

οἱ δὲ, κισσάνθεμον, οἱ δὲ, κισσόφυλλον, C οἱ δὲ, χελώνειον, οἱ δὲ, ἰχθυόθηρον, οἱ δὲ, χυλίνη, οἱ μὲν, Ζωροάστρις, ἢ τριμφαλίτης, Ὀσθάνης ἀσφώ, Προφῆται μιασφώ, Αἰγύπτιοι θέσκε, Ῥωμαῖοι ῥάπουμ τέρραι, οἱ δὲ, οὐμβιλίκουμ τέρραι, οἱ μὲν, ἀρκάρ. al. ἰχθυόθηραν. al. κυλίνην. al. ἀρχαέρ

Post caput de cyclamino altera.

Dracontium maius, alij aron, alij arisarum, alij iarrum, alij hieracicum, alij biarum, alij aron agreste, alij cyperida vocant. Romani colubrinam, alij sauriariam, alij sigingialiō. fortè à lacertarum colore varia. Nascitur in vmbrosis circa sepes. Caulem habet læuem, rectum, propè bicubitalem & baculi crassitudine, draconis instar versicolorem & purpureis maculis abundè respersum: folia lapathi figura, mutuò implicita. Fructum summo caule producit racemosum, colore primùm quidem cineraceo, sed cùm ematuruit, ad croceum & puniceum vergente: radicem prægrandem, rotundam, candidam, tenui vestitam cortice. Colligitur autem & succus ex ea exprimitur dum fructus maturescit, siccatúrque in vmbra. Radix quoque messibus effoditur, lotáque frustatim conciditur, & loro traiecta in vmbra siccatur. Vim autem habet excalfaciendi cum diluta vini potione. Succurrit seu tosta seu etiam elixa, si cum melle delingatur, orthopnoicis, ruptis, conuulsis, tussi atque destillationi.

157. c. ποθεῖσα.

D Περὶ δρακοντίας μεγάλης.

Δρακοντία μεγάλη, οἱ δὲ, ἄρον, οἱ δὲ, ἴσαρον, οἱ δὲ, ἴαρον, οἱ δὲ, ἱεράκικος, οἱ δὲ, βίαρον, οἱ δὲ, ἀρμιάγριον, οἱ δὲ, κύπερις, Ῥωμαῖοι λουερυμέμ, οἱ δὲ, μαυειαειάμ, οἱ δὲ, σιγιγγιάλιος. φύεται ἐν συσκίοις περὶ φραγμοῖς. καυλὸν δὲ ἔχει λεῖον, ὀρθὸν, ὡς E διπηχυαῖον, καὶ παχὺ ὡς βακτηρίαν, ποικίλον κατὰ χρόνον ὡς ἐοικέναι δράκοντι. καὶ πλεονάζει μὲν ἐν τοῖς διαπορφύροις σπίλοις· φύλλα δὲ ὡς λαπαθοειδῆ, ἀντεμπλεκόμενα. καρπὸν δὲ ποιεῖ ἐπ' ἄκρου τοῦ καυλοῦ βοτρυοειδῆ, σποδοειδῆ τῷ χρώματι τὸ πρῶτον. ἐν δὲ τῷ πεπαίνεσθαι κροκίζοντα καὶ φοινικοῦν· ῥίζαν εὐ- F μεγέθη, στρογγύλην, λευκὴν, φλοιὸν ἔχουσαν λεπτόν. συλλέγεται δὲ καὶ χυλίζεται ὅταν περκάζῃ, καὶ ξηραίνεται ἐν σκιᾷ. ἡ δὲ ῥίζα ὀρύσσεται περὶ ἀμητόν, καὶ πλυθεῖσα κατατέμνεται, καὶ ἐνείρεται μεθ' ἱμάντι, ξηραίνεται δὲ ἐν σκιᾷ. θερμαντικὴ δὲ G ἐστι μετὰ συγκράματος· ποιεῖ δὲ ὀπτή τε καὶ ἑφθὴ μετὰ μέλιτος ἐκλειχομένη, πρὸς ὀρθοπνοϊκοὺς, ῥήγματα, σπάσματα, βῆχας, καταρρόους.

fortè, χρόαν

V. tota hac periodo vsque ad σκιᾷ caret.

ποθεῖσα δὲ μετ' οἴνου, τὰς ἐπὶ συνουσίαν ὁρμὰς κινεῖ· καθαίρει δὲ σὺν μέλιτι λεανθεῖσα ἢ ἐπιπλασθεῖσα τὰ κακοήθη τῶν ἑλκῶν, καὶ φαγεδαινικά· καὶ μετὰ λευκῆς ἀμπέλου μάλιστα. καὶ κολλύρια δὲ ἐξ αὐτῆς σὺν μέλιτι, πρὸς σύριγγας ἀναπλάττεται καὶ ἐμβρύων κομιδήν. ποιεῖ δὲ καὶ πρὸς ἀλφοὺς σὺν μέλιτι καταχρισθεῖσα. πολύποδας δὲ καὶ καρκινώματα δαπανᾷ. ποιεῖ δὲ ὁ χυλὸς αὐτῆς καὶ εἰς ὀφθαλμικὰ, πρὸς νεφέλια, λευκώματα, ἀχλύν. ἡ δ' ὀσμὴ τῆς ῥίζης καὶ τῆς πόας, τὴν ἄρτι συνειλημμένων φθόριόν ἐστι· καὶ τοῦ καρποῦ λ'. κόκκοι ποθέντες μετ' ὀξυκράτου. ἔνιοι δὲ τῷ χυλῷ τῷ τούτου καὶ σὺν ὠτα λγοῦντας ἐνεχυμάτισαν μετ' ἐλαίου. τὰ φύλλα δ' ὡς στύφοντα τοῖς νεοτρώτοις ὑπέθεσαν· ἑψημένα δὲ ἐν οἴνῳ, καὶ τοῖς χίμετλα ἔχουσι. φασὶ δὲ καὶ τοὺς διατρίψαντας αὐτὰ ταῖς χερσὶν, ἢ τὴν ῥίζαν ἀναφέροντας, ὑπὸ ἐχέως μὴ δάκνεσθαι.

A pota verò ex vino, impetus ad Venerem concitat: vlcera maligna & & phagedænica cum melle trita & imposita expurgat, maximéque cũ vite alba. Ex ea quoque cum melle collyria efformantur ad fistulas extrahendósque partus: facit & ad vitiligines cũ melle illita: polypos vero B rò & carcinomata absumit. Vtilis & ipsius succus oculorum medicaméntis, contra nubeculas, albugines & caliginem. Porrò tum radicis tum & herbæ odor, recens conceptos fœtus in vtero enecat & abigit, æquè ac tricena seminis grana, si in posca bibantur. Sunt & qui ex eodem semine expressum succum eum o- C leo dolore aurium infestatis infuderint: quin & folia, quippe quæ astringant, recentibus vulneribus imposuerint, eadémque cocta in vino pernionibus adhibuerint. Sed & aiunt, qui folia manibus confricuerint, aut radicem ipsam effossam gestent, neutiquam à vipera morderi.

159.b. Λοῦφα,

οἱ μὲν ἄλιμον, οἱ δὲ, θύμον, οἱ δὲ, δρακοντίαν, ὃ οἱ Κύπριοι καὶ κολοκάσιον λέγουσι.

al. ἢ νῦν δρακοντία ἢ παρὰ τοῖς Κυπρίοις καὶ κολοκάσιον λέγεται.

D

De aro.

Aliqui alimon, alii thymon vocant. Sunt & qui dracontium, quod Cyprii etiam colocasium dicunt.

Ib.e. Ασφόδελος,

οἱ δὲ, ναρθήκιον, Ῥωμαῖοι ἀλβούκιουμ.

De asphodelo.

Alii anthericum, Romani albucum vocant.

160.d. κοιλίαν.

Ανθεῖ δὲ ἐν πυραμητῷ. χρὴ δὲ τὸν λευκὸν ἀσφόδελον τέμνεσθαι κατὰ τὴν ἰσημερίαν ἐν ἔαρι, πρὸ τοῦ τὸν καρπὸν αὐξηθῆναι. τὴν δὲ ῥίζαν πινομένην, ἀορέκτους φασὶ ποιεῖν πρὸς ἀφροδίσια. καὶ Κρατεύας δὲ ὁ ῥιζοτομικὸς τὰ αὐτὰ εἶπε. καὶ ὅτι θεραπεύει ἡ ῥίζα πινομένη μετ' οἴνου δραχμῇ μιᾷ ποδάγρας ἀλγήματα.

V. legit Γάλλος

Ad calcem eiusdem capitis:

E Floret autẽ messis tempore. Sed Asphodelus albus circa æquinoctiũ vernum demetẽdus, anteaquam semẽ augescat. Radicem verò potam Veneris appetentiã inhibere aiunt. Idipsum Crateuas herbarius asseuerat, prætereáque sanare podagræ dolores, si drachmæ pondere cum vino bibatur.

161.b. νευρώδδες.

Εφθὸς δὲ σὺν ἀλφίτοις καὶ στέατι χοιρείῳ προστεθεὶς, οἰδήματα καὶ φύματα συντόμως ἐκπυΐσκει καὶ διαρρήσσει.

F

Ad calcem capitis de bulbo esculento:

Coctus cum polenta bulbus & adipe suillo addito impositus, tumores ac tubercula ocyssimè ad suppurationem perducit ac rumpit.

162.e. Κάππαρις,

οἱ δὲ, κυνόσβατος, οἱ δὲ, καπρία, οἱ δὲ, κόρακος μῆλον, οἱ δὲ, ὀφιόσκορδον, οἱ δὲ, ὀφιοστάφυλον, οἱ δὲ, θαλλίαν, οἱ δὲ, πετραίαν, οἱ δὲ, ὁλόφυτον, οἱ δὲ, ἰωνίτιν, οἱ δὲ, ὀλιγόχλωρον, οἱ δὲ, ἀκόνιτον, οἱ δὲ, ἱππομανὲς, οἱ δὲ, τριχομανὲς, Προφῆται πότερα, οἱ δὲ,

Fortè ὀφιοσταφύλω ex Pl.

Ald. ἀκόνιτον.

De Cappari.

Aliqui cynosbatõ, *quasi canis sentẽ*, alii capriã appellãt, alii corui malũ, G alii ophioscorodõ, alii ophiostaphylen, *quasi vuam serpentariam*, alii thallian, alii petræam, alii holophyton, alii ionitem, nonnulli oligochlorõ. Sũt qui aconitõ, qui hippomanes, q. trichomanes. Magi potera seu peuterõ,

alij cor lupi, alij haloſcorodō, alii lilium, alii thlaſpin: Romani ſinapi Perſicum ſeu inturin, Afri herbiæa-thum.

De Anemone.

Anemonem alii ſylueſtrem, alii nigram, alii puniceā cognominant. Sūnt qui anemion vocent, alii meconium, alii tragocerota, alii geſparinem, alii barbylem. Oſthanes berylium, ſimiliter & ornios ceranion, Pythagoras atractylida, Magi cnicum agreſtē, Romani orci tunicam, Afri chuffis.

[illegible]

De Argemone.

Aliquibus œnone vocatur, aliis anthemis, aliis homonoia, *quaſi concordia* aliis flos campeſtris, Romanis liburnia ſeu concordialis aut pergalia, Gallis corona.

Ad calcem eiuſdem capitis:

Eiuſdem, vti Crateuas herbarius autor eſt, herba contuſa cum axungia, ſtrumas diſcutit. Facit & ad vitiligines, cum nitro & ſulphure ignis experte ſicca tuſa & cribrata. Sed iis qui ea vtūtur, prius in balneo ſiccam frictionem adhibitā oportet. Eſt & contra ſcabiem efficax.

De altera Argemone.

Alteram Argemonem quidā artemonem, alii arſelam ſeu ſarcocollam, Romani argemoniam vocant. Et ea quidem foliis ſylueſtri papaueri ſimilis eſt. Vim habet hæc viridis ad læuorem trita & impoſita, inciſuras ſanādi & oculorum inflammationes mitigandi: dyſentericis quoque pota cum aqua auxiliatur. Sed & vulnera conglutinat, & inflammationibus eſt vtilis. Similiter impoſita, conuulſionibus & vellicationibus medetur. Vtiliter denique contra virulētarum beſtiarum morſus ex vino bibitur.

De anagallide.

Anagallidem puniceam, alii aëritim vocant, alii augitin, alii ſauritin, Magi oculi ſanguinem, alii chelidonion, Romani maciam, Hetruſci maſitipos, Galli ſapana, Daci cercerapbrō. Anagallidem verò communem alii corchoron nominant, alii halicacabū, alii zeliauron, Magi nycteritin, Ægyptii micii, Romani meciaton, Aphri aſirrhizi.

A πεύτερον, οἱ δὲ, καρδία λύκου, οἱ δὲ, ἁλοσκόρδον, οἱ δὲ, κρίνον, οἱ δὲ, θλάσπιν, "Ρωμαῖοι σίναπι] Πέρσικουμ, οἱ δὲ, "ἰντούρης, Αφροὶ ἐρβιαιάθουμ. V. non legunt. Ald. ἰνπύεις

164. c. Ανεμώνη,

Ἣ δὲ, ἀγρείαν, οἱ δὲ, μέλαιναν καλοῦσι, καὶ "ἀνεμώνη ἡ φοινική, οἱ δὲ, ἠνέμιον, οἱ δὲ, μηκώνειον, οἱ δὲ, τραγόκερως, οἱ δὲ, γῆς παρίνη, Marcellus φοινικίδα legit
B οἱ δὲ, βαρβύλη. Οσθάνης βηρύλιος, ὁμοίως ὄρνιος κεράνιος, Πυθαγόρας ἀτρακτυλὶς, Προφῆται κνῖκος ἀγρία, Ρωμαῖοι όρκι τουνίκαμ, Αφροὶ χούφφοις.

165. c. Αργεμώνη,

Ἣ δὲ, οἰνώνη, οἱ δὲ, ανθεμὶς, οἱ δὲ, ὁμόνοια, οἱ δὲ, ἄνθος "πεδινὸν, [Ρωμαῖοι λιβουρνία, οἱ Ald. πεδινὸν
C δὲ, κογκορδιάλις, οἱ δὲ, περγαλία, Γάλλοι κόρνα.

Ib. e. κατὰ παλαιὰ στόμθυα.

Κρατεύας ὁ ριζοτόμικος εἰς τὸ αὐτὸ, ἀργεμώνη. αὐτὴ ἡ βοτάνη κοπεῖσα μετ' ὀξυγγίου, χοιράδας διαλύει. ποιεῖ καὶ πρὸς ἀλφοὺς", μετ' νίτρου καὶ θείου ἀπύρου ξηρὰ κο- quid. addit μέλανας.
D πεῖσα, καὶ σηθεῖσα. ἐν βαλανείῳ δὲ τοῖς χρωμένοις θεραπεύει " προεξηρστειβηθέντας. ποιεῖ καὶ πρὸς ψώραν. al. προεξηρστειβέντας

Περὶ ἑτέρας Αργεμώνης.

Αργεμώνη ἑτέρα, οἱ δὲ, ἀρτεμώνη, οἱ δὲ, ἄρσελαν, οἱ δὲ, σαρκοκόλλα, Ρωμαῖοι ἀρτεμόνιαμ, καὶ αὐτὴ παρέοικε μὲν ἀγρία μήκω-
E νι τοῖς φύλλοις. Δύναμιν δὲ ἔχει αὐτὴ χλωρὰ τριβομένη λεία καὶ ἐπιτιθεμένη, διακοπὰς "θεραπεύειν, καὶ ὀφθαλμῶν φλεγμονὰς παύειν, ἁρμόζει καὶ δυσεντερικοῖς σὺν ὕδατι πινομένη. κολλητικὴ δὲ τραυμάτων καὶ φλεγμονῶν ἐστιν εὔθετος. ὡσαύτως ἐπιτιθεμένη, σπασμάτων καὶ τιλμά- Marc θεραπεύειν deſiderari putat, & præſectiones neruorum cōuertit.
F των ἐστὶ θεραπευτική. ἁρμόζει καὶ θηριοδήκτοις σὺν οἴνῳ πινομένη.

Ib. e. Αναγαλλίδος.

Ανάγαλλις ἡ φοινική, οἱ δὲ, ἀερῖτις, οἱ δὲ, αἰγῖτις, οἱ δὲ, "σαυρῖτις, Προφῆται αἷμα ὀφθαλμοῦ, οἱ δὲ, χελιδόνιον, Ρωμαῖοι μακία, Θοῦσκοι μασιτίπως, Γάλλοι σαπά- Ald. σαυρῖτις.
G να, Δακοὶ κερκεραφρών. ἀναγαλλὶς ἡ κοινὴ, οἱ δὲ, κόρχορον, οἱ δὲ, ἁλικάκαβον, οἱ δὲ, ζηλίαυρος, Προφῆται νυκτερίτις, Αἰγύπτιοι μικιεὶ, Ρωμαῖοι μεκιάτο, Αφροὶ ἀσιρρίσοι.

166.a. κίσσος. A

Οἱ δὲ, κίθαρον, οἱ δὲ, κίσσαρον, οἱ δὲ, χρυσόκαρπος, οἱ δὲ, ποιητικὴ, οἱ δὲ, *κορυμβήθρα, οἱ δὲ, κύσσιον, οἱ δὲ, Διονύσιον, οἱ δὲ, "ἰθυφήλιον, οἱ δὲ, Πέρσις, οἱ δὲ, κῆμος, οἱ δὲ, ἄσπληνος, Ῥωμαῖοι σίλβα μάτερ, οἱ δὲ, ἔδερα, Γάλλοι σουβίτης. B

forte κίτταρον

Theoph. κορυμβιὰς dicitur.

fortè, ἐρύθρανον ex Plinio

167.a. μέγα.

Οἱ δὲ, παιονία, οἱ δὲ, κραταιά, οἱ δὲ, ἀούβιος, οἱ δὲ, γλαύκιος, οἱ δὲ, Πανδίονος ῥίζα, οἱ δὲ, φιλομήδειον, οἱ δὲ, ὀθόνιον, Ῥωμαῖοι φάβιουμ, Γάλλοι θῶνα, Αἰγύπτιοι μοθὼθ, Δάκοι κρουστάνη.

168.a. κεφαλῆς. C

ὁμοίως καὶ τὸ ταύτης ἀφέψημα σὺν μέλιτι ἀναγαργαριζόμενον, κεφαλὴν καθαίρει γενναίως καὶ πάντα τὰ ἐκ θώρακος.

Ib.e. Μυὸς ὦτα.

Οἱ δὲ, μύωτον, οἱ δὲ, ἀνθύλλιον, οἱ δὲ, ἀλσίνην, οἱ δὲ, μυόρτοχον, οἱ δὲ, D μυρτόσπληνον, Ῥωμαῖοι μούρεις ἀουρικούλα, Ἀφροὶ λαβαθολαβάτ."

Reliqua quæ deinde legebantur in vulg. exempl. hinc expuximus, quia totidē verbis habetur lib. 4. cap. 87.

169.a. ἥμερος.

Οἱ δὲ, αὔγιον, οἱ δὲ, ἔγνη, Προφῆται ἀρούσιον, Ῥωμαῖοι ῥούτεαμ.

Ib.c. ἀγρία. E

Οἱ δὲ, ἔγνη μικρά, Ῥωμαῖοι ῥούτεαμ μινόρεμ.

Ib.d. καταπλασσομένη.

Ἐπιστατέον τὰ περὶ Ἰσάτεων, ὅτι αἱ ἐκδόσεις αὗται τὸ ἐσφαλμένον ἔχουσι. τό, τε γὰρ μήλινον ἄνθος καὶ τοὺς λεπτοτέρους καὶ πολυσχιδεῖς κλάδους καὶ τὰ ἐξ F ἄκρου γλωσσοειδῆ θυλάκια, ἐν οἷς τὸ σπέρμα, ἡ ἥμερος φέρει. ἐμπεριέχεται δὲ τούτοις σπέρμα μέλαν ἐοικὸς μελανθίῳ, καὶ τὸν καυλὸν δὲ ὑπὲρ δίπηχυν, ἀλλ' οὐχ ὑπὲρ πῆχυν μόνον φέρει· ἡ δὲ ἀγρία, μελάντερα ταύτης τὰ φύλλα φέρει, καὶ καυλὸν ἐλάττω καὶ παχύτερον. G ἄνθος τε ἐμπόρφυρον ἢ κυανοῦν, καὶ καρπὸν σταυροειδῆ, τραχύν, "ἐν οἷς τὸ σπέρμα φυλλαρίοις μικροῖς ἀνὰ πέντε ἴσοις οἱονεὶ διειλημμένον.

fortè ἐν ᾧ.

De Hedera.

Quibusdam cissaros, seu cittaros, aliis *chrysocarpos, aliis *poëtica, aliis corymbias, aliis cission *quasi hederula*, aliis Dionysia, quasi bacchica, aliis erythranon, aliis Persis, aliis cemos, aliis asplenos, Romanis syluæ mater, seu hedera, Gallis subites.

De Chelidonia maiore.

Quidam pæoniam vocāt, alij crateam, *quasi egregiè pollentem viribus*, alij aubion, alij glaucion, alij Pandionis radicem, alij philomedion, alij othoniō, Romani fabium, Galli thona, Ægyptij mothoth, Daci crustane.

Ad calcem cap. de Chelidonia minore.

Similiter & huius decoctum cum melle gargarizatum, strenuè caput cunctáque pectoris vitia purgat.

De Myosotide.

Aliqui myoton, alij anthyllion, alij alsinen, alij myortochō, alij myrtosplenō, Romani muris auriculam vocant, Aphri labatholabat.

De Isatide satiua.

Satiuam Isatin quidam augion, alij egnen vocāt, Magi arusium, Romani luteam.

De Isatide syluestri.

Syluestrem Isatin quidam egnen paruam vocant, Romani luteam minorem.

Ad capitis eiusdem calcem:

Sciendum Isatidis vtriusque descriptiones erroneas esse. Siquidem satiua Isatis luteum fert florem, & tenuiores ac multifidos ramulos: folliculos verò in cacumine linguarum figura, in quibus semina. In his porrò semen continetur nigrum, melanthio simile. Sed & caulis non vnicum cubitum, imò verò duos altitudine superat. Syluestris autem nigriora quàm hæc folia profert, & caulem minorem atque crassiorem: florem purpureum, aut cæruleum, fructum cruciformem, asperum, in quo semen foliolis exiguis quinis, iisque æqualibus, quasi discretum distinctúmve.

De Telephio.

Quibusdam semperuiuum syluestre: sunt & qui hanc ipsam portulacam syluestrem appellant, Romani illecebram, Ægyptij anoth, Aphri atirtopurin.

De Rha.

Aliqui rhiam, Romani Rha Ponticum vocant.

De Gentiana.

Aliqui radicem centauream, alij aloën Gallicam, alij narcen, alij chironium, Dardani aloëtin, Romani Gentianam seu cicendiam, alij cyminalem vocant.

Ab insigni amarore, quo aloës instar praedita est.

De aristolochia longa.

Quidam melocarpum, "alij texinō, Romani herbam aristolochiam vocant.

A fructu mali figuram referente.

Ad calcem cap. de aristol. clematitide:

Vocatur & hæchadrariza, *quasi crassiuscula radix*, & melocarpum & Ephesia, & tocites, & pyxionyx, Dardanis iontitis. Galli eadem vocant theximon, Ægyptij sophoeph, Siculi chamæmelum, Itali terræ malum, Daci absinthium rusticum. Nascitur locis montosis & calidis, iisque planis, aut etiam asperis & petrosis. Ad grauem febrim ita efficax est, vt si ipsius iniectæ carbonibus nidore febricitans suffiatur, febris desinat. Vulnera impositione sanat. Cum cypero, dracunculi semine ac melle, narium carcinomatis auxiliatur: rigoribus medetur cocta in oleo aut adipe suillo, illitáque. Eadem tum Crateuas herbarius tum Gallus de ipsa prodiderunt, insupérque eam podagricis opitulari.

De Glycyrrhiza.

Aliqui Ponticam cognominant, alij "glyceratō vocant, alij symphyton, alij leonticam, alij "glycyphytō, alij Scythicā radicem: alij "adipson. Sūt & qui sylithrā, qui libyestason, qui homœnomœā, q peéthaomœon: Latini dulcē radicē appellauêre.

A dulcedine amabili. A plantae dulcedine. Quòd sitim arceat. A monte Thessaliae Chironi habitato. Ab inuentore Chirone Centauro. Sic forte centaureum dixit Lucretius. Vide Turneb. in adversar. Propter amaritudinē suam.

De Centaurio maiore.

Aliqui limnesion seu limnitin *quasi palustrem*, alij maroniam, alij "Pelethroniā, alij "Chironiā, vocāt. Magi Herculis sanguinem, Romani "ferum, seu vuam feram, seu "fel terræ.

A Ib.d. Τηλέφιον,

Οἱ δὲ, ἀείζωον ἄγριον, οἱ δὲ, καὶ ταύτην ἀνδράχνην ἀγρίαν καλοῦσι, Ῥωμαῖοι ἰλλέκεβραμ, Αἰγύπτιοι ἀνώθ, Ἀφροὶ ἀτιρτόπουρις.

171.d. Ῥᾶ.

Οἱ δὲ, ῥίαν· Ῥωμαῖοι Ρᾶ Ποντικουμ.

B 172.b. Γεντιανὴ

Οἱ δὲ, κενταύρειος ῥίζα, οἱ δὲ, ἀλόη Γαλλικὴ, οἱ δὲ, "νάρκη, οἱ δὲ, Χειρώνειον, Δαρδάνοι ἀλοΐτις, Ῥωμαῖοι γεντιανὰ, οἱ δὲ, κικένδια, οἱ δὲ, κιμιναλίς. Par. κάρπη

173.b. δακτυλῖτις.

Οἱ δὲ, μηλόκαρπον, οἱ δὲ, τεύξινον, Ῥω-
C μαῖοι ἔρβα ἀριστολόχια.

174.a. περὶ ἀριστολοχίας.

Καλεῖται δὲ αὐτὴ καὶ ἀδρόριζα καὶ μελεκάρπουμ, καὶ Ἐφέσιος, καὶ "λεξῖτις, καὶ πυξιόνυξ, καὶ Δαρδάνοι, καὶ ἰοντῖτις. Γάλλοι δὲ καλοῦσιν αὐτὴν θέξιμον, Αἰ-
D γύπτιοι δὲ σοφοέφ, Σικελοὶ δὲ χαμαίμηλον, Ιταλοὶ τέρρα μάλα, Δακοὶ ἀψίνθιον χωρικόν. γίνεται εἰς τόποις, ὀρεινοῖς, καὶ θερμοῖς, καὶ ὁμαλοῖς, ἢ τραχεῖς καὶ πετρώδεις. ποιεῖ δὲ πρὸς πυρετὸν βαρὺν οὕτως. ἀριστολοχία ἐπ᾽ ἀνθράκων κάπνισον τὸν
E πυρέσσοντα, καὶ παυθήσεται ὁ πυρετός· τραύματα ἐπιπλασσομένη ἰᾶται. μετὰ δὲ κυπείρου καὶ δρακοντίου σπέρματος καὶ μέλιτος, τοῖς ἐν ῥινὶ καρκινώμασι βοηθεῖ· μετ᾽ ἐλαίου δὲ ἢ ὑείου στέατος ἑψηθεῖσα, ῥίγη συγχριομένη θεραπεύει. καὶ Κρατεύας ὁ ῥιζοτομικὸς καὶ Γαλλὸς τὰ αὐτὰ περὶ αὐτῆς εἰ-
F ρήκασι, καὶ ὅτι τοῖς ποδαγρικοῖς ὠφελεῖ.

Malim τοκῖτις à partu iuuando.

174.a. Γλυκύρριζα.

Οἱ δὲ, Ποντικὴ, οἱ δὲ, γλυκήρατον, οἱ δὲ, σύμφυτον, οἱ δὲ, λεόντικα, οἱ δὲ, Γλυκύφυτον, οἱ δὲ, Σκύθιον, οἱ δὲ, ἄδιψον, οἱ δὲ, συλίθρα, οἱ δὲ, λιβυεστασὼ, οἱ δὲ, ὁμοιονόμοιος, οἱ δὲ, πεενθαόμοιος, Ῥωμαῖοι δούλκις ῥάδιξ

G Ib. e. νάρκην.

Οἱ δὲ, λιμνήσιον, οἱ δὲ, μαρωνίαν, οἱ δὲ, Πληκτρωνιὰς, οἱ δὲ, Χειρωνιὰς, οἱ δὲ, λίμνησις, Προφῆται αἷμα Ἡρακλέους, Ῥωμαῖοι φιέρρ᾽ι, οἱ δὲ, οὐνεφέρα, οἱ δὲ, φελτέρραι.

175.d. μικρόν,

Οἱ δὲ, λιμνήσιον, οἱ δὲ, ἑλλεβορίτης, οἱ δ', ἀμάραντον, Προφῆται αἷμα Ηρακλέους, Ρωμαῖοι φεβρίφουγά μ, οἱ δ', μουλτιράδιξ, Δακοὶ τουλβηλά.

176.d. λευκός,

Οἱ δὲ, χρυσίσκηπτρον, οἱ δὲ, ἰξίαν, Ρωμαῖοι κάρδουν σουαρίνους, Αἰγύπτιοι ἐφήρ, οἱ δὲ, ἐφθόσεχιν.

177.a. μέλας.

Οἱ δὲ, πάγκαρπον, οἱ δὲ, οὐλόφονον, οἱ δὲ, ἰξίαν, οἱ δὲ, κυνόμαζον, οἱ δ', ὠκιμοειδὲς, οἱ δὲ, Κνίδιον κόκκον, οἱ δὲ, κυνόζυλον, Ρωμαῖοι κάρδουμ νίγρα, οἱ δὲ, οὐερνιλάγω, Αἰγύπτιοι σοβέλ.

Ib.g. Δίψακος,

Οἱ δὲ, κροκοδείλιον, οἱ δὲ, χαμαιλέων, οἱ δ', ὀνοκάρδιον, οἱ δὲ, Αφροδίτης λουτρόν, Ρωμαῖοι λάβρουμ Βένερις, οἱ δὲ, κάρδουμ Βένερις, Αἰγύπτιοι σεσενεόρ, οἱ δὲ, χίρ, οἱ δὲ, μελῆτα, Δακοὶ σκιαρή.

178.d. λευκή,

Οἱ δὲ, ἀγριοκινάραμ, οἱ δ', δονακῖτις, οἱ δὲ, ἐρυσίσκηπτρον, Ρωμαῖοι σπῖνα ἄλβα, οἱ δὲ, ῥήγια, οἱ δὲ, καρδοὺς ῥαμπτάρια.

Ib.f. Αραβική,

Οἱ δὲ, ἄκανθις, Ρωμαῖοι σπῖνα.

179.a. Σκόλυμος,

Οἱ δ', φέρουσα, οἱ δ', πυράκανθα, Ρωμαῖοι σούβουλουμ, Αἰγύπτιοι χνοῦς.

Ib.b. Ποτήριον,

Ald. καλῳδοι. Οἱ δὲ, φρύνιον, οἱ δὲ, ἀκιδωτόν.

Ib.f. ἑρπάκανθα,

Οἱ δὲ, μελάμφυλλον, οἱ δὲ, παιδέρωτα, οἱ δὲ, ἀκανθοτόπια, οἱ δ', μαρμοράρια, οἱ δὲ, κραίπουλα. 180.b. Ακανθης

Ακανθα ἀγρία, ἣν Ρωμαῖοι σπῖνα ἀγρέστις.

Ib.e. Λευκάκανθα,

Οἱ δὲ, πολυγόνατον, οἱ δ', φύλλον, οἱ δ', ἰσχιάδα καλοῦσι, Ρωμαῖοι γνιακάρδους, Θοῦσκοι σπῖνα ἄλβα.

181.c. Ηρύγγιον.

Οἱ δὲ, ἠρύγγην, οἱ δὲ, ἐρυνῆριν, οἱ δ', κάρυον, οἱ δ', γοργόνιον, οἱ δὲ, ἑρμιον, οἱ δ', ὀρίγανον κλουνίον, οἱ δ', μυράκανθον, οἱ δ',

A *De Centaurio minore.*

Quidam limnesion, alij helleboriten, alij amarantō, Magi Herculis sanguinem, Romani febrifugā, alij herbam multiradicē, Daci tulbela.

De Chamelaone albo

Quibusdam * chrysisceptron, aliis ixias, Romanis carduus varius, Ægyptiis epher seu ephthosechin. Apul. crysisceptron.

De Chamæleone nigro.

Pancarpon aliqui, alij * vlophonō, alij ixiam, alij cynomazon, alij ocimoides, alij granum Gnidium, alij * cynozolon, Latini carduum nigrum, seu vernilaginem, Ægyptij sobel vocant.

Quid vlophonos, cani necē inferens, quoque origine rimat. Sic Plinius odoris grauitate.

C *De Dipsaco.*

Aliqui crocodilium appellāt, alij chamæleonem, alij onocardiū, *quasi carduum * asininum*, alij Veneris lauacrum, Romani labrum Veneris seu carduū Veneris, Ægyptij seseneor, alij chir, alij meleta, Daci sciare.

Asinorum spinam.

De spina alba.

D Aliqui syluestrē cinarā, alij donacitin, *quasi arundinaceam*, alij erysisceptrō, Romani spinam albam seu regiam, alij carduum ramptarium.

De spina Arabica.

Quibusdam acanthis, Latinis spina dicitur.

De Scolymo.

E Aliis ferula, quibusdam pyxacantha, Romanis strobilus, Ægyptiis chnus.

De Poterio.

Aliqui phrynion, alij acidotum, *quasi cuspidatum seu aculeatum.*

De Acantho.

Aliqui * melamphyllon, alij pęderota vocant, alij acanthum topiariā, alij marmorariam, alij cræpulam.

A nigris folijs.

F *De Acantha syluestri.*

Acantha syluestris, quam Latini spinam agrestem vocant.

De Leucacantha.

Quidam polygonatum, alij phyllō, alij ischiada vocāt, Romani gniacardum, Hetrusci spinam albam.

De Eryngio.

G Aliqui eryngen, alij erynerin, alij caryon, alij * gorgonium, alij * hermium, alij origanum * clunium, alij myracanthum, alij mo-

A capitis ... tiudine. Quidam ... capite ...

ly, Ægyptii crobyson, Magi sisertō, Romani capitulum cardui, alij carterç, Daci sicupnoex, Hispani centū capita, Aphri cherdam, alii orian chloen, *quasi montanam herbam*, alii chida appellant.

De aloë.

Quid nō mo- … in terra, … & extra … tamē diu- … Quid folia … cor- … referant.

Aliquibus" amphibiō, aliis eryngium, aliis herminium, aliis" tragoceros, Romanis aloë, Barbaris itidē aloë dicitur.

De absinthio.

Ægyptij somi, Latini absinthium rusticum vocant.

De absinthio marino.

Sunt qui Sādonicē, sunt qui seriphum, Romani Santonicum vocāt.

De Abrotono.

Aliqui abutonō, alii absinthium, alii heraclion, alii cholopœon, *quasi bilem gignens*, alii thelyphthorion, alii absinthiomenon, alii procampylon, Magi palmæ neruos, alii cynanchiten, Romani absinthium Ponticum, nonnulli thelythamnon, *quasi fœmineum fruticem*, alii glycyn ancona, *quasi dulcem cubitum*, vocant.

De hyssopo.

Latini hyssopum, alii later, alii cassialam, Ægyptii pesalem.

De Stœchade.

Aliqui syncliopa, alii Alcibiadē, alii pancration, alii styphoniam, Ægyptii suphlo, Magi Pythonis oculum, Romani sciolebinam vocant.

De pulegio.

Quibusdam blechon, aliis arsenicanthum, Romanis polium, Aphris apuleium, Gallis albolon, aliis galisopsis.

De Dictamno.

Quid à Dianæ feriasse obstetrices in innandis partubus vtilem esse didicerint. Quid hinnuli … quos percussi sunt eius herbæ pastu e…

Aliqui embactrō, alii beloacum, *quasi telorum remedium*, alii" artemideion, alii Creticā, alii ephemeron, alii heldian, alii belotocō, alii" dorcadiū, alii helbunium, Romani vstilaginem rusticam appellant.

De saluia.

Aliqui ciosmin, alii phagnon, alii bechion, Ægyptii anusi, Romani tussilaginē, cor saluium seu saluiam vocant.

De mentha satiua.

A μῶλυ, AIγύπτιοι κρόβυσος, Προφῆται σίσερτος, Ρωμαῖοι καπίτουλουμ κάρδους, οἱ δὲ, καρτεραὶ, Δακοὶ σικουπνοὲξ, Ισπανοὶ κιστου καπιτὰ, Αφροὶ χερδὰν, οἱ δὲ, ὀρείαν χλόην, οἱ δὲ, χιδά.

Ib.f. Αλόη,

④ δὲ, ἀμφίβιον, οἱ δὲ, ἠρύγγιον, οἱ ‿, ἔρ-B μινον, οἱ δὲ, τραγόκερως, Ρωμαῖοι ἀλόαμ, παρὰ Βαρβάροις ἀλοέ.

183.b. Αψινθιον,

AIγύπτιοι σόμι, Ρωμαῖοι ἀψίνθιουμ ῥούστικουμ.

184.c. θαλάσσιον,

④ δὲ, Σανδονίκιον καλοῦσιν, οἱ δὲ, σέ-C ριφον, Ρωμαῖοι Σανδόνικουμ.

Ib.f. Αβρότονον,

④ δὲ, ἀβούτονον, οἱ δὲ, ἀψίνθιον, οἱ δὲ, ἡράκλειον, οἱ δὲ, χολοποιὸν, οἱ ‿, θηλυφθόριον, οἱ δὲ, ἀψινθιόμηνον, οἱ δὲ, προκάμ-D πυλον, Προφῆται νεῦρα φοίνικος, οἱ ‿, κυναγχίτιν, Ρωμαῖοι ἀψίνθιουμ Πόντικουμ. τινὲς δὲ αὐτὸ θηλύθαμνον, οἱ δὲ, γλυκὺν ἀγκῶνα καλοῦσιν.

185.d. Υσσωπος,

Ρωμαῖοι ὑσσώπουμ, οἱ δὲ, λάτερ, οἱ ‿, E κασσίαλα, AIγύπτιοι πεσαλέμ.

186. a. Στιχὰς,

④ δὲ, συγκλίοπα, οἱ ‿, Αλκιβιάδης, οἱ δὲ, παγκράτιον, οἱ δὲ, στυφωνία, AIγύπτιοι σουφλὼ, Προφῆται ὀφθαλμὸς Πύθωνος, Ρωμαῖοι σκιολεβῖνα.

187.e. Γλήχων,

F ④ δὲ, βλήχρον, οἱ δὲ, ἀρσένικανθον, Ρωμαῖοι πολείουμ, Αφροὶ ἀπολείουμ, Γάλλοι ἄλβολον, οἱ δὲ, γαλίσοψις.

188.b. ἀγρίαν,

④ δὲ" ἔλβακτρον, οἱ δὲ, βελούακος, οἱ δὲ, ἀρτεμεδήιον, οἱ δὲ, Κρητικὴ, οἱ δὲ, G ἐφήμερον, οἱ ‿, "ἐλδίαν, οἱ δὲ, βελοτόκος, οἱ δὲ, δορκίδιον, οἱ ‿, "ἔλβούνιον, Ρωμαῖοι οὐστιλάγω ῥούστικα".

Ald. ἔμβακτρον.

fortè, Ιδαίαν ab Ida monte.

fortè ἀβόλιον, seu ἐμβόλιον. V. addit, οἱ ‿ βέτον.

189 b. σφαγνὸν,

④ δὲ, κίοσμιν, οἱ δὲ, φάγνον, *AIγύπτιοι βήχιον, Ρωμαῖοι ἀπουσὶ, οἱ ‿, κόσαλον, οἱ δὲ, σάλβια. Ib.d. μίνθην.

Ῥωμαῖοι μένθα, οἱ δὲ, νέπεταμ, Αἰγύ- A
πτιοι τίς, οἱ δὲ, φερθουμερθρουμονθού, οἱ δὲ,
πέρξω, οἱ δὲ, μακηθό.

190.a. Ἡδύοσμον.

ὃ Ῥωμαῖοι μενθάστρουμ καλοῦσι.

Ib.f. Θύμος,

Οἱ δὲ, θύμος λευκὸς, οἱ δὲ, κεφαλωτὸς, οἱ δὲ, ἐπιθυμὶς, οἱ δὲ, θύρσιον, Ῥωμαῖοι θού- B
μουμ, Αἰγύπτιοι στεφάνη, Δακοὶ μόζουλα.

191.d. Ἕρπυλλος,

Οἱ δὲ, ζυγὶς ἀγρία, οἱ δὲ, πόλιον, Αἰγύπτιοι μερουόπυος, Ῥωμαῖοι σερπύλλουμ, οἱ δὲ, κερηλαπικούμ.

192.a. Σάμψυχον,

Οἱ δὲ, τρίφυλλον, οἱ δὲ, ἀμάρακον, οἱ C
δὲ, ἀγαθίδες, οἱ δὲ, κνήκιον, οἱ δὲ, ἄκαπνον, Πυθαγόρας θραμβὴς, Αἰγύπτιοι σοφὸ, Ἀρμένιοι μύουρον, Προφῆται ὄνος ἱερέως, οἱ δὲ, ἠκίγονος Ἴσεως, Ῥωμαῖοι μαϊζούρανα.

Marcell. de meliloto addit. Sũt qui zoodetẽ, sũt qui orthanon vocẽt. Romani melilotum & sertulam campanam appellant.

193.a. ὑσσώβελον,

Οἱ δὲ, ὀριγανίδα καλοῦσιν.

Ib.b. ἄκινος,

Οἱ δὲ, ἄγριον βασιλικὸν, Ῥωμαῖοι ὠ- D
κιμάστρουμ.

Ib.g. ὀρεινὸν,

Οἱ δὲ, ῥυτὴν ὀρεινὴν, Ῥωμαῖοι ῥοῦτα μοντάνα. πήγανον κηπευτὸν, Ῥωμαῖοι ῥοῦτα ὀρτένσις. Αἰγύπτιοι ἐπνουβού, Σύροι ἁρμαλὰ, οἱ δὲ, βησασὰ, Ἄφροι χουρμά. E

195.d. ἐπιβλαβής ἐστι.

Περὶ πηγάνου ἀγρίου.

Hæc fortassis, vt & quæ sequũtur in Aldino & Parisiẽsi codice, ad caput de hyperico 177. lib. 2. releganda sunt.

"Πήγανον ἄγριον, οἱ δὲ, ὑπερικὸν, οἱ δὲ, ἀνδρόσαιμον, οἱ δὲ, κόριον, οἱ δὲ, χαμαιπίτυν, Ῥωμαῖοι ἑδεράλις, οἱ δὲ, σεντινάλις, Ἄφροι χοῦρμα σεμμακέδ.

196.a. Μῶλυ, F

οἱ δὲ, λευκόιον ἄγριον καλοῦσι.

198.a. Λιγυστικὸν,

οἱ δὲ, πανάκειαν καλοῦσιν, οἱ δὲ, πάνακες.

Ib.g. ἄγριος,

οἱ δὲ, κερασκόμην, Ῥωμαῖοι καρόταμ, οἱ δὲ, παστινάκα ῥούστικα, Αἰγύπτιοι G
βαβιβυρού, Ἄφροι σιχάμ.

199.c. Μασσαλεωτικὸν,

al. add. οἱ δὲ, πλατυκύμινον. Sic Marc. & Corn.

οἱ δὲ, σφάγνον."

Romani mentham, alij nepetam vocãt, Ægyptij tis, alii pherthumerthrumonthu, alij perxo, alij macetho.

De mentha syluestri.

quam Latini menthastrum nominant.

De Thymo.

Quidam thymum candidum seu capitatum cognominãt, alij epithymida vocant, alij thyrsion, Latini thymum, Ægyptij stephane, Daci mozula.

De Serpyllo.

Aliqui zygin syluestrem, alii polion vocant, Ægyptij meruopyos, Romani serpyllũ aut cicer erraticũ.

De Sampsucho.

Nõnulli trifolium, alij amaracum vocant, alij agathides, alij cnecion, alij acapnõ, Pythagoras thrambes, Ægyptij sopho, Armenij myurum, Magi sacerdotis asinum, alij Isidis genituram, Latini maioranam.

De maro.

Sunt qui origanida appellant.

De acino.

aliis syluestre basilicum, Latinis ocimastrum.

De Ruta.

Sunt qui rhytẽ montanã vocent, Latini rutam montanam, vti quam Græci peganon cepeuton, rutã hortẽsem, Ægyptij epnubu, Syri harmala seu besasa, Aphri churma.

Post id caput.

De Ruta syluestri.

Rutam agrestem, alij hypericon, alij androsæmon, alij coriõ, alij chamæpityn vocant, Romani hederalẽ seu * sentinalem. Afri churma semmaked.

* Marc. inguinalem.

De Moly.

Aliqui syluestre leucoiõ appellãt.

De ligustico.

Alij panaceã, alij panaces vocant.

De pastinaca.

Quidam cerascomẽ, Romani carotam aut pastinacam rusticam vocant, Ægyptij barbibyru, Aphri sicham.

De Seseli Massiliensi.

Sunt qui sphagnõ, alij platycyminum, *quasi latum cuminum*, vocant.

De Seseli AEthiopico.

Ægyptij cyonophricen appellát.

De Tordylio.

nonnullis Tordylon.

De Aniso.

aliqui sion, Latini anisum dicút.

De anetho.

Anethum quod estur, aliis polgidos, aliis anicetum, Magis cynocephali genitura aut pili, aliis genitura Mercurii, Ægyptiis arachu, Romanis anethum, Aphris sicciria, Dacis poltum.

De Cumino syluestri.

Latini cuminú agreste aut cuminum syluaticum vocant.

De Ammi.

Latini ammium Alexandrinum.

De Coriandro.

Ægyptij ochió, Aphri goid vocát.

De Hieracio magno.

aliis sonchites, Romanis lactuca *erratica seu syluatica*, Aphris sithileas.

De Hieracio paruo.

sunt qui etiam hoc sonchiten vocent, alij *intybum syluestrem, Latini intubum agrestem, Aphri sithilesade. *viris etiam ꝗ Apul.*

De Heleoselino.

quidam pedinon, *quasi campestre*, cognominant, alij hydroselinon agrion, *quasi aquaticum apium agreste*, vocant, Romani apium rusticum.

De Oreoselino.

petroselinum syluestre nonnulli, Romani apium montanum, Ægyptij anonim vocant.

De Hipposelino.

Romani verò olus atrum.

De Elaphobosco.

quidam elaphicon, alij nebrium, alij ophigenium seu ophioctonon, alij herpyxe, alij lyme, Romani cerui ocellum vocant, Ægyptij chemis, Aphri ascaucau.

De Hippomarathro.

aliqui marathin, alij marathron agrió, *quasi fœniculú syluestrem*, vocát, Ægyptij sampsos, Magi thymarnoliú, Latini fœniculú erraticú seu equinú, aliqui meú, Galli sistrameor.

De Delphinio.

aliis diachysis, aliis diachytos, aliis paralysis, aliis camaros, aliis hya-

A Ib. e. σέσελι,

④ Αἰγύπτιοι *κυόνων φρίκην καλοῦ- Ald. κύσιν

σι. 200. b. Τορδύλιον,

④ δέ, τόρδυλον.

200. e. Ανισον,

④ δέ, σῖον, Ρωμαῖοι ἄνισσουμ.

201. a. Ανήθου.

B Ανηθον τὸ ἐσθιόμενον, οἱ δέ, πόλγιδος, οἱ ͻ, ανίκητον, Προφῆται γόνος κυνοκεφάλου, ὁμοίως τρίχες κυνοκεφάλου, οἱ δέ, γόνος Ἑρμοῦ, Αἰγύπτιοι ἀραχοῦ, Ρωμαῖοι ἀνήθουμ, Αφροὶ σικκίρια, Δακοὶ *πόλτουμ. Ald. πόλπουμ.

Ib. e. ἄγριον,

Ρωμαῖοι κύμινουμ ἀγρέστεμ, οἱ δέ, κύ-

C μινουμ σιλβάτικουμ.

202. b. Αμμι,

Ρωμαῖοι ἄμμιουμ Αλεξανδρίνουμ.

Ib. e. Κορίαννον,

Αἰγύπτιοι ὄχιον, Αφροὶ γοίδ.

Ib. g. μέγα,

④ δέ, σογχίτην, Ρωμαῖοι λακτοῦκα,

D Αφροὶ σιθιλέας. 203. b. μικρόν,

④ δὲ καὶ τοῦτο σογχίτην καλοῦσιν, οἱ ͻ, ἔντιμον ἄγριον, Ρωμαῖοι ἴντιβουμ ἀγρέστεμ, Αφροὶ σιθιλέσαδε.

Ib. f. Ελειοσέλινον,

④ ͻ, πεδινόν, οἱ ͻ, ὑδροσέλινον ἄγριον, Ρωμαῖοι ἄπιουμ ρούστικουμ.

E Ib. Ορεοσέλινον,

④ δέ, πετροσέλινον ἄγριον, Ρωμαῖοι ἄπιουμ, Αἰγύπτιοι ἀνώνιμ.

204. c. καλοῦσι.

Ρωμαῖοι δὲ ὄλους ἄτρουν.

205. c. Ελαφόβοσκον,

④ δέ, ἐλαφικόν, οἱ ͻ, νέφριον, οἱ ͻ, ὀφι-

F γένιον, οἱ δέ, ὀφιοκτόνον, οἱ ͻ, ἑρπυξή, οἱ δέ, λύμη, Ρωμαῖοι κερβιοκέλλουμ, Αἰγύπτιοι χημίς, Αφροὶ ἀσκαουκαού.

206. d. Ιππομάραθον,

*④ δέ, μάραθον ἄγριον, Αἰγύπτιοι σαμψώς, Προφῆται θυμαρνόλιον, Ρωμαῖοι φαινίκουλουμ ἐρράτικουμ, οἱ δέ, φαινίκου- Ald. οἱ δέ, μαραθίς,

G λους, οἱ ͻ, κουίνους, οἱ ͻ, μιοῦμ, Γάλλοι σιστραμεόρ. 207. c. Δελφίνιον,

④ δέ, διάχυσις, οἱ δέ, διάχυτος, οἱ δέ, παράλυσις, οἱ ͻ, κάμαρος, οἱ ͻ, ὑάκιν-

θος, οἱ δὲ, δελφινίας, οἱ δὲ, νήελον, οἱ δὲ, νηρειάδειον, οἱ δ', σώσανδρον, οἱ δὲ, κρόνιον, Ῥωμαῖοι βούκινος μίνορ.

Ib.f. Πύρεθρον.

Οἱ δὲ, δορύκνιον, οἱ δὲ, πύρινον, οἱ δὲ, πύρωτον, οἱ δὲ, πύρωθρον, οἱ δὲ, ἀρνὸς πυρίτης, Προφῆται πυρίτης, Ῥωμαῖοι σαλίβαρις.

209.d. Σφονδύλιον,

Οἱ δὲ, ἀράγγην, οἱ δὲ, φαλάγγιον, οἱ δ', ἀστέριον, οἱ δὲ, νίσυριν, οἱ δὲ, σφονδυλὶς, οἱ δ', χορόδανον, οἱ δ', οἰνάνθη, Ῥωμαῖοι ἔρβα ῥουτυλάλις, Αἰγύπτιοι ἀψαφέρ, Προφῆται ὄσιρις.

210.a. Νάρθηξ,

Ῥωμαῖοι φέρουλαμ.

Ib.d. Πευκέδανος,

Οἱ δ', ἄγριον, οἱ δ', ἀγριόφυλλον, Προφῆται ἀγαθὸς δαίμων, οἱ δ', πινάστελλουμ, Ῥωμαῖοι "σαπάριον.

Ald. σαπάριαν.

211.d. Μελάνθιον,

Οἱ δ', καὶ τὴν μήκωνα ἄγριον καλοῦσι μέλαινα, Ῥωμαῖοι παπάβερ νίγρουμ.

216.c. Ἀμμωνιακὸν,

πόα ἐστὶν, ὅθεν τὸ ἀμμωνιακὸν θυμίαμα, οἱ δὲ, ἀγάσυλλον, οἱ δὲ, κριόθεος, οἱ δὲ, ἡλίουστρος, Ῥωμαῖοι γοῦττα.

218.f. Ἄλυσσον,

Οἱ δὲ, ἀσπίδιον, οἱ δ', ἁπλόφυλλον, οἱ ἀκκύσητον, οἱ δὲ, ἀδέσετον,

219.b. Ἀσκληπιὰς,

οἱ δὲ, κισσίον, οἱ δ', κισσόφυλλον καλοῦσι.

Ib.c. Ἀτρακτυλὶς,

Οἱ δὲ, ἄμυρον, οἱ δὲ, κνῆκος ἀγρία, οἱ δὲ, ἀσπίδιον, Προφῆται ἄφεδρος, Αἰγύπτιοι χηνώ, Ῥωμαῖοι πρεσέπιουμ, οἱ δ', φουσοῦγρεστις, οἱ δ', κλόνουκα ῥούστικα.

Ib.e. Πολύκνημον,

Οἱ δὲ, κλινοπόδιον, οἱ δὲ, πολυγόνατον, οἱ δ', Διὸς ἠλακάτη, οἱ δὲ, ἐχεώνυμον, Ῥωμαῖοι πουτιαλογονθρία.

Ib.f. οἴνῳ.

Ἐδίδαξεν ἡ πεῖρα, ὡς ἀποτειβομένων τῶν κλωναρίων αὐτοῦ οἴνῳ λευκῷ, "τοῖς ἐχομένοις τοῖς λεγομένοις βιασμοῖς μέγα βοήθημα.

Hæ inter notha in Aldino codice desiderantur, sed ipsi contextui adduntur. fortè τοῖς ἐχομένοις.

219.f. Κλινοπόδιον,

Οἱ δὲ, κλεώνικον, οἱ δὲ, ὠκιμοει-

A cinthus, aliis delphinias, aliis neriō, aliis nereadium, aliis sosádros, aliis cronios, Romanis buccinus minor vocitatur.

De Pyrethro.

Aliqui dorycnion, alij pyrinō, alij pyrotō, alij pyrothrō, alij arnopyritē, B Magi pyritē, Romani saliuarē vocāt.

De Spondylio.

Aliqui arangem nominant, alii phalangium, alij asterium, alij nisyrin, alij sphondylin, alij chorodanō, alij œnanthē, Romani herbā "rotularē, Ægyptij apsapher, Magi osirin.

coticulariis vertenti & rotulæ figuræ.

De Ferula.

Latini ferulam vocant.

C *De Peucedano.*

Aliqui "*sisona* agrion vocant, alij agriophyllō, Magi bonū dæmonē, alij pinastellum, Romani "satanariā.

Sic Apul. fortè agreste fœniculum. Alij, satanariam herbam.

De Melanthio.

Alij mecona agrion melana, Romani papauer nigrum appellant.

De Hammoniaco.

D herba est, ex qua ammoniacum thymiama colligitur, aliqui agasyllon, alij criotheon, alij heliustrum, Romani guttam nominant.

De Alysso.

Aliqui aspidion *quasi* "*clypeolum*, alii "haplophyllon, alii accyseton, alii adeseton nuncupant.

A seminis figura. A foliorum teneritudine.

E *De Asclepiade.*

aliis cission, *quasi hederula*, aliis cyssophyllon, *hoc est, hederæ foliis prædita.*

De Atractilide.

Sunt qui "amyrō, qui cnicum sylueſtrem, qui aspidium vocent. Magi aphedrō, *hoc est*, "*menstruam purgationē*, Ægyptij cheno, Romani præsepium, aliqui fusum agrestem, alij F colum rusticam.

Marc. afyron. fortè à sanguineo succo, qui folia confricata reddūt. Ex demeatione Theophrasti φόνος. i. cruor. Actio cidſtrayuum appellatur.

De Polycnemo.

Quidam clinopodium, *quasi lecti pedem*, alij polygonatum, alij Iouis colū, alij echeonymon, Romani puteologonthriam vocant.

Ad calcem eiusdem capitis:

Edocuit experiētia, ipsius ramu-G los in vino albo contritos lymphatico furore correptis magno esse præsidio.

De Clinopodio.

Aliqui "cleonicum, alij ocimastrum

fortè clinantum. Plin. clinopodium.

strum, alij zopyron vocant.

De Leontopetalo.

Aliqui leontopodion, alij *leuceoron, alij leontium, alij dorin, seu doricterin, alij pardalen, alij lychnidem syluestrẽ, alij *thorybethron, alij rapeiũ, alij corniculatũ papauer, alij anemonẽ, Romani papauerculũ aut semen leoninum appellant.

De Teucrio.

Aliquibus teucris.

De Trissagine.

Latinis trissago minor dicitur.

De Lychnide coronaria.

Quidam athanaton, *quasi immortalem,* vocant, alij aquiloniũ, alij ballarion, alij geranopodiũ, *quasi gruis pedem,* alij corymbion, alij taurion, alij sceptron, alij maloïon, Ægyptij semeon, Magi sanguinẽ menstrua patientis mulieris, Romani genicularem seu vallariam.

De Lychnide syluestri.

Aliis tragonaton, aliis atocion, aliis hieracopodion, *quasi pes accipitrinus,* aliis lampas, *hoc est, lucerna,* vocatur, Ægyptiis semura, Magis mẽstrua patiẽtis mulieris genitale, Romanis intybus agrestis, aliis lapathũ seu caphaguina, aliis seris appellatur.

De Lilio.

Alij crinanthemon vocant, alij callirium, *quasi pulchrum lilium,* Magi Martis sanguinem, Osthanes auram crocodili, Ægyptij symphæphon, quidam tialon, Latini lilium, seu rosam Iunonis, Syri susan, Aphri abiblabon.

De Ballote.

Aliqui nophthan appellant, alij notianoscemin, alij cynosprasion, *quasi caninum marrubium,* alij notheran, alij nochelin, alij nostelin, alij nophryn, alij gnothurin, alij gnoteran, Romani apniũ aut medatã, alij vlcerariam, alij marrubiũ: sunt qui catherinũ adiiciãt, Ægyptij asphos seu esce, Prophetæ sãguinẽ Ixionis.

De Apiastro.

Aliqui *melittẽõ, alij meliphyllõ, alij erythran, alij temele, Romani apiastrũ seu *citraginẽ, Galli merisimorion vocant.

De Marrubio.

Aliqui eupatoriũ, alij phyllopha-

A δὲς, οἱ δὲ, ζώπυρον καλοῦσι.

220.b. Λεοντοπέταλον,

οἱ δὲ, λεοντοπόδιον, οἱ δ', λευκήορον, οἱ δὲ, λεόντιον, οἱ δὲ, δωρὶς, οἱ δ', δωρικτερὶς, οἱ δὲ, λυχνὶς ἀγρία, οἱ δὲ, παρδάλη, οἱ δὲ, θορύβηθρον, οἱ δὲ, ῥαπήιον, οἱ δ', μήκων κερατῖτις, οἱ δὲ, ἀνεμώνη, Ῥωμαῖοι πα-
B παβερκλουμ, οἱ δ', σέμεν λεόνιουμ.

Ib.d. χαμαίδρυν,

οἱ δ', τευκρίδα.

Ib.f. Χαμαίδρυς,

Ῥωμαῖοι τρισσάγω μίνορ.

221.d. στεφανωματικὴ,

οἱ δὲ, ἀθάνατος, οἱ δ', ἀκυλώνιον, οἱ δὲ,
C βαλλάριον, οἱ δ', γερανοπόδιον, οἱ δὲ, κορύμβιον, οἱ δὲ, ταύριον, οἱ δὲ, σκῆπτρον, οἱ δὲ, μαλόϊον, Αἰγύπτιοι σεμεὸν, Προφῆται αἷμα ἀποκαθημένης, Ῥωμαῖοι γηνικουλάρις, οἱ δὲ, βαλλάρια.

Ibid. ἀγρία,

οἱ δ', τραγόνατον, οἱ δ', ἀτόκιον, οἱ δ', ἱε-
D ρακοπόδιον, οἱ δὲ, λαμπὰς, Αἰγύπτιοι σεμοῦρα, Προφῆται ἀποκαθημένης ταῦρος, Ῥωμαῖοι ἴντιβουμ ἀγρέστιμ, οἱ δ', λάπατον, καφαγουΐνα, οἱ δὲ, σέριδος.

Ib.e. βασιλικὸν,

οἱ δ', κρινάνθεμον, οἱ δ', καλλείριον, Προφῆται αἷμα Ἄρεως, Ὀσθάνης αὔρα κροκοδεί-
E λου, Αἰγύπτιοι συμφαιφὼ, οἱ δὲ, τίαλος, Ῥωμαῖοι λίνουμ, οἱ δὲ, ῥόσα ἰούνης, Σύροι σασᾶ, Ἄφροι ἀβίβλαβον.

222.c. πράσιον.

οἱ δὲ, νοφθὰν, οἱ δὲ, νοτιανοσκέμιν, οἱ δὲ, νόσπρασον, οἱ δὲ, νώθερας, οἱ δ', νοχελὶς, οἱ δὲ, νωστελὶς, οἱ δ', νώφρυς, οἱ δὲ, γνώθουρις,
F οἱ δὲ, γνωτέρα, Ῥωμαῖοι ἄπνιουμ, οἱ δὲ, μέδαταμ, οἱ δ', οὐλκεραρία, οἱ δὲ, μαρούβιουμ, οἱ δ', κανθουρίνουμ, Αἰγύπτιοι ἄσφος, οἱ δ', ἔσκε, Προφῆται αἷμα Ἰξίωνος.

Ib.e. καλοῦσι.

οἱ δὲ, μελίτταιον, οἱ δ', μελίφυλλον, οἱ δ',
G ἐρυθρά, οἱ δ', τημελῆ, Ῥωμαῖοι ἀπιάστρουμ, οἱ δ', κιτράγω, Γάλλοι μερισιμόριον.

223.b. Πράσιον,

οἱ δὲ, εὐπατώριον, οἱ δ', φυλλοφαρὲς,

A οἱ δὲ, τριπέδιλον, οἱ ἢ, καμηλοπόδιον, οἱ δὲ, φιλόχαρες, Αἰγύπτιοι ἀστερόπη, Προφῆται αἷμα ταύρου, οἱ δὲ, ἄφεδρος, γόνος Ὥρου, Ρωμαῖοι μαρρούβιουμ, οἱ ἢ, λαβεώνια, Ἄφροι ἀτιερβέρζια.

124.a. Φυλλίτις,

οἱ δὲ, φύλλις, οἱ ἢ, ἄκαυλον, οἱ ἢ, λάπαθον ἄγριον καλοῦσι.

B 224.e. κνίκιον,

Ρωμαῖοι τριφόλιουμ, οἱ δὲ, τριφόλιουμ ἀκούτουμ ὀδορᾶτουμ.

225.c. Πόλιον,

τὸ ὀρεινὸν, οἱ δὲ, τεύθριον, οἱ δὲ, φευξασπίδιον, οἱ δὲ, ἀχαιμενὶς, οἱ δὲ, ἐβενίτις, οἱ δὲ, μήλοσμον, οἱ δὲ, βέλιον, οἱ ἢ, λεοντόχαρον.

C Ib.f. Σκόρδιον,

οἱ δὲ, σκόρβιον, οἱ ἢ, πλευρῖτις, οἱ δὲ, δύσοσμον, οἱ ἢ, καλαμίνθη ἀγρία, οἱ δὲ, χαμαίδρυς, οἱ δὲ, μιθριδάτιος, Προφῆται αἷμα πόδωτος, Αἰγύπτιοι ἀφώ, Ρωμαῖοι φριξάγω παλούστρις.

D 226.c. Βήχιον,

Fortasse, χηχιον, vti apud Aeginetam.

οἱ δὲ, ῥίχιον, οἱ δὲ, πετρίνη, οἱ δὲ, πήγανον, οἱ δὲ, πίθιον, οἱ δὲ, παγώνατον, οἱ δὲ, χαμαιλεύκη, οἱ δὲ, πρόχετον, οἱ δὲ, ἀκρόφυλλον, οἱ ἢ, χαμαίγειρον, Αἰγύπτιοι σαάρθα, Ρωμαῖοι τουσιλλάγω, οἱ δὲ, φαρφάριαμ, οἱ δὲ, πουστουλάγω, Βέσσοι ἀσᾶ.

E Ib.f. Ἀρτεμισία

Fortè, τοκῶτις seu τοκῖτις à iuuando partu.

οἱ δὲ, πολύκλωνος, οἱ δὲ, μονόκλωνος, οἱ δὲ, τοξότησία, οἱ δὲ, Ἐφεσία, οἱ ἢ, ἀνακτόριος, οἱ ἢ, σώζουσα, οἱ δὲ, λεία, οἱ ἢ, λυκόφρυς, Προφῆται αἷμα ἀνθρώπου, οἱ δὲ, χρυσάνθεμον, Ρωμαῖοι οὐαλέντια, οἱ δὲ, σερπύλλουμ, οἱ δὲ, ἔρβα ρέγια, οἱ δὲ, ράπιουμ, οἱ δὲ, τερτομάγεθα, οἱ δὲ, ἀρτεμίσιαμ, Γάλλοι πονέμ, Δακοὶ ζουόστη.

F 227.e. Ἀρτεμισία,

Ρωμαῖοι κάπρουμ σιλβάτικουμ, οἱ δὲ, ἄπιουμ ρούστικουμ, Αἰγύπτιοι μερσεώ.

228.b. Γεράνιον,

Fortè, πελαργίτις, à rostro ciconiae.

G οἱ δὲ, πελωνῖτις, οἱ ἢ, τρίκα, οἱ δὲ, γερανογέρων, Ρωμαῖοι ἐχινάστρουμ, Ἄφροι ἰέσκε.

res, alij tripediló, alij camelopodiũ, *quasi cameli pedẽ*, alij philochares, Ægyptij asterion asteropémve, Prophetæ tauri sanguinem, alij aphedron, genitura Hori, Romani marrubiũ, seu labeoniam, Aphri atierberzia nominant.

De Phyllitide.

Aliqui phyllin, alij acaulon, *quasi caule carentẽ*, alij lapathum agrion, *hoc est, rumicem syluestrem*, vocitant.

De Trifolio.

Latinis trifolium seu trifolium acutum seu odoratum.

De Polio.

Montanum aliqui teuthrion, alij pheuxaspidion, *quasi aspides fugãs*, alij achemenin, alij libanitin, alij melosmon, alij belion, alij leontocaron, *quasi leoninum caput*, appellant.

De Scordio.

Quidam scorbium nominãt, alij pleuritin, alij dysosmon, *quasi grauiter olens*, alij calaminthampp syluestrem, alij chamædryn, alij Mithridation, Prophetę sanguinem Podotis, Ægyptij apho, Romani trixaginem palustrem.

De Tussilagine.

Nonnulli richion, alij petrinam vocant, alij peganon, alij pithion, alij pagonaton, alij chamæleucen, *quasi humilem populum albam*, alij procheton, alij acrophyllon, alij chamægiron, *quasi humilem populũ nigrã*, Ægyptij saartha, Romani tussilaginem, seu farfaram aut pustulaginẽ, Bessi asa.

De Artemisia.

Artemisiã seu polyclonon, *à multiplicibus ramulis sic dictam*, seu monoclonon, *à singulari ramulo*, quidã toxotin, alij Ephesian, alij anactorion, alij sozusam, *quasi salutarem*, alij lęuẽ, alij leucopin, Prophetæ hominis sanguinem, alij chrysanthemon vocant, Romani valentinam, alij serpyllũ maius, vel herbã regiã, alij rapium, alij traganthen, alij artemisiã, Galli ponem, Daci zuosten.

De Ambrosia.

Romani caprũ syluaticum, seu apium rusticum, Ægyptij merseo.

De Geranio.

Quibusdam pelonitis, aliis trica, aliis geranogeron, Romanis echinastrum, Aphris iesce dicitur.

propter figurã: ita Colum. Veget. — *à graui odore & bitumini simili* — *à pomi suaui odore* — *Sic Marcellus* — *fortè, populaginem* — *à floris in albus colore vel lycophrys quasi lupi supercilium* — *ab efficacia*

Ibidem, de Geranio altero.

Aliqui oxyphyllon, alij mertryga, alij myrrhin, alij cardamomum, alij origanum vocāt, Prophetæ hierobryncas, Latini pulmoniā, cicutariam aut herbam gruinam, Aphri iesce.

De Gnaphalio.

Quidam hires, alij ampetocon, alij anaxeton, alij "gnaphalin vocāt, Ægyptij semeon, Galli gelasinem, Romani centunculum seu centuncularem herbam, alij albinum.

quasi tomentitiam herbā.

De OEnanthe.

Alij cerascomion.

De Conyza magna.

Conyza magna, quibusdā "cynozematitis, aliis danais, aliis tanachiū, aliis phycos, aliis ischys, aliis dinosmos, *quasi graueolēs*, Magis brephoctonos, *quasi infantes enecans*, aliis anubias, aliis hedemias, Ægyptiis ceti, Romanis intybū aut militaris herba, quibusdam delliariū, aliis febrifuga nuncupatur. Sunt & qui phragmosam, qui musteri, qui pissan nominent.

Conyzā, tractā ni fallor ex hac voce corrupta, coniectura Cl. Dormānus, (quē honoris causa nomino) ita dictā putabat, quasi, cynozā id est, canis odorem præ se ferentem.

Eodem capite:

Aliqui conyzam paruam, alij panion, alij libanotin, Prophetæ Cronon, *id est, Saturnum*, appellant.

De Hemerocalle.

Aliqui hemerocatallacton, alij crinon agrion, *quasi lilium syluestre*, alij crinanthemon, alij "porphyranthes, alij bulbum "vomitorium, alij anticantharon, Ægyptij iocri, Romani bulbum aut liliū syluestre, seu marinum, Aphri abiblabon vocant.

à flore lilij à flore purpureo seu sanguineū

De Leucoio.

Alij basilion, *quasi regiam*, Romani opulam albam, seu violam albā, aliqui augustiam, nonnulli violam matronalem, aut passorinā, alij "polyphoram vocant.

forte, quòd flores multos proferat

De Satyrio erythronio.

Alij melium aquaticum, alij entaticon, *quasi arrectorium*, nonnulli priapiscum seu satyriscum, alij Satyri testiculum, Romani testiculum "leporinum nominant.

Ex Apul.

De Hormino.

Latinis geminalis, Dacis hormia dicitur.

De Nymphæa altera.

Nympheam alterā sunt qui nymphona vocent.

A Ib. paulò pòst. γεράνιον,

[οἱ δέ, ὀξύφυλλον], οἱ δὲ μέρτρυξ, οἱ δέ, μυρρὶς, οἱ δέ, καρδάμωμον, οἱ δ', ὀρίγανον, Προφῆται ἱεροβρύγκας, Ῥωμαῖοι πουλμενία, οἱ δ', κικουτρία, οἱ δ', γρουΐνα, Ἄφροι ἰέσκε.

Côclusa adduntur ex Ald. cod.

Ib. c. Γναφάλιον,

οἱ δέ, ἱρές, οἱ δέ, ἀμπέτοκος, οἱ δέ, ἀνάξητον, οἱ δ', γναφαλὶς, Αἰγύπτιοι σεμεών, Γάλλοι γελασονὲν, Ῥωμαῖοι κεντουκλουμ, οἱ δ', ζευκούλαρις, οἱ δέ, ἀλβίνουμ.

B

229. a. λευκάκανθον,

ἄλλοι δέ, κερασκόμιον.

Ibid. b.

Περὶ κονύζης μεγάλης. Κεφ.

C Κόνυζα μεγάλη, οἱ δ', κυνοζεματῖτις, οἱ δ', δαναὶς, οἱ δ', ζανάχιον, οἱ δ', φύκος, ἄλλοι δέ, ἰσχὺς, οἱ δέ, δείνοσμος, Προφῆται βρεφοκτόνος, οἱ δέ, ἀνουβίας, οἱ δέ, ἠδεμίας, Αἰγύπτιοι κέτι, Ῥωμαῖοι ἴντιβουμ, ἄλλοι δέ, μιλιτάρις μίνα, οἱ δ', δελλιάριον, οἱ δέ, φεβροφύγα, οἱ δέ, φραγμοσά, οἱ δέ, μουστεροὶ, οἱ δέ, πισσάν.

D

Ib. f. ἰᾶται,

οἱ δέ, κόνυζα μικρὰ, οἱ δέ, πάνιος, ἄλλοι δ', λιβανωτὶς, Προφῆται Κρόνος.

Ib. g. Ημεροκάλλις,

οἱ δ', ἡμεροκαταλλακτὸν, οἱ δέ, κρῖνον ἄγριον, οἱ δ', κριναίθεμον, οἱ δέ, πορφυρανθὲς, οἱ δέ, βολβὸς ὁ ἐμετικὸς, οἱ δέ, ἀντικάνθαρον, Αἰγύπτιοι ἰοκροὶ, Ῥωμαῖοι βοῦλβουμ, οἱ δέ, ἔλιουμ ἀγρέστεμ, οἱ δ', ἔλιουμ μαρίνουμ, Ἄφροι ἀβίβλαβον.

E

230. b. Λευκόϊον,

οἱ δ', βασίλειον, Ῥωμαῖοι ὄπουλα ἄλβα, οἱ δέ, βίολα ἄλβα, οἱ δέ, αὐγουστία, οἱ δέ, βίολα ματρονάλεμ, ἄλλοι δέ, πασσαρίνα, οἱ δέ, πολύφορα.

F

232. c. ἐρυθραϊκὸν,

οἱ δὲ μήλιον τὸ ἐν ὕδασιν, οἱ δέ, ἐντατικὸν, οἱ δέ, πριαπικὸν, οἱ δέ, σατυρίσκος, οἱ δέ, ὄρχις Σατύρου, Ῥωμαῖοι μολορβίκουλουμ Βένερις.

Ib. e. ὅρμινον,

G

Ῥωμαῖοι γεμινάλις, Δακοὶ ὅρμια.

234. a. ἄλλης.

Νυμφαία ἄλλη, οἱ δ', νυμφῶνα καλοῦσι.

Ib.c. Ἀνδρόσακες,

ἔνιοι δ', πικρίδα, οἱ δ', λευκὴν, οἱ δέ, θαλασσίαν καλοῦσι.

A

De Androsace.

Sunt qui *pierida appellent, alij *leucem, alij thalassiam, *quasi marinam.*

Ib.e. Πτέρυξ,

οἱ δ', λογχῖτις, οἱ δ', ἀτούριος, οἱ δ', φρυγία, οἱ δ', φρυγῖτις, οἱ δ', φιλτροδότης, Προφῆται αἷμα γαλῆς.

De Aspleno.

Alij lonchitin, alij *aturium, alij phrygiam, alij phrygitin, alij philtrodoten, Prophetæ* mustelæ sanguinem.

234.b. Ἀνθυλλίς,

ἔνιοι δ', ἄνθυλλον, οἱ δέ, ἀνθεμίδα, οἱ δ', ἐράνθεμις, ἔνιοι δέ, λευκάνθεμον, οἱ δ', σωρανθὶς, οἱ δ', ἄνθος πεδινὸν, Ῥωμαῖοι σωλάστρουμ καλοῦσι.

B

De Anthyllide.

Quidam anthyllon, alij anthemida vocant, alij eranthemin, alij leucanthemon, alij foranthis, alij florem campestrem, Romani *solastrum.

235.e. καλλίαν,

Ῥωμαῖοι μάλιουμ, Ἀφροὶ ἀστηριφὴ, [ἕτεροι δὲ χρυσοκόμην.]

Cōclusa expungi par est, quia leguntur in contextu.

De Anthemide.

Romani malium, Aphri astertiphe appellant.

C

236.d. λευκάνθεμον,

οἱ δέ, ἀνθεμὶς, οἱ δέ, χαμαίμηλον, οἱ δ', χρυσοκαλις, οἱ δ', μελαβάθρον, οἱ δέ, ἄνθος πεδινὸν, Ῥωμαῖοι σώλις σέκουλουμ, ἔνιοι δέ, μιλλεφόλιουμ, Θοῦσκοι καυτὰμ, Ἀφροὶ θαμακθ'.

De Parthenio.

Alij anthemida: sunt qui chamęmelum, alij chysocalin, alij malobathron, alij florem campestrem, Romani solis oculū, aut millefolium, Hetrusci cautan, Aphri thamacth.

Ib.f. κάχλαμ,

οἱ δέ, βαλσαμίνη, Προφῆται αἱμόρρα, οἱ δέ, γόνος Ἑρμοῦ, οἱ δ', γόνος ἄφθιτος, οἱ δέ, Μνησίθεος, Ῥωμαῖοι καππακοράνια, Ἀφροὶ ναράτ.

D

De Buphthalmo.

Alij balsaminam, Prophetæ hæmorrham, alij Mercurij geniturā, aut semen incorruptibile, alij Mnesitheum, Romani cappacoraniam, Aphri Narat.

237.a. *πεντόβορον,

Malim cum Gal. πεντόροβον.

παιονία ἄῤῥην, οἱ δέ, ὀροβέλιον, οἱ δ', ὀροβάξ, οἱ δέ, αἱμαγωγὸν, οἱ δ', παισάδην, οἱ δέ, μονογενὸν, οἱ δέ, μήνιον, οἱ δ', παιόνιον, οἱ δέ, πανακέρατος.

E

De Pæonia.

Pæoniam marem, alij *orobelium nominant, alij orobacem, alij *hęmagogum, alij pæsæden, alij menogenion, *quasi lunæ sobolem*, alij menion .*i.* *lunarem*, alij pæonium, alij *panacos ceras.

Ibid. δακτύλους,

οἱ δ', ἀγλαοφωτίδα, οἱ δ', θεοδόνιον, οἱ δ', σελήνιον, Προφῆται σεληνόγονον, οἱ δέ, φθίσι, Ῥωμαῖοι κάστα.

Ibidem.

Alij aglaophotida, quidam theodonium, *quasi diuinum donum*, alij selenion, *hoc est, lunarem*, Prophetę selenogonon, *quasi Lunæ genituram*, alij phthisin, Romani castam.

Ib.f. λιθόσπερμον,

οἱ δέ, λεόντιον, οἱ δέ, λίθος λεοντική, οἱ δ', γοργόνιον, οἱ δ', ταντάλιτις, οἱ δ', *διόσπορον, Ῥωμαῖοι κολοῦμβαμ, Δάκοι γονολήτα.

F

Theophrastus & Plin. διόσπυρον, quasi Iouis triticum.

De Lithospermo.

Alij leontion, alij leoninum *lapidem, alij gorgonium, alij tantalitin, alij diosporon, *quasi à Ioue satum*, Romani columbā, Daci gonoletā.

238.d. ἐρευθέδανον,

οἱ δ', ἐρυθρόδανος ῥίζα, οἱ δέ, δράκανος, οἱ δέ, κιννάβαρις, Ῥωμαῖοι ῥούβια σατίβα, Θοῦσκοι λάμπα μίνωρ, Αἰγύπτιοι σωφοβί.

G

De Rubia.

Alijs dracanos, aliis cinnabaris, Romanis rubia satiua, Hetruscis lappa minor, Ægyptiis sophobi.

239.a. Λογχῖτις,

οἱ δ', κέστρον, ἢ Μηδοῦσα, Ῥωμαῖοι βενέρεα, οἱ δέ, λαγκέολα.

De Lonchitide.

Aliis cestron seu Medusa dicitur, Romanis venerea seu lanceola.

Marginal notes: à sapore amaro. à folijs colore candido. à loco circa quē nascitur. Apul. acturum. aut felis. fortè Solis astrum. à granis erui similibus. quòd menstruum sanguinem educat. quòd corniculatæ Lunæ speciem referant semina inclusa. sic Apul. Marc. leonticam herbam.

De Lonchitide altera.

Latini lõginam aut calabrinam.

De Althaea.

Alij althiocon.

De Cannabi satiua.

Aliqui cannabium, alij schoenostrophon, *quasi intorquendis funibus aptum*, alij asterion, Latini cannabin appellarunt.

De Cannabi syluestri.

Aliqui hydrastinam, Romani terminalem seu cannabin vocant.

De Anagyri.

Alij agnacopum.

De Onobrychide.

Aliqui onobrochilon, alij eschasmenen, alij hypericum, alij corion, alij chamaepityn, Romani opacam, alij brichilatam, alij loptam, alij iocinalem, Daci aniassexe appellant.

De Chamaepity.

Alij pityorizon, alij orizelon, alij bryoniam syluestrẽ, Prophetae Mineruae sanguinem, Romani cupressum nigram, Daci dochela. (Sic Apul.)

In alio codice & hoc de Vettonica caput inseritur: cuius magna pars ex Ant. Musa desumpta videtur.

Vettonica nascitur in pratis & montosis locis, itémque mundis & opacis circa frutices. Animas hominum & corpora custodit. Contra nocturnas ambulationes ac loca à maleficiis & periculis non satis tuta, necnon & somnos difficiles efficax est: deniq; ad omne genus medelae celebratur. Totam radicem rubram habet & odoratam, folia porracea, medium foliorum puniceum, cauliculos in rectũ calamum desinentes, triãgulos, & in ipsis flores purpurascentes. Vis ipsius haec est: Contusa recens & supra fracti capitis ictum imposita, dolorẽ eximit, & vulnera glutinat: quin & ossa fracta vi sua extrahit. Illud verò eò efficaciùs praestat, si quotidie permutetur, donec vulnus sanescat. Sanat & dolorem capitis seu decocta cum aqua & capiti affusa, seu etiam cum bitumine oblita temporibus. Ad idem valet & ipsius radicis suffitus.

Ib.c. τραχεῖαν,

Ῥωμαῖοι λογγινά, ἄλλοι δέ, καλαβεῖνα.

Ib.d. καλοῦσι,

ἄλλοι δέ, ἀλθίοκον,

240.d. Κάνναβις,

οἱ δέ, καννάβιον, οἱ δέ, σχοινόστροφον, οἱ δέ, ἀστέριον, Ῥωμαῖοι κάνναβιμ. (Quòd ex ea funes extorqueantur.)

Ib.f. ἀγρία,

οἱ δέ, ὑδράστινα, Ῥωμαῖοι τερμίναλις, ἄλλοι δέ, κάνναβις.

241.a. ἄκοπον,

οἱ δέ, ἀγνάκοπον.

242.a. Ονοβρυχίς,

οἱ δέ, ὀνοβρόχιλος, οἱ δέ, ἐσχασμένη, οἱ δέ, ὑπερικόν, οἱ δέ, κόριον, οἱ δέ, χαμαιπίτυν, Ῥωμαῖοι ὀπάκα, οἱ δέ, βριχιλάτα, οἱ δέ, λόπτα, οἱ δέ, ἰοκιναλέν, Δακοὶ ἀνιασσεξέ.

243.e. Χαμαιπίτυς,

οἱ δέ, πιτυόριζον, οἱ δέ, ὀρείζηλον, ἄλλοι δέ, βρυωνίαν ἀγρίαν, Προφῆται αἷμα Ἀθηνᾶς, Ῥωμαῖοι κυπρίπουμ, Δακοὶ δοχελᾶ.

246.c. ἐν ἄλλῳ καὶ ταῦτα.

Περὶ Βεττονικῆς.

Βεττονικὴ γεννᾶται ἐν χορτοκοπείοις καὶ ὀρεινοῖς τόποις, καὶ καθαροῖς καὶ ἡμέροις περὶ τὰ γεννήματα· καὶ ψυχὰς ἀνθρώπων καὶ σώματα φυλάττει· νυκτερινάς τε ὁδοιπορίας καὶ τόπους ἐπιβλαβεῖς καὶ ὕπνους χαλεπούς ἀντενεργεῖ. καὶ εἰς πᾶσαν ἴασιν ἐστὶν εὐλογημένη. ἔχει δὲ τὴν μὲν ῥίζαν ὅλην ἐρυθρὰν καὶ εὐώδη. τὰ δὲ φύλλα πράσινα, καὶ τὸ μέσον τῶν φύλλων φοινικοῦν. καὶ εἰς τὸν ὀρθοκάλαμον τριγώνια, καὶ ἐπ' αὐτῶν ἄνθη πορφυρίζοντα. ἡ δὲ δύναμις αὐτῆς ἐστὶν αὕτη· λειωθεῖσα γὰρ νεαρὰ καὶ ἐπιτεθεῖσα εἰς τεθραυσμένην κεφαλὴν κατὰ τῆς πληγῆς, ἀνώδυνον ποιεῖ. καὶ τὰ τραύματα κολλᾷ· καὶ τὰ τεθλασμένα ὀστᾶ ἐκβάλλει. καὶ τοῦτο ποιεῖ καθ' ἡμέραν ἀλλασσομένη, ἕως θεραπευθῇ. (Ald. καθ' ἑκάστην.) ἀφεψηθεῖσα δὲ μετὰ ὕδατος, κεφαλαλγίαν καταντλουμένη καὶ μετὰ ἀσφάλτου περιχριομένη τοῖς κροτάφοις ἰᾶται, ὑποθυμιωμένης αὐτῆς καὶ τῆς ῥίζης. (Al. ἀλφίτου.)

247.a. ἄρρεν,

ἄλλοι δέ, πολυγόνατον, οἱ δ', κυνοχάλην, οἱ δ', ἡράκλειαν, οἱ δέ, ἀσφάλτιον, ἄλλοι δ', χιλιόφυλλον, οἱ δέ, κλῆμα, ἄλλοι δ', πολύκαρπον, οἱ δέ, καρκίνηθρον, οἱ δέ, τευθαλίδα, οἱ δέ, μυρτοπέταλον, οἱ δέ, κλινοπόδιον, ἄλλοι δέ, ζαριθέα, οἱ δέ, πηδάλιον, Αἰγύπτιοι θεφὶν, ἄλλοι δέ, στεμφὶν, Προφῆται γόνος ἥρωος, οἱ δ', ὄνυξ μυός, Ρωμαῖοι σεμινάλις, οἱ δ', σκορπίνακα, Ἄφροι χουλούμ.

Ib.e. θῆλυ,

Ρωμαῖοι σεμινάλις,

248.a. πολυγονοειδὲς,

οἱ δ', φιλεταίρειον,

Ib.c. χέρσοις.

Περὶ κληματίδος ἑτέρας. Κεφ.

Ἑτέρα κληματὶς, ἄλλοι δέ, ἐπιγῆτις, Αἰγύπτιοι φυλάκουον, Ρωμαῖοι ἀμβούξου, κλῆμα ἀφίησιν ὑπέρυθρον, λυγῶδες, φύλλον δριμὺ λίαν γευσαμένῳ, καὶ ἑλκωτικόν. περιελίσσεται δὲ τοῖς δένδρεσιν ὡς σμίλαξ. ταύτης ὁ καρπὸς λεῖος μεθ' ὕδατος ἢ ὑδρομέλιτος ποθεὶς, ἄγει κάτω φλέγμα καὶ χολήν. τὰ δὲ φύλλα καταπλασθέντα λέπρας ἀφίστησι. ταριχεύεται δὲ μετὰ τοῦ λεπιδίου εἰς βρῶσιν.

Priorem hanc clematidem ponit Byzantinus codex.

249.b. πηκτὸν,

Ρωμαῖοι σολδάγινεμ.

Ib.g. Στοιβὴ,

ἄλλοι δέ, τόβιον, Ρωμαῖοι στύπαμ,

250.a. Κλύμενον,

ἄλλοι δέ, καλυκάνθεμον, οἱ δέ, περικλύμενον, οἱ δέ, ἡλιοφυές, οἱ δέ, ἡπατῖτις, ἄλλοι δέ, "σμίλαξ, οἱ δέ, ἀνατολικόν, οἱ δ', δυτικόν, οἱ δέ, μεργίνη, Ρωμαῖοι οὐόλουκρουμ, οἱ δ', οὐόλουκρουμ μαίορες, Αἰγύπτιοι ὀξιυί. κλύμενον, ἄλλοι δέ, κλυμένιον, ὃ καὶ ἄγονον καλοῦσι.

Ald μέλαξ

Ib.d. Περικλύμενον,

ἄλλοι δέ, αἰγίνη, οἱ δέ, κλύμενον, ἄλλοι δ', κάρπαθον, ἄλλοι δέ, σπλήνιον, οἱ δέ, ἐπατῖτις, οἱ δέ, ἀξίνη μείζων, οἱ δέ, κληματῖτις, οἱ δέ, μυρσίνη, οἱ δ', καλυκάνθεμον, Προφῆται πίλιον Ἀφροδίτης, Αἰγύπτιοι τοῦρκον, Ρωμαῖοι οὐόλουκρουμ μαίορες, Ἄφροι λανάθ.

A

De Polygono mare.

Aliqui "polygonaton appellát, alij cynochalen, alij herculeam, alij asphaltion, alij chiliophyllon, *quasi millefolium,* alij clema, *hoc est, viticulã,* alij "polycarpon, alij carcinethron, alij teuthalida, alij "myrtopetalon, alij clinopodion, alij zaritheam, alij pedalion, Ægyptij thephin seu stemphin, Prophetæ genitură herois, seu vnguem muris, Latini sanguinalem, aut "scorpinacam seu proserpinacam, Aphri chulum.

à geniculis frequentibus seu internodiis. *à copia seminis.* *à folio myrti.* *Quòd scorpionibus egregiè aduersetur.*

B

De Polygono fœmina.

Latinis sanguinalis seu sanguinaria dicitur.

à sistendo sanguine.

De Clematide.

C

Aliqui philetærium vocant.

De Clematide altera. Cap.

Clematidem alteram sunt qui epigetida vocent: Ægyptij phylacuũ, Romani ambuxum. Viticulam ex sese mittit rubentem, vitilium modo lentam, folium gustáti perquàm acre, vt etiam exulceret: arboribus in modum smilacis sese aduoluit. Huius semen tritũ ex aqua aut hydromelite potum, per inferna pituitam & bilem educit. Pellunt verò lepras folia emplastri modo imposita. Cæterùm cum lepidio condiuntur, seruantúrque ad cibos.

D

De Symphyto altero.

Latini solidaginẽ seu cõsolidam.

E

De Stœbe.

Quidam stœbium, Latini stupam appellant.

De Clymeno.

Alij calycanthemon, alij periclymenon, alij heliophyes, *quasi solis plantam,* nonnulli hepatitin, alij smilacem, alij anatolicon, alij dyticon, alij merginem, Latini volucrũ, seu volucrum maius, Ægyptij oxiui: clymenon, alij clymenium, quod & "agonon nuncupant.

F

Quòd sterilitatẽ inducat, quãquam id periclymeno magis conuenit.

De Periclymeno.

Aliqui æginen, alij clymenon, alij carpathum, alij splenium, alij hepatitin, alij helxinen maiorem, alij clematitin, alij myrsinen, alij calycanthemon, Prophetæ pileum Veneris, Ægyptij turcum, Romani volucrum maius, Aphri lanath appellant.

G

De Tribulo.

Aliquibus bucephalus, aliis tauroceros, Latinis tribulus aquaticus dicitur.

De Sarxiphago. Cap.

Sarxiphagon, aliqui ſaxifragum, alij empetron, Romani ſaxifragiam vocant. Frutex eſt ſurculoſus in petroſis & aſperis locis naſcens, epithymo ſimilis. Coctus in vino, mox potus, febricitantibus opitulatur, itémque vrinæ ſtillicidio ac ſingultui prodeſt: calculum quoque in veſica frangit, vrináſque ciet.

De Limonio.

Aliquibus potamogeton appellatur, aliis lõchitis, aliis *rapionium, Myſis mendruta, Syris Meüda, aliis lycoſemphyllon, aliis helleboroſemata, alijs ſcyllion: Magis cor lupi, Romanis veratrum nigrũ, ſeu tintinabulum terræ, Gallis *iumbarũ, Dacis dacina.

Mar. pro-… | Marc. iuncipe-ru

De Lagopode.

Aliqui leporis cuminum vocant.

De Medio.

Aliqui Medicam appellant, alij trifoliũ, alij clemation, alij oſmon, quidam trigonon, alij cybellium, alij polyphyllon, *quaſi multifolium*, Romani trifolium odoratum, Ægyptij epaphon.

De Epimedio.

Ab aliis erineos, *hoc eſt, caprificus*, ab aliis *thrias, à *nonnullis polyrrhizon, à Romanis vindicta nominatur.

A fraxinei fo-lij ſimilitudi-ne

De Xiphio.

Aliqui anactorion, alij arion vocant, Romani gladiolũ *ſegetalem.

Apul.

De Sparganio.

Aliqui xiphidion, alij bolon appellant.

De Xyride.

Ab aliquibus iris agria, ab aliis cactos, à Romanis gladiolus ſeu iris agreſtis, à Dacis aprus dicitur.

De Anchuſa.

Aliqui catanchuſan vocant, alij Libycam, alij archibellion, alij alcibiadion, alij onophyllon, alij porphyrida, alij myduſam, alij ſalycem, alij nonean, Aphri buineſath.

A Ib.g. τρίβολος,

οἱ δὲ, βουκέφαλος, οἱ δὲ, ταυρόκερως, Ῥωμαῖοι τρίβολουμ ἀκουάτικουμ.

251.d. ἄρτου.

Περὶ Σαρξιφάγου. Κεφ.

Σαρξίφαγον, οἱ δὲ, σαρξίφραγον, οἱ δὲ, ἔμπετρον, Ῥωμαῖοι σαρξιφράγια. θάμνος ἐστὶ φρυγανώδης, ἐν πέτραις καὶ τραχέσι τόποις φυόμενος *ἐμφερής. Δύναμιν δὲ ἔχει ἑψηθεῖσα ἐν οἴνῳ καὶ πινομένη πυρέσσουσι βοηθεῖν, στραγγουρίᾳ τε καὶ λυγμῷ· λίθους τε τοὺς ἐν κύστει θρύπτειν, καὶ οὖρα ἄγειν.

V. addit λεπτόφυλλον ἐπιθύμῳ. & ſic quoque legũt Marc. Corn. & Ruellius. Cord. & Dodon. θύμῳ. Paulus γλήχωνι, hoc eſt, pulegio, aſſimilat.

Ib.e. νευράδες,

C οἱ δὲ, ποταμογείτων, οἱ δ', λογχῖτις, οἱ δὲ, ῥαπιονονίου, Μυσοὶ μένδρουτα, Σύροι μεῦδα, οἱ δὲ, λυκοσέμφυλλον, οἱ δὲ, ἑλλεβοροσήματα, οἱ δὲ, σκύλλιον, Προφῆται λύκου καρδία, Ῥωμαῖοι βεράτρουμ νίγρουμ, οἱ δὲ, τιντίναβουμ τέρραι, Γάλλοι ἰουμβαροῦμ, Δακοὶ δάκινα.

D Ib.f. Λαγώπους,

οἱ δὲ, λαγωοῦ κύμινον καλοῦσι.

Ib.g. Μήδιον,

οἱ δὲ, Μηδική, οἱ δὲ, τρίφυλλον, οἱ δὲ, κληματίον, οἱ δὲ, ὀσμός, οἱ δὲ, τρίγωνος, οἱ δὲ, κυβέλλιον, οἱ δὲ, πολύφυλλον. Ῥωμαῖοι τριφόλιουμ ὀδοράτουμ, Αἰγύπτιοι ἔπαφου.

E 252.b. Ἐπιμήδιον,

οἱ δὲ, ἐρινεός, οἱ δὲ, θριάς, οἱ δ', πολύρριζον, Ῥωμαῖοι οὐινδίκτα.

Ib.d. μαχαιρώνιον,

οἱ δ', ἀνακτόριον, οἱ δὲ, ἄριον, Ῥωμαῖοι γλαδίολουμ, οἱ δὲ, σηγετάλεμ.

F Ib.g. Σπαργάνιον,

οἱ δὲ, ξιφίδιον, οἱ δὲ, βῶλον καλοῦσι.

253.a. Ξυρίς,

οἱ δὲ, ἶριν ἀγρίαν, οἱ δὲ, κάκτος, Ῥωμαῖοι γλαδίολουμ, οἱ δὲ, ἴρεμ ἀγρέστεμ, Δακοὶ ἄπρους.

Ib.d. ὀνόκλειαι.

G οἱ μὲν καταγχοῦσαν, οἱ δ', Λιβυκήν, οἱ δὲ, ἀρχιβέλλιον, οἱ δ', ἀλκιβιάδιον, οἱ δὲ, ὀνόφυλλος, οἱ δὲ, πορφυρίς, οἱ δ', μύδουσα, οἱ δὲ, σάλυξ, οἱ δ', νωνέαν, Ἀφροὶ βουινεσάθ.

254.f. κιβιάδιον, A

Ῥωμαῖοι ἀλκιβιάκουμ.

255.b. φιλεταίρειον,

οἱ δὲ, καὶ ταύτην ἔχιον καλοῦσιν, οἱ δὲ, σκορπίουρον, οἱ δὲ, σπάργανον, οἱ δὲ, ἀλθαίαν, οἱ δ', ἀμάρανθιδα, οἱ δὲ, προβαταίαν, οἱ δὲ, ἐλάφιον, οἱ δὲ, ἀντίμιμον, οἱ δὲ, πορφυρεῖδα, οἱ δὲ, αὔγιον, οἱ δὲ, νεμέσιον, οἱ δὲ, B ὑαινόψωλον, οἱ δὲ, θυρσίτην, οἱ δὲ, θερμοῦτιν, οἱ δ', μισόπαθος, Ῥωμαῖοι ὠκιμάστρουμ.

Ib.c. Ἐρινος,

οἱ δὲ, ὠκιμοειδὲς, οἱ δὲ, ὑδρηρὸν, Ῥωμαῖοι ὤκιμουμ.

Ib.e. Ἄγρωστις,

οἱ δὲ, αἰγικὸν, οἱ δὲ, ἀμαξῖτις, Αἰγύπτιοι ἀνουφὶ, Ῥωμαῖοι γράμεν, οἱ δὲ, ἀσσιφόλιουμ, οἱ δὲ, σαγγουινάλεμ, οἱ δὲ, οὐνίολαμ, Ἰσπανοὶ ἀπαρία, Δακοὶ κοτίατα, Ἀφροὶ ἰεβάλ. C

256.c. ἡράκλειαν,

Oribaſ. cap. de hydrophob. etiã ἄλυσσον vocari teſtatur, quòd cõtra rabioſi canis morſum etiamnum ſola iuuet.

Προφῆται γόνον, οἱ δὲ, αἷμα Τιτάνου, οἱ δὲ, οὐρὰ σκορπίου, Πυθαγόρας πάρμιρον, Ἀνδρέας ξανθοφανέα, Ὀσθάνης βούφθαλμον, Αἰγύπτιοι σενδιονώρ, Ῥωμαῖοι οὐερτούμνουμ, οἱ δὲ, σολεάστρουμ, Ἀφροὶ οὐδήδονιν. D

257.a. σιδηρῖτιν,

Apul. μυριόφυλλον

οἱ δ', μυριόμορφον, οἱ δ', χιλιόφυλλον, οἱ δ', στρατιωτικὸν, οἱ δ', ἡράκλειον, Ῥωμαῖοι σουπερκίλιουμ Βένερις, οἱ δ', ἄκρουμ σιλβάτικουμ, οἱ δ', μιλιτάρεμ, οἱ δ', μιλλεφόλιουμ, Ἀφροὶ ἀστὴρ χιλλός. E

Ib.d. Βάτος,

Apul. ſyntrophium.

οἱ δ', κυνόσβατον, οἱ δὲ, σελινοείτιον, οἱ δ', ἀσύντροφον, Προφῆται αἷμα Τιτάνου, οἱ δ', αἷμα ἴβεως, Ῥωμαῖοι σέντες, οἱ δὲ, ρούβουμ, οἱ δὲ, μόρα βατικανά, Δακοὶ μαντεῖα, Αἰγύπτιοι αἵμοος, οἱ δὲ, ἄμετρος. F

258.a. Ἑλξίνη,

οἱ δ', ἑλῖτιν, οἱ δὲ, κανοχερσαίαν, οἱ δ', ἀμελξίνην, οἱ δ', εὐσίνην, οἱ δ', ἀμοργίνην, οἱ δ', σουκόταχος, οἱ δὲ, ψυχουάκος, οἱ δὲ, μελάμπελον, οἱ δ', κισσάμπελον, οἱ δὲ, κισσάνθεμον, οἱ δ', ἀνατεταμένον, Ῥωμαῖοι βολουτουλαπάρου, Αἰγύπτιοι ἀπαπ. G

De Echio.

Latinis alcibiacum dicitur.

De Ocimoide.

Sunt & qui hanc echion appellent, alij ſcorpiuron, alij ſparganon, alij althæam, alij amaranthida, alij probatæam, alij elaphion, alij antimimon, alij porphyridem, alij augion, alij nemeſion, alij hyænopſolon, *quaſi hyænæ nudatam glandem*, alij thyrſiten, alij thermutin, alij miſopathos, Romani ocimaſtrum.

Quid fortè ſis [illegible] lateris [illegible].

De Erino.

Aliqui ocimoides, alij hydreron, *quaſi aquaticam herbam*, Romani ocimum appellant.

De Gramine.

Aliqui ægicon, alij amaxitin, Ægyptij anuphi vocant, Romani gramen ſeu aſſefolium, ſeu ſanguinalẽ, aut vniolam, Hiſpani aparian, Daci cotiata, Aphri iebal.

De Sideritide.

Prophetæ geniturам aut ſanguinẽ Titani, alij ſcorpionis caudam, Pythagoras parmiron, Andreas xãthophanea, Oſthanes buphthalmum, *hoc eſt, bouis oculum*, Ægyptij ſendionor, Romani vertumnũ ſeu ſolaſtrum, Aphri vdedonin.

De Achillea.

Aliqui myriomorphon nominãt, alij chiliophyllon, alij ſtratioticon, alij heracleon, Romani ſuperciliũ Veneris ſeu acorum ſyluaticum, alij militarẽ, alij millefolium, Aphri aſterchillos.

De Rubo.

Alij cynoſbaton, *quaſi canis rubum*, nominãt, alij ſelinoritiοn, alij aſyntrophon, Prophetæ Titani ſeu ibis ſanguinem, Romani ſentem ſeu rubum, alij mora vaticana, Daci mantiam, Ægyptij hæmoos ſeu ametros.

De Helxine.

Sunt qui helitin, *quaſi paluſtrẽ* vocant, qui canocherſæam, qui amelxinen, qui euſinen, qui amorginen, qui ſucotachon, qui pſychuacon, qui melampelon, qui ciſſampelon, qui ciſſanthemon, qui anatetamenon, Romani volutumlaparon, Ægyptij hapap.

Hic legebatur de helxine altera caput integrum, quod quia lib. 4. cap. 86. habetur, hinc expungendum cenſuimus.

De EVpatorio.

A Aliis hepatorium seu hepatitis, Romanis volucrum maius.

Ib.d. Εὐπατώριον,

ⓐ δὲ, ἡπατώριον, οἱ δὲ, ἡπατῖτις, Ρωμαῖοι βόλουκρουμ μαίορις.

De Quinquefolio.

Aliqui pentapetes, alij ^pentatomon, alij pentadactylon, alij pseudoselinō, alij callipetalon, alij xyloloton, alij xylopetalon, alij asphaltion, alij pentacœnō, alij thymiatitin, Ægyptij orphitebeocen seu enothron, Prophetæ ibis vnguē aut alam, alij hermodactylon, Romani quinquefoliū, Galli pempedulam, Daci propedulam appellant.

Ib.g. Πεντάφυλλον,

οἱ δ', πενταπετὲς, οἱ δ', πεντάτομον, οἱ δὲ, πενταδάκτυλον, οἱ δὲ, ψευδοσέλινον, ⓐ δ', καλλιπέταλον, ⓐ δ', ^ξυλόλωτον, οἱ δ', ξυλοπέταλον, οἱ δ', ἀσφάλτιον, ⓐ δ', πεντάκοινον, οἱ δὲ, θυμιατῖτις, Αἰγύπτιοι ὀρφιτεβεώκη, οἱ δὲ, ἔνοθρον, Προφῆται ἴβεως ὄνυξ, οἱ δὲ, πτερὸν ἴβεως, οἱ δὲ, ^Ἑρμοδάκτυλον, Ρωμαῖοι κυγκεφόλιουμ, Γάλλοι πεμπέδουλα, Δακοὶ προπέδουλα.

Fortè, ξυλόλωτον

Ἑρμοῦ βοτάνιον, Aëtius.

De Phœnice.

Alij phœnicopteron, alij rhun stachyos, *quasi fluxum spicæ*, alij osthalen, Romani loliū seu hordeum murinum, Ægyptij athnon nominant.

259.f. ἄγχινωπα,

C οἱ δὲ, φοινικόπτερον, ⓐ δ', ῥοῦν στάχυος, οἱ δ', ὀσθάλην, Ρωμαῖοι παλολουκούπινουμ, Αἰγύπτιοι ἄθνον.

De Rhodia radice.

Alij rhodida nuncupant.

260.b. Ροδία,

οἱ δὲ, ῥοδίδα.

De Equiseto.

Aliqui trimachion, alij anabasin seu anabasion, alij ^charadranon, alij phædran, alij iteandendron, *quasi salignam arborem*, alij gis, alij ^schœnostrophon, alij ^ephydron, *quasi aquatilem*, vocat, Ægyptij pherphra, Prophetæ, Saturni cibum, Romani equinalem, seu salicem equinalem.

ἀπὸ τῶν χαράδρων. à fossis in quibus nascitur.

quòd ex eo veluti funiculi intorqueri possint.

à loco natali.

Ib.c. Ἱππουρις,

οἱ δ', τριμάχιον, οἱ δὲ, ἀνάβασις, οἱ δὲ, χαράδρανον, οἱ δὲ, φαίδραν, ⓐ δὲ, ἰτεανδενδρον, οἱ δὲ, γίς, οἱ δ', σχοινόστροφον, Αἰγύπτιοι φερφρά, Προφῆται Κρόνου τροφή, Ρωμαῖοι ἐκυινάλις, οἱ δὲ, σάλιξ ἐκυινάλις, ⓐ δὲ, ἀναβάσιον, οἱ δὲ, ἔφυδρον καλοῦσι.

D

De equiseto altero.

Aliqui equitium, alij chedran, alij gynon, Romani salicem equinalem appellant.

Ib.f. ἑτέρα,

E οἱ δὲ, ἐκύτιον, οἱ δὲ, ^χέδραν, οἱ δὲ, γύνον, Ρωμαῖοι σάλιξ ἐκυνάλις.

Fortè, χαράδρανον, vt antè.

De Tragio altero.

Aliqui tragon, alij tragocerota vocant, alij scorpion, alij garganon, Latini cornulacam, seu bituensam, Daci saliam, Ægyptii sopher, Aphri achiosim.

261.d. ἄλλου,

οἱ δὲ, τράγος, οἱ δ', τραγόκερως, ⓐ δὲ, σκορπίον, οἱ δὲ, γάργανον, Ρωμαῖοι κορνουλάκα, οἱ δ', βιτουένσα, Δακοὶ σαλία, Αἰγύπτιοι σοφέρ, Αφροὶ ἀχιοσίμ.

De Iunco.

Aliquibus schœnos leia *.i. iuncus læuis*, aliis oxypternos, aliis Solis supercilium, Romanis iuncus marinus seu manualis, Aphris chudua.

262.a Σχοῖνος,

F οἱ δὲ, σχοῖνος λεία, οἱ δὲ, ὀξύπτερνος, οἱ δ', ὀφρὺς ἡλίου, Ρωμαῖοι ἰουγκους μαρίνους, ⓐ δὲ, ἰούγκουμ μανουάλεμ, Αφροὶ χουδουα.

De Paronychia.

Aliquibus adocetos, aliis neuras, aliis phrynion, Romanis vnguinalis dicitur.

Ib.e. Παρωνυχία,

οἱ δὲ, ἀδόκητος, οἱ δὲ, νευρὰς, ⓐ δὲ, φρύνιον, Ρωμαῖοι οὐγγουινάλις.

De Chrysocome.

Quibusdam chrysitis dicitur, aliis chrysanthemon, aliis amarantus, aliis Dios pogon, Latinis Iouis

G

Ib.f. χρυσοκόμη,

οἱ δὲ, χρυσῖτις, οἱ δ', ^χρυσάνθεμον, οἱ δὲ, ἀμάραντον, οἱ δ', Διὸς πώγων, Ρωμαῖοι Ἰόβις

Paul. χρυσάνθεμον

A βάρβα, Ἀφροὶ δουβάθ, οἱ δὲ, βουρχουμάθ.

Ib. Χρυσοκόμη,

οἱ δὲ, χρυσόσπερμον, οἱ δὲ, δάσπιν, οἱ δὲ, ὀρίγανον, οἱ δὲ, ἀρκόφθαλμον, Ρωμαῖοι αὐρηλέια.

263.c. Βούφθαλμον,

B οἱ δὲ, χαλκῖτιν, οἱ δὲ, χάλκανθον, οἱ δὲ, χαλκάνθεμον, Ρωμαῖοι κάλθαν, Θοῦσκοι γαρούλεουμ, Ἀφροὶ χουρζῆτα.

264.b. Περιστερεών,

Ald. cod. addit ὀρθὸς - οἱ δὲ περιστέριον. οἱ δὲ, &c.

οἱ δὲ, τρυγώνιον, οἱ δὲ, βούνιον, οἱ δὲ, ἱερὰ βοτάνη, οἱ δὲ, φιλτροδότης, Αἰγύπτιοι πεμψεμπτέ, Προφῆται Ηρας δάκρυον, οἱ δὲ, αἷμα γαλῆς, οἱ δὲ, αἷμα Ἑρμοῦ, Ρωμαῖοι

C κρίστα γαλλινάκεα, οἱ δὲ, φέρεια, οἱ δὲ, τριξαλὶς, οἱ δὲ, ἐξούπερα, οἱ δὲ, ἔρβα σαγγουινάλις.

Ib.d. ἐκάλεσαν.

Ald. cod. περιστερεὼν ὕπτιος, οἱ δὲ, ἱερὰν βοτάνην, οἱ δὲ, ἠριγέρειον.
Apul. χαμαίλυγον
Apul. πάγχρωμος
Apul. κολλήτιν

οἱ δὲ, ἠριγέρειον, οἱ δὲ, χαμαίλυκον, οἱ δὲ, σιδηρῖτιν, οἱ δὲ, κουρῖτιν, οἱ δὲ, Φερσεφόνιον, οἱ δὲ, Διὸς ἠλακάτην, οἱ δὲ, δίχρωμον, οἱ δὲ, κάλλησιν, οἱ δὲ, ἱππάρισον, οἱ

D δὲ, Δημητριάδα, Αἰγύπτιοι πεμφθενφθάμ, Πυθαγόρας ἐρυσίσκηπτρον, Ρωμαῖοι κιγκινάλλις.

265.a. Ἀστράγαλος,

οἱ δὲ, χαμαισύκη, οἱ δὲ, ὄνυξ, οἱ δὲ, γατάλης, Ρωμαῖοι πίνουμ τρίβιουμ, ὁμοίως

E φίκουμ τέρραι, οἱ δὲ, γλάνδουλαμ, οἱ δὲ, ταλοῦμ, οἱ δὲ, νωνάριαν.

Ib.c. Ὑάκινθος,

οἱ δὲ, ἑλωνιάς, οἱ δὲ, πορφυρανθὲς, Ρωμαῖοι βάκκινουμ, οἱ δὲ, οὐλκίνουμ.

Ib.e. ῥοιάς,

Marc. ὀξύγονον. Sic etiam Corn.

οἱ δὲ, ὀξύτονον, Ρωμαῖοι παπαβεράλις, Αἰγύπτιοι ναντί.

F 266.b. ἥμερος,

οἱ δὲ, χαμαισύκην, οἱ δὲ, μήκων ῥοιάς, οἱ δὲ, ὀξύτονον, Ρωμαῖοι παπάβερ, Αἰγύπτιοι ναντί.

268.b. Θαλάσσιον,

G Ρωμαῖοι φάβουλουμ μαρίνουμ, Ἀφροὶ σισιμάκα.

Ib.c. ἐμφέρειαν.

ἐν δὲ τῷ βρωθῆναι ἢ ποθῆναι ταύτην

barba, Aphris dubath, aliis burchumath.

Ibidem.

Sunt qui chrysospermon vocẽt, *quasi aureo semine præditã*, alij daspin, alij origanon, alij arcophthalmon, *quasi vrsi oculum*, Romani aureliam.

De Chrysanthemo.

Aliqui chalcitin vocant, alij chalcanthum, alij chalcanthemon, Romani caltham, Hetrusci garuleum, Aphri churzetan.

De Peristereone.

Aliqui peristerion, *hoc est, columbinam*, alij trygonium, alij bunion, alij hieran botanen, *hoc est, herbam sacrã*, alij philtrodoten nominãt: Ægyptij pempsempte, Prophetæ Iunonis lacrymam, alij mustelæ sanguinem, alij Mercurij sanguinẽ, Romani cristam gallinaceam, alij ferream, alij trixalin, alij exuperam, alij denique herbam sanguinalem.

De Hierabotane.

Alij erigenion, alij chamælygon, *quasi humile vimen*, alij sideritin, alij curitin, alij Phersephonion *i. Proserpinacam*, alij Iouis colũ, alij dichromon, alij colletin, alij cyparisson, alij Demetriada, Ægyptij pemphthemphtham, Pythagoras erysisceptron, Romani cincinnalem vocant.

De Astragalo.

Aliqui chamæsycen, alij onycha, alij gatalen vocant, Romani pinum triuium, similiter & ficum terræ, alij glãdulam, alij talũ, alij nonariam.

De Hyacintho.

Nonnulli heloniam, alij porphyranthes, Romani vaccinium, alij vlcinum vocant.

De Papauere erratico.

Aliqui oxytonon, Romani papaueralem, Ægyptij nanti nominant.

De Papauere satiuo.

Sunt qui chamæsycen vocent, *quasi ficum humilẽ*, alij mecona rhœada, *hoc est, papauer erraticum*, alij oxytonon, Romani papauer, Ægyptij nanti.

De Cornuto papauere.

Latini fabulum marinũ, Aphri sisimaca vocant.

Ibidem ad calcem:

Ab huius corniculati papaueris

esu potúve eadem planè inferũtur symptomata, quæ ab hausto opio. Sed & iisdē succurritur auxiliis. Semen æstate dum siccum est colligitur. Radicis verò decoctum ex vino bibitum, sanat dysenteriam.

De Apollinari.

Quidam dioscyamum, *quasi Iouis fabam*, alij pythonion, alij adamantē, alij adamenon, alij hypnoticon, *hoc est somnificum*, alij emmanes .*i. furialem*, alij auginon, alij dithyrambion vocant. Pythagoras & Osthanes xyleona, Zoroastres typhonion, Latini insanam aut dentariam, alij apollinarem, Prophetæ rhaponticũ, Ægyptii saphtho, Hetrusci fabuloniam, Galli belinuntiã, Daci dieliã.

De Psyllio.

Aliqui cataphysin, alij cynocephalion, *quasi caninum caput*, alij crystallium, alij cynomyiam, *quasi caninam muscam*, alij psyllerin, alij Sicelioticon, *quasi Siculam herbam*, Siculi conidiin, Romani silbaciũ seu herbam pulicariam, Aphri vargugum appellant.

De Solano hortensi.

Alij satiuũ seu domesticũ cognominant, Latini strumam, alij *cacubalum, Ægyptii allelo, Galli scubulum, Aphri astrismunim.

fortè, cucullũ vt Apul.

De Solano halicacabo.

Nonnulli dircæon appellant, alij strychnon manicon, *hoc est, solanum furiale*, alij dorycnion, alij callaïda, Romani apollinarem minorē, seu herbam vaticam, alii opsaginē, Daci cocalida, Aphri cacabum.

De Solano manico.

Alij *anydron, alii pentadryon, alii enoron, alii orthogyion vocant.

quòd aquosa loca minimè amet

De Mandragora.

Alij circæon, alii xeranthen, aliqui antimnion seu antimion, alii bombochylon, nonnulli minon, Ægyptii apemũ, Pythagoras *anthropomorphō, alii aloëten, alii *thridacian, alii cammoron, Zoroastres diamonon seu archinen, Prophetæ hemionous aut gonogeonas, Romani mala canina seu mala terrestria.

quòd radix hominis figuram repræsentet

à folijs lactucæ

De Aconito altero.

Alij cyamon leucon, *hoc est, fabam candidam*, Romani colomestrum.

A τὴν κερατῖτιν μήκωνα, ἐπιφέρονται ὅσα καὶ τῷ ὀπῷ τῆς μήκωνος συμπτώματα. καὶ τοῖς αὐτοῖς ἀποπίπτει βοηθήμασι. συνάγεται δὲ ὁ καρπὸς ἐν θέρει ξηρός. τὸ δὲ ἀφέψημα τῆς ῥίζης πίνεται μετὰ οἴνου, καὶ θεραπεύει δυσεντερείας.

269.b. Υοσκύαμος,

B οἱ δὲ, διοσκύαμος, οἱ δὲ, πυθώνιον, οἱ δὲ, ἀδάμαντα, οἱ δὲ, ἀδάμηνον, οἱ δὲ, ὑπνωτικὸν, οἱ δὲ, ἐμμανὲς, οἱ δὲ, *ἄπομον, οἱ δὲ, διθάμβριον. Πυθαγόρας, *Προφῆται, Ὀσθάνης ξυλέων, Ζωροάστρης τυφώνιον, Ῥωμαῖοι ἰνσαναοεντάρια, οἱ δὲ, ἀπολλινάρις, Προφῆται ῥαποντική, Αἰγύπτιοι σαφθώ, Θοῦσκοι φαβουλώνιαμ, Γάλλοι βιλινουντίαν, Δακοὶ δίελλαν.

Fortè αὐγινον vt apud Apul.

270.d. Ψύλλιον,

οἱ δὲ, κατάφυσις, οἱ δὲ, κυνοκεφάλιον, οἱ δὲ, κρυστάλλιον, οἱ δὲ, κυνόμυια, οἱ δὲ, ψυλλερις, οἱ δὲ, Σικελιωτικὸν, οἱ δὲ Σικελοὶ κονίδιίς, Ῥωμαῖοι σιλβάκιουμ, οἱ δὲ, ἕρβα D πουλικάρια, Ἀφροὶ οὐαργουγούμ.

271.a. κηπαῖος,

οἱ δὲ, ἥμερον, Ῥωμαῖοι στρούμουμ, οἱ δὲ, κακουβάλουμ, Αἰγύπτιοι ἀλληλώ, Γάλλοι σκούβουλουμ, Ἀφροὶ ἀστρισμουνίμ.

Ib.e. ἁλικάκαβον,

οἱ δὲ, *δίρκιον, οἱ δὲ, στρύχνον μανικὸν, οἱ E δὲ, δορύκνιον, οἱ δὲ, *καλλιάδα, Ῥωμαῖοι ἀπολλινάρις μίνορ, οἱ δὲ, ἕρβα οὐατικανά, οἱ δὲ, ὀψάγινεμ, Δακοὶ *κυκωλίδα, Ἀφροὶ κακαβούμ.

Al. δίρκαιον. οἱ δὲ, στρύχνον, οἱ δὲ, μανικόν.

Al. καλλαΐδα

Al. κώκαλιδα

272.d. Θρύον,

οἱ δὲ, ἄνυδρον, οἱ δὲ, πεντάδρυον, οἱ δὲ, ἔνορον, οἱ δὲ, ὀρθόγυιον.

F 273.c. κιρκαίαν,

οἱ δὲ, κίρκαιον, οἱ δὲ, ξηρανθη, οἱ δὲ, ἀντίμνιον, οἱ δὲ, ἀντίμιον, οἱ δὲ, βομβόχυλον, οἱ δὲ, μίνον, Αἰγύπτιοι ἀπεμοῦμ, Πυθαγόρας ἀνθρωπόμορφον, οἱ δὲ, ἀλοίτην, οἱ δὲ, θριδακίαν, οἱ δὲ, κάμμαρον, Ζωροάστρης διάμονον ἢ ἀρχίνην, Προφῆται ἡμιόνοες, οἱ δὲ, G γονογεῶνας, Ῥωμαῖοι μάλα κανίνα, οἱ δὲ, μάλα τερρέστρια.

275.f. λυκοκτόνον,

οἱ δὲ, κύαμον λευκὸν, Ῥωμαῖοι κολομέστρουμ.

276. a. κώνειον,

οἱ δὲ, αἴγινος, οἱ δὲ, ἤθουσα, οἱ δὲ, ἀπολήγουσα, οἱ δὲ, δολία, οἱ δὲ, ἀμαύρωσις, οἱ δὲ, παράλυσις, οἱ δὲ, ἄφρων, οἱ δὲ, κρηίδιον, οἱ δὲ, κοίτην, οἱ δὲ, κατεχομένιον, οἱ δὲ, ἀβίωτον, οἱ δὲ, ἀψευδής, οἱ δὲ, ἀγεώμωρον, οἱ δὲ, τιμωρόν, οἱ δὲ, πολυανώδυνος, οἱ δὲ, δαρδάνις, οἱ δὲ, κατάψυξις, Οσθάνης βαβάθυ, Αἰγύπτιοι ἀπεμφὶν, Ρωμαῖοι κικοῦταμ.

Cor. κρηίδιον

Ib. f. κυνοκράμβη,

οἱ δὲ, κυνοκτόνον, οἱ δὲ, φάλεως, οἱ δὲ, κυνάγχη, οἱ δὲ, ὀλίγωρος, οἱ δὲ, ἱππομανὲς, οἱ δὲ, ὄνιστις, οἱ δὲ, ὀσφιοσκόροδον, οἱ δὲ, κυναρική, οἱ δὲ, ἐλαφόσκορδον, Προφῆται παράλυσις, Ρωμαῖοι βράσικα ῥούστικα, οἱ δὲ, κανίνα.

277. b. ῥοδόδενδρον,

οἱ δὲ, σπόγγος, οἱ δὲ, αἱμοσταεἰς, Ρωμαῖοι ῥοδοδένδρουμ, Λευκανοὶ ἰκμανή, Αἰγύπτιοι σκινφή, Αφροὶ ῥοδοδάφνη.

278. a. ἄγριον,

Ρωμαῖοι βούλβους ἀγρέστις.

279. b. ὦτα,

οἱ δὲ, ἀνθύλλιον, οἱ δὲ, μυόρτοχον, οἱ δὲ, μυορτόσπληνον, Ρωμαῖοι μούρις αὐρίκουλα, Αφροὶ λαβοθολαβάτ.

Hîc denuo eadẽ legebantur synonyma quæ ante helxinæ cissampelo attributa sunt: ideóq; ea expũgere visum est.

Ib. d. τελμάτων,

οἱ δὲ, φακὸς ἄγριος, οἱ δὲ, ἐπίπτερον, Ρωμαῖοι βιπεράλις, οἱ δὲ, ἰκεοσμίγδονος.

Ib. e. μέγα,

οἱ δὲ, ἀειθαλὲς, οἱ δὲ, ἀμβρόσιον, οἱ δὲ, χρυσόσπερμον, οἱ δὲ, ζωόφθαλμον, οἱ δὲ, βουόφθαλμον, οἱ δὲ, στεργηθρον, οἱ δὲ, αἰώνιον, οἱ δὲ, ἀείχρυσον, οἱ δὲ, ὁλόχρυσον, οἱ δὲ, χρυσάνθεμον, οἱ δὲ, πρωτόγονον, οἱ δὲ, βόρειος, οἱ δὲ, νότιος, Προφῆται παρωνυχία, οἱ δὲ, χρυσῖτις, Ρωμαῖοι κερακούσια, οἱ δὲ, Ιόβις καύλις, οἱ δὲ, λεαπετές, οἱ δὲ, σέδουμ μάιουρ, Αἰγύπτιοι παμφανής.

280. b. μικρόν,

οἱ δὲ, πετροφυές, οἱ δὲ, βρώτιον, οἱ δὲ, θεοβρώτιον, οἱ δὲ, κρόβυσσον, οἱ δὲ, χειμερινόν, οἱ δὲ, κεραυνία, Ρωμαῖοι βιτάλις, οἱ δὲ, ἕρβα σεμπερβίβα, Αἰγύπτιοι ἐτιθκέλτα.

De Cicuta.

Aliquibus ęgynos, aliis ethusa, aliis apolegousa, aliis dolia, aliis amaurosis, aliis paralysis, aliis aphrõ, quibusdam creidion, aliis cœte, aliis catechomenion, aliis abiotõ, aliis apseudes, aliis ageomoron, aliis timoron, aliis polyanodynos, aliis dardanis, aliis catapsyxis, Osthani babathy, Ægyptiis apemphin, Latinis cicuta dicitur.

De Apocyno.

Alij cynoctonon aut cynanchen, alij phaleon, alij oligoron, alij hippomanes, alij onistin, alij ophioscorodon, alij cynarican, alij elaphoscorodon, Prophetę paralysin, Latini brassicam rusticam seu caninam appellant.

De Nerio.

Aliis spongos, aliis hæmostaris, Romanis rhododendron, Lucanis icmane, Ægyptiis scinphe, Aphris, *&c.*

De Colchico.

Latinis bulbus agrestis.

De Alsine.

Alij anthyllion, alij myortochon, alii myortosplenon, Latini muris auriculam, Aphri labotholabat.

De Lenticula palustri.

Aliis phacos agrios, *hoc est, lens palustris*, aliis epipteron, Latinis viperalis, aliis iceosmigdonos.

De Semperuiuo magno.

Aliqui aithales, *quasi semper virẽs*, alij ambrosion, *quasi immortale*, alij "chrysospermõ, alij zoophthalmõ, seu bouophthalmũ, *quasi animantis aut bouis oculũ*, alij stergethrõ, *quasi amorificũ*, alij "ęonion, *quasi sempiternũ*, alij aïchryson, seu holochryson aut "chrysanthemõ, alij protogonõ, *quasi primogenitũ*, alij borion, alij notion, Prophetæ paronychian, aut chrysitin, Romani ceracusiam, seu Iouis "caulem, alij leapetes, alij sedũ maius, Ægyptij pamphanes nominant.

ab auro semine.

à perennitate seu diuturnitate.

ab auro flore.

aliq. sedum

De Semperuiuo paruo.

Alij petrophyes, *quasi in petris nasci solitum* appellant, alij brotion, alij theobrotion, *quasi à dijs datum hominibus*, alij "crobysson, alij chimerinen, *quasi hyemalem*, alij ceraunium, Latini vitalem seu semperuiuam, Ægyptij etiicelta.

quid cinis...

Ad cal-

Ad calcem eiusdem capitis.

Semperuiuum quod tenui constat folio, aliqui aïzoon paruum, alij petrophyes, *quasi in petris nascens*, alij aïzoō syluestre, Latini semperuiuum minus appellant.

De vmbilico Veneris.

Aliis hortus Veneris, aliis terræ vmbilicus, aliis stichis, aliis [*] stergethron, Latinis vmbilicus Veneris dicitur.

De Vmbilico Veneris altero.

quod quidam cymbalium seu cymbalariam appellant.

De Vrtica.

Alij adicen, Latini [*] vrticam, Ægyptii selepsion, Daci dyn appellant. Alteram etiam acalyphē aliqui cniphen, Latini vrticā mollem vocant.

De Galiopsi.

Alij [*] galephos, Ægyptij Æthopi, Latini vrticam labeonem.

De Senecione.

Aliis erechthites, Latinis herbulum aut senecio.

De Musco marino.

Aliqui ballarin, alij iranen, Romani gnomeusilum vocant.

De Potamogetone.

Aliis stachyites, *quasi* [*] *spicat* Latinis fontalis seu fontinalis, Ægyptiis ethenchis.

Ad calcem cap. de Potamogetone.

Est & alter Potamogeton, cui folia similia, at longiora tenuioráque: cauliculi itidem similes ac tenues, semine rubente referti. Hoc esitatū astringit. Tritum verò cum vino potúmque acetabuli mensura, dysentericos ac cœliacos iuuat: sistit & rubentem fluxum muliebrem. Nascitur in aquosis & palustribus.

De Stratiote.

Ægyptij tibus, Prophetæ felis sanguinem.

De Verbasco.

Alij phlonon, Latini verbascum, seu fœminalem vocant.

A Ib.c. πετρηειρηνάδιῳ,

Αείζωον τὸ λεπτόφυλλον, οἱ δὲ, ἀείζωον τὸ μικρὸν, οἱ δὲ, πετροφυὲς, οἱ δὲ, ἀείζωον ἄγριον, Ρωμαῖοι σέμπερβίβουμ μίνους.

Ib.e. κυμβάλιον,

οἱ δὲ, κῆπος Αφροδίτης, οἱ δὲ, γῆς ὀμ-

B φαλὸς, οἱ δὲ, στιχὶς, οἱ δὲ, στέργηθρον, Ρωμαῖοι οὐμβίλικουμ Βένερις.

Ib.g. Κοτυληδόνος,

ὃ τινες κυμβάλιον καλοῦσι,

281.b. κνίδη,

C οἱ δὲ, ἀδίκη, Ρωμαῖοι οὐρτῖκα, Αἰγύπτιοι σελέψιον, Δακοὶ δύν. Ακαλύφη ἑτέρα, οἱ δὲ, [*] κνίδην καλοῦσι, Ρωμαῖοι οὐρτῖκα μόλλις. Ald. κνίφην.

Ib.f. Γαλεόβδολον,

οἱ δὲ, γάλεφος, Αἰγύπτιοι αἴθοπι, Ρωμαῖοι οὐρτῖκα λαβώνεμ.

D 282.d. [*] Ηριγέρων, Ita dicitur, quòd verno tēpore canescat eius flos.

οἱ δὲ, ἐρεχθίτης, Ρωμαῖοι ἕρβουλουμ, οἱ δὲ, σενέκιουμ.

283.a. θαλάσσιον,

οἱ δὲ, βάλλαρις, οἱ δὲ, ἰράνη, Ρωμαῖοι γνωμευσίλου.

E Ib.d. Ποταμογείτων,

οἱ δὲ, σταχύτην, Ρωμαῖοι φοντάλις, Αἰγύπτιοι ἐθένχις.

283.e. τόποις φύεσθαι.

Εστι καὶ Ποταμογείτων ἕτερος. Τὰ φύλλα ὅμοια, μακρότερα δὲ καὶ [*] λεπτότερα. [*] καυλία ὅμοια, λεπτὰ, γέμοντα

F καρποῦ ὑπερύθρου· ὃς βρωθεὶς στύφει· λεῖος δὲ σὺν οἴνῳ καὶ ποθεὶς ὀξυβάφου πλῆθος, δυσεντερικοὺς καὶ κοιλιακοὺς ὠφελεῖ. καὶ ἐρυθρὸν ῥοῦν γυναικεῖον ἵστησι. Φύεται δὲ ἐν ἐνύδροις καὶ ἑλώδεσι τόποις. Hoc caput reperit Sambucus in vetustiss. codice. A alius codex addit σὺν τῷ. Idem addit καὶ πλεῖο

G Ib.e. καλοῦσιν.

Αἰγύπτιοι τιβοὺς, Προφῆται αἷμα αἰλούρου.

284.b. Φλόμος,

οἱ δὲ, [*] φλόνον, Ρωμαῖοι βερβάσκλουμ, οἱ δὲ, φημιναλή. Gal. πλόμον.

285. f. περσώπιον,

οἱ δὲ, ἀπαρίνην, Ρωμαῖοι περσωνάκεαμ, οἱ δὲ, λάππαμ.

286. b. ἐλλεβορίνην,

Ald. βόρειον. οἱ δὲ, βόρειον,

Ib. c. Καπνός,

οἱ δὲ, κορυδάλιον ἢ κόριον, οἱ δὲ, κορυδάλιον ἄγριον, οἱ δὲ, καπνὸς ὁ ἐν ταῖς κριθαῖς, οἱ δὲ, καπνίτης, οἱ δὲ, μαρμαρίτης, οἱ δὲ, καπνογόργιον, οἱ δὲ, χελιδόνιον μικρὸν, οἱ δὲ, περιστέριον, οἱ δ', κανθαρίς, οἱ δ', χαλκόχρι, Ρωμαῖοι ἄπιουμ, οἱ δὲ, φουμάρια, Αἰγύπτιοι κνύξ, οἱ δὲ, τοῦκιν.

al. add. οἱ δὲ, κάπνιον.

Ald. καπνογόργιον.

Ib. d. τρίφυλλον,

al. τριφόλιον. οἱ δὲ, τριπόδιον, οἱ δὲ, τριφόλιον καλοῦσι.

Ib. e. Λίβυον.

ita dictum à loco in quo exuberat. οἱ δὲ, τρίφυλλον, Ρωμαῖοι τριφόλιουμ μίνους.

Ib. g. Κύτισος.

οἱ δὲ, τηλίνην, οἱ δὲ, λωτὸν μέγαν, οἱ δ', τρίφυλλον, Ρωμαῖοι τριφόλιουμ μαίους.

287. d. Μυριόφυλλον,

οἱ δὲ, μυλλόφυλλον, οἱ δὲ, στρατιωτικὴ, οἱ δὲ, Ἀχίλλειος, Ρωμαῖοι μιλλεφόλιουμ, οἱ δὲ, σουπερκίλιουμ Βένερις, Γάλλοι βελιουκάνδας.

Ib. f. Μυῤῥίς,

οἱ δὲ, κονίλην,

288. d. Κίρσιον.

οἱ δὲ, βούγλωσσον μέγα καλοῦσι, Ρωμαῖοι σπίνα μόλλις.

Ib. f. Ἀττικός,

οἱ δ', ἀστερίσκος, οἱ δ', ἀστέριον οἱ δὲ, βουβώνιον, οἱ δὲ, ὑόφθαλμον, Ρωμαῖοι ἰγγινάλις, Δακοὶ ραθίβιδα.

289. a. ὀδύνης,

Γίνεται δὲ μέσον πετρῶν, καὶ τόπων τραχέων. Ταύτης οἱ ἀστέρες ἐν νυκτὶ λάμπουσιν, οἱ γὰρ μὴ εἰδότες ὅταν αὐτὴν ἴδωσι, νομίζουσι φάντασμα εἶναι. εὑρίσκεται δὲ παρὰ βοσκοῖς προβάτων. καὶ Κρατεύας ὁ ῥιζοτόμος ἱστορεῖ· αὕτη χλωρὰ κοπεῖσα μετ' ὀξυγγίου παλαιοῦ, ποιεῖ πρὸς λυσσοδήκτους καὶ βρογχοκηλικούς. ὑποθυμιωμένη δὲ, φυγαδεύει θηρία.

al. ὁ Κρατεύας δὲ περὶ αὐτῆς.

Quidā addit, θανάσιμα.

A

De Personata.

Alij apariné, Latini personatiam seu lappam appellant.

De Epipactide.

Alij borion vocant.

De Fumaria.

Aliqui corydalion aut corion vocant, alij syluestre corydalium, alij capnon in segetibus hordeaceis nascentem, alij capniten seu capnion, alij marmariten, alij capnogorgion, alij chelidonion paruum, alij peristerion, alij cantharida, alij chalcochrun, Romani apium seu fumariá, Ægyptij cnyx, alij tucin. A ficorū crescē-dis dictū fortasse.

B

De Loto satiua.

Alij tripodion, alij trifolium.

C

De Loto syluestri.

Alij triphyllon, Latini trifolium minus vocant.

De Cytiso.

Alij telinen, alii grandem lotum, alii triphyllon, Romani trifolium maius appellant.

De mille folio.

D

Alij melophyllon, alii stratioticen, *quasi militarem*, alii Achilleam, Romani millefolium aut superciliū Veneris appellant, Galli bellicocandium. Sic Apul.

De myrrhide.

Alii cunilam vocant.

De Cirsio.

E

Alii buglossum magnum vocant, Latini spinam mollem.

De astere Attico.

Aliqui asteriscon seu asterion, *quasi stellulam*, alij buboniū, alij hyophthalmum, *quasi suis oculum*, Latini inguinalem, Daci rathibida vocant.

F

Ad calcem eiusdem capitis:

Nascitur inter petras, locísque asperis: stellares huius radij noctu splendent. Quapropter qui hoc ignorant vbi ipsum viderint, spectrum quoddam esse arbitrantur. Inuenitur autem ab opilionibus. Cæterùm Crateuas herbarius hanc herbam refert, si viridis cum axungia vetere tundatur, contra rabiosorū morsus gutturísque ramices prodesse, ac suffitu quoque serpentes fugare.

G

De Viola nigra.

Purpuream violam alij dasypodion, alij priapeïon, alij violam syluestrem, alij Cybelion, Romani setialim aut murariam, aut violam purpuream vocant.

A Ib.c. Ἴον,

Οἱ μὲν, δασυπόδιον, οἱ δὲ, πριαπήϊον, ἄγριον, οἱ δὲ, Κυβέλιον, Ῥωμαῖοι σετιάλις, οἱ δὲ, μουράλια, οἱ δὲ, βιόλα πουρπουρέα. — Ex Ald. add. πορφυρῶ. Ruellius videtur legisse, οἱ δὲ, ἴον ἄγ.

De Bunio.

Aliqui aton, alij arction, alij anemosphoron vocant, Prophetæ paradacry, Ægyptij erxoen, Romani scopam regiam, Aphri zigar, nonnulli thempso.

Ib.f. Βούνιον,

Οἱ μὲν, ἄτον, οἱ δὲ, ἀκτίνην, οἱ δὲ, ἀνεμόσφορον, Προφῆται παράδακρυ, Αἰγύπτιοι ἐρξώην, Ῥωμαῖοι σκόπα ῥέγια, Ἄφροι ζιγάρ, οἱ δὲ, θεμψώ. — V. ἄκτιον. Paulus, ἄρκτιον. Gal. ἀρκτικόν. Ald. θεμψώ.

B

De Chamæcisso.

Aliquibus chamæleuce, aliis cissos acarpos, *quasi hedera sterilis aut infructuosa*, aliis terræ corona, aliis selinitis, Romanis hedera pluuiatica dicitur. — *A foliis circa radicem apio similibus. quod fortè per pluuiam tempestatē maximè luxuriet. Marcell. spicatiū legit.*

290.c. Χαμαίκισσος,

Οἱ μὲν, χαμαιλεύκη, οἱ δὲ, κισσὸς ἄκαρπος, οἱ δὲ, γῆς στέφανος, οἱ δὲ, σελινῖτις, Ῥωμαῖοι ἔδερα πλουβιάτικα.

C

De Buglosso.

Prophetę felis genituram, Osthanes tzauuchi, Ægyptij antuérin besor, Romani linguam bouis aut libanium, Aphri ansanaph nuncupát. Nascitur sabulosis & exæquatis in planitiem locis. Colligitur verò Iulio mense: ferúntque contra febrilium accessionum rigores herbam vtilem: & ad tertianos quidem, eam quæ tres thyrsos emiserit: ad quartanos verò, quæ quatuor, totam cum radicibus & semine ad tertias in vino decoctam propinant: quin & ad curandos abscessus valere aiunt.

Ib.f. Βούγλωσσον,

Προφῆται γόνος αἰλούρου, Ὀσθάνης τζαουχεὶ, Αἰγύπτιοι ἀντευένειν βέσωρ, Ῥωμαῖοι λιγγούβουμ, οἱ δὲ, λιβάνιν, Ἄφροι ἀνσαναάφ. γίνεται εἰς τόπους ὁμαλεῖς καὶ ἀμμώδεις. συνάγεται δὲ ἐν ἰουλλίῳ μηνί. Φασὶ δὲ πρὸς ῥίγη λυσιτελεῖν πρὸς τριταῖον, τοῦ ἔχοντος βουγλώσσου γ΄. καυλοὺς, ὅλην ἀποτριτῶσαι μετὰ τῶν ῥιζῶν καὶ τοῦ σπέρματος τὴν βοτάνην, δίδου πιεῖν. τοῦ δὲ τέσσαρας ἔχοντος, τῷ τεταρταΐζοντι. ἡ δὲ ἕψησις τούτων, σὺν οἴνῳ. καὶ πρὸς ἀποστήματα φασὶν αὐτὸ χρησιμεύειν. — forte, ἀμμώδεις. Ista quæ hîc buglosso & alibi plantagini tribuuntur à Diosc. Plinius ad cynoglosson transtulit lib. 25. cap. 8.

D

De Cynoglosso.

Aliqui phyton, alij caballion, alij splenion, alij scolymon, Romani linguam canis aut caninam appellant.

Ib.g. Κυνόγλωσσον,

Οἱ μὲν, φυτὸν, οἱ δὲ, καβάλλιον, οἱ δὲ, σπλήνιον, οἱ δὲ, σκόλυμος, Ῥωμαῖοι λίγγουα κάνις, οἱ δὲ, λίγγουα κανίνα. — Apul. caballium.

E

De Leontopodio.

Aliqui zoonychon vocant, *quasi animalis vngulam*, alij aëtonychon, *quasi aquilæ vnguem*, alii camum, *hoc est capistrum*, alij damnamenen, *quasi domitricem*, alii idiophyton, *hoc est, peculiarem plantam*, alii phytobasilan, *quasi plantam regiam*, alij crossion, alij crossophthoon, Magi sanguinem crocodili, alij crocomerion, Ægyptij daphnoenen, Romani Mineruium seu Palladium, alij neumatum, alij flammulam.

291.b. Λεοντοπόδιον.

Οἱ μὲν, ζωόνυχον, οἱ δὲ, ἀετώνυχον, οἱ δὲ, κῆμος, οἱ δὲ, δαμναμένη, οἱ δὲ, ἰδιόφυτον, οἱ δὲ, φυτοβασίλα, οἱ δὲ, κρόσσιον, οἱ δὲ, κροσσόφθοον, Προφῆται αἷμα κροκοδείλου, οἱ δὲ, κροκομέρειον, Αἰγύπτιοι δαφνοινής, Ῥωμαῖοι Μινέρκιουμ, οἱ δὲ, νεοουμάτουμ, οἱ δὲ, Παλλάδιουμ, οἱ δὲ, φλάμμουλα.

F

Ib.d. Ἱππόγλωσσον,

Οἱ μὲν, καὶ τοῦτο ἀντίρρινον, οἱ δὲ, ἀνάρρινον, οἱ δὲ, καὶ ταύτην λυχνίδα ἀγρίαν καλοῦσι.

G

De Hippoglosso.

Aliqui & id antirrhinon, alij anarrhinon, nonnulli lychnida syluestrem vocant.

δαμναμένη Ald.

Ib.g. Καταμάγκη, A

Οἱ δὲ, δαμναμθὴν, οἱ δὲ, Διονυσιὰς, οἱ δὲ, θύρσιον, οἱ δὲ, δῆμος, οἱ δὲ, κῆμος, οἱ δὲ, κρότιον, Προφῆται ἀρχαρὰς, οἱ δὲ, ἀρκόπους, Ῥωμαῖοι ἔρβα φιλικλᾶ, οἱ δὲ, δατίσκα, οἱ δὲ, Ἰοβισμαδίους, Δακοὶ καρωπίθλα.

292.b. Τριπόλιον, B

Οἱ δὲ, ψυχὴν, οἱ δὲ, μηρὶς, οἱ δὲ, ποταμογείτων, οἱ δὲ, σταχυίτης, Ῥωμαῖοι καλιουμάρης.

292.d. πολύτριχον,

Οἱ δὲ, καλλίτριχον, οἱ δὲ, τριχομανὲς, οἱ δὲ, ἐβενότριχον, οἱ δὲ, ἄργιον, οἱ δὲ, κόριον ἔνυδρον, Αἰγύπτιοι ὀπιέρ, Ῥωμαῖοι κικιννάλις, οἱ δὲ, τέρραι καπίλλουμ, οἱ δὲ, σουπερκίλιουμ τέρραι, Δακοὶ φιθοφθεθελά. C

243.a. ἀδίαντον.

Οἱ δὲ, πτέριον, οἱ δὲ, εὔπτερον, Ῥωμαῖοι καπιλλάρεμ, οἱ δὲ, πίννουλαμ, οἱ δὲ, φιλίκλαμ.

Αἰγ. φιλαίθρωπον.

Ib.c. καλοδσι, D

Ῥωμαῖοι λάπα.

Ib.f. Αἰγίλωψ,

Οἱ δὲ, σιτόσπελος, οἱ δὲ, σίφων, οἱ δὲ, βρῶμος, Ῥωμαῖοι ἀβένα.

294.a. Βρῶμος,

Οἱ δὲ, σιφώνιον, οἱ δὲ, ἀκρόσπελος, Ῥωμαῖοι ἀβέναμ. E

Ib.f. Σμίλαξ,

Οἱ δὲ, ἐπάτιτις, οἱ δὲ, λυκάνθεμον, οἱ δὲ, κυνόσβατον, οἱ δὲ, ἀνίκητον, οἱ δὲ, ἡλιόφυτον, οἱ δὲ, ἀνατολικὸν, οἱ δὲ, δυτικὸν, οἱ δὲ, ἑλίδη, Αἰγύπτιοι λυιάθη, Ῥωμαῖοι μεργίνα, Θοῦσκοι ῥαδία. F

295.d. ἀγρία,

Ald. οἱ δὲ, μυρτάκανθα al. μυρτάκανθον. Theoph. κεντρομύρρινον vocat.

Οἱ δὲ, ἱερόμυρτον, οἱ δὲ, ὀξυμυρσίνη, οἱ δὲ, μυάκανθα, οἱ δὲ, ἄγονον, οἱ δὲ, σκίγκος, οἱ δὲ, μίνθη, οἱ δὲ, κατάγγελος, οἱ δὲ, ἀνάγγελος, οἱ δὲ, ἄκαιρον, οἱ δὲ, ὀκνηρὸν, οἱ δὲ, κίνην, οἱ δὲ, λειχήνη, οἱ δὲ, χαμαιπίτυς, οἱ δὲ, χαμαιμύρτη, Βοιωτοὶ δὲ γυρηνίας, Προφῆται γόνος Ἡρακλέους, Ῥωμαῖοι ῥούσκουμ. G

V. γυρηνιάδας.

De Catanance.

Aliquibus dánamene, aliis Dionysias, aliis thyrsion, aliis demos, aliis camus, aliis crotion, Prophetis archaras, aliis arcopus, *quasi pes vrsi*, Romanis herba filicula, seu datisca, seu Iouis radius, Dacis caropithla dicitur.

De Tripolio.

Aliqui psyché, alii merida, alij potamogetona seu stachyiten, Romani calamarem nominant.

De Adianto.

Alij callitrichō, alij trichomanes, alij ebenotrichon, alii argiō, alii coriádrum aquaticum, Ægyptij epier, Romani cincinnalem, seu terræ capillum, seu supercilium terræ, Daci philophthethela vocant.

De Trichomane.

Aliqui pterion, *quasi filiculam*, alii eupteron, Romani capillarem, seu pinnulam, seu filiculam, appellant.

De Xanthio.

Latini lappam.

De AEgilope.

Aliquibus sitospelos, aliis siphon, *quasi tubus*, aliis bromos, Romanis auena dicitur.

De bromo.

Aliqui siphonion, alij acrospelon vocant, Latini auenam.

De smilace aspera.

Aliqui hepatitin, *quasi iecorariam* appellant, alij lycanthemon, *quasi florem lupinum*, alii cynosbaton, *quasi sentem canis*, alii aniceton, *quasi inuictam*, alii heliophyton, *quasi plantam Solis*, alii anatolicō, *hoc est orientalem*, alii dyticon, *occiduam*, alii helidem, Ægyptij lyisthe, Romani merginá, Hetrusci rhadiam.

De rusco.

Aliqui myrtacanthen vocāt, *quasi myrtum spinosam*, alii hieromyrton, *hoc est, myrtum sacram*, alii oxymyrsinem, *quasi myrtū aculeatam*, alii myacanthan, *hoc est, spinam murinam*, alii agonon, alii scincō, alii minthen, alii catangelon, alii anangelon, alii acaron, alii ocneron, alij cinen, alii lichenen, alii chamæpityn, alii chamæmyrsinen, *quasi humilem myrtum*, Bœoti gyreniam, Prophetæ geniturā Herculis, Latini ruscum.

De Lauro Alexandrina.

Alij daphnon, alij Samothracicā laurū, alij mithrion, alij hypoglossiō.

De Daphnoide.

Alypo simile, flos ceu nymphææ, cuius medium cono non dissimile, in quo semen.

De Chamædaphne.

quòd aquosos humores trahat. Alij daphnitin, alij hydragogon, Latini laureolam seu lauraginem, Galli vsubim.

De Elleboro albo.

fortassis etiā anepsam, quòd per os pituitā promoueat. Aliqui ascidem nominant, alij *ectomon, quidā pignatoxarin, Prophetæ genituram Herculeam, alij polyides, alij anaphyston, Ægyptij somphian, alij vnre, Galli laginum, aliqui anepsa.

De Elleboro nigro.

à Prœti filiabus ex persanatis à Melampode. à loco in quo probatißimū nascitur. Alij *Prœtiū, alij melanorrhizon, *quasi nigra radice præditum*, alij *Anticyraicon, Prophetæ zomarition, Ægyptij Isæam, seu elaphinen, seu cemeleg, Latini veratrum nigrum, alij saraca, Daci prodiorna.

De Sesamoide magno.

Aliqui sesamiten, alij sesamin, alii lycoscytalium, *quasi lupinam scuticam* alii elleboron album, alii Anticyricon appellant.

De Sesamoide paruo.

Aliqui coronion, alii sesamon syluestre nuncupant.

De Cucumere syluestri.

Aliqui elaterion vocant, alii grynon, alii balin, alii syncrisin, alii bubalion, alii scorpion, alii pherombron, *quasi imbriferum*, alii peucedanō, alii notion, Romani anguinum, seu agrestem *cucumerem*, Aphri cuzimezar.

De Staphide agria.

Aliqui trifolium, alii stesium, alii astaphida, alii phthiroctonon, *quasi pediculos enecantem*, alii phthirion, alii apanthropon, alii polyides, alii pseudopathes, alii arsenoten, Ægyptii ibesaoeden, Romani herbam pedicularem appellant.

De Thapsia.

quòd sugillata mederatur. Aliqui *hypopion vocant, alij pancranon, alij scammonion, alij thelypterin, *quasi filicem fœminam*.

A Ib.g. στφαίω,

οἱ δὲ, δάφνος, οἱ δ', Σαμοθρακικὴ, οἱ δὲ, μέθριον, οἱ δὲ, ὑπογλώσσιον.

296.b. Δαφνοειδές,

ὅμοιον ἀλύπῳ, ἄνθος ὡς νυμφαίας, καὶ μέσον τούτου κώνῳ ἐμφερές, ἐν ᾧ τὸ σπέρμα.

B Ib.d. ἐκάλεσαν,

οἱ δὲ, δαφνίτιν, οἱ δὲ, ὑδραγωγόν, Ῥωμαῖοι λαυρέολα, οἱ δὲ, λ[illegible]ζάγω, Γάλλοι οὐσουβίμ.

Ib.f. λευκός,

οἱ δὲ, ἀσκίδα, οἱ δὲ, ἄπομον, οἱ δὲ, πιγνατόξαρις, Προφῆται γόνος Ἡρακλέος,

C οἱ δὲ, πολυείδες, οἱ δὲ, ἀναφυτος, Αἰγύπτιοι σομφία, οἱ δὲ, οὖυρε, Ῥωμαῖοι βεράτρυμ ἄλβουμ, Γάλλοι λάγινον, οἱ δὲ, ἀνεψᾶ. Ald. ἀνάφυστον

297.g. πολύρριζον,

οἱ δ', Προίτιον, οἱ δ', μελανόρριζον, οἱ δ', κυϊραϊκιον, Προφῆται ζωμαρίτιον, Αἰγύ-

D πτιοι ἰσαία, οἱ δὲ, ἐλαφινὲ, οἱ δὲ, κεμελέγ, Ῥωμαῖοι βεράτρυμ νίγρουμ, οἱ δὲ, σαράκα, Δακοὶ προδιόρνα.

299.b. μέγα,

οἱ δὲ, σησαμίτης, οἱ δὲ, σησαμίς, οἱ δ', λυκοσκυτάλιον, οἱ δὲ, ἐλλέβορος λευκὸς, οἱ δὲ, Ἀντικύρικον.

E Ib.d. μικρὸν,

οἱ δὲ, κορώνιον, οἱ δὲ, σήσαμον ἄγριον καλοῦσι.

Ib.f. ἄγριος,

οἱ δὲ, ἐλατήριον, οἱ δ', γρυῶον, οἱ δὲ, βαλὶς, οἱ δ', σύγκρισις, οἱ δ', βουβάλιον, οἱ δ', σκόρπιον, οἱ δὲ, φέρομβρον, οἱ δὲ, πευκεδανόν,

F οἱ δὲ, νότιον, Ῥωμαῖοι ἀγγίνουμ, οἱ δὲ, ἀγρέστεμ, Ἀφροὶ κουσιμεζάρ. Ald. ἀγγύινουμ

301.g. ἀγρία,

οἱ δὲ, τρίφυλλον, οἱ δὲ, στήσιον, οἱ δὲ, ἀσαφὶς, οἱ δὲ, φθειροκτόνον, οἱ δὲ, φθείριον, οἱ δὲ, ἀπάνθρωπον, οἱ δὲ, πολυειδές, οἱ δ', ψευδοπαθές, οἱ δ', ἀρσενοτή, Αἰγύπτιοι

G ἰβησαοιδή, Ῥωμαῖοι ἔρβα πεδικουλάρις.

302.d. Θαψία,

οἱ δὲ, ὑπώπιον, οἱ δὲ, πάγκρανον, οἱ δὲ, σκαμμώνιον, οἱ δὲ, θηλυπτε-

εἰς, Ῥωμαῖοι φερουλάγω, οἱ δὲ, φέρουλα A σιλβέστρις, Ἄφροι βοίδεν.

303.f. Σπάρτιον,

οἱ δὲ, λοβὸν, οἱ δ', λύγον καλοῦσι.

Hic alii caput interserunt de myrobalanis: sed iudicio parum valet quicunque Dioscoridis esse iudicauerit.

304.f. Νάρκισσος,

οἱ δὲ, νάρκισσος ἄνυδρος, οἱ δ', αὐτογενὴς, οἱ δὲ, βολβὸς ὁ ἐμετικὸς, οἱ δὲ, λείριον, Ῥωμαῖοι βούλβους μορβιτάριους. B

305.c. Ἱπποφαές,

οἱ δὲ, ἱπποφυὲς, οἱ δὲ, ἱπποφανὲς, οἱ δὲ, ἵππιον, οἱ δὲ, ἐχίνιον, οἱ δὲ, πελεκῖνος, Ῥωμαῖοι λαππάγω, οἱ δὲ, λαππουλάμινορεμ καλοῦσιν.

306.c. κρότωνα.

Αἰγύπτιοι σύσθαμνα, οἱ δὲ, τρίξιν, C Προφῆται αἷμα πυρετοῦ, Ῥωμαῖοι ρικίνουμ, οἱ δὲ, λοῦπα.

309.c. ῥίζαν,

ἣν καλοῦσι τούρπετ.

311.b. συκῆν,

οἱ δὲ, μήκωνα ἀφρώδη.

Ib.e. Σκαμμωνία, D

οἱ δ', σκαμβωνίας ῥίζα, οἱ δ', Κολοφωνία, οἱ δὲ, δακτύλιον, Ῥωμαῖοι Κολοφώνιουμ, Προφῆται ἀποπλεύμονος, Αἰγύπτιοι σάνιλουμ.

312.f. κνίδιος,

οἱ δ', χαμελαία μέλαινα, οἱ δὲ, ἡράκλειον, οἱ δὲ, βδελυρὰ, Ῥωμαῖοι κιτοκάκιουμ, οἱ δὲ, ἐλεάγω, οἱ δὲ, ὀλεαστέλλουμ. E

313.g. Ἀκτῆ,

οἱ δὲ, δένδρον ἄρκτου, οἱ δὲ, ἥμερον, Ῥωμαῖοι σαμβούκουμ, Γάλλοι σκοβιὴν, Δακοὶ σέβα.

314.b. χαμαιάκτη. F

οἱ δὲ, ἑλιοσακτὴ, οἱ δὲ, ἀγρία ἀκτῆ, οἱ δὲ, Εὐβοϊκὴ, Ῥωμαῖοι ἔβουλουμ, Γάλλοι δουκωνὲ, Δακοὶ ὄλμα.

315.b. λινόζωστις,

Ῥωμαῖοι ῥάδιξ σιλβέστρις, Ἄφροι θορφαθσαδόϊ.

Ib.e. Ἀλεξανδρίνη, G

Ζωροάστρης θύμβρη, Ὀσθάνης αὐτογενὲς, Ῥωμαῖοι κουκούρβιτα σιλβάτικα, Δακοὶ τουρράστρα.

Romani ferulaginem seu ferulam syluestrem, Pœni bœden.

De Spartio.

Aliqui lobon *.i. siliquam*, alij lygon, *hoc est, vimen*, appellant.

De Narcisso.

Aliis narcissus *anydros, aliis autogenes, aliis bulbus emeticus, aliis lirium, Romanis bulbus vomitorius.

quid sit anydros, quod careat aqua, locis aquosis amet. quid autogenes, sibi sua semine sine satu sua nascitur & generatur vt ait Theophrastus.

De Hippophaë.

Aliqui hippophyes vocant, alij hippophanes, alij hippion, alij equinum, alij pelecinon, Romani lappaginem seu lappulam minorem.

De Ricino.

Ægyptij systhamna, alij trixin, Prophetę sanguinem febris, Romani *ricinum, seu lupam.

à caninis vermis similitudine.

De Pityusa.

quam turpeth appellant.

De Chamæsyce.

Alij mecona aphroden, *hoc est, papauer spumeum.*

De Scammonia.

Aliquibus scambonia radix, aliis *Colophonia, aliis dactyliū, Romanis Colophonium, Prophetis apopleumonos, Ægyptiis sanilum dicitur.

à natali solo, nempe Colophone Asiæ vnde petebatur.

De Chamelæa.

Alij chamelæam nigram, alij heraclion, alij bdelyran, *quasi execrabilem*, Romani *citocacium, nonnulli oleaginem seu oleastellum vocant.

Herm. Bar. ci libr. scemus ex Colum.

De Sambuco.

Aliqui dendron arctu, *hoc est, arborem vrsi*, alij hemeron, *quasi satiuam*, Romani sambucum, Galli scobien, Daci seba nominant.

De Chameacte.

Aliis heliosacte, *quasi sambucus palustris*, aliis acte agria, *hoc est, sambucus syluestris*, aliis EVboica, Romanis ebulus, Gallis ducone, Dacis olme.

De Apio.

Latini radicem syluestrem, Pœni thorphathisadoe appellant.

De Colocynthide.

Zoroastri thymbra, Osthani autogenes, Romanis cucurbita syluatica, Dacis turrastra.

De Epithymo.

Aliqui cedoes, Romani inuolucrum vocant.

De Vite nigra.

Alij bucranium, Romani vuam taminiam, alij batanutam, alij berisalcam, Daci priadela, alij peregrinam, Aphri lauothen.

De Filice.

Alij pterion, alij pterineon, alij *dasyclonon, alij anasphoron, Prophetæ Mercurij surculum, Romani filicem *fœnariam, alij laculam, alij filicem *simpliciter*, Ægyptij asini sanguinem.

à lasciuis seu densis ramulis.

fortè, [illegible]

De Thelypteri.

Latini linguam ceruinam vocãt.

De Polypodio.

Aliqui scolopendrion, alij pterin, alij *polyrrhizon, Romani filiculam seu filicularem herbam vocant.

à multifidis radicum incisuris.

De Dryopteride.

Aliquibus pterion, aliis nymphæa pteris.

De Linozostide.

Alij *argyron, alij aritrillin, alij *chrysitin, Ægyptij aphlopho, Latini herbam mercurialẽ masculam, alij *testiculatam, Aphri asumes.

fortè, à semine quòd argẽti instar nitet.

fortè, à colore cauliculi.

à semine, quod exiguum & binum instar testiculorum dependẽs profert.

De Cynocrambe.

Aphris harmas, aliis asumeslabon dicitur.

De Heliotropio magno.

Alij heliotropon, alij dialion, alij *heliopun, alij scorpioctonon, *quasi scorpios enecantem*, alij sesamon agrion, *hoc est, syluestre*, alij scorpij *caudam.

quòd Solis iter ita sequatur, vt semper eum spectet.

à floris & seminis figura.

Ad calcem cap. de Omphacio.

Vi pollens astrictoria, tardè concoquentibus dissolutísque stomachis conuenit, itémque fœminis malacia laborãtibus, & ileosis. Creditur etiam salutare, si in pestilenti constitutione sorbeatur.

De Stibio.

Alij *gynæcion, alij chalcedoniũ.

fortè, quòd eo fœminæ faciẽ [illegible]

Ad calcem capitis de Gagate.

Aiunt & sacro, hoc est, *comitiali morbo*, laborantes prodere ac deprehẽdere: quoniam dum eum feruntur, olfacto ipso protinus ac momento in terram procidunt. Quin & morbos fœminarum occultos sanare, si suffumigati vaporem exceperint.

A 316.b. Ἐπίθυμον,

οἱ δὲ, κέδδις, Ῥωμαῖοι ἰμβόλουκρουμ.

318.d. ἄμπελον,

οἱ δὲ, βουκράνιον, Ῥωμαῖοι ὄβλαμινίαν; οἱ δὲ, βατανοῦτα, οἱ δὲ, βερισάλκα, Δακοὶ πριαδήλα, ἄλλοι δὲ, πεγρῖνα, Ἀφροὶ λαυοθέν.

B Ib.g. πολύῤῥιζον,

οἱ δὲ, πτέριον, οἱ δὲ, πτερίνεον, οἱ δὲ, δασύκλωνον, οἱ δὲ, ἀνάσφορον, Προφῆται Ἑρμοῦ βάϊν, Ῥωμαῖοι φιλιςφαναρία· ἄλλοι δὲ, λακοῦλλα, οἱ δὲ, φιλικέμ, Αἰγύπτιοι αἷμα ὄνου.

319.c. πτέριν

C Ῥωμαῖοι λίγγουα κερβίνα.

Ib.e. Πολυπόδιον,

οἱ δὲ, σκολόπενδρον, οἱ δὲ, πτερὶς, οἱ δὲ, πολύῤῥιζον, Ῥωμαῖοι φολίκουλα λίκου τάλις.

320.a. Δρυοπτερὶς,

οἱ δὲ, πτέριον, οἱ δὲ, νυμφαία πτερὶς.

D Ib.f. Λινόζωστις,

οἱ δὲ, ἄργυρος, οἱ δὲ, ἀριτειλλὶς, οἱ δὲ, χρυσῖτις, Αἰγύπτιοι ἀφλοφὸ, Ῥωμαῖοι ἔρβα μερκουριάλις μάσκουλα, ἄλλοι δὲ, τεστικουλάτα, Ἀφροὶ ἀσουμές.

321.b. ἄῤῥεν,

Ἀφροὶ ἁρμὰς, οἱ δὲ, ἀσουμεσλαβὸν.

E Ib.d. σκορπίουρον,

οἱ δὲ, ἡλιότροπος, οἱ δὲ, διάλιον, οἱ δὲ, ἡλιόπουν, οἱ δὲ, σκορπιοκτόνον, οἱ δὲ, σήσαμον ἄγριον, οἱ δὲ, σκορπίου οὐράν.

325.f. ἰσχυρῶς.

δυνάμει δὲ στυπτικὸν, ἁρμόζον τοῖς βραδέως πέπτουσι καὶ λελυμένοις στομάχοις, F καὶ ταῖς κισσώσαις γυναιξὶ καὶ εἰλεώδεσι. δοκεῖ δὲ βοηθεῖν καὶ ταῖς λοιμικαῖς καταστάσεσι ῥοφούμενον.

Hæc quanuis in veteribus codicibus fini capitis de omphacio ascripta sunt, tamẽ ex cap. de vino omphacite trãslata videntur.

361.b. Λάρβασον,

οἱ δὲ, γυναικεῖον, οἱ δὲ, χαλκηδόνιον.

386.b. οὗτοι οἱ λίθοι.

*φασὶ δὲ καὶ διακριτικὸν εἶναι τῆς ἱερᾶς νόσου. τούτου γὰρ ὀσφραινομένου ἐν ἀκμῇ G φέρονται κατὰ γῆς πίπτειν. καὶ γυναικῶν δὲ νόσους κρυφίους ἰᾶσθαι θυμιώμενον, δεχομένων αὐτοῦ τὴν πνοήν.

Ista ad finem capitis de gagate in codice nõ contemnendo reperit Sambucus.

Perperàm οὐ negatiua particula in eo codice adiiciebatur.

Ib.d. τετρωβόλου βάρος,

A vetusto cod. hæc & mendosa & superstitiosa inseruntur. Samb.

Τοῦτον φασὶ καὶ διακριτικὴν ἔχειν δύναμιν τῆς "καθαρευούσης γυναικὸς καὶ τῆς ὑπ' ἀλλοτρίου ἀνδρὸς μοιχευομένης. εἰ γάρ τις αὐτὴν ἐπὶ τὰ στρώματα λάθρα θείη, ἡ μὲν καθαρὰ καὶ φίλανδρος εἰς ὕπνον κατενεχθεῖσα φυσικῇ τινὶ δυνάμει τοῦ λίθου τάς τε χεῖρας ἁπλοῖ πρὸς τὸν ἄνδρα καὶ περιφύεται· ἡ δὲ πόνοις ῥυπαροῖς ἀφυπνώσασα, τῆς κλίνης καταπίπτει. ἀλλὰ καὶ δύο τοῦτον ἀνδρῶν φερόντων, πάσης ἔριδος ἀπαλλάττει καὶ ὁμόνοιαν ἐμποιεῖ· καὶ βασταζόμενος εἰς στῆθος θέλγει λαόν.

Vel, καθαρεύσεως

A De Magnete.

Hunc aiunt naturali quadam vi pollere, qua mulierem castam ab adultera discernat. Si quis enim ipsum strato clanculum imposuerit, quæ pudica est viriq; sui amore tenetur, somno consopita vlnis maritum ita arctè amplexabitur, vt in illius complexu quasi hæreat: altera B verò spurcis & indignis per somnũ exercita laboribus, è lecto procidet. Sed & magnetem si duo viri secum tulerint, lites & cõtrouersias, si quæ inter illos fuerint, dirimet, atq; cõcordiã fouebit. Idem gestatus supra pectus, populum lenit ac demulcet.

Ib.f. Ὁ δὲ Μελιτίτης,

Pro iis quæ legũtur in contextu, vetustiores quidam codices Magica hæc habent. Samb.

Ὁ δὲ Μελιτίτης ὠνόμασται καὶ γαλακτίτης καὶ ληθαῖος, ὅτι φέροντες αὐτὸν καὶ προσιόντες τοῖς οἰκείοις δεσπόταις, εὐμενεῖς αὐτοὺς εὑρίσκουσι, καὶ λήθην λαμβάνοντας τῶν αὐτῶν πολλάκις κακῶν. αἰγῶν τε καὶ προβάτων ἀποσβεννυμένου τοῦ γάλακτος, εἴ τις αὐτὸν λεάνῃ μεθ' ἅλμης μίξας, βοηθεῖ τὸ ποιμνίον. λέγουσι δὲ καὶ ὅτι γυναιξὶ τὸ αὐτὸ δύναται πρὸς γαλακτοτροφίαν τριβόμενος καὶ πινόμενος. ἀλλὰ καὶ περὶ αὐχένος ἐν τοῖς νηπίοις καταδεδεσμευμένος, ἀπείργει φθόνον, καὶ ἄνοσον σώζει, καὶ ἀνεπιβούλευτον φυλάττει τὸ νήπιον, καὶ ὅτι τὸν τοῦτον φοροῦντα καὶ βασιλεῖς αἰδοῦνται καὶ δικασταί, καὶ ἡδεῖς πᾶσι δοκοῦσιν.

De Melitite lapide.

C Melitites lapis etiam galactites nominatur, itémque lethæus, quasi obliuiosus, quia ipsum gestantes, si ad dominos suos accesserint, beneuolos illos & clementes comperient, ac etiamnũ immemores scelerum & maleficiorum quæ sæpiùs antè perpetrarint. Quin & capras ouésque deficiente lacte, si quis iD psum admixta muria tritum exhibuerit, eas non parũ adiuuerit. Fertur & mulieribus itidem tritus potúsque ad lactis generationem vbertatémque cõferre. Sed & infantis collo adalligatus, arcet inuidiã, eúmque à morbis insidiisq; tuetur ac vindicat. Insuper qui lapidem eiusmodi gestauerit, & apud Reges E & apud Iudices venerabilis erit, ac omnium deniq; gratiam fauorémque demerebitur.

Περὶ Χαμαιμήλου.

Τοὺς πυρέσσοντας τὸ χαμαίμηλον θεραπεύσει σὺν ῥοδίνῳ λεῖον τετριμμένον. ὠφέλιμον δὲ τοῖς μετριάζουσι τὸ φυτόν. φύεται δ' ἐπὶ θινοῖς τὸ βραχὺ καὶ κάλλιστον, ὃ βαστάζουσιν ἰατροὶ ἀρχομένου θέρους.

Fortè θιναῖς ex Ald. cod.

De Chamæmelo.

Febricitantes sanat chamęmelũ, cum rosaceo ad læuorem tritum. Vtilis inquam planta mediocriter affectis. Nascitur porrò in editioribus F arenosísque locis quæ breuis est & optima, eámque auferunt Medici æstatis initio.

Περὶ Ῥάμνου.

Τὴν ῥάμνον ἐάν τις ἄρῃ ἐν λειψοσελήνῳ καὶ βαστάζῃ, ὠφελεῖ πρὸς φάρμακα καὶ πρὸς ἀνθρώπους φαύλους· ἁρμόζει δὲ φορεῖν αὐτὴν θρέμματα, καὶ πλοίοις περιτίθεσθαι· ὠφελεῖ δὲ καὶ πρὸς πόνον κεφαλῆς καὶ δαίμονας, καὶ ἐπιπομπάς.

De Rhamno.

Rhamnum siquis eruat silẽte Luna, & secum ferat, cõtra venena & improbos homines prodesse sentiet. Vtiliter etiã & à pecoribus gestatur, & nauigiis circumponitur. G Valet & contra capitis dolores, dæmoniorúmque insultus.

Περὶ Ἀρτεμισίας.

Ἀρτεμισίαν τὴν βοτάνην εἴ τις ἔχει

De Artemisia.

Artemisiã herbã siquis iter faciẽs

secum habeat, itineris laborem nō sentiet: sin ferat in pedibus, venenatas bestias & dæmonia fugabit. Quòd si sanguis circum articulos coaluerit, induratúsq; fuerit, ramulos maiores cum rosaceo in olla feruefacito, expressóque inde oleo locum affectum totū oblinito, discubitum eunte ægro. Quin & vuluæ strangulatu laborantibus fœminis mirum in modū auxiliatur, ac substillū quoque lotium & opisthotonum leuat.

De Pentadactylo seu quinquefolio.

Pentadactylő si quis circa corpus gestet, nullo dolore afficietur: oculos, strumas, induratas tōsillas, vuá, & partium sub lingua, articulorum & neruorū dolores, dentes & psora perniciali fame contractá iuuat: remoratos à partu menses eiicit. Affusa verò manibus cum aqua tepida, contra terrores, fascinum ac dæmonia mirum in modum commendatur. Cæterùm herbam legito dum augescit luna, oriente Sole.

De Verbenaca.

Verbenaca recta pudendum arrigit: supina verò, exiccandi vim habet. Recta amuleti instar adalligata, oculorum doloribus auxiliatur, cōtra eorundem hebetudinem & capitis dolorem efficax est: sed & contrita ex aceto, lassitudinem eximit: strumas & induratas tonsillas confestim discutit. Cæterùm febriles horrores statim sanantur, si quis solùm stans ex aduerso ramulos eius tenuerit.

De Dictamno.

Dictamnum siccatā manibus terito, & in farinam redigito, adiectáque vini gutta corpus tagito. Cōtra omnes serpentium iniurias auxiliatur: vlcera putrésque nomas purgat priùs, dein etiam explet: adactis corpori aculeis præsenti adhibetur auxilio: ad lienem quoque & abditorum locorum inflammationes in farinā redacta imponitur. Herbā vere, magnis æstibus, autūnoq; eruito.

De Saluia.

Saluia perfrictionē tussimq; discutit: prauis etiā vlceribus omnib', cera & rosaceo ammixtis, auxiliatur.

A ἐν ὁδῷ, λύει τὸν κάματον. καὶ ἐν τοῖς ποσὶν ὁ φορῶν, θηρία διώκει καὶ δαίμονας· αἷμα δὲ ἐπὰν περὶ τὰ ἄρθρα σκιῤῥωθῇ, κλωνία λαβὼν μείζω μετὰ ῥοδίνου, καὶ ποιήσας ζέσαι εἰς χύτραν, σύνχριε τὸν πονοῦντα ὅλον ὡς ὑπάγῃ κοιμᾶσθαι· καὶ ὑστερικαῖς γυναιξὶ πάνυ βοηθεῖ. στραγγουρίαν παύει, καὶ
B ὀπισθοτόνου ῥῆγμα.

Περὶ Πενταδακτύλου.

Τὴν Πενταδάκτυλον εἴ τις φορῇ περὶ τὸ σῶμα, ἄπονος μένει, καὶ ὀφθαλμοὺς ὠφελεῖ, χοιράδας, ἀντιάδας, σταφυλὴν, καὶ τὰ ὑπὸ τὴν γλῶτταν, ἄρθρα τε καὶ νεύρων, ὀδύνας, καὶ ὀδόντας, ψώραν ἐκ λιμο-
C κτονίας· λοχίων ἔμμηνα κατασπασθέντα· ἐν ὕδατι δὲ χλιαρῷ προσκλυζομένη εἰς τὰς χεῖρας, πρὸς φόβους καὶ βασκοσύνας καὶ δαίμονας ἐστὶ πάνυ καλή. διὸ λάμβανε τὴν βοτάνην, ὅτε αὔξει ἡ σελήνη, ἡλίου ἀνατέλλοντος.

Περὶ Περιστερεῶνος.

D Περιστερεὼν ὁ μὲν ὀρθὸς τείνει τὸ αἰδοῖον, ὁ δὲ ὕπτιος, ξηραντικός ἐστιν. ὠφελεῖ δὲ ὁ ὀρθὸς περιαφθεὶς πρὸς πόνους ὀφθαλμῶν. ποιεῖ πρὸς ἀμβλυωπίαν καὶ κεφαλῆς πόνον, καὶ κάματον παύει, τριφθεῖσα μετ' ὄξους. χοιράδας, ἀντιάδας παραχρῆμα παύει· ὅτε δέ τις φρικιᾷ, ἀπὸ
E ταύτης κλωνία λαβὼν, κατέναντι στήτω τοῦ φρικιῶντος μόνον, καὶ εὐθὺς θεραπεύεται.

Περὶ Δικτάμνου.

Τὴν Δίκταμνον ξηράνας, τρῖψον ἐν ταῖς χερσί σου, καὶ ὡς ἄλφιτον ποιήσας, καὶ βαλὼν σταλαγμὸν οἴνου, θίγε τοῦ σώματος.
F πρὸς πάντα γὰρ τὰ ἑρπετὰ ἁρμόζει ἑλκῆ δὲ καὶ τὰς σαπρὰς νομὰς πληροῖ προκαθαῖρον· κἂν σκολοπισθῇ τις προσκατάπλασσε, καὶ εὐθέως ὠφελήσεις· πρὸς σπλῆνα δὲ καὶ τὰ ἐν κρυφίοις τόποις πάθη φλεγμαίνοντα, κατάπλασσε, ὡς ἄλφιτον ποιήσας. αἶρε δὲ τὴν βοτάνην ἔαρι καὶ
G ἐν τοῖς καύμασι καὶ ἐν τῷ φθινοπώρῳ.

Περὶ Ἐλελισφάκου.

Ἐλελίσφακον λύει ψυγμὸν, βῆχα· πρὸς πάντα δὲ τὰ κακὰ ἕλκη σὺν ῥοδίνῳ καὶ κηρῷ ληφθὲν ὠφελεῖ.

Additur in MS. cod. caput [illegible]

Ruellius λυγμὸν legisse videtur, hoc est, singultū.

σπληνὸς πόνον καὶ δυσεντερίαν θεραπεύει, πινόμενον μετ᾽ οἴνου λευκοῦ. ἐξ ἴσου δὲ τοὺς αἱμοπτοϊκοὺς προποτιζόμενον θεραπεύει καὶ πρὸς πάντα ποιεῖ λόχια γυναικός. αἱ κάκισται δὲ γυναῖκες πεσσὸν ἐξ αὐτοῦ ποιήσασαι, προστιθέασι καὶ ἐκβάλλουσιν ἔμβρυα. A

Lienis dolorẽ dysenteriámque pota cum vino albo sanat. Pari quoq; modo sanguinem excreátibus potu medetur: & ad extrahendas quaslibet muliebres à partu purgationes efficax est. Cæterùm scelestissimæ mulieres subdito ex ea pesso partus excutere non verentur.

Περὶ Κυπαρίσσου.

De Cupresso.

Κυπάρισσος βοτάνη ὠφελεῖ πρὸς βράγχους καὶ ὦτα· καὶ ἀντιάδας, καὶ ὕδρωπα καὶ ἰσχιάδας θεραπεύει. B

Cupressus herba contra raucedines prodest: auriculas, induratos tõsillarum tumores, aquam inter cutem & coxendicum cruciatus persanat.

Περὶ Κενταυρείου.

De Centaurio.

Κενταύρειον ὠφελεῖ πρὸς φλεγμαίνοντα πάθη, καὶ κρούσματα πληγῶν· ὑστερικαῖς γυναιξὶ βοηθεῖ, στραγγουριῶντάς τε παύει καὶ λιθιῶντας. αἶρε δὲ τὴν βοτάνην ἐν ἔαρι ἡλίου ἀνατέλλοντος. C

Centaurium cõtra inflammationes & ictuum allisiones valet: fœminis vuluæ strangulatione laborantibus auxiliatur: quin & substilli lotij calculorúmque tormẽta leuat. Herbam porrò Vere, oriente Sole legito.

Περὶ Βουφθάλμου.

De Buphthalmo.

Τὴν βούφθαλμον σελήνης αὐξανούσης λαμβάνειν δεῖ. ποιεῖ δὲ πρὸς φόβους καὶ δαίμονας καὶ βασκοσύνας, καὶ φάρμακα· κατὰ ταῦτα ἀποστρέφουσα. καὶ ὀδόντα εἴ τις ποτε τὴν ῥίζαν μαστησάμενος ἀποπτύσει, εὐθὺς τὸ ῥεῦμα στέλλουσα ὠφελεῖ· λύει δὲ καὶ γαστέρα. D

forte πάντα.

Buphthalmũ crescente Luna decerpere oportet. Facit verò contra pauores, dæmonas, fascinationes & venena: ea siquidem omnia auertit. Quòd si quis radicem commanducando identidem expuat, dentium dolori, sedata simul & semel fluxione, auxiliabitur. Quin & aluum soluit.

Περὶ Παιωνίας.

De Pæonia.

Παιωνία βοτάνη αἴρεται ἐν τοῖς κυνοκαύμασι πρὸ τοῦ τὸν ἥλιον ἀνατεῖλαι, καὶ κρεμᾶται· καὶ ὠφελεῖ πρὸς φάρμακα καὶ βασκοσύνας καὶ φόβους καὶ δαίμονας, καὶ ἐπιπομπάς· καὶ εἰς πυρετὸν ἐκ φρικιάσεως νυκτερινόν τε καὶ ἡμερινόν, καὶ τεταρταῖον. λέγεται δὲ ὅτι ποτὲ ἐν τῷ ὄρει ἔνθα ἦσαν δαίμονες φυεῖσα, τούτους ἀπεδίωκεν. E

Pæonia herba per æstus Caniculę ante Solis ortum vellitur, appensáque contra venena, fascinum, pauores ac dæmonum insultus prodest: item contra febres cum horrore adorientes tã nocturnas, quàm diurnas, necnõ & aduersus quartanam. Cętcrùm dęmones à monte in quo nascebatur quondam fugasse proditur.

Additur in Ald. cod. caput περὶ πολίου.

Περὶ Πολίου.

De Polio.

Πόλιον, ἡ βοτάνη φορουμένη περὶ τὸ σῶμα ὠφελεῖ πρὸς σεληνιασμὸν καὶ κόπον. δύναται δὲ τριφθεῖσα μετὰ ὄξους ἡ βοτάνη καὶ καταχεομένη, πόδας ἀκροκορύμβοις ὠφελεῖν. F

Polium herba circa corpus gestata, contra lunaticum morbum lassitudinémque auxiliatur. Siquidem trita ex aceto herba & summis pedibus affusa prodest.

Περὶ Μώλεως.

De Moly.

Μῶλυ βοτάνη ῥιζοτομηθεῖσα καὶ περὶ τὸ σῶμα φορουμένη, ὠφελεῖ πρὸς φάρμακα καὶ βασκανίαν. G

Moly herba radicitus excisa & circa corpus gestata, venenorum & fascinationis amuletum est.

Περὶ Εναλίας δρυός.

De Marina quercu.

Τὴν ἐναλίαν δρῦν ὅταν ἡ σελήνη

Marinam quercũ extrema Luna

cum rosaceo misceto, & faciem illinito, cùm ad negotia te conferes. Sub ventriculo gestata, fœtus vegetiores reddit: ad arcendos verò pauores nocturnos, manu tenetur. Sed & contra fascinum & maleficia omnia prodest, corpúsq; tuetur. Cùm enim fascinantes recedunt, arescentem surculum illa occludit, & eundẽ, si propiùs accesserint, aperit.

De Chrysanthemo.

Chrysanthemon si terra ante Solis ortum eruatur, corporíque adalligetur, aut ex collo suspendatur, veneficas mulieres omnésque fascinationes amolitur.

De Erysimo.

Erysimum cum vino tritum, aduersus ventris dolorem bibitur. Quòd si quis grana septem in domum proiecerit, rixæ & iurgia concitabuntur.

A λήγῃ, μίξον μετὰ ῥοδίνου ἐλαίου, καὶ χρίσον σου τὸ πρόσωπον, ὅταν ἐπὶ πρᾶγμα τι ἀπέλθῃς. ζωογονεῖ δὲ καὶ παιδία ὑπὸ τὴν κοιλίαν φορουμένη· καὶ πρὸς τοὺς φόβους τοὺς γινομένους ἔχε κατὰ νύκτα. καὶ πρὸς βασκανίαν τε καὶ πάντα τὰ κακὰ ὠφελεῖ· καὶ τὸ σῶμα φυλάσσει· ὅσον γὰρ οἱ βάσκα-
B νοι ἀφεστήκασι, μέμυκεν· ἐρχομένων δὲ αὐτῶν ἐγγὺς, ἀνοίγει τὸ κάρφος.

Περὶ χρυσανθέμου.

Τὸ Χρυσάνθεμον εἰ πρὶν αἴρεις ἐκ τῆς γῆς πρὸ τοῦ τὸν ἥλιον ἀνατέλλειν, καὶ περιάπτεις τῷ σώματι, καὶ ἐκ τοῦ τραχήλου ἀποκρημνᾷς, ὠφελεῖ ἀποστρέφον τὰς φαρ-
C μακίδας γυναῖκας, καὶ πάντας τοὺς βασκαίοις.

Περὶ ἐρυσίμου.

Ἐρύσιμον λεῖον μετ᾽ οἴνου πρὸς κοιλίας πόνον πινέσθω· ἐὰν δὲ κόκκους ζ΄ εἰς οἰκίαν βάλῃς, ἀψιμαχία ἔσται.

Capur de Elleborine, quod postremo loco habebatur, iccirco deleui, quia verbis totidem legebatur cap. de Epipactide lib. 4. cap. 109.

FINIS. ΤΕΛΟΣ.

